

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས་པོད་ཟེང་། ༢༩

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་
འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན།

མཆིམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བརྩམས།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་
གཙུས་བརྒྱུས།

མཁེལ་ས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བརྩམས།

བོད་ཐེང་།
༡༩

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཙུས་བརྒྱུས་བོད་ཐེང་། ༡༩

ཆོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་
འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན།

མཁེལ་ས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བརྩམས།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས་བོད་མྱེང་། ༡༩

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་
འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན།

མཆིམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བརྩམས།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྱོན་ཞུས།

© Institute of Tibetan Classics, 2009

All rights reserved.

Compiled, edited and published by the Institute of Tibetan Classics
www.tibetanclassics.org

དཔེ་དེབ་འདི་མ་དཔེ་ངོས་འཛིན་ཁ་གསལ་བོག་བསྐྱར་དུདཔར་བསྐྱུན་གནང་ན་དགག་བྱ་མེད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་བོད་མེད་ ༡༩

ཆོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན།

བརྗོད་བྱ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད། ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ།

ལམ་དང་གང་ཟག་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྒྲུའི་ཡུགས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དབྱེད་ཁང་ནས་ཚུགས་བསྐྱིགས་དང་དཔར་བསྐྱུན་ཞུས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ལྷི་ལིར་དཔར་བྲངས་དང་པོ་བསྐྱུན།

Series title: *bod kyi gtsug lag gces btus* Vol.23

Volume title: *chos mngon pa mdzod kyi tsig le'ur byas pa'i 'grel pa mngon pa'i rgyan*

Author: mchims 'jam pa'i dbyangs (13th century)

1. Indo-Tibetan Buddhism – Sarvastivada Abhidharma – Abhidharmakosa – Analysis of aggregates, elements, and sources – Karma – Afflictions – Meditative States
2. *chos mngon pa mdzod kyi tsig le'ur byas pa* – *chos mgon pa mdzod kyi bshad pa* – *chos mgon pa mdzod kyi 'grel bshad* – *chos mgon pa mdzod kyi 'grel bshad mtsan nyid kyi rjes su 'brang ba* – *chos mngon pa gzod kyi rgya cher 'grel* – Mahavibhasa
3. Vasubhandu – Gosaka – Sanghabhadra – Yasomitra – Purnavardhana – amathadeva – Sthiramati

ISBN 978-81-89165-23-2

Printed in New Delhi, India

༥ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས་བོད་ཐེང་ཆ་ཚང་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་དཔར་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྱུ་
འགོའི་མཐུན་ཀྱེན་ཡོངས་ཚོགས་ཨ་རིའི་མི་རིགས་སྐུ་ཞབས་སྡེ་རི་ཉེར་ཤེ་དང་། Barry
J.Hershey ལུས་སྐུ་ཁོ་ནི་ཉེར་ཤེ་ Connie Hershey ཉེར་ཤེའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་དགེ་ཅན་ The
Hershey Family Foundation བཅས་ནས་སྐྱར་བར་དད་གཏོང་སྒྲིག་བདག་ནམས་ཆེ་ལྷག་དོན་
ལྷན་ཐོག་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་བསམ་དོན་བཞིན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སློན་འདུན་ལྟ།

ཕྱོགས་སྒྲིག་པའི་གྲེང་བརྗོད།

དེ་ལམ་འདིར་རིས་མེད་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དུམས་བརྩམས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་ལྟ་ན་ཅམ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་ཞེས་པའི་བོད་ཐོང་གསར་དུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྱོན་ལྟ་བུ་ནི། གཙུག་པོ་རང་མེད་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ལྟ་བུ་པར་ནང་དོན་རིག་པའི་གནས་ཟབ་མོ་རྣམས་ཆ་ཆར་བ་བོད་གངས་མི་མང་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དེར་རབས་སྤོ་གསར་བའི་ཡིད་ལོར་ལེགས་པར་མཆོན་ཐུབ་པ་དང་། དེ་མཚུངས་སྤོ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ནས་གལ་ཆེའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་བཞི་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། དམིགས་ཡུལ་གཞན་ཡང་རིས་པས་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་དབྱིན་ཡིག་སོགས་འཛམ་གླིང་སྐད་ཡིག་གཞན་དུལ་བ་སྤྱི་བའི་ལམ་ནས་ནམ་ཞིག་གཞུང་རྩོམ་པ་བོད་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེ་ལག་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་གྲགས་ཐུབ་པ་མ་ཟད་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གལ་ཆེའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆེའི་གཙུག་ལག་གི་གྲལ་དུ་སྤྱེབས་ཏེ་སྤྱི་རྒྱུ་མང་པོར་ཡན་ཐོགས་ཡོང་བའང་སྤྲོད་སྟེ།

བོད་ཐོང་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུས་ནི། རྩ་བའི་ཐོབ་ཐུག་བསྟན་ཐོབ་པས་འགན་ཁུར་གྱིས་ལོ་ཤས་རིང་དཔེ་མཛད་ཁང་མང་པོར་དབྱེད་ཞིབ་ཀྱིས་བོད་ཐོང་འདི་ནང་རིམ་ཞུགས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེའི་མཆོན་ཐོང་གཞི་མ་བཞུགས་བསྒྲིགས་ཞུས་ནིང་། ལས་དོན་འདིའི་ཐོག་མཐོ་མོར་གོང་ས་མཆོན་ཆེན་པོས་དབུས་རིས་མེད་སྤྱི་ཆེན་ཁག་དང་དེ་མཚུངས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ཁག་ལའང་བཀའ་སློབ་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱིར་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་སྟོན་གྱི་གསུང་སྟོལ་ལ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་བུར་ཆུང་བ་ལྟ་བུར་གྲགས་པ་ལྟར་ཆོས་དང་འཛིན་ཏེན་གྱི་ལམ་ལུགས་སྤྱི་ཆོགས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཕྱག་བཀའ་བ་བཞུགས་མོད། འདིར་ནི་གཙུག་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ད་ལྟ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདིའི་སྟོལ་གཏོད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཕུའི་སྟོད་ཆའི་བར་གྱི་དུས་ཡུན་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་སྟམ་བརྒྱ་ཅམ་འདིའི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་དབང་ཆོད་ལྟན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་གཞུང་གནད་ཆེ་བ་ཁག་མང་ཅམ་ཞིག་བོད་ཐོང་འདི་ནང་གཅེས་བུ་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་གཙུག་པོ་བོད་ཐོང་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཐོག་མར་བོད་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་རྒྱུ་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་ཐོ་བོ་བཀའ་གདམས་པ། ས་དགོ་བཀའ་རྟེན་ཐོན་ཐོན་དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་རྒྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་སྟོན་པའི་གྲགས་བམ་ཁག་དེ་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་སྟོད་པའི་སྐོར། རྩོམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱགས་སྤྱི་ཆེད་ཀྱི་བསྟོད་རིམ་དང་ཚོགས་རིམ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་

ལེའི་རྣམ་གཞག་དེ་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལ་ཡར་བྱིན་དང་། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ། ཚད་མ་རིག་པ། མངོན་པ་
གོང་ལོག་གཉིས། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་བཤད་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་སྟོན་པའི་
མཁས་པ་དང་གྲུབ་པ་ལ་འཕྲུག་པའི་སྒྲིའི་གཞུང་གཅེས་བུས་སྒྲ་ཚོགས། གཞན་ཡང་གསོ་བ་རིག་པ་སྟོན་གྱི་གཞུང་།
སྤར་སྟོལ་གྱི་ཕྱིས། བོད་ཀྱི་ལྟ་མོའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་འབྱུང་རྟེན་རིགས་གལ་ཆེ་དཔེ་མཚོན་བཅས་
སྡེ་ཚན་འདི་ཆ་ཚང་བོད་གྲངས་སོགས་ནང་ལེགས་པར་མཚོན་བྱུང་པ་ཁྲུལ་ཡོད།

བོད་མེད་འདི་བཞིན་ཞུསྟིག་དངོས་གཞི་ཞུསྟིག་ཐོག་མར་གཞུ་སོ་སོ་ཀམ་དུ་འདེའི་ནང་འབྲུག་དུས་མ་
དཔེ་བོད་དཔར་རྟེན་པ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ལྷ་ཚྭ་སྟེ་ཀྱིས་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་དེ་ཕྱི་མོར་བརྒྱུས། དེ་ནས་གཞུ་དེའི་མ་དཔེ་
བོད་དཔར་མི་འདྲ་བ་ཇི་བཞུགས་པན་ཚུན་ཞིབ་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་མ་དཔེ་མི་འདྲ་བའི་ནང་དཔར་ཡིག་མཐུན་མིན་ཇི་ཡོད་
དོས་ལེགས་པར་བརྒྱུ་སྟེ་མཚན་ཐོ་བཞོད་དེ་མ་དཔེའི་ནང་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་ནོར་རིགས་རྣམས་བཅོས་གིང་
གཤམ་དུ་མཚན་ནང་དེ་དོན་གསལ་བཤད་དང་། གཞན་དོགས་གཞི་ཡོད་པ་རྣམས་རང་སོར་བཞག་སྟེ་འོག་གི་མཚན་
ནང་ནོར་བཅོས་ཇི་ལྟར་དགོས་མིན་གྱི་བསམ་འཆར་ལྟར་ཡོད་པ་ལས་རྩ་བའི་མ་དཔེ་བོད་དཔར་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་
དེ་ཚད་ལྡན་རང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞུ་དག་གཙང་དེས་ཐེངས་དུ་མ་སོང་བ་ཁྲུལ་ཡོད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་གྲོག་པ་པོ་དོན་གཉིས་
ཅན་རྣམས་ནས་ཁྲུངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དབྱེད་ཞིབ་གནང་བདེའི་སྤྱད་ལུང་གཞུང་སོ་སོའི་ནང་ལུང་འབྲེན་ཇི་
ཡོད་གང་བྱུང་དོས་འཛིན་གྱིས་བཀའ་བསྟན་དང་གསུང་འབུམ་སོགས་གང་ཡིན་ཚད་ལྡན་དཔར་མ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་
ལྷག་དཔེ་སོ་སོའི་མཚན། དཔར་མ་གང་ཡིན་གྱི་དོས་འཛིན། བོད་ཨང་གྲངས། ཤོག་བྱ་དང་ཡིག་ཐེང་གི་ཨང་གྲངས་
བཅས་གསལ་བོ་བཞོད་དེ་གཤམ་དུ་ཞུསྟིག་པའི་མཚན་ཞེས་པའི་ནང་བརྒྱུ་ཡོད། དཔེ་དེ་བ་གྲོག་སྐྱབས་གཞུང་
གི་ཚན་པ་གལ་ཆེ་རྣམས་དོས་འཛིན་སྤྱད་པ་དང་། ལྷག་དཔེ་གཟིགས་བདེ་བོ་ཡོང་ཆེད་གཞུ་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་དེ་བ་
ཀྱི་དབུར་དཀར་ཆག་ལོགས་སུ་བཞོད་པ་ལྟར་ཚན་པ་སོ་སོར་བགོས་ཏེ་འགོར་ས་བཅད་ཆེ་ཁག་གང་ཡིན་བཞོད་པ་མ་
ཟད་ནང་དོན་རྣམས་ཀྱང་དེར་རབས་ཀྱི་དཔེ་དེ་བ་སྟིག་ལྷགས་ལྟར་དུ་བུ་སོ་སོར་བྱས་ཏེ་སྡེ་ཕྱིའི་དབྱེ་མཚམས་གསལ་
བོ་དོས་འཛིན་བྱུང་བ་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་སོ་སོའི་ནང་ཇི་བཞུགས་ཀྱི་གཞུང་གང་ཡིན་རུང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་
དོན་གནས་དཔེར་ན་རྩོམ་པ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དོན་དང་། གཞུ་སོ་སོའི་དོན་རགས་རིམ་ཅམ་འབྲེལ་བཞེད་སོགས་གསལ་
བའི་སྟོན་སྟེང་བོ་སྟོན་ཀྱང་བཞོད་ཡོད་པ་བཅས་སྡེ་ཕྱིའི་ལས་དོན་མཐའ་དག་ལ་གང་གིས་ཀྱིས་དམ་དོན་ཅི་ལུས་ཞུ་བ་
ཡང་ད་དུང་ཡི་གེ་ཆད་ལྷག་དང་། གཞུ་མཚམས་སྡེ་ཕྱི་བྱེ་ཚུལ་སོགས་གང་ཐད་ནས་ནོར་འབུལ་གྱུར་ཡོད་དེས་པས་མཁྱེན་
ལྡན་རྣམས་ནས་བརྟོད་པར་མཛད་འཚུལ།

དེ་བཞིན་དུང་ཚོ་ཞུསྟིག་པ་རྣམས་གཞུ་མཐོང་བྱ་ཞན་པ་དང་། ལྷག་པར་མ་དཔེ་ལག་སོན་མཁྱུང་བ་སོགས་

གྱིས་པོད་མེད་འདི་ནང་ངེས་པར་བཞག་ས་སུ་འོས་པའི་དཔེ་གཞུང་གལ་ཆེའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ལྟས་ཡོད་ངེས་པས་
མང་ཐོས་མཁས་པའི་མདུན་སར་བཞོད་གསོལ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྲད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་པོད་མེད་འདིར་པོད་
གངས་གསར་པ་བསྟོན་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་འོང་སྤྲོད་ན་དེར་སྟོན་པའི་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ཡང་ལྷག་སྟོལ་ཡོང་
བ་ཞེས་རེ་བསྐྱལ་ཡང་ཞུ།

མཐའ་དོན་པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཞུས་ཀྱི་པོད་མེད་འདི་བཞིན་ཚུགས་པ་སྤྲིགས་ཀྱིས་དཔར་
བསྐྱར་རིམ་པས་ཞུབའི་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་འདི་ཐོག་ང་ཚོར་ལྷ་རྣམས་སྤེལ་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་ཞུསྤིག་པ་
ཆོར་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་ཆི་བཞག་ས་ཀྱི་པོད་དཔེ་རྣམས་ལྷག་པར་དབྱེད་ཞིབ་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་གནང་བ་དང་།
དེ་མཚུངས་མ་དཔེ་རྣམས་ཀམ་ཕུའའི་ནང་འཇག་རྒྱུའི་ཐུགས་འགན་དགའ་ལྡན་གར་ཅེ་གྲུ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་
བཞེས་པ་བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་གཞན་ཡང་ཐུག་དཔེ་ཞུསྤིག་གཅོས་ལུང་ཁྱེད་ས་འཛོལ་ཞིབ་ཐོགས་ཀྱི་ལས་དོན་
ཆེ་ཕྱའི་རིགས་རྣམས་དེབ་སོ་སོའི་ཆེད་བཀོད་ཞུསྤིག་པས་གནང་ཐོག་ཁོ་བོ་ཐུབ་བསྟན་སྤྱིན་པས་ཀྱང་ལུང་བཞེད་དགའ་བ་
རྣམས་ལ་གང་ཤེས་འཛོལ་ཞིབ་ཐོགས་བྱས་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་གཞུ་ཆེ་ཁག་རྣམས་དང་རབས་དང་མཚུ་པར་གཞུ་
འཛམས་འབྲེད་རྒྱད་སྐབས་འབབ་འགོ་བཛོད་འགོད་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་འགན་སྲུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུ་ཡོངས་ཚོགས་
ཐངས་སྤྱི་གཉིས་གྲོག་སྟེ་ཞུདག་ཐུབ་པ་སོགས་ཞུས་ཡོད། ཞུསྤིག་པ་ཚོས་བཀོད་པའི་ནོར་བཙོས་དང་མཆན་རྣམས་
དང་དེའི་སྟེང་ཁོ་བོས་ཐ་མའི་ཞུསྤིག་བཀྱིས་པའི་ནོར་བཙོས་དང་མཆན་ཁ་བསྟོན་རྣམས་མ་ནོར་བར་སྐབས་སོ་སོར་འཁོད་པ་
སོགས་ལས་དོན་དུ་མའི་འགན་སྲོ་བཟང་ཆོས་དར་དང་སློ་བཟང་དོ་རྗེ་རབ་སྤྱིང་གཉིས་ནས་གནང་བ་དང་། ལྷི་ལིར་
དཔར་བསྐྱར་ཞུ་རྒྱུའི་ལས་དོན་གང་ཅིར་ཐུག་ཐོགས་ཚོར་ཆོས་དག་སློང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ནས་གནང་བ་བཅས་
ཆང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་སྟོན་འགྲོའི་སློང་བཛོད་ཀྱི་རྩལ་དུ། པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཞུས་ཀྱི་ཚུགས་
སྤིག་དང་ཞུསྤིག་འགན་འཛིན་སླང་རི་བ་ལྷ་རམས་ཐུབ་བསྟན་སྤྱིན་པས་བླ་ཆོས་ལ། །

དཀར་ཆག

ཕྱིན་ཐེང་ངོ་སྒྲིད།	xv
དཔེ་སྒྲིན་གསལ་བཤད།	xxxvi

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུ་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱུ།

མཛོད་པར་བཛོད་པ།	1
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཕྱིན་ཏུ་འགོ་བ་སྒྲིར་བཤད།	1
གཞུང་དོན་དངོས་འཆད་པ།	26
གནས་དང་པོ། ཁམས་བསྟན་པ།	26
༡ འདུས་བྱས་མདོར་བསྟུས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།	26
༢ མིང་གི་རྣམ་གྲངས།	28
༣ སྤང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	30
༣ སྤང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན།	30
<༡> གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་དབྱེ་བ།	31
དབང་པོ་ལྔ་བཤད་པ།	32
དོན་ལྔ་བཤད་པ།	32
འིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འཆད་པ།	36
<༢> གཟུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་སྤང་པོ་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་བཤད་པ།	41
<༣> རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ།	45
<༤> མདོར་བསྟུས་པའི་དོན།	48
<༥> ཁམས་མང་བར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ།	49
ཁ དེ་གསུམ་གཞན་ཡང་འདིར་བསྟུ་བ།	57
ག ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།	65

གནས་གཉིས་པ། དབང་པོ་བསྟན་པ།	88
༡ དབང་པོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ།	88
༢ འདུས་བྱས་ཀྱི་སྒྲིུ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	108
༡ གཞུགས་ཅན་གྱི་སྒྲིུ་ཚུལ།	112
༢ གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིུ་ཚུལ།	115
<༡> མཚུངས་ལྡན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	115
<༢> མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	133
༣ རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་ཁུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།	162
༡ རྒྱ་བཤད་པ།	162
<༡> རྒྱུ་རྒྱ་བཤད་པ།	163
<༢> ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་བཤད་པ།	164
<༣> སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ།	170
<༤> མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ།	173
<༥> ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་བཤད་པ།	173
<༦> རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་བཤད་པ།	174
༢ འབྲས་ཁུ་བཤད་པ།	175
ག རྒྱུན་བཤད་པ།	179
གནས་གསུམ་པ། འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ།	203
༡ སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ།	203
༡ སེམས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ།	203
༢ རྣམ་གཞག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	214
<༡> སེམས་ཅན་སྒྲེ་བ།	214
<༢> སེམས་ཅན་གནས་པ།	223
རི་ལྟར་གནས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།	229
གང་གིས་གནས་པའི་ཟས་བཤད་པ།	243

<༣> སེམས་ཅན་འཆི་བ་བཤད་པ།	246
༡ སྒོ་ད་གྱི་འཛིག་རྟེན་འཆད་པ།	248
༣ མི་མཐེད་གྱི་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།	249
ཁ སེམས་ཅན་གྱི་གནས་བསྟན་པ།	258
ག འཇལ་བྱེད་གྱི་ཆད་བཤད་པ།	285
གནས་བཞི་པ། ལས་བསྟན་པ།	300
༡ ལས་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།	300
༣ རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཤད་པ།	300
ཁ རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ།	303
<༡> རོ་བོ་དང་སའི་བྱེད་པར།	309
<༢> དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱེད་པར།	310
<༣> རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ།	314
<༤> ལྷན་པའི་ཚུལ།	320
<༥> འཕྲོ་བའི་ཚུལ།	321
<༦> གཏོང་བའི་ཚུལ།	333
<༧> རྟེན་གྱི་བྱེད་པར།	340
ག དེ་དག་གི་བྱེད་པར་བཤད་པ།	340
༡ མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	343
<༡> ལས་གསུམ་ཆོན་ཏུ་དབྱེ་བ།	344
<༢> མྱོང་འབྱུང་གྱི་དབྱེ་བ།	347
<༣> དཀར་ནག་ལ་སོགས་པ་བཞིར་དབྱེ་བ།	355
<༤> ཐུབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་དབྱེ་བ།	358
<༥> ལེགས་སྤྱད་ཉེས་སྤྱད་ཏུ་དབྱེ་བ།	359
<༦> དགེ་བཅུ་མི་དགེ་བཅུར་དབྱེ་བ།	360
<༧> ལས་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པར་དབྱེ་བ།	383

<༥> རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་དབྱེ་བ།	386
<༧> འཕེན་བྱེད་དང་ཚོགས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ།	386
<༡༠> སྒྲིབ་པ་གསུམ་བཤད་པ།	388
<༡༡> མཚམས་མེད་པ་ལྟ་བཤད་པ།	391
<༡༢> དེ་དང་ཉེ་བ་ལྟ་བཤད་པ།	398
<༡༣> བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ།	406
<༡༤> ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་གསུམ་བཤད་པ།	428
<༡༥> རིགས་པས་རབ་ཏུ་བཅུག་པའི་ལས་བཤད་པ།	428
གནས་ལྟ་བུ། སྤྲ་རྒྱས་བསྟན་པ།	430
༡ སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན།	430
༡ སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ།	430
༢ རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།	446
<༡> གྲུན་འགོ་དང་གྲུན་འགོ་མ་ཡིན་པ།	446
<༢> ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ།	449
<༣> རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ།	452
<༤> མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ།	454
<༥> ལྷན་པའི་ཚུ་ལ།	458
<༦> ཆོས་དྲུའི་ཡུལ་ཡིན་པ།	464
<༧> གོ་རིམ།	468
<༨> སྒྲེ་བའི་རྒྱ།	469
<༩> སྒྲེ་བའི་ཚུ་ལ།	469
<༡༠> ཟག་པ་ལ་སོགས་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ།	469
༢ སྤྲ་རྒྱས་ཇི་ལྟར་སྒྲོང་ཚུ་ལ་བཤད་པ།	484
༡ དངོས།	484
༢ ཞར་ལ་གཞིན་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	486

༡ སྤང་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ།	488
གནས་དྲུག་པ། ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ།	496
༡ མཚམས་སྐྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ།	496
༢ དམིགས་པའི་ཡུལ་བདེན་པ་བཤད་པ།	497
༣ མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ།	502
༧ མདོར་བསྟན་པ།	502
༨ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	503
<༡> ཚོགས་ལམ།	514
<༢> སྒྲོར་ལམ།	515
<༣> མཐོང་ལམ།	529
༤ སྒྲོམ་པ་བོའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་བཞག་པ།	532
༧ བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ།	533
<༡> འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ།	533
<༢> མཐར་གྱིས་པ་བཤད་པ།	534
<༣> བྱད་པར་བཤད་པ།	552
༨ བདུན་དུ་དབྱེ་བ།	569
༩ གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།	571
༥ མདོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་སྟོན་པ།	572
༧ ལམ་གྱི་དབྱེ་བ།	572
༨ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྟོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་བཤད་པ།	573
གནས་བདུན་པ། ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ།	588
༡ བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་དང་ལྟ་བའི་བྱད་པར་བཤད་པ།	588
༢ ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	589
༧ ཤེས་པའི་རོ་བོའི་དབྱེ་བ།	589
༨ ཤེས་པའི་གྲངས་ངེས་པ།	593

ག ཤེས་པའི་རྣམ་པ།	595
ང ས་དང་བརྟེན་པ།	603
ཅ སྒྲ་པ་ཉིད་གཞག་ཏུ་བཞག་པ།	604
ཆ དམིགས་པ།	604
ཇ ལྷན་པའི་སྒྲ་ལ།	606
ཉ ཐོབ་པའི་སྒྲ་ལ།	607
ཉ དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	616
གནས་བརྒྱད་པ། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བསྟན་པ།	644
༡ བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བཤད་པ།	644
༡ བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ།	644
༢ བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ།	650
ག ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ།	651
ང འཕྲོབ་པའི་སྒྲ་ལ།	660
ཅ རྒྱད་པར་གྱི་ཚུལ།	662
ཆ ཉིད་བསྟོན་གསལ།	668
ཇ ཉིད་ཅེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	671
ཉ དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	676
ཐ་མར་དགོ་བ་མཇུག་གི་དོན།	692
ཉ རྒྱ་གཞི་པའི་མཆན།	695
ལུང་འབྲེན་བྱས་དཔེའི་མཆན་གཞུང་།	781
ཉ རྒྱ་གཞི་པའི་ཁྱད་པར་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་	793

སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ལྟར།

སྒྲིབ་པ་ལྟར།

༡༣། །ད་ལམ་འདིར་འཛིན་པོ་དེ་གི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ཀྱི་བོད་མེད་ཉེར་གསུམ་པའི་ཁོངས་ «མཛོད་འགྲེལ་མཛོད་པའི་རྒྱན་»ཞེས་བྱ་བ་ཡོངས་གྲགས་སུ་མཆིམས་མཛོད་ཅེས་མཆོག་ཏུ་བསྐྲགས་པ་སྤྱིར་བཏང་གི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་མཆིམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་(དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་སྤྱི་ལུགས་མཛོད་པ་ «ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་»ཀྱི་བོད་འགྲེལ་ནང་ནས་ཆོས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བ་དེ་བཞིན་ལྷན་གྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ཀྱི་བོད་མེད་ནང་ཆོས་མཛོད་པའི་སྤྱིར་ལ་མཛོད་པ་གོང་འོག་གི་ལུགས་སོ་སོར་མཆོན་པའི་སྒྲིགས་བམ་གཉིས་བཞུགས་པ་ལས་བྱེ་མ་དེ་ཡིན་ལ། སྒྲིགས་བམ་སྤྱི་མར་ནི་འཕགས་ལུ་ཀྱི་སྒྲིབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲིབ་འབྲེད་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་(ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཞི་པ་)དུ་གྲགས་པ་དེའི་བསྟན་བཅོས་ «མཛོད་པ་ཀུན་ལས་བུས་པ་»ལ་གཙོ་བོར་བཞེན་པའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཁག་ཅིག་དང་། གཞན་ཡང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ «ཉན་ས་»དང་། «ཐེག་བསྟན་»སོགས་ལ་བཞེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་འཇུག་གི་རྣམ་གཞག་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་སྒྲིབ་པའི་བོད་ཀྱི་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་ཁག་ཅིག་བྱོགས་གཅིག་ཏུ་བུས་ཏེ་དཔར་སྐྱོན་ལྷན་ཡོད།

འདིར་བཞུགས་པའི་ «མཛོད་འགྲེལ་མཛོད་པའི་རྒྱན་»ནམ་མཆིམས་མཛོད་དུ་གྲགས་པ་ནི་འཕགས་ལུ་ཀྱི་སྒྲིབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁུན་གཉིས་པར་གྲགས་པ་དབྱིག་གཉེན་(ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཞི་པ་)ཀྱིས་མཛོད་པའི་ «ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་»ཞེས་བྱ་བ་དང་དེའི་རང་འགྲེལ་འཕགས་བོད་དང་རྒྱ་གསུམ་ནང་ཆོས་དར་བའི་ས་ཁུལ་དུ་མར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ཁྱི་ཀའི་ནང་ནས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་སུ་མ་ཟད་ས་དགེ་བཀའ་རྒྱུ་རྩེ་རྩེ་ནང་དང་བཅས་པའི་མཁས་པ་རིས་སུ་མ་ཆད་པས་གཅིག་གི་ཏུ་ཆེ་བར་མཛོད་པའི་གཞུང་ཞིག་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་དགེ་ལྷན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གྲ་ས་ཆེ་ཁག་མང་པོར་མཛོད་པ་འོག་མའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་མཛོད་སྐབས་ཡིག་ཆ་ལྟ་བུར་མཛོད་སྒྲིབ་ཆེས་མ་ནས་དར་བའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན། མཆིམས་མཛོད་འདིའི་མཛོད་པ་པོ་ནི་བྱེ་ལོ་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་ནང་བྱོན་པའི་བཀའ་གདམས་པའི་མཁས་པ་མཆིམས་

འཇམ་པའི་དབྱངས་ཡིན། དེ་ཡང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་«མངོན་པ་མཛོད་»དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་པའི་གཞུང་རྣམས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་ལ་བྱགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཐེབས་པའི་གཞུང་ཤ་སྟག་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྦྱི་དང་། བྱད་པར་དུ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱ་རྒྱས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱ་རགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་ངོ་བོ། རྒྱ་འབྲས་དང་། སྦྱི་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་རྣམས་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་སོགས་དེར་དུས་སེམས་ཁམས་རིག་པར་གྲགས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་གནས་མང་པོ་ཤེས་རྟོགས་ཡོང་བར་མངོན་པ་གོང་འོག་གི་གཞུང་རྣམས་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། དེའི་སྤྱིང་བོད་དུ་གནའ་སློལ་གྱི་རིག་གནས་སུ་སྦྱོང་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ་དང་། རང་བྱུང་གི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་འདྲ་བ་ཆགས་ཚུལ་དང་། དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་བྱུང་ཚུལ། དེ་རྣམས་འཇམ་པའི་ཀྱེད་ཀྱི་ཆོད་དང་གྲངས་དང་རྩིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་རིག་པའི་གནས་མང་པོར་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཞུང་ལུགས་ལྟ་བུ་གསལ་ཆེད་གཞུང་ལུགས་སུ་གྱུར་ཡོད་པས། བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་ལ་གོ་བ་གཏིང་ཟབ་ཆགས་པར་མཛོད་འགྲེལ་འདི་ལྟ་བུར་སློ་རྒྱས་རུང་ཟད་མེད་ན་མ་འགྲིགས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད།

མངོན་པའི་སྤྱེ་སྦྱོང་དང་། ཚེས་མངོན་པའི་སྒྲ་དོན།

དེ་ལ་ཐོག་མར་བྱུང་རིམ་གྱི་ཐོག་ནས་ལུ་ན། ཚེས་མངོན་པ་སྤྱེ་ཨ་རྟེ་རྟེ་ཞེས་པའི་བསྟན་འདི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྒྲ་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རྣམས་བཀའ་བསྟུ་མཛོད་སྐབས་སུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་སྤྱེ་ཆོན་གསུམ་དུ་བྱེ་སྤྱོ། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་སྤྱང་དོར་འཇུག་ལྟོག་སྦྱི་དང་བྱད་པར་སོ་སོར་ཐར་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་སྟོན་པ་རྣམས་འདུལ་བའི་སྤྱེ་སྦྱོང་དང་། བདེན་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་བརྗོད་བྱ་བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་ཡུལ་དུས་ས་གནས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་བཀའ་སྟུལ་བ་རྣམས་མདོ་སྤེའི་སྤྱེ་སྦྱོང་དང་། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་རབ་དབྱེ་ལས་གཙོ་བོར་བརྒྱམས་ཏེ་སྟོན་པ་རྣམས་མངོན་པའི་སྤྱེ་སྦྱོང་བཅས་གསུམ་དུ་བྱས་ཏེ་བཀའ་སྤྱེ་སྦྱོང་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བར་སྤྱང་། དེ་ལྟ་ནའང་སྤྱེ་སྦྱོང་གསུམ་ལས་མངོན་པའི་སྤྱེ་སྦྱོང་གྱི་དཔེ་ལོགས་སུ་བཞུགས་མིན་གྱི་སྒྲོར་ལ་སྟོན་པའི་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་ནང་གསེས་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བ་ནི། དཔེར་ན་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ལལ་ཆེ་བས་མངོན་པའི་སྤྱེ་སྦྱོང་གྱི་དཔེ་ལོགས་སུ་བཞུགས་པར་འདོད་པར་མ་ཟད། མངོན་པ་སྤྱེ་བདུན་དུ་གྲགས་པའི་གཞུང་«ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་»དང་། «རབ་དུ་བྱེད་པ།» «རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས།» «ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ།» «གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས།» «འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་»དང་། «ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་

ནམས་མཁའ་སྒྲིབ་ཀྱི་གསུང་དུ་འདོད། དེ་ཡང་བཅུན་པ་ཚོས་སྒྲིབ་ཀྱིས་སྟོན་པས་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་གསུངས་པའི་བརྗོད་དོན་ནམས་སྟེ་ཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏུས་ཏེ་«ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་»བསྒྲིགས་མོད། གང་བཏུས་པ་ནམས་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་དུ་གནས་པ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར། མཛོན་པ་སྟེ་བདུན་ཀྱི་གཞུང་ནམས་ཀྱང་འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བུ་སོགས་གཞན་གྱིས་བསྒྲིགས་ཀྱང་གཞི་རྒྱ་སྟོན་པའི་གསུང་དུ་གནས་པར་བཤད།

མདོ་སྟེ་པ་ནམས་མཛོན་པ་སྟེ་བདུན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་གཞུང་དུ་བྱེད་ཀྱི་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་མི་འདོད་ལ། གཞུང་དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་འདུས་མ་བྱས་རྗེས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སོགས་རིགས་པ་དང་འགལ་པའི་བྱུ་བ་མཐའ་སྒྲུབ་ཞིང་། སྟོན་པའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་མོད་ཅུ་བ་ཤིས་ཀྱི་དབང་བཙུག་པ་ནམས་ཀྱིས་མཛོན་པར་བཞེད་པ་སྟོན་པ་དཔོན་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་གསུངས་པ་མཚོམས་མཛོད་དུ་སྟོན་པ་ལྟར་བཀོད་དེ།

ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀྱི་ཕྱི་ལྟོ་ལྟོ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་གྱིས།

ནམ་ཤེས་ཚོགས་ནི་ལྟ་སྒྲིབ་ཀྱིས། ཚོས་ཀྱི་ལུང་པོ་ཤུ་རིའི་བུས།

གདགས་པའི་བཅུན་བཙུག་མོའུ་འགལ་བུས། འགྲོ་བའི་ནམ་གངས་གསུས་པོ་ཆེ།

ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་གང་པོས་བྱས།⁹ ཞེས་བྱང་བ་ལྟར་རོ།

འོ་ན་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་མཛོན་པའི་སྟེ་སྟོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་རམ་སྟེ་མ་ན། སྟོན་མེད་དེ། མཛོན་པ་སྟེ་བདུན་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་མིན་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱིས་མཛོན་པ་མ་གསུངས་པར་དེད་ཅག་མི་འདོད་ཅིང་། “མདོ་སྟེ་པའི་བྱེད་པར་གང་དག་ལས་དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཚོས་མཛོན་པའི་སྟེ་སྟོན་དུ་ནམ་པར་འཛིག་གོ།”⁹ ཞེས་མཚོམས་མཛོད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ལགས། དེ་ལྟར་མདོ་སྟེ་པ་ནམས་མཛོན་པའི་སྟེ་སྟོན་གྱི་དཔེ་ལོགས་སུ་མེད་མོད། མདོ་སྟེ་པའི་ཆ་ཤས་སུ་དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལུང་ཁམས་སྟེ་མཛོད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་གསུངས་པ་ནམས་མཛོན་པའི་སྟེ་སྟོན་དུ་ངོས་འཛིན་པར་བཞེད་དོ།¹⁰

རང་ཅག་བོད་ཀྱི་ཚོས་མཛོན་པ་སྒྲིབ་པ་ལ་གྲགས་པའི་མཛོན་པ་སྟེ་བདུན་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བགྲངས་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཤུ་ལའི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་བཞེན་པའི་གནས་བཏུན་སྟེ་པས་བཙི་ཚུལ་ལྟར་ན། ལྷ་སྐྱ་སྐྱ་ཁྱི་དང་། བེ་ལྷ་དང་། ལྷ་ཏུ་ཀ་ལྷ་དང་། ལྷ་སྐྱ་ལ་པ་ལྷ་ཉིད་དང་། ཀ་ལྷ་བ་ལྷ་དང་། ཡ་མ་ཀ་དང་། བ་ལྷ་ན་བཙུག་ལ་སྟེ་བདུན་དང་། ལྷ་པ་དེ་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པའི་གསུང་དུ་ངོས་འཛིན་པར་མཛོད། དེ་ནམས་ནས་ཀ་ལྷ་བ་ལྷ་སྟེ་«གཏན་གྱི་གཞི་»ཞེས་

པ་འདི་དེང་སྤྱི་ལོའི་སྐད་ཅུ་ལས་ལེགས་སྦྱར་དང་། རྒྱ་བོད་གང་གི་སྐད་དུ་འང་མ་བཞུགས་པས་རང་ཅག་
 ལ་རྒྱས་མེད་མོད། ནང་པ་སྤྱིའི་བྱང་ལྷོ་ལྷོ་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན་
 པར་མངོན། དེ་ཡང་གནས་བརྟན་པའི་ལུགས་ཀྱི་གསུང་སྟོལ་ལྟར་ན་གཞུང་འདི་ཆོས་རྒྱལ་ལྷན་པོའི་ཀྱི་
 རྒྱ་དུས་ཀྱི་ལོའི་ཐོན་ ༡༩༩ ལས་མས་ཞིག་ལ་བཀའ་བསྟུ་རིམ་པ་གསུམ་པ་མཛད་པའི་སྐབས་གནས་
 བརྟན་མོ་སྐལ་ལྷ་ལྷ་ཏེས་བྱ་བས་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་མཛད་པར་བཞེད། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ལེའུ་ཉེར་གསུམ་
 བཞུགས་ཤིང་། དེའི་ནང་གཞན་གྱི་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་གངས་ཉི་བརྒྱ་དང་བཅུ་དགུ་སྟོར་ཞིག་ཆེད་དུ་
 བཀག་པ་དང་ཆབས་ཅིག་སྟོན་གྱི་བྱ་སྒྲུབ་པའི་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལས། གཙོ་བོར་གནས་མ་བུ་པའི་བཛོད་
 དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྤྱིའི་དུས་གསུམ་རྩེས་སུ་གྱུབ་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་འདས་སྤྱིའི་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་རན་ལས་འདས་པའི་རྩེས་ཀྱང་བཞུགས་པར་སྒྲུབ་སོགས་ལ་དམིགས་ཀྱིས་དགག་
 པ་བྱུང་བ་སོགས་གཤམ་ཆེའི་བསྟན་བཅོས་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་གཏོན་མི་ཟ་བས་རིམ་པས་བསྟན་བཅོས་འདི་སྤྱི་ལོའི་
 སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་བ་བྱུང་ན་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱས་ལ་དོ་སྣང་ཅན་དང་། ལྷག་པར་ཆོས་མངོན་པའི་
 གཞུང་ལུགས་བྱང་རིམ་ལ་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོར་ཐན་ཐོགས་ཆེན་པོ་འོང་ངེས་པར་ཁོ་བོས་མཐོང་།”

བྱེ་སྒྲུབ་ཅིག་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ལས་«ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་»གཙོ་བོ་དང་། གཞན་བྱུག་འཁོར་
 ཉེ་ཡན་ལག་ལྷ་བུར་བརྩི་སྟོལ་ཡོད་པ་མཆིམས་མཛོད་ལས་ཀྱང་རགས་ཅུ་ཐོན་ལ། འོན་ཀྱང་དེང་དུས་
 ཀྱི་མཁས་པས་བརྟན་ཞིབ་བྱས་འབྲས་སུ་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ལས་དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་«ཡང་
 དག་འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་»དང་། «ཆོས་ཀྱི་ཡུང་པོ་»གཉིས་ཐོག་མ་དང་། «གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་»དང་།
 «ཁམས་ཀྱི་ཆོག་ཀུན་ཀྱི་ཆོག་ཀུན་»དང་། «རབ་ཏུ་བྱེད་པ་»བཅས་བཞི་བར་དུ་དང་། «ཡེ་ཤེས་
 ལ་འཇུག་པ་»ཐ་མར་བྱུང་བར་བཤད། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྤྱིའི་ལུགས་ཀྱི་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ལས་ད་
 ལྷ་བོད་སྐད་ནང་མཛལ་དུ་ཡོད་པ་ནི་མོད་གཤམ་གྱི་བསྟན་མཛད་པར་གྲགས་པའི་«གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་»
 ཀྱི་སྡེ་ཆོན་གསུམ་བསྟན་འགྱུར་དུ་བཞུགས་པ་དེ་རྣམས་ཡིན།” མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ལས་གཞན་བྱུག་པོ་རྒྱ་
 བག་གི་སྐད་དུ་བཞུགས་པར་སྒྲུབ་།

དེ་ཡང་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟན་ན་འདི་ལྟར་སྒྲུམ་ཉེ། ཐོག་མར་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་དུ་མར་ཡུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་
 རབ་དབྱེ། ལྷག་པར་ཆོར་བའི་ཡུང་པོ་ལྷ་བུ་གཅིག་ལ་མཆོན་ན་འང་སྐབས་མང་པོར་ཆོར་བའི་རྣམ་གཞག་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཕྱིས་གྲུང་བསྐྱེགས་ཉེ་སྡེ་ཆོན་དང་གངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ་སོར་བཀོད་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་
 ཏུ་གཏན་ལ་ལབ་སྡེ་ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་འདི་རྣམས་བྱང་བར་མངོན་ནོ།།

དེ་ལ་སྒྲ་བཤད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། ཚོས་མངོན་པ་སྟེ་ཨ་ཉི་རྒྱུ་ཞེས་པ་ལ་གོ་དོན་འགའ་
གས་ཤིག་སྣང་སྟེ། རྒྱུ་ནི་རྩ་བའི་བྱིངས་རྒྱུ་ཞེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པས་ཚོས་དང་།
མངོན་པ་སྟེ་ཨ་ཉི་ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཨ་ཉི་སྟེ་ཁ་ཞེས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ལ་གོ་བ་དང་། ཡང་ཨ་ཉི་ཀླན་
ཞེས་པ་མངོན་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ལ་གོ་བ་དང་། ཨ་ཉི་སྟེ་ཡ་སྟེ་མངོན་པར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་གོ་བ་
དང་། ཨ་ཉི་ས་མ་ཡ་སྟེ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་གོ་བ་སོགས་རིམ་པ་བཞིན་“བདེན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དང་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སོགས་སྟོན་པས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་
པར་བྱེད་པའི་སྒོ་དང་། ཚོས་རེ་རེ་ལ་ཡང་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟན་ཡོད་
བསྟན་མེད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མངོན་པར་གཏན་ལ་འབབས་པ་དང་།
བརྩད་པ་དང་རྩོད་པའི་གཞི་ལ་སོགས་པས་ཕས་ཀྱི་སྒོ་ལ་བ་མངོན་པར་གཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། མདོའི་
དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།”^༡ ཞེས་མཆིམས་མཛོད་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་ལགས། འགྲེལ་ཚུལ་འདི་
ཡང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་«མདོ་སྟེ་རྒྱན་»ལ་བརྟེན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “མངོན་དུའི་ཕྱིར་དང་ཡང་
ཡང་དང་། གཟེལ་གཞོན་རྟོགས་ཕྱིར་མངོན་པའི་ཚོས།”^༢ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མངོན་པ་
མཛོད་ཀྱི་སྒྲ་བས་འདིར་ཚོས་མངོན་པ་དངོས་ནི། «མཛོད་རྩ་བ་»རང་ཉིད་ལས། “ཚོས་མངོན་ཤེས་རབ་བྱི་
མེད་རྗེས་འབྲངས་བཅས། །དེ་འཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་།”^༣ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་
བར་གསུངས་པ་བཞིན། དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་
ཡུང་པོ་རྣམས་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་ལ། དེ་འདྲའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཐོས་བསམ་
སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་དག་བརྗོད་བྱུང་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱང་བདར་བཏགས་པའི་
ཚོས་མངོན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བར་གསུངས་སོ།

ཚོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེས་སྒྲ་བ་ཆེ་བ་ཁག་ཅིག

མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེས་སྒྲ་བ་མང་དག་ཅིག་བྱུང་
བར་མངོན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ལེགས་སྒྲུང་གི་སྐད་དུ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་ཀྱི་
བསྟན་བཅོས་གལ་ཆེ་བ་དབྱིག་གཞིན་གྱིས་«ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་»མ་བརྩམས་གོང་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་
སྒྲིས་ན། ཆེས་སྒྲ་ཤོས་ཤིག་ནི་བྱེ་ལོའི་སྟོན་ ༡༩༠ ཡས་མས་ལ་སྒྲིབ་དཔོན་རྒྱུ་བྱི་སྟེ་ཚོས་ཀྱི་དཔལ་གྱིས་
མཛད་པའི་«ཚོས་མངོན་པའི་སྟོན་པོ་»སྟེ་ཨ་ཉི་རྒྱུ་ཉི་ཤུ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ངེས། གཞུང་དེ་བོད་སྐད་དུ་མ་
བསྐྱར་མོད་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་བྱི་ལོ་ ༣༧ ཡས་མས་ལ་བསྐྱར་བར་བཤད་ལ། དེང་ལེགས་སྒྲུང་གི་དཔེ་

མཇལ་དུ་མེད་པས་རྒྱ་ནག་གི་འགྲུར་དེ་ཁོ་ནར་ལུས། བསྟན་བཅོས་དེ་ལ་ལུང་བཅུ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་
ཁམས་ཀྱི་ལུང་དང་། གཉིས་པ་རྒྱུན། གསུམ་པ་ལས། བཞི་པ་པྱ་རྒྱས། ལྷ་པ་འཕགས་ལམ། རྒྱལ་པ་ཡེ་
ཤེས། བདུན་པ་བསམ་གཏན། བརྒྱད་པ་མདོ་བསྟན་པ། དགུ་པ་ཤེས་བྱ་ལྷག་མ་དང་། བཅུ་པ་མཇུག་
བསྟུ་བ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྡེ་རྣམ་གཞག་ཆ་ཆར་བར་སྟོན་པ་ཏ་ལམ་དབྱིག་
གཉེན་གྱི་མངོན་ཅ་བ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་མངོན།¹⁾

དེ་བཞིན་དུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱངས་སྟོག་སྟེ་གྲོ་ཤ་ཀས་མཛད་པའི་«ཆོས་མངོན་པའི་བདུད་ཅི»སྟེ་ཨ་
རྟེ་རྩམ་ཨ་མེད་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡོད་པ་«བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོར་»དངས་པ་ལས་ཤེས་ལ།
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་«མངོན་པ་མངོན་»དུ་འང་སྐབས་འགར་སྟོབ་དཔོན་དེའི་བཞེད་པ་བཀོད་ཡོད།²⁾ སྟོབ་
དཔོན་དེ་རྒྱལ་པོ་ཀ་ཤིག་གཤེགས་རྗེས་ཁ་ཆེ་ཀ་སྒྲུ་མི་འི་ལུབ་བརྒྱུད་དུ་ཏོ་ཀ་ར་ཞེས་པའི་ས་ཁུལ་དུ་གདན་
དངས་པ་ལྷར་ཐེབས་པར་གྲགས་པས་བྱེ་ལོ་དུས་རབས་གཉིས་པ་ཡས་མས་ཞིག་ལ་ཐེབས་པའི་སྟོབ་དཔོན་
ཞིག་ཏུ་སྟངས། «ཆོས་མངོན་པའི་བདུད་ཅི»བྱ་བའི་གཞུང་དེར་ལུང་བཅུ་རྒྱག་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་དང་པོ་སྟོན་
པ་དང་དགེ་བ། གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས། གསུམ་པ་གནས་དང་ཟས། བཞི་པ་ལས། ལྷ་པ་ཕུང་ཁམས་
སྟེ་མཆེད། རྒྱལ་པ་རྒྱུན། བདུན་པ་རྟེན་འབྲེལ། བརྒྱད་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་པོ། དགུ་པ་དྲི་མ། བཅུ་པ་
གང་ཟག་བཅུ་བཅུ་གཅིག་པ་ཡེ་ཤེས། བཅུ་གཉིས་པ་སྟོམས་འཇུག་བཅུ་གསུམ་པ་བསམ་གཏན། བཅུ་བཞི་
པ་བྱང་རྒྱུ་བྱེ་ཕྱོགས། བཅོ་ལྷ་པ་བདེན་པ་བཞི། བཅུ་རྒྱལ་པ་འབྲེས་པའི་དུམ་བྱ་བཅས་ཡོད་པར་བཤད།³⁾

རྒྱལ་པོ་མི་ལི་རྣམས་ཞུས་པའི་བསྟན་བཅོས།

ལྷ་དུས་ཀྱི་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་«རྒྱལ་པོ་མི་ལི་རྣམས་ཞུས་པ་»སྟེ་མི་ལི་རྣ་
པ་རྣེ་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བོད་རྒྱུད་དུ་བསྐྱར་མེད་ཅིང་། བྲ་ལི་དང་། ལེགས་སྦྱར། བྲ་གྱི་ཏའི་རྒྱུད་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ནག་གི་འགྲུར་སོགས་སུ་ད་ལྟོ་འང་མཇལ་དུ་ཡོད་པས་རང་ཁོངས་ལེགས་སྦྱར་ལ་བྱང་རྒྱུ་བ་
ཞིག་གིས་འདི་བོད་རྒྱུད་དུ་དབབ་བྱུང་ན་མི་རབས་མང་པོའི་རྗེས་སུ་ཐེབས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པས་
བསྟོད་ལུ་ཆོག་པས་དེ་དོན་སྤྲིན་གྲུབ་ཡོང་བར་སྟོན། གཞུང་འདི་བྱེ་ལོ་༡༥༠ཡས་མས་ལ་དེང་སང་གི་པན་
རབས་ས་ཁུལ་སྤྱ་ག་ལའམ་སི་ཡེ་ལ་གོ་ཏེ་ཞེས་པ་སྟོང་བའི་གླི་རིག་གི་མི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་
རྒྱལ་པོ་མི་ལི་རྣ་ཞེས་པ་དེས། ཉང་པའི་དགེ་སྟོང་གྲུའི་སྟེ་སྟེ་ན་ག་སེ་ན་ལ་དོགས་དྲི་ཞུས་པའི་དྲི་ལན་རྣམས་
ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཐབ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཞིག་ཡིན་པར་གྲགས།

བསྟན་བཅོས་དེ་ལ་ནང་གསེས་དུམ་བྱ་བཞི་ཡོད་ལ། དུམ་བྱ་དང་པོས་བསྟན་བཅོས་རང་ཉིད་ཀྱི་

སྐྱོང་གཞི་བསྟན་ཅིང་། དེའི་ནང་སྐ་ག་ལའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བཀོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་མི་ལིན་ས་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་སྤྱི་བོ་མཉམ་མཉམ་ལྟུང་སོགས་དང་། དུམ་བུ་གཉིས་པ་ལ་ནང་གསེས་ལེའུ་གསུམ་སྟེ་དང་པོ་ས་ཚོས་རྣམས་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། གཉིས་པས་གང་ཟག་གི་རྒྱན་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་གང་ཟག་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་ཚུལ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལྟེ་བཟླ་བ་དང་། ལེའུ་གསུམ་པས་དུས་སྟེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་དེ་མ་རིག་པས་གཞི་བྱས་ཚུལ་དང་། སྤྱི་བོ་སྤྱི་བོ་མཉམ་མཉམ་སུ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་བོ་བྱུང་བའི་ཐོག་མ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཚོས་རྣམས་སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་ནས་འཛིན་པ་དང་། ཤིང་གི་ས་བོན་བཞིན་དུ་ཡུང་བོ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ཡང་བདག་མེད་ཀྱང་དབང་པོས་ཡུལ་རིག་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་རིག་པ་དང་། ཚེར་བ། འདུ་ཤེས། སེམས་པ། རྟོག་པ་དང་། དཔྱད་པ་སོགས་སེམས་ཀྱི་ས་མང་རྣམས་བྱུང་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟ་ནའང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཚོད་མའི་ནང་ཟས་ཀྱི་རྩ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་འདྲེས་པ་བཞིན་དུ་གནས་པས་སྐྱེ་རིས་འབྱེད་དཀའ་ཚུལ་སོགས་བསྟན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དུམ་བུ་གསུམ་པ་ནི་ལེའུ་བཞི་བ་དང་། ལྟ་བ་དང་། བདུན་པ་བཅས་ཀྱིས་བསྟན་ཤིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་རིམ་པ་བཞིན། ལས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལས་གང་ཟག་གི་བྱུང་པར་མི་འདྲ་བ་བྱུང་ཚུལ་དང་། ལས་ཟད་པས་གོལ་བ་ཐོབ་ཚུལ་བཅས་སྟོན་ལ། ལེའུ་ལྟ་བས་འཆི་བའི་འོག་ཏུ་སྐྱེ་བ་བྱུང་ཚུལ་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་མཆོད་ཀྱི་དཔེས་སྟོན་པ་དང་། ཤི་བའི་འོག་བསགས་པའི་ལས་ལུས་ཀྱི་གྲིབ་མ་བཞིན་དུ་རྩིས་སུ་འགོ་ཚུལ་སོགས་སྟོན། ལེའུ་དུག་པས་ཆགས་ཅན་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྤྱོད་པའི་བྱུང་པར་དང་། ལེའུ་བདུན་པས་དུན་པ་སྐྱེ་བའི་སྐྱོ་བཅུ་དུག་གི་པོས་འཛིན་དང་། དགེ་བའི་ལས་གཅིག་གིས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་ལྟུང་པ་དང་། འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འཕྲོ་བའང་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལའང་གྲུབ་པ་སོགས་དང་། དེ་ལྟ་ནའང་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཟབ་མོའི་དོན་འདི་དག་ཚོས་རབ་དུ་རྣམས་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ལུས་པར་གསུངས།

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དུམ་བུ་བཞི་པས་འགལ་སྤོང་སྟོན་ཅིང་། དེ་ལའང་ནང་གསེས་ལེའུ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན། བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤྱོད་ལས་འདས་ཟེན་ན་དེ་ལ་ཕྱག་མཆོད་བགྱི་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་མེད་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་དྲི་བ་མང་ཙམ་དང་། ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་ཚོས་ལ་དཔེ་བྱུང་མི་མཛད་ན་དྲི་བའི་གནས་འགའ་ཞིག་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཐེ་ལྟར་ཡིན་ཚུལ་ལས་བརྒྱམས་པའི་དྲི་བ་ཁག་ཅིག་ཡང་རབ་དུ་མ་བྱུང་བས་ཀྱང་ཚོས་ཉམས་སུ་ལེན་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་འཕྲོག་སྤྱོད་ན་དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་ལ་ཕྱག་དང་གུས་པ་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དོན་གང་ཡིན་མིན་ལས་བརྒྱམས་པའི་དྲི་བ་ཁག་ཅིག་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་འཁོར་གྱི་ནང་མཛོད་གལ་གྱི་བྱ་རྒྱུ་འཕྲུལ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་གསུངས་ན་ཁོང་དབྱུག་པས་བཏབ་སྟེ་འདས་པ་ཐེ་ལྟར་ཡིན་མིན་སོགས་ལས་བརྒྱམས་པའི་དྲི་བ་ཁག་ཅིག་ཡང་སྟོན་

པས་སྐབས་འགར་རང་ཉིད་ལ་སྟོན་པ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་སྐབས་འགར་ནི་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་རྒྱུ་ར་ཀླ་ལུ་མ་
 རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཅི་ཞེས་སོགས་ལས་བརྒྱམས་པའི་དྲི་བ་ཁག་ཅིག་ཡང་གཤམ་ཏེ་
 རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལས་ལ་སྟོབ་པས་འགལ་རྒྱུན་མཐའ་དག་བསྐྱོག་ཅུས་ན་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལ་
 འཇུག་པས་ཅི་བྱ་ཞེས་སོགས་ལས་བརྒྱམས་པའི་དྲི་བ་ཁག་ཅིག་ཡང་རྒྱལ་བུ་ཐམས་ཅད་གྲོལ་གྱིས་རང་གི་
 རུང་མ་བུ་བྱུག་དང་སྟོང་མོ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་ཆེས་མ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནམ།^{༡༥} དེ་བས་སྟོང་མོ་བ་ལ་རང་ཉིད་སྦྱིན་
 པ་རིགས་པ་མིན་ནམ་ཞེས་སོགས་ལས་བརྒྱམས་པའི་དྲི་བ་ཁག་ཅིག་བཅས་དྲོགས་པའི་གནས་ཤིན་ཏུ་མང་
 པོར་དྲི་བ་ལུ་བའི་འགལ་སྟོང་གི་ལན་བསྟུལ། དེ་ནས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དུམ་བུ་ལྷ་པས་སྟོན་པ་འཛིག་ཏེན་
 དུ་མེབས་པའི་ཆོ་རྟགས་དང་མཚན་མ་གང་ཡོད་མིན་ལས་བརྒྱམས་པའི་དྲོགས་དྲི་དང་། དུམ་བུ་བྱུག་པས་
 ཁྱིམ་དུ་གནས་ནས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ཡོད་མིན་ལས་བརྒྱམས་པའི་དྲོགས་དྲི་དང་། དུམ་བུ་བདུན་པས་རབ་
 ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་གྲོལ་བ་མཐར་བུག་ཐོབ་པ་ལ་ཉེ་བར་མཐོ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དཔེའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་
 བས་བསྟན་ཏེ་བསྟན་བཅོས་མཇུག་རྫོགས་པར་བྱས་སོ།^{༡༦}

«བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོ།»

ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་བྱེ་སྟེའི་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གྲགས་ཆེ་ཞིང་གཤམ་ཆེ་ཤོས་
 བོ་«བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོ་»ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད་ལ། ཆེས་སྡུ་དུས་ནས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོབ་
 བ་ཞེས་པའི་སྐད་དོན་གཅིག་ལ་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བྱུབ་མཐའ་སྟོབ་བས་ན་དེ་
 ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་སྟོལ་དར་བ་བྱུང་། སྐད་དོན་གཞན་ནི་དུས་གསུམ་རྗེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོབ་བས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 སྟོབ་བ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་བ་བྱུབ་མཐའི་གཞུང་དག་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་ལགས། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་བོད་
 རྒྱུ་དུ་བསྐྱར་མེད་མོད། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱུ་དུ་བཞུགས་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྦྱི་ལོ་དུས་རབས་ལྷ་པའི་ནང་
 ལོ་ཙཱ་བ་བུ་རྩེ་བཟན་གྱིས་བསྐྱར་བར་བཤད་ཅིང་། ལྷག་པར་སྦྱི་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་རྒྱའི་མཁན་
 པོ་ཐང་སང་ཆང་གིས་གཞུང་ཆ་ཆང་བར་བསྐྱར་བས་དེང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱུ་དུ་འབའ་ཞིག་ནང་མཇུག་དུ་ཡོད། དེ་
 ལྟ་ནའང་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་«མཛོད་རང་འགྲེལ་»དང་། གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་«མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་
 བཤད་»དེ་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྐུ་མར་གྲགས་པ། གང་སྟེལ་གྱི་«མཛོད་འགྲེལ་»སོགས་སུ་སྐབས་མང་པོར་
 བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོའི་གཞུང་བྲངས་པས་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་མངོན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་«བྱེ་བྲག་
 བཤད་མཚོ་ཆེན་མོའི་»ཆ་གས་མང་དག་ཅིག་ཆེས་སྡུ་མོ་ནས་རྒྱུ་མངའ་ཆགས་ཡོད། གསུང་སྟོལ་གཅིག་
 ལ་«བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོ་»འདི་རྒྱལ་པོ་ཀ་ཅིའི་དུས་སུ་བཀའ་བསྟུ་རིམ་པ་བཞི་བ་ཞིག་མཛད་པར་

ཁ་དུ་ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་མང་དུ་བྱུང་བ་ལས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་བློའི་ལུགས་
བོད་དུ་དར་བྱབ་ཆེ་ཤོས་ནི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་«ཆོས་མངོན་
པ་རྩེད་པ་མེད། གཞུང་འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་ལྷ་སྲུབ་སྟེ།དང་། ལྷག་པར་ཐམས་
སྲུབ་སྟོན་པའི་ལེགས་བཤད་མང་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པས། འཕགས་ལུལ་དུའང་
ཤིན་ཏུ་དར་བའི་འདིའི་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བྱུང་ལས་རགས་ཙམ་རྟོགས་ནུས།
ཁ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཆོས་མངོན་པའི་རྩ་བ་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་དང་། ལྷག་པར་«ཆོས་
པ་དང་། «བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ཆེན་མོ་»སོགས་ལ་གཞི་བཙུལ་བ་མ་ཟད་གཞུང་གི་མ་
འང་མཛད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ན་མ་འགྲིགས་པ་མེད་པ་ལྷ་བྱུང་ཡོད། བསྟན་བཙུལ་
བཤད་མཆོ་ཆེན་མོའི་»བརྗོད་དོན་མཐའ་དག་གནས་སམ་ལེའུ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་སྟེ་ཐོག་
མེད་གྱི་ཚུལ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་སྟོན་ནས་
ད་བྱེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མདོར་བསྟན་ལ། དེ་ནས་འདུས་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
མཛད་ནས། ཟག་བཙས་ཟག་མེད་སྦྱིར་བསྟན་པའི་བྱིར་གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་
བའང་པོ་བསྟན་པ་གཉིས་དང་། ཟག་བཙས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་བྱིར་གནས་གསུམ་སྟེ་
མོངས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བསྟན་པའི་བྱིར་གནས་གསུམ་པ་
མཛོད་དང་། གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་སྟོན་པའི་བྱིར་བཞི་པ་ལས་
རྒྱས་བསྟན་པའི་མཛོད་བསྟན་ཏོ། །ཟག་མེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
གང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་གང་ཟག་དང་། ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་
མ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ་དང་། གང་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བ་སྟོན་པའི་བྱིར་བདུན་པ་ཡི་
ཡི་ཤེས་གྱི་རྟེན་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྒྱད་པ་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་

དེ་ལྟ་ན་འང་མཛོད་རྩ་བར་བདག་འགོག་གི་སྒོར་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་གནས་མ་ཐུ་པའི་བཛོད་མེད་
 གྱི་གང་ཟག་འདོད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྐབས་གང་དུ་འང་མ་འཁོད་པས་དབྱིག་གཉེན་རང་གིས་«མཛོད་རང་
 འབྲེལ་»མཛོད་པའི་སྐབས་གང་ཟག་དགག་པ་བརྟན་པ་ཞེས་མཛོད་གནས་དགུ་པ་ཆེད་དུ་བརྩམས་པས་
 མཛོད་གནས་དགུ་པ་འདི་ཐེག་པ་ཐུག་མེད་པའི་ལུགས་གྱི་གང་ཟག་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞུང་

ཡང་བཤད། མངོན་པ་མཛོད་ལ་རྒྱ་གར་དུ་འགྲེལ་པ་བྱེད་པ་མང་དག་ཅིག་སྡེ་རྒྱུང་བ་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་«མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་»འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྐུ་མར་གྲགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གང་སྟེ་མི་«མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་»གཉིས་ཡིན་ལ། འགྲེལ་པ་དེ་གཉིས་དང་། སློབ་དཔོན་སློབ་བརྟན་གྱི་«མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་»ཅེས་བྱ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་གི་«མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལའུར་བྱས་པའི་བཤད་པ་»དང་། ཞི་གནས་ལྟའི་«མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉི་ལེ་མཁོ་བ་»དང་། གཞན་ཡང་ཕྱོགས་གྲང་གི་«འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་སློན་མེ་»ནུམས་དེར་བསྟན་འགྲུར་དུ་བཞུགས་པས་མཇལ་དུ་ཡོད།⁹³ མངོན་པ་མཛོད་ལ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་དང་། དབྱིག་གི་བཤེས་གཉེན་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་འགྲེལ་པ་མཛོད་པར་བཤད་ནའང་དེར་དཔེ་མཇལ་དུ་མེད།⁹⁴ དབྱིག་གཉེན་གྱི་མངོན་པ་མཛོད་ཅ་འགྲེལ་ལ་སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་གིས་དགག་པ་མཛོད་པ་རགས་ཙམ་ཞིག་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་མངོན་པ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་ཡོད་མོད། འདུན་བཟང་གི་དགག་པའི་གཞུང་བོད་སྐད་དུ་བཞུགས་མེད་ལ། དེའི་«ཆོས་མངོན་པ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་»ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ཐང་སང་ཆང་གིས་བསྐྱར་བས་དེར་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་མཇལ་དུ་ཡོད་ལ། འདུན་བཟང་གི་གཞུང་རྣམས་ལེགས་སྐྱར་གྱི་དཔེ་བསྟན་ཟིན་པས་དེར་མཇལ་དུ་མེད་ཀྱང་ཕྱིས་འདུན་བཟང་གི་རྗེས་འབྲང་སློབ་དཔོན་མར་མེ་མཛོད་བྱ་བའི་གཞུང་«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་སློན་མེ་»སྟེ་ཨ་ཕྱི་རྒྱུ་འུ་པ་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་དེའི་ལེགས་སྐྱར་གྱི་དཔེ་བཞེད་པས་སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་གི་བཞེད་པ་ཇི་ཡིན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཐོག་ནས་གསལ་པོ་རྟོགས་ཐུབ་རྒྱུའི་གཞི་ཐོབ་ཡོད།⁹⁵

«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་»ཅུ་འགྲེལ་བོད་དུ་དར་ཚུལ།

སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་«མངོན་པ་མཛོད་»ཅུ་འགྲེལ་གཉིས་དང་། གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་«མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་»བཅས་པ་བསྟན་པ་སྡེ་དར་གྱི་དུས་སུ་ལོ་ཙཱ་བ་སྐུ་བ་དཔལ་བཟུགས་གྱིས་བསྐྱར་ཟིན་མོད། འོན་ཀྱང་མཛོད་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་ནི་འགོས་ལོའི་«དེ་བ་སྟོན་»ལྟར་ན་བོད་དུ་ཐོག་མར་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་པའི་སྐྱེ་ཉི་ལྟ་ན་གཉི་ལས་བྱུང་མོད་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་ཡིག་ཆ་མ་གཟིགས་པར་གསུངས།⁹⁶ དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་སྟེལ་ཞིང་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་དབུས་གཙང་ཁུལ་དུ་དར་བར་མངོན། དེ་ལྟ་ན་མཛོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་དངོས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་ཐོག་མར་དར་བར་སྐྱེད། དེ་བ་སྟོན་དུ་མ་གསལ་ནའང་ཁོ་བོས་བརྟག་ན་རྩོམ་པོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤས་ཀྱང་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་ཕལ་ཆེར་

གནད་ཡོད་ཅེས་ཏེ། ཐོན་གྱི་བཀའ་གདམས་གོང་མ་རྣམས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་སྐབས་མངོན་
 བ་མཛོད་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་ཆེས་སྒྲ་ས་ནས་དར་བར་སྦྲང་བ་མ་ཟད། མཛོད་དང་བཀའ་གདམས་གཉིས་
 ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་གི་ཁྲིད་རྒྱུན་ཡང་ཡོད་པར་བཤད།^{༡༦} གང་ལྟར་ཡང་རིམ་བཤས་
 བཀའ་གདམས་ཀྱི་གདན་ས་གསང་ལུ་ཞུ་བྱེད་ཐོག་དང་། སྒྲར་ཐང་སོགས་སུ་མཛོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་དམིགས་
 བསལ་ཁྱབ་ཆེར་དར་བ་བྱུང་། མཛོད་ཀྱི་བོད་འབྲེལ་དང་པོ་མཆིམས་བརྩོན་འགྲུས་སེཌེས་ནག་འབྲུམ་
 སུ་གྲགས་པའི་ཁྲི་མཛོད་པ་དེ་ཡིན་པར་བཤད།^{༡༧} རིགས་པའི་དབང་ལྷན་ཆ་པས་«ཤེས་བྱ་གཞི་ལྡེ་
 བཤད་པ་»ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་མཆིམས་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྒྱས་པ་ཞིག་མཛོད་དེ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་འཆད་
 ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྒྲེལ། དེའི་སྒྲོབ་མ་བཅོམ་ལྟན་རིག་རལ་གྱིས་ཀྱང་མཛོད་ཀྱི་ཁྲི་མཛོད་པར་སྦྲང་ལ། རིག་
 རལ་དང་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་གཉིས་ཀའི་སྒྲོབ་མ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་«མཛོད་འབྲེལ་
 མངོན་པའི་རྒྱུན་»ཞེས་བྱ་བ་མཆིམས་མཛོད་དུ་གྲགས་པའི་ལེགས་བཤད་བོད་ཆེན་པོ་སྒྲིགས་བམ་འདིར་
 དཔར་དུ་བསྒྲུན་པ་དེ་མཛོད། དེའི་སྒྲོབ་མ་མཆིམས་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་བསྐྱེད་དོན་
 ལྟ་བུར་མཆིམས་མཛོད་ཆུང་བར་གྲགས་པ་མཛོད་པ་བྱུང་བ་སོགས་ཇོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་གདན་ས་ཁག་
 ལ་མངོན་པ་མཛོད་ལ་འཆད་ཚུད་ཚུམ་གསུམ་གྱི་ཐོན་ལས་ཤིན་ཏུ་དར་བ་བྱུང་བ་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་རྙིང་པ་དག་
 ལས་གསལ་བར་དཔོག་ཀྱས།^{༡༨}

དཔལ་དགེ་ལྟན་པའི་སྒྲིགས་ལ་ཐོག་མར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་(༡༣༧༧-༡༤༣༤)རྗེ་བཙུན་མེད་
 མདའ་བ་ལས་མངོན་པ་མཛོད་གསན་ཅིང་། རིམ་གྱིས་རྗེའི་དངོས་སྒྲོབ་ཀྱི་ཁྲིད་དུ་མཛོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་
 ཁྱབ་ཆེ་བར་དར་བ་བྱུང་། གཞན་ཡང་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་(༡༣༩༡-༡༤༧༤)ཀྱིས་སྒྲར་ཐང་གི་བརྒྱུད་རིམ་
 ལས་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་གསན་ཏེ་སྒྲེལ་བ་མ་ཟད། མཛོད་ཁྲི་ཀ་«ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་»དུ་གྲགས་པ་མཛོད་
 ཀྱི་ཁྲི་མཛོད་ཤིན་ཏུ་ཁ་གསལ་བ་དེ་བརྒྱུམས་པར་མཛོད་པ་དེད་དགེ་ལྟན་པའི་གདན་ས་ཁག་ལ་གསན་བསམ་
 མཛོད་བཞེད་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་(༡༤༤༩-༡༥༤༤)ཀྱིས་མངོན་པ་
 «མཛོད་ཀྱི་སྒྲི་དོན་དཀའ་གནད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་»དང་། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་
 གྲགས་པའི་(༡༤༧༤-༡༥༤༤)«ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ལ། རྒྱལ་མཚན་ལྟ་བུ་ཆེན་པོས་(༡༤༧༧-༡༤༩༩)ཆོས་མངོན་
 རིན་ཆེན་འདྲན་པའི་ཤིང་རྟ།» འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་(༡༤༤༩-༡༥༢༡)ཀྱིས་
 «ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་བྱི་དོར།» ཙོན་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་(༡༤༧༤-༡༥༤༤)ཀྱིས་«མཛོད་ཀྱི་ཁྲི་ཀ་དགོངས་
 པ་རབ་གསལ་ལ། གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེས་(༡༥༢༤-༡༥༤༤)«མཛོད་ཀྱི་བསྐྱེད་དོན་ཆོས་མངོན་གྱི་

མཆོར་འཇུག་པའི་གྲུ་གཟིངས་»ཞེས་པ་མཛོད་ཀྱི་གནད་དོན་རྣམས་སྒྲིམ་ཆོག་ཏུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་གིན་ཏུ་
ལེགས་པ་དང་། «མཛོད་ཀྱི་དོགས་དབྱེད་སྒྲོ་གསལ་དགའ་བསྐྱེད།» ཀྱན་མཁུན་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་
(༡༧༢༤-༡༧༩༡)«རིན་པོ་ཆའི་གྲུ་གཟིངས།» དག་དབང་དཔལ་ལྷན་(༡༧༩༧ ལོར་འཁྲུངས་)ཀྱིས་«མཛོད་ཀྱི་
དོགས་དབྱེད་སྒྲོ་གསལ་རོལ་ཅེད།» གྲུང་ཐང་སྒོ་གོས་རྒྱ་མཚོས་(༡༨༡༡ ལོར་འཁྲུངས་)«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་
དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱུང་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ།» འབྲུག་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ལྟ་བུ་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་
(དུས་རབས་བརྒྱད་པ་)ཀྱིས་«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བྱེད་ལེགས་བཤད་ཉིན་བྱེད་སྐར་
བ་»དང་། དུས་ཕྱིས་བྲག་དཀར་སྒོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་(༡༨༥༥-༡༩༢༣)ཀྱིས་«མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་
གནས་སྒོ་གསལ་བྱ་བའི་འཇུག་དོགས་»དང་། «མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ལྗེ་མིག་»མཛོད་
པ་བཅས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་། སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་དབྱེད་སོགས་གིན་ཏུ་མང་དག་ཅིག་བྱུང་
བ་ལས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་གིན་ཏུ་དར་བ་བྱུང་། དེ་ལྟ་ནའང་དགེ་ལྡན་པའི་གདན་ས་གྲ་ཆང་
ཁག་ཏུ་མངོན་པ་འོག་མ་མཛོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་བཀྱིད་སྐྱབས་དེང་གི་དུས་སུ་འདྲུང་མཆིམས་མཛོད་
འདི་ཉིད་ཡིག་ཆ་གཙོ་བོར་མཛོད་སྒོལ་གྱི་རྒྱུན་ཆགས་པ་ད་ལྟ་འདྲེལ་དེ་ག་རང་དུ་གནས་ཡོད།

མཁས་མཆོག་བོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་(༡༩༢༤-༡༩༧༡)ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཀྲི་ག་
ཆེན་བརྒྱམས་གིང་། དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱི་ཕྱོགས་ལ་ནི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཤུག་མཆོག་ལྷན་
གྱི་(༡༩༢༤-༡༩༥༧)«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམ་པར་བཤད་པ་བྱེད་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་
མཆོ་ཆེན་པོ་»ཞེས་བྱ་བ་པོད་གཉིས་དང་། དག་དབང་ཆོས་གྲགས་(༡༩༢༤-༡༩༥༧)ཀྱི་«དམ་པའི་ཆོས་མངོན་
པ་མཛོད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་རི་སྟེང་གེས་བྱའི་གསལ་བྱེད་དག་གི་སྒྲོན་མེ་»དང་། དེ་བཞིན་དུ་དྲུགས་པོ་བཀའ་
བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་འདྲུང་མཛོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་དར་ལ། ཆོས་རྒྱུད་དེའི་ནང་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཀམ་པ་
མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་(༡༩༠༧-༡༩༧༤)ཀར་ཀྲི་ཆེན་མོར་གྲགས་པ་«མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱས་པར་
སྒྲོས་པ་བྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོམས་»བྱ་བ་སྒྲུགས་བམ་གཉིས་སུ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་བསྐྱེད་དོན་གྱི་
རྒྱལ་དུ་བཞུགས་པ་ནི་ཀམ་པ་སྐུ་ཕྱེད་དགུ་བ་དབང་ཕྱག་དོ་རྗེས་(༡༩༧༤-༡༩༨༣)མཛོད་པ་«གཞོན་ནུ་རྣམ་
རོལ་ལེགས་བཤད་ཆོས་མིག་རྣམ་འབྱེད་བྲུབ་བདེའི་གིང་རྟ་»བཅས་དང་།¹⁶ གཞན་ཡང་རྗེ་ཀམ་འཕྲིན་
ལས་(༡༩༧༤-༡༩༩༩)ཀྱིས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཀྱི་བརྒྱམས་གིང་། འབྲུག་པ་བསྐྱེད་དཀར་པོས་
(༡༩༢༧-༡༩༩༩)མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་(༡༩༩༩-༡༩༩༩)ཀྱིས་
མཛོད་པའི་«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་དོན་རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་བརྒྱ་བྱིན་ཐོག་པའི་ནོར་བུ་»ཞེས་བྱ་བ་
གནས་བཞེད་པ་ཡན་གྱི་འགྲེལ་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་དེང་གི་དུས་སུ་འདྲུང་སྒོལ་

རྒྱུན་གནས། རྒྱ་འབྲུག་སྤྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ནི་འཇུ་མི་པམ་(༡༩༧༩-༡༩༧༩)ཀྱིས་མཛད་པའི་«མངོན་པ་མཛོད་»
 གི་མཆན་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་དོ་གཤམ་སློ་གསལ་དགེ་སྤྱོད་ཀྱིས་པའི་མཁུན་རྒྱུན་»ཞེས་བྱ་བར་ཐོས་བསམ་གྱི་གཞི་
 གཙོ་བོར་མཛད་པ་སོགས། མདོར་ན་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་ནི་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་
 བཞི་ཀར་དེང་མ་ཉམས་པར་གནས་བཞིན་པ་ལགས།

«མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱུན།»

མཆིམས་མཛོད་དུ་གྲགས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ཆེན་པོ་འདི་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་གི་སྤྱི་
 ཐབས་ཀྱི་མཁུན་པ་ཆེན་པོ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པ་གོང་དུ་ཞུས་ཟིན་པ་ལྟར་ལགས། དེང་
 ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་མང་པོར་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནམ་མཁུང་
 གྲགས་གཉིས་མི་གཅིག་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་སྒོལ་ཆགས་འདུག་པ་མ་དག་རྒྱུན་བྱང་མ་བྱུང་གོང་མོར་བཙོས་
 དགོས་པ་གཤམ་ཆེ་མཐོང་།^༡ དེ་ཡང་ནོར་འབྲུལ་ཡོང་བའི་གཞི་ནི་མཆིམས་ནམ་མཁུང་གྲགས་ཀྱིས་མཛོད་
 ཀྱི་ཁྲི་ཤིང་གི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཞིག་མཛད་པ་གཞུང་མང་པོར་གསལ་བ་ལྟར་ཡོངས་སུ་གྲགས་ལ། དེང་མཆིམས་ཀྱི་
 མིང་འཁོད་པའི་མཛོད་འགྲེལ་རྒྱས་ཤོས་ནི་མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱུན་འདི་ཡིན་པ་དང་། དེའི་མཐུག་
 བྱང་དུ་མཛད་པ་བོའི་མཆོན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་གསལ་བར་བཀོད་ཡོད་པས་མང་པོ་ཞིག་གིས་མཛོད་
 འགྲེལ་འདི་མཆིམས་ནམ་མཁུང་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱས་འགྲེལ་དེ་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་གིས་མཆིམས་
 ནམ་མཁུང་གྲགས་དང་། མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་གཉིས་མི་གཅིག་གི་མཆོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་ཐག་
 བཅད་པས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་པར་སྤྲང་ངོ་། །དེ་ལ་སྒྲིན་གྱི་ཡིག་ཆའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐོག་མར་མཆིམས་
 མཛོད་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐུག་བྱང་དུ་བསྟན་བཙོས་འདི་དཔལ་ས་སྤྱི་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོར་དབུ་བཅུམས་ནས། སའི་
 དབང་ལྷན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་ཅོང་དུའི་མཁུང་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་པའི་
 དབྱངས་རང་ཉིད་གངས་ཅན་གྱི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཞབས་
 རུལ་རྣོག་པ་མེད་པར་སྤྱི་བོས་ལེན་པ་ཞེས་སོགས་གསལ་བར་བྱུང་ཞིང་། འགོས་ལོའི་དེབ་སྒྲིན་དུ་འདིར་
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་རྒྱ་ནག་ཉོར་རིགས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཡན་
 ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ལ། མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེའི་དབུ་སྤྱོད་མཛོད་
 པར་གསུངས་པ་དུས་རབས་ལ་བརྟག་ན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ ནས་ ༡༩༣༠ དབར་གྱི་དུས་ཡིན་དགོས་ལ།
 མཆིམས་ནམ་མཁུང་གྲགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་སྤྱི་ལྟ་བུར་ལས་འདས་ཟིན་པ་མ་ཟད་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་པོའི་
 དབུ་སྤྱོད་མཛོད་པའི་སྐད་མེད། ལྷག་པར་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་མཐུག་བྱང་དུ་འཇམ་པའི་དབྱངས་རང་ཉིད་

མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པར་གསུངས་པས་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་
 པོའི་སྟོབ་མའི་གསུམ་སྤྲོད་གསུམ་པར་གསལ་པོ་ཐོན། དེ་བཞིན་དུ་འགོས་ལོའི་«དེབ་སྟོན་»དང་ལས་ཆེན་
 གྱི་«བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་»གཉིས་ཀར་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་བཙོམ་ལྷན་རིག་རལ་གྱི་སྟོབ་
 མ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། རིག་རལ་རང་ཉིད་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གསུམ་གྱི་སྟོབ་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་
 གསལ་པས། མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་དེ་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གསུམ་དང་བཙོམ་ལྷན་རིག་རལ་
 གཉིས་ཀའི་སྟོབ་མ་ཡིན་པར་གསལ་པོར་རྟོགས་ཅུས། གཞན་ཡང་«དེབ་སྟོན་»དུ་འཇམ་པའི་དབྱངས་
 གྱིས་ཆོས་བར་ཞིག་ལ་འདྲ་བརྟུ་བྱས་པས་བཙོམ་ལྷན་རིག་རལ་དགོངས་པ་འགལ་ཏེ་འཇམ་པའི་དབྱངས་
 ཉིད་སྒར་ཐང་དུ་བཞུགས་མ་བདེ་བར་ས་སྐྱར་བཞུགས་པར་གསུངས་པའང་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་མཐུག་བྱང་
 དང་མཐུན་པར་བྱང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གྲོང་རྫོལ་བླ་མས་ཀྱང་མཆིམས་མཛོད་ལ་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའི་སྟོབ་མ་སྒར་ཐང་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་མཛོད་པ་ཞེས་མཆིམས་མཛོད་མཛོད་པོ་མཆིམས་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པའི་སྟོབ་མ་ཡིན་པར་གསལ་བར་གསུངས།³¹ དུས་ཤིས་ཐོན་ཡོན་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་གྱིས་ཀྱང་
 མཆིམས་ནམ་མཁའ་གསུམ་གྱིས་མཛོད་པའི་མཛོད་འགྲེལ་བསྟན་རྒྱས་སྤྱིང་དགོན་པར་བཞུགས་པ་དང་།
 དེའི་སྟོབ་མ་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་མཛོད་འགྲེལ་རྒྱས་པར་མཛོད་ཅེས་གསུངས་པས་³²མཛོད་འགྲེལ་
 དེ་གཉིས་སོ་སོ་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་སྟོན་གནང་བ་སོགས་ཁུངས་མང་པོ་ཞིག་ཡན་ཚུན་གོ་
 བསྒྲུབ་ནས་བཏགས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གསུམ་དང་མཆིམས་མཛོད་མཛོད་པོ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་
 གཉིས་མི་ཐ་དད་ཡིན་པ་གསལ་པོར་རྟོགས་ཅུས་པས། སྤྲད་ནས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་འབྲུལ་པ་
 དེ་དོར་དགོས་སོ།།

མཆིམས་མཛོད་ནང་དབྱིག་གཉིན་རང་ཉིད་ཀྱི་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་འགྲེལ་ཆེ་
 ཁག་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་དང་། གང་སྟེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དང་། སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་ཐུན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་
 འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་བཏུས་ཤིང་། དེའི་སྟེང་མངོན་པ་གོང་མའི་རྩ་གཞུང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་
 «མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་»དང་། དེ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་«དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་»དང་། དབྱིག་གཉིན་
 གྱི་«ཡུང་པོ་ལཱའི་རབ་བྱེད་»སོགས་རྒྱ་གཞུང་གལ་ཆེ་གཞན་གྱི་བཤད་པས་ཀྱང་བརྒྱན་པ་སོགས་གྱིས་མངོན་
 པའི་གཞུང་ཤིན་ཏུ་སྟོན་ཆེ་བ་ཞིག་མངོན། འདིར་དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་མཛོད་འོས་པ་ཞིག་ལ་ཡོངས་
 གསལ་«མངོན་པ་མཛོད་»ཀྱི་ལུགས་ལ་སེམས་བྱུང་ ༤༦ གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་«མངོན་པ་ཀུན་
 བཏུས་»ཀྱི་ལུགས་ལ་སེམས་བྱུང་གངས་ ༥༡ གི་རྣམ་གཞག་མཛོད་པ་བཞིན། རང་ཅག་བོད་ཀྱི་མངོན་པ་

སྤྱི་བ་རྣམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གྲངས་འཆད་པའི་ཆོ་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་གི་སྤྱིང་ནས་འཛིན་པར་མཛད་
 གྲོལ་དར་མོད། རྣམ་གྲངས་བགྱི་སྒོལ་དེ་གཉིས་ཀའི་ནང་སེམས་ཞུམ་པ་དང་། དངངས་པ་དང་། སྤྱི་བ་
 སོགས་གང་གི་འད་གྲངས་འདྲེན་དུ་མི་གསལ་བས། ད་དུང་སེམས་བྱུང་གི་རིགས་མང་དག་ཅིག་གྲངས་
 འདྲེན་དེ་གཉིས་སུ་མ་ཚུད་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པར་སྤྱིང་བས་བྱུང་པས་མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀའི་སེམས་
 བྱུང་གི་གྲངས་འདྲེན་རྣམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་གྲངས་འདྲེན་མིན་པར་རྟོགས་ཅུས་ཅིང་། མཆིམས་
 མཛོད་འདིར་ཡང་འདུལ་བ་གཞི་ཕྱར་ཆོག་པ་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞི་བསྐྱུ་བ་སོགས་གཞུང་གཞན་ནས་
 སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གྲངས་བྱུང་བ་རྣམས་བསྟན་ཏེ་སེམས་བྱུང་ལ་གྲངས་ ༥༥ སྟོར་ཞིག་སྟོས་པ་མ་ཟད། དེ་
 དག་ནང་ཕན་ཚུན་རྒྱ་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཚུལ་གྱི་དབྱེད་པའང་འཁོད་པ་
 གཤམ་ཆེན་པོའི་གནས་སུ་མཐོང་ངོ་།།^{༩༩}

དེ་བཞིན་དུ་གནས་གསུམ་པ་འཛིན་ཏེན་བསྟན་པའི་སྐབས་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་གྱི་རྣམ་
 གཞག་མང་པོ་ཞིག་ལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བཞེད་པའང་བཀོད་དེ་དུས་འཁོར་དང་མཛོད་ལུགས་ཀྱི་འཛིན་
 ཏེན་ཆགས་ཚུལ་དང་། འཇལ་བྱེད་ཆོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ་ལའི་བགྱོད་ཚུལ་སོགས་གནས་མང་པོར་དུས་
 འཁོར་གྱི་བཤད་པ་བཀོད་པ་སོགས་ཀྱིས་མངོན་པ་མཛོད་དང་དུས་འཁོར་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་རང་བྱུང་
 འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆགས་རིམ་གྱི་བཤད་པ་བཀོད་པ་སོགས་དགེ་མཚན་ཆེ། དེ་ལྟར་མཛོད་གནས་
 གསུམ་པའི་སྤྱིང་དུ་སྟོན་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས་དེ་རབ་དང་གླིང་བཞི་གླིང་
 ཡན། དེ་བདུན་དང་མཆོ་བདུན་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་ར་བ། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་ཟླའི་ཆོད་དང་། ཉི་ཟླ་དང་འཇམ་
 གླིང་དབར་གྱི་འགྲངས་ཆོད་སོགས་མང་པོ་ཞིག་མངོན་སུམ་ཆོད་བྱུང་ལྟ་བུར་གསལ་བར་གསུངས་ན་འད།
 སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་དེའི་ཆོ་དེའི་དུས་ཀྱི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྟོན་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་ཆགས་ཚུལ་གྱི་འདོད་
 པ་དང་བསྟན་ནས་གསུངས་པ་ལས། རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་བ་ཆོད་མས་གཟིགས་ནས་གསུངས་པ་གཏན་ནས་
 མིན་ངེས། ལྷག་པར་ཕྱིའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་གནས་མང་པོ་ཞིག་དང་འགྲངས་མཐོང་གི་ཆེ་ཤེལ་སོགས་མཚན་
 རིག་གི་འཕྱུལ་ལས་ཆོད་འཇལ་ཏེ་བདེན་པ་ར་འཕྲོད་ཀྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་ཟིན་པས་རང་ཅག་ཐོག་པ་ཆེན་
 པོ་བ་མངོན་སུམ་ལ་སྟོན་པའི་བྱུང་མཐའ་བཟུང་ན་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པར་སྤྱི་བ་རྣམས་ཁྲིགས་
 བཟུང་མི་མཛད་པར་མཛོད་ནས་བཤད་པའི་སྟོན་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་ཆགས་རབས་རྣམས་སྤྱི་བཞིན་དུ་འཛིན་
 མི་དགོས་པར་མཁྱེན་ཆུང་དེང་གནད་ཁག་ཆེན་པོར་མཐོང་བས་དེ་དོན་བྱགས་འཇགས་འཚལ།

«མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་»འདིའི་མ་དཔེ་ནང་སྐབས་མང་པོར་ཡིག་ཆུང་གི་མཆན་བྱ་བཀོད་
 འདུག་པ་པོད་དཔར་རྟིང་པ་ཞིག་སྐབས་རྗེ་རྗེ་སྤྱིང་རིན་པོ་ཆའི་གཟིམས་ཤག་གི་བྱུག་དཔེའི་གསུང་སུ་བཞུགས་

པ་དེར་རྟོག་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མཆན་བྱ་རྣམས་སུའི་ཡིན་དངོས་ཤུགས་གང་དུའང་གསལ་ཁ་མི་འདུག་ཅིང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཉེ་དུས་བོད་ནས་མཛོད་འགྲེལ་དེ་བཞིན་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ་སྐབས་མཆན་བྱ་རྣམས་
ཡིག་ཆུང་དུ་མ་བཞག་པར་གྱུར་རྟགས་ནང་བཅུག་འདུག། དེབ་དེའི་ནང་དུའང་ཕྱོགས་སྒྲིག་པས་མཆན་བྱ་
རྣམས་སུས་བྱས་མིན་སྒྲོར་གླེང་གང་ཡང་བཞིན་མི་འདུག་པས། ནམ་ཞིག་མཛོད་འགྲེལ་དཔར་མ་རྒྱུ་
པ་གཞན་ཞིག་ལག་སོན་མ་གྱུར་བར་གསལ་བཤད་ཞུ་དགོས། སྤྱིར་ཡིག་ཆུང་གི་མཆན་བྱའི་རིགས་མང་ཆེ་
བ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མིན་པ་ཁྱིམ་གཞན་གྱིས་བཅུག་པ་ཡོད་ནའང་། སྐབས་འགར་བསྟན་
བཅོས་རྩོམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིག་ཆུང་གི་མཆན་བྱ་བཏབ་པའང་འོང་བར་སྟངས་། གང་ན་ས་དགའ་ལྗན་
དུ་ཁོ་བོས་«མངོན་པ་མཛོད་»ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་སྐབས་མཁས་པ་མང་ཆེ་བའི་བླ་མ་སྟོན་ལ་མཆོམས་མཛོད་
ཀྱི་ཡིག་ཆུང་ཡང་མཆོམས་མཛོད་ཀྱི་གཞུང་དཀྱིལ་མ་ལྟར་རྩིས་མཐོང་མཛོད་ཀྱི་འདུག་ནའང་། མཁས་པ་
འགས་ཡིག་ཆུང་རྣམས་དེ་ཙམ་གྱི་གཅིག་མེད་ཀྱི་དཔར་མཆོམས་མཛོད་གཞུང་མ་གཅིང་འབའ་ཞིག་ལ་ཆ་
འཛིག་མཛོད་པའང་སྟངས་བ་སོགས་སྟ་ཆོག་མཐོང་།

མཐའ་དོན་དུ། བོད་ཀྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པར་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་གཞུང་ལུགས་ཆོས་མངོན་པའི་
ལྟ་བུ་ལས་མངོན་པ་འོག་མར་གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་བྱེ་སྟེའི་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་
པ་«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་»ཀྱི་བོད་འགྲེལ་གྱི་ནང་ནས་ཆོས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་«མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་
རྒྱན་»ནམ་མཆོམས་མཛོད་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་བཞིན། ད་ལམ་ཞུ་དག་གཅིང་ཤིང་གི་ཐོག་གཞུང་དུ་
དངས་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་རྣམས་ཀྱང་ཁུངས་ཞིབ་ཏུ་བཅའ་ཉེ་ཞུ་སྒྲིག་པའི་མཆན་བྱ་དུ་གོ་ད་
པ་སོགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅིས་བཏུས་ཀྱི་བོད་མེད་ཁོངས་དཔར་བསྟན་བཞིན་སྐབས།
གཞུང་འདིའི་རྩ་བའི་རྒྱ་གཞུང་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛོད་པའི་ལེགས་བཤད་«ཆོས་མངོན་པ་
མཛོད་»རྩ་འགྲེལ་དང་དེ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་འཕགས་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཆེ་ལག་གང་བྱུང་དང་། དེ་རྣམས་
གང་ལ་གཏུགས་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་ལྟ་བུ་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་འཕེལ་
རིམ་སོགས་རྩོད་རྒྱུ་ལས་བསྟུན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་གནས་བཟོན་པའི་ལུགས་ཀྱི་མངོན་པའི་
གཞུང་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་མིན་དང་། དེ་མཚུངས་རང་ཅག་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྟེའི་ལུགས་ཀྱི་མངོན་པ་སྟེ་བ་ལའང་
གལ་ཆེ་བའི་བསྟན་བཅོས་ད་ལྟ་བོད་སྐད་དུ་མ་བཞགས་པ་«རྒྱལ་པོ་མི་ལོ་རྒྱུ་ཞུས་པ་»དང་། «ཆོས་མངོན་
པའི་སྟེང་པོ་»དང་། «བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ཆེན་པོ་»སོགས་ཀྱི་སྟོར་སོགས་ཀྱི་བཤད་པའང་མདོར་བསྟུན་
ཤིག་སྟོན་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་སྟེ་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་མངོན་པའི་ལྟ་བུ་རྣམས་ལོ་རྒྱུས་

གྱི་ཐོག་ནས་བྱུང་རིམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་མཆིན་པར་བྱགས་པན་ཡོང་སྲིད་སྒྲུལ་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཆོས་མཛོན་
པའི་གཞུང་མཆིམས་མཛོད་འདི་ལྟ་བུར་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པའི་བྱིས་ཀྱི་རང་རིགས་སྟོ་གསར་བ་རྣམས་
ལ་བོད་རྒྱ་དུ་བཞུགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདིའི་ཁྲུངས་དང་དེ་འབྲེལ་རྒྱུ་ལྟར་རྣམས་ཞིབ་མོར་
རྟོགས་བྱུང་བར་ཡང་ཅུང་ཟད་སྒྲན་ན་སྒྲུལ་པའི་སྟོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། མཛོན་པ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་
ཡོད་སྟེ་སྟེ་དང་ལྷག་པར་མཛོད་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བྱུང་རིམ་ལས་བརྒྱུ་པའི་འབྲེལ་གཏུམ་འདི་བཞིན་
རྒྱ་གར་ལྟོ་སྟོགས་སུ་དགའ་ལྷན་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་གི་ཡ་གྲུལ་གསུམ་ཅེ་ཐོས་བསམ་ནོར་བུའི་གླིང་དུ་
དབྱིག་གཉེན་གྱི་«ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་»ཙུ་འབྲེལ་དང་། «མཛོད་འབྲེལ་མཛོན་པའི་རྒྱན་»གྱི་སྟེགས་
བམ་འདི་ཉིད། གཞན་ཡང་རྒྱལ་མཆོག་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་མཛོད་ཀྱི་«ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།» བཅ་
བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་མཛོད་འབྲེལ་«ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་»བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ཞིབ་མོར་བགྱིས་
པའི་སྟེལ་བ་ཐོབ་པ་གྲུང་རི་བ་ལྟ་རམས་བྱུང་བསྟན་སྒྲིན་པས། ལྷ་ཆོས་ལ་བྱིས་པ་དགོའོ།། ||

ཐོན་གྲོང་རྫོང་མཆོག་།

- 1 རྟེན་གཏེ ༤༠༤༠ བསྟན་འགྲུལ། མཛོན་པ། ཀྱི་ «མཛོད་རང་འབྲེལ།» གནས་དང་པོ། ཤོག ༢༧ བལ
- 2 «མཛོད་འབྲེལ་མཛོན་པའི་རྒྱན།» དེབ། རྟེན་ཆ། ཤོག 11 དེབ་འདིའི་ཤོག 14 རང་བྱངས།
- 3 གོང་མཆུངས། ཤོག 14 དེབ་འདིའི་ཤོག 14 རང་བྱངས།
- 4 རྒྱལ་འདི་དང་མཆུངས་པར་ས་པར་གྱིས་«བྱུང་བ་དགོངས་གསལ་»དུ་འང་གསུངས་པ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་«གྲུབ་མཐའ་
ཆེན་མོ་» ཤོག 314 རང་བྱངས།
- 5 འདིར་ཁོ་བོས་«གཏུམ་གྱི་གཞིའི་»སྟོར་གྱི་བཤད་པ་མདོར་བསྟུས་འདི་«རྒྱ་གར་གྱི་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་མང་ཆོག་མཛོད་»སྟེ། (*Encyclopedia of Indian Philosophies*, Vol.VII) ཅེས་པ་པོད། 2 ཤོག 264-265 བར་བཞུགས་པ་ལ་གཞུགས་
ཏེ་བྱིས། བཀའ་བསྟུ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྟོར་ལ་འདོད་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་རྒྱལ་བ་སྟོན་གྱིས་(ཆོས་འབྱུང་། དེབ། ཤོག 131)གསུངས་
པའི་ནང་གནས་བརྟན་པའི་བཞེད་པ་ལ་ཆོས་རྒྱལ་ལྟ་བུ་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་བྱུང་བར་འདོད་རྒྱལ་འཁོད་མོད། «གཏུམ་གྱི་གཞིའི་»སྟོར་
ལ་བགྱིས་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་།
- 6 «རྒྱ་གར་གྱི་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་མང་ཆོག་མཛོད།» པོད། 2 ཤོག 102
- 7 འདི་གསུམ་སྟེ་དགེ་བསྟན་འགྲུར་དཀར་ཆག་ཨང་ ༤༠46 ༤༠47 དང་ ༤༠48 བཅས་ཡིན་ལ། བསྟན་འགྲུལ། མཛོན་པ། 111
ནང་བཞུགས།
- 8 «མཛོད་འབྲེལ་མཛོན་པའི་རྒྱན།» དེབ་སྟོན་ཆ། ཤོག 13 དེབ་འདིའི་ཤོག 10 རང་བྱངས།

- ༩ རྩེད་གཏེ ༤༠༡༠ བསྟན་འགྲུལ། སེམས་ཙམ། བི་མདོ་སྡེ་རྒྱུ། ལེའུ ༡༩ ལྷོ་ཀ ༩ ཤོག ༡༩ རྩེ
- ༡༠ རྩེད་གཏེ ༤༠༡༩ བསྟན་འགྲུལ། མངོན་པ། ཀྱུ། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༡ ལྷོ་ཀ ༩ ཤོག ༡ རྩེ
- ༡༡ ཆོས་མངོན་པའི་སྤྱིང་པོའི་སྒྲོལ་གྱི་བཤད་པ་འདིར་བཀོད་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བསྟུས་དོན་རྒྱ་ནག་གི་དཔེ་ལས་བཀོད་པ་ཞིག་
«རྒྱ་གར་གྱི་ཉུ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་མང་ཆོག་མཛོད་»པོད། ༡ ཤོག ༤༡-༤༢༠ བར་བྱང་བ་ལ་གཏུགས།
- ༡༢ དཔེར་ན་«མཛོད་རང་འགྲེལ།» ཤོག ༤༢ རྩེ བར་གནས་གཉིས་པའི་སྒྲོག་དབང་བསྟན་པའི་སྒྲུབས་སུ་བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་
གྱི་མཆན་དངོས་སུ་བཏོན་ཏེ་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ལ་གཟིགས།
- ༡༣ སྒྲོབ་དཔོན་དབྱངས་སྒྲོག་གི་«ཆོས་མངོན་པའི་བདུད་རྩིའི་»སྒྲོར་གྱི་བཤད་པ་ནི་«རྒྱ་གར་གྱི་ཉུ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་མང་ཆོག་མཛོད་»
པོད། ༡ ཤོག ༤༡-༤༢༠ བར་བྱང་བ་ལ་གཏུགས།
- ༡༤ རྒྱལ་བྱ་ཐམས་ཅད་གྲོལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འདི་སྒྲེས་རབས་སོ་བཞིའི་ནང་བཞུགས་ཤིང་། སྒྲེས་རབས་འདི་རང་ཅག་གི་ཉུ་མོའི་བྲལ་གཞུང་
དུ་བཞུགས་པ་ཆོས་རྒྱལ་དྲི་མེད་ཀྱན་པ་དང་གཟིགས་པ་ཉུ་ལུང་ཡོད།
- ༡༥ «རྒྱལ་པོ་མི་ལོ་རྒྱུས་ཞུས་པའི་»བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཤད་པ་འདིར་བཀོད་པ་ནི་«རྒྱ་གར་གྱི་ཉུ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་མང་ཆོག་མཛོད་»
དེབ། ༡ ཤོག ༤༡-༤༢༠ བར་བྱང་བ་ལ་གཏུགས།
- ༡༦ ཡ་རན་སེའི་མཁས་པ་ཨེ་ཆོ་ཡན་ལ་མོཌ་གྱིས་བཤད་པ་«རྒྱ་གར་གྱི་ཉུ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་མང་ཆོག་མཛོད་» དེབ། ༡ ཤོག ༤༡
ནང་བཀོད།
- ༡༧ «རྒྱ་གར་གྱི་ཉུ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་མང་ཆོག་མཛོད་»པོད། ༡ ཤོག ༡༡༩
- ༡༨ འདིར་«ཁྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ཆོན་མོའི་»བཤད་པ་རགས་བསྟུས་བཀོད་པ་ནི་«རྒྱ་གར་གྱི་ཉུ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་མང་ཆོག་མཛོད་»
དེབ། ༡ ཤོག ༤༡-༤༢༠ བར་བྱང་བ་ལ་གཏུགས། བྱི་ལོ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྔོན་དུ་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་དབུ་མཛོད་
པའི་འོག་«ཁྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ཆོན་པོ་»རྒྱ་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་སྒྱུར་བའི་ལས་འགུལ་བརྩམས་ཏེ་དུས་བྱ་གང་འཆོམས་ཤིག་བསྒྱུར་
ཟེན་པ་ཁོ་བོས་ཐོག་མར་སྒྱུབས་ཐེ་ཐོ་སྒྲོད་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ལས་ཐོས་ཤིང་། བྱིས་སུ་བོད་དཔེ་དེ་གཞན་ཞིག་གིས་བོད་ནས་བརྩམས་
པ་དང་དེའི་ཉུ་གཞན་མ་རྣམས་ད་ཉུ་སྒྱུར་བཞིན་པའི་གནས་རྒྱལ་ཐོས་པ་བདེན་ན་ནམ་ཞིག་གཞུང་ཅུ་ཆེན་འདི་ཆ་ཆང་བོད་སྐད་དུ་མཇུག་
པའི་སྒྲལ་བ་ཐོབ་སྲིད།
- ༡༩ «ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་»ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞག་མདོར་བསྟུས་འདི་སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱི་བཞེད་པ་«མཆོམས་མཛོད་»
ཤོག ༩ དུ་གསལ་བ་ཉུར་འདིར་བཀོད།
- ༢༠ རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་བྱུ་མོང་པའི་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་སྒྲུབས་མང་
པོར་མཛོད་འགྲེལ་གནས་དགྲུ་པ་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་ཐ་སྐད་མཛོད་པའི་འཇགས་དེར་བྱས། དཔེར་ན་རྩེ་ཙོང་
ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། པོད། མ «དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།» ཤོག ༡༩༩ རྩེ ལ་གཟིགས།

༢༡ དེའ། ཤོག ༡༥༠-༡༥༤

༡༩ ཉི་ཤོད་གི་མཁས་པ་ན་ཀ་ལྷ་འདི་རྩོམ་དེ་བ་«རྒྱ་ཐང་གི་ནང་ཚོས» (*Indian Buddhism*) གོ་ག ༡༡༡ བང་གསལ།

༡༩ འདུས་བཟང་གིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་«མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་བཤད་པ་»ཞེས་པ་འདི་སྟེ་དགེ་བསྟན། མངོན་པ།
 རྩ་ནང་བཞུགས་པའི་ད། གཞུང་འདི་རྒྱས་བསྟར་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་ཤིན་ཏུ་འདྲ་ཞིང་། འདིར་མཛོད་འགྲེལ་གནས་དགུ་པ་མི་བྱུང་
 བ་ལས་གཞན་དུ་ནི་རྒྱབས་རྒྱབས་སུ་ཚིག་རེ་གཉིས་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་ཏེ་ལམ་མཛོད་རང་འགྲེལ་བཤུས་པ་ལྟ་བུར་
 འདུག་པས་དབྱེད་གཤི་ཆེ་མོད། རྩོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྱུས་ཀྱང་འདིའི་རྫོང་ལ་སྤྱོད་སྤོང་མཛད་པ་མ་མཐོང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚུགས་སྤྱང་གིས་
 མཛད་པར་གྲགས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་དང་སྟོའ་བརྟན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་སོ་སོའི་ཡིན་མིན་བརྟག་དགོས་པར་སྤྱང་།

༡༧ བླ་མ་ལྟོ་མ། རྟོག ༡༡༢

༣༥ «དེབ་ཐེར་སྡུག་པོ།» དེབ་སྟོན་ཆ། ཤོག ༤༣)

༥ ཐོ་ཡོན་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ། «བཀའ་གདམས་གཅིས་བདུས་ལེགས་བཤད་ཐོར་བུའི་བང་མཛོད།» ཤོག ༡༥༢

༡^ཨ འཇམ་མཐོན་གོང་རྒྱལ། «ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལུའ།» དེབ་སྟོན་ཆ། ཤོག ༤༧ མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་དེབ་གཞུགས་སྤྲད་པར་དེབ་རྒྱུན་ལ།

[illegible]

༥༧ མཛོད་ལྷིག་འདི་དེ་རྒྱ་དཔེ་རྒྱུན་དགོན་མོད་ཉེ་དུས་སྐྱུ་བ་བརྩོ་བུ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དཔལ་གྲུགས་སྐུ་ལྷི་ལེར་དབར་དུ་བཏབ།

30 དེང་དུས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་མ་ལས་པ་ཆེན་པོ་དྲུང་དཀར་སློབ་ཁང་ཁྲིན་པས་ཀྱིས་«ཆོལ་པ་དེ་བ་ཐེར་དམར་པོ་འི་མཆན་འབྲེལ་»དུ་མཆིམས་ནས་མ་ལའ་གསལ་དང་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་གཉིས་མི་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་གཤིག་བྱས་«གངས་ལྗོངས་མ་ལས་ལྟ་བུའི་ཕྱོག་མིང་མཛོད་»དང་། «དྲུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་»སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བརྩིས།

༣) གློང་རྩོལ་ངག་དབང་སྒོ་བཟང་གི་གསུང་འབུམ། དེབ། ༡ ཞོག ༥༡༩

༣༢ «བཀའ་གདམས་གཅིས་བཏུས་ལེགས་བཤད་ལོར་བུའི་བང་མཛོད།» དེབ། ཤོག ༤༩༢

११ དེ་བའི་དེ་ཤོན་གྲངས་ ༡༡༥ ལ་ག་ཟེགས། མེམས་བྱེད་གི་གྲངས་འབྲེན་ལ་མཛོད་དང་ཀླུ་བརྩས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཚུང་མི་འབྲ་
 བ་མ་ཟད། དེ་གཉིས་དང་གནས་བརྟན་སྤེལ་འདི་ལུགས་དེ་བས་ཀྱང་མི་འབྲ་ཞིང་། ལྷག་པར་«བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ཆེན་མོར་»ཡང་
 གྲངས་འབྲེན་ཚུང་མི་འབྲ་བ་ཞིག་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་དོགས་གཞི་ཆེ་བར་བརྟེན་ཁོ་ཐོས་འདི་སྒོར་ལ་དབྱེད་བ་ཚུང་ཟད་ཅིག་པོད་ཀྱི་གཙུག་
 ལག་གཅེས་བརྩས་ཀྱི་པོད་བྲེང་ ११ «མཛོན་པ་གོང་མ་དང་འབྲེལ་བའི་མེམས་ཁམས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་»ཞེས་པའི་དེ་བའི་
 རྩོན་གྲེང་དུ་ཞུས་ཡོད་པས་དེར་ག་ཟེགས་འཇོལ།

དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

༥ འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ཀྱི་བོད་མེད་ཉེར་གསུམ་པར་«ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་»ཅམ་མཆིམས་མཛོད་དུ་གྲགས་པའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གལ་ཆེན་དེ་དཔར་དུ་བསྐྱོན་པའི་མ་ཕྱི་གང་ལ་གཞི་བཟུང་བ་ནི། དགའ་ལྷན་སྐབས་མེ་མོ་ལྷ་མོ་ཆེའི་སྐྱེའི་ཕྱག་དཔེའི་ཁོད་དུ་བཞགས་པའི་བོད་དཔར་རྙིང་པ་མེ་འབྲུམ་ལྷ་ཁང་གི་དཔར་མ་དེ་ཡིན། དེ་དང་ཕྱིས་བོད་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་དབ་གཞུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ་པ་དེ་གཉིས་པན་ཚུན་དག་ཆ་བསྟར་ཞིབ་ཞུས་ཏེ་དཔར་མ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་གཤམ་དུ་ཞུ་སྒྲིག་པའི་མཆན་ཀྱི་ནང་དུ་བཀོད་ཡོད། དེ་ལ་སྤྱིར་མཆིམས་མཛོད་དཔར་གིང་དུ་བཀོད་པའི་བོད་དཔར་རྙིང་པ་གིན་ཏུ་དཀོན་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔར་མ་མི་འདྲ་བའང་བརྙེད་དགའ་བར་ཡོད་ཡོད། ང་ཚོས་དེབ་འདི་ཞུ་སྒྲིག་གི་བྱ་བ་མཐའ་དག་གྲུབ་རྗེས་བོད་དཔར་རྙིང་པ་སྤྱི་ལོ་ལྷགས་ཤིག་བོད་ནས་བརྙེད་པ་ཨ་ཤི་ཡའི་གཙུག་ལག་སློག་གྲྲ་དུ་འཇུག་པའི་ལས་འཆར་སྟེ་Asian Classics Input Projectཀྱིས་འགན་བཞེས་ཐོག་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་བ་Tibetan Buddhist Resource Networkནས་སློག་གྲྲ་འདྲ་བཤུས་བཏབ་པ་ཞིག་ཁོ་བོ་ཐུབ་བསྟན་སྤྱིན་པའི་ལག་ཏུ་འབྱོར་ཡོད། ཕྱིས་དྲག་པས་བོད་དཔར་དེ་དཔར་མ་བསྟར་ཞིབ་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བེད་སྤྱོད་ཞུ་མ་ཐུབ། བོད་དཔར་དེ་ནི་རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་བསྐླལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་ཁྲབ་འོག་ལྷ་སར་དཔར་དུ་བསྐྱོས་གིང་། དེའི་དཔར་བྱང་དུ་དེ་སྔོན་མཆིམས་མཛོད་དཔར་དུ་འཁོད་པ་མེད་ཚུལ་དང་། དཔར་མ་དེ་ཉིད་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་དཔེ་དག་པ་ཁ་ཤས་ཤིག་པན་ཚུན་གྲུང་བསྒྲིགས་ཏེ་ཞུ་དག་བཏང་ཚུལ་བཅས་གསལ་བས་དཔར་མ་དེ་གལ་ཆེན་པོར་བརྟེན་གྱིས་པར་མཐོང་། དཔར་བྱང་གི་སྒྲོན་ཆོག་ནི་རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོ་རག་དབང་འཇམ་དཔལ་བའི་ལེགས་རྒྱ་མཚོས་མཛོད་འདུག་པས་པལ་ཆེར་ཕྱི་ལོ་དུ་ས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་མཇུག་ཅུམ་དུ་དཔར་དུ་བསྐྱོན་པར་མངོན།

མཆིམས་མཛོད་གིང་དཔར་རྙིང་པ་རྣམས་ལ་ལྷ་ས་ནས་སྐབས་མང་པོར་ཡིག་རྒྱུད་གི་མཆན་འཁོད་ཡོད་ཡོད། མཆན་དེ་རྣམས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སམ་ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཞིག་གིས་མཛོད་པ་ཡིན་མེད་དཔྱད་ཞིབ་གང་རྒྱས་བཞིན་ཀྱང་ད་དུང་ཡང་ཞུ་དགའ་བར་གནས། བོད་ནས་དབ་གཞུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ་པ་དེར་ཡིག་རྒྱུད་གི་མཆན་རྣམས་གྲག་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་བར་བཅུག་སྟེ་ཡི་གེ་ཆེ་རྒྱུད་པར་མེད་པར་བྱས་འདུག་ཀྱང་། འདིར་ནི་ང་ཚོས་ངལ་བ་དང་ལེན་གྱིས་ཡིག་རྒྱུད་གི་མཆན་རྣམས་གྲག་རྟགས་ནང་བཅུག་པ་མ་ཟུང་། ཕྱག་དཔེ་སློག་པ་པོས་གཞིགས་བཤེད་ཡི་གེ་རྒྱུད་རྒྱུད་བར་བྱས་ཡོད་པས་དེ་དོན་ཕྱགས་ཞིབ་མཛོད་འཆོལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་འདིའི་ཁོག་རགས་ཅུམ་ཞིག་བཤེད་སློག་ཏུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཐུབ་པ་དང་ལྷག་པར་སྐབས་འབབས་ཀྱི་དོན་གནས་གལ་ཆེ་རྣམས་ལས་སྤྱོད་པར་བརྙེད་ཐུབ་པའི་སྤྱད་དེབ་ཀྱི་སྔོན་འགྲོའི་ཆ་ཤས་སུ་དགའ་ཆག་རྒྱས་ཅུམ་ཞིག་དོ་ལྷལ་གྱིས་བཀོད་ཡོད།

གཞི་རྒྱུད་ང་ཚོས་མ་དཔེ་ལོར་བཅོས་ཞུ་སྐྱོངས་གང་ཡིན་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་སྤྱིག་པ་པོའི་སྤྱིང་མཛོད་ནས་

མཁྱེན་ངེས་ལ། གཞུང་འདིར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ཆོས་མངོན་པའི་སྒོར་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་«བྱེ་བྲག་
བཤད་མཚོ་ཆེན་པོ་»དང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་«མངོན་པ་ཀླན་བརྟམ།» དེ་བཞིན་དུ་མཛོད་ཀྱི་ཆུ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེ་བ་དཔེར་མངོན་པ་
«མཛོད་རང་འགྲེལ་»དང་། «འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ།» གང་སྟེལ་གྱི་«འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ།» གློ་
བརྟན་གྱི་«རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་»སོགས་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ནས་ཁུངས་གཤིན་ཏུ་མང་བ་ཞིག་ཡང་ན་དངོས་སུ་ལུང་འདྲན་མཛད་པ་འཇམ།
ཡང་ན་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་རྣམས་ཅི་རྒྱས་ཀྱི་སོ་སོའི་ཁུངས་འཛོལ་ཞིབ་ཞུས་ཏེ་མཛད་པ་པོ་དང་གཞུང་སོ་སོའི་མཚན། བཀའ་
བསྟན་གང་གི་ཁོངས་ཡིན་མིན། སྡེ་ཆེན་གང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མིན། བོད་ཡང་གྲངས་དང་ཤོག་གྲངས་བཅས་ཞིབ་གསལ་
གཤམ་གྱི་མཚན་ཏུ་བཀོད་ཡོད། ལུང་ངོས་འཛོན་སྐབས་ **སྡེ་དགེ** ཞེས་པའི་བསྟུས་ཡིག་བཀོད་པ་ནི་སྡེ་དགེ་བཀའ་འཁྱུར་དང་
བསྟན་འཁྱུར་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མདུན་ཤོག་ལ་རྟགས་ **ན** དང་། རྒྱབ་ཤོག་ལ་རྟགས་ **བ** བཅས་བཀོད་ཅིང་། དེའི་
མཇུག་དུ་ཡིག་ཐེང་ཡང་ངོས་འཛོན་ཞུས་ཡོད། སྡེ་དགེ་དཔེ་ཐོའི་ཡང་གྲངས་ནི་ཉི་ཉོང་ཉོ་ཉླ་མཐོ་སྟོབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་
ཐོགས་བསྡེགས་གནང་བའི་སྡེ་དགེ་བཀའ་བསྟན་གྱི་དཀར་ཆག་གཞི་བཟུང་གི་ཡང་གྲངས་དེ་རྣམས་ཡིན། **ཐེ་ཅིང** ཞེས་པ་ནི་པེ་
ཅིང་ནས་དཔར་བསྟར་གནང་བའི་བཀའ་བསྟན་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེའི་དཔེ་ཐོའི་ཡང་གྲངས་ནི་ཉི་ཉོང་ནས་པེ་ཅིང་དཔར་མ་
དེབ་གཞུགས་སུ་བསྐྱར་དུ་དཔར་བསྟར་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཐུག་དཔེའི་མཚན་ཐོ་བསྡེགས་པ་དེ་ཡིན་ལགས།

མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་མངོན་པའི་གཞུང་འདིའི་ནང་ཐེག་པ་འཇག་མ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་དང་འཕགས་
པ་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་མདོའི་ལུང་མང་པོ་སྐབས་དུ་མར་ཁུངས་སུ་དངས་ཡོད་པ་རྣམས་ལས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་མདོ་གྲགས་
ཆེ་བ་ལུང་རིང་པོ། ལུང་བར་མ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ། ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ཁུངས་དཔེ་ཐོའི་ཡང་གྲངས་
རྣམས་ནི་རྒྱ་ནག་གི་བཀའ་འཁྱུར་དང་བསྟན་འཁྱུར། ཏཱ་ཤི་ཤོ། ཤིན་ཤུ་དཔེ་རྟོག་ཡོས་དཔར་དུ་བསྟར་བ་དང་། མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་
མངོན་པའི་གཞུང་འདིའི་ནང་ཐེག་པ་འཇག་མ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་དང་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་མདོའི་
ལུང་མང་པོ་སྐབས་དུ་མར་ཁུངས་སུ་དངས་ཡོད་པ་རྣམས་ལས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་མདོ་གྲགས་ཆེ་བ་ལུང་རིང་པོ། ལུང་བར་
མ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ། ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ཁུངས་དཔེ་ཐོའི་ཡང་གྲངས་རྣམས་ནི་ཉི་ཉོང་གི་མཁས་པ་
ཡོ་གྲུམ་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་ལོ་ ༡༧༥ ལོར་ཐོགས་བསྡེགས་མཛད་པའི་«སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རང་
འགྲེལ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཞི་གནས་ལྷའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉི་བར་མཐོ་བ་གཉིས་ནང་དངས་པའི་མདོའི་ལུང་
ཁུངས་བཀོད་པའི་རེའུ་མིག་»ཅས་པའི་དེབ་ལ་གཙོ་བོར་གཞི་བཅོལ་བ་དང་། དེ་དང་ལྷན་དུ་«རྒྱ་ནག་དང་ཉི་ཉོང་གི་སྐད་དུ་
བཞུགས་པའི་ནང་པའི་བཀའ་བསྟན་དཀར་ཆག་» ལུན་ཡིའུ་ནན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱི་བར་ཡང་ཟུར་ལྷའི་ཚུལ་དུ་གཞི་བཅོལ་ཡོད།
གཞན་ཡང་པཱ་ལིའི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་མདོ་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་སྟེ། བར་མའི་སྟེ། རིང་པོའི་སྟེ། ཡན་
ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྟེ་རྣམས་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་སྟེ་སྟོད་གསུམ་གྱི་བཀའ་འཁྱུར་སྤྱིའི་དཀར་ཆག་གཞི་བཟུང་དང་། ལྷག་
པར་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་པཱ་ལིའི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁས་པར་གྲགས་པའི་མཁས་དབང་སྤྱི་མི་དྲེ་ཀཱ་དཱ་སུ་ལྷོ་ནས་ཀྱི་སྤྱི་བར་གྱི་

བོ་རྒྱ་རྩེ་དཔེ་སྟེན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བཏབ་པའི་མདོ་སྡེ་ལག་ལ་གཞི་བཙུག་ཡོད། དེ་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་དབང་
རྒྱལ་སྤྱི་གྲྭ་ཡན་གྱིས་མཛད་པའི་«ཡུལ་འོ་རྩེ་མ་རིག་ལོ་རྒྱུས་»ནང་འཁོད་པའི་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་བཀའ་འབྱུང་དཀར་ཆག་
ལའང་ཐུན་བུ་གཞི་བཙུག་ཡོད། གོང་གི་ཡུལ་འོ་མདོའི་ཆོན་པ་བཞི་པོ་དེ་རྩམས་སུ་ཡོད་པའི་མདོ་སྡེ་མཆོན་པ་ལའི་སྐད་དུ་ཡོད་
པ་རྩམས་བོད་སྐད་དུ་ཐད་ཀར་ཕབ་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་པས་སྐབས་བབ་ཀྱི་འབྱུང་དང་འཆོམས་མིན་བྱུང་ཡོད་ཆེད་གོང་སེལ་ཞུ་བྱ་
ཡིན། གོང་དུ་སྟོན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ནས་ཐོག་དམན་གྱི་མདོ་ངོས་འཛིན་ཞུ་བའི་ལས་འགན་འདི་སྟོ་བཟང་དོ་རྩེ་རབ་གླིང་ནས་
གནང་བར་བྱགས་རྩེ་ཆེ་ཞུ་བྱ་དང་། གཞན་ཡང་མཆོམས་མཛོད་གནས་ལུ་པ་ནས་བདུན་པ་བར་གྱི་ལུང་ཁྱད་པར་འཆོམ་ཞིབ་ཀྱི་
འགན་བསྟན་འཛིན་ཞོར་བྱས་གནང་བར་བྱགས་རྩེ་ཆེ་ཞུ་བྱ།

མཐའ་དོན་འདིར་ང་ཆོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ནང་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་རིག་པའི་ཆ་ཤས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་
བ་གཞུང་བཀའ་བོད་ཆེན་པོ་ལྷའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཆོས་མཛོན་པའི་གཞུང་གི་གཅེས་ཞོར་ལྟ་བུ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྟོན་བོད་ཆོན་
ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བོད་འབྲེལ་མྱེད་དུ་བྱུང་བ་«མཛོད་འབྲེལ་མཛོན་པའི་རྒྱན་»ནས་
མཆོམས་མཛོད་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཞུ་དག་གཙང་ངེས་ཀྱི་སྟེང་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་བསྐྱར་ཞུ་བྱུང་བར་དགའ་སྟོ་ཡོད་རང་དང་
བཅས། གཞུང་འདིའི་འཆད་ཉན་གྱི་བསྟན་པ་སྤར་བཞིན་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་བྲུ་རྩམས་སུ་མི་ཉམས་པར་
ཡུན་དུ་གནས་པའི་སྟོན་ལམ་ཞུ། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དབྱོད་ཁང་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལྷ་ཆོས་ལ།

༄༅། ཚེས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

མཆིམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས།

༄༅། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨ་ཏྲི་ཏྲམ་གོ་ཏཱ་ཀཱ་རི་ཀཱ་བྱི་ཏྲི་ཨ་ཏྲི་ཨ་ལྟི་ཀཱ་ར་ནཱ་མ།
བོད་སྐད་དུ། ཚེས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ།

འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།།

མཛོད་པར་བཛོད་པ།

གེས་བྱ་ཀུན་ལ་རྣམ་ཀུན་གེས་པའི་ཡེ་གེས་རྒྱས་ཀྱང་བདག་གི་རྣམ་པ་ཀུན་མ་གཟིགས། །ཐུགས་
རྩེ་ཆེ་ཁྱོད་འགོ་ལ་ཐུགས་རྩེ་འཁོར་དབང་གྱུར་ཀྱང་འགའ་ལ་འང་ཆགས་པར་མ་གྱུར་ལ། །བདེ་བའི་འབྱུང་
གནས་གཞན་བདེ་སྐྱབ་ལ་བཙོན་པར་གྱུར་ཀྱང་ཁྱོད་ཉིད་ཏྲག་ཏུ་མི་གཡོ་བཞུགས། །སྙོ་ཚགས་གསུང་གིས་
འགོ་རྣམས་ཚེས་མངོན་བྱི་མེད་ལ་སྦྱོར་བྱུང་བ་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ།།

སངས་རྒྱས་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། །ཐར་པའི་རིན་ཆེན་གླིང་འགོའི་གྲ། ཚེས་མངོན་ཉིད་ཡིན་
དེ་ཡི་ཕྱིར། །འདི་འཆད་པ་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས། །གང་ཕྱིར་འདི་ནི་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །རྣམ་གྲངས་དུ་
མས་བཤད་ཟིན་མོད། །ཉུང་དང་གསལ་བས་རྟོགས་དཀའ་རྣམས། །རྟོགས་སྤྱིའི་ཕྱིར་ནི་བདག་གིས་
འབད། །པལ་ཆེར་འདོད་པ་མེད་ཕྱིར་དང། །གཞན་ཡང་སློ་གྲོས་གསལ་མིན་ཕྱིར། །ཡང་ན་སྤྲུག་དོག་
གིས་དཀྱགས་ཕྱིར། །དེས་ན་རང་ཉིད་གོམས་ཕྱིར་ཡིན།།

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགོ་བ་སྦྱར་བཤད་པ།

འདི་ལྟར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཕྱང་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང་དུ་ཉེ་བར་རིག་པའི་གནས་མ་ལུས་
པ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་ཅིང་རང་དང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པས་བྱུང་བའི་གསུང་རབ་
མ་ལུས་པའི་མིག་གཅིག་ཤུར་གྱུར་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་
སངས་རྒྱས་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་ཙུ་བའི་རྒྱུད་ལས། དེ་འོག་རྣམ་པར་གྲགས་པ་ནི། །སྟོ་
ཡི་ཕྱོགས་སུ་བྲམ་ཟེ་ནི། །ཡི་གེའི་དང་པོ་བ་བསྟན་པ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་དེ་གཙོ་བྱེད།^༡ །ཅིས་ལུང་

བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་དེས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་
དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོའི་དོན་རྣམས་རྫོགས་པའི་བསྟན་པ་ཏེ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་གྲུབ་པའི་
རྒྱལ་རྣམ་པར་བཤད་ནས་དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་ལྷགས་ལུང་དང་རིགས་པ་ལས་འོངས་པ་མ་
ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་དགག་པའི་ཆོག་གི་ཟུར་དང་བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ཡང་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བཤད་པ་དགོད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་
གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མཆོད་པར་བརྟུན་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་
(ལའང་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མཆོད་པར་བརྟུན་པ།)ནི་གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། (འདི་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ།)
འདི་ཡང་དོན་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱ་སྟེ། དགོས་པ་དང་། བསྟན་པ་དང་། ཆོག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལའང་
གཉིས་ལས་མཆོད་པར་བརྟུན་པའི་དགོས་པ་(འདི་དོན་)ནི་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཡོན་ཏན་བརྟུན་
པ་སྟེན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱག་འཆལ་བ་ལ་ནི་གནས་སྐབས་(དང་མཐར་ཐུག་)ཀྱི་དགོས་པ་(གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་)
གསུམ་ཡོད་དེ། སྟོན་པའི་ཆེ་བ་ཤེས་པ་དང་། བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་དང་། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་དང་
མཐུན་པའོ། །མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ནི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ན་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོད་པས་ནི་སྟོན་པའི་ཆེ་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་།
ཕྱག་འཆལ་བས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་བྱེད་ལ། གཉིས་ཀྱིས་དམ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང་། ཆེ་བ་
ཤེས་པས་དེ་ལ་གྲུས་པས་དེའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་དང་། བསོད་ནམས་
འཕེལ་བས་རྩོམ་པ་མཐར་ཐུན་པ་དང་། དམ་པར་ཤེས་ནས་དེའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཞུགས་པས་མཐར་ཐུང་
འདས་ཐོབ་པས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་ཐར་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། བསྟན་བཅོས་བྱེད་
པར་འདོད་པས་རང་གི་སྟོན་པའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྟུན་པ་སྟེན་
དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱག་འཆལ་བ་རྩོམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྒྱུ་ལས་ཕྱག་འཆལ་བ་རྩོམ་པ་ནི་རང་གི་བསོད་
ནམས་སྒྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་
པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་དང་
བསྟོད་པ་དང་ཕྱག་བྱས་ནས་བྱ་བ་རྩོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཤེས་ཅི་དགོས་ཤིན་ཀྱང་།
དེ་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡང་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་དེའི་གསུང་རབ་མཉན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་མཉན་པ་ཡང་རིམ་གྱིས་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཡང་སྟུག་
བསྟུལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་མུ་དན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་དགོས་པ་ནི་

དེར་ཟད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཀའ་ལ་གྲུས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲུས་པ་འདྲ་
ལྷགས་ལ་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་དེའི་ཚིག་དོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བའི་(ལའང་གསུམ་ལས་དང་པོ།)དགོས་པ་(ལ་གཉིས་ལས་རང་དོན་)
ནི་ཚུམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ནི་དམ་བཅས་པའི་ཁུར་མི་འདོར་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཞན་དོན་བརྟེན་བཅུ་རྣམས་སྟོན་ཕྱིར་ཡང་། །རང་གི་རྒྱས་པ་ལྟོད་པར་མི་
བྱེད་དེ། སྒྲིས་བྱ་དམ་པ་ཁུར་ཕྱི་འཁུར་བ་དག །ཉམ་ངའི་ལམ་དུ་ནམ་ཡང་འདོར་མི་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུའོ།། (གཞན་དོན་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་པས་འདུག་སྒོ་ངོ་ཤེས་པའོ།) བསྟན་པའི་དོན་ནི་
ཚིགས་བཅད་འདིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་།
བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

(གསུམ་པ་)ཚིག་གི་དོན་ལ་(གཉིས་ལས་མཚན་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་ནི་གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེས་པ་སྟེ་དེ་ལ།)གང་ཞིག་
ནི་སྤྱིའི་སྒྲིམ་ཡིན་ཡང་(བྱི་བྲག་ལ་འདུག་པའི་རྒྱ་སྐབས་དང་ལྷགས་དང་ལྷན་བྲལ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲིམ་དང་སྒྲིམ་པ་བཞི་ལས་འདིར་ནི།)
ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་སུ་ཤེས་ཏེ་ཀྱན་ལ་ཐུན་པ་གཏན་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲིམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁ་དོག་དཀར་ཤམ་གོས་དཀར་
པོ་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁྱིད་ལས་ཤོག་ཅེས་བརྗོད་ན་བྲམ་ཟེ་ལྟ་སྤྱིད་ཁོ་ན་གོ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
འབྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲིས་པའོ་ཞེས་
འབྲུང་ངོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་འཆད་དོ། །སྒྲིབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་འདི་ནི་ཚེས་མཛོན་པ་འཆད་པའི་སྐབས་
ཡིན་ལ། དེ་འཆད་ན་འོ་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ལ་བསྟོད་པ་མི་བྱེད་པས་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་བྱེ་
བྲག་ལ་གོ་བ་དང་། བེའུ་དང་བཅས་པའི་བྱས་མ་འོན་ཅིག་ཅེས་པ་ལྷར་ལྷན་བྲལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་བྱེ་
བྱེ་བྲག་ལ་གོ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་འཆད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
སེན་རྟ་པ་འོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲིམ་པའི་ཚུམ་པ་ཡིན་ན། འདིར་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲིམ་པའི་
ཕྱིར་རོ། (དེ་ལ་རི་ལྷར་མཚན་པར་བརྗོད་པ་ལ་བསྟོད་པ་དང་ཕྱག་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་རང་དོན་ལ་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་
ལས་དང་པོ་ནི།) ཀྱན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲིམ་མཆོད་བཅུ་གཉིས་ཏེ། མདོ་ལས་བྲམ་ཟེ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་
སྒྲིམ་མཆོད་བཅུ་གཉིས་ཇི་སྟེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐུན་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་
བ་ལ་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་ཐུན་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་
དང་པོ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། (རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉོན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་གྱི་སྤོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་) གཉིས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་ལྷར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤང་གི་རྟོག་པ་ལ་འདོད་

མོད་ཀྱི། ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པ་དག་གིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ལའང་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱི་
 རོལ་དོན་གྲུབ་ལས། རིང་དང་སྤྲ་སྟགས་ཤེས་པ་ལས། རྣལ་འབྱོར་ཅན་ཞེས་བྱེ་བྲག་དབྱེད། བཅས་ཅད་
 མཁྱེན་མིན་ཐལ་འབྱུར་བྱིར། གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་གྲོལ་མིན།^{༡༩} ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཉིས་རྣམ་གྲོལ་
 པའི་ཤེས་པ་ལ། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཀུན་རིག་ཅས། བྱ་བ་འདི་ནི་རོ་མཚར་ཆེ། དེ་ཕྱིར་འཛོན་པའི་རོ་བོར་
 ཡོད།^{༢༠} རྩེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་
 པ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་དག་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་། ཡུལ་དང་། ཏུས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱལ་
 བ་དང་། དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་
 ཉིད་ལོ་^{༢༡} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། (འོན་དེ་གང་ཡིན་ན། དེ་ནི་མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་རིགས་པས་ཤེས་ཏེ། ཤེས་བྱ་
 བཅས་ཅད་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་འདུས་བྱས་ལ་ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས་འདུས་མ་
 བྱས་དང་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་ནི་ལྟོངས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སྒྲན་པའི་བྱེད་པ་དང་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པས་སྒྲན་པ་མ་
 ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་ལའང་གཉིས་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྒྲན་པ་དང་པོ་ཉིད་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་
 དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།) དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
 མི་ཤེས་པ་ནི་(མདོ་ལས།)གནས་བརྟན་གྱི་རིའི་བྲ་ལ་སྟོན་པས་(གྱི་རིའི་བྲ་)ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་སམ་ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་པ་ན། གསོལ་པ། མ་འཚལ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་
 སོགས་པ་^{༢༢} གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

ཡུལ་གྱིས་བསྐྱལ་བ་མི་ཤེས་པ་ནི་གནས་བརྟན་མོའུ་འགལ་གྱི་བྲས་རང་གི་མ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་
 འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྲེས་པ་མ་ཤེས་པ་དང་། ཏུས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་མི་ཤེས་པ་ནི་འཕགས་པ་གྱི་རིའི་བྲས་ཁང་བདག་
 དཔལ་སྒྲེས་ཀྱིས་སྟོན་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་བསྐྱེད་པ་མ་ཤེས་པ་དང་། དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ནི་
 ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དང་སྟེ་གནས་དང་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་
 མི་ཤེས་པ་ནི་དཔེར་ན་མ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གནས་
 བརྟན་སྒྲ་གཅན་ཟེན་གྱིས། མ་བྱའི་མདོངས་ནི་གཅིག་ལ་ཡང་། རྒྱུ་ཡི་རྣམ་པ་བཅས་ཅད་ནི། ཀུན་མཁྱེན་
 མིན་པས་ཤེས་བྱ་མིན། དེ་ཤེས་ཀུན་མཁྱེན་སྟོབས་ཡིན་ནོ།^{༢༣} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། དེས་ན་མི་ཤེས་
 པ་བཞི་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་(ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲན།)པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱའོ། (ངས་ཆོག་
 བྱི་སྟེ་པོ་ལོང་བ་དང་འབྲ་བར་ལྟོངས་པར་བྱེད་པས་ན་སྒྲན་པ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས་མི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གཤེགས་སུ་གྱུར་
 པའི་ཕྱིར་སྒྲན་པ་སྟེ།^{༢༤} ཞེས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་མཐོང་བར་རྒྱས་པ་ལ། ཁྲི་ལྟར་
 གཤེགས་ནི་བྱེད་པ་ཡི། སྒྲན་པ་དེ་བཞིན་མ་རིག་པ། དེ་ཉིད་མཐོང་ལ་བཤད་པ་ཡིན།^{༢༥} ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་གྲངས་ནི་མི་

ཤེས་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། མྱོངས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སྤང་བྱ་གཞན་ཡང་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སྟན་པ་ཁོ་ན་སྟོས་པ་ནི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་ལུན་སྟུམ་ཚོགས་པའི་དངོས་གྲི་འགལ་བླ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ།^{༡༠} །གཉིས་པ་
 དེ་ནི་ལྟར་བཙམ་པའི་ཚུལ་ནི་སྟན་པ་དེ་དག་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་བརྟེས་ནས་བག་ཆགས་དང་བཙས་པ་ཤེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱིས་ཡེ་མི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་ཙན་དུ་གཏན་ནས་བཙམ་ཞིང་སྤངས་པ་ཡིན།) གཏན་ནས་བཙམ་པ་ནི་གཉེན་པོ་བརྟེས་
 པས་བྱིས་ཡེ་མི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་ཙན་དུ་བྱས་པའོ། །འདིས་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལས་སྤངས་པ་བྱུང་བར་
 ཙན་དུ་བསྟན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཉན་(མོངས་པ་ཙན་གྱི་སྟན་པ་)སྦྱིབ་སྤངས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་(བག་ཆགས་དང་བཙས་པ་
 མ་སྤངས་པས།)ཉམས་པ་སྤྲིད་པའི་བྱིར་དང་། (ཉན་མོངས་པ་ཙན་མ་ཡིན་པའི།)ཤེས་སྦྱིབ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 མ་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ།། (དེའི་བྱིར་འབྲེལ་པ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཉན་མོངས་པ་ཙན་གྱི་མོངས་པ་དང་
 ཐལ་བའི་བྱིར་ཀྱན་ལ་སྟན་པ་བཙམ་པར་ནི་འདོད་མོད་གྱིས་གཏན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་དང་།
 ཡུལ་དང་། ཏུས་ཤིན་ཏུ་བསྐལ་བ་དང་། རོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་ཉན་མོངས་པ་ཙན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་
 ཉིད་དོ།^{༡༡} །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།) དེ་ལྟ་ན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྟུག་བསྐལ་མཐར་
 བྱས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་ཚོས་གཅིག་མདོན་པར་མ་ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་
 ཤེས་པར་ཡང་སྟུག་བསྐལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པར་ང་མི་སྦྱོལ་^{༡༢}ཞེས་པ་དང་། མདོ་གཞན་ལས། ཚོས་གཅིག་
 ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ཤིང་མ་སྤངས་པར་ཡང་སྟུག་བསྐལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པར་ང་མི་སྦྱོལ་^{༡༣}ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར་རོ། །ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཉན་སྦྱིབ་ནི་རོ་བོའང་སྤངས་ལ། ཤེས་སྦྱིབ་ནི་འདུན་པའི་འདོད་
 ཆགས་དང་བལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་ཏེ།

མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་ཁྱེད་གྱིས་མིག་ལ་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤངས་
 ཤིག་དང་། དེ་ལྟ་ན་ཁྱེད་གྱིས་མིག་དེ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་^{༡༤}ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་སྦྱིབ་པ་དེ་
 དག་སྤངས་པ་ཙམ་ཡིན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་གཏན་ནས་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡེ་མི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་ཙན་
 དུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་དེ་དག་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེས་
 ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་བཙམ་པས་ནི་སྤངས་པ་ལུན་སྟུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་
 པ་ཡིན་ལ། འདིས་ནི་ཡེ་ཤེས་ལུན་སྟུམ་ཚོགས་པ་འང་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 གཤགས་ཐམས་ཅད་བཙམ་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། སྤངས་པ་ཡང་གཉེན་པོ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་བྱིར་དང་།
 གཉེན་པོའང་རི་སྟེད་པ་དང་རི་ལྟ་བུ་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས། (དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོས་^{༡༥}ཡེ་ཤེས་བཞེའམ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་
 རྟེན་པས་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཁོ་ནར་འདོད་དོ།) ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ཀྱན་
 ལའི་སྟོས་སྤངས་པ་དང་། གཏན་ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ལུན་སྟུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་ཏོ་^{༡༦}ཞེས་འཆད་པ་ནི་ལེགས་

པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱགས་ལའང་མི་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྟར་ན་སྤངས་ཏོགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་འཁོར་བའི་ཞེས་པ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་དུ་འཁོར་བས་ན་འཁོར་
བ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་སྒྲིམ་ཆེ་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཏུ་ཆགས་པའི་གནས་ཡིན་
པས་འབྱིང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། གཡོ་ཁིང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀླུ་དགོས་པས་ཀླུ་ལ་བར་དགའ་
བས་འདམ་དང་འདྲ་སྟེ་འཁོར་བ་ནི་སྤྱིད་པ་ལ་སོགས་པས་མངོན་པར་བརྒྱན་པས་འགོ་བ་ཀྱི་ཏུ་ཆགས་པའི་
གནས་ཡིན་ལ། ལྟ་བུ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀླུ་ལ་བ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀླུ་
དགོས་པས་ཀླུ་ལ་བར་དགའ་བའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་འདམ་མོ། །དེར་བྱིང་བའི་འགོ་བ་རྣམས་དྲངས་མཛད་
པ་ནི་དེ་ལས་ཐར་པར་མཛད་པའོ།། (གཞན་ལ་ཕན་པ་སྤྲུབ་པའི་ཐབས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི། འོ་ན་གཞན་གྱི་དོན་དེ།)
ཐབས་གང་གིས་བྱས་ཤེས། དོན་བཞིན་སྟོན་པ་སྟེ་ཐར་པའི་ལམ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་བསྟན་པས་ཡིན་ནོ།། (སྟོན་
པ་བྱགས་བརྩེ་བ་དང་ལྟན་པས་བདེན་བཞིའི་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་
པའི་ཕྱག་བརྒྱའི་བས་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་འཁོར་བ་ལས་དྲངས་ཀྱི་ཐབས་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འཁོར་
བ་དང་འགོ་བ་ལ་ཐ་དད་མེད་པས་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲིམ་འཐད་དོ། །ཞེས། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་སྐལ་བ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་དྲངས་པས་སྟོན་
མེད་དོ།) འདིས་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། རྩ་འབྲུལ་དང་དམ་པ་སྟོན་པའི་མཐུས་ནི་མིན་ནོ་^{༡༥} ཞེས་འབྱུང་བས་
ཁ་ཅིག་བྱུང་འབྲུག་གི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མཐུད་དང་། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོས་དམ་པ་སྟོན་པའི་མཐུས་འགོ་བ་དྲངས་
སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ན་རྩ་འབྲུལ་དང་དམ་པ་སྟོན་པ་དང་མཐུ་ཞེས་ཐ་དད་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་མཐུ་ནི་
རྩས་པ་སྟེ་ཁོར་བ་དྲངས་སྟོན་ལ་སོགས་པའི་རྩས་པས་རིམས་ནད་སེལ་བ་ལ་སོགས་པས་དྲངས་སོ་ཞེས་ཟེར་
བ་རྣམས་བསལ་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལམ་བསྟན་པ་མེད་པར་འཁོར་བ་ལས་འདྲེན་པ་ནི་གང་གིས་ཀྱང་མི་རྩས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོམས་ལས། སྤྱིད་པའི་ཟུག་རྩ་གཅོད་མཛད་པའི། ལམ་ནི་ཁྱེད་ལ་ངས་
བསྟན་བྱ། ཁྱེད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོན་མཛད་ཡིན།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ཐུབ་རྣམས་སྤྲིག་པ་ཚུ་ཡིས་འབྲུ་བར་མི་མཛད་ལ། འགོ་བའི་སྤྲིག་བསྐལ་ཕྱག་
གིས་ཀྱང་ནི་སེལ་མི་མཛད། ཉིད་ཀྱི་ཏོགས་པ་གཞན་ལ་སྟོ་བས་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཞིབ་བསྟན་པས་
གོ་ལ་བར་མཛད་པ་ཡིན།^{༡༧} ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཕགས་པ་སྤྲུལ་གྱིས་ཀྱང་། བརྩེ་བས་བསྟན་པའི་ཕྱག་
བརྒྱའི་ནས། ཐར་པའི་ས་བོན་བསྒྲུབ་པ་ཡི། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ངན་འགོ་དང་། སྤྱིད་པ་དག་ལས་
འདྲེན་པར་མཛད།^{༡༨} ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་(གཉིས་པ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི།)རང་གཞན་གྱི་དོན་(ཐབས་དང་བཅས་པ།)ཡུན་སྐུམ་ཚོགས་(པ་གསུམ་དང་ལྷན།)པའི་སྟོན་པ་དེ་ལ་(རྒྱལ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས་ཕྱག་འཚལ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མགོས་བརྟན་ནས་སོ་ཞེས་འབྲུང་བས་དེས་མཚོན་ནས་སྟོ་གསུམ་གྱིས་པས།)ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་མཚན་པར་བརྗོད་པའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་གྱིས་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ས་ནི་གཞན་གྱི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་དང་སྟོབ་མ་དག་ལས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དང་དེའི་བསྟན་པ་དང་སྟོབ་མ་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཡུན་སྐུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བ་ལས་བརྒྱལ་བའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བའི་འདམ་ལས་བརྒྱལ་བའི་ཕྱིར་རོ་³⁷ཞེས་བཤད་དོ། །(གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི་གང་གིས་གང་རྗེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ཚོགས་གི་དོན་ནི།) དེ་ལྟར་ཕྱག་འཚལ་ནས་(ཅི་བྱེད་ཅེ་ན།)ཚོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་(ཏུ་བཤད་(པར་)བྱ་(པོ།) ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཤད་པར་དམ་བཅད་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཚོས་མངོན་པ་དང་མཛོད་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ།

བསྟན་བཅོས་ནི་ཤུམ་ཞེས་པའི་ཤུ་ས་ནི་འཚོས་པ་དང་། ཏུ་ཡ་ཏི་ནི་སྟོབ་པ་སྟེ། ཉན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་ལས་འཚོས་ཤིང་རན་འགྲོ་དང་སྤྱིད་པ་ལས་སྟོབ་པས་ན་དེ་སྟོན་བྱ་བརྗོད་དེ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པའི་ལྟས། ཉན་མོངས་དག་རྣམས་མ་ལུས་འཚོས་པ་དང་། །རན་འགྲོ་སྤྱིད་ལས་སྟོབ་པ་གང་ཡིན་པ། །འཚོས་སྟོབ་ཡོན་ཏན་ཕྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད།³⁸ །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཚོས་མངོན་པ་དང་དེའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་ཞེས། དེའི་ལན་དུ་དོན་དང་ལྷན་པའི་མཚན་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཚོས་མངོན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་(ཚོས་མངོན་པའི་རོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་དང་འཁོར་དང་བཅས་ན་མུང་པོ་དུ་ཡིན་པ་དང་། དེས་ཚོགས་བཞི་ལས་དང་པོ་ནི་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ།)ཚོས་མངོན་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་པ་དང་། བརྟན་བཅགས་པའོ།

དང་པོ་ནི་(མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི།)ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དྲི་མ་(ཉི་ཟག་པ།)མེད་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཁོར་མུང་པོ་ལྷུ་འམ་བཞི་དང་བཅས་པའོ། །དྲི་མ་ནི་འདིར་ཟག་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་འཁོར་དུ་སྟེས་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་བཅས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པའོ། །(གསུམ་པ་འཁོར་དང་བཅས་ན་མུང་པོ་དུ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་པ་འཁོར་དང་བཅས་ན་མུང་པོ་དུ་ཡིན་པ་ནི་རྗེས་འབྲང་བཅས་ཞེས་པའོ།) རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་(ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་མི་འབྲལ་བར་སྟེས་པ་ཡིན་པས།)ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་བསམ་གཏན་གྱིས་དུག་ལ་བརྟེན་ན་ནི་མུང་པོ་

ལྷ་པ་སྟེ། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་གཟུགས་གྱི་སྤང་བོ་དང་། དང་བོ་དང་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ན་ཡིད་བདེ་
 དང་། གསུམ་པ་ན་བདེ་བ་དང་། དང་བོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། དང་བོའི་དངོས་གཞི་བྱང་པར་ཅན་དང་བཞི་
 པའི་དངོས་གཞིའི་བྱང་སྟོམས་རྣམས་ནི་ཚོར་བ་ཡིན་ལ། འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་གྱི་སྤང་
 བོའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ཕྱི་མ་གཉིས་གཟུགས་མེད་དང་བོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ན་ནི་སྤང་བོ་བཞི་པ་སྟེ།
 དེ་ན་གཟུགས་མེད་ཅིང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་ལྟོགས་མེད་པ་དང་། བྱང་
 པར་བསམ་གཏན་ས་པའོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་ནི་ཚོས་མཚོག་དང་ས་གཅིག་ཅེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 མཐོང་ལམ་གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མེད་དེ། །མཐོང་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་བདེན་པ་ལའང་དམིགས་
 ལ་གཟུགས་མེད་པས་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད་ཅེས་འབྱུང་
 བས་མཐོང་ལམ་ནི་འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་མ་ཐོབ་ན་
 གཟུགས་མེད་གྱི་སེམས་ཀྱང་མི་ཐོབ་ལ། ཐོབ་ན་ནི་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བསྟོམ་པར་བྱེད་དེ། བསམ་
 གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་སྟེ། །ས་གཞན་དག་གི་དཀའ་བ་ཡིན།³⁴ །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བས་ཡན་ལག་
 གི་ས་ཟེན་ཅིང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ན་ལམ་བསྟེད་སྟེ། བའི་ཕྱིར་རོ། །
 (འདིར་རྣམ་ཤེས་ཤེས་རབ་གྱི་རྗེས་འབྲང་གི་འཁོར་དུ་བསྟན་ཀྱང་སྤྱིར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གཙོ་འཁོར་འཆོལ་བར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ།
 ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་མིའི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཡང་ཡིག་ཤིང་འབྲེལ་བའི་ཆོ་ཡིག་མཐུན་གཙོ་བོ་བཞེན་ནོ།) དེའི་
 ཕྱིར་མཐོང་ལམ་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་བོ་ལྷ་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །རྟོན་པའི་
 རོན་ཡང་ལམ་དེ་དག་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྟེས་པ་ལ་བརྟེན་གྱི་
 འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ལྷག་བརྟེན་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་བྱུགས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་འང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་
 དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའི་རྒྱ་སྟེས་ཐོབ་དང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་གང་དང་། དེ་དག་རྫོད་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་(གྱིས་
 བསྟུས་པའི་ཚོས་མངོན་པ།)གང་ཡིན་པ་སྟེ། (རིམ་པ་ལྟར་འབྲས་བྱ་དང་བརྟེན་བྱའི་མིང་གིས་རྒྱ་དང་རྫོད་བྱེད་ལ་བྱུགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བྱུགས་པ་བསྤང་བོ་དུ་ཡིན་པ་ལ།) སྟེས་ཐོབ་ནི་(དེར་སྟེ་བ་ཐོབ་པ་ལས་སྟེས་པ་སྟེ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོར་
 བ་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་སྟེ་དེ་ནི།) །ཁམས་གསུམ་ག་དང་ས་ཐམས་ཅད་དང་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་
 གྱི་འཁོར་ན་ཡོད་དོ། །རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ནི་མེད་དེ་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ཡིད་ཤེས་གྱི་འཁོར་ན་ཡོད་གྱི་དབང་ཤེས་གྱི་འཁོར་
 ན་ནི་མེད་དེ། ཤེས་རབ་གསུམ་ནི་སྟོར་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་ཤེས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་

ཅིག་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ལའོར་ནའང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
མིང་གི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པས་ན་(དམིགས་པ་མཚུངས་དགོས་པས།)ན་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་མིང་གི་ཡུལ་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་(ཆོས་སྒྲིའི་ཡུལ་ཅན་དང་།)སྒྲོད་ན་སྤང་བའི་རྟོག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་འདོད་གཟུགས་ན་ཡོད་ཀྱི་གོང་མ་ན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་
བའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ལའོར་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ན་གཟུགས་མེད་ན་སྒྲོད་ན་བའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། གང་ཟག་ཡན་ཚུན་དུ་བརྗོད་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་པས་ན་རྗེས་སུ་
འབྲང་བའི་གཟུགས་ཀྱང་མེད་དོ།

བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། བསམ་བྱུང་ནི་(མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
འཛིན་དགོས་པས་ཡིད་ཁོ་ནའི་ལའོར་དུ་འབྱུང་ཞིང་།)ཁ་ནང་དུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གོང་མ་དག་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་
པས་(སེམས་པར་རྩེ་ལ་ཞིང་།)སེམས་ནང་དུ་བལྟས་ན་སྒྲོམ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསམ་བྱུང་ནི་
འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཅིང་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ཀྱང་མེད་དོ། །སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་འདོད་པའི་
སེམས་ལ་མེད་དེ། དེ་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་མཉམ་
གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ།
ཐོས་པ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྒྲིས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་
གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་། བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྒྲིས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །བསམས་པ་ལས་
བྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། །གང་གི་ཆེ་དེ་དག་སེམས་པར་རྩེ་ལ་བའི་ཆེ་དེ་དག་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ན་ཉེ་བར་གནས་
པ་ཡིན་ཅོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྒྲིས་ནས་ཐོབ་པ་དག་གོ་^{༤༥}ཞེས་
འབྱུང་ལ། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་མེད་དོ་^{༤༦}ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་སའི་དངོས་
གཞི་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཁོ་ན་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ཞེས་བྱ་ལ། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱི་གཅིག་པ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་
ཡིན་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་མཚོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་དགའ་བ་
དང་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པ་དང་བདེ་བས་མདོན་པར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།
འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ལ་ཉེ་བར་སེམས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཅོ་^{༤༧}ཞེས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་
སྤྲངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཏེ།
དེ་ལ་སེམས་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པས་མ་ཟེན་པའི་

ཕྱིར་རོ་^{༣༧}ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། (དེས་ན་ཡིད་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་ལ་འདི་ངོ་པོ་ཟག་བཅས་ཡིན་ལ།) འཁོར་
དང་བཅས་ན་ནི་གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་སྒོམ་བྱུང་ནི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མ་གཉིས་
ནི་སེམས་རྗེས་འབྲང་ཞེས་འབྱུང་བས་བསམ་གཏན་གྱི་སྒོམ་པ་ནི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒོམ་བྱུང་ནི་ཕྱང་པོ་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། (ཤེས་རབ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་ནི་བསྟན་བཅོས་ཉན་པའི་སྒོ་ནས་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ཤེས་རབ་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་ཐོས་བསམ་
སྒོམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ལ་སྒོམ་བྱུང་ཡང་ཟག་བཅས་ལས་ཟག་མེད་འབྱུང་བས་འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་རིས་སོ།།)

འདི་དག་གྲང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཚད་མར་བྱས་ནས་དབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་མདོ་སྡེ་པ་
དང་ནུལ་འབྱོར་སྟོད་པ་པ་ནི་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕྱང་པོ་བཞི་པ་ཁོ་ནར་འདོད་དེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། བསྟན་བཅོས་ལ་ནི་(ཁ་ཅིག་ན་རེ།)
གཙོ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དེ། (མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པས་སྐྱེ་སྐྱེས་ཡོད་ཀྱང་ཁ་ཅེ་པ་)འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་
གཅིག་ཕུ་ཁོ་ནར་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། (ཞེས་ཟེར་རོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ཡང་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོག་ནི་གཙོ་
བོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེས་པ་འཁོར་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། མདོ་སྡེ་པ།) གང་དག་བསྟན་བཅོས་སྒྲུབ་རང་
གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི་འཁོར་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་
ཏེ་ཕྱང་པོ་གཉིས་པར་འདོད་དོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་བསྟན་བཅོས་ལའང་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་
སྐྱེས་པ་དུག་ནི་(ཡན་ལག་ཡིན་པས།)འཁོར་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། (གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི།) ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་
འབྲས་བུའི་ཆོས་མངོན་པ་དང་། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་སྐྱེས་པ་བཞི། རྒྱུའི་ཆོས་མངོན་པ་དང་། བསྟན་
བཅོས་ནི་གཞུང་གི་ཆོས་མངོན་པ་(དང་གསུམ་དུ་འཇུག་)སྟེ། དང་པོ་ནི་དོན་དམ་པ་དང་། ཕྱི་མ་དག་ནི་འབྲས་
བུའི་མིང་གིས་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པ་དང་། བརྗོད་བྱའི་མིང་གིས་རྗོད་བྱེད་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ།

སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས། ཤེས་རབ་ལ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས། བསྐྱུབ་བྱའི་དོན་དེ་དང་ལྡན་པས། གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེའི་སྒྲུ་ཡིན།^{༣༨} ཞེས་བཤད་པ་
ལྟར་རོ། (བཞི་པ་ནི།) ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། རྣ་སྐྱེ་^{༣༩}ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་ཞེས་པ་འཛིན་པས་
ན་ཆོས་དང་། ཨ་རྟེ་ལྷ་ཁ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་དང་། ཨ་རྟེ་ལྷ་ཁ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་པར་ཡང་ནས་
ཡང་དང་། ཨ་རྟེ་ལྷ་ཁ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་པར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཨ་རྟེ་ས་མ་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་
པར་རྟོགས་པས་ན་མངོན་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་རང་དང་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པ་
དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དང་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ལ་སྐྱེས་པ་སྟོན་པས་བྱ་ངན་ལས་འདས་

པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་དང་། ཚེས་རེ་རེ་ལའང་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་
 དང་། བསྟན་ཡོད་བསྟན་མེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མངོན་པར་གཏན་
 ལ་འབེབས་པ་དང་། བརྟན་ལྷོ་པ་དང་རྩྱུང་པའི་གཞི་ལ་སོགས་པས་ཕས་ཀྱི་སྒོ་ལ་བ་མངོན་པར་ཟེལ་གྱིས་
 གཞོན་པ་དང་། མདོའི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། མངོན་
 དུའི་ཕྱིར་དང་ཡང་ཡང་དང་། ཟེལ་གཞོན་རྟོགས་ཕྱིར་མངོན་པའི་ཚེས།^༧ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་
 ཕྱིར་མཛོད་ཅེས་བྱ་ཞེན། བསྟན་བཅོས་འདིར་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་དོན་དེ་དག་
 དོན་དུ་ཡང་དག་པར་ཏེ་གཅེས་གཅེས་རྣམས་ཆུད་པའི་ཕྱིར་མངོན་པའི་མཛོད་དེ་རལ་གྱི་གང་དུ་གཞུག་པ་
 དེ་ནི་རལ་གྱིའི་ཤུབས་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་འབྲུང་བའི་གནས་མངོན་
 པ་སྟེ་བདུན་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཡིན་པས་ན་ཚེས་མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་སྟེ་མངོན་པའི་
 མཛོད་ནས་ཐུང་བའི་ནོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དབེར་ན་རལ་གྱི་གང་ནས་འབྱེན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཤུབས་ཡིན་པ་འཇམ།
 མཛོད་ནས་ཐུང་བའི་ནོར་ལའང་འདི་བདག་གི་མཛོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཛོད་པ་བཞིན་ནོ།།

ད་ནི་དགོས་པ་དང་དང་པོའི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཚེས་མངོན་པ་
 བསྟན། འདི་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྟུས་བསྟན་ན། འདི་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ཚེས་མངོན་པའི་མཛོད་འཆད་པར་གྲུས་
 ཤེན་^༨ །ཞེས་འབྲུང་བས། (གལ་ཏེ་དགོས་པ་དང་མི་ལྟན་པ་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོན་པ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་མ་བསྟན་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ལ་ནི་འཇུག་པ་དང་དེའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམ་པར་མི་རིགས་པས་དགོས་པ་གང་དང་ལྟན་ཞིང་དང་
 བོར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོན་པ་སྟེ་ཞིག་གིས་གསུངས་ཤིང་།) བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཚེས་
 མངོན་པ་གསུངས་པ་དང་། དེ་གསུང་པ་པོའི་སྟོན་པའང་བཛོད་པར་བྱ་སྟེ། དགོས་པ་དང་མི་ལྟན་པ་དང་།
 སྟོན་པ་བྱུང་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་མཉན་པར་བྱ་བ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འགྲེལ་པའི་དོན་ནི་དགོས་པ་གང་དང་ལྟན་ཞིང་། སྟོན་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྟུས་
 གསུངས་ན་འདི་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ཚེས་མངོན་པའི་མཛོད་འཆད་པ་ལ་གྲུས་ཤིང་སྟོབ་པར་བྱེད་ཅེན་ཞེས་བྱ་བ་
 ཡིན་པས་དེའི་ལན་དུ་ཚེས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ།

འདི་ལ་དགོས་པ་དང་། བསྟན་པ་དང་། ཚིག་གི་དོན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་གཞན་
 གྱི་ལུགས་དགག་པ་ནི་གཞོན་ལུ་མ་ལེན་པ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དམ། །ཡང་ན་ལས་ནི་
 འགའ་ཞིག་ལ། །རི་སྤྱིད་དགོས་པ་མ་བཛོད་པ། །དེ་སྤྱིད་དུ་ནི་སྟེ་ཞིག་འཛིན།^༩ །ཞེས་དགོས་པ་སྟོན་པའི་
 རག་ལས་ཚད་མའི་རྟོགས་པ་སྟེས་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་ཙམ་དོན་ལ་འབྲུལ་
 པ་མཐོང་ཞིང་། སྟེས་སུ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཚིག་ནི་ཤེས་པར་མི་ལུས་ལ། སྟེས་སུས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱང་

མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་གི་ལྷགས་ལ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཛོལ་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
དགོས་པ་དང་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་བྱ་རོག་གི་སོ་བརྟག་པའི་བསྟན་བཅོས་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་
བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་དགོས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་བརྩམ་པར་རིགས་ཏེ་གསོ་བ་རིག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་
བཅོས་རྩོམ་པའི་སྐབས་འགོག་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དགོས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དག་རྩོམ་པར་
བྱེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ།^{༤༤} སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤས་ཆེར་འཛོལ་བའི་ཐེ་ཆོས་
བསྐྱེད་ནས་གཞན་དག་བསྟན་བཅོས་ལ་འདྲུག་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་དག་རྩོམ་པར་
བྱེད་དེ། སྤྱིར་དག་ཅམ་དོན་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཀྱང་^{༤༥} ཏུ་
དོན་དང་མི་ལྷན་པའི་དག་འགོད་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ།^{༤༦} སློབ་དཔོན་ཤང་ཀ་རྩ་
ནན་ན་ནི་གཞུང་བཀོད་པའི་བྱད་པར་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དེ།^{༤༧} ལྷགས་གསུམ་པོ་
འདི་དག་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་དག་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འགལ་བ་ཉིད་ཏུ་གིས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། དག་འདི་ལོག་རྟོག་སེལ་བྱེད་ཏུ་མི་འཐད་དེ། རིགས་པ་མེད་པའི་
ཆོག་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཐེ་ཆོས་ཡང་རང་གི་རང་གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དེའི་དོན་ཏུ་དག་མི་དགོས་སོ། གཞུང་
མཛེས་པར་ཡང་མཆོད་བརྗོད་དང་བཤད་པར་དམ་བཅས་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་དགོས་པ་མེད་ལ། དེ་དག་
གིས་མཛེས་པར་མི་བྱེད་ན་དེས་ཀྱང་མཛེས་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དག་
གཅིག་ལ་འབྲས་བུ་ཏུ་མའང་རི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། འདི་ལ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་ལྷན་པས་བསྟན་
བཅོས་བརྩམ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་
པར་ཤས་^{༤༨} ཆེར་འཛོལ་བ་ནི་རང་གི་རང་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་དག་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོད་བརྗོད་
དང་བཤད་པར་དམ་བཅས་མཛེས་པར་བྱས་ཀྱང་དགོས་པ་སྟོན་པའི་དག་གིས་ཀྱང་མཛེས་པར་བྱེད་དགོས་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་གཅིག་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཏུ་མ་སྐྱེ་བར་མར་མེ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་བསྟན་པའི་དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ལ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡོད་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་གཉིས་ལས་གང་ལ་ཡོད་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། དེས་
ཆོག་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།

འགྲུབ་པའི་ཆད་ནི་ཡི་གེ་ཏུ་མ་འདུས་པ་ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་སྟོན་པའི་མིང་དང་། དེ་འདུས་པ་
ལས་དོན་གྱི་བྱད་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་དང་། དེ་འདུས་པ་ལས་དག་དང་། དེ་འདུས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་
དང་། དེ་འདུས་པ་ལས་བསྟན་བཅོས་འགྲུབ་པོ་ཞེས་བཙུན་པ་སྟོན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་འཆད་དོ།

དེ་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ངོ་མོ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ཚུ་
 རྣམས་ནི་འདྲིའི་བརྗོད་བྱ་དང་། དེ་དག་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་དགོས་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་
 དང་བཅས་པ་ཉི་ལེ་བའི་བའི་མུང་འདས་ཐོབ་པ་ནི་དགོས་པའི་དགོས་པ་དང་། ཚུལ་རྣམས་ནི་བརྗོད་བྱ་
 དང་བསྟན་བཅས་འདི་རྗོད་བྱེད་ཏུ་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ན་བོད་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ནི་དགོས་པའི་དགོས་པ་དགོས་པ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དགོས་
 པ་བསྟན་བཅས་ལ་རག་ལས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་རག་ཅུལ་ལ་
 ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་དང་། དགོས་འབྲེལ་གྱི་རག་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་ཡང་ཤེས་པར་
 བྱ་ཤེ། དེ་དག་ནི་ཤེས་པར་སྒྲིབ་པས་འདིར་མ་བྲིས་སོ།།

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཁོ་ན་བསྟན་ཞེན། འདིར་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་ནི་བསྟན་བཅས་འདི་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དམ། ཡོད་ཀྱང་སྒྲིབ་པར་མི་
 རུས་པ་ཉིད་དམ། རུས་ཀྱང་འདོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དམ། འདོད་བྱ་ཡིན་ཀྱང་མ་འབྲེལ་ལམ་སྒྲུམ་པའི་
 ཏྲོགས་པ་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་བྱ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཁོ་ན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སློབ་
 དཔོན་ཏུ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་མེད་པ་ཉིད་དམ། དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དམ། ཉིད་དགོས་བྱ་ལོ་
 པ་མེད་པ་ཉིད་དམ། དེ་དག་ཐབས་འདི་དང་མ་འབྲེལ་ལམ་སྒྲུམ་པའི་ཏྲོགས་པ་བཀག་ནས་བསྟན་བཅས་
 ལ་འཇུག་པ་ཉིད་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་བཞི་ཁོ་ན་བསྟན་ཏེ་ཞེས་འཆད་དེ། གང་ལྟར་ཡང་འགལ་བ་
 མེད་པ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། །གལ་ཏེ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་རག་གིས་ཏྲོགས་པ་དེ་དག་སེལ་ན་
 བྱི་སྒྲིལ་ཏེ་ཉག་ཅེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་ཉག་འཛིན་གྱི་ལོག་ཏེ་སེལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ནི་ཉག་ས་དང་
 དཔེ་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །སྒྲིལ་ཏེ་ཉག་ཅེས་བརྗོད་པས་ཉག་འཛིན་མི་སེལ་ན་དགོས་པ་སྟོན་པའི་
 རག་གིས་ཀྱང་མི་སེལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན་སྒྲིལ་ཏེ་ཉག་ཅེས་བརྗོད་
 པས་ཉག་འཛིན་གྱི་ལོག་ཏེ་སེལ་བར་ནི་འདོད་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉག་ས་དང་དཔེ་
 ལ་སོགས་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རྟོགས་པ་བསལ་ནས་ཡང་དག་པའི་ཚད་མའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་
 པས་འགལ་བ་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དབྱེད་པ་ནི། འོ་ན་བརྗོད་བྱ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གཅིག་དང་ཐ་
 དད་ཅི་ལྟར་ཞེན། དགོས་པ་དང་དགོས་པའི་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ནི་བརྗོད་བྱ་དང་གཅིག་ཡིན་ཏེ།
 འདྲིའི་བརྗོད་བྱ་ནི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་དང་དགོས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཐ་དད་ཡིན་

ཏེ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་མེད་ལ། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་འདོད་ན་ནི་བརྗོད་པ་སྟོན་བྱེད་པ་པོའི་རྣམ་ཏྲོག་གིས་ཀློན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཀྱི་དོན་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་གྲོལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས། གང་ཕྱིར་མིང་བཅོས་བརྗོད་བྱ་ཡི། །ཚུམ་དེ་དག་ཀྱང་བརྟགས་ཡིན་པས། །སློབ་དཔོན་གི་འབྲེལ་པ་ནི། །དོ་བོ་ཉིད་དུ་དེས་མི་བཞེད།⁽¹⁾ །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ་ཞེས་གཞན་དག་འདོད་མོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འདིའི་ལྟར་ན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིང་དང་མཚན་མ། མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གྲུབ་ཡིན་པས་དེ་བརྗོད་བྱ་དང་དོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ལ། གཞན་གཉིས་དང་ཐ་དད་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཚིག་གི་དོན་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཚུམ་མཛོན་པ་བསྟན་པ་མེད་པར་ནི་སློབ་མས་ཚུམ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་མི་རྣམས་སོ་⁽²⁾ །ཞེས་འབྲུང་བས་(ཚུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པའི་ཚུམ་མཛོན་པ་མ་བསྟན་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ།)གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཚུམ་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ་ཆེད་དམ་དོན་དུ། ཚུམ་མཛོན་པ་(བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དགོས་པ་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཚུམ་མཛོན་པ་ལོན་ན་བསྟན་ཅི་དགོས་ཤི་ན།)སྟེ་བདུན་པོ་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་ལྟ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།།

འོན་དགོས་པ་དེའི་ཆེད་དུ་ཚུམ་མཛོན་པ་གསུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཚུམ་མཛོན་པ་བསྟན་པ་མེད་པར་ནི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཚུམ་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མི་འབྲུང་ཞིང་(འོན་ཤེས་རབ་མེད་ན་ཉིས་པ་ཅི་ཡོད་ཅིང་ཡོད་ན་ཐན་ཡོན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན།)

མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།⁽³⁾ །ཞེས་གསུངས་པས་(གང་གི་ཕྱིར།)ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚུམ་རྣམས་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་མི་རྟག་སྟེག་པ་སྤུལ་པ་སོགས་པར་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བ་སྟེ་བྱེད་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་ལ་དེ་དག་ཉེ་བར་མ་ཞི་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལས་བསགས་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྲམས་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཚུམ་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མེད་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་མ་སྤངས་པས་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་མི་འབྱུར་བ་དེ་བས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་ལྟོག་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཚུམ་མཛོན་པ་བསྟན་ན་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་དགོས་པ་ཚུམ་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ལམ་བཞིར་གོམས་པར་བྱས་པས་དགོས་པའི་དགོས་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཀླན་འབྲུང་ཉོན་མོངས་

པ་དང་དེས་བསགས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉི་བར་ནི་བའི་ལྷག་བཅས་དང་འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐལ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་ཉི་བར་ནི་བའི་ལྷག་མེད་ཀྱི་མུང་འདས་འཕྱོང་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་རྗེས་འགྲོ་བྲགས་
 ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དྲངས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འབྲམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུས་གསུམ་སྒྲིག་ཅིག་གིས་བསྟན་པ་
 ཡིན་ཏེ། བཟང་སྟོང་ལས། དུས་གསུམ་གཤེགས་པ་མི་ཡི་སེང་གེ་ཀུན་༥ །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །(དེས་
 ན་དགོས་པ་དང་བཅས་པར་གྱུ་བོ། །དེར་མ་ཟད་ཆོས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་པོ་འདི་དག་ནི་དང་པོར་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སྟོན་པ་སངས་
 རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །)

དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་བ་རྣམས་ན་རེ་འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་བཙུམ་པ་ཆེན་པོ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐོག་མར་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་
 མི་རྣམས་པས་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ནི་སྟོན་པ་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་བྱི་བ་ལ་སྟོས་
 བས་ལུང་དེ་དང་དེ་ལས་དང་པོ་སིལ་བྱར་གསུངས་པ་རྣམས་བཙུན་པ་ཀ་ཏའི་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་བཙུམ་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པར་ནི་བྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བཙུན་པ་ཆོས་སྟོབ་
 ཀྱིས། ཀྱི་མ་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག་༥ །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་སྟོན་པས་གདུལ་
 བྱའི་དབང་གིས་མདོ་དེ་དང་དེར་སིལ་བྱར་གསུངས་པ་རྣམས་སྡེ་ཆེན་དུ་བྱས་ཀྱང་སྟོན་པའི་གསུང་ཡིན་པ་
 བཞིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དག་བཙུམ་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་བསྟུས་པའི་བྱིར་མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་མ་གྱུ་བ་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་འོད་
 སྲུང་གིས་བསྟུས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ༥ །ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པ་རོལ་གྱི་འདོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ན་རེ་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་བ་ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་
 བེ་མི་འདོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དུ་མ་སྣང་བའི་བྱིར་རོ།

དེ་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་བྱེད་པ་ནི་མང་པོ་ཞིག་གྲགས་ཏེ་དེའི་བྱིར་དེ་དག་ཀྱང་དག་བཙུམ་པ་དག་
 གིས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བསྟུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཞིག་གང་
 གིས་བྱས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀ་ཏའི་བུས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། །རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ནི་
 ལྷ་སྦྱིད་ཀྱིས། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཤུ་རིའི་བུས། །གདགས་པའི་བསྟན་བཙུམ་མོ་ལུ་འགལ་བས། །འགྲོ་བའི་རྣམ་
 གངས་གསུམ་པོ་ཆེས། །ཁམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་གང་པོས་བྱས།༥ །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་
 གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བ་སྟོན་དུ་བསྟུས་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ནི་འགྲོ་བའི་
 རྣམ་གངས་ཤུ་རིའི་བུས་བྱས་པར་འཆད་དོ། །དེས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་མདོ་ཆད་མར་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཙུམ་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ༥ །

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་འོན་མདོ་ལས་དགེ་སློང་སྡེ་སློང་གསུམ་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྡེ་སློང་གསུམ་ཏུ་
རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། (སྡེ་བདུན་གྱི་) འདི་ལས་གཞན་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སློང་ནི་མི་སྣང་
བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྐྱེས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ་(སྡེ་བདུན་བཀའ་ཡིན་མིན་དབྱེད་ཅིག་ མངོན་པ་སངས་རྒྱུ་གྱིས་མ་
གསུངས་པར་པེད་མི་འདོད་པས་དེས་ན།)མདོ་སྡེའི་བྱུང་པར་གང་དག་ལས་དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་ཆོས་
གྱི་མཚན་ཉིད་རྫོང་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཆོས་མངོན་པའི་སྡེ་སློང་ཏུ་རྣམ་པར་འཛོག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

འོན་ཅིང་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པས་རྩེ་ཞིང་སྤྱོད་པས་སམ། ཡང་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་རིག་པས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། ཉེ་ལའང་
གང་དག་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དེ་དག་ནི་ཁ་ཆེ་བ་ཡིན་ཞིང་། གང་དག་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ན་
གནས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབུས་ལ་སོགས་པ་
ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ལས་གཞན་དག་ན་གནས་པ་རྣམས་ནི་ཉི་འོག་པ་ཞེས་བྱའོ། གང་དག་མདོ་ཆོད་མར་བྱེད་གྱི་
བསྟན་བཅོས་ཆོད་མར་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་མདོ་སྡེ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མིང་གཞན་དཔེས་སྟོན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ་
ཞེས་ཀྱི་གྱེད་དག་འཆད་དོ། ཁདིར་གལ་ཏེ་ཆོས་མངོན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ལྷག་བཅས་ལྷག་
མེད་གྱི་མུང་འདས་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་ནི་འཕགས་པ་
གང་ལ་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེས་པའི་ཀླན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
ཐོབ་ཅིང་མངོན་དུ་བྱས་ལ་འབྲས་བུ་སྟེག་བསྐྱེད་སྤངས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་ནི་ལྷག་བཅས་ཏེ།
ཅི་རིགས་པར་སྟེག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་ལ་ནི་འཕགས་
པ་སྐྱེར་རྒྱུར་ཐལ་སྐྱོ་གསོལ་ཏེ་གྲོངས་པ་དང་། འཕགས་པ་འཆར་ཀ་གཟུགས་འཆོང་མའི་གནས་སུ་དབུ་
བཅད་དེ་བཀོངས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱུ་དུག་མདས་བཀོངས་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱང་ཞབས་ལ་མེད་ལྡོང་གི་ཆལ་བ་ཟུག་པ་དང་། སྐྱོ་རྒྱུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷས་བྱིན་གྱིས་འབྲུལ་འཁོར་
གྱི་སྒྲིགས་གྱི་ཆ་ཤས་ཐོག་པས་སྐྱེ་མཚལ་ཕྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟེག་བསྐྱེད་དང་བཅས་པར་
མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཉན་ཐོས་དབྱེད་བཅོམ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟོན་ཅན་ཡིན་པས་
བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ན་སྟེག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟེག་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་(ཟག་བཅས་གྱི་ཆོར་བ་འགྱུར་བས།)འགྱུར་
བ་དང་། འདུ་བྱེད་གྱི་སྟེག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་སོ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ན་ནི་འགྱུར་
བའི་སྟེག་བསྐྱེད་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་གྱི་སྟེག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་སོ། ཉེག་བཅོམ་དེ་དག་
གང་གི་ཆོ་(སྐྱེ་ཆོ་བཏང་བ་འཕམ་སྟེག་བསྐྱེད་གསུམ་དང་།)ཟག་བཅས་གྱི་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་འགགས་པའི་འགོག་
པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེའི་ཆོ་ནི་ལྷག་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོད་དུ་བརྫོད་པའི་ཆོམས་ལས། ལུས་ཞིག་ཆོར་

བ་བསིལ་བར་གྱུར། །འདྲ་ཤེས་འགགས་ཤིང་འདྲ་བྱེད་ཞི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱབ་གྱུར་པ། །འདི་འདྲ་འདི་
ནི་སྤྲུག་བསྐལ་མཐའ།¹⁶ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་ལ། (དེ་ལྟ་ན་ལྟག་མེད་ཐོབ་པ་ན་ཡུང་པོ་ལྷ་ཀ་
འགག་ན་འདྲས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱན་ཆད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེན་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ཞེགས་སུ་རྟག་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུང་
པོ་མི་ཞེགས་ཏེ་དེ་ལ་བརྟགས་འགོག་མི་འཇུག་པས་སོ། །ཟག་མེད་ནི་སྦྱོ་བའི་རྒྱུན་མ་ཆང་བས་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་གོ་ཞེན་ཇི་ལྟར་
མ་ཆང་སྟེ། ཐ་མའི་སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང་། །མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ་འགལ་ཅི་ཡོད། ཅེས་སོགས་དང་འགལ་བས་སོ།།)

ཐེག་ཆེན་པ་ནི་ཉན་རང་གི་ཐར་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཐར་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ལྟ་དང་བཅས་པའི་
སྟོན་པ་ལ་སེང་ལྷེད་གི་ཆོལ་པ་ཟུག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེའི་ཆོ་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་མཆེན་ནས་
བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་སྤྲུག་བསྐལ་ནི་གཏན་ནས་མེད་པ་ཉིད་དེ། སྤྱིད་ཞིའི་སྦྱོན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
(དང་། གཟུགས་སྤྱི་ཡང་ཡོ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་)རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བཞེད་དོ། །འོན་ཀྱང་གཟུགས་སྤྱི་གཉིས་ལ་ལྟག་
བཅས་དང་། ཆོས་སྤྱི་ལ་ལྟག་མེད་ཀྱི་ཐ་སྟངས་ཡོད་དེ། སྤྱི་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཡུང་པོར་བཅས་པའི་
བྱ་རན་འདས། །བྱབ་སྤྱི་གཉིས་ལ་བཞག་པ་ཡིན། །ཡུང་པོ་ཀྱན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་ཡུང་པོ་
མེད།¹⁷ །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བས་བརྗོད་བྱ་དང་། རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བས་
དགོས་པ་དང་། མེད་པར་ཞེས་པ་ནས་དེ་བས་དེ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྐྱོག་པས་དགོས་པའི་དགོས་
པ་བསྟན་ལ། འབྲེལ་པ་ནི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་ལྟའོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་ཆོས་
མངོན་པ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ལ། མཁས་པ་དེས་ནི་ཕན་ཡོན་
རྣམ་པ་གཉིས་འཕྱོར་སྟེ། རང་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཞི་གནས་དང་ལྟག་མཐོང་འཕེལ་བ་དང་། གཞན་ལ་
འབེལ་བའི་གཏམ་བརྗོད་པས་དྲི་བ་ཐམས་ཅད་ཡུང་སྟོན་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་ཐོབ་པའོ་¹⁸ ཞེས་འཆད་དོ།།

ད་ནི་བཤད་པ་དགོད་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་
ཆོས་མངོན་པའི་བརྗོད་བྱའི་ཆོས་རྣམས་(གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ།)གང་ཞེ་ན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་
མེད་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡུང་
པོ་(གསུམ་པ་)གཞན་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་
པ་མེད་པའི་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ་རྣམ་པར་བརྟག་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་¹⁹ ཞེས་བཤད་དོ། །ཅི་
སྟེ་འདྲས་བྱས་འདྲས་མ་བྱས་དང་། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་དང་། འཛིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པ་ལ་
སོགས་པ་འང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་གཉིས་ཁོ་ན་བསྟན་ཞེ་ན། གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱ་དང་སྤང་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་འདིས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ།།

རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་
མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ནི་ཀྱན་འབྱུང་དང་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་
པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེན་དེ་དག་ལ་ཟག་པ་རྣམས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་དུས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་
པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཟག་པ་ནི་རྩ་བ་དང་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱས་པ་ནི་(དངོས་པོ་
གང་ཞིག་སྟེང་པ་དང་ལྟ་བུས་བདག་གིར་བྱས་པ་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་སམ་ཉོན་མོངས་རྣམས།) གནས་ཐོད་པས་རྒྱན་ཆགས་སུ་
འབྱུང་བའམ། ཟག་པ་རྣམས་(ཀྱང་རྒྱུན་)དེ་དག་ལ་འཕྲོད་ཅིང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རམ། (རྒྱན་)དེ་དག་ཀྱང་ཟག་
པ་ལ་འཕྲོད་ཅིང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཞོ། །ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས། ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག་དང་འབྲེལ་བས་ཟག་
བཅས་སུ་^{༡༢}གསུངས་པའི་ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ནི་རྩ་ཉོན་དང་ཉི་ཉོན་རྣམས་ཟག་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཟག་
པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཟག་པ་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བདག་རྒྱུན་མིག་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་རྟེན་ཡིན་པ་དང་། ཟག་པས་བཅིངས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་
བ་ཟག་བཅས་རྣམས་དེས་སྲིད་པའི་རྒྱར་ཀྱན་ནས་བཅིངས་པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཟག་
པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལ་
འཕྲོད་བའམ། ཡང་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟག་པ་རྩ་བ་དང་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་
དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་ཟག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་ན་དེ་དག་ཆོགས་པ་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་མི་སྲིད་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གཅིག་ལ་འདུས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་རེས་ཡིན་ན་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བརྗོད་པ་
དོན་མེད་པར་འགྱུར་བས་ན་དྲུག་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་ཅི་རིགས་པར་འབྲེལ་བས་ཟག་བཅས་སུ་གེས་པར་
བྱེད། (ཟག་པ་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བས་ཡིན་ན་ཉིད་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ་དེར་འགྱུར་བས། དགེ་སེམས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཟག་
བཅས་དང་ཕྱི་ལོ་ཟག་བཅས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བས་སོ།)།

འདིར་ཁ་ཅིག་ཟག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་དང་། ཟག་པས་
དམིགས་པས་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་དང་། དཔེས་སྟོན་པ་ཟག་པའི་རྟེན་བྱེད་པས་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་
པ་རྣམས་ལ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་
དང་། འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པའང་ཟག་བཅས་སུ་ཐལ་(བས་བྱུང་ཆེས་)བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་
པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དྲུག་ཁོ་ན་ཟག་བཅས་སུ་ཐལ་(བས་སྐྱེ་བྱི་བྱུང་)པའི་སྦྱོན་ཡོད་དོ། (ནམ་
མཁའ་དང་བདག་གི་མེད་པའི་དམིགས་པ་མིན་ནོ་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་སྟེ་ཡང་དེ་དག་ཞི་བས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་
མི་འགྱུར་ཞིང་བདག་གི་ར་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པའི་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་གོང་མ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་

བདག་གིས་མ་བྱས་ཤིང་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སོ།) ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་དེར་མ་བྱས་འདུས་
མ་བྱས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཡང་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་ལ་ཟག་པ་རྣམས་རྒྱས་
པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་འདིར་ཡང་སྒྲུབ་ཏེ། ཟག་པའི་གནས་མི་ཐོད་པ་དང་། ཟག་པ་རྣམས་དེ་དག་
ལ་མི་མཐུན་པ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་ཟག་པ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་གསུམ་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་གནས་
མའི་བྱེད་སྟེ་པ་དག་འདུས་མ་བྱས་མུང་འདས་གཅིག་པུར་སྒྲུབ་པ་དང་། བྱེད་སྟེ་པ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱལ་ལྟ་རབ་
ལ་སོགས་པ་མང་པོ་སྒྲུབ་དག་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་འཆད་དོ།^༤ །ཅི་སྟེ་ལམ་མ་གཏོགས་
པའི་འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཟག་མེད་དུ་བྱུགས་ལ་གོ་
བའི་ཕྱིར་ཡང་བརྗོད་པ་ནི་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་སྟོ་གྲོས་དང་གང་སྟེ་ལ་ནི་ལམ་
གྱི་སྒྲུ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀ་ལ་འང་འཇུག་པས་དེའི་ཕྱིར་འཛིག་
རྟེན་པའི་ལམ་ཡང་ཟག་མེད་དུ་དྲོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་
བདེན་པ་དང་ཞེས་བདེན་པའི་སྒྲུ་སྟོས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པས་བསྐལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་གྲུབ་ཟིན་བཞིན་དུ་རྩོམ་
པ་ནི་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲགས་པ་ནི་དོན་གྱི་གོ་བས་ངེས་པར་འགྱུར་གྱི་མ་གྲགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ།^༥

ཁ་ཅིག་ནི་དོན་གྱིས་གོ་ཡང་ཆོར་བ་ལ་བདེ་སྟུག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཡོད་པ་ལྟར་དགག་སྒྲུབ་
གྱི་བྱེགས་གྱི་མུང་པོ་གསུམ་པའི་དྲོགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། དཔེས་སྟོན་པ་དག་དག་བཅོམ་པའི་
མིག་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཟག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པས་ཟག་མེད་ཀྱང་
ཡིན་ལ། ཟག་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཀྱང་ཡིན་(པའི་མུང་པོ་གསུམ་)པར་འདོད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་
ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ།
བྱེད་སྟེ་པ་ལྟར་བྱ་བ་ལྟར་ན་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མིག་སོགས་དང་ཕྱི་སྟོན་གྱི་གཞུགས་ནི་ཟག་བཅས་
ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་འོ་ན་འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཉིད་གང་
ཞེ་ན། རམ་མཁའ་དང་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་གཉིས་སོ། །ཅི་སྟེ་ན། རྒྱ་
རྒྱུན་གྱིས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་ལམ་གྱིས་མངོན་པར་
འདུས་བྱས་པ་མིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་སུ་བརྗོད་ཅིན། དེ་ནི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ཟག་བཅས་སྤངས་
པ་ལ་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བརྗོད་གྱི་ངོ་བོ་གསལ་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་སྟེ་པ་ལྟར་པའི་

རྩམ་སྐུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤེལ་གཞན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་བདག་མེད་
པ་ལ་འདོད་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ནི་སྤེལ་བ་དག་གིས་མི་འདོད་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་བདེན་
བཞིའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བརྟུན་པ་ལ་འདོད་པས་ན། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་སོ་སོར་
བརྟགས་འགོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ལ། བདེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་འདུས་མ་བྱས་འོགས་པ་ནི་མེད་དོ།

(གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།) འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་
པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནམ་མཁའ་(མཚན་གཞི་)ནི་(འདུས་མ་བྱས་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བཟུན་རྩམ་གྱུ་བ་དང་།)མཚན་
ཉིད་(ནི་གང་ན་གཞུགས་གྱི་གོ་ཡོད་པས་)མི་སྐྱིབ་པ་ཅན་(རྟོན་གྱི་དོན་ཕྱིན་ཅུས་པས་)ཏེ། བསྐྱིབ་བྱ་དང་སྐྱིབ་བྱེད་གཉིས་
དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐྱིབ་པ་དང་བྲལ་བ་གཞུགས་ཅན་གྱི་གོ་འབྱེད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་འོ།

འོ་ན་ནི་སེམས་ལ་སོགས་པ་འདུ་བྱེད་ཐོགས་མེད་དང་། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་
འགྱུར་ཏེ། སྐྱིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་
གཞན་དག་གི་འགྲོ་བ་དང་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་སོ་ན་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱིབ་པའི་
ཕྱིར་དང་། (ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རང་གིས་དགག་བྱའི་སེམས་སེམས་ལུང་སྐྱེ་བ་ལའང་སྐྱིབ་པའི་ཕྱིར་རོ།) སོ་སོར་བརྟགས་
འགོག་གིས་(རྟོན་པའི་རྩམ་)ཟག་བཅས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱིས་ཟག་བཅས་ཟག་
མེད་ཀྱི་འདུས་བྱས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱིབ་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཞེས་ལན་འདེབས་མོད་གྱི། དེ་
ལྟ་ན་ནམ་མཁའ་ལའང་མི་སྐྱིབ་པ་མ་ཆང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་ལ་གོགས་སྐུ་
གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མི་གནས་ན་ནམ་མཁའ་རྒྱུད་གི་རྟོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་འདི་བྱེད་བྲག་ཏུ་སྒྲི་
བས་སྒྲུང་དགོས་སོ།

མདོ་སྤེལ་པ་ནི་ནམ་མཁའ་གཞུགས་ཅན་དང་བྲལ་བས་གཞུགས་གྱི་གོ་འབྱེད་པ་ཅམ་ལ་ནམ་མཁའ་
ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བྱེད་བྲག་སྐྱེ་བ་ནི་མདོ་ལས། གྱེ་གོ་འབྱེད་མ་ས་
ཅི་ལ་རྟོན་ལགས། བྲམ་ཟེ་ས་ནི་རྩ་ལ་རྟོན་ནོ། །གྱེ་གོ་འབྱེད་མ་རྩ་ཅི་ལ་རྟོན་ལགས། བྲམ་ཟེ་རྩ་ནི་རྩུང་ལ་
རྟོན་ནོ། །གྱེ་གོ་འབྱེད་མ་རྩུང་ཅི་ལ་རྟོན་ལགས། བྲམ་ཟེ་རྩུང་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་རྟོན་ནོ། །གྱེ་གོ་འབྱེད་མ་ནམ་
མཁའ་ཅི་ལ་རྟོན་ལགས། །བྲམ་ཟེ་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་ཏེ་བྲམ་ཟེ་ནམ་མཁའ་ནི་རྟོན་མེད་པ་སྐྱར་བ་མེད་པ་
དམིགས་པ་མེད་པའོ་^༤ཞེས་ས་རྩུང་དང་། རྩུང་དང་། རྩུང་ནམ་མཁའ་ལ་རྟོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྩམ་
སྐུ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །(སྤེལ་དོན་ནི་གོ་འབྱེད་པའོ།) གལ་ཏེ་རྩེག་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱིབ་པ་ཡོད་པའི་གོ་ས་ན་

ནམ་མཁའ་ཡོད་ན་ནམ་མཁའ་འདྲ་གཟུགས་ཅན་དང་སྦྱིབ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མེད་ན་ནམ་མཁའ་
 རེས་འགའ་བ་དང་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། ཕྱིག་པ་ལ་སོགས་པའི་གོ་ས་ན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་འབྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། དེ་མེད་ན་དེ་ན་ཕྱིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་མེད་
 པར་འགྱུར་རྟེ། གོ་འབྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རྟེ། རང་གི་རོ་བོ་གཟུགས་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་སེམས་ཡོད་ཀྱང་སེམས་གཟུགས་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །སོ་སོར་བརྟགས་
 པས་འགོག་(པའི་མཚན་གཞིན་འདུས་མ་བྱས་རྟག་ཅིང་དགེ་བའི་རྣམས་སོ། །མཚན་ཉིད་ནི།)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བར་ཆད་མེད་
 པའི་ལམ་གྱིས་བསྟུན་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་(དགག་བྱ།)ཟག་བཅས་
 དང་བྲལ་བ་(ས་ཐོབ་པར་བྱ་བའམ་ཡང་ན་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱ་སྦྱིབ་པ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་པའོ། །སྒྲོ་དོན་ནི་སྟུག་
 བསྟུན་པ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པས་སོ་སོར་བརྟགས་
 པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།)རྟག་ཅིང་དགེ་བའི་རྣམས་(མཚན་ཉིད་དེས་ནི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་དང་། རང་ལས་གཞན་པའི་འགོག་
 པ་བཞི་བསལ་རྟེ། དང་པོ་ནི་འགོག་པ་ཡིན་ལ་བྱི་མ་བཞི་བྲལ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་མིན་པས་སོ།)རྟེ། ཕྱ་བར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
 ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཚིག་དེ་མི་མངོན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དཔེར་ན་བ་ལང་དག་དང་ལྷན་པའི་གིང་རྟ་ལ་
 བ་ལང་གི་གིང་རྟ་ཞེས་ལྷན་པའི་སྦྱོ་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་བཞིན་ནོ།།

འོ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་པ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་རོ་(དེས་ན་ཁྱབ་རྒྱ་རྒྱུ་རོ།)ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་(ཞི་རགས་ཅན།)ཁོ་ནས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་
 ནི་མེད་གྱི་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་(ཅིས་)ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ་(དགོས་)པ་ཡིན་རྟེ། (འདས་པ་དེས་ནི་ཁམས་
 གསུམ་པའི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།) དེས་ན་མཚན་ཉིད་མ་བྱས་པ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་མོད་
 གྱི་འོན་ཀྱང་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
 སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་སོ་སོར་^{༡༧}བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་མཚན་གཞི་བསྟན་ལ།
 གང་བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བས་ནི་འགོག་པ་གཞན་བཞི་བཅད་པའི་སྟོན་མཚན་ཉིད་བསྟན་རྟེ།
 དེ་རྣམས་ནི་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༡༨}ཞེས་བཤད་དོ།།

དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་སྟུག་བསྟུན་པ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་སོ་
 སོར་རྟོག་པ་ནི་བརྟགས་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་གྱི་བྱ་བ་གོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཕལ་ཆེ་བའམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རྟེ། གཞན་དུ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པར་མི་འགྱུར་རེ་ཞེས་
 བཤད་དོ།^{༡༩} །གལ་ཏེ་(དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ཅི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་)འགོག་པ་དེ་གཅིག་གམ་

ཐ་དད་ཅི་ན། (འགྲེལ་པ་ལས་ལྷན་པའི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྲལ་བའི་རྣམས་ཀྱང་དེ་སྤྱོད་དོ་^{༡༠} ཞེས་འབྱུང་བས་ལྷན་པའི་
 རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ་དེས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཀླན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་དེས་ན་ལྷན་རྣམས།) སྤང་བྱ་(རིས་ལྡ་བོ།)སོ་
 སོ་བ་རྣམས་ཀྱི་(ལྷན་པའི་རྣམས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་ལྟར་དེ་དག་གི་བྲལ་བའི།)འགོག་པའང་སོ་སོར་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་
 བསྐལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ཀླན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་འགོག་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་
 འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པས་བདེན་པ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་དང་སྦྱོམ་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པའང་
 མངོན་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ལམ་གྱི་མ་རྣམས་བསྦྱོམས་པ་དོན་མེད་པར་བྲལ་བ་འདི་སྤང་བར་
 མི་རྒྱས་(པའི་ཕྱིར་དང་གཞན་ཡང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་པའི་བྱེད་བྱ་སོ་སོར་གཞག་ཏུ་མེད་པར་བྲལ་ཏེ་སྤང་བྱ་སྤངས་
 པའི་འབྲས་བུ་འདུས་མ་བྱས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།)དེས་ན་(མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་)འགོག་པ་ནི་ཐ་དད་(པ་གྱུ་དགུ་ལ་
 སོགས།)ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ།།

(གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤངས་པ་ནི།) འོ་ན་ལུང་བར་མའི་ཆོས་སྦྱིན་གྱི་མདོ་ལས། (རང་གི་སྤང་བྱ་ཁྱོ།)
 ཆོ་དང་ལྷན་པ་ས་གསལ་དག་སྦྱོང་མ་ཆོས་སྦྱིན་ལ་འཕགས་མ་འགོག་པ་འདྲ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། ཆོ་
 དང་ལྷན་པ་ས་གསལ་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༡} ཞེས་ཇི་ལྟར་གསུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཐ་དད་(ཅིང་མང་བོ་ཉིད་)
 ཡིན་ན་ནི་འགོག་པ་དེ་དག་འདྲ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་མདོ་འདི་ནི་(སོ་སོར་
 བཟགས་འགོག་ནི་རྟག་པས།)འགོག་པ་ལ་འདྲ་(བར་བྱེད་)བའི་རྒྱ་(གཞན་ཡོད་པ་)འགོག་པ་དང་། འགོག་པའང་(རང་
 ཉིད་)འགའ་ཞིག་གི་འདྲ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན། (ཏི་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་འདྲ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་
 དེས་ན།) འགོག་པ་ཕན་ཚུན་འདྲ་བ་ཙམ་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྤྱི་ལ་འཆད་མོད་གྱི།
 འགོག་པའི་རྣམས་དག་དུས་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་ལ་ཐ་དད་པར་འབྱུང་བར་འདོད་ན་མི་རྟག་པ་དང་འདུས་བྱས་སུ་
 ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་དང་དུས་དང་རྣམས་ཤེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་གྲུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 བྱ་བ་འདི་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྤྱི་བས་སྤང་དགོས་སོ། །མདོ་སྤྱི་པ་ནི་འགོག་པ་གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཟག་
 བཅས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ་ཞེས་
 འདོད་དོ། །བྱེད་བྱ་ཏུ་སྤྱི་བ་རྣམས་ནི་མདོ་ལས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་བདེན་བཞིན་ཡུལ་དུ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ།།

འགོག་པ་གཉིས་པ་(འི་མཚན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་སུ་གྲུབ་པའི་བྱེད་པར་ཏེ་མདོ་ལས་
 རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་དན་སོང་གི་འགྲོ་བ་འགགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ཙམ་ཡིན་ན་རེས་འགའ་དེའི་རྒྱུན་ཉེ་བའང་སྤྱིད་
 པས་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལས་གཏན་དུ་དན་སོང་དུ་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་འགོག་བྱེད་རྣམས་སུ་ཡོད་ཟེར་བ་ལ་དེའི་མཚན་ཉིད།)ནི་ཟག་བཅས་

སམ་ཟག་མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་(རྒྱུ་མ་ཚང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས།)ཆོས་མ་འོངས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་
 པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལས་གཞན་པ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མིན་པས་འགོག་པ་སྟེ། རྒྱུ་མ་ཚང་བའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་གཏན་དུ་བྲལ་(དེ་ཡང་དཔེར་ན་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་ལམ་བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་རུང་ལ་རྟེན་པ་གཅིག་མངོན་
 དུ་ཐུར་ན་ལྷག་མ་ལུ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་ལམ་ཡང་བརྟགས་མིན་འཕྲོལ། དེ་ཡང་ཐོག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལན་གཉིས་མི་སྐྱེ་
 བས་སོ། །སྐྱེ་བ་ལྷན་ལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཆོ་དེ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་སྟེ་མ་བསྐྱོག་པས་སོ། །དེ་ལྟ་བུས་
 ན་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མེད་པར་རྒྱུ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་དག་སྐྱེ་བ་ལ་ངེས་པར་འགོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་སོ་སོར་
 བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ།། བའོ།། (སྐྱོད་ན་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་མེད་
 དགག་གམ་ཡང་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་གཞན་རྒྱུ་མ་ཚང་བས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་བྱས་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེའི་
 ཕྱིར་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མིན་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ།།) དེ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། སོ་
 སོར་བརྟགས་པ་དང་། བརྟགས་མིན་ཏེ་འགོག་པ་ལྟ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་མི་
 རྟག་པའི་འགོག་པ་སེལ་ཏེ། དེ་ནི་ད་ལྟར་བ་གནས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་(སྐྱེས་ཟིན་པས།)སྐྱེ་བ་ལ་མི་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལས་གཞན་པའི་འགོག་པས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་སེལ་ལོ། །གཏན་
 དུ་གོགས་བྱེད་པས་ནི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། ཅམ་མཁའ་
 སེལ་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་(གྱི་དགག་བྱ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཡང་།)རེ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། འདུས་བྱས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅམ་མཁའ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པར་སྤར་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདི་ལ་དཔེར་བཅོམ་པ་ནི་མིག་(ཤེས་)དང་ཡིད་གཟུགས་སྟོན་པོ་ལ་གཡེངས་པའི་ཆོ་(སྟོན་པོ་དེ་
 ལས་)ཡུལ་གཞན་(སེར་པོ་སོགས་དང་སྐྱ་སོགས།)ལ་དམིགས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་(དེ་ཡང་ད་ལྟ་མི་སྐྱེ་བ་
 ནི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དུ་མའི་གོ་མི་འབྱེད་པས་སྟོན་པོ་འཛོན་པ་ལས་གཞན་པའི་དེ་མ་ཚང་བ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་ན་མི་སྐྱེ་བ་ནི་
 དམིགས་རྒྱུན་མ་ཚང་བ་རྟེ་སྤར་གྱི་ཡུལ་དེ་དག་ནི་འདས་པར་གྱུར་ལ། དབང་ཤེས་ལྟ་ནི་ད་ལྟར་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་འདས་པ་ལ་
 དམིགས་པའི་མཐུ་མེད་པས་སོ།།)བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་འགྲེལ་པར་སྟབས་ལྡན་གསུངས་པ་
 ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཁོ་ན་འཕྲོལ་པར་བྱ་བའི་དགག་བྱའི་གཞི་ནི་(འགོག་པ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་སྟབས་ལྡན་
 སྐྱིར་བརྟན་པ་དང་སྟབས་ལྡན་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི་འོན་གང་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པའི་གཞི་ཡིན་
 པ་དེ་བརྟགས་མིན་གྱི་འདེད་ཡིན་ནམ། གང་བརྟགས་མིན་འཕྲོལ་བའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་འདེད་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེའི་
 ལན་ལ་སྟབས་ལྡན་ལས་སྟབས་དང་པོ་ནི།)ཟག་བཅས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་
 བ་རྟེ་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱ་ཡིན་པ་བརྟགས་འགོག་ནི་

འཐོབ་པར་རུང་ལ། བརྟགས་མིན་ནི་འཐོབ་པར་མི་རྒྱས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(དང་བརྟགས་མིན་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གཤམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་)རོ།

སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཁོ་ན་འཐོབ་པའི་དགག་བྱ་ནི་ཟག་མེད་ཡེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པས་(ཉིས་པ་མེད་ཅིང་སྤང་བྱ་མིན་པས།)གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་མ་ཚད་བས་གཏན་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་(དང་སྐྱེ་བ་ལ་གཤམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་)རོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཡེ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་(འདུས་མ་བྱས།)ཟག་མེད་(འདུས་བྱས།)སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལྟ་བུའི་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི། (འདུས་མ་བྱས་ལ་འགོག་པ་གཉིས་མི་སྤྱོད་དེ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་མི་སྤྱོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།) ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་དག་གཏན་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་རྒྱུན་གྱིས་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དེ་དག་གི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཅི་སྟེ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་འདོད་ཀྱི། མི་སྐྱེ་བ་དང་འདུས་བྱས་གཞི་མཐུན་པ་མི་འདོད་དོ་ཞེན། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་མ་འོངས་པ་རྫས་སུ་གྱུ་བ་པར་ཁས་སྤངས་པས་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་པ་གཉིས་པོ་རང་ཉིད་རང་གི་དགག་བྱར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དགག་བྱ་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་ཀྱུན་བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །(འདིར་གཉིས་ཀ་འཐོབ་པ་ཡང་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་མིན་གྱི་འདི་ལྟར།) འདིར་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་སྟོན་ལ་ཐོབ་པ་ཅིག་ཤོས་ཕྱིས་ཐོབ་པ་(དད་མོས་ཀྱིས་སྟོན་སྤངས་ན་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་སྐྱེ་ལ། ཉམས་པ་སྤྱོད་པས་བརྟགས་མིན་གྱི་ནི་དབང་པོ་འཕྲོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོན་འོ་ཡང་།)དག་བཅོམ་པ་གཟུགས་གཅིག་ལ་མིག་དང་ཡིད་གཡེངས་པ་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྔ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །(དབང་ཤེས་ལྔ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་དག་བཅོམ་གྱིས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱར་བརྟགས་པ་འཐོབ་པོ།) སོ་སོར་བརྟགས་མིན་སྤྱར་ཐོབ་པ་ཅིག་ཤོས་ཕྱིས་འཐོབ་པ་ནི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ངན་སོང་གི་འགོ་བའི་ལུང་པོ་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་ལ། དེའི་བརྟགས་འགོག་ནི་སྟོན་ལས་སྐྱེས་པ་ན་འཐོབ་པ།)ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཅིག་ཐོབ་པ་ནི་(མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་མཐོང་སྤང་དང་།)མཐོང་བས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་པ་(འམ་ན་དེ་དག་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པ་དད་མོས་ཀྱང་འདོད་པར་ཆེ་བྱུང་པ་འམ་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་གཅིག་ཅར་འཐོབ།)ལྟ་བུའོ། །(འདི་དུས་དང་མི་སྐྱོར་བར་གྲོལ་བ་ལ་ཅི་སྟེ་མི་མཚུངས་ཞེན། དེ་ནི་མི་སྟོབ་པ་ཡིན་པས་འཐོབ་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ།)

གཉིས་ཀ་མི་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པ་ལྟ་བུ་ལྟོས་ཀྱི་བའི་ལྷ་བཞི་ཡང་བཤད་དོ།^༧ (དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བཞི་བརྟེན་པའི་གཞི་ནི་འགལ་འབྲེལ་མེད་པ་སྟེ། དངོས་འགལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལྟ་བུ་ལ། ཡུང་གསུམ་སེལ་བས་སྤྲུལ་མ་གཉིས་མེད་ཅིང་། བརྒྱད་འགལ་སྟེ་སེར་ལྟ་བུ་ལ་ངོ་བོ་འགལ་བས་སྤྲུལ་གསུམ་པ་མེད་ལ། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་ལ་སྤྲུལ་དང་པོ་གཉིས་མེད་ཅིང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་ལྟ་བུ་ལ་སྤྲུལ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། ལྷ་བཞི་ཅུས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མ་ཁས་པར་འགྱུར་བའོ། ལྷ་དོན་ནི་སྤྲུལ་པ་མཐའ་སྟེ། གྲི་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྟོས་ནས་ལན་མཐའ་བཞི་ལོན་ར་དེས་ཀྱི་ལྷ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་དོན་ཏོ།)

ད་ནི་གསུམ་པ་འདུས་བྱས་རྒྱས་བཤད་ལ་གནས་བརྒྱད་ལས་དེ་དག་གི་སྤྱི་འོན་ནི་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་(གངས་རེས་པ་དང་།)རྣམ་གཞག་དང་། འབྲེལ་དང་། (གོ་རིམ་རེས་པ་དང་།) གནས་གང་ནས་བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་པ་གསུམ་གྱིས་རེས་པར་བྱ་བ་ལས། དང་པོ་ལ། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས་ཞེས་མདོར་བསྟན་པའི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་བརྒྱད་དུ་མཛད་དོ།^༨ དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྤྱིར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གནས་དང་པོ་གཉིས་སོ། ཟག་བཅས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་གསུམ་སྟེ། གང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་གསུམ་དང་འགྲོ་བ་ལྟ་དང་། གང་དུ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། ཇི་ལྟར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་གནས་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སྟོན་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མཛོད་དང་། གང་གིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ལས་བསྟན་པ་དང་ཕྱ་རྒྱས་བསྟན་པའི་མཛོད་བསྟན་ཏོ།

ཟག་མེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་བྱི་མ་གསུམ་སྟེ། གང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་གང་ཟག་དང་། གང་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཁམས་གསུམ་དང་། ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བྱང་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ལས་དང་གང་ཟག་བསྟན་པའི་མཛོད་དང་། གང་གིས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་མཛོད་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བསྟན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་མཛོད་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འཆད་དེ། དེ་ཉིད་ནི་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པའང་ཡིན་ནོ། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་དམིགས་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་བརྒྱད་དུ་བསྟན་ཏེ། ཇི་སྟེད་པ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཇི་ལྟར་སྟོན་པ་གནས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་རྣམས་དང་། ཇི་ལྟར་སྟོན་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟོན་པ་གནས་བྲུག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་དང་། དེའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་བྱི་མ་གཉིས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་གནས་དེ་དག་གི་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཟག་བཅས་

ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་རྣམས་བསྟན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་དང་པོ་བཤད་དོ། །དེར་མིང་ཙམ་སྟོས་པའི་
 དབང་པོ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་གཉིས་པ་བཤད་དོ། །དེ་དག་ཏུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་
 མིང་ཙམ་སྟོས་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་གསུམ་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་གསུམ་བསྟན་པ་
 དེའི་རྒྱ་དབང་ཡུག་ལ་སོགས་པ་བཀག་ནས་དངོས་སུ་ལས་ལས་བྱང་ངོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་
 གནས་བཞེ་པ་བཤད་དོ། །ལས་དེ་ཡང་ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་རྒྱ་ཕྱ་རྒྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་གནས་
 ལ་པ་དེའི་རྗེས་ལ་བསྟན་ནོ། །ཕྱ་རྒྱས་དེ་དག་སྟོང་བྱེད་ནི་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་
 ལ་གནས་དུག་པ་བཤད་དོ། །དེར་སྟོས་པའི་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་གནས་བདུན་པ་དེའི་རྗེས་ལ་
 བཤད་དོ། །དེ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་བསྟན་པ་ལས་
 ཐུན་མོང་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེའི་གནས་བརྒྱད་པ་བསྟན་ནོ། །གསུམ་པ་གནས་གང་ནས་བཟོད་བྱ་
 གང་སྟོན་པ་ནི་གཞུང་གི་དོན་ལས་ཤེས་པར་འགྲུར་རོ། །

གཞུང་དངོས་འཆད་པ་ལ་གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ།

གཞུང་གི་དོན་ལ་གནས་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདུས་བྱས་མདོར་
 བསྟུས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། ཡུང་པོ་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་རྒྱས་པར་
 བཤད་པའོ། །

འདུས་བྱས་མདོར་བསྟུས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ནི། སྤར་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། ཟག་བཅས་ཞེས་གང་སྟུས་པའི་འདུས་
 བྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་སྟོས་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། (འདུས་བྱས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་^{༡༤}) ཉེ་
 དེ་ལ་ལྷ་ལས་གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི་ནི། སྟོང་འཇུག་ལས། རྟེན་གཅིག་གིས་ནི་ཀུན་བདུས་པ། གང་ན་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།^{༡༥} ཞེས་
 པ་དང་། རྟེན་རབས་ལས། རྒྱ་གཅིག་གིས་ནི་ཀུན་འགྲུབ་པ། གང་ན་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།^{༡༦} ཞེས་འབྱུང་བས། རྒྱ་རྟེན་གཅིག་ལས་
 རྟེན་བཟེད་པས་རྒྱ་རྟེན་དུ་མ་འདུས་ཤིང་ཕྱད་ནས་བྱས་པས་ན་འདུས་བྱས་དང་། ཆོས་ནི་རྣམ་བཤད་རིགས་པར་དོན་བཅུ་ལ་འཇུག་པར་
 བཤད་པ་ལས་ལུང་སིལ་བུ་ལས་མཚན་ཉིད་འཛིན་ལ་ཆོས་ཤེས་བཟོད་ཅེས་པས། འདིར་ཤེས་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཆོས་
 རྣམས་དེ་དག་གོ། །ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད་འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་ལ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པའོ། །གང་
 དག་ཕྱེ་བའི་དངོས་པོ་ནི་རྩལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྲོལ་གྱི་ཕུང་པོ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྷ་བསལ་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་
 པ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས། སྤར་དག་གིས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མ་བསྟུས་སོ། །རི་

སྟེད་བྱེ་བའི་གྲངས་ནི་ལྟོ་ལོ། །དེ་སྟེད་བྱེ་བའི་གྲངས་དེས་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་གཞི་བསྟན་པའི་བྱིར་ལྟར་གྲངས་དེས་ཏེ།
བྱིས་པ་པལ་ཆེར་རྒྱུ་ཤེས་ལ་བདག་དང་གཞུགས་སོགས་ལ་བདག་གིར་འཛིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བྱིན་གེ་གཞུགས་ནི་བྱེད་པ་དང་ལས་
སུ་བྱ་བར་བདག་དང་འབྲེལ་ལོ་སྟུམ་པ་དང་། ཆོར་བ་ནི་བདག་གིས་ཁྱོད་བར་བྱའོ་སྟུམ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་མཐོང་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
དོན་རྒྱུ་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྟོད་འདོགས་པར་བྱེད་དོ་སྟུམ་པ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སེམས་ནི་འདུ་བྱེད་རྒྱུ་ལ་
གྱིས་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་སྟུམ་པ་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱི་བཤད་ལས་ལུང་པོ་ནི་ལྟོ་ལོ་སྟེ། བདག་དང་
བདག་གིར་འཛིན་པའི་གཞི་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་བྱིར་མང་བའོ་ལུང་ལུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པ་དག་ནི་པལ་ཆེར་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ནི་
བདག་ཏུ་འཛིན་ལ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལྟག་མ་རྒྱུ་ལ་ནི་བདག་གིར་འཛིན་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། གྲུག་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་བདག་
ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་རྒྱུ་པ་ལྟར་བྱིར་ལུང་པོ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་^{༡༧} དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གྲངས་དེས་པར་བཤད་དོ། །ཡང་ན་འདུས་
བྱས་ལ་གཞུགས་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་དེས་ཤིང་། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་དང་སེམས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་དེས་ལ་
འདུས་བྱས་གཞུགས་དང་སེམས་མ་ཡིན་པ་ནི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལུང་པོ་གསུམ་དུ་དེས་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༨} ཞེས་གསུང་དོ། །དེ་ལྟར་བྱེ་
བའི་དོན་ནི་ཅི་ལུང་པོ་ལྟ་བུ་འདི་རྣམས་ཐ་དད་པའོ། མིང་གི་རྒྱུ་གྲངས་པའོ། རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པའོ། གཅིག་པ་བཀག་
པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཞེ་ན།) གང་དག་གཞུགས་གྱི་ལུང་པོ་དང་སོགས་པའི་སྒྲིམ་བཟུང་བ་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་
དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྒྱུ་པར་ཤེས་པའི་ལུང་པོ་སྟེ་ལུང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །འདུས་བྱས་
ནི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་ཐུང་ཅིང་འདུས་ནས་བྱས་པ་སྟེ་རྒྱུ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །

འོ་ན་མ་འོངས་པ་མི་སྒྲིམ་པའི་ཆོས་ཅན་རྒྱུ་ལས་ཐུང་ཅིང་འདུས་བྱས་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲིམ་པ་འགྲུར་བའི་
ཆོས་ཅན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་ཞིང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདྲ་བའི་བྱིར་འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རུ་མ་ལས་
བྱུང་བའི་འོ་མ་དང་རིགས་མཐུན་པས་མི་འཛོལ་བ་བཞོན་གྱི་ལུས་ལ་གནས་པ་ལའང་འོ་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་
བཞིན་ནོ། །ཀྱང་གི་སྒྲིམ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད་འདུས་བྱས་ལའང་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་
བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལུང་པོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་གྲོལ་
གྱི་ལུང་པོ་དང་བྱིར་སྒྲིམ་མཆེད་བསལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཅི་ལུང་པོ་འདི་དག་རྣམས་གཅིག་པའོ། ཐ་དད་པའོ། །
གཅིག་པ་བཀག་པའོ། མིང་གི་རྒྱུ་གྲངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱི་བཤད་ཏུ་སྒྲིམ་པ་ནི་རྣམས་ཐ་དད་པར་འདོད་དེ།
འདི་ལྟར་གཞུགས་གྱི་ལུང་པོ་ནི་རགས་པ་དང་རྒྱལ་པ་ལྟ་བུ་བདག་ཉིད་ཏུ་འདོད་ལ། དེ་གཉིས་ཀའང་
རྣམས་སུ་འདོད་དོ། །ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྟར་གྱི་འདུ་བྱེད་དང་གཞུགས་དང་སེམས་ལས་ཐ་
དད་ཅིང་དེ་དག་ནང་ཡང་ཐ་དད་པར་འདོད་དོ། །མི་ལྟར་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་གཞུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་འདོད་དོ། །རྒྱུ་ཤེས་ཀྱང་ལུང་པོ་གཞན་ལས་ཐ་དད་པའི་བྱིར་ལུང་པོ་ལྟ་
བུ་ཐོ་ཐམས་ཅད་རྣམས་སུ་ཡོད་པས་ལྟར་བྱིན་གྱི་ལུས་ཞེས་པ་ལྟར་ལུང་པོ་འང་ཡིན་ལ་གཞུགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་གཞི་མཐུན་པའི་བསྟུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་འདར་སྤྱར་རོ། །མདོ་སྡེ་
པ་ནི་གཞུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད་ཀྱི་མི་ལྡན་
པའི་འདུ་བྱེད་ནི་གཞུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་ཀྱི་རྣམས་སུ་མེད་དོ། །རྒྱལ་
དང་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་སུ་ཡོད་ཀྱི་རགས་པ་དང་རྒྱན་རྣམས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་འདར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གཞུགས་ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་ལ་ཕུང་པོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་
གཞི་ཐད་དང་པའི་བསྟུ་བ་སྟེ་ལྷན་བྱིན་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་གཞན་ལ་འདར་
སྤྱར་རོ། །རྒྱལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པ་རྣམས་ནི་གཞུགས་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་རྣམས་ཐད་དང་པར་མེད་ལ།
མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་མེད་ཅིང་། རྒྱན་ཡང་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་འདར་
བཏགས་ཡོད་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །

མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

གཉིས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། རྒྱུ་ཀ་དག་ལས་ཆོས་མངོན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མདོའི་དོན་དང་
མདོ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་མདོ་རྣམ་པར་འཆད་བ་ཡིན་པས་འདིར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དུས་ལ་
སོགས་པ་ཕུང་པོའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོ་བོ་དག་བརྗོད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་དེ་དག་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་
གང་དག་འདུས་བྱས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་དུས་གསུམ་དུ་འདར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་དག་སོང་བ་ནི་
འདས་པའོ། །འགྲོ་བ་ནི་ད་ལྟར་བའོ། །འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ནི་མ་འོངས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་དེ་
དག་ཉིད་ལ་གཏམ་གྱི་གཞི་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། གཏམ་ནི་(ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱུངས།)དག་གོ། །དེའི་གཞི་སྟེ་
བརྗོད་པར་བྱ་བའི་མིང་ངོ་། །དེ་ལྟར་མིང་དེ་ཁོ་ན་གཏན་གྱི་གཞིར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་(གཏམ་གྱི་)
གཞི་(དག་དེའི་)གཞི་(འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད།)དང་བཅས་པ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་གཏན་གྱི་གཞི་
ཡིན་ཏེ། དག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་ལ་(མིང་།)དེས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་དག་གི་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ནི་མིང་ཡིན་དོན་ནི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་གཏམ་གྱི་གཞིའོ།) འདུས་མ་བྱས་མིང་
གི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྗོད་པ་ཉིད་པའི་ཕྱིར་གཏམ་གྱི་གཞི་^{ཉི་མ་}བསྟན་ཏོ། །དེ་
ལྟར་ན་རབ་དུ་བྱེད་པ་ལས་གཏམ་གྱི་གཞི་རྣམས་ནི་ཁམས་བཙུག་གི་བརྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་
ལེགས་པར་བྲངས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེས་པར་འབྱུང་བ་
ནི་ལྷ་འཇན་ལས་འདས་པ་སྟེ། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ལྷ་འཇན་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ་དེ་ལས་འདས་པ་ནི་འདུས་

བྱས་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་སོ། །འོ་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན་ལུང་བར་མ་ལས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཟིངས་ལྟ་བུར་གྲེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཞེས་པ་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། དོན་གྲེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་། །གཟིངས་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་རིག་^༥ །ཅེས་འབྱུང་བས་དེ་ཡང་ལྟག་མེད་དུ་འཇུག་པ་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདིར་གཞི་ནི་རྒྱ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱུང་བར་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་འདུས་བྱས་གང་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་འད་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་སྟེ་རྩ་དང་སོག་མའི་མེ་བཞིན་ནོ། །(ཡང་ན་ཉེར་ལེན་ལ་རྟག་ལུས་པས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་སྟེ་རྩ་པོ་ལ་རྟག་ལུས་པའི་མི་ལ་རྩ་པོ་འདི་མི་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ།) ཡང་ན་དེ་དག་ལས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་སྟེ་མེ་རྟག་དང་འབྲས་བུའི་གིང་བཞིན་ནོ། །(དེས་ན་ཕྱང་པོ་ཡིན་ལ་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པ་འདུས་བྱས་ཟག་མེད་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་འདུས་མ་བྱས་ཉེ་མུག་སུམ་དུ་འགྱུར་བས།) ཡང་གང་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་(འཐབ་མོ་ལྟར་རང་གཞན་ལ་གཞོད་པས་འཐབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ན།) འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་(སྟག་བསྐལ་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྟག་བསྐལ་ཞིང་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པས།) སྟག་བསྐལ་དང་། (ཟག་བཅས་རྒྱར་གྱུར་པ་འདི་ལས་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྟག་བསྐལ་ཀྱན་འབྱུང་བས།) ཀྱན་འབྱུང་དང་། (འཛིག་ཅིང་རབ་ཏུ་འཛིག་པས་སུམ་གཉན་པོས་ཀྱང་འཛིག་པས་ན།) འཛིག་ཉེན་དང་། ལྟ་བའི་གནས་དང་། (མདོ་ལས་སྤྱིད་པ་གང་ཞེན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཟག་བཅས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འབྱུང་བས་ན།) སྤྱིད་པ་ཞེས་བྱ་བའང་དེ་དག་(གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དོན་དང་མཐུན་པ།)ཡིན་ནོ། །རིམ་པ་ལྟར་བདག་གཞན་ལ་གཞོད་པས་འཐབ་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟག་བསྐལ་གྱིས་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་སྟག་བསྐལ་གསུམ་གྱིས་སྟག་བསྐལ་བ་དང་། རྒྱར་གྱུར་པའི་(ཟག་བཅས་ཀྱི་)ཕྱང་པོ་རྣམས་ནི་ཀྱན་འབྱུང་ཡིན་ལ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་(ཟག་བཅས་ཀྱི་)ཕྱང་པོ་རྣམས་ནི་སྟག་བསྐལ་ཡིན་པས་རྒྱར་གྱུར་པ་འདི་ལས་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྟག་བསྐལ་མ་ལུས་པ་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། འཛིག་པ་དང་ལྟན་པ་དང་། མདོ་ལས་དག་སྤོང་དག་གང་ཁ་ཅིག་བདག་དང་བདག་གིར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་ན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་འདི་ཉིད་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བོ་^༦ ཞེས་འབྱུང་བས་(ཟག་བཅས་འདི་ལ།)འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་

རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་(འི་སྒྲོན་ནས་གནས་པས་ན། དག་བཙུག་གི་ཟག་བཙས་ཀྱི་ཡུང་པོའང་ཉར་ལེན་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་རྒྱད་ཀྱི་ཉར་ལེན་ཉོན་མོངས་རྣམས་འབྱུང་བས་སོ།)དང་། ཡང་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་ཟག་བཙས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནའི་གནས་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་བརྗོད་ཅི་ན། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པར་འགྱུར་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་ལྟ་བུ་ཁོ་ནའི་གནས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་གང་ཞིག་ཟག་བཙས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་རྒྱུ་གངས་མེད་པར་བརྟན་པར་འཛིན་པ་དེ་ལ་གནས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་རྒྱལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་ལ། དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོའང་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་དེ་སྦྱེས་མ་སྦྱངས་པའི་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

མ་རིག་པ་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་གངས་མེད་པར་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། བེ་ཆོམ་ལ་ནི་གཞན་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་བརྟན་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉིང་གི་ཕྱིར་སྦྱོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས། དུས་ཀྱན་པ་དང་ཐམས་ཅད་ལ། རྣམ་གངས་མེད་དང་མི་གཡོ་བ། ལྟ་ཡིན་དེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་དང་། མ་རིག་པ་དང་བེ་ཆོམ་མིན།“ ཞེས་བཤད་དོ།། (དེ་ལྟར་ལམ་བཤེན་ཡང་ཟག་བཙས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་བཤེན་གྱིས་དེ་མ་ཐག་སྦྱོར་བྱས་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཙས་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་ཀྱན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་པ་འཛིན་རྟོན་དང་། ལོག་ལྟས་དམིགས་པ་དང་། སྒྲ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་བས་སྤྱིད་པའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། མི་རྟག་ཀྱང་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་ཅིང་སྒྲུག་བསྐལ་དང་པོ་གཉིས་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་པས་འཛིན་པ་ཡོད་ཀྱང་གཉེན་པོས་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལོག་ལྟས་དམིགས་ཀྱང་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་འབྱུང་བ་མེད་པས་ཟག་བཙས་ཀྱི་དོན་དང་མི་ལྡན་ཞིང་སྦྱ་འཇུག་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་ཉེ་ཁོ་ན་ལས་སྟོངས་ཉལ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།)།

ཡུང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཡུང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན།

གསུམ་པ་ཡུང་པོ་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དང་། དེ་གསུམ་གཞན་ཡང་འདིར་བསྟུ་བ་དང་། ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལའང་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། དགོས་པ་དང་། གངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམས་ངེས་པ་ལྟེ།

གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལའང་ལྷ་ལས་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཕུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆོད་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་མདོར་བསྟན་པ་ནི། སྤར་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྷ་ཞེས་སྒྲིས་པ་དེ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཆོན་གཞི་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྷ་དང་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལྷ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཞུགས་དང་བཅུ་གཅིག་པོ་ཉིད་དོ། གཞན་དུ་བཙོ་ལྷ་བཤད་པ་ནི་རིག་བྱེད་པའི་ལོགས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་དག་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་མཆོན་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་གཞུགས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དོ། རྟེན་དོན་གཞུགས་ཅན་(ནང་།)ཕྱད་པ་ལས་(མ་མ་དང་ཕྱི་མ།)རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མི་འདྲ་བ་སྐྱེ་བའི་གཞོན་པ་བྱར་རུང་བའོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཐོགས་པ་ནི་གཞུགས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ནི་གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་གཉིས་བཤད་དེ། ཡུལ་དབྱེད་པ་དང་། རིག་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའོ། རང་པོ་ནི་འདི་ནི་འདི་ནའོ། ལ་བི་ནི་ལ་བི་ནའོ་ཞེས་བྱོགས་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་གཞོན་པ་བྱར་རུང་བ་ཡིན་ནོ། རེས་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཞུགས་སུ་རུང་བ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། (སྤྱོད་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན། གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ། རིག་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་དབྱེད་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའོ་ལྷ་ཞེས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི་ལག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པས་རིག་ན་གཞུགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པས་འདིར་བཤད་པའི་གཞོན་པ་བྱར་རུང་ཉིད་ལ། གཉིས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་གང་ཡུལ་ལ་གཞུགས་འདི་དང་འདི་འོ། གཞུགས་འདི་ལྷ་བྱེད་འདི་ལྷ་བྱེད་པའི་མཆོན་མཉམ་པར་བཞག་པའོ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཡིད་རྟོག་པ་དང་མཆོངས་པར་ལྷན་པས་བཀྲ་བར་འཛིན་པའོ་ཞེས་ཡུལ་ཆ་དང་བཅས་པར་སྒྲོ་ལ་སྤར་བ་ལ་བཤད་དེ་དེ་ཉིད་རིགས་པར་ལྟོ།) འོ་ན་རྒྱལ་མ་རབ་གཞུགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆ་མེད་ཅིང་གཞོན་པར་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེ་ན། དེ་དག་(རྣམ་ཀྱི་རྒྱལ་མ་རབ་)གཅིག་པུ་བ་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་མང་དུ་ཆོགས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཞུགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལའང་(དེ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་)རྒྱ་རིག་བྱེད་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་(ཤིང་ལྷན་པ་གཡོས་ན། དེའི་གྲིབ་མ་གཡོ་བ་བཞིན་ནོ། འོ་ན་ཤིང་ལོག་ན་དེའི་གྲིབ་མ་ལྷོག་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་རིག་བྱེད་ལྷོག་ན་བརྟེན་པ་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཡང་ལྷོག་པར་ཐལ་བས་དཔེ་དོན་མི་མཆོངས་ཞེས་སོ།)འཇམ། དེའི་རྟེན་འབྱུང་བ་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གཞུགས་སུ་རུང་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྤྱོད་པས་གཞུགས་སུ་བཏུགས་པ་ཡིན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

དབང་པོ་ལྔ་བཤད་པ།

རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དབང་པོ་ལྔ་བཤད་པ་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྔ་པོ་གང་དག་སྒྲོས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཞུགས་ཅན་དང་བ་རྣམས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་སྟེ། མདོ་ལས་དག་སྒྲོང་མིག་ནི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆེད་དེ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཞུགས་དང་བའོ་^༡ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་(དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལས་ཀྱང་དེ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་)གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་གང་དག་སྒྲོས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཞུགས་ཅན་དང་བ་རྣམས་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། མིག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཞུགས་དང་བའོ་^༢ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་ནི་ལྷགས་སྤྲུལ་མ་ནི་མདོ་སྟེ་དང་མཐུན་ལ། བྱི་མ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་དང་མཐུན་ནོ་ཞེས་འཆད་ལ།^༣ གང་སྟེལ་ནི་ལྷགས་སྤྲུལ་མ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་བྱི་མ་ནི་གསུང་རབ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ།^༤ (འོན་ཀྱང་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་དམིགས་པས་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བཞོད་ན་ཡིད་ཤེས་དང་སྒྲོ་ལྡེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་ཤེས་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བཞོད་ན་ཡིད་ཤེས་ལས་ཐ་དད་དུ་སྤྱབ་པས་བྱི་མ་ཉིད་འཐད་དོ།) དེ་དག་ལ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཏོ། །མིང་གི་དོན་ནི་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་དང་ཉན་པར་བྱེད་པ་དང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་དང་ལྷོང་བར་བྱེད་པ་དང་རིག་པར་བྱེད་པ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་བརྟུང་འདོད་རྒྱལ་བ་ཡིན་ནོ།

དོན་ལྔ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དོན་ལྔ་བཤད་པ། (ལ་གཉིས་ལས་དང་པོས།) ནི་མིག་གི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་འཁྱུར་བའི་གཞུགས་ནི་བསྐྱེས་ན་ཁ་དོག་དབྱིབས་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་བྱེན་རྣམ་པ་ནི་ཤར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཁ་དོག་ལ་ནི་རྩ་བའི་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་བཞི་དང་། དེ་དག་ནི་བྱེ་བྲག་སྒྲིན་དང་། དུ་བ་དང་། རུལ་དང་། རྟག་ན་དང་། གྲིབ་མ་དང་། ཉི་མ་དང་། སྤང་བ་དང་། ལྷན་པ་སྟེ་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་བརྒྱད་དེ་བཅུ་གཉིས་དང་། རིང་པོ་དང་། ཐུང་ལུ་དང་། ལྷ་མ་པ་དང་། ལྷུ་པོ་དང་། མཐོན་པོ་དང་། དམའ་བ་དང་། ཕྱལ་ལེ་བ་དང་། ཕྱལ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དབྱིབས་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་རུལ་ནི་རུལ་ཚུབ་པོ། རྟག་ན་ནི་ལྷོ་ལུང་མའོ། །གྲིབ་མ་ནི་གང་ན་གཞུགས་རྣམས་སྤང་བ་ལྟར་དོ།

ཁ་(ཐག་ཅིང་པོ་ནས་བེ་རྒྱུའི་ཕྱིག་པ་ལྟར་སྒྲུང་བཤོ།)ཕྱིག་ན་རེ་སྒྲུང་ན་སྒྲོན་པོར་སྒྲུང་བའི་ནམ་མཁའ་ཁ་

དག་གཅིག་པ་དང་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་གི་སྤྲེང་དུ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་ལས་རྒྱལ་མོ་དང་
རགས་པ་སྟེ་དབྱིབས་གཉིས་དང་། མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེ། ཁ་དོག་གི་
གཟུགས་གཉིས་ཏེ་བཞི་བསྟན་ནས་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལུ་བཤད་དོ།^༤ །གལ་ཏེ་སྤྱིན་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་
ཀྱི་དབྱེ་བར་འཆད་ན་འདི་ཉུངས་པར་སྦྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་མེ་དང་ཀ་བ་དང་བྲམ་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་
ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་སྤྱོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་དང་རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་སུ་(རྩྭ་མེར་
དམར་དང་དཀར་བ་དང་། སྤང་མུན་སྤྱིན་དང་དུ་བ་དང་། རྒྱལ་དང་ཁྲག་རྩ་ཉི་མ་དང་། གྲིབ་མ་རིང་བྱང་རྩམ་པ་དང་། རླུ་མ་པོ་
མཐོན་པོ་དམའ་བ་དང་། བྲལ་ལེ་བྲལ་ལེ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་བརྒྱ་གཉིས་ཁ་དོག་ཡིན། བཞི་ནི་རྩ་བའི་ཁ་དོག་སྟེ། བརྒྱད་པོ་དེའི་
ཕྱི་མག་གོ། །དབྱིབས་ཀྱི་^༥གཟུགས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད།།)འདུས་པས་མི་འབྱེད་ན་ནི་འོན་སྤྱིན་ལ་སོགས་པའང་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་དག་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དེ་དག་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་
ཀྱི་སྤྱིན་དང་དུ་བ་དང་རྒྱལ་དང་ཁྲག་རྩ་རྣམས་ནི་འཛིག་ཏེན་པས་རྩལ་སུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གྲིབ་མ་ལ་
སོགས་པ་བཞི་ནི་ས་གཞི་ལ་སོགས་པ་ལས་འོགས་སུ་མ་གྲུབ་པོ་སྟམ་པའི་འོག་ཏོག་བརྒྱག་པའི་ཕྱིར། མདོ་
ལས། འདི་དག་གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་བཤད་ཀྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། །ཕྱི་
མག་ཏུ་སྦྱ་བས་(གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་གང་།)ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད་ལ་དབྱིབས་སུ་མེད་པ་སྤྱོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྩ་བའི་
ཁ་དོག་བཞི་དང་གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་དང་སྤང་མུན་ཏེ་བརྒྱད་དང་། དབྱིབས་སུ་ཡོད་ལ་ཁ་དོག་ཏུ་མེད་པ་
(དབྱིབས་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐང་བའི།)ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པ་
(ལུས་ཀྱི་ལས།)རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དང་། གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་(ནི་དེ་མ་གཏོགས་པའི་དབྱིབས་རྣམས་དང་།)

སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་(གཞན་དག་སྤྱད་པོ་ནི་སྤྱད་སྤྱོད་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་སྤྱོད་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་རིང་པོ་ལ་སོགས་པར་སྤྱད་
བས་དེ་དག་ཀྱང་སྤྱད་སྤྱོད་པར་འདོད་དོ། །དབྱེ་གཞི་གཅིག་ལ་རྩ་བས་སྤྱད་པའི་མི་སྤྱོད་དོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱད་པའི་བསམ་པ་ནི་སྤྱད་
བ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ནི་དབྱིབས་ལ་མི་སྤྱོད་ལ། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་འཛིན་པ་ནི། ཁ་དོག་ལ་མི་སྤྱོད་པར་འབྱུང་གི་ལྷག་མ་འཛིན་པ་ནི་
གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱོད་ནས་འབྱུང་ངོ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ།།)ནོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི་མདོ་སྤྱེ་བས་ཁ་དོག་གི་རྒྱལ་གྱི་བཀོད་པ་མི་འདྲ་
བ་ལས་རིང་པོ་ལ་སོགས་པར་(ཡིད་ཀྱིས་བརྟགས་ནས།)འཛོག་གི་དབྱིབས་རྒྱས་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་མ་
ཡིན་པའི་དབྱིབས་འབའ་ཞིག་པ་(ཁ་དོག་གམ་རེག་བྱ་མ་གཟུང་བར་མིག་གིས་འཛིན་པ།)མེད་དོ་ཞེས་སྤྱད་པ་ཉིད་
རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་བཤད་ཟེར་དོ།

སྤྱོད་ནི་ཕྱི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཏེ་དེ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་(དབང་པོ་ཐ་མི་དང་པར་འཇུག་པ།)
ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱོད་
གཉིས་སོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་སེམས་ཅན་དུ་སྤྱོད་པ་དོན་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་དང་། (དེ་ལས་བསྐྱོག་པ།)
སེམས་ཅན་དུ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་དོན་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་རེ་
རེ་ལའང་(རྣམ་པ་སྤྱོད་པ་དང་མི་སྤྱོད་པས།)ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་བརྒྱུད་དུ་
འབྱུང་རོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་སྤྱོད་པ་མ་ཟེན་པའི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ནི་སྤྱོད་པ་རྩ་བ་གསུམ་གྱི་
ལྷའི་རྒྱུ་ལས་ཆོགས་སྤྱད་པར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྤྱོད་པ། །འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཟེན་པ་དང་མ་ཟེན་པ་གཉིས་ཀའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུ་ལྟ་བུའོ་
ཞེས་“གསུངས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱད་པས་མི་འདོད་དེ། འབྲས་སུའི་གཟུགས་གཅིག་འབྱུང་བ་བཞི་ཆོན་
གཉིས་ལ་བསྟེན་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱུད་ལག་པ་གཉིས་ཀ་ལས་འབྱུང་བ་ནི་དེ་དག་
རྒྱུན་ཅམ་ཡིན་གྱི་རྟེན་ནི་མ་ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟེན་ལྟེན་
དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་པ་དུག་གོ། །མངར་བ་དང་། རླུང་བ་དང་། ལན་ལྟ་དང་། ཆ་བ་དང་།
ཁ་བ་དང་། བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ནི་སྤྱོད་དབང་པོའི་ཡུལ་ཏེ། དེ་ནི་དྲི་ཞིམ་པ་དང་། ང་བ་གཉིས་ལས་རེ་རེ་ལའང་
མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་གཉིས་གཉིས་སྤྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་ལ་མཉམ་པ་ནི་དྲི་ཞིམ་པ་དང་ང་བ་
གཉིས་གསུམ་རྒྱུད་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་ནི་གསུམ་ཆེ་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །བསྟེན་བཅོས་ལས་ནི་དྲི་ཞིམ་པ་
དང་ང་བ་དང་མཉམ་པ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་མཉམ་པ་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། གཞན་
དག་ནི་མཉམ་པ་གཉིས་པོ་དེའི་ཐོགས་གཅིག་ཡིན་པས་དོན་ནི་བྱུང་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལུས་ཀྱི་
དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་རེག་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་(དབྱེན་རྒྱུའི་རེག་བྱ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྲས་སུའི་རེག་བྱ་འཇུག་རྩུབ་རྩུབ་ཡང་གང་
བ་གཉིས་སྤྱོད་པ་དུག་ཏེ།)བརྩུག་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དོ། །ཁང་ཞེན། རྒྱུའི་རེག་བྱ་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་

བཞི་དང་། འབྲས་བུའི་རེག་བྱ་འཇམ་པ་དང་རྩལ་པ་དང་ཕྱི་བ་དང་ཡང་བ་དང་། གྲང་བ་དང་བཀྲེས་པ་
དང་སྒྲོམ་པ་སྟེ་བདུན་ནོ། །དེ་ལ་གྲང་བ་ནི་སྦྱིར་འབྱུང་བ་(བཞི་ལས་གྲུབ་ཀྱང་ཅད་པར་དུ།)ཆུ་དང་རླུང་གས་ཆེ་བ་
ལས་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་དྲོ་བ་འདོད་པར་བྱེད་པའོ། །བཀྲེས་པ་ནི་ཕོ་བའི་ནང་དུ་འབྱུང་བ་རླུང་གས་ཆེ་བ་
ལས་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་ཟས་འདོད་པར་བྱེད་པའོ། །སྒྲོམ་པ་ནི་མེ་གས་ཆེ་བ་ལས་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་སྒྲོམ་
འདོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཟས་འདོད་པ་དང་སྒྲོམ་འདོད་པ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་
གིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་ནི་གཤམ་པར་སྤོའོ།

གལ་ཏེ་(དེ་ལྟར་)ལུས་ནང་རེག་པ་ན་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་འང་རེག་བྱར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་
སྦྱོད་ལུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དབང་པོ་ནི་རེག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི་(རེག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས།)ལུས་ནང་
རེག་པར་སྤྱང་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཚྭ་གས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྒྱུའི་རེག་བྱ་དང་འབྲས་བུའི་རེག་བྱ་ལ་(ལུས་ཀྱི་)དབང་
པོས་རེག་(པར་བྱ།)པ་ལ་དེ་ལྟར་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལ་(གཉིས་པ་ཚེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་བཞི་ལས་ལུལ་དབང་དེ་དག་ཁམས་དང་ས་གང་ན་ཡོད་པ་ནི།)ལུས་རྣམ་པ་ལྔ་
པོ་དེ་དག་འདོད་པ་ན་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་དྲི་རོ་དང་བཀྲེས་སྒྲོམ་རྣམས་མེད་དེ།
ཁམ་གྱི་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། (ལུས་དང་རྟེན་རྣམས་འོད་ལྔར་དང་པའི་ཕྱིར་དང་གདགས་པ་ལས་
གོས་ཀྱང་སྤང་ལ་གཞལ་དུ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་བ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན་ཡོད་དེ་གོས་ཤེ་རེ་ནས་མི་འཇལ་ཡང་བཤེགས་པ་འཇལ་
བས་སོ་གྲང་བ་རྩལ་ཡིན་པས་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན།) གྲང་བའི་རེག་པ་ནི་ཡོད་དེ། གཞོད་པར་བྱེད་པའི་རེག་བྱ་མེད་ཀྱང་
ཡན་འདོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྦྱོར་བ་འདོད་དོ། །སྦྱོར་བ་དཔོན་རང་གི་གཞུང་ལུགས་ནི་དེ་ན་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཁོ་ན་ཡན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ན་གྲང་བ་བཏགས་པས་ཅི་ཞིག་ལྷོ་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། (ཉིང་
རེ་འཛིན་ཁོ་ན་ཡན་བྱེད་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་གཤམ་ཚྭ་གས་གསུམ་གྱི་བདེ་བས་ཡན་མི་འདོགས་པར་འགྱུར་རོ་དེས་ན་གཤམ་ཏུ་
སྦྱངས་པའི་རེག་བྱ་ལས་གཞན་པའི་རེག་བྱས་ཡན་འདོགས་པ་མེད་དོ།) དབང་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་
ཡོད་གྱི་གཟུགས་མེད་ན་ནི་དེ་དག་མེད་དེ། གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

(གཉིས་པ།) ལུལ་གྱིས་རྣམ་གཤམ་སྦྱེད་པའི་རྩལ་ལ་གཟུགས་ཀྱིས་ནི་རེས་འགའ་མང་པོས་རྣམ་
གཤམ་གཅིག་སྦྱེད་པའང་ཡོད་དེ། ཟེའོག་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་དུ་མས་དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་
གཤམ་གཅིག་སྦྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །རེས་འགའ་ནི་གཅིག་གིས་དུ་མ་སྦྱེད་པའང་ཡོད་དེ་དུང་གི་གཟུགས་གཅིག་
གིས་སྦྱེས་བུ་དུ་མའི་རྣམ་གཤམ་སྦྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཅིག་གིས་གཅིག་སྦྱེད་པ་དང་དུ་མས་དུ་མའང་སྦྱེད་པར་
གཤམ་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་ལའང་གཤམ་པར་བྱའོ། །ལུལ་ཐ་མ་གསུམ་པོ་དག་ནི་དབང་པོ་དང་ཕྱད་ནས་
འཛིན་པས་ལུལ་གཅིག་གིས་རྣམ་གཤམ་དུ་མ་སྦྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། གང་གཅིག་དང་ཕྱད་པའི་ལུལ་(ཐོགས་བཅས་

ཡིན་པས།)དེ་གཞན་གྱི་དབང་པོ་དང་མི་སྲུང་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་སྲུང་ན་དེའི་རྣམ་ཤེས་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

རིག་བྱས་ལུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྦྱེད་པ་ལ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཤིན་ཏུ་མང་ན་འབྱུང་བཞི་དང་འཇམ་པ་
 ཉིད་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་ཞིག་དང་ལྷན་སྦྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ལ། (ལྟོ་བ་བཀྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོ་ལུས་གྱི་ཕྱོགས་དུ་མ་
 བས་འཛིན་པར་བསམས་ནས།) གཞན་དག་ན་རེ་བཅུ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྦྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཅིག་
 གིས་གཅིག་སྦྱེད་པ་དང་མང་པོས་གཅིག་སྦྱེད་པ་ནི་ཡོད་དེ། གཅིག་དང་སྲུང་པ་དང་མང་པོ་དང་སྲུང་པའི་
 དབང་པོས་དེ་དག་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁང་པོས་ཁང་པོ་སྦྱེད་པ་ནི་ཤེས་པར་
 གྲོའོ།། (གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྟོ་ལེ་རྣམ་ཤེས་རྟོག་པར་འབྱུར་ཏེ་སྟོ་སེར་ལ་སོགས་པ་ནས་རིག་བྱ་བཅུ་གཅིག་གི་བར་གྱི་ཚིགས་པ་སྦྱི་ལ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྟོག་བཅས་གྱི་ཡིད་ཤེས་བཞིན་ནོ་ཞེན། སྦྱོ་མཆོད་གྱི་སྦྱིའི་མཆོན་ཉིད་ལ་དམིགས་ན་རྟོག་པར་འབྱུར་གྱི་རྣམ་གྱི་སྦྱི་ལ་
 དམིགས་པས་ནི་རྟོག་པར་མི་འབྱུར་ཏེ་རྣམ་ཡོད་གྱི་སྦྱི་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་སྦྱོ་མཆོད་གྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་
 ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། འདི་དག་ནི་སྦྱོ་མཆོད་གྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་གྱི་རང་གི་རྣམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པས་
 ཉེས་པ་མེད་དོ་ལྟོ་ཞེས་པ་དང་། ཆོད་མ་ཀུན་ལས་བཀྲས་ལས་ཀྱང་དེར་དོན་དུ་མ་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རང་དོན་སྦྱིའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན། ཁྱེ་
 མའི་ངོ་བོ་ཚོས་ཅན་ནི། ཁྱེ་དབང་པོ་ལས་རྟོགས་སྤྱིད་མ་ཡིན།^{༡༩} ཞེས་བཤད་དོ།) དེ་བཞིན་དུ་(གསུམ་པ་ཞར་ལ།)དབང་པོས་
 རྣམ་ཤེས་སྦྱེད་པ་(འི་རྩལ་ནི་)འང་དབང་པོ་(བཞིན་ནི་)རིལ་པོས་རྣམ་ཤེས་སྦྱེད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་གིས་སྦྱེད་
 པ་འང་ཡོད་དོ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུས་དབང་རིལ་པོས་རྣམ་ཤེས་སྦྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་
 བེ་སྲུང་ནས་རྣམ་ཤེས་སྦྱེད་པ་ན་ལུས་རིལ་པོ་རིག་བྱ་དང་སྲུང་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འབར་བའི་སེམས་
 ཅན་དཔུལ་བའི་ལུས་རིལ་པོ་མེ་དང་སྲུང་ན་ལུས་ཞིག་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གཞན་དག་ན་རེ་དེ་ནི་ལས་གྱི་དབང་གིས་ལུས་འཛིན་པས་ཞིག་པར་མི་འབྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ལུས་
 དག་གིས་རྣམ་ཤེས་གང་སྲར་བསྦྱེད་པ་ལ་མ་སྲུང་པར་འཛིན་པ་དག་ནི་རིས་པ་མེད་ལ། སྲུང་ནས་འཛིན་
 པ་དག་ནི་གང་གི་ཡུལ་ཤས་ཆེ་བས་སྲར་སྦྱེད་དོ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ།། (བཞི་བ་ཕྱེ་ལུས་གཉིས་སྦྱིར་ཡུལ་དང་སྲུང་ན་
 རྣམ་ཤེས་གང་སྲར་སྦྱེད་བྱུང་བ་ནི།) འོ་ན་ལུས་དང་ཕྱེའི་དབང་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཡུལ་དང་སྲུང་ན་རྣམ་ཤེས་གང་
 སྲར་སྦྱེ་ནི་ན། ཡུལ་ཤས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ན་གང་གི་ཡུལ་ཤས་ཆེ་བ་དེ་སྲར་སྦྱེ་ལ། ཡུལ་མཉམ་པ་དང་སྲུང་ན་
 བེ་ཕྱེའི་རྣམ་ཤེས་སྲར་སྦྱེ་སྟེ། ཟ་བར་འདོད་པས་(དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱིས་གོ་བྱེ་ནས།)རྒྱུད་གཏད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འཆད་པ།

དེ་ནི་གསུམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོས་(ལའང་གསུམ་པ་ལས་མཆོན་ཉིད།)
 བེ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་སེམས་ལས་གཞན་དུ་གཡེངས་^{༢༠}པའི་སེམས་དང་། (དེས་རིག་བྱེད་ལས་བྱེད་པར་དུ་བྱེད་ལ།)

སེམས་མེད་པ་འདྲ་ཤིང་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་པོའི་ཡང་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་།
(དེས་ནི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལས་བྱུང་པར་བྱེད་དོ།) ཡང་གི་སྒྲིས་གཟུང་བ་མ་གཤེད་ས་པ་སེམས་དང་བཅས་པ་སྟེ།
རང་ཀྱན་ནས་སྟོང་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོ་ནའང་(གཏོང་རྒྱ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་རྒྱན་ཆགས་སུ།)འབྱུང་ཞིང་། རོ་བོ་དགེ་བ་
དང་མི་དགེ་བ་གང་ཡང་རུང་བར་ངེས་པ་སྟེ། (ལུང་མ་བསྟན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ།) རྒྱན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
བ་(དང་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ལའང་དེ་ཙམ་ཡོད་པས་དེ་ལས་བྱུང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྟེད་པ་དང་རྟེན་པ་དང་གནས་པ་དང་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བྱེད་
པའི་སུ།)འབྱུང་བ་ཆེན་(པོ་བཞི།)པོ་རྣམས་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་
ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ།

འོན་ཅིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སེམས་མེད་ཉིད་དུ་ཡོད་ཅི་ན། སེམས་མེད་ནི་སྤྱིར་
རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་ལྟར་ན་སུམ་ཅུ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། །རྟག་ཏུ་འོ་
འདྲ་ཤིང་མེད་པ་དང་། །སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་གཉིས་དང་། །སེམས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱུལ་མ་
གཏོགས།^{༡༠} །ཞེས་(འདྲ་ཤིང་མེད་པ་བ་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཉོན་ཡིད་དང་ཀྱན་གཞི་ཡོད་ཅིང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ།)ཀྱན་གཞི་
ཡོད་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་མེད་པས་སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལྷ་བཤད་ཅིང་། སའི་དངོས་གཞི་ལས་ལྷ་པོ་དེ་
རྣམས་དང་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་སེམས་མེད་དུ་གཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ལྷ་ནི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་
ཤེས་མ་འགགས་པས་ཀྱན་རྗོད་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་མེད་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་ཀྱན་གཞི་འང་འགགས་
པས་དོན་དམ་པའི་སེམས་མེད་དང་། གཞན་ཡང་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་
དང་། སྟོ་བ་དང་སེམས་འབྲུགས་པ་ལའང་འབྲུལ་པའི་སེམས་མེད་ཅིས་སེམས་མེད་བཏགས་པ་བ་དང་
བདུན་བཤད་ལ།^{༡༡}

བྱེད་བྱས་ཏུ་སྒྲི་བའི་བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་
པར་འདོད་པར་འབྲེལ་བ་དང་། ལས་གྲུབ་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པར་བཤད་ཅིང་།
སྟོབ་དཔོན་དུལ་ལྷས་སྟེ་པ་ཐ་དད་ཀླག་པའི་འཁོར་ལོ་ལས་གནས་བརྟན་པའི་སྟེ་པ་གསུམ་གའང་འགོག་
པའི་སྟོམས་འཇུག་སེམས་དང་བཅས་པར་འདོད་པར་བཤད་མོད་ཀྱི་ཁ་ཆེ་བྱེད་བྱས་ཏུ་སྒྲི་བ་ལྟར་ན་སྤྱིར་སྟོམས་
འཇུག་གཉིས་དང་འདྲ་ཤིང་མེད་པ་བ་དང་སེམས་མེད་གསུམ་ཁོ་ནར་འདོད་དེ།^{༡༢} སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་
གྱིས་གཉིད་དང་བརྒྱལ་བ་སེམས་མེད་པར་ཁས་མ་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་དང་^{༡༣} །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལྷག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་འདྲ་ས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པས་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་སེམས་
མེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཤེད་ས་པའི་སེམས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་
གཞུང་གོང་འོག་ཀྱན་དུ་འང་སེམས་མེད་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སེམས་

མེད་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་འདྲིར་ནི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཁོ་ན་གཟུང་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་རྟེན་གཟུགས་
ཁམས་པ་ཡིན་པའི་(པས་རིག་བྱེད་མིན་པ་མེད།)ཕྱིར་དང་། (འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ།) མཉམ་གཞག་སེམས་བཅས་མ་
ཡིན་པས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡང་ཡིན་པའོ་ཞེས་འདྲིར་སེམས་མེད་སྟོམས་
འཇུག་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།^{༡༥} སྟོབ་དཔོན་གང་བ་སྟེལ་བས་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་
པ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་མེད་པ་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ་^{༡༦}ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་མི་སྟོས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཉམ་གཞག་སེམས་བཅས་
མ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་མེད་
ཀྱང་འདྲོད་པའི་རྟེན་ཅན་དེ་གཉིས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་པ་རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཡང་འདྲིར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དངོས་ལ་བསམ་གྱི། ཐོབ་
པ་ནི། གཟུགས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་སེམས་ཅན། རྟོན་པས་བདུན་ཡོད་ཅེས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་
ཅན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་འཕགས་པ་ལའང་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། འདྲིར་རྒྱན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
ནི་ཐོབ་ནས་མ་བཏང་གི་བར་དུའོ། དེ་ལ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་ཆོ་རྒྱན་འབྲེལ་པས་ནི་ལུས་ལ་
སོགས་པའི་རིག་བྱེད་སེལ་ཞིང་། དག་མི་དག་ཉིད་དུ་ངེས་པས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་སེལ་ལ། འབྱུང་བ་ཆེན་
པོ་དག་རྒྱར་བྱས་པས་ནི་ཐོབ་པའི་རྒྱན་བསལ་ནས་གཟུགས་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པ་ནི་རང་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་བསམ་པ་གཞན་ལ་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། (ཁ་ཅིག་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནགས་ལ་མེ་ཞུགས་པ་ལྟར་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་གནས་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་འདྲོད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་
མི་རིགས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་དང་ལྷན་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་
ཡིན་ལ་ད་ལྟར་གྱི་དག་ཀྱང་ཡུལ་ན་མི་གནས་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༦}ཞེས་པ་དང་། གནས་བཞི་པར། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་མ་ཟེན་
དང་། ཞེས་དབང་པོའི་ཆོག་པ་ན་མེད་པས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་དང་། རུལ་ཕྱན་བསགས་པའི་གཟུགས་མ་
ཡིན་པས་གཟུགས་མེད་ལྟར་ཡུལ་གང་ན་འང་མི་གནས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འདི་ནི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་
ལུལ་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ།) འདི་དག་གི་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ནི་ལས་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། (སྟོ་
དོན་ནི་འགྲེལ་པས་གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ།^{༡༧} ཞེས་འབྱུང་བས་རུལ་ཕྱན་བསགས་པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་ཡང་འབྱུང་བཞི་རྒྱར་བྱས་པའི་
གཟུགས་དང་བྱེད་པ་ལུས་དག་གི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་ལུས་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་རང་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་བསམ་པ་

དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་ཅིང་གོ་བར་མི་བྱེད་པས་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་དགག་པ་གཉིས་ལས་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་བྲམ་ཟེ་དང་མི་འདྲ་བ་ལ་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་མི་འདྲ་བས་འདྲ་བ་ལ་དགག་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༠} ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། ཇི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས་ཀྱང་དངོས་པོ་གང་ཞིག་གཟུགས་ཡིན་ལ་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་དང་བྱི་རོ་རིག་བྱེད་དང་ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྒྲིལ་བྱ་བྱེད་ཀྱང་བྱེད་པ་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་གཟུགས་དང་གཞན་ལ་གོ་བར་མི་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་སེམས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་དང་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་གོ་བྱེད་གསུམ་གཤིན་པ་ལུས་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལྟ་བུས་^{༡༡} གཟུགས་དང་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ལ་གོ་བར་མི་བྱེད་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པའི་སྤྲུལ་བཞེ་^{༡༢} བཤད་དོ།

དོན་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་བཟང་པོ་ནི། འདི་ལ་མ་ཆང་བསྟན་བཅོས་འགལ། ཉམས་དང་དེ་མིན་དེ་ཉིད་ཐལ། ཡང་སྒྲིལ་གྱི་བརྗོད་ཀྱང་པར་དུ། བྱ་བ་ཁྱད་པར་མ་བྱས་སོ།^{༡༣} ཞེས་སྟན་འབྱེད་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་རྒྱུན་དུ་འབྲེལ་པ་ཡིན་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་མཆོན་ཉིད་མ་ཆང་བ་དང་། རྒྱུན་ནི་རྣམ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམ་སྤྱོད་མ་གྲུབ་པར་འཇུག་ན་བསྟན་བཅོས་ལས་རྣམ་སྤྱོད་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་དང་། གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་རྣམ་སྤྱོད་འབྲེལ་བ་དགོས་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་(ལ་མེད་པས་དེ།)དེར་མི་འཇུག་བས་ཉམས་པ་དང་། མ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཆེ་འབྲེལ་(པར་ཡོད་)པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་ན་(དགེ་མི་དགེ་བའི།)རིག་བྱེད་ཀྱང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་ན་དེ་མིན་པས་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་དང་། སེམས་གཡེངས་པ་ན་འབྲེལ་པར་བསྟན་པས་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཆེ་འབྲེལ་བར་གོ་བའི་ཕྱིར་(རང་འགྲེལ་གྱི་)ཡང་གི་སྒྲིལ་གྱི་བ་བརྗོད་པ་དང་། (སེམས་མེད་ལ་ཡོད་པས་ནི་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་དགོས་ཉེ་མི་དགེ་བ་མ་སྤངས་ན་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་མི་འབྱུང་བས།) བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་བྱེད་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ནས། (སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་རྒྱུན་མིན་ན་ཕྱི་མའང་མིན་པས་རྒྱུན་མི་སྤིད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུན་རྣམ་སྤྱོད་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྣམ་སྤྱོད་པ་བསྟན་བཅོས་དང་མི་འགལ་བ་དང་མ་གཡེངས་སེམས་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོད་པས་མཉམ་གཞག་ལ་བྱུང་བ་དང་། རིག་བྱེད་ལ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པས་ཁོ་རང་དགེ་མི་དགེ་ཁོ་ནར་ངེས་པས་བྱུང་བཅས་པ་མེད་ལ་ཁམས་གཟུགས་ཅན་བཅུ་ཁོ་ན་ཐོགས་བཅས་སྤྱོད་པས་ཁོ་ཐོགས་མེད་དུ་བྱུང་བས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་སོ་^{༡༤} ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་།) རང་གི་ལུགས་ཀྱི། བྱས་པ་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི། སེམས་པའང་སེམས་མེད་པ་ལ་གང་། ལུང་བསྟན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས། ཇི་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འདོད།^{༡༥} ཅེས་དེའི་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། ལུགས་གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་འང་མ་གཡེངས་སེམས་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོད་པས་དེར་འདོད་ན་རིག་བྱེད་ཀྱང་དེར་ཐལ་

བ་དང་། སེམས་མེད་ཀྱི་འང་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དེར་འདོད་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྦྱོས་པའི་སྒྲིམ་པ་གཉིས་དེ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ནི་སོ་ན་གནས་སོ།། (དེས་ན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བཞོད་ན་སྦྱོར་མེད་དོ།)

གཉིས་པ་ཞར་ལ་དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེ་རྒྱུས་རྒྱར་བྱས་པ་ཞེས་པའི་འབྱུང་
བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། རྒྱར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དག་ནི་སའི་ཁམས་དང་རྒྱའི་ཁམས་
དང་མའི་ཁམས་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ལས་འབྲས་བུའི་གཟུགས་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནས་ནམ་ཡང་མ་བྱུང་མ་སྤོང་བས་
ན་འབྱུང་བའོ། །ཆེན་པོ་ནི་རང་རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཤས་ཆེར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་སློབ་དཔོན་གྱིས་
ནི་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པས་བརྟེན་པ་གཏོས་ཆེ་བ་དང་། གཟུགས་འདུས་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་ཡོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། གནས་པ་ཐ་གྲུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཆེན་པོའི་ཞེས་
བཤད་དོ།^{༡༡༥} །ཁམས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་
བུའི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་ལས་གང་ཞེ་ན་འཛིན་པ་དང་སོགས་པའི་སྦྱོས་གཟུང་བ་སྤྲད་པ་
དང་སྦྱོར་བ་དང་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་དང་རྒྱུད་དང་མེ་དང་རྒྱུད་གི་ལས་རྣམས་སུ་གྲུབ་
པ་ཡིན་ནོ།།

འདིར་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྦྱོར་བ་(འབྱུང་བ་དེ་དེ་ལའང་གཞན་གསུམ་གསུམ་གྱི་ལས་དམིགས་ཤིང་ལས་ནི་ངོ་བོ་ལ་མ་འབྲུལ་
བས།)འབྱུང་བ་གཅིག་གི་ཆོགས་པ་ན་འང་བཞི་གཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་ལ། (ལས་དང་ངོ་བོའི་བྱེད་པར་ནི་སློབ་དཔོན་
གང་སྤེལ་གྱིས་ལས་དང་རང་བཞིན་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་ལས་རྣམས་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་། དུས་
གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།) འདི་ལྟར་སའི་
ཆོགས་པ་ན་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་དག་ཡོད་དེ། སྤྲད་པ་དང་སྦྱོར་བ་དང་བསྦྱོད་པའི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ས་
བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ལའང་འདེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་ས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་
ཉིད་དུ་སྦྱོབ་པར་བྱེད་དོ། །མདོ་སྤེལ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གང་སྤྲད་པ་ནི་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་ལ། མི་སྤྲད་པ་ནི་
ས་བོན་གྱི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་ཀྱི་རིས་པར་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་བཤད་
པར་བྱའོ། །ས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྤྲ་ཞིང་འཐས་པ་དང་། རྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་དང་། རྩོ་
བ་ཉིད་དང་། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་རྣམས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ།།

འོ་ན་ནི་མེ་ལ་སོགས་པ་མིག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་འཛིན་རྟེན་ན་བཞོད་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
དག་རིག་བྱར་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་ཞེས་པ་འཕམ། ཡང་ན་འགྲེལ་པ་ལས་ས་ལ་སོགས་པ་དང་སའི་ཁམས་
ལ་སོགས་པ་ལ་བྱེད་བྱ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་གསུང་རབ་ལས་ནི་རིག་བྱ་ལ་བཤད་མོད་ཀྱི་

འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྟད་དུ་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་བརྗོད་དེ་ས་སྟོན་པོ་དང་
གྲུ་བཞི་ལ་སོགས་པར་གྲགས་པའི་བྱིར་རོ།།

འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་གསུང་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་བའང་ཡོད་དེ། མདོ་
ལས་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་བེཊུའི་མིག་མངས་རིས་སུ་བྲིས་པ་^{༡༡} ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་
བྱིར་རོ། ཁ་འཛིག་ལ་དེ་ལྟར་གྲགས་པར་མ་ཟད་ས་ལ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏུ་རྒྱ་དང་མེའི་ཁམས་ལ་ཡང་
འཛིག་རྟེན་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་གྲགས་ཏེ་རྒྱ་སྟོན་པོ་རིང་དུ་འབབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མེ་དམར་པོ་
ཀྱེན་དུ་འབར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་གྲགས་པའི་བྱིར་རོ། གསུང་རབ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་
མཛད་པ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། དེ་ན་ལྷགས་འབར་ས་གཞི་སྟེ། འབར་བའི་མེ་དང་ལྷན་པ་ཡིན། འདམག་
ཚད་བརྒྱ་ཐུག་དུ་མར་ནི། མེ་ལྟེ་དག་གིས་བྱུང་བར་གནས།^{༡༢} ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་
དཔལ་བོས། དེ་ནས་ཨ་ལྷ་རྟེན་གྱི་འོད་ལྟར་སྟོ། ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་གནམ་སྟོ་བལྟ་བ་བཞིན། ཁོར་ཁོར་
ཡུག་ཆུ་འགམ་བལྟར་མི་མཐོང་། གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་མཚོ་འཛིང་ནང་དུ་ཞུགས།^{༡༣} ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུའོ། རྒྱུད་གཏེགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་གཡོ་བའི་རེག་བྱ་ཉིད་ལ་འཛིག་རྟེན་པའང་རྒྱུད་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ།
ལུས་ལ་རྒྱུད་རེག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་པའི་བྱིར་རོ། རི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟད་དུ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་
ལ་ས་ལ་སོགས་པར་བརྗོད་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་རྒྱུད་ལའང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལའང་^{༡༤} གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱུད་སྒྱུ་བོ་བར་སྒྲུབ་དུ་སྟེབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པའི་བྱིར་རོ། གསུང་རབ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་
མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུད་སྟོ་སྒྱུ་གཞུང་དབྱིབས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དེ་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་དུ་བསྟན་པ་ནི། གང་དག་སྒྲར་གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོར་བསྟན་
པའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་དོན་ལྟ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་མིག་གི་སྟེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྟེ་མཆེད་
བཅུ་དང་། མིག་གི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུར་འདོད་དེ། དེ་དག་ཉིད་སྟེ་བའི་སྟོ་
དང་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།། (ཁོ་ནས་རིག་བྱེད་མིན་པ་བསལ་ལོ།)

གཟུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ཡུང་པོར་ཁམས་སྟེ་མཆེད་བཤད་པ།

ད་ནི་གཉིས་པ་གཟུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ཡུང་པོར་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་བཤད་པ་ལ་ཚོར་
བ་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཐོང་བའོ། ཁ་ཅིག་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་ཐོང་བ་ལ་འདོད་དོ། འབྱེ་
བ་ནི། (རོ་བོའི་སྟོན་པ།) བདེ་བ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་ལ་བྱང་སྟོམས་གསུམ་མཐུ། ཡིད་བདེ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་
བཅས་པ་ལྟར་དབྱེད། རྟེན་གྱི་སྟོན་པ་ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོར་གཉིས་སམ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཚོར་བའི་

ཆོགས་དྲུག་གོ། །གལ་ཏེ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཞན་ལ་མྱོང་བ་ཡོད་ན་དེ་དག་ཀྱང་ཚར་བར་འགྱུར་ལ།
མེད་ན་རིག་པ་ཙམ་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་གཞན་སྟོབས་
ཀྱིས་མྱོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །འདུ་ཤེས་ནི་མཚན་མར་འཛིན་
པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའོ།།

དབྱེ་བ་ནི་(ངོ་བོའི་སྟོན་སྒྲུབ།)དོན་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་དང་། བ་
སྟན་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྟེས་པ་དང་བྱད་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་གཉིས་སོ། །ཡང་ན་
རྟོན་གྱི་སྟོན་ནས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དྲུག་གོ། (དམིགས་པའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན་ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས་བྱིས་པ་བརྟེ་མི་ཤེས་པ་ལྟ་
བུ་ཐ་སྟན་ལ་མི་མཁས་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་འགོག་པ་དོན་ལ་སྟོན་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྤྱི་ཅེ་ལ་སྟོན་པར་ཞུགས་
པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོན་བྱེད་མིང་གི་མཚན་མ་དང་འདུས་བྱས་དོན་གྱི་མཚན་མ་དང་། གསལ་
བའི་མཚན་མ་དང་བཅས་པས་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཐ་སྟན་ལ་མི་མཁས་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་
དག་ནི་རིམ་བུར་སྒྲོད་ན་འདྲེས་པར་བསྟེ་མི་ཤེས་པས་སྒྲོ་བྱེད་མིང་གི་མཚན་མ་མེད་པ་དང་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་སྒྲུང་བས་
སྟོན་བྱེད་མིང་གི་མཚན་མ་དང་འདུས་བྱས་དོན་གྱི་མཚན་མ་གཉིས་མེད་པ་དང་། སྤྱི་ཅེ་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བས་གསལ་བའི་མཚན་མ་
མེད་པས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་འདོད་ཁམས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་རྒྱུ་དེའི་འདུ་ཤེས་དང་གཞུགས་
ཁམས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་དང་གཞུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་ཚད་མེད་པའི་འདུ་
ཤེས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་ཤེས་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་པ་དྲུག་བཤད་དོ།) ཡང་ན་འདོད་པའི་འདུ་
ཤེས་རྒྱ་རྒྱུ་དེ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཚད་མེད་པ་གསུམ་
དབྱེད། །གལ་ཏེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་མཚན་མར་འཛིན་
པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་མཚན་འཛིན་ལས་གྲོལ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་ན་འང་
འདུ་ཤེས་སེམས་ཀྱི་ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འང་རང་ཉིད་
གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་དང་སེམས་གདུང་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི་མཚན་མ་ལས་
གྲོལ་བར་བཤད་པ་ནི་བདག་གཉིས་སུ་ཞེན་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་པས་སྟོན་གཉིས་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་དོ།།

འདུ་བྱེད་ནི་གཞུགས་དང་ཚར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན་པའི་
འདུས་བྱས་ཏེ། དབྱེ་བ་ནི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་དང་།
ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དེ་གཉིས་སོ། །འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབས་མི་ལྡན་པའི་
འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ཀྱི་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་འབྲས་བུ་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འདིར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་སེམས་ལས་ཐ་དང་

པའམ་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྐལ་ལྷན་བྱང་པར་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་འདོད་དེ་སྲིད་པ་འཕོ་
བའི་མདོ་ལས། སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་སྟེ། །དེ་བཞིན་ཆགས་སོགས་སྒྲུང་བའམ། །དད་ལ་སོགས་
པར་སྒྲུང་བར་འདོད། །ཉོན་མོངས་དག་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟུང་བ་དང་
མཚན་མར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་ན་བཅའ་པོའམ་དངོས་མེད་དང་མཚན་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་
ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ།

བཙུན་པ་གྲི་རྩ་ཇ་ན་རེ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཕུང་པོ་གཞན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་ཐ་
དད་ཀྱི་གཞན་ནི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༨} ཞེས་ཟེར་རོ། །བཙུན་པ་ཀྲུ་ལྷ་རྩ་ཇ་ན་
རེ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་རིག་པ་དང་སེམས་པ་བཞི་ནི་སེམས་ལས་ཐ་དད་ལ། གཞན་ནི་སེམས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༩} ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །དེ་དག་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
བསྟུ་བ་ལས། དག་སྦྱོང་དང་བུམ་ཟེ་ལ་ལ་མིང་ལས་སེམས་ཙམ་ཞིག་རྗེས་སུ་འདོད་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་
བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་མི་འདོད་པ་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་
མིན་ཕྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་སྐབས་སྟོན་ཕྱིར་དང་། །བྱེད་རྒྱ་བྱེད་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། །ལུང་དང་འགལ་
བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ་^{༢༠} ཞེས་སྟོན་བརྗོད་པར་མཛད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་
གཞན་དུ་མ་གྲུབ་ན་ཕུང་པོ་ལྷ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་
ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོར་བཏགས་པར་འདོད་ན་འང་སེམས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་
དང་བྱེད་པ་ཐ་དད་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཐ་དད་མེད་ན་གནས་སྐབས་དང་གནས་སྐབས་
ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ཉིད་མི་འཐད་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ལུལ་དང་དབང་པོ་
དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་རྒྱ་ལ་བྱེད་བྲག་མེད་པ་ལ་འབྲས་བུ་ལ་བྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་།

མདོ་ལས་ཀྱང་། སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་དང་རིག་
པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།^{༢༡} འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་
པའི་སེམས་མི་འགོལ་ལོ། །གཏི་མུག་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་རིག་པ་མི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། སེམས་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་དོ། །དད་པས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་
དོ་^{༢༢} ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་སྟོན་འདི་དག་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དག་དེར་བཤད་པ་ན་གཅིག་ཏུ་འདོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་སྔ་ཕྱི་བ་དག་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་དུས་མཉམ་པ་གཅིག་ཡིན་པས་མ་

ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་དུས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སེམས་དད་པ་ལ་
སོགས་པའི་དགེ་བ་དང་ཁོང་སྤོ་ལ་སོགས་པའི་མི་དགེ་བ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་སེམས་དེ་དག་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་དགེ་མི་དགོར་འགྱུར་རྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་མི་དགེ་དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྟ་ན་འདྲ་མཚུངས་ལྷན་གྱིས་དགེ་མི་དགེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་འདྲ་མི་འགྱུར་རྟེ། དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་འབྲས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་
སེར་སྒྱུ་བའི་ལྷགས་ཡིན་ནོ། །སེམས་སྒྲུ་མ་ལས་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་བྱི་མ་བྱུང་བས་ཞེས་བྱ་བ་འདྲ་རིགས་
པ་མ་ཡིན་རྟེ། དེ་དག་མཚུངས་ལྷན་ལྷན་མཚུངས་པར་གནས་པ་ལས་སྒྲུ་བྱི་བ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ཐ་དད་ན་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན།

དབུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེའི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་།¹⁹⁴ །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ནི་སེམས་དང་། ཁྱད་པར་རང་སྟོབས་
ཀྱིས་མཐོང་བ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ནི་སེམས་ལ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་སྣང་བ་ན་ཁྱད་པར་སྣང་ན་
ནི་དེ་ཉིད་སེམས་ལས་བྱུང་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སྣང་ན་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་
པར་མི་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་ཁྱད་པར་སྣང་བ་ན། ངོ་བོ་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་ལ་འདྲ་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སེམས་ལ་ངོ་བོ་སྣང་བ་ན་ཁྱད་པར་སྣང་ཡང་དེར་མ་ཞེན་ལ་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་རྟེ། རྟོག་མེད་ལ་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ངོ་
བོ་འཛིན་པ་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་མི་སྣང་ཡང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་བའི་ཕྱིར་སྟོན་གཉིས་ཀ་ལས་
གྲོལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་འདྲ་བ་ཆོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ནི་
དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཡིན་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དག་དམིགས་རྣམ་མི་མཚུངས་པར་འགྱུར་རྟེ། སེམས་
ནི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་ཤིང་དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་ལ། སེམས་བྱུང་ནི་ཁྱད་པར་ལ་དམིགས་པ་ཤིང་དེའི་རྣམ་པ་
འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། མ་ཡིན་རྟེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་
རྣམ་པ་འཛིན་པར་ནི་གཉིས་ཀ་འདྲ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་དང་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ནི་འཛིན་སྣངས་ཐ་དད་པ་སྟེ། སེམས་ནི་
ཡུལ་རིག་པ་ཙམ་དང་། སེམས་བྱུང་ནི་ཡུལ་དེའི་ཁྱད་པར་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པར་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་
ན་འདྲ་འཛིན་སྣངས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོའི་འཛིན་སྣངས་ནི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་
ཡུལ་ལས་ཡིན་པས་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་ཁྱད་

པར་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་ཡན་བརྗོད་དགོས་སོ། །ཡང་ཡིད་ཉོག་བཅས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིམ་པ་ན་དེ་དག་ཀྱང་ཉོག་པ་ཡིན་ན་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཉོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། ཉོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་མེད། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཉོག་པ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་ཉོག་ས།^{༡༥} །ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ།^{༡༦} །ཉོག་མེད་ཡིན་ན་སེམས་དང་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དམིགས་རྣམ་དང་རྣམ་ཀྱང་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། ཡིད་ཉོག་བཅས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཉོག་པ་ཡིན་ཀྱང་རིགས་པ་མཁུན་པའི་གཞུང་དང་འགལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་ཉོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མདོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་བའོ་^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ཆགས་སོགས་སྒྲུབ་བའོ། །དད་ལ་སོགས་པར་སྒྲུབ་པར་འདོད། །ཉོན་མོངས་དག་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན།^{༡༨} །ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱུང་གི་བྱེད་པ་པོ་སེམས་སེམས་བྱུང་ལས་གཞན་པའི་དབང་ལྷན་ལ་སོགས་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཞོ། །དེ་ལྟར་ཞར་ལ་བྱུང་བ་བརྗོད་ནས་དེ་ཁམས་དང་སྒྲིམ་ཆེད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལྷུང་པོ་དེ་གསུམ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྒྲུབ་བཤད་པ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ནི་སྒྲིམ་ཆེད་དུ་གཞག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་། ཁམས་སུ་གཞག་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷུང་པོ་དང་སྒྲིམ་ཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ།

ད་ནི་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷུང་པོ་དང་སྒྲིམ་ཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡུལ་གྱི་རོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །དེ་ལ་ནི་སྟེ་པ་དག་གིས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དུག་ཏུ་འདོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་པའི་སྟོབ་དཔོན་པལ་ཆེ་བ་ནི་དེ་དག་དང་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་དང་བརྒྱུད་འདོད་དེ། རྒྱུན་མཐུག་པོའི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་ལྷ་བ་སྐྱར་ཆོགས་དང་། །ལྟན་ཅིག་མཁའ་ལ་གནས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་། །རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་ལྟན་ཅིག་གནས།^{༡༩} །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པ་ནི་དེ་དག་དང་བྱི་མ་མེད་པའི་ཡིད་དང་དགུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དགའ་བོ་དང་ལྷའི་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྲམ་ཟེའི་ཆོམས་ལས། གང་ཞིག་ལུས་མེད་སྟག་ག་

གནས། རིང་དུ་འགྲོ་ཞིང་གཅིག་པུ་རྒྱ། གཏུལ་བར་དཀའ་བའི་སེམས་འདུལ་བྱེད། རྟེན་གྲུབ་ཟེར་ངས་
བཤད་དོ།^{༡༣} ཞེས་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཅིག་པུ་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་གཞན་ལས་
ཀྱང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་རེ་རེ་བའོ་^{༡༤} ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྦྱོ་
མཆེད་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་སྤྲུག་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྦྱོ་མཆེད་ཀྱིས་
བསྟུས་སོ་^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྣམ་ཤེས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྫས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་དེ་
དབང་པོའི་སྦྱོ་བ་དད་ལས་འཐོན་པ་ལས་ནི་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་མངོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དབུ་མ་པའི་སྦྱོ་བ་དཔོན་སྟོབ་བ་གྲགས་པ་ནི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། གང་བྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་
དེ་མི་འགག་པ། རྟེན་གྱི་ཉུང་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་ལྟས་བྱིར། ལེ་ལར་ལས་འགགས་ཡུན་རིངས་ལོན་ལས་
ཀྱང་། འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས།^{༡༦} ཞེས་བ་དང་། ཉུང་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་
ཡོད་ལ། སྤང་བོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས། བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཆེས་ཟབ་དོན། རིག་པར་
མི་འཇུག་གང་ཡིན་དེ་ལའོ།^{༡༧} ཞེས་ཉུང་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ནི་ཆོག་སྤྲུག་ལས་གཞན་པ་མི་སྤང་བའི་
བྱིར་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བསྟན་པ་འང་བདག་ཆད་པའི་འཛིགས་པ་ཅན་རྣམས་
དང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཉུང་རྒྱ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་སྤྲུག་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདོད་དོ། སྦྱོ་བ་
དཔོན་གཞན་དག་ནི་ཡང་དག་པར་ན་ཆོས་འགའ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། བསྟན་དུ་རྣམ་ཤེས་བྱི་
མ་གཉིས་ཀྱང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཉུང་རྒྱ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོག་སྤྲུག་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བཟྃ་དེ། སྦྱོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་སེམས་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོའི་མཐས་གཏུགས་པའི། ས་
ཡང་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། རྟེན་བཞིན་ཉུང་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་། རྟེན་གྱི་ལུས་ནི་གཡོ་བར་བྱེད།^{༡༨} ཅེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། རྟེན་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད་འདོད་པ་ལ་ནི་དེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ལ་བཟྃ་ན་ནི་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་དགྲུ་བ་མ་ཡིན་ནོ། སོ་སོའི་སྦྱོ་བོ་ལའང་འདོད་
ན་ནི་དེ་དག་འཕགས་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བཟྃ་དེ་བར་
བྱུའོ། རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ནི་ཡུལ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་སྤང་བ་དང་།
དོན་ཉི་བ་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་དང་། དབང་བོ་གཟུགས་ཅན་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་དང་། སྦྱོ་བ་དང་འགག་པ་ལ་
སོགས་པ་འགྲེལ་བའི་ཆོས་མེད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་།

བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ལས་ལུས་མེད་པ་དང་ལུས་ཀྱི་ཕུག་ན་གནས་པ་དང་། རིང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། གཅིག་
པུར་རྒྱ་བ་དང་གཏུལ་དཀའ་བའི་སེམས་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འཆིང་བ་དང་གྲོལ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་

རྒྱན་^{༡༩}འེ་རེ་བར་གསུངས་པ་ནི་རིགས་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱེས་སོ་^{༢༠}ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱེ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྐྱེས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྩ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་མོ་ཞེས་བཛྲོད་པར་བྱའོ། །གཞན་དག་ནི་རི་ལྟར་གྲུས་པ་བཞིན་འདོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་མཆེད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱང་ཡིན་ལ་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་སྒོའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་དེ་ཉིད་ཁམས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དག་ཏུ་འང་འདོད་པར་སྟེ། བདུན་གང་ཞེན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲུག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སོ། །

འོ་ན་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་གང་ཞེན། དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་མེད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལས་འདས་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་(རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི།)རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བཏགས་ནས་ཡིད་ཉིད་དུ་བཛྲོད་དོ། །(དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་དྲུག་དང་ཡིད་ལས་ཚུན་འདུས་པས་ཡིད་གཙོ་ན་ཁམས་བཅུ་གཉིས་དང་རྣམ་ཤེས་གཙོ་ན་ཁམས་བཅུ་བདུན་དུ་འགྱུར་འོ་ཞེན། ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དེ། དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡིད་འདས་མ་ཐག་པས་ད་ལྟར་བ་དང་སེམས་བྱུང་བས་ལ་ལོ། ཡིད་ད་ལྟར་བ་ནི་བརྟན་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ཉིད་དུས་གཞན་ན་ཁམས་ཉེ་བུ་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་ཤེས་ལྔ་ནི་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་སྐྱེད་པས་ཁམས་སོ་སོ་ཡིན་ལ། རྒྱན་འགགས་པའི་རྩེ་སུ་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཡིད་སྐྱེད་པས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སུ་འཛོགས་གོ། །དེ་ལ་ནང་གི་ཁམས་ནི་གསུམ་ག་ཐ་དད་ལ། ཕྱིའི་ཁམས་ནི་རིགས་དང་རྣམ་ཤེས་ཐ་དད་ལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི་རིགས་དང་སྐྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་དེ། ཚོས་ཁམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་བྱམ་མོང་མིན་པའི་སྐྱོད་ཡུལ་ལོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ནི་སྤྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་མོ། །གང་གི་དེ་མ་ཐག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པ་དེ་ནི་དེའི་རྟེན་ཡིན་གྱི་བར་དུ་ཆོད་པ་ནི་དེའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་འདི་ནི་གཞན་མ་འོངས་པ་གང་ཞིག་བར་མ་དེས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་རྟེན་ཡིན་མོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐྱབས་ན་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་འཇུག་སེམས་འདས་ན་ཡུན་རིང་ཡང་རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་སེམས་ལྔར་བའི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་མོ། །) དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་ཞེ་ན། དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱུན་ཀྱི་རྟེན་དབང་པོ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་བདག་རྒྱུན་ནི་མིག་གི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མ་བསྟན་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་རྒྱུན་མེད་པ་ཉིད་དུ་དྲོགས་པར་འགྱུར་བས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ལས་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་ཁམས་ཐ་དད་དུ་ཕྱི་ནས་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་ནི་བཙོ་བརྒྱད་

དག་ཏུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
ཁམས་སུ་འཛོག་ན་གངས་བཅུ་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དྲུག་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དུ་བསྟུས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་ན་ནི་བཅུ་བདུན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ནི་རྫས་དྲུག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོས་དམར་པའི་སྟེ་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེན་སྡིང་གི་དངོས་
པོར་འདོད་ཅིང་དེ་ནི་གཟུགས་མེད་ན་འང་ཡོད་པར་འདོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་ཉིད་ཡིད་
ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པར་འདོད་དོ།

མདོར་བསྟུས་པའི་དོན།

བཞི་པ་མདོར་བསྟུས་པའི་དོན་ནི་(ཡུང་པོས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོས་ཟག་བཅས་ཐམས་
ཅད་དང་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་ལ། དེ་བས་ཀྱང་མདོར་བསྟུས་།)གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་
སྒྲེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་ཏེ། གཟུགས་
ཀྱི་ཡུང་པོས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་དང་སྒྲེ་མཆེད་བཅུ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་
མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་བསྟུས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་
དང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཡུང་པོ་གསུམ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་
བསྟུས་ཏེ། འདིར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་ལན་གཉིས་བསྟུས་སོ་^{༡༤}ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་བཤད་དེ།
གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་གཉིས་ཀར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་
ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཇི་ལྟར་བསྟུས་ཤེ་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟུས་པ་
ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ལས་གཞན་གྱི་དངོས་པོའི་ཆོས་དང་
མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པས་བསྟུས་པ་བཞེན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཆོས་
རྣམས་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱིས་གཞན་བསྟུས་པར་ནི་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་
དེ་དག་རང་གིས་རང་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་སྟོན་པས་འཁོར་བསྟུས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བསྟུས་ཞེ་ན། དེ་ནི་རེས་འགའ་བསྟུས་ཀྱང་
རེས་འགའ་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གྱི་བསྟུས་པ་ཡང་དག་པ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །(གལ་ཏེ་སྤྱད་བྱེད་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་བྱས་མ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་བསྟུས་པ་དེ་དག་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་ལྟར་རང་གིས་རང་བསྟུས་པའི་

བསྟུ་བ་མཚན་ཉིད་པའམ། འོན་ཏེ་སྟོན་པས་བསྟུ་དངོས་བཞིས་འཁོར་བསྟུས་པ་ལྟར་གཞན་གྱིས་གཞན་བསྟུས་པའི་བསྟུ་བ་བཏགས་པ་
བཡིན་ཞེན། དེ་དག་ནི་རང་གིས་རང་བསྟུས་པའི་བསྟུ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་གྱི་བཏགས་པ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བསྟུ་བྱ་དེ་དག་
སྟུ་བྱེད་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་མི་ལྟར་པའི་བྱིར་རོ།)

ཁམས་མང་བར་ཐལ་བའི་རྩྱུང་བ་སྤང་བ།

ལྷ་པ་ཁམས་མང་བར་ཐལ་བའི་རྩྱུང་བ་ནི་འོ་ན་མིག་དང་རྩ་བ་དང་སྒྲ་དག་གཉིས་གཉིས་
ཡོད་པའི་བྱིར་ཁམས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ་ཞེན། མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་བདེན་
མོད་ཀྱི་གཉིས་པོ་འང་མིག་གི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་འདྲ་(ཞིང་མཚན་ཉིད་གཅིག)པའི་བྱིར་དང་། སྟོད་ཡུལ་
གཟུགས་སུ་འདྲ་བའི་བྱིར་དང་། འབྲས་བུ་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འདྲ་བའི་བྱིར་ན་ཁམས་
གཅིག་ཉིད་དུ་བཤད་དེ། རྩ་བ་ལ་སོགས་པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། འོ་ན་གཉིས་གཉིས་ལ་
དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་གྱི་ལུས་མཛེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ན་མིག་ལ་སོགས་
པ་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་རོ། རྟེ་ཡང་དབང་པོ་གཉིས་ལ་སྟེད་པ་དང་བཅས་པས་ལས་བསགས་པའི་བྱིར་དེའི་
དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱིས་མཛེས་པར་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ།

སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་རྣམ་ཤེས་གསལ་པོར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ལ། སྟོབ་
དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་ནི་དེ་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་བྱིར་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་མོད་
ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ་མཛེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་གཉིས་བྱུང་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཞན་
དག་ན་རེ་གསལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་གཉིས་ཀའང་བཤད་དོ།^{༡༧}

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་ཚུལ་དུ་མ་སྤངས་པའི་དོན་ནི་སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་
པོའི་ཚུལ་དུ་མ་ཚོགས་ཤིང་འདུས་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་འདས་པའམ།
མ་འོངས་པའམ། ད་ལྟར་བྱུང་བའམ། བྱུང་གི་འམ། བྱིའི་འམ། རགས་པའམ། སྤྲ་བའམ། རན་པའམ། གྱ་
ནོམ་པའམ། ཐག་རིང་པོ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པའམ། ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
བར་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༨} མདོའི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུབ་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དུས་གསུམ་གྱིས་
བསྟུས་པའི་གཟུགས་སོ། རང་གི་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའོ། རྟེ་ལས་གཞན་ནི་བྱིའི་ཡིན་ནོ། ཡང་
ན་ནང་དང་བྱིའི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་སོ། རགས་པ་དང་སྤྲ་བ་ནི་ཐོགས་བཅས་དང་ཐོགས་མེད་དམ།
ཡང་ན་རྩལ་ལ་སོགས་པ་ལྟོས་པ་ལྟོས་ནས་སྤྲ་རགས་སུ་གཞག་གོ། རན་པ་དང་གྱ་ནོམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་

པ་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། རིང་བ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའོ། ཉེ་བ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའོ། རྟེན་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་འབྲེལ་བར་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཁྱད་པར་འདི་ཡོད་དེ། རགས་པ་དང་ཕྱ་བ་ནི་དབང་པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཡིད་ལ་རྟེན་པའམ། ཡང་ན་ལས་ལས་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། བཙུན་པ་ནི་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ལ། རགས་པ་དང་ཕྱ་བ་ནི་དབང་པོ་ལྷ་དང་ཡིད་གིས་གཞུང་བར་བྱ་བའོ། རན་པ་དང་གྲུ་ལོ་མ་པ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་འོང་བའོ། རིང་བ་དང་ཉེ་བ་ནི་ཡུལ་མི་སྣང་བ་དང་སྣང་བ་ཅན་ནོ། རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། རིང་བ་དང་ཉེ་བ་ནི་རྟེན་གྱི་ལུས་ཉེ་རིང་ལས་ཡིན་ལ། རགས་པ་དང་ཕྱ་བ་ནི་སྣ་མ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། རུང་པོ་ལྷ་པ་ལས་ནི། དང་པོ་གསུམ་དུས་དང་། བྱི་ནང་རྒྱད་དང་། ཕྱ་རགས་རྣམ་པ་དང་། རན་པ་གྲུ་ལོ་མ་འགྲོ་བ་དང་། ཐག་ཉེ་རིང་ཡུལ་གྱིས་བསྟུས་པ་ལ་བཤད་དོ།^{༡༤} རལུས་མཐའ་ལས་ནི། ཐོག་མ་དུ་མ་ཉིད་དང་ནི། བསྟུས་དང་ཡོངས་སུ་བྱེ་བའི་དོན།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་སྤང་བོ་རྣམས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མར་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ཏེ་སྤངས་པའི་དོན་གྱིས་སྤང་བོར་བསྟན་པ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་ཡོངས་སུ་བྱེ་བའི་དོན་གྱིས་སྤང་བོར་གཞག་པའོ།

གལ་ཏེ་ཚུལ་དུ་མ་སྤངས་པ་སྤང་བོ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་དང་རྟུལ་ཕྱ་མོ་གཅིག་སྤང་བོ་མ་ཡིན་པར་འཇུག་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། (བྱ་བའི་ཁུར་ཁྱེར་བའི་དོན་དམ་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་དོན་ནི་སྤང་བོའི་དོན་ཡིན་པ་ལ། དེས་ན་རྟུལ་ཕྱ་རབ་ཡང་སྤང་བོ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་བྱ་བའི་ཁུར་ཁྱེར་ལའི་བྱིར་དང་། གཞུགས་ཀྱི་སྤང་བོར་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། རེས་ན་རྟུལ་ཕྱ་རབ་དང་འདས་པ་སོགས་མེ་མེའང་སྤང་བོ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་སྤྱད་སྤྱད་གོ་ཞེས་སྤྱལ་སོགས་པ་མེ་མེ་ཡང་ཁམས་ཡིན་པར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་དང་ཡང་ན།) དེ་དག་ཀྱང་ལྟོག་པའི་ཆ་དུ་མ་སྤངས་པའམ། ཡང་ན་དེ་དག་ཚོགས་པ་སྤང་བོ་ཡིན་གྱི་གཅིག་སྤྱོད་པའི་སྤང་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་སྤང་བོའང་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བཤད་དེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཚུལ་མཛོན་པ་བཞིག་སྤང་བོ་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་ལྟ་ན་ནི་དེ་རྟུལ་ཕྱ་རབ་ཁམས་གཅིག་དང་སྟེ་མཆེད་གཅིག་དང་སྤང་བོ་གཅིག་གི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱོད། རོན་ཏེ་མི་ལྟ་ན་ནི་དེ་རྟུལ་ཕྱ་རབ་ཁམས་གཅིག་དང་སྟེ་མཆེད་གཅིག་དང་སྤང་བོ་གཅིག་གི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱོད་ཏེ། རོན་ཏེ་མི་ལྟ་ན་ནི་དེ་རྟུལ་ཕྱ་རབ་ཁམས་གཅིག་དང་སྟེ་མཆེད་གཅིག་དང་སྤང་བོ་གཅིག་གི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱོད་ཏེ། རོན་ཏེ་མི་ལྟ་ན་ནི་དེ་རྟུལ་ཕྱ་རབ་ཁམས་གཅིག་དང་སྟེ་མཆེད་གཅིག་དང་སྤང་བོ་གཅིག་གི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། རིགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱུའི་དོན་དང་། རང་བཞིན་གྱི་དོན་གཉིས་ལ་འཇུག་སྟེ། རེའེར་ན་ཉན་རང་གི་

རིགས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་རྒྱལ་པོ་དང་བུམ་ཟེའི་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །འདིར་ནི་གཉིས་ཀ་ལྟར་
 ཡང་རིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རང་རང་གི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་མི་འདྲ་བ་
 བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤངས་པའི་དོན་དང་སྤྱི་བའི་སྤོའི་དོན་དང་རིགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཕྱང་
 པོ་དང་སྤྱི་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་ཡིན་པར་གྲགས་པར་བྱའོ། །(དབུས་མཐའ་ལས་ནི། ཆོར་དང་དོན་རྣམས་ཡོངས་
 གཅོད་ཀྱི། ཉེར་སྤྱོད་འབྲུང་སྟོག་ཞན་ཡིན་ནོ།^{༡༤} ཞེས་ནང་གི་སྤྱི་མཆེད་དུ་གཉི་ཆོར་བའི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་སྤྱི་བའི་སྤོ་ཡིན་ལ། ཕྱིའི་སྤྱི་
 མཆེད་དུ་གཉི་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་བའི་སྤོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་ལས་གཞན་སྤྱི་མཆེད་དུ་གཉི་བར་
 བཤད་ལ། དེ་ཉིད་ལས། འཛིན་དང་གཟུང་དང་དེ་འཛིན་པའི། ས་བོན་དོན་དེ་གཞན་དུ་འདོད།^{༡༥} ཁྱེད་འཛིན་པའི་ས་བོན་གྱི་དོན།
 ནང་གི་ཁམས་དུ་གཤམ་། གཟུང་བའི་ས་བོན་གྱི་དོན། ཕྱིའི་ཁམས་དུ་གཤམ་། གཟུང་བ་དེ་དག་འཛིན་པའི་ས་བོན་གྱི་དོན། རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་ཁམས་དུ་གཉི་བར་ཕྱང་པོ་དང་སྤྱི་མཆེད་ལས་གཞན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འདོད་དེ། ཁམས་ནི་ས་བོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་
 འབྲས་བུ་གསུམ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛིན་པའི་ཁམས་དང་གཟུང་བའི་ཁམས་དང་དེ་དག་འཛིན་པའི་ཁམས་དུ་གཉི་བཅོ་བརྒྱད་དུ་རྣམ་
 པར་བཞག་གོ་ཞེས་བཤད་དོ།)

གསུམ་པ་དེ་དག་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ་དང་
 སྤྱི་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་གསུངས་ཏེ་རྩལ་ཐ་དད་མེད་པས་དེ་དག་རེ་རེས་ཀྱང་འདུས་
 བྱས་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་
 བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཛིན་ཉེན་གཏུལ་བྱ་རྣམས་ནི་རྫོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། དབང་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་
 དང་། འདོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་ལྟན་པས་དེ་དག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་དང་སོགས་པས་བསྟུས་པ་སྤྱི་
 མཆེད་དང་ཁམས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་པའི་རྫོངས་
 པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་ལྟར་བསྟན་ཏེ། སེམས་བྱུང་ལ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱང་པོ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་པའི་རྫོངས་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ།
 གཟུགས་ལ་སྤྱི་མཆེད་བཅུར་བྱེ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་
 པའི་རྫོངས་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བསྟན་ཏེ་གཟུགས་ལ་ཁམས་བཅུ་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་
 ཁམས་བདུན་དུ་བྱེ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་
 པ་ནི་ཤེས་པར་དཀའ་མོད་ཀྱི་རྟོག་གིས་བརྟགས་ན་འདི་ལྟར་སྤངས་སྟེ། གང་ཞིག་སེམས་བྱུང་ལ་རྫོངས་པ་དེ་
 བྱེ་རྫོངས་པའི་རྣམ་པ་ཆུང་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྤྱི་བ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ལ་རྫོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་
 གཟུགས་ལ་རྫོངས་པ་དེ་ནི་རྫོངས་པའི་རྣམ་པ་འབྲིང་པོ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རགས་གིང་རིགས་མཐུན་པ་ལ་
 རྫོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་གཟུགས་དང་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་རྫོངས་པ་དེ་ནི་རྫོངས་པའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོ་

ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྤྲ་བ་དང་རགས་པ་དང་རིགས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤང་བོ་བསྟན་པས་འཛིག་ཆོགས་ལ་རིལ་འཛིན་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ལྟོག་ཅིང་། དེ་ལོག་
 པས་དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལྟོག་གོ་ཞེས་འཆད་དོ།^{༡༥} །ཡང་དབང་པོ་རྣམས་པའི་(འགོ་སློམ་
 པས་གོ་བ།)དབང་དུ་མཛད་ནས་སྤང་བོ་ལྟ་(ཁམས་སྒྱེ་མཆོད་རང་གིས་དེའི་ཞར་ལ་རྟོགས་པས།)དང་། འབྲིང་པོའི་(རྣམ་
 པར་སློམ་ན་གོ་བ།)དབང་དུ་མཛད་ནས་སྒྱེ་མཆོད་བཅུ་གཉིས་(བསྟན་ཏེ་ཁམས་ཞར་ལ་རྟོགས་པ།)དང་། རྟུལ་པོའི་
 (ཆོག་ལྟར་ལེན་པ།)དབང་དུ་མཛད་ནས་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་དུ་(རྒྱས་པར་མ་བཤད་ན་མི་གོ་བ་དེ།)བཤད་དོ།

ཡང་ཞེ་གནས་སྤྲད་པ་ཆོག་བསྟན་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། ཞེ་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་
 སྤྲད་པ་འབྲིང་ལ་དགའ་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་སྤྲད་པ་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་འདོད་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་ཡང་
 སྤང་བོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བསྟན་ཏོ།^{༡༦} །དེའི་ཕྱིར་བྱེ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་བཙོམ་ལྷན་འདས་
 རྣམས་གྱི་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་
 པས་དགོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༧}

བཞི་པ་གྲངས་ངེས་པ་ནི་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སྤང་བོ་ལྟ་ཉིད་དུ་ངེས་ཤིང་། དེ་ཞེ་གཟུགས་དང་དེ་མ་
 ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ནི་དངོས་པོ་ལ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་
 སུ་ངེས་ཤིང་། གཟུགས་དང་སེམས་མ་ཡིན་པ་ནི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་ལས་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་སྤང་བོ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་
 བཤད་ཅི་ན། ཚོར་བ་(དང་འདུ་ཤེས་)ནི་ཁྱིམ་པ་(དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་)ཕྱོགས་(གཉིས་)ཀྱི་རྩྭ་དཔའི་རྩ་(བ་དེའི་རྩ་
 གསུམ་ལས་དང་བོ་ནི་རྩྭ་དཔའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་ཉིད་ལ་གཉིས་ལས་འདོད་པ་དང་ལྷ་བ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་
 བྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་རྩྭ་དཔའི་གཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱ་དང་ཞིང་འབྲོག་བྱུང་མེད་དང་རང་གཞན་གྱི་ལྷ་བ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩྭ་དཔའི་གཙོ་བོ་ནི་
 རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཚོར་བ་བདེ་བའི་རོ་སྤང་བར་འདོད་པ་དང་རང་གཞན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་བཟང་ངན་དུ་འདུ་ཤེས་
 པའི་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་སྒྲུབ་པ་དང་སྟན་འབྱིན་པར་འདོད་)བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉིད། འདོད་པ་(དང་ལྷ་བ་)ལ་ལྷག་
 པར་ཞེན་པས་(རིམ་པ་ལྟར་)ཚོར་བའི་རོ་སྤང་བར་འདོད་(པ་དང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་རང་གཞན་གྱི་སྒྲུབ་མཐའ་ལ་
 བཟང་ངན་གྱི་མཚན་མར་འཛིན་)པས་(རྩྭ་དང་)ཞིང་དང་(འབྲོག་དང་བྱུང་མེད་དང་)ཁང་པ་དང་ཞོར་དང་(རང་གཞན་གྱི་
 ཕྱོགས་སྒྲུབ་ཅིང་སྟན་དབྱུང་བའི་)ཆེད་དུ་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་(དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་)རྣམས་
 རྩྭ་དཔའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་སྤྲད་དུ་ཡང་། མདོ་ལས་ཆོད་ལྷན་པ་ཀུན་ཆེན་པོ་བླ་རྣམས་སྤེལ་རྒྱུ་བོ་ཅན་གྱི་འདམ་པ་ཅན་གྱི་རྩྭ་
 རོགས་ན་བཞུགས་པའི་དུང་དུ་བཅུ་ཟེལ་གན་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འོངས་ནས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་གཏམ་སྣ་ཆོགས་བྱས་ཏེ་
 ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་ནས་ཀུན་ལ་སྒྲིས་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་རྒྱུན་གང་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཞིང་པ་ལ་ཞིང་པ་དང་། བུ་མ་ཟེལ་

བཅའ་མེད་དང་། བྱིས་བདག་ལ་བྱིས་བདག་གིས་ལྷན་ཅིག་ཚུད་པར་གྱུར། སྤྲུལ་པ། བཅའ་མེད་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེན་པ་དང་།
 འབྲེལ་བ་དང་། མངོན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ཆགས་པའི་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོས་ལྷན་ཅིག་ཚུད་པར་ནས། བྱིས་བདག་ལ་
 བྱིས་བདག་གིས་ལྷན་ཅིག་ཚུད་པའི་བར་དུ་གྱུར་རྟེ། སྤྲུལ་པ་ཀུན་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོས་ལྷན་ཅིག་ཚུད་པ་
 ལ་སོགས་པར་གྱུར་ན། འོན་ཏེ་དང་ཤེས་གང་གིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནམས་ལྷན་ཅིག་ཚུད་པར་གྱུར། སྤྲུལ་པ། བཅའ་
 ལྷ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། མངོན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ཆགས་པའི་རྒྱས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་
 རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནམས་ལྷན་ཅིག་ཚུད་པར་གྱུར་རྟེ། སྤྲུལ་པ། ཀུན་ན། དེ་ལྟ་ན། དེ་ལྟ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་དང་ལྷ་བ་ལ་ཆགས་པ་ནས་ཡང་
 དག་པར་ཆགས་པའི་བར་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པར་ཡོད་དམ། སྤྲུལ་པ། བཅའ་མེད་ཡོད་དེ། བདག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་
 འདས་ཏེ། དེ་ནི་འདོད་པ་དང་ལྷ་བ་ལ་ཆགས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་ཆགས་པའི་བར་ལས་འདས་སོ། སྤྲུལ་པ་ཀུན་ཚུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དེ་
 ད་ལྟ་གང་ལ་བཞུགས། སྤྲུལ་པ། བཅའ་མེད་དེ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་མཉམ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཤོང་ཁྱེར་ན་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་
 མེད་ཟེས་སྤྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་སོ། དེ་ནས་བཅའ་མེད་ལག་ན་དབྱུག་པ་ཅན་དད་ནས་སྤྲུལ་ལས་འདས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྤྲུང་ནས་
 སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་གང་འདོད་པ་དང་ལྷ་བ་ལ་ཆགས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དེ་ལ་ཡུག་འཚལ་ཡོ། ཞེས་སྤྲུལ་ཏེ།
 ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡུག་བཙུང་ནས་མངོན་པར་དགའ་ཞིང་རང་གི་གནས་སུ་སོང་ངོ་^{༡༧} ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་དེ་ཉིད་ཐུགས་ལ་གཞག་ནས་
 སྤྲོ་བ་དཔོན་སྤྲོ་ཆོག་སྤྲོ་གྲོས་ཀྱིས་ཚུད་པ་མི་མངའ་བར་བསྟོད་པ་ལས། འདོད་པ་མི་སྤྲོ་འབྲེལ་མེད་ཅིང་། ལྷ་བའི་བྱ་བ་བཙུང་གྱུར་
 པས། དེས་ན་ཚུད་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། ལྷ་བ་མེད་པར་ག་ལ་འབྱུང་།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་སོ། །) འདྲུ་ཤེས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནམས་
 ཀྱི་ཚུད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པས་འདྲུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། རང་
 གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བཟང་ངན་གྱི་མཚན་མར་འཛིན་པས་དག་སྦྱོང་དང་དག་སྦྱོང་ལ་སོགས་པ་ནམས་
 ཚུད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་གཉིས་པོ་ཚུད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་
 བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོར་བ་ལ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ནམས་ལས་གསོག་ཅིང་། དེ་ཡང་འདྲུ་ཤེས་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཡིན་པས་དེ་དག་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། རགས་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འཆད་པའི་རིམ་པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་
 སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་ནམས་ལས་ཆོར་བ་དང་འདྲུ་ཤེས་ནི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱུང་བོར་བཙུང་ལྷན་འདས་
 ཀྱིས་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱི་མཆེད་དང་ཁམས་དག་ཏུ་འདྲུས་མ་བྱས་ཀྱང་བཤད་ལ་མུང་པོར་མ་བཤད་ཅེ་ན།
 མུང་པོ་དག་ཏུ་འདྲུས་མ་བྱས་མ་བཤད་དེ། འདྲུས་མ་བྱས་ནི་མུང་པོ་ལྗེའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྷན་པས་དེ་
 དག་དེའི་དོན་དུ་མི་རུང་ལ། མུང་པོ་དུག་པར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་སྤྲུངས་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གཉིས་ཀའི་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་པ་ལ། འདུས་མ་བྱས་ནི་དེ་གཉིས་ཀའི་གཞིའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་དཔེར་ན་བུམ་པ་ཆག་པ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཕུང་པོ་ཞིག་པ་ཡིན་པས་ཕུང་པོར་མི་འོས་སོ་ཞེས་ཟེར་མོད་གྱི། དེ་ནི་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ལའང་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དོ། །སྦྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་དོན་དུ་ནི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱེ་བའི་སྒྲོ་དང་རིགས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ། (ཕུང་པོ་ལྗེ་གངས་ངེས་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།)

སྦྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་ནི་བཅུར་དངོས་པོ་ལ་ངེས་ལ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིད་དང་ཆོས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་ལ་བཅུ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་དང་སེམས་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་སེམས་ལ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་དབང་དོན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་སྒྲར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་ནི་སྦྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་གངས་ངེས་མ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གྲུན་ལས་བདུས་ལས་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལྟན་ཏེ། བདག་གི་གཞི་ལུས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། དབང་པོ་ལྟ་ནི་ལུས་དང་ཡུལ་ལྟ་ནི་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་ཡོངས་སྒྲོད་བཞེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལུས་དང་གཟུང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་ཐ་སྙད་བཞེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་ཐ་སྙད་སྒྲ་ཆོགས་འདོགས་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མངོན་པར་བཞེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། དད་སོགས་ནི་སྤང་བྱ་དང་། ཆགས་སོགས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་དེ་དག་གི་གནས་བཞེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་ཏུ་གཟུང་བ་ལས་ནི་དེ་དག་ལ་བདག་གིར་འཛིན་པ་གྲུན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི་ལུས་དང་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གཉིས་མ་འོངས་པའི་ཉེ་བར་སྒྲོད་པ་དུག་སྦྱེ་བའི་སྒྲོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཏེ།¹⁴³ ལུས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དུག་དང་། ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ནི་ཡུལ་དུག་གོ། མ་འོངས་པའི་ཉེ་བར་སྒྲོད་པ་དུག་ནི་རྣམ་ཤེས་དུག་སྦྱེ་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པ་ནི་ལུས་དང་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཉེ་བར་སྒྲོད་པ་རྣམ་པ་དུག་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་དུག་དང་། ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དུག་གིས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཉེ་བར་སྒྲོད་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་

པ་དྲུག་གནས་དང་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །དེས་ནི་འདི་
སྐད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འབྲུལ་བའི་གཞི་ལྷ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཕུང་པོ་ལྷ་དང་།
ནམ་གཤམ་དྲུག་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་སྦྱེ་བའི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྦྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་། རྒྱ་
འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁམས་བཙུག་དུ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའོ།།

ལྷ་པ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ལ་རེ་ཞེག་ཕུང་པོ་ལྷའི་རིམ་པ་ནི་ཐོག་མར་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཅན་ཐོགས་
བཅས་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་པས་རགས་པ་དང་། དེ་ནས་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་ཚོར་བ་རྒྱ་བ་རགས་
པ་ལ་སོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། (གཟུགས་ནི་ཀུན་ལས་རགས་ཏེ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་ཤིང་བསྟན་དུ་ཡོད་པས་སོ། །བཞི་ལས་ཚོར་བ་
རགས་ཀྱང་པས་ཚོར་རོ་ཞེས་སོགས་རྟོགས་སྒྲུབ་སོ། །གཟུགས་ལས་འདུ་གཤམ་རགས་ཏེ་སྒྲོ་སོགས་སུ་མཚན་མར་འཛིན་པས་གཉིས་པས་
རྟོགས་སྒྲུབ་སོ། །གཉིས་ལས་འདུ་བྱེད་རགས་ཏེ་བདག་བདེ་བར་བྱའོ་སྟེ་བསྟན་པས་མེ་བྱའོ་ཞེས་འདོད་པས་རྟོགས་སྒྲུབ་སོ། །ནམ་
གཤམ་ནི་ཀུན་ལས་ཐུན་ཉེན་གྱི་རོ་ཙམ་རིག་པར་འབྱུང་བས་རྟོགས་དཀའ་བས་སོ།།) རགས་པ་དང་ཕྱ་བ་ནི་འདིར་རྟོགས་
པར་སྒྲུབ་དང་དཀའ་བ་ལ་བརྟུན་དོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཡང་སྟེ། ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་སྦྱེ་བོ་དག་གཟུགས་ལ་མཛོན་པར་དགའ་འོ། །དེ་ལས་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚོར་བ་ལ་
རོ་ལྷང་བའི་ཆགས་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལས་ནི་(གཙང་བདེ་སོགས་སུ)འདུ་གཤམ་བྱིན་ཅི་ལོག་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལས་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་འབྱུང་ངོ་། །དེས་ཀྱང་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་
བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་སྟོད་དང་སོགས་པའི་སྒྲས་གཟུང་བ། ཟས་དང་ཚོད་མ་དང་བྱན་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་
དང་ཚས་མཐུན་པའི་དོན་གྱི་བྱིར་རོ།། (གཟུགས་ནི་ཚོར་བའི་རྟེན་ཡིན་པས་སྟོད་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་ནི་རོ་ལྷང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཟས་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ། །འདུ་གཤམ་ནི་ཚོར་བ་ལ་དེའི་མཚན་མར་འཛིན་པས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཚོད་མ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ། །སེམས་
པ་ནི་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཚོར་བ་མཛོན་པར་འདུས་བྱས་ནས་ཉེ་བར་གཏོད་པའི་བྱིར་བྱན་པོ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ། །ནམ་གཤམ་དེ་ལ་ཚོར་བས་ལན་
འདོགས་པའི་བྱིར་ནམ་གཤམ་ནི་ཟ་བ་པོ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པས་སྟོད་སོགས་གྱི་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ།།) ཡང་ན་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཁམས་གྱི་གོ་རིམ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་ནོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁམས་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པས་རབ་ཏུ་
བྱེ་བའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ལྷར་འདོད་ཁམས་ནི་གཟུགས་གྱིས་བྱེ་སྟེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་གཟུགས་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །གཟུགས་གྱི་ཁམས་དག་ཚོར་བས་བྱེ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་།
གཉིས་པ་ན་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པ་ན་སེམས་བདེ་དང་། བཞི་པ་ན་བཏང་སྟོམས་ཡོད་པས་གཞག་པའི་
བྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ནི་འདུ་གཤམ་གྱིས་བྱེ་ལ་སྤྱིད་ཅེ་ནི་འདུ་བྱེད་ཙམ་གྱིས་བྱེ་(སྟེ་དེས་ཚོ་བསྐྱལ་པ་
བརྒྱད་ཁྲིར་འཕེན།)ཞིང་ནམ་པར་གཤམ་པ་ནི་དེ་དག་གི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་ལྷར་གོ་རིམ་དུ་བསྟན་ཏེ། འདི་
དག་གིས་ནི་གྲངས་ངེས་པ་འང་འབྲུག་པོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སྦྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ནི་སྦྱེ་མཆེད་དྲུག་ལས་

ད་ལྟར་བའི་དོན་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་ལྟོན་ལ་བསྟན་ལ། ཡིད་ནི་དུས་གསུམ་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་བཤད་དོ།

ལྟ་བུ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་པའི་དོན་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་(དང་པོ།)བཞི་ལྟོན་ལ་བསྟན་ལ། ལུས་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་བཤད་དོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་གཞན་མིག་དང་རྣ་བ་གཉིས་ནི་རྒྱང་རིང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྤར་སྟོན་ལ། སྤྲ་དང་ལྟེ་ནི་ཕྱད་ནས་འཛིན་པས་ཡུལ་ཉི་བཞི་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་བཤད་དོ། (དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས།) མིག་ནི་རྣ་བ་བས་ཀྱང་ཆེས་རྒྱང་རིང་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྤར་བཤད་དོ། (སྤྲ་ལྟེ་གཉིས་ཀྱིས།) སྤྲ་ནི་ལྟེ་བས་ཆེས་རྒྱང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྤར་བཤད་ལ་ལྟེ་ནི་དེའི་ཕྱི་ལ་བཤད་དོ།

ཡང་ན་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་རིམ་པ་བཞིན་བཤད་དེ། མིག་ནི་དང་པོ་ན་གནས་པ་ནས་ལུས་ལལ་ཆེ་བ་འོག་ན་གནས་པའི་བར་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིས་ནི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆེད་དུག་གི་གོ་རིམ་བཤད་པ་ན་ཕྱིའི་སྒྲེ་མཆེད་གྱི་གོ་རིམ་ཡང་ཤེས་ཏེ། ཡུལ་ཅན་གྱི་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ནི་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་འགྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་ནི་རྒྱའི་གོ་རིམ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མིག་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཞེས་བཞེད་དེ། མིག་ལ་སོགས་པ་བརྩ་གའང་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བརྩ་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ཡིན་ཡང་དེ་དག་སོ་སོར་སྒྲེ་མཆེད་ཡིན་གྱི་སྒྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་དགུ་ནི་རང་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ལ། མིང་གཞན་མེད་པའི་མིག་གི་ཡུལ་དེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྱིའི་སྒྲུས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་མིག་གི་ཡུལ་གཅིག་པུ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཞེས་བྱ་བར་བཞེད་དེ་རྟོགས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམག་ལ་སོགས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་མིག་གི་ཡུལ་ནི་བསྟན་དུ་འང་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པས་གཟུགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་དེའི་སྒྲུས་བཞེད་དེ་མིའི་མཆོག་གིས་རྒྱལ་པོ་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་དེ་གཟུགས་སོ་ཞེས་གྲགས་ཀྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༧} །ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་འཆད་དོ། །གཞན་དག་ན་རེ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་རགས་པའི་ཕྱིར་དང་། (རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཤའི་སྒྱུན་ནི་བདག་ཅག་ལྟ་བུའི་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རྟེན་སྒྱུན་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྒྱུན་ཏེ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ས་པའོ། །འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྱུན་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྱུན་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། གང་གི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུན་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའོ།^{༡༨} །ཞེས་འབྲུང་བའི།) ཤ་དང་ལྟ་དང་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གསུམ་གྱི་སྒྱིད་

ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དུ་བསྟན་ཏོ།^{༡༥} ཞེས་ཟེར་རོ། (ཐམས་ཅད་ལ་
 ཆོས་སུ་བརྟུན་ན་སྒྲིམ་ཆེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།) ཡང་སྒྲིམ་ཆེད་དང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཡིན་པ་བདེན་
 ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་སྒྲིམ་བརྟུན་པ་ནི་གཞན་དག་ནི་རང་རང་གི་མིང་
 གིས་སྒྲོས་ལ། མིང་གཞན་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཆོས་ཞེས་སྒྲིའི་སྒྲིམ་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་ཚྭ་གསུམ་པའི་
 དོན་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ་མིང་མེད་ཉིད་མིང་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་ལོ། །ཡང་ན་ཆོས་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟུ་བྱའི་ཆོས་མང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་མཉམ་པ་ལས་འདས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཀྱང་དེར་བསྟུ་བྱའི་ཕྱིར་
 ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གཅིག་པུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་ཁམས་ཞེས་བྱ་བར་བརྟུན་ཏོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྤང་བོ་དང་
 སྒྲིམ་ཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་ཟེན་ཏོ།

དེ་གསུམ་གཞན་ཡང་འདིར་བསྟུ་བ།

གཉིས་པ་དེ་དག་གཞན་ཡང་འདིར་བསྟུ་བ་ལ་གཉིས་ལས་སྤང་བོའི་མིང་ཅན་སྤང་བོར་བསྟུ་བ་ནི་
 གལ་ཏེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྤང་བོ་ལྟ་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་སྒྲིམ་ཆེད་དང་
 ཁམས་ཀྱིས་བསྟུ་བ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤང་བོ་བརྟུན་ཁྲི་བཞེས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཟད་པར་དང་ཟེལ་
 གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲིམ་ཆེད་ལ་སོགས་པ་དང་། ཁམས་མང་བོ་པའི་མདོ་ལས་ཁམས་དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་བཤད་
 པ་(དེ་དག་དང་། མདོ་གཞན་དག་ལས་སྤང་བོ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གཞན་དག་ཀྱང་འབྱུང་ན།)དེ་དག་འདིར་སྒྲོས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་མ་བསྟུ་བ་ན་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཆོས་ཡོད་(པས་དེ་དག་ཏུ་གངས་མ་ངེས།)པར་འགྱུར་ལ་བསྟུ་བ་ན་ནི་
 ལྟར་བསྟུ་བ་ཤི་ན། དེའི་ལན་ལ་(གཉིས་ལས་དང་བོ་ཆོས་ཀྱི་སྤང་བོར་བསྟུ་བ་ནི་^{༡༦})ཆོས་ཀྱི་སྤང་བོ་བརྟུན་ཁྲི་དག་
 གང་རྣམས་བྱུང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི་མདོ་སྤེལ་རྣམས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཆོག་གམ་སྟེ་
 (རྒྱ་གི་རིག་བྱེད།)ཆོག་གི་རང་བཞིན་དང་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིམ་པས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་མིང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་
 པར་འདོད་པས་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོ་དག་ཏུ་འདུས་ལ། ཆོས་
 མདོན་པ་བ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གང་ཞེན། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་བཀའ་དང་གསུང་དང་བརྟུན་པ་དང་དབྱངས་དང་ངེས་པའི་གསུང་དང་གསུང་གི་ལམ་དང་གསུང་
 དབྱངས་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུང་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གསུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གང་མིང་གི་ཆོགས་དང་ཆོག་གི་ཆོགས་དང་ཡི་གེའི་
 ཆོགས་རྣམས་གོ་རིམ་དུ་བཀོད་པ་དང་གོ་རིམ་དུ་གཞག་པ་དང་གོ་རིམ་དུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་བའོ་^{༡༧} ཞེས་
 འབྱུང་བས་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀར་འདུས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ།

སྟེ་པ་གཞན་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་བཞི་སྟོང་དུ་འདོད་དེ། གྲུན་དགའ་བོའི་མདོ་
ལས། གྲུན་དགའ་བོས་བདག་གིས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་གཅིག་ནི་བཙུམ་ལྷན་འདས་ལས་མངོན་
སུམ་དུ་གཟུང་ངོ། །གཉིས་ནི་དག་སྟོང་དག་ལས་སོ་^{༡༧}ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་
པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་བརྒྱད་ཁྲིར་མ་འདུས་ཏེ། གྲུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལས། བརྒྱད་ཁྲི་
ལྷག་གཅིག་བཙུམ་ལྷན་འདས་ལས་བཟུང་ཞིང་། གཉིས་ནི་དག་སྟོང་དག་ལས་སོ་^{༡༨}ཞེས་གསུངས་པ་དེ་
དག་ཀྱང་གྲུན་དགའ་བོས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་གཅིག་སྟོན་པའི་རིམ་གྲོ་བ་བྱེད་པ་ནས་ཐོས་པ་ཡིན་གྱི་རིམ་གྲོ་མི་
བྱེད་པའི་གོང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་དེས་མ་གཟུང་བར་གཤེས་ལ། དེའི་གོང་དུ་ཆོས་ཉུང་དུ་གསུང་བར་ཡང་
མི་འཐད་པས་དག་སྟོང་དག་ལས་གཟུང་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་སྤར་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་དང་། གྲུན་ལས་བརྒྱས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་
སྐབས་སུ་གནས་བརྟན་གྲུན་དགའ་བོས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གང་དག་གཟུང་བ་རྣམས་ནི་སྟེ་
སྟོང་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཉིད་ཡིན་ནོ་^{༡༩}ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟེ་པ་གཞན་ཀྱི་ཕུང་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་
ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བརྒྱད་ཁྲིར་འདོད་པ་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོང་
བ་ཁོ་ནའི་ལྷགས་ཡིན་པར་མངོན་ནོ།།

འོ་ན་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རེ་རེའི་ཚད་རིམ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ནི་ཤུ་རེའི་བྱས་ཉེ་བར་བསྐྱས་པའི་
བསྐྱར་བཙུམ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཚད་དང་མཉམ་(ལ་དེ་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་སྟོང་ཡོད།)ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་
སྟོང་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ་གཞན་ནི་པལ་ཆེར་རྒྱབ་བོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལ་(བམ་པོ་ས་ཡ་ལྷག་གཅིག་དུག་འབྱུང་བརྒྱད་ཁྲི་དང་།)ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དུང་འབྱུང་^{༢༠}སྟེ་སྟེ་
བཞི་དང་བྱེ་བ་སྟེ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ།། (སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན།) གྲུན་ལས་བརྒྱས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ནི། ཆོས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་གིས་ཚད་རིམ་ཞེ་ན། བྱངས་བརྒྱ་སྟེ་བྱེ་བྲག་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྟེ་བྱངས་སྟོང་ཞེས་བྱ་
བའི་ཐ་ཆོག་གོ་^{༢༡}ཞེས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རེ་རེ་ལ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་སྟོང་སྟོང་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཉིད་
ལས། བྱངས་བའི་ཚུལ་འདིས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ནི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་བྱེ་བ་སྟེ་བརྒྱད་
དང་འབྱུང་སྟེ་བཞི་བརྒྱད་འབྱུར་རོ་^{༢༢}ཞེས་བཤད་དོ། །ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་ཚད་ནི་སྟོང་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་
བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཆོགས་སུ་བཙད་པ་རེ་རེ་ལ་ཡི་གེའི་འབྲུ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཉིད་དོ་^{༢༣}ཞེས་ཀྱང་གར་གྱི་ཡི་
གེ་བརྒྱད་བཞི་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལ་བཤད་པས་བོད་ཀྱི་ནི་ཆོག་བར་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ།།

གཞན་དག་ནི་རེ་ཕུང་པོ་དང་སྟེ་མཆོད་དང་ཁམས་དང་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་
པའི་དོན་གྱི་སྟེ་ཆོན་རེ་རེ་(རྫོགས་པར་)སྟོན་པའི་གཏམ་རྒྱད་རེ་རེ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རེ་རེ་ཡིན་གྱི་ཆོགས་སུ་

བཅད་པའི་གྲངས་ངེས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འོན་ཏེ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་ཞེན། འདོད་ཆགས་དང་
ཞེ་སྤང་གཉི་ཟུ་ག་དང་ར་རྒྱལ་དང་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་ལ་སོགས་པའི་(སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི།)སྒྲིབ་པ་
(འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་)ཐ་དད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་རྩ་མ་ས་གྱི་གཉེན་པོར་ཚོས་གྱི་ཡུང་པོ་འང་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་
(མི་སྣུག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཁམས་གྱི་རབ་དབྱེ་སོགས་བརྒྱད་ཁྲི།)གསུངས་སོ། །ནིའི་སྒྲིབ་ནི་སྤར་བཤད་
པའི་ཕྱོགས་བསལ་བའི་ཕྱིར་རམ། ངེས་པར་གཟུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་འཆད་དོ། །ལྷགས་
ཕྱི་མ་འདི་སྒྲོབ་དཔོན་རང་གི་ལྷགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །

བོད་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་དེ་དག་ཆ་མཉམ་པས་ཀྱན་
ནས་བསྐྱངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཉི་ཁྲི་དང་སྟོང་སྟོང་ཡོད་པས་དེའི་གཉེན་པོར་ཚོས་གྱི་ཡུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་ཏེ་ལ་ལའི་གཟུངས་ལས། སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞི་གང་ཡིན་པས། རྒྱལ་བ་གང་
དག་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི། ཚོས་གྱི་བྱེ་བྲག་སྒོ་མོ་དེ་དག་གིས། བསམ་པ་ཇི་བཞིན་འཛིག་རྟེན་
སེམས་ཅན་འདུལ།¹⁶⁶ ཞེས་པ་དང་། སྒོག་ཐོབ་གྱིས་ལྷས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།¹⁶⁷ དེ་དག་ཀྱང་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན་ནི་བརྒྱད་
ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་འང་མ་འདུས་པར་གསལ་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་ཚོས་གྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས། ཐེག་པ་སྤྱོད་ན་མེད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ལྟའི་དབང་པོའི་སྤྱང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱིས་བཀྱར་བར་འོས་པའི་སྣུག་ཆས་ནི་ཚོས་གྱི་
ཡུང་པོ་གཅིག་འདྲི་བར་ལྷས་སོ།¹⁶⁸ ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མདོ་དག་ལས་ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྤྱང་པོ་
ཆེ་ལྟ་སྟོང་གིས་བཀྱར་བར་བྱ་བའི་གྲེགས་བམ་རྣམས་ཁ་ཏོན་དུ་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་
ཡང་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། (སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་ལས་ལྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟོངས་
རྒྱ་མཚོའི་སྒོ་ཞེས་བྱ་བ་ན་གཞོན་ལུ་ཞོར་བཟང་གི་སྤྱོད་པ་དགེ་སྤྱོད་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཐོས་ཤིང་གཟུང་ལ་ཤེས་པའི་ཀྱན་ནས་མིག་ཅེས་བྱ་
བཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་འདྲི་ན། སྣུག་ཆ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་རྒྱའི་ཡུང་པོ་ཅམ་དང་། སྣུག་མའི་ཡུང་པོ་རི་རབ་རིའི་རྒྱལ་པོ་ཅམ་ཟད་པར་
འགྱུར་¹⁶⁹ པ་ཚོས་གྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་ལས་ལེའུ་རེ་རེ་ཅམ་དང་སྒོ་རེ་རེ་དང་། ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་རེ་དང་། ཚོས་གྱི་ཆེག་རྣམ་པར་བྱེ་བ་རེ་ལས་
ཟད་པའམ་མཐར་ཐུག་པར་མི་འགྱུར་རོ།¹⁷⁰ ཞེས་གསུངས་པ་དང་།) དྲིན་ལན་བསལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་ལྷས་བྱིན་གྱིས་
མདོ་སྤྲེ་སྒོས་གྱི་སྤྱང་པོ་ཆེའི་ཁལ་དུ་གྱི་རྟེན་ཁ་ཏོན་¹⁷¹ ཤེས་¹⁷² ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཚོས་གྱི་ཡུང་པོ་དེ་སྟོང་ཅིག་གསུངས་ན་དེ་དག་ད་ལྟར་སྤྱིང་འདི་ན་མི་སྤྱང་བས་གང་ན་
བཞུགས་ཤིང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཚོས་གྱི་བཤེས་གཉེན་ནི་ཁ་ཅིག་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་ན་རྣམ་པར་
སྒྲིབ་ཅིང་། གཞན་པལ་ཆེར་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ན་སྒྲིབ་དེ།¹⁷³ སྒྲོབ་སྤྱིངས་ལས། བསྟན་པ་རིན་ཆེན་
མཆོག་ལྟར་བཟང་ལ་འཕན་མེད་པ། རྣམ་པར་དག་ཚུལ་གང་ཡིན་རྒྱ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ཅན། ཆེན་པོ་

ནམས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་བཞེན་གྲུས་མཛོན་ནས། །སའི་གཏིང་ན་གནས་པའི་རབ་རིབ་སེལ་བར་མཛོན།།^{༡༧}
 ཅེས་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་འཆད་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ནི་ནམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཡང་དག་
 བསྟུས་པའི་གཞི་ཉམས་ཕྱིར། །མཐའ་དག་མིན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན།།^{༡༨} །ཞེས་འབྱུང་བས་ལུང་ལུང་བའི་
 འགྲེལ་པ་ལས། སྟོན་པ་འདས་པའི་འོག་ཏུ་བྲམ་ཟེ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བྱེད་བཤེས་ཞེས་བྱ་བས་མཛོན་རྟེན་
 བཤིག་ །དག་སྟོང་ཡང་བསད། བཀའ་བློན་གསལ་བམ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ཡང་བསྟེགས་སོ།།^{༡༩} །ཞེས་འབྱུང་
 བས་དེ་དང་སྤྱང་པོ་ཉི་མའི་དངོས་གྲུབ་ལ་སོགས་པས་ཡང་དག་བསྟུས་པའི་གཞི་ཉམས་པར་བྱས་པས་ལལ་
 ཆེར་རྒྱུ་ལ། བཞུགས་པ་ནམས་ལ་འང་མ་ཆང་བ་ཡོད་པས་མཐའ་དག་མི་སྣ་དང་པོ་ཡིན་ཞེས་བཞེད་དོ། །སློབ་
 དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་ལོ་ལྷ་ལས་ཀྱང་། ཚུལ་གྱི་སྤྱང་པོ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་སྟེ་འདི་གཅིག་ཤུ་ལུས་སོ་^{༡༢༠} །ཞེས་
 པ་དང་། རྒྱ་བྱུག་ཆང་བར་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་ནི་རྒྱལ་སྟེ། འདི་ལྷ་ར་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་ལུང་ཆོས་བརྒྱའི་
 བར་དུ་སྟོན་པར་འབྱུང་བ་ལས། ད་ལྷ་ར་བཅུའི་བར་སྟོན་པར་སྤྱང་དེ་ཞེས་བཤད་དོ།།^{༡༢༡}

གཉིས་པ་དེ་གཞན་ལ་སྤྱར་བ་ནི་དེ་ལྷ་ར་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དག་སྤྱང་པོར་བསྟུས་པ་དེ་བཞེན་དུ་(གཞན་
 ཡང་བསྟུ་བར་བྱའོ་ཞེས་སྤྱར་ཏེ་གང་གང་དུ་རི་ལྷ་ར་བསྟུ་ཞེན་སྤྱང་པོ་སྟེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ནི་ཞེས་པ་དང་རི་སྐད་བཤད་པར་ཞེས་པ་
 དང་། ཅི་རིགས་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལེགས་དབྱེད་དེ་ཞེས་པ་རིམ་པ་ལྷ་ར་བསྟུན་ཏོ། །རིམ་པ་ལྷ་ར་མདོ་དག་གཞན་ལས་འབྱུང་བའི་
 སྤྱང་པོ་དང་སྟེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིར་སྤྱང་པོ་དང་སྟེ་མཆེད་དང་ཁམས་རི་སྐད་བཤད་པར་ཅི་
 རིགས་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ལེགས་པར་དབྱེད་དེ་གང་ཞིག་གང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་དེ་དེར་བསྟུ་བར་བྱའོ།) མདོ་
 གཞན་དག་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྤྱང་པོ་དང་སྟེ་
 མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ལེགས་པར་དབྱེད་དེ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་
 (སྤྱང་པོ་དང་སྟེ་མཆེད་དང་ཁམས་)རི་སྐད་བཤད་པར་བསྟུ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་(གསུམ་ལས་སྤྱང་པོའི་མིང་ཅན་སྤྱང་པོར་
 བསྟུ་བ་ནི་མདོ་ལས།)རི་ཞིག་ཚུལ་བྲིམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་སྤྱང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱར་བ་ལྷ་ར་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དང་འདྲ་
 བྱེད་ཀྱི་སྤྱང་པོས་བསྟུས་ཏེ། ཚུལ་བྲིམས་ནི་ལུས་དག་གི་སྟོང་བདུན་ཡིན་པས་གཟུགས་སུ་འདོད་ཅིང་།
 གཞན་ནི་(སྤྱང་པོ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྷ་ར་མོས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས།)ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་ལས་གཞན་
 པའི་སེམས་ལས་བྱུང་(བཡིན་པའི་བྱིར་རོ།)བའི་བྱུང་པར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྤྱང་པོ་ནི་(མི་སློབ་པའི།)མོས་པ་
 ཡིན་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། (ཐ་མ་བཞེད་འཁོར་དང་
 བཅས་ནི་^{༡༢༢} སྤྱང་པོ་བཞེད་ལུས་ཀྱང་བསྟུས་ཏེ། བསམ་གཏན་ས་དུག་ལ་མ་ཉམ་པར་བཞག་པའི་དེ་དག་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
 གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ།) མདོ་སྟེ་དེ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་འང་སེམས་པའི་བྱུང་པར་ལ་

དེ་བཞིན་དུ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་ཀྱང་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཆོས་
 གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་ལ། འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་སོ། །ཡང་
 མདོ་ལས། འདི་ལ་དག་སློང་ལ་སྟོན་པའམ་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་མཁས་པ་སླ་མ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་
 རུང་བ་ཞིག་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་ན་འདི་ལ་སྟོན་པའམ་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་མཁས་པ་སླ་མ་ལྟ་
 བུང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཆོས་དེ་དག་ལ་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་
 པར་རིག་པར་ཡང་འགྱུར་ཞིང་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
 རིག་ཅིང་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟེའོ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་ཡིད་དགའ་བ་
 སྟེའོ། །ཡིད་དགའ་བར་གྱུར་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་འགྱུར་རོ། །ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་ན་བདེ་བ་ཉམས་
 སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །བདེ་བར་གྱུར་ན་སེམས་མཉམ་པར་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་མཉམ་པར་
 བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་
 དག་པ་ལྟ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་ན་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་
 བྱུང་ན་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ་
 འདི་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་པོའོ།^{༡༡} །ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབྱངས་ཀྱིས་ཁ་ཉོན་བྱེད་
 པ་དང་གཞན་ལ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་དང་། སེམས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ལའང་རྒྱ་ཆེར་སྦྱར་

ནས་ནམ་གྲོལ་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ལྷ་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་ཏེ།
གཞན་གྱིས་བསྐྱན་པ་དང་ཁ་ཏྲོན་ལས་བྱུང་བའི་དོན་དང་ཆོས་རིག་པ་ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་
དང་། གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་དང་ཆོས་རིག་པ་ནི་བསམ་པ་ལས་
བྱུང་བ་དང་། བསྒྲམས་པ་ལས་དོན་དང་ཆོས་རིག་པ་ནི་བསྒྲམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་བའོ། །ལུས་སྤྱངས་པ་ནི་ལུས་ལས་སྤྱུང་བའོ། །བདེ་
བ་སྤྱང་བ་ནི་སེམས་ལས་སྤྱུང་བའོ། །མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ་ཞིགནས་གྱི་ཆོགས་སོ། །ཡང་
དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་(ཤེས་ཤིང་།)མཐོང་བ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ་ལྟག་མཐོང་གི་ཆོགས་སོ། །ཡིད་འབྱུང་བ་ནི་
སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀླན་འབྱུང་ལས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བ་ནི་ལམ་གྱིས་སོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་
འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་ཁ་ཏྲོན་དུ་བྱེད་པ་དང་གཞན་
ལ་སྟོན་པ་ལ་སྒྲུ་ཐོས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གོགས་དང་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པས་སྒྲིམ་དང་ཡིད་
དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་སོ། །ཡང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲིམ་ཆེད་ལ་སོགས་པ་བཞི་གསུངས་
པ་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་ཏེ། གཟུགས་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་ཅིང་སོ་སོར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དག་ཀྱང་
ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལྟ་བུ་སྟེ་འདི་ནི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །སེམས་
ཅན་གཟུགས་མེད་པ་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲིམ་ཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་
མེད་མིན་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་
མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་དུ་ཉི་བར་འགོ་བ་རྣམས་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་སྒྲིམ་ཆེད་གཉིས་པའོ་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པའི་
འདུ་ཤེས་མེད་པ་པོ་སྒྲིམ་ཆེད་བཅུས་བསྐྱས་ཏེ། དེ་ནི་དྲི་རོ་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་དང་
ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིའི་ཡིད་ནི་སྒྲིམ་བ་དང་འཆི་འཕོ་བ་ན་ཡོད་དོ། །འདུ་ཤེས་
མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་ནི་གཟུགས་མེད་པས་ཕུང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡིད་དང་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་སོ། །(གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཁམས་སུ་བསྐྱབ་ནི།) ཡང་ཁམས་མང་པོ་པའི་མདོ་
ལས། ཁམས་དྲུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་^{༢༠} གསུངས་པ་དེ་དག་ལས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བཙུག་བརྒྱད་ནི་
སྤྱད་བྱེད་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །(བཙུག་པོ་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་ཞིབ་ཞིའི་སྒྲིམ་ནི་དྲུག་ཙམ་གསུམ་དང་བཞི་ཙམ་
གཅིག །གསུམ་ཙམ་དྲུག་དང་གཉིས་ཙམ་གཉིས་^{༢༡} ཞེས་སོ།) དེའི་རྗེས་ལ་ཁམས་དྲུག་བཤད་པའི་ས་ལ་སོགས་
པ་བཞི་ནི་རིག་བྱའི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱས་ཏེ་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་

བཤད་པས་སྒོ་དང་སྒྲར་ཁུང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་གཞི་ནམ་མཁའ་ཁམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། (ཁྱེ་བླ་ཏུ་སྒྲུབ་
 རྒྱལ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་དབྱེ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་ཁམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལས་ཐ་དད་དེ་མདོ་ལས་ནང་གི་ནམ་མཁའ་གང་ཞེན། ལུས་
 འདིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞིག་ནང་ལ་བརྟེན་པ་ནམ་མཁའ་ལྟར་པ་མི་གསལ་བ་ཁྲག་དང་ལྷགས་པས་མ་ཁུབ་པ་སྟེ་དཔེར་ན་མིག་གི་བྱ་ག་
 ལྟ་བུ་སྟེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞེན། ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞིག་ནམ་མཁའ་ལྟར་པ། མི་གསལ་བ། གཞུགས་
 སུ་ཁྱུར་པ་ལས་མ་ཁུབ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ནམ་མཁའ་ཁམས་
 ཡངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ་མདོ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེའི་སེམས་ཁམས་ལྟ་རྒྱལ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་རྒྱལ་བར་གྲོལ་
 བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་དེའི་རྒྱལ་བར་ཤེས་པ་ཉིད་ལྷག་མར་ལུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ལ། ཟག་མེད་ནི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་
 གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།) དེ་ཡང་ཉིན་མོ་སྤང་བ་དང་མཚན་མོ་སྤྲོད་པའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞུགས་
 ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ་ལོ། །འདི་ནི་ཁྱེ་བླ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པ་སྟེ་(རྩིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་ཉེ་
 ལཾར་ན་ཡོད་པ།)ཐོགས་བཅས་ཉེ་ལཾར་བ་(འི་གཞུགས་)ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ་འདི་ནི་མདོའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བ་དང་སྤྲོད་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་མཁའ་ཁམས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཐོགས་མེད་ཉེ་ལཾར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །འདི་ལྟར་ན་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འདུས་སོ། །རྒྱལ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱལ་ཤེས་
 ཀྱི་ཁམས་མ་ཡིན་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་བར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཡིན་པར་འདོད་དེ། (ཟག་
 མེད་སྤང་བ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ལ།) ཁམས་དྲུག་པོ་དེ་དག་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤྲོད་པར་སྦྱོབ་པ་དང་གྲ་
 བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་འཕོ་བའི་རྟེན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། དག་སྤྲོད་དག་སྦྱིས་བྱ་འདི་ནི་
 ཁམས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ་¹⁴ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཁམས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱལ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དུ་འདུས་སོ། །(ཁམས་
 དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་སྤྲོད་པ་སྦྱོད་པ་ཡིན་ཏེ་རྒྱལ་ཤེས་ནི་སྤྲོད་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ས་བོན་ནོ། །དེ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་
 སྟེ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་སྟེ་གོ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་དེ་ལྟར་ན་འདི་དག་ནི་ཡང་སྤྲོད་རྒྱས་པའི་
 ས་བོན་ཀྱི་དོན་གྱིས་ན་ཁམས་སོ། །དེ་དག་ལས་འདིར་གཉིས་ཁོན་འཆད་པ་ནི་ལ་ལ་བཤད་ཟིན་ཅིང་ལ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 དེ་ཁམས་ནི་བཙོ་བརྒྱད་འབྱུང་བ་བཞི། །དུས་གསུམ་ཆོར་པ་ལ་སོགས་བཞི། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་དང་། །འདུས་མ་བྱས་
 དང་འགོག་ཁམས་ཏེ། །བཤད་ཟིན་སོ་བཞིའོ། །ས་སོགས་ལས་གཞན་དྲུག་ཆོན་དང་། །དུས་གསུམ་འགོག་པ་ལས་གཞན་པའི། །གསུམ་
 ཆོན་འཆད་འགྱུར་ཉེར་དྲུག་ །ཅེས་གསུངས་ལ། ཡང་ན་འཕྲོ་ལུས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་བསྐྱང་བའམ། ལོག་རྟོག་བརྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ།) །
 དེའི་རྗེས་ལ་འདོད་པ་དང་གཞོད་སེམས་དང་རྒྱལ་བར་འཆོ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་གཞོད་སེམས་
 མེད་པ་དང་རྒྱལ་བར་མི་འཆོ་བའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་དྲུག་བཤད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། དང་

པོ་གསུམ་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཞེ་སྒང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཐོ་འཚམ་པའི་
རང་བཞིན་སྒང་བར་བྱ་བའི་སེམས་བྱུང་དང་། བྱི་མ་གསུམ་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྒང་མེད་པ་དང་སྒྲིང་
བརྩེ་བའི་རང་བཞིན་གཉེན་པོའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

དེའི་རྗེས་ལ་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྒྲོམ་ས་
དང་མ་རིག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་དྲུག་གསུངས་པའང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཏེ། དང་པོ་ལྷ་ནི་ཆོར་བ་
དང་དྲུག་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་བྱིར་རོ། དེའི་རྗེས་ལ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བཞི་གསུངས་པ་ནི་དང་པོ་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་བཞི་པ་སེམས་ཀྱི་ཁམས་
བདུན་གྱིས་བསྐྱེད་སོ། དེའི་རྗེས་ལ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་
པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཁམས་བཙུག་དང་བྱི་རོ་དང་སྤྲུ་ལྟེ་རྣམ་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་བཙུ་བཞི་དང་ཁམས་
ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་སོ། དེའི་རྗེས་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་ཁམས་གསུམ་
གསུངས་པ་ནི་ཁམས་བཙུ་བཞི་དང་ཐ་མ་གསུམ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཏེ། འདིར་འགོག་པའི་
ཁམས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་བརྟགས་མེན་གྱི་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་
དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་ཁམས་བཙུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱེད་སོ། དེའི་
རྗེས་ལ་དན་པ་དང་བར་མ་དང་གྲོ་ལོ་མ་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། དེའི་རྗེས་ལ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་
པའི་དང་པོ་གཉིས་ནི་གཟུགས་དང་སྒྲིང་དང་ཆོས་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་གྱིས་བསྐྱེད་སོ། ཐ་མ་ནི་
ཁམས་བཙུག་དང་གྱིས་བསྐྱེད་སོ། དེའི་རྗེས་ལ་སྒྲོ་བ་པ་དང་མི་སྒྲོ་བ་པ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་
གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱེད་སོ། གསུམ་པ་ནི་ཁམས་བཙུག་དུ་བསྐྱེད་སོ། དེའི་རྗེས་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་
མེད་པའི་ཁམས་གཉིས་གསུངས་པ་ལས་དང་པོ་ནི་ཁམས་བཙུག་དང་གྱིས་བསྐྱེད་སོ། བྱི་མ་ནི་ཡིད་དང་
ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་(ཐ་མ་གསུམ་)ཀྱིས་བསྐྱེད་སོ། དེའི་རྗེས་ལ་འདུས་བྱས་དང་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་གསུངས་པ་ལས་དང་པོ་ནི་ཁམས་བཙུག་དང་གྱིས་བསྐྱེད་སོ། བྱི་མ་ནི་
ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་ཁམས་དྲུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཏེ་དེ་དག་ལ་མཁས་ན་མཁས་
པ་ཁམས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་གསུངས་སོ།

ཡང་སྒྲོང་རྒྱུད་དུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། སྒྲོང་གཉིས་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་།
སྒྲོང་གསུམ་གྱི་སྒྲོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཁམས་བཙུག་

གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། དེ་ཡང་འདྲོད་པར་གཏོགས་པ་ནི་བཙུན་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་བཙུན་པོ་ཐམས་ཅད་ལོ་ཞེས་ཤིང་།

ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

གསུམ་པ། ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་བརྒྱུད་ན་རབ་དབྱེ་ནི་ཤུ་ཙ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་བརྗོད་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་ཡོད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། རྟོག་བཅས་དབྱེད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། དམིགས་བཅས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། རྒྱས་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། ལྟ་བ་དང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ་དང་བརྒྱུད་དུ་བསྐྱུ་བར་བྱའོ།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཁམས་བཙུན་པོ་དེ་དག་ལས་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ། བསྟན་དུ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དྲི་བ་ནི་འོག་མ་རྣམས་ལ་འདེགས་པར་བྱའོ། །དེའི་ལན་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ནི་འདིར་གཟུགས་གྱི་ཁམས་གཅིག་སྤྱི་ཡོད་ཏེ། དེ་ནི་འདི་ནི་འདི་ནོ། །པ་བེ་ནི་པ་བེ་ནོའོ་ཞེས་(སྐྱུ་བསྟན་པས།)མིག་གི་དབང་པོ་(འི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་མིག་ཤེས།)ལ་བསྟན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱོད་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡང་ན་ཆོག་གིས་གཞན་གྱི་མིག་གི་རྣམ་(པར་)ཤེས་(པ་)སྤྱོད་པ་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་འཇུག་པ་ནི་བསྟན་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་གཟུགས་གྱི་ཁམས་གཅིག་སྤྱི་ཡོད་ནོ་^{༡༥}ཞེས་བཤད་དོ། །ཁམས་བཙུན་བཙུན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །(མདོ་ལས་ཀྱང་དག་སྤྱོད་གཟུགས་ནི་ཕྱིའི་སྤྱོད་མཆོད་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་དང་བ། གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་པ་དང་། དག་སྤྱོད་མིག་ནི་ནང་གི་སྤྱོད་མཆོད་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་དང་བ་གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་^{༡༦}ཞེས་ལུས་ཀྱི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །དག་སྤྱོད་ཆོས་རྣམས་ནི་ཕྱིའི་སྤྱོད་མཆོད་དེ་སྤྱོད་མཆོད་བཙུན་གཅིག་གིས་མ་བསྐྱུས་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའོ་^{༡༧}ཞེས་གསུངས་སོ།) ཡང་ཁམས་བཙུན་ལས་གཅིག་ཏུ་(སྤྱོད་པའི་)ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་བཙུན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཐོགས་པ་ནི་རྒྱགས་པ་ཡིན་ཏེ། (ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་དེ་དག་སྤྱོད་པ་ལ་ཐོགས་པ་སམ་ཞེ་ན་མུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ཡུལ་ཐོགས་སྤྱོད་མི་ཐོགས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བཙུན་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཡུལ་ལྟའོ། །གསུམ་པ་ནི་དབང་པོ་ལྟའོ། །བཞི་པ་ནི་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་པའོ། །ཡུལ་ཐོགས་དག་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་སམ་ཞེ་ན་ཆོག་ཕྱི་མ་དང་སྤྱོད་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་དེ་དག་ཡུལ་ལ་འདེགས་ཏེ་ཡུལ་མེད་པར་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་མི་སྤྱོད་བས་སོ། །ཡུལ་ལ་ཐོགས་ལ་དམིགས་པ་ལ་མི་ཐོགས་པ་

ནི་དབང་པོ་ལྟོ།) དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ལ་ཐོགས་པ་དང་། ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་ལོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་རང་གི་ཡུལ་དུ་གཞན་སྟེ་བའི་གོགས་བྱེད་པ་སྟེ་གཞུགས་ཅན་དག་གཅིག་གི་གོ་སར་གཅིག་རྒྱགས་(ནས་གཞུགས་ཅན་གཉིས་པ་མི་འབྱུང་)པ་ལོ།། (རྟུལ་རྫས་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བའང་རང་རང་གོ་སར་རྩིབ་མ་བཞེབས་ནས་གནས་པ་ཡིན་ནོ།) གཉིས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་གི་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པ་ལོ།།

གསུམ་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཛིན་གྱི་གཞན་ལ་མི་འཛིན་པ་ལོ། །དེ་ལ་འདིར་ནི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྟུལ་ཕྲན་རྣམས་གཅིག་གི་གོ་སར་གཅིག་འོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐོགས་པ་མེད་པར་གྲུབ་པོ།།

འོ་ན་འདིར་ཡུལ་དང་དམིགས་པ་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དབང་པོ་ལྟོའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གིས་འཛིན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཡུལ་ཐོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གདགས་པ་ལས་གསུངས་པའི་མིག་ལ་ཁུ་དང་སྐམ་ལ་ཐོགས་མི་ཐོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ལོ་དང་། མཚན་མོ་དང་ཉིན་པར་ཐོགས་མི་ཐོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ལོ་དང་། གཞན་ཡང་ཡུལ་དང་སྒྲིབ་ཐོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ལོ་དང་། ཡུལ་དང་དམིགས་ཐོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱང་བཤད་དོ།^{༡༤} དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་སྟོ་གྲོས་བརྟན་པས་ཀྱང་བརྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་ཡུལ་ལོ། །བརྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་སྒྲ་དང་བྱི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་བཞིའོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༥}

ཡང་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་རོ་བོར་ལུང་བརྟན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་ལུང་དུ་མ་བརྟན་པ་ནི་བརྒྱད་དེ། གང་ཞེན། ཐོགས་བཅས་སུ་བཤད་པའི་གཞུགས་ཅན་བཅུ་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ལས་གཞུགས་དང་སྒྲ་(གཉིས་ནི་དགེ་མི་དགེར་ཡང་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས།)མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་ལྟ་དང་བྱི་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་སོ། །གཞུགས་སྒྲ་མ་གཏོགས་པ་ནི་དེ་དག་དགེ་མི་དགེར་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར་ལུང་བརྟན་དུ་མེད་པ་ནི་ལུང་མ་བརྟན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཟག་མེད་འདུས་བྱས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་དངོས་པོར་ལུང་བརྟན་དུ་མེད་པས་ལུང་དུ་མ་བརྟན་པའོ་^{༡༦}ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་དེའི་མཚན་ཉིད་སྒྲ་དོར་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མིག་གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་བྱ་དང་། འདོད་པའི་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་མཚུངས་ལྟན་དང་

བཅས་པ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དོར་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའོ། ཡང་ན་
 དེ་དག་ལུང་མ་བསྟན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་གཞན་བཅུ་པོ་དག་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་
 བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཟུགས་སྒྲིབ་ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་བསྟན་པ་སེམས་དགེ་མི་
 དགེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་བས་ཀྱན་སྒྲོང་གིས་དགེ་མི་དགེ་དང་། སེམས་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་
 བ་དང་། (རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་ཀྱང་།) རིག་བྱེད་ཀྱིས་མ་བསྟན་པ་(རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད།)ནི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནི་གྲོགས་མ་ཆགས་པ་དང་། ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་།
 མཚུངས་པར་ལྡན་པས་དགེ་མི་དགེ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་ཁ་ཅིག་རོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་དགེ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་མཚུངས་ལྡན་ཀྱིས་དགེ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཀྱན་སྒྲོང་གིས་དགེ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་
 དོན་དམ་པར་དགེ་བའང་ཡོད་དོ། །(དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པའང་དགེ་བའོ།) མི་དགེ་བ་དང་ལུང་
 མ་བསྟན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་གེས་པར་བྱའོ། །

དགེ་མི་དགེ་མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དམ་པས་བསྟན་གནས་ཤིང་གཞོན་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྦྱེད་
 པ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱེད་པའོ། །ཁ་ཅིག་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡུན་དུ་བདེ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་
 སྦྱེད་པའོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཚར་བ་སྦྱེད་བྱེད་དགེ་བ་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བཏང་སྟོམས་ཀྱང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་འོང་
 ཡིད་དུ་མི་འོང་དང་ཞེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་བདེ་བ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁམས་བཙུག་ལས་འདོད་
 པའི་ཁམས་སྤྱ་གཏོགས་པ་(སྤྱི་མ་བཤམ་པ།)ནི་བཙུག་པོ་ཐམས་ཅད་དོ། །(དེའི་སྤྱི་པས་བདག་གིར་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།) གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་བཅུ་བཞིའོ། །གང་ཞེ་ན་དྲི་དང་རོ་དང་སྒྲིབ་རྣམས་དང་ལྗེའི་རྣམས་གེས་
 ཀྱི་ཁམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །དྲི་རོ་གཉིས་ནི་གཟུགས་ཁམས་ན་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་ཁམས་ཀྱི་ཟས་ཡིན་
 ལ་(བསྟན་པ་དང་བྱུང་བ་ལས་གཞན་པའི་དྲི་རོ་ལ་འོངས་སྦྱོང་བ་མེད་ལ། དེས་ན་)དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་
 དེར་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ནི་རིག་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་ཁམས་ཀྱི་ཟས་དང་ཟས་མ་ཡིན་
 པ་གཉིས་ཡོད་པས་ཁམས་ཟས་སྤྱ་གཏོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་
 བ་དང་། (ཁང་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་དང་།) གོས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲི་རོ་ལ་ནི་ཁམས་
 ཟས་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་གཟུགས་ཁམས་ན་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
 སྒྲིབ་རྣམས་གཉིས་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་དག་གི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་སྒྲིབ་འདོད་པ་ན་ཡོད་
 པ་དག་ཀྱང་དེ་པའི་དབང་པོས་འཛིན་མོད་ཀྱི་དྲི་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐུན་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ན་ཡོད་
 པའང་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེད་བྱས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལོ། །གལ་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པས་མི་

འབྲུང་ན་སྣ་ལྟེའི་དབང་པོ་དག་ཀྱང་མེད་པར་འབྱུང་རོ་ཞེན། དེ་ནི་(དགོང་པ་དང་བཅས་ཏེ།)ལུས་མཛེས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཛེས་པ་ནི་དབང་ཏེན་གྱིས་བྱ་བར་རྣམས་ཤིང་། (དབང་པོ་ཏེན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།) དགོས་
པ་^{༡༩} ཀྱང་རྒྱ་མེད་ན་མི་འབྲུང་ལ། (དགོས་པའི་དབང་གིས་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་གྱི།) དབང་པོའི་རྒྱ་ཡང་དེ་ལ་སླེད་
པས་ལས་བསལས་པ་ཡིན་ཞིང་། (དེ་ཡོད་པས་རྒྱ་མེད་མ་ཡིན་པས་རྒྱའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།) གང་ཞིག་ཡུལ་
ལ་སླེད་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་ཡུལ་ཅན་དབང་པོ་ལས་ཀྱང་སླེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པས་
མི་འབྲུང་བར་རིགས་སོ་ཞེས་སྒྲིབ་དཔོན་སྒྲིབ་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ནི་དབང་པོ་མེད་པའི་ཏེན་མི་སླིད་ལ། སྒྲེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་དབང་པོ་དང་བཅས་
པའི་ལུས་ལ་སླེད་པ་དང་བཅས་པས་ལས་གསོག་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་གཟུགས་ན་སྒྲིབ་པའི་
དབང་དུ་མཛོད་ནས་དབང་པོ་རྣམས་མ་ཆང་བ་མེད་ཅིང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་(པ་དང་འགལ་
ལོ་ཞེན་དེར་དབང་པོ་གང་དག་སླིད་པ་དེ་དག་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་གྱི། གཞན་དུ་ན་པོ་མོའི་དབང་པོ་འདྲ་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་
ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲེ་མཆོད་དུག་ལ་སླེད་པ་ཀྱང་ཏུ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཡུལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་ཆགས་
པ་དང་བྲལ་ཡང་དབང་པོ་ལ་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱ་ཡོད་པས་སྒྲིབ་པ་ལྟེའི་དབང་པོ་ཡོད་དོ། །པོ་མོའི་དབང་པོའི་རྒྱ་ནི་ཡུལ་ལ་
རིག་པའི་སྒྲིབ་པ་སླེད་པ་ཀྱང་ཏུ་སྒྲིབ་པས་ཡུལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སླེད་པ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ནི་བྲལ་བས་དེ་^{༡༩} མེད་ལ་གང་
མ་བྲལ་དེ་དག་མ་སྤངས།)པའི་ཕྱིར་སྣ་ལྟེའི་དབང་པོ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་
གཏོགས་པ་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལས་འདོད་
ཆགས་བྲལ་བ་དག་དེར་སྒྲེ་བས་དེ་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་མེད་ཅིང་དེ་དག་མེད་པས་དེ་དག་གི་
(བརྟན་པ་དང་དམིགས་པའི་)འབྲས་བུ་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལྷ་འང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གང་དག་བཤད་མ་ཐག་པ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དེ་གསུམ་ལ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། ལམ་གྱི་
བདེན་པར་གཏོགས་པའི་དེ་གསུམ་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་ཟག་བཅས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་
ལྷ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་
པ་རྣམས་རྒྱས་པར་འབྱུང་རོ། །དཔེས་སྟོན་པ་རྣམས་ནི་དག་བཅོམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་སྟོད་
ཀྱི་འཛིག་ཏེན་ནི་ཟག་པའི་གཏེན་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་ཟག་པའི་ཏེན་མ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
གཏིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པས་སྤང་བོ་
གསུམ་པ་མི་སླིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་བརྒྱད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་འཆད་པའི་སྐབས་ལས་

ནི་དཔེས་སྟོན་པས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་བསྟུས་པའི་རེག་བྱ་དང་ལུས་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཟག་མེད་ཏུ་འདོད་པར་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་རྟོག་བཅས་དབྱེད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ནི་ཡང་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་
ལས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཁམས་ལྷ་པོ་ཡིན་ཏེ། ཁ་བྱིར་བཏུས་ཤིང་(རྟོག་དབྱེད་ཀྱི་སས་བསྟུས་པ་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ལ་)རྩེད་ཞིབ་དང་མཚུངས་
པར་ལྷན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ལ་འབྲེལ་རྣམ་གཅོད་ཡིན་པས་(འཆད་པ་ན་འདི་སྐད་དུ།)རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཁམས་ལྷ་པོ། རྟོག་དང་དབྱེད་དང་བཅས་ཁོ་ན་ཞེས་གདོན་པར་བྱ་སྟེ། (རྟོག་བྱེད་དག་གིས་ནི་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་
ནི་རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་པའི་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ།) ག་མ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་
ལ་དབྱེད་པ་ཅམ་དང་། རྟོག་པ་ཡང་མེད་དབྱེད་པ་ཡང་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་པ་
དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་(ཅམ་པོ་)ན་ཡོད་པའི་ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་།
རྟོག་དབྱེད་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དབྱེད་པ་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་བྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱང་
པར་ཅན་ན་ཡོད་པའི་དབྱེད་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དང་། འདོད་པ་དང་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་(དངོས་གཞི་བསམ་གཏན་བྱང་པར་ཅན་ཀྱི་དབང་ཤེས་གསུམ་ནི་རྟོག་མེད་དབྱེད་ཅམ་མོ། ཡང་ན་གཉིས་ཀ་ཡོད་
ཀྱང་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་མོ་སེའི་སས་བསྟུས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ།)དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་ན་ཡོད་པའི་རྟོག་པ་ནི་རྟོག་པ་
མེད་ཅིང་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། (འདོད་པ་ན་རྟོག་པ་ལ་རྟོག་པ་གཉིས་པ་མེད་ཅིང་གྲགས་སུ་དབྱེད་པ་པེས་པར་ལྷན་
ལ་བྱང་པར་ཅན་ན་རྟོག་པ་སྤངས་ཤིང་དབྱེད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ།) རྟོག་པ་སྤངས་ཤིང་དབྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་
པའི་བྱིར་དང་(བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་)རྟོག་པ་ལ་རྟོག་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་
ཆད་ཀྱི་ཡིད་ལ་སོགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱང་པར་ཅན་ན་ཡོད་པའི་དབྱེད་པ་
དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོག་པ་ཡང་མེད་དབྱེད་པ་ཡང་མེད་
པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རྟོག་དབྱེད་སྤངས་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དབྱེད་པ་ལ་
དབྱེད་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། མཚུངས་ལྷན་པ་ཡིན་པ་དག་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྷན་
པའི་བྱིར་རོ། །(དེའི་བྱིར་རྟོག་དབྱེད་དང་བཅས་པའི་ས་ན་ཆོས་བཞི་ཡོད་དོ།) འོ་ན་ནི་དབྱེད་པ་མེད་ལ་རྟོག་པ་ཅམ་
ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དབྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་དབྱེད་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། བསམ་གཏན་
དང་པོ་མན་ཆད་ཀྱི་དབྱེད་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་

འོན་ཀྱང་མདོ་ལས་རྟོག་བཅས་དབྱེད་བཅས་ལ་སོགས་པ་ས་གསུམ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གསུངས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་མཛད་ནས་ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་ནི་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་ཡིན་པས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པ་ཡང་མེད་དབྱེད་པ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ་མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྡེ་པོ་དག་རྟོག་དབྱེད་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། མདོ་ལས་དགེ་སློང་དག་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་སྤོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྤོན་པོའོ་སྟུང་དུ་མ་ཡིན་ནོ་། །ཞེས་རྟོག་བྲལ་དུ་བཤད་པ་དང་(རྟོག་མེད་ཀྱི་ལུས་ངག་གིས་ལས་མི་སྤོང་བར་བཤད་པ་དང་།)འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་རྟོག་པའོ། །དེ་ལ་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

འོན་རྟོག་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི་སེམས་བྱུང་གི་ནང་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མིང་ལ་མ་སྟོས་པར་དོན་དྲན་པ་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་ཐམས་ཅད་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་(པ་མཉམ་གཞག་མིན།)པའི་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་སྟེས་ནས་ཐོབ་པའོ།

གསུམ་པ་དམིགས་བཅས་ལ་སོགས་པ་ལྡེ་ནི་ཡང་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་ནི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་ལྷག་མ་ཕྱེད་དང་བཅུ་གཅིག་ནི་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པས་དམིགས་པ་མེད་པར་གྲུབ་པོ། ཁམས་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་སེམས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པ་ནི་དགྲ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞེ་ན། གང་དག་དམིགས་སུ་བཤད་པ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་དང་བཅས་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྤྱོད། (དེ་ལ་བརྒྱད་པོ་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་པས་དབང་པོ་ལའི་ཆོག་ས་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་དང་སྤྱོད་ནི་རེག་བྱ་འཛིན་པ་མི་སྤྱོད་པས་སོ།) ཁམས་ལྷག་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྡེ་དང་གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་དགྲུ་པོ་རྣམས་ནི་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དབང་པོ་ལྡེ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཟིན་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་དག་ཟིན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དབང་པོའི་ཆོག་ས་ན་ཡོད་པ་

དག་ནི་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ཀྱང་རྩ་བ་མ་གཏོགས་
 པའི་སྐྱེ་དང་བ་སྐྱེ་དང་སེན་མོ་དང་སོ་དང་བཤང་གཅི་དང་མཆི་ལ་མ་དང་སྐྱབས་དང་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་དང་།
 རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་གཟུགས་སོགས་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཟིན་པའོ། །འདིར་ཟིན་པའི་དོན་ནི་དབང་
 པོ་ལ་ཕན་གཞོན་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཆོར་བ་བདེ་སྤྲུག་སྟེ་བའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་
 གྱི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་གཟུང་བ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་ན་སེམས་དང་བཅས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་གྱིས་ཀྱང་ཟིན་པ་ནི་ལུས་སྤྲུག་གཏོགས་པ་རྣམས་ཏེ། ཕན་ཚུན་མཐུན་པར་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གིས་རྟེན་གྱིས་དངོས་པོར་ཉེ་བར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 བཤད་དོ།

འདིར་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མ་ཟིན་པ་ཡིན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་
 སྐྱེ་བས་ཀྱན་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདས་མ་འོངས་ནི་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོར་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའང་དབང་པོར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀྱན་ལས་བཏུས་དང་། སྤང་
 པོ་ལྟ་བུ་ལས་ཀྱང་མིག་སོགས་ལྟ་ཟིན་པ་ཁོ་ནར་བཤད་ཅིང་།^{༡༩} བྱེ་བཤད་ལས་ཀྱང་། གཞན་ལས་འདི་
 དག་གཉིས་སུ་མ་བསྟན་ཏམ་ཞེན། བསྟན་མོད་ཀྱི་དེ་ལ་ཡང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་ཟིན་པ་མ་ཡིན་
 པ་མ་བརྗོད་དེ། དེ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དོ། །མེད་པ་ནི་ཟིན་པ་འཕམ་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །ད་
 ལྟར་བཞི་རང་ཡོད་པར་གནས་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཉིད་དེ། མིག་
 ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཟིན་པ་མ་ཡིན་མོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་དག་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟིན་པ་ཡིན་པས་
 ན་མ་ཟིན་པ་དགྲ་དང་ཟིན་པ་ལྟ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་བཞི་ཡིན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་རིགས་པར་མངོན་ནོ།

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་རིག་བྱའི་ཁམས་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་རྣམས་པ་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་ཏེ་ས་ལ་སོགས་བཞི་འབྱུང་བ་དང་། འཇམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་དགྲ་པོ་ནི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་
 ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེ་
 རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད་^{༢༠} ཅེས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུའི་གཟུགས་
 སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 ཁམས་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་མོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་(སྟེ་གཟུགས་ཅན་མིན་)པོ།

འདིར་བཅུན་པ་སངས་རྒྱུ་ལྟ་མཆོད་གཟུགས་ཅན་དུ་བཅུ་འབྱུང་བ་ཅམ་ཡིན་མོ་ཞེས་ཟེར་བ་
 ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་བཞི་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ཀྱང་སྤྲ་

བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གྲང་རེག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ལ་སོགས་པས་སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་ཞིང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་གྲང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། དག་སྟོང་(རེག་བྱ་ནི་ཕྱིའི་སྒྲེ་མཆོད་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའོ་ཞེས་པ་དང་།)མིག་ནི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆོད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཞུགས་དང་བ་གཞུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་མདོ་ལས། གང་མིག་གི་ཤེད་གོང་བུ་ལ་སྤྱི་བ་མཁུང་པར་གྱུར་བ་གང་ཡིན་པ།^{༡༩} ཞེས་(མིག་དང་ས་ཁམས་གཅིག་ཏུ།)གསུངས་པའི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དབང་པོ་དང་ཆོགས་པའི་དབང་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་སྟོང་མི་འདི་ནི་ཁམས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་(ཁམས་དྲུག་ལས་མེད་པ་སྒྲུབ་དུ་བསྟན།)པའང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ཙམ་ཁོ་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་ཉིད་སེམས་ལས་བྱུང་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདྲུ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཆོས་འདི་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སེམས་ལ་བརྟེན་པའོ་^{༢༠}ཞེས་པ་དང་། སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༢༡} །ཡང་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གཞུགས་ཅན་བཙུ་ནི་(རྩལ་ཕན་འདུས་པའི་ཕྱིར།)གཅིག་ཏུ་རྩལ་ཕན་བསགས་པའོ། །ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཡང་ཁམས་དེ་དག་ལས་གཙོད་པར་བྱེད་པ་སྟ་རེ་ལྟ་བུ་དང་། གཙད་པར་བྱ་བ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་ནི་གཞུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཙད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདུས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དུམ་བུར་བྱེད་པ་ལ་བརྗོད་པ་ན་དབང་པོ་རྣམས་ནི་འབྲེལ་བའི་རྒྱན་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དེ། ལུས་ལ་སོགས་པ་བཙད་པའི་ཡན་ལག་ལ་དབང་པོ་མེད་(པས་དབང་པོ་གཉིས་སུ་བྱར།)པའི་ཕྱིར་རོ། (ཡོད་ན་དེས་ཀྱང་དེ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ།) འོན་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་རྩེ་མོ་བཙད་པ་འབྱུང་བ་ན་དེ་དག་གིས་རེག་བྱ་འཛིན་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བཙད་པའི་རྩེ་མོ་ལ་སོགས་པས་ནི་རེག་བྱ་མི་འཛིན་གྱི་དེ་དག་འབྱུར་བ་ན་འཛིན་པ་ནི་དབང་པོ་ཅན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བས་རྒྱས་བྱུང་གི་དབང་པོ་སྤྱར་སྒྲེས་པས་ཡིན་ནོ། །ཁྱིད་སུ་ལ་སོགས་པའི་མཇུག་མ་བཙད་པ་འགྲུལ་བའང་རྒྱུད་གིས་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་དང་སེམས་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་གཉིས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཙོད་པར་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འོད་ལྟར་དང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་ནི་རྒྱན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནི་ལུས་མེད་པས་འདུས་པར་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་གཙོད་པར་བྱེད་པ་དང་བཙད་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་མ་

ཡིན་ནོ། །རི་ལྷར་བྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་དག་གཅིད་བྱེད་དང་གཅིད་བྱ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མེས་བསྐུ་ག་
པར་བྱ་བ་དང་སྤང་གིས་འཇལ་བར་བྱེད་པ་འདྲ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་དོ། །སྤྱི་པར་བྱེད་པ་མེ་དང་གཞལ་བར་
བྱ་བ་མར་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་མི་མཐུན་པར་སྤྱོད། །རི་ལྷར་སྤྱི་ཞེན། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྤྱི་པར་བྱེད་པ་ནི་མེ་ཁོ་
ན་ཡིན་པས་རེག་བྱ་དང་། །གཞལ་བར་བྱ་བ་ནི་ལྷི་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གཉིས་ཀའང་རེག་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་ལ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རེག་བྱ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་བྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་(འདུས་
པ་)ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

བཞི་པ་བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ཡང་ཁམས་བཙེ་བ་རྒྱུད་ལས་རྣམ་པར་སྤྱིན་
པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་ཁམས་ལྡེ་ཡིན་ཏེ། །མི་དགེ་བ་དང་
དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། །རྒྱས་པའི་རྒྱ་དག་གིས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་
རྣམ་པར་སྤྱིན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བས་ན་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་ཞེས་རྒྱ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆོག་མི་མཛོན་
པར་བྱས་པ་སྟེ་དཔེར་ན་བ་ལང་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་རྩ་ལ་བ་ལང་གི་ཤིང་རྩ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་
ལས་ལྷས་པ་མཐུ་ལྷན་དུ་སྤྱིན་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་སྟེ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཞེས་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་འཇལ། །ཡང་ན་རྣམ་སྤྱིན་གྱི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་སྤྱིན་གྱི་མིང་
གིས་བཏགས་ནས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ལོ་མ་ལ་ཆོད་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ནི་བཞི་སྟེ། །ཟས་དང་། །བསྐྱེད་པའི་དུལ་བྱིས་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་བྱ་
བ་དང་། །གཉིད་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ཉིད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་མོད་
གྱི་དེ་ནི་མི་གཞོད་པ་ཅམ་དུ་ཟད་གྱི་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་(ཏེ་ཐག་ཏུ་སྤྱི་པར་)སྤྱོད་དཔོན་
འཆད་དོ། །དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །རྒྱས་པའི་རྒྱ་དེ་ནི་རྣམ་སྤྱིན་གྱི་རྒྱ། (དེ་
དབང་པོ།) ལ་ཕྱིར་བཞིན་དུ་བསྐྱོར་ཏེ་གནས་པས་ཀྱན་དུ་སྤྱང་རོ། །(སྟེ་ཟས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པས་རྣམ་སྤྱིན་དབང་པོ་
ལ་ཡང་ཕན་འདོགས་པས་སོ།) །གལ་ཏེ་ནང་གི་ལྷ་ལ་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་ན་བྱུང་བ་གཉིས་ཁོ་ནར་མི་
འཐད་ལ། །མེད་ན་ཐ་མ་གསུམ། །རྣམ་ཅིག་མ་སྟེ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་སྤྱི་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
པའི་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་ཅིག་དང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་གཞན་ནི་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་མ་བྱུང་བ་འགའ་
ཡང་མེད་དོ་ཞེས་^{༡༠}བཤད་པ་དང་འགའ་ལོ་ཞེན། །དེ་གཉིས་ལ་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་པར་ལས་བྱི་མ་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཐུན་ཡོད་པས་སྤྱིན་ཕྱི་མ་མེད་ལ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་
པ་མེད་པས་སྤྱིན་དང་པོ་ལས་གྲོལ་ལོ། །(ཐ་དད་པ་ཡོད་ན་གི་བའི་རོ་ལ་ཡང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་དམིགས་པར་
ཐལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱིར་རྣམ་སྤྱིན་ཆད་ཀྱང་རྒྱས་བྱུང་གིས་གནས་པ་ཡོད་དེ་རོ་ལ་བཞིན། །རྒྱས་

བྱང་མེད་ཀྱང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་གནས་པ་ཡོད་པ་དེ་དཔྱལ་བའི་ལུས་བཞིན་ནོ།)

སྒྲིའི་ཁམས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྒྲིས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་གཟུགས་ཅན་(ནི་ཆད་ནས་མཚམས་མི་སྒྱོར་
ཞིང་།)འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། སྒྲི་ནི་(ཆད་ནས་མཚམས་སྒྱོར་ཞིང་བརྗོད་པར་)འདོད་པའི་དབང་
གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་སྒྲི་
གདངས་ཀྱི་མཚན། །གང་གིས་འཕྱོང་བར་འགྱུར་བ་མཉན་པར་གྱིས། །ཆོག་རྩ་བ་དང་ནི་ཀྱལ་བ་རྣམ་
སྒྲངས་པས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་^{༡༠༩}(སྟོན་པས་གསུང་།)རྣམ་སྒྲིན་ལས་
སྒྲིས་པར་བཤད་པ་དང་།

ལུང་ཕན་ཆོགས་ལས། (ཆོད་པ་ལྟར་ལ།) སྟན་པ་བཟང་ལུན་གྱི་ང་རོ་སྟན་པའང་སྟོན་སངས་རྒྱས་
འཁོར་བ་འཛིན་གི་མཆོད་རྟེན་ལ་དྲིལ་བ་ལུས་པ་དང་ཁུ་བྱག་ཏུ་སྒྲིས་པ་ན་སངས་རྒྱས་འོད་སྒྲུང་ལ་སེམས་
དད་པས་སྐད་སྟན་པ་བྱུང་སྟེ་བསྐྱོར་བ་བྱས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་བྱུང་བར་བཤད་^{༡༠༩}པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
འདི་ལ་ཉི་འགྲེལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲི་བ་རྣམས་ནི་ལས་དེ་དག་ལས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་བ་དག་འགྲུབ་ལ།
དེ་ལས་ནི་གསུང་ཆངས་པའི་སྒྲི་དབྱངས་ལྟར་སྟན་པ་འབྱུང་བས་བརྒྱད་པ་གསུམ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་
འདོད་ལ། །ཁ་ཆེ་བ་ནི་ལས་ལས་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྒྲིས་པའི་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་རྒྱས་བྱུང་དང་། དེ་ལས་
རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་གསུང་དབྱངས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ།
གཉིས་ཀ་ལྟར་ནའང་དེ་དག་ལས་བརྒྱད་ནས་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི་དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཆད་ནས་མཚམས་མི་སྒྱོར་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། (དེ་ཙམ་གྱིས་རྣམ་སྒྲིན་
དུ་མི་འགྱུར་ན་ཆོར་བ་ལའང་མཚུངས་ཏེ་ལས་ལས་འབྱུང་བ་དེ་ལས་ཆོར་བ་སྒྲིས་པས་སོ་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ་སྒྲི་འདོད་དགྲུང་འབྱུང་བས་
དང་ལུས་ཆོར་འགལ་ཞིག་མི་འདོད་ཀྱང་འབྱུང་བས་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་ལ་ད་ལྟར་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྒྱུན་ལས་ལྟར་བ་ཁ་ཅིག་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་ནོ།)།
དེའི་ཕྱིར་སྒྲི་ལ་(ལས་རྒྱས་ན་སྐད་ཆེ་བས་)རྒྱས་བྱུང་དང་(རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཡོད་པས།)རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཡོད་དོ་
ཞེས་བྱ་བར་གཤེགས་སོ། །རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྒྲིས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་
ཀྱི་ཁམས་ཏེ་ཐོགས་པ་མེད་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་།
རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་བྱུང་ནི་མེད་དེ། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་བསགས་པར་
མི་གནས་པས་གཟུགས་ཅན་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་ལྷག་མ་གཞན་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་རྣམ་
བཞིན་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པ་དག་
ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ག་དང་། ཕྱི་རོལ་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བས་གནས་སོ།།

ལྟ་བུ་རྒྱས་ཡོད་པ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ནི་ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་ཏུ་རྟག་ཅིང་བརྟན་

པའི་རྩལ་སྤྱོད་པོར་ཡོད་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་པུ་འབྲེལ་མ་བྱས་སོ། །དེ་
ལ་རྩལ་སྤྱོད་པ་ནི་རྟག་ཅིང་བརྟན་པར་གནས་པ་དང་། རོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་དུ་གྲུབ་པ་
དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་བཞི་ལས་འདིར་ནི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་ལྷག་
མ་རྣམས་ནི་(འདུས་བྱས་ཡིན་པས།)རྟག་ཅིང་བརྟན་པའི་རྩལ་སྤྱོད་པར་གྲུབ་པོ། །ཁམས་དེ་དག་ལས་ཐ་མ་
ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་མ་བྱུང་བའི་སྐད་
ཅིག་མ་(ཡང་ཡོད་)སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེན། སྟུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་
པོའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཟག་མེད་གསུམ་ནི་འཛིག་རྟེན་
ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་ཟག་མེད་སྤྱི་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བས་(དེ་ཡང་འདི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
ཡིན་ལ། སྟུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་བཟོད་བྱ་རྒྱུ་གསུམ་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཡིན་པས་དེ་ཡང་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་
བ་ཡིན་ནོ།) འདི་དག་གིས་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་རྣམ་སྟོན་སྟེ། ཐོགས་པ་མེད་བརྒྱུད་ཅེས་བྱ་བའི་སྤྱིར་
བཏང་བ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། (ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོའི།) ཡིད་ལ་སོགས་པ་གསུམ་
རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་སྟོན་ལས་མ་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འདུས་མ་བྱས་རྟག་པ་ནི་
བྱུང་བ་གསུམ་ག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། (ཟག་མེད་དང་པོ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་
ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།)

འོན་ཀང་མིག་གི་ཁམས་དང་མི་ལྷན་པ་ལས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་
གསར་དུ་ཐོབ་པ་མ་ཞེན། ལུ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟར་མིག་གི་ཁམས་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དག་སོ་སོ་
དང་ཞེས་པས་ལུ་དང་པོ་གཉིས་བསྟན་རྟེ། དེ་ལ་ལུ་དང་པོ་མིག་གི་དབང་པོ་དང་མི་ལྷན་པ་ལས་ལྷན་པ་
ཐོབ་ལ་མིག་ཤེས་དང་མི་ལྷན་པ་ནི་འདོད་པར་སྦྱེས་པ་རིམ་གྱིས་མིག་གི་དབང་པོ་འཐོབ་པ་(ལ་ལུང་མ་
བསྟན་ཀྱི་ཐོབ་པ་བྱིར་མི་འབྱུང་གི་དུས་མཉམ་པས།)དང་། གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
ཡན་ཆད་དུ་སྦྱེས་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི་མིག་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན། (ཀྱི་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་དུ་འབྱུང་བས་
དེས་ན།) ལྷར་དུ་ཐོབ་ཟེན་པའི་བྱིར་དང་། གཉིས་པ་(གཟུགས་མེད་)ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རང་
ས་ན་མིག་ཤེས་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དབང་པོ་ནི་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། (དེ་ཡང་མིག་ཁོ་ན་དང་ལྷན་པ་ནི་
བསམ་གཏན་བྱི་མ་གསུམ་དུ་སྦྱེས་པ་མིག་ཤེས་མཛོད་དུ་མི་བྱེད་པ་ནོ། མིག་ཤེས་ཁོ་ན་དང་ལྷན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་མིག་མ་ཐོབ་པ་དང་
ཉམས་པ་དང་སྟེ། མིག་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལྷར་བྱིར་མི་འབྱུང་བ་མིག་ཤེས་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་ལྷན་ནོ། གཉིས་ཀ་དང་
ལྷན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་མིག་ཐོབ་པ་མ་ཉམས་པ་དང་། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྦྱེས་པ་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ཆོས་སྟེ། བསམ་
གཏན་དང་པོ་གསུམ་ལ་ནི་གཞན་གྱིས་པའི་མིག་ཀྱང་སྤྲིད་དོ། །བཞི་པ་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་སྦྱེས་པ་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་དང་གཟུགས་

དག་དང་། མིག་ཤེས་དང་གཟུགས་དག་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་པའི་མུ་བཞི་སོགས་ཀྱང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མིག་དང་ཡིན་ལ་གཟུགས་དང་མ་ཡིན་པ་ནི་རིམ་གྱིས་མིག་དབང་ཐོབ་པ་ནསྟེ། གཟུགས་གསར་དུ་ཐོབ་ལ་མིག་མ་ཐོབ་པ་ནི་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ནས་འོག་མར་སྒྲེབ་འང་བར་སྤྱིད་དབང་པོ་ཆང་བར་འབྱུང་བས་སོ། །མུ་གསུམ་དང་བཞི་པ་ནི་ལྷན་པ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་གང་མིག་གི་ཁམས་དང་ལྷན་པ་དེ་གཟུགས་དང་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེན་ཆོག་སྟེ་མ་དང་སྒྲོར་ཏེ་མིག་དང་ལྷན་པ་དེ་གཟུགས་དང་ཡང་ལྷན་ནོ། །གཟུགས་དང་ཡིན་ལ་མིག་དང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དམུས་ལོང་དང་མིག་མ་ཐོབ་པ་ལྷན་ལྷན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱུན་གྱིས་ཉམས་པའོ། །མིག་ཤེས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེ་གཟུགས་ཀྱང་ཐོབ་པས་ཞེན། སོ་སོ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད་ཅེས་པ་མུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྒྲེས་པ་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནསྟེ། གཉིས་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་དུ་སྒྲེས་པ་ནསྟེ། གསུམ་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་འདོད་པ་ཆང་ས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྲེས་པ་ནསྟེ། བཞི་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲེབ་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། དང་པོ་ནས་ཤི་ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲེབ་ས་ཏེ་འདི་ལ་སྟར་ནས་ལྷན་པས་སོ། །མིག་ཤེས་དང་ལྷན་པ་དེ་གཟུགས་དང་ཡང་ལྷན་ནམ་ཞེན་ལྷན་ནོ་ཞེས་བརྟེན་དེ། གཟུགས་དང་ལྷན་པས་མིག་ཤེས་དང་མི་ལྷན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་དུ་སྒྲེས་པའི་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་ནསྟེ། རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་རྟོ། །) མིག་ཤེས་མི་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ཐོབ་པ་ལ་མིག་དང་མི་ལྷན་པའི་མུ་གཉིས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་པ་དག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་གཟུགས་ལ་ལྷ་བ་དང་། (རང་ས་ན་མིག་ཤེས་མེད་པས་སྟར་ནས་མི་ལྷན་ནོ།) བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་བར་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྲོར་བའི་ཆོན་སྟེ། དང་པོ་ནི་གཟུགས་ཁམས་པ་དག་དབང་པོ་ཆང་བ་ཅན་ཡིན་པས་མིག་སྟར་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་ནི་བར་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྲོར་བ་ན་ནམ་ཤེས་དགོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་(གསར་དུ་ཐོབ་ཀྱང་ལྷོག་ལས་མིག་གི་ཁམས་དང་ནི་སྟར་མེད་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ནི་བར་མ་ཆད་པས་ཐོས་ཟེན་པ་བཞིན་དུ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །^{༡༥}

མུ་གསུམ་པ་མིག་གི་ཁམས་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་འཕྲོབ་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྲེབ་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་སྟར་དེ་གཉིས་དང་མི་ལྷན་པས་བར་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྲོར་བ་ན་བར་སྤྱིད་པ་ནི་དབང་པོ་ཆང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ཤེས་དགོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཐོབ་པའང་གནས་སྐབས་དང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མུ་བཞི་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡང་ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་(སྟེ་གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་བ་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲེབ་པ་དང་། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་སྒྲེས་པ་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། འདོད་པའི་མིག་ལྷན་ཅིག་ཅར་ཤི་བ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྒྲེས་པ་དང་རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྟན་པ་རྣམས་སོ། །)གཞན་ཡང་ཡང་གི་སྒྲུས་འགྲེལ་པ་ལས་ལྷན་པའི་མུ་བཞི་དང་མིག་དང་གཟུགས་དང་། མིག་ཤེས་དང་གཟུགས་ཀྱིས་འཕྲོབ་པ་དང་ལྷན་པ་

གཟུང་བར་འཆད་དོ།^{༡༠༥} །ཡང་ཁམས་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་ནང་གི་ཡིན་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་(དུག་དང་
ནམ་ཤེས་དུག་དང་།)བཅུ་གཉིས་ཏེ། གང་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་སོགས་པས་བསྟུས་པ་སྒྲི་དང་དྲི་དང་རོ་དང་
རེག་བྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་དུག་མ་གཏོགས་པའོ། །དེས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དུག་ནི་ཕྱིའི་ཡིན་
པར་གྲུབ་པོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ལ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དག་ནང་ཡིན་ལ། མཚུངས་
པར་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་པའ་ཆེ་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་དག་ཕྱི་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བཤད་པར་
རིགས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཕྱིའི་སྒྲི་མཆེད་དུག་ཅེས་གྲགས་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པར་
མངོན་ནོ། །འདིར་ནང་དང་ཕྱི་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་དང་མ་བསྟུས་པ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་
ཀྱི་བདག་ལ་ནང་དང་བདག་མེད་པ་ལ་ཕྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱི་རོལ་པས་ཀྱན་བཏགས་པ་ལྟར་ནི་མི་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་ལུང་སེལ་བྱ་ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ལྟ་སྟེ་ཞེས་མགོན་དུ་
འགྱུར། །མཁས་པས་བདག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ནི། །དུལ་བས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར།^{༡༠༦} །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ལ་བདག་གི་སྒྲི་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གཟུང་བར་
དཀའ་ཞིང་མྱར་བར་འཇུག །གང་དུ་འདོད་པ་དེར་འཇུག་བྱེད། །སེམས་དུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་
དུལ་བས་ནི་བདེ་བ་འདྲེན།^{༡༠༧} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་ཁམས་བཙུང་བཙུང་པོ་དེ་དག་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཅིག་ཏུ་རྟེན་པ་དང་
བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་སྟེ། (ཡུལ་གང་ཞིག་ཤེས་པ་གང་གི་ཡུལ་དུ་ངེས་ལ་དེ་ལ་ཤེས་པ་དེ་སྟེས་པའམ་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་
དེ་ནི་རྟེན་བཅས་ཡིན་ན་ཡིད་ཤེས་མ་སྟེས་པའམ་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལམ་ཆོས་དེ་ནི་གང་མེད་པས་འདི་ལྟར།) འཕགས་
པའམ་སོ་སོའི་སྒྲི་པོ་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་དག་གིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྒྲི་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ཁུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འདིའི་ལུགས་ཀྱི་རང་རིག་མི་འདོད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནི་རང་
གི་ཤེས་པ་དང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ། རང་རིག་འདོད་ན་ནི་དེ་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་
སྒྲི་བའི་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་རྟག་ཏུ་རྟེན་བཅས་ཡིན་ནོ།། (འོ་ན་ཁམས་བཙུང་བཙུང་པོ་ཐམས་ཅད་རྟེན་
བཅས་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་དེ་ཁོ་ནས་རྟེན་བཅས་སུ་མི་འཛོག་གི་སྟེ། ལྷག་མ་
རྣམས་ལ་ནི་རང་རང་བྱེད་པ་གཞན་ཡོད་པས་དེ་མི་བྱེད་པ་ནི་དེ་མཚུངས་སོ།།) ཁམས་ལྷག་མ་བཅུ་བདུན་པོ་དག་ནི་དེ་དང་
མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཀྱང་གི་སྒྲི་རྟེན་པ་དང་བཅས་པའང་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། མིག་གང་གིས་གཟུགས་བརྟུས་པ་དང་ལྟ་བ་དང་

ལྟ་བར་འགྱུར་བ་ནི་རྟེན་བཅས་ཡིན་པ་ནས་ལུས་ཀྱི་བར་དུ་འང་དེ་བཞིན་དུ་གཤམ་པར་བྱ་སྟེ། (ཁམས་གང་ཞིག་རང་གི་ལས་བྱེད་པས་སོ།) དེ་དང་མཚུངས་པ་ནི་མིག་གང་གིས་གཟུགས་མ་མཐོང་བར་འགགས་པ་དང་། འགག་བ་དང་། འགག་པར་འགྱུར་བ་དང་མི་སྒྲིལ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བ་དག་ཟེར་ལ། ལུབ་ཕྱོགས་པ་ནི་མི་སྒྲིལ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་(འདོད་པ་དང་དང་པོ་ལྟ་བུ།)རྣམ་གཤམ་དང་ལྡན་པ་དང་(གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི།) མི་ལྡན་པ་གཉིས་ཡོད་པས་ལྡར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ལྟ་ལའང་(མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང་ཞེས་སོགས།)སྒྲུབ་པར་བྱའོ། (དེ་ལ་མིག་སོགས་བཞིའི་རྒྱལ་ནི་རེས་འགའ་ཐམས་ཅད་རྟེན་བཅས་སམ་དེ་མཚུངས་དང་རེས་འགའ་ཕྱོགས་རེའོ། །ལུས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བསྐྱེད་དེ་ཞིག་པར་ཐལ་བས་སོ་ཞེས་ཟེར་གྲུང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེད་གྲུང་ཞིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ལས་ཀྱིས་གཟུང་བས་སོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ།) སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནི་སྒྲིལ་བ་ཐམས་ཅད་རྟེན་བཅས། (ཡིན་ཏེ་དམིགས་པ་འཛོན་པས་)དང་། མི་སྒྲིལ་བ་(དེ་མི་མཛོན་པ།)ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་གཤམ་སྒྲིལ་བ་དག་རང་གི་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་རེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་བྱེད་པར་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གང་ཞིག་རང་གི་བྱ་བའི་ལས་མི་བྱེད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པ་དང་། བྱེད་པ་དེ་ནི་རྟེན་བཅས་ཏེ། དེ་ཡང་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་ཁམས་དུག་ནི་སྒྲིལ་བུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གིས་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་མི་སྒྲིལ་བས་གཅིག་གིས་རྟེན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བཅས་དང་། གཅིག་གི་དེ་མཚུངས་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ལ། (དེ་ཡང་གཅིག་གི་རྟེན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ཀྱན་གྱི་རྟེན་བཅས་ཡིན་ཏེ་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུང་རང་གི་བྱ་བ་བྱས་པས་སོ། །གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྟེན་བཅས་མིན་ནོ་ཞེ་ན་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ནའོ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་གང་ཟག་གཅིག་གི་དབང་པོ་དང་གཤམ་པས་གང་ཟག་དུ་མའི་ཡུལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་སོ་དེས་ན་འདི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུང་མོང་བ་མིན་པས་དེའི་བྱ་བ་ཡང་རྒྱད་གཅིག་གི་བཞག་གོ།) གཟུགས་ནས་རིག་བྱའི་བར་ཁམས་ལྟ་ནི་རྒྱ་བ་དང་ཕྱོག་དང་གྲུང་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཅིག་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་གཞན་མང་པོའང་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་སྒྲིལ་བས་དེ་དག་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་གང་ཞིག་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་རྟེན་བཅས་དང་། གང་ཞིག་ལྟ་སོགས་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ནོ།། (དེ་ཡང་ཡུལ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་གང་ཟག་དུ་མའི་གཤམ་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱད་དུ་མའི་དབང་གིས་འཛོག་གོ།) གལ་ཏེ་གཟུགས་སྒྲིག་གཉིས་མ་ཕྱད་པར་འཛོན་པས་དེ་ལྟ་ཡིན་དུ་ཆུག་ན་དྲི་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱད་ནས་འཛོན་པས་གང་དག་ལྟ་བུ་བྱིན་གྱི་དབང་པོས་འཛོན་པ་དེ་དག་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་དབང་པོས་མི་འཛོན་པས་ཐུན་མོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་སོགས་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་གལ་ཏེ་ལྟ་བུ་བྱིན་གྱི་སྒྲིལ་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱད་ན་དེའི་སྒྲིལ་རྣམ་གཤམ་སོགས་སྐྱེད་ལ། འོ་ན་ཏེ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་སྒྲིལ་དབང་པོ་

ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱད་ན་དེའི་སྤེལ་ཆུང་གིས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་གཅིག་ཁོ་ནའི་སྤེལ་ཆུང་གིས་
 སོགས་སྐྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤེལ་ནང་ན་གནས་པའི་སྤེལ་ཆུང་མོ་ལ་སོགས་པའི་སྤེལ་ཆུང་
 གིས་ལ་སོགས་པ་འདྲ་སྐྱེད་པ་སྤེལ་པས་གང་གི་སྤེལ་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱད་པ་དེ་ཁོ་ནའི་སྤེལ་ཆུང་
 གིས་ལ་སོགས་པར་སྐྱེད་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐུན་མོང་བ་མ་ཡིན་
 པས་རྒྱུད་གཅིག་གི་དབང་གིས་བཞག་ལ། གཞུགས་སོགས་ལྟ་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་རྒྱུད་དུ་མའི་དབང་
 གིས་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།། (འོ་ན་ཆོས་ཀྱང་གང་འཛིན་པའི་རྟེན་བཅས་དང་མི་འཛིན་པའི་དེ་མཆུངས་
 ཡིན་ཞེ་ན། དོན་ལྟ་ནི་དེ་ལྟ་ཁོ་ན་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁ་ཅིག་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པར་འགག་པ་ཡོད་ལ། ཆོས་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་དུས་ཀྱིས་མ་
 བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་གཤམ་སྐྱེད་ཅིག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས་མི་མཆུངས་སོ།།)

འདིར་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ལ་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཆུངས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་བྱེ་
 བྱག་དུ་སྤྱོད་པས་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། གོང་མ་བ་དག་
 བྱེ་དེ་མི་འདོད་པས་ཀྱན་ལས་བདུས་དང་། སྤང་བོ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལས་དངོས་སུ་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་
 གི་ཁམས་གཞུགས་ཅན་ལྟ་བུ་ལོ་ཉིད་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཆུངས་སུ་བཤད་ལ།^{༡༠༩} ཁམས་གཞན་དག་ལ་ནི་
 དེ་གཉིས་མ་བཤད་མོད་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་བརྒྱུད་
 བྱེ་རྟེན་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཞུགས་སོགས་སྤྱོད་པ་ཀྱི་ཁམས་ལྟ་བུ་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཆུངས་གཉིས་
 ཀྱི་འགྱུར་ཉེ། བྱེ་བཤད་ལས། མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་གི་རྟེན་
 པ་མཆུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཆུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདུ་ཡིན་པས་
 འདི་དག་གི་རྟེན་པ་མཆུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཆུངས་པ་ནི་ངེས་པའོ། །གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་སོ་སོའི་
 རྒྱུད་ལ་རྟེན་པ་མཆུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཆུངས་པ་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །རྣམ་པར་གྲུབ་པ་ལས་བྱེད་པ་
 གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་དག་ལ་ནི་རྟེན་པ་མཆུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཆུངས་པ་ཞེས་མི་བརྗོད་
 དོ་^{༡༡༠}ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དུག་པ་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས། མིག་གི་
 ཁམས་ལ་སོགས་པ་གཞུགས་ཅན་བཅུ་ནི་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཉེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། (དེས་ཀྱན་ནས་མ་བསྐྱུངས་པས།) དེ་དང་
 འབྲེལ་བའང་མ་ཡིན་པས་མཐོང་སྤང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེ་ལྷ་མ་གཞུགས་ཅན་བཅུ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་
 པ་དེ་བཞིན་དུ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་ལྟ་བུ་ཡང་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ཉེ། (ཁ་ཕྱིར་ལྷ་ས་ཤིང་།) རྒྱ་མཚན་ནི་ལྷ་
 མ་དང་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་ཐ་མ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ནི་སྒྲོམ་

སྤང་དང་། མཐོང་སྤང་དང་། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ལྟ་བ་(དང་ཐེ་ཆོས་)ལ་སོགས་པ་
འོག་ནས་འཆད་པའི་ཕྱ་རྒྱས་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་། དེ་དག་གི་
མཚན་ཉིད་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་། ཟག་
བཅས་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སྤོམ་སྤང་དང་། (ཉིས་པ་མེད་པས།) ཟག་མེད་རྣམས་ནི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའོ།།

འདིར་གནས་མའི་བུའི་སྤེལ་དག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་མཐོང་སྤང་
ཡིན་ཏེ། (འཕགས་ལམ་དང་འགལ་བས།) མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འགག་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་
རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་ངན་སོང་གི་འགོ་བ་འགགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །དེ་
དགག་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། (ཉོན་
མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན།) གལ་ཏེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན་འདོད་པའི་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་
ཕྱིར་དང་། (དག་བ་ཡིན་ན།) དག་ཅུ་ཆད་པ་དག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དག་བའང་མ་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱང་
གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་པ་ལ་འོག་པར་མི་རྟོག་ཅིང་དེའི་རྗེས་འབྲང་དང་
ཐོབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེས་ན་གཟུགས་དང་དབང་གསལ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཡང་མཐོང་སྤང་མིན་ནོ།) དེ་ལ་
ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་ནི་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལས་མི་དག་པའོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་
གཉིས་གའང་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་ལ་ཡིད་
ལས་སྐྱེས་པ་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མཐོང་སྤང་ཡིན་(འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤང་བས།)ན་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པའི་ཆོ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། །དེའི་ཆོ་སོ་མཐོང་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའང་
བརྗོད་དེ། (འདོད་ན་སོ་སྐྱེས་གང་ཞེན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཐོབ་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡིན་པས་
གསལ་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་སོ་སྐྱེས་ནི་ས་དགུ་བ་སྟེ། སྤོམ་ལམ་གྱིས་སོ་སོའི་ཉོན་མོངས་ས་དགུ་པའི་རྣམ་པ་སྤྱོང་བ་ན་དེ་ཡང་སྤོང་སྟེ།
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པའི་ཟག་བཅས་རྣམས་ཅན་གྱི་སྤང་རྒྱལ་ནི་དེར་འདོད་དོ། །འོ་ན་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཀྱང་སོ་སྐྱེར་འགྱུར་རོ་
ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། དུམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ཐོབ་པ་གཙོད་པས་རྣམ་པར་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐོབ་དང་ས་འཕྲོས་
ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འགྱུར་ཞེས་པས་སོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་སྤོངས་¹⁹⁰བར་མི་འགྱུར་ཏེ་གཉིན་པོ་སྐྱེས་ན་ཡིན་ནོ།) འོ་ན་མཐོང་ལམ་
སྐྱེས་པ་ན་དེ་དག་འགག་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།

བདུན་པ་ལྟ་བ་དང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡང་ཁམས་བཙུག་ལས་མིག་གི་

ཁམས་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མིག་ནི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་ཡུལ་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གང་ཞེ་ན། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་པ་དང་། སློབ་པའི་ལྟ་བུ་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ལྟ་བུ་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། འདི་ལ་དང་པོ་ལྟ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། རྒྱལ་པ་ནི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ནི་སྒྲིམ་སྒྲུང་གི་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དང་དེ་མེད་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་དེ་དག་གིས་ཤེས་བྱའི་ཚོས་ལ་ལྟ་བུ་པ་ན་རིམ་པ་ལྟར་(ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མེད་ཅིང་མ་རིག་པའི་སྒྲིན་གྱིས་གཡོགས་པས་དང་། བདེན་བཞེསླིའི་ཚུལ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པས་ལོག་ལྟ་སྒྲིན་མེད་པས་དང་། མཐོང་སྒྲུང་གི་སྒྲིན་མེད་ལ་སྒྲིམ་སྒྲུང་གི་སྒྲིན་ཡོད་པས་དང་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིན་མེད་པས་སོ།)སྒྲིན་དང་བཅས་པ་དང་སྒྲིན་མེད་པའི་མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་པ་བཞིན་དུ་མི་གསལ་བ་དང་ཅུང་ཟད་གསལ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཤེས་རབ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྟན་དུ་སྒྱུས་པའི་སློ་སྟེ་ཤེས་རབ་དགེ་བ་ནི་རིམ་རྒྱུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་པ་(མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་)མ་ཡིན་ཏེ། (ལྟ་བུ་)དེ་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་མིག་གྲང་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ངེས་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མིག་གིས་ནི་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་པ་ཞེས་བྱའི་ངེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། (ཤེས་རབ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའོ།) མིག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྟ་འཕམ་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་(སྒྲིབ་པ་ལ་)རྟེན་པ་དང་བཅས་པའི་མིག་གིས་མཐོང་གི་དེ་དང་མཚུངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། འདི་ལྟ་ན་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིག་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བ་ནི་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ན་དེ་ནི་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་ཕྱིག་པ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་གྲང་མཐོང་བར་འགྱུར་ན་ཕྱིག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་དེ་སྒྲོག་པར་བྱེད་དེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཡང་བསྒྲིབས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། (སྟན་པ་ལ་སོགས་)སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ལ་རྒྱུ་མཛང་བས་རྣམ་ཤེས་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་མཛང་ན་(མཛིང་བྱ་དང་།)རྒྱུ་དང་ཤེས་དང་ལྟང་ཆེར་ལ་སོགས་པས་ཆོད་པ་ལ་འང་རྣམ་ཤེས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། (རྣམ་ཤེས་ཐོགས་མེད་ཡིན་ཀྱང་ཆོད་པའི་ཡུལ་མི་མཐོང་སྟེ་རྒྱུན་སྒྲུང་བ་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པའོ།) འོ་ན་མདོ་ལས་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མིག་ལ་རྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཁྱེད་ཀྱི་འཕྲོད་པོ་དེ་

གཤམ་ཏེ་མིག་(གིས་གཟུགས་མཐོང་ན་མེ་རེས་མིག་གིས་མེ་རེ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་)གཅིག་གིས་མཐོང་ངམ་(འོན་ཏེ།)
གཉིས་གསུམ་(མིག་གིས་གཅིག་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་)མཐོང་ཞེན། མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་རྣམ་ཤེས་(རྣམ་)གཅིག་
སྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་མཐོང་སྟེ་མིག་གཅིག་གིས་བལྟས་ན་མི་གསལ་བ་ལ་མིག་གཉིས་ཀ་སྟེ་ནས་
བལྟས་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་(དང་གཅིག་ཁོ་ནས་མཐོང་ན་སྟེ་ཁྱེད་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་)རྟོ། རྟོན་
རྣམ་པར་ཆད་པས་རྣམ་ཤེས་ཆད་པར་ཐལ་(དེ་འདྲོད་ན་རྣམ་ཤེས་རྣམ་མེ་རེ་བར་མཆུང་བའི་རྣམ་མཆུང་བས་ཉམས་པར་
ཐལ།)བའང་མེད་དེ། རྣམ་ཤེས་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་ན་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་(དང་བརྒྱུ་ཕྱིན་ལྟ་བུའི་
མིག་སྟོང་གིས་ཀྱང་མིག་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་)རྟོ། །ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་གང་རུང་མེ་རེས་ཀྱང་མཐོང་བར་སྟོན་
པའོ། །གཤམ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པས་ཡུལ་སྟངས་འཛིན་ན་(ཉེ་རིང་མི་འཐད་ལ།)འོན་ཏེ་(སྟངས་པ།)མ་ཡིན་(ན་
ཐོགས་པ་མི་འཐད་དོ།)ཞེན། མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བའི་ཁམས་གསུམ་མི་ཡུལ་དང་མ་སྟངས་པར་འཛིན་ཏེ།
(གཤམ་ལ་སོགས་པས་ཆོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་།) རྒྱང་རིང་པོའི་གཟུགས་སྒྲུ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཡིད་གྱིས་ཀྱང་འདས་མ་འོངས་དང་ཐག་རིང་པོ་དག་ཀྱང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་རྟོ། (ཡིད་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་པས་ཡུལ་དང་མི་སྟངས་ལ་མིག་ཀྱང་མ་སྟངས་པ་འཛིན་ཏེ་སྟངས་འཛིན་ན་མིག་
ལ་བྱ་གསུམ་པའི་མིག་སྒྲུན་ལ་སོགས་པའང་མཐོང་བར་ཐལ་བ་དང་། ཐག་རིང་པོའི་གཟུགས་ཀྱང་སྟངས་ཡུན་རིང་པོས་མཐོང་བར་
འགྱུར་ཏེ། མིག་དེ་འགྲོ་དང་ལྟ་གྱུར་ཅིག་རྒྱང་རིང་ཡུན་རིང་གིས་མཐོང་འགྱུར་ཞེས་སོ། །འཁུག་ན་པའི་ནང་གི་སྒྲུ་ཐོས་པས་རྣ་བ་སྟངས་
མ་སྟངས་གཉིས་ཀའོ་ཟེར་མོད་གྱི། འདི་ལྟར་གང་སྟོགས་ལ་སོགས་པ་ན་གྲགས་པའི་སྒྲུས་འདིར་འོང་ན་རྒྱན་དང་ལྟ་བར་འགྱུར་ལ། ཤེས་
པ་དེར་སོང་ན་ལུས་དང་བྲལ་བར་ཐལ་བས་མ་སྟངས་པར་མཛོམ་ནོ། །གཞན་ཡང་ཡུལ་དང་སྟངས་པ་ཡིན་ན་འདྲོད་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་པ་
རྣམས་ལ་ལྟའི་མིག་རྣ་བའི་མཛོན་གསུམ་གྱི་བར་འགྱུར་ཏེ་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དང་སྟངས་འཛིན་པས་མཛོན་གསུམ་གྱི་སྟངས་པ་བཞེན་
ནོ་མ་སྟངས་ན་ཐག་རིང་བ་དང་ཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འཛིན་ཞེན། དེ་ནི་སྟངས་པ་ཡང་མཆུང་བས་ཏེ་མིག་སྒྲུན་
དང་རང་དང་ལྟ་ཅིག་སྟེས་པའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་རི་ལྟར་མི་འཛིན། འོན་ཀྱང་རུང་ཡུལ་གཞན་མི་འཛིན་པ་ནི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཏེ་ཁབ་
ལེན་གྱིས་ལྟགས་འདྲེན་པ་བཞེན་ནོ།། ལྟ་དང་ལྟེ་དང་ལུས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་མི་མ་སྟངས་པ་ལས་གཞན་དུ་ཡུལ་དང་
སྟངས་འཛིན་ཏེ། (རྟོན་རྒྱང་རིང་ན་གནས་པའི་དྲི་ཡང་)དབྱུགས་མ་རྒྱབས་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་
ཡང་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །སྟངས་པ་ཞེས་བྱ་བའང་(དབང་པོ་དང་
ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཐོན།)འདབ་ཆགས་པར་གནས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བར་(ན་རྒྱལ་ཐོན་གཞན་)མེད་པར་གནས་པ་ལ་བརྟེན་
གྱི་རེག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (དེ་ཡང་བར་ན་རྒྱལ་ཐོན་གཞན་མེད་ཅིང་གཉིས་འདབ་ཆགས་པར་གནས་པ་ནི་སྟངས་པའི་དོན་ནོ།)།
སྟོགས་ཐམས་ཅད་གྱིས་རེག་ན་རྒྱལ་ཐོན་རྣམས་འདྲེས་(པས་རགས་པ་རྩོམ་མི་རྩས་པར་འགྱུར།)སྟོགས་རེས་རེག་

ན་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྩལ་ཕྱན་ནི་མི་རེག་ལ་བསགས་པར་གནས་པ་རེག་གྲང་དེ་ནི་
ཆ་བཅས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དོ།།

ཡང་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དང་ཕྱད་པར་བཤད་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་དབང་པོའི་རྩལ་ཕྱར་བར་དང་ཡུལ་
གྱི་རྩལ་ཕྱར་བར་རྣམས་ནི་མཉམ་པར་འཛིན་པར་འདོད་དེ། གང་ཕྱད་པ་དེ་འཛིན་ཅིང་མ་ཕྱད་པ་མི་འཛིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཚད་མི་དབྱེད་ལ། མིག་དང་རྣ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་མ་རེས་ཏེ།
རེས་འགའ་དབང་པོ་བས་ཆེ་བ་དང་། རེས་འགའ་ཚུང་བ་དང་། རེས་འགའ་མཉམ་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
(བསགས་པ་ལ་དམིགས་པས་རྩལ་ཕྱན་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་མེད་དོ།) ཡང་ཁམས་དེ་དག་ལས་ཐ་མ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་འདས་པ་འགགས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་
པ་ལྷ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཤེས་པ་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་ད་ལྟར་བའང་ཡིན་ནོ། །འང་གི་སྒྲིམ་ནི་ཡིད་འདས་པའང་ཡིན་ནོཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདིར་འགྲེལ་པ་ལས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་
དེ་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སུ་བཞི་སྟེ་ཞེས་³⁰ འབྱུང་བས་
རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ལྷ་ལ་ལྟོས་ནས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྷ་ནི་རྣམ་ཤེས་ལྷའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་གྱི་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་མ་ཡིན་པས་སུ་དང་པོ་དང་།
ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་འདས་མ་ཐག་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྟེས་པ་རྣམས། ཐ་མ་མིན་མཚུངས་
དེ་མ་ཐག་ཅེས་འབྱུང་བས་སུ་གཉིས་པ་དང་། (ཡིན་ཏེ་རྣམ་ཤེས་དུག་རྟེན་དབང་པོ་དུག་ཏུ་རེས་པས།) འདས་མ་ཐག་
པའི་ཡིད་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་སུ་གསུམ་པ་དང་། ཕྱིའི་ཁམས་གཟུགས་ཅན་ལྷ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་མཚུངས་
ལྷན་མ་ཡིན་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་སུ་བཞི་པའོ།།

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་སྤྱི་མ་རྟེན་དང་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྟེན་གྱིས་དངོས་
པོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་སུ་གསུམ་པ་དང་། སུ་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ནི་སྤྱིར་བཤད་པ་དང་འདྲ་ལ། སུ་དང་
པོ་ནི་མེད་དེ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་གང་ཡིན་པ་དེ་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྟེན་གྲང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
ཏེ་མིག་གིས་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ་བ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པར་བརྟེན་གྱི་གཟུགས་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པར་མི་བརྟེན་ཅེ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གྱུར་པས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། བན་གཞི་དེ་གིས་བདེ་སྟུག་དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་
འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་རིང་མཐོང་ཚད་ཡིན་ན། །རྩྱུར་ཤོག་བྱ་རྟེན་བརྟེན་པར་གྱིས།³¹ །ཞེས་འབྱུང་བ་

ལྟར་བྱ་ཆོད་ཀྱི་མིག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གསལ་བས་གཟུགས་མི་གསལ་བ་ཡང་དཔག་ཆད་དུ་མས་བར་དུ་
 ཆོད་པ་ལའང་མིག་གེས་སྒྲེ་ཞིང་། རྣ་བ་ལ་སོགས་པའང་དེ་དང་འདྲ་བས་དབང་པོ་གསལ་བ་དང་མི་
 གསལ་བས་རྣམ་གེས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་སྒྲེ་བའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་སོགས་འགྱུར་པས་ནི་
 རྣམ་གེས་དེ་དག་འགྱུར་བར་མ་དེས་པའི་བྱིར་རོ། (ཡུལ་སྤྱུག་མི་སྤྱུག་གི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱུག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་ཡུལ་ལ་ཆགས་
 བུལ་ལམ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བུལ་ལ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དབང་པོ་གསལ་ན་ཡུལ་མི་གསལ་ཡང་བྱ་ཆོད་ལྟར་གསལ་བ་གསལ་བར་སྒྲེ་
 བའི་བྱིར་དང་། དབང་པོ་མི་གསལ་ན་ཡུལ་གསལ་ཡང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།) དེ་ལྟ་བུས་ན་མིག་གི་རྣམ་གེས་ལ་
 སོགས་པའི་རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་བྱིར་མིག་གི་རྣམ་གེས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་དབང་པོ་
 དེ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་དང་དབང་པོ་དེ་དག་རྒྱ་དྲ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་གེས་སྒྲེད་
 པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་མིག་གི་རྣམ་གེས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བདག་སྟེན་དབང་པོ་
 དེ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་ནི་རྣམ་པར་གཤམ་ཏེ་རྟེན་སྒྲེད་ནས་ཀྱི་སྒྲུ་གྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ལ་
 སོགས་པའི་ཡུལ་དང་ཡིད་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཤིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་
 རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་དག་གིས་ནི་མ་བསྟན་ཏེ། (གཟུགས་ནི་གསལ་བ་ཐུན་མོང་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་མིག་གེས་དང་ཡིད་གེས་གཉིས་
 ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ་མིག་ནི་མིག་གེས་ལ་ཁོར་བཅས་ཁོར་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ནི་གང་ཟག་ཐུན་མོང་པའི་གེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་
 ཏེ་གང་ཟག་དུ་མའི་མིག་གེས་དང་ཡིད་གེས་སྒྲེད་པས་སོ་མིག་གིས་རྒྱ་དྲ་གཅིག་ཁོར་ཡིན་གེས་སྒྲེད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས།)

དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱ་ཡི་བྱིར་། །དེའི་ཐ་སྟོད་
 དབང་པོས་བྱས།¹⁹³ །ཞེས་བཤད་དོ། །ཡང་གལ་ཏེ་ལུས་གང་ལ་གནས་ཏེ་མིག་(ཡིད་དང་བ་)གི་གཟུགས་
 ལ་ལྟ་བ་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པས་སྒྲེ་ལ་སོགས་པ་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ན་ལུས་དང་མིག་ལ་སོགས་
 པ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་རྣམ་གེས་རྣམས་ས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། ཐ་དད་པ་དང་གཅིག་པའང་
 ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་ལུས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་ཏེ། (དེ་ལ་འདོད་པར་སྒྲེས་པ་རང་གི་ས་པའི་མིག་
 གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པའོ། །འདོད་པ་བས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མིག་གི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་
 པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་བཞིག་ས་ཐ་དད་པ་སྟེ། གཞན་ལ་ནི་ཅི་རིགས་སུ་སྒྱུར་རོ། །བཞིག་ས་གཅིག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་དང་པོའི་ས་པ་ཁོ་
 ན་སྟེ་དེ་ཡན་ཆད་ན་རང་གི་ས་པའི་དབང་གེས་མེད་པས་སོ། །རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཡང་ན་གེས་པ་ཁོ་ནས་ཡུལ་མཐོང་བ་ལ་
 སོགས་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་དབང་གེས་མཛོད་དུ་མ་བྱས་པའི་ཆེ་ཡུལ་མི་མཐོང་བ་སོགས་སུ་ཐལ་ལོ།) ལུས་ནི་འདིར་
 རྟེན་ཁོག་པ་ལ་འདོད་དོ། །དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་དང་ཡུལ་གཟུགས་སྒྲེ་ཤིག་བྱ་
 གསུམ་ནི་(ས་ལྟ་བུ།)འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་ན་ཡོད་དོ། །མིག་སྒྲེ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་གཤིས་གསུམ་ནི་
 འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ། །དྲི་རོ་དང་སྒྲེ་མེད་རྣམ་གཤིས་ནི་འདོད་པའི་ས་པ་

ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གོང་མའི་ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ས་ན་མིག་མཚོག་ཡོད་པས་
 འོག་མའི་མིག་གིས་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེའི་ས་པའི་མིག་གས་གོང་མའི་ས་པའི་མིག་གི་
 རྟེན་ཡིན་ནོ། །འོག་མའི་མིག་གི་ཡུལ་ནི་ས་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་གཟུགས་ནི་ཕྱ་བས་
 དེས་དེ་མཐོང་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་ས་པ་དང་འོག་མའི་ས་པའི་གཟུགས་ནི་མིག་གི་
 ཡུལ་ཡིན་ནོ། །(དེས་ན་འདོད་པའི་མིག་ས་གཅིག་ནས་བཞི་པའི་ས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།) ས་གོང་མའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའང་ས་འོག་མའི་མིག་ལ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་རྣམ་ཤེས་མཚོག་ནི་འོག་མའི་མིག་དམན་པ་ལ་མི་
 རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གལ་ཏེ་རྟེན་ན་དབང་ཤེས་དེས་རང་གི་ས་པའི་ཡུལ་མི་མཐོང་བར་ཐལ་ཏེ་དེའི་རྟེན་མིག་དེས་ཡུལ་གོང་མ་མི་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱུང་བ་ཡོད་དེ་དབང་ཤེས་ནི་དེའི་རྟེན་དབང་པོ་དེ་དང་ཡུལ་ལ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་བསལ།)
 འོག་མའི་(བསམ་གཏན་དང་པོ།)རྣམ་ཤེས་དང་རང་གི་ས་པ་ནི་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འོག་མའི་རྣམ་ཤེས་
 རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བའང་འདོད་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ལ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ན་
 རྣམ་ཤེས་གྱུ་ཚོམ་པ་ཡོད་པས་(དེ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ལ།)དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་
 གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རང་ས་ན་སྟོ་ལྟེ་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བསྟན་ཏེ། བསམ་
 གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་ན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ས་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་ལ་ལུས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ས་གང་གི་རྣམ་
 ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་བྱེད་ཅིང་གཟུགས་མཐོང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་(ཙམ་པོ་)དེའི་(ས་)གཟུགས་ནི་ས་ཐམས་
 ཅད་དུ་མཐོང་སྟེ། རང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་མའི་ས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་། །དེ་ཡང་ཅི་
 རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ནི་རང་གི་ས་པའི་
 གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་ནི་བསྐྱལ་པའི་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ས་རང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་མའི་ས་པའི་
 གཟུགས་མཐོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྟེན་དོ། །(དེ་ཡང་དང་པོའི་མིག་ཤེས་བཞི་པའི་མིག་ལ་རྟེན་ན་ལྟ་བུ་ཀྱི་གཟུགས་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མཚོག་དམན་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། རྟེན་གོང་མའི་དབང་པོ་མཚོག་ཡིན་པས་མི་ངན་རྒྱལ་
 པོ་མཚོག་ལ་རྟེན་ནས་བྱ་བ་བཟང་པོ་རྒྱུ་བ་བཞིན་ནོ།) རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ས་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བར་མ་ཟད་
 རྟེན་ལུས་ཀྱི་འང་(ཡུལ་)གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐོང་ཞིང་རྟེན་བྱེད་(རྟེན་)དེ།
 འདི་ལྟར་གཟུགས་ནི་འདོད་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ས་པ་དང་། (གོང་མའི་མིག་སྟེད་ནས་དང་པོའི་མིག་
 ཤེས་ཀྱིས་ལྟ་ན་)གོང་མའི་ས་པ་(འི་གཟུགས་)མཐོང་ངོ་། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གསུམ་པའི་བར་གྱིས་རང་
 ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་སའི་གཟུགས་མཐོང་ངོ་། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལུས་ལས་ནི་རང་ས་དང་འོག་

མའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་(གོང་ན་གཟུགས་མེད་པས་སོ།)ངོ་། (ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ནི་འདོད་པའི་
ལུས་ལ་བསམ་མོ།) རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ནི་འདོད་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སའི་རྣམ་ཤེས་དང་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལུས་ལ་ནི་རང་སའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་
སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་གྱི་ལུས་ལ་ནི་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་སྐྱེད་
པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་ལུས་ཀྱི་འང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་བྱ་བའང་ཅི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
གསུངས་སོ་ཞེས་རིགས་པར་བྱའོ། །དབང་པོ་གཞན་ལ་སྦྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རི་ལྟར་མིག་ལ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ལྟར་ན་བའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུས་ལ་འོག་མའི་རྣ་བ་མིན། རྣ་བའི་
གོང་མའི་སྒྲིམ་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་སྒྲི། ལུས་ཀྱི་འང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། ཞེས་རྒྱ་ཆེར་
སྦྱར་བར་བྱའོ། །སྣ་དང་ལྟེ་དང་ལུས་ཀྱི་ཐམས་གསུམ་པོ་དག་གི་ནི་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་གྱི་ལུས་
ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་འཛིན་པས་ཆོད་པ་དང་རིང་བའི་དོན་
ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་སྦྱར་བའང་ནས་དམིགས་གྱིས་བསམ་ལ་བ་ནི་ལུས་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་རིག་བྱ་ནི་རང་
གི་ས་པ་ཡིན་ལ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་བཞི་པའི་བར་དུ་སྐྱེས་པ་དག་རིག་བྱ་
འཛིན་ན་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་དང་། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས་པ་དག་རིག་
བྱ་འཛིན་ན་རང་རང་གི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་རྟེན་ལུས་ནི་ས་
མ་དེས་ཏེ། རེས་འགའ་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་པ་དང་རེས་འགའ་མི་མཚུངས་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་ས་
ལྟ་ཆར་གྱི་ལུས་ལ་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་ཏེ་དེ་ལ་བཞི་ཀ་ས་མཚུངས་པ་འདོད་པའི་ལུས་ལ་འདོད་པའི་ཡིད་དབང་གིས་འདོད་པའི་ཆོས་ལ་
དམིགས་པའི་འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་མཚུངས་པ་འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་པའམ། འདོད་པའི་
སྦྱུལ་པ་ལས་ལྷང་བ་ན་ཡིད་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ལ་ཡིད་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་གང་རུང་ངོ་གོང་ནས་འོག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ན་ཡིད་ནི་ས་གོང་མ་དང་
རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་ནི་འོག་ས་པ་སྟེ་འོག་ནས་གོང་དུ་སྐྱེ་ན་བསྐྱོག་པའོ། །ཆོས་ནི་རང་ས་དང་ས་ཐམས་ཅད་པ་དང་སས་མ་བསྐྱས་པའང་
ཡུལ་དུ་བྱེད་དོ། །བསམ་གཏན་དག་ཡུལ་ཡོད་དགུ་ཡིན།^{༡༧} ཞེས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དག་རྣམས་ཀྱི། སྦྱོང་ཡུལ་
ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན།^{༡༨} ཞེས་དམིགས་བསམ་པ་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པས་སོ།) འདི་ནི་གནས་གསུམ་པ་དང་བརྒྱད་
པར་(ཡང་)འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

བརྒྱད་པ་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ་ནི་ཡང་ཐམས་པོ་བརྒྱད་
ལས་(རྣམ་ཤེས་གང་གི་ཤེས་ཤིང་ཆོས་དང་མིག་སོགས་གསལ་བའི་ཕྱིར།)རྣམ་ཤེས་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་

ནས་རེག་བྱའི་པར་ཕྱི་རྒྱུ་མཆད་ལྔ་(ཁོན་)ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ནི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་།
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ།།

དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་མདོ་ལས་གྱུང་། དག་སྒྲོང་དག་གཟུགས་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
 དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡིད་ལ་རྟེན་པའོ།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷག་མ་ཁམས་བཅུ་གསུམ་ནི་སྒོ་
 ལྷའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཤུས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
 (བམ་ཟེ་རང་བཞིན་ཉན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མིག་སོགས་དབང་པོ་དུག་དང་། མོ་དང་མོ་དང་སྟག་དང་ཚོར་བ་ལྟ་དང་དད་སོགས་ལྟ་
 དང་མི་ཤེས་པ་གུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ། དབང་པོ་ནི་བྱ་ཅུ་གཉིས་^{༡༢} །གསུངས་པ་ལ་ཚོས་མཛོན་པ་རྣམས་ནི་
 དམིགས་བཅུས་ཡིན་པས་ཡིད་སྟོག་གི་དབང་པོའི་མཛུགས་ཏུ་འདོན་མོད་གྱི་མདོ་སྟེ་པ་ནི་དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྟེ། མཆེད་དུག་རྣམ་པར་བཞག་པ་
 ལ་མ་གུས་པར་འཇུར་བས་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་འདོན་པར་བྱེད་དོ།) ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་ཚོས་གྱི་ཁམས་གྱི་
 རྟོགས་གཅིག་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཚོས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་(ཁིང་བརྟན)པས་རྟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་དག་
 ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་མདོ་ལས། དབང་པོ་རྣམས་ཤེས་འབྱུང་ན་ཁམས་དེ་དག་ལས་དབང་པོ་ཡིན་པ་ནི་དུ། མ་ཡིན་
པ་ནི་དུ་ནི་ཞེ། ཁམས་དེ་དག་(བཅའ་ཟེ་རང་བཞིན་ཉན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མདོ་ལས། མིག་སྟགས་དུག་དང་། མོ་དང་མོ་
དང་སྟག་དང་བདེ་བ་ལ་སྟགས་པ་ལྟ་དང་དད་སྟགས་ལྟ་དང་མི་ཤེས་པ་ཀླུ་ཤེས་པ་རྩེད་པ་ལ་སྟགས་པ་ཟག་མེད་གསུམ་སྟེ་དབང་པོ་
ནི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་གསུངས་པ།^{༡༩})ལས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སྤྱེད་སྟོག་དང་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་སྟགས་པ་ལྟ་དང་དད་པ་
ལ་སྟགས་པ་ལྟ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་ཆ་སྟེ་བརྩུ་བཞི་དང་། མིག་ལ་སྟགས་པའི་ཁམས་གང་
དག་ནང་གིར་བཤད་པ་(མིག་སྟགས་ལྟ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཁམས་བརྩན་ཏེ།)བརྩུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ།
མིག་ལ་སྟགས་པ་ལྟ་ནི་སོ་སོར་དབང་པོ་ལྟ་དང་། མོ་མོའི་དབང་པོ་ནི་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བརྩན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇི་
ལྟར་ན་ལྷག་མ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱེད་དང་གཟུགས་ལ་སྟགས་པ་ལྟ་ནི་དབང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ།

དགོསྟོང་གནས་གསུམ་དག་ལ་མཁས་འདོད་པ། གང་དེ་ཚོས་མཛོན་གཞུང་གི་ཆ་ཤས་ལས། ཡིན་
སྟེར་གང་ལ་འདུན་པ་རབ་འཇུག་པ། དེ་ཡིས་དང་པོར་གཞུང་འདིར་འཇུག་པར་གྱིས།

ཚེས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་ཁམས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གནས་
དང་པོའི་བཤད་པའོ།།

གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ།

༥ ད་ནི་གནས་གཉིས་པ་འཆད་པ་ན་འདས་མ་ཐག་པར། ཚས་ཀྱི་ཕྱིད་དང་གང་དག་ནི། །བཅུ་གཉིས་ནང་གིར་བཤད་དབང་པོ། །ཞེས་བཤད་པའི་དབང་པོའི་གངས་དག་ནི་དུ། དོན་གང་ཞེ་ན། དབང་པོའི་གངས་ནི་མདོ་ལས། བྲམ་ཟེ་རང་བཞིན་ཉན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། བྲམ་ཟེ་དབང་པོ་ནི་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་དུག་པའི་སྒྲི་དང་དབང་པོ་ཞེས་སྒྲུར་ཏེ་མིག་དང་ན་བ་དང་སྒྲ་དང་ལྟེ་དང་ལྟུང་དང་ཡིད་དང་མོ་དང་པོ་དང་སྒྲིག་དང་བདེ་བ་དང་སྒྲུག་བསྐལ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་དང་བཅུང་སྟོམས་དང་དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་བྱ་བ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་མི་ཤེས་པ་ཀྱུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་ཀྱུན་ཤེས་པ་དང་ཀྱུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོའོ། །བྲམ་ཟེ་འདི་དག་ནི་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་ཏེ། འདི་ཙམ་གྱིས་དབང་པོ་རྣམས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་བཤད་པ་ལ་དབང་པོའི་རང་བཞིན་ངས་པར་བྱ་བ་དང་། ཞར་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྒྲེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

དབང་པོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་དུག་ལས་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི་གང་ཞིག་གང་ལ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པར་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་གང་ལ་དབང་བྱེད་ཅེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་ལྟས་མཛེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྟས་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་བ་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིད་པ་དང་། གཟུགས་བརྟན་སོ། །སྒྲི་སྟན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྟོན་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་བཞི་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་ཏོ། །དེ་ལ་ལྟས་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་བ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ནི་མིག་དང་རྣ་བས་ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དག་མཐོང་བ་དང་ཐོས་ནས་ཡང་བ་ལས་ལྟས་སྐྱེད་བའི་བྱིར་དང་། སྒྲ་ལྟས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་ཟས་ལ་འོངས་སྐྱེད་པས་ལྟས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཐོ་མོ་དང་སྒྲིག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བཞི་རྣམས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་དོན་གཉིས་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཐོ་མོའི་དབང་པོ་དེ་དག་ནི་ཐོ་མོ་ཐོ་མོ་ཞེས་ཐོ་དང་མོ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། བྱེད་པར་དུ་ཐོའི་དབང་པོས་ནི་མོ་ལས་ཀྱང་བྱེད་པར་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་ལས་བརྒྱུག་པ་མོའི་དབང་པོས་ནི་ཐོ་ལས་བྱེད་པར་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །

གཞན་དག་ནི་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་ལའང་དབང་བྱེད་དེ། དེ་དག་ནི་སྟོམ་མིན་དང་

མཚམས་མེད་དང་། དགེ་རྩ་གཅོད་པ་དང་། རྣོམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གཞིར་རུ་གི་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སློག་གི་དབང་པོས་ནི་རིས་མཐུན་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། དེའི་རྒྱུན་གནས་པ་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །ཡིད་ཀྱིས་ནི་ཡང་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། ཡིད་དགེ་བར་གནས་ན་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་འདྲ་དགེ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོའི་རོ་བོ་དང་མཐུན་པར་དབང་བྱེད་དེ།

རྣམ་པར་འབྱེད་པ་བསྟུས་པའི་སྣོམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པའི་དང་པོའི་མདོ་ལས། འཛིག་རྟེན་སེམས་ཀྱིས་བྲིད་པ་སྟེ། །སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བྲངས་པ་ཡིན། །སེམས་ཀྱི་ཆོས་ནི་གཅིག་པུ་ཡི། །དབང་གི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཀྱན་འགོ།⁹ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུག་ཏུ་སྦྱོར་བའི་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་པ་སྟེ། ལུས་མཛེས་པར་ནི་དབང་རྟེན་གྱིས་བྲེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་སྦྱང་བ་དང་ཐ་སྟོད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའདྲ་དབང་པོ་ལ་རྟེན་པའི་རྣམ་གཤམ་གྱིས་བྲེད་པའི་ཕྱིར་དང་།

མདོ་ལས་པོ་ཆངས་པ་བྲེད་པའི་གནས་ཡོད་ཀྱི་བྱུང་མེད་ཆངས་པ་བྲེད་པའི་གནས་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ་མོའི་དབང་པོ་མེད་པའི་གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྟ་དང་བསྟུན་པ་དང་པོའི་མེད་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སློག་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བྲེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་ནི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོར་བ་ལྟ་དང་དད་སོགས་ལྟ་དང་ཀྱན་གཤམ་བྲེད་སོགས་གསུམ་སྟེ་བརྒྱུད་པོ་དེ་རྣམས་ནི་རིམ་བུར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བ་དང་། སྟུག་བསྟུན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་རིམ་བུར་ཆགས་སྤང་སྟོངས་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་དད་སོགས་ལྟ་རྣམ་བྱང་གི་རྒྱ་དང་། མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་བརྒྱུད་པོ་རྣམ་བྱང་གི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རྣམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་སྟེ་མཆེད་དུག་གི་མདོ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་བསྟུས་པའི་སྣོམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པའི་མདོ་ལས། བདེ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་མཉམ་པར་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟུག་བསྟུན་གྱི་རྒྱ་ཅན་གྱི་དད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མིག་གིས་རྣམ་པར་གཤམ་པར་བྱེད་པའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་རྟེན་ཏེ་ཡིད་བདེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་པ་སྦྱོར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་བདེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་པ་དུ་ག་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་པ་དུ་ག་དང་བཏང་སྟོམས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་དུ་ག་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་སྟེས་བུ་ལ་ལ་ནི་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་ནི་སྤང་བར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་

བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་པོ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་དོན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྦྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ནི་དོན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྟུང་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྦྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་བོ་དུག་གོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་སྦྱེད་པར་ནི་བྱེད་མོད་ཀྱི་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་དབང་བོར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

མོའི་དབང་བོ་ནི་རྩ་མ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་རང་རྩ་བ་དང་བསམ་པ་ཞན་པ་དང་ཕོ་ལ་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཕོའི་དབང་བོ་ནི་རྩ་མ་ཆུང་བ་དང་དབྱིབས་འཛར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་རང་རྩ་གསང་མཐོ་བ་དང་བསམ་པ་དུག་པ་དང་མོ་ལ་སེམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕོའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་བོར་གཞག་ཅིང་། དེ་དག་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་དབང་བོའི་ཆ་ཤས་ལས་མོའི་དབང་བོ་དང་ཕོའི་དབང་བོ་དག་ཏུ་གཞག་གི་རྣམས་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་པ་ནི་མེད་དོ།། (རིག་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྦྱེད་པའི་བདག་ཆེན་གཟུགས་དང་བ་ཡིན་^{༡༠}པའི་ཕྱིར་རོ།) སྟོག་གི་དབང་བོ་ནི་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཆོར་བའི་དབང་བོ་ལྟ་བུ་པོ་རྣམས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་བོ་ལྟ་བུ་པོ་རྣམས་པར་བྱང་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་སྦྱིན་གྱི་མདོ་ལས། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ས་ག་བདེ་བའི་ཆོར་བ་ལ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་ལ་ཞེ་སྤང་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟུག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་ལ་གཏི་མུག་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༡} །ཞེས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དད་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་གཞོན་ཅིང་ཉམས་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་།

མདོ་ལས། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དད་པའི་སྒོ་གཏན་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབྱང་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ། དུན་པའི་སྒོ་བསྐྱངས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོན་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་^{༡༢}ཞེས་འབྱུང་བས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་འབྲེན་པའི་ཕྱིར་སོ་སོར་དབང་བོར་འདོད་དོ། །ལྷ་དན་འདས་སོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ། གོང་ནས་གོང་དང་མུང་འདས་འཐོབ། །སོགས་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ཏེ། རང་གི་གོང་མ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་འཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་དང་། གོང་མ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་བོ་འཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་། ལྷག་མེད་ཀྱི་མུང་འདས་

འཕྱོང་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་གྱིས་ལྟོ་ལུ་པའི་དབང་པོར་གཞག་གོ། །དེ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་
མིག་ལ་སོགས་པ་ནས་དད་སོགས་ཀྱི་བར་རྣམས་སོ་སོར་དབང་པོ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གྱིས་བྱེད་པ་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་སོ་སོར་དབང་པོ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་
འཆད་དོ།^{༡༣} །སོགས་པའི་སྒྲིམ་ནི་མི་གཉིས་པ་ཀུན་གྱིས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་མཐོང་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་དང་།
ཀུན་གྱིས་པའི་དབང་པོ་ནི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་དང་། ཀུན་གྱིས་ལྟོ་ལུ་པའི་དབང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་
བར་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ཡིད་བདེ་བ་དང་གི་རྩ་སྤྱངས་པའི་
བདེ་བ་དག་སོ་སོར་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་སྟུན་པའོ།།

གཉིས་པ་དབང་པོའི་གྲངས་ངེས་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཡིན་ན་མ་
རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་དང་ལག་པ་དང་རྒྱུ་པ་
དང་རྒྱུ་པ་དང་འདོམས་རྣམས་ཀྱང་ཆོག་སྟེ་བ་དང་ཟས་^{༡༤} ལ་སོགས་པ་ལེན་པ་དང་འགྲོ་བ་དང་གཤམ་^{༡༥} གཅི་
འབྱེན་པ་དང་ཀུན་དུ་དགའ་བ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོར་འབྱུར་རོ་ཞེས། ལྷ་བྱེད་པ་
ཙམ་གྱིས་ནི་དབང་པོར་མི་འཛོག་གི་འོན་ཀྱང་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མདོ་ལས་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སུ་
བཤད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་གཞི་དང་ངོ་བོ་འཕམ། འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སེམས་ཙན་གྱི་རྩལ་གྱི་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སེམས་རྣམ་གྱི་རྟེན་དུ་བྱུར་པ་མིག་ལ་
སོགས་པའི་དབང་པོ་དུག་དང་། སེམས་ཙན་དེའི་བྱེད་བྱ་ལྷ་འབྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་པོ་མའི་དབང་
པོ་དང་། སེམས་ཙན་དེ་དག་རིས་མཐུན་པར་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོག་གི་དབང་པོ་གསུངས་ཏེ།
དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་དག་པོ་དེ་དག་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ཡིན་ཞོ། །ཆོར་བ་རྣམས་ནི་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་འཕམ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་ཏོ། །དད་སོགས་ལྟོས་
ཆོགས་གསོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་བྱང་གི་གཞི་ཡིན་ཞོ། །དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་བྱང་
བར་བྱེད་པ་འཕམ། རྣམ་བྱང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་
གི་གཞི་དང་རང་གི་ངོ་བོའི་གྲངས་ཇི་སྟེད་པ་དང་རྩལ་སུ་མཐུན་པར་དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྟེད་དུ་བསྟན་ཏོ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཞོ།།

ཡང་ན་སྟེ་པ་གཞན་དག་ནི་འཁོར་བར་འཇུག་ལྟོག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པར་འདོད་དེ།
འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་ནི་དབང་པོ་དུག་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཙན་གྱི་རྩལ་གྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བར་
དོའི་སྒྲིམ་ཆེད་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་ཉིད་མཚམས་སྟོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བར་སྒྲིམ་པ་ནི་པོ་མའི་
དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལས་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩལ་ཏེ་སྒྲིམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བས་དེ་

སྐད་བརྗོད་དོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་པར་བྱེད་པ་ནི་སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལོངས་སྟོང་པ་ལས་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལའོར་བར་འཇུག་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་བཅུ་བཞི་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ལྟར་ལའོར་བར་འཇུག་པ་ལ་རྟེན་དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་ལོངས་སྟོང་པ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལའོར་བ་ལས་ལྟོག་པ་ལ་འང་རྟེན་དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་། གནས་པ་ཉེར་སྟོང་ནི་སྟེ་མ་རྣམས་ལས་གཞན་དབང་པོ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལྟོག་པའི་རྟེན་ནི་དང་སོགས་ལྟ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བྱང་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་དུ་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བྱང་བར་གནས་པ་ནི་ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། སྟོམ་ལམ་རྣམ་པ་དགུ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བྱང་བ་ཉེ་བར་ལོངས་སྟོང་པ་ནི་ཀྱན་ཤེས་ལྟན་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བས་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་སོ་སོར་ལྷོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུས་མཐའ་ལས་ནི། འཛིན་དང་གནས་དང་རྒྱན་མི་ཆད། །སྟོང་དང་དག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་།¹⁶ །ཞེས་མིག་སོགས་དྲུག་དང་། སྟོག་དང་། ཐོ་མོ་གཉིས་དང་། ཆོར་བ་ལྟ་དང་། དད་སོགས་ལྟ་དང་། ཀྱན་ཤེས་བྱེད་སོགས་གསུམ་པོ་རྣམས་རིམ་བུ་ལྟར་དྲུག་འཛིན་པ་དང་མི་འཆི་བར་གནས་པ་དང་རིགས་འཆོ་བ་པས་རྒྱན་མི་ཆད་པ་དང་། དག་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྟོང་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་དག་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་དག་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཉི་ལྔ་རྩ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་དབང་པོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ནི་དབང་པོ་ཉི་ལྔ་རྩ་གཉིས་ལས་མིག་སོགས་དྲུག་དང་ཐོ་མོའི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་ནི་བཤད་ཟེན་ལ། དད་སོགས་ལྟ་དང་སྟོག་གི་དབང་པོ་སྟེ་དྲུག་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་ནི་ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་འཆད་དེ། དེ་ལ་ལུས་ནི་འདིར་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བ་སེམས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྟའི་ལའོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བ་གདུང་བ་ལ་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་གི་ལའོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བ་སེམས་པ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྟེ། ཡན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོར་བ་ནི་སེམས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ཤེས་ལྟའི་ལའོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བ་སེམས་པ་ཁོ་ན་བདེ་བ་ཡིན་པར་མ་ཟད་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་སེམས་ཉི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལའོར་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་སྟོ་ལྟའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པས་ལུས་ཆོར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སེམས་པ་དེ་ཡིད་བདེ་བའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཡིད་བདེ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་
པོ་དང་གཉིས་པ་དག་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྒྲེས་པའི་ཚོར་བ་སེམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་བདེ་
བ་ཡིན་ཏེ། དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས་ས་དེ་དག་གི་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྒྲེས་པའི་སེམ་པ་
ནི་དགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་སེམས་བདེ་དང་ཡིད་བདེའི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་
པའི་བར་གྱི་ཡིད་དགའ་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲེ་ཞིང་མི་བརྟན་པ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་ན་བརྟན་པར་གནས་པའི་ཡིད་ཀྱི་སེམས་པ་ནི་སེམས་བདེའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་
པ་ན་དགའ་བ་མེད་པ་དང་བདེ་བ་ཡོད་པར་ཡང་མདོ་ལས་ཤེས་ཏེ། དེ་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བས་བྲན་པ་དང་ལྷན་ཞིང་ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་ཏེ། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་སྤོང་ལ་འཕགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་བྲན་པ་དང་ལྷན་པ་བདེ་བ་^{༡༧}རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་བཏང་སྟོམས་པའོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ་
དགའ་བ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྒྲེས་པའི་ཚོར་བ་སེམ་པ་མ་ཡིན་པ་^{༡༨}དེ་ནི་ཡིད་མི་
བདེ་བའི་དབང་པོ་འོ། །བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་སྤར་སྟོས་པའི་ཚོར་བ་དེ་དག་གི་བར་མའི་ཚོར་བའོ།

ཅི་དེ་ལུས་ཀྱི་འམ་སེམས་ཀྱི་ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་དང་སེམས་གཉིས་ཀའི་བར་མ་ནི་བསྟོམས་ནས་
བཏང་སྟོམས་སུ་གཞག་གོ། ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བར་གིས་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཀྱི་བདེ་
སྟུག་ནི་རྣམ་རྟོག་ཙམ་གྱིས་སྒྲེ་ལ་ལུས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་ཀྱི་བདེ་སྟུག་ནི་ལུས་ལ་ཕན་པ་
དང་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་ཐ་དད་བྱས་ལ། བཏང་སྟོམས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་སྒྲེ་བའི་
ཕྱིར་དང་། ཕན་གཞོད་མེད་པར་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་སོ། །མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་དང་
མི་སྒྲོ་བ་པའི་ལམ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་དད་
སོགས་ལྷ་སྟེ་དགུ་པོ་དེ་དག་ནི་མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་ལྷན་
པའི་དབང་པོ་གསུམ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་རྣམས་གཞན་དག་ནི་མེད་དོ། །དེ་ལ་བདེ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་སེམས་བདེ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་ཀྱི་ལུས་བདེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་ལའི་རྣམ་ཤེས་
འཁོར་བཅས་ནི་ཟག་བཅས་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དབུས་མཐའི་རྟེན་གྱི་ཀྱན་ལས་བརྟན་ཀྱི་འགྲེལ་པར་^{༡༩}རྣམས་
འབྱོར་སྤྱོད་པ་ལྟར་ན་དང་པོ་ཉིད་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡིད་མི་བདེ་བ་^{༢༠}ཡིན་པས་བརྟན་བཤད་དོ། །ཚོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གྱང་མི་ལྷོགས་
མེད་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ཀྱིས་པ་ཡིན་ན། བཏང་སྟོམས་དང་། བསམ་
གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ས་པ་ཡིན་ན་ཡིད་བདེ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ས་པ་ཡིན་ན་བདེ་བ་འབྱུང་བས་ཚོར་བ་གསུམ་

གདགས་གཞིར་བཤད་གྱི་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་གསུམ་ཆར་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།)

བཞི་པ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི་དང་པོ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
ནི་དུ། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེན། འདས་མ་ཐག་པར་བཤད་པའི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་གཅིག་ཏུ་དྲི་མ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་། སྒྲིག་གི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་དག་སྟེ་བཅུ་ནི་སྒྲིམ་
སྤང་ཡིན་པས་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བྱང་སྒྲིམས་
དང་དད་སོགས་ལྟ་སྟེ་དགྲ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། ལམ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་པ་ན་
ཡོད་པ་ཟག་མེད་དང་། གཞན་དག་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་དད་སོགས་ལྟ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་
གཞི་ལས། སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྲིམ་གིང་འཛིག་རྟེན་དུ་རྒྱས་པ་རྣམས་ལ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་དག་གྲང་
མཆིས། དབང་པོ་འབྲིང་པོ་དག་གྲང་མཆིས། དབང་པོ་རྩལ་པོ་དག་གྲང་མཆིས་སོ་^༡ཞེས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་མི་བསྐྱོར་པའི་དུས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་ལས། དས་རི་སྤྱིད་དུ་དབང་པོ་ལྟ་པོ་
འདི་དག་གི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། མི་སྤང་བ་དང་། རོ་སྤང་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་
ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པ་དེ་སྤྱིད་དུང་འཛིག་རྟེན་ལྟ་དང་བཅས་པ། བདུད་དང་བཅས་པ།
ཆངས་པ་དང་བཅས་པ། དག་སྦྱོང་དང་བུམ་ཟེའི་སྦྱོང་དགྲ་དང་བཅས་པ་ལྟ་དང་མིར་བཅས་པ་འདི་ལས་
འགོ་ལ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། མི་ལྟ་བུ་དང་། བུམ་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བུམ་པའི་
སེམས་ཀྱིས་མང་དུ་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་^༢གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཟག་
མེད་ཡིན་ན་ཉེས་དམིགས་ལ་སོགས་པའི་བརྟག་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་མདོ་ལས། གང་ལ་དབང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་
སོ་སོའི་སྦྱོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པར་རྒྱའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ལམ་གསུམ་གི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་འཕམ། ཡང་ན་དགོ་
རྩ་ཀུན་ཏུ་ཆད་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་སོ་སོའི་སྦྱོང་པོ་^༣ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། (སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་ཀུན་ལས་
བུས་ལས་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེན། སྟོར་བའི་ལམ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤང་ཅིག་བཙོ་ལྟ་
ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ་^༤ཞེས་པ་དང་། བལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་གྲང་བྱང་རྒྱུ་བ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་རི་ལྟ་རྣམ་པར་བཞག་ཅེན། སྤྲུམ་པ། མོས་
པས་སྦྱོད་པའི་ས་ལ་ནི་དང་པོ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ལྟག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ས་དག་ལ་ནི་གཉིས་པ་ཀུན་

ཤེས་པ་ལོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལེ་ས་ལ་ནི་དབང་པོ་གསུམ་པ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་རྣམས་པར་བཞག་པར་ལྟ་བུ་བར་བྱའོ་^{༡༥} ཞེས་པ་དང་། མི་
ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་རྩལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཐག་རིང་ཞིང་འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་
པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དགེ་སྦྱོང་གི་རྩལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཐག་ཉེ་ཞིང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་བར་བྱའོ་^{༡༦} ཞེས་ས་མཚམས་དང་ངོ་བོ་འདི་ལས་གཞན་དུ་བཤད་དོ། །) ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་
སློག་ནི་གཅིག་ཏུ་རྣམས་པར་སྤྲིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མཐོ་རིས་ན་དག་བ་ཟག་བཅས་དང་། རན་སོང་ན་མི་དག་
བས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསྟན་བཅོས་ལས། ཆེད་འདུ་བྱེད་དག་ཇི་ལྟར་འཛིག་པར་བྱེད་ཅི་ན།
དགེ་སྦྱོང་དག་བཅོས་པ་རྩུ་འཕུལ་དང་ལྡན་པ་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པས་དགེ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་ལ་ལྟར་
བཟེད་དམ། ཆོས་གོས་སམ། དགེ་སྦྱོང་གི་འཛོལ་པའི་ཡོ་བྱད་གང་ཡང་རུང་བ་ལུལ་ནས། དེ་བསམས་ཏེ་རབ་
གྱི་མཐའ་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་ཅིང་། དེ་དེ་ལས་ལངས་ནས་བདག་གི་ལོངས་
སྟོང་གི་རྣམས་པར་སྤྲིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆེད་ཆེད་ལས་སྤྲིན་པར་གྱུར་ཅིག་སྟེ། སེམས་སྦྱང་པར་བྱེད་ཅིང་
ཆོག་ཏུ་ཡང་སྤྲིན་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ལོངས་སྟོང་གི་རྣམས་པར་སྤྲིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆེད་ཆེད་ལས་སྤྲིན་པར་
འགྱུར་རོ་^{༡༧} ཞེས་འབྱུང་བའི་དག་བཅོས་པ་ཆོ་བསྲིངས་པ་(འཛོལ་)དེ་གང་གི་རྣམས་སྤྲིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཚུངས་
ལྡན་ལས་གཞན་པའི་རྣམས་པར་སྤྲིན་པ་ནི་འདོད་དགྱུར་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་འཛིག་པར་འདོད་ན་
གནས་པ་དང་གཏོང་བར་འདོད་ན་འདོར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ནི་(སློག་སྟེན་གྱི་ལས་དག་བ་ཟག་བཅས་དེའི་)མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམས་སྤྲིན་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དག་བཅོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོ་བསྲིང་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྟོན་ཆོ་མ་ཟད་
པར་བར་མ་དོར་(དུས་མིན་དུ་)གི་འཕྲིང་ཏེ་ཆེད་ལྟག་མ་ལུས་པ་དག་དགེ་འདུན་ལ་ཡོ་བྱད་ལུལ་ནས་(རབ་
མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་)འདྲེན་པར་འདོད་དེ། དེའི་ལྟར་ན་ལོངས་སྟོང་གི་རྣམས་པར་སྤྲིན་པ་ཆོར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་(རྩལ་གྱི་)རྣམས་པར་སྤྲིན་པ་(སྟོན་ལས་ཀྱི་)འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ལ་དེའི་རྣམས་པར་སྤྲིན་པ་ཞེས་
བཏགས་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་སོ། །

བཅུན་པ་དབྱངས་སྟོགས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་ན་སྟོང་པའི་འབྱུང་བ་ཆོ་དང་
མཐུན་པ་(ལམ་ལག་ལ་བ་)དག་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོ་རིང་(བ་དང་ཐུང་)བར་བྱེད་པས་དེ་ནི་རྣམ་
སྤྲིན་མ་ཡིན་ནོ། །ལོངས་སྟོང་གི་རྣམས་པར་སྤྲིན་པ་ཆོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པ་བ་དང་། སློག་གི་
དབང་པོ་རྣམས་སྤྲིན་དུ་བཤད་པ་ནི་གཙོ་ཆོ་བས་བཤད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །(ལོངས་སྟོང་གི་རྣམས་སྤྲིན་ཆོར་བསྐྱར་དང་
ཆོ་ལྟག་འདྲེན་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་ཆོ་ནི་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམས་སྤྲིན་ཡིན་ལ་ལོངས་སྟོང་དང་སྟོན་ལས་སྟོགས་ནི་དེ་བསྐྱར་^{༡༨} བའི་
ཀྱིན་ཅམ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་ཁོ་ནས་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཆེད་དུས་ངས་པ་སྟོག་ནས། ཉིང་རེ་འཛིན་

ལས་གསར་དུ་སྒྲིམ་པའི་ཆོ་གཏོང་འཛོག་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །དེ་དང་དབྱངས་སྒྲིགས་ལྟར་ན་སྒྲིག་རྣམས་སྒྲིན་དུ་བཤད་པ་ནི་ཐ་མལ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པས་ཅི་དགར་བྱར་ཡོད་པའི་ཆེའང་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །) དེ་བཞིན་དུ་ཆོ་གཏོང་བའང་
(སྒྲན་ལ་སོགས་པས་གནས་པའི་ཐབས་མ་མཐོང་ན་)བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལངས་ནས་
ཡོ་བྱད་གང་ཡང་རུང་བ། དགེ་འདུན་(ནམ་འགོག་པ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་)ཐུལ་ནས་(རབ་
མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཞུགས་ནས་དེ་ལས་ལངས་ཏེ་)བདག་གི་ཆེའི་རྣམས་སྒྲིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡོངས་སྒྲིད་ཀྱི་
རྣམས་སྒྲིན་དུ་གྱུར་ཅིག་སྒྲིམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཆོག་ཏུ་འང་སྒྲིམ་པས་གཏོང་བར་བྱེད་དོ། །(རབ་མཐའི་
བསམ་གཏན་དེའི་ཡོངས་སྒྲིད་ཀྱི་རྣམས་སྒྲིན་ཆེའི་རྣམས་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་བྱུང་སྟེ་དེ་དག་ནི་ལུས་དང་ཡིད་དང་དག་གི་
ལས་སོ། །གཏོང་ན་དེ་ཉིད་རྒྱུག་གོ།)

དེ་ཡང་གསོན་པས་གཞན་ལ་ཕན་པ་དང་དགོས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། རང་གི་ལུས་ནད་ལ་སོགས་
པ་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས་ཆོ་གཏོང་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རྣམས་འབྱེད་ལས། (ཉི་མེ་ལ་ཤུ་རིའི་བུས་སྒྲིམ་པ་)ཆངས་སྒྲིད་འདི་
ལ་ལེགས་སྒྲིད་ཅིང་། །ལམ་ལའང་ཤིན་ཏུ་བསྒྲོམས་ན་ནི། །ཆེ་བད་པ་ལ་དགའ་འཕྱུར་ཏེ། །དཔེར་ན་ནད་
དང་བྲལ་བ་བཞིན།³⁰ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འཛོག་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དང་བསྟན་པ་གནས་པ་ལ་
སོགས་པར་མཐོང་ནས་(ཏིང་ལེ་འཛིན་དང་སེམས་ལ་དབང་བ་དང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།)དུས་དང་མི་སྒྲིབ་བའི་
དགའ་བཅོམ་པ་ལོ་མོ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་དག་གིས་གྲིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་ཁོ་ནར་(དབང་
པོ་རྣམས་)ཆེ་བསྐྱང་བར་བྱེད་དོ། །(དེ་ཡང་གནས་བཏན་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུའོ།) །འོན་ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་སྒྲིག་གི་འདུ་བྱེད་དག་བྱིས་བསྐྱབས་ནས་ཆེའི་འདུ་བྱེད་དག་གཏོང་རོ་³¹ཞེས་གསུངས་པའི་
ཆོ་སྒྲིག་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་བྱེད་པར་བྱུང་བའང་མེད་དེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། སྒྲིག་གི་དབང་པོ་གང་
ཞེ་ན། །ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོ་ཡིན་ནོ་³²ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་(ཁྱི་ཐག་སྒྲིབ་)ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་
སྒྲིན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཆོ་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྒྲིག་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་ལས་ཀྱི་
མཐུས་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་དང་། དུས་གཞན་གྱི་བར་དུ་འཆོ་བའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དག་ཅེས་མང་པོའི་
ཆོག་གིས་བསྟན་པ་ནི་ཆོ་སྒྲིག་གི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིད་ཅིག་མ་མང་པོའི་རྒྱན་ལ་གཏོང་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིད་ཅིག་
མ་གཅིག་ལ་ནི་དུས་བྱུང་བས་གཏོང་བ་དང་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་དག་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་མང་པོ་རྣམས་ལ་ཆོ་སྒྲིག་ཅེས་བྱ་བའི་ཕྱི་རོལ་པས་བརྟགས་
པ་ལྟ་བུའི་རྣམས་གཅིག་པུ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དག་ཅེས་མང་པོའི་སྒྲིག་སྒྲིམ་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་
ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲིག་ཆོ་གཏོང་བ་དང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དག་མཛད་ཅེ་ན། སྒྲིག་ཆོ་ལ་

མངའ་བཞེས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཕྱིན་ཆད་གསུལ་བྱའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་གྲོང་ཁྱེད་ཀྱི་ཅན་
དུ་ནི་སྐྱའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ལ། ཆོ་ལ་མངའ་བཞེས་པ་དང་། གང་ཡང་ངས་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞེ་བོ་དེ་
ལྟར་བསྐྱོམས་པ་དག་གིས་འདོད་ན་བསྐལ་པའམ་བསྐལ་པ་ལས་ལྷག་པར་བཞུགས་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་
བཅས་པ་དེ་ཡང་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྒྲ་བ་གསུམ་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་བཞུགས་སོ།། (དེ་ཙམ་
གྱིས་རབ་བཟང་སྒྲིན་པས་སོ།།)

བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ན་རེ་བདུད་བཞེ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཤིང་བྱང་དུ་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་དང་ལྟའི་བྱའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་ལོ། །ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྒྲ་ཆོ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་འཆི་བདག་གི་
བདུད་ལས་རྒྱལ་ལོ་(དེས་ན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་སོ།།)རྩ་ཅན་དུ་སྒྲ་ཆོ་བཏང་བས་ནི་ཡུང་བོའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དབང་པོ་བཙུག་གཉིས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དང་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལོ།།

བཙུག་གཉིས་གང་ཞེན། དད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་བའི་དབང་པོ་ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་
མ་གཏོགས་པ་སྟོག་གི་དབང་པོ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཏེ། དད་སོགས་བརྒྱད་ནི་དག་བ་འབའ་ཞིག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་མི་བདེ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་ཡང་ན་དག་བ་དང་ཡང་ན་མི་
དག་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་བདུན་གྱི་རྒྱས་བྱུང་རྣམས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་
མ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྒྲིན་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་ལོ། །ཡིད་དང་ཆོར་བ་གཞན་བཞེན་དག་བ་དང་། ཉོན་
མོངས་ཅན་དང་། (འབད་དེ་སྒྱུ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར་)སྟོད་ལམ་པ་དང་། བཟོའི་གནས་པ་དང་། སྒྲུལ་པ་(འི་སེམས་)
རྣམས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་ལ། (དེ་ལ་སྟོད་ལམ་པ་དང་བཟོའི་གནས་གཉིས་ནི་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་། སྟོད་ལམ་པ་
ནི་གཟུགས་ན་བདེ་བ་དང་། ལྷན་པ་ཡང་ཡོད་ལ། སྒྲུལ་པ་སེམས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་བཏང་སྟོམས་དང་རོ་བཙུན་པ་གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་
ནི་དེ་གསུམ་ག་བཏང་སྟོམས་དང་རོ་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྟོར་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ལ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་གསུམ་གོ། །ལྷག་མ་
རྣམས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ཏེ་སྟོག་དང་གཟུགས་ཅན་བདུན་ནི་བདེ་འགྲོ་ན་དག་བ་དང་། རན་འགྲོ་ན་མི་དག་བའི་རྣམ་སྒྲིན་ནོ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་
བཏང་སྟོམས་གསུམ་ནི་དག་བ་དང་སྒྲུག་བཟུལ་ནི་མི་དག་བའི་རྣམ་སྒྲིན་ནོ།།) རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་ལོ། །ཐ་
མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་ནི་གཅིག་ཏུ་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་བོ།། (གལ་ཏེ་ཡིད་མི་བདེ་རྣམ་སྒྲིན་དུ་མི་
རུང་ན་ཡིད་མི་བདེ་མྱོང་བར་འབྱུང་བའི་ལས་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན་དེ་ནི་མཚུངས་ལྡན་མྱོང་འབྱུང་ལ་དགོངས་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་མྱོང་
འབྱུང་ལ་དགོངས་པ་མིན་ལོ། །འོན་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་མྱོང་འབྱུང་ལ་འང་མཚུངས་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་མྱོང་འབྱུང་
གཉིས་ཀར་མི་འགལ་ལ་རེས་འགའ་མི་རྟོག་བཞེན་དུ་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་ལུང་མ་བསྟན་སྒྲེ་བས་སོ། །ཡིད་མི་བདེ་ནི་མི་འདོད་
པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲེ་བས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྐྱབས་མེད་དོ།།)

ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་གང་སྤར་མ་གཏོགས་པར་བཤད་པའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དེ་གཅིག་པུ་ནི་

འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་མེད་ཅིང་། མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་ཀྱང་མེད་པས་མི་དགེ་བའམ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་བཅུ་པོ་དག་ནི་རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་སྤྲིན་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །

བཅུ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོར་བ་གཞན་བཞི་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ལོ། །དེ་ལ་ཡིད་དང་ཆོར་བ་བཞི་སྟེ་ལྔ་པོ་དེ་དག་མི་དགེ་བ་དང་། བཅུ་ཆར་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི་རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་རྣམས་ནི་རྣམ་སྤྲིན་མེད་པའང་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སློག་དང་(བརྒྱད་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ས་བོན་སུལ་པ་དང་འབྲེལ་)ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ནི་(མེད་པས་མ་བསྟན་པས་)རྣམ་སྤྲིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་ནི་ཐ་མ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། དད་སོགས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་མོ། །ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་དགེ་(བ་ཟག་བཅས་དང་)མི་དགེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོར་བ་གཞན་བཞི་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཡིན་ཏེ། གསུམ་ག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་ལྷག་མ་གཞན་མིག་ལ་སོགས་པ་བདུན་དང་སློག་ནི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་དྲེ་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་བཅུ་དགུ་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པ་སྟེ་འདོད་པའི་ས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །བཅུ་དགུ་པོ་དེ་དག་ལས་ཐོ་མོའི་དབང་པོ་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་དག་སྟེ་ཡིད་མི་བདེ་དང་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་དབང་པོ་དག་མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་བཅུ་ལྔ་ནི་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་འབྲིག་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཐོ་མོའི་དབང་པོ་དག་མེད་ལ། མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་དབང་པོ་དག་ཀྱང་མེད་དེ། ལུས་ཤིན་ཏུ་དང་བའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲལ་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་མེད་ཅིང་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་ཡང་མེད་ལ། ཟུང་ནི་གནས་གྱིས་བརྒྱན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀླན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་མི་བདེ་འང་མེད་དོ། །(བསམ་གཏན་དང་ཐོན་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དོ།) གལ་ཏེ་གཟུགས་ཁམས་ན་ཐོའི་དབང་པོ་མེད་ན་ཁམས་མང་པོ་པའི་མདོ་ལས། མོ་ཚངས་པ་ཉིད་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྒྲ་བས་མེད་དེ། ཐོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ་⁴ ཞེས་གསུངས་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཐོའི་མཚན་ཉིད་རྩོགས་མཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ན་ཡོད་པ་དེ་དག་གཟུགས་ན་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །

བཅོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་

བདེ་བའི་དབང་པོ་འང་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་(སློག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་དང་དད་སྟོགས་ལྟ་སྟེ།)བརྒྱུད་ནི་གཟུགས་མེད་
 པར་གཏོགས་པ་(ཡིན་)སྟེ། གང་ཞེ་ན་ཡིད་དང་སློག་དང་བཏང་སྟོམས་དང་དད་སྟོགས་ལྟ་སྟེ།བརྒྱུད་ཡིན་
 བོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འང་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པར་གྲེས་པར་
 བྱའོ། །ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་³⁵བཏང་སྟོམས་གྱི་ཚོར་བ་གསུམ་སྟེ་བཞི་ནི་མཐོང་
 སྤང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མཐོང་སྤང་དང་། སྟོམ་སྤང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟོམ་སྤང་དང་། སྤང་
 བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ།། (བདེ་བ་དེར་
 འགྱུར་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཡིད་གེས་འཁོར་དུ་སྟེན་པའི་སེམས་བདེ་ཡིན་གྱི་དབང་གེས་འཁོར་དུ་སྟེ།བདེ་བ་སྟོམ་སྤང་ཁོ་
 བཤོ།) མཐོང་སྟོམ་གཉིས་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཟག་བཅས་སུ་ངེས་ཤིང་སྤང་བྱ་
 གཉིས་ཀ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་ལ་སྟོགས་པ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སློག་དང་སྟུག་
 བསྐྱུལ་གྱི་དབང་པོ་³⁶དབྱུ་ནི་བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་སུ་ངེས་ཤིང་དབྱུག་པ་ལས་མ་
 སྟེན་ལ་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དད་པ་ལ་སྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཟག་བཅས་བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་
 བའང་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །མི་
 གེས་པ་ཀྲུ་གེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྟོགས་པ་(ཐ་མ་)གསུམ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཉེས་མེད་ནི་
 སྤང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ལྟ་བུ་དབང་པོ་འཛོམས་པ་དང་གཏོང་བ་བཤད་པ་ལ་དང་པོ་འཛོམས་པ་ནི་འདིར་དབང་པོ་ཐམས་
 ཅད་གྱི་འཛོམས་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་སྤྲིན་(པས་བསྟུས་)པའི་དབང་པོ་དག་འཛོམས་པའི་
 ཚུལ་འཆད་དེ། དེ་ཡང་འདོད་པར་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་ན་སྟེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་དང་པོ་³⁷
 རྣམ་སྤྲིན་(གྱི་རོ་བོ་ལུས་སྟོན་)གྱི་དབང་པོ་གཉིས་གསུམ་དུ་རྟེན་དེ། ལུས་གྱི་དབང་པོ་དང་སློག་གི་དབང་པོ་
 དག་གོ། །ཡིད་ལ་སྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་(ཉི་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ་
 མིག་སྟོགས་ལྟ་མེད་པའི་ཕྱིར་)དང་། (ཁ་ཅིག་)སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འཕམ་ཞེ་ན། རྩལ་ཏེ་སྟེ་བས་ནི་
 གཉིས་ཁོ་ན་རྟེན་པ་མིན་གྱི་འོན་དུ་ཞེ་ན་རྩལ་ཏེ་སྟེ་བ་དེ་ཡིས་ནི་(བསྐྱུལ་བ་དང་པོ་འཛོམས་ལྟ་བུ་པོ་མའི་མཚན་གཉིས་ཀ་
 མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མིག་སྟོགས་ལྟ་སྟེ་གཏོང་)དབྱུག་གམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་གལ་ཏེ་མཚན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དབང་
 པོ་དབྱུག་རྟེན་དེ། མིག་སྟོགས་ལྟ་དང་སློག་གི་དབང་པོ་འོ། །དེ་གལ་ཏེ་(འཕགས་པ་ལྟ་དང་འདོད་ལྟ་ལྟ་བུ་)པོ་མའི་
 དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་དེ་བསྟན་པའི་བདུན་རྟེན་དོ། །དེ་གལ་ཏེ་མཚན་གཉིས་པ་ཞིག་
 ཡིན་ན་བརྒྱུད་རྟེན་དེ། དེ་ལ་རྩལ་སྟེ་མཚན་མེད་པ་ནི་བསྐྱུལ་བ་དང་པོ་འཛོམས་ལྟ་བུ་འོ། །མཚན་
 གཅིག་པ་ནི་འཕགས་པ་ལྟ་དང་འདོད་པའི་ལྟ་རྣམས་ལྟ་བུ་འོ། །མཚན་གཉིས་པ་ནི་ངན་སོང་རྣམས་ན་

སྤྱིད་དོ། །གཞུགས་ཁམས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྲོར་ན་ནི་མིག་སོགས་ལྟ་དང་སློག་དང་དྲུག་རྟེན་དེ། སོ་མོའི་
 དབང་པོ་དག་ནི་དེ་ན་མེད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་གོང་མ་གཞུགས་མེད་པའི་
 ཁམས་སུ་ནི་སློག་དབང་གཅིག་ཤུ་གསར་དུ་རྟེན་དེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་དབང་པོ་གཞན་དག་ནི་ས་དེ་ན་མེད་པའི་
 བྱིར་རོ།། (རྩལ་སྒྲེ་དབང་པོ་ཆང་བར་སྒྲེས་པས་མིག་སོགས་ལྟ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཐོབ་ལ། རྣམ་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུར་
 མི་འབྱུང་བ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོ།།)

གལ་ཏེ་སྒྲེ་བ་ན་དེ་ལྟར་འཐོབ་ན་འཆི་བ་ན་དུ་ལྟན་ཅིག་གཏོང་ཞེ་ན། (མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་
 ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་གནས་ཏེ།) གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ཏུ་འཆི་བའི་ཆོ་ནི་སློག་དང་ཡིད་གྱི་དབང་
 པོ་དང་ཆོར་བ་བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉིད་དང་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་འགག་པར་འགྱུར་རོ།³⁷ །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། སེམས་དགེ་བ་ལ་གནས་ཏེ་འཆི་འཕོ་བ་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་སྒྲུར་རོ། །གཞུགས་
 ཁམས་སུ་འཆི་བ་ན་རྩལ་སྒྲེས་ཐམས་ཅད་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ཆང་བར་སྒྲེ་ཞིང་འཆི་བས་མིག་སོགས་ལྟ་དང་
 སྒར་བཤད་པ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་དུས་གཅིག་ལ་འགག་པར་འགྱུར་རོ།།

འདོད་པར་རྩལ་སྒྲེས་མཆོན་གཉིས་པ་(དབང་པོ་ཆང་བ)ཞིག་འཆི་བ་ན་གཞུགས་ཅན་བདུན་དང་
 སློག་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱ་འགག་པ་འཇམ། གལ་ཏེ་མཆོན་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་(སོ་མོ་གང་དུང་གཅིག་
 དང་)དགྲུའཇམ། མཆོན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་(སློག་སོགས་གསུམ་མིག་སོགས་ལྟ་སྟེ།)བརྒྱད་འགག་པར་འགྱུར་རོ།།
 (འདོད་པའི་རྩལ་སྒྲེས་དབང་པོ་མ་ཆང་བར་འཆི་བའང་ཡོད་དོ།།) དེ་ལྟར་ན་ཅིག་ཅར་འཆི་བ་(འི་རྩལ་སྒྲེས་)ལ་ནི་ཚུལ་དེ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། (ཅིག་ཅར་འཆི་བ་ནི་རྩལ་སྒྲེས་ཡིན་ལ།) མངལ་སྒྲེས་ལ་སོགས་པ་སྒྲེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་ལས་
 སྒྲེས་པ་ཞིག་འཆི་འཕོ་བ་ནི་རིམ་གྱིས་འཆི་འཕོ་བ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ནི་(མིག་སོགས་སྒར་འགགས་པས་མཐར།)
 ལུས་དང་སློག་དང་བཏང་སྒྲོམས་དང་ཡིད་དང་བཞི་(ཅིག་ཅར་)འགག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་
 (འཆི་སེམས་གསུམ་ལས།)མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་(གྱི་སེམས་)དང་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་
 བཤད་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་དགེ་བ་སྒྲེས་ཐོབ་ལ་གནས་ཏེ་འཆི་བ་དག་ལ་ནི་ཁམས་གསུམ་(གྱིས་³⁸གནས་སྐབས་
 དྲུག་)པོ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་སྒར་གྱི་(གསུམ་ལ་སོགས་པ་)རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དད་སོགས་ལྟ་བུ་བསྟན་པའི་དབང་པོ་
 རྣམས་དུས་གཅིག་ལ་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་བརྒྱད་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་འོ།།

འདིར་དབང་པོ་ཟག་མེད་རྣམས་ནི་འཆི་བ་ན་འགག་པར་མ་བཤད་དེ། དེ་དག་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱང་
 མ་ཡིན་ཞིང་། འཆི་སེམས་གྱང་མ་ཡིན་ལ། འཆི་བ་ནི་དེ་དག་གི་གཏོང་རྒྱུའང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱན་
 ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དག་དབང་པོ་དུས་འཐོབ་ཅེ་ན། འབྲས་བུ་ཐ་མ་སྟེ་སྟེ་བྱི་རྒྱན་ཞུགས་དང་
 དག་བཅོམ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་དགྲུ་དགྲུས་འཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་དད་སོགས་ལྟ་དང་

(དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་)ཡིད་དང་(འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཡིན་པས་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་ཚོར་བ་)བཏང་སྟོམས་དང་ཀུན་གྱིས་བྱེད་པ་དང་ཀུན་གྱིས་པའི་དབང་པོ་དང་དགུས་འཕྲོལ་སྟེ། སྐད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་པ་མན་ཆད་ནི་ཀུན་གྱིས་བྱེད་པ་དང་། བརྟུག་པ་ནི་ཀུན་གྱིས་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྷར་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་དང་པོས་ནི་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་འདྲན་པ་དང་། གཉིས་པས་ནི་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དགྲ་བཙོམ་པ་ནི་དད་སྟོགས་ལྷ་དང་ཡིད་དང་ཚོར་བ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་(སེམས་ཡིད་ཀྱི་)བདེ་བ་དང་ས་གཞན་(གོང་མ་དང་མི་ལྷོགས་མེད་)ལ་བརྟེན་ན་བཏང་སྟོམས་ཏེ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་། (དེ་རྒྱུ་བ་)བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་(རྟོག་ཏེ་ནི་)ཀུན་གྱིས་པ་(དུས་བ་)དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་ཀུན་གྱིས་ལྷན་པའི་དབང་པོ་སྟེ་དགུས་འཕྲོལ་བོ། །འབྲས་བུ་བར་པ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ནི་དབང་པོ་བདུན་དང་བརྟུག་དང་དགུས་འཕྲོལ་བའང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བདུན་གྱིས་འཕྲོལ་བ་ནི་(རྟེན་ལྷགས་ཐོབ་རྗེས་སུ)འཕགས་པ་མཐར་གྱིས་པ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་(ཞི་རགས་ཅན་གྱིས་)འདོད་པའི་སྟོམས་སྤང་བྱས་པའི་བར་དུ་སྤངས་ནས་)འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་(ན་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཀུན་གྱིས་པའི་དབང་པོ་མིང་ཐོབ་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཚོར་བའི་དབང་པོ་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་སུ་གཅིག་པས་སོ།)སྟེ། དེ་ལ་དད་སྟོགས་ལྷ་དང་ཡིད་(དེ་ཀུན་འགོ་བྱས་)དང་(མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་)བཏང་སྟོམས་དང་བདུན་མོ། །གལ་ཏེ་(ཕྱིར་འོང་)མཐར་གྱིས་པ་དེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཕྲོལ་བར་བྱེད་ན་བརྟུག་གྱིས་འཕྲོལ་སྟེ། སྤར་གྱི་བདུན་དང་ཀུན་གྱིས་པའི་དབང་པོ་འོ། །(དང་བརྟུག་གིས་ཏེ་དད་སྟོགས་)གལ་ཏེ་སྤར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཕལ་ཆར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་(འི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགོ།)ཞིག་མཐོང་བའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་པས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་འཕྲོལ་བར་བྱེད་ན་ནི་དགུས་འཕྲོལ་སྟེ། (རྟེན་ལྷགས་བཞིན་དུ་)སྤར་གྱི་བརྟུག་གི་སྟེང་དུ་ཀུན་གྱིས་བྱེད་པའོ།།

དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་བདུན་གྱིས་འཕྲོལ་བ་ནི་མཐར་གྱིས་པ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཕྲོལ་བར་བྱེད་པ་ན་སྟེ། དད་སྟོགས་ལྷ་དང་ཡིད་དང་(མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་)ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། དེ་དབང་པོ་རྟུལ་བས་(དང་པོའི་)དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆོ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ལུས་(ཉིད་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ལུས་)པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྟུག་གིས་འཕྲོལ་བ་ནི་མཐར་གྱིས་པ་དེ་གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་འཕྲོལ་བར་བྱེད་ན་སྤར་གྱི་བདུན་གྱི་སྟེང་དུ་ཀུན་གྱིས་པའི་དབང་པོ་སྟེ་བརྟུག་དང་། གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྟོན་པོ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཕྲོལ་བར་བྱེད་པར་བྱེད་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་(མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་)བཏང་སྟོམས་དང་། རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆོ་(དང་

པོའི་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་(མུར་གྱི་བདུན་ཡིད་བདེ་དང་)བརྒྱད་དོ། །དགུ་མ་འཕྲོ་བ་པ་ནི་
མཐར་གྱིས་པ་དེ་གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཕྲོ་བ་པར་བྱེད་ན་
དད་སོགས་ལྷ་དང་ཡིད་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ཆོ་གུན་གྱིས་པ་དང་(མི་ཕྱོགས་མེད་ཀྱི་)བཏང་སྒྲོམས་དང་རྣམ་
གྲོལ་དགུ་པའི་ཆོ་(དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་)ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། (འདི་དག་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ནི་
ཐམས་ཅད་མི་ཕྱོགས་མེད་ཀྱི་བཏང་སྒྲོམས་ཁོ་ན་དང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་པའི་ཆོའང་ཡིན་ཞོ་དེ་ཡང་དངོས་གཞི་ནི་མ་ཐོབ་ལ་
ཉེར་བསྟོགས་གཞན་ལ་ཐར་ལམ་ཟག་མེད་མི་རྟེན་པར་བཤད་པས་སོ།།)

ཡང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཕྱིར་མི་འོང་འཕྲོ་བ་པར་བྱེད་ན་དད་སོགས་ལྷ་
དང་ཡིད་དང་ཆོར་བ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་གུན་གྱིས་བྱེད་པ་དང་གུན་གྱིས་པ་དང་དགུ་
འཕྲོ་བ་པོ། (གལ་ཏེ་འདི་དབང་པོ་རྣམས་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་མི་ཕྱོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བས་དངོས་
གཞིའི་དེ་ལའང་འཇུག་ཀྱང་པས་སོ་ཞེན། དངོས་གཞི་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། ཐོབ་ཐེན་པ་ལ་མ་གྲུས་པས་སོ་ཞེས་རྒྱལ་ལྷན་གསུང་བ་ནི་ལན་
དུ་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་མ་གྲུས་ན་རང་གི་གཞུང་ལྷན་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་འབྲས་
བུ་ནི་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གིས་འཕྲོ་བ་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ས་གང་ལ་རྟེན་པ་དེ་ལ་སྐྱད་ཅིག་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
རྟེན་གྱིས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པས་ས་གཞན་གྱི་ཆོར་བ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་དེས་ན་འདི་ནི་དབང་པོ་རྣམས་གང་གི་ཡང་དབང་པོ་
དགུ་མ་འཕྲོ་བ་པ་ལོ་ནོ།) གལ་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་དབང་པོ་དགུ་མ་འཕྲོ་བ་ན་ཡེ་གེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། དབང་
པོ་དུ་ཞིག་གིས་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་འཕྲོ་བ་ཅེན། སྤྲུལ་པ། བཅུ་གཅིག་གིས་འཕྲོ་བ་པོ་ལྷེས་བཤད་པ་དེ་
ཇི་ལྟར་བྱུང་ཞེན། དེ་ལས་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དག་གིས་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ནི་ཡང་
ནས་ཡང་དུ་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་དགུ་
འཕྲོ་བ་པ་ནི་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་པ་
ནི་དག་བཅོམ་པ་འགའ་ཞིག་(མི་ཕྱོགས་མེད་དམ་)བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་གང་ཡང་རུང་བའི་ཆོར་བ་
བཏང་སྒྲོམས་(གྱི་ས་དུག་གང་རུང་)ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་དག་ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་
གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སོར་རྒྱུད་པར་བྱེད་ན་བདེ་བ་དང་། དེ་ཡང་(ལན་གཉིས་)ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་དང་
པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་བདེ་ལ་བརྟེན་ནས་སོར་རྒྱུད་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་ན་དད་སོགས་ལྷ་དང་ཡིད་དང་གུན་
གྱིས་པ་དང་གུན་གྱིས་པ་དང་ཆོར་བ་གསུམ་ཏེ་དེ་ལྟར་བཅུ་གཅིག་གིས་འཕྲོ་བ་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལས་མང་བ་ནི་མི་སྤྱིད་དེ། ལན་དུ་མ་ཉམས་ཀྱང་ཆོར་བ་གསུམ་ལས་གཞན་ལ་རྟེན་པ་ནི་མི་སྤྱིད་པའི་
ཕྱིར་རོ། (དེ་ལན་ཅིག་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་པར་བྱེད་ན་ནི་བཅུ་འཕྲོ་བ་པའང་ཡོད།)

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ཕྱིར་མི་འོང་དག་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་པར་བྱེད་ན་འང་བཅུ་གཅིག་གིས་འཕྲོ་བ་

པ་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་ཉམས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཚུལ་པོ་(རིམ་གྱིས་པ་ལ་)ཉམས་(པ་སྲིད་)ཀྱང་བདེ་བའི་དབང་པོས་སོར་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། (འདི་ལྟར་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་ན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་མེད་ལ་དེ་ཡོད་ན་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པའི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་སློབ་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་།) འདི་ལྟར་དེ་ཉམས་ན་ནི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ན་དེ་སློང་བ་ནི་(དང་པོའི་)ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སེམས་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ལ་(ཉེར་བསྟོགས་)དེ་ཡང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བཏང་སྟོམས་དང་རྣམ་གྲོལ་དགྲ་པའི་ཆོ་(དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་)ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དབང་པོ་ཚུལ་པོ་(རིམ་གྱིས་པ་)ཉམས་པ་དག་དབང་པོ་(ཚུལ་པོ་ནི་རྣམས་པོར་)སྟུངས་པ་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་བདེས་འཕྱོང་བ་སྲིད་ཀྱང་དད་སོགས་ལྟ་དང་ཡིད་དང་ཀྱན་ཤེས་པ་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་བདེ་དང་དགྲ་ཁོ་ནས་འཕྱོང་བ་ཀྱི་དེ་བས་མང་བས་འཕྱོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གལ་ཏེ་ཕྱིར་མི་འོང་ཉམས་པ་ནི་དབང་ཚུལ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་ལ། དེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་གྲོལ་དགྲ་པའི་ཆོ་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོར་སློ་མི་རུས་པས། ཡིད་བདེའི་འབྲས་བུ་སོར་རྒྱུད་པ་མེད་དོ་ཞེན། སྲིད་དེ་དབང་ཚུལ་རིམ་གྱིས་པ་ཉམས་པ་དེས་ཕྱིས་མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྣམས་པོར་འཕྱོང་བ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་རྣམས་གྲོལ་དགྲ་པའི་ཆོ་ཡིད་བདེ་སོགས་སྲིད་པས་དགྲས་ཐོབ་པོ་ཞེས་བཤད་དོ།) འོ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་ཀྱན་ཤེས་པ་དང་དད་སོགས་ལྟ་དང་ཡིད་དང་དགྲས་འཕྱོང་བ་ལ། དེ་ལས་(དབང་པོ་འཕྱོང་བ་མི་ལྟོགས་མེད་ལས་)ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་པ་ལ་(ནི་རྣམས་གྲོལ་དགྲ་པའི་ཆོ་)ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་བཅུ་གཅིག་གིས་འཕྱོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ནི་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་འཕྱོང་བས་ལམ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་(འབྲས་བུ་དེ།)བརྟན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲོལ་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་ཆད་ནམ་ཡང་བདེ་བའི་དབང་པོས་འཕྱོང་བ་མེད་དོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའང་མེད་དེ། དེའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་(ཟུར་འཛིག་རྟེན་པ་དང་ཕྱིས་འདས་པའི་)ལམ་གཉིས་ཀྱིས་(འབྲས་བུ་དེ།)འཕྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ།

དུག་པ་དབང་པོའི་ལྡན་ཚུལ་འཆད་པ་ན་(ངེས་ལྡན་ནི།)བཏང་སྟོམས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་ནི་གཞན་གཉིས་དང་ཡང་ལྡན་པས་ངེས་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ།(ཐམས་ཅད་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་)དེ་དག་ཉིད་དོ།

འོ་ན་སེམས་མེད་གཉིས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི་ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་མེད་པའི་
 བྱིར་སྟོག་ཀྱང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་མངོན་གྱུར་མེད་ཀྱང་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ལྡན་པ་ནི་
 འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་ངེས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་དང་
 རྣ་བ་དང་སྒྲ་དང་ལྗེའི་དབང་པོ་དག་དང་ནི་འདོད་པ་ན་(རུར་རུར་པོ་སྟགས།)མ་ཐོབ་པ་དང་(ཡོང་བ་སྟགས་)རྣམ་
 པར་ཉམས་པ་དང་(རིམ་གྱིས་འཆིབ་དང་)མི་ལྡན་ཞིང་། ཐོ་མོའི་དབང་པོ་དང་ནི་འདོད་པ་ན་མ་ཐོབ་པ་དང་
 རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་མི་ལྡན་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་པ་དག་(པོ་མོ་དང་)མི་ལྡན་ནོ།། (ལུས་ཀྱི་
 དབང་པོ་དང་གཞུགས་མེད་དུ་སྒྲིམ་པ་དང་མི་ལྡན་ནོ།།) སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་དབང་པོ་དང་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་
 པ་དག་མི་ལྡན་ནོ། །ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་མི་ལྡན་ཏེ། མདོ་
 ལས། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་ནི་ཟུག་རྩའི་ཚོར་བ་གཉིས་བཤད་དེ། ལུས་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱལ་དང་
 སེམས་ཀྱི་ཡིད་མི་བདེ་བའང་སོ་སོར་སྦྱང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་
 ཟུག་རྩ་གཅིག་སྟེ། ལུས་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱལ་ཁོ་ན་སོ་སོར་སྦྱང་བར་འགྱུར་རོ་^༥ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
 བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་^༦ཞེས་འབྱུང་
 པའི་བྱིར་རོ། །གཞུགས་མེད་པ་ལ་མིག་སྟགས་ཀྱི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་བདུན་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་དང་། སོ་
 སོའི་སྟེ་བོ་ལ་ཟག་མེད་རྣམས་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱང་ཀྱན་ཤེས་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོམ་
 ལམ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དག་སྤར་ཐོབ་ཟེན་པ་བཏང་བས་མི་ལྡན་ཞིང་། ཀྱན་ཤེས་པ་དང་
 མཐོང་ལམ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དག་མི་ལྡན་ལ། ཀྱན་ཤེས་ལྡན་པ་དང་སྟོབ་པ་དག་མི་ལྡན་
 པའི་བྱིར་དང་། དག་རྩ་ཆད་པ་རྣམས་ལ་དད་སྟགས་ལྡེ་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་དང་།

བསམ་གཏན་གསུམ་པ་(དང་བཞི་པ་)ཡན་ཆད་གྱི་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་ལ་(རིམ་པ་ལྟར།)ཡིད་བདེ་དང་བདེ་
 བའང་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་དང་དེ་བཞིན་དུ་པོ་ལ་མོ་དང་མོ་ལ་པོ་མི་ལྡན་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་
 བྱི་མ་གཉིས་མི་ལྡན་ཞིང་ཀྱན་ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་བྱི་གཉིས་མི་ལྡན་ལ། ཀྱན་ཤེས་ལྡན་པ་ལ་སྤྱི་མ་གཉིས་མི་ལྡན་
 པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དག་ནི་འོག་མ་རྣམས་སུའང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཡང་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གཞུགས་མེད་དུ་སྒྲིམ་པའི་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་མ་
 གཏོགས་པའི་སྟེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་ངེས་པར་ཡིད་དང་སྟོག་དང་བཏང་སྟོམས་
 དང་བདེ་བ་རང་ཉིད་དང་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། (བདེ་བ་དང་ལྡན་ལ་ཡིད་བདེ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བྱིས་
 པ་ལོ།) དེ་ལ་བདེ་བ་དང་ལྡན་ལ་ལྷས་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་བདེ་
 བ་ཟག་མེད་ཐོབ་(ནས་གཞུགས་མེད་དུ་སྒྲིམ།)པའི་འཕགས་པ་བྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་པ་གཞུགས་མེད་

པར་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་འང་སྒར་བཤད་པ་གསུམ་དང་ལུས་དབང་སྟེ་བཞི་དག་དང་ལྷན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྷན་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྷན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་མིག་མ་ཐོབ་པ་དང་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །མིག་དང་སོགས་པའི་སྒྲིམ་གཟུང་བ་ན་བ་དང་སྒྲ་དང་ཕྱེའི་དབང་པོ་དག་དང་ལྷན་པ་ལ་^༤ནི་ངེས་པར་(རང་རང་དང་སྒར་བཤད་པ་བཞི་སྟེ།)ལྷ་ལྷ་དང་ལྷན་ཏེ། རང་རང་དང་སྒར་བཤད་པའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་བཞི་འོ། །ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ཡང་(གཉིས་མན་ཆད་ཀྱི་ཕྱིས་པ་ལ་)ལྷ་དང་ལྷན་ཏེ། བཏང་སྒྲོམས་དང་སྒྲིག་དང་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་རང་ཉིད་དོ། །(དེ་ཡང་བདེ་བ་ནི་འདོད་པ་ན་དབང་གེས་ལྷའི་འཁོར་དུ་སྒྲིམ་པ་དང་། དང་པོ་ནི་གསུམ་གྱི་དང་། གསུམ་པ་ན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྒྲིམ་པའི་སེམས་བདེ་འོ།)།

གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་(ཕྱིས་པ་ལ་)ཡིད་བདེ་ཡོད་ཀྱང་བདེ་བ་ནི་མེད་དེ། ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་དང་པོ་མན་ཆད་པའི་ས་པ་ཡིན་པས་(ས་འཛོལ་པས་)སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་གསུམ་པའི་ས་པ་ཡིན་པས་དེ་ནི་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ན་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། (ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་སྤངས་པ་དེ་དང་ལྷན་ན་ཞེས་པ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའོ།)། ལྷག་བསྐལ་གྱི་དབང་པོ་ལྷན་པ་(ནི་འདོད་པ་བ་སྟེ་དེ་)ལ་ནི་ངེས་པར་ལུས་དང་སྒྲིག་དང་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྒྲོམས་དང་སྒྲིག་བསྐལ་རང་ཉིད་དང་བདུན་དང་ལྷན་ཏེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་(འདོད་ལམས་པ་ཡིན་ཡང་)འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོར་བ་གཞན་དག་ནི་(འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལའང་)དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་ཅི་རིགས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མོའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ནི་ངེས་པར་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ་སྒར་སྒྲོམ་པ་བདུན་དང་རང་ཉིད་དོ། །སོགས་པའི་སྒྲིམ་གཟུང་བ་ནི་ཕོའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་དང་སོགས་ལྷ་པོ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་ཕོའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་སྒར་སྒྲོམ་པ་རྣམས་དང་རང་ཉིད་དང་བརྒྱད་དོ། །(དགེ་རྩ་མ་ཆད་པའི་ལམས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷན་པའི་) དད་སོགས་ལྷ་ནི་བཏང་སྒྲོམས་དང་སྒྲིག་དང་ཡིད་དང་དེ་དག་རྣམས་དང་ལྷན་ནོ། །(དེ་ལ་ཕོ་མོ་ཡིད་མི་བདེ་གསུམ་ཡང་འདོད་པས་བསྐྱས་སོ།) གྲུན་གྱིས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་(འི་སྒྲོམ་ལས་པ།)ལ་ནི་རང་ཉིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྒྲོམས་དང་སྒྲིག་དང་ཡིད་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་སྟེ་དབང་པོ་བརྩ་གཅིག་དང་ངེས་པར་ལྷན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གྲུན་གྱིས་ལྷན་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་(འི་མི་སྒྲོབ་པ)ལའང་དེ་དང་འདྲ་བར་སྒར་གྱི་བརྩ་པོ་དང་རང་ཉིད་དང་བརྩ་གཅིག་དང་ངེས་པར་ལྷན་ནོ། །(འདི་དག་གཟུགས་མེད་པའང་ཡོད་པས་ལུས་དང་ངེས་པར་ལྷན་པའི་མ་^༥ཁྱབ་པོ།)།

གལ་ཏེ་གྲུན་གྱིས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་ལ་ཞུགས་

པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་དུ་འཐོབ་པ་སྤྱི་དཔལ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ན་བརྩ་གཅིག་དང་ལྷན་
 པར་རིགས་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྦྱེས་པའི་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་
 པོ་དང་ལྷན་པ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་ཏེ། རང་ས་ན་མེད་ཅིང་། བསམ་
 གཏན་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི། །ས་འཕོས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་། །ཞེས་ས་འཕོས་པས་འོག་སའི་དེ་
 གཉིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ལོ་ཞེ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་སྤངས་པས་མི་ལྷན་མོད་ཀྱི་ཟག་མེད་
 ཀྱི་དེ་གཉིས་དང་ལྷན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པས་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་ངེས་པར་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་འཐོབ་ཅིང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བ་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་འཐོབ་ལ། དེ་དག་ནི་ས་འཕོས་པས་མི་གཏོང་སྟེ།
 འདི་ལྟར་ས་འཕོས་པས་ཟག་བཅས་གཏོང་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་གཏོང་རྒྱུར་མ་བཤད་ལ། ཟག་མེད་ནི་འཕགས་པ།
 འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤྱངས་ཉམས་པ་ལས། ཞེས་བཤད་མོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་དབང་པོ་སྤྱངས་པ་ན་འང་
 རྟགས་པའི་ལམ་དང་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཟག་མེད་གཏོང་ཡང་འབྲས་བུ་དང་དབང་
 པོ་རྣམས་པོའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་གསུམ་པའི་བདེ་བའི་
 དབང་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ། གང་ལས་ཆགས་བྲལ་བྱ་བྱིར་གང་། །འཐོབ་པ་དེར་ཡང་འོག་
 མའང་འཐོབ། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྦྱེས་པའི་
 འཕགས་པའི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་ཟག་མེད་ནི་ས་འཕོས་པས་མི་གཏོང་པས་ན་གང་ཞིག་ཀྱན་
 ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་དེ་ནི་ངེས་པར་དབང་པོ་བརྩ་གཅིག་དང་ལྷན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་ཀྱན་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ལ་འང་དབང་པོ་བརྩ་གཅིག་ངེས་པར་ལྷན་པའི་
 རྩལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །(དེས་ན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་པའི་འཕགས་པ་ལ་བདེ་བ་གཉིས་ཟག་མེད་དང་གསུམ་པ་མན་ཆད་ལ་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ལྷན་ནོ།) དབང་པོ་གཞན་མི་ལྷན་པ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
 དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་ངེས་པར་རང་ཉིད་
 དང་ཡིད་དང་སྟོག་དང་ལྷས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བ་དང་སྟུག་བསྐྱལ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་
 དད་སོགས་ལྟ་སྟེ་བརྩ་གསུམ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ་(དི་ལྟར་)གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྟོ་ལུང་ལས་འདིར་ཚུམ་ཞིང་། །དེར་མཐར་ཕྱིན་
 ཅེས་འབྱུང་བྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཀྱན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ནི་འདོད་པར་སྦྱེས་པའི་
 མཐོང་ལམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་དང་ངེས་པར་ལྷན་དགོས་ཏེ། པོ་མོའི་
 དབང་པོ་དང་མི་ལྷན་པ་དང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ལ་སྟོམ་པ་དང་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་

བྲལ་བ་མི་སྲིད་པས་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཚང་ན་མཐོང་ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་བསྟན་ཏེ་དབང་པོ་བཅུ་བཞི་དང་ངེས་པར་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཅུ་བཞིར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤར་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་ལྷན་པའི་ཆོ་སྒྲུབ་པ་སྒྲངས་ཏེ། སྒྲུབ་པ་དང་ལྷན་པ་དེས་ཕྱིས་ལམ་བསྐྱོམས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྗེས་ལ་པོ་མོའི་དབང་པོ་ཉམས་ཏེ་མཚན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ན། མཚན་གཉིས་བྱུང་བས་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲུབ་པ་གཏོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི་མི་གཏོང་བས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་མཚན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པའི་རྟེན་དུ་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཐོབ་ཟེན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་ནི་མི་དགོས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་པོ་མོའི་མཚན་མ་ཚང་ཡང་མཐོང་ལམ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐོག་མར་མཐོང་ལམ་འཐོབ་པའི་དུས་ན་པོ་མོ་གང་རུང་གི་མཚན་ཚང་བར་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིས་མཚན་མ་ཚང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་འདོད་ཁམས་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གོམས་པར་བྱས་པ་ཞིག་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་རྣམས་རིམ་གྱིས་འགག་པས་འཆི་ཀར་པོ་མོའི་དབང་པོ་འགགས་མ་ཐག་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པས་དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་བཅུ་གསུམ་དང་ནི་ངེས་པར་ལྷན་གྱི་པོ་མོའི་དབང་པོ་ནི་འཆི་ཀར་པོ་མོའི་དབང་པོ་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པས་ཀྱང་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།

གཞན་དག་ན་རེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མཉམ་པར་བཞག་པར་མཐོང་ལམ་མི་སྐྱེ་ཞིང་། མཉམ་གཞག་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལ་གནས་བཞིན་དུ་འཆི་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་གང་ཟག་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ངེས་པར་ལྷན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་པོ་མོ་གཅིག་ཁོ་ནའི་ངེས་པར་ལྷན་ཚུལ་བཤད་པ་མ་ཡིན་པས་བརྩིས་ན་མོ་དབང་དང་མི་ལྷན་ལ། མོ་ལ་བརྩིས་ན་པོ་དབང་དང་མི་ལྷན་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པས་དེ་གཉིས་ངེས་ལྷན་དུ་མ་བརྩིས་སོ། །(དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་དེ་གཉིས་གང་རུང་མི་སྲིད་དོ།) ཞེས་ཟེར་བ་ཉིད་རིགས་སོ། །ཆོར་བའི་དབང་པོ་བཞི་ནི་དུས་གཅིག་ལ་མངོན་གྱུར་མི་སྲིད་ཀྱང་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་མི་ལྷན་པ་ནི་སྤར་པ་བཞིན་ནོ། །(དེ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་མི་ལྷན་ལ་མིག་སོགས་ཉམས་པ་ལའང་མི་ལྷན་པ་སོགས་སོ།) དེ་དག་གིས་ནི་དབང་པོ་གང་ཞིག་ལྷན་པ་དེ་ལ་གཞན་ངེས་པར་ལྷན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།

ད་ནི་(སྲིད་ལྷན་)ནང་ན་ཉུང་བ་དག་དང་ལྷན་ན་དུ་དང་ལྷན་ཞེ་ན། དགེ་བའི་རྩ་བ་མེད་པ་ནི་འདོད་པ་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ལ་ནི་ནང་ན་ཉུང་བ་དང་ལྷན་པ་ནི་ལྷན་དང་(འཆི་ཁ་ལྷ་བྱ་ན་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པས་)ཆོར་བ་ལྷ་དང་སློག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་ལྷན་གྱི་དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་ཡོད་པར་ངེས་པ་མེད་ལ། དེ་

དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རི་ལྟར་དག་པ་མེད་པ་ནང་ན་ཉུང་བ་དབང་པོའི་གྲངས་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་ལྟར་གཞུགས་མེད་པའི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའང་དེ་བཞིན་དུ་གྲངས་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཏེ་གང་ཞེ་ན། བཏང་སྟོམས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དག་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་ལྷན་ནོ། །དེ་དག་པས་ཉུང་བ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ནི་མི་སྤྱིད་དོ། །ཡང་དབང་པོ་ནང་ན་མང་པོར་ལྷན་པ་ལ་བརྟུན་པ་དང་ལྷན་པ་(འཕྱིས་པ)སྤྱིད་དེ། གང་ཞེ་ན་དེ་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་“གང་ཟག་དབང་པོ་རྣམས་ཚང་ཞིང་མཚན་གཉིས་པ་ལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡིན་གྱི་དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་(རྒྱན་ཞུགས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཡང་དབང་པོ་བརྟུན་པ་དང་ལྷན་སྤྱིད་པ་ཡིན།)ཏེ། རྒྱན་ཞུགས་དང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའང་གྲངས་བརྟུན་དགུ་དང་ལྷན་པ་སྤྱིད་དེ། གང་ཞེ་ན་(འཕགས་པ་ལ་མཚན་གཉིས་པ་མི་སྤྱིད་ཅིང་ཆགས་བྲལ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་མི་ལྷན་པ་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་སྟོབ་པར་ངེས་པས་)པོ་མའི་མཚན་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་མི་གཏོགས་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པ་(འཕྱིས་ཞུགས་)ལ་(པོ་མོ་གང་རུང་གཅིག་)དེ་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་བྱི་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་ལ། ཀྱན་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་(འཕྱིས་འོང་)ལ་དེ་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་སྤྱི་བྱི་གཉིས་(དང་པོ་མོ་གང་རུང་གཅིག་)མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པ་ལ་མཚན་གཉིས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་མཚན་གཅིག་མ་གཏོགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཆགས་བཅས་སྟོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དབང་པོ་རྣམས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ད་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དོན་དངོས་དང་། ཞར་ལ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འཆད་པ་ན་འདིར་སྤྱིའི་དོན་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཞི་ལྷན་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་དང་། སེམས་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་ལྷན་པའི་འདུས་བྱེད་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གཞུགས་ནི་གཞུགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་སྟེ་རྒྱལ་ཐ་བ་དང་རགས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའོ། །རྒྱལ་ཐ་བ་རྣམས་ནི་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་རེག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་གཅིག་ལ་དུ་མས་བསྐྱར་བའི་བར་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རེག་ན་ནི་བྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རེག་ན་ཕན་ཚུན་

འདྲེས་པར་འགྱུར་ལ། བྱོགས་ཤིང་ཤིང་ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོལ་ཞེས་འདོད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་ལས། རྩལ་ཕྱན་བྱོགས་ཆ་ཐ་དད་ཕྱིར། མེད་ཅེས་སྒྲིག་དེ་མ་འབྲེལ། འགའ་ཡིས་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པའི། རྩལ་ལ་བྱོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བསྟེན་བྱ། རྟེན་ཕྱིར་བྱོགས་ཆའི་ཁྱད་པར་གྱིས། རྟེན་མང་པོས་ཡོངས་བསྐྱོར་བར། བརྗོད་པར་ཟད་ཀྱི་རྩལ་དེ་ནི། ཆ་ཤས་བཅས་པའི་བདག་ཉིད་མིན།^ལ ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཕན་ཚུན་བདག་ཉིད་མ་རེག་པར། ཆ་ཤས་མེད་པར་རྣམ་གནས་ཏེ། རྟེན་ཕྱིར་ས་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་སོགས། བསལ་པ་ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡིན།^ལ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

གལ་ཏེ་བསལ་པར་གནས་པ་འདི་དག་གིས་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་མ་རེག་ན་ཞིག་པར་འགྱུར་རོལ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུད་གིས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་གྱི་མཐུས་ཀྱང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཕན་ཚུན་དུ་ནི་ཕན་འདོགས་པའི། བྱེད་བྱེད་གིས་ན་བརྒྱས་པ་བཞིན། རྟོ་རྟོ་ལ་སོགས་རྩལ་ཕྱན་རྣམས། རྟེན་གཞི་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་ཕྱིར་སྤྲུགས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། འདྲེ་སྒྲུལ་ལ་སོགས་འཛིན་པ་བཞིན། རྩལ་གྱི་མཐུ་ཡིས་ཕན་ཚུན་དུ། འཛིན་པ་ལུ་གྲུ་གྲུ་བཞིན་དུ།^ལ ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

འོན་ཆ་རེག་གིས་གྲང་རེག་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་། སྤང་བས་སུན་པ་ལ་གཞོད་པ་དང་། སུན་པས་གཟུགས་ཅན་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་། སྤང་བས་གསལ་བྱེད་དུ་འང་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཕན་ཚུན་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོལ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་ཆ་རེག་དང་སྤང་བའི་རྩལ་ལ་སོགས་པ་ཉི་བར་གནས་པ་ན་གྲང་རེག་དང་སུན་པ་ལ་སོགས་པ་རྩལ་གྱི་འགྲོས་འགག་པས་གཞོད་པ་དང་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པར་བརྗོད་ཀྱི་ཆ་གཞན་སྤང་བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་དང་ནི་ཉི་བ་ལས། འགྲོས་ཕྱན་གང་གི་འགྲོས་འགག་པ། རྟེན་དེའི་སྒྲིབ་པར་རབ་ཏུ་བཤད། ཆ་ཤས་ལོག་ཞེས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ནོ།^ལ ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། གལ་ཏེ་རྩལ་ཕྱན་སྤང་བ་མེད་ན་རྩལ་ལ་སོགས་པ་ལ་དབྱུག་གྲུ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྒྲི་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོལ་ན། མ་སྤང་གྲང་དེ་དག་གི་ཏུ་ཉི་བ་དང་རྒྱུད་འདུས་པ་ལས་སྒྲི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོལ་ན།

ཁ་ཅིག་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྒྱུ་པོ་ཆ་ཤས་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་སྤྲ་རབ་ལ་དབྱིབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་གཟུང་འགྱུར་དེ་རྩལ་ལ་མེད་ཅེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོལ་ན། རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་ཆད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོལ་ན། རིགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལྟ་དང་དོན་ལྟ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལྟ་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་ནི་མིག་གི་འབྲས་བུ་ལ་གོ་སྟོན་ནག་པོའི་མེ་ཏོག་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། དེ་དག་སོ་སོ་སེལ་བར་གནས་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་བས་བཀའ་བས་ན་སོ་སོར་འགྲུས་པར་མི་འགྱུར་རོལ་ན།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་གོང་བུ་བཞིན་དུ་རིལ་རིལ་པོར་སྒྲུ་འོག་ཏུ་གནས་ཀྱང་གེལ་བཞིན་དུ་དང་བས་དབྱས་

དང་མཐའ་ན་གནས་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་མི་སྒྲིབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྣམ་པའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་རྣམས་ནི་
 རྣམ་པའི་འབྲུག་ཅེས་བྱ་བ་གྲོ་གའི་འཛེར་བུ་ལྟ་བུའི་ནང་ན་གནས་སོ། །སྤྱི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་རྣམས་ནི་
 ཟངས་ཀྱི་མོ་ཁབ་ལྟ་བུ་སྤྱི་མཚུལ་པའི་ནང་སྤྱི་དབང་ན་གནས་ཏེ། དབང་པོ་དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་ཐེང་
 བ་བཞིན་དུ་ཀོར་ཀོར་པོར་གནས་སོ། །ཕྱི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་རྣམས་ནི་རྒྱ་བ་བཀམ་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་
 དབང་ན་སྤྱི་དབང་ཕྱི་མོའི་ཁྱོད་ཅུམ་ཞེས་ཕྱི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་དག་གིས་མ་ཁེབས་པར་གནས་སོ། །ལྷན་
 ཀྱི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་རྣམས་ནི་ལྷན་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །ལྷན་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་མོའི་དབང་པོའི་
 རྒྱལ་ཕྱོད་པ་རྣམས་ནི་རྩེ་རྒྱུབས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏོ། །ཐོའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་རྣམས་ནི་མཐེ་བོང་ལྟ་བུ་
 ཡིན་ཏོ། །^༡ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འགྲེལ་པ་ལས། དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་བམ་
 ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་གཅིག་གིས་རྣམ་ཤེས་སྦྱང་བ་ནི་མེད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་ཉིན་
 དང་དམིགས་པ་ནི་བསགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ^༢ཞེས་བྱ་བ་དང་། དབུ་མའི་རྒྱན་ལས། རྣམ་ཤེས་ལྟའི་
 ཁམས་རྣམས་ནི། བསགས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏོ། ^༣ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །རྒྱལ་ཕྱོད་པ་དང་
 རགས་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སོ། །

སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཡུལ་འཛིན་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་
 པ་མ་ཤར་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱང་བ་འདི་དོན་མ་ཡིན་ན་མི་
 སྤྱང་བའི་དོན་ཡོད་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར་དང་། རགས་སྤྱང་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རགས་པ་རྒྱལ་ཕྱོད་
 བསགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་གཞན་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་
 ཡིན་གྱི་རང་ཉིད་གཙོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ལ་བཙད་བྱ་གཙོད་བྱེད་གཉིས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟར་ཡང་བྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་ལས། གང་གི་ཚེ་ན་རྣམ་ཤེས་དོན། ཡོངས་གཙོད་ཅུང་འདོད་དེའི་ཚེ། ཤེས་
 པས་རི་ལྟར་རང་གི་ཡུལ། རིག་པར་འགྱུར་ཞེས་སྒྲིབ་མ་འབྲེལ། རྣམ་ཤེས་དེ་ཡི་བྱེད་པོ་མིན། དམ་པའི་
 དོན་དུ་བྱ་བ་འདར་མིན། རིག་པ་ཅུང་ཅི་མེད་ཀྱི། བྱེད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་གསུངས། །^༤ ཞེས་འབྱུང་
 བ་ལྟར་རོ། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་ལ། འདུས་
 མ་བྱས་ནི་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

མདོ་སྟེ་པ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་རྣམས་པར་མེད་བར་གནས་པ་ལ་རིག་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་
 རིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །བར་དང་བཅས་ན་འདར་བར་དེར་རྒྱལ་གཞན་འཇུག་
 པ་ལ་སྒྲིབ་གོགས་བྱེད་དེ། ཉིན་མོ་སྤྱང་བ་དང་མཚན་མོ་སྟན་པའི་རྒྱལ་ནི་དེ་དག་གི་བར་དུ་གནས་པར་
 རིགས་པའི་བྱིར་དང་། མི་གནས་ན་དེ་དག་སྤྱང་བྱེད་དང་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་

ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། བཅུན་པ་ན་རེ་རེ་ག་པ་ནི་མེད་གྱི་འདབ་ཆགས་པ་ལ་རེ་ག་གོ་སྒྲིམ་དུ་འདུ་ཤེས་
པར་ཟད་དོ་ཞེས་ཟེར་དེ། བཅུན་པ་ལི་ལུགས་འདོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་བར་དང་
བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་སྟོང་པ་དག་ཏུ་འགོ་བ་ལ་སྲུ་ཞིག་འགོག་ན་འདི་ལྟར་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དག་
ཏུ་འདོད་ཅེས་^༤བཤད་དོ། །དེས་ན་བར་མེད་ཅིང་མ་རེག་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །རགས་སྤྲ་ནི་ཤེས་
པ་ལི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་སྤྲ་རབ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བའང་རྩལ་དུ་མ་བར་མེད་པར་གནས་
པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རགས་པ་ནི་རྣམས་སུ་མེད་དོ།

ཤེས་པ་རྣམས་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་རིག་པར་ཐལ་བའི་
ཕྱིར་དོན་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲེས་པ་ལ་དོན་རིག་པ་ཞེས་བརྟེན་དེ། དབུ་མའི་རྒྱན་ལས། ཤེས་པ་རྣམས་བཅས་
ཕྱོགས་ལ་ནི། །དངོས་སུ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱང་། །དེ་དང་གཟུགས་བརྟན་འདྲ་བས་ན། །གདགས་པ་ཙམ་
གྱིས་ཚོར་བར་རང་།^༥ །ཞེས་བཤད་དོ།

དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་རང་གིས་རིག་པ་ཡིན་དེ། རང་མ་རིག་ན་གཞན་རིག་
བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་དེ། རང་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་དམིགས་ན་འང་ཐུག་མེད་དུ་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་དེ། རྣམ་རེས་ལས། དམིགས་པ་མཛོན་སྤྲུམ་མ་ཡིན་ན། །དོན་མཐོང་རབ་ཏུ་འགྱུ་བའི་
འགྱུར་^༦ །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་
མེད་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་རྣམས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་རྣམས་ནི་དོན་
དུ་སྤང་བ་ནི་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྤང་བའི་རྩལ་སྤྲ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པ་དང་།
བར་དང་བཅས་ན་འང་རགས་པ་གཅིག་ཏུ་མི་སྤང་བ་དང་། བར་མེད་ན་འང་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་ལ་རྒྱུན་
རིག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་འང་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིག་ན་རྩལ་རྣམས་འདྲེས་པ་དང་། ཕྱོགས་རེས་
རིག་ན་ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རྩལ་ཆ་མེད་ནི་རྣམས་སུ་མེད་དོ། །རགས་པ་འང་དོན་དུ་མེད་དེ། རྩལ་སྤྲ་
རབ་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤང་བ་ཡིན་དེ། རི་སྐད་དུ་ཉི་ཤུ་པ་ལས། རང་གི་ས་བོན་གང་
ལས་སུ། །རྣམ་རིག་སྤང་བ་གང་བྱུང་བ། །དེ་དང་དེ་ཡི་སྒྲེ་མཆེད་ནི། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱུང་བས་
གསུངས།^༧ །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་ཡང་དག་པར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པའི་རང་གསལ་
བ་ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། གསལ་བར་ཉམས་སུ་སྟོང་ལ་གཉིས་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། རྣམ་པར་རེས་
པ་ལས། གཟུང་དང་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་རང་ཉིད་གསལ།^༨ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་གཟུགས་དང་མཚུངས་

ལྷན་རྒྱལ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་དེ། ཡུང་པོ་ལྷ་པ་ལས། སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། གང་དག་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་གདགས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མི་གདགས་སོ་^{༡༧}ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གཞི་རྩ་སུ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ།

གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ།

དེ་ལྟར་ཞར་ལ་འོངས་པ་བརྗོད་ནས་རྣལ་མཉམ་དོན་ནི་གཉིས་སུ་གནས་ཏེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་(ལྷན་ཅིག་)སྐྱེ་ཚུལ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། (དེ་ལ་རྩ་གྱི་རྣལ་ལྷན་ནི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཆ་མེད་པའོ། །བསགས་པའི་རྣལ་ལྷན་ནི་དེ་ལས་སྤྱི་བའི་འདུས་པ་གཞན་དུ་མེད་པའོ།) དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ལུས་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་མེད་པ་དང་སྐྱེ་མེད་པའི་བསགས་པའི་རྣལ་ལྷན་རབ་ཉི་ཟེར་གྱི་རྣལ་ལྷན་དུ་ལྷ་བྱ་ལ་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣལ་ཆ་གསུམ་མེད་པའི་རྩ་བའི་ལྷན་དང་གཟུགས་བྱི་རོ་རེག་བྱ་སྟེ་བརྒྱད་རེས་པར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་འོ། །བསགས་པའི་རྣལ་སྐྱོས་པ་ནི་རྣལ་ལྷན་རབ་ཆ་མེད་པ་ནི་གཅིག་ཤར་གནས་པའི་ཕྱིར་རྩ་གཞན་འདུས་པ་མེད་དོ་སྟེ་རྣལ་དུ་བསམ་པའོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་བའ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་ཆ་བའ་ལ་སོགས་པ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རེས་པར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ན་རེ་དབེར་ན་ཁབ་དང་སྤོང་བུའི་ཆོགས་ལ་རེག་པ་དང་། བྱེ་དང་ལན་ཆའི་རོ་ལྷར་དམིགས་མ་དམིགས་ནི་གསུམ་ཆེ་ཆུང་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་ལའང་ཆང་བར་ཡོད་དེ། འཛིན་པ་དང་སྤྱད་པ་དང་སྦྱིན་པ་དང་གཡོ་བའི་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་ལྷགས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བའང་གཤེར་བའ་ལ་སོགས་པར་མངོན་སུམ་དུ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

བྱེ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ཡན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་མི་འཇུག་པར་ཅིས་མངོན་ཞེ་ན། ལས་ལས་མངོན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་རང་གི་རོ་པོ་མི་དམིགས་ཀྱང་དོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པར་ལས་ལས་རི་ལྷར་རྩེས་སུ་དཔོག་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་དོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུས་པ་དང་སྐྱམ་པ་གཡོ་བ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་རྣམས་སའི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་མངོན་ནོ། །རྒྱ་ལ་ཡང་གིང་འདེགས་པ་དང་པད་མའི་འདབ་མ་རྒྱས་པ་དང་རྒྱ་གཡོ་བ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་ས་དང་མེ་དང་རླུང་རྣམས་རྒྱའི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་མངོན་ནོ། །མེ་ལའང་མེ་ལྷེ་འདེགས་པ་དང་འདུས་པ་དང་གཡོ་བ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་ས་དང་རྒྱ་དང་རླུང་རྣམས་མེ་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་མངོན་ནོ། །རླུང་ལའང་འདེགས་པ་དང་མི་འགྲེལ་པ་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་སྐྱམ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ལས་ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་རྣམས་རླུང་གི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་

པར་མངོན་ནོ་^༤ ཞེས་བཤད་དོ། །ལས་དང་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་
ན་དངོས་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ལྟོས་པར་གནས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞག་དགོས་
པ་ནི་ལས་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བཞིའི་ལས་རྟེན་ཅིང་འཛིན་^༥ པ་དང་སྡུད་པ་དང་སྒྲིན་པ་དང་གཡོ་བ་རྣམས་ནི་
གཟུང་བྱ་དང་བསྡུ་བྱ་དང་སྒྲིན་བྱ་དང་འཕེལ་(པའམ་གཡོ།)བྱའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་
ངོ་^༦ ཞེས་བཤད་དོ།། (ཡང་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་ལས་ནི་ད་ལྟ་བུས་བསྐྱུས་པ་ལོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་^༧ དོ།།)

མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ་བྱེད་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་སྤྱིད་ཀྱང་དེས་འབྱུང་བཞི་ལྟན་ཅིག་པ་སྤྱིད་པར་དཔག་པར་རྟེས་གྱི་ཁྱབ་པར་ནི་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་དེ་དང་དེར་གསུམ་དུ་སྒྲེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྒྲེབ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོར་ནི་མེད་ཅིང་ས་བོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐམས་
ཅད་ཡོད་ལ། གང་ལ་གང་དམིགས་པ་དེ་མངོན་གྱུར་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཤིང་
གི་ཡུང་བོ་འདི་ལ་ཁམས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་དོ།^༨ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། ཞེས་ཟེར་དོ།

ནལ་འབྱོར་སྒྲིད་པ་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་ལས་བདུས་ལས་འདུས་པ་གང་ལ་འབྱུང་བ་གང་དམིགས་པ་
དེ་ནི་དེ་ན་ཡོད་དོ།^༩ ཞེས་བཛྲོད་པར་བྱའོ། འབྱུང་བ་གཅིག་ལས་གྱུར་པའི་འདུས་པ་འང་ཡོད། འབྱུང་བ་
གཉིས་ལས་གྱུར་པ་འང་ཡོད་པ་ནས་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་གྱུར་པ་འང་ཡོད་དོ། རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་
ལ་འང་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་གང་འདུས་པ་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་ན་ཡོད་པ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་
འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་གཅིག་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་བོང་བ་སྐྱམ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ལས་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་
གཤེར་བ་དང་། གསུམ་ལས་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་བྱོ་བ་དང་། བཞི་ལས་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་གཡོ་བ་ལྟ་བུའོ། ཉེ་བཞིན་
དུ་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཀྱང་གཟུགས་གཅིག་བྱ་དང་ལྡན་པ་འོད་དང་། གཉིས་དང་ལྡན་པ་སྒྲུ་དང་བྱི་དང་
ལྡན་པའི་རྒྱུད་དང་། གསུམ་དང་ལྡན་པ་གཟུགས་དང་བྱི་དང་རེག་བྱ་ཡང་བ་དང་ལྡན་པའི་དུ་བ་དང་། བཞི་
དང་ལྡན་པ་ཨ་ཀ་རུའི་གོང་བུ་དང་། ལྟ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་སྒྲུ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་འདོད་དོ།

འོ་ན་མདོ་ལས་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་
དག་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའོ་^{༡༠} ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བཞི་ག་ཚང་བ་
སྤྱིད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། ཉེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་བརྒྱུད་ལྟན་ཅིག་
ཏུ་སྒྲེབ་པ་ལ་སྒྲེམ་ཆེད་ལ་རྣམ་སུ་འདོད་ན་མངས་པར་སྒྲིས་ཏེ། འབྱུང་བ་བཞི་ནི་རེག་བྱའི་སྒྲེམ་ཆེད་དུ་འདུས་
པའི་ཕྱིར་དོ། རྣམ་ལ་རྣམ་སུ་འདོད་ན་ནི་འདི་ཉུངས་པར་སྒྲིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་དབྱིབས་དང་ཡང་བ་ལ་

སོགས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲུང་བ་ནི་རྩ་ཁོ་ན་ལ་རྩ་སྟུག་ཟུང་ལ་གཞན་ནི་སྒྲིམ་ཆེད་ལ་
རྩ་སྟུག་ཟུང་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདར་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་གཟུགས་པལ་ཆེར་འབྲུང་བ་བཞི་ཚན་ལ་རྟེན་པའི་
ཕྱིར་རྩ་སྟུག་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཞུད་པར་བྱའོ།།

ཡང་འདིར་དབྱུང་བ་འདི་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་རྩ་སྟུག་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་འབྲུང་བ་ལྟན་
ཅིག་གི་དོན་ཡིན་ན་རྩལ་ཐུན་རྣམས་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འདབ་འབྱོར་དུ་གནས་
པ་ཉིད་དེའི་དོན་དུ་འདོད་ན་བྲམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྩལ་ཐུན་གྲངས་མེད་པ་འདབ་འབྱོར་གནས་པའི་ཕྱིར་བརྒྱད་
ལ་སོགས་པར་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་གི་འདིར་གོ་ས་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་འདོད་དེ། རྩལ་ཐུན་རྣམས་
ཐོགས་བཅས་སྟུག་པའདད་པ་ནི་རིགས་མཐུན་པ་རྣམས་ཡིན་གྱི་རིགས་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་ཐོགས་བཅས་
མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་གོ་ས་ན་རེག་བྱ་དང་། རེག་བྱའི་གོ་ས་ན་དྲི་ལ་སོགས་པ་འདར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
འདོད་དོ། །(དེ་མི་འཐད་དེ་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་སོ།) (རགས་པ་མི་ཚུམ་པར་ཡང་ཐལ་ལོ།) ཁ་ཅིག་ནི་
རིགས་མི་མཐུན་རྣམས་ཀྱང་ཐོགས་པ་དང་བཅས་ཏེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་རྩལ་གྱི་གོ་ས་ན་རེག་བྱ་ལ་
སོགས་པ་ཡོད་ན་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདབ་འབྱོར་དུ་གནས་པ་ཉིད་ལ་ལྟན་ཅིག་
གི་དོན་དུ་འདོད་དེ། བྲམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་མང་པོ་རྣམས་ནི་ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ནི་ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་འགལ་
བ་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། ཐམས་ཅད་པས་སྤྲ་བའི་གཟུགས་ནི་བསགས་པའི་རྩལ་སྤྲ་
རབ་ཅས་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་ཆེས་ཆུང་བ་ནི་མི་མངོན་ནོ། །དེ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྒྲ་ཡང་མེད་དབང་པོ་ཡང་
མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྩ་སྟུག་དང་ལྟན་པར་སྒྲིམ་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ལོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེ་ཉིད་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །(རྒྱུ་ལ་ཁ་དོག་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅི་ན་དེ་ལ་དེ་ཡོད་དེ་དྲི་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རྣ་མའི་མེ་ཏྲག་བཞེན་ནོ།) རྩ་སྟུག་ལས་མང་བ་དང་མི་ལྟན་ན་མ་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྟན་
པ་ལ་ནི་སྤར་གྱི་བརྒྱད་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉིད་དང་རྩ་སྟུག་ལྟན་ཏེ། དབང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་བརྒྱད་
པོ་ནི་ངེས་པར་ཡོད་ཅིང་དབང་པོ་ནི་དེ་དག་ལས་རྩ་སྟུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མིག་ལ་སོགས་
པའི་དབང་པོ་གཞན་དང་ལྟན་པ་ལ་ནི་རྩ་སྟུག་བཅུ་སྟེ། སྤར་གྱི་དགུ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་དང་དགུ་དང་བཅུ་དང་ལྟན་པ་དེ་དག་སྒྲ་དང་བཅས་པར་སྒྲིམ་ན་ནི་དགུ་དང་བཅུ་
དང་བཅུ་གཅིག་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དང་སྒྲ་གཞན་དུ་བསྐང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་
ནི་དྲི་རོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་མེད་པ་ནི་དུག་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྟན་པ་བདུན་དང་། དབང་པོ་
གཞན་དང་ལྟན་པ་བརྒྱད་དང་། སྒྲ་དང་བཅས་ན་དགུ་ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་ན་ནི་སྤྱིར་

གཟུགས་ཙམ་མེད་པས་གཟུགས་ཙན་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཟུགས་ཙན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ།

གཉིས་པ་གཟུགས་ཙན་མ་ཡིན་པའི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེས་པར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་སྟེ། ཡན་ཚུན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་དེས་པར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། །རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་(དུས་མཉམ་པ་ལས་དང་གིབ་མ་ལྟ་བུ)དང་ཐོབ་བྱའི་ཚེས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐོབ་བྱ་མི་སྐྱེ་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རམ་ཞེས་རྣམ་པར་བརྟག་པའི་སྒྲུ་མཛད་དོ།།

མཚུངས་ལྟན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་མཚུངས་ལྟན་དང་། མཚུངས་ལྟན་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སེམས་བྱུང་ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲེལ་ཚན་རྣམས་པ་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ་དང་། སོགས་པའི་སྒྲུས་གཟུང་བ་དག་བའི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་དང་། མི་དག་བའི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུའི་ས་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྤྲེལ་ཚན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་སྤྱི་འོན་ནི་མཚན་ཉིད་དང་རྒྱས་དང་བཏགས་པའི་བྱུང་པར་དང་། ཁམས་དང་སའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གང་གི་འཁོར་དུ་གང་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱི་འོན་ལྟ་ལས་དང་པོ་ནི་སེམས་དང་མཚུངས་ལྟན་ལྟས་མཚུངས་པར་གནས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་མཚུངས་པ་ནི་དེའི་བྱུང་པར་གཅིག་རྣམ་པར་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་མཚུངས་པ་ནི་དབང་པོ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་། དུས་མཚུངས་པ་ནི་དུས་གཅིག་པ་དང་། རྒྱས་མཚུངས་པ་ནི་རྒྱས་ལ་ལྟ་བུ་ལྟེ། དབྱས་མཐའི་རྒྱ་ལས་ནི་དེ་དག་གྱང་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་དུས་དང་རྒྱས་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་རྣམ་པ་མཚུངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པར་^{༡༠}བཤད་དེ། དེའི་དོན་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཁ་ཅིག་ནི་དོན་གྱི་བྱུང་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་སྟེ། གཞན་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངོ་བོ་འཛིན་པ་ལ། སེམས་བྱུང་གི་

སྟོབས་ཀྱིས་བྱད་པར་ཡང་འཛིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ།

གཉིས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་བ་(སྤེལ་ཆོན་ལྷ་རྩེ་པའི་སྐུ་ཕྱུ་རྩ་བརྒྱད་དང་།)ས་མང་པོ་པ་བརྩུ་དང་། དག་བའི་ས་པ་བརྩུ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་བརྩུ་དང་། མི་དག་བའི་ས་པ་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྩུ་དུའི་ས་པ་བརྩུ་དང་། མ་ངེས་པ་བརྒྱད་དང་། གཏི་མུག་མེད་པའི་དག་རྩ་དང་། རྩ་ཉོན་གྱི་ལྷ་བ་དང་། ཚུལ་མཛོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། བརྟེན་ངེས་དང་། རྣམ་པར་གཤམ་པ་དང་། རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་ལྷ་སྟེ་བརྟེན་དང་།¹⁹ གཞི་ཕྱན་ཆོག་ས་ལས་འབྱུང་བའི་མི་དག་འ་བ་དང་། (སྤལ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཞུམ་པ་དང་། སྐྱབ་དང་ཟས་ཀྱི་བྱོད་མི་ཟེན་པ་དང་། ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རུག་རུག་དང་། འཕྱ་སྒྲོད་། གནས་པ་ཉིད་དང་། མི་གནས་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་དུ་མི་འདུག་པ་ཉིད་དང་། འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། འཆོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་མིའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་འཆོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བརྟེན་པ་དང་ལྷན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རིགས་སྟེམས་པ་དང་ལྷན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བྱ་ངན་དང་། སྐྱག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་།) འབྲུག་པ་དང་། ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྟེ།²⁰ བརྟེན་རྩ་རྩ་བརྟེན་ཡོད་པ་ལས་སྤེལ་ཆོན་ལྷ་དང་། མ་ངེས་པ་བརྩུ་དེ་བཞི་བརྩུ་རྩ་བརྩུ་དང་། གཞི་ཕྱན་ཆོག་ས་ཀྱི་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྟེ་བརྟེན་རྩ་རྩ་ལོད་དང་། ལྷག་མ་བརྟེན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ཤེས་རབ་དང་། བྱི་མ་བཞི་རིམ་པ་ལྷ་རྩུབ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མོས་པ་རྣམས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དག་བཞི་ལོ་ན་གཏི་མུག་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ་ན་ལྷ་བ་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་ལོ་ན་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། དུན་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མོས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ་ན་བརྟེན་ངེས་(དང་རྣམ་གཤམ་དང་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་)ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་འདོད་དོ། ཞེས་སྤྱི་རབས་པ་དག་འཆད་མོད་ཀྱི་ལེགས་པར་དབྱེད་ན་(རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་དང་། རྣམ་འཆོ་གཉིས་ཀྱི་ཞུང་མེད་པ་དང་ཁོང་ཁྱོད་ལ་བཏགས་པར་བྱས་ན་འཐད་དེ། ཞུང་མེད་བྱས་སྟེ་ང་རྟེན་ཡང་ཞེས། ཞུང་མེད་པའི་སྟེང་རྟེན་པ་བཤད་ཅིང་རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་སྟེང་བརྩེ་བ་དང་རྣམ་འཆོ་སེམས་ཅན་སྐྱག་བསྐལ་བར་འདོད་པ་ལ་བཤད་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་བ་ལྷ་རྩུབ་བཏགས་ཡོད་དུ་རྩུབ་འཐད་པར་སེམས་སོ།།)

གཞི་ཕྱན་ཆོག་ས་ལས་འབྱུང་བའི་མི་དག་འ་བ་དང་སེམས་ཞུམ་པ་དང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་བྱ་ངན་དང་། སྐྱག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འབྲུག་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོར་བ་དང་ལེ་ལོ་དང་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཁོང་ཁྱོད་ལ་སོགས་པ་ལ་བཏགས་པར་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

གོང་མ་པ་དག་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ། ཆོར་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་པ་དང་། ཡིད་བྱེད་རིག་དང་།

ཀྱན་འགོ་ལ། །འདུན་མོས་བྱན་དང་ཉིང་འཛིན་དང་། །ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་ཡུལ་ངེས་ལ། །དད་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་
 གྲེལ་ཡོད། །མ་ཆགས་ལ་སོགས་གསུམ་བརྩོན་འགྲུས། །ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་དང་བག་ཡོད་དང་། །བཏང་སྟོམས་
 རྣམ་པར་མི་འཛོལ། །བཅུ་གཅིག་དག་བའོ་རྩ་ཉོན་ནི། །འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་དང་། །མ་རིག་ལྟ་བུ་
 ཐེ་ཚོམ་དྲུག་ །ཁྱོད་དང་ཁོན་འཛིན་འཆབ་དང་འཚོག་ །ཐུག་དོག་སེར་སྣ་སྦྱ་དང་གཡོ། །རྒྱགས་པ་དང་ནི་རྣམ་
 པར་འཚོ། །ངོ་ཚ་གྲེལ་མེད་རྒྱགས་ཆོད་དང་། །མ་དད་ལེ་ལོ་བག་མེད་དང་། །བརྗེད་ངེས་ཤེས་བཞིན་མ་
 ཡིན་དང་། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་བ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བཅུ་ཚན་གཉིས། །གཉིད་འགྱོད་རྟོག་
 དཔྱད་གཞན་འགྱུར་བཞི།^{༡༣} །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྩ་གཅིག་ལ། སུམ་རྩ་བ་དང་། སུང་པོ་ལྟ་བུ་ལས། ཀྱན་ཏུ་
 འགོ་དང་བྱེ་བྲག་ངེས། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་བ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཉེ་ཉོན་མོངས་།^{༡༤} །ཞེས་
 པ་དང་འགྱོད་དང་གཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉེ། །རྟོག་པ་དང་ནི་དཔྱད་པ་དག་ །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་གཉིས་རྣམ་
 གཉིས་ཞེས་དང་པོ་ལྟ་ནི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པས་ཀྱན་དུ་འགྱོ་བ་དང་། །འདུན་པ་
 བསམས་པའི་དངོས་པོ་ཁོན་དང་། །མོས་པ་ངེས་པའི་དངོས་པོ་ཁོན་དང་། །བྱན་པ་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་
 བ་དང་། །ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སྦྱོན་ཡོན་བརྟག་པའི་དངོས་པོ་ཁོན་ལ་འཇུག་གི་མ་བསམས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པས་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། །དད་པ་ལ་
 སོགས་པ་བཅུ་གཅིག་ནི་དག་བ་དང་། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་
 བ་ཡིན་ཞིང་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་། །ལྷག་མ་ཁྱོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཤུ་པོ་
 རྣམས་ནི་རྩ་ཉོན་རྣམས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཤིང་དེ་དག་དང་ཉེ་ལ་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་ཉེ་བའི་
 ཉོན་མོངས་པ་ཁོན་དང་། །གཉིད་འགྱོད་དང་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཚན་གཉིས་ཉེ་བཞི་ནི་ཉེ་ཉོན་ཁོན་ར་མ་
 ངེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སམ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལའང་
 དག་བ་དང་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་གསུམ་མཐུ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལའང་མི་དག་
 བ་དང་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཉེ་བཞིར་ཡང་འགྱུར་བས་གཞན་དུ་ཡང་འགྱུར་བ་སྟེ། སྡེ་ཚན་
 དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་སྡེ་ཚན་དང་པོ་གཉིས་དང་གསུམ་པའི་གཉི་ལྷག་མེད་པ་དང་། །བག་ཡོད་བཏང་
 སྟོམས་རྣམ་པར་མི་འཛོལ་སྟེ་བཞི་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་བདུན་དང་། །ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པའི་རྩ་ཉོན་ལྟ་
 སྟེ་ཉེ་ཤུ་རྩ་གཉིས་ནི་བརྗོད་པ་སྦྱ་དང་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྟོ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས་རྗེས་ཡོད་དང་།
 །ལྷག་མ་ཉེ་ཤུ་རྩ་དགུ་ནི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལས་བསྐྱོག་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་(པའམ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་
 པོ་ལོགས་སུ་གྱུབ་པ་ནི་རྗེས་ཡོད་དང་། །གང་ཞིག་ལས་རང་བཞིན་ལོགས་སུ་གྱུབ་པ་མེད་པ་ལོགས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་ཟེང་)། །འདི་ལྟར་གཉི་ལྷག་མེད་པ་དང་ལྟ་བུ་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གསུམ་ནི་ཤེས་རབ་ཁོན་

དང་། བག་ཡོད་དང་བཏང་སྟོམས་ནི་དགེ་རྩ་གསུམ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་འཆོ་
བཞེས་པ་མེད་པ་དང་། ཁྲོ་བ་དང་ཁོན་འཛིན་དང་འཆོག་པ་དང་ཕྲག་དོག་དང་རྣམ་འཆོ་ལྔ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་དང་།
སེར་སྒྲ་དང་རྒྱགས་པ་དང་ཆོད་པ་གསུམ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། འཆབ་པ་དང་སྒྲུགས་པ་དང་མ་དད་པ་དང་
ལེ་ལོ་བཞེས་གཉི་ལྷན་དང་། གཡོ་སྒྲུ་གཉིས་འདོད་ཆགས་དང་གཉི་ལྷན་དང་། རོ་ཆ་ཁྲེལ་མེད་དང་རྣམ་
གཡེང་གསུམ་དྲུག་གསུམ་དང་། བག་མེད་ནི་དྲུག་གསུམ་ལེ་ལོ་དང་བཅས་པ་ལ་བཏགས་པ་འཇམ། དོན་
གསང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་གཉི་ལྷན་གི་ཆར་གཏོགས་པར་བཤད་དོ། (རྣམ་འཆོ་ཁོང་ཁྲོ་ལ་བཏགས་པར་བཤད།)
བརྗོད་ངས་ནི་དྲན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ། གཉིད་དང་འགྱོད་པ་ཉེ་ཉོན་གྱིས་བསྐྱེས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་
ནི་གཉི་ལྷན་ལ་བཏགས་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྐྱེན་ནི་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་པར་དོན་
གསང་ལས་བཤད་དོ། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ནི་སེམས་པ་དང་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོལ་ཤེས་འདོད་དོ།

འདིར་ཡང་ཀུན་ལས་བཏུས་ལ་སོགས་པ་ལས་བཏགས་ཡོད་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུར་བྱས་ནས་སྤྱིར་སེམས་
བྱུང་ལྔ་བརྩ་རྩ་གཅིག་ལས་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་གཞི་ཕྱན་ཆོགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པོ་
རྣམས་ཀྱང་གཞི་བསྐྱེས་པ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་བཏགས་ཡོད་(ལྔ་བརྩ་རྩ་གསུམ་)ཡིན་པས་སེམས་བྱུང་བདུན་
བརྩ་རྩ་ལྔ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་རོལ་ཤེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི་སྤྱི་ཆོན་དང་པོ་གསུམ་དང་། ཉོན་
མོངས་རྒྱུད་དུ་ས་པའི་རྒྱགས་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་ཆགས་པ་དང་དཀྱུལ་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་སུམ་ཅུ་པོ་རྣམས་
ནི་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཆར་དང་། མི་དགེ་བའི་ས་པ་གཉིས་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུ་ས་པའི་གཡོ་སྒྲུ་
རྒྱགས་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་བདུན་དང་། མ་ངེས་པའི་འགྱོད་གཉིད་ཁོང་ཁྲོ་སྟེ་བརྩ་གཉིས་པོ་རྣམས་ནི་
འདོད་ཁམས་ཁོན་དང་། ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུ་ས་པའི་གཡོ་སྒྲུ་དང་། མ་ངེས་པའི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཏེ་བཞི་
ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོན་ན་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི་གཏན་ཆོགས་དང་བཅས་ཏེ་གཞུང་ཉིད་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་ནི་སྤྱི་ཆོན་དང་པོ་བཞི་དང་། མ་ངེས་པའི་རྟོག་དཔྱོད་དང་ཆགས་སྤང་སྟེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་
པོ་རྣམས་ནི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཀའི་འཁོར་དུ་ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་ལ། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུ་ས་པ་རྣམས་དང་།
མ་ངེས་པའི་འགྱོད་གཉིད་དཀྱུལ་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་བརྩ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོན་འཁོར་དུ་འབྱུང་ངོ། །རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་(སུམ་ཅུ་པ་ལས། རྟོག་ཏུ་རིག་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། རིག་པ་ཆོར་བ་དང་འདུ་
ཤེས་སེམས་པར་ལྟན།) ཞེས་པ་དང་། དེ་ལ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། ཀུན་གཞི་དེ་ནི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྐྱེན། ཞེས་པས་)ཀུན་
གཞི་འཁོར་དུ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་(ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོན།)དང་། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་། བསྐྱིབས་
ལ་ལུང་མ་བསྐྱེན་གྱི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མ་རིག་པ་དང་དཀྱུལ་དང་འདོད་ཆགས་སྟེ་རྩ་ཉོན་བཞི་(ཀུན་

ལས་བརྒྱུ་ལས་བཤད་པའི་^{༡༧}སྤྲུགས་སྒྲིག་པ་དང་ལེ་ལོ་བཀ་མེད་ལྟ་དང་། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབང་པ་བསྟན་པ་ལས་བཤད་པའི་
བརྗེད་ངེས་རྣམ་གཡེང་གེས་བཞེན་མ་ཡིན་པ་གསུམ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པའི་ཉེ་ཉོན་བརྒྱད་དེ་བཅུ་བརྟན།^{༡༨}འབྲུང་(ཞིང་།
སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་^{༡༩}དེ་ལ་ཡང་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཉིད་དེ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ་ཞེས་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་དང་
མཚུངས་པར་ལྟན་)བར་འདོད་དེ། དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་ཡང་(རང་རང་གི།)གཞུང་ལས་ཉོགས་པར་བྱའོ། །སེམས་
སེམས་བྱུང་གི་བྱུང་པར་དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་དབྱེད་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ལྷ་པ་ནི་སེམས་ལས་འབྲུལ་འབྲུལ་དུ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། མདོ་ལས། འདྲ་
ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཆོས་འདི་རྣམས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སེམས་ལ་བརྟེན་པའོ་^{༢༠}ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་རོ། (འདི་ལ་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་ལས་བྱིར་སེམས་པའི་རྒྱུ་མེད་ཅེས་འདྲ་བར་འདོད་དོ།) གཉིས་པ་གཞུང་གི་
དོན་ལ་ངེས་པའི་སེམས་བྱུང་གི་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བ་དང་། ཞར་ལ་མ་ངེས་པ་བཤད་པ་དང་། སེམས་གང་གི་
འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་དང་། འདྲ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་
དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ལྟའི་དང་པོ་ལའང་ལྷ་ལས་སེམས་ཀྱི་ས་
མང་པོ་ལ་བཤད་པའི་ཆོར་བའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། ལས་ནི་(སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཆོར་
བ་ལས་ཅི་བྱེད་ཅིག། མེད་པ་སྟེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་པའི་ལས་བྱེད་དོ་^{༢༡}ཞེས་འབྱུང་བས་བདེ་སྟུག་གི་)མེད་པའི་རྟེན་
བྱེད་(ལ་ཟག་མེད་དང་། ཐ་མས་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་)པའོ། །སེམས་པ་ནི་གང་ཞིག་ཡོད་ན་ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྟགས་
ལྟར་ཡུལ་དུ་ག་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་མངོན་པར་འདྲུ་བྱེད་ཅིང་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་
ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྐད་ཅིག་གཞན་དུ་མི་གནས་ཤིང་། བྱེད་མེད་ཡིད་ཀྱང་གང་གིས་ན། བྱེད་
དང་བཅས་པར་སྒྲུབ་བྱེད་པ། སེམས་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་^{༢༢}ཞེས་བཤད་དོ། །དབྱེ་ན་སེམས་པའི་ཆོགས་
དུག་གོ། བྱེད་ལས་ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱང་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའོ། །འདྲུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་
བ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། བྱེད་ལས་(སའི་དངོས་གཞི་ལས་འདྲུ་ཤེས་ལས་ཅི་བྱེད་ཅི་ན་དམིགས་པ་ལ་མཚན་མ་འཛོན་པའི་ཐ་སྟོད་
ཀྱི་ལས་བྱེད་དོ་^{༢༣}ཞེས་འབྱུང་བས།)ཐ་སྟོད་འདོགས་པར་བྱེད་པའོ།།

འདུན་པ་ནི་ཡུལ་དུ་ག་ལ་དམིགས་ནས་བྱེད་འདོད་པ་སྟེ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དོན་དུ་གཉེར་བའོ།།
དབྱེ་བ་ནི་འདས་པ་ལ་ཐུད་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་དང་། མ་འོངས་པ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བར་
འདུན་པ་སྟེ། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །རིག་པ་ནི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་
འདུས་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྲུར་བ་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་རིག་པའི་ཆོགས་དུག་གོ། །ལས་ནི་ཆོར་བའི་
རྟེན་བྱེད་པའོ། །སྒོ་གོས་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རབ་རྒྱ་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་སྐྱེས་ཐོབ་དང་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་

བཞིའམ། (ཡང་ན་སའི་དངོས་གཞི་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་དང་བྲལ་བའི་དགེ་བའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ལ་ཉེ་བར་སེམས་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར།^{༡༥}) རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་གསུམ་མོ། དྲེད་ལས་ནི་སོམ་ཉི་ལྟོག་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །འོ་ན་སོམ་ཉི་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ཤེས་རབ་ཡོད་ན་སོམ་ཉི་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མེད་ན་དེ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སོམ་ཉི་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་འང་ཤེས་རབ་བྱུང་བྱེད་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ཤས་ཆུང་ལ། སོམ་ཉི་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེ་མེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཉེ་བ་ཚུ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲེས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་འདུན་པ་དང་། རྣམ་གཡང་དང་ལྡན་པ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བརྟེན་ངས་དང་ལྡན་པ་ལ་བྲན་པ་དང་། མ་དད་པ་ལ་མོས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེད་པ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སྟེ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་དུ་འགོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །བྲན་པ་ནི་དམིགས་པ་མི་བརྟེན་པ་སྟེ། དབྱེན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སོ། །ལས་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མི་གཡང་པར་བྱེད་པའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་ཡུལ་ལ་གཏོད་པའི་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྟེ། དབྱེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་སོ། །ལས་ནི་མདོ་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའོ།^{༡༦} །ཞེས་འབྱུང་བས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །མོས་པ་ནི་འདོད་པའམ་དམིགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། དབྱེན་ཡང་དག་པར་མོས་པ་དང་། འོག་པར་མོས་པ་གཉིས་སོ། །ལས་ནི་ནི་སྟོབ་དཔོན་སྟོ་གོས་པརྟན་པས་མོས་པ་གཅེས་སུ་བྱེད་པ་ནི་ཡས་ཀྱི་ཕྱོག་ལ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་འཕྲོག་པར་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་བཤད་པས་དམིགས་པ་ལས་མི་འཕྲོགས་པར་བྱེད་པའོ།།

ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱི་གཅིག་པ་སྟེ། འདིར་ཕྱི་ནི་དམིགས་པའོ། །དབྱེན་ས་དགུ་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་དགུ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་བཅུའོ། །ལས་ནི་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་འབྱུང་བས་ཇི་ལྟ་བུ་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དག་འབྱུང་ན་འདུན་པ་དང་མོས་པ་དང་བྲན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བརྟེན་ཞུགས་ཅན་རྣམས་བརྟོན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲེལ་བ་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་སེམས་གཅིག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་དད་པ་བཅུ་ནི་མ་དམིགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་སྟེ་

བས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་ཡུལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་དག་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་སྦྱར་བའི་སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་འདར་ཐ་དད་པའི་བྱུང་པར་གཟུང་བར་མི་རྒྱས་ན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་བྱ་ནི་ཕྱ་བས་དེ་ནི་རེ་ཞིག་རྒྱུན་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་དཀའ་ན་སྒྲིན་ཅིག་མ་དག་ལ་ལྟ་སྟོན་གྱང་ཅི་དགོས། རེ་ཞིག་སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་རོམ་པོ་ཁ་ཅིག་གི་རོམ་པོ་ཞིང་ཕྱིར་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ངེས་པར་གཟུང་བར་དཀའ་ན་ཆོས་གང་དག་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་སྟོན་གཟུང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ལྟ་སྟོན་གྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་བཤད་དོ།¹⁶ །གལ་ཏེ་བྱུང་པར་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཐ་དད་མེད་པར་རྟོག་ན་ཀྱན་དུ་འགོ་བ་ལྟར་སྦྱ་བ་རྣམས་ལ་འདར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལུང་ལས་ཇི་སྟན་དུ་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ནི་པ་ཉིར་གཞག་གི་མདོ་ལས། འདི་ལྟར་ས་ཆེན་པོའི་ཆོས་བཅུ་ནི་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་དང་རེག་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་འདུན་པ་དང་མོས་པ་དང་དཔྱད་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སྟེ་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འདོད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་གྱང་ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག་ཏུ་འདུ་ཡང་འོན་གྱང་རོ་བོ་ཉིད་གཞན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་གཞན་པ་ནས་སེམས་པའི་བར་དུ་གཞན་ནོ་¹⁷ ཞེས་ས་མང་པོ་བ་བཅུ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་དེ་དག་རྣམས་ཐ་དད་མིན་པ་པར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་བཤད་པའི་དད་པ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོག་པ་དང་བྲལ་པར་བྱེད་པའི་དང་བ་སྟེ། དབྱེ་ན་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དང་བ་དང་། བདེན་བཞི་ལ་སྤང་ཞིང་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའོ། །ལས་ནི་འདུན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །བག་ཡོད་པ་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་གཅེས་སྦྱས་སུ་བྱེད་ཅིང་སྟོམ་པ་(འམ་ཟག་པ་དང་ཟག་པའི་གནས་ལས་སེམས་བསྐྱང་།)སྟེ། དབྱེ་ན་བསོད་ནམས་དང་ཐར་པ་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྟོམ་པའི་བག་ཡོད་པ་བཞིའོ། །ལས་ནི་འཛིན་ཉེན་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ།

ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ནི་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏད་བཟོད་པའི་ལས་སུ་རུང་བ་སྟེ། དབྱེ་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་སྟོ་ལྟེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་གཉིས་སོ། །ཡང་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ལུས་ཤིང་བལ་ལྟར་ཡང་བ་དང་རྟེན་པ་གསེར་གྱི་དོང་ཆོ་བཤེགས་པ་ལྟར་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཉིད་ལས་སུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་

མ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
འབྲེན་པར་བྱེད་པས་དེ་དང་མཐུན་པའི་བྱིར་དེ་ལའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཏགས་ནས་བཞེད་དེ།
དཔེར་ན་མདོ་ལས། དགའ་བ་དང་དགའ་བའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཡན་ལག་ཏུ་ལྟོགས་པ་དང་། ཁོང་ཁྱོད་པ་དང་ཁོང་ཁྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞོན་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་གསུངས་
པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་རྩོལ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཡང་དེ་དག་མཐུན་པས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕྱང་བོར་བཞེད་པ་བཞིན་ནོ།^{༡༠} ཞེས་བཤད་དོ།

ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པའོ། །(འདུལྱེད་)བཏང་
སྒྲིམས་ནི་སེམས་བྱིང་གོད་དང་བྲལ་བའི་རྣལ་དུ་འདུག་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་ཐོག་མར་རེས་འགའ་བྱིང་གོད་འབྱུང་
བའི་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། བར་དུ་དྲོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་རྣལ་དུ་གནས་པ་དང་། ཐ་མར་དྲོགས་
པའང་མེད་པའི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་གསུམ་མོ། །ལས་ནི་ཟག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབས་མི་འབྱེད་པའོ། །དོ་ཆ་ཤེས་
པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་གི་ལས་ནི་ཉེས་སྦྱོད་སྟོམ་པའོ། །རྩ་བ་གཉིས་ནི་
འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་སྟེ། གཏི་མུག་མེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་བྱིར་
འདིར་མ་བཞེད་དོ།

འདིར་མ་ཆགས་པ་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པ་ཞེས་པའི་མ་དང་མེད་ཅེས་པ་ནི་མེད་པ་དང་། གཞན་
པ་དང་། གཉེན་པོ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་ནི་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ལ་འཇུག་གི་མེད་པ་དང་གཞན་
པ་ལ་ནི་མི་འཇུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་གཏི་མུག་མེད་པ་ལའང་བཞེད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱེ་
བཤད་ལས་བཤད་དོ།

དེ་དག་གི་ལས་ནི་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེས་སྦྱོད་ལ་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་
མི་འཆོལ་བའི་སྒྲིང་བརྟེན་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་
པ་མེད་པའོ། །སེམས་ཅན་ལ་དབྱུགས་^{༡༡}པ་ལ་སོགས་པས་ཐོ་མི་འཆོལ་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །བརྩོན་འགྲུས་
ནི་དགོ་བའི་བྱ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྦྱོར་བ་སྟེ། མི་དགོ་བའི་བྱ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྦྱོར་བ་ནི་བརྩོན་
འགྲུས་མ་ཡིན་གྱི་བྱ་བ་རན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདི་ལས་བྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལེ་ལོ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་པས་བརྩོན་འགྲུས་དམན་པ་ལ་དགག་པའི་སྒྲིབ་
བཞེད་དོ། །དབྱེ་བ་ནི་(ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ཐོག་མར་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དེ་ནས་ནི། རྩལ་བཞིན་རབ་ཞུགས་
སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཏེ། །མ་ཞུས་མི་འགོང་ཆོག་མི་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་^{༡༣} ། ཞེས་པ་ལྟེ། གྲུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི་གོ་ཆ་དང་།
སྦྱོར་བ་དང་། མི་འགོང་པ་དང་། མི་ཤེས་པ་དང་། ཆོག་པར་མི་འཛིན་པ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྦྱོར་བ་སྟེ་^{༡༤} ཞེས་པ་ལྟེ་དང་། ཡང་ན་)

གོ་ཆ་དང་སྒྱུར་བ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བརྩོན་འགྲུས་གསུམ་མོ། །ལས་ནི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཚྗོགས་
 པར་བྱེད་པའོ། །བཙུ་པོ་འདི་དག་ནི་རྟག་ཏུ་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་ས་
 མང་པོ་པ་དག་ཅེས་བྱའོ། །ཀལ་ཏེ་དད་པ་ནི་དགའ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིང་བརྟེ་བ་ནི་
 ཡིད་གདུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་རྩེ་ལ་བཅས་དང་བཏང་སྟོམས་རྩེ་ལ་མེད་དང་། འདོད་ཁམས་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་
 དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཏུ་སྒྱུངས་པ་འབྱུང་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དག་གས་ཆེ་ཆུང་མ་གཏོགས་པ་
 ཆ་གས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བར་འདོད་དོ་ཞེས་སྒྲར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྟེ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་འདི་དག་
 རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་ཡིན་གྱི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འདི་དག་གིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
 བར་བཞེད་པ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པའི་རྫོངས་པ་ནི་ལས་འབྲས་དང་བདེན་པ་དང་དཀོན་
 མཆོག་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་ཤིང་མི་གསལ་བ་སྟེ་རྫོངས་པ་དང་མ་རིག་པ་དང་གཏི་མུག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་
 གངས་ཏེ། ལས་ནི་རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །བག་མེད་པ་ནི་བག་ཡིད་
 པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དགེ་བ་མི་སྟོམ་ཞིང་ཟག་བཅས་ལས་སེམས་མི་བསྐྱུང་བ་སྟེ། ལས་ནི་ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་
 རྟེན་བྱེད་པའམ། མི་དགེ་བ་འཕེལ་བ་དང་དགེ་བ་འབྱིབ་པར་བྱེད་པའོ།།

ལེ་ལོ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དགེ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་མི་སྒྲོ་བ་སྟེ། ལས་ནི་
 དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་བར་དུ་གཅོད་པ་ཉིད་དོ། །མ་དད་ནི་དད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེམས་མ་དད་པ་སྟེ། (དཔེ་
 ན་བྱ་བ་བན་ཞེན་དང་། སྤྱིད་ལྷག་པ་དང་། སྟོམ་ལས་འཛིན་པའི་ལེ་ལོ་སྟེ་གསུམ་མོ།) ལས་ནི་ལེ་ལོའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྟུགས་
 པ་ནི་ལུས་སེམས་ལྟེ་ཞིང་དམིགས་པ་མི་གསལ་བའི་སྒྲོང་སྒྲོང་པོ་སྟེ་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའོ། །དབྱེ་
 ན་(སྟོམ་ལུ་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ།)ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟུགས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་རྟུགས་པ་
 ནི་སྟོམ་ལུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའོ། །ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 གོགས་བྱེད་པའོ།།

རྟོན་པ་ནི་སེམས་མ་ཞི་བར་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་འཕྲོ་བ་སྟེ། ལས་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་
 གཅོད་པ་ཉིད་དོ། །དུག་པོ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
 ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་ནོ། །ཀལ་ཏེ་རྟོན་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ་གསལ་བར་འཇུག་ལ། རྫོངས་པ་
 དང་རྟུགས་པ་དག་ནི་མི་གསལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སེམས་གཅིག་ལ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། འདི་
 ཡང་སྒྲུ་མ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་རྟུག་པ་མི་འབྱུང་ལ། བརྟེན་ངས་

དང་། རྣམ་པར་གཡིང་བ་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། འོག་པར་མོས་པ་དང་། རྫོངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྟེ་བཅུ་འབྲུང་བའི་སྤྲུལ་པ་འདིར་མི་འཆད་པ་ཅི་སྟེ་ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུལ་སྤྲུགས་པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མངོན་པ་ལས་མ་སྒྲོས་ལ། བརྗེད་ ངས་ལ་སོགས་པ་ནི་དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་སྒྲོས་སོ་ཞེས་སོ་^(༡)ཞེས་བྱ་ བར་འདོད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ནི་སྤྲུགས་པ་འང་རྟོག་པ་དང་འདྲ་བར་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་མི་མཐུན་པས་འདིར་ སྒྲོས་སོ་^(༢)ཞེས་བཞེད་དོ། (གངས་མང་པོ་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེན་སྤྲུལ་ཞེ་སྟེ། དང་ པོ་ནི་ཀུན་འགྲོ་ལྟེ། གཉིས་པ་ནི་མ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟེ། གསུམ་པ་ནི་དྲན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྟེ། དེས་ལྟེ་སྒྲོག་ རྒྱགས་སོ། བཞི་པ་ནི་དེ་དག་ལས་གཞན་ནོ།^(༣))

བཞི་པ་མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་ནི། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ཁྲེལ་མེད་པ་དང་ངོ་ ཚ་མེད་པ་གཉིས་པོ་འདི་དག་གིས་བྱུང་བོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་དག་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་ པ་རྒྱུད་དུའི་ས་པའི་ཁྲོ་བ་ནི་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ལ་སེམས་ཁོང་ནས་ འབྱུག་པ་སྟེ། ཐོ་འཚམས་པའི་ལས་ཅན་ནོ།

ཁོན་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཁྲོས་པའི་འོག་ཏུ་དེ་ལ་རྒྱན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། ལས་ནི་མི་བཟོད་པའི་རྟེན་ བྱེད་པའོ། གཤམ་ནི་(རང་གིས་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ལ།)ཉེས་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་སེམས་བྱ་བུ་(ཞིང་གཏམ་རྒྱུད་ལ་ བསྐྱར།)བ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་རྟེན་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། འབྲུག་དོག་ནི་གཞན་ གྱི་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་སྟེ། སྒྲོ་མི་བདེ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། འཚོག་པ་ནི་སྤྲུག་པ་ལ་མངོན་ པར་ཞེན་པའོ། སྤྲུང་བོ་ལྟ་བུ་ལས་^(༤)ནི་འཚོག་པ་གང་ཞེན། ཚོག་བསྐྱར་བོས་ཞེར་འདེབས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ ཁྲོས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཚོག་བསྐྱར་བོར་ཞེར་འདེབས་པ་ཞེ་སྤང་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ལ་བཤད་དེ་དེ་ཉིད་ རིགས་པ་ཡིན་ནོ། ལས་ནི་ངག་གི་ཉེས་སྒྱུད་སྒྱེད་པ་དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པ་དང་། བསོད་ བཀའ་མ་ཡིན་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ། ཁྲོ་མི་སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོ་གྲོས་བཏན་པས་དེ་དང་ལྡན་པའི་གང་ ཟག་དང་འགྲོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ་^(༥)ཞེས་བཤད་དོ།

འཆབ་པ་ནི་ཉེས་པ་སྐྱེད་ཅིང་གསོང་བ་སྟེ། ལས་ནི་ཉེས་པ་བཅའས་ན་འགྱེད་ཅིང་ངེས་པར་ཡིད་ མི་བདེ་འབྲུང་བས་འགྱེད་པ་དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། ཁེར་སྤྲུ་ནི་ཆོས་དང་ ཟང་ཟིང་དང་(ཡོན་ཏན་གྱི་སེར་སྤྲུ།)མཁས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་ནས་གཞན་ལ་མི་གཏོང་བར་འཛིན་ པ་སྟེ། ཡོ་བྱད་མི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། སྤྲུ་ནི་རྟེན་བཀྱར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་ནས་

རང་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ལྟར་འཛོམས་པ་སྟེ། ལས་ནི་ལོག་འཛོལ་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྒྱགས་པ་ནི་སྟོན་པར་
འགྱུར་ལ། དེའི་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་
འཛོམས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དག་སྟུག་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་སྟེ། ཐོ་འཛམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཅུ་
པོ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་བྱེད་ས་པ་རྣམས་ཏེ། ཅུ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་(གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་ལ་རང་
དབང་ཅན་ཡིན་པས་གྲོགས།)མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། (བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོགས་པས།)
སྤང་བ་སྟོམ་སྤང་ཁོ་ན་དང་། སྟོམ་སྤང་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་(པའི་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་
ཡིན།)པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་མ་དེས་པ་བཤད་པ་ནི་འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་དང་དབྱིག་བཤེས་ཀྱི་ལྷོག་
ལས། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་འགྱོད་པ་དང་། གཉིད་དང་ཁོང་ཁྱོད་ཆགས་རྣམས་དང་། ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་ཞེས་
བྱ་བ། བརྒྱན་ནི་དེས་པ་མིན་པར་བཤད།^{༡༠༠} ཅིས་གསུངས་པ་དག་གྱུར་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་དབྱེ་བར་
ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཤད་ཅེ་ན། དེས་པ་རྣམས་དངོས་སུ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་མ་དེས་པར་བྱགས་ལ་གོ་
བའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ།།

ཇི་ལྟར་མ་དེས་ཤེ་ན། དེ་ཞིག་(སྤེལ་དང་པོ་བཞི་ནི་མ་དེས་ཏེ། དེས་པ་ལྟར་རོ།)ས་མང་པོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། དག་བའི་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དག་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཉོན་མོངས་པའི་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བར་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། མི་དག་བའི་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དག་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བར་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་བྱེད་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། (ཉོན་མོངས་རྒྱུད་བྱེད་
ས་པར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་)རྟོག་དཔྱོད་ལ་གསུམ་ཆར་དང་། འགྱོད་པ་ལ་དང་པོ་དང་། གཉིད་ལ་དང་པོ་
གཉིས་(མེད་དེ་སྤང་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས།)དང་། ཆགས་སྤང་ལ་ཐ་མ་གཉིས་(སུ་མ་དེས་པས།)དང་། ང་རྒྱལ་(སྤང་བ་
གཉིས་ཀ།)དང་ཐེ་ཚོམ་(མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་དེ།)ལ་བར་མ་མེད་པས་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་སྟོམ་སྤང་ཙམ་དང་ཡིད་
ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གང་ལས་ཤེ་ན། གསུམ་
པ་སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་བསྟན་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་(དག་བ་དང་མི་དག་འདྲེས་
མ་འདྲེས་གཉིས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་བསྐྱེད་པས་མ་བསྐྱེད་པས་གཉིས་ཏེ་སེམས་ལྡེ་ཡོད་པ་ལས།)དག་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་
ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྟུར་རོ། ཅི་སྟེ་ན། སྤེལ་དང་པོ་གཉིས་དང་། རྟོག་
པ་དང་དཔྱོད་པ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་བའི་སེམས་ཡིན་པར་སྤེལ་བྱི་མ་གསུམ་དང་།
མ་དེས་པའི་ཁོང་ཁྱོད་ཆགས་པ་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་མི་འབྱུང་ལ། གཉིད་དང་འགྱོད་པ་དེས་

འགའ་འབྱུང་ཡང་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་སུ་འང་ཅི་རིགས་པར་གཏན་ཆོག་མེད་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འགྱོད་པ་མི་འབྱུང་བས་གང་ལ་འགྱོད་པ་དགེ་བ་ཡོད་པའི་སེམས་ལ་ལ་དག་ཏུ་ནི་འགྱོད་པ་བསྟན་པས་དེ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་བ་མ་བྱས་པ་དང་མི་དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྱོད་པ་ནི་ངན་པར་བྱས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་གཙགས་པ་ཡིན་ལ། དགེ་བ་ལ་འགྱོད་པ་ལ་འང་ངན་པར་སྟོང་ལ་སྤང་བ་དང་། མ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་འང་བྱ་བར་འོས་པ་མ་བྱས་པ་ལ་ངན་པར་བྱས་པའི་མིང་གིས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་མ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་མོད་གྱི་དམིགས་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཡིད་ལ་གཙགས་པ་ཡིན་པར་རིགས་སོ། །ལས་ནི་སེམས་གནས་པའི་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་པའོ། །

དེ་ལ་འདིར་འདོད་པ་ན་སྒྱིར་སེམས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་འང་འདྲེས་པ་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། འདྲེས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་གཉིས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ལ་འང་བསྐྱབས་པ་དང་། མ་བསྐྱབས་པ་གཉིས་ཡོད་པས་ལྟར་འབྱུང་བ་ལས་དེ་ལ་རེ་ཞིག་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་ནི་(རྩ་ཉོན་གཞན་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་)མ་འདྲེས་པ་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་(ལ་འང་ཉི་ཤུ་རྩ་བྱང་ལ།)དང་། (གི་རྒྱས་འདྲེས་པ་ལ་འང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ་ཡང་།) འཛིག་ཆོགས་དང་མཐར་འཛིན་ལས་གཞན་པ་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་བ། (ཕྱི་མ།) གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་(འདྲེས་པ་)ལ་འང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་འབྱུང་སྟེ། (སེམས་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས།) ས་མང་པོ་བ་བརྩུ་དང་། (ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས།) ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་དུག་དང་། (མི་དགེ་བ་ཡིན་པས་)མི་དགེ་བ་གཉིས་དང་། (འདོད་སེམས་ཡིན་པས་)རྟོག་དབྱེད་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་རིག་པ་རང་ཉིད་ནི་(དངོས་སུ་མི་སྟོན་པ་)ཉོན་མོངས་པའི་སར་བགྱངས་ཤིང་། ལྟ་བ་(མི་སྟོན་པ་)ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྟུས་པས་རྒྱས་གཞན་ཏུ་མེད་ལ། དགེ་བའི་ས་པ་རྣམས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་འདྲེས་པ་ནི་རྩ་ཉོན་གཞན་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཡིན་ལ། མ་འདྲེས་པ་ནི་རྩ་ཉོན་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་གང་ལ་མ་རིག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་མེད་པའོ་^{༡)}ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྟན་ནི་འདིར་མི་གཟུང་སྟེ། མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།) སེམས་མི་དགེ་བ་ལྟར་བ་དང་ལྟན་པ་ནི་འཛིག་ཆོགས་དང་མཐར་འཛིན་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཞི་(པོ་གང་ཡང་རུང་བ།)དང་། ཁྱོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་

ཁྱུང་དུའི་ས་པ་རྣམས་(གང་ཡང་རུང་བ།)དང་། འགྲོད་པ་མི་དགེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་ལ་ནི་
 ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་འབྱུང་། (བཞི་ལྷན་གྱི་ཉི་ཤུའི་སྡེ་དུ་རང་རང་བསྟན་པ།)སྟེ། ལྷན་སྟོན་པའི་ཉི་ཤུ་དང་། འདོད་ཆགས་
 ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་(པོ་རང་ཉིད་)བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ནི་མ་རིག་པ་
 མ་གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོང་ཁྱོད་ལ་སོགས་པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཁོང་ཁྱོད་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའང་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
 པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ། ཁྱོད་པ་ལ་སོགས་པའང་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་གྱི་རྩ་
 ཉོན་གཞན་དང་དེ་དག་ནང་ཡང་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། (འདི་དག་ནི་ཆོག་སྒྲུབ་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།)

མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་པར་བགངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་གཏན་ལ་
 དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ནི་འདི་དང་མཐུན་པར་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཆོམ་རྣམས་ནི་
 ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་ཏེ་^{༡༠}ཞེས་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་ཕན་ཚུན་
 མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པར་བཤད་ལ། ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས་^{༡༡}ནི་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་དང་ལྟ་བ་
 རྣམས་ཀྱང་མཚུངས་པར་ལྷན་ཞིང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་ཐེ་ཆོམ་ཡང་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྷན་པར་བཤད་མོད་
 གྱི་འདིར་ནི་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་ཕན་ཚུན་མཚུངས་ལྷན་དུ་མི་འདོད་དེ། (གལ་ཏེ་དེ་དག་
 མཚུངས་པར་ལྷན་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་སེམས་ལ་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་ལས་
 ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་བར་བཤད་པས་གནད་དོ།) འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་།
 མཚུངས་པར་ལྷན་པ་(འི་སེམས་གང་ཡིན་དེ་ནི་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས།)བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་
 ལ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ་བརྩུ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་
 གྲུག་དང་། (མ་རིག་པའི་ས་པའི་)རྟོག་དབྱེད་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ལས་
 གཞན་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་ལྷན་པའི་སྒྲུལ་སེམས་སོགས་བཞི་ལ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བརྩུ་
 གཉིས་འབྱུང་བ་དག་ཏུ། (ཁ་ཆེ་བ་)འདོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་དང་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་དང་
 བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིད་ནི་རྒྱ་ཉམ་རྒྱུང་བ་དང་རལ་བ་དང་ལུས་ལྗིད་བ་དང་ལྷན་པའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་
 ཁ་ཟས་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་འཛིན་མི་རྒྱས་པར་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་དབང་པོ་ལ་
 སེམས་སྟུང་བ་སྟེ། བྱ་བ་ཤོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཀྱན་སྟོང་དང་མཚུངས་ལྷན་
 གྱི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ག་སྟོང་པས་དགེ་མི་དགེའི་སེམས་དང་བསྐྱིབས་པ་དང་

མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྐྱབས་གྱི་སེམས་ཀྱན་ལ་མི་འགལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སེམས་གང་ལ་གཉིད་
 ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་གཉིད་དེས་བསྐྱབ་ཏེ་བགྲང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ནི་ཤུ་དང་ལྷན་པ་ལ་ནི་ནི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་
 ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ངོ། །ནི་འོག་གྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་སྤེལ་བ་གཞན་དག་ནི་འགྲོད་པའང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་
 བསྐྱབ་གསུམ་ཆར་དུ་འབྱུར་བ་སྤྱིར་གཉིད་དང་འདྲ་བར་འདོད་དེ། །དེ་ལ་འགྲོད་པ་ལུང་མ་བསྐྱབ་
 བྱི་བྱས་པའམ་མ་བྱས་པ་ལ་ཡིད་ལ་གཙགས་པ་སྟེ་ངས་མ་ཞུ་བར་ཅིའི་ཕྱིར་ཟས་ཟོས་ཞེས་པའམ། རྒྱུག་པ་
 དེ་ལ་ཅི་སྟེ་རི་མོ་མ་བྱིས་སྟུམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་བའང་ཡིད་བདེ་དང་འདྲ་
 བར་ལུང་མ་བསྐྱབ་དུ་འདོད་དོ། །དེ་དག་གི་ལྟར་ན་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྐྱབ་གྱི་སེམས་འགྲོད་པ་དང་
 མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ལ་ནི་བཅུ་གསུམ་དུ་འབྱུར་རོ། །ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་
 ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་མེད་པའི་ཕྱིར་འགྲོད་པ་ལུང་མ་བསྐྱབ་ནི་
 མེད་དེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བར་ངེས་(པར་སྐར་བཤད་ཟིན།)པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་
 སྐྱེན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་ཟིན་ཏེ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དྲི་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་འདོད་
 ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁམས་གོང་མ་དག་གི་བཤད་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་གང་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དུ་ཞིག་
 འབྱུང་བ་བཤད་པ་དེ་ལས་འགྲོད་པ་དང་གཉིད་དང་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མ་ངེས་པའི་ཁོང་ཁྱོ་
 དང་མི་དགེ་བའི་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་བྲེལ་མེད་གཉིས་དང་། གཡོ་སྒྱུ་དང་རྒྱགས་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ཉོན་
 མོངས་པ་རྒྱུད་དུའི་ས་པ་བདུན་པོ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད་དེ། འགྲོད་པ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་
 དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ལ་དེ་ནི་རྒྱུད་ཞིག་ནས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པས་དེ་ནི་གྲོགས་ཡིད་མི་བདེ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གཉིད་ནི་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་སེམས་མངོན་པར་སྤྱད་པའི་མཚན་ཉིད་
 ཅན་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཁམས་པ་དག་ནི་སེམས་བསྐྱུས་པ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ནར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གྲོ་བ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་འཆད་དོ།^{༡༠} །གང་དག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་མེད་པ་དེ་དག་དང་དེ་དག་ཏུ་མ་
 ཟད་རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་ན་(ཉོན་མོངས་སྐྱེས་ཀྱང་རྣམ་སྐྱེན་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་
 འབྱེད་ཅིང་ལུས་པག་གི་ཉེས་སྦྱོད་མི་སྦྱོང་བས་ཁོ་སོགས་མེད་དོ། །དེས་ན་དེ་ན་དགེ་བ་ལ་མང་ན་ས་མང་བཅུ་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཏེ་ནི་ཤུ་
 ཙུ་^{༡༡}གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་འདྲེས་པ་ལ་ས་མང་བཅུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་པ་དུག་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཏེ་བཙོ་བརྒྱད་དོ། །འདྲེས་
 པ་ལ་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པ་ལ་འང་བཙོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟ་བ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་ཆགས་སོགས་དང་ལྟན་པ་ལ་དེ་ཉིད་
 དང་བཅུ་དགེའོ། །མ་བསྐྱབས་པའི་སེམས་གསུམ་ལ་ས་མང་བཅུ་ རྟོག་དཔྱད་གཉིས་དང་བཅུ་གཉིས་སོ། །དེ་ན་བཟོད་སེམས་མེད་དོ།
 སྤྱིར་ཁམས་གོང་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པས་སེམས་བཞེ་ཡོད་དེ་དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་འདྲེས་མ་འདྲེས་གཉིས་དང་། མ་བསྐྱབས་

ལུང་མ་བསྟན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་བསྐྱབས་པ་ཁོན་ཡིན་ཏེ་དེ་མི་དགེ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརྟན་
 པས་སོ།) གང་དག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་མེད་པ་དེ་དག་དང་དེ་དག་རྒྱ་མ་ཟད་ཉོན་པའང་བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་ན་མེད་ཅིང་། (ཐམས་ཅད་ལ་ཉོན་པ་ཐིམ་དགེ་བ་ལྟར་བཤད་པ་ཉེར་གཅིག་ །མ་
 འདྲེས་པ་ལ་བརྟུ་བདུན་འདྲེས་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་ལྟན་ནའང་བརྟུ་བདུན། གཞན་ཆགས་སོགས་ལྟན་པ་བཙོ་བརྟུ། མ་བསྐྱབས་པའི་སེམས་
 ལ་བརྟུ་གཅིག་གོ།) བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་དེ་ཡི་གོང་མ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་
 སྤྱིད་ཅེའི་བར་ན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་དེའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་ན་མེད་པར་བཤད་པ་ནུམས་
 དང་དེ་དག་རྒྱ་མ་ཟད་དཔྱད་པ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུར་རོ། །ཡང་ཞེས་པས་དེ་དག་ན་གཡོ་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱང་
 མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། གང་ན་རྒྱལ་རིགས་དང་། དམ་ཟེ་དང་། བྱིས་པ་དག་དང་། དགེ་སྦྱོང་དང་། རྒྱལ་
 ཆེན་བཞི་དང་། སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་དང་། འདུད་དང་། ཆོངས་པའི་འཁོར་ཏེ་འཁོར་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་
 འབྲེལ་བ་དེ་ན་གཡོ་སྒྲུ་ཡོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་འཁོར་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

གཞན་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
 གཞི་མན་ཆད་ཀྱི་དགེ་བའི་སེམས་དང་བསྐྱབས་པ་དང་མ་བསྐྱབས་པ་ནི་འདོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཉི་ཤུ་རྩ་
 གཉིས་དང་། བཙོ་བརྟུད་དང་། བརྟུ་གཉིས་དང་ལྟན་ཞིང་། དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་ན་ཉོན་པ་མ་
 གཏོགས་པ་ཉི་ཤུ་གཅིག་དང་། བརྟུ་བདུན་དང་། བརྟུ་གཅིག་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ནི་
 (རྟོག་དཔྱད་གཉིས་པོར་པའི་ས་མང་བརྟུ་དགེ་བརྟུ་སྟེ། ས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་འདྲེས་པ་ལ་ས་མང་བརྟུ། ཉོན་མོངས་པ་ས་མང་བརྟུ་ཉོན་
 ཉི་ཤུ་དང་བརྟུ་དྲུག་དང་(འདྲེས་མའི་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པའང་བརྟུ་དྲུག་དང་ཆགས་སོགས་གཞན་དང་ལྟན་པ་ལ་ས་མང་བརྟུ་ཉོན་
 མོངས་ཀྱི་ས་མང་བརྟུ་ཆགས་སོགས་རང་ཉིད་དང་བརྟུ་བདུན་དང་མ་བསྐྱབས་པ་ལ་ས་མང་།)བརྟུ་དང་ལྟན་པར་འབྱུང་བར་
 དེས་སོ་ཞེས་བྱའོ།

བཞི་པ་འདྲ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་ནི་འོ་ན་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་
 ཁྲེལ་མེད་པ་ལ་(གཉིས་ཀ་འཛོམ་མེད་དུ་གཅིག་པ་མིན་ནས།)ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་
 ཅན་ལ་མ་གྲུས་པ་ནི་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་སྒྲིག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་ན་མ་གྲོ་བ་ལ་
 འཛིགས་པར་མི་ལྟ་བ་སྟེ་དེ་དག་གི་བྱུང་པར་ནི་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལའང་མི་འཛིགས་པར་ལྟ་བ་ནི་
 ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། འཛིགས་པར་མི་ལྟ་ན་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཉི་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེད་བྱ་རྒྱ་སྒྲུ་བ་འདོད་དོ། །སྟེ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བདག་གཞན་ལ་ཉོན་ནས་སྟེག་
 པ་ལ་མི་འཛོམ་པར་འཇུག་པ་ནི་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་
 ཁྲེལ་མེད་ལས་བསྐྱོད་པ་ནི་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཡིན་ནོ།

ཡང་དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དགའ་བ་ལ་གཉིས་ལས་ཉོན་མོངས་
 ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དགའ་བ་ནི་དད་པ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་བྱ་དང་རྒྱུ་མ་
 ལ་སོགས་པ་ལ་དགའ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ། །དད་པ་ལའང་དགའ་བས་བྱབ་པ་མེད་དེ། སྤྲུག་
 བསྐྱལ་དང་ཀླུ་འབྱུང་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགའ་བ་ལའང་དད་པས་མ་བྱབ་སྟེ། དགའ་བ་ཉོན་མོངས་
 ཅན་བྱ་དང་རྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་དགའ་བ་དང་དད་པ་ལ་
 ལྷ་བཞི་བཤད་དོ།^{༡༠༩} གྲུས་པ་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བཀྱར་བའི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་
 པ་གཞན་དག་ནི་དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་ཉིད་ནི་དད་པ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་གྱི་དད་པ་དང་གྲུས་པ་ནི་རིམ་
 པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བཀྱར་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 གཉིས་ལས་(དེ་ཡང་དད་པ་དང་དགའ་བ་ལ་ཚུལ་དང་གང་ཟག་ལ་སྟེ་ནས་སྤྲུལ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ཚུལ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲུལ་བཞི་ལ།
 བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་དད་པ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་མིན་ཏེ་དེ་གཉིས་དགའ་བྱ་མིན་པས་སོ། །དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་
 གཉིས་པ་སྟེ་སྟོང་པ་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་དགའ་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །བཞི་པ་
 ནི་དེ་དག་མིན་པའི་སེམས་འབྱུང་དང་ལྡན་མིན་སོགས་སོ། །གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དགའ་བྲུས་ཀྱི་སྤྲུལ་བཞི་ནི་བྱ་དང་རྒྱུ་མ་ལ་སོགས་
 ལ་དགའ་བ་ནི་དགའ་བ་ཡིན། གྲུས་པ་མིན་པའི་སྤྲུལ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་གཞན་གྱི་སྤྲུལ་ལ་སོགས་ལ་གྲུས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་རང་
 གི་སྤྲུལ་སོགས་ལ་གྲུས་པ་དང་། བཞི་པ་ནི་སྤང་བའི་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་ཀྱང་ཆེ་སྟེ་གྲུས་པ་ནི་དག་
 བཞི་ན་ཡིན་ལ་དགའ་བ་ལ་དག་བ་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། །) གྲུས་པ་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་
 ལ་བཀྱར་བའི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་པ་གཞན་དག་ནི་དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་ཉིད་ནི་དད་པ་དང་ངོ་ཚ་
 ཤེས་པ་མ་ཡིན་གྱི་དད་པ་དང་གྲུས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་
 ཅན་ལ་བཀྱར་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ལས་སྟེ་སྤྲུལ་བའི་དགའ་བ་དང་འཛིགས་པ་དང་བཅས་
 པས་འཛིན་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དགའ་བ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་དེ་
 གཉིས་ཀྱང་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དག་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའང་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། (དེ་གཉིས་ནི་ལུས་དག་གི་ལས་ཡིན་པས་སོ། །) ཚུལ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་
 ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་རྟོག་དབྱེད་ལ་ཐ་དད་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སེམས་དོན་
 གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྩིང་བ་དང་། རྒྱད་པར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཞིབ་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་འདི་
 གཉིས་ཀྱི་ལས་ནི་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་དང་། རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟོན་བྱེད་པའོ། །འོ་ན་
 སེམས་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་རི་རྩར་འགྱུར་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྟོག་པས་ནི་སེམས་ཏ་

ཅང་ཞིབ་པར་མི་འགྱུར་ལ། དཔྱད་པས་ནི་ཉ་ཅང་ཕྱིང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཁྱུ་ནང་གི་མར་ལ་ཉི་མ་ཐོག་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ལག་ལྔ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་དཔྱད་གཉིས་གཅིག་
ཡོད་པའི་ཆོ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

སྡེ་པ་གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟ་རྟོག་དཔྱད་སྤྱིད་ཅིའི་བར་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྟོས་ས་ལ་ལྟོས་
པའི་ཕྱིང་ཞིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིང་ཞིབ་རྣམ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་
སེམས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་དོན་གྱི་རོ་བོ་འཚོལ་བ་ནི་
རྟོག་པ་དང་། ཁྱད་པར་འཚོལ་བ་ནི་དཔྱད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་(རྟོག་པས་རོ་བོ་ཙམ་བརྗོད་པའི་དག་དང་དཔྱད་
པས་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་)དག་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་བརྟགས་གིང་དབྱེད་ནས་ཆོག་ཏུ་སྒྲུའི་མ་
བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༠༥} །ཞེས་བྱ་བ་དང་།

གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཞི་བའི་སྒོ་གོས་གང་གི་རུ་བམོ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་
དང་། གང་གི་རུ་བམོ་ལེན་པ་མི་མངའ་བར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བར་དུ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ཐ་ན་ཡི་གེ་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་མ་གསུངས་སོ། །གསུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། ཞི་བའི་སྒོ་གོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
དབྱུགས་འབྱུང་བའམ་རྒྱབ་པ་མི་མངའ་འོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་གོ། །རྣམ་པར་མི་དཔྱད་དོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་མེད་ན་ངག་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་
ལག་ལྔ་པ་བཤད་པའང་ས་ལས་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༠༦} །ཞེས་བྱ་བར་འཆད་དོ། །ཡང་ང་
རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ང་རྒྱལ་ནི་ཕ་རོལ་པོ་ལས་གང་ཡང་རྒྱང་བའི་ཁྱད་པར་
བརྟགས་ནས་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་(ཁོ་ལས་ང་མཐོ་སྒྲམ་དུ།)ཁེངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བྱེ་ན་
བདུན་ཡོད་དེ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ལས་ནི་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་མི་གྲུས་པ་དང་ཡང་
སྤྱིད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྒྱགས་པ་ནི་རང་གི་རིགས་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་གིང་ཟད་པར་བྱེད་པའོ། །(དེ་གཉིས་རང་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་
གཞན་གྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཁྱད་ཡོད།) སྒྲོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་ནས་སེམས་དག་
བ་ལས་ཕྱིར་ལོག་པ་ནི་གཏུགས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་རང་གི་རིགས་ལ་སོགས་པ་
ལ་ཆགས་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཡིད་དགའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབས་ནི་མི་འདོད་དེ། ཡིད་
དགའ་བ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནས་མེད་ལ་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དབྱེ་བ་ནི་བཤེས་སྤྱིང་ལས། རིགས་དང་གཟུགས་དང་ཐོས་པ་ལང་ཆོ་དང་། །དབང་ཐང་ཆེ་བས་
རྒྱགས་པ་དག་བཞེན་གཟེགས།^{༡༠} །ཞེས་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།། (ཁྱེད་ལས་དག་བ་ལ་སེམས་མི་འཇུག་པར་
ཁྱེད་པོ།) མ་དེས་པའི་ས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་སྤོང་དང་ཐེ་ཆོམ་རྣམས་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་འདིར་
མ་བཤད་དོ།།

ལྟ་བུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས་སེམས་དང་ཡིད་དང་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་^{༡༡} ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོན་གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དག་མི་
དག་ལ་སོགས་པར་འབྱེད་པས་ན་སེམས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པས་ན་ཡིད་དང་། དམིགས་
པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེད་གྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་
ནི་དག་མི་དགའི་བག་ཆགས་བསགས་པས་ན་སེམས་དང་། རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ན་ཡིད་དང་། བརྟེན་པར་
གྱུར་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་(དོན་གསང་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཁྱེད་པ་དང་
དུས་དང་གདུལ་བྱ་ལ་བསྟན་པའི་བྱེད་གྲག་གིས་དེས་ཆོག་གསུམ་དུ་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི་རིང་དུ་འགྲོ་ཞིང་གཅིག་ཏུ་ཞེས་འབྱུང་བས་རིང་
དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པས་ན་སེམས་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ན་སྟོན་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པས་ན་ཡིད་དང་།
འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཞེས་འབྱུང་བས་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བར་བྱེད་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི།) མ་
འོངས་པ་ནི་སེམས་དང་འདས་པ་ནི་ཡིད་དང་། ད་ལྟ་བུང་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། (གསུམ་པ་ནི་)ཁམས་
(བསྟན་པར་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་)དང་སྟེ་མཆེད་བསྟན་པར་ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དང་། ལུང་པོ་བསྟན་པར་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ལུང་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་དག་བྱེད་པ་གསུམ་དང་། དུས་གསུམ་དང་།
བསྟན་པ་གསུམ་ཀྱི་དབང་གིས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །རྣམ་འབྱོར་སྟོད་པ་བ་ནི་སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
དང་། ཡིད་ནི་ཉོན་ཡིད་དང་། རྣམ་ཤེས་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་དོ།^{༡༢}

འབྲུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡིད་
ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་། །དེ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་འདོད།^{༡༣} །ཅིས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སེམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྟེན་
དང་བཅས་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚུངས་པར་ལྟན་པ་
ཞེས་གསུངས་པ་འང་དོན་གཅིག་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་དབང་པོ་དུག་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་
དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ལྟས་མཚུངས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ལྟ་ནི་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་རྟེན་གཅིག་པ་དང་། དམིགས་པ་གཅིག་པ་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་པ་དང་། དུས་

གཅིག་པ་དང་། རྩེ་རེ་རེ་བར་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།།

མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་མདོར་བསྟན་པ་ནི་སེམས་དང་མི་
ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་བརྩུ་བ་ཞི་སྟེ། (ཐོབ་པ་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུ་མོར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་
དེ་ནི་ཉེ་མིང་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བས་དག་བཅོམ་པ་སོ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
འདོད་ན་དག་བཅོམ་ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་ཕྱིར་འབད་པ་བྱས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཡང་སོ་སྟེ་ལ་དག་བཅོམ་ཀྱི་མི་སྟོབ་ལས་ཀྱི་ཐོབ་
པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན་སོ་སྟེ་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་འབད་པ་དོན་མེད་མི་འགྱུར་ཞིང་འབད་མེད་དུ་མི་
གྲོལ་བ་དེས་ན་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་འདུས་བྱས་ལ་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མ་ཐོབ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉེ་དངོས་མེད་ལའང་སོ་སྟེ་ཡོད་པར་
འགྱུར་ཉེ་འཕགས་པའི་ཚོས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་སོ།) ཐོབ་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་དང་།
སྐལ་པ་མཉམ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་
སྟོམས་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་སྟེ་གཉིས་དང་། གྲོག་གི་དབང་པོ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་རྣམས་དང་། མིང་གི་ཚོགས་དང་། སོགས་པའི་སྐྱས་གཟུང་བ་དག་གི་
ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་དང་། ཡང་གི་སྐྱ་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་རྒྱུད་མི་ཟ་བའི་རྩེ་ཀྱང་སྟེ་ཅེས་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་མང་
པོས་བཀྱར་བའི་ལྷགས་ཡིན་གྱི་ཁ་ཆེ་བའི་ལྷགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱུན་གྱིས་མི་རྟག་པར་འདོད་ཀྱི་སྐྱད་
ཅིག་གིས་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པར་དབྱ་མའི་གཞུང་དག་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་
སྟོད་པ་པའི་གཞུང་དག་ལས་ནི་དེ་དག་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱད་ཅིག་དང་རྒྱན་ཆད་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མི་འཐད་
པས་རྒྱ་འབྲས་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འཇུག་པ་དང་། རྒྱ་དགོ་མི་དགོའི་འབྲས་བྱ་
ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཐ་དད་དུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་།
སྦྱོན་པའི་འབྲས་བྱ་འོངས་སྟོད་ལུན་སུམ་ཚོགས་པར་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང་འཚམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་
སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འབྱོར་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལས་ནི་འབྱོར་འབྲེལ་བ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་རོ། །རྒྱ་འབྲས་
ལྟར་དུ་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་མཁྱོགས་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཅེས་མི་
འབྱུང་གི་རིམ་པ་ལྟར་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་གོ་རིམ་དང་། རྒྱ་འབྲས་བྱུང་ནས་འགགས་
པ་དང་། མ་བྱུང་བ་དང་། བྱུང་ལ་མ་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་དུས་དང་། རྒྱ་འབྲས་
གཟུགས་ཅན་ཕྱོགས་བརྩུན་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ཡུལ་དང་། འདུ་བྱེད་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་

གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་གྲངས་དང་། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་འདུས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་
བཏགས་པའི་ཆོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་དགྲ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཉི་ཤུ་ཙུ་གསུམ་བཤད་ལ། གཞན་
ཡང་གནས་བཅུ་བཞུན་པའི་མདོ་ལས་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་བདུན་བརྒྱ་བཤད་དོ་ཞེས་ཀྱང་གྲག་གོ། ཅིའི་
ཕྱིར་དེ་དག་ལ་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་ཞེན། གཟུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་མཚུངས་
པར་ལྷན་པའང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིམ་བས་ནི་གཟུགས་
དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལས་རྒྱས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་འདོད་ལ། མདོ་སྟེ་པས་ནི་
གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པས་ནི་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པར་འདོད་དོ།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་དགུ་ལས་དང་པོ་ཐོབ་པ་བཤད་པ་ལ། ཐོབ་པ་ནི་
ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ལྷན་པར་བྱེད་པའོ། །(དང་པོ་ཐོབ་པ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་དང་། དེས་བསྐྱབས་པའི་ཐོབ་པ་བཞུན་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལུང་ནི་མདོ་ལས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡང་
དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་མི་སྦྱོབ་པའི་ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་དག་ཐོབ་ཅིང་ལྷན་ན། འདོད་ཆགས་གཉིས་ཤོད་རྒྱལ་མོངས་ཏེ་ཡན་ལག་ལྷ་སྤངས་
པའི་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ་) ཞེས་མི་སྦྱོབ་པའི་ཆོས་བཅུ་དང་འཕགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་
སུ་བཤད་པས་སོ་ཞེས་སོ། །སྦྱོབ་དཔོན་དེ་ནི་ཐོབ་པས་བྱས་པ་མིན་ཏེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཙམ་པ་དེ་དང་ལྷན་པར་
བཏགས་ཏེ་དབེར་ན་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བཟུས་པའི་འདུས་བྱས་ལ་
ཐོབ་པ་མེད་པར་ཁྱེད་རང་ཡང་འདོད་ཀྱང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་ལ་དབང་བྱར་འབྱུང་བ་ཙམ་ལ་རིན་ཆེན་སྣ་
བདུན་དང་ལྷན་ནོ་) ཞེས་ལྷན་པའི་སྦྱོབ་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་ནི་ཐོབ་པ་རྒྱས་སུ་མེད་ན་འཕགས་པས་འཛིན་ཏེན་པའི་
ལམ་མངོན་དུ་བྱས་དུས་ན་སོ་སྟེ་དང་སྤངས་རྟོགས་ཁྱད་མེད་དུ་བྱལ་ཏེ་འདས་ལམ་མངོན་གྱུར་མེད་ཅིང་འདས་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་རྒྱས་གྲུབ་
ཀྱང་མེད་པར་སོ་སྟེ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་སོགས་འཕགས་པ་ནང་ཡང་སྤངས་རྟོགས་
ཁྱད་མེད་པར་ཐལ་ཏེ། སྤངས་རྟོགས་མཐོ་དམན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་རྒྱས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་དེ་དག་ཐོབ་པས་བྱས་པས་རྒྱས་
ཡོད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །སྦྱོབ་དཔོན་ནི་ཐོབ་པ་རྒྱས་སུ་མེད་ཀྱང་འཕགས་པ་དང་སོ་སྟེ་སྤངས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ་མཐོང་སྤང་ས་བོན་
སྤངས་མ་སྤངས་ཡོད་པས་སོ། །འཕགས་པ་ནང་ཡང་སྤང་བྱ་མང་དུ་སྤངས་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་མང་དུ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་
པས་སོ། །(ཞེས་གསུང་ངོ་། གཉིས་པ།) དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། གསར་དུ་རྟོན་པ་དང་། (སྤང་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་)
རྒྱན་ལྷན་པའོ། །གསར་དུ་རྟོན་པ་ལའང་སྤར་(ཡེ་)མ་ཐོབ་པ་ལས་(གསར་དུ་)རྟོན་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་ཅིག་
མ་དང་པོ་(འི་ཐོབ་པ།)ལྟ་བུ་དང་། (སྤར་ཐོབ་པ་)རྣམ་པར་ཉམས་པ་ལས་(ཕྱིས་གསར་དུ།)རྟོན་པ་བསམ་གཏུན་
དང་གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་ལྟ་བུ། (ཉམས་པ་ལས་རྟོན་པའི་ཐོབ་པ་སྟེ་རྟོན་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་དང་)རྒྱན་ལྷན་པ་(སྟེ་ལྷན་

པའི་ཐོབ་པ།)ནི་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ལྡན་པ་གཉིས་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྤྱི་ཕྱི་ཉོན་མོངས་པ་(འི་གཉེན་པོ་སྐྱེད་མ་སྐྱོང་བས་དེའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་)ཡི་ནས་ལྡན་པ་སྟེ་མདོར་ན་རྣམ་པ་ལྡེ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་འཆད་དོ། །གལ་ཏེ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་འདི་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ནི་སོ་སོ་རང་རང་གི་རྒྱུ་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་དག་འབྱུང་གི་གཞན་གྱི་རྒྱུ་དུ་གཏོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཆོས་ནི་གཞན་གྱིས་ཐོབ་(ན་སོ་སྐྱེ་ལ་འཕགས་པ་སྤྱི།)པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་དུ་མ་གཏོགས་པ་(གོས་དང་རྒྱུ་སྟགས།)ལ་ཐོབ་པ་མེད་(ཅིང་ཐུན་མོང་ཡིན།)པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོབ་པ་ནི་གང་ཟག་གིས་ཐོབ་པ་ཡིན་(པས་ཐུན་མོང་བ་མིན་)པའི་ཕྱིར་རོ། (འདི་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ངེས་པ་ལོ།)

དེ་ལྟར་སྐྱིར་བཏང་ནས་རྒྱུ་དུ་མ་གཏོགས་ཀྱང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་དེ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ལ་འབྱུང་རོ། །ཞེས་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་མདོར་པ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དང་སྤྱི་ཞེས་ལྡན་ཞེ་ན། སྐྱས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་དང་ནི་སྐྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་ལྡན་ལ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་ནི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་བོ་ལ་གནས་པ་མ་གཏོགས་པའི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ལྡན་ཏེ། འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་བོ་ལ་གནས་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (འགག་འཁྱར་གྱི་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དང་།) སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་བསམ་གཏམ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་བཟོགས་ཀྱི་སྟོབས་གྱིས་ས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་(ཐོབ་བྱ་མེད་)¹¹⁶པས་རྒྱུད་དང་མ་འབྲེལ་བའི་)ཐོབ་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། (འགོག་པ་གཉིས་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ་དགག་བྱ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བས་སོ།) གང་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་ལ། གང་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཐོབ་པ་དེ་ཡང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཕྱིར། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་སྟེ་དུས་གསུམ་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། (ཐོབ་བྱའི་ཆོས་སྟོབས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་སྤྱི་པས་འདིར་དེ་ཉིད་དཔེར་བརྗོད་ན་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདས་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་ཆོས་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་དང་དེའི་སྐར་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་དེ་འགགས་མ་ཐག་ཏུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བའོ། །དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་འགགས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་རང་དུས་ལས་སྐར་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བའོ། །དེའི་ཐོབ་

པ་མཛོངས་པ་ནི་དེ་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ཐོབ་བྱའི་ཚུལ་མཛོངས་པ་སྟེ་བའི་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་མཛོངས་པ་ནི་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་དེའི་ཐོབ་པ་འོ། །དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བཞི་དེ་ད་ལྟར་བར་འཕྲོས་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་མཛོངས་པའི་ཐོབ་པ་འོ། །དེའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་དེ་ད་ལྟར་འཕྲོས་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དེའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ཤེས་པ་ཅི་ལྟར་སྟེས་པ་རྣམས་མཛོངས་པ་ཐོབ་ཞེས་སོགས་ལ། ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཚུལ་མཛོངས་པ་ལས་ཀྱང་དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་དང་འདས་པར་འཕྲོས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པས་སོ། །) ཚུལ་འདས་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་། ཚུལ་འདས་ཀྱང་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་དང་། མཛོངས་པ་ན་ཡོད་པ་འདས་མིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མཛོངས་པ་དང་། ཚུལ་མཛོངས་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་དང་མཛོངས་པར་འབྱུང་བ་འདས་མིན་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། (འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་ཀྱང་ཐོབ་བྱའི་ཚུལ་ལ་དུས་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །)

ཡང་ཐོབ་པ་འདི་དག་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་གང་ཞེ་ན། ཚུལ་དགེ་བ་དང་སོགས་པས་གཟུང་བ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདར་རིམ་པ་ལྟར་སོ་སོར་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། ། (དེ་ལྟར་མིན་ན་ཆགས་བྱུང་ལ་མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་རྩ་ཆད་པ་ལ་དགེ་བའི་ཚུལ་ལྟར་པར་ཐལ་ཏེ་ཐོབ་པ་ཐོབ་བྱ་དང་རིམ་མི་འདྲ་ན་དེ་ལྟར་བྱུང་བས།) དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དེར་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རང་རང་གི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པའི་ཚུལ་གྱི་ཐོབ་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པ་ལ་སོགས་པ་འོ། །ཚུལ་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་འགོག་ལམ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་དང་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་རྣམས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་(ཐོབ་བྱའི་ཚུལ་གང་ཡིན་ཡང་ཐོབ་པ།)འདོད་པར་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་སུ་ཐོབ་པ་གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པར་ཐོབ་པ་གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་ཏེ་རྒྱུད་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། (དེ་ཡང་བརྟགས་མིན་ཚུལ་གང་ལ་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་ཐོབ་པ་དེ་ཁམས་དང་ས་གང་དུ་ཐོབ་པའི་ཁམས་དང་ས་དེས་བསྟུས་པར་འཛོག་སྟེ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་དབང་ཆེ་བས་སོ། །ཚུལ་དེ་མ་སྟེས་པ་དེ་ནི་རྟོན་དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོབ་བྱའི་ཚུལ་གྱིས་འཛོག་ན་ལམ་གྱི་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པ་ཁམས་གྱིས་མ་བསྟུས་པར་འབྱུང་རོ། །) སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་འཛོག་རྟོན་པའི་བསམ་གཏན་གྱིས་ཐོབ་པ་གཟུགས་དང་། འཛོག་རྟོན་པའི་གཟུགས་མེད་པས་ཐོབ་པ་གཟུགས་མེད་དང་། (འདི་འདོད་པར་གཏོགས་པ་ནི་མེད་དེ་འདོད་པ་གཉིན་པོར་མི་རུང་བས་དེ་དེ་མི་ཐོབ་པས་སོ། །) ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དུ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱུའམ་གཉིན་པོ་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། (བརྟགས་འགོག་འཕགས་པས་འཛོག་རྟོན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཏེ། ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་སོ། །དེ་ཡང་འཕགས་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལ་ཟག་མེད་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་ལ། ཟག་བཅས་ནི་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུགས་གཟུགས་མེད་གང་རུང་དུ་གཏོགས་ཀྱི་འདོད་པར་མི་གཏོགས་པ་སྤར་བཞིན་ནོ། །སྟོབ་པས་བརྟགས་འགོག་འཛོག་རྟོན་པའི་ལམ་གྱིས་

ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ནི་སྒྲོབ་པ་དང་ཟག་བཅས་ནི་གཉིས་མིན་ནོ། །དག་བཅོམ་ལའང་དེ་བཞིན་སྒྱར་རོ། །) ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་ཟག་མེད་དུ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་སྒྲོབ་(པ་དང་མི་སྒྲོབ་)པའི་ཆོས་(ལམ་བདེན་)རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་(རིམ་པ་ལྟར་)སྒྲོབ་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་(ལམ་བདེན་)རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་མི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཆོས་(དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་དང་རྒྱ་དང་གྲིས་མ་བསྐྱས་པ་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པས་འགོག་པ་གཉིས་དང་། རྒྱ་དང་གྲིས་བསྐྱས་པའི་ཟག་བཅས་)རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་སྒྲོབ་པར་གཏོགས་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་པར་གཏོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཟག་བཅས་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་སྒྲོབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སྒྲོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་སྒྲོབ་པས་ཐོབ་པ་(འདས་ལམ།)ནི་སྒྲོབ་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་པས་(འདས་ལམ་གྱི་ཅུ་སྒྲོབ་པའི་རྣམས་གྲུལ་དགུ་པས་)ཐོབ་པ་ནི་མི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་ནོ། །(གལ་ཏེ་མི་སྒྲོབ་པས་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་མི་སྒྲོབ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་མི་སྒྲོབ་ནི་རྣམས་གྲུལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་སྒྲུང་བྱ་དང་འབྲལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྒྲོབ་པས་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ནི་རྩི་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་འཛིན་གྱིས་གྲིད་ཅེ་འཛིན་སྒྲུང་རྒྱུ་དུ་སྒྲུང་ས་པས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་མི་སྒྲོབ་པའི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། བདེན་མོད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པས་དྲངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པས་ན་མི་སྒྲོབ་པའི་ཐོབ་པར་བརྗོད་དོ། །) ཡང་མཐོང་སྒྲུང་(དང་སྒྲོམ་སྒྲུང་)གི་ཐོབ་པ་(རིམ་པ་ལྟར་)མཐོང་སྒྲུང་དང་། སྒྲོམ་སྒྲུང་གི་ཐོབ་པ་སྒྲོམ་སྒྲུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་ལ། སྒྲུང་བར་བྱ་བ་མིན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སྒྲོམ་སྒྲུང་དང་སྒྲུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་(ཟག་མེད་དང་)རྣམས་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། དེ་ལ་སྒྲུང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་དོ། །

དེ་ཡང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་(ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་)དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་(དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་)སྒྲོམ་སྒྲུང་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་འཕགས་པའི་(འདས་པའི་)ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་སྒྲུང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །(འཕགས་པས་བརྟགས་འགོག་འཕགས་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ནི་སྒྲོམ་སྒྲུང་དང་ཟག་མེད་ནི་སྒྲུང་བྱ་མིན་པའོ། །) གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པར་ངེས་སམ་ཞེས། དེའི་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ནི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ལུང་བསྟན་པ་(དབང་པོ་ལྟ་བུ།)མིན་པའི་ཆོས་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྟན་ཅིག་སྒྱུའི་སྒྱུའི་ཕྱིར་སྒྱུའི་ཕྱིར་མེད་དེ། (རྣམས་སྒྱུ་མེད་པས་སམ་འདུས་མ་བྱས་པར་སྒྱུ་བས་)ཆོས་དེ་རྣམས་སྟོབས་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། ལྷའི་མིག་དང་ན་བའི་
མངོན་ཤེས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་། སྤྱལ་པའི་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི་ད་ལྟར་
ངེས་ལ། དེ་གསུམ་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་དུས་གསུམ་དུ་འང་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ་(དག་པོའི་)བྱད་
པར་གྱིས་བསྐྱབ་(དགོས།)པས་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་(འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱད་པར་གྱིས་བསྐྱབས་པས་ལས་
ཐམས་ཅད་པའི་ལྷ་བྱ།)བཟོ་གིན་ཏུ་གོམས་པ་དང་། སྦྱོད་ལམ་ལ་གིན་ཏུ་གོམས་པ་(བཙམ་ལྷན་འདས་དང་རྟ་བུལ་གྱི་
སྦྱོད་ལམ་ལྷ་བྱ།)ཁ་ཅིག་གི་ཐོབ་པ་འདར་དུས་གསུམ་པར་སྐྱེ་བ་སྤིང་(པར་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་བ་འདོད་)དོ།། (མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་ན་འོན།) ཆོས་དང་ཐོབ་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་གཞན་ཡང་(ཡོད་དམ་ཞེ་ན་)ཡོད་པར་བསྟན་
པ་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་འདར་ཐོབ་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེའོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །དེ་
ཡང་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཟུགས་ནི་འདོད་པ་ན་མེད་དེ། །ཀྱན་སྦྱོང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱབ་པའི་ལུས་
དག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པས་(དེ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱོང་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ས་གཞན་ན་མེད་དོ། །)གཉིས་པ་ཡན་
ཆད་རང་ས་ན་བསྐྱབས་པའི་གཟུགས་མེད་པར་འདོད་དོ།།

(དགེ་མི་དགེ་ལ་དམིགས་བསམ་ལ་ནི་)གཞན་ཡང་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་དགེ་མི་དགེའི་རིག་བྱེད་དང་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདར་ལྷན་ཅིག་དང་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་ལས་སྦྱར་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་
(ཅེས་བཀག་པས་དེ་དག་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལྷན་ཅིག་ཁོ་ན་དང་གཉིས་པ་སོགས་ལ་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་འདར་ཡོད།)དེ། སོ་སོ་ཐར་གནས་
རི་སྤིང་དུ། །མ་བཏང་བར་དག་ད་ལྟར་གྱི། །རྣམ་རིག་མེན་ལྷན་སྐྱད་ཅིག་མ། །དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་འདས་པ་
དང་། །སྦྱོམ་མིན་གནས་པ་འདར་དེ་དང་འདྲ།¹⁹² །ཞེས་པ་དང་། རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །བྱེད་པ་
དག་ལ་ད་ལྟར་ལྷན། །མ་བཏང་བར་དུ་སྐྱད་ཅིག་མ། །ཕྱིན་ཆད་འདས་ལྷན་མ་འོངས་མེད།¹⁹³ །ཅེས་
འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། (འདི་ནི་དོན་རྟོགས་པ་མིན་གྱི་སྦྱོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་
མངོན་ཤེས་དང་ཆད་མེད་ལྷ་བྱ་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཤེས་པ་དང་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་བས་ཐོབ་པ་མཉམ་ཆེ་བ་
རྣམས་ལ་འདར་སྐྱེས་མེད་དོ།།) དེས་ན་འདི་སྐྱད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་
དང་། དགེ་བ་རྣམས་དང་། གཟུགས་ན་ཡོད་པའི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་། མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་
དགེ་མི་དགེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ།།

འདིར་སྦྱས་པ། ཆོས་ཀྱན་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པར། །གསུངས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་། །བསྐྱབས་
གཟུགས་འདོད་པའི་གཟུགས་དག་གི། །ཐོབ་པ་དམིགས་ཀྱིས་བསམ་ལ་བའི་ཕྱིར། །མཚུངས་ལྷན་ཉོན་མོངས་
ཅན་དང་དགེ། །གོང་མའི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་དང་། །མཚུངས་ལྷན་མིན་པ་དགེ་མི་དགེ། །ཐམས་ཅད་དུས་

གསུམ་པར་འདོད་དོ། །ཁལ་ཏེ་ཐོབ་པ་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྒྱུད་ལས་ཐ་དད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཚད་
མ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ལུང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་སྟོན་ཏེ། འདི་ལྟར་མདོ་ལས། དེ་མི་སྟོབ་པའི་ཆོས་
བཅུ་པོ་འདི་དག་བསྐྱེད་ཅིང་སོ་སོར་ཐོབ་ལ་ཀུན་ཏུ་ལྷན་པས་ན་ཡན་ལག་ལྔ་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་འཕགས་
པར་འགྱུར་རོ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་གཉིས་
དང་ཆོད་པ་དང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་སྟེ་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་ནི་དགྲ་བཙུམ་པ་
ཡིན་ནོ།། (དེ་རྩམ་སུ་ཡོད་དེ་དེའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ།) དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སུན་འབྱེན་པ་ན་ལུང་
དེ་ནི་འཕགས་པ་དག་དབང་འབྱོར་བས་ལྷན་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ཐོབ་པ་རྩམ་སུ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལའང་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ།

མདོ་ལས། དགེ་སྟོང་དག་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་དང་ལྷན་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་^{༢༠} གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའང་ཡོད་དེ།
འདི་ལྟར་རྒྱུད་དང་ཆོས་ལས་ཐ་དད་པའི་ཐོབ་པ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཏྟགས་པའི་ཚད་མ་
ལ་བལྟར་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ས་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞེན་ནོ། །གཞན་
ཡང་དེ་ལ་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཐ་སྟན་དུ་འང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་གི་དོན་ཡང་
གཞན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལའང་སྐྱར་བར་བྱའོ།།

གཞན་ཡང་ཐོབ་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་(རྩམ་སྟེས་ནས་)བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་རྣམ་པར་
འཛོག་པའི་རྒྱ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟེ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐྱེད་ཅིག་དང་པོ་མ་ཐོབ་པ་དང་། ས་འོག་མར་སྟེ་བ་དང་། འོག་མ་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་དང་། འོག་མའི་སས་
བསྐྱས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་དང་། གོང་མའི་སས་བསྐྱས་པའི་
དེ་དག་མི་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ། (ཐོབ་པ་ཕྱི་མ་སྟེས་ལྷན་བཤུངས་) དེ་དག་གི་གོང་དུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁལ་
ཏེ་ལྷན་ཅིག་པ་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། (དེ་དག་ཐོབ་པས་མ་སྟེད་ཀྱི་སྟེ་བས་སྟེད་པར་འདོད་པས་)
མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་(མ་སྟེས་པ་གསར་དུ་རྟོག་པའི་)སྟེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(གཞན་ཡང་འཆིང་
བ་ཀུན་ལྷན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཆེ་རྒྱུང་འབྱེད་དགའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ་ཏེ་དེའི་རྒྱ་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེ་བ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་གོམས་པ་ལ་སོགས་པས་ཆེ་རྒྱུང་དུ་འགྱུར་ན་རྒྱ་གཞན་དེ་ཁོན་ལས་དེ་སྟེ་བ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་རྒྱར་བཞག་པ་དོན་མེད་དོ།) །
ཁལ་ཏེ་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་པས་སོ་སོའི་སྟེ་
བོ་དང་། འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་པས་འཕགས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་རོལ་ན། དེ་

ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྒྲུབ་གི་ཉན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་སྒྲུབས་པ་དང་མ་སྒྲུབས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཐོབ་པ་དོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ས་བོན་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིང་དུ་འདོད་ན་མི་
དགག་གོ། །དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཐོབ་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་བཀག་ཟེན་ཏོ།།

གཞན་ཡང་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་མ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལ་འང་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཐོབ་པ་ལ་འང་ཐོབ་
པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་ལ། མ་ཐོབ་ལ་འང་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པས་དེ་མ་ཐོབ་
པའང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མ་ཐོབ་པ་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་
ནའང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་དང་དབང་དང་མངོན་དུ་བྱ་གསུམ་
སྒྱུ་བོ་དང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པ་ལ་ཐོབ་པ་དང་། མི་ལྷན་པ་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཞེས་གདགས་ཀྱི་
རྣམས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལ་ས་བོན་ནི་བག་ལ་ཉལ་བ་དང་། དབང་ནི་ས་བོན་མངོན་
དུ་རྒྱ་སྒྲེ་བ་ལ་བྲེགས་པ་དང་། མངོན་དུ་རྒྱ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།། (དེ་
ཡང་དགེ་བ་སྦྱེས་པ་དང་རྒྱུད་ལ་དེ་སྦྱེ་བའི་དབང་ཐོགས་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྷན་ནོ། །ཐོགས་བཅས་ནི་མི་ལྷན་ནོ།།)

གཉིས་པ་མ་ཐོབ་པ་བཤད་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་ཆོས་རྣམས་
དང་འགོག་པ་གཉིས་དང་མི་ལྷན་པའོ། །དེ་ཡང་མ་རྟེན་པ་དང་། མི་ལྷན་པ་དང་། ཡེན་ས་མི་ལྷན་པ་སྟེ། དེ་
ལ་མ་རྟེན་པ་ནི་ཆོས་དེ་དག་སྒྲུབ་ཐོབ་པ་ལས་གསར་དུ་མི་ལྷན་པའོ། །མི་ལྷན་པ་ནི་དེའི་རྒྱུན་མི་ལྷན་པའོ། །ཡེ་
ནས་མི་ལྷན་པ་ནི་སོ་སོའི་སྒྱུ་བོ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་མི་ལྷན་པ་ལྟ་བུའོ།། (ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་མ་ཐོབ་པ་ལ་འང་དགེ་མི་
དགེ་སོགས་ཡོད་དམ་ཞེན་མེད་དེ།) དེ་ལྟ་བུའི་མ་ཐོབ་པའི་ངོ་བོ་ནི་མ་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་(ཁོན་)ཡིན་ཏེ།
གལ་ཏེ་མ་ཐོབ་པ་ཉན་མོངས་པ་ཅན་(ཀྱི་ཆོས་དང་འདྲ་བ་)ཡིན་ན་ཉན་མོངས་སྒྲུབས་པ་རྣམས་ལ་མེད་པར་
འགྱུར་ལ་(ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་།)དགེ་བ་ཡིན་ན་དགེ་རྩ་ཆད་པ་རྣམས་ལ་མེད་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ཟེར་ཏེ། ལ་ལར་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ཞིང་། ལ་ལར་ནི་ཉན་མོངས་ཅན་
ཡིན་ལ། ལ་ལར་ནི་མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ལ་སྲུ་ཞིག་དགག་པ་བྱེད་པར་འགྱུར།

འོན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བྱུང་བར་ཡོད་དེ། ཆོས་འདས་
པ་དང་མ་སྦྱིས་པ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། (མ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་དེ་ཡང་
སྟོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་དཔེ་བཛོད་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་འདས་པ་དེ་འདས་པའི་གང་ཟག་དེས་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་རང་སྦྱིས་པའི་གང་ཟག་

དེའི་རྒྱུ་ལ་དེ་མ་སྐྱེས་གོང་དུ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །འདས་པའི་དེ་ད་ལྟར་མ་ཐོབ་པ་ནི་དེ་གཏོང་རྒྱུ་བཏང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་དེའི་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །འདས་པའི་དེ་མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་དེ་གཏོང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕྱིན་ཆད་དེའི་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལྟ་བུ་ལོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་ད་ལྟར་བའི་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བའི་མེད་དེ་ད་ལྟར་བའི་ཡིན་ན་དེ་མ་ཐོབ་པར་འགལ་བས་སོ། །དེའི་མ་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་དེ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་ལ་དེ་མ་ཐོབ་པ་གོང་དུ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་གཏོང་རྒྱུ་བཏང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་དེའི་ཐོབ་པ་བཏང་ཞིང་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མ་ཐོབ་མ་འོངས་པ་ནི། མ་འོངས་པ་རང་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲིམ་པ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །དེའི་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བའི་དེའི་མ་ཐོབ་པ་རང་ཉིད་ད་ལྟར་བར་འཕྲོས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ད་ལྟར་བར་འཕྲོས་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་ལྟ་བུ་ལོ། །དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་ཏེ། ཆོས་འདས་པ་དེ་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་དང་། ད་ལྟར་མ་ཐོབ་པ་དང་། མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པའང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདས་པའི་ཆོས་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་ཆོས་མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། དེ་དག་ཏུ་ཆོས་དེ་དག་ཡོད་ན་མ་ཐོབ་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དུས་དེ་དག་ནི་རིང་བས་འོད་སྤང་གི་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཆོས་ནི་འཁོར་བ་འཇིག་དང་གསེར་གྱུབ་གྱི་དུས་སུ་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཅིང་། བྱམས་པའི་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་སངས་ལོ་དང་རབ་གསལ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ན་མ་ཐོབ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་འདི་དག་ནི་བྱ་བྱག་ཏུ་སྤྲོ་བས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་སྟེ་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་རིང་གྱུང་དཔྱེད་པ་དང་འདྲ་ལོ། །ད་ལྟར་བའི་ཆོས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་ད་ལྟར་བའི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དེ་ཡོད་ན་མ་ཐོབ་པ་འགལ་བའི་(ཕྱིར་དང་ཤེས་པར་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་)ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་མ་ཐོབ་པ་ཁམས་གང་དུ་གཏོགས་ཤིང་། འདོད་པའི་ཆོས་འདོད་པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པ་དང་། སོགས་པའི་སྤྲོ་སྤྲོ་གཟུང་བ་(ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་མ་ཐོབ་པ་ཡང་ཁམས་དེ་དག་ཉིད་དུ།)གཟུགས་སུ་མ་ཐོབ་པ་གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པར་མ་ཐོབ་པ་གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཆོས་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དུ་མ་ཐོབ་པའང་དེ་དག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་(དེ་ཡང་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་ཆོས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་བྱུང་དང་སྐྱེས་ཐོབ་དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་བྱུང་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་འདོད་པས་བསྐྱེས་པ་ཡིན་པ་ནས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། འདི་ནི་རྟེན་གྱིས་གཞག་གི་ཆོས་ཀྱིས་མིན་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་དང་འགལ་བས་སོ། །ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མི་སྤྱོད་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མི་འཇུག་པས་སོ། །ཞེས་པ་རིགས་སོ། །)ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་བྱི་མ་མེད་པ་ལམ་དང་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་སོ་ཞེས་སྤྱར་རོ། །གལ་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་

མ་ཐོབ་པ་ཇི་ལྟར་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་ཤིང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་འདོད་
པས་ཟག་བཅས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བསྟན་བཅོས་རབ་རྒྱུད་པ་ལས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྟེན་པའོ་^{༡༡}ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པའི་ཆོས་
རྣམས་ཞེས་བྱ་བའང་ཉན་རང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མ་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི་
གང་རུང་གི་ནི་མ་ཡིན་རྟེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་དེ་དག་གྲང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་འགྱུར་རྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་
གྱི་མ་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་
ཡིན་རྟེ། དེ་གཉིས་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱའོ།།

འོན་ཀྱང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་མ་ཐོབ་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ལའང་ཡོད་དེ། ཡེ་
ཤེས་ལ་སོགས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་པའི་མ་ཐོབ་པ་མེད་ན་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་
བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་འདུག་ཡེ་ཤེས་དང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་
བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་པ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་ན་ཞེས་བྱ་བའང་མ་ཡིན་རྟེ། ཡེ་ཤེས་ལ་
སོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་ལྟར་ཟག་བཅས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཟག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རྟེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་བཅས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡོད་པ་
རྣམས་ནི་ཁམས་གསུམ་པ་དང་། འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་འགོག་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་མ་
ཐོབ་པ་འགོག་པ་གཉིས་ཡིན་ན་མ་ཐོབ་པ་བམས་ཅད་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་
ཡང་ལམ་གྱི་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ན་དེའི་མ་ཐོབ་པ་ལམ་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་རྟེ། ཁྱད་པར་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདུག་མ་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ཡོད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱའོ།།

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དེ་ཇི་ལྟར་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། (དེ་ཡང་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་
དགུ་པ་ལས་དེའི་སོ་སྐྱེ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སྦྱང་ཡང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ལ། གོང་དུ་སྐྱེས་པའི་ས་འཕྲོས་པས་
རྣམ་པར་ཉམས་པ་ཡིན་ཡང་སྦྱང་བ་མ་ཡིན་རྟེ། སྦྱར་སྦྱངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སྐྱེས་སྦྱངས་ན་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་རྟེ།
ས་གཅིག་གི་སོ་སྐྱེ་སྦྱངས་ཀྱང་ས་གཞན་གྱི་སོ་སྐྱེ་སྐྱེ་བས་སོ། །ཞེས་འཆད་ཀྱང་། དུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ལ་ནི་ལམ་གྱི་
མཐུ་ལོན་སོ་སྐྱེའི་ཐོབ་པ་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་མ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པའི་མ་ཐོབ་པའང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གཉིས་ཀྱི་འདུག་གཉིས་
ཀྱི་ཡོད་དེ། མ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་འཆད་ལ། ཐོབ་པ་འཆད་པས་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཐོབ་པ་བྱུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡན་
ཚུན་ལྟར་པའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་རྟེ། འདི་ལྟར་སོ་བར་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཐོབ་པའི་དགའ་སྟོན་དཔེར་བརྗོད་ན། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་སོ་བར་གྱི་སྒྲིམ་

པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་དེའི་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲེ་ལ། ཐོབ་པས་ནི་ཚོས་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གང་ཟག་
 དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པར་བྱེད་ལ། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པས་ཅུ་པའི་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ལྷན་པར་བྱེད་དོ། །སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་ཚོས་གསུམ་པོ་དེ་
 ལྷན་པར་བྱེད་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ། ཐོབ་པ་གསུམ་པོ་ལྷན་བྱེད་རྗེས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གསུམ་སྟེ་དུག་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲེ་ལ་ཚོས་དང་བཅས་ན་
 དགུའོ། །སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ཚོས་དགུ་པོ་ལྷན་བྱེད་ཐོབ་པ་དགུ་དེ་དགུ་ལྷན་བྱེད་རྗེས་ཐོབ་དགུ་སྟེ་བཙུང་དུས་གཅིག་ལ་སྒྲེ་ལ་ཚོས་
 དང་བཅས་ན་ཉེར་བདུན་ནོ། །སྐད་ཅིག་བཞི་པ་ལ་ཚོས་ཉེར་བདུན་པོ་ལྷན་བྱེད་ཐོབ་པ་ཉེར་བདུན། དེ་ལྷན་བྱེད་རྗེས་ཐོབ་ཉེར་བདུན་ཏེ་
 ལྷ་བཙུང་བཞི་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲེ་ལ་ཚོས་དང་བཅས་ན་གུ་གཅིག་དང་། སྐད་ཅིག་ལྷ་པ་ལ་ཚོས་གུ་གཅིག་པོ་ལྷན་བྱེད་ཐོབ་པ་གུ་གཅིག །དེ་
 ལྷན་བྱེད་རྗེས་ཐོབ་གུ་གཅིག་སྟེ་བརྒྱ་རེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲེ་ལ། ཚོས་དང་བཅས་ན་ཉེས་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ། མོགས་སུ་འགྱུར་པོ། །དེ་
 ལྷར་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱེས་ན་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་པ་དང་པོའི་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཟད་ཡིན་གྱི། གཉིས་པ་སོགས་ལ་ཅི་
 ན་ཐུག་པ་མེད་པས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཐོབ་པ་འཛིག་རྟེན་དུ་མི་ཤོང་བ་གཞན་ཡང་འདོད་དོ།) འཕགས་པའི་ལམ་དེ་ཐོབ་པ་
 དང་། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྲེ་བ་ལ་སོགས་པ་གོང་མར་འཕོ་བ་དང་། སྤྱི་ཅེ་ནས་ཅི་ཡང་
 མེད་པར་སྒྲེ་བ་ལ་སོགས་པ་འོག་མར་སྒྲེ་བའི་ས་འཕོས་ནས་ནི་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་རྣམས་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་སྒྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་འཕགས་པའི་ལམ་ཐོབ་པས་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་སས་བསྐྱེས་པའི་སོ་སོའི་སྒྲེ་
 བོ་གཏོང་བར་འགྱུར་ལ། ས་འཕོས་པས་ནི་གང་ནས་འཕོས་པ་དེའི་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་གཏོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 ཤེས་པར་བྱའོ།

འདིར་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལས་ཐ་དད་པའི་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་འདོད་པ་ནི་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དང་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱི་དབང་ཐལ་བའི་
 བྱིར་དང་། དེ་ལྷ་བྱུ་མ་དམིགས་པའི་ཡང་བྱིར་པོ། །དེའི་བྱིར་འཕགས་པའི་ལམ་དང་མི་ལྷན་པའི་སེམས་ཅན་
 གྱི་རྒྱུད་ཉིད་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་དང་། ས་
 དགུ་དང་། རིས་ལྷར་སོ་སོ་སོར་སྒྲེ་བ་དང་འཆི་འཕོ་བའི་བྱིར་ཏེ། ལྷ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། སོ་སོ་ཐ་
 དད་འགྲོ་བས་ན། །སོ་སོའི་སྒྲེ་བོར་བརྟེན་པ་ཡིན།¹⁹³ །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཕགས་པའི་
 ལམ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུད་ནི་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ།

འགྲེལ་བ་ལས། གཞན་དག་གི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱའོ་¹⁹⁴ །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་
 འདི་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་དང་སྒྲིས་ཐོབ་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་དགེ་བ་དེ་དག་ཐོབ་པས་
 གཏོང་བར་འགྱུར་ལ། ཁམས་གསུམ་པའི་འགྲོ་བས་བསྐྱེས་པའི་སྤང་བོ་རྣམས་ནི་ས་འཕོས་པས་གཏོང་བ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ནི་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་དག་གིས་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་པ་དང་ས་
 འཕོས་པ་གཉིས་ཀས་གཏོང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དགེ་བ་དང་འགྲོ་བའི་སྤང་བོ་ནི་འདོད་པ་ན་སྦྱོང་

པ་བས་མ་ཐོབ་ལ། དེ་ནི་དེ་དག་ཐོབ་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོར་ས་འཕོས་པ་གཉིས་ཀས་གཏོང་བ་
ལྟ་བུའི་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་པས་གཏོང་ལ། གཞན་དག་ནི་ཐོབ་
པ་དང་ས་འཕོས་པ་གཉིས་ཀས་གཏོང་ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་འཆད་པ་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ནི་སྦྱོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས། གཡོ་བ་རང་
བཞིན་མཚུངས་འགྱུར་ཅིང་། །བསམ་པ་གྲས་མཚུངས་སེམས་ཅན་རྣམས། །གང་གིས་མཉམ་པར་འགྱུར་
བ་ནི། །དེ་ལ་སྐལ་བ་མཉམ་ཞེས་བཟོད།^{༡༩} །ཅེས་བཤད་པས་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱིས་བསྐྱས་
པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་བའི་སྤྱིའོ། །སེམས་ཅན་སྦྱོས་པས་སེམས་ཅན་གྱིས་མ་བསྐྱས་པ་ས་ལུ་ལ་སོགས་པ་
ལ་སྐལ་མཉམ་མེད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །སྐལ་མཉམ་ཡང་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་གི་སྐལ་མཉམ་མི་དང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སེམས་ཅན་
གྱི་སྐལ་མཉམ་སྦྱར་སྦྱོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་
པའི་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ནི་རིས་མཐུན་པ་ཞེས་བཤད་དོ།།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་རྣམས་ན་རེ་གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་སྤྱི་མེད་ན་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་
རྣམས་ལ་སྦྱ་དང་སྦྱོ་མཐུན་པ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
ཀྱང་། རློག་གཙོད་པ་ཀྱན་དུ་བསྟན་པ་དང་གོམས་པར་བྱས་པ་དང་ལན་མང་དུ་བྱས་པས་དབྱེལ་བ་དག་ཏུ་
སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །བརྒྱ་ལ་མི་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་འོང་ན་ཡང་རློག་བཙན་པས་
ཆེ་བུང་བར་འགྱུར་རོ་^{༢༠} །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་སྐལ་མཉམ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། (འཆི་
འཕོ་ཞིང་སྦྱེ་ལ་སྐལ་མཉམ་མི་འདོར་བ་ཡོད་དམ་ཞེན་ལུ་བཞེསྟེ། དང་པོ་འཆི་འཕོ་ཞིང་སྦྱེ་ལ་སྐལ་མཉམ་མི་འདོར་བ་ནི་ས་གང་ནས་འཆི་
འཕོས་ནས་ས་དེ་ཉིད་དུ་སྦྱེས་ནའོ། །གཉིས་པ་སྐལ་མཉམ་འདོར་ལ་འཆི་འཕོ་མིན་པ་ནི་དེས་པ་ལ་འཇུག་པ་སྦྱེ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་
འདོར་ལ་འཕགས་པའི་སྐལ་མཉམ་ཐོབ་པས་སོ། །གསུམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནི་འགྲོ་བ་འཕོ་བ་ནའོ། །བཞི་པ་གཉིས་མིན་ནི་སྦྱེ་འཕགས་
གསོན་བཞིན་ས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཅོ། །འདི་ནི་བྱེ་བྲག་གི་འདྲ་བ་ལ་རྩི་ཡི་གཞན་དུ་ནི་ལུ་གསུམ་པ་མི་
འགྱུར་པོ། །ཆོས་ལས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ།) དེ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོའི་དོན་ནི་འགྲོ་བ་རིས་མཐུན་
པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྐལ་མཉམ་(གྱི་སྤྱི་)མེད་པས་སྦྱ་
སྦྱོ་མཐུན་པ་མི་འཇུག་ན་ས་ལུ་ལ་སོགས་པ་ལའང་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། ཐ་དད་པར་སྦྱང་
བའི་བདག་ཉིད་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། བྱེ་བྲག་པའི་
སྤྱི་དགག་པ་དང་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་རིས་མཐུན་ཙམ་ལ་སྐལ་མཉམ་
ཞེས་བཏགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་ལ་ཐ་དད་པར་ནི་མེད་དོ།།

བཞི་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་བཤད་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་
 སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་མ་འོངས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་འགོག་པའི་རྣམས་གང་ཡིན་
 པའོ། །དེ་ཡང་རེ་ཞིག་སྐྱེར་མི་སྟེར་བར་ཆུ་ལོན་གྱིས་ཆུ་བསྐྱེལ་པ་ལྟར་འགོག་གི་གཏན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 འགོག་པ་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་(རོ་ཐོ་ནི།)འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་གི་(རྫོགས་པའི།)རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི། རྒྱས་བྱུང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། (འདིའི་སྟོག་དང་རིས་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ནི་བཞི་པའི་ཉར་བསྟོགས་ཡིན་ནོ།) དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པའི་
 སེམས་ཅན་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཆེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལྟ་བུ་(པས་
 གནས་གཞན་མེད་པ་ཡིན་)ནོ། །དེ་ལ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུང་ངམ་ཞེན། སྐྱེ་བ་
 དང་འཆི་བ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ།

མདོ་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་དུས་རིང་མོ་ཞིག་དུ་འདུག་འདུག་སྟེ་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་ནས་གནས་
 དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ་^{༡༥} ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་བཏང་སྟོམས་
 ལ་^{༡༦} ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཆད་དང་མཚམས་སྦྱར་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་
 རྣམས། །ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད་^{༡༧} ཅེས་བྱ་བ་འདི་ངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ལྟ་ཆེ་རིང་བོའི་
 རྒྱད་ལས་ཐ་དད་པའི་རྣམས་ནི་མེད་དེ། མཚུངས་ལྟར་བཀག་པ་ནི་དངོས་པོར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་
 སྤྱིད་དུ་མཚུངས་ལྟར་བཀག་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ནི་གཏན་དུ་བཀག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེ་བ་
 རྣམས་ནི་དེའི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(གཏན་དུ་འགོག་གི།)རེ་ཞིག་འགོག་པའང་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་མདོ་
 རྟེན་པས་ལས་གྱི་འཕེན་པས་ལྟ་དེའི་ལུས་ལ་བསྐྱེལ་བ་ཆེན་པོ་ལྟར་མཚུངས་ལྟར་ཐམས་ཅད་འགོག་
 པར་འདོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་པ་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་གང་ཞེན། སེམས་
 ཅན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྟ་རྣམས་གྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བཏན་པ་མ་
 ཡིན་པ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་^{༡༨} ཞེས་གདགས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་
 ཡིད་ལ་ཆོགས་དུག་འཁོར་བཅས་འགོག་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ནའང་ལུས་སེམས་ལ་མཚུངས་
 ལྟར་བཀག་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པ་པ་ཡིན་གྱི་རྣམས་སུ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་དེ་
 ཡང་(ཡུན་རིང་གཉིད་ལོག་པ་ལས་སངས་པ་ལྟར།) སྤྲོན་གྱི་ལས་(དང་སྟོམས་འཇུག་)གྱི་འཕེན་པ་ཟད་པ་དང་། (སེམས་
 མེད་པས།) ལས་གསར་པ་མ་བསགས་པའི་ཕྱིར་གི་འཕོས་ནས་འདོད་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་
 ནི་མ་ཡིན་ལ། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ནི་(སྐྱེ་མི་སྟན་པ་ལ་འདོད་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཡོད་པ་ལྟར་འདོད་པར།)ལན་གྲངས་གཞན་
 ལ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་འདྲུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་ནི་ཇི་ལྟར་འདྲུ་ཤེས་མེད་པ་པ་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་འགོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདྲུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པ་
ཡིན་ནོ། །འདྲུ་ཤེས་མེད་པ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། འདི་ལ་འབྲས་བུ་འདྲུ་ཤེས་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
འདྲུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབས་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལས་མ་ལངས་གྱི་
བར་དུ་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་འགོག་པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། །དེ་རྣམས་སུ་མེད་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ལན་མེད་པའི་རྒྱན་དོགས་སུ་རྒྱུང་འབབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ་འདྲུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །སྟོམས་
འཇུག་དེ་ཡང་ས་ནི་བསམ་གཏན་ཐ་མ་བཞི་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། བསམ་པ་ནི་(འཁོར་བའི་)སྤྱག་བསྐྱེལ་
ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་ཐར་པར་འདོད་པས་(དེ་སྟོམས་འཇུག་ལ་ལས་དང་འདྲུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ལ་ཐར་པར་འདྲུ་ཤེས་
པས།)སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀྱན་སྒྲོང་གིས་དག་བའོ། །(དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྐྱེལ་པའི་དག་བའོ།)།
དེ་ཡང་སྐྱེས་ནས་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་དག་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། (སྐྱེ་འཆིའི་སེམས་ཡོད་པས།) འདིའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་
པ་ནི་འདྲུ་ཤེས་མེད་པ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཡུང་པོ་ལྷ་འགྲུབ་པོ། །ཁང་དག་གིས་འདི་ཐོབ་ནས་ཉམས་པ་དེ་
དག་ཀྱང་(དེ་ལ་གྲུས་པས་དེ།)གཤོན་མི་ཟ་བར་སོར་རྒྱུད་པར་བྱས་ནས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་
སྐྱོང་བ་དང་སྐྱོང་བར་མ་ངེས་པའང་མ་ཡིན་ལ། སྟོམས་འཇུག་དེ་དང་ལྡན་པ་ཆེ་འདི་ལ་འདྲུ་ཤེས་མེད་པར་
སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མཐོང་ཆོས་ལ་སྐྱོང་འགྱུར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །(དེའི་ཕྱིར་དེ་ཐོབ་པ་ངེས་པ་ལ་མི་འཇུག་སྟེ་འགོག་པ་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་སྟོམ་པས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འང་གདུལ་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།)།

སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་གིས་འདི་བསྐྱེད་ནས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དེ་
ཡང་གཤོན་མི་ཟ་བར་ཡང་བསྐྱེད་ནས་འདྲུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གྲག་གོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་གྲག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་ལུགས་གཞན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དག་ན་རེ་སྐྱེས་
ནས་སྐྱོང་འགྱུར་དང་སྐྱོང་བར་མ་ངེས་པའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།³⁰ །དེས་ན་ཉམས་སམ་མ་ཉམས་ཀྱང་
རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕྱད་པ་ལས་སྟོན་དུ་ལྟ་བར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ནས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་
ཅིང་ཡང་མི་སྐྱེད་ཅིང་མངོན་དུ་འང་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁོ་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི་
(ཐར་བ་དེ་དང་དེའི་ལས་མངོན་དུ་གྱུར་པའོ།)འཕགས་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་མི་ཁོམ་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ལྷུང་བའི་གནས་སུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་(དང་སྤྱིད་པ་ལ་ཐར་པར་
འདྲུ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་)རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཐར་པར་འདྲུ་ཤེས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་གང་དག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་ནི་འདྲུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཁོ་

སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྒྲེལ་གྱིས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱིད་ཅི་ཁོ་ནར་འགོག་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་གིས་
གཞན་འོག་མ་དག་ཏུ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཐར་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ལ་སྐྱབ་གྱིས་སྒྱུགས་པ་དང་།
སེམས་མཐར་ཐུག་པར་གཅོད་པ་སྟེ་རྒྱ་གཉིས་གྱིས་བཞག་ན་ས་འོག་མ་རྣམས་ན་དེ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་
རྩོམ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སྟེ་པ་གཞན་གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པར་འདོད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་དང་འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་
རྣམས་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (འཕགས་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ནམ་ལུང་
མ་བརྟན་ལ་ཞེ་བར་མི་འཛིན་པས།) རོ་བོ་ནི་ཀྱང་སྒྲོང་གིས་དགེ་བའོ། ། (འདི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཡིན་པར་འདོད་པས།)
མྱོང་འགྱུར་ནི་སྒྲིམ་ནས་མྱོང་འགྱུར་དང་། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སུ་མྱོང་བར་
འགྱུར་བ་དང་། མྱོང་བར་མ་དེས་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་གྱི་མཐོང་པའི་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་
རྣམ་སྒྲིན་སྤྱིད་ཅིའི་མིང་བཞིའི་ཡུང་པོ་ཡིན་ལ། འདོད་གཟུགས་སུ་སྒྲིམ་པ་དག་སྟེ་བ་དེ་ལ་དར་སྟེ་བ་མི་

སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལ་སྦྱོས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་ནི་འདོད་པའི་འཕགས་པ་དག་དེ་ཐོབ་ནས་མ་ཉམས་པར་སྲིད་ཅིང་
འགོ་བཤེ། །ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་ནི་འདོད་པར་ཐོབ་པ་ཉམས་པ་དག་གཞུགས་ཁམས་སུ་མངོན་
དུ་བྱས་ཏེ་སྲིད་ཅིང་འགོ་བཤེ། །སྤྱོད་པར་མ་ངེས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་འདོད་གཞུགས་སུ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་
པར་བྱེད་པའོ། །གང་ཟག་ནི་འཕགས་པའི་ཡིན་གྱི་བྱིས་པའི་སྦྱོ་བོའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ཡང་སྲིད་
མེད་པས་གཞོད་འགྱུར་ཏེ། །གཡང་ས་དག་གིས་བྱིས་པ་བཞིན།^{༡༩} །ཞེས་འབྱུང་བས་(སྲིད་ཅི་ཐོབ་པའི་བྱིས་པ་
ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདག་ཏུ་ཞེན་པ་བཀག་ན།)བདག་ཆད་དུ་དྲོགས་པས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པའི་
ལམ་གྱི་སྦྱོབས་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བྱས་
པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་དག་ནི་འགོག་པ་འདི་ལ་མོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོའི་སྦྱོ་བོ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྦྱོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་གིས་ཀྱང་སྲིད་ཅིང་མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་པར་
དེར་འགོག་པའི་སྦྱོམས་འཇུག་བསྐྱེད་མི་རུས་ལ། སོ་སོའི་སྦྱོ་བོས་ནི་དེ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༢༠} །ཞེས་
བཤད་དོ། །དེས་ན་འཕགས་པ་འང་ཐམས་ཅད་གྱིས་འདི་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་མི་རུས་ཏེ། འདི་ནི་སྲིད་ཅིང་
སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ན་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཁ་ཅིག་དང་། ཤེས་རབ་གྱིས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་གྱིས་ནི་སྲིད་ཅིང་སེམས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
སའི་དངོས་གཞི་ལས་ཀྱང་། འགོག་པའི་སྦྱོམས་འཇུག་ལ་ཆོས་གཉིས་གཅིས་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞིག་ནས་
དང་ལྷག་མཐོང་རོ། །དེ་ལ་ཞི་གནས་ནི་འདིར་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྦྱོམས་འཇུག་བརྒྱུད་ཡིན་ལ། ལྷག་
མཐོང་ནི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་མེད་ན་སྦྱོམས་པར་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ཆོགས་ན་གཅིས་སྤྱོད་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་^{༢༡} །ཞེས་བཤད་དོ།

དེས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་སྲིད་ཅིང་སེམས་ཐོབ་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
དག་བཅོམ་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བའི་འགོག་པ་ལུས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་རུས་པ་ཡིན་པས་དེ་
དག་དང་། རང་རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ས་དུག་པ་ཡན་ཆད་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་འདི་ལ་
སྦྱོམས་པར་འཇུག་རུས་སོ། །འཕགས་པའི་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོབས་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་བས་འཐོབ་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་(ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་སྦྱོད་ན་ཡང་སྦྱོར་མེད་པ་ཁོ་ན་རུས་གཅིག་
འཐོབ་སྟེ།)སོ་སོར་ཐར་པའི་སྦྱོམ་པ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་བཞུགས་ན་འཐོབ་ཀྱི་འདས་མ་འོངས་ནི་མི་འཐོབ་བོ།

འོ་ན་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་འཐོབ་པམ་ཞེ་ན། (དེ་ནི་ཉན་རང་ནི་རྒྱལ་ལོ་དམིགས་
བསལ་)^{༢༢} རྒྱལ་པའི་ནི་ཟད་པ་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ན་དེ་དང་རུས་མཉམ་དུ་བརྟེན་པས་ན་སྲིད་ཅིང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་

པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། དུས་ནི་འཇུག་སེམས་ཀྱི་འཕེན་པ་ལྟར་ཏེ། འགོག་སྟོམས་ལ་ཞུགས་དུས་སུ་འཆི་བ་མེད་ཀྱང་ལངས་མ་ཐག་འཆི་བས།
འདོད་པར་ཁམ་ཟས་ཀྱི་རུས་པ་གཏུགས་པར་འགྱུར་བས་ཞག་བདུན་ལས་ལྷག་པར་མི་འཇུག་ལ། གོང་མར་རྩི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་རོ།།
བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་འཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱིས་སྦྱོར་བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་རྩོད་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་གྲུབ་པར་བསྟོན་པ་ལས། དག་པ་མཐར་ཕྱིན་ཁྱོད་ལ་ནི། སྦྱོར་བ་ལས་
བྱང་ཆུབ་ཟེད། ཁྱོད་ནི་གང་དུ་བཞེད་ངེས་པ། བཞེད་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་ལགས།^{༡༩༧} ཞེས་བཤད་
པ་ལྟ་བུའོ། གལ་ཏེ་ཐུབ་པས་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་མངོན་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་
པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་མི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། འདི་ལ་ཁ་ཆེད་ལུབ་ཕྱོགས་
ན་འཁོད་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་དག་ན་རེ་ཐུབ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དུང་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སེམས་
ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་ལ་སྤྱི་ཙུང་འཕྲུལ་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པའི་སྟོམས་
འཇུག་བསྐྱེད་ལ། དེ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱི་ཙུང་སྒྲོམ་སྤང་
རྣམས་སྤངས་ཏེ་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་ཏེ།

གནས་བརྟན་ཏེ་བསྐྱངས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཆོག་གི་བསྟན་བཅོས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་
འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པ་མཁུན་པ་བསྐྱེད་པར་མཛད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་
ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་^{༡༩༨} ཞེས་ཟེར་རོ།།

ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པའི་དང་པོར་ཏེ་སྟོན་དུ་ནི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ནི་སྟན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་
ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་སུམ་ཅུ་ཙུ་བཞི་རྒྱུན་ཆགས་སུ་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། སུམ་
ཅུ་ཙུ་བཞི་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་དང་། སྤྱི་
ཙུང་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅོ་
བརྒྱད་དེ། འོག་ས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་
འགོ་ཡིན་པས་རིང་འཕུར་ལྷག་སྟོན་གྱི་དུང་དུ་སྤྱར་ཏེ་དུ་འཕྲུལ་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་
དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ནི་འདིར་མི་བསྐྱེད་དོ། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤང་སྤངས་ཟེན་པས་དེ་སྤང་དུ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཆོས་བཟོད་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་དེ་སྤངས་ཀྱང་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་བརྒྱད་བསྐྱེད་པ་
ནི་ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མེད་པར་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྦྱོ་མི་སྤྱི་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ནི་(ཡིན་ཏེ་འགོག་སྟོམས་བསྐྱེད་པའི་གཤེགས་དང་བྲལ་

བས་)འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་འདྲ་བར་མངའ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། (མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་བར་དུ་
འགོག་པ་བསྐྱེད་ན་བྱང་རྒྱལ་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་ལས་མི་ལྟང་བར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བའི་དམ་བཅུས་དང་འགལ་
ཞིང་བསམ་པ་ལྟང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ།) རུབ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ན་རེ་སྐད་ཅིག་མ་སྤུང་བའི་རྒྱུ་རྩ་བའི་རྒྱུན་མ་
ཆད་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་གྱི་བར་དུ་འགོག་པ་ཞུགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཉེ་དག་རིམ་པར་གོམས་པས་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་དེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ་འགོག་པས་བར་ཆོད་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བསམ་པ་ལྟང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་
རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། རུབ་ཕྱོགས་པ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས་རི་སྤྱོད་ཟག་པ་ཟད་པ་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་
སྒྱུ་ལ་མོ་གྲུང་གཞིག་པར་མི་བྱའོ་^{༡༩} ཞེས་དམ་བཅའ་བར་གསུངས་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ལས་མི་ལྟང་བར་
ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྱུན་མེད་དོ་^{༢༠} ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། (མདོ་ལས་ཀྱང་། ལྷན་འདིར་བདག་གི་ལུས་
འདི་བསྐྱམས་ཀྱང་རུང་། བགས་པ་རུས་པའི་ཆོག་སྒྲུབ་ཞིག་ཀྱང་རུང་། བསྐྱལ་^{༢༡} མང་རྙེད་དཀའི་བྱང་རྒྱལ་རྙེད་པར། ལྷན་
འདི་ལས་ནི་ལུས་སྒྱུད་མི་བྱའོ་^{༢༢} ཞེས་གསུངས་པས་སོ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི།) འགྲེལ་པ་ལས་ནི། སྤུ་མ་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བརྗོད་དེ་ཞེས་འབྲུང་བས་བར་དུ་འགོག་པ་མ་བསྐྱེད་གྱི་ཟད་པ་མཁུན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བརྟེན་
པ་ཉིད་རིགས་སོ་^{༢༣} ཞེས་བྱ་བའོ། (སྒྲོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་ཁྱད་པར་ནི་མང་སྟེ། ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྤྱི་ཅེ།
ཡིད་བྱེད་དེས་འབྲུང་དང་གནས་པ། རྟེན་སོ་སྒྱེད་དང་འཕགས་པ། འབྲས་བུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་སྤྱི་ཅེ་ལས་སྒྱུང་བར་དེས་པ་དང་
གཉིས་ཀ། ཉང་པོར་སྒྱེ་བ་ལའང་ཁམས་གཉིས་དང་མིར་སྒྱེད་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་དོ། ལྷན་ཐོས་གཟུགས་མེད་འགོག་པ་མ་མི་འཇུག་སྟེ་
དེར་སྒྱེས་པའི་འཕགས་པ་ལ་མཚུངས་ལྟར་མ་ཞི་བ་མེད་པས། མ་ཞི་བའི་ཆོར་འདུས་མི་སྒྱེ་ཞིང་། སོ་སྒྱེ་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་འགགས་ན་
མི་ལྟང་བའི་འདུ་བྱེད་འབའ་ཞིག་གནས་པའི་མཐུ་མེད་པས། དེ་ལ་ཞུགས་ན་ལྷན་མེད་དུ་འདའ་བར་ཐལ་བ་ལས་སྒྱུང་དེས་གྱི་ལས་འབྲས་
བུ་མ་རྫོགས་པར་བྱ་བར་ལས་འདའ་མི་སྤྱིད་དེ་ལས་དེ་གེགས་གྱི་རོ་བོར་གནས་པས་སོ། ཡང་ན་རྟེན་མེད་པས་མི་འཇུག་སྟེ། སྒྲོག་ནི་
ཡང་ན་གཟུགས་དང་ཡང་ན་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ན་དེར་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་ན་དེ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ།)

འོ་ན་སྒྲོམས་འཇུག་ལུས་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲོམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་དང་
གཟུགས་གྱི་ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མེད་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་བསམ་གཏན་བཞི་པས་བསྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་པ་ནི་འདུ་ཤེས་
དང་ཆོར་བ་རགས་པས་སྒྱུ་བས་ཡིན་ན་གཟུགས་མེད་པ་ནི་ཞི་བར་གནས་པས་དེ་དག་གིས་སྒྱུ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས། སྒྱེ་བ་ལས་ནི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་བཞག་
ན་ནི་དང་པོར་འདིར་སྒྱེད་ཅིང་དེའི་འོག་ཏུ་གཟུགས་གྱི་ཁམས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ།^{༢༤} མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་
ནི་གཟུགས་གྱི་ལུས་ལ་རགས་ལས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་བཞག་ན་ནི་མངོན་

དུ་བྱེད་པ་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བ་ཡིན་པར་ལྟ་བར་བྱའོ།^{༡༥} ཞེས་འབྲུང་བས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་གང་དག་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དགག་གཞིར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་སྤྱུང་མཛོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་སྤར་མ་ཐོབ་པ་དག་གིས་དང་པོར་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མེད་ནང་དུ་ཡིན་ཏེ། སྤར་མ་འདྲིས་པས་བསྐྱེད་དཀའ་ལ་མི་སྟོ་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཐོབ་ནས་ཉམས་པ་དག་གིས་ནི་བྱིས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སྤྱུང་མཛོན་དུ་བྱེད་དོ། །(ཁ་ཅིག་འགོག་སྟོམས་ནི་བྱང་འདས་དང་འདྲ་བས་ཉམས་པ་མི་སྤྱིད་པར་འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་^{༡༥}དེ།) སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་དང་པོ་མི་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་དེ། སྟོན་པ་པོ་དང་འཆད་པ་པོ་དང་སྟོར་བའི་སྟོབས་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །བྱིས་ཉམས་པ་ནི་གཟུགས་སྤྱུང་བསྐྱེད་ལ། གཟུགས་མེད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །འདྲ་ཤས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་དང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སྤྱུང་བསྐྱེད་དེ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འདྲིས་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༦} ཞེས་བཤད་ཅིང་།

འཆར་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བུས། དག་སྤོང་རྣམས་ལ་སྒྲིམ་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་དག་འདི་ན་དག་སྤོང་རྣམས་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཡང་ཡིན། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཡང་ཡིན། ཤེས་རབ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲུ་ཤས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ལྡང་བའི་གནས་དེ་ཡོད་དོ།^{༡༧} ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་དང་པོ་ཉིད་དུ་ཀྱན་ཤེས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པར་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་། འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལུས་ཞིག་ནས་ཀྱང་ཁམ་གྱི་ཟས་ཟ་བའི་ལྟ་ལས་འདས་ཏེ་ཡོད་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེར་སྟེས་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲུ་ཤས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ལྡང་བའི་གནས་དེ་ཡོད་དོ། ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཀྱན་ཤེས་པའི་ཆོས་ནི་དག་བཅོམ་པའོ། །ཁམ་གྱི་ཟས་ཟ་བའི་ལྟ་ནི་འདོད་པའི་ལྟ་རྣམས་སོ། །ཡིད་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་ལས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་པའི་ལྟ་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པར་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་མ་ཉམས་ན་སྤྱིད་ཅིར་སྟེ་བའི་བྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སྤྱུང་སྟེས་ནས་འགོག་པ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེན། ཉམས་པ་སོར་རྒྱད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་ན་འཕགས་པ་ལ་ཉམས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ནས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ནི་འཕགས་པ་ལའང་ཉམས་པ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །མདོ་སྟེ་པ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་ཉམས་པ་མེད་ཀྱི་མདོའི་དོན་ནི་སྤྱིད་ཅིའི་སེམས་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པ་

ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ནི་དང་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་
 པའང་འདོད་གཞུགས་གཉིས་ཀར་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པའང་སོ་སོར་ཡིན་གྱི་འདོད་པར་
 ཉམས་པ་གཞུགས་སུ་སོར་ཆུད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོར་ཉམས་པ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་མངོན་
 དུ་བྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། ཟློང་བར་མ་ངེས་པ་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་ཟློང་འགྱུར་དུ་བལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་
 པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་ནི་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ནི་དང་པོར་འདིར་བསྐྱེད་ཅིང་། དེའི་
 འོག་ཏུ་གཞུགས་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་པར་འབྲས་བུ་ཟློང་བར་འགྱུར་རོ་^{༡༠}ཞེས་དང་པོ་འདོད་པ་ཁོ་
 བར་བསྐྱེད་པར་ཡང་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་གིས་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གཞུགས་ཁམས་སུ་མི་
 འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།

ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། གཞུགས་གྱི་སྤྲོད་པ་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྷ་མ་ཡིན་པ་
 ཡོད་དེ། གཞུགས་ན་སྤྲོད་པའི་སེམས་ཅན་ལྷ་འདྲ་ཤེས་ཅན་སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་འདྲ་ཤེས་
 མེད་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་།
 ལྷ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་གྱི་སྤྲོད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྷ་བྱུང་^{༡༡}ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 འདི་ལ་རྣམ་པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྷ་སྟེ། འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་
 དང་ལྷན་པའི་ཕུང་པོ་ལྷ་ནི་དབུ་བརྩོས་པ་ལ་སོགས་^{༡༢}པས་དང་འདྲ་བས་བྱིས་པ་རྣམས་འདྲིད་ཅིང་སྤྲོད་པའི་
 ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་འོད་སྤྲུང་གི་དུས་ན་ཕུང་པོ་ལྷ་ལ་མིང་དེ་སྤྲད་དུ་གྲགས་སོ། །སེམས་མི་འདྲ་བ་ནི་སེམས་
 མེད་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འདྲ་བ་ནི་ཟག་བཅས་གྱི་སེམས་ཡོད་པའི་ཆེ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག་སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་དང་ཞེས་འདོན་ཅིང་སེམས་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བ་
 ནི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ལ་འདོད་དོ། །དེས་ན་གཞུགས་ན་སྤྲོད་པའི་སེམས་ཅན་ལྷ་འདྲ་ཤེས་ཅན་
 སེམས་མི་འདྲ་བ་སྒྲིམས་འཇུག་གཉིས་ལ་གནས་པའི་སྤྲོད་པ་ནི་སེམས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདྲ་ཤེས་
 མེད་པའི་ལྷ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་པ་ཐོབ་པ་ལའང་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྷ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་དག་གསུམ་ག་ལའང་ཟག་བཅས་མཆུངས་ལྷན་གྱི་ཕུང་པོ་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་གྱི་སྤྲོད་པ་ནི་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ཡིན་ཏེ་དེས་ན་དེ་ལྷ་བྱུང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་ལོ།།

ལུ་བཞི་^{༡༤}ནི་དེ་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྷའི་སྤྲོད་པ་ཡིན་ལ་གཞུགས་གྱི་སྤྲོད་པ་མ་
 ཡིན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྲོད་པའི་སེམས་ཅན་སེམས་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་གྱི་སྤྲོད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྷ་
 བྱུང་། །གཞུགས་གྱི་སྤྲོད་པའང་ཡིན་ལ་སྤྲོད་པ་དེ་རྣམ་པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྷའང་ཡིན་(པའི་སྤྲུ་གསུམ་)པ་ནི་
 གཞུགས་ན་སྤྲོད་པའི་ལྷ་འདྲ་ཤེས་ཅན་སེམས་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་དང་། འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་

ནམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་མ་ཐོབ་པ་ནམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་འང་མ་
ཡིན་ལ་སྲིད་པ་དེ་ནམས་པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྟ་བུའང་མ་ཡིན་(པའི་སྤྲུལ་ཞེ།)པའང་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་སྦྱོང་པའི་
སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་ནམས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དང་འགོག་པའི་སྦྱོམས་པར་
འཇུག་པ་ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་པ་ནམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་ནམས་ཀྱི་སྲིད་པ་
གང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ་^{༡༧} ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྟ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་མ་ཐོབ་པ་ནི་དེར་སྦྱེ་བ་
དང་འཆི་བའི་ཆོ་སེམས་འབྱུང་བས་དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུང་པོ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྦྱུལ་དུ་དགོངས་པའོ།

གལ་ཏེ་འགོག་པ་འདི་དག་སེམས་མེད་ཡིན་ན་རྗེས་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་
བྱག་ཏུ་སྦྱོ་བ་འདས་པའང་རྫས་སུ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་འདས་པའི་སེམས་(སྦྱོམས་འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་ཆེན།)ལས་སྦྱེ་
བར་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ལུས་སེམས་པན་ཚུན་ས་བོན་ཅན་ཡིན་པས་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་
སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་སྦྱེ་བར་འདོད་མོད་ཀྱི་བྱེ་བྱག་ཏུ་སྦྱོ་བ་ལ་འདས་པའི་སེམས་དེའི་
རྒྱུ་ལ་ཡོད་ན་སེམས་མེད་དེ་དག་ལ་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
དེའི་རྒྱུ་ལ་མེད་ན་འདས་པ་རྫས་སུ་མ་གྱུ་བ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ།

སྡེ་པ་གཞན་ལའང་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་སེམས་སུ་འདོད་ན་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ས་བོན་དོན་དུ་འདོད་ན་བེམས་པོ་སེམས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་གྱི་རྒྱར་འགྱུར་ལ། དོན་དང་
མཚུངས་ལྡན་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་འང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ནལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་པ་དག་གིས་ཀྱང་གཞི་ནམ་ཤེས་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་སྦྱེ་འོ་
ཞེས་སྦྱོ་བ་ཉིད་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྦྱོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ལུས་ལ་བཀག་པ་ཉིད་དེ་དག་གི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་
པ་དང་བྱེ་བྱག་ཏུ་སྦྱོ་བ་ནི་དེ་ཅམ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཀྱན་སྦྱོང་དང་། དང་པོ་སྦྱོང་ཚུལ་དང་། ཁམས་དང་།
ས་དང་། གང་ཟག་དང་། རྣམ་སྤྲིན་དང་། མྱོང་འགྱུར་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
སྦྱོམས་འཇུག་ནི་དེ་ལ་ཐར་པར་ཤེས་པའི་ལོག་པའི་ཀྱན་སྦྱོང་དང་། དང་པོ་འང་ཁམས་འདོད་པ་དང་། (དེས་ན་
སྦྱོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཆེན་ལ་སྤྲུལ་ཞེས། དང་པོ་འདུ་ཤེས་མེད་སྦྱོམས་ཀྱི་ཆེན་མ་ཡིན་པ་ནི་ཚངས་ཆེན་དང་འདོད་ལྟ་རིགས་དུག་གོ།
འགོག་པའི་ཡིན་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མིན་པ་ནི་གནས་གཙང་ལྟའོ། །གཉིས་ཀའི་ཡིན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་རིས་གནས་གཙང་མ་མ་གཏོགས་
པ་བཅུ་གཅིག་དང་གྲིང་གསུམ་གྱི་མི་པོ་མོའོ། །གཉིས་མིན་དང་སོང་གསུམ་དང་སྦྱོ་མི་སྤྲོད་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའོ་ཞེས་སོ།) །ཁམས་
ནི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། གང་ཟག་ནི་བྱིས་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་
ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། མྱོང་འགྱུར་ནི་སྦྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་ཉིད་དུ་ངེས་ལ། འགོག་པའི་

སྟོམས་འཇུག་ནི་ཞི་བར་གནས་པའི་ཀུན་སྒྲོང་དང་། དང་པོ་མིའི་ནང་ཁོ་ནར་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་པ་དང་། སྤྱི་ཚེའི་ས་པ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་དང་། སྤྱི་ཚེའི་རྣམ་སྤྲིན་དང་། སྟེན་ལས་
སྤྱིང་འགྲུར་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་
པ་རྣམས་ནི་དགག་བྱ་ལའང་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། དགེ་རྒྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་སྤྱིང་མའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་འབྱུང་
བའི་འདུ་ཤེས་སྦྱོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་
པ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ།།^{༡༡}

འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་སྤྱིང་པའི་ཚེ་མོ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པ་ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྦྱོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་བརྟན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་
ཅིག་འགོག་པ་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ།།^{༡༢} ཞེས་དང་པོས་ཆོགས་དྲུག་འཁོར་
བཅས་དང་། གཉིས་པས་ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་འགོག་པར་བཤད་དོ། །སྤྱིང་པའི་ཚེ་མོ་ལས་གྱེན་དུ་
བསྐྱོད་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རིམ་པ་ལྟར་སྤྱིང་ཚེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་དེའི་
མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའོ། །དེ་ལ་གང་ཡང་གནས་བརྟན་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དྲི་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བརྟན་
བཅོས་ལས། འདི་ནི་གང་གི་ལྟར་ན་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྦྱོན་དུ་
འགྱུར་གྱི་ཁོ་བོ་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།།^{༡༣} ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་
འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སེམས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་ན་ནི་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ནི་མི་འདོད་དེ། བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་ལ་འདོད་ན་དེ་འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
དག་ནི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚུངས་ལྟར་རགས་པ་འགོག་གི་སྤྱི་བ་མི་འགོག་གོ་ཞེས་བྱ་
བར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། སྤྱི་བའི་དོན་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འཁོར་བཅས་ཡིན་ན་དེ་ནི་མི་འདོད་ལ་རྣམ་ཤེས་
ཆོགས་དྲུག་ལ་ནི་སྤྱི་བ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དབྱེ་བར་མི་ཁུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་
ཀྱིས་མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ན་གསུམ་འདུས་པ་ལས་རེག་པ་དང་རེག་པའི་རྒྱུན་ཀྱིས་ཆོར་བ་
དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཆོགས་རྣམས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པའང་རེགས་
པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་སེམས་མེད་ན་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བསམ་གཏན་
པ་དག་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་

པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་སེམས་སྒྲུབ་བ་དང་མི་མཐུན་པར་ཆ་མཉམ་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རམ།
ཡང་ན་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲོར་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་
པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སྡེ་པ་དག་གིས་ལན་འདེབས་སོ།།

རྣམ་འབྱེད་སྟོན་པ་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱན་གཞི་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་དང་
བདུན་སྒྲུབ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་(དེ་དག་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ་སེམས་སྒྲུབ་པའི་གོགས་
བྱེད་རྣམས་པས་སོ་ཞེས་སོ།།)ཞེས་བཟེད་རོ།། (སྟོབ་དཔོན་ནི་དེ་དག་གིས་གོགས་བྱས་པས་སེམས་མ་སྒྲུབ་པ་མེན་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་
སེམས་ཀྱིས་གོགས་བྱས་པས་སེམས་མ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་སེམས་སྒྲུབ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལུས་སམ་ཀྱན་གཞི་སྒྲེད་པ་ཡིན་)“འོ། །དེ་
ཡང་མ་འོངས་པའི་སེམས་སེམས་འབྱུང་མི་སྒྲུབ་དེ་ཙམ་ལ་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་བཏགས་སོ། །དེ་མ་སྒྲུབ་པའི་གནས་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུས་སམ་
ཀྱན་གཞི་ལ་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་བཏགས་པས་འདུས་བྱས་སུ་འདོད་དོ།།) བདུན་པ་སྟོག་གི་དབང་པོ་བཤད་པ་ནི་སྟོག་གི་
དབང་པོ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོ་ཡིན་ཏེ། (ཆོས་མཛོན་པ་ལས།) སྟོག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེན། ཁམས་གསུམ་
པའི་ཆོ་ཡིན་ནོ་”“ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོ་དེ་ཡང་(མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་)ལུས་ཀྱི་དྲོད་དང་(གསུམ་
གན།)རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་ནི་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ཡང་ཁམས་
འོག་མ་གཉིས་སུ་ནི་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཡིན་ལ། གཞུགས་མེད་དུ་ནི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་པའི་
རྟེན་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་རིས་མཐུན་པ་ཙམ་ནི་སྟོག་གི་དབང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་སེམས་
མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་(ལ་གནས་པ་)དག་ལ། སྟོག་གི་དབང་པོ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞུགས་
མེད་པའི་སེམས་ཅན་དག་གི་སྒྲུབ་ནས་མ་ཤིའི་བར་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྒྲིན་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ།
དེ་ན་ནི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་པུ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་སྟོག་གི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྟོག་གི་དབང་པོ་འདྲ་རྣམ་སྒྲིན་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདྲ་གཞུགས་མེད་པ་ལ་དགོ་བ་མི་སྲིད་
པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོག་གི་དབང་པོ་ནི་ལུས་དང་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྟོང་མ་ཆོས་སྒྲིན་
གྱི་མདོ་ལས། ཆོ་དང་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་འདིས། གང་ཆོ་ལུས་ནི་འདོར་བྱེད་ཅིང་། ཁོར་ནས་དེ་ཆོ་འདུག་
པ་ནི། སེམས་མེད་རི་ལྟར་ཤིང་བཞིན་ནོ།”“ ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱེད་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་བཟེད་རོ། །དེ་ལ་མདོ་
སྟེ་པ་དག་ནི་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་སྟོག་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་ན་སྟོག་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རྟེན་
མེད་པར་གནས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་བཞིན་ནོ།།

སྟོག་གྱང་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ལྟར་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་འགྲུབ་པའི་
ཕྱིར་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའམ། གལ་ཏེ་གྲུབ་ན་འང་(སྟོག་)སྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཟུ་(རྣམ་ཤེས།)མ་ཆང་བ་མི་

སྤྱི་དཔེ་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་བྱིར་འཇུག་པ་དང་ལྷོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། འོ་ན་ནི་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་སློག་གི་དབང་པོ་དོན་མེད་དེ། །ལས་གྱི་སྟོབས་གྱིས་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་དུས་ངེས་པར་འཕངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་ལ་སློག་གི་དབང་པོར་གདགས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པ་དག་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་སྤར་སྟོས་པའི་རྒྱན་ཀ་ཡོད་པའི་བྱིར་ལས་གྱི་སྟོབས་གྱིས་རྒྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་ལ་སློག་གི་དབང་པོར་གདགས་སོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་ཆོས་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་ཆོ་བདེ་པ་ལོ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་རམ་ཞེན། གདགས་པ་ལས། ཆོ་བདེ་ནས་འཆི་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཟད་ནས་འཆི་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཟད་ནས་འཆི་བ་དང་། བར་མ་དོར་འཆི་བ་བཞི་ཡོད་པར་¹⁶⁾གསུངས་ཏེ། (དེ་ལ་ཆོ་བདེ་པས་འཆི་ལ་བསོད་ནམས་ཟད་པས་མིན་པའི་སྤྱད་པོ་ནི་ཆོའི་རྣམ་སྤྲིན་ཅན་གྱི་ལས་ཟད་པའོ་སྤྱི་གཉིས་པ།) བསོད་ནམས་ཟད་པ་ནི་ལོངས་སྦྱོང་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་(ཅན་གྱི་ལས་)ཟད་པའོ།། (སྤྱི་གསུམ་པ་དེ་ནི་གཉིས་ཀ་ཟད་ནས་འཆི་བའོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཟད་པར་བར་མ་དོར་གི་བའོ།) བར་མ་དོར་འཆི་བ་ནི་དུག་ལ་སོགས་པའི་ཟས་དང་། གཡང་ས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱར་བ་དང་། གདོན་ལ་སོགས་པས་མདངས་འཕྲོགས་པས་གཞོད་པས་འཆི།(བདང་ཆོལ་དབང་བ་རྣམས་ཆོག་ཏོར་)པའོ། །དེ་ལ་ཆོ་བདེ་པ་དང་། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་གཉིས་ཀ་ཟད་ནས་འཆི་བ་ནི་འཕགས་པ་ཆོལ་དབང་འབྱོར་བ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་ཆོལ་བསྐང་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །བསོད་ནམས་ཟད་ནས་འཆི་བ་ལ་ནི་དག་སྦྱོར་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་ཆོལ་བསྐང་དུ་ཡོད་དོ། །དུག་དང་གཡང་ས་ལ་སོགས་པའི་བར་མ་དོར་འཆི་བ་ལ་ནི་རྒྱན་དང་སྦྱོང་ལམ་གྱིས་ཆོལ་བསྐང་དུ་ཡོད་དོ། །གདོན་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བོའི་གཞོད་པ་ལ་ནི་རིག་སྤྲུགས་འཆང་གྲུབ་པ་རྣམས་གྱི་ཆོག་པས་ཆོལ་བསྐང་དུ་ཡོད་དོ། །ཆོལ་དབང་བ་རྣམས་ཆོག་ཏོར་བའང་བར་མ་དོར་འཆི་བ་ཡིན་པར་སྤྲོད་ངོ།།

ཡང་མདོ་ལས། ལུས་ཐོབ་པ་ནི་བཞི་སྟེ། ལུས་ཐོབ་པ་གང་ལ་བདག་ཉིད་(གྱིས་)འཆི་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱིས་གསོད་པས་འཆི་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་¹⁷⁾ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་གསུངས་པ་ལས། བདག་ཉིད་གྱིས་འཆི་ལ་གཞན་གྱིས་མི་འཆི་བ་(སྤྱད་པོ།)ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འདོད་པའི་ལྷ་ཅིད་མོས་སྦྱོར་པ་དང་ཡིད་རབ་ཏུ་ལྟུགས་པ་རྣམས་སོ། །གཞན་གྱིས་འཆི་ལ་བདག་གིས་ནི་མི་འཆི་བ་(སྤྱི་གཉིས་པ།) ནི་མངལ་ན་གནས་པ་དང་སྒོ་ར་ན་གནས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་ཀས་འཆི་བ་ནི་(སྤྱི་གསུམ་པ།)འདོད་པ་ན་སྦྱོང་བ་ལམ་ཆོལ་བ་རྣམས་སོ། །གཉིས་ཀས་མི་འཆི་བ་(སྤྱི་བཞི་པ།)ནི་འདོད་པ་ན་དཔུལ་བ་པ་རྣམས་དང་། བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྟན་པ་རྣམས་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། བྱམས་པ་དང་། སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོའི་བྱང་སྤྱོད་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་ཉ་དང་། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་

པ་དང་། ཚེས་ལེན་དང་། མཚོག་ཅན་དང་། གང་གི་ལེན་དང་། ཚོང་དཔོན་གྱི་བྱ་གཞི་པ་གཞིན་ཅུ་དང་།
འཚོ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་སེམས་ཅན་ཟག་པ་ཟད་པ་མ་
ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བར་མ་དོར་རྒྱུ་ཆད་ཅིང་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་
སྒྲ་བས་མེད་དོ།^{༡༤} ཞེས་འབྱུང་བས་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པ་རྣམས་དང་། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ཡུམ་དེ་ལྟ་མས་ན་གནས་པ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་མ་དེ་མངལ་ན་
གནས་པ་དང་། སྤྱིད་པ་བར་མ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་
རྒྱལ་པོའི་དྲང་སྤོང་ནི་སྤོན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་བདག་གིས་འཆི་བ་ནི་ལྷ་
བ་པ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱིས་འཆི་བ་ནི་གསོད་པའོ།།

བརྒྱད་པ་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དག་ནི་(འདུས་བྱས་ཀྱི་)ཚེས་རྣམས་(མ་
འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བར།)སྤྱིད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱི་བ་དང་། རྟིངས་པར་བྱེད་པའི་རྟི་བ་དང་། གནས་པར་བྱེད་
པའི་གནས་པ་དང་། འཛིག་པར་བྱེད་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བཞིའོ། །(དེ་ལ་འདུས་བྱས་གཅིག་སྟེ་བ་ན་
འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་དེ་སྤྱི་བར་བྱེད། གནས་པར་བྱེད། རྟི་བར་བྱེད། འཛིག་པར་བྱེད་པའི་རྩ་
བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་། རྩ་བའི་སྤྱི་བ་སྤྱིད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བ་དང་། རྩ་བའི་གནས་པ་སྤྱིད་པའི་གནས་པའི་གནས་པ་དང་།
རྩ་བའི་རྟི་བ་སྤྱིད་པའི་རྟི་བའི་རྟི་བ་དང་། རྩ་བའི་འཛིག་པ་སྤྱིད་བྱེད་འཛིག་པའི་འཛིག་པ་སྟེ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་སྟེ་ཚེས་
བརྒྱད་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བར་བྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་རང་ཡང་དེ་དུས་སྤྱི་བས་ཚེས་དགུ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤྱིའོ། །སྤྱི་མེད་སྤྱི་རབ་རྒྱལ་རྒྱས་
བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དེས་པར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྤྱི་བ་གཞན་དག་ནི་རྩ་བའི་སྤྱི་བས་སྤྱིད་དོ། །རྟི་བའི་གཉིས་ནི་ད་ལྟར་ནས་མ་འོངས་པར་འཕྲོ་
བར་བསྐྱེད་ལ། གནས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ལ་འང་ཡོད་པས་དེ་ནི་བྱེད་ལས་རྒྱུ་ཡོད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩ་བའི་གནས་པ་རྟི་བ་འཛིག་གསུམ་གྱིས་
ཀྱང་རང་རང་མ་གཏོགས་པ་ཚེས་བརྒྱད་བརྒྱད་པས་རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་འང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་མ་
གསུམ་ཆང་མོད། སྤྱི་བ་ལ་སྤྱི་བ་མ་ཆང་བ་ནས་འཛིག་པ་ལ་འཛིག་པ་མ་ཆང་བའི་བར་དུ་འོ་ཞེན། སྤྱི་བའི་སྤྱི་བས་རྩ་བ་སྤྱི་བོན་སྤྱིད་པ་ནས་
འཛིག་པའི་འཛིག་པས་རྩ་བའི་འཛིག་པ་སྤྱིད་པའི་བར་དུ་ཡིན་པས་སྤྱིན་མེད་དོ། །དེས་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་འང་འདུས་བྱས་སུ་
མཚོན་པ་ལ་རང་མ་གཏོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གོགས་པོ་གསུམ་གསུམ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་སྤྱི་སོགས་རེ་རེ་བསྟན་པས་མཚན་ཉིད་བཞི་
བཞི་འང་ཆང་ངོ་ཞེས་སོ།།) (ཉིད་ནི་དངོས་པོའི་རྒྱུ་ནོ། །འོན་མཛོ་ལས། དག་སྤོང་དག་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་གང་ཞེན། དག་སྤོང་དག་འདུས་བྱས་སྤྱི་བར་ཡང་མཛོན་ནོ། །འཛིག་པར་ཡང་མཛོན་ནོ། །གནས་པ་གཞན་དུ་
འགྱུར་བ་ཉིད་དུ་ཡང་མཛོན་ནོ།^{༡༥} ཞེས་གསུམ་དུ་རྩ་བ་གསུང་བར་འགྱུར་ཞེན། མཚན་ཉིད་བཞི་ཡིན་མོད་ཀྱི་མདོ་ལས། གནས་པ་
གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་རྟི་བ་པ་^{༡༦}དང་འགྲེལ་^{༡༧}བར་བསྟན་པས་རྟི་བ་འཛིན་དག་གི་ཅིང་འདུས་བྱས་ལ་ཡིད་སྟོབ་བྱ་བའི་བྱིར་ཏེ་བྲག་
ཤིས་མ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟི་བ་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་སུ་བྱེད་པ་ལ་སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དགོས་པར་

འདོད་ན་དེ་དག་འདུས་བྱས་སུ་བྱེད་པ་ལའང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། མི་དགོས་ན་ནི་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའང་མི་
དགོས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལའང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དང་། སོགས་པའི་སྐྱས་བཟུང་བ་ཀྱ་བའི་ཀྱ་བ་དང་། གནས་པའི་གནས་
པ་དང་། མི་རྟག་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་ཡོད་དོ། །འོ་ན་ནི་དེ་དག་ལའང་གཞན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་བྱག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དེ་ནི་ཀྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། བྱས་པ་
ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཞི་དང་། ཆོས་བརྒྱད་ལ་འཇུག་ཅིང་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་གཅིག་ལུ་དེ་ཁོ་ན་ལ་
འཇུག་ཅིང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀྱ་བ་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བྱག་པ་མེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞེས་འདོད་དོ། །

མདོ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ལ་ལྟར་
རུང་བའི་བདག་ཉིད་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ས་ཕྱོགས་ལ་བྱས་པ་མ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་འདུས་བྱས་དང་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་པར་
འདོད་ན་ནི་འདུས་བྱས་རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་ནའང་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སྐྱེ་བའང་མ་ཡིན་སྐྱེ་
བ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དག་རྣམ་པར་སྦྱོད་པའི་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། བཅུན་པ་གཉིས་ཀ་ས་མི་དགུམ་
པ་དེ་གང་ལགས། ཤུ་འི་འུ་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཉིད་བར་འགྲོ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ།^{༡༥༧} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདིར་བདག་ཉིད་
འཆི་བ་ནི་རང་སའི་ཟག་མེད་དང་། གཞན་གྱིས་གསོད་པ་ནི་གོང་སའི་ཉིད་བསྟོགས་གྱིས་སྦྱོང་བ་ལ་དགོངས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་པ་
ན་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །འོ་ན་མེད་མིན་པ་དེར་ཡང་ས་གཞན་གྱི་འཕགས་ལ་མ་གྱིས་སྦྱོང་དོ། །ཞེན་མཉམ་གཞག་གི་ས་
པས་སྦྱོང་བ་ལ་རང་ས་ཟག་མེད་དང་གོང་མའི་ཉིད་བསྟོགས་གྱིས་སྦྱོང་བར་མོས་པས་མཉམ་བཞག་^{༡༥༨} །ཤིས་གཉིས་ཀ་དེར་གོའོ། །གཞན་
ཡང་འདུས་བྱས་ལས་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་པར་འདོད་ན་སྐྱེ་བ་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་
ན་ནི་དེ་དག་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། གང་ཅུང་བད་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ།^{༡༥༩} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་ནི་རང་བཞིན་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀྱ་བ་དོན་གཞན་ལ་སོགས་པ་ལའང་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མདོའི་དོན་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱན་དང་པོ་ནི་སྐྱེ་བ་
དང་། རྒྱན་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གནས་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་ཐུ་ཕྱིའི་བྱེད་བྱ་གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱན་འགོག་པ་ལ་མི་རྟག་པའི་
དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་ལ། དེ་དག་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོང་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས།
རྒྱན་གྱི་དང་པོ་སྐྱེ་བ་ཡིན། རྒྱན་པ་འཛིག་པ་གནས་པ་དེ། དེ་ཉིད་ཐུ་ཕྱིའི་བྱེད་བྱ་ནི། གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་^{༡༦༠} །ཅེས་
བྱ་བ་དང་། ཐུན་མེད་ལས་བྱུང་སྐྱེ་བ་སྟེ། རྒྱན་གནས་དེ་ཆད་འཛིག་པ་ཡིན། རྒྱན་གྱི་ཐུ་ཕྱིའི་བྱེད་བྱ་ནི། གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་
བར་འདོད།^{༡༦༡} །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་སྐད་ཅིག་མའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་ནི་
སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་གནས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་གནས་ནའང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་
གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མི་གནས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་པ་ལས། སྐད་ཅིག་མའི་

ཚོས་ལ་ནི། གནས་པ་མེད་ན་འཛིག་པར་འགྱུར། གྲུ་ཡང་འཛིག་འགྱུར་དེའི་ཕྱིར། གྲུ་ཡི་དེ་རྟོག་དོན་མེད་དོ།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་གནས་པ་མེད་ན་འཛིག་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། གྲུ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐད་ཅིག་མའོ། གྲུ་ཡི་རྟོག་ཅིས་བྱ་བ་ནི་གནས་པ་དེར་ལོ། གྲུ་ཡི་རྟོག་ཅིག་མ་ནི་འཛིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། འདིས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་མི་རྟོག་པར་སྟོན་པ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། སྐད་ཅིག་མ་ལ་ཀྱང་བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་བཞིན་ན་ནི་ཀྱི་མི་འགྱུར། གཞན་དུ་འགྱུར་ན་དེ་གཞན་ཉིད། གྲུ་ཡི་བསམ་ན་དངོས་གཅིག་ལ། ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དོ།^{༡༨} ཞེས་འབྱུང་བས་ཀྱང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྱུར་ན་འདྲ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ལོ། གྲུ་ཡི་ཡང་དེའི་ཕྱིར་མདོའི་དོན་ནི་རྒྱུན་གྱིས་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ལ། དེ་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ན་འདྲ་སྐད་ཅིག་ལ་མ་བྱུང་བར་འགྱུར་བས་འདྲས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པར་ན་སྤར་མེད་པ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་ཀྱང་འགག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་འདྲས་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། བྱུང་ནས་ཀྱང་ཡང་མི་འབྱུང་བ་འདི་ནི་འདྲས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། གཤམ་ཏེ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཚོས་གཅིག་མཚན་ཉིད་བཞི་ཚད་ན་སྐྱེ་འཛིག་གནས་ཀྱི་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པར་ཐལ་ལ་མ་ཚད་ན་འདྲས་བྱས་སུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་སྐྱེ་བ་མ་འོངས་པ་ཚོས་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བའི་ཚོས་ལ་གནས་པ་སོགས་བྱ་བ་བྱེད་པས་དུས་ཐ་དད་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཡང་།) གཤམ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བས་འདྲས་བྱས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འདྲས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་(ཚོགས་པ་)དག་མེད་པར་ནི་སྐྱེ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་འོངས་པ་རྣམས་(དེ་ལྟར་དུ།) སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་དང་ཚོགས་པས་ཡིན་ནོ། (ཞེ་ན་འོན་རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་པ་ནི་དཔེ་འབྲས་བྱ་བ་སྐྱེད་པས་དེ་དག་རྒྱ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་དོན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་མ་ཚོགས་པ་ནི་སྐྱེད་པས་དེ་རྒྱར་འདོད་པ་དོན་མེད་དོ་ཡོད་དེ་དབང་སོགས་བཞིན།) ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཟེར་མོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དོན་གཞན་ནི་བཞག་ཟེར་ཏོ།

དགྲུ་པ་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ནི་མདོར་བསྟན་པར་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སོགས་པའི་སྐྱེས་ནི་དག་དང་ཡི་གེ་གཟུང་བས་དེ་དག་ནི་མིང་དང་དག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་གསུམ་མོ། གྲུ་ཡི་མིང་ནི་དོན་གྱི་རོ་བོ་རྫོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གཟུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། འག་ནི་ཚོགས་སྟེ་དོན་གྱི་བྱེད་པར་སྟོན་པ་ཀྱི་མ་འདྲས་བྱས་རྣམས་མི་རྟོག་ཅིས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཇམ། བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཇི་ཅམ་གྱིས་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་(ར་རྟོན་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ།)སྟེ། ཚོགས་གང་གིས་སྐྱེས་བྱེན་(དཀར་ཤས།)འགྲོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དང་། ཁ་དོག་དཀར་ཤས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། བཅོས་སོ་འཚོད་དོ་འཚོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་(རོ་བོ་དང་ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བ་དང་།)དུས་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་བྱེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའོ། ཡི་གེ་ནི་མིང་དང་ཚོགས་གི་གཞིར་

གྱུར་པ་འཕམ་ཆ་གསུང་ཏེ་ཀ་ལ་སོགས་པ་འོ། །དེས་ཆོག་ནི་ཨ་ཀླུ་ཞེས་བྱ་བ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། བཅའི་དབང་གིས་རྣམ་གྲངས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ་ཀ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡི་གེ་ནི་བཅའི་མཐུན་པའི་སྟེ་བོ་དུ་མ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་བཞིན་ལོ། །བྱ་རྒྱན་ཞེས་པ་(བྱེད་ལས་)གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། མིང་དང་ཆོག་གི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་(དགོས་པ་)རྒྱུད་ནས་དོན་རྫོང་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཡི་གེ་འོ། །དེའི་བྱིར་སྐྱུ་པ་དག་གིས། རྣམ་གྲངས་དུ་མ་མེད་པ་དང་། མིང་ཆོག་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྟོན་རྣམས་རྫོང་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཡི་གེ་ཞེས་ནི་བརྫོང་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ། །མིང་དང་ཆོག་ནི་བཅའི་དབང་གིས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ལྷོ་ཕྱིར་ལ་སོགས་པ་ལ་བུམ་པ་དང་རྟ་ཏེ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལོ། །ཆོགས་ནི་འདུས་པ་སྟེ་ཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལོ། །

དོན་སྟོན་པའང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱུ་བ་ནི་དག་མིང་ལ་འཇུག་ལ་མིང་གིས་དོན་རྫོང་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ་(བུམ་པ་ཞེས་སོགས་)བཅས་མཚམས་བཅད་ན་ནི་གཉིས་ཀས་དོན་(ལྷོ་ཕྱིར་བ་)གོ་བར་རུང་བའི་བྱིར་དག་དང་མིང་གི་རིམ་པ་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། དག་བྱོགས་ས་དང་འོད་ཟེར་དང་། ལྷགས་དང་མིག་དང་རྩོམ་ཆེ་དང་། མཐོ་རིས་ཆུ་དང་དོན་དགུ་ལས། མཁས་པས་གོའི་སྐྱུ་རེས་གཟུང་བྱ།¹⁷⁴ ཞེས་གོས་དོན་དགུ་བརྫོང་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །བཅས་མཚམས་མ་བཅད་ན་ནི་གཉིས་ཀའང་དོན་གྱི་རྫོང་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། དག་མིང་ལ་འཇུག་པའང་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་སྟེད་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་ཏེ། དག་ནི་སྐྱུའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་སྐྱུ་ཙམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མིང་གསལ་བ་དང་སྟེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མིང་ལ་སོགས་པའང་སྐྱུའི་རང་བཞིན་ལ་འདོད་ན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཐུང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་རྟོག་གི་ཡུལ་གྱི་སྐྱུའི་སྐྱུ་ལ་འདོད་ན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་རྫས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱུ་བ་ནི་སྐྱུའི་རང་བཞིན་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་གི་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་རྫས་སུ་མེད་ན་དོན་རྫོང་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །(གལ་ཏེ་ཡི་གེ་འང་ཡིག་འབྲུའི་ཡན་ལག་གི་མིན་ནམ་ཞེན། མིན་ཏེ་ཡི་གེ་ནི་ཡིད་ཁོན་ལ་གསལ་བའི་ཀ་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་དག་གོ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིག་འབྲུའི་གཟུགས་སུ་གྱུར་བའི་ཀ་སོགས་བྱས་པའི་ཡིན་ནོ་སྐྱུ་ཙམ་གྱིས་དོན་མི་གོ་བའི་བྱིར་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་ནི་སྐྱུ་མིན་དེས་ན་དག་ནི་མིང་གསལ་བའམ་སྟེད་པའི་མིང་ལ་འཇུག་ལ། མིང་གི་དོན་བརྫོང་ཙམ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་སྐྱུ་བ་ཟེར་རོ། །མདོ་སྟེ་པ་སྐྱུ་ཙམ་དག་མིན་གྱི། སྐྱུ་གང་ཞིག་སྐྱུ་བ་པོས་དོན་ལ་བུམ་པ་ཞེས་སོགས་བཅས་མཚམས་བཅད་པ་ནི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པས་དག་ཡིན་པས་རྟོགས་ཡུལ་གྱི་མིང་སོགས་བཏགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཟེར་རོ།)།

གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་བཤད་པའི་སྟོན་ནས་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི་མིང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གྱང་¹⁷⁵
(ཁམས་གསུམ་ལས་)འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།

དེ་དག་ནི་སྐྱེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་ཏྲོག་ལ་སྤྲང་བ་ཡིན་ན་གཟུགས་
 མེད་ན་སྐྱེ་དང་སྤྲང་བའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མིང་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་རྫོང་བྱེད་ཡིན་ལ། གཟུགས་
 མེད་ན་ནི་གང་ཟག་པན་ཚུན་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་རྫོང་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་གཟུགས་
 མེད་ན་ནི་མིང་མེད་ན་རྣམ་ཏྲོག་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མིང་ཡོད་ཀྱང་ཆོག་མེད་པའི་ཕྱིར་
 བརྗོད་བྱ་དང་རྫོང་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། (སྟོན་པ་གཉིས་ལས།) སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་འང་ཡིན་ཏེ།
 (རྫོང་པ་པོའི་) རྩོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཡུང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(སྐལ་
 མཉམ་གྱི་རྒྱས་བསྐྱེད་པས་བྱུང་བ་གསུམ་ལས།)རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་བྱུང་དང་རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་ཐུན་བསགས་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱས་པའི་རྒྱ་དག་གིས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།
 འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱོད་བ་དང་འགག་པའི་ཕྱིར་དང་། (མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ལ།) རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་ནི་
 འདོད་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ཡུང་བསྟན་པ་ནི་མིན་ཏེ། འདོད་
 ཆགས་དང་ཐལ་བ་དང་དགེ་ཅུ་ཆད་པ་རྣམས་ལ་འང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་བསྐྱེབས་ཡུང་མ་
 བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རི་ལྷར་མིང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་
 དང་། མ་བསྐྱེབས་ཡུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐལ་མཉམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྐལ་མཉམ་འདི་
 བྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་འང་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྐལ་མཉམ་དག་
 སྟོན་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །(འདིའི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ནི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་མོ།)།
 འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ན་འང་སྐལ་མཉམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་
 བྱི་སྐལ་ལས་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །ཐོབ་པ་ནི་རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ།
 ཁྱད་པར་གཞན་དག་ནི་བཤད་ཟེན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་མཐུན་
 དང་རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་མི་སྟོན་གཉིས་ཀ་དང་།
 དགེ་མི་དགེ་ཡུང་མ་བསྟན་གསུམ་ག་ཡོད་དོ། །སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་། མི་ལྷན་པ་དག་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་
 བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་པ་དང་རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་གསུམ་ག་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 (རྣམ་སྤྲིན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་མིན་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོན་གིང་།) སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་དག་བཞུགས་པ་དང་།
 མི་ལྷན་པ་དག་ནི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཞར་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་
 ཁྱད་པར་ལྷག་མ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། སྟོག་གི་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་དག་ནི་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

རྒྱ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་རྒྱུན་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མདོར་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་མངོན་པ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་དུག་དུ་འདོད་དོ་ཞེས་འབྱུང་གིས། རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་གསུངས་ཞེས་མི་འབྱུང་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་མངོན་པའི་མངོན་རྣམ་པའི་དུས་སུ་རབ་ཏུ་བསྟུ་བའི་གཞི་པོ་ཉམས་པས་རྒྱ་དུག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་མ་གཟིགས་ལ་རྒྱ་དུག་སོ་སོར་སྟོན་པའི་མདོ་ནི་གཟིགས་ཏེ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེའོ་^{༡༧} ཞེས་པ་གསུངས་པ་ནི་བྱེད་རྒྱ་སྟོན་པའོ། །ལམ་གྱིས་ཡན་ལག་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་ནི་ཕྱོགས་པའི་ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤིང་དང་སེམས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལྟ་ནི་ཕྱོགས་པའི་རྒྱ་སྟོན་པའི་མདོའོ་^{༡༨} རྒྱེས་བྲག་པ་ཟག་འདི་ནི་དག་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་ལ། མི་རིག་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་ཡང་ལྡན་ཞེས་བྲ་བ་ནས་འདི་ལ་དག་པའི་རྩ་བ་ཀྱན་དུ་མ་ཆད་པ་གང་ལས་འདིའི་དག་བ་རྩ་བ་ལས་དག་བ་རྩ་གཞན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་རྒྱུ་དང་རྟན་ཅིག་པ་མངོན། དེ་ལྟར་ན་རྒྱེས་བྲ་གང་ཟག་འདི་ཕྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཅན་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་སྟོན་པའི་མདོའོ་^{༡༩} རྟོགས་ནས་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པར་མཆོངས་པ་འདི་ནི་མཐོང་བའི་གཞི་ཅན་གྱི་དད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་མཆོངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱ་སྟོན་པའི་མདོའོ། རྒྱེས་བྲ་གང་ཟག་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་པ་དང་། དག་གི་ལས་གང་ཡིན་པ་དང་། སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འདྲ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་འདོད་པར་འགྱུར་བར་མི་སྟུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་དགའ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་པ་ཀྱན་འགྲེལ་རྒྱ་སྟོན་པའི་མདོའོ་^{༢༠} ཆེད་དུ་བསམས་པའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་སྟོན་པའི་མདོའོ་^{༢༡} ཞེས་སྟུར་རོ། གང་ཞེན་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། ལྟ་ནི་ཕྱོགས་པའི་རྒྱ་དང་། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་དང་། མཆོངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱ་དང་། ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཞེས་བྲའོ། (རྒྱ་དུག་ཏུ་གངས་ངེས་ཏེ་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་བྱེད་རྒྱ། སོ་སོའི་རྒྱ་ལ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་སྤྱིའི་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་དང་། བྱེད་ཐག་གི་རྒྱ་མཆོངས་ལྡན་ནོ། །དུས་ཐ་དད་པ་ལ་འདྲ་བར་སྐྱེད་པ་སྐལ་མཉམ་དང་། ཉན་མོངས་ཅན་ཁོན་འདྲ་བར་སྐྱེད་པ་ཀྱན་འགྲོ་དང་། མི་འདྲ་བར་སྐྱེད་པ་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་དང་དུག་ཏུ་ངེས་སོ།།)

བྱེད་སྒྲུབ་ཤད་པ།

སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་དྲུག་ལས་དང་པོ་བྱེད་སྒྲུབ་ནི་(རང་ལ་རང་གི་བྱེད་པ་འགལ་བས།)འབྲས་བུ་རང་ཉིད་ལས་གཞན་པ་(འདུས་བྱས་མ་བྱས།)ཐམས་ཅད་ནི་བྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆུ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། ཁྱི་སྟེ་ན། འབྲས་བུ་སྟེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཤམ་ཏེ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱར་རི་ལྷར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱར་འདུས་མ་བྱས་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་ཕུང་པོའི་རྒྱ་དུམ་ལ་བའང་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་བྱེད་སྒྲུབ་ནི་ལུས་བཙས་དང་ལུས་མེད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ་བྱེད་སྒྲུབ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། གཤམ་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པ་དང་གཞུགས་མེད་པའི་ཕུང་པོ་ལ་དུམ་ལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་གོགས་མི་བྱེད་པ་ལ་རྒྱར་བརྟགས་¹⁾པ་ཡིན་ཏེ་གྲོང་བ་རྣམས་རྒྱལ་པོས་ཁྲལ་དམག་ལ་སོགས་པས་སྟུག་བསྐྱལ་བར་མ་བྱས་པ་ལ་བདག་ཅག་བདེ་བར་བྱས་སོ་ཟེར་བ་ལྷ་བྱ་འོ། གཤམ་ཅིག་ན་རེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་བརྒྱན་ནས་ཅི་རིགས་པར་འདུས་མ་བྱས་དང་དུམ་ལ་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་ལུས་ལ། དེ་ལས་དགེ་མི་དགོད་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་གཞུགས་མེད་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཤམ་ཏེ་སྟེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་རྒྱུ་ཡིན་ན་སྣང་བ་དང་ཆ་རིག་ལ་སོགས་པ་མུན་པ་དང་གྲང་རིག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་སྒྲུབ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཆོས་དེ་དག་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྷར་ནའང་རང་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་སྒྲུབ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མུན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྟེ་བ་ལ་ནི་གོགས་བྱ་བར་མི་ལུས་(ཏི་མ་ཚང་མེད་རྒྱུད་ལ་ནི། འབྲས་བུ་གང་གིས་བརྒྱུག་པར་བྱེད་ཅེས་འབྲུང་།)པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་སྒྲུབ་ནི་སྟེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་དེ་དག་གི་བྱེད་སྒྲུབ་(ཡིན་ཏེ་གོགས་བྱེད་ལུས་ཀྱང་གོགས་མ་བྱས་པས་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ་རྩེ་པོས་བདེ་བར་བྱས་སོ་ཞེས་པ་དང་འདྲ་བས་)ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེད་བྲག་ཏུ་སྟེ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། ཡང་ན་སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་མུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་རྒྱུད་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གོགས་སུ་འདོད་ན་དེ་ནི་བྱེད་སྒྲུབ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མུན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་འཛིག་པ་ནི་སྣང་བས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་ན་གོགས་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་མ་ཚང་བས་འབྲས་བུ་མི་སྟེ་བ་འཇམ། ལུས་རྒྱུད་དུ་སྟེ་བའི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་འོ།

ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་གང་ཞིག་ཡན་ཚུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དཔེར་བརྗོད་པ་(ཆོག་ས་པ་གཅིག་པའི་)ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་དང་སེམས་ཀྱང་ཡན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་མཚན་གཞིའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞིའང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །བཞིན་ཞེས་པ་ནི་འདིར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཡན་ཚུན་དང་། མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་ཡན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཚན་པའོ།¹⁹ །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་འཆད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡན་ཚུན་དུ་རྒྱར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་སྟེ་བའི་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཆོས་ལ་ཡན་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདི་ནི་ཕ་ལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་བསྐྱང་བ་དང་བཅས་པའོ། །(དེ་ལ་སྟེར་འདུས་བྱས་སུ་མཚན་པའི་མཚན་གཞི་བྱམ་པ་ལྷན་ཅིག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བཞི་དེ་དག་གི་རྗེས་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བུ་བྱེད་ཅིང་སྟེད་ཀྱང་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་ནི་མཚན་གཞི་དང་རང་རང་གི་གྲོགས་གསུམ་གསུམ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་ཡང་དེ་དག་སྟེད་པའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བུ་མིན་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཉིད་གཡོག་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་དངོས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་མི་རྣམས་པ་བཞིན་དང་། གྲོགས་གསུམ་ལའང་སྟེད་པའི་བྱ་བ་མི་འཇུག་པས་སོ། །སེམས་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་གཅིག་གཅིག་གི་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་མཚན་གཞི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་གི་འབྱུང་རྒྱ་མིན་ཏེ་ཉིད་གཡོག་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་སྒྲིབ་རྩེ་རེ་གཞུང་དང་སོ་ཐར་གྱི་སྟོང་བདུན་དང་འབྱུང་བཞི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་འབྱུང་བ་དེ་དག་གི་ཡིན་ཡང་དེ་དག་འབྱུང་བའི་མིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་འདུས་བྱས་བྱམ་པ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་སྟེ་སོགས་རང་རང་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་བརྒྱད་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བུ་བྱེད་ཅིང་སྟེ་བའི་སྟེ་བས་ཅ་སྟེ་ཁོན་སྟེད་ཅིང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བུ་བྱེད་པ་ནས་འཛིག་པའི་འཛིག་པས་ཅ་འཛིག་ཁོན་སྟེད་པའི་བར་དུའོ། །སེམས་བྱུང་དང་སྟོམ་པ་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་བཅུན་སྟེར་དུས་ཙམ་གཅིག་སྟེ། སེམས་བྱུང་པའི་དུས་སུ་དེ་དག་ཀྱང་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་དུ་སྟེ་དུས་གཅིག་པ་དང་། གནས་དུས་གཅིག་པ་དང་། འགག་པ་དུས་གཅིག་པ་སྟེ། དུས་གཅིག་པ་བཞི་དང་། བདག་འབྲས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུན་མོང་བ་ཡིན་པས་དེ་བོར་ལ། སྟེ་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་གཅིག་པ་འབྲས་བུ་ཙམ་གཅིག་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་འབྲས་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་འང་ཡིན་པས་རྣམ་སྟོན་འབྲས་གཅིག་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཐུན་འབྲས་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་འང་ཡིན་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་གསུམ་དང་། སེམས་དེ་དག་ནི་རྗེས་འཇུག་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ་བཅུས་

སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་ལྟར་གྱི།) འདིའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཁ་ཅིག་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་མཚུངས་ལྟར་གྱི་རྒྱ་ལས་གཞན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྟར་གྱི་རྒྱ་ལྟར་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བུམ་པ་དང་དེ་འཛིན་མིག་གེས་དང་མར་མེ་དང་འོད་དང་མུ་གུ་དང་གྲིབ་མ་དང་ས་གཞི་ལ་རྒྱ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་ལྟར་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྤྱོད་ལྟར་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མ་ཁུབ་པ་བརྟེན་པ་ནི་གྲུབ་མཐའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་ལྟར་པའི་ཚོས་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒོམ་པ་གཉིས་དང་སེམས་དང་(སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་)སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་སྒོམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་ལྟར་པ་ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་དང་། (སྐྱེར་)དུས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། (བདག་འབྲས་དང་སྐྱེས་སུ་བྱེད་པ་དང་ཐལ་བའོ།) འབྲས་སུ་གཅིག་པ་དང་སོགས་(པ་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་སུ་གཅིག་)པའི་ཕྱིར་དང་། དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་པས་སོ། ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་དུས་གཅིག་པ་ནི་སྐྱེར་དུས་(ཅམ་)གཅིག་པ་དང་། རྒྱད་པར་དུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་པ་དང་། གནས་པ་གཅིག་པ་དང་འགག་པ་གཅིག་པ་རྣམས་བསྐྱས་སོ། འབྲས་སུ་གཅིག་པ་ནི་བདག་པོའི་འབྲས་སུ་དང་སྐྱེས་སུ་བྱེད་པ་དང་ཐལ་བའི་འབྲས་སུ་རྣམས་གཅིག་པའོ། སོགས་པའི་སྐྱེས་རྒྱུ་མཐུན་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་གཉིས་གཟུང་སྟེ། དེ་འབྲས་སུ་གཅིག་པ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེ་གང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་ཡིན་པ་དེ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་གི་འདྲ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། དུས་དང་དགོ་(བ་ལ་སོགས་)བར་གཅིག་པ་ནི་སེམས་(སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།)དགོ་བ་(ལ་སོགས་པ་)ཡིན་ན་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱང་(སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།)དགོ་བ་(ལ་སོགས་པ་)ཡིན་པས། འདི་(དགོ་)ནི་འདྲ་བ་ལ་གཅིག་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། སོགས་པའི་སྐྱེས་ནི་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཟུང་ངོ་།།

དེས་ན་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱ་བརྩམ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་ལྟར་པ་ཞེས་བྱའོ་^{༡༡} ཞེས་གསུངས་པ་འདྲ་ཅི་རིགས་(པ་ལ་སོགས་)ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་ན་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སེམས་གཅིག་ལ་འདྲ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱད་ཀྱང་མང་བའི་མཐའ་གཟུང་བ་ཡིན་གྱི་མ་བསྐྱེལས་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་མི་སྲིད་ཅིང་། མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་ནི་དུས་གཅིག་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། འགག་པ་གཅིག་པའདྲ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་དགོ་མི་དགོ་གཉིས་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་དོར་བའི་ལྷག་མ་བཞི། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་བཞིའི་སྟེང་དུ་རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་སུ་བསྟན་པས་ལྷ། ཟག་མེད་སྐྱེ་འགྱུར་ལ་མི་དགོ་བ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་དང་གསུམ་དོར་བས་བདུན་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱེ་འགྱུར་ལའང་དགོ་མི་དགོ་གཉིས་རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་དང་གསུམ་དོར་བ་

བདུན། རྣམ་སྤྲིན་སྟེ་འབྲུང་ལ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་དོར་བའི་ལྷག་མ་བརྒྱད་འབྲུང་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ།) དེ་ལ་སེམས་འཁོར་
 ཉུང་བ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྐྱེན་ནི་ལྟ་(འཁོར་ཀྱན་འགོ་བཅུ་ལས་མི་འབྲུང་
 བས་ཁོས་པར་ལ།)བཅུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་བྱེད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ་བཅུ་དང། དེ་དག་
 གི་མཚན་ཉིད་བཞི་བཅུ་དང། (སེམས་)རང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང། (རང་གི་)མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་
 བཞི་འོ། །སེམས་(རང་ཉིད་)ལ་(རྒྱར་ལ་རང་གི་བཞི་འཁོར་བཞི་བཅུ་དང།)ནི་ལྟ་བུ་རྩ་^{༡༥}བཞིས་བྱེད་དེ། (རང་གི་)
 མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་(དང་འཁོར་གྱི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་)རྣམས་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་སྟེ་བ་(ཆོས་ཁོན་)ལ་སོགས་པ་ལ་པན་འདོགས་པ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་
 ཉིང་གཡོག་(གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་དངོས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་པ།)བཞིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་དུ་སྟོབ་བ་རྣམས་འདོད་དོ། །ཉི་
 འོག་པ་རྣམས་ནི་སེམས་ལ་བཅུ་བཞིས་བྱེད་དེ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་
 གཞི་ལ་བྱེད་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱུང་བས་སེམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།(རིང་བའི་ཕྱིར་རོ།) རྒྱལ་པོའི་ཉིང་གཡོག་བཞིན་ནོ་
 ཞེས་འདོད་དོ།

ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་རེ་དེ་ལྟ་ན་བསྐྱེན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་འཛིག་
 ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་
 བ་དང། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་བ་དང་ཁ་བ་དང། གནས་བ་དང། མི་རྟག་བ་
 དག་མ་གཏོགས་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གང་ཡིན་པའོ། །
 འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པ་ནི་མ་གཏོགས་པ་གང་
 ཡིན་པའོ་^{༡༦}ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་(ཁྱང་སྟེ་
 དང་པོར་འབྲུང་གི་སྟུག་སྟུམ་པར་མི་འབྲུར་ཏེ།)སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ན་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་
 དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་འཛིག་ཆོགས་ལ་
 ལྟ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐུར་འབྲུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་རྣམས་དེའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགོ་
 དང་མཚུངས་ལྷན་ཀྱི་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ལ་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་དེ་དག་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པའི་ཐུར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང། ཇི་ལྟར་འཛིག་
 ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་འཛིག་ཆོགས་
 ལ་ལྟ་བའི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་ཡིན་པ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་
 མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་^{༡༧}ཞེས་ཟེར་རོ། །ཉི་འོག་པ་རྣམས་ནི་དེ་
 སྐད་དུ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་མི་འདོན་ཀྱི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྟེ་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་

འདོན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་(དངོས་སུ་)མི་འདོན་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་
པས་གདོན་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

འདིར་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་བཤད་པ་མཛད་པ་རྣམས་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་གཞུང་
གི་(འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཅན་གྱི་)མུའི་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིམ་པ་དང་བཅས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་ཁོ་བོས་
(ཀྱང་)བྲི་སྟེ། དེ་ལ་འདིར་རྒྱ་དྲུག་ལས་བྱེད་རྒྱ་ལྷན་མེད་ནི་མི་བརྩི་སྟེ། བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ལྷན་བཅས་ཀྱང་(ཤིས་བྱ་ཐམས་ཅད་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པས་)རྒྱ་ལྷ་འང་ཁོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ལོགས་སུ་མི་
བགྱང་རོ། །རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་ཀྱང་མི་གཟུང་སྟེ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་(བསྐྱབས་ལ་
ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་)རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་བྲལ་
བ་མ་ཡིན་ཞིང་(ལམ་མེན་པས་)བྲལ་བའི་རྒྱར་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་འབྲས་ཀྱང་མི་བརྩི་སྟེ། འདུས་
བྱས་ཐམས་ཅད་བདག་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་འབྲས་བྱ་བཞིའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་རྒྱ་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་སྐལ་མཉམ་དང་མཚུངས་ལྟན་དང་ཀྱན་འགོ་བཞེད་དང་། འབྲས་བྱ་ནི་རྒྱ་
མཐུན་དང་སྟེས་བྱ་བྱེད་འབྲས་གཉིས་ལ་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཅན་གྱི་སྟུ་བརྩི་བར་བྱའོ།

(དེ་ཡང་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་བདེན་བཞི་ལ་བརྩམས་ནས་གསུངས་ཀྱང་འདིར་བདེན་བཞི་དང་ནམ་མཁའ་བརྟགས་མིན་
དང་བཅས་པ་ལ་བརྩི་སྟེ།) དེ་ཡང་སྟུ་བཞི་པ་སྟོན་ལ་བཤད་ན་གོ་བདེ་བས་བདེན་པ་བཞི་ལས་འཛིག་ཆོགས་
ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ལམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་
གྱི་འགོག་པ་དང་། སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པའི་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་(དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་
བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན།)རྣམས་ཏེ། དེ་དག་དང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་ཕན་ཚུན་དུ་རྒྱ་བཞི་དང་འབྲས་བྱ་
གཉིས་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་གྱིས་ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་འང་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟའོ། །འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྟུ་གཉིས་པ་ནི་མི་
སྤྲོད་དེ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། ཉོན་མོངས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཀྱན་འགོའི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་
འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ནི་(སྤང་བྱ་རིས་ལས།)སྟུག་བསྟུལ་མཐོང་སྤང་གི་ཕྱ་རྒྱས་(བརྩུ་ལས་)འཛིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་དང་གཞན་རྣམ་པ་དགུ་ལས་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱད་པོ་མ་འོངས་པ་མཚུངས་
ལྟན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་འདས་ད་
ལྟར་གྱི་ཀྱན་འགོའི་རྒྱ་ལས་སྟེས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ནི་
(ཀྱན་འགོ་སྐལ་མཉམ་དུས་གཉིས་པ་ཞེས་པས་)སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་རིག་པ་མ་

གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའང་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་རང་ཉིད་མ་འོངས་པའང་རང་ཉིད་འདས་ད་ལྟར་གྱི་སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགྲོ་
ལས་སྒྲེལ། མ་འོངས་པ་རྒྱ་དེ་གཉིས་མ་ཡིན་ཞིང་རང་ཉིད་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་མི་
ལྟན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀྱན་འགྲོ་
མ་འོངས་པ་མཚུངས་ལྟན་(མཚན་ཉིད་)དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱང་(སྤང་བྱ་རིས་ཐ་དད་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་སོགས་)རྒྱ་
མཚན་དེ་དག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའོ། །(དེ་རྣམས་ཀྱན་
འགྲོ་ཡིན་པས་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱར་མི་རུང་ལ། རིས་ཐ་དད་པས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་ལ་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པས་ལྟན་ཅིག་ཀྱང་མི་འབྱུང་བས།)
ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་དུས་གསུམ་པ་རྣམས་དང་། འགོག་
ལམ་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་སྒྲེལ་ལ།
(སྒྲུག་ཀྱན་ལས་གཞན་ལ་ཀྱན་འགྲོའི་ཉོན་མོངས་མི་འདོད་པས།) དེ་དག་ནི་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཞིང་(རང་རིས་ས་པའོ་
སྤང་སྒྲེལ་རྣམས་ཞེས་པས་རིས་ཐ་དད།)སྐལ་བ་མི་མཉམ་ལ་རིས་ཐ་དད་ལ་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་
འབྱུང་བའང་མ་ཡིན་(པས་རྒྱ་བཞི་མི་མིན།)པའི་ཕྱིར་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ལོ།

དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་པ་(དུས་
གསུམ་པ།)རྣམས་(ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་འཛིག་ལྟའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མིན་པའི་སྤྲེལ་འདིའི་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཕྱི་མ་འཇུག་གི་
ཆོས་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་ལུས་པ་མི་འཇུག་པས་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།) (དུས་གསུམ་པ་)དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་
ལྟ་བ་དང་དེ་དང་མཚུངས་ལྟན་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་(པས་རྒྱ་དེ་མི་མིན་)
གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་འདས་ད་ལྟར་གྱི་སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགྲོ་ཅི་རིགས་
པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའོ། །རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་(ཚན་པ་བཞི་ལས།)སྒྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་
སྤང་སྤྲ་རྒྱས་བཅུ་པོ་འདས་ད་ལྟར་བ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་(རྣམས་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་སྤྲ་མའི་སྐལ་མཉམ་
ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའང་དེ་དག་སྤྲ་མའི་སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ཅི་རིགས་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་དང་། ལྟ་བ་བཞི་དང་མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།)ཡིན་ཏེ།
འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་བཅུ་པོ་དེ་དག་གི་སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅུ་པོ་འང་འཛིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་ལྟ་བ་རྣམས་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རིག་པ་ནི་ལྟ་བ་
དང་པོ་དེའི་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

རྩ་ཉོན་ལས་མ་རིག་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་

མཚུངས་ལྡན་དུས་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་
 དེ་དག་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་བཞི་ཀ་ལས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་མཚུངས་
 ལྡན་འདས་ད་ལྟར་གྱི་རྒྱ་བཞི་དང་། མ་འོངས་པའི་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་ལས་འབྲུང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྲུང་མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲོའི་ཕྱོགས་འདས་ད་ལྟར་བའང་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་
 ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་མཚུངས་དེ་དག་གི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་འབྲུང་
 བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན་ནོ།། (འཛིག་ལྟའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་བཅུ་པོ་འདས་
 ད་ལྟར་ལ་འཆད་ཀྱང་དེའི་མ་འོངས་པ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ལའང་དེ་བཅིང་རུང་ངོ་། མ་འོངས་པ་མ་གཏོགས་པ་དགུ་པོ་ནི་སྤྲུག་ལ་ལྟ་བུ་ཉིན་ས་
 སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་ངེས་ཤིང་། མ་འོངས་པ་དང་འཛིག་ལྟ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
 ཉོན་མོངས་གཞན་ནི་འཛིག་ལྟ་དང་ཅི་རིགས་སུ་རྒྱ་བཞི་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀར་འབྱུང་རོ། ཁོ་ཉིད་མ་འོངས་པའི་མཚུངས་ལྡན་ཡང་དེ་
 བཞིན་ཏེ། རྒྱ་བཞི་ཆར་དུ་འབྱུང་ལ་དུས་མཉམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུའོ། ཁོ་ཉིད་དུས་གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་མཚུངས་ལྡན་
 གྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཅན་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མི་ལྟན་པ་ཡིན་པས་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་མིན་ནོ། ལྟ་བཞི་པ་ནི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་དང་འདུས་མ་བྱས་དང་ལས་
 བདེན་ནོ།) འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་
 རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་
 རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ལ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་གི་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བ་དག་འདོད་ལ། ཉི་འོག་པ་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་
 དེའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་
 བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ།།

འདི་དག་ཀྱང་ཁྱེ་བྲག་དུ་སྐྱེ་བའི་གྲུབ་མཐས་བརྟགས་པ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ནོ། འདིར་
 ཁྱེ་བྲག་དུ་སྐྱེ་བས་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྟན་ཅིག་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བ་ལ་
 བེ་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱས་མ་ཁུབ་སྟེ། མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཚས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ནང་རྣམས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།། (དེ་ཡང་
 བུས་པ་འདུས་བྱས་སུ་མཚན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་བུས་པ་གཅིག་གཅིག་གི་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་རྒྱ་ཡིན་གྱི་མཚན་གཞི་ཀུན་དང་མཚན་ཉིད་
 ཀུན་གྱི་མིན་ནོ་སྤྱིར་འདུས་བྱས་དང་ཁུང་པར་དུ། སེམས་ཀྱི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་ཡང་འདུས་བྱས་དང་སེམས་ནི་རང་
 རང་གི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་གི་འབྲུང་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱ་ལ་པོ་དེ་རང་གི་འཁོར་ཀུན་སྦྱོང་བ་བཞིན་ནོ། མཐུན་པའི་
 མཚན་ཉིད་དེ་དག་ནི་འདུས་བྱས་དང་སེམས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་ན་འབྲུང་རྒྱ་མིན་ཏེ་དེ་དག་རྒྱ་ལ་པོ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་གཞིག་གིས་དངོས་སུ་

བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་འབྱུང་གྱུར་གྱི་གཟུགས་སྒྲིབ་ཅི་ཤོ་ཤོ་སོགས་རྒྱས་བརྒྱད་འདུས་པ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སོགས་ལྟ་བུ་ན་
 ཅིག་འབྱུང་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རིང་བས་དེ་དག་ལྟ་བུ་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་མིན་ནོ། །བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོང་བྱ་ནི་ནང་ལན་ཚུན་གཅིག་
 གཅིག་གི་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་གཅིག་སྒྲིབ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ངེས་པར་སྒྲིབ་ལ་གཅིག་མི་སྒྲིབ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་ཐར་
 ལ་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ་སྒྲིབ་གཅིག་སྒྲིབ་སོགས་ཡོད་པས་སོ། །དུས་མཉམ་པའི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་དེའི་ཐོབ་པ་དུས་གཅིག་འབྱུང་ཡང་འབྱུང་རྒྱ་
 མིན་ཏེ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་ཤིང་། ལྟན་དང་འདྲ་བས་ཆོས་དང་རྒྱན་ཐ་དང་པས་འབྲས་བུ་མི་གཅིག་པས་སོ། །) ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་བྱའི་
 ཆོས་རྣམས་དང་། འདོད་པ་ན་གཟུགས་དང་དྲི་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་བརྒྱད་ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་སྒྲིབ་(ཡང་མ་ཡིན་)པ་
 དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་དག་གི་སྒྲོང་བདུན་(དེ་ཡིན་པས་དེ་)མ་གཏོགས་པ་རྒྱུར་བྱས་པའི་
 གཟུགས་ཐམས་ཅད་རང་གི་འབྱུང་བ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་
 བུའོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དག་
 བྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་དུས་མཉམ་པར་གྲུབ་པ་དག་ལ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱེད་
 བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དག་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་
 དང་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་བས་བརྟགས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ན་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོགས་པ་སྒྲིབ་མས་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་འཕངས་
 པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ལྟན་དང་འདྲའོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །

སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ་ནི་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ནི་དགེ་བ་དང་། ཉན་མོངས་ཅན་
 དང་། མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདྲ་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱའོ། །(སྐལ་མཉམ་རྒྱའི་འདྲ་བའི་དོན་ནི་འབྲས་བུ་དང་དགེ་
 བའམ་ཉན་མོངས་ཅན་ནམ་མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་རྒྱ་འབྲས་འདྲའོ་ཞེན། འོན་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་འཛིག་ལྟ་གཅིག་གི་
 གཅིག་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ་ཆགས་པ་མི་དགེ་བ་དང་འཛིག་ལྟ་ལུང་མ་བསྟན་རིས་མི་འདྲ་བས་སོ། །དེས་ན་དགེ་བ་ཟག་
 བཅས་ཟག་བཅས་སུ་དང་། ཟག་མེད་ཟག་མེད་དུ་དང་། ཉན་མོངས་ཅན་ཉན་མོངས་ཅན་དུ་དང་། མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་མ་
 བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་རིས་གཅིག་པ་གཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་ལས་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་
 སྤང་དུ་རིས་འདྲ་བ་ནས། སྤོམ་སྤང་སྤོམ་སྤང་དུ་རིས་འདྲ་བ་སོགས་སོ། །དེ་ཙམ་འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་དང་ཁམས་གོང་གི་
 ལའང་ཡོད་པས་དེ་དག་གཅིག་གཅིག་གི་སྐལ་མཉམ་དུ་ཐལ་བས། དེས་ན་འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་གིས་འདོད་པའི་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་གི་སྐལ་མཉམ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་བ་གཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ཙམ་འདོད་པའི་ལྟ་སྤྱི་མཚན་སྤྱི་ལའང་ཡོད་
 པས་གང་ཟག་རྒྱུད་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་གཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ཙམ་རྒྱུད་གཅིག་གིས་སེམས་སེམས་བྱུང་དུས་མཉམ་པ་ལའང་

ཡོད་པས་དེ་དག་དེར་ཐལ་བས་དུས་སྐར་བྱུང་བ་རྣམས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདྲ་པའི་ལྷ་ས་ཕྱིན་གྱི་སྐྱུ་
 བསྐལ་མཐོང་སྤང་རིས་འདྲ་སྐྱུ་མ་རང་གི་རིས་འདྲ་ཕྱི་མའི་ཡིན་པ་ནས། སྐྱོམ་སྤང་རིས་འདྲ་སྐྱུ་མ་ཕྱི་མའི་སྐྱུ་མ་ཉམ་ཡིན་པའི་བར་དུ་
 ཡིན་ལ། རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་སྐྱུ་ལ་བ་མི་མཉམ་པས་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤར་སྐྱེས་རྣམས་ཕྱིས་ཀྱི་འདས་ད་ལྟར་གྱི་ཡིན་གྱི་མ་
 འོངས་པ་རྣམས་ནི་སྐྱུ་ཕྱི་འཛོལ་ཞིང་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་མ་དེས་པས་སྐྱུ་མ་ཉམ་གྱི་རྒྱུར་མི་གཞག་གོ། །སེམས་ཀྱི་སྐྱུ་མ་
 མཉམ་ནི་དེའི་འཁོར་གྱི་འཛོལ་ཡིན་ནོ།) དག་བའང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སོ་སོར་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི་དག་བཅས་དུ་འདྲ་
 བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་སྤྲད་ཅིག་དང་པོ་འདྲ་སྐྱུ་མ་ཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འབྱུར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། (དེས་ན་ཟག་མེད་སྤྲད་ཅིག་དང་པོ་མིན་པ་ཀུན་ལ་འདི་ཡོད་དོ།) དེ་ཡང་སྐྱུ་གྱུ་བསྐལ་མཐོང་སྤང་དང་ཀུན་
 འབྱུར་མཐོང་སྤང་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་སྤྱེ་སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་དང་།
 ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་དགུ་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་རིས་དང་། རང་རང་གི་ས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྐྱུ་མ་ཉམ་ཡིན་
 གྱི་རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་སྐྱུ་ལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ།
 (དག་བའི་སྤང་པོ་ལྟ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་མ་ཉམ་ཡིན་པ་ནས། ཉན་མོངས་ཅན་དང་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྐྱེན་ཡང་རང་རང་གི་ཡིན་པའི་
 བར་དུ་འོ། །ལུང་མ་བསྐྱེན་ལ་ཁ་ཅིག་གཟུགས་ནི་དམན་པས་སྤང་པོ་ལྟ་ཡིན་ལ། གཞན་བཞི་ནི་དེ་ལས་མཆོག་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་
 མིན་ཞེས་སོ། །རིས་མཐུན་པ་གཅིག་ལ་མེར་མེར་པོ་ནི་གནས་སྐབས་བཅུའི་ཡིན་པ་ན་རྒྱས་པ་ནི་རང་རིས་ཕྱི་མ་ཁོན་ཡོད། མི་ནས་མིར་
 སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱས་པ་ཡང་བཅུ་ཆར་གྱི་འོ། །ཕྱི་ལ་ནས་ནི་ནས་ཀྱི་སོགས་སོ། །ནང་ལ་མིག་ཀྱང་མིག་གི་སོགས་སོ། །དེ་ཡང་གཡས་ནི་
 གཡས་ཀྱི་སོགས་སོ། །འདིས་ནི་འདས་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་འབྱུང་བའི་སྐྱུ་མ་ཉམ་དུ་བསྐྱེན་ཏེ་དེས་དེའི་སྐྱུ་མ་ཉམ་
 ཀྱི་རྒྱུ་ལས་རྒྱུ་གཞན་མི་སྤྲད་པས་སོ།) དེ་ཡང་སྤར་སྐྱེས་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་རྣམས་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་
 སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུ་མ་ཉམ་དང་ཀུན་འགོ་དག་ནི་གོ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་
 ཡིན་ན་འདས་པས་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་གོ་འབྱེད་ལ། ད་ལྟར་བས་ནི་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པའི་
 གོ་འབྱེད་ན་མ་འོངས་པ་ལ་གོ་དབྱེ་བར་བྱ་བའི་འབྲས་སུ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། (གལ་ཏེ་)མ་འོངས་པས་མ་
 འོངས་པ་འབྱེད་ན་མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་སུ་འི་སྐྱུ་ཕྱི་ཉིད་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་འབྱུར་ན་མ་འོངས་པ་ནི་སྐྱུ་
 ཕྱི་ཉིད་དབྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ།

དེའི་ཕྱིར་བསྐྱེན་བཅོས་ལས། སྐྱུ་ལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་གང་ཞེན། དག་བའི་རྩ་བ་སྤར་བྱུང་བ་
 རྣམས་ནི་རང་གི་ཁམས་ན་དག་བའི་རྩ་བ་ཕྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདས་པ་རྣམས་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་
 བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་
 པར་བྱའོ་¹⁴ ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་ལ་སྐྱུ་ཕྱི་མེད་པས་སྐྱུ་མ་ཉམ་དང་ཀུན་འགོ་འི་རྒྱུ་

འབྲས་མི་རུང་ན་རྒྱ་གཞན་གསུམ་ཡང་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི་རྒྱ་གཞན་གསུམ་པོ་
ནི་རྒྱ་འབྲས་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་
འབྲས་ནི་སྤྱི་ཕྱི་ཕྱེ་བྱེ་བྲག་གིས་བཞག་གི་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་
འདོད་དོ། །མ་འོངས་པ་ལ་སྤྱི་ཕྱི་མེད་ལ་འདས་པ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱད་པར་མེད་པ་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་
བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་བྱུ་བ་མཐའ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །འདས་པ་ལ་སྤྱི་ཕྱི་ཡོད་ན་མ་འོངས་པ་
ལ་འང་མཚུངས་ལ། སྤྱི་ཕྱི་མེད་ན་འདས་པ་འདས་པའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ད་ལྟར་བ་ད་ལྟ་བའི་སྐལ་མཉམ་དུ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འང་མི་རིགས་ཏེ། ད་ལྟར་
བ་ལ་འང་སྤྱི་ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་ཕྱི་ཡོད་ན་ད་ལྟར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་འདི་སྤང་དགོས་སོ། །བྱུ་བ་
པའི་མཐའ་ལས་ནི་ས་ལུ་ནི་ས་ལུ་འི་སྐལ་མཉམ་དང་། བས་ནི་ནས་ལ་སོགས་པ་དང་། མི་ནི་མིའི་སྐལ་
མཉམ་དང་། མིག་ནི་མིག་གི་སྐལ་མཉམ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རིས་པ་དང་། འདོད་པ་ནི་འདོད་པའི་སྐལ་
མཉམ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ས་པ་ཁོ་ནར་བཤད་དོ།།^{༡༤}

འོན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རང་གི་ས་པ་དང་རང་གི་རིས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སམ་ཞེན། ཟག་བཅས་ལ་
དེ་ལྟར་ངེས་གྱི་ཟག་མེད་ལ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། བྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་
གཏན་བཞེད་དང་། (བསམ་གཏན་ས་བྱག་དང་།) གཟུགས་མེད་པ་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ས་དགའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་
ནི་ས་མི་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་དུ་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ལམ་དེ་དག་ནི་ས་དེ་དག་ཏུ་སྟོ་བྱུར་
དུ་འོངས་པ་ཡིན་པས་ས་དེ་དག་གི་སྤྱི་དཔལ་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པའོ། །དེ་
ཡང་ས་འོག་མའི་ལམ་ནི་གོང་མའི་ས་པའི་ཡང་ཡིན་ལ། གོང་མའང་འོག་མའི་ས་པའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕན་
ཚུན་དུ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འང་ཞེན་དེ་(ཡང་རང་དང་།)མཉམ་པ་དང་(རང་ལས།)བྱད་པར་
ཅན་གྱི་ཡིན་གྱི་དཔལ་པའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་མཉམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཕྱི་མ་དང་། བྱད་
པར་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོམ་ལམ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བྱད་
པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དད་པས་རྗེས་འབྲང་ནི་རང་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་།
དད་མོས་དང་། མཐོང་ཐོབ་དང་། ཏུས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཏུས་དང་མི་སྟོབ་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་དུ་ག་གི་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞེད་པའི་ས་པའི་དད་པས་རྗེས་འབྲང་དང་།
གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ས་པའི་དད་པས་རྗེས་འབྲང་ཡང་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀའང་དབང་པོ་རྩལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་པས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་

ཕྱིར་ས་གོང་མའི་(ཟག་མེད་ཀྱི་)ལམ་གྱིས་ས་འོག་མའི་(ཟག་མེད་)ལམ་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དག་དབང་པོ་སྤངས་ཏེ་གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་ལམ་སྦྱོང་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དད་མོས་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྦྱར་རོ། །སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ནི་དད་མོས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡོད་ཀྱི་དད་པས་རྗེས་འབྲང་ནི་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་མེད་དོ་^{༡༩} ཞེས་འདོད་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་བཞེས་ནི་ཡོད་པར་བཞེད་དོ།^{༢༠} ཟག་མེད་ཁོ་ནར་མ་ཟད་སྦྱོར་བྱུང་གི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཉམ་པ་དང་བྱུང་པར་ཅན་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེན། ཐོས་བྱུང་ནི་རང་ཉིད་དང་བསམས་བྱུང་དང་སོགས་པའི་སྐུ་གཟུང་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་གསུམ་གྱི་ཡིན་ལ། བསམས་བྱུང་ནི་རང་ཉིད་དང་སྦྱོར་བྱུང་དང་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བྱུང་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །(ལུང་མ་བསྟན་བཞི་དང་འདོད་པའི་སྐལ་པ་བཞི་ནས་གཅིག་གི་བར་དུ་དེ་ལྟར་དུ་སྦྱར་རོ། །དེའི་ཤུགས་ལ་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ནམས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ནམས་པན་རྩལ་སྐལ་མཉམ་དུ་བསྟན་ཏེ་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་རྒྱུ་དུའི་སྐལ་མཉམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་དགེ་རྩ་གཅད་པ་དང་གཉེན་པོས་སྦྱོང་བའི་དུས་ལྟ་བུའོ།)

མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ།

བཞི་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་མཚུངས་པ་ཅན་ནམས་སོ་ཞེས་སྦྱོས་པས། དམིགས་པ་དང་ནམ་པ་དང་དུས་དང་རྗེས་མཚུངས་པའང་གཟུང་རོ། །དེས་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནི་པན་རྩལ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལྡས་མཚུངས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ནི་སྦྱི་ཡིན་ལ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ནི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་བཤད་པ།

ལྷ་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ནི་ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་གི་ལྷ་བ་ལྷ་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་མ་རིག་པ་སྟེ་བདུན་དང་། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ལྷ་བ་མཚོག་འཛིན་དང་། འོག་ལྷ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། མ་རིག་པ་དང་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཅིག་(དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནའང་དེ་ལྟར་བཅུ་གཅིག་བཅུ་གཅིག་སྟེ་སྤྲུག་སྤྲུག་རྩ་གསུམ་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་མཚུངས་ལྡན་དང་མཚོན་ཉིད་དང་བཅས་པ་གནས་ལྷ་པར་འཆད་འབྱུང་ནམས་ནི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ། གནས་ལྷ་པར་འཆད་པར་འབྱུང་བའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་སྤྲུག་རྩ་གསུམ་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་མཚོན་ཉིད་དང་བཅས་པ་ནམས་)ཡིན་ཏེ་(རྒྱ་གཅིག་གི་)ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནམས་ཀྱི་སྦྱོན་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འཕུལ་ཞེན་རང་གི་ས་པར་གཏོགས་པའི་ཡིན་གྱི་ས་གཞན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ས་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ནོ། །རིས་གཞན་ནི་རིས་གཞན་གྱི་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རིས་ལྷ་ཆར་གྱི་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མ་འོངས་པ་ལ་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ནི་སྤར་སྤྱེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྒྱ་དེ་ལས་མ་སྤྱེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀྱན་འགྲོ་དེ་དག་སྤངས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། གྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་འདས་པ་ལས་སྤྱེ་བར་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་དང་། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གང་ཡིན་པའོ་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་དག་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་སྐལ་མཉམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིས་པ་མེད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀྱན་འགྲོ་རྣམས་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་བཤད་པ།

དུག་པ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། (རང་གི་ངོ་བོ་སྟོབས་དང་ལྷན་ཞིང་རྒྱུན་སྤྱོད་པའི་རྒྱན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་ནི་རིམ་པར་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོབས་རྒྱུད་པ་དང་སྟོབས་དང་ལྷན་ཡང་རྒྱུན་སྤྱོད་པའི་རྒྱན་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བོན་རུལ་པ་དང་། རླུང་དང་བྲལ་བའི་ས་བོན་གྲུང་པོ་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྲས་ལྟག་མ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །མི་དགེ་བ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཀ་གཟུང་སྟེ་ས་གང་གི་སྤྱོད་པས་རྒྱུན་བྲས་པ་དེར་རྣམ་སྤྲིན་འབྱུང་པོ་འདིའི་འབྲས་བུ་ལས་བྲས་མ་ཐག་ཏུ་འདྲན་པ་ནི་མེད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་ལྟོས་ནས་མི་འདྲ་བ་སྤྲིན་ཏེ་བསྐྱེལ་བ་བརྒྱུད་ཡང་རྒྱུད་མི་ཟ་བས་སོ། །) འབྲས་བུ་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ནི་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་པ་མེད་དེ་ས་བོན་རུལ་པ་བཞིན་ནོ། །ཟག་མེད་རྣམས་ནི་སྤྱོད་པའི་རྒྱུན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་སྤྲིན་མི་འབྲིན་ཏེ་རླུང་དང་བྲལ་བའི་ས་བོན་གྲུང་པོ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འབྲས་བུ་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་པའི་ལས་དེ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྒྱ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི་ཀྱན་འགྲོ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི་(རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པས།)འདས་ད་ལྟ་བུའི་དུས་གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མེད་དེ། རྒྱ་མཚན་ནི་བཤད་ཟེན་པ་ཉིད་དོ། །ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ་

ཡིན་ནོ། །བྱེད་རྒྱའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་དུས་གྲིས་མ་བསྐྱས་པ་འང་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ངེས་པ་མ་བཤད་དོ།།

འབྲས་བུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི་འདུས་བྱས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་བདག་པོ་དང་སྦྱིད་
པའི་སྦྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཏེ་བྱེད་དང་བཞི་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ། ཐོབ་པའི་སྦྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་ཟག་
བཅས་གཉིན་པོས་བྲལ་འབྲས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་བཅས་པ་(བྱེད་དང་གཉིས་སུ་བྱེ་བ།)ནི་འབྲས་བུ་
ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། འབྲས་བུའི་ཚོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་། སོ་
སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའོ་^{༡༧} ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ལ་ནི་འབྲས་བུ་བྱེད་
དང་གཉིས་སུ་འབྲུང་རོ།། (ནམ་མཁའ་ནི་བྱ་བྱེད་དང་བྲལ་ཞིང་ཐོབ་བྱ་མིན་ལ། བརྟགས་མིན་ནི་རྒྱུན་མ་ཚད་བཅའ་གྲིས་ཐོབ་
པས་འབྲས་བུ་མིན་ནོ།) གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་བརྟགས་འགོག་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དེའི་རྒྱ་ཡང་བརྗོད་དགོས་ལ། འདུས་མ་བྱས་བྱེད་རྒྱར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དེའི་འབྲས་བུ་འང་བརྗོད་
དགོས་སོ་(དེ་དག་ཡོད་ན་འདས་བྱས་སུ་འབྲུང་རོ།)ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ལ་ནི་(འབྲས་བུར་བཞག་པའི་ཚོ་)དེ་སྦྱིད་པའི་
རྒྱ་རྣམ་པ་དུག་དང་། (རྒྱར་བཞག་པའི་ཚོ་) དེས་བསྦྱིད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་པོ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལམ་བུ་པའི་བྱེད་རྒྱ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྦྱེ་བ་ལ་
གོགས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་ལ་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ནི་རྒྱ་འབྲས་
བརྟགས་^{༡༨}པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་མདོ་ལས། དབང་པོ་ལྟ་བུ་འདི་དག་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན། གོམས་པར་བྱས། ལན་མང་དུ་བྱས་ན་
འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སྐྱལ་བསྐྱལ་སྤངས་པར་འབྲུང་རོ་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ཏེ། སྐྱལ་བསྐྱལ་སྤངས་པ་ནི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལམ་གྱིས་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེ་ན། དེར་ཡང་ལམ་གོམས་པས་ཉོན་མོངས་པ་བྱིས་སྦྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་
དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྦྱིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་འགོག་པ་དེ་ཡང་མདོན་དུ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི་འགོག་པ་གསུང་དུ་སྦྱིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་འབྲས་བུ་དེ་དག་རྒྱ་གང་གི་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་ཐ་མ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱའི་
ཡིན་ནོ། །བདག་པོ་(ལམ་དབང་བྱེད་པ་)འི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་དང་པོ་བྱེད་རྒྱའི་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་
སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་དུ་འགོ་བའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ།། (སྦྱེས་བུས་ལས་བྱེད་པ་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་པ་འང་དེ་དང་འདྲ་

བས།) རྒྱུ་ལུ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་རྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་གཞན་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ནི་ངེས་པའི་བྱིར་དེ་ལྷར་བསྟན་གྱི་
དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་འབྲས་བུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (འདི་དག་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་དུས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་དེ་འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་ལ་བདག་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ་རྒྱུ་ལུ་ནའང་དུས་མི་མཉམ་ཡོད་པས་སོ།) བྱེད་རྒྱ་དང་སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགོ་ནམས་
ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུ་ལུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་སྟེད་པའི་བྱིར། འབྲས་བུ་དེ་དག་(གི་མཚན་ཉིད་)གང་ཞེ་ན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་
འབྲས་བུ་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཙམ་ནི་བྱིར་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་
ལའང་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུན་པའི་ཆོས་སུ་བརྗོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།¹¹² (དེ་ཡང་ལས་
བྱེད་པ་པོས་བྱོང་བས་སོ།) དེ་ལྷན་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་པ་དང་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བའང་དེར་ཐལ་
བར་འགྱུར་བས་རྒྱ་ལུང་བསྟན་པ་དགེ་མི་དགེ་ལས་བྱུང་བ་(དང་)ཞེས་གསུངས་སོ།།¹¹³ དེ་ཙམ་ནི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པ་(འདི་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་)དང་རྒྱལ་སེམས་ལའང་(རྒྱལ་སེམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ཐག་ཏུ་རྒྱལ་པ་འབྲེན་ཅིང་ས་
ཐ་དང་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ།) ཡོད་པས་དེ་གསལ་བའི་བྱིར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་དུས་བྱིས་(ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་
སྒྲིན་ནས།)འབྱུང་བ་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཡང་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་འང་ཡིན་པའི་བྱིར་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་འོ། །རྒྱ་
མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲ་བ་(བྱིས་རྒྱས་པ་)སྟེ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ལ་ནི་ངོ་བོ་དང་ངེས་དང་ས་འབྲ་བ་
ཡིན་ལ། (དེ་ཡང་ཀྱན་འགོ་སྟེད་པ་ནི་ས་དང་ཉན་མོངས་ཅན་དུ་འབྲ་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་སྟེད་པ་ནི་ངེས་དང་རྣམ་པའང་འབྲའོ།) ཟག་
མེད་ལ་ནི་ངོ་བོ་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ་སྐལ་བ་མཉམ་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་སྟོ་ཡིས་ཏེ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤངས་བྱ་ཟག་བཅས་ཟད་པ་སྟེ་སོ་སོར་བཏགས་པས་འགོག་པའོ། །རྒྱ་གང་གི་
སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གང་སྟེ་བའི་འབྲས་བུ་དེ་ནི་རྒྱུ་ལུ་བྱེད་པ་ལས་རྒྱུ་ལུ་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
ལམ་ཀྱིས་སོ་སོར་བཏགས་འགོག་ཐོབ་པ་ལ་ནི་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་འཐོབ་པ་དེ་ནི་ཞེས་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །རྒྱ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུ་ལུ་བྱེད་པ་དང་འབྲ་བའི་བྱིར་རྒྱུ་ལུ་བྱེད་པ་སྟེ་སྟན་སོར་པོ་ཁྲ་རྒྱུ་དང་
ནག་པོ་བྱ་རོག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རྒྱའི་དེ་མ་ཐག་གམ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་
བ་ལ་འདོད་དེ། ས་(དེ་ཡང་སྟེད་པའི་རྒྱུ་ལུ་བྱེད་འབྲས་ནི་)འོག་མའི་སྟོར་བའི་སེམས་ཀྱིས་ས་གོང་མའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་དང་། འཛིག་རྟེན་ཆོས་མཚོག་གི་རྟེན་སུ་མཐོང་ལམ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་
བའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །(བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་རྒྱལ་སེམས་ལྟ་བུའོ། །ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ལུ་བྱེད་འབྲས་ནི།
གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་ཐོབ་པའོ། །འབྲས་དེ་རྒྱུ་ལུ་བྱེད་ལས་ཐོབ། །ཅེས་བརྗོད་དེ། ངའི་ནོར་རྒྱུ་སོ་ཞེས་ནོར་ཐོབ་པ་ལའང་རྒྱུ་
ལུ་ལྟ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་ནི་འཕགས་པ་མཐར་གྱིས་པའི་རྒྱུ་ལུ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་འབྲས་གཉིས་ཀ་

དང་། ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ་ནི་སྐྱེས་པ་བྱེད་འབྲས་ཁོ་ན་ལོ།) ཁ་ཅིག་ནི་ཚོད་པའི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་སྐྱེས་པ་བྱེད་པའི་འབྲས་
 བྱེད་པའི་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་ཉིག་ལྟ་བུའོ། ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདི་ལྟར་ན་འབྲས་པུ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེས་
 བྱེད་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་དོ། (དེ་ལ་འབྲས་པུ་སྟོན་རྒྱ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བས་རྒྱ་ལ་སྐྱེས་ནས་)སྟོན་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
 པའི་འདུས་བྱས་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་(རྒྱ་དང་དུས་མཉམ་པ་དང་ཕྱིས་བྱུང་བ་)ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 བདག་པོའི་འབྲས་པུ་ཡིན་ནོ། (འདུས་མ་བྱས་ལ་འབྲས་པུ་འཛིན་པ་དང་སྐྱིན་པའི་མཐུ་མེད་པས།) འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁོ་ན་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་སྐྱེས་པུ་བྱེད་འབྲས་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། བྱེད་པུ་ཏུ་
 སྐྱེ་བ་ནི་(སྐྱེས་པུ་བྱེད་འབྲས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཁོ་ནའི་འབྲས་པུ་ཡིན་ལ་བདག་འབྲས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ལས་གཞན་གྱི་འད་ཡིན་ལ་གཞན་ཡང་།)
 སྐྱེས་པུ་བྱེད་འབྲས་ནི་བཟོ་རྣམས་ནི་བཟོའི་སྐྱེས་པུ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཀ་དང་། སྐྱལ་པ་
 རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱེས་པུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ནི་སྐྱེས་པུ་
 བྱེད་འབྲས་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ་སོར་ངས་པ་ཡིན་ལ། བདག་པོ་ནི་དེ་དག་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 བདག་འབྲས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྐྱེ་བ་ལ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་བ་ར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
 འདོད་དོ། ཇི་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་བདག་འབྲས་སྤངས་ཐལ་བར་འབྱུང་བས་ཀྱན་བརྟགས་སོ། འོ་ན་
 ཀྱང་བདག་འབྲས་ནི་སྐྱེ་དང་གཞན་ནི་བྱེད་པུ་ཡིན་ནོ། རྒྱས་འབྲས་པུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་བྱེད་རྒྱ་ལས་གཞན་
 པའི་རྒྱ་ལྟ་བུ་པོ་ད་ལྟར་བ་ནི་འབྲས་པུ་(ས་ཐོན་ནས།)ལྷས་པའི་ཚུལ་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། (འབྲས་པུ་འཛིན་པ་ནི་འབྲས་
 པུ་སྐྱེད་པའི་ལྷས་པ་མཐུ་ཅན་ཡིན་པས་འབྲས་པུ་འབྱིན་པ་ནི་འབྲས་པུ་དངོས་སྐྱེད་པའོ།) འདས་པ་ནི་(གཟུང་ཟིན་པས།)བྱ་བ་
 འགགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པ་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་རྒྱ་ནི་(ད་ལྟར་བ་དེ་དང་འཇམ་མེད་ཀྱང་།)
 འབྲས་པུ་དང་བཅས་པ་ལ་ངས་པའི་ཕྱིར་ལྷས་པ་ཅན་དུ་མ་བཟོད་དོ། འབྲས་པུ་རི་ལྟར་འབྱིན་ཞེན། ལྟན་
 ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ནི་འབྲས་པུ་འཛིན་འབྱིན་དུས་མཉམ་པས་འབྲས་པུ་ད་ལྟར་
 (གྱི་ལས་ཁོ་ནས་)དུ་རབ་ཏུ་འབྱིན་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་ནོ། ཇི་ལ་འབྱིན་པ་ནི་སྐྱེད་པ་སྟེ་རྒྱ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
 འབྲས་པུ་སྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ཇི་ལྟར་གྱི་རྒྱ་དང་འདས་པའི་རྒྱས་འབྲས་པུ་འབྱིན་པ་ནི་སྐྱེ་ལ་
 མཉམ་དང་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་དག་གིས་ཏེ། ད་ལྟར་འབྱིན་པ་ནི་(མཐུག་ཐོགས་)དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱིན་པ་ཡིན་ལ།
 འདས་པས་འབྱིན་པ་ནི་བར་ཚོད་པ་དག་ཡིན་གྱི་དུས་མཉམ་པ་ནི་མེད་དེ། འདི་དག་ནི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་
 པུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་རིགས་འདྲ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇིས་ན་འདིར་དག་ཅེས་པ་ནི་
 གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པས་གཉིས་ནི་ད་ལྟར་འདས་པ་དག་གིས་ཞེས་གདོན་པར་བྱའོ། (གལ་ཏེ་དག་པའི་སྐྱེ་ལ་
 མཉམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་པུ་འཛིན་ལ་མི་འབྱིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེན་སྐྱེ་བཞི་སྟེ། སྤྱད་པོ་འཛིན་ལ་མི་འབྱིན་པ་ནི་དག་ཅུ་གཅིད་པ་ན་དག་པའི་
 ཐོབ་པ་ཐ་མའོ། གཉིས་པ་འབྱིན་ལ་མི་འཛིན་པ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བའི་ཆེད་དག་པའི་ཐོབ་པ་དང་པོའོ། གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་

ནི་དག་ཅུ་མ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་མཐོ། །བཞི་པ་གཉིས་མིན་ན་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། བོང་ས་ལས་ཉམས་པ་འཇམ། དག་ཅུ་
ཆད་པའི་གནས་སྐབས་སོ།།) རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་གཅིག་པུ་ནི་འདས་པ་ལོ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་འགྱུར་གྱི་
དུས་མཉམ་པ་དང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱིན་པ་ནི་མེད་དོ།

ཆོས་མངོན་པ་བ་ཁ་ཅིག་རྟེན་གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཆུ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་།
སྦྱར་བའི་འབྲས་བུ་ལམ་ལྷ་མས་བྱི་མ་སྦྱེད་པ་དང་། ཆོགས་པའི་འབྲས་བུ་མིག་ལ་སོགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་
ཤེས་ལ་སོགས་པ་དང་། བསྒྲམས་པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱུལ་པའི་སེམས་ལྟ་བུའི་
ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྦྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་ཀྱི་བྱེད་བྲག་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྒྱ་དུ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་
གང་ཞིག་སྦྱེད་ཅེན། འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་
སུ་ངེས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་བཞི་བཞེར་ངེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། རྣམ་སྒྲིན་སྦྱེས་དང་། ཟག་མེད་
དང་པོ་དང་། དེ་དག་གི་ལྟ་མཐོ། །དེ་ལ་མཚུངས་ལྡན་སེམས་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་(མི་དག་བདང་
བསྒྲིབས་པ་)ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་མ་ལྟ་ལས་སྦྱེ་སྟེ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ལས་མི་
སྦྱེ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུར་མི་རིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་
ལས་སྦྱེས་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་མ་ལྟ་ལས་སྦྱེ་སྟེ། ཀྱན་འགྲོ་ལས་
མི་སྦྱེ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་མ་ལྟ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་སྦྱེས་མ་གཏོགས་པའི་མ་བསྒྲིབས་
ལུང་མ་བསྟན་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་། བཟོའི་གནས་པ་དང་། སྦྱུལ་སེམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། ཟག་མེད་
ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལས་གཞན་པའི་དག་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྒྲིན་དང་ཀྱན་
འགྲོའི་རྒྱ་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་མ་ལྟ་བཞི་ལས་སྦྱེ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལས་མི་སྦྱེ་བ་(རིག་པ་གང་ཞིག་)ནི་རྣམ་
སྒྲིན་སྦྱེས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་འཕགས་པ་ནི་སྟུག་བསྟུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྟེ་དེའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྒྲིན་དང་
ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་དེ་གཉིས་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་མ་ལྟ་གསུམ་ལས་སྦྱེ་སྟེ། སྐལ་མཉམ་ལས་
མི་སྦྱེ་བ་ནི་འཛིན་རྟེན་ཆོས་མཚོག་མན་ཆད་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་(རིགས་འདྲ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བས།)དེ་དག་གི་
རྒྱ་མཐུན་ལས་མ་བྱུང་བས་ངེས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་སྒྲིན་དང་ཀྱན་འགྲོ་ལས་མི་སྦྱེ་བ་ནི་དེ་དག་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་ལ་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་
ཞེས་སྦྱར་ཏེ། དེ་ལ་གཞན་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་གཟུགས་སོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འདྲའམ་ཞེན། མཚུངས་
ལྡན་གྱི་རྒྱ་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ། དེ་དག་ནི་(ཐམས་པོ་ཡིན་པས་)སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

མཚུངས་ལྟ་བུ་གྱི་རྒྱ་ཡང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་གཟུགས་དང་མི་
ལྟ་བུའི་འདུ་བྱེད་ནི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་པོར་ཐོབ་པ་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་གི་
ཐོབ་པ་དང་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་གཤམ་པར་སྤོའོ།

རྒྱུ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྒྱུ་བཤད་པ་ལ་ལྷ་ལས་མདོར་བསྟན་པ་ནི་རྒྱུ་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས་སོ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། གང་ལས་གསུངས་ཤེ་ན། མདོ་ལས་རྒྱུ་ནི་བཞི་སྟེ། རྒྱུ་རྒྱུ་ཉིད་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་
དང་། དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དང་། བདག་པོའི་རྒྱུ་ཉིད་དོ་^{༡༧}ཞེས་གསུངས་སོ།

འོན་དེ་ལ་འདིར་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་གྱི་བྱུང་པར་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་འབྲས་བྱ་སྐྱེས་པ་ན་རང་གི་
རྒྱུ་སྟོག་པ་དང་མི་སྟོག་པ་དང་། འབྲས་བྱ་ལ་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་བྱམ་མོང་གི་སྟོ་ནས་པན་འདོགས་
པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། རྒྱུ་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ཞོ། རིང་
བ་ནི་རྒྱུ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞོ། གཞན་དག་ན་རེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་ལོ། རྒྱུ་ནི་དམིགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་
ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་མོད་ཀྱི་འདིར་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི་འདི་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གངས་
ཙམ་ལ་^{༡༨}བྱུང་པར་མེད་པར་འདོད་དེ། རྒྱུ་དོན་གསལ་ལས། རྒྱ་རྣམས་དང་རྒྱུ་རྣམས་ལ་བྱུང་པར་
ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྲོ་བ་ལ། རྒྱུ་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། འདི་ལྟར་བཙམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་རྒྱ་གཉིས་དང་རྒྱུ་
གཉིས་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞོ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་སྤྲོ་བ་དང་། རང་གི་རྒྱུ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ་^{༡༩}ཞེས་པ་དང་། དག་སྤོང་དག་མིག་ནི་རྒྱུ་དང་བཙས། རྒྱུ་དང་བཙས། གཞི་
དང་བཙས་པ་ཡིན་ཞོ། དག་སྤོང་དག་མིག་གི་རྒྱུ་ནི་གང་ཡིན། རྒྱུ་ནི་གང་ཡིན། གཞི་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
དག་སྤོང་དག་མིག་གི་རྒྱུ་ནི་ལས་ཡིན་ཞོ། རྒྱུ་ནི་ལས་ཡིན་ཞོ། གཞི་ནི་ལས་ཡིན་ཞོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་མ་རིག་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལའང་(སྤྲོ་བ་)རྒྱུ་པར་^{༢༠}གསུངས་སོ། དེས་
ན་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་དང་གཞི་དང་བྱེད་རྒྱུ་དང་རྒྱ་མཚན་དང་རྟགས་རྒྱུ་དང་འབྲས་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གངས་
དག་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པ་དང་འབྲུག་པར་བྱེད་^{༢༡}པར་ན་རིམ་པ་
ལྟར་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་དུ་བརྟེན་གྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་གསུངས་པར་བྱའོ། འོན་ཀྱང་བཙམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་
ལ་ལར་རྒྱ་བྱུག་དང་། ལ་ལར་རྒྱུ་བཞིར་གསུངས་པ་ནི་སྤང་པོ་ཁམས་དང་སྤྱི་མཆོད་བསྟན་པ་ལྟར་གསུངས་
བྱའི་མོས་པ་དང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།

རྒྱུ་པར་བཤད་པ་ནི་རྒྱུ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེད་རྒྱུ་

མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་ལྷ་ཡིན་ནོ། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་
 བོ་ཞེས་སྒྲུང་རོ། །ཐམས་ཅད་དམ་ཞེན། དག་བཅོམ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཀ་མའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་
 བྱུང་བའི་ཐ་མ་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་མིན་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱུང་རྒྱུ་ཆད་པར་འདོད་པའི་
 བྱིར་རོ། །འདིར་རྣམས་མཚུངས་པའི་བྱིར་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་གཅིག་དང་། ཚོར་བ་གཅིག་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཚོར་བ་གཅིག་(འབྱུང་བ་)ལ་སོགས་པའོ། །དེའི་བྱིར་
 གཟུགས་ལ་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་མ་བཤད་དེ། (མི་ཉམས་པར་འབྱུང་བས་)རྣམས་མི་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་
 བ་རྒྱུ་འདི་ནི་མཚུངས་པ་འདྲ་ཡིན་ལ་དེ་མ་ཐག་པ་འདྲ་ཡིན་པས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་འོ། །དེ་
 ཡང་བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ནི་(མི་མཉམ་པའི་དོན་)རྒྱས་བྱུང་གི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱད་གཅིག་མ་འགགས་པར་རྒྱས་
 བྱུང་གཉིས་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །(དེས་ན་འཚོལ་ལོ་)ཞེས་འདོད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ཟས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་མ་
 འགགས་པར་གཉིད་དང་ལེགས་པར་བྱ་བ་དང་ཉིང་འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་འོ། །མདོ་
 རྟེན་པའི་གནས་བརྟན་བཅུན་པ་ན་རེ་མང་པོ་ལས་ཉུང་བྱ་དང་། ཉུང་བྱ་ལས་ཀྱང་མང་པོ་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ།
 སོགས་མ་ལས་ཐལ་བ་ཉུང་བྱ་དང་། ཅུ་གོ་རྒྱའི་ས་བོན་ལས་ཡལ་ག་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །^{༡༧}
 ཞེས་ཟེར་རོ། །འགྲེལ་པ་ལས་མི་མཉམ་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར་གཟུགས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་མ་
 ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་པ་ན་སྟོན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་རེས་འགའ་ནི་འདོད་པ་ན་སྟོན་པ་
 དང་། གཟུགས་ན་སྟོན་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་འབྱུང་ངོ་། །རེས་འགའ་ནི་འདོད་པ་ན་
 སྟོན་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་འབྱུང་བས་གཟུགས་མཛོན་དུ་འབྱུང་བ་འཚོལ་བ་ཡིན་ནོ། །མཚུངས་པ་དེ་མ་
 ཐག་པའི་རྒྱུ་ནི་འཚོལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༨}ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་སྐྱངས་ནས་
 གལ་ཏེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་ན་ནི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་ཁོ་ན་འབྱུང་ལ། གལ་ཏེ་དེས་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་
 གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་འབྱུང་ལ། འོན་ཏེ། (མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་ཟག་
 བཅས་དང་།) ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་ན་(རིམ་པ་ལྟར་སོ་སོ་ཐར་པ་ཁོ་ན་དང་བསམ་གཏན་
 དང་།)ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་གཟུགས་འབྱུང་བས་འཚོལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་སེམས་དང་
 སེམས་བྱུང་ལའང་མཚུངས་ཏེ། འདོད་པ་ན་སྟོན་པའི་སེམས་(དང་།)སེམས་བྱུང་ལས་རེས་འགའ་འདོད་པ་
 བ་སྟོན་པ་དང་། རེས་འགའ་གཟུགས་ན་སྟོན་པ་དང་། རེས་འགའ་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་(དང་།)སེམས་བྱུང་
 (ལ་ཉེར་གཉིས་སོགས་ཀྱང་)འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་རྣམས་དག་ལེགས་པར་མཛོན་ནོ། །དེའི་བྱིར་མཚུངས་
 པ་ནི་(ཚོར་བ་རིས་གཉིས་མི་འབྱུང་བ་ལ་སོགས།)རྣམས་མཚུངས་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་པ་ནི་འབྲས་བུ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟེན་
 པའོ། །(མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་འཚོལ་ཏེ་བསམ་གསུམ་པ་དང་། ཟག་མེད་རྣམས་དུས་ཅིག་ཙམ་མཛོན་དུ་འབྱུང་བས་སོ།)དེ་

ཡང་སྒྲིས་པ་(འདས་ད་ལྟར)ནམས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ལ་སྡུ་བྱི་མེད་པའི་
 བྱིར་དང་། (ད་ལྟར་བ་ད་ལྟར་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མེད་པ་བཞིན་ནོ།) དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཡང་སྡུ་བྱི་ལ་ནམས་པར་བ
 ཞག་པའི་བྱིར་རོ། །ཀལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་ལ་སྡུ་བྱི་མེད་ན་རིམ་པར་མི་འབྱུང་བ་དང་། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 (འདི་ལྟེན་སྡུ་བའི་འབྱུང་ཞེས་)རིམ་ཅན་དུ་མི་མཆེན་པར་འབྱུང་རོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྱིར་རྒྱུ་དང་འབྲས་སུ་འབྲེལ་
 བའི་བྱིར་འབྱུང་བ་ན་རིམ་པར་སྒྲུ་ལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཆེན་པ་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་རིམ་པ་
 དངོས་སུ་མཆེན་པའི་ཤུགས་ལ་ལམ་མཆེན་པའམ་འདས་ད་ལྟར་ལས་རྗེས་སུ་དབགས་པས་མཆེན་ཏེ་ཞེས་
 ཁ་ཅིག་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་(སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་)མ་འོངས་པ་རིམ་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་སུ་འདི་རྟགས་སུ་
 གྱུར་པ་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡིད་དེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཆེན་ནས་མ་འོངས་པའི་རིམ་པ་
 མཆེན་པ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་འོངས་པའི་རིམ་པ་དངོས་སུ་མཆེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་
 འོངས་པའི་ཆོ་ནི་རིམ་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

མ་འོངས་པ་ལ་རིམ་པ་གསུངས་པ་ནི་དེ་དག་སྒྲིས་པ་ན་རིམ་པར་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་ཡིན་ན་
 སྒྲིས་པ་ནི་འདས་ད་ལྟར་བར་འབྱུར་པའི་བྱིར་ཞེས་འདོད་དེ། མ་འོངས་པའི་རིམ་པ་འདས་ད་ལྟར་བའི་
 ཤུགས་ལ་མཆེན་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་མ་མཆེན་པར་བྱི་མའི་མཐའ་མི་མཆེན་པར་ཐལ་བའི་
 སྟོན་ཡོད་དོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་གི་མཚུག་ཐོགས་སུ་མ་འོངས་པ་འདི་འབྱུང་
 རོ་^{༡༠}ཞེས་མ་འོངས་པ་རིམ་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་སུ་འདི་རྟགས་མཆེན་པ་ལས་མཆེན་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་
 སངས་རྒྱས་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱ་བས་སྡུ་བའི་འབྲས་སུ་སྤྲིད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་
 ཡོད་དོ། །ཀལ་ཏེ་འདས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རང་གི་དུས་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཉིད་དུ་བྱུང་རོ་
 ཞེས་འདོད་ན་མ་འོངས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནམས་ཀྱང་རང་གི་དུས་ན་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་བྱིར་
 མ་འོངས་པའང་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་དུ་འབྱུར་རོ། །མ་འོངས་པ་མ་སྒྲིས་པས་ད་ལྟར་བའི་ཆོ་ན་རྒྱུན་མ་ཡིན་
 པར་འདོད་ན་ནི་འདས་པའང་མ་ཡིན་པར་འབྱུར་ཏེ་འགགས་པའི་བྱིར་རོ། །བྱ་བ་འགགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་
 འགགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའང་ལན་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ལའང་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སྐལ་མཉམ་
 དང་ཀུན་འགྲོ་མ་འོངས་པ་ལ་མི་འདོད་པའང་བཀག་པར་ལྟོ། །འདིར་འབྲེལ་པ་ལས། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་
 པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་དང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་གྱི་སྡུ་བཞི་དང་། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་
 ཅན་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་གྱི་སྡུ་བཞི་གཉིས་བཤད་དོ།^{༡༡}

དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཆོས་གང་དག་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་སེམས་ཀྱི་
 དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྡུ་བཞི་སྟེ། དེ་ལ་སྡུ་དང་པོ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་

ལས་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། ལྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། (འཇུག་སེམས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་ཀྱང་བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་རོ།) དེ་ལ་ལྷང་སེམས་ནི་ལྟོམས་འཇུག་གི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བར་དུ་ཚོད་
ཀྱང་སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་
སོགས་པ་ནི་གསུམ་གྱིས་ལྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་
ཅན་ཡིན་ལ། ལྷང་སེམས་ནི་ལྟོམས་འཇུག་གི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟོམས་
འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཅི་རིགས་པར་ལྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་
དང་པོ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

མུ་གཉིས་པ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་ལྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་
པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་དང་བཅས་
པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་རྗེས་
སུ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སེམས་ལྟ་མ་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་
སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་
པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་སེམས་མེད་ཀྱི་ལྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཁོ་
ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ་ནི་སེམས་ཀྱིས་མཛོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པར་ལས་ཀྱི་མཐུས་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པར་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་
སྤྲུལ་འཆད་དོ།།

མུ་གསུམ་པ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་ལྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་། སེམས་དང་
བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པར་སེམས་ལྟ་མའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཕྱི་མ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་རིམ་པར་ལྷང་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་
ཀྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ལྟ་མའི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་
དུ་མ་ཚོད་པར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་
ཡང་ཡིན་ལ་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནོ།།

མུ་བཞི་པ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་ལྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་
ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྷང་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་
ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་ལྟོམས་

འཇུག་གཉིས་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལྷོམས་འཇུག་གི་སྐད་
ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

མུ་བཞི་གཉིས་པ་ནི་ཆོས་གང་དག་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་ལྷོམས་
འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ལའང་མུ་བཞི་ལས་མུ་དང་པོ་ནི་ལྷོམས་འཇུག་
གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ལྷ་མའི་མཇུག་ཐོགས་
སུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཕྱི་མ་བྱུང་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་
རིམ་པ་ལྟར་གསུམ་གྱིས་ལྷོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཞེས་པ་དང་། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་
ཞེས་འབྱུང་བས་ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་
བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ལྷ་མའི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
བྱུང་བའི་མཚུངས་ལྟར་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་
པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་ཡིན་ལ། ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷོམས་འཇུག་
གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སོགས་འཇུག་གི་སྐད་ཅིག་མ་སྤྲོད་ཏུ་སོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་དག་ལའང་ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་
མ་ཆོད་པར་སྤྲོད་ཏུ་སོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

མུ་གཉིས་པ་ནི་ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་
མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྷང་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་
མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་ལྷོམས་
འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་ཡིན་ལ། ལྷོམས་
འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

མུ་གསུམ་པ་ནི་སེམས་མེད་པའི་ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྷང་སེམས་དང་། ལྷོམས་འཇུག་
གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ལྟེ། དེ་དག་ནི་ལྷོམས་འཇུག་གི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བར་དུ་
ཆོད་ཀྱང་སེམས་^{༡༧}དང་སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་
དུ་མ་ཆོད་པར་ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རིམ་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་
མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ། ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནོ།།

མུ་བཞི་པ་ནི་ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་

སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་
ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་སྟོན་དུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་
གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་སོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་
ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་མུ་བཞི་ཚན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མུ་བཞི་དང་པོའི་མུ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནི་མུ་བཞི་གཉིས་
པའི་མུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ཡིན་ལ། མུ་བཞི་དང་པོའི་མུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ནི་མུ་བཞི་གཉིས་པའི་མུ་
གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༡} །ཞེས་འགྲེལ་བ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །དེས་ན་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྒྲིབ་པ་འདིའི་
ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་ནི་སྒྲིབ་གསུམ་
ག་ཡོད་དེ། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྷང་སེམས་ཀྱང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་དུ་བཤད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་ཡང་སྟོམས་འཇུག་
གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་སྟེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་སྟེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མི་འབྱུང་
ཡང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་ལ།
སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ཡང་སྟོམས་འཇུག་རང་རང་གི་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་
རྣམས་དང་། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་སྟེ་སོགས་དང་ཐོབ་
པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་
སེམས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལྷང་སེམས་ནི་དེ་གཉིས་ལ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་འབྲས་བུར་
མི་རུང་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མས་བར་དུ་ཆོད་པ་ཙམ་
གྱིས་ནི་དེ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་གྱི་སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་ན་དེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་འདི་ནི་
སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་ད་ནི་རི་ལྟར་ལྷང་བའི་སེམས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་ཆད་པ་སྟོམས་
པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་
ཕྱིར་རོ་^{༡༢} །ཞེས་བཤད་དོ། །མདོ་སྟེ་པ་ནི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པ་དང་།
སེམས་ཙམ་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་བརྟན་པ་དག་ཡིན་པར་འདོད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དམིགས་པའི་རྒྱུན་ནི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་

བཅས་པའི་དམིགས་རྒྱུན་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་ཟག་བཅས་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ད་ལྟར་བ་རྣམས་
 ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དུས་གསུམ་དང་དུས་ཀྱིས་མ་
 བསྐྱུས་པ་(ཡུལ་དུ་རུང་བ་)ཐམས་ཅད་དོ། །གལ་ཏེ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་དམིགས་
 པ་དེའི་ཆེ་དམིགས་པའི་རྒྱུན་དུ་རྩི་ལྟར་འགྱུར་ཞེན། དམིགས་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དང་རིས་འདྲ་བའི་
 སྤྱིར་དེ་དག་གྲང་དམིགས་པར་གཞག་སྟེ་དཔེར་ན་ཤིང་ལ་སོགས་པ་མི་སྤྲེག་པ་དག་གྲང་དེ་ལྟ་བུའི་རིས་དང་
 མཚན་ཉིད་འདྲ་བའི་སྤྱིར་བྱང་ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་འགའ་ཞིག་གིས་མ་དམིགས་གྲང་འགའ་
 ཞིག་གིས་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ན་འདུས་
 མ་བྱས་གྲང་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་འདྲུས་མ་བྱས་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་སྦྱེད་པའི་དོན་
 བྱེད་ལུས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲེལ་བ་ནི་འདུས་མ་བྱས་དེ་དག་དངོས་པོར་ཐལ་བ་འདོད་པར་བྱེད་
 མོད་ཀྱི་འོན་གྲང་དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་སྦྱེད་ན་ཏྲག་ཏུ་སྦྱེད་པའོ། །ཡང་ན་ནམ་ཡང་མི་སྦྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཏྲག་པའི་དངོས་པོར་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །རིས་འགའ་སྦྱེད་པ་དང་མི་སྦྱེད་པ་ནི་རིས་འགའ་བ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་མི་ཏྲག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་དོ། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ནི་དོ་བོ་མེད་པའི་སྤྱིར་
 དམིགས་པའི་ཡུལ་ཙམ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྦྱེད་པའི་རྒྱུན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་པ་ཉིད་ལེགས་པ་
 ཡིན་ནོ། །སྒྲར་སྦྱོས་པའི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་(བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཕན་འདོགས་པས།)བདག་པོའི་
 རྒྱུན་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །འོ་ན་དམིགས་རྒྱུན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། བདག་རྒྱུན་ཡང་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བྱང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། (བདག་རྒྱུན་ནི་རང་མ་གཏོགས་པ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཆོས་ལ་སོགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དམིགས་རྒྱུན་མིན་པའི་སྤྱིར་དང་།) དམིགས་རྒྱུན་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
 རང་རང་གི་ཡུལ་ཉིད་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ཡུལ་ནི་གཞན་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་
 ཐམས་ཅད་དམིགས་རྒྱུན་དུ་བརྗོད་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཅི་རིགས་པར་དམིགས་པར་
 བརྗོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་དམིགས་རྒྱུན་ནི་གང་དག་དམིགས་བཅས་དེ་དག་གི་རྒྱུན་ཡིན་གྱི་དམིགས་བཅས་
 མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། བདག་རྒྱུན་ནི་རང་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་
 པས་བྱང་པར་ཡོད་དོ། །མཚུངས་ལྡན་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དག་བདག་རྒྱུན་ཡིན་ཡང་དམིགས་རྒྱུན་མ་
 ཡིན་པའི་ཡང་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱུན་འདི་ནི་ལྷག་པ་ཡིན་པས་བདག་པོའི་རྒྱུན་
 རོ་^{༡༡}ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་ལ་ལྷག་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ནམ་ཡང་
 དམིགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་བདག་པོའི་རྒྱུན་ནི་ཡིན་པས་འདི་ལ་ལྷག་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །

ཡང་ན་ལྷག་པའི་རྒྱན་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡིན་ནོ་^{༡༡} ཞེས་བཤད་དོ། རྒྱན་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྒྱུའི་རྒྱན་ལ་རྒྱ་ནམ་པ་ལྷ་ཡོད་པ་ལས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་པོ་དག་ནི་འབྲས་བུ་འགག་པ་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དེ། (ཡན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།) སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགོ་དང་ནམ་སྒྲིལ་གྱི་རྒྱ་གསུམ་པོ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་པ་ལ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། རྒྱུའི་རྒྱན་དེ་ལས་གཞན་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་དང་དམིགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་པོ་དག་ནི་རྒྱུའི་རྒྱན་ལ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་དེ་ལས་བསྒྲག་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱན་ནི་སྐབས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་པ་མ་འོངས་པ་དང་། དམིགས་རྒྱན་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནམས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་འགག་པ་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟ་^{༡༢} བ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་འདས་མ་འོངས་(དང་འདུས་མ་བྱས་)པ་ལ་མི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དམིགས་རྒྱན་ད་ལྟར་བས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། (དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་བཤམ་ཡང་ན།) བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བས་འདས་མ་འོངས་ཀྱང་ད་ལྟར་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའའང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བར་མཛོན་ནོ།

མདོ་སྡེ་བ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་དུས་མི་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ད་ལྟར་བ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ནམས་ཐམས་ཅད་སྤར་ཡོད་ཡིན་^{༡༣} ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། འཛིན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་དག་པའི་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་འདྲ་རྒྱ་དེ་དག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཚོགས་པ་ལྷ་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱི་མ་དག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་རྣམས་པ་ལྷ་ཅན་དུ་འདྲ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། ཡན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་གསུངས་པ་ནི་རྒྱན་ལ་ལྷོས་ནས་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་རྩལ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། འཛིན་ནི་སེམས་མེད་ལས་འངས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་ལ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་དེ་དག་ཀུན་འགོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དུས་མཉམ་པའི་སེམས་ལས་ནི་མ་བྱུང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤར་མ་ན་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། འདྲ་པོ་དུས་མཉམ་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་ན་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་མ་བྱུང་ན་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། མདོ་ལས་ཀྱང་། འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཚོགས་འདི་དག་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ། སེམས་ལ་བརྟེན་བ། སེམས་ལས་སྐྱེས་པ་དག་ཡིན་ནོ་^{༡༤} ཞེས་གསུངས་

པ་དང་འགལ་ལོ།

གང་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་མ་འགགས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལས་བྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་སེམས་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་འཁོར་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞིའི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ་དེ་ལྷན་ནའང་དེ་རྒྱུ་ཆུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ནི་ཚར་བ་ལ་སོགས་པ་དུས་མཉམ་དུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱི་མ་རྣམས་ལ་འང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སེམས་སྐྱེ་ན་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་ཚད་བ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། མ་ཚད་མེད་རྒྱུ་དེ་ལས་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་སྒྲིག་པར་འགྱུར།^{༡༧} །ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ནི་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདས་མ་འོངས་ལ་དམིགས་པ་ནི་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་དམིགས་རྒྱུ་མ་ཡིན་ལ། གང་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་དམིགས་བྱེད་དང་དུས་མཉམ་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་ལེགས་སོ། །

བདག་རྒྱུན་ནི་(བྱ་བ་དང་བཅས་པར་མ་རེས་ཤིང་)གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྒྲིབ་པའི་ངོ་བོར་གནས་པས་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བཤད་དོ། །འོན་འདུས་བྱས་དག་^{༡༨} རྒྱུན་བཞི་ག་ལས་སྐྱེ་འཇུག། འོན་ཏེ་རེ་རེ་ལས་སྐྱེ་ཞེ་ན། རྒྱུན་བཞི་པོ་ཡིས་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །(རྒྱུན་རྒྱུན་ནི་རྒྱ་ལྷ་ཅི་རིགས་ལ་སོགས།) རི་བོང་གི་རྩེ། རྣམ་མཁའི་མེ་ཏྲག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱང་ཁ་ཅིག་གིས་རི་བོང་དང་རྩ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་ཡང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ཅིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དང་མཚན་མ་རྩལ་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་འོ་ཞེས་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་དམིགས་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་འོ་བྱིན་ཅི་ལོག་ནི་དམིགས་རྒྱུན་ལས་མི་སྐྱེ་འོ་ཞེས་འདོད་དེ་དེ་ཉིད་ལེགས་སོ། །དམིགས་རྒྱུན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་པོ་དག་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། (རྒྱུན་རྒྱུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་ས་མཚུངས་པའི་དགེ་བའི་ལུང་པོ་ལྷ་འཇུག་བཞིའོ།) འདི་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་སེམས་གྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་ལ་བཞགས་བྱེད་པས་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པའི་རྒྱུན་ལས་ནི་མི་སྐྱེ་སྟེ། དམིགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པས་གཟུགས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མི་འདོད་ཀྱི་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་

པ་འག་འཁྱིལ་ལ་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་འདོད་དེ། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་
མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པ་བཅའ་སྟོན་པའི་བྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་བཞི་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པས་
རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་མ་
ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པར་མ་བཟོད་དོ། །དེའི་བྱིར་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་
སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པར་ལས་ཀྱི་མཐུས་སྐྱེ་བའི་བྱིར་བསྟན་བཙུག་ལས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་
པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་མིན་པར་མི་འབྱུང་ངོ་^{༡༧} ཞེས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་འདུ་ཤེས་
མེད་པ་འཕངས་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཅན་ཡིན་ན་ཅིའི་བྱིར་གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཞེས་བཤད་
ཅེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པས་སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་མ་བཟོད་དོ། །དེས་ན་འདི་ནི་མདོ་བྱི་མར་བསྐྱེད་པའི་^{༡༨} ཞེས་བཤད་དོ།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་ལས་གཞན་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་
དང་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རྒྱུའི་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། མཚུངས་པ་དེ་མ་
ཐག་པ་དང་དམིགས་རྒྱུན་ལས་ནི་མི་སྐྱེ་སྟེ། མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་སྟོམས་འཇུག་
གཉིས་ཀྱང་(མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་)མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན། སྟོམས་འཇུག་སེམས་མེད་དུ་འདོད་པ་
དག་ལ་ནི་སྟོན་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། གལ་ཏེ་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་མཚུངས་པ་དེ་མ་
ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་པ་དག་གིས་སྟོམས་འཇུག་སེམས་དང་བཙས་པར་
འདོད་པ་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་ན་དམིགས་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན། དགས་གཞི་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདིར་ནི་བཀག་པའི་ངོ་བོ་ལ་བཟོད་ལ། དེ་ནི་
དམིགས་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

འོ་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བཀག་
པ་དང་ལྷན་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་བྱིར་དེ་སྐྱེད་བཟོད་དོ། །འོན་ཀྱང་བྱེད་བྱས་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལྟར་
ན་འབྱུང་བཞི་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྟོམས་འཇུག་གི་སྟོར་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་བའི་
བྱིར་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དེ། མཚུངས་པའི་དོན་ཡང་རྒྱུན་
དང་རྒྱུན་ཅན་གཉིས་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པར་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །བྱེད་
བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་ལྷག་ཏུ་གཏིག་པ་ལས་འགོ་བ་འདི་དག་སྐྱེ་བར་འདོད་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེས་
པ་སྟོན་པ་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་ཏུ་གཏིག་པ་གཅིག་སུ་དང་། གུངས་ཅན་པ་གཅིག་པོ་ཏུ་གཏིག་པ་སུ་དང་། ལ་

ཅིག་གིས་རྒྱལ་ཕྱན་ཏྲག་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་ཏྲག་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་མོད་གྱི་འོན་
ཀྱང་དེ་དག་ལས་ནི་འགྲོ་བ་འདི་དག་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། དུས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སོགས་ཞེས་
བྱ་བ་ཡུལ་རེས་འགའ་བ་དང་། རྩིས་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་དབང་ཕྱུག་ཏྲག་པ་དེ་འགྲོ་
བ་འདི་སྐྱེད་བྱེད་ཉིད་དུ་ཏྲག་ཏུ་གནས་ན་ནི་རྩིས་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་དུས་ཏྲག་ཏུ་འབྱུང་བར་
འབྱུང་བ་འདི་རེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཏྲག་ན་ནི་འགའ་ཡང་གང་དུ་ཡང་ནམ་ཡང་མི་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དུས་དང་ཡུལ་དང་རྩིས་རེས་འགའ་བ་ཡིན་ན་ནི་མི་ཏྲག་པ་དང་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་
གི་མཚན་ཉིད་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཕྱུག་ཏྲག་པ་གཅིག་པུ་ཡིན་ཡང་དེའི་འདོད་པས་
འདི་ནི་སྟོན་ལ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་ །འདི་ནི་ཕྱིས་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་།

འདི་ནི་ཡུལ་འདིར་སྐྱེའི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ལ། རྩིས་འདི་སྐྱེའི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདུན་
པའི་ཕྱིར་རེས་འགའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། འོ་ན་ནི་འདི་དག་དབང་ཕྱུག་ལས་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པ་
མི་ཏྲག་པ་དུ་མ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབང་ཕྱུག་ཏྲག་པ་གཅིག་པུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་ཉིད་
དབང་ཕྱུག་ཡིན་ནའང་མི་ཏྲག་པ་དང་དུ་མར་ཐལ་བ་འདི་སོ་ན་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་དང་གཙོ་བོ་
ལ་སོགས་པ་ལའང་སྐྱར་བར་བྱའོ།

རྒྱུའི་རྒྱུ་(ནམ་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ་བ)འི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཡིན་
ན་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་རྣམས་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ་རིས་མཐུན་སྡེ་མས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་ན་སྐལ་མཉམ་
དང་། (གཞན་གསུམ་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་)དུས་མཉམ་པ་དག་ནི་པན་ཚུན་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་
བ་དག་གིས་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་(བདག་རྒྱུན་ཅུས་ནས་)སྐྱེད་ན་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ་ཁོ་ན་རྣམས་པ་ལྟ་
བྱེད་དོ། །རྣམས་པ་ལྟ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། སྐྱེད་ཕྱིར་རྟོན་ཕྱིར་གནས་ཕྱིར་དང་། རྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་འཕེལ་བྱེད་
ཕྱིར་¹⁹⁰ཞེས་པ་དང་། གང་སྟེལ་གྱིས་དེའི་ཚིག་རྒྱུ་པ་སྡེ་མ་གཉིས་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ། སྐྱེད་རྩིས་མཐུན་རྟོན་
དང་ནི། རྒྱན་མི་ཆད་དང་འཕེལ་བ་ལས་གསུངས་ཏེ།¹⁹¹ འབྲས་ བུའི་གཟུགས་སྡེ་མ་གྲུབ་པ་གསུང་དུ་
སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལས་སྟོབ་མ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་རྒྱན་རྣམས་རྩིས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། རི་མོའི་ཕྱིག་པ་བཞིན་རྒྱན་གནས་པའི་གཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་ཀྱི་ཁ་བསྐྱངས་ལྟར་རྒྱན་མི་ཆད་
པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་
རྣམས་ཀྱང་བསྐྱེད་ན་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་ཟེན་གནས་པ་དང་། གནས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་
གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་རྣམས་པ་ལྟ་བུ་པོ་དེ་དག་ནི་བྱེད་རྒྱུའི་བྱེད་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འབྱུང་

བ་ལས་གྲུང་པའི་བྱེད་པའི་རྒྱ་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྲུང་ཡང་
ཡན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀྱན་འགོ་མ་ཡིན་པ་དང་། མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ་དང་། འབྲུང་བ་
དག་ནི་དགེ་མི་དགོར་འབྲུང་བ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲུང་བ་ལས་གྲུང་པའི་གཟུགས་(ཀྱིས་འབྲུང་གྲུང་)ཡན་
ཚུན་ཏུ་སྤྲིད་ན་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་སྐལ་མཉམ་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་རྣམ་པ་གསུམ་བྱེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་རོ།།

དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་ནི་(འབྲུང་བཞི་ཆོགས་པ་གཅིག་ལས་སྤྲེ་བས་)བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་
སྒྲོམ་པའི་སྤྲོད་བ་བདུན་པོ་དག་ཡན་ཚུན་ཡིན་གྱི་གཞན་(ཆོགས་པ་ཐ་དད་པས་བསྤྲེད་ནས་མིག་སོགས་དང་དེའི་ཡུལ་ལ་
དང་སོ་ཐར་སོགས།)ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྐལ་མཉམ་ནི་དགེ་བའམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རིས་མཐུན་ལྷ་
མས་ཕྱི་མ་སྤྲིད་པའི་ཆོའོ། །རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ནི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་
དགེ་བ་(འི་ལུས་དག་གིས་ལས།)དག་གིས་མཐོ་རིས་དང་རན་སོང་གི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་(མིག་སོགས་དང་།)
ལུས་སྤྲེད་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་(འི་རྒྱུན།)འབྲུང་བ་ལས་གྲུང་པ་དེ་ཡིན་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་རྣམ་པ་
གཅིག་པ་ཉིད་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་(ལུས་དག་གི་ལས།)རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་
མི་དགེ་བ་དག་གིས་སྤྲེ་བ་ཕྱི་མའི་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲེས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་འབྲུང་བ་སྤྲེས་པ་
ཡིན་ནོ། །བྱེད་རྒྱུའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་བྱེད་ཟག་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཉག་ཏུ་མི་བགྲང་དོ་ཞེས་འགྲེལ་བ་
ལས་འབྲུང་རོ། །(བདག་རྒྱུན་ནི་རྟོགས་སྤྲེ་བས་མ་བཤད་དོ། །)དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་རྒྱས་པར་སྤྲོན་པ་ནི་འདོད་པའི་
ཁམས་ཀྱི་ཡིད་དེ་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བཅས་པ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་དང་མ་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྤྲེ་བཞི་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་
པའི་ཁམས་དག་ན་ནི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལས་གཞན་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ཟག་མེད་ལ་ནི་སྒོ་བ་པ་དང་
མི་སྒོ་བ་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ།།

དེ་དག་གང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གང་འབྲུང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ནི་ཆོ་དྲུག་གམ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་དང་། ས་མཚུངས་པ་དང་། སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། (སྒྲོམས་འཇུག་)ལས་
ལྷང་བ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བ་དང་། སྒྲོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཆོ་(དྲུག་ལས་དང་
པོ)འོ། །དེ་ལ་རྒྱན་གྱི་ཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིས་འདྲ་བ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྲུང་བའི་དུས་ཏེ། དེ་ནི་དགེ་བ་ལས་
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་རིས་འདྲ་བ་འབྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །ས་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་(གཉིས་པ་)ནི་(རིས་མི་མཐུན་ཀྱང་)འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་འདྲ་བ་སྟེ། དེར་ནི་རང་གི་ས་པའི་དེ་མ་ཐག་
པར་རང་གི་ས་པའི་འདོད་པའི་རྒྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྲུང་རོ། །སྒྲོམས་
པར་འཇུག་པའི་ཆོ་(གསུམ་པ།)ནི་འོག་མའི་དགེ་བ་སྒྲོར་བྱུང་ལས་གོང་མའི་དགེ་བ་སྒྲོར་བྱུང་དང་། ཟག་མེད་

གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་(བཞེ་པ།)ནི་གོང་མའི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་དང་ཟག་
མེད་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འོག་མའི་དགེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་འདོད་པའི་དགེ་བ་གཉིས་ཀྱང་དང་། ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་ངེས་སོ། །སྦྱུལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ནི་དགེ་དང་
རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་གི་རྗེས་སུ་འདོད་པའི་སྦྱུལ་སེམས་
དང་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱུལ་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ་། །སྦྱུལ་པ་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་ནི་སེམས་
གཉིས་པོ་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་འགྱུར་ཏེ། སྦྱུལ་པ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་
གཏན་ཀྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྦྱུལ་པ་ལས་འཇུག་པ་ནི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བ་དང་།
སྦྱུལ་པ་ལས་ལྷང་བ་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆེ་ལོགས་སུ་མ་བཤད་དོ་ཞེས་འདོད་མོད་ཀྱི་
ལོགས་སུ་བྱས་ཏེ་ཆེ་བརྒྱད་དུ་བྱས་ན་འཇུག་པ་བདེ་བར་སྦྱང་ངོ་། །(དེ་ཡང་དགེ་བ་ལས་གོང་འོག་གི་ཉོན་མོངས་འབྱུང་
བ་ནི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་འདོད་པའི་སྦྱུལ་སེམས་ཁོ་ན་འི་
རྗེས་སུ་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཡིད་བྱེད་གསུམ་ཀྱི་ཏེ། ཆོས་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་དང་། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་
གི་སྤྱི་ཡིད་བྱེད་དང་། རྣམ་ཐར་ཟད་པར་ཟེལ་གཞོན་མི་སྟག་པ་ཆད་མེད་སོགས་ནི་ཡང་དག་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མིན་པས་དེ་དག་ཡིད་བྱེད་
ནི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དེ། དེ་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཟག་མེད་ལ་འཇུག་ལྷང་བྱེད་དོ། །མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲ་བོ་ཅོ་མ་ཐོབ་པའི་
ལྷང་སེམས་ནི་གོམས་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་པའམ། འདོད་པའི་ས་པ་ཡིན་ལ། ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་པའམ།
མིད་ཅེར་སྦྱེས་པ་ཡིན་ན། མིད་ཅེར་ས་པས་ལྷང་ངོ་། །ས་ལྟོག་མ་རྣམས་སུ་ནི་ལྷང་སེམས་རང་གི་ས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གཞན་གྱི་ས་པ་ནི་སྦྱོར་
བཞོན་ནས་བསྐྱབ་དགོས་ལ། རང་གི་ས་པ་ནི་རང་གིས་འབྱུང་བས་སོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལའང་འདོད་པ་ན་ཐོས་བསམ་དང་སྦྱེས་ཐོབ་སྟེ།
གསུམ་ཡོད་ལ། གཟུགས་ན་ཐོས་སྒྲོམ་དང་སྦྱེས་ཐོབ་གསུམ་མོ། །གཟུགས་མེད་ན་སྒྲོམ་སྦྱེས་གཉིས་སོ། །དེ་དག་ལས་སྦྱེས་ཐོབ་གསུམ་
མ་གཏོགས་པ་ལྷའི་རྗེས་སུ་འཕགས་ལམ་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྦྱོར་བ་རག་ལས་པས་སོ། །ལམ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་གསལ་བས་འདོད་
སེམས་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེས་ན་དེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ལྷང་སེམས་ཀྱང་བྱེད་ལ། ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱིས་གཟིར་བའང་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དོ། །གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱེས་ཐོབ་ནི་མི་གསལ་བས་དེ་དང་མི་མཚུངས་སོ། །) ཉིང་
མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་(ལྷ་པ་)ནི་འཆི་སྤྱིད་ནས་བར་སྤྱིད་དང་(ནས།)སྦྱེ་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྟེ། དེ་
ཡང་འཆི་སེམས་ནི་ཟག་མེད་གཉིས་དང་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་བཟོའི་གནས་པ་དང་སྦྱུལ་སེམས་མ་གཏོགས་
པ་རང་གི་ས་པའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་དང་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་ནམ་སྤྱིན་སྦྱེས་དང་
སྦྱོད་ལམ་པ་རྣམས་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། སྦྱེས་སེམས་ནི་སྦྱེ་བའི་སྤྱིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་པ་དང་།
འཆི་འཕོ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱན་ཞེས་འབྱུང་བས་གང་དུ་སྦྱེས་པའི་ས་པ་དེའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ས་འོག་མ་ནས་གོང་མར་སྒྲེ་བའི་འཆི་སེམས་ནི་དགེ་བ་སྒྲིམ་ཐོབ་དང་མ་བསྒྲིམ་ལ་
 ལུང་མ་བསྟན་ནམ་སྒྲིན་སྒྲིམ་དང་སྒྲོད་ལམ་པ་ཡིན་ལ། སྒྲིམ་སེམས་ནི་བསྒྲིམ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་
 ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མ་མིན་ཞེས་འབྱུང་བས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མར་སྒྲེ་བ་
 མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྒྲེ་བའི་འཆི་སེམས་ནི་
 དགེ་བ་སྒྲིམ་ཐོབ་དང་བསྒྲིམ་པ་དང་མ་བསྒྲིམ་པ་ནམ་སྒྲིན་སྒྲིམ་དང་སྒྲོད་ལམ་པ་ཅི་རིགས་ཡིན་ཞིང་།
 སྒྲེ་སེམས་ནི་འདོད་པར་སྒྲེ་ན་མི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིམ་པ་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་ལ། ཁམས་གོང་མ་དག་ཏུ་
 སྒྲེ་ན་བསྒྲིམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ས་ནས་རང་གི་ས་རུ་སྒྲེ་ན་འཆི་སེམས་ནི་དགེ་བ་སྒྲོར་བྱུང་དང་
 སྒྲུལ་སེམས་དང་བཟོའི་གནས་པ་མ་གཏོགས་པ་རང་ས་ན་གང་ཡོད་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། སྒྲེ་སེམས་ནི་
 འདོད་པ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིམ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། གོང་མ་ན་བསྒྲིམ་པ་ཁོ་ན་
 ཡིན་མོད་ཀྱི་འདི་ལ་ནི་སྒྲིམ་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མེད་དོ། །ཟག་མེད་གཉིས་ནི་འཆི་བ་དང་སྒྲེ་བའི་སེམས་
 གཉིས་ཀར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སྲིད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་
 གཟེར་བའི་ཆོ་(དུག་པ་)ནི་ཉོན་མོངས་འོག་མའི་དག་གཅིག་ཀྱང་ཞེས་འབྱུང་བས་གོང་མའི་བསྒྲིམ་ལ་ལུང་
 མ་བསྟན་ལས་འོག་མའི་དགེ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་
 པའི་ཆོ་འདོད་པའི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་
 པའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྒྲོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བའོ། །(དག་དང་རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་གཟུགས་ཀྱི་
 དགེ་བ་སྒྲོར་བྱུང་དང་སྒྲུལ་སེམས་རང་ཉིད་ལས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་འབྱུང་བ་སྒྲུལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་དང་། འདོད་གཟུགས་
 ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་ལས་ཀྱང་སྒྲུལ་སེམས་རང་ཉིད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྒྲོར་བྱུང་འབྱུང་བ་སྒྲུལ་པ་ལས་ལྡང་བའི་ཆོ་གཉིས་སྟོམས་པར་
 འཇུག་ལྡང་གི་ཆོར་བསྟུས་ནས་ཆོ་དུག་ཏུ་ཁ་ཅིག་འཆད་མོད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བྱས་ཏེ་ཆོ་བརྒྱད་དུ་བྱས་ན་འཇུག་པ་བདེ་བར་སྒྲུང་ངོ་། །)

དོན་དེ་དག་སྟོ་ལ་བཞག་ནས་སེམས་གང་གི་རྗེས་ཐོགས་སུ་སེམས་གང་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ནི་འདོད་
 པའི་སེམས་དགེ་བ་ལས་ནི་རྗེས་ཐོགས་སུ་སེམས་དགུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་(འདོད་པའི་དགེ་བ་)དང་ས་མཚུངས་
 པའི་ཆོ་ནི། (ཆུ་ཤོག་ཞན་གསུམ་སྟེ།) རང་གི་ས་པ་བཞེ་འབྱུང་ལ། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་དགེ་
 བ་སྒྲོར་བྱུང་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྒྲོར་བྱུང་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་དང་། (གཟུགས་དགེ་སྒྲོར་བྱུང་ནི་དང་པོའི་
 ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའི་ཞེས་བྱས་སྟེ།) ཁ་ཅིག་ཐོད་ཀྱི་ཆོ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་ཞེས་སོ། །ཟག་མེད་གཉིས་ནི་
 སྒྲར་ཐོབ་ཟེན་འབྱུང་གི་གསར་པ་མ་འབྱུང་ངོ་། །) ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བའི་ཆོ་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྒྲིམ་ཐོབ་ལས་ཁམས་
 གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྒྲིམ་པ་གཉིས་སོ། །

གལ་ཏེ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་དགེ་བའི་རྗེས་སུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་འཕང་

འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་དེ་ལྟ་ན་བཅུ་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་དགོ་བ་ལས་ནི་གཟུགས་མེད་ལ་
སྟོམས་པར་མི་འཇུག་སྟེ། རིང་(རྟོན་ལ་སྐྱེས་པ།)བ་ཉིད་བཞིས་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྟོན་རིང་བ་ནི་
གཟུགས་མེད་པའི་རྟོན་གྱིས་འདོད་པའི་སྐྱུ་ལ་སེམས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པས་སྟོམས་
འཇུག་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྟོན་གྱི་རྟོན་དུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། (ཡང་ན་འདོད་པའི་སེམས་ནི་གཟུགས་
མེད་གྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྟོན་དུ་མི་སྲིད་པས་རྟོན་རིང་བའོ།) རྣམ་པ་རིང་བ་ནི་འདོད་པ་ལ་རགས་པ་དང་དེ་ལ་
ཞེ་བའི་རྣམ་པར་མི་ལྟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་པ་རིང་བ་ནི་(དེས་འོག་ས་ལ་དམིགས་མི་རྣམས་པས།)དེས་འདོད་པ་
ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉེན་པོས་རིང་བ་ཉིད་ནི་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་དེས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་(ཉིདའི་
འདོད་པ་ཡུལ་མིན་པས་སྟན་དབྱང་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་)རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་སྐྱུ་ལ་སེམས་
མཛོན་དུ་བྱེད་པས་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་རགས་པ་དང་གཟུགས་མེད་ལ་ཞེ་བའི་རྣམ་
པར་ལྟ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེས་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
འདོད་པའི་དགོ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ནས་གཟུགས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ནའང་བར་དུ་བསམ་གཏན་
གྱི་སེམས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་དང་། མ་བསྐྱིབས་ལུང་
མ་བསྟན་དང་། གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དང་འདོད་པའི་དགོ་བ་ལ་ནི་རྒྱ་འབྲས་སུ་
ཁྱུར་པའི་ཆོ་དུག་པོ་དེ་དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་དགོ་བའི་སེམས་དེ་ནི་སེམས་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་
ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆོ་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བ་ན་དགོ་བ་
སྐྱེས་ཐོབ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པས་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱར་བྱུང་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་དང་།
སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པའི་སེམས་ལས་སོ། (དེ་ཡང་གོང་
མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་འོག་མའི་དགོ་བ་བཟང་བས་སོ།) དེ་ཡང་འདོད་པའི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་གསལ་བའི་
ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་དང་ཟག་མེད་གཉིས་དང་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྷང་སེམས་སུ་འགྱུར་
བ་སྲིད་པས་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་འདོད་པའི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་ཀ་འབྱུང་ངོ་།

འདིར་ས་མཚུངས་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་དགོ་བ་ལས་མ་བསྐྱིབས་པ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ནི་སྐྱུ་ལ་
སེམས་ལས་གཞན་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་སྐྱུ་ལ་སེམས་ནི་དག་དང་རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་
བས་རང་ཉིད་དང་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་གི་འདོད་པའི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་
རྣམས་ལས་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་སུ་རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆོའི་སྐབས་སུ་འང་
ཤེས་པར་བྱའོ།

གཞན་དག་མི་འབྱུང་བ་ནི་ཆོ་དུག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་མི་

དགེ་བའི་སེམས་ནི་ཟག་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་པོ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ་(གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་དྲུག་པོ་གང་ལས་གི་ཡང་འདོད་པར་མཚམས་སྦྱར་བ་མི་འགལ་བས་སོ་དེ་ཡང་།)རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆོ་སྤྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆོ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནས་གི་འཕོས་ནས་འདིར་སྟེ་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་སྤྱལ་སེམས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་མ་གཏོགས་པ་ལ་འཆི་སེམས་སྤྱིད་པས་དེ་དག་གི་སེམས་གསུམ་གསུམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་གཉིས་དང་ནི་ཆོ་དྲུག་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ལས་ནི་(རང་གི་ས་པ་)བཞི་(ཁོ་ན།)འབྱུང་སྟེ་རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་སྤྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་དག་གོ། (མི་དགེ་བ་ནི་ས་གོང་མའི་དགེ་བའི་སྦྱོར་བར་མི་སྤྱིད་ལ། དེ་མ་སྤངས་པར་ས་གོང་མའི་སྟེ་བའི་སེམས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་།)གོང་མའི་སེམས་དྲུག་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། མི་དགེ་བ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་སེམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་དགེ་བ་ལས་གོང་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་མི་སྤྱིད་པ་དང་། རྒྱན་མི་གཅིག་པ་དང་། ས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་རི་ལྟར་འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་སེམས་བཅུའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་བཞི་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་བཅུའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་བཞི་འབྱུང་བར་གཤམ་པར་བྱའོ།།

འདོད་པའི་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ནི་སེམས་ལྔ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། སྤྱལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་སྤྱལ་སེམས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་དེ་ལས་ནི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་(ལྔ་པོ་དེ་ཉིད་དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེབས་པ་གཉིས་ཏེ་)བདུན་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་སྤྱལ་པ་ལས་ལུང་བ་ན་བསམ་གཏན་ལ་མ་ཞུགས་པར་སྤྱལ་སེམས་ལས་ལུང་བ་མེད་པས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་། འདོད་པ་ནས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་ན་འདི་དག་ལ་གནས་པ་ལ་འཆི་བ་དང་གི་ནས་གོང་དུ་སྟེ་བ་སྤྱིད་པས་འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲོད་སྟེ་དང་སྦྱོད་ལམ་པ་གཉིས་ལས་ཁམས་གོང་མ་དེ་དག་གི་བསྐྱེབས་པ་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་སེམས་དགེ་བ་ལས་ནི་(གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་མ་གཏོགས་པ་)སེམས་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་མ་བསྐྱེབས་པ་གསུམ་ག་དང་། སྟེ་ཐོབ་ལས་སྤྱལ་སེམས་ལས་གཞན་གཉིས་དང་། བསྐྱེབས་པ་ནི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། སྦྱོམས་འཇུག་ལས་ལུང་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་ལས་འདོད་པའི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། སྤྱལ་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་ལས་འདོད་པའི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་

སྤྱུལ་སེམས་ཁོ་ན་དང་། ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེས་ཐོབ་ལས་འདོད་པའི་མི་དག་བ་དང་
 བསྐྱེབས་པ་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེས་ཐོབ་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱེབས་པ་དང་། སྟོམས་པར་
 འཇུག་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དག་བ་སྒྲོར་བྱུང་དང་ཟག་མེད་དག་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གཅིག་པུ་ནི་འབྱུང་བ་མེད་དེ། དེ་དག་ཆེ་དྲུག་
 གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་སེམས་དག་བ་དེ་ནི་(གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྐྱེབས་པ་དེ་དང་
 འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་)སེམས་དགའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་
 བ་(དག་བ་)སྒྲོར་བྱུང་ནི་སྤྱུལ་སེམས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ལ། སྒྲེས་ཐོབ་ནི་གཞན་(རྣམ་སྤྲིན་དང་སྒྲོང་ལམ་པ་)གཉིས་
 ལས་འབྱུང་བས་རང་གི་གསུམ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་འདོད་པའི་དག་བ་སྒྲོར་བྱུང་ལས་གཟུགས་
 ཀྱི་འང་སྒྲོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། སྤྱུལ་པ་ལས་ལྷང་བ་ན་འདོད་པའི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་སྤྱུལ་སེམས་ལས་
 གཟུགས་ཀྱི་སྒྲོར་བྱུང་དང་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དག་བ་སྒྲོར་བྱུང་(ལས་)དང་། ཟག་
 མེད་གཉིས་ལས་(གཟུགས་དག་)སྒྲོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། (གཟུགས་མེད་ཀྱི་)སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་
 གཟེར་བ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱེབས་པའི་རྗེས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་
 པའི་མི་དག་བ་དང་། བསྐྱེབས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས་ནི་མི་
 འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་དང་ཆེ་དྲུག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་ན་སྒྲོང་པའི་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ནི་སེམས་(འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་
 གཉིས་ཟག་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པ།)བརྒྱད་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་(དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གི་བ་གོང་དུ་མི་སྒྲེ་ལ།
 ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཟག་མེད་ལས་ལྷང་བ་མི་མིད་པས་སོ་དེ་ལ།) དང་ས་མཚུངས་པ་ན་སྤྱུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་
 གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བ་ན་འདོད་པའི་དག་བ་སྒྲེས་ཐོབ་དང་། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་
 བསྟན་སྒྲོང་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྤྲིན་སྒྲེས་གཉིས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་པ་དག་བ་སྒྲོར་བྱུང་མ་གཏོགས་
 པ་(འི་འཆི་སེམས་)གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་ཟག་
 མེད་གཉིས་ལས་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྤྱུལ་པ་བཞེན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་ལས་
 ནི་སེམས་(རང་གི་གསུམ་འདོད་པའི་དང་པོ་གསུམ་དང་།)དྲུག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་སྤྱུལ་སེམས་མ་
 གཏོགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བ་ན་འདོད་པའི་མི་དག་བ་དང་
 བསྐྱེབས་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བ་ན་འདོད་པའི་དག་བ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྤྱུལ་པ་བཞེན་ནོ། །

གཟུགས་ན་སྒྲོང་པའི་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་རྒྱུན་གྱི་ཆེ་སྤྱུལ་སེམས་ནི་རང་ཉིད་

ལས་འབྱུང་ལ། སྟོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲེས་ནི་སྦྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་ཕན་ཚུན་དང་། ས་མཚུངས་
 པ་ན་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལ་མ་བསྐྱེད་པ་པ་གསུམ་ག་དང་། སྒྲེས་ཐོབ་དང་བསྐྱེད་པ་ལས་ནི་སྦྱལ་སེམས་
 ལས་གཞན་གཉིས་པོ་འབྱུང་བས་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་ལས་འབྱུང་གི་གཞན་དག་ལས་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། ཆོ་
 འུག་གམ་བརྒྱད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འབྲད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱེད་པ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
 སེམས་དེ་ལས་ནི་(རང་གི་ས་པ་གསུམ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་)སེམས་རྣམ་པ་དུག་
 འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་སྦྱལ་སེམས་རང་ཉིད་ལས་དང་། སྟོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲེས་ཕན་ཚུན་དུ་འབྱུང་
 བ་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྟོད་ལམ་པ་དང་
 རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲེས་གཉིས་ལས་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་བསྐྱེད་པ་
 པའོ། །གཞན་དག་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྦྱ་མ་བཞེན་ལོ། །རི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱེད་པ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་
 ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་དུག་འབྱུང་བར་བཞད་པ་ལྟར་གཟུགས་མེད་པའི་མ་བསྐྱེད་པ་ལུང་དུ་མ་
 བསྟན་པའང་དེའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་ནི་རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆོ་རང་གི་ས་པ་གསུམ་ཁོ་
 བ་ལས་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ནི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲེས་ལས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་
 གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆོ་རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲེས་རང་ཉིད་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་དགེ་
 བ་སྒྲེས་ཐོབ་ཁོ་ན་དང་བསྐྱེད་པ་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་སྟེ་དུག་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ལས་ནི་(འདོད་པའི་དགེ་བ་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་
 བོར་བས་)སེམས་དགུ་དག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་ཕན་ཚུན་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་དགེ་བ་
 གཉིས་ཀ་ལས་བསྐྱེད་པ་མ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། སྒྲེས་པར་འཇུག་པ་
 བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་ཟག་མེད་གཉིས་དང་། (ཟག་མེད་སྟོབ་པ་ནི་སྒྲེས་ལམ་མོ།) སྒྲེས་པར་འཇུག་ལས་ལུང་བ་ན་
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྒྲེས་ཐོབ་ཁོ་ན་ལས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་
 བསྐྱེད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ནི་(རང་ས་གསུམ་གཟུགས་དགེ་ཟག་མེད་
 གཉིས་ཉི)སེམས་དུག་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་དགེ་བ་གཉིས་ཕན་ཚུན་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་
 བསྐྱེད་པ་ལས་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། མ་བསྐྱེད་པ་རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲེས་ལས་དགེ་བ་སྒྲེས་ཐོབ་ཁོ་ན་འབྱུང་
 བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། སྒྲེས་པར་འཇུག་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་གཟུགས་
 མེད་ཀྱི་འད་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། སྒྲེས་པར་འཇུག་ལས་ལུང་བ་ན་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཟུགས་མེད་
 ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་མེད་པའི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ལས་ནི་(རང་ས་གསུམ་འོག་གི་ཉན་མོངས་
 ཅན་གསུམ་དག་བསྐྱར་བྱུང་སྟེ།)སེམས་བདུན་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་
 མཚམས་སྐྱོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་དང་། འདོད་པའི་ཉན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། སྟོམས་འཇུག་
 ཉན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་དག་བསྐྱར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་གཟུགས་
 མེད་པའི་བསྐྱབས་པ་ལས་བདུན་འབྱུང་བ་ལྟར་བསྐྱབས་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་(འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉན་མོངས་ཅན་
 གསུམ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་པོར་བ།)བདུན་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་
 མཚམས་སྐྱོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དག་བསྐྱབས་ཐོབ་དང་། འདོད་པའི་དག་བསྐྱབས་ཐོབ་དང་། འདོད་གཟུགས་
 ཀྱི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ནམ་སྟེན་སྟེས་དང་སྐྱོར་ལམ་པ་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་
 པའི་སེམས་ནི་བཞི་ལས་འབྱུང་སྟེ། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དག་བསྐྱོར་བྱུང་གསུམ་པོ་
 ཁོ་ན་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆོ་སློབ་པ་རང་གི་འཇུག་ཐོགས་སུ་སློབ་པ་རང་ཉིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་པའི་
 སེམས་དེ་ལས་ནི་ལྔ་འབྱུང་སྟེ། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྔ་བ་ན་འདོད་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་གསལ་བས་སྐྱེས་
 ཐོབ་དང་སྐྱོར་བྱུང་གཉིས་ཀ་འབྱུང་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ནི་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་ལྔ་
 སེམས་མ་ཡིན་པས་སྐྱོར་བྱུང་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་འབྱུང་བས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་དག་བསྐྱོར་བྱུང་གསུམ་དང་། རྒྱུན་གྱི་
 ཆོ་སློབ་པ་རང་ཉིད་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་སློབ་པ་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་འཇུག་ཐོགས་སུ་
 མི་སློབ་པ་ཟད་ཤེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

མི་སློབ་པའི་སེམས་ནི་ལྔ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དག་
 བསྐྱོར་བྱུང་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་དང་། སློབ་པ་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྗེས་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆོ་མི་སློབ་པ་
 རང་ཉིད་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སློབ་པ་དེ་ལས་ནི་སེམས་བཞི་དག་འབྱུང་སྟེ། སྟོམས་འཇུག་ལས་
 ལྔ་བ་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་དག་བསྐྱོར་ལྟར་འདོད་པའི་གཉིས་ཀ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོར་བྱུང་གཉིས་
 ཉིག་གསུམ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆོ་(ཟད་ཤེས་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ།)མི་སློབ་པ་རང་ཉིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
 ཉིད་ལྟ་ན་མི་སློབ་པ་ལས་སེམས་ལྔ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཉི། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོ་མི་སློབ་པའི་མཇུག་
 ཐོགས་སུ་སློབ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། ཉན་མོངས་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ནི་མི་སློབ་པ་ལས་མི་ཉམས་ལ།
 ཉན་མོངས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་ཉན་མོངས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་མ་ཐག་ཆེན་མིན་པའི་ཕྱིར།) དེ་ཉིད་
 ཀྱི་ཕྱིར་རྟེན་གྱི་དག་གིས་ཀྱང་མི་སློབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སློབ་པ་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་
 ཆོ་འདུན་ཉན་མོངས་པ་ཀུན་དུ་འབྱུང་བས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༡༩} ཞེས་བཤད་དོ།

འོན་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བསྐྱབས་པའི་སེམས་གསུམ་དང་བདུན་འབྱུང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་

པའི་ཉེས་པ་ནི་སྤང་དགོས་སོ།། (འོན་དེའི་མཆུག་ཐོགས་སེམས་བརྒྱད་འབྱུང་བར་ཐལ་དགེ་བ་གསུམ་མི་སྒྲོབ་པ་རང་ཉིད། དེ་ལས་ཉམས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་གསུམ། སྒྲོབ་པ་དང་བརྒྱད་འབྱུང་བས་སོ། ཞེན། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་སྒྲོབ་པ་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མི་འབྱུང་ཉེ་མི་སྒྲོབ་ལས་མ་ལངས་པར་ནི་མི་ཉམས་ལ། ལངས་པ་ན་དགེ་སེམས་ལས་ལངས་དགོས་པས་ཉོན་མོངས་དང་སྒྲོབ་པའི་བར་དུ་དགེ་བས་ཆོད་པས་ཕྱིར་རོ།།)

དེ་དག་ནི་སེམས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་བཤད་པའོ། །(སེམས་ཉི་ཤུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི།) ཡང་སེམས་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་ཉི་ཤུར་ཡང་བཤད་དོ། །རི་ལྟར་བྱས་ནས་ཤེ་ན། ཁམས་གསུམ་དུ་དགེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་(གཉིས་)སུ་སྤྱེ་ནས་(བཙུ་ལ།)བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྤྱད་རོ། །གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། སྤྱིས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། (སྤྱིས་ཐོབ་ནི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་སྒྲོབ་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བར་སྤྱིད་ཉིང་མཆོམས་སྒྲོབ་པའི་ཆོ་འཕོབ་ལ། གཟུགས་མེད་སྤྱི་སྤྱི་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྲོབ་པའི་ཆོ་འཕོབ་པའོ། སྒྲོབ་བྱུང་ནི་སྒྲོབ་པ་གོམས་པས་ཐོབ་པ་ཐོས་བསམ་སྒྲོབ་གསུམ་ཅི་རིགས་པ་ནི།) སྒྲོབ་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་བཙུ་ལ་ལས་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་ཁམས་ན་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ལུང་བསྟན་པ་མེན་པ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་རྣམ་པ་བཞིར་བྱེ་(ནས་བཙུ་བརྒྱུད་ཡོད།)པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྤྱིས་པ་དང་། (འགྲོ་ཉལ་སོགས་)སྒྲོད་ལམ་པ་དང་། བཟོའི་གནས་དང་། (སྤྱལ་པའི་ཕྱིར།) སྤྱལ་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་སྤྱད་རོ།།

དེ་ལྟར་ནའང་བཙུ་བརྒྱུད་དོ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཟོའི་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ན་བཟོའི་སེམས་ནི་མེད་དེ། (གཞལ་མེད་ཁང་དང་གོས་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ནི་ལས་ལ་འབྱུང་བ་དང་སྤྱལ་པ་ཡིན་ལ་མ་ཁན་བཟོས་བྱས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས།) བཟོའི་ལས་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ན་ནི་སྒྲོད་ལམ་པ་དང་སྤྱལ་སེམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྒྲིན་སྤྱིས་གཅིག་སུ་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཉི་ཤུར་འབྱུར་རོ། །འདི་དག་གང་གི་མཆུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་བའང་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དེ་འདིར་ནི་ཡི་གེ་མང་བས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་ན་དགེ་བ་ལ་གཉིས་གཉིས་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ལ།ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་བཞི་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་བས་སུ་དགེ་བ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་བགྱང་ཞིང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་བཞི་གའང་གཅིག་ཏུ་བགྱང་བར་བྱའོ།། (ལུང་མ་བསྟན་བཞིའི་རྣམ་སྒྲིན་སྤྱིས་ནི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ཤེས་ཆོགས་དུག་ལ་ཡོད་དོ། ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་སྒྲོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་རོ་བྱི་རིག་བཞི་དང་བཟོའི་གནས་པའི་སྤྱི་དང་ལུ་ལ་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་སོ། །རྟོག་པས་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་དགོས་པས་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་དོ། །སྒྲོད་ལམ་པ་དང་བཟོའི་གནས་པའི་སྒྲོབ་པ་ནི་དབང་ཤེས་ལྟ་སྟེ། མཐོང་ཐོས་སོགས་ལས་སྤྱི་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་སྒྲིན་སྤྱིས་ལ་ནི་ལས་ཀྱི་མཐུས་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བས་སྒྲོབ་པ་མེད་ལ། སྤྱལ་སེམས་ཀྱི་སྒྲོབ་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་སོ། །དེས་ན་འདོད་པ་ན་སེམས་བརྒྱད་དང་གཟུགས་ན་དུག་དང་གཟུགས་མེད་ན་བཞི་དང་ཟག་

མེད་གཉིས་དང་ཉི་ཤུའོ། །ཡང་ན་དག་པ་བརྒྱད་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་དང་བསྐྱབས་པ་བརྒྱད་དང་ཉི་ཤུའོ།།)

ཉི་ཤུར་བྱེ་བའི་དགོས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་དག་པ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་
ནམ་སྐྱེན་སྐྱེས་དང་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་འཆི་སེམས་ཡོད་ཀྱི། དག་པ་སྦྱོར་བྱུང་དང་། མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་
གཞན་གཉིས་ལ་མེད་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་དག་པ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་སེམས་ཡོད་
ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤུལ་སེམས་གཉིས་གཟུགས་ཀྱི་དག་པ་སྦྱོར་བྱུང་དང་རང་
ཉིད་ལས་འབྱུང་གི་གཞན་ལས་མི་འབྱུང་བ་དང་། སྦྱོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་སེམས་དང་། སྦྱོམས་འཇུག་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་ཆོའང་འདོད་པའི་ནི་གསལ་བས་དག་པ་སྐྱེས་ཐོབ་ལའང་ཡོད་ལ། ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ནི་སྐྱེས་ཐོབ་མི་གསལ་བས་ལྷང་སེམས་མེད་ཀྱི་དག་པ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་
པའི་དམིགས་བསལ་དེ་དག་གིས་པར་བྱས་^{༡༩}པའི་ཕྱིར་རོ།། (བཅུ་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ཁྱབ་གང་ཆེ་དབྱེད་པ་ནི།) འོ་
ན་སེམས་ཉི་ཤུ་དང་བཅུ་གཉིས་ཁྱབ་གང་ཆེ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཁྱབ་ཆེ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། གཞན་
དག་ན་རེ་བཟོའི་གནས་པས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་གིས་པ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལ་
དམིགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་^{༢༠}ཞེས་ཟེར་རོ་(ཞེས་པས་དེ་ནི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱུ་ཡོད་དོ།།)
ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས་ཀྱང་དེས་མཆོན་ནས་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་
བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཉིས་པ་སྟགས་ན་ལུས་མིག་དང་། ན་བའི་ནམ་གིས་ནམ་རིག་སྦྱོར་། གང་
ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཉོན་མོངས་^{༢༡}ཞེས་པ་དང་། སྦྱར་འཇུག་པ་ནི་འོག་མས་
ཀྱང་ཞེས་པ་དག་ཀྱང་སྦྱར་བཤད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཏུ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅུན་པ་གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་
ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། བཞི་པོ་དེ་དག་ཏུ་མ་གཏོགས་པའི་ནམ་པར་གིས་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གཞན་
དག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་བཤད་དེ། དེས་ན་བཤད་པ་འདི་ནི་ལྟག་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
བྱའོ་^{༢༢}ཞེས་པ་དང་། གནས་གསུམ་པའི་ཁྱེཀར་དག་བཅོམ་པ་ལྟག་མེད་དུ་འཇུག་པའི་སྦྱོད་ལམ་པའི་སེམས་
ཀྱང་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ནི་བཞི་པོ་ཁོ་ནར་ཟད་པར་མི་འདོད་དོ་^{༢༣}ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སེམས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་པ་བཤད་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་སྟགས་པ་ཁམས་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་ནི་འདོད་པ་ན་མི་དག་པ་དང་བསྐྱབས་པ་གཉིས་དང་། གོང་མ་གཉིས་ན་བསྐྱབས་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་
ལས་རེ་ཞིག་དེ་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གཉིས་མངོན་དུ་བྱུར་ན་དུག་རྟེན་པ་དང་། གཟུགས་
ཀྱི་བསྐྱབས་པའང་མངོན་དུ་བྱུར་ན་དུག་རྟེན་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་མངོན་དུ་བྱུར་ན་གཉིས་
རྟེན་དོ། །དེ་ཡང་འདིར་འགྲེལ་པ་ལས། སྦྱོད་དང་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། །འདོད་ཆགས་བྲལ་དང་ཡོངས་

ཉམས་དང་། །དགེ་བའི་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆོ། །སེམས་དེ་ལྟན་པ་མིན་ལས་རྟེན།^{༡༧} །ཅིས་འབྱུང་སྟེ།
 དེ་ལ་སྟེ་བ་ཁམས་གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྤྱོད་པའི་ཆོ་དང་། །སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་དང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆོད་གྱི་ཉིང་བསྟོགས་ཐོབ་པ་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
 གྱི་དགེ་བ་འཕྱོང་བ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་དང་། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ས་དང་ས་ལས་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོ་དང་། །ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་
 དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཆོ་དང་། །དགེ་བའི་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི་དགེ་ཙུང་ཆད་ནས་ཐེ་ཆོམ་མམ་
 ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆོ་སྟེ་ཆོ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ལས། །འདི་ལྟར་འདོད་ཁམས་སུ་སྤྱར་
 ལོག་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་དགེ་བའམ་བསྐྱབས་པའི་སེམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མངོན་
 དུ་གྱུར་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་གཉིས་ཀའི་ཐོབ་པ་དང་། (འདོད་པའི་)དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་གྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་ངོ་།།

འདོད་ཁམས་སུ་དགེ་ཙུང་ཆད་པ་དག་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་(དང་གོང་མ་གཉིས་ནས་འདིར་
 སྦྱེས།)ན་སྤྱར་དུ་བགྱངས་པའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་གྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་དང་། །འདོད་པའི་མི་དགེ་བས་དག་
 བཅོམ་ལས་ཉམས་པ་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱབས་པ་གཉིས་དང་། །སྟོབ་པའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ།
 དེ་ལྟར་ན་སྦྱར་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་ན་སེམས་དུག་གི་ཐོབ་པ་སྤྱར་མི་ལྟན་
 པ་ལས་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། (དེ་ཡང་དུག་ཀའི་ཅན་རྟེན་པ་མིན་གྱི་སེམས་ཉོན་
 མོངས་ཅན་གཅིག་དང་པོར་མངོན་དུ་གྱུར་ན་ཅི་རིས་ནས་དུག་གི་རྟེན་པ་འབྱུང་རུང་གི་རྒྱན་ལ་བརྟེན། །དེ་ལ་ཆོ་ལྟ་བུ་བཤད་པས། །དགེ་ཙུང་
 ཆད་པ་འདོད་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་བས་མཚམས་སྦྱར་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་གྱི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་རྟེན་དོ། །གོང་
 མ་གཉིས་ནས་འདོད་པར་སྦྱེ་ན་འདེད་ཉིད་གསར་དུ་རྟེན་དེ་སྤྱར་འདོད་པའི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ནི་གོང་དུ་སྦྱེས་པས་བཏང་བས་སོ། །གཟུགས་
 ནས་འདོད་པར་སྦྱེ་བ་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་གང་མངོན་དུ་གྱུར་ཀྱང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་ཀའི་ཐོབ་པ་གསར་
 དུ་རྟེན་དོ། །དེ་ཡང་བར་མིང་དུ་རྟེན་དོ། །གཟུགས་མེད་ནས་འདོད་པར་སྦྱེ་བའི་ཆོ་བར་མིང་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་འདོད་པའི་
 ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་རྟེན་དོ། །འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་ན་ཁམས་
 གསུམ་གའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་དང་སྟོབ་པའི་ཐོབ་པ་འདུག་པར་དུ་རྟེན་དུ་རུང་ངོ་། །འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་དགེ་བ་
 མ་གཏོགས་བསྐྱབས་པའི་འཇིག་རྟེན་མཐར་ལྟ་སོགས་ཀྱིས་ནི་འཇགས་པ་ཉམས་པ་དེ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་
 སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་པོར་མངོན་དུ་གྱུར་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་ཏེ་འདོད་སེམས་གསུམ་གོང་མ་
 གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས། ཟག་མེད་སྟོབ་པ་དང་དུག་གི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་རྟེན་དུ་རུང་ཞེས་པའོ།) །གཟུགས་ཁེད་ནས་
 མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ཀྱང་སྤྱར་མི་ལྟན་པ་ལས་དུག་རྟེན་དེ། །གཟུགས་མེད་ནས་
 གཟུགས་ཁེད་ནས་སྟེ་བའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་དེ་ཉིད་དང་། །གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་

སྒྲིམ་ཐོབ་དང་། (ཐོབ་པ་ལྟར་སྒྲིམ་ཡོད་པས།) གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་དང་། འདོད་པའི་སྒྲུལ་སེམས་(དང་གཉིས་ཏེ།)བཞི་ཐོབ་པ་འབྱུང་ངོ་། གཞུགས་ཀྱི་བསྐྱིབས་པས་དག་བཙུག་ལས་ཉམས་པ་ན་གཞུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱིབས་པ་དང་། སྒྲོབ་པའི་སེམས་(ཀྱི་ཐོབ་པ་)འབྱུང་ངོ་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་དག་བཙུག་ལས་ཉམས་པ་ན་གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་(ཉིད་)དང་སྒྲོབ་པ་སྟེ་གཉིས་ཆེད་དོ། །(འདི་ཁམས་སུ་སྒྲུབ་ལོག་པ་ལས་ཆེད་པ་ནི་མེད་དེ་རང་གི་གོང་ན་གནས་གཞན་མེད་ཅིང་རང་སའི་སྒྲུབ་ནས་ལྡན་པས་སོ།།)

འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྒྲིམ་པ་བསམ་གཏན་དངོས་གཞིའི་དགེ་བ་(དང་ཐོར་)མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ནི། (རང་སའི་དགེ་བ་དང་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་གཉིས་ཏེ།) གསུམ་དག་འཐོབ་སྟེ། གཞུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་གཉིས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཐོབ་པ་ན་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་འདྲ་ལྟར་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །སྒྲོབ་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ནི་བཞི་འཐོབ་པོ། །ངེས་པ་(སྟེ་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ།)ལ་འཇུག་པ་ན་སྒྲོབ་པ་དེ་ཉིད་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་(གྱིས་མི་ལྟོགས་མེད་ཟག་མེད་)འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་(འི་རྣམ་གྲུབ་དགུ་པའི་ཆོ།)ན་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་གཉིས་དང་། (ས་དུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་)འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་གཞུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་རིས་བཞིའོ། །གཞུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ནི་རིགས་ཙམ་སྒྲུབ་ནས་(ཁོད་ཐོབ་པ་)ཡོད་པས་སྒྲོབ་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་གསར་ཐོབ་མ་ཡིན་པས་མི་བགང་ངོ་། །ལྟག་(དུག་པོ་དེ་དག་གི་)མ་(འདོད་པ་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་སྟེ།)སེམས་(དུག་)ལ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་གི་གཞན་མ་ཡིན། (སེམས་ཁ་ཅིག་ནི་སྒྲུབ་ནས་ཐོབ་ལ། ལ་ལ་དེའི་ཆོས་ཐོབ་པས་སོ།།) ལྟག་མ་ནི་དུག་སྟེ། འདོད་པ་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། མི་སྒྲོབ་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་ནོ། །སྒྲེལ་མ་མཛད་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་ནི། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་(གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱིབས་པ་དེ་གཉིས་མི་སྒྲོབ་པ་དང་གསུམ་མ་གཏོགས་པ།)དགུ་ཆེད་བརྗོད། །དགེ་བའི་སེམས་ལ་(སྒྲུལ་སེམས་གཉིས་གོང་དགེ་གཉིས་ཟག་མེད་དང་པོ་ཐ་མ་གཉིས་ཏེ།) དུག་ཡིན་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ལ་དེ་ཉིད་དོ་^{༡༩}ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་འདོད་པའི་བཞི་དང་། གཞུགས་ཀྱི་གསུམ་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱིབས་པ་དང་། ཟག་མེད་དང་དགུ་ཅི་རིགས་པར་ཆེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་སྒྲུབ་བསྟན་པ་ལས་མ་འདས་སོ། །(རང་རང་གི་ཉིང་འཛིན་ཐོབ་ཅིང་།) དགེ་བའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་(གོང་སེམས་གཉིས་སམ།)ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་དང་། (འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ལས།) འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་གཉིས་དང་། ཟག་མེད་དང་དུག་ཆེད་དོ་ཞེས་ཟག་མེད་གཅིག་ཏུ་བསམས་མོད་ཀྱི་དེར་ནི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་བདུན་ཡིན་ཏེ་ཞེས་

བཛོད་པར་རིགས་ཏེ། (ཁ་ཅིག་ཡང་དག་ལྟ་བུ་དག་ལྟ་བུ་མཚམས་སྒྲིབ་པ་ལས་འདོད་དག་ལྟ་བུ་བས་དེ་དང་བདུན་དུ་
འདོད་དོ།ཁ་ཅིག་ནི།) ཟག་མེད་ལ་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་(བདུན་མོ་ཞེས་ཟེར་)རོ།

དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། དེས་འཇུག་དག་བཙམ་ཉིད་གྱི་ཚོ། སྒྲོབ་པ་དང་ནི་མི་སྒྲོབ་
པའོ།^{༡༩)} ཞེས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་སྒྲོབ་པ་ཟག་མེད་དང་། དག་བཙམ་ཐོབ་པ་ན་
མི་སྒྲོབ་པ་ཟག་མེད་ཐོབ་པར་བཤད་དོ། །མ་བསྐྱེད་ལུང་མ་བསྐྱེད་གསུམ་ལ་ནི་(ལུང་བསྐྱེད་མིན་ཐོབ་ལྟ་
ཅིག་སྒྲེ་ཞེས་པས་)དེ་ཉིད་གྱི་རྟེན་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། (དེའི་ཞར་ལ་རང་གཞན་སྒྲེ་ཕྱིར་ཐོབ་པ་ནི་མེད་ཅེས་)སྒྲུབ་བསྐྱེད་
པ་བཞིན་ལོ།། (དེའི་ཞར་ལ་སེམས་ཉི་ཤུ་རང་གཞན་གང་གིས་རྟེན་ཚུལ་དབྱེད་པ་ནི་མ་བསྐྱེད་ལུང་མ་བསྐྱེད་བརྒྱད་གྱིས་སྒྲུབ་
སེམས་གཉིས་ལས་གཞན་དུག་ལ་ཐོབ་པ་སྒྲུབ་མེད་པས་རང་ཉིད་མཛོན་དུ་བྱུང་པའི་ཚོ་རྟེན་ལ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་
སྒྲོར་བུང་གཉིས་ནི་རང་གི་སྒྲོབ་པས་ཐོབ་ལ། མི་སྒྲོབ་པ་ཟད་པ་གེས་པས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རང་ཁོ་ནས་རྟེན་པ་དག་དང་། སྒྲུབ་སེམས་
གཉིས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་དང་བསྐྱེད་པས་པ་དང་སྒྲོབ་པས་རྟེན་ལ། གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲེ་ཐོབ་ཀྱང་ཉིང་མཚམས་སྒྲོབ་པའི་བསྐྱེད་པས་
པས་རྟེན་པའི་ཕྱིར་གཞན་ཁོ་ནས་རྟེན་པ་བཞི་དང་འདོད་པའི་སྒྲེ་ཐོབ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་པས་མཚམས་སྒྲུབ་ན་རབ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་
མཚམས་སྒྲོབ་པ་དང་། སྒྲེ་བ་ལེན་པའི་ཚོ་གཞན་གྱིས་རྟེན་ལ། ཉན་མོངས་ཅན་གཉིས་པོ་སྒྲེ་བའི་ཚོ་གང་མཛོན་དུ་བྱུང་པ་རང་གིས་དང་
ཅིག་ཤོས་གཞན་གྱིས་དང་། གོང་མའི་བསྐྱེད་པས་པ་གཉིས་རང་རང་གིས་ཉམས་ན་རང་དང་འོག་མས་ཉམས་ན་གཞན་དང་གཟུགས་མེད་
གྱི་སྒྲོར་བུང་ནམ་མཁའི་ཉིང་བསྐྱེད་ལ་བཞུགས་པའི་ཚོ་རང་དང་། སྒྲོབ་པས་རྟེན་ན་གཞན་དང་། སྒྲོབ་པ་ཡང་ཟག་མེད་སྒྲིབ་ཅིག་དང་
པོའི་ཚོ་རང་དང་། དག་བཙམ་ལས་ཉམས་པའི་ཚོ་གཞན་གྱིས་རྟེན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀས་རྟེན་པ་བདུན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ།) མཛོད་
གྱི་འགྲེལ་པ་མཛོན་པའི་རྒྱན་ལས་དབང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གནས་གཉིས་པའི་བཤད་པའོ།། །

གནས་གསུམ་པ། འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།

༥ དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མཛོད་འཆད་པ་ན་ཁམས་བསྟན་པར་འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་
ཐམས་ཅད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དབང་པོ་བསྟན་པར་བྱི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པ་གཏོགས་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་མིང་ཙམ་ཞིག་བཤད་པས་དེའི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་
བསྟན་པའི་མཛོད་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་དམིགས་
པ་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་ནས། འདི་མན་ཆད་ཀྱིས་གཙོ་ཆེར་ཇི་ལྟ་བུ་པའི་དམིགས་པ་སྟོན་ནོ། །དེ་ཡང་བདེན་པ་
བཞི་ཡིན་པ་ལས་ཐོག་མར་སྟུག་བདེན་འཆད་པའི་མཚན་གཞི་ནི་གང་སྟེ་བ་སེམས་ཅན་དང་གང་དུ་སྟེ་བ་
སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་ལས་གྲུབ་པའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་སྟུག་
བསྟུལ་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་སུ་སྟུག་བསྟུལ་བའོ། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྟུལ་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཟླ་
པ་གཉིས་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་དེ། དེ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ལྟག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ། །ཞེས་
བཤད་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་སྟུག་བསྟུལ་དང་མི་ལྟན་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཛིག་
རྟེན་ཡིན་ནོ། །དག་པའི་འཛིག་རྟེན་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལམ་བདེན་དུ་འདོད་ཅིང་བསྟུ་བ་ལས་དེ་དག་
དུས་གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྟེ་བར་བཤད་དོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།

སེམས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ།

དེ་ལའང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་(ལས་
གསོག་པ་པོ་སེམས་ཅན་བཤད་པ་ལ།) སེམས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ཚུལ་དང་། རྣམ་གཞག་གིས་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལའང་ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱིས་བྲིད་
པའམ། དགའ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབྱུལ་བ་སྟེ། ན་ར་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ན་དགག་པ་དང་ར་ཀ་དགའ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ་སྟུབས་མེད་པས་ན་དབྱུལ་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཟས་
སྒྲིམ་ཡིད་ལ་བཏགས་པའམ་དེར་སོང་བ་རྣམས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པས་སམ། སྒྲིམ་པ་དང་ལྟན་པས་ཡི་དྲགས་
ཏེ་བྲེ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དུད་ཅིང་འགོ་བས་ན་དུད་འགོ་སྟེ་ཏེ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འཛིག་རྟེན་
པ་རྣམས་ཡིད་གྱུ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་ཡིད་གས་ཆེ་བས་མི་སྟེ་མཁུ་ཤིང་དོན་ཏོ། །དེས་ན་བསྟུལ་པ་དང་པོའི་མི་

རྣམས་ཀྱང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བར་སྒྲིགས་སོ། །རྣམས་ཞེས་པ་ནི་བཞིག་ལ་སྒྱུར་རོ། །ལྷ་ནི་ཚངས་པའི་
ལུས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། (བདུན་ཅི་ཟ་བས་སམ་ལུས་ལ་འོད་ཡོད་པས་སམ།) བདེ་བ་ལ་རོལ་པ་དང་། མཆོད་པར་འོས་
པ་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་ནམ་མཁའ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་དེ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་ཆེན་(རིས་བཞི)པ་
དང་། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་དང་། འཐབ་བྲལ་བ་དང་། དགའ་ལྡན་པ་དང་། འཕྲུལ་དགའ་བ་དང་། གཞན་
འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་སྟེ་དུག་གོ།

དེ་ལྟར་ན་དཔུལ་བ་ནས་ལྷ་དུག་གི་བར་སྟོད་དང་བཅས་པ་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ།
འདིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་(ཡུལ།)ཁམ་ཟས་དང་འབྲིག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་གིང་འདོད་ཡོན་
ལུས་འཆོ་བའི་ཕྱིར་དང་། (མཉམ་པར་མ་གཞག་པ་དང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།) སྟོད་ཀྱང་
འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ལུང་སེལ་བྱ་ལས། འཛིག་རྟེན་སྣ་ཆོགས་གང་དེ་འདོད་པ་མིན། སྐྱེས་བུའི་ཀུན་རྟོག་འདོད་ཆགས་འདོད་
པ་ཡིན། །འཛིག་རྟེན་དག་ན་སྣ་ཆོགས་དེ་བཞིན་གནས། །འོན་ཀྱང་བརྟན་རྣམས་འདི་ལ་འདུན་པ་འདུ།^༤
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ལོ། །(འོན་འདོད་པའི་སྐུལ་སེམས་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་བལ་ལོ་ཞེན། སྐུལ་པའི་
དབང་གིས་སྐུལ་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་པའམ་འདོད་པ་ཁོ་ནའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་སྐུལ་པ་སྟེ་ས་གཞན་གྱི་སྐུལ་སེམས་གྱིས་ས་གཞན་གྱི་སྐུལ་པ་
བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྐུལ་པ་བྱེད་པ་གཞན་ལས་ཐོས་པར་བྱེད་པས་ཆགས་པ་མེད་ཀྱང་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་རང་གི་སྐུལ་པ་ཉམས་ན་
དེ་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལ་དེ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ།) དེ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་དཔུལ་བ་ལ་ཚད་པུལ་
བརྒྱད་དང་། མི་ལ་གླིང་བཞིར་དབྱེ་བ་ལས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དེ་ཉི་ཤུར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་དཔུལ་དང་
ཉེ་འཁོར་བ་རྣམས་ནི་ཚད་པུལ་གྱི་འཁོར་ལྷ་བྱུར་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཉི་ཆོ་བ་ལ་གནས་ངེས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་མ་བགྲངས་སོ། །གླིང་ཕན་རྣམས་ཀྱང་གླིང་གི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཀྱང་འདོད་ཁམས་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་འདོད་པའི་འགོ་བ་ལྟར་འདུས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་ངན་སོང་གནས་བཅུ་དང་མཐོ་རིས་གནས་བཅུ་སྟེ་ཉི་ཤུའོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་
ཚད་པུལ་བརྒྱད། གང་དཔུལ་བརྒྱད། ཡི་དྲགས་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། མིའི་གླིང་བཞི་གླིང་ཕན་བརྒྱད་དེ་
བཅུ་གཉིས། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལྷའི་རིས་དུག་སྟེ་གནས་གཞན་སུམ་ཅུ་རྩ་དུག་པོ་འདི་དག་
ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །དུད་འགོ་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་
གི་གནས་གཞན་ལོགས་ཤིག་ཏུ་རྣམ་པར་མི་གཞག་གོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་ཀྱུ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་
ས་ལུ་ལྷང་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཁམས་འགོ་སྐྱེ་འགོ་བྱེ་བྲག་གིས། །འདོད་སྤྲོད་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་དུག་ཅེས་
པ་དང་མཐུན་པར་སུམ་ཅུ་རྩ་དུག་ཉིད་ཏུ་བཤད་དོ། །གཞན་དག་ནི་དཔུལ་བ་ལ་བཙོ་བརྒྱད་དང་། ཡི་

དུགས་དང་དུད་འགོ་ལ་གནས་ན་གནས་པ་དང་། ཁ་འཐོར་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་བཞི་དང་། མི་ལ་
བཅུ་གཉིས་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་(ལ་སྐྱ་གཙན་མགུལ་འཕྲེང་རབ་གཞོན། ཐག་བཟང་རིས་ཏེ།)བཞི་དང་། ལྷ་དུག་སྟེ་(མཐོ་
རིས་ཉེར་གཉིས། རན་སོང་ཉེར་གཉིས་ཏེ་འདོད་པའི་གནས་གཞན།)བཞི་བཅུ་རྩ་བཞི་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
བཤད་པ་ནི་འདོད་པ་ལས་ཡོན་ཏན་དང་གནས་གཞན་གྱིས་གོང་མའི་གནས་བཅུ་བདུན་པོ་དག་ནི་གཟུགས་
ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
བཙས་པའི་ཕྱིར་དང་། (སྟོམས་འཇུག་དང་དེའི་རྟེན་ལུས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བཙས་པའི་ཕྱིར་དང་བྱེད་པ་མེད་ལ།)
རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་བསམ་གཏན་བཞེས་བསྟུས་པའི་
ཕྱིར་རི་ལྟར་བཅུ་བདུན་དུ་བྱེད་ཞེན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དེར་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་ས་སྟེ་
རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་སེམས་ནི་རྒྱ་རུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་གོམས་པས་འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་
གནས་གཞན་ཡང་ཆངས་པའི་སྟེར་གཏོགས་པས་ཆངས་རིས་པ་དང་། ཆངས་པའི་མདུན་ན་རིག་བྱེད་འདོན་
པ་ལྟར་གནས་པས་ཆངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དང་། ཆེ་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་བྱུང་པར་འཕགས་ཤིང་
ཆངས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆངས་ཆེན་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་གསུམ་དང་། གོང་མ་བས་འོད་
རྒྱ་བས་འོད་རྒྱ་དང་། འོད་ཆད་མེད་པས་ཆད་མེད་འོད་དང་། འོད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་འོད་གསལ་
ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་དང་། གོང་མ་བས་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་རྒྱ་བས་བདེ་རྒྱ་དང་། བདེ་
བ་ཆད་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཆད་མེད་བདེ་དང་། བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་བདེ་རྒྱས་ཏེ་བསམ་
གཏན་གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལ་དག་རྒྱ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པ་ནི་ཀྱ་ཤ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་བདེ་བ་དང་
དག་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་ལོ་རྩེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དག་བར་བསྟར་ཏེ། དོན་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་བདེ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་རེ་རེ་ལའང་གསུམ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ནི་རྒྱ་ཐག་བཙས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་རྒྱ་རུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དེ་ཉིད་ཐག་
མེད་དང་སྟེལ་མ་རྒྱ་རུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་དང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ལྟེ་བརྒྱད་དུ་
བསྟོམས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་འབྲས་བུ་གནས་གཞན་ཡང་འོག་གཞི་སྤྱིན་ལྟར་འདབ་ཆགས་པར་གནས་པ་
མེད་པས་སྤྱིན་མེད་དང་། མི་གཡོ་བའི་བསོད་ནམས་ལས་སྟེས་པས་བསོད་ནམས་སྟེས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་པའི་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དག་བའི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་གོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཆེ་ཞེས་བྱ་
བ་སོ་སོའི་སྟེ་བོའི་གནས་གཞན་གསུམ་དང་། གནས་གཙང་མ་གོང་མ་དག་པས་དམན་པའི་ཕྱིར་མི་ཆེ་བ་
དང་། ཉོན་མོངས་པས་གདུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་གདུང་བ་དང་། ཆོས་མཐོང་བ་བཟང་པའི་ཕྱིར་བྱུ་མོ་

སྒྲུང་བ་དང་། ལྷ་བ་བཟང་པའི་ཕྱིར་གྱིན་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། དེའི་གོང་ན་གནས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་འོག་
མིན་ཞེས་བྱ་བ་འཕགས་པའི་གནས་གཞན་ལྷ་སྟེ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པའི་གནས་ལྷ་པོ་
དག་ལ་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་དང་མ་འདྲེས་པས་གཙང་མའི་རིས་ཞེས་གྲང་བྱའོ།

འདི་ལ་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཆངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་ཁོན་དག་ནི་ཆངས་
པ་ཆེན་པོའི་གནས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གཙོ་བོ་གཅིག་པ་གཅིག་སྒྲགས་པ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་གྲུབ་གྱིས་
གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་གྲག་གོ་ཞེས་འབྱུང་བས་མདུན་ན་འདོན་ལས་གནས་གཞན་ཐ་དད་པའི་ཆངས་ཆེན་
མེད་པས་གནས་གཞན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འདོད་ལ། ཉི་འོག་པ་དང་མདོ་སྟེ་པ་ནི་གནས་གཞན་ལོགས་པ་ཡིན་
པས་བཅུ་བདུན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ།

ཐེག་ཆེན་པ་ནི་སའི་དངོས་གཞི་ལས། གནས་གཙང་མ་རྣམས་ལས་འདས་པ་ན་དབང་ལྷག་ཆེན་
པོའི་གནས་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་བཅུ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་བཅུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་ནས་
གང་དུ་སྒྲེ་བའོ་ཞེས་པ་དང་། ལྷ་གསང་ཐིག་ལེ་ལས། གཙང་མའི་གནས་ནི་རྣམ་སྒྲུངས་ནས། །འོག་མིན་
གནས་ནི་ཉམས་དགའ་བར། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་འཆང་བྱ། །སྒྲུལ་པ་པོ་ནི་འདིར་འཆང་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པས་འོག་མིན་གྱི་སྟེང་ན་འང་འོག་མིན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ལོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་
སྒྲུའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོའི་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྟོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་
བཅུ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཞེད་དོ།

མདོ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཆངས་རིས་དང་། ཆངས་ལྷ་ཉི་ཕན་དང་། ཆངས་པ་ཀུན་
འཁོར་དང་། ཆངས་ཆེན་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྒྲུང་བ་དང་། རྒྱུང་སྒྲུང་དང་། ཆད་མེད་སྒྲུང་བ་དང་། ཀུན་
སྒྲུང་དང་བ་དང་། གསུམ་པ་ལ་དགེ་བ་དང་། རྒྱུང་དགེ་དང་། ཆད་མེད་དགེ་བ་དང་། དགེ་རྒྱས་དང་། བཞི་
པ་ལ་ཆེ་བ་དང་། རྒྱུང་ཆེ་དང་། ཆད་མེད་ཆེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཞེས་བསམ་གཏན་རེ་རེ་ལ་གནས་
གཞན་བཞི་བཞིར་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི་མདོར་བསྟན་དང་། གཞན་དག་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་
སྒྲུང་རོ། །སྒྲུ་དོན་ནི་གཞུགས་མཆོག་དང་ལྷན་ཞིང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་མེད་པའི་
ཁམས་བཤད་པ་ནི་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་(སྒྲུར་བཤད་པ་ལྟར།)གནས་གཞན་ཐ་དད་པ་ནི་མེད་དོ། །ཅི་
སྟེ་ན་གཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་གཞན་ཐ་དད་པའང་གཞུགས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་
(ལུས་)གང་དུ་གི་བ་དེ་ཉིད་དུ་གཞུགས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་(གང་ཐོབ་པ་དེ་)ལྷན་པ་ཉིད་དུ་སྒྲེའོ།

འོན་(མཐོང་པས་^{༡༥})རྣམ་པ་བཞིར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྡོན་རྒྱ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་།
རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། འདྲ་ཤེས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་སྒྲིམས་
འཇུག་བསྒྲིམས་པས་ཁམས་དེར་འབྲས་བུའི་སྒྲིམས་འཇུག་མི་འདྲ་བར་སྒྲིབ་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་ནི་ནམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞིར་གཞག་གོ། །མཚན་ཉིད་ནི་འདོད་གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་ཞིང་གཟུགས་མེད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའོ།^{༡༦} །ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །སྤྲ་དོན་
ནི་གནས་བརྒྱུད་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཤོས་དམར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲེ་བ་གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་
ནའང་གཟུགས་སྤྲ་བ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་དམན་པ་ལ་དགག་པའི་སྒྲིབ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ།
གནས་གཞན་ཡང་འོག་མིན་གྱི་སྤྲེང་ན་ཡར་བརྟེན་ཏེ་ཡོད་པར་ལྟོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་
ཅི་ཡང་མེད་པ་ལྟར་ན་སེམས་གང་ལ་བརྟེན་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དེར་ནི་རིས་མཐུན་པ་དང་
སྟོག་གི་དབང་པོ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཡང་གི་སྒྲིམ་ནི་ལས་ལ་བརྟེན་པ་
གསུང་རོ། །སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲེ་ནི་ཡང་གི་སྒྲིམ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པོ་དང་། མི་ལྟན་པ་དང་། ཐོབ་པ་དང་།
སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟོའོ་^{༡༧} ཞེས་འཆད་དོ།

གལ་ཏེ་འདོད་གཟུགས་ནའང་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་མི་བརྟེན་ཞེ་ན། དེ་དག་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་
དང་མ་བྲལ་བས་སྟོག་ལ་སོགས་པ་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་བྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་
འདྲ་ཤེས་དང་བྲལ་བའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་བྱུང་པར་ལས་སྒྲིམ་པས་སྡོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་
སྟོག་ལ་སོགས་པ་སྟོབས་ཆེ་བའི་བྱིར་དེ་ལ་སེམས་རྟེན་ལ་སེམས་ལའང་དེ་དག་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བཞི་བྱུང་པའི་མཐའོ། །མདོ་སྤྲེ་བཞི་སྡོན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་ཀྱི་སྟོག་ལ་
སོགས་པའི་རྣམས་གཞན་ནི་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལའང་གཟུགས་མེད་པའི་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་རིལ་པོ་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པས་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་གཞན་ནི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་
ཤེས་ལ་རྟེན་ལ། ཀྱན་གཞི་ནི་སྡོན་གྱི་ལས་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །
(འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་སྟེང་པས་སོ་སོར་བཅད་པས་ཁམས་གསུམ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ན་གནས་རིགས་དུ་མ་
ཡོད་ཀྱང་ས་སོ་སོའི་སྟེང་པ་མི་འདྲ་བ་མེད་པས་སའང་གཅིག་གོ། །ཤོང་མ་གཉིས་ནི་སྟེང་པ་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཞིས་རིས་སུ་བཅད་པས་
སའང་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཞི་བྱུང་རོ།) དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།

འགྲོ་བ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེར་ནི་དཔུལ་བ་དང་སོགས་
པའི་སྒྲིམ་བརྒྱུད་བ་དུང་འགྲོ་དང་ཡི་དུགས་དང་ལྟ་དང་མི་སྤྲེ་འགྲོ་བ་ལྟ་ཡིན་པར་སྤྲིད་པ་བདུན་བསྟན་པའི་
མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས་རང་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ཏོ། །(དེའང་འདོད་པར་བཞི་དང་ལྟ་པའི་ཕྱོགས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ནི་ལྟ་པའི་

ཐྱོགས་སོ།) བྱད་པར་གྱི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་
ངོ་བོ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་བསྐྱབས་པ་དང་མི་དགོ་བ་ཡང་མིན་ལ། ལུང་བསྟན་པ་དགོ་བ་ཡང་མིན་ཏེ།
གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགོ་བ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་དང་དགོ་ཅུ་ཆད་པ་རྣམས་འགྲོ་བས་མ་བསྐྱས་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ལ་ལར་དགོ་བ་དང་། ལ་ལར་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ལ་ལར་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་མི་རིགས་ཏེ། ཚེ་མ་བརྟེན་པར་འགྲོ་བ་རྣམས་པར་འཕོ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། འགྲོ་
བ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་བར་སྤྲིད་ནི་མིན་ཏེ།

སྤྲིད་པ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། སྤྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དཔུལ་བའི་སྤྲིད་པ་དང་། རྟེན་འགྲེལ་
སྤྲིད་པ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་དང་། ལྟའི་སྤྲིད་པ་དང་། མིའི་སྤྲིད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་དང་། སྤྲིད་
པ་བར་མའོ།¹⁷ ཞེས་བར་སྤྲིད་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གདགས་
པ་ལས་ཀྱང་། སྤྲིད་པ་ཞེས་པའི་འགྲོ་བ་ལྟ་བུས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ནི་སྤྲིད་པ་ཞེས་བསྐྱས་ཏེ། གང་
ཞེས་མ་བསྐྱས་ཤེ་ན། སྤྲིད་པ་བར་མའོ་¹⁸ ཞེས་གསུངས་ལ། ཚུལ་གྱི་ཕྱང་པོ་ལས་ཀྱང་། མིག་གི་ཁམས་
གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞེད་ག་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་དང་བ་གང་ཡིན་པ་དཔུལ་བ་བའམ། རྟེན་
འགྲེལ་སྤྲིད་པ་ཞེས་པ་ལས། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཡུལ་བའམ། ལྟའམ། མིའམ། བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའམ། སྤྲིད་
པ་བར་མ་པའི་མིག་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་དང་། མིག་གི་སྤྲིད་པ་ཆེད་དང་། མིག་གི་ཁམས་སོ་ཞེས་སྤྲིད་པ་
བར་མའི་མིག་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་¹⁹ གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་འགྲེལ་བ་མ་
བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྲུབ་སྟེ། འགྲོ་བ་དེ་དག་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ལས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་སེལ་བྱ་ལས། གནས་བརྟན་ལྟ་བུའི་བྱས་ཆོད་དང་ལྟན་པ་དཔུལ་བའི་ཟག་པ་རྣམས་
མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་དཔུལ་བ་མཛོད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་ཤེད་ཅིང་སྤྲིད་པར་འགྱུར་རོ། ཆོད་དང་
ལྟན་པ་ལས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་སྤྲིད་པ་སྤྲིད་པ་ཞེས་པ་དེ་དག་གི་རྣམས་པར་སྤྲིད་པ་གཟུགས་
དང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ནི་དཔུལ་བ་དག་ཏུ་སྤྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་
པར་སྤྲིད་པ་གྲུབ་ནས་དཔུལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོའོ། ཆོད་དང་ལྟན་པ་དེ་ལ་ཚུལ་དེ་དག་ལས་མ་
གཏོགས་པ་དཔུལ་བ་མི་དམིགས་སོ་²⁰ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམས་སྤྲིད་ཀྱི་
ཕྱང་པོ་ནི་འགྲོ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། (དེའང་རྣམས་སྤྲིད་ཆོན་འདོད་པ་དང་། རྒྱས་བྱུང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡོད་དེ།)

གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་མདོ་གཞན་དག་ལས་ལྟ་བུ་ཡིན་དང་བྱི་ཟ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་བཤད་པ་དེ་དག་
གང་གིས་བསྐྱས་ཤེ་ན། ལྟ་བུ་ཡིན་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ཡི་དྲགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་དང་། རྟེན་
འགྲེལ་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། རྟེན་འགྲེལ་པོའི་བདུན་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ཡི་དྲགས་རྣམས་དང་། ཡི་དྲགས་

རྒྱ་འཕུལ་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་གི་ས་གཞི་ལ་གནས་པ་སྟེ་རི་རབ་ཀྱི་རྟེན་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
སྟོང་ཡོད་པའི་ས་འོག་ན་གནས་སོ་ཞེས་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོར་འདུས་པར་གསུངས་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་
མེད་ནི་ལྷ་དང་ལོངས་སྟོད་འགན་བཟོད་པ་དང་གཉིན་ཡང་སྟེབ་པའི་ཕྱིར་ལྷ་འི་ནང་དུ་འདུས་པར་བཞེད་དེ།
ས་ལས། ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་འི་འགོ་བས་བསྐྱུས་པ་ཁོ་ནར་ལྷ་བར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་གཡོ་སྐྱོ་
ཤས་ཆེ་བས་ལྷ་རྣམས་བཞིན་དུ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོད་དུ་མ་གྱུར་པས་དེའི་ཕྱིར་ཆེད་འགའ་མདོ་གཞན་
དག་ལས་འགོ་བ་ཐ་དད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་ལྷ་ཉིད་ཡིན་ཡང་ལྷ་འི་ཆོས་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་གནས་
པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཞེས་བྱའོ།⁹⁾ །ཞེས་དམན་པ་ལ་དགག་པའི་སྐར་བཤད་དོ། །(སའི་
སྟོད་འགྲེལ་ལས་སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ལྷ་མ་ཡིན་ནི་བདེན་པ་མི་རྟོགས་པས་མི་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་ངེས་པས་ཡི་དྲགས་ཀྱི་འགོ་བར་
གཏོགས་སོ་ཞེས་པ་ནི་རྟགས་མ་ངེས་པས་མི་རིགས་སོ་⁹⁾ །ཞེས་སུ་ཞུ་བུང་ངོ།།)

སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ནི་ལྷ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་འགོ་བར་འདུས་པར་འདོད་དེ། ལུང་བོ་ལྷ་པའི་
རྣམ་བཤད་ལས། ལྷ་མ་ཡིན་ཀྱི་འགོ་བའི་ལྷ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་འགོ་བར་འདུས་པའི་ཕྱིར་གྲུད་དུ་མ་སྟོས་
སོ་⁹⁾ །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ངོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཡབ་དང་སྲས་མཇུག་པ་ལས། སེམས་ཅན་ཆོགས་ཀྱི་འགོ་དྲག་
གང་བསྟན་པ་⁹⁾ (སེམས་ཅན་དབྱེ་དང་དུད་འགོ་ཡི་དྲགས་དང་། ལྷ་མིན་ངེས་དང་མི་དང་ལྷ་ཡི་རྣམས། མི་ཡི་སེང་གས་ཀྱང་
རྫོབ་བཏགས་པ་མཛད། །ཆངས་པ་ལ་ལྷ་བ་དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་ཁོས་སྟོན་ལམ་བཏབ་མ་ཐག་དེ་དག་⁹⁾ །སྟེས་པས་ལན་ནོ།)ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངེས་དྲག་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དྲི་ཟ་ནི་བར་སྤིང་དང་། ལྷ་འི་རོལ་མོ་བྱེད་པ་གཉིས་
ལས་དང་པོ་ནི་འགོ་བས་མ་བསྐྱུས་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ལྷ་ཡིན་ནོ། །བྲུལ་བུས་དང་ལུས་སྒྲུལ་པོ་ནི་ཡི་དྲགས་ཤས་
ཆེ་ལ་ལྷ་འི་སྟེར་གཏོགས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཁྲུ་དང་ནམ་མཁའ་ལྷིང་དང་མི་འམ་ཅི་དང་ལྷོ་འཕྲེ་ཆེན་པོ་
ནི་དུད་འགོའི་ནང་དུ་གཏོགས་སོ། །ཤ་ཟ་དང་སྟོ་བྱེད་དང་བརྟེན་བྱེད་དང་མ་མོ་དང་རྒྱལ་ཁྲོད་ཀྱི་ཤ་ཟ་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཡི་དྲགས་སོ། །སྤྱིན་པོ་ནི་མའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ། གནོད་སྦྱིན་དང་། རྩྱགས་སྦྱོང་དང་། འཛིག་
རྟེན་སྦྱོང་བ་དང་། བདུད་རྣམས་ནི་པལ་ཆེར་ལྷ་འི་སྟེར་གཏོགས་ལ། ཁྲུ་དང་ཡི་དྲགས་སུ་གཏོགས་པའང་
ཡོད་དོ། །རྣམ་ཤེས་གནས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཀྱི་གནས་བཤད་པ་ནི་འགོ་བ་ལྷ་འི་ཁམས་གསུམ་པོ་འདིར་
རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་བཤད་དེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་
དད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྷ་སྟེ་མི་རྣམས་དང་ལྷ་ཁ་ཅིག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་དང་
པོའོ་⁹⁾ །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་དང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་ནི་(ངན་སོང་གསུམ་དང་།)མི་རྣམས་
དང་། འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོར་ཕྱིས་སྦྱེས་པ་རྣམས་ཏེ། ལུས་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་

རྟགས་དང་དབྱིབས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱང་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བཏང་སྟོམས་ཐ་
 དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་ཀྱང་
 ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཆངས་རིས་ཀྱི་ལྟ་གང་དག་དང་པོར་བྱུང་བ་དེ་དག་གོ། འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་
 པ་གཉིས་པའོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོར་
 སྤར་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ཏེ། (སྤར་བ་དང་གོས་དང་ཆངས་ཆེན།) ལུས་ཆེ་བ་དང་(འཁོར།)ཆུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་
 བྱི་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ནི་འདི་དག་བདག་གི་འདོད་པ་ལས་བྱུང་ངོ་སྟུང་(དུ་རྒྱ་འདིས་བྱེད་པར་མཚུངས་)ལ། དེའི་
 འཁོར་དུ་དང་པོར་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་བདག་ཅག་བྱི་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་འདོད་པ་ལས་བྱུང་ངོ་སྟུང་དུ་སེམས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆངས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་དེ་དག་གིས་བདག་ཅག་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོན་པ་ལས་
 བྱུང་ངོ་ཞེས་རྗེ་ལྟར་ཤེས་ཏེ། (དེ་དག་གིས་བསམ་གཏན་གཉིས་^{༡༨}པ་ལ་སེམས་ཐོབ་ན་ཆངས་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱལ་གྲིམས་
 དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་སྤངས་བསམ་འབྱུང་བར་མི་རིགས་ལ། མ་ཐོབ་ན་དཔལ་པའི་ཡུལ་མཆོག་མ་ཡིན་པས་གཉིས་པའི་སྟོན་ཀྱི་
 གནས་དྲན་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།) དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་ཤི་འཕོས་པ་ཡིན་ན་ས་དེ་ན་གནས་
 པའི་ཆེ་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་མཐོང་ཡང་འོག་མར་སྒྲིམ་པ་ན་དྲན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲན་
 ན་ནི་ས་འོག་མ་པ་དག་གོང་མ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་མ་ན་གནས་པ་དེའི་ཆེ་ཆངས་པ་
 ཆེན་པོའི་སྟོན་ལམ་ལས་བདག་ཅག་སྒྲིའོ་ཞེས་འཛིན་པ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ས་གོང་མའི་སེམས་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་དུ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་ཀྱང་གོང་མའི་
 འདུ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་བར་དོའི་ཆེ་སྟོན་ཀྱི་གནས་དྲན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བར་
 དོ་ནི་དུས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་ཡུན་རིང་པོར་གཅིག་བྱུང་གནས་པ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 མདོ་ལས། བདག་ཅག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་ཆེ་རིང་ཞིང་དུས་རིང་པོར་གནས་པར་མཐོང་ལ་ཞེས་ཡུན་རིང་
 པོར་གནས་པ་མཐོང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྲིམ་པ་ན་ས་དེ་པའི་སྟོན་གནས་
 རྗེས་དྲན་སྒྲིམ་ཐོབ་ཀྱིས་སྟོན་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་དྲན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དེ། གཉིས་
 ཀའང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་དེ་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༩} །ཞེས་
 རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་འཆད་དོ། །ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་
 པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདྲ་གསལ་གྱི་ལྟ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་གསུམ་
 པའོ་^{༢༠}ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་ལས་བསྐྱེད་པ་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་
 ཤེས་ཐ་དད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྟ་རྣམས་ཏེ། ལུས་ནི་འདོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་པ་དང་ཁ་

དོག་དང་དབྱིབས་དང་རྟགས་ཀྱང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང། འདྲ་ཤེས་ནི་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེས་སྒྲོན་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་སྒྲོན་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་བདེ་ནི་སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་པས་མ་ཞི་བས་དེས་སྒྲོ་ལ། བདེ་བ་ནི་ཞི་བ་ཡིན་པས་དེས་མི་སྒྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་སྟེ་པ་ནི་མདོ་ལས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྒྲེས་ནས་རིང་དུ་ལོན་པ་འཛིན་ཆགས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ནི་བསྐལ་བ་འཛིན་པ་ན་དང་པོ་མན་ཆད་མེར་འབར་བས་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང། དེར་སྒྲེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་འཛིན་ཆགས་ལ་མི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་འཛིན་པ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འདྲ་ཤེས་ཐ་དད་པར་འདོད་དོ།

འདི་ལ་མདོ་ལས་འོད་གསལ་གྱི་ལྟ་འབའ་ཞིག་སྟོས་པ་ནི་ཡ་མཐའ་གཟུང་བས་འོད་ཆུང་དང་ཆད་མེད་འོད་ཀྱང་མཆོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་དག་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་གྱིས་མ་བསྐྱས་བར་འགྱུར་རོ། །མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདྲ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དགོ་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བཞི་བའོ།³⁷ །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་དང་འདྲ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་པ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ལྟ་རྣམས་ཏེ། ལུས་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རྟགས་ཀྱང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང། འདྲ་ཤེས་ནི་སེམས་བདེ་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལའང་མདོ་ལས་དགོ་རྒྱས་འབའ་ཞིག་སྟོས་པ་ནི་འོག་མ་གཉིས་ཀྱང་མཆོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ལ་འདྲ་ཤེས་དང་པོ་ནི་ཉན་མོངས་ཅན་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྟོམས་འཇུག་གི་དབང་གིས་དགོ་བ་དང་གསུམ་པ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་སུ་གཅིག་པ་སྟེ། གཞན་དུ་བཏང་སྟོམས་ཀྱང་ཡོད་དོ་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ།) གཟུགས་(དེ་བཞིན་དུ) ཅན་མ་ཡིན་པ་(ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲི་མཆེད།) གསུམ་པོ་དག་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྟུང་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲི་མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་འདྲ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲི་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་འགོ་བའི་ལྟ་དག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲི་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཐའ་ཡས་སོ་སྟུང་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྒྲི་མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་འདྲ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྒྲི་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་འགོ་བའི་ལྟ་དག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་དག་³⁸འོ། །སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྒྲི་

མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྟེ་མ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་འགོ་བའི་ལྟ་དག་གོ། འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་པའོ་³³ ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་(སྤྱིད་པའི་རྩལ་གྱིས་རྟོན་ཅིང་།)རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་སེམས་ཀྱི་གནས་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་བྱིར་དེ་དག་ཁོ་ན་རྣམ་ཤེས་གནས་པར་བསྟན་ཞེ་ན། སྤར་སྒྲོས་པ་དེ་དག་གི་ལྷག་མ་ངན་སོང་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྤྱིད་ཅེ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། (ངན་སོང་གསུམ་ན་སྟག་བསྐལ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་རྒྱ་འབྱས་དང་སྤྱིད་ཅེ་ན་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གིས་)རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་དང་། ངན་སོང་རྣམས་སྟ་སྟག་བསྐལ་གྱིས་འཛོམས་པའི་བྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། སྤྱིད་ཅེ་ན་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གིས་རྣམ་ཤེས་འཛོམས་པའི་བྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་ངན་སོང་བ་ནི་དེར་གནས་པར་མི་འདོད་པར་གོང་དུ་བསྟོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་གནས་གཙང་མར་བསྟོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་། (དང་གནས་གཙང་བ་རྣམས་མྱང་འདས་སྟེ་བསྟོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་།) དེ་དག་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་ནི་གཞན་ན་གནས་པ་དེར་འགོ་བར་འདོད་པ་དང་དེར་གནས་པ་གཞན་དུ་བསྟོད་པར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། (རྣམ་ཤེས་གནས་པ་ནི་སེམས་གསལ་ལ།) སྤྱིད་ཅེ་བ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དགུ་བཤད་པ་གང་ཞེ་ན། སྤར་སྒྲོས་པའི་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་དང་། སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དགུ་ཡིན་པར་མདོ་ལས་བཤད་³⁴ (འདི་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་དགར་གནས་པས་སོ།།)དོ། །འདི་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་སྒྲོས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐམས་ཅད་གཟུང་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་འང་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་མེན་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་པའི་བྱིར་རོ། །སྒོ་བ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་གཞན་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་འཇུག་པར་འདོད་ལ།³⁵ འཕགས་པ་ནི་སྤྱིན་མེད་པ་དང་བསོད་ནམས་སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་གཙང་མ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་། གནས་གཙང་མ་པ་རྣམས་མྱང་འདས་སྟེ་འཇུག་པར་འདོད་པས་དེ་ན་གནས་འདོད་ཀྱི་སྒྲུ་མེད་ཅིང་།

དེ་ནས་བསྐྱོད་པར་འདོད་པའི་སྒོ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་པ་ལས། གཞན་གང་ཞེ་ན། ངན་སོང་རྣམས་ཏེ་ཞེས་བཤད་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྒོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པར་ཟད་དོ་^{༡༥} ཞེས་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་ངན་སོང་རྣམས་སེམས་
ཙན་གྱི་གནས་སུ་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དག་ཏུ་ནི་སེམས་ཙན་སྒོན་གྱི་ལས་གྱིས་མི་འདོད་བཞིན་གནས་
གྱི་རང་དགར་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒར་གྱི་དགུ་ལས་གཞན་ངན་སོང་བ་རྣམས་ནི་སེམས་ཙན་གྱི་གནས་
མིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཙོན་ར་དང་གཤེད་མ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཙན་གྱི་རང་དགར་དགའ་མཁུར་
གནས་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་མདོ་གཞན་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་(འདོད་པར།)གནས་པ་
གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དང་། (གཟུགས་སུ) ཆོར་བ་དང་། (གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དུ།) འདུ་ཤེས་དང་
(སྤྲེལ་ཅེས།)འདུ་བྱེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའོ་ཞེས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་པ་དག་ནི་ཡང་བཞིར་^{༡༦} གསུངས་ཏེ།
(རྣམ་ཤེས་གནས་པ།) དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་དང་བཙན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱང་པོ་
བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་ས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཟག་མེད་དང་། ས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ནི་རྣམ་ཤེས་
གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་གཞན་ནི་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པ་ཅི་ཞེ་ན་རྣམ་ཤེས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་
པར་མ་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེ་ན། རྣམ་ཤེས་ནི་གནས་པ་པོ་(ཡིན་པས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་)འབའ་ཞིག་(ནི་གནས་པ་མ་)
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་པ་པོ་དང་གནས་ནི་ས་བོན་དང་ཞིང་ལྟར་བརྟེན་པ་དང་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཅིག་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་དང་གནས་པ་བཞི་པོ་དག་གང་གིས་གང་བསྐྱུས་ཤེ་ན། དེ་
དག་གི་བསྐྱུས་བ་དབྱེད་ན་མུ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་ལ་བཞིས་མ་བསྐྱུས་པ་ནི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་སོ། །(དེ་ཡང་བདུན་ནི་སྤྱང་པོ་ལྔའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སོ།)།
བཞིས་བསྐྱུས་ལ་བདུན་གྱིས་མ་བསྐྱུས་བ་ནི་ངན་སོང་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་(ཟག་བཙན་)དང་
སྤྲེད་པའི་རྩེ་མོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་སྤྱང་པོའོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
གནས་པ་བདུན་དུ་(གཏོགས་ལ་རྣམ་ཤེས་སུ་མ་)གཏོགས་པའི་སྤྱང་པོར་^{༡༧}བཞིའོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ངན་
སོང་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྤྲེད་རྩེའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཟག་པ་མེད་པའོ།

ནམ་གཞག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱེ་བ།

དེ་ནི་དེ་(སེམས་ཅན་)ནམ་གཞག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། འཆི་བ་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལའང་གང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱེ་བའི་གནས་ནི་འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེར་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱེ་བའི་གནས་བཞི་དག་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །གང་ཞེན་སྒོ་ར་ལས་སྤྱེ་བ་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་(ནང་མའི་)མངལ་ནས་སྤྱེ་བ་དང་། (ཕྱིས་འབྱུང་བའི་དང་།) གྲོད་གཤེར་(རྒྱན་ཆགས་)ལས་སྤྱེ་བ་དང་། (མཛེས་པར་སྤྱེ་བ།) རྩམ་ཏེ་སྤྱེ་བའི་སྤྱེ་གནས་(ཅིག་ཅར་ཡན་ལག་དང་ཉིད་ལག་སྤྱེ་བས་རྒྱ་གཞན་གསུམ་ལ་མི་ལྟོས་)སོ། །དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་ནམས་སྤྱེ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་སོ། །

སྤྱོད་དཔོན་གང་སྤྱེ་བའི་སྤྱེ་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་གྱི་སྤྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་སྤྱོ་ར་ལས་སྤྱེས་པའི་སྤྱེ་གནས་ནི་སྤྱོ་ར་ལས་སྤྱེས་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱེ་གནས་གསུམ་ལའང་སྤྱོར་རོ། །འདི་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་རྩམ་སྤྱེས་ནི་ཡུང་པོ་བཞི་དང་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། །གཞན་གསུམ་ནི་ཡུང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནམ་སྤྱོན་དང་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལོ་སྤྱེ་གནས་པ་དང་། སྤྱེ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱེས་པ་ནམས་ལ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མོད་ཀྱི་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་ཟེན་པ་ནམས་ནི་སྤྱོ་ར་དང་གྲོད་གཤེར་སྤྱེས་ཀྱི་སྤྱེ་གནས་དག་དུ་མི་སྤྱོད་ཞེས་འཆད་དོ། །(སྤྱེ་གནས་དེ་དག་གང་བཟང་ཞེན།) སྤྱོ་ར་ལས་སྤྱེ་བ་ནི་མངལ་ནས་ཀྱང་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་སྤྱེ་གནས་གཉིས་པ་སྤྱེ་འདི་ཁོ་ན་དམན་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་བས་མངལ་ནས་སྤྱེ་བ་དང་། དེ་བས་གྲོད་གཤེར་ལས་སྤྱེ་བ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་རྩམ་ཏེ་སྤྱེ་བའི་སྤྱེ་གནས་བཟང་ངོ་། །འགོ་བ་གང་ན་སྤྱེ་གནས་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེན། མི་དང་དུད་འགོ་ནམས་ནི་སྤྱེ་གནས་ནམ་པ་བཞི་ག་ལས་སྤྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་མི་སྤྱོ་ར་ལས་སྤྱེ་བ་ནི་གནས་བརྟན་བྲག་དང་ཉེ་བའི་བྲག་དང་། རི་དྲགས་འཛིན་གྱི་མའི་(ས་ག་)བྲ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྔ་ལེན་གྱི་(བཙན་མོ་ལྔ་ཆེན་ལ་སྤོང་ལྔ་བརྒྱ་སྤྱེས་པ། སྤོང་དུ་བཙན་ནས་རྒྱ་ལ་བསྐྱར་བ་ལས་)བྲ་ལྔ་བརྒྱ་(བྱུང་བ་)ནམས་ལྔ་བྲའོ། །མངལ་ནས་སྤྱེ་བ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་མི་ནམས་ལྔ་བྲའོ། །

གྲོད་གཤེར་ལས་སྤྱེ་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་ར་ལས་ལྔ་དང་། (དེའི་ཐག་པ་གཡས་ལ་སྤྱེས་པ་)མཛེས་པ་དང་། (དེའི་གཡོན་ལས་)ཉེ་མཛེས་དང་། (དེའི་བརྒྱ་གཡས་ལས་)མཛེས་ལྔ་དང་། (དེའི་བརྒྱ་གཡོན་ལས་)མཛེས་ཅན་དང་། (དེའི་བྲང་ལས་སྤྱེས་པ་)བྲ་མོ་ཐིམ་པའི་བྲང་བ་ཅན་དང་། (ཨ་སྤྱེའི་སྤོང་པོ་ལས་སྤྱེས་པ་)ཨ་སྤྱེ་སྤོང་མ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་

བུའོ། །རྩམ་ཏེ་སྒྲིབ་ནི་བསྐལ་བ་དང་(རྒྱལ་པོ་བསྟེན་གནས་པའི་སྒྲིབ་ལས་སྒྲིས་པ་)པོའི་མི་རྒྱམས་དང་། འཕགས་པ་
ལྟ་དང་། མཆོ་སྒྲིས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལོ། །དུད་འགོ་ལ་སྒྲིབ་གནས་གཞན་དག་ནི་མདོན་དུ་གྱུར་ལ། རྩམ་
ཏེ་སྒྲིབ་ནི་ལྷ་དང་ནམ་མཁའ་ལྷིང་རྒྱམས་ལ་ཡོད་པར་(འདོད་དེ་སྟོང་སྒྲིབ་ལྷ་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ལྷ་རིགས་སྟོང་
རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ན་གནས་སོ། །ནམ་མཁའ་ལྷིང་གི་རིགས་སྟོང་གིང་གལ་མ་ལི་ལ་གནས་སོ། །དེ་ལ་སྟོང་ལས་སྒྲིས་པ་སྟོང་དང་མངལ་ནས་
སྒྲིས་པ་སྟོང་དང་། གྲོད་གཤེར་ལས་སྒྲིས་པ་སྟོང་དང་། རྩམ་ཏེ་སྒྲིབ་སྟོང་རྒྱམས་སོ་ཞེས།)གདགས་པ་ལས་ལྷོ་བཤད་དོ། །དཔལ་
བ་རྒྱམས་དང་ལྟ་རྒྱམས་དང་སྤྱིད་པ་བར་མ་རྒྱམས་ནི་རྩམ་ཏེ་སྒྲིབ་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཡི་དུགས་རྒྱམས་
ནི་མངལ་ནས་སྒྲིབ་པ་འདྲ་ཡིན་ལོ། །འདྲ་གི་སྒྲིབ་ནི་པ་ལ་ཆེར་རྩམ་ཏེ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ལྷོ་ཞེས་བསྟུ་བའོ། །མངལ་
ནས་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་ནི་ཡི་དུགས་མོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས་(ཡི་དུགས་མོས།)བདག་གིས་མཆོན་མོ་བྲུ་ལྟ་
དང་། དེ་བཞིན་ཉིན་མོ་གཞན་ལྟ་དག །བསྐྱེད་ནས་དེ་དག་ཟ་མོད་གྱི། །འོན་ཀྱང་བདག་ནི་ཆོས་པ་
མེད། །ཅེས་གནས་བརྟན་མོ་ལྷ་དགལ་གྱི་བྲུ་ལ་སྒྲིས་པས་གཤེས་སོ། །གལ་ཏེ་སྒྲིབ་གནས་དག་ལས་རྩམ་སྒྲིས་
བཟང་(དེ་ལྟ་)ན་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་སྒྲིབ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་མངལ་ནས་སྒྲིབ་པར་སྟོན་
ཞེན། དེ་ནི་(རིགས་བཟང་བར་སྟོན་ལྷོ་པའི་ཤུག)ཏེ་དུ་རྒྱམས་ཆོས་ལ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བའི་རིགས་སུ་གསེས་ནས་གཞན་དེ་ལ་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྒྱམས་པ་ལ་ཆེར་མངལ་
ནས་སྒྲིབ་པ་དང་རྩམ་སུ་མཐུན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་མིར་གྱུར་པ་དག་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་འདི་
འཐོབ་བོ་ལྷོ་ཞེས་གསུལ་བྱ་རྒྱམས་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་(རིགས་དང་གདུང་མེད་ན།)ལྷ་སྟེགས་ཅན་གཅེར་བྲུ་བ་གཉེན་གྱི་བྲུ་ལ་སོགས་པ་དག་ཁ་ཟེར་
བའི་སྒྲིབ་མར་རྟོག་པ་སྤྱད་པ་དང་། སྒྲིབ་དུང་རིང་བསྐལ་བ་ཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། (རྩམ་སྒྲིས་གི་བ་རྒྱམས་ཀྱི་ལུས་མི་གནས་
པས་དེ་མི་རུང་བས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།) དེས་ན་སྒྲིབ་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་རྩམ་སྒྲིས་ཁོ་ན་མང་སྟེ། དེ་ནི་འགོ་
བ་(ལྟ་དཔལ་)གཉིས་དང་(གཞན་)གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་དང་སྤྱིད་པ་བར་མ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་
ནི་གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྤྱིད་ལའང་གསུམ་ལས་(དང་པོ་)ངོ་བོ་ནི་འདིར་ལུང་པོ་(ལྷོ་རྒྱུན་)གང་ཞིག་(ལུ་
གཞན་དུ་སྒྲིབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟེ་ཀྱི)འཆི་སྤྱིད་དང་གང་དུ་སྒྲིབ་པའི་སྤྱིད་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་སྤྱིད་པ་
བར་མའོ། །དེ་ནི་བགོད་པར་བྱ་བའི་ལུ་རྒྱམ་པར་སྒྲིན་པའི་ལུང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་
སྤྱིད་པ་བར་མ་ལ་བྱུང་བའི་སྤྱིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིན་ཏེ། བྱུང་བ་ནི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
(དབྱེན་ཁམས་ཀྱི་གཉིས་དང་། སམ་ལྟ་དང་། གནས་གཞན་གྱི་སྟོ་བདུན་དང་། རབ་འབྱིང་གིས་སངས་རྒྱུ་རང་རྒྱལ་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་
བ་གསུམ་དེ་ལས་གཞན་དང་བཞི་ཡིན་ནོ་གསུང་རོ།) གཉིས་པ་སྒྲིབ་བྱེད་ནི་པ་ལ་ཆེན་པའི་སྟེ་བ་དག་ནི་འཆི་སྤྱིད་ནས་
སྒྲིབ་སྤྱིད་དུ་འཇུག་པའི་བར་ན་ནི་སྤྱིད་པ་མེད་དེ། དེས་ན་བར་ཆད་པ་ཁོ་ན་ལས་སྒྲིབ་པའི་སྤྱིད་པར་འཇུག་སྟེ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བམ་ཟེ་རྒྱན་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། བམ་ཟེ་ན་ཆོད་ཁྱེར་ཟིན་གྲ་བ་དང་། ཁ་བ་
ཡིན་ཏེ་གཤེན་རྗེའི་དབང་དུ་བྱིན། ཁར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཞིང་། ཁྱོད་ཀྱི་ལམ་རྒྱགས་ཀྱང་ནི་
ཡོད་མ་ཡིན།^{༥༥} ཞེས་སྤྱད་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་མེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་།

བདུད་སྦྲུག་འབྱེན་བྱེད་ཅིས་བྱ་བས་སངས་རྒྱས་འོད་སྤྱད་གི་ཉན་ཐོས་མཁས་མགྲུ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲོད་
དུ་ཁུ་རྒྱུ་བ་སྦྲུག་པ་ལས་དེས་མ་རངས་པའི་སྐད་ལྷུང་བ་དང་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་རང་གི་ལུས་ཁོ་ནས་སེམས་
ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་མནར་མེད་པར་ལྷུང་བར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། གཤམ་ཡང་མདོ་ལས། མཆོམས་
མེད་པ་ལྷའི་ལས་གང་དག་བྱས་ཤིང་བསགས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དཔུལ་བ་དག་ཏུ་སྦྱོའོ་^{༥༦} (ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། རྟེན་འཐད་པ་མ་ཡིན་པས་སྦྱེ་བའི་སྤྱད་པ་དེ་ནི་འཆི་སྤྱད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆད་པ་ལས་
འབྱུང་བ་མིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བས་བར་སྤྱད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། གང་གི་བྱིར་ཞེ་ན། ས་
བོན་ལས་ལྷ་གྲ་དང་དེ་ལས་སྤོང་བུ་ལ་སོགས་པ་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བའི་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ཉིད་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་བྱིར་རོ། འདི་ནི་རྟགས་དང་དཔེ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་པའི་དག་སྟེ་འབྱུང་བྱེད་བཞིན་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེའོ། རྟེན་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ནི་སྤྱེ་མའི་སྤང་བོའི་རྒྱན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའོ་དེས་ན་གང་ཞིག་
རྒྱན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱེ་མའི་རྒྱན་མ་ཆད་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བྱེད་བཞིན་ཅོ། སྦྱེ་
བའི་སྤྱད་པ་འང་རྒྱན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་རྒྱ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཉིད་དུ་སྦྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡིན་ཅོ།

གལ་ཏེ་བར་མ་ཆད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་བར་སྤྱད་ནི་མི་འགྲུབ་སྟེ། འཆི་སྤྱད་ཀྱི་རྗེས་ཉིད་དུ་སྐད་ཅིག་
མ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆད་པར་སྦྱེ་སྤྱད་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནས་ཤི་
འཕོས་ནས་མནར་མེད་དང་ལྷའི་གནས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཐག་རིང་བོར་སྦྱེ་བ་རྣམས་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ཅམ་
ལ་འགོ་བ་མི་རིགས་པའི་བྱིར་རོ། གང་དུ་ཤི་བའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་དུ་ཡུལ་གཞན་དང་རིས་གཞན་གྱི་སྤྱད་པ་
འགྲུབ་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འགོ་བ་རྣམས་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། རྟེན་བྱིར་འདི་
ནས་ཤི་འཕོས་ནས་སྦྱེ་སྤྱད་དུ་སྦྱོར་བའི་སྤང་བོའི་རྒྱན་ནི་བར་སྤྱད་ཡིན་ཅོ། གལ་ཏེ་ཡུལ་དུས་ཀྱིས་བར་དུ་
ཆོད་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མཐོང་སྟེ། སྦྱེས་བུའི་བྱེད་བཞིན་ལས་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པར་གཞུགས་
བརྟན་འབྱུང་བ་བཞིན་ཅོ། རྟེན་བྱིར་རྟགས་འདི་མ་དེས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་ནི་གཞུགས་
བརྟན་གྱི་གཞུགས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་འབྲུལ་པའི་དཔེ་མ་ཡིན་(ཞིང་རྟགས་གྲུབ།)ཏེ། ཡུལ་གཅིག་ན་དུས་ལྟན་
གཅིག་དུ་མེ་ལོང་དང་གཞུགས་བརྟན་གྱི་གཞུགས་གཉིས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། འདི་ལྟར་མེ་ལོང་ལས་ཐ་དད་
པའི་གཞུགས་བརྟན་ནི་མ་གྲུབ་སྟེ། མེ་ལོང་གི་ཡུལ་ལས་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། མེ་ལོང་
གི་ཡུལ་ན་ཡོད་ན་འང་དུལ་ཕྱན་རྣམས་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། མེ་ལོང་ཉིད་བཞིན་

གྱི་ནམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བའང་མི་རིགས་ཏེ། ཟུར་ན་གནས་པས་ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་དུ་མཐོང་བར་བཤམ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་བརྟན་ནི་འགའ་ཞིག་གི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བརྟན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ནམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་གཟུགས་བརྟན་གྲུབ་དུ་
ཟིན་ཀྱང་རྒྱུ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་རྟགས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་འབྲུལ་བའི་དཔེ་མ་
ཡིན་ཏེ། གཟུགས་བརྟན་ནི་བྱད་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་གྱི་འབྲས་བུ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱད་བཞིན་དང་མེ་ལོང་
གཉིས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་སྤྱང་ནི་བར་སྤྱང་གྱི་ཕྱང་པོའི་རྒྱུ་གཅིག་ཕྱུའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་རྒྱུ་དུ་གཟུགས་བརྟན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རམ། གྲུབ་ཀྱང་བྱད་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་གྱི་
འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟགས་ཁྱད་པར་བ་མ་ཞུགས་པས་མ་དེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། སྐྱེ་སྤྱང་བར་སྤྱང་གཅིག་ཕྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཙོ་བོའི་རྒྱུའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།
མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་དག་བར་དོ་དང་ཕྱིའི་ཁྱུ་ཁྱག་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱུ་ཁྱག་ལ་སོགས་
པ་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ནམས་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རིགས་པས་སྤྱད་པ་བར་མ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་སོ། །

ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་ནི་སྤྱང་པ་བདུན་པའི་མདོ་ལས། སྤྱང་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དཔྱལ་བའི་སྤྱང་པ་
དང་། དུང་འགྲོའི་སྤྱང་པ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྱང་པ་དང་། ལྷའི་སྤྱང་པ་དང་། མའི་སྤྱང་པ་དང་། ལས་ཀྱི་
སྤྱང་པ་དང་། སྤྱང་པ་བར་མའོ་ཞེས་སྟོན་པའི་མཁུར་ཉིད་ནས་དངོས་སུ་^༤གསུངས་པའི་ཕྱིར་བར་སྤྱང་
ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །གལ་ཏེ་མདོ་དེ་མི་འདོན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས།
གནས་གསུམ་མདོར་དུ་གྱུར་པ་ལས་མའི་མངལ་དུ་བྱ་འཆགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། མ་རུང་
ཞིང་ལྷ་མཚན་དང་ལྷན་པ་དང་། ས་མ་ཆགས་པར་གྱུར་ཅིང་སྤྱང་པ་དང་། གྲི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་
གྱུར་ནའོ་ཞེས་གྲི་ཟ་གསུངས་ཤིང་གྲི་ཟ་ནི་སྤྱང་པ་བར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅི་སྟེ་དེ་ཡང་གྲི་ཟ་ཞེས་ནི་མི་
འདོན་གྱི། ཕྱང་པོ་ཞིག་པ་(འཁོད་དགག་གཅིག་གསར་དུ་)ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ནའོ་^༥ཞེས་འདོན་ཏོ་ཞེ་ན། དེ་
ལྟ་ན་རྟ་^༦ལེན་གྱི་ཕྱུའི་མདོ་ལས། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བམ་ཟེ་རྟ་ལེན་གྱི་ཕྱུ་ལ། རྟ་ལེན་གྱི་ཕྱུ་ཁྱོད་
ཀྱིས་མཆིས་བྱང་ལ་གྲི་ཟ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྒྱལ་རིགས་སམ། བམ་ཟེ་འམ། རྩེ་རིགས་
སམ། དམངས་རིགས་སམ། འོན་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་ནས་འོངས་པ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་ལྷོ་དང་རུབ་དང་བྱང་
ནས་འོངས་པ་ཞིག་ཤེས་སམ་^༧ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱང་པོ་ཞིག་པ་ལ་རིགས་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་བརྟག་
པ་དང་། དེ་ནི་འོང་བར་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་སྟན་ཆོགས་ལས། དགའ་བོ་ས་མ་ཆགས་པར་
གྱུར་ཅིང་སྤྱང་པ་དང་། མ་ཡང་རུང་བར་གྱུར་ཅིང་ལྷ་མཚན་དང་ལྷན་པ་དང་། གྲི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་

གྱུར་ཅིང་འཇུག་པར་འདོད་ན་སྟེ། དགའ་བོ་དྲི་ཟ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་སྤྲིད་པ་བར་མ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོག་
 སྒྲ་དགས་ཡིན་ནོ་^(༡)ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་དེ་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་མི་འདོན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་བྱིར་མི་
 འོང་བ་ལྟར་གསུངས་པའི་མདོ་ལས་ཤེས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱིར་མི་འོང་བ་ནི་ལྟ་སྟེ། བར་མ་དོ་
 དང་། སྦྱིས་ནས་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་ཡོངས་
 སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བའོ་^(༢)ཞེས་གསུངས་པའི་བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི་
 སྤྲིད་པ་བར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཡང་ཁམས་བར་མའམ་བར་མ་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྟ་དག་ཅིག་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་སྦྱིས་ནས་ལ་སོགས་པའང་ལྟ་དག་ཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་
 སྦྱིས་བྱ་དམ་པའི་འགོ་བ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཞོགས་^(༣)མའི་མེ་རྩེ་དུ་མངོན་པར་གྲུབ་བཞིན་དུ་
 འཆི་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་ཚྭ་ཚྭ་གནམ་དུ་ཡར་བཞིན་དུ་འཆི་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་ཚྭ་ཚྭ་གནམ་དུ་ཡར་ནས་ས་
 ལ་མ་ལྟར་བ་ཉིད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་ནས་བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་
 བ་ལ་ལྟར་བ་དང་། ལྟར་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ན་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་གསུམ་དུ་
 བྱེ་ནས་སྦྱིས་ནས་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་སྟེ་སྦྱིས་བྱ་དམ་པའི་འགོ་བ་བདུན་གསུངས་^(༤)པའི་
 བྱིར་ཡང་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་བར་མ་དོར་བྱར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྦྱིས་ནས་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་ཀྱང་ཞེས་པས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གཟུགས་མེད་དུ་འང་བར་མ་དོར་བྱང་འདས་གསུང་བར་
 འགྱུར་བ་ཞིག་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒྲུལ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི་ཤུ་བ་ལས་སྒྲེལ་མ་མཛད་
 པས། བསམ་གཏན་དག་གིས་བརྩམས་བཞི། གཟུགས་མེད་དག་གིས་བདུན་ཆོན་གསུམ། །འདུ་ཤེས་ཀྱིས་
 བེ་བྱག་ཆོན་དུ། །མཛད་ནས་ཆོས་སུ་ཡང་དག་བསྟེབས།^(༥) ཞེས་བསམ་གཏན་རེ་རེ་ལ་གནས་གཞན་
 གསུམ་གསུམ་དང་། སྒར་བཤད་པའི་བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་བར་རྣམ་པ་
 ལྟ་དང་། འཆི་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བརྩུ་བརྩུ་
 དང་། གཟུགས་མེད་དང་ཕོ་གསུམ་ལ་བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་བཞི་དང་།
 གནས་གཞན་ཐ་དད་མེད་པའི་རིས་གཅིག་དང་། འཆི་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་།
 སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་བདུན་བདུན་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མེན་ལ་གོང་དུ་འཕོ་བ་མ་གཏོགས་
 པ་དུག་གསུངས་པས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་འཆི་བ་མེད་པ་ནི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བ་ནི་ཟག་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་བྱང་འདས་ཡིན་པར་མངོན་ནོ།

དེས་ན་གཟུགས་ཁམས་སུ་བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་གསུངས་ལ། གཟུགས་མེད་དུ་མ་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་བར་སྲིད་ཡོད་པར་གྲགས་སོ།། (རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ཀྱང་། ཤི་འཕྲོ་ནས་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྟེན་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་ཕྱིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡིན་པས་བྲག་ཆ་ལྟ་བུར་
མི་རུང་། མ་འགགས་པའི་ཕྱིར་གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རུང་ངོ་། ཁེད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་འཛིན་པ་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། གང་
གི་ཕྱིར་དཔེ་དེ་དག་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར་བར་མདོའི་སྲིད་པ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ་།) (ཞེས་གསུངས་སོ།།) བྲམ་བྲེ་ལ་བར་ན་གནས་
མེད་པར་བཤད་པ་ནི་སྟེ་བ་འདི་དང་རན་སོང་གི་བར་ན་མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ།
བདུད་སྟུན་འབྲིན་བྱེད་མེ་འབར་བཞིན་པའི་ལུས་ཀྱིས་དཔྱུལ་བར་སོང་བ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ལུས་འདི་
ལ་མེ་འབར་ཏེ་གི་ནས་བར་སྲིད་ནས་དཔྱུལ་བར་སྟེ་བར་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།། (དེ་ཡང་སྟེས་ནས་
མྱོང་འགྱུར་སྟེ་བ་དེ་ཉིད་དུ་སྦྱོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།) མཚམས་མེད་པ་ལཱའི་ལས་གང་དག་བྱས་ཤིང་བསགས་ནས་དེ་
མ་ཐག་ཏུ་དཔྱུལ་བ་དག་ཏུ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྟེ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་བྱུང་བར་གྱི་ཆོས་ལ་བྱུང་བར་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྟེ་གནས་སུ་འཇུག་
པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ནི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་གཞུགས་
དང་ཆ་བྱད་ཅན་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་བར་སྲིད་གཉིས་འཕེན་པའི་ལས་
གཅིག་ལས་སྟེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁོ་ན་བྱི་མོ་ལ་སོགས་པའི་མངལ་དུ་གནས་པ་དག་གི་སྟེ་དཔྱུལ་བའི་སྲིད་
པ་བར་མ་བྱུ་བ་ན་མངལ་དང་དེ་ན་གནས་པ་གཞན་དག་གྱུང་འཛིག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྟོན་དུས་ནི་མེ་
འབར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། བར་སྲིད་གང་དུ་གི་བ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་
རང་གི་ལས་ཀྱིས་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྲིད་པ་བར་མ་གིན་དུ་དང་བ་ཡིན་པས་བཏྲར་མི་རུང་
བ་བཞིན་དུ་རིག་ཏུ་འང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།། (དེའི་ཁ་དོག་ནི་ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ལས་དཔྱུལ་བ་དང་དུང་འགྲོ་དང་
ཡི་དྲགས་དང་འདོད་པའི་ལྟ་མི་དང་གཞུགས་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་སྲིད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྟོང་དུ་མ་འཛིག་པ་དང་དུ་བ་རྒྱ་དང་གསེར་ལྟ་
བུ་དང་དཀར་པོར་གསུངས་ཤིང་།) ཡང་གལ་ཏེ་བར་སྲིད་གང་དུ་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་གཞུགས་ཅན་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་ནས་འོག་མིན་དུ་སྟེ་བའི་བར་སྲིད་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་འགྱུ་བ་པའི་སྐབས་
མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བར་སྲིད་ནི་གང་དུ་གི་བ་དེར་འགྱུ་བ་པ་ཡིན་པ་ལ་འོག་མིན་པའི་ལུས་དཔག་ཆད་ཁྲི་
དྲག་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུགས་ཁམས་པའི་བར་སྲིད་ལུས་རྫོགས་པར་འགྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་དང་།
འཛམ་བུའི་གླིང་ལ་ནི་དཔག་ཆད་དུ་ག་སྟོང་དང་བྱེད་དང་བཞི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། རྣམ་མཁའ་
ཡངས་ཤིང་རྟེན་འོད་ལྟར་དང་བས་འགར་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། (ཞེས་སྟོན་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་
འཆད་དོ། དེའི་ཕྱིར་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་གང་དུ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱད་གཞུགས་སོ་།) (ཞེས་

བཤད་དོ། །དེའི་ཁ་དོག་ནི་ལུང་ཕྱན་ཆོག་སེལ་སྟེ། དེ་ཡང་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་དན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ།
 སེམས་ཅན་དམུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་ཁ་དོག་དན་པ་དཔེར་ན་སྤོང་པོ་འཆོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དུང་
 འགྲོའི་སྒྲིག་ནས་སྤོང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་ཁ་དོག་དུ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཁ་དོག་
 རྒྱ་ལྟ་བུའོ། །མི་རྣམས་དང་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་ཁ་དོག་གསེར་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་
 ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དཀར་པོའོ་ཞེས་“པ་དང་། ཀླུ་ལས་བརྒྱས་ལས་ཀྱང་། མི་དག་བ་བྱེད་པའི་བར་མ་དོའི་
 སྲིད་པ་མངོན་པར་གྱུ་བ་ནི་དཔེར་ན་ཕྱར་བ་ནག་པོ་འཕམ་མཚན་མོ་ལྷན་པ་ལྷན་ནག་ཏུ་སྤྲང་བ་ལྟ་བུའོ། །དག་
 བ་བྱེད་པ་ནི་དཔེར་ན་སྤྲང་བ་དཀར་པོ་འཕམ་སྤྲང་བའི་འོད་དང་བཅས་པའི་མཚན་མོར་སྤྲང་བ་ལྟ་བུའོ།”ཞེས་
 བཤད་དོ།

འོན་ཀྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔེར་དོན་ཐམས་ཅད་གྱུ་བ་པ་གྲང་པོ་ཆེ་ཐལ་ཀར་མཆེ་བ་དྲག་དང་ལྷན་
 པར་ཡུམ་གྱི་མི་ལམ་དུ་སྤྲང་བ་དང་། སྤྱོད་དོན་ཆོས་ལྷན་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཀྱང་། སྤྲང་ཆེན་དཀར་པོ་མཆེ་བ་
 དྲག་ལྷན་པ། ཀླུ་བཞི་མཛེས་དང་ལྷན་པར་ཞལ་བཞེས་ནས། དྲང་སྤོང་གནས་ཤེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ། ཡུམ་
 ཀྱི་ལྷུ་མས་ཀྱི་གནས་སྤྱུ་ཞུགས་པར་གྱུར་།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཡུམ་གྱི་མྱང་།^{༡༡} ལམ་ནི་
 མི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱོད་དོན་ཏྲ་དབྱངས་གྱིས་ཀྱང་མི་^{༡༢} ལམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པར་མཛད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མ་ག་རྩ་བཟང་མོའི་རྟོགས་པ་བཟོད་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱིས་སྤྲང་པོ་ཆེ་
 ལུས་ཐོན་ནས་མཐུག་མ་སྐར་ཁུང་ལ་ཐོགས་པ་དང་། ཁྲོན་པས་སྐྱོམ་པ་མ་རྟེན་པའི་མིའི་རྗེས་བསྐྱུགས་ནས་
 ང་ལ་འཐུང་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། བྱེད་པ་ཏྲིག་མཉམ་པོར་བརྗེ་བ་དང་། ཅན་དན་གོར་གྱིར་^{༡༣} ཤ་དང་གིར་
 ཐལ་པ་མཉམ་པོར་བརྗེ་བ་དང་། དག་འདུན་གྱི་ཀླན་དགའ་ར་བ་དང་སྤྱོད་མོས་ཚལ་ཆོམ་རྒྱན་པས་འོངས་
 སྤྱོད་པ་དང་། སྤྲང་པོ་ཆེའི་ཐུག་གུས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྲང་པོ་ཆེ་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱེའུ་ཞིག་རང་གི་རྒྱུ་མི་གཙང་པས་
 གོས་པར་གྱུར་པ་དེ་སྤྱེའུ་གཞན་ལ་བཀོད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱེའུ་གཙིག་གིས་གཙིག་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་
 དང་། མི་བཙོ་བརྒྱད་རས་ཡུག་གཙིག་ལ་བརྒྱད་པས་ཐམས་ཅད་གྱིས་རས་ཡུག་རེ་རེ་ཐོབ་ནས་གཙིག་ལུལ་
 དུ་ལུས་པ་དང་། སྤྱེ་པོ་ཐལ་པོ་ཆེ་འཐབ་པ་^{༡༤} ཞེས་བྱ་བ་ (སྤྲང་པོ་ཁྲོན་པ་བྱེད་ཅན་དན་ཚལ། སྤྲང་ཐུག་སྤྱེའུ་གཉིས་
 རས་ཡུག་འཐབ་མོས་^{༡༥} ཞེས་པ།) འི་མི་ལམ་བརྒྱ་ཤུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མཚན་མ་ཉི་
 བར་ཤར་བར་^{༡༦} གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བར་སྲིད་ཀྱང་གཞོན་ནུ་ཐོར་བ་
 མཚན་དང་དཔེ་བྱད་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཡིན་ལ། མི་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལོ་ལྷའམ་དྲག་གི་ཆད་དུ་ཡོད་ཅིང་།
 གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལུས་རྫོགས་པ་དང་། རྩོམ་ཤེས་པ་ཤས་ཆེ་བས་གོས་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་ལ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དང་། དག་སྤྱོད་མ་དཀར་མོ་ནི་འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ཡང་གོས་དང་བཅས་

བ་ཡིན་ནོ། །འདྲོད་ཁམས་ན་སྲིད་པར་བར་མ་གཞན་དག་ནི་ངོ་ཚ་མེད་པ་ཤས་ཆེ་བས་གཅེར་བུ་ཡིན་ནོ། །དྲན་
བ་ཉེར་གཞག་ལས་རབ་རྒྱུ་ཆ་བ་དང་མནར་མེད་གྱི་བར་སྲིད་ནི་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བྱུང་བའི་བྱིས་པ་
ལོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་ཆད་དུ་^(༥)གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་སྲིད་པ་བར་མ་སྟོན་དུས་གྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་ཡིན་ན་སྟོན་དུས་
གྱི་སྲིད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྟོན་དུས་གྱི་སྲིད་པ་དེ་ནི་འཆི་བའི་སྲིད་པའི་སྟོན་རོལ་གྱི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་
བའི་སྲིད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་པན་ཆད་གྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྗེ་རྒྱན་ཉིད་དོ། །དེས་ན་སྲིད་པ་བཞི་ལས་བར་
སྲིད་དང་སྟོན་དུས་གྱི་སྲིད་པ་ནི་དེ་པན་ཆད་སྟེས་ནས་མ་ཤིའི་བར་གྱི་ཕུང་པོ་ལྗེ་རྒྱན་ནོ། །འཆི་
བའི་སྐད་ཅིག་མ་པན་ནི་འཆི་བའི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་དག་གི་ནང་དུ་སྟེན་
གང་གི་འོག་ཏུ་བར་སྲིད་འབྱུང་བའོ། །དེས་ན་སྟེ་སྲིད་དང་འཆི་སྲིད་གཉིས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། སྲིད་པ་
གཞན་གཉིས་ནི་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདས་པ་ནི་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སྲིད་པ་བར་མ་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར་
བའི་སྟོན་དུས་གྱི་སྲིད་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ཡང་རྩ་ལ་སོགས་
པའི་སྲིད་པ་བར་མར་རེས་མཐུན་པ་དང་། ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་གྱིས་
མཐོང་གི་(བར་སྲིད་འདྲི་)ཤིན་ཏུ་དང་བས་སྟེས་ནས་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
ཀུན་ལས་བདུས་ལས་ཀྱང་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་ངོ་^(༦)ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་ལ་ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་དོན་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལས་འབྱུང་བའི་ཐེ་ཆོམ་
དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ལྷུགས་པ་དང་གཉིད་དང་རྟོན་པ་དང་།
བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་དྲགས་པ་དང་། སེམས་ཡ་ཡ་བོ་དང་། བག་ཆ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་སྣ་ཆོགས་དང་། སྟེ་
བ་མང་པ་དང་། ཏ་ཅང་སྟོན་དྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོན་བརྩ་གཅིག་དང་བྲལ་བའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རིས་
མཐུན་པ་དང་། དེ་ཡང་ལྷའི་བར་སྲིད་གྱིས་འགོ་བ་ལྷ་གའི་བར་སྲིད་མཐོང་བ་ནས་མི་དང་ཡི་དྲུགས་དང་
དུད་འགྲོའི་བར་སྲིད་གྱིས་བཞེད་དང་གསུམ་དང་གཉིས་དང་དམུལ་བའི་བར་སྲིད་གྱིས་དམུལ་བའི་བར་སྲིད་
ཁོ་ན་མཐོང་བས་གོང་མ་གོང་མའི་སྲིད་པ་བར་མ་དང་(དམན་པའི་ཡུལ་མཆོག་མིན་པར་བསམ་པའོ།) ལྷའི་མིག་
རྣམ་པར་དག་པ་གསུམ་གྱིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་ལས་གྱིས་བསྟེད་པའི་
རྩ་ལྷུལ་གྱི་ཤུགས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པས་ཤིན་ཏུ་མགྲོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་།
དེས་ན་འདྲི་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་དགག་པར་མི་སྟོད་དེ་ལས་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ངོ་^(༧)ཞེས་
བཤད་དོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་སྟོང་པོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་པ་འཆོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་པོ་ཀླན་ཆང་ཞིང་། རི་དང་བྲག་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཐོགས་པ་
མེད་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོང་དང་བྲག་སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་དགྱིལ་ནའང་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མའི་ལྟ་དང་རྫོང་རྫོང་གི་དཔལ་ལ་ཐོགས་སོ་ཞེས་གྲག་གོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་
ལས། སྤྱིད་པ་བར་མ་པ་ནི་ལྟ་བུ་བརྟོག་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲུ་གནས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་སྟེ། དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་མཆོམ་ལས་གང་ཕྱིས་བྱུང་བ་དེ་ནི་ལུ་བོ་^{༡༡}ཞེས་བྱའོ། །གང་སྐར་བྱུང་བ་དེ་ནི་ལུ་བོ་ཞེས་བྱའོ་^{༡༢}ཞེས་
བཤད་དོ།

ཁ་ཅིག་རི་རབ་ལའང་ཐོགས་པར་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་དྲན་པ་ཉིར་གཞག་ལས་འབྱུང་བ་སྒྲ་
མོ་དེ་ལྟར་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པས་གང་རི་རབ་ལུག་ནས་འགོ་བའང་བདག་ཉིད་དང་རི་རབ་ལའང་
གཞོད་པ་མེད་ན་རི་གཞན་དག་ལ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀླན་ལས་བརྟས་ལས་
ཀྱང་། འགོ་བ་ལ་ཐགས་ཐོགས་མེད་དོ་^{༡༣}ཞེས་འབྱུང་དོ། །དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པ་འགོ་བ་གང་དུ་སྒྲུ་བར་
འབྱུང་བའི་སྤྱིད་པ་བར་མ་གྲུབ་ན་ནི་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་བར་སྤྱིད་གཞན་དུ་མི་བརྒྱུག་ཏེ། ལས་ཀྱིས་འཕངས་
པའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་ཀྱི་འཕོས་པའི་རྫོང་སྐད་གཞི་བ་བྱེད་པ་རྣམས་དོན་མེད་པར་འབྱུང་རོ་ཞེན། མི་འབྱུང་ཏེ།
དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྒྲུ་ཀྱང་སྐྱུག་བསྐྱུ་ལ་ཆུང་བ་དང་ཆུར་དུ་ཐར་བ་དང་། དེ་ནས་མཐོ་རིས་སྐྱུ་བ་
ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀླན་ལས་བརྟས་ལས་ནི། ཅི་སྟེན་ལྟོག་གོ། །དེ་ན་གནས་པ་ཡང་ལས་
གསོག་གོ་^{༡༤}ཞེས་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིད་པ་བར་མ་གྲུབ་ནས་མའི་སྤྱིད་པ་བར་མར་འབྱུང་ཏེ་མིར་
སྒྲུ་བ་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པར་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ནི་གི་འཕོས་པའི་དོན་གྱི་དགོ་བ་ནི་གིན་
དུའང་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།

འདོད་པའི་བར་སྤྱིད་དེ་ནི་སྐལ་བ་བཟང་ངན་གྱིས་དྲི་ཞིམ་པ་དང་མི་ཞིམ་པ་བ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་
དྲི་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་འེབ་བར་སྤྱིད་ནི་དྲི་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམ་གྱི་བས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་སྤྱིད་པ་བར་མ་པ་དེ་དུས་རི་སྤྱིད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ཤིང་། བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་
ན་རེ་ཞག་བདུན་དུ་གནས་ལ། གལ་ཏེ་དེའི་ཆོ་སྒྲུ་གནས་ཀྱི་ཆོགས་པ་མ་རྟེན་ན་དེ་གི་འཕོས་ནས་ཡང་སྤྱིད་
པ་བར་མར་སྒྲིས་ནས་སྒྲུ་བའི་གནས་འཆོལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བེད་རོ། །ཀླན་ལས་བརྟས་ལས་ཀྱང་། རི་
ལྟར་ཐོགས་ན་ཞག་བདུན་གནས་ཏེ་དེ་ཆུན་ཆད་ཀྱིས་འཆི་འཕོའོ་^{༡༥}ཞེས་བཤད་དེ། གཞན་དག་ནི་ཞག་
བདུན་ཕྱག་བདུན་དུ་གནས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །མདོ་སྟེ་བ་བཅུན་པ་ན་རེ་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་ནི་མེད་དེ་རི་
སྤྱིད་སྒྲུ་གནས་ཀྱི་ཆོགས་པ་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་གནས་ལ། དེའི་ཆོ་འཕེན་པ་ལོགས་ཤིག་ན་མེད་དེ། རིས་

མཐུན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་བ་པས་འཆི་སྲིད་དུ་འང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ནི་འདི་སྲིད་པ་འཆོལ་བ་ཡིན་པས་དུས་ཐུང་བར་གནས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་གནས་
སུ་འདུག་གོ།

འོན་སྐྱེ་བའི་གནས་མ་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་ཞེན། གལ་ཏེ་དེར་ངེས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་
ནི་དེའི་ལས་ཀྱིས་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་ཆོག་པ་པ་(པ་མ་ལ་སོགས།)འདྲེན་ལ། འོན་ཏེ་དེར་སྐྱེ་བར་མ་ངེས་ན་ནི་དེ་
ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ་དེ་དང་འདྲ་བའི་སྐྱེ་གནས་སུ་
འདུག་པར་འགྱུར་ཏེ་དབྱར་ལྟ་བུ་དུས་ངེས་པ་ཅན་པ་ལང་གི་སྲིད་པ་བར་མ་རང་གི་སྐྱེ་གནས་མ་རྟེན་པ་
རྣམས་ནི་དུས་མ་ངེས་པ་བ་མིན་དང་། བྱི་རྣམས་ནི་ཕྱེ་སྤྱང་དང་། ཏྲ་རྣམས་ནི་བོང་བུ་དང་། དོམ་རྣམས་ནི་
དྲོད་རྣམས་སུ་སྐྱེ་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་བྱད་གཞུགས་
ཅན་ཡིན་ལོ་ཞེས་པས་གཞོད་པས་སྐྱ་མ་ཉིད་འཐད་པ་ཡིན་གོ།

སེམས་ཅན་གནས་པ།

གཉིས་པ་སྐྱེ་གནས་སུ་འདུག་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་(ལས་ལས་བྱུང་བའི་མིག་གིས་ཐག་རིང་ན་གནས་པའི་རང་
སྐྱེ་བའི་གནས་མཐོང་སྟེ།)ཐོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ནི་པ་ལ་སྤང་བ་དང་མ་ལ་(འཕྱིག་པ་བྱ་བར།)ཆགས་པའི་སྒོ་
ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་མ་དེ་དང་ཅེ་བ་དང་དགའ་བར་བྱ་བར་འདོད་པས་འགོ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་མངོན་
པར་འདོད་པའི་མངལ་དུ་འགོ་སྟེ། དེར་སོང་ནས་མའི་ལྟོ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཁ་རྒྱབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ་ཙོག་ཙོག་
པོར་སྐྱེ་འོ། །འོན་ཏེ་མོར་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་མ་ལ་སྤང་བ་དང་། འོན་ཏེ་པ་ལ་ཆགས་པའི་སྒོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
གྱུར་པས་པ་དང་ཅེ་བ་དང་དགའ་བར་བྱ་བར་འདོད་པས་འགོ་བའི་ཡུལ་མའི་མངལ་དུ་སོང་སྟེ་མའི་ལྟོ་གཡས་
དུ་ཁ་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་ཏེ་འདུག་གོ། གལ་ཏེ་མ་ནིང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་འང་བར་སྲིད་ནི་པོ་མོ་གང་རུང་
ཞིག་ཏུ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་ཀུན་ཆང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ན་ཕྱིས་མ་ནིང་
གི་ལུས་འཛིན་ཅིང་པོ་མོའི་འདོད་ཆགས་གང་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གདགས་
པ་ལས། དེའི་ཆེ་བྱི་བུ་ལ་སེམས་གཉིས་ལས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པ་འཕམ་ཁོང་ཁྱོད་བ་དང་ལྡན་པའི་
སེམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་གོ།^{༡༤} །ཞེས་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་།
འདི་ནི་རང་གི་རིགས་སུ་མངལ་སྐྱེས་སམ། གལ་ཏེ་སྒྲོ་ང་ལས་སྐྱེས་འབྱུང་འགྱུར་ན། །དེའི་དུས་སུ་མ་དེ་
དང་ནི་པ། སྒྲོབ་པ་མཐོང་ནས་དྲེགས་པས་རབ་དགར་འགྱུར། །ཅེ་དགས་དེ་དག་དུང་རྒྱུག་པ་ཡི་ནི། །ལྷ་
རྒྱུད་མཐོང་ཀུན་དུ་མོངས་པ་ཡིས། །བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་དེ་ལ་ཆགས་འགྱུར་ཏེ། །མོ་ན་མོ་བཞིན་པོ་ན་པོ་

བཞིན་ནོ།^{༡༧} །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ན་བར་སྤྱོད་ཐོགས་མེད་འགགས་ནས་རྣམ་སྤྲིན་
 ཐོགས་བཅས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་པ་མའི་མི་གཙང་བ་ལས་དབང་པོ་རྣམས་སྦྱེན་དེ་དག་ཉིད་
 ལས་སམ། འོན་ཏེ་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་འབྱུང་བ་གཞན་ཞིག་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་དག་ལས་
 སྦྱེ་སྟེ། ལུ་ཁྱག་དབང་པོ་མེད་པ་འགགས་ནས་རྒྱར་རྒྱར་པོ་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་
 ལས། དག་སྤོང་དག་ཁྱེད་གྱིས་ནི་ཡུན་རིང་པོར་སྟུག་བསྐྱལ་དྲག་པ་ཆ་བ་རྩལ་བ་ཉམས་སུ་ཁྱོད་ཞིང་དུར་
 ཁྱོད་བསྦྱེད་དོ། །ཁྱག་གི་ཐིགས་པ་སྤངས་སོ་^{༡༨} །ཞེས་པ་དང་། ཡང་མདོ་གཞན་ལས་གྱང་། པ་མའི་རྒྱར་རྒྱར་
 པོ་མི་གཙང་བ་ལས་སྦྱེས་པ་^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་པ་མའི་མི་གཙང་བ་
 ལས་འབྱུང་བ་གཞན་ཞིག་སྦྱེ་ལ། དེ་ལས་ནི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལས་སྦྱེ་སྟེ་ལོ་མ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲིན་
 ལུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །མདོའི་དོན་ནི་མི་གཙང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པ་ལ་དེ་སྤྱོད་བརྟེན་པར་ཟེར་
 དོ་^{༢༠} །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ནི་སྦྱེ་གནས་དང་པོ་གཉིས་སུ་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །འགྲེལ་པར་གཞན་ལ་ནི་ཅི་
 རིགས་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ་^{༢༡} །ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་པར་སྤྱད་རོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཆོས་
 མངོན་པ་བའི་སྤྱོད་དཔོན་དག་སྦྱེ་གནས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ནི་ཅི་རིགས་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་བའི་
 རིགས་པའི་དོན་སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་འཆད་པ་ནི་ལས་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་བྱི་དང་གནས་ལ་མངོན་པར་འདོད་ཅིང་
 སྤྱོད་པས་(སྦྱེ་གནས་སུ)འཇུག་པ(ར་འདོད་པ)ནི་(རིམ་པ་ལྟར)སྦྱེ་གནས་(དང་པོ་གཉིས་ལས།)གཞན་དྲོད་གཤེར་
 སྦྱེས་དང་རྩལ་སྦྱེས་གཉིས་སུ་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དཔུལ་བར་མེ་འབར་བ་དང་གྲང་བའི་རིག་པ་ལ་
 མངོན་པར་འདོད་པ་ནི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། (འདིར་ཡང་།) སྤྱོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱང་དང་ཆར་བ་
 ལ་སོགས་པས་སྟུག་བསྐྱལ་བ་དག་མེ་འབར་བར་འདོད་པ་དང་། ཉི་མ་དང་མེ་ལ་སོགས་པས་གདུངས་པ་
 དག་བསིལ་བར་འདོད་ནས་རྒྱག་པའི་ཕྱིར་ཆ་བ་དང་གྲང་བའི་དཔུལ་བར་སྦྱེ་བ་ལེན་ནོ། །སྤྱོད་ཕྱི་སྤྱོད་
 དཔོན་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱར་སྟོག་གཙོད་ལ་སོགས་པ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དག་མི་ལམ་
 ལྟར་མཐོང་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཞུགས་པ་ན་དཔུལ་བར་སྦྱེ་སྟེ།

མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་འགྱུར་བས་དེ་ཁྱོད་ལས། །སྤྱར་བྱས་པ་ནི་མི་ལམ་ལྟར། །སེམས་ཅན་དེ་འདྲ་
 མཐོང་གྱུར་ནས། །དཔུལ་བར་རབ་ཏུ་རྒྱག་པར་འགྱུར།^{༢༢} །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །(འོན་ཀྱང་ལུང་པོ་
 རི་རབ་ཅམ་ཡོད་ན་འབྲུ་རི་ཅམ་འབྲུ་བ་ལྟུང་གི་བར་སྤྱོད་དེ་དག་ག་དེ་མ་བྱུང་བར་དུ་གང་དུ་གནས་ཤིན། དེ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་སྤྱོད་པ་ནི་
 མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱོད་ལུང་གྱུར་པའི་བར་སྤྱོད་གྲངས་མེད་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་རང་སྦྱེ་བ་དང་མཐུན་པའི་དྲོད་གཤེར་གྱི་ཆོགས་པ་གང་དང་
 སྤྱད་པ་དེ་རྒྱུའི་དྲོད་གཤེར་གྱི་ཆོགས་པ་འདི་ཁོ་ན་ལས་སྦྱེ་བའི་རེས་པ་མེད་པར་མངོན་ནོ།) །སྤྱོད་པ་བར་མ་དེ་དག་ལས་
 དཔུལ་བའི་སྤྱོད་པ་བར་མའི་དབྱིབས་ནི་གཤིན་རྗེའི་ཞགས་པས་བཏགས་ཏེ་སྤྱི་འཇུགས་ཁོ་ནར་འཕྲིད་པ་

ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཡང་དག་སྟོམ་དང་དཀའ་ཐུབ་ཅན། གྲང་སོང་རྣམས་ལ་སྐྱར་འདེབས་པ། རྟེན་གསུམ་འཕྲུགས་དག་ཏུ་ནི། རྟེན་པ་བཞོན་ལྟར་བར་འགྱུར་པ་ཞེས་པ་དང་།

རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱིང་བ་ལས་ཀྱང་། གཞན་ཡང་འདི་ནི་ལོག་གཟུང་ན། རྒྱན་པོ་མཁས་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན། སྟོང་བས་མ་རུངས་བདག་ཉིད་ཅན། མཁར་མེད་པར་ནི་སྤྱི་འཕྲུགས་འགོ།¹⁵ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོའི་ནི་སྐྱེས་ལ་འབབ་པ་ལྟ་བུའོ། མིའི་ནི་ཐང་ལ་འགོ་བ་ལྟ་བུའོ། (ཡི་དྲགས་ཀྱི་ནི་རྒྱལ་གྱིས་འགོ་བ་ཡང་བཤད་དོ།) ལྟ་ཡི་ནི་སྐྱེས་ལས་ལྷང་བ་ལྟ་བུར་གྱེན་དུ་འགོའོ། གཤམ་ཏེ་སྟོ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་པས། རྟེན་དགས་འགོ་བའི་ཡུལ་དུ་འགོ་¹⁶ ཞེས་གང་བཤད་པ་དེ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་དེས་སམ་ཞེ་ན། མ་དེས་ཏེ། འདི་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་མདོ་དང་ལུང་ཐུན་ཆོག་པ་ལས། དགའ་བོ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་བཞི་སྟེ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཡང་འཇུག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏོ་¹⁷ ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། བཞི་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མའི་མངལ་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ། གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ནི་མི་ཤེས་པ་དག་གོ། གཞན་དག་ནི་འཇུག་པར་མ་ཟད་གནས་པ་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་ལ་འབྱུང་བ་ནི་མི་ཤེས་པ་དག་གོ། ཡང་གཞན་དག་ནི་འཇུག་པ་དང་གནས་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་བྱེད་པར་མ་ཟད་འབྱུང་བའང་ཤེས་བཞིན་དུ་འབྱུང་དོ། ཡང་མངལ་དུ་འཇུག་པ་སྤྲུལ་པ་གསུམ་ལས་གཞན་དག་ནི་འཇུག་གནས་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མོངས་པ་དག་གོ། འདི་ལ་སྟོང་ལས་སྟེས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་འཇུག་གནས་འབྱུང་བ་ལ་མོངས་པ་པོ་ནོ། འདིར་སྟེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་སྟེ་བྱེད་འཐག་ཅེས་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། རྟེན་ཕྱིར་གནས་བརྟན་བྲག་དང་ཉི་བའི་བྲག་དང་ཡུལ་ལྷ་ལེན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བྱ་སྟོང་སྟེས་ཀྱི་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱང་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མོངས་པ་ཡིན་ནོ། རྟེན་ན་སྟོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་གཉིས་ལས་སེམས་ཅན་དབང་རྒྱུ་བར་གྲགས་པ་རྣམས་ནི་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ན་རྒྱུངས་ལངས་པ་འཕམ་ཆར་པ་འབབ་པ་འཕམ་གྲང་བའམ་ཡུལ་རན་ནམ་སྟེ་བོ་པལ་བོ་ཆེའི་ཅ་ཅོ་འདོན་པ་སྟུམ་བྱེད་ནས་རྩ་བའི་པོ་འཕམ་ནགས་ཐིམ་པོ་འཕམ་རྩ་དང་ལོ་མའི་སྟེལ་པོ་དང་ཤིང་དུང་ངམ་རྩིག་པའི་དུང་དུ་འགོའོ་སྟུམ་ནས་འཇུག་ལ། གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ནའང་དེ་དག་ཏུ་གནས་པ་དང་དེ་དག་ནས་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་མོས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབྱུང་དོ། སེམས་ཅན་དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་རྣམས་ནི་འཇུག་པ་ན་ཀྱང་དགའ་ར་བའམ་སྟེད་མོས་ཆོལ་ལམ་ཁང་བཟང་དུ་

འཇུག་པའམ། ཁང་པ་བརྟེན་པའམ། ཁྱིལ་འཛེག་གོ་སྟོམ་པ་དང་། གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ན་ཡང་དེ་
དག་ཏུ་གནས་སོ། །དེ་དག་ནས་འབྱུང་ངོ་སྟོམ་དུ་འདུ་ཤེས་དང་མོས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབྱུང་བའོ། །ཤེས་
བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ནི་མའི་མངལ་ཉིད་དུ་ཤེས་ནས་དེ་ཉིད་དུ་འཇུག་པ་དང་གནས་པ་དང་དེ་ཉིད་ནས་འབྱུང་
བར་ཤེས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདུ་ཤེས་དང་མོས་པ་མི་འབྱུང་བའོ། །ཀལ་ཏེ་སྤྲ་པ་མ་ལ་ཆགས་སྤང་
གིས་མངལ་དུ་འཇུག་པར་བཤད་བཞིན་དུ་ཡང་འདིར་ནགས་ཐིབས་པོ་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་སོགས་པར་
འཇུག་པའི་ཚུལ་གཞན་བཤད་ཅི་ན། དེ་ནི་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཁོ་ནས་འཇུག་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་
རྩའི་ཐིབས་པོ་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་སོགས་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་འཇུག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ལྟར་བཤད་ན་སྒྲིབ་པའི་སྤྱིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀུན་ཞེས་པ་འདི་འང་འཐད་པར་
འགྱུར་རོ་ལྟེ་ཞེས་སྒྲིབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྤྲ་མ་ནི་རང་དང་རིང་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་རང་དང་ཉེ་བའི་གནས་
སྐབས་སུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་འཇུག་པ་ཤེས་ལ་ཕྱི་མ་ལྟ་གཉིས་མི་ཤེས་པ་དང་། དང་པོ་གཉིས་
ཤེས་ལ་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་ག་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་གསུམ་དག་སྟེ། དེ་
ལ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་དང་པོ་དང་། རང་བྱུང་རང་རྒྱལ་དང་(རྫོགས་པའི་)སངས་རྒྱས་བཙུན་
ལྷན་འདས་གཉིས་ནི་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཡིན་ལོ། །ཅི་འདྲི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་བར་
སྤྱིད་ཀྱི་(བསོད་ནམས་ཀྱི་)ལས་རྒྱུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ནི་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་གོམས་(ཤིང་དངོས་
པོ་དུག་ཤེས་)པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་ཆེ་
བའི་ཕྱིར་ན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་རོ། །(བསྐྱར་རང་གཉིས་གནས་སྐབས་དེར་མ་ལ་སྤེད་པས་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་
ཡང་ཤེས་བཞིན་ནི་འདུ་ཤེས་དང་མོས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་བཟོད་དོ།) དེ་དག་འཇུག་པ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་
མ་ཡིན་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་མིང་གིས་བསྟན་པའོ། །སྒྲོང་ལས་སྒྲེབ་དང་གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེ་ལ་
དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བས་སྒྲེབ་གནས་གཞན་དག་ལ་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་ཅི་
རིགས་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་ལོ། །ཀལ་ཏེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཇུག་
གནས་གཉིས་ཤེས་པ་དང་སྒྲོང་སྒྲེས་རྟག་ཏུ་མོངས་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། ལྷ་ལེན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བྱ་ལ་སོགས་
པ་སྒྲོང་སྒྲེས་ཡིན་ཡང་རང་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འཇུག་གནས་ཤེས་པ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་
བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོང་སྒྲེས་དེ་དག་ནི་ཆོགས་ན་སྒྲོད་པ་ཡིན་པས་ཉེས་
པ་མེད་དོ། །ཞེས་སྒྲིབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །ཡང་ན་འཇུག་གནས་ཤེས་པ་ནི་མངལ་སྒྲིས་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་པའོ། །(འཇུག་པ་མི་ཤེས་པ་ལ་གཞན་གཉིས་ཤེས་པ་མེད་དོ།) དེ་ནི་བར་དུ་གནས་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ན་རི་

ལྷ་མ་གནས་པའི་ཏེན་འབྲེལ་དང་། གང་གིས་གནས་པའི་ཟས་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་
(དང་པོ་)མདོར་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ནི་འཆི་སྲིད་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་
བ་ནི་བར་སྲིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མི་རྟག་པར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འཕོ་བའི་གང་ཟག་
མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་བདག་ཆད་པ་དང་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་ཕྱད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་
ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་རྟག་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འཕོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྲིད་པ་གཞན་
དུ་འཕོ་བའི་བདག་རྟག་པ་ནི་མེད་དེ། སྐྱེ་སྲིད་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
དག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་
དག་གི་པ་རྒྱས་པར་ནི་གང་ཟག་དག་གི་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

འོན་ཀྱང་སྲིད་ནས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དེ་གང་ཞེན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྗེ་རྒྱན་
ཙམ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཙམ་ནི་ལྷག་པ་འགོག་པ་སྟེ། ཕུང་པོ་ཆོས་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདག་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རྩི་ལྷར་ཞེན། སྐྱེ་བ་སྤྱི་མའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱི་མདོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་སྲིད་པ་བར་
མའི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་གྱིས་ན་སྐྱེ་བ་འདིའི་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་མངལ་དུ་འགོ་སྟེ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པར་མཚམས་
སྦྱོར་རོ། །མངལ་དུ་འགོ་བས་ནི་དོན་གཤེན་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་གནས་གཞན་དུ་འགོ་བའང་མཚོན་པར་
བྱེད་དོ། །བར་སྲིད་ཉིད་སྐྱེ་སྲིད་དུ་འཕོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བར་དོའི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་
ལྷ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་དུས་སྤྱི་མ་དང་། དེ་ལས་འཆི་བ་དང་། དེ་ལས་བར་དོ་དང་། དེ་ལས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་
ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མར་མེ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ཡང་རྒྱན་གྱིས་ཡུལ་གཞན་དུ་འགོ་བ་
བཞེན་དུ་འདིར་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་རྟག་པ་མེད་ཀྱང་ཕུང་པོའི་རྒྱན་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་མི་
འགལ་ལོ། །དཔེ་འདིས་ནི་ཁ་ཐོན་ལས་པ་རོལ་པོ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། མེ་ལོང་ལས་གཟུགས་བརྟན་
དང་། རྒྱ་ལས་འབྱར་དང་། མེ་ཤེལ་ལས་མེ་དང་། རྒྱར་བའི་རོ་ལས་འགམ་ཆུ་དང་། ས་བོན་ལས་ལྷ་གྲ་
འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འཕོ་བ་མེད་པའི་དཔེ་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

འཕགས་པ་ལྟ་སྒྲུབ་ཀྱིས། ཁ་ཐོན་མར་མེ་མེ་ལོང་རྒྱ། མེ་ཤེལ་ས་ཐོན་རྒྱར་དང་སྒྲུལ། ཕུང་པོ་
ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡང་། མི་འཕོ་བར་ཡང་མ་ཁས་རྟོགས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་དེ་ཉིད་སྟོང་
པ་ཉིད་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ལས་ནི་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཆོས་སུ་བརྟན་བཅས་པ་
པ་མ་གཏོགས་པ་གང་ཕུང་པོ་འདི་དག་འདོར་ཞིང་ཕུང་པོ་གཞན་དག་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་
བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་དམིགས་སོ། །དེ་ལ་ཆོས་སུ་བརྟན་བཅས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ཡོད་པས་
འདི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས། དུམ་ཟེ་རྒྱ་ལྷག་གི་ཕུའི་དབང་དུ་མཛོད་

ནས། འདི་ན་བདག་གམ་སེམས་ཅན་མེད། ཚོས་འདི་དག་ནི་རྒྱ་དང་བཅས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བྱང་པར་
དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། ལུས་ལས་ལུས་གཞན་དག་ཏུ་ནི། །ཕྱ་བའི་སློག་ནི་འཕོ་ཞེས་གྲག
།ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སློག་ཡོད་པ་ནི་མིན་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་ཞེས་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་འགྲོ་བ་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། སྦྱིས་བྱ་དྲག་པ་ཡིན་ཞེས་བསྒྲགས། །ཁྱོད་ཀྱིས་དྲག་པ་ཞེས་བྱ་བའི། རྒྱ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་
བསྟན། །ཞེས་པ་དང་། མེར་སྦྱ་དེ་ཉིད་རིག་པས་ནི། །གཙོ་ལས་འགྲོ་བ་སྦྱེ་བར་བཤད། །ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་
བའི་སྦྱེ་བ་ནི། །ཉོན་མོངས་ལས་ལས་འབྱུང་བར་བསྒྲགས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་སོ།།

གལ་ཏེ་བར་སྤྱིད་ལས་སྦྱེ་སྤྱིད་འབྱུང་ན་དེ་ལས་ཅི་འབྱུང་ཞེན། རྩོན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་
རི་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་རུར་རུར་པོ་དང་། མེར་མེར་པོ་དང་། བར་བར་པོ་དང་། འབྱང་གྱུར་དང་། རྒྱང་
ལག་འབྱུས་པ་སྟེ། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་དང་། དེ་ལས་སྦྱེ་མཆེད་དུག་དོད་པ་དང་། (དེ་ནས་མངལ་ནས་
ལྷུང་སྟེ།) བྱིས་པ་དང་གཞོན་ཅུ་དང་དར་ལ་བབ་པ་དང་དར་ཡོལ་བ་དང་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཅས་པའི་
གནས་སྐབས་ལྟའི་རིམ་གྱིས་ལྷུང་པོ་ལྟའི་རྒྱན་སྦྱེ་སྟེ། གཞོད་སྦྱིན་དབང་པོས་ལུས་པའི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་
རིམ་གྱིས་གོང་བྱུར་འབྱུར། །རི་ལྟར་ལུས་འདི་མངོན་འཕེལ་འབྱུར་ཞེས་གཞོད་སྦྱིན་དབང་པོས་ལུས་པའི་ལན་
དུ་དང་པོར་རུར་རུར་པོ་ཡིན་ནོ། །རུར་རུར་པོ་ལས་མེར་མེར་སྦྱེ། །མེར་མེར་པོ་ལས་ནར་ནར་(པོ་)སྦྱེ། །ནར་
ནར་པོ་ལས་འབྱང་གྱུར་སྦྱེ། །འབྱང་ལས་རྒྱང་ལག་འབྱུས་པ་དང་། །སྦྱ་སྦྱ་སེན་མོ་ལ་སོགས་དང་། །དབང་
པོ་གཞུགས་ཅན་རྣམས་དང་ནི། །མཚན་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བར་འབྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་
དག་ལ་སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། རུར་རུར་པོ་ལ་སོགས་པ་མངལ་ན་གནས་པའི་དུས་དང་། བཅས་ནས་
འཁོགས་པའི་བར་སྦྱི་ལ་བཅས་པའི་དུས་དང་། །བཅས་ནས་འགྲོ་བ་དང་ཅེ་མི་རུས་པ་མན་ཆད་བྱིས་པའི་
དུས་དང་། དེ་དག་རུས་ལ་འདོད་པ་སྦྱོད་མི་རུས་པའི་བར་ལ་གཞོན་རུའི་དུས་དང་། འདོད་པ་སྦྱོད་རུས་
ནས་ལོ་སྤུམ་ཅུ་མན་ཆད་ལང་ཆོའི་དུས་དང་། དེ་ནས་ལོ་ལྟ་བུ་མན་དར་ལ་བབ་པའི་དུས་དང་། དེ་ནས་
ལོ་བདུན་ཅུ་མན་ཆད་རྒྱས་པའི་དུས་དང་། དེ་མན་ཆད་འཁོགས་པའི་དུས་སོ་ཞེས་(དུས་བརྒྱད་བྱུ་)བཤད་དོ།།

དེ་ལྟར་སྦྱིས་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ལས་གསོག་ཅིང་ཡང་འཆི་སྤྱིད་དང་ཆེ་འདིར་བསགས་པའི་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་བར་སྤྱིད་དང་། དེ་ནས་ཡང་དེའི་སྦྱེ་བའི་སྤྱིད་
པར་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བ་དག་ཏུ་འགྲོ་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་མ་བཅད་པ་རྣམས་
དེ་ནས་ཀྱང་འཆི་འཕོ་དང་སྦྱེ་བར་གཞོལ་བ་ཐུག་པ་མེད་པའི་བྱིར་སྤྱིད་པ་བཞིའི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་ལ་ནི་
ཐོག་མ་དང་ཐ་མའང་མེད་པ་ཡིན་ནོ།། (འཆི་བ་འབྱུང་བར་ཡང་མི་དྲག་པའི་ཚོམས་ལས། །ཁ་ཅིག་མངལ་དུ་འཁྱུར་ཏེ། །དེ་
བཞིན་ཁ་ཅིག་བཅས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་གོག་ཅམ་དང་། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཡོངས་རྒྱག་དང་། །ལ་ལ་གཞོན་དང་ལ་ལ་

ཀླན། འདྲ་ལ་བཅུ་པ་ལྟར་པའི་མི། འཛིན་གྱིས་རབ་ཏུ་འཛིན་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་ལྟར་བ་བཞིན།^{༩༧} ཞེས་གསུངས་སོ།།
 འདྲིར་སྒྲེ་བ་སྒྲ་མ་དང་ཕྱི་མ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་
 ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པའི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པར་རྒྱས་པར་བལྟའོ། འདྲིས་ན་ཁ་ཅིག་གིས་འཁོར་
 བ་ཐམས་ཅད་སྟོངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་
 ཐལ་བ་ལས་བཟང་བོ་སྟོད་པ་ལས། རྣམ་མཁའ་^{༩༨}མཐའ་ཐུག་གྱུར་པ་ཇི་ཅུམ་པ། སེམས་ཅན་མ་ལུས་
 མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ་^{༩༩}ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་པ་མེད་
 ལ་འབྲིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དབུ་ལ་པོའི་ནོར་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མེད་པ་
 རྣམས་ནི་ཕྱི་ཡང་ཟད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ་རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། འདྲི་ཕྱིར་འཁོར་བ་
 ལ་ཐོག་མ་ནི་སྒྲི་དང་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་དེ། གང་ཐོག་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་རྒྱ་མེད་
 བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མེད་ན་རེས་འགའ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། མཐའ་མ་ནི་སྒྲི་ལ་མེད་
 ལ་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་དོ། ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ། ལུས་ཞིག་ཚོར་བ་བསིལ་བར་གྱུར། འདྲུ་ཤེས་
 འགགས་ཤིང་འདྲུ་བྱེད་ཞི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱབ་གྱུར་པ། འདི་འདྲུ་འདི་ནི་སྟུག་བསྟུལ་མཐའ་^{༡༠༠}ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་དག་བཅོམ་པ་མུ་ངན་ལས་འདའ་ཀ་མའི་སེམས་དེས་སེམས་ཕྱི་མ་སྒྲིད་ན་བྱེ་བྲག་ལའང་
 མཐའ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མི་བསྒྲིད་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན།
 སྟེ་པ་དག་གིས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་མི་བསྒྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་
 རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་གཉིས་ཀ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། ཐེག་པ་གོང་མ་པ་དག་
 ནི་འཁོར་བ་ལས་གོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་བསྒྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་སེམས་
 ནི་མི་བསྒྲིད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་དུ་གྲུངས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ།།

ཇི་ལྟར་གནས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

གཉིས་^{༡༠༡}པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཀླན་ནས་ཉོན་མོངས་
 པ་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་དང་། མདོའི་དོན་བཤད་པ་དང་། རྒྱུན་ཆགས་པ་
 དང་། མཚོན་པའི་དཔེ་དྲུག་ལས་དང་པོ་ནི་དེ་ལྟར་སྟུང་བའི་རྒྱུན་སྒྲེ་བ་སྒྲ་མ་དང་ད་ལྟར་བ་དང་ཕྱི་མའི་
 བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་
 གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ།

དེ་ཡང་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་། བྱི་མའི་མཐའ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་ཆ་འཕ་སྡེ་ཚན་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་
རི་ལྟར་ཞེ་ན། སྔོན་གྱི་མཐའ་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་གཉིས་དང་། བྱི་མའི་མཐའ་སྐྱེ་བ་དང་ཆ་གཤིག་གཉིས་
དང་། བར་དུ་རྒྱུ་མ་(མ་རིག་པ་ནས་ཆ་གཤིག་པར།)ཤེས་དང་མིང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་རིག་པ་དང་ཆོར་
བ་དང་སྲིད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྲིད་པའི་བར་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་
གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་རྩུམ་སྐྱེས་དང་བར་མ་དོར་འཆི་
བ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་དག་གྲང་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་
པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྔོན་(ཆོ་ལྷ་)མ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྟོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷ་(སྟེ་ཉོན་མོངས་)ཡིན་ནོ། །(མ་
རིག་པ་ནི་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པས་མཐོང་སྤང་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ཀྱང་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་སྒོམ་སྤང་གི་མ་རིག་པས་ཀྱང་འཕེན་པ་དང་
མཐོང་སྤང་རྫོགས་བྱེད་གྱི་ལས་སྒྲོང་བ་མི་འགལ། མཐོང་ནས་འཕེན་པ་ནི་འཁོར་བ་ལ་སྟེད་པ་ལོག་པའོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་
ཐོགས་མེད་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ཀའི་སྤང་བྱར་འདོད་དོ།) འདྲ་བྱེད་དག་ནི་སྐྱེ་བ་སྔོན་(ཆོ་ལྷ་)མ་ལ་(བསོད་ནམས་)དག་གི་
བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་(གསུམ་)སྟོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷ་(སྟེ་ལས་སོ།)འོ། །རྒྱུ་ཤེས་ནི་སྐྱེ་བ་
འདིར་མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་སྐད་ཅིག་གིས་སྤང་པོ་ལྷ་ཡིན་ནོ། །(རྒྱུ་ཤེས་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་སྐད་
ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་གཞན་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་པ་ཡིན་ནོ།) མིང་དང་གཟུགས་ནི་མཚམས་སྒྱུར་བའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་པན་
ཆད་ནས་གཟུང་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དོད་ཚུན་ཆད་དེ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་མ་དོད་ཀྱི་བར་ཏེ། (མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་
དང་པོ་བཞི་ཡིན་ནོ།) དེ་ལ་མིང་ནི་ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་དང་འདྲ་བྱེད་དང་ཡིད་གྱི་རྒྱུ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། མིང་
ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཟུགས་ནི་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །(དོད་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཏུ་འཛོག་སྟེ།)
སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་དེ་ནི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྒྱུ་ཤེས་འདུས་ནས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་ཚུན་ཆད་
དེ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དོད་ནས་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྒྱུ་ཤེས་གསུམ་མ་འདུས་ཀྱི་བར་གྱི་མིག་ལ་སོགས་པ་
དོད་པའི་གནས་སྐབས་(སྟེ་མ་བཙས་ཀྱི་བར་རོ།)སོ། །(གསུམ་འདུས་ནས་རིག་པར་འཛོག་སྟེ།) རིག་པ་ནི་གསུམ་
འདུས་ནས་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ནས་གཟུང་སྟེ་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་(སོགས་པ།)བཏང་སྟོམས་
གྱི་རྒྱ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་དང་བར་མ་ལ་སྤང་དོར་ཤེས་ལྷན་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །དེ་ཡང་གསུམ་
འདུས་ནས་ཆོར་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་མི་ལྷན་པའི་བར་གྱི་སྤང་པོ་ལྷ་འོ། །(སྟེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་
ཤེས་ན་མེ་ལ་རིག་པའི་དུས་སོགས་སོ།) ཆོར་(ཡུལ་ཡོངས་སྟོན་ལྷན་ནས་ཆོར་བར་འཛོག་སྟེ།)བ་ནི་ཆོར་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་སྟོན་
ལྷན་པ་དེ་ནས་བཟུང་ནས་འཕྲིག་པ་ལ་སྟོན་མི་ལྷན་པ་ཚུན་ཆད་དེ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་བར་གྱི་སྤང་པོ་ལྷ་འོ། །
(འཕྲིག་སྟོན་ལྷན་ནས་སྟེད་པར་འཛོག་སྟེ།) སྟེད་པ་ནི་འདོད་ཡོན་གྱི་ཡོངས་སྟོན་དང་འཕྲིག་པ་ལ་སྟོན་ཅིང་ཡུལ་
འཛོལ་བ་ལ་མ་ལྷགས་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་པ་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ལྷ་འོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་སྲིད་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་

པའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་རྒྱག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟོ།། (དེ་ནི་ཞིང་ལས་དང་གཉེན་ཐབས་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཀྱི་སྤྱི་བ་ཕྱི་མའི་ལས་སྤྱོད་བྱེད་ཆོར་བའི་རྒྱ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྟོ་ཡིན་ནོ།) དེ་ནས་དེ་ལྟར་རྒྱག་པ་དེ་ཡང་སྤྱི་བ་ཕྱི་མའི་བདེ་བ་དང་སྤྱི་བ་སྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་རྒྱ་ལས་དགེ་མི་དགེ་བྱེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྟོ་པོ་དེ་ཉིད་ནི་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་སྤྱི་བ་ཕྱི་(བ་སྟེ་འཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱ།)མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་དེ་ནི་སྤྱི་བ་ཡིན་ལ།

འདི་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་(འབྲེལ་པ་ལས་འདི་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོག་ཞན་དུ་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ།^{༡༠} ཞེས་པ་དང་། འདི་ལ་ཡན་ལག་བཞི་པོ་མིང་དང་གཟུགས་དང་སྤྱི་མཆོད་དུག་དང་རེག་པ་དང་ཆོར་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་གཞན་དུ་རྒྱ་ཤི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས།)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོག་ཞན་དུ་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ།^{༡༡} ཞེས་འབྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་། ཕྱི་མའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་བཞི་ནི་(ཆོ་འདི་གཞལ་བའི་)རྒྱ་ཤི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཡང་སྤྱི་བ་ཅིག་མ་དང་། རྒྱན་ཆགས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་ཅན་དང་། གནས་སྐབས་པ་དང་བཞིར་གསུངས་པ་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་འདི་ནི་གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེད་བྱ་ལྟ་སྤྱི་བའི་འདོད་པ་སྟེ་འདིའི་དབྱུང་པ་ནི་འོག་ལྟ་བུའོ།།

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྟོ་པ་ཉིད་དུ་ཐམས་ཅད་དེས་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པར་བསྟན་ཞེ་ན། གནས་སྐབས་དེ་ན་མ་རིག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གཙོ་བོའི་མིང་གིས་ཡན་ལག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ་དཔུང་གི་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྟན་པ་ལའང་རྒྱལ་པོ་བྱུང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ནི་འབྲེལ་པ་ཅན་དང་། རྒྱན་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོ་གསུམ་པར་ཆོད་མེད་པར་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལོ། །སྤྱི་བ་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་སྟོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ཀུན་ནས་སྤོང་བ་སྤོངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་། སེམས་པ་ལས་འདུ་བྱེད་དང་། ཡུལ་རིག་པ་རྣམ་ཤེས་དང་། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕུང་པོ་བཞི་མིང་དང་གཟུགས་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་མཆོད་དུག་དང་། གསུམ་འདུས་པ་རེག་པ་དང་། རེག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཆོར་བ་དང་། ཤ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་སྤེད་པ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ངོ་ཆ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་རྣམས་ལེན་པ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་སྤྱི་བ་དང་། ལྟན་མེད་པ་འབྱུང་བ་སྤྱི་བ་དང་། ཡོངས་སུ་སྤྱི་བ་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ཞིག་པ་ཤི་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སྤྱི་བ་མ་གཅིག་ལ་ཆོང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ས་པོན་ལས་སུ་གྱུ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་

བ་མ་ཡིན་ནམ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་། སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་བར་གསུམ་པོ་དག་ལ་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བར་གྱུར་རྟོ། །མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བ་འགྱུར་རོ། །ད་ལྟར་བདག་ཟས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཟེེ། ཁོས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གྱོན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ཅི་བདག་འདས་པ་ན་བྱུང་ངམ། མ་བྱུང་ངམ། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་ངམ། མི་འབྱུང་ངམ། ད་ལྟར་གྱི་འདི་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟུམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་བས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐེ་ཆོམ་དང་དེའི་རྒྱ་བདག་ཏུ་མོངས་པ་རྣམ་པར་བསྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་སྤྲེད་པ་དང་ལེན་པ་གསུམ་མོ། །ལས་ནི་འདུ་བྱེད་དང་སྤྲེད་པ་གཉིས་སོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞི་ནི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་(གཞན་)ལྟ་དང་སྟེ་བ་དང་ཆ་ཤི་གཉིས་ཏེ་བདུན་ནོ། །རི་ལྟར་ཡན་ལག་བདུན་པོ་གཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་གྲང་ཡིན་ནོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱའི་ཡན་ལག་གྲང་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་གྲང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བྱས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་འབྱུང་ལས། བཅུ་གཉིས་ཆོས་ནི་གསུམ་དུ་འདུས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས། གཉིས་དང་བཅུ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མ་བདུན་ཡང་སྟུག་བསྟུལ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཤད་དོ། །

དེས་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྟོན་གྱི་མཐའ་པ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་པའོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་པའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་ཤེས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། སྤྲེད་ལེན་སྤྲེད་པ་གསུམ་ནི་ཕྱི་མའི་མཐའ་པའི་རྒྱ་དང་། སྟེ་བ་ཆ་ཤི་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་ལས་བདུས་ལས་ནི། འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྤྲེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྟེད་ཞེས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་ལས་སུ་འོ་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ལས། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དང་བཞིར་བཤད་ཏེ་དེ་ལ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ནི་འཕེན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སེམས་ལ་བསྟོན་ནས་མིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་བཞིན་ཉི་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་སྟེས་པས་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་དང་སྣ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱུད་ནས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲེད་ལེན་སྤྲེད་པ་གསུམ་ནི་མངོན་

པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དངོས་སུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བ་དང་ཀ་
གི་གཉིས་ནི་མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་ནི་གལ་ཏེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་
འབྲེལ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་བཞིན་དུ་སྟོན་གྱི་མཐའ་པའི་རྒྱ་ནི་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ཤིང་འབྲས་བུ་ནི་ལྡར་བྱེ་ལ།
ཕྱི་མའི་མཐའ་པའི་རྒྱ་ནི་གསུམ་དུ་བྱེ་ལ་འབྲས་བུ་ནི་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ཤིན། སྟོན་གྱི་མཐའ་པའི་འབྲས་བུ་
ནི་རྣམ་པ་ལྡར་བྱེ་ཞེན། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་
ནི་བར་མ་འདྲིར་འབྲས་བུ་ལ་རྣམ་པ་ལྡར་བྱེ་བ་དང་རྒྱ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་སྐྱེ་མའི་
སྐྱེ་བ་དང་ཀ་གི་ཡང་རྣམ་པ་ལྡར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ལུས་ལ། སྐྱེ་མའི་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་པ་
གསུམ་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མའི་རྒྱ་དང་ཕྱི་མའི་འབྲས་བུ་མདོར་བསྐྱུས་
ཏེ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བར་མའི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་མདོར་བསྐྱུས་བར་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་
ལུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མདོར་བསྐྱུས་བ་དང་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་བསྟན་
པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཀའང་མ་རིག་པ་ལ་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་
ཀ་གི་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་ལ། མེད་ན་
མ་རིག་པ་རྒྱ་མེད་པ་དང་། ཀ་གི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་དང་། འཁོར་བ་ཐོག་མཐའ་ཅན་དུ་འང་འགྱུར་རོ་
ཞེན། བཤད་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྲིད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ལེན་པ་འབྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ལེན་པ་
དང་མ་རིག་པ་ལས་བྱ་བ་སྟེ་ལས་སྲིད་པ་དང་འདུ་བྱེད་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །ལས་སྲིད་པ་དང་འདུ་བྱེད་དེ་(བྱ་བ།)
དེ་ལས་ནི་གཞི་འབྱུང་སྟེ། འདུ་བྱེད་ལས་རྣམ་ཤེས་དང་སྲིད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་དེ་དག་
ལས་ཀྱང་གཞི་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ལས་མིང་དང་གཟུགས་ནས་རིག་པ་ལས་ཚོར་བ་འབྱུང་བའི་བར་དང་
སྐྱེ་བ་ལས་ཀྱང་གཞི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་སྟེ། ཚོར་བ་ལས་སྲིད་པ་དང་།
ཚོར་བའི་བར་ནི་རྒྱ་གི་ཡིན་ལ་སྲིད་པ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་གི་ལས་མ་རིག་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་
ན་དེ་ལྟ་བུ་འདྲི་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་སྟོན་
གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ཏེ། མ་རིག་པའི་རྒྱ་ནི་རྒྱ་གི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀ་གི་འབྲས་བུ་འང་མ་རིག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་མེད་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ཉིད་འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ།

རྟེན་འབྱུང་ལས། གསུམ་པོ་དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། གཉིས་ལས་བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་
ཀྱང་། གསུམ་འབྱུང་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་དེ། ཉིད་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར། །འགྲོ་ཀུན་རྒྱ་དང་འབྲས་

བྱ་སྟེ། །འདི་ལས་སེམས་ཅན་གཞན་ཅིང་མེད་ཀྱི་ཅེས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་བྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པར། །འཁོར་བའི་དགྱིལ་འཁོར་འགལ་མེ་ཡི། །འཁོར་ལོ་ལྟ་བུར་ཕན་ཚུན་གྱི། །རྒྱ་ཅན་འདི་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར།^{༡༥} །ཞེས་འབྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ནི་ལྟ་དང་འབྲས་བུ་ནི་བདུན་ཡིན་ནོ། །ཀྱན་ལས་བརྟམ་ལས་ནི། རྣམ་ཤེས་ནི་ས་བོན་གྱི་ཀྱན་གཞི་ཡིན་པས་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྒྱ་དུག་དང་འབྲས་བུ་དུག་ཏུ་^{༡༦} བཤད་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བའི་མདོའི་འབྲེལ་པར་ནི་མིང་ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡང་ས་བོན་གྱི་ཀྱན་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་རྒྱ་བཅུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡིན་པར་^{༡༧} བཤད་མོད་གྱི། འདིར་རྒྱ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་ནི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ན་མིང་ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞི་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་བྱིར་རྒྱའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་རྒྱའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྤྲུལ་ན་ནི་སྤྲུལ་བ་དང་རྒྱ་གཤིང་དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་རྒྱ་མ་ཁོ་ན་ལེགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མ་རིག་པ་དང་། སྤྱད་ལེན་ཁོ་ན་སྤྲོས་ཀྱི་ཁོང་ཁྱོད་ལ་སོགས་པ་ཅིའི་བྱིར་མ་སྤྲོས་ཤེ་ན། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་སྤྲོས་ན་གཞན་དག་གྱང་མཚོན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། རོན་ནི་སྤྲུལ་བ་སྤྲུལ་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྱད་ལེན་ནི་སྤྲུལ་བའི་སྤྱད་པར་ཉིང་མཚམས་སྤྲོར་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་དག་བསྟན་པས་གཞན་ཐམས་ཅད་གྱང་མཚོན་པའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་མདོའི་དོན་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། དག་སྤོང་དག་ཁྱེད་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་གྱང་བསྟན་པར་བྱའོ་^{༡༨} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཅི་ཞེས། བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་གཉིས་ཀྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་ཁྱད་པར་བྱུང་བྱེད་གྱང་མེད་པར་བཤད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གང་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ལ། གང་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་མདོ་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་འདིར་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ནི་བྱི་མ་སྤྱེད་པའི་རྒྱ་(འི་ཡན་ལག་ལྟ་)ཡིན་ཏེ་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འབྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་བྱུང་བ་ནི་སྤྲུལ་ལས་སྤྲོས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཅིའི་བྱིར་དེ་དག་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེས། འདིར་སམ་སྤྱི་ཏའི་སྐད་ལ་བྱ་ཏེ་བྱ་སྤྱད་སྤྱད་ཞེས་འབྲུང་སྟེ། དེ་ལ་ཉེར་བསྐྱར་བྱ་ཏེ་ནི་སྤྱད་པ་དང་རྟེན་པའོ། །སྐད་ཀྱི་དབྱིངས་ཨི་ཏེ་ནི་འགྲོ་བ་ཡིན་ཡང་ཉེར་བསྐྱར་བྱ་ཏེ་དང་འབྲེལ་བ་ན་ནས་དང་ཅིང་ལ་སོགས་པར་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་སྤྱད་ཅིང་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་པ་དག་གིས། རྐྱད་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སྤྲོ་བས་ལྡན་ཡང་། །ཉེ་བར་བསྐྱར་བས་ཟེལ་གཞོན་འབྱུང་། །གང་གྱི་རྩ་བའི་མཛུ་མོད་ཀྱི། །རྒྱ་མཚོའི་རྩ་ཡིས་ངེ་བཞིན་ནོ།^{༡༩} །ཞེས་

བཤད་པ་ལྟ་བུའོ།

སྐད་ཀྱི་དབྱིངས་ལྷ་དཔྱད་པ་ཡིན་ཡང་ཉེར་བསྟར་ས་སྐད་གོང་ན་ཡོད་པ་ནི་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་རྒྱུན་དང་འབྲས་བུ་ཕྱད་ནས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཕྱད་པའི་དོན་ཡང་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཕྱད་ནས་འབྱུང་བའང་ཕྱད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོའབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་ཁ་གདངས་ནས་ཉལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བད་སྟོད་པ་པས་མེད་པ་ཕྱད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པ་ཕྱད་ནའང་དེའི་རྗེས་ལ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་དེ། གྲུབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱད་ནས་འབྱུང་བའང་རིམ་གྱིས་པའི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱད་ནས་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་ནི་སྟོན་དང་བཅས་སོ་ཞེས་སྒྲིམ་པའང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གིས་འདིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ས་མཚུངས་དབྱུད་མོད་ཀྱི། འདིའི་ལྷགས་ནི་ཆོ་གསུམ་དང་ཆ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་དབྱེད་པ་དེ་ཡང་གཞན་གྱི་ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་གིས་མ་བྱས་སོ། །ཡང་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེའོ་^{༡༡} ཞེས་རྣམ་གྲངས་གཉིས་གསུངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཡོད་ན་འདྲུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་འདི་འབྱུང་གི་མེད་ན་ནི་མི་འབྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདི་སྐྱེས་ན་འདི་སྐྱེའི་འདི་མ་སྐྱེས་ན་ནི་འདི་མི་སྐྱེའོ་^{༡༢} ཞེས་ངེས་པར་གཞུང་བའི་དོན་དང་། མ་རིག་པ་འདི་ཡོད་ན་འདྲུ་བྱེད་འདི་འབྱུང་ལ། འདྲུ་བྱེད་འདི་སྐྱེས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་སྐྱེའོ་^{༡༣} ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རམ། རྩོན་གྱི་མཐའ་འདི་ཡོད་ན་ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་འདི་འབྱུང་ལ། ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་འདི་སྐྱེས་པས་བྱི་མའི་མཐའ་འདི་སྐྱེའོ་ཞེས་ཆོ་བརྒྱད་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་དག་གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་ཡང་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདྲུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་བས་ནི་སེམས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེ་བས་ནི་མི་རྟག་པའི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདྲུ་བྱེད་ལ་སོགས་པས་ནི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ལྟན་ཅིག་པ་དང་དེ་མ་ཐག་པ་དང་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པའང་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདི་ཡོད་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟར་ནའང་རྒྱ་མེད་པ་དང་བདག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་དགག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་རྒྱུན་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འཆད་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་སྐར་བོ་ལྷ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། མ་རིག་པ་གང་ཞེན། སྒྲིམ་པ། རྩོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་མ་རིག་པ་ནི་མི་ཤེས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། འདྲུ་བྱེད་

ནི་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་^{༡༥}གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་ཆེ་བའང་མ་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་གཙོ་ཆེ་བའི་བྱིར་དེ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཤས་ཆེ་བ་ལ་གཙོ་
བོའི་སྒྲས་བརྗོད་ན་ཆེ་ལྷ་མ་ལ་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ཤས་ཆེ་ལ་འདི་ལ་སྟེད་ལེན་ཁོ་ན་ཤས་ཆེ་བའི་ངས་པ་མེད་
པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་མིང་ག་ཟུགས་ནི་འདོད་ག་ཟུགས་ན་བྱུང་པར་མེད་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་
བྱིར་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་འདི་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་བྱེ་བྲག་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་འདུས་བྱས་གྱི་རྟེན་
ཅིང་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་སྒྱི་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་ལས་སྒྱ་གུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་བྱིའི་རྟེན་ཅིང་
འགྲེལ་པར་འབྱུང་བའང་མ་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་རི་བཞེན་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

འོ་ན་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་དངོས་གྱི་མི་
མཐུན་སྟོགས་སུ་གྱུར་པ་བདེན་པ་དང་ལས་དང་འབྲས་བུ་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པ་མི་གསལ་བའི་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཆོས་གཞན་ཞིག་མ་རིག་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་མེད་དང་བཅའ་བོའང་དེར་འགྱུར་བས་རིག་པ་
མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཙམ་ནི་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་མི་མཛའ་བ་དང་རྩུན་ཏེ་མི་བདེན་པ་
དང་། སོགས་པའི་སྒྲས་གཟུང་བ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་
དང་རྩུན་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལོག་པའི་དོན་དང་ངན་པའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གོ་བ་བཞེན་ནོ། །གལ་ཏེ་མ་
རིག་པ་རིག་པ་མེད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེ་ན། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་
རྣམས་འབྱུང་ངོ་^{༡༦}ཞེས་རྒྱུན་གྱིས་དངོས་པོར་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་དག་ལས་མ་རིག་
པའི་ཀླན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་སོགས་པས་བསྟན་པ་འཆིང་བ་དང་ཐ་རྒྱས་དང་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་
གིས་^{༡༧}གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །མེད་པ་ནི་དེ་དག་ཏུ་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་གྱི་གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ངན་
པ་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ་བྱ་ངན་པ་ལ་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞེན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མིན་ཏེ།
ཤེས་རབ་ངན་པ་ནི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ལྟ་བུ་དང་མ་རིག་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་
པའི་བྱིར་དང་། རྒྱ་བོ་ལ་སོགས་པ་འང་ཐ་དད་དུ་^{༡༨}གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་
རབ་མ་རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུ་ནི་མ་རིག་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པར་བཤད་
པའི་བྱིར་དང་། ལྟ་བུ་འང་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་གཉིས་མཚུངས་པར་ལྟན་པའང་མི་སྲིད་
པའི་བྱིར་དང་།

མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་གྱིས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་མི་
འགྲོལ་ལོ། །མ་རིག་པས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པར་མི་འདག་གོ་^{༡༩}ཞེས་

མ་རིག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ནུས་ཏེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་
 རང་ཉིད་ནི་རང་ཉིད་ལ་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གིས་ནི་བཙུན་པ་དཔལ་
 ལེན་མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱིའི་མིང་དུ་འདོད་པ་དང་།^{༡༡} བཙུན་པ་ཚོས་སྒྲིབ་ངའོ་སྟུང་དུ་སེམས་ཅན་ལ་
 འཇུག་པ་དང་།^{༡༢} སྒྲོབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས། ཉེས་པའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ། །འཛིག་ཚོགས་ལྟ་ལས་
 སྒྲིས་པ་ཡིན། །དེ་མ་རིག་^{༡༣} ཅེས་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་མ་རིག་པར་བཞེད་པའང་གསལ་བར་ལྟོ། །དེའི་
 རྗེས་ལ་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་བཤད་ཟེན་ལ། མིང་ནི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་མིན་
 པའི་ཡུང་པོ་བཞེ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་(ལྷ་ས་ཕྱིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་)མིང་གི་དབང་གིས་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་།
 མིང་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །དེའི་རྗེས་ལ་རིག་པ་ནི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ནས་
 ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རིག་པའི་བར་དུ་གྲུ། དེ་དག་ཀྱང་(དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་།)མིག་གི་དབང་པོ་དང་གཟུགས་
 དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཏེ་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བའི་
 འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་སྔོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་མདོ་ལས། དེ་
 ལྟར་ན་ཚོས་གསུམ་པོ་འདི་དག་འབྲེལ་ཞིང་འདུས་ལ་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིག་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༤}ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རིག་པ་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་
 བོ་དུག་ཚན་དུག་གི་མདོ་ལས། ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་དུག་ཚན་དུག་གང་ཞེན། ནང་གི་སྒྲེ་མཆེད་དུག་དང་།
 ཕྱིའི་སྒྲེ་མཆེད་དུག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དུག་དང་། རིག་པའི་ཚོགས་དུག་དང་། ཚོར་བའི་
 ཚོགས་དུག་དང་། སྤྱིང་པའི་ཚོགས་དུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རིག་པ་ནི་གསུམ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གསུམ་འདུས་པ་ཙམ་ཡིན་ན་ཕྱི་
 ནང་གི་སྒྲེ་མཆེད་བཙུག་གཉིས་དང་རྣམ་ཤེས་དུག་ལས་ལོགས་སུ་གསུང་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༡༥}ཞེས་
 ཟེར་རོ། །རིག་པའི་ཚོགས་དུག་པོ་དེ་དག་ལས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་(དང་པོ་)ལྟ་ནི་ཐོགས་
 པའི་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ནི་
 ཚོགས་སྒྲ་དུགས་ཀྱི་རིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོགས་སྒྲ་དུགས་ནི་མིང་ཡིན་ལ། ཡིད་ནི་གཙོ་བོར་མིང་ལ་དམིགས་
 པས་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་ཀྱང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་སྔོན་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོའོ་
 ཞེས་བྱ་བར་ནི་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་སྔོན་པོའང་རྣམ་པར་ཤེས་ལ་སྔོན་པོའོ་
 ཞེས་བྱ་བར་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་^{༡༦}ཞེས་གསུངས་སོ། །(ཡང་ན་ཚོགས་པ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་སྟེད་པ་ཙམ་ལ་དུས་མཉམ་དུ་
 གཞག་གོ།) དེས་ན་ཐོགས་པའི་རིག་པ་ནི་རྟེན་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དམིགས་པས་རབ་ཏུ་

ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྒོ་ལུ་ལྷན་གསུམ་ནི་ཆོག་ལ་མ་སྒོས་པར་དོན་ལ་འཇུག་གི་ཡིད་ཤེས་ནི་ཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པས་ན་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་ཡིན་ལ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རེག་པ་ལའང་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་གྱི་རེག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ན་འདི་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྲོགས་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་རེག་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། རེག་པའི་རེག་པ་དང་། མ་རེག་པའི་རེག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་རེག་པའང་མ་ཡིན་མ་རེག་པའང་མ་ཡིན་པའི་རེག་པ་སྟེ། དེ་དག་གྱང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དྲི་མ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་རེག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རེག་པ་དང་། ལྷག་མ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རེག་པ་འོ། །མ་རེག་པའི་རེག་པའང་གཉིས་ཏེ། གཞོད་སེམས་དང་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རེག་པ་འོ། །

ཡང་རེག་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་གསུམ་སྟེ། བདེ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བསྐྱེད་པ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་དང་། བཏང་སྒྲོམས་སྦྱང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་དང་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རེག་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཆོར་བ་ནི་(དཔེ་ན།)རེག་པ་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་(ནི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ།)དྲུག་(ཡིན་པ།)སྟེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་འོ། །ཆོར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་དཔྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་སྒྲིམ་སོ། །ཆོར་བ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་ལྟ་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་སྟེ། ལུས་ནི་གཟུགས་ལ་བརྟུན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ལ་རྟེན་པ་སྟེ། དེ་ནི་བདག་པོའི་རྟེན་སེམས་ཙམ་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རེག་པ་ལས་ཆོར་བ་དུས་མཉམ་དུ་འཕྲུལ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་། དུས་མཉམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་གྲུབ་པ་དག་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་ཕྱེད་གཉིས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་རེག་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ཆོར་བ་མེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ན་འང་ཆོར་བ་སེམས་ཀྱིས་མང་པོ་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་སྟེ་མར་མེ་ལས་འོད་དང་སྒྲ་གྲུ་ལས་གྲིབ་མ་བཞིན་ནོ། །མདོ་ལས་གྱང་། མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་འདུས་པའི་རེག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༡༧}ཞེས་འཆད་དོ། །མདོ་སྟེ་པ་ནི་རེག་པའི་རྗེས་སུ་ཆོར་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཉམ་པའང་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ན་ཡན་རྒྱུན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་འགྱུར་ན་མདོ་ལས། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་སྐྱེའོ་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་

རེག་པ་སྒྲིབ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༡} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པས་མང་པོ་བར་བཤད་པ་ནི་
 རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་ས་དང་། རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཅམ་གྱིས་དང་། རྟོག་
 པའང་མེད་དཔྱོད་པའང་མེད་པའི་ས་དང་། དག་བའི་ས་དང་། མི་དག་བའི་ས་དང་། ལུང་རྩ་མ་བསྟན་པའི་
 ས་དང་སྒྲོབ་པའི་ས་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ས་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ས་
 མང་པོ་བར་བཤད་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། ། འདི་ལ་བརྟུན་པ་དབལ་
 ལེན་ན་རེ་རེག་པ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་ལ་རེག་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲ་མ་ལས་སྒྲིས་པའི་ཚོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
 མེད་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ལ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་
 ཐོགས་ཉིད་རྩ་རྣམ་ཤེས་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ལ་དམིགས་པའི་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་ལ་དམིགས་པའི་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་བསྐྱེད་པ་མི་རེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེའི་ཕྱིར་འདི་
 དག་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་སྒྲ་ན་རྩ་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ། །

ཡང་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་དེ་ཉིད་(རོ་བོ་ལས་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་དང་དམིགས་པ་ལས་གཟུགས་
 སོགས་ཡུལ་དུག་ལ་དམིགས་པ་དང་། མཚུངས་ལྟན་ལས་ཡིད་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པས།)ཡིད་ཉི་བར་རྒྱ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་
 རྣམ་པ་དག་ནི་(ཡིད་བདེ་བའི་ཉི་བར་རྒྱ་བ་དུག ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཉི་བར་རྒྱ་བ་དུག བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉི་བར་རྒྱ་བ་དུག་སྟེ། སྤར་
 དུག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་སྟོས་ནས།)ཡང་བཙོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་ཞིང་། གང་ཞེན། ཡིད་བདེ་བའི་ཉི་བར་རྒྱ་བ་དུག་དང་། ཡིད་
 མི་བདེ་བའི་ཉི་བར་རྒྱ་བ་དུག་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉི་བར་རྒྱ་བ་དུག་གོ། གལ་ཏེ་དེ་དག་རོ་བོ་ཉིད་དམ།
 མཚུངས་ལྟན་ནམ། དམིགས་པ་གང་ལས་གཞག །དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་
 ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི་ཡིད་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པས་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། གསུམ་
 པ་ལྟར་ན་ནི་ཡུལ་དུག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དུག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེན། གསུམ་ག་ལས་གཞག་སྟེ། རོ་བོ་
 ཉིད་ལས་ནི་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་དང་། མཚུངས་ལྟན་ལས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཉི་བར་རྒྱ་བ་དང་། དམིགས་
 པ་ལས་ནི་གསུམ་པོ་རེ་རེ་འང་དུག་དུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་ཀྱང་བཙོ་བྲ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མ་འདྲེས་པ་ལ་
 དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་ཉི་བར་རྒྱ་གསུམ་ནི་འདྲེས་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་
 པ་ཡིན་ནོ། ། ཉི་བར་རྒྱ་བ་ནི་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རམ། ཚོར་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ནི་ཡིད་ཉི་བར་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཉི་བར་རྒྱ་ནི་
 རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ལ་རྟེན་པ་ཡིན་པ་ལ་ལུས་ཚོར་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཁོ་ན་ལ་རྟེན་པའི་རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བའང་ཡིད་ཉེར་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟན་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོར་བ་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བར་འདོད་ལ། མདོ་སྤེལ་ཆོར་བའི་དབང་གིས་ཡིད་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བར་འདོད་དོ།) དེ་རྣམས་ཁམས་གང་ན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། འདོད་པ་ན་ནི་ཡིད་ཉེར་བར་རྒྱུ་བ་(བཙུག་པོ།)ཐམས་ཅད་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས།)རང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ས་¹⁹⁶ (ཁམས་གོང་མ་གཉིས།)དམིགས་པ་ལ་ནི་བཙུག་མི་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་ཡིད་ཉེར་རྒྱུ་འི་སྒྱུད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ན་དྲི་རོ་མེད་པས་དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་དུག་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་གཉིས་སོ། །འདོད་གཟུགས་ཀྱི་གོང་མ་གཟུགས་མེད་ནི་དེ་ན་ཡུལ་ལྷ་མེད་པས་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པའི་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་སྒྱུད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།

གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ན་ནི་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་དག་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དུག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་ཡིད་འགྲོ་ཞིང་དམིགས་པ་རྣམས་ཡིན་གྱི་རང་དང་གོང་མ་ལ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་དག་ན་དྲི་རོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་རང་ལ་དམིགས་ན་བརྒྱད་དེ། དྲི་རོའི་མ་གཏོགས་པ་གཟུགས་དང་སྒྲུབ་དེག་བྱ་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པ་ནི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བཞི་པ་གཉིས་ན་ནི་(བཏང་སྟོམས་ཀྱི།)ཡིད་ཉེར་བར་རྒྱུ་བ་དུག་ཡོད་དེ་དེ་དག་ན་ཡིད་བདེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་བདེ་ནི་ཡིད་ཉེར་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དུག་གོ་དུག་པོ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དུག་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྟོམས་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་རང་ཉིད་ནི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉེར་རྒྱུ་བཞིའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དྲི་རོ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གཟུགས་ཁམས་ཀྱི།) གོང་མ་གཟུགས་མེད་པ་ནི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཡིད་ཉེར་བར་རྒྱུ་བ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་མ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲེ་མཆོད་ཀྱི་ཉེར་བར་བསྟོགས་ན་ནི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉེར་རྒྱུ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ན་མ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲེ་མཆོད་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཞི་བ་དང་རགས་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ན་དམིགས་པ་གཟུགས་ཁམས་(ཀྱི་བཞི།)པ་ལ་ཡིད་ཉེར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། (བཞི་པ།) དེ་ན་འང་ཡུལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་བཞི་པོ་སོ་སོ་ལ་དམིགས་པ་ལྟར་ན་བཞིར་འགྱུར་གྱི་གང་དག་གི་ལྟར་ན་ཡུལ་བཞི་པོ་བརྒྱུམས་ཏེ་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་དེ་ན་ཆོས་ལ་ཉེར་བར་རྒྱུ་བ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །གཟུགས་

ཁམས་ལས་གོང་མ་གཟུགས་མེད་པར་འགོ་བཙུག་ཏེ་ཉེ་བསྟེན་ཡིན་ཡང་གཅིག་སྟེ། ཚོས་འབའ་ཞིག་ལས་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞིན་ཡང་ཡིད་ཉིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་གཅིག་སྟེ། དེ་དག་ནི་
གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དག་རྣམས་ཀྱི། སྤྱོད་ཡུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན་ཞེས་འབྱུང་བས་འདོད་
གཟུགས་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ས་ན་ཚོས་གཅིག་ཤུ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉེ་བའི་ཕྱིར་རང་
ཡུལ་ཅན་ཞེས་སྟོས་སོ། ཉེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བཙུག་ཏེ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། (སྤྱི་བ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་ལམ་ནི་སྤྱི་བ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་
ལྷས་པའི་ཕྱིར་) དེ་དག་གི་ཡིད་ཡུལ་ལ་ཞེན་པ་དང་བཅས་པས་ཉེ་བར་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོང་
བའི་ལུགས་ཡིན་ལ། སྟོང་དཔོན་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཞེན་པ་ལ་
ཉེན་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཤད་པས་ན་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།³⁰ ཞེས་
འཆད་དོ། གཤམ་ཏེ་ཉེན་འབྲེལ་སྟོན་པ་ན་འདིར་མ་རིག་པ་དང་མིང་དང་རིག་པ་དང་ཚོར་བ་རྣམས་ཁོ་ན་
སྟོན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་དང་སྦྱེ་མཆེད་དུ་གཞི་བཞུགས་པས་བཤད་
ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདྲ་བྱེད་དང་སྤྱི་བ་དང་སྤྱི་བ་ལེན་ནི་གནས་བཞི་པ་དང་ལྷ་པར་འཆད་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་(དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱན་ཆགས་པའི་ཉེན་འབྲེལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།)གཞན་དག་ནི་མ་བཤད་དོ།

དུག་པ་ཉེན་འབྲེལ་མཚོན་པའི་དཔེ་བཤད་པ་ནི་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉོན་མོངས་པ་དང་
ལས་དང་གཞི་གསུམ་དུ་བསྟུས་ནས་བསྟན་པའི་སྐབས་འདིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ས་བོན་ལ་སོགས་
པ་འདི་དག་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ས་བོན་ལས་སྤོང་བུ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་
དུ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་གཞི་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གྲུ་གནས་པའི་
མཚོ་མི་སྐམ་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་གྲུ་གནས་པའི་སྦྱེ་བའི་མཚོ་ཡང་མི་སྐམ་པའི་ཕྱིར་དང་། བགས་
ཚལ་སོགས་རྩ་བ་ནས་མ་ཕྱུང་ན་བཅད་ཀྱང་སྤྱར་སྦྱེ་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་མ་ཕྱུངས་ན་འགོ་བ་
རྣམས་ཀྱི་སྦྱེ་བའང་སྤྱར་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷོན་གྱིང་གི་དུས་དུས་སུ་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་སྦྱེད་པ་བཞིན་དུ་
ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་གཞིའི་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་
སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉེ་བཞིན་དུ་འབྲས་ཀྱི་ཤུན་པ་བཞིན་དུ་འདོད་དེ་དཔེར་ན་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་
ཤུག་པོ་ཆེ་རྣམས་སྦྱེ་བར་བྱས་ཀྱི་ཤུན་པ་མེད་པར་སྦྱེ་མི་བྱས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པའི་ཤུན་པ་དང་
བཅས་པའི་ལས་ཀྱིས་སྤྱི་བའི་ལྷ་གྲུ་བསྦྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉེ་བཞིན་དུ་ལས་ནི་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་
དང་འདྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ནི་སྤྱི་བའི་ལྷ་གྲུ་སྦྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཉེ་བཞིན་དུ་སྟོན་དང་ཡང་འདྲ་སྟེ། སྟོན་གྱིས་ནད་གཅིག་བསལ་ནས་བྱས་པ་ཞི་བ་ལྟར་ལས་ཀྱིས་

ཀྱང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གཅིག་ལྟར་ནས་གཉིས་པ་མི་འབྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེ་ཏྲག་འབྲས་བུའི་ཉེ་
བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞི་(བདུན་པོ།)
རྣམས་ནི་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་གྲུབ་ཟིན་པ་ནི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ལོངས་སྤྱད་
ནས་ཡང་(ས་བོན་དུ་མི་རུང་བས་ཉིང་།)མཆོམས་མི་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །(དེས་ན་རྣམ་སྤྲིན་ལས་ཆོ་རབས་གཞན་དུ་རྣམ་སྤྲིན་
འབྱུང་བ་མེད་དེ། འབྱུང་ན་ནི་དག་བཙུམ་ལའང་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་པས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྤྱད་པ་ལ་བཞི་ལས་
མི་འདའ་བས་སོ།།)

གསུམ་པ་སྤྱིད་པ་བཞི་བཤད་པས་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི་སྤྱི་སྤྱིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་
ལས་གཅིག་ཏུ་སྤྱི་བའི་སྤྱིད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། (ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱིད་པ་ཉོན་མོངས་ལ་ལྟོས་པར་
ཡང་ཡང་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་མཆོམས་མི་སྦྱར་བས་དེས་ན།) ཉོན་མོངས་པ་གང་གིས་
ཤེས་། རང་གིས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་གྱིས་སྤྱི་བ་ལེན་པ་སྤྱིད་དེ། འོན་ཀྱང་ཀྱན་དགྲིས་ཆིག་རྒྱུ་ཐུབ་
པ་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཐུག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་དང་ཁྲོ་བ་དང་འཆབ་པ་བཞི་དང་སྦྲོ་བ་
དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་འགྱུར་བ་དང་ལྷ་བཤད་དེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བར་སྤྱིད་དུ་
ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བའང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །སྤྱི་སྤྱིད་ལས་གཞན་བར་སྤྱིད་དང་སྦྲོན་དུས་ཀྱི་
སྤྱིད་པ་དང་འཆི་བའི་སྤྱིད་པ་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྐྱེད་རྣམ་
པ་གསུམ་སོ། །ཐེག་ཆེན་པ་ནི་སའི་དངོས་གཞི་ལས། དགེ་བའི་སེམས་དང་ལྟན་པར་འཆི་འཕོ་བ་རི་ལྟ་བུ་
ཞེན། །པ་ཅིག་འཆི་བའི་ཆོ་དགེ་བའི་ཆོས་སྦྲོན་དུ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་བྱན་ནས་གཞན་གྱིས་བྱན་པར་བྱས་ཀྱང་
རུང་སྟེ་དེའི་ཆོ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་གང་དག་སེམས་ལ་ཀྱན་དུ་སྦྱོད་པ་དེ་དག་རི་སྤྱིད་དུ་འདྲ་
ཤེས་རགས་པ་འབྱུང་བའི་བར་དུ་ལོ། །འདྲ་ཤེས་ཆ་ཕྱ་མོ་རྒྱ་བར་གྱུར་པའི་ཆོ་ནི་དགེ་བའི་སེམས་སྦྲོག་ཅིང་
ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཉིད་དུ་གནས་ཏེ། འདི་ལྟར་དེས་དེའི་ཆོ་སྦྲོན་གོམས་པར་བྱས་པའི་དགེ་བ་ལ་
རང་གིས་བརྟུན་པར་ཡང་མི་རྒྱས་ལ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་བྱན་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་
བ་ལའང་སྦྱར་རོ་^{༡༩} ཞེས་པ་དང་། དོན་གསལ་རྣམ་པར་བྱེད་པ་ལས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ནི་འཆི་
བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ན་ཞེས་འབྱུང་བས་འཆི་བའི་
སྦྲོན་རོལ་གྱི་སེམས་གསལ་བའི་ཆོ་དགེ་མི་དགེ་འབྱུང་ཡང་འཆི་སེམས་ནི་ལུང་མ་བསྐྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པར་
བཞེད་དོ།^{༢༠} །ཡང་སྤྱིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་འདོད་གཟུགས་གཉིས་ན་ནི་བཞི་ག་ཡོད་ལ། གཟུགས་
མེད་ན་ནི་གསུམ་སྟེ། དེ་ན་བར་སྤྱིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་། བར་
མ་དོའི་སྤྱིད་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྤྱི་བ་ན་ལོ། །གཟུགས་མེད་པ་ནས་ནི་འཕོ་

བ་ནའོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་གི་ནས་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ།
དེའི་བར་སྤིང་ནི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གང་གིས་གནས་པའི་ཟས་བཤད་པ།

ད་ནི་གང་གིས་གནས་པའི་ཟས་བཤད་པ་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཡང་
དག་པར་ལྟན་པའི་ལུང་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་མཁྱེན་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པར་
སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་གཅིག་བཀའ་སྤྲུལ་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱིས་གནས་པའོ་^{༡༩} ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཟས་ཀྱང་བཞེས་ཏེ། རགས་པ་དང་ཕྱ་བའི་ཁམ་གྱི་ཟས་དང་། རེག་པའི་ཟས་དང་། ཡིད་ལ་
སེམས་པའི་ཟས་དང་། རྒྱུ་པར་གྲེས་པའི་ཟས་སོ། །དེ་དག་ལས་དང་པོ་ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་(གོང་མ་གཉིས་འདོད་
ཆགས་བྱལ་བས།)འདོད་པའི་ཁམས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་དྲི་(སྣ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་དུ་བཅད་ཅིང་མིད་པས་དེ་
དང་འདོད་པའི་)རོ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །ཅི་སྟེ་ན། དེ་དག་སྣ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་
ཁམ་དུ་བཅད་ཅིང་མིད་ནས་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམ་ཟས་ལའང་ཕྱ་རགས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་བར་སྤིང་
པ་དང་འདོད་ལྟ་དང་བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། དྲི་ཟ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱེ་མ་ལ་ཉིལ་མར་
བྲུགས་པ་ལྟར་ཡན་ལག་གི་ནད་དུ་འཇུ་བས་རྒྱ་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་བྱིས་པ་དང་དྲོད་གཤེར་
སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ཕྱ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཕྱ་བ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་རགས་པའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་བྱས་དང་བསྐྱེད་པ་སོགས་པ་གང་དག་མི་མིད་ལ་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཟས་ཕྱ་
མོ་ཡིན་ཞོ། །འོ་ན་གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་དང་མེ་ལ་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་རེག་བྱ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཟས་ཡིན་ཞེ་ན།
འདི་ནི་པ་ལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ནི་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འདོད་དོ། །(འདིས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་
གསུམ་པ་ལ་ཆེར་ཟས་སུ་བསྟན་ལ་ཉི་གྲིབ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ཁམ་དུ་བྱེད་པར་མི་སྟོན་ཞོ།) གལ་ཏེ་འབྲས་ཆེན་ལ་སོགས་པ་ལ་
ཡོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཁམ་དུ་བྱས་ནས་མིད་པས་ཅིའི་ཕྱིར་ཁམ་ཟས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་
ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་མ་ཡིན་ཏེ། ཟས་ནི་དབང་པོ་དང་དེའི་རྟེན་འབྱུང་བ་ལ་པན་འདོགས་པས་
ཡིན་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེས་རང་གི་དབང་པོ་མིག་ལ་མི་པན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོའི་རྟེན་གྱི་
འབྱུང་བ་ལའང་མི་པན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མིད་པའི་ཆོ་རང་གི་དབང་པོ་དང་དེའི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ལའང་པན་
མི་འདོགས་ན་གཞན་གྱི་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ལ་ཇི་ལྟར་པན་འདོགས་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་བཀྲེས་པས་
ཉེན་པ་ཟས་མཐོང་བ་ཅུ་ཀྱིས་ཀྱང་པན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཟས་མཐོང་བ་ཅུ་ཀྱིས་ཡིད་བདེ་བ་ནི་བདེ་
བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་ཟས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་མཐོང་བ་

ཅམ་གྱིས་ཡིན་ན་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་
 ཟས་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཆོམ་པར་འགྱུར་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་ལ་མི་ཕན་
 པའི་ཕྱིར། (ད་ལྟ་ཡང་རིམ་དང་བྲལ་བའི་ཟས་མཐོང་བས་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར།) དེའི་ཆོ་ཡང་སྤྱིད་པ་དང་བཅས་པའི་(སེམས་
 པའམ།)རེག་པ་(ཉོན་མོངས་ཅན།)ཁོ་ན་ཟས་སུ་འདོད་དོ། (གང་སྤེལ་ན་རེག་ཟུགས་ཁམ་ཟས་མིན་ཏེ་ཕྱད་ནས་འཛོན་པའི་
 དབང་པོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བཞིན་ནོ་) ³⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ལེགས་སོ། །གཞན་ཡིད་དང་ཆོས་གཟུགས་ཅན་མིན་ལ། དབང་
 པོ་ལྟ་འོད་ལྟར་དང་བ་དང་སྐྱེ་ལ་རྒྱན་མེད་པས་ཁམ་ཟས་མ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ་།)

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ་ཟས་ཀྱི་དོན་ནི་སྤྱིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་རེག་པ་དང་སེམས་
 པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཟས་ཡིན་གྱི་ཟག་མེད་ནི་སྤྱིད་པ་ཟད་པར་བྱེད་པས་སྤྱིད་པའི་
 གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(རེག་སོགས་ཟག་མེད་གསུམ་ཡང་།)ཟས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ངོ་། (དེས་ན་ཁམས་དང་སྐལ་བ་
 མི་མཉམ་པའི་ཟག་བཅས་གྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་ཀྱང་ཟས་མ་ཡིན་ནོ།) དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་དག་ཁམས་
 གསུམ་པོ་དག་ན་ཡོད་དོ།

འོ་ན་མདོ་ལས་ཟས་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་བྱུང་བ་རྣམས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་འཆོ་བར་བྱེད་
 པ་དང་། སྤྱིད་པ་འཆོལ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ³⁵ ཞེས་གསུངས་པའི་(ཕྱིར་དེའི་)བྱུང་བ་ནི་
 སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་སྤྱིད་པ་འཆོལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་གྱིས་རྩུ་ས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་པ་མའི་མི་གཙང་བ་ལ་མི་
 ལྟོས་པས་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དང་། (སྤོན་དུས་སམ།) སྐྱེ་བའི་སྤྱིད་པ་འཆོལ་བའི་ངང་རྩུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 སྤྱིད་པ་འཆོལ་བ་དང་། ཟས་སུ་བྱི་བྲ་བ་ཟ་བའི་ཕྱིར་བྱི་ཟ་དང་། འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བའི་བར་ན་གནས་པའི་
 ཕྱིར་སྤྱིད་པ་བར་མ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྤྱིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 རྣམ་གྲངས་སུ་ལྟོའོ། །དེས་ན་མདོ་ལས། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀླན་སྦྱོར་སྤངས་ལ་སྐྱེ་བའི་ཀླན་སྦྱོར་མ་
 སྤངས་པ་ལ་སོགས་པ་སུ་བཞི་ ³⁶ གསུངས་པའི་སུ་དང་པོ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ལས་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། གཉིས་པ་བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། གསུམ་པ་དག་བཅོམ་
 པ་དང་། བཞི་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་(བདག་ཅག་ལ་སོགས་པ།)འོ། །ཡང་ན་བྱུང་བ་ནི་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ལ།
 སྤྱིད་པ་འཆོལ་བ་ནི་སྤྱིད་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཟས་བཞིར་བསྟན་ཞེ་ན། ཆོ་འདི་ལ་
 རྟེན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གནས་ཏེ་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་རྒྱས་པའི་དོན་
 དུ་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་དང་། རྟེན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ཉིད་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་རེག་པ་སྤྱེ། དེ་ལྟར་ན་
 འདིར་སྐྱེས་པའི་སྤྱིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་མ་མ་ལྟ་བུའི་ཁམ་རེག་གི་ཟས་སྐྱེ་མ་གཉིས་
 བསྟན་ཏོ། །སྤྱིད་པ་བྱི་མ་གཞན་འཕེན་པའི་ཕྱིར་སེམས་པའི་ཟས་དང་། ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་ཤེས་

གྱི་^{༡༩}སྲིད་པ་ཕྱི་མ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་རྣམ་པར་གྲུབ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་མ་སྐྱེས་པའི་སྲིད་པ་
བསྐྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་མ་ལྟ་བུའི་ཟས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྟན་པས་ན་ཟས་བཞིར་
ངེས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདི་དག་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཁམ་ཟས་དང་རེག་པས་ཀྱང་བརྒྱད་
ནས་སྲིད་པ་འཕེན་ཏེ། དེ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེས་ལས་གསོག་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་།
དག་སྒོར་དག་ཟས་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུག་རྩའི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱ་ཤིའི་རྒྱུན་ཡིན་
ཏེ་^{༢༠}ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

སེམས་པ་དང་རྣམ་པར་གྲུབ་སེམས་ཕན་གནས་པར་བྱེད་དེ། ལུ་གེས་ཉོན་མོངས་པར་
བྱས་པ་དག་ཐལ་བའི་རྒྱལ་པ་ལ་བྱེད་སེམས་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མ་གྱི་བ་(དང་དབྱུང་པའི་ལྷང་པོ་ལ་ཐད་དུ་ཡོད་པ་
དེ་སྲིད་དུ་མ་གྱི་བ་)ལ་རེ་བ་མེད་པ་ན་གྱི་བར་གྲགས་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་གྲུབ་ཀྱིས་ཟེན་ན་ལུས་དང་དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། (རྒྱ་མཚོ་འགྲམ་གྱི་སྒྲོང་མའི་སེམས་པས་མ་བཟེད་པ་མི་
འབྱུལ་ལ་བཟེད་པ་འབྱུལ་ལོ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་སོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ན་རེ་དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་སེམས་པ་གཞན་གྱི་ཟས་སུ་ཐལ་བས་སྒྲོང་ས་མ་
དྲན་ན་མི་འབྱུལ་ལས་མ་དྲན་ན་འབྱུལ་ལོ་ཞེས་སོ།^{༢༡} །ཡང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་སྒྲོང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་རྒྱ་སྲིད་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཡིད་ལ་སེམས་པའི་ཟས་དེས་འཛོལ་བར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་མའམ་པ་མ་རང་གི་བྱ་དྲན་ན་དྲན་པ་དེས་ཆོམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཡར་
འཕེལ་བར་བྱེད་ཅིང་འཛོལ་བར་བྱེད་ལ་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ།^{༢༢}) རྣམ་པར་གྲུབ་ལ་དབང་བ་བསྟུ་བ་
ལས་ནི་ཞུ་བས་ཞུ་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ལས་གྱུར་པ་དང་། རེ་བས་རེ་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་།
ཟེན་པས་ཟེན་པ་ལས་གྱུར་པ་ཞེས་བཤད་དེ། ལུས་རྒྱས་པ་དང་། ཆོར་བ་རྒྱས་པ་དང་། སེམས་རྒྱས་པ་དང་།
སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱས་པའི་བྱིར་རམ། ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར་
བཞིར་ངེས་པར་འདོད་དོ།^{༢༣} (ཁམས་དང་ཟས་ལ་སྤྲུལ་བཞི་རྩེ་ན། ལུ་དང་པོ་ཁམ་ཡིན་ལ་ཟས་མིན་པ་ནི་ཐོ་ལུས་འབར་བ་ལ་
སོགས་པ་ཟ་བ་དང་འཇུག་པའི་ཆོ་གཉིས་ཀ་ལན་མི་འདོགས་པའོ། །ཟས་ཡིན་ཁམ་མིན་རེག་སོགས་གསུམ་སོ། །གཉིས་ཡིན་ནི་དབང་པོ་
ཏེན་བཅས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཁམ་གང་ཡིན་པའོ། །གཉིས་མིན་ནི་སྒྲོ་དང་ཆོར་བ་སྤྲུག་བསྤུལ་མཚུངས་ལྟར་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་བཞིན་
དུ་རེག་པ་དང་། ཟས་ལ་འང་སྤྲུལ་བཞི་སྟེ། རེག་པ་ཡིན་ལ་ཟས་མིན་པ་རེག་པ་ཟག་མེད་དོ། །ཟས་ཡིན་རེག་མིན་ནི་སེམས་པ་སོགས་ཟས་
གསུམ་སོ། །གཉིས་ཡིན་ནི་རེག་པ་ཟག་བཅས་སོ། །གཉིས་མིན་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་སྟེ་ཟས་གཞན་གསུམ་ལ་འང་སྤྲུལ་བཞི་སྟུང་རོ། །བྱེ་
བྲག་སྒྲུ་བ་དག་ཟས་ནི་ཟ་བ་དང་། འཇུག་པའི་ཆོ་གཉིས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་པས། ལུ་ལུས་འབར་བ་ལ་སོགས་པ་འང་ཟས་ཡིན་ཏེ་ཟ་བའི་ཆོ་བཀྲེས་
སྒྲོམ་འཛོམས་ལུས་པས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ལས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་ཟས་ལ་དགོངས་སོ།^{༢༤} །ཞེས་ཟེར་རོ།) དེ་དག་གིས་ནི་གནས་
པའི་རྒྱལ་བཤད་ཟེན་ཏོ།

སེམས་ཅན་འཆི་བ་བཤད་པ།

ད་ནི་འཆི་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་འཆི་བའི་སེམས་དང་། ཚུལ་དང་། ཤི་ནས་ངེ་ལྟར་འགྱུར་བ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་(ལྷག་ལྷས།)དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་པ་དང་། དེ་(ཐེ་ཆོས་མཐ་ཡང་དག་ལྷ་བས།)མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། (མཉམ་གཞག་གིས་)ཁམས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། དེ་ལས་(ཚུལ་བཞིན་མིན་བས་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་)ཉམས་པ་དང་། (དབང་པོ་འགགས་པ།) འཆི་འཕོ་བ་དང་། བར་སྤྱིད་དང་སྦྱེ་སྤྱིད་དུ་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་སེམས་དུ་ག་པོ་རྣམས་ནི་ཁ་ཅིག་རྟོག་བཅས་དང་ཁ་ཅིག་མཉམ་གཞག་དང་ཁ་ཅིག་མི་གསལ་བས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ནར་འདོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤེལ་བ་དག་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པ་ནི་སྦྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་(སེམས་)ནི་ཀླན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པར་འདོད་དོ།^{༡༤} ཆོར་བ་ནི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྦྱེ་བའི་བཏང་སྟོམས་ཉིད་ལ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཆོར་བ་གཞན་དག་ནི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་ཕྱིར་མི་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་གསུམ་ན་ཉེར་བསྟོགས་ཁོ་ན་ལ་འཆི་སེམས་དང་སྦྱེ་སེམས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དག་ན་ནི་མེད་དེ། བཏང་སྟོམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ།^{༡༥} །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་སྟོ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་བཞིན་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་སྦྱེ་བ་དང་འཆི་བ་མེད་དེ། (མཉམ་གཞག་དང་།) རིས་མི་འདྲ་བའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྦྱོར་བྱུང་ཡིན་(པས་གསལ་)པའི་ཕྱིར་དང་། (ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པས།) ལུས་ལ་མན་འདོགས་(པས་གོང་མ་གཉིས་སུ་མཉམ་གཞག་གི་སེམས་ལ་དེ་དག་མེད།)པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་མེད་(གསུམ་ལ་གནས།)པའི་ངང་ལའང་(འཆི་འཕོ་བ་དང་སྦྱེ་བ་)དེ་དག་མེད་དེ་(དེ་དག་ལ་གནས་པ་ལ་གནོད་པར་བྱ་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་།)འཆི་བ་དང་སྦྱེ་བ་ནི་སེམས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ་ན་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དག་སྦྱེ་བ་དང་འཆི་བ་ནའང་སེམས་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །(ཡང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།) གང་ཞིག་འཆི་བའི་སྤྱིད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དེ་ལས་དག་བཙམ་པ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི་(འདོད་པ་ན་རྣམ་སྤྱོད་བཏང་སྟོམས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་)སྦྱོང་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྤྱོད་སྦྱོས་(གང་རུང་དང་མེད་པ་ལྟར་ན་སྦྱོང་ལམ་པའི།)སེམས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ལུང་བསྟན་པ་མིན་པ་གཉིས་ལས་གང་རུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་གཉིས་པོ་དེ་སྟོབས་རུང་བས་སེམས་རྒྱན་ཆད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་ནི་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱི་ཁྱེ་ཀར་ཁ་ཅིག་ན་རེ་དག་བཙམ་པས་མི་དགེ་བ་(དང་ཉོན་མོངས་ཅན་)སྤངས་ཤིང་ཟག་མེད་གསལ་བས་དེ་ལས་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་ལ། དགེ་བ་ཟག་བཅས་ནི་རྣམ་སྤྱོད་དང་བཅས་ཤིང་དག་བཙམ་ནི་མ་འོངས་

པའི་ནུམ་སྒྲིན་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པས་དགེ་བའི་སེམས་ལ་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་མེད་དོ།^{༡༥} ཞེས་
ཟེར་རོ། གཞན་དག་ན་རེ་མཐར་གྱིས་འཁོར་བ་སྒྲོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བས་ནི་མི་དགེ་བ་དང་། སྤྱི་ཅེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཕྱ་
ངན་ལས་འདའ་བའི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་མཛོན་དུ་གྱུར་པས་ནི་དགེ་བ་དང་། ལྷག་མེད་གྱི་
དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པས་ནི་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༦} ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་འབྲུང་ངོ་།

གཉིས་པ་འཆི་བའི་ཚུལ་ནི་གལ་ཏེ་འཆི་བ་ན་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་དུ་ནུམ་ཤེས་འགག་ཅིན། འོག་
ངན་སོང་གསུམ་དང་མི་དང་ལྟར་འགོ་སྟེ་སྟེ་བ་དང་མི་སྟེ་བ་དག་བཙོམ་པ་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནུམ་སྒྲིན་
སྟེ་ལ་ནི་འདི་ལྟར་མ་ངེས་པས་(ཅིག་ཅར་འཆིན་ཡིད་དང་ལུས་དབང་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འགགས་པ།)འཛིན་གྱིས་ཏེ་སྟེ་
གནས་དང་པོ་གསུམ་འཆི་བ་ན་རིམ་པ་ལྟར་ངན་སོང་བ་རྒྱུ་དང་མི་སྟེ་བ་དང་ལྟ་དང་དག་བཙོམ་པ་ནི་
སྟོང་གར་ཡིད་འཆི་འཕོང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དག་བཙོམ་པ་ནི་སྟེ་བོ་ནས་འཕོང་། ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་ཡང་ནུམ་
ཤེས་ནི་གཞུགས་མེད་ཅིང་བསྟན་མེད་ཡིན་པས་ཡུལ་ན་མི་གནས་མོད་གྱི། འོག་ཀྱང་འཆི་བ་ན་ལུས་ཀྱི་
དབང་པོ་དོ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་བཏབ་པ་ཡལ་བར་འབྱུར་བ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ལ་སོགས་པར་རྒྱབ་པར་
འབྱུར་བ་ལ་ཡིད་འཕོ་ཞེས་བྱའོ། གཞན་ལས་བཏུས་ལས་ནི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་སྦྱང་
གང་བར་འབྱུར་རོ། མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་སྟོང་གང་བར་འབྱུར་རོ།^{༡༧} ཞེས་བཤད་དེ། འདིའི་ལྟར་
ན་བྱོད་སྤྱད་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་པ་མཐར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ག་ནས་ཀྱན་གཞི་འཕོ་བར་འདོད་དོ།

གལ་ཏེ་འཆི་འཕོ་བ་ན་གནད་གཅོད་པ་དེ་དག་(རྒྱ་)གང་(གིས་)ཞེན། གནད་གཅོད་པ་ནི་(བད་
ཀན་དང་མཐོས་པ་དང་རྒྱུད་ཤས་ཆེན་རིམ་པ་ལྟར།)རྒྱ་དང་སོགས་པའི་སྒྲིས་གཟུང་བ་མེད་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་རྣམས་ལས་
གང་ཡང་རྒྱུད་པ་ཞིག་དུ་འབྱུགས་པའི་སྟོང་གིས་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ཉམས་ནས་འཆི་བ་སྟེ།
དེ་ཡང་མཆོན་ཆེན་པོས་བཏབ་པ་ལྟར་ཆོར་བ་མི་བཟད་པས་ཉམས་པས་བཅད་པ་དང་འབྲུག་པར་གཡོ་བ་
མེད་པ་ཡིན་གྱི་འདྲེ་དང་གདོན་གྱིས་དངོས་སུ་ཤིང་དུ་མ་བྱུང་བའི་ལྟར་གཅོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། གལ་ཏེ་
སའི་ཁམས་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཅོད་ཅིན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རྒྱུད་དང་མཐོས་པ་དང་བད་ཀན་དག་
ལས་སྒྲོན་བཞེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་ཤས་ཆེན་རྒྱུད་དང་མཐོས་པ་ཤས་ཆེན་མེད་དང་། བད་
ཀན་ཤས་ཆེན་རྒྱུད་དག་གིས་གཅོད་དོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྟོང་གྱི་འཛིན་ཏེན་འཛིན་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་སོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། དགེ་བ་བྱེད་ཅིང་གཞན་གྱི་གནད་དུ་བསྟུན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཅིག་ཅར་
འཆི་བ་རྣམས་ནི་གནད་གཅོད་མེད་པར་འཆི་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་བཤད་པས་དེ་
དག་གིས་མི་གཅོད་པ་དག་ཀྱང་སྤྱིད་དོ།^{༡༨} (ལྟ་དག་ནི་ནང་ན་གནད་འཆད་པ་མེད་ཀྱང་འདོད་པ་ན་ལྟའི་བྱ་འཆི་བ་ལ་

གོས་དང་རྒྱན་ལས་སྒྲིལ་དུ་མི་འོང་བ་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་འོད་མུར་བས་རྒྱུང་བར་འབྱུང་བ་དང་། བྱས་བྱས་པའི་རྒྱུ་ལྷན་གསལ་ལུས་ལ་འཆགས་པ་དང་། གཡོ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡང་སྒྲོ་ཡུལ་གཅིག་ལ་གནས་པར་འབྱུང་བ་དང་། མིག་འབྱེད་འཛུམས་བྱེད་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་མ་དེས་པ་ཉི་པའི་འཆི་ལྷས་ལྟ་དང་། གོས་དྲི་མ་ཅན་དུ་བྱུང་བ་དང་། མེ་ཏྲག་ཐེང་རྟིངས་པར་འབྱུང་བ་དང་། མཆན་ཁུང་གཉིས་ནས་རྒྱུང་བ་དང་། ལུས་ལས་དྲི་བ་འབྱུང་བ་དང་། ལྷའི་བྱ་རང་གི་སྟན་ལ་མི་དགའ་བར་འབྱུང་བ་སྟེ་༥༥ དེ་དག་གི་བྱུང་བ་འཆི་བར་ངེས་པས། ངེས་པ་ཅན་གྱི་འཆི་ལྷས་ལྟ་འབྱུང་ཞིང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་གང་སྟེ་ལྷའི་ཀླུ་ལས། ངེས་པ་ཅན་གྱི་འཆི་ལྷས་འདི་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་མི་འབྱུང་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འབྱུང་མོད་ཀྱིས་ལྷའི་འཆི་ལྷས་བསྐྱེད་ནས་ལྷ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འཆི་ལྷས་དེ་དག་ནི་ལྷའི་ཞག་ལྟ་འབྱུང་ངོ་༥ྵྱ །ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་ལུས་ཀྱི་སྟག་བསྐྱེད་མཉམ་མེད་ཆེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྟག་བསྐྱེད་འཆི་ལྷས་བྱུང་བའི་ལྷ་ཆེ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ལྷའི་ཡུལ་ནས་ལྷུང་བ་ན། །སྟག་བསྐྱེད་རབ་ཏུ་སྟེ་བ་གང་། །དེའི་བྱུང་པར་སེམས་ཅན་དཔུལ། །བཅུ་དྲུག་ཆར་ཡང་མི་ཐོད་དོ༥ྵྱ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འཆི་ལྷས་ཕྱག་ནས་ལྷའི་བྱ་གཞན་གྱིས་རྒྱུང་ནས་མེ་ཏྲག་ཅན་གྱི་ཤིང་གི་ཡལ་ག་སྟེང་གར་བཞག་ནས། ལྷའི་བྱ་བྱོད་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ལེགས་པར་སྦྱུང་བ་མིའི་འཛིག་རྟེན་འཛུགས་ཀྱི་དུ་སྟེ་བར་བྱུང་ཅིག །དེ་ཡང་དད་པའི་གཤོལ་གྱིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་རྟེན་པར་བྱུང་ཅིག །ཅེས་བརྗོད་པ་ནི། སྟན་བྱ་བྱེ་ཆོན་ལ་སྟེས་པ་ལྟར། །ཀྱེ་རྒྱུད་ཤིང་རྟ་སྟོ་ཆོགས་ཆལ། །ཀྱེ་རྒྱུད་ཆོལ་དུ་ལྱིས་འབབ། །ཀྱེ་རྒྱུད་སྟག་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ། །སྟེ་སྟགས་འདོན་ཞིང་ས་ལ་ལུང་༥ྵྱ །ཞེས་སྟེ་སྟགས་འདོན་ནོ།།)

གསུམ་པ་ཤི་ནས་ངེ་ལྷར་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཆི་བ་ན་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་རྣམ་གསུམ་དུ་གསུངས་ཏེ། གང་ཞེན་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཆོགས་དང་། འོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཆོགས་དང་། མ་ངེས་པའི་ཆོགས་པ་ཞེས༥ྵྱ །དེ་ལས་འཕགས་པ་དང་མཆམས་མེད་པ་བྱེད་པ་དག་ནི་ངེས་པ་ལྷར་ཡང་དག་པ་དང་འོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ངན་འགྲོ་མེད་པར་མཐོ་ངེས་སུ་སྟེས་ནས་ཐར་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤི་འཕོས་མ་ཐག་ཏུ་དཔུལ་བར་སྟེ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འཆད་པ།

ད་ནི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འཆད་པ་ན་འདིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་བསྟན་པར་མི་རུས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱི་ལྷ་ཆུགས་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱེལ་ཞི་དང་། ཁ་ཅིག་སྟེང་གཡོགས་མེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཉི་ཟླ་མེད་པ་(ར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་མཆམས་ཀྱི་ནོར་བུས་བྱ་བྱེད་པ་ནོར་བུ་བཞོད་པའི་ཞིང་ལྟ་བུ)དང་། ཁ་ཅིག་ནི་སྟོང་གསུམ་ཉི་ཟླ་གཅིག་གིས་འཁོར་བ་(ཀྱན་བཟང་གི་ཞིང་ལྟ་བུ)དང་། ཁ་ཅིག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ལའང་སྟོང་གསུམ་འདིའི་ཆོད་ཅམ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཐའ་

ཡས་པ་ཡོད་པར་མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། (འཛིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱང་སྣ་ཚོགས་ཡོད་དེ།
 ཡལ་ཆེན་ལས། ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱན་ན་ཞིང་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་སྤང་། །ལ་ལ་རྒྱུམ་པོ་ལ་ལ་བྱ་གསུམ་སྟེ། །དེ་དག་ལ་ལ་ཕྱོགས་ན་བྱ་བ་ཞེས་
 གནས། །ཀྱན་ཀྱང་ལས་རྣམས་རྒྱ་མཚོས་རྣམ་པར་བྲིས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །འཛིག་རྟེན་འདི་ཡང་ཡལ་ཆེན་ལས། གཞི་དང་སྟིང་པོ་མེ་ཏོག་
 གིས་བརྒྱན་པའི་འཛིག་རྟེན་ན་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་ཕྱག་མཐིལ་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆའི་ནང་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་
 དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ནམ་མཁའ་དང་མེ་དང་རྩ་དང་སའི་ཁམས་རྒྱ་མཚོ་དང་མེ་ཏོག་ཚད་མེད་དང་ཕྱག་མཐིལ་གྱི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་
 འཛིག་རྟེན་ཁམས་མིང་ཅན་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྟ་ཡོད་པའི་བརྒྱ་གསུམ་པར་བཤད་ལ་མི་མཛེད་འདིའི་ཤར་གྱི་འདབ་ཆགས་པ་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཁེངས་ཀྱི་པ་ཅན་དང་། རྩོན་ལྷག་པ་དང་། རུབ་ན་རུལ་བསམ་པ་དང་། བྱང་ན་རྣམ་པར་བྱུང་དང་། བྱང་ཤར་ན་འཕྲོ་བར་བྱེད་
 པ་དང་། ཤར་རྩོན་པན་པ་དང་། རྩོན་ལྷག་ཀྱན་ཏུ་སོང་བ་དང་། རུབ་བྱང་ན་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་དང་། འོག་ན་མི་ཆེ་བ་དང་། རྩེ་ན་
 ཞིང་ཁམས་དབྱངས་སྒྲོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །སྤྱིར་བཞི་པ་འདི་ན་བཙོམ་པ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། འདིའི་ཤར་གྱི་འདབ་
 ཆགས་པ་ན་སྤྱིར་བཞི་པ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱངས་པ་དང་། རྩོན་བཙོད་པར་དགའ་བ་དང་། རུབ་ན་གཉིས་དང་ལྷན་པ་དང་། བྱང་ན་སེང་གེ་ཡོད་
 པ་དང་། བྱང་ཤར་ན་རྣམ་པར་བརྟེན་པ་དང་། ཤར་རྩོན་དགའ་བ་དང་། རྩོན་ལྷག་སྟིང་པོ་དམ་པ་དང་། རུབ་བྱང་ན་ས་བཟང་པོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་ཀྱི་གསུངས་སོ།)

མི་མཛེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བསྟན་པ།

དེའི་ཕྱིར་འདིར་བསྟན་པ་ནི་མི་མཛེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་
 ཞིག་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། (འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཡོད་པའི།) སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པའི་རྗེས་
 དེ་ལ་སྟོན་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་(ཉི་ལྔ་གསུམ་)བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །དེ་འཆད་པ་ན་སྟོན་ཀྱི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་རིམ་པ་དང་ཚད་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། ཚད་ཉིད་བཤད་པ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ལའང་གསུམ་ཡོད་པའི་རྟེན་ནི་སྟོན་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་གནས་
 པར་འདོད་པའི་མདོན་པ་བ་ལྟར་ན་སྟོན་ཀྱི་འོག་དག་གི་གཞིར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྩམས་ཏེ་
 སྟེང་འོག་ཏུ་ནི་དཔག་ཚད་ས་ཡ་(ཕྱག་གཅིག་དང་།)དུག་འབུམ་ཡོད་ལ། (སྟོན་གསུམ་དང་མཉམ་པས།) རྒྱར་གྲངས་
 མེད་པ་དང་ལྷན་པ་སེམས་ཅན་སྟེང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཆགས་སོ། །རྒྱུད་གི་སྟེང་དུ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་
 བས་ཁྱབ་འབྲུག་པ་རུས་སྤུལ་གྱི་སྟེང་ན་གནས་པ་དང་། དབང་ཕྱག་པ་དབང་ཕྱག་གི་འདོད་པ་ལས་བྱུང་
 བར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་སེལ་ལོ། །(ཕྱོགས་རྒྱ་ཁ་དོག་དབྱིབས་དང་ཚད། ཡོན་ཏན་བྱེད་ལས་དེས་པའི་ཚོག་ བྱེད་པ་
 བརྒྱད་གྱིས་དེས་པར་བྱའོ།) རྒྱུད་དེའི་མིང་ནི་འཛམ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དབྱིབས་ནི་རྒྱུམ་པོའོ། །ཁ་དོག་སྣ་
 ཚོགས་པའམ། ཁ་ཅིག་ནི་སྟོ་སྦྱར་འདོད་ལ། ཡོན་ཏན་ནི་ཚན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་དོ་རྗེས་ཀྱང་གཞིག་པར་མི་

ནུས་པ་(འི་སྤ་བ་)དང་། ལས་ནི་བརྟེན་པ་ནུམས་འདེགས་པ་དང་། རོ་བོ་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་རྫས་བརྒྱད་གྱི་
 རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་གས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་གི་དགྱིལ་ལའོར་ཞེས་བཞོན་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་དེའི་སྟེང་
 ཏུ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱིན་གསེར་གྱི་སྟིང་པོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འབྲིགས་པ་ལས་ཆར་གྱི་རྒྱན་ལོ་མང་པོར་བབ་པ་
 ལས་རྒྱུའི་དགྱིལ་ལའོར་འཆགས་ཏེ་རྒྱུ་(འི་དགྱིལ་ལའོར་འཆགས་པ་)དེའི་ཚད་ནི་རྫུ་ལྷན་སྤྱད་པའི་ཚད་འབུམ་
 གྲག་བཅུ་གཅིག་དང་སྟོང་གྲག་དག་ནི་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའོ།། (ཐད་ཀར་མི་འཕོ་བ་ནི་ལས་ལས་གྲུབ་པ་སྟེ་ཟེས་མ་ཞུ་བ་ལོར་
 གར་སྟོང་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་སྟོན་གནས་པའི་རྒྱུ་གིས་བརྟེན་པའོ།།) དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་དེ་(ཡུན་རིང་པོར་)རྒྱུ་གིས་དགྲུགས་པ་
 ལས་(དུས་)ཕྱིས་ནི་(རྒྱུའི་)རྫུ་ལྷན་སྤྱད་པའི་ཚད་འབུམ་གྲག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་མཚོར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ལྷག་མ་
 (དཔངས་སྤྱད་པའི་ཚད་འབུམ་གྲག་གསུམ་དང་སྟོང་གྲག་ཉི་ཤུ་(ཁོར་ཡུག་རྩ་ས་པ་གྲག་གསུམ་དུ་གྲག་འབུམ་གྱི་དང་སྤྱུ་
 བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་)དག་ནི་མཚོའི་སྟེང་དུ་གསེར་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་དུ་གྱུར་ཏོ། །རྒྱ་དེ་དང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་
 གཉིས་གྱི་དགྱིལ་གྱི་ཐད་ཀར་ནི་དཔག་ཚད་འབུམ་གྲག་བཅུ་གཉིས་དང་སྟོང་གྲག་གསུམ་དང་བརྒྱ་གྲག་ནི་
 ཕྱིད་དང་ལྷ་རྒྱུས་ཁོ་ནའོ། །དེ་དག་གི་ཁོར་ཡུག་སྟེ་མཐའ་སྒོར་དུ་ནི་སུམ་འགྱུར་དུ་བཅུ་སྟེ། དཔག་ཚད་
 འབུམ་གྲག་སུམ་ཅུ་ཅུ་དུག་དང་སྟོང་གྲག་བཅུ་དང་བརྒྱ་གྲག་ཕྱིད་དང་བཞིའོ། །གལ་ཏེ་དགྱིལ་ལའོར་
 དག་ཚད་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ངེ་ལྷར་ན་རྒྱུ་གི་དགྱིལ་ལའོར་གྱི་ཐད་ཀར་དང་མཐའ་མར་ཚད་མེད་ལ་རྒྱ་
 དང་གསེར་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། རྒྱུ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་འོག་གཞིར་གནས་པ་ལ་ཚད་མེད་པར་
 བཤད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་དང་གསེར་ལ་ཚད་བཤད་པ་ནི་གླིང་བཞིའི་འོག་གཞིར་གྱུར་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གླིང་བཞིའི་འོག་གཞིར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ལའང་རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་ཚད་ཅུམ་(ལ་ཕྱེ་བ་གྲག་བརྒྱ་
 རྒྱ་ཟེལ་ལྷར་)ཡོད་ལ། སྟོང་གསུམ་གྱི་འོག་གཞིར་གྱུར་པའི་རྒྱ་དང་གསེར་ལའང་ཚད་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་
 བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྒྱུ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་འོག་གཞི་གཅིག་རྩ་འདབ་ཆགས་པར་འབྲེལ་པའི་དེ་ལ་ཚད་
 མེད་ལ། རྒྱ་དང་གསེར་ནི་དེའི་སྟེང་དུ་གླིང་བཞིའི་འོག་གཞིར་གྱུར་པ་ཟེལ་པའི་ཐིགས་པ་ལྷར་དུམ་བྱུར་
 ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་དག་གི་ཚད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་བར་རྒྱུས་ན་ནི་གླིང་བར་གྱི་ཕྱན་པ་ཡོད་དེ།
 གདགས་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་བར་མཚམས་པན་ཚད་དུ། ཉི་ཟླ་དེ་བཞིན་སྐར་མ་དང་། རྒྱ་སྐར་ཚོགས་ནི་
 རྒྱ་ཆེན་ཀུན། ཁོར་ཡུག་མི་འདའ་འཛིག་རྟེན་གྱི། ཁབ་མཚམས་ཐམས་ཅད་ལྷན་པར་འདུག།^{༡༧} ཅས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་ཤར་གྱིས་ཀྱང་ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་རོལ་རྩ་རྒྱ་དང་གསེར་
 གྱི་དགྱིལ་ལའོར་གྱི་ཕྱོགས་རེར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་ཕྱིད་དང་བརྒྱད་ལྷག་པར་^{༡༨} བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་བས་ཀྱང་། གང་དག་གི་རེ་མེའི་ཚད་ཐད་ཀར་འབུམ་གྲག་བཅུ་གཉིས་

དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པ་རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དྲིལ་ལའོར་བྱེ་བ་ལྷན་བརྒྱར་གནས་སོ།^{༡༤} ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེ་ཉིད་རིགས་པར་བལྟའོ། གློ་བ་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་དྲིལ་ལའོར་
གསུམ་ག་ལ་ཚད་མ་གསུངས་སོ།^{༡༥} འོ་ན་རྒྱ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཐད་ཀར་འཕོ་བར་མི་འགྱུར་ཞེན། ཁ་ཅིག་
ན་རེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་འཕོ་སྟེ་ཟས་མ་ལུ་བ་ལོང་དུ་མི་ལྟར་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ནི་རྒྱུད་དེ་ནི་གློ་ན་གནས་པ་དང་། འོག་གཞིར་གནས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རྒྱུད་གིས་བརྟེན་པས་འཕོ་བར་མི་འགྱུར་རོ།^{༡༦} ཞེས་བཞེད་དོ། །

རྟེན་པ་བཤད་པ་ལ་རི་བཤད་པ་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་(ལས་ཀྱི་དབང་གིས།)ནམ་མཁའ་ལ་ས་པོན་(ནས་
ཁམས།)སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཅན་གྱི་སྒྲིན་འབྲིགས་ཏེ་ཆར་ལོ་མང་དུ་བབ་པ་ལས་ཡང་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་
འཆགས་ཏེ། ཚད་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ངས་སོ། ཇི་ལ་ཁམས་རབ་སྟུང་ཅིང་འབྱེད་པའི་རྒྱུད་
གིས་གྲུ་གཞིར་དཀྲུགས་པ་ལས་གསེར་གྱི་ས་གཞི་དེ་ལ་ལྷན་པོའི་རི་འཆགས་ཏེ། བརྒྱུད་ཆེ་བས་ན་ལྷན་པོ་
དང་། རིའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པས་ན་རི་རབ་བོ། (དེ་བཞིན་དུ་རི་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་གླིང་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་དབྱིབས་དང་འདྲ་
བའི་རྒྱུད་ལས་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་བོ།)

ཡང་ཁམས་འབྲིང་སྟུང་ཅིང་འབྱེད་པའི་རྒྱུད་གིས་གྲུ་བཞིར་རི་དེ་ལ་བསྐྱོར་དེ་དཀྲུགས་པ་ལས་
ལྷན་པོའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཉའ་ཤིང་འཛིན་དང་། གཤོལ་མདའ་འཛིན་དང་། སེང་ལྗེང་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་
བལྟ་ན་སྟུག་གི་རི་དང་། རྟ་ན་དང་། རྣམ་པར་འདུད་དང་། ལུ་ལྷན་འཛིན་གྱི་རི་ཞེས་བྱ་བ་བདུན་ཆགས་ཏེ།
རི་དེ་དག་གི་ཚེ་མོ་ཉི་མའི་ཤིང་རྟའི་གཉའ་ཤིང་འཛིན་པའམ། གཉའ་ཤིང་གི་རྣམ་པ་དང་། གཤོལ་མདའི་
རྣམ་པ་དང་། སེང་(གསེར་གྱི་སེང་ལྗེང་ཡོད་པས་སམ།)ལྗེང་གི་མདངས་འདྲ་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཐག་
རྟའི་རྣ་བ་འདྲ་བ་དང་། དབུས་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་པར་འདུད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། (དེ་དག་ནི་རི་དགུ་ཡིན་ལ་སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་རྣམ་པར་འདུད་དང་། རྟ་ན་རི་དང་།
བལྟ་ན་སྟུག་དང་། སེང་ལྗེང་^{༡༧} ཅན་དང་། གཤོལ་མདའ་འཛིན་དང་། ཞེས་བར་པ་ལྔ་གོ་རིམ་གཞན་དུ་བཤད་ཅིང་། རི་དེ་དག་གི་
མིང་དེ་རྣམས་ནི་དེ་དག་གི་ཚེ་མོའི་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། ཞེས་བཤད་དོ།) དེ་ནས་ནི་ཡང་ཤར་དང་སྟོ་
དང་རྒྱབ་དང་བྱང་དུ་ཁམས་ཐ་མ་སྟུང་ཅིང་འབྱེད་པའི་རྒྱུད་གིས་ཁོལ་བྱུང་དཀྲུགས་པས་ལུས་འཕགས་ཀྱི་
གླིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཆགས་པ་ཡིན་ནོ། ཇི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་ནས་ཀུན་དུ་བསྐྱོར་བས་གླིང་དེ་
དག་གི་ཕྱི་རོལ་ན་ནི་ཁོར་ཡུག་ལྷགས་རི་སྟེ། (དེའི་ཕྱིའི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་དཔག་ཚད་ས་ཡ་ཐག་གསུམ་དང་དུག་འབུམ་ཉིས་སྟོང་
དུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཡོད་པ།) དེས་ནི་གླིང་བཞི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐྱོར་ཏོ། གླིང་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་
རྒྱལ་གྱིས་དུས་མཉམ་དུ་འཆགས།^{༡༨} རི་དེ་དག་ལས་སྟུང་འཛིན་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་གསེར་གྱི་རང་

བཞིན་ཡིན་ལ་ཁོར་ཡུག་དེ་ནི་ལྷགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ།། (གདགས་པ་ལས། ཤར་གཤམ། ལུབ་དངུལ་དུ་བཤད་དོ།) ལྷན་པོ་ནི་ཤར་དངུལ་དང་ལྷོ་བེ་རྒྱུ་དང་ལུབ་གཤམ་དམར་པོ་དང་བྱང་གསེར་ཉེ་མོ་ཆེན་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ།། །རི་རབ་ཀྱི་ངོས་རིན་པོ་ཆེ་གང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་འོད་ཀྱིས་དེའི་ངོས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྒྲུང་ལ། དེའི་འོད་ཀྱིས་ངོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་འང་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྒྲུང་སྟེ། དེས་ན་འཛམ་གླུའི་གླིང་གི་ངོས་བེ་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེའི་འོད་ཀྱིས་འདིའི་ནམ་མཁའ་དང་རྒྱ་མཚོ་འང་བེ་རྒྱུའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྒྲུང་ངོ།། །ཆད་ནི་རི་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུའི་ནད་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་དག་ལུབ་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐམས་ཅད་གསེར་ཀྱིས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ།། །རྒྱུའི་སྟེང་དུ་ཡང་རི་རབ་ནི་དཔག་ཆད་དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་འཕགས་པའོ།། །མདོ་པལ་ཆེར་ལས་ནི། རི་རབ་དཔག་ཆད་འབྲམ་བྱག་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་འང་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་པར་༡༥བཤད་མོད་ཀྱི།

འདིར་ནི་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ནི་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་ནི་འོག་ཏུ་གསེར་ཀྱིས་གཞི་ལ་ཐུག་པར་འདུག་གོ། །དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་ནི་རྒྱུའི་སྟེང་དུ་བྱུང་སྟེ་དེ་ལྟར་དཔག་ཆད་འབྲམ་བྱག་ཁྲི་ཡོད་དོ།༡༥ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ།། །རི་ཕྱི་མ་བརྒྱད་པོའི་འཕང་གི་ཆད་དུ་ནི་རི་རབ་ཀྱི་ཕྱེད་ཕྱི་བ་གཉའ་ཤིང་འཛིན་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱེད་ཕྱེད་འབྲི་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་གཉའ་ཤིང་འཛིན་དཔག་ཆད་བཞི་ཁྲི་ཡིན་པ་ནས་ཁོར་ཡུག་དཔག་ཆད་སྐྱམ་བརྒྱ་དང་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་སྒྱུར་ཏེ། དེས་ན་རི་བརྒྱད་པོའི་རྒྱ་མཚོ་མས་ཡན་ཆད་ཀྱི་འཕང་ཆད་བསྐྱམས་པས་ལྷན་པོའི་རྒྱ་མཚོ་མས་ཡན་ཆད་ཀྱི་འཕང་ལ་དཔག་ཆད་སྐྱམ་བརྒྱ་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་གྱིས་མ་སྐྱེ་བ་པར་གསུངས་པར་བྱའོ།། །རི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་སྟེ་ཞེད་དུ་འང་རང་རང་གི་འཕང་དང་ཆད་མཉམ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུའི་སྟེང་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ།། །དེས་ན་རི་རབ་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་པ་དང་གཉའ་ཤིང་འཛིན་བཞི་ཁྲི་པ་ལ་སོགས་པའོ།། (ཁམས་ངན་པ་རྣམས་ལས་རི་རབ་ཀྱི་བང་རིམ་བཞི་དང་གླིང་བཅུ་གཉིས་དང་ཁོར་ཡུག་གི་རི་རྣམས་གྲུབ་ལ་གླིང་བཅུ་གཉིས་ནི་རྒྱུའི་གླིང་ན་གནས་སོ།)།

གཉིས་པ་མཚོ་བཤད་པ་ནི་རི་རབ་ནས་ལྷ་ཁྱུང་འཛིན་ལ་ཐུག་པའི་རི་དེ་དག་གི་བར་བདུན་ནི་རོལ་པའི་མཚོ་བདུན་ཡིན་ཏེ། གླུའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་རོལ་ཞིང་རྩེ་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ།། །དེ་དག་ནི། བསིལ་དང་ཞིམ་དང་ཡང་བ་དང་། །འཛམ་དང་དང་དང་དྲི་ར་མེད། །འབྲུངས་ན་མགིན་དང་ལྷོ་བ་ལ། །མི་གཞོད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྷན་རྒྱ།༡༥ །ཞེས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུས་གང་(ཞིང་)དག་ལ་བོ་ཉེར་དག་འཛམ་རྒྱལ་དང་། བཏང་གཟུང་དང་ནི་གཟི་ཅན་དང་། ལུལ་ལོར་བསྐྱང་དང་ནག་པོ་ཆེ། །ཞེ་ལའི་འདབ་མ་ཕྱི་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་གྲུ་ཆེན་བརྒྱད་ཅེ།)པའོ།།

ཚད་ཇི་ཙམ་ཞེན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཟབས་སུ་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་པར་མཚུངས་ཤིང་དང་
 བོ་རི་རབ་དང་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་བར་གྱི་རོལ་མཚོ་ལ་ཁ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུའོ། །དེ་
 ཡང་རི་རབ་དང་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་བར་གྱི་ཚད་ཡིན་གྱི་ཤར་རུབ་ཏུ་ནི་དཔག་ཚད་ཉིས་འབུམ་བཞི་ཁྲི་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་དང་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ལས་རོལ་མཚོ་བདུན་པ་དེ་དག་ནི་ནང་གི་རྒྱ་
 མཚོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ནང་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟའ་སྐར་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་བརྟན་
 འཆར་བ་དང་། རྒྱའི་གཏེར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚོ་དེའི་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་ངོས་ལ་ནི་ཕྱོགས་རེ་རེ་
 ལའང་ཞེང་གི་སུམ་འབྲུར་རོ་སྟེ། དཔག་ཚད་ནི་ཉིས་འབུམ་བཞི་ཁྲི་པ་རེ་རེ་ཡོད་ལ། རོལ་མཚོ་གཞན་དུག་
 ནི་སྐྱ་མ་སྐྱ་མའི་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་དང་ཁྲི་དང་ལྔ་སྟོང་དང་ཉིས་
 སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དང་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །དེ་དག་གི་ངོས་ཀྱི་ཚད་ནི་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་བས་ཆེས་ཆེ་བར་
 བཤམ་པར་བྱའོ། །ལྷག་མ་སུ་ཁྱུང་འཛིན་དང་ཁོར་ཡུག་གི་བར་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་ཚད་ནི་སུ་ཁྱུང་འཛིན་གྱི་ཐེལ་ནས་ཁོར་ཡུག་གི་ཐེལ་གྱི་བར་དུ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་
 ཕྲག་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སོ། །མཐའ་སྐྱར་གྱི་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་ས་ཡ་ཕྲག་གསུམ་དང་དུག་འབུམ་བདུན་བརྒྱ་
 ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་བརྩིས་པས་ཁོར་ཡུག་ལྷགས་རེའི་ཕྱིའི་མཐའ་སྐྱར་དུ་ནི་དཔག་ཚད་ས་ཡ་ཕྲག་
 གསུམ་དུག་འབུམ་ཉིས་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ཡོད་དོ། །ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་དེ་ནི་བ་ཙྰ་ཙན་གྱི་རྒྱས་གང་ལོ། །
 (པལ་ཆེན་ལས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་དེར་གླིང་འདི་ནས་རྒྱུང་སྟོང་ཕྲག་བྱེད་དང་གསུམ་དང་།¹⁴⁹) ལྷང་འདས་ལས་རྒྱ་པོས་ཡ་བྱེ་བ་དབུས་ནས་
 ཐིག་བཏབ་པ་བཞེན་འབབ་ལ། ལྷང་ན་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་དང་། ལུབ་ན་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་དང་། ཤར་ན་སྟོང་ཕྲག་བྱེད་དང་བརྒྱད་འབབ་པོ། །དེ་
 དག་བས་ཀྱང་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་བརྒྱ་པའི་སྤྱིན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མང་ལོ། །དེ་ཞག་ཁྲིག་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུར་བསྐྱེས་པའི་ལྷའི་རྒྱལ་པོའི་
 སྤྱིན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་ལས། ལྷ་གངས་ཅན་མཚོའི་བྱ་འཛོམས་བྱ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྱིན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མང་ལོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་
 གངས་ཅན་མཚོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུལ་པའི་སྤྱིན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མང་ལོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་གངས་ཅན་མཚོའི་གནས་ནས་འབབ་པའི་རྒྱ་པོ་
 དེ་བྱི་རྩུབ་ལྷ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཆེས་མང་ལོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་དབེས་ལས་མི་འདའ་¹⁵⁰ ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་
 ཡང་ཐ་སྲུབས་ལས་ཡོལ་བ་མེད་པ་དང་། མི་རིང་ཞག་གཅིག་ཏུ་མི་འགྲོགས་པ་དང་། འབྲུང་པོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་འབྲུང་
 གནས་དང་། ལྷ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆངས་པ་བྱུང་པར་སེམས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་སྟེང་པ་ཞེས་
 བྱ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་དེ། དེ་འཛིན་ཏེན་གཞན་དུ་མ་འཕྲོས་ན་བསྐྱལ་བ་འཛིན་པའི་མེས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལྷང་ཟད་ཀྱང་འབྲིང་མི་རུས་
 པར་བཤད་དོ།¹⁵¹ གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན། རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། ཐུང་ཀར་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱ་གཉིས་
 དང་། སྟོང་ཕྲག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕྲག་ནི། ཕྱིད་དང་ལྔ་རྒྱམས་ཁོ་ནའོ།¹⁵² ཞེས་བྱ་བ་འདི་མི་འགྲིག་པར་
 འབྲུར་ཏེ། རི་དང་མཚོ་དང་ཁོར་ཡུག་གི་བར་གྱི་ཚད་བརྩིས་ན་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱ་གཉིས་དང་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒྱད་

དང་བདུན་ཅུ་ཙུ་ལ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ནི་ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ངོས་
རེ་རེར་གསེར་དང་རྩ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་དང་བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་
ལྷག་པས་ཁོར་ཡུག་རྩལ་ཆད་པས་རྩ་དང་གསེར་རྒྱ་ཆེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དེ། ངོས་གཅིག་ན་འང་
དེ་བཞིན་ཏེ་དེ་ལྟར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བསྐྱམས་ཏེ། སྟོང་ཕྱག་གཉིས་དང་བརྒྱ་ཕྱག་ལྷ་དང་བདུན་ཅུ་ཙུ་ལ་
དག་གིས་བསྐྱེད་ན་འབྲུམ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་དང་སྐུ་སྟོང་དང་ཕྱེད་དང་ལྷ་བརྒྱར་འབྲུར་བས་རྩ་དང་གསེར་
གྱི་ཆད་དང་མཉམ་པར་འབྲུར་རོ་^{༡༡} ཞེས་ཟེར་རོ། སྟོན་གྱི་སློབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི་རི་ཐམས་ཅད་འབྲུའི་
ཡུང་པོ་ལྟར་གནས་གྱི་ཟང་ཡག་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རི་རབ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་དེ་དག་རྣམས་སྤུངས་འཕང་
དང་མཉམ་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚམས་གྱི་ཆད་བརྩིས་པ་ཡིན་གྱི་ཁོར་ཡུག་གི་རྩ་བས་ནི་རི་སྐད་བཤད་
པའི་ཆད་དང་ལྷན་པའི་རྩ་དང་གསེར་བྱབ་པར་གནས་པས་ན་འགལ་བ་མེད་དོ་^{༡༢} ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་གླིང་བཤད་པ་ལ་གླིང་བསྟན་པ་ནི་མཚོ་དེ་ལ་ནི་(ཐོག་མར་སྟོ་དེ་ནས་གར་དང་ལུ་བ་དང་བྱང་
དང་ཁོར་ཡུག་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་འབྲུབ་པ་ལས་)རི་རབ་གྱི་སྟོ་ན་གིང་འཛམ་བུ་ས་མཚོན་པ་དང་མཐའ་རྒྱས་འཁོར་
ཞིང་རང་གི་ངོ་པོ་སྐུ་སར་གནས་པས་འཛམ་བུ་འི་གླིང་སྟེ་ཆད་ནི་ངོས་གསུམ་ལ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་
གཉིས་གཉིས་ཡོད་ལ་ངོས་གཅིག་སྟེ་ཁོར་ཡུག་ལ་བསྟན་པ་ལ་ནི་དཔག་ཆད་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡོད་དོ་ཞེས་
སྤྱར་རོ། ཁོས་དག་ཆད་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། གླིང་འདི་ནི་གིང་ཉིད་དབྱིབས་སྤྱོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་སྐྱོར་ན་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་དྲུག་དང་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡོད་དོ། ཁོའི་དབྱིབས་སྤྱོད་པའི་
གཞི་ལ་གང་དུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་བཞུགས་ནས་རྩ་རྩ་རྩ་ལྟ་ལྟའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་མཛད་པའི་རྩོ་
རྩེའི་གདན་མཛོན་པར་འབྲུབ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ནི་ལུས་དང་ས་ཕྱོགས་གཞན་གྱིས་བཟོད་པར་མི་རྣམས་སོ།

འདི་ནས་གར་ཕྱོགས་གྱི་རི་རབ་གྱི་ངོས་ན་ལུས་འཕགས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གླིང་ཡོད་དེ། དབྱིབས་
ནི་རྒྱ་ཁམ་འདྲ་སྟེ་བཅད་ཁམ་ནི་རི་རབ་ལ་བསྟན་པའོ། ཆད་ནི་དེའི་ངོས་གསུམ་ལ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་
འདི་དང་འདྲ་བར་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། ཁོས་རྒྱུད་གོས་(ནང་དུ་བསྟན་ཡང་གསུང་)ཁོར་ཡུག་ལ་
བསྟན་པ་གཅིག་ལ་དཔག་ཆད་སྐུ་བརྒྱུ་ལྷ་བརྒྱའོ། མཐའ་སྐྱོར་ན་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་དྲུག་སྟོང་དང་ཕྱེད་
དང་བཞི་བརྒྱའོ། གླིང་དེ་ནི་གཞན་པས་གིང་ཏུ་ལ་བདུན་སྟོང་གིས་འཕགས་པའམ་དེར་སྐྱེས་པའི་མི་རྣམས་
འདི་པ་བས་ལུས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ལུས་འཕགས་པའོ། འདི་ནས་ལུ་བ་ཕྱོགས་གྱི་རི་རབ་གྱི་ངོས་ལོགས་ན་བ་
ལང་སྟོང་ཅེས་བྱ་བའི་གླིང་ཡོད་དེ། དེ་ནི་དབྱིབས་ཀྱན་ནས་རྒྱུ་པོ་སྟེ་མཐའ་སྐྱོར་གྱི་ཆད་དཔག་ཆད་སྟོང་
ཕྱག་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། ཁོའི་དབྱིབས་ལ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་ཕྱེད་དང་གསུམ་ཡིན་ནོ། གླིང་དེ་ན་གཙོ་
པོར་བ་ལང་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་བ་ལང་སྟོང་དོ། འདི་ནས་བྱང་ཕྱོགས་གྱི་རི་རབ་གྱི་

ངོས་ན་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཞེས་བྱ་བའི་གླིང་ཡོད་དེ། ཚད་ནི་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ཉིས་སྟོང་སྟེ་ཀུན་ནས་
བསྐྱོར་ན་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཀྱིས་འཁོར་ཏེ་དབྱིབས་ནི་གྲུ་བཞིར་མཉམ་པར་གནས་སོ། །དེར་
སྒྲིམ་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་འཆི་བའི་ཞག་བདུན་གྱི་གོང་དུ་ཁྱོད་འཆིའོ་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་ནམ་
མཁའ་ལས་ཐོས་པའི་བྱིར་རམ། བི་ཤ་ཅི་ཏ་འདྲའི་སྐད་དུ་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ནོ། །གླིང་གང་གི་
དབྱིབས་ཅི་འདྲ་བ་དེ་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་གདོང་གི་དབྱིབས་(དང་བུད་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་གནས།)ཀྱང་དེ་དང་
འདྲའོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་རྒྱབ་དང་བྱང་གི་ཚད་འདི་དང་མཐུན་ལ་ལྟོ་ཤར་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་
དཔག་ཚད་བྱེད་དང་བདུན་སྟོང་དང་བདུན་སྟོང་པར་བཤད་དོ།།^{༡༧} (རྫོང་འཕངས་པའི་མདོར། ཤར་བརྒྱད་སྟོང་། རྒྱབ་
དཔག་སྟོང་། བྱང་ཁྱིམ་བཤད་པ་ཡང་སྟོང་དོ།།^{༡༨}) གླིང་བཞི་པོ་དེའི་བར་གྱི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ནི་ལུས་འཕགས་
པོའི་སྟོ་སྟོ་ལུས་དང་བྱང་ན་ལུས་འཕགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་འཕགས་པོའི་གླིང་གཡོག་ཡིན་ནོ། །སྒྲིམ་སྒྲིམ་
གྱི་ཤར་ན་སྒྲིམ་སྒྲིམ་དང་རྒྱབ་ན་སྒྲིམ་སྒྲིམ་གྱི་ཆེད་དང་། གཉིས་ནི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་གྱི་གླིང་གཡོག་གོ། །འཛམ་བུའི་
གླིང་གི་རྒྱབ་ན་རྩ་ཡུལ་དང་ཤར་ན་རྩ་ཡུལ་གཞན་གཉིས་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་གླིང་གཡོག་ཡིན་ནོ། །བ་
ལང་སྟོད་ཀྱི་བྱང་ན་གཡོ་ལྗན་དང་སྟོ་ན་ལམ་མཆོག་འགྲོ་(ཞེས་བྱ་བ་གནས་སོ།)གཉིས་ནི་བ་ལང་སྟོད་ཀྱི་གླིང་
གཡོག་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྩ་ཡུལ་ན་སྤོང་པོ་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ཡང་མི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཐམས་
ཅད་ན་མི་གནས་སོ། །གླིང་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྩ་བ་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་རྟེན་པའོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ནི་
གླིང་གཙོ་བོ་དང་འདྲ་ལ། ཚད་ནི་མདོན་པར་མ་གསུངས་སོ། །དུས་འཁོར་ལས་ནི་གླིང་གཙོ་བོའི་བྱེད་བྱེད་
དུ་གསུངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་ཉེ་རིང་གི་ཚད་ནི་མ་གསུངས་སོ།།^{༡༩}

འཛམ་བུའི་གླིང་གི་རྒྱ་མཚན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཉིད་ནས་གླིང་འདི་ཉིད་
ཀྱི་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་བྱང་ན་ཡང་རི་ནག་པོ་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་བྱང་ན་
ཡང་གསུམ་སྟེ་དགྲུ་འདས་པའི་པ་རོལ་ན་གངས་རི་དཔལ་དང་ལྗན་པའོ། །གངས་རི་དེ་འདས་ནས་ནི་(བྱང་
ངོས་ན།)སྒྲིམ་གྱི་དད་ལྗང་བའི་རི་ཡོད་དོ།།^{༢༠} །གངས་རིའི་པ་རོལ་སྒྲིམ་གྱི་དད་ལྗང་བའི་རྒྱུར་རོལ་དཔག་
ཚད་བཅུ་ན་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པའི་གནས་ཟངས་དང་རྒྱ་དང་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་ལྷ་བཅུ་ལྷ་བཅུ་ཡོད། (པ་
རྒྱལ་དྲོས།)པའི་(གནས།)མཆོ་མ་དྲོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཐའ་སྐྱོར་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བའི་གྲུ་བཞི་
པ་དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་བལྟ་ན་སྤྲུག་ལ་མཛེས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྗན་པའི་རྒྱུས་གང་བ། མེ་ཏོག་
ལྷུང་ལ་དང་བད་མ་དང་ཀྲུ་ཏ་དང་བད་མ་དཀར་པོས་ཁེབས་པ་ཡོད་དེ། །དེའི་ནང་ནས་གང་གྲུ་ལ་སོགས་
པ་རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་རེ་རེ་འདྲ་རྒྱ་བལྟ་ལྷ་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་མཆོ་མ་དྲོས་པ་ལ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོར་
ནས་ཤར་ཕྱོགས་བྲག་གླང་པོའི་ཁ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཆོག་གི་ཁ་དང་། རྒྱབ་ཕྱོགས་རྟེན་ཁ་དང་། བྱང་

ཕྱོགས་སེང་གའི་ཁ་ལྟ་བུ་ལས་བབས་ཏེ་རིམ་པ་ལྟར་ཤར་ལྟོ་བྱུང་བྱང་གི་རྒྱ་མཚོར་འགོ་སྟེ་གདགས་པ་ལས།
 རྒྱ་ཁྲུང་གདགས་སྒྲིལ་པ་ལྟར་དང་། སི་ཏ་དབའ་རྒྱབས་དབུ་བའི་ཕྱེང་བ་ཅན། འབབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་གསལ་བའི་
 རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་བཞི་ཁོར་ཁོར་ཡུག་དག་ནས་འབྱུང་། གདགས་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འགོ་བ་སྟེ། སིན་
 ལྟོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འགོ་བ་ཡིན། བུ་ལྟ་ཡང་ནི་བྱུང་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འགོ། ཉེའི་བྱང་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་
 སི་ཏ་འགོ། རྒྱ་ཁྲུང་རབ་མཚོག་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། མཚོག་ཏུ་བཟང་ཞིང་སོ་སོར་འབབ་པ་སྟེ། རེ་རེ་
 ཞིང་ཡང་ལྷ་བརྒྱུ་ཁྲེན་ནས་ནི། རྒྱ་ཡི་རྒྱན་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགོ་^{༡༧༧} ཞེས་འབྱུང་ངོ་། འགྲེལ་པ་
 ལས། དེར་ནི་རྩ་འབྲུལ་དང་མི་ལྟན་པའི་མིས་བགྱོད་པར་དགའོ་^{༡༧༨} ཞེས་བཤད་ལ། ལུང་སྒྲུབ་གྱི་གཞི་
 ལས་ཀྱང་། གནོད་སྦྱིན་གཏུམ་པོ་མི་བཟད་གནས་པ་ཡིད་འོང་ཞིང་། མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་ཤིང་གིས་ནམས་པར་
 མཛེས་བྱས་པས། ཉེ་ལས་རྒྱ་མཚོ་དྲུག་ཅན་དག་ཏུ་འགོ་བ་ཡི། རྒྱ་བོ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཕྱོགས་བཞིར་
 འབབ། གདགས་སྒྲིལ་རྒྱ་དེ་བཞིན་བྲུག་དང་། སི་ཏ་དེ་ལ་རྩ་འབྲུལ་སྟོབས་ཐོབ་པ། མ་གཏོགས་མི་ནམས་
 ཀྱིས་ནི་མི་བགྱོད་པ། ཉེར་ནི་བྱུང་བ་དག་འདུན་བཅས་པ་བཞུགས། ཞེས་^{༡༧༩} གསུངས་སོ།

ཕལ་ཆེན་ལས་ནི་རྒྱ་ཁྲུང་བཞི་པོ་དེ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཞིའི་དདུལ་དང་གསེར་དང་
 བེ་རྩུ་དང་ངོ་རྩེའི་ཁ་དོག་ཅན་གྱི་བྲག་སྒྲིང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ཁའི་སྒོ་དབལ་ཆད་ཅམ་ནས་བབས་ཏེ་རིམ་
 པ་ལྟར་དདུལ་དང་གསེར་དང་བེ་རྩུ་དང་། རོ་རྩེའི་བྱེ་མ་འདེན་ཅིང་དེ་དག་གི་བྱེ་མ་ལ་གནས་ནས་མ་དྲོས་
 པ་ལ་ལན་བདུན་བདུན་གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོར་ནས་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱ་མཚོར་འགོ་ལ། གཡས་ཕྱོགས་སུ་
 བསྐྱོར་བའི་བར་གྱི་གླིང་དེ་དག་ཀྱང་ལྷ་རྩེས་གྱི་མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་མཛེས་པར་བྱས་པ་དང་། མ་དྲོས་
 པའི་ས་གཞི་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་གསེག་མ་བདལ་ཅིང་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་པས་བརྒྱན་ལ། ངོས་ཀྱང་རིན་པོ་
 ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་བརྩིགས་པ་ལྟ་བུར་གནས་པར་^{༡༨༠} གསུངས་སོ། ཉེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་འཛམ་བུ་གླིང་གི་རྒྱ་ཁྲུང་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་དང་སྒྲུབ་དང་ནགས་ཆལ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱ་
 མཚོའི་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེའི་མཐུས་འབྱུང་སྟེ། སྤུང་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས། འཛམ་བུའི་
 གླིང་འདིར་རྒྱ་ཁྲུང་རི་སྟེང་ཅིག་འབབ་ཅིང་། མེ་ཏོག་འབྲས་ལྟན་སྒྲུབ་དང་ནགས་ཆལ་སྟེང་བྱེད་པ། མ་
 དྲོས་གནས་པའི་རྒྱ་དབང་རྒྱ་བདག་བཏེན་ནས་ཏེ། ཉེ་ནི་རྒྱ་ཡི་བདག་པོ་དེ་ཡི་མཐུང་བལ་ཡིན།^{༡༨༡} ཞེས་པ་
 དང་། དཔེར་ན་མ་དྲོས་གནས་པའི་རྒྱ་བདག་མེད་ཀྱང་ན། (འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་རྒྱ་ཁྲུང་འབབ་པར་ག་ལ་འབྱུང་། རྒྱ་
 ཁྲུང་མེད་ན་མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་། རྒྱ་མཚོ་ལ་ཡང་རིན་ཆེན་གཟུགས་མང་མེད་པར་འབྱུང་།^{༡༨༢}) ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ངོ། (མཚོ་དཔེ་གཡས་པོ་ལ་ནས་^{༡༨༣} འཛིག་རྟེན་ཆོགས་པའི་ཆོ་ཁམས་སྤྱིང་པོ་ཐོང་གི་མཚོག་ལས་རྒྱུང་གིས་བསྐྱས་པ་ལས་བྱུང་
 པ་ཤིང་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ།) མཚོ་དཔེ་འགྲམ་ན་ཤིང་འཛམ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་གདལ་འབྲས་བུ་མངར་པོ་རྩ་མ་ཅམ་

དང་ཕྱན་པ་དེ་སྤྲིན་པ་ཆུའི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ལས་འཛམ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དེ་སྒྲའི་རྒྱལ་པོ་
ནམས་ཀྱིས་ཉར་སྒྲུལ་ནས་ཟ་བར་བྱེད་དོ། །མ་ཐོས་པ་ཆུའི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ནམས་ནི་མ་དྲོས་པའི་ཆུ་དང་ཕྱད་
པས་འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་དུ་འགྱུར་རོ། །ཤིང་དེས་མཚོན་པའི་བྱིར་རམ། ཡང་ན་ཤིང་དེའི་འབྲས་བུའི་
དབང་གིས་གྲིང་འདི་ནི་འཛམ་བུའི་གྲིང་ཞེས་བྱའོ། །(གདགས་པར་གངས་ཤིའི་ཉེ་འཁོར་དུ་བཤད།)

རི་སྒོས་བྱི་བད་ལྷང་གི་བྱང་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་འདས་པ་ན་བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྒྲིབས་ཙན་ལྷ་མ་
ཡིན་གྱི་ངོས་ཞེས་བྱ་བ་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ལྷ་བཅུ་ལྷ་བཅུ་ཡོད་པ་མཐའ་སྒྲོར་ན་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱས་
འཁོར་བ་སྟེང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞི་འཕགས་པ་བྲག་གཡོག་(བྱ་སྒྲིབས།)བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་པ་
དང་། (ལམ་མིན་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་བཞེད་དུ་བྱེད་དང་གཉིས་པ།) བྲག་དེའི་བྱང་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་འདས་པ་ན་ཤིང་
སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲུལ་པའི་ཕྱེད་བ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྒྲོར་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་པའི་
རྒྱལ་པོའི་རྩ་བ་ནི་འདོམ་བཞི་བཅུ་བྱར་དུ་བྲག་པ་སྤྲུལ་པའི་(ཁོར་ཡུག་ཏུ་གསེར་གྱི།)སྟོང་བོའི་ཕྱེད་བ་རིམ་པ་
བདུན་གྱིས་བསྒྲོར་བའི་རིམ་པ་དང་བོའི་རྩ་བ་འདོམ་བཅུ་གསུམ་བྱར་དུ་བྲག་པ་ནས་བདུན་པའི་རྩ་བ་འདོམ་
བདུན་གྱི་བར་དུ་བྲག་པ་(བྱིན་དུ་འཕགས་པ་ནི་རིམ་པ་དང་བོ་དཔག་ཚད་བཅུ་གསུམ་ནས་བདུན་པ་དཔག་ཚད་བདུན་གྱི་བར་
དུ་ལོ།)སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་ཕྱེད་བ་དང་བོ་ལ་བྲག་པ་ནས་ཕྱེད་བ་དུག་པའི་ཡལ་
ག་ལོ་འདབ་གྱིས་ཕྱེད་བ་བདུན་པ་ལ་བྲག་ཕྱིང་བདུན་པའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་ནི་ནམ་མཁའ་ཁུབ་པའོ། །ཤིང་
དེའི་ཤར་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་འདས་པ་ན་རྗེ་དང་བྱ་དལ་གྱིས་འབབ་ཅེས་བྱ་བ་ཆུ་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་ལྷ་བཅུ་
ཡོད་པ་མཐའ་སྒྲོར་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བ་རྗེ་དགཡོག་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་པ་ཡོད་དོ། །བརྒྱ་
བྱིན་གྱི་གཡུལ་ངོར་སྟོད་པའི་སྤྲང་བོ་ཆེ་རབ་བརྟན་ནི་སྤྲང་གཡོག་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་ཏེ་དགུན་(དང་
དཔྱིད་དང་དབྱར།)ལྷ་བ་བཞི་(བཞིར་རིམ་པ་ལྷ་ར།)བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྒྲིབས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ངོས་དང་དཔྱིད་ལྷ་བ་
བཞི་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་གྱི་བྱང་དང་། དབྱར་ལྷ་བ་བཞི་རྗེ་དང་བྱ་དལ་གྱིས་འབབ་ཏུ་གནས་སོ། །(འདིའི་
ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་མིན་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གསུམ། ཞེད་དུ་གཅིག་པ་མཐའ་བདུན་གྱིས་འཁོར་བ། འཕང་དུ་བྱེད་དང་གཉིས་པ་སྟེ། ལུས་
དཀར་པོ་མགོ་སྟོ་ལ་མགོ་བོའི་དབུས་དམར་བ་མཆེ་བ་དུག་དང་ལྷན་པ་གནས་གཞན་དུ་འགོ་བན་ཐ་མལ་པའམ། ལྷའི་རྩ་འབྲུལ་ཆེ་བ་
གང་རུང་དུ་སྒྲུལ་ནས་སྤྲང་བོ་དག་གི་མཚོག་ལ་ཞོན་ནས་སེལ་སྟན་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་ཅིང་འགོའོ། །དེར་གནས་པ་ན་འཁོར་ནམས་
གྱིས་ཁ་ནང་དུ་ལྷས་ཕྱེད་བ་རིམ་བདུན་གྱི་སྤྲུལ་པ་དང་མའི་རྩ་བ་ཟེའོ།) གཞན་ཡང་གྲིང་འདིའི་རྩ་བ་ན་ལུ་རྒྱན་དོ་རྗེ་ཆེན་
བོའི་ཕོ་བྲང་ན་རིག་པ་འཛིན་པ་ནམས་ཀྱི་གནས་དང་། ལྷ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་གྲིང་ན་རི་གྲུ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བའི་
རྩ་མོ་ན་འཕགས་པ་སྒྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་དང་། རྩ་བ་ན་རྗེ་བཙུན་མ་སྟོལ་མ་བཞུགས་པའི་གནས་
དང་། རྒྱའི་རི་བོ་རྩ་བ་ན་འཕགས་པ་འཛམ་དཔལ་བཞུགས་པའི་གནས་དང་། ལུལ་དབུས་ན་དུས་གསུམ་

གྱི་སངས་རྒྱལ་བ་ཞུགས་པའི་དོ་རྗེའི་གདན་མེ་དང་རྩ་དང་རྩུང་གིས་འཛིག་པར་མི་འགྱུར་བ་(དང་། གྲོང་ཆོས་ལོ་རྒྱུག)ཡོད་དོ།

གཞན་ཡང་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ན་(མཐའ་འཁོབ་)¹⁴ཐོད་གོར་དུ། རྒྱལ་ཡོང་ཅུན་དང་ལུན་དང་ཀམ་པོ་ཅེ་དང་ཤུལ་ལ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་གདོང་དང་མ་གདོང་དང་གི་བ་ཤེད་གདོང་དང་གནས་གདོང་དང་ཕྱིར་ཕྱོགས་གདོང་དང་གཞོག་ཐོགས་གཅེར་བུ་དང་རྒྱལ་ཏེ་འགོ་བདེ་མེད་དང་། གྲག་གྲལ་ལྷུ་ཡུལ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་དང་། ཡུལ་ཕྱན་སྟོང་དང་། མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྐུམ་བརྒྱུན་ཅུ་དང་། རྒྱུད་རིགས་མི་འདྲ་བ་བདུན་བརྒྱ་ཏེ་ཕུ་ཡོད་དོ་ཞེས་གྲགས་གོ།

སེམས་ཅན་གྱི་གནས་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་བསྟན་པ་ལ་ངན་སོང་གི་གནས་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ནི་དེ་གྱི་འོག་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཏེ་ཕུ་འདས་པ་ན་དཔལ་བ་ཆེན་པོ་མནར་མེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡ་ཐོག་ཡོད་དོ། །གནས་དེའི་ཆད་(ཀྱང་ཕྱོགས་རེར་)སྟོང་ཕྲག་ཏེ་ཕུ་བ་གྲུ་བཞིར་གནས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཅམ་མོ་ཞེས་བྱའོ། (གླིང་འདི་ན་དུ་རི་ལྷ་ར་རྒྱུད་ཅེ་ན། གླིང་རྒྱལ་ས་ནི་ཟང་ཡག་མ་ཡིན་གྱི་འབྲུའི་ཕུང་པོ་ལྷ་ར་གནས་པས།) དེས་ན་དེའི་འོག་གཞི་ནི་འདི་ནས་དཔག་ཚད་བཞི་བྲིན་ཡོད་དོ། (རྣམ་ཕྱི་རི་རབ་ཀྱི་འོག་ཟེར།) དེར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་ངལ་བསོར་མེད་པས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་མནར་མེད་པའོ། །མནར་མེད་པ་དེའི་སྟེང་ན་ཡང་རབ་རྩ་ཆ་བ་དང་ཆ་བ་དང་དུ་འབོད་ཆེན་པོ་དང་དུ་འབོད་དང་བསྐྱུས་འཛོམས་དང་ཐིག་ནག་དང་ཡང་སོས་ཏེ་ཆ་བའི་དཔལ་བདུན་གོང་ནས་གོང་དུ་བརྟེན་ཏེ་གནས་སོ། །ཁ་(མཛོད་འགྲེལ་དུ།)ཅིག་ན་རེ་བདུན་པ་དེ་དག་མནར་མེད་ཀྱི་སྒོ་དག་ན་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་(རི་གངས་ཅན།)འདི་ནས་དཔག་ཚད་སྐུམ་བྲི་ཏེ་སྟོང་གི་འོག་ན་ཡང་སོས་ཡོད་ལ་གཞན་བདུན་པོ་རྒྱལ་གྱི་བར་ན་དཔག་ཚད་བཞི་སྟོང་ཡོད་པར་¹⁵བཤད་དེ། དེ་དང་འདིར་བཤད་པའི་མནར་མེད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་འཕངས་སུ་དཔག་ཚད་ཏེ་བྲི་ཡོད་པ་གཉིས་བསྟན་ན་འདི་ནས་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲིར་འགྱུར་བས་མནར་མེད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་འོག་གཞི་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་གནས་པར་མངོན་གོ། །དེ་ལ་ཡང་སོས་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་མཐུས་ལག་ན་མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་(འབྱུང་ཉེ་དག་)ཐོགས་ནས་ཕན་ཚུན་དགའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མཚོན་ཆ་རྒྱལ་འདེབས་ཏེ། དེ་དག་དུམ་བུར་བྱས་པས་བརྒྱལ་བ་ལྷ་ར་གནས་པ་ན་(རྒྱུད་བསིལ་བ་ལྷ་ར་ཞིང་)ནམ་མཁའ་ལས་ཡང་སོས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲུ་འབྱུང་ཉེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཡང་སོས་པ་ན་ཕན་ཚུན་འཐབ་པར་བྱེད་(ཞེ་སྣང་དག་པོས་བསྐྱེད་བའི་ལས་དང་འཁོན་འཛིན་ཅན་དང་མི་གསོད་པ་དག་དེར་སྦྱོའོ།)དོ།

ཐིག་ནག་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ལུས་ལ་ཐིག་ནག་པོ་བཏབ་ནས་སྤྱི་བོ་ནས་རྒྱུ་པའི་བར་དུ་
སོག་ལེ་ལ་སོགས་པས་གཤེག་པར་བྱེད་པ་ན་སྟོད་གཤེགས་^{༡༤} པ་ན་སྤྲད་སོས་པར་འགྱུར་ལ་སྤྲད་གཤེག་
པ་ན་སྟོད་སོས་པར་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་དོ། (འདིར་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་པ་མ་དང་ཉན་རང་ལ་སྤང་བ་དང་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པ་ལ་བསྐྱུལ་བ་དང་རྩུན་དང་ཐ་མ་སྤྲུབ་དང་གཡོ་སྤྲུབ་བྱེད་པ་དག་སྟེ།)།

བསྐྱུས་འཛོམས་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་བས་བརྟུངས་པ་དང་ལྷགས་ཀྱི་རི་ལྷག་གི་
གདོང་པ་འདྲ་བ་དག་གི་བར་དུ་ནམ་པར་འཛོམས་ཤིང་འཛིར་བར་བྱེད་དེ། བྱིར་བྱེད་^{༡༥} པ་ན་རང་སོས་
པར་འགྱུར་ལ་ཡང་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་(འདིར་ནི་བ་ལང་ར་ལྷག་དང་རི་དྲགས་གསོད་པ་ལ་དགལ་བ་དང་ལྷས་
ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་གས་ཆེར་སྟོད་པ་དག་སྟེ།)།དོ།

དུ་འབོད་ནི་ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་མེ་འབར་བས་འཛིགས་ཏེ་ནགས་ཐིབས་པོར་ཞུགས་པ་ན་མེ་འབར་
ཏེ་དེ་དག་ལོ་མང་པོར་སླེག་པ་དང་། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷེ་དབག་ཆད་སྟོང་ཡོད་པ་ལ་རྒྱ་དང་མིག་པ་
ལྷགས་ལས་གྲུབ་པའི་སྤྲང་གིས་དུད་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཐོང་ཤོལ་མེ་འབར་བས་ཆོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་(འདིར་ནི་
སློག་གཅོད་ཅིང་ཁྲག་འབྱུང་བ་ལ་དགལ་བ་དང་གཞུང་བ་སྤྲུབ་བྱེད་པ་དག་སྟེ།)།དོ།

དུ་འབོད་ཆེན་པོ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་བས་སྤྲུག་བསྐྱུལ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་ཆེ་བའོ། (རྩ་རྟེན་འཛིན་པ་དང་
སྤྲེང་བ་ཆེ་བ་དང་སྤྲུབ་བྱེད་པ་དག་དེར་སྟེ།) ཆ་བ་ནི་ལྷགས་ཀྱི་བུམ་པ་སུམ་རིམ་གྱི་ནང་དུ་སྤྲེས་ནས་མེ་འབར་བས་
འཆོད་ཅིང་སླེག་པར་བྱེད་པའོ། (དགེ་སྤྲོད་བུམ་ཐེ་དང་པ་མ་དང་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དག་དེར་སྟེ།)།
རབ་དུ་ཆ་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ལས་སྤྲུག་བསྐྱུལ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་ཆེ་(མཆོད་འོས་བསད་པ་དག་སྟེ།)བའོ།

མནར་མེད་པ་ནི་ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པའི་ནང་དུ་ལུས་མེ་ལྷེ་གཅིག་ཏུ་འབར་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱུལ་སྟོང་སྟེ།
(གང་ཞིག་ཆོས་ལ་ཆོས་མིན་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཆོས་སུ་སྤྲུ། སྤྲེ་བོ་དམ་པ་དག་ལ་སྤང་། མེད་པར་སྤྲུབ་པ་མནར་མེད་ལྷང་ཞེས་པ་
དག་འདིར་སྟེ།^{༡༦}) དེ་ལྟར་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ནི་ཆ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱུལ་གས་ཆེ་བས་ཆ་བའི་དཔྱུལ་བ་བརྒྱད་
ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

ཆ་དཔྱུལ་བརྒྱད་པོ་ཀླན་ལའང་ཕྱོགས་ཀྱིས་ལྷག་པ་(ཕྱི་བས་འཁོར་)བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དོ། གང་
ཞེན། ཆ་དཔྱུལ་དེ་དག་གི་ནི་ངོས་བཞིན་བཞིན་བཞིན་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། (བཞི་པ་ནི།) ཆ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱུལ་གྱི་
དངོས་གཞི་ལས་ཐར་པ་ན་མེ་མར་སུར་གྱི་འོབས་ཕུས་མོ་རུབ་པ་ཅམ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་དཔྱུལ་བ་དེ་དག་
འགྲོ་བ་ན་རྒྱུང་པའི་བགས་པ་དང་ག་ཁྲག་དག་ཞིག་སྟེ་རུས་པ་འབའ་ཞིག་ལུས་ཤིང་ཡང་རྒྱུང་པ་བཏེག་པ་
ན་སྤྲར་ག་སྤྲེ་བ་དང་། དེ་ཁྲལ་བ་ན་རོ་ཐུགས་ཀྱི་འདམ་ཞེས་བྱ་བ་མི་གཙང་བའི་འདམ་རྩལ་རྟེན་པ་རུབ་
པ་ཅམ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དཔྱུལ་བ་དག་འགྲོ་བ་ན་སྤྲེན་བུ་མཆུ་རྟོན་ཞེས་བྱ་བ་ལུས་དཀར་ལ་མགོ་གནག་

པས་ལྷགས་ཀྱི་མཆུས་རྩས་པའི་བར་དུ་ཟད་ཐལ་དུ་འབྱིན་པ་དང་། ཉེ་དག་ལས་ཐར་པ་ན་མཚོན་ཆའི་
བསྐྱོར་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱི་གྲི(རབ་ཏུ་རྫོང་བ།)གཏམས་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་(སྤྱི་གྲི)རབ་ཏུ་རྫོང་བ་གཏམས་པའི་ཐར་ལ་
འགྲོ་བ་ནི་རྒྱུ་ལ་འཛོག་པ་དང་འདེགས་པ་ན་ཤ་ཁྲག་འཛིག་པ་དང་སྦྱེ་བར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དོ། །སོགས་
པའི་སྒྲིམ་གཟུང་བ་གང་དུ་རལ་གྱི་རྫོན་པོ་རྣམས་ལྷུང་ནས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་གཙོད་པ་རལ་གྱི་
ལོ་མའི་ནགས་ཆལ་དང་། དེ་ན་ཁྱི་སྤྱོད་པོ་ལྷགས་ཀྱི་མཆེ་བ་ཅན་(གྱིས་སྦྱེལ་ནས་རྒྱལ་ཆོགས་ལྷུང་བ།)དང་། ལྷགས་
ཀྱི་ཤལ་མ་ལིའི་སྤོང་པོ་ཆོར་མ་རྫོན་པོ་སོར་བཅུ་དྲུག་པ་སེམས་ཅན་དེ་དག་འབབ་འཛོག་བྱེད་པ་ན་ཁ་ཁ་བྱེད་
ཐུར་དུ་ལྷ་བས་ལུས་འཕྱགས་པ་དང་། སྤྱིང་ན་བྱ་ཁྲ་ཏ་འདབ་འཛིགས་ཞེས་བྱ་བ་ལྷགས་ཀྱི་མཆུ་ཅན་རྣམས་
ཀྱིས་མིག་ལྷུང་ནས་ཟ་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་རྣམས་ནི་མཚོན་ཆའི་སྐྱོར་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
དྲི་ཀ་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་། ཁྱི་སྤྱོད་པོ་ནི་ནགས་ཆལ་རལ་གྱི་ལྷ་སྤྱོད་ཡོད་ལ། ཁྲ་ཏ་ལྷགས་ཀྱི་མཆུ་ཅན་ནི་
ཤལ་མ་རིའི་ནགས་ན་ཡོད་པའོ་^{༡༩} ཞེས་བཤད་དོ། ཉེའི་པ་རོལ་ན་ཐལ་ཆོན་གྱི་རྒྱ་བོ་རབ་མེད་པ་ཡོད་དེ་
དེར་དཔུལ་བ་དག་འབྲས་འཆོད་པ་བཞིན་དུ་འཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །(ལྷགས་ཀྱི་བར་བཅུག་ནས་ལྷགས་བསྐྱེགས་ཀྱིས་
གཞི་ལ་གན་རྒྱལ་དུ་བཞག་ནས་སྤངས་མ་དག་གིས་ཅི་འདོད་དྲིས་པ་ན། བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་མི་ཤེས་མི་མཐོང་སྟེ། འོན་ཀྱང་བདག་
བགྲེས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་བྱ་ལུམ་འབར་དང་ཟངས་ཞུན་ཁར་སྤྲུག་པས་ཁ་ལྟོག་རྒྱ་མ་བསྐྱེག་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐུང་སྟེ། འདི་དག་གི་རྒྱ་
ཡང་རིམ་པ་བཞིན་བསྐྱབ་པ་ཉམས་པ་དང་ལོག་འཆོས་ལྟར་པ་དང་། ཚུལ་གྱི་སྤྱོད་པོ་འཛིག་པ་དང་། བག་པལ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་
ལ་གནས་པ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སྤངས་མ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཡིན་མིན་ཞེན་བྱེད་བྱས་སྤྱོད་པ། སེམས་ཅན་ཡིན་ཏེ་དེས་བྱས་པའི་ལས་
དེ་ཡང་དཔུལ་བ་དེ་ཉིད་དུ་སྤྱིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། ཉེ་དག་དཔུལ་མེས་མི་འཛོག་པ་ནི་ལས་ཀྱིས་མཚམས་བཅད་པས་སོ་ཞེས་སོ། །མདོ་
སྟེ་པ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཉིད་སེམས་ཅན་ལྷུང་སྤངས་གཟུགས་སུ་འདོད་དོ། །སེམས་ཅན་པ་རང་གི་སེམས་སུ་འདོད་པ་ཉིད་
ལེགས་སོ། །) དེ་ལྷུང་ན་ཕྱོགས་རེ་ན་བཞི་བཞིའི་བྱེད་བྱ་གིས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བགྲང་རོ། ཉེ་དག་ནི་གནོད་པ་
ལྷག་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་དག་ཏུ་གནོད་པ་བྱས་ན་ཡང་འདི་དག་
ཏུ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་ལ་ནི་ཉེ་འཁོར་བའི་དཔུལ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་ཡོངས་
སུ་གཏུང་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཡང་སོས་དང་ནི་ཐིག་ནག་དང་། བསྐྱེས་འཛོམས་དུ་འབོད་
གཉིས་དང་ནི། ཆ་བ་རབ་ཏུ་ཆ་བ་དང་། མནར་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཉེ་ལྷུང་དེ་དག་དཔུལ་བ་ནི། བརྒྱད་
ཅེས་བྱ་སྟེ་རྒྱལ་བར་དཀའ། དྲག་པོའི་ལས་ཀྱིས་ཀྱུན་ཏུ་གང་། རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྷག་བཅུ་དྲུག་ རྩིག་པ་
བཞི་དང་སྟོ་བཞི་སྟེ། རྣམ་བྱེད་རིས་སུ་ཆད་པ་ཡིན། ལྷགས་ཀྱི་ར་བས་ཀྱུན་དུ་བསྐྱོར། ལྷགས་དག་གིས་
ནི་གང་བ་ཡིན། ཉེ་ན་ལྷགས་འབར་ས་གཞི་སྟེ། འབར་བའི་མེ་དང་ལྷན་པ་ཡིན། དཔག་ཆད་བརྒྱ་

ཕག་དུ་མར་ནི། །མེ་མེ་དག་གིས་ཁྱབ་པར་གནས།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གྲང་བའི་དཔུལ་བ་ནི་ཉ་ཅང་གྲང་བས་ཉེན་པས་ལུས་ཀྱི་བྱར་ཅན་དང་། མོགས་པས་བསྐྱས་པ་
དེ་བས་ཀྱང་གྲང་བས་ཀྱི་བྱར་དོལ་བ་ཅན་དང་། གྲང་བས་ཉེན་པས་སོ་བསྐྱས་པས་སྟོན་པ་ནི་སོ་ཐམ་ཐམ་
པ་དང་། གྲང་བས་སྒྲི་སྒྲགས་སུ་ཨ་ཁུ་ཟེར་བ་དང་། སྒྲི་སྒྲགས་སུ་གྱི་ཏུད་ཟེར་བ་དང་། ལུས་གྲང་བས་ལྷོ་
ལའི་འདབ་མ་ལྟར་དུ་མར་གས་པ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་གྲང་བས་ལུས་བདུའི་འདབ་མ་ལྟར་གས་པ་དང་། དེ་
བས་ཀྱང་ཆེས་གྲང་བས་བདུ་ལྟར་ཆེར་གས་པ་སྟེ་(གསུམ་ནི་སྒྲི་དང་ལྷ་ནི་ལས་གྱི་སྟོན་མིང་བཏགས་པ་སྟེ།)དེ་
ལྟར་གྲང་བའི་དཔུལ་བ་བརྒྱད་ནི་ཆ་དཔུལ་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་དང་གྱི་མ་གསུམ་སྟེ་
ལྷ་ནི་ལུས་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་མིང་དང་། ལྷ་ག་མ་གསུམ་ནི་སྒྲི་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་མིང་དོ། །དེ་
དག་ཀྱང་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་འོག་ཆ་དཔུལ་གྱི་ཐད་ཀའི་བྱང་སྟོགས་འབྱུག་རུམ་གྱི་ནང་ན་གནས་སོ། །སྟོབ་
དཔོན་གང་སྟེ་ལ་ནི་གྲང་དཔུལ་བརྒྱད་ནི་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་བཞིན་འཁོར་ལྟ་བུར་གནས་
པར་འདོད་ལ།^{༡༥} དེའི་ཁྲིཀ་ལས། །ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་ཉེ་བ་ན་གནས་པས་གྲང་བ་ཡིན་ནོ།^{༡༦} །ཞེས་
འདོད་ཅིང་། །ཁ་ཅིག་ན་མེ། །གྲང་དཔུལ་གྱི་གནས་ནི་ཁོར་ཡུག་གི་རི་གླིང་བཞི་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའི་ངོས་
ན་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་གནས་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།^{༡༧} །ཞེས་འབྱུང་དོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། དཔུལ་
བ་ཡང་སོས་ཀྱི་ཐད་ཀ་དཔག་ཆད་བཞི་བྱིའི་པ་རོལ་ན་ཀྱི་བྱར་ཅན་ཡོད་པ། གྲང་དཔུལ་གཞན་བདུན་ནི་དེ་
ནས་དཔག་ཆད་ཉིས་སྟོང་ཉིས་སྟོང་གི་འོག་ན་གནས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༨} (འདི་དག་ཏུ་སྒྲི་བའི་རྒྱ་ནི་ཏེན་གསུམ་
གྱི་ན་བཟང་བཤུས་པ་དང་ཆོས་འཆད་པའི་མདུན་ཁང་བཞིག་པ་དང་པ་མ་དང་སྟུག་བསྐྱེད་པའི་གོས་བཤུས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གྲང་
དཔུལ་ལས་ཆ་དཔུལ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆེ་ལ། སྒྲི་དཔུལ་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་བཞེས་སྒྲིང་ལས། འདི་ན་ཉེན་གཅིག་མདུང་བྱང་སུམ་བརྒྱ་
ཡིས། །རབ་ཏུ་དྲག་བཏབ་སྟུག་བསྐྱེད་གང་ལགས་པ། །དེ་ཡིས་དཔུལ་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱང་དུ་ཡིས། །འོལ་ཡང་མི་བཞིན་ཆར་ཡང་
མི་ཐོད་དོ།^{༡༩} །ཞེས་བཤད་དོ།) དེ་ལྟར་ན་ཆ་གྲང་གི་དཔུལ་བ་དེ་དག་སོ་སོའི་ལས་གང་ལས་བྱུང་བ་ནི་དུན་
པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལས་^{༢༠} ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཡི་གེ་མངས་སུ་དྲོགས་^{༢༡} ནས་མ་བྲིས་སོ།།

ཉི་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ནི་མིའི་ཡུལ་གྱི་མྱ་ངམ་གྱི་ཐང་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་(དང་རྒྱ་མཚོའི་
འགྲམ་དང་འོག་ན་འང་ཡོད་པས་)ན་(ངས་པ་མེད་ཅིང་)ཉིན་ཞག་རེ་ལ་དཔུལ་བ་དང་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བ་འདྲེན་མར་
ཐོང་བ་སྟེ། ལུང་གོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་ལས། ཉིན་པར་གཞན་གྱི་སྟོག་གཅོད་ཅིང་། །ཁུབ་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོན་
ཏན་ལྷན། །ལས་དེའི་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་དང་། །སྟོག་ཏོ་འདི་ནི་ཐོང་བ་ཡིན་^{༢༢} །ཞེས་པ་དང་། མཚན་མོ་བྱི་
བ་བྱེད་ལ་ཆགས། ཉིན་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན་ལྷན། །ལས་དེའི་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་དང་། །སྟོག་ཏོ་
འདི་ནི་ཐོང་བ་ཡིན།^{༢༣} །ཞེས་ཉི་ཆེ་བ་དག་གིས་ཆོང་དཔོན་གོ་ལྷན་སྟེ་ལ་སྐྱས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་

གིས་ནི་དབྱལ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཡི་དྲགས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་(ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་དེ་དག་གི་)རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འོག་དཔག་ཚད་ལྟ་བུ་འདས་པ་ན་ཡི་དྲགས་ཀྱི་གོང་ཁྱེར་སེར་སྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ན་ཡི་དྲགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་འཕེན་བྱེད་མི་དག་བས་བྱས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་དག་བས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་དཔལ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་དཔལ་ཞིག་ཡོད་དོ། །(ཁ་^{༡༠}འཐོར་བ་ནི་ལྷ་མིའི་གནས་ན་འད་ཡོད་དེ། ཐང་དང་རྩུ་དང་ནམ་མཁའ་སྤྱོད་ལུལ་བ་དག་ཡིན་ནོ། རྒྱལ་པོ་)དེའི་འཁོར་ན་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རིས་སུམ་རྩ་རྩ་དྲུག་ཡོད་པར་བྲན་པ་ཉིར་གཞག་ལས་བཤད་དེ། འདི་ལྟར། ལྷ་གྲུག་ཁ་ཁབ་ལྟར་སྤྲ་དང་། འབྱང་ཟ་ཀྱན་སྟོན་དྲི་ཟ་དང་། ཆོས་ཟ་སྦྱོན་པ་ཟ་བ་དང་། རྩུ་འབྱང་བསམ་པས་འཛོལ་དང་། མཆིལ་མ་ཟ་དང་སྤེང་བ་ཟ། འབྲུག་ཟ་ཤ་ཟ་བུག་པ་ཟ། འབྲུག་ལྟ་བུ་སྤྱོད་དང་སྤྲུག་ལྟ་དང་། ས་འོག་གནས་དང་མཐུ་བོ་ཆེ། མཚན་མོ་ལུས་འབར་མི་སྤྲུག་ལྟ། འཛོད་གཟུགས་གླིང་བར་གནས་པ་དང་། གཤིན་རྗེའི་དབྱུག་པ་བྱིས་པ་ཟ། ཆངས་སྤོན་འབྲུ་ཡི་ཤུན་པ་ཟ། མི་གཙང་ཟ་དང་ལམ་ཆེན་གནས། མང་དུ་ཟ་དང་མེ་འདག་ཟ། དུག་ཟ་དགོན་པར་གནས་པ་དང་། དུར་བྱོད་གནས་དང་ཤིང་ལ་གནས། ལམ་གྱི་བཞི་མདོར་གནས་པ་དང་། འབྲུད་ཀྱི་སྤེ་སྤེ་སུམ་རྩ་དྲུག་^{༡༡} ཅས་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ།།

སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་བྲག་སྒོ་མ་གྱིས་གདུངས་ནས་རྩུ་ཁྲུང་ལ་སོགས་པར་བྱིན་པ་ན་སྦྱོས་བྱ་མཚོན་ཆ་སྒྲ་ཆོགས་ཐོགས་པས་སྤྲང་བ་དང་། རྩུ་ལ་སོགས་པའང་རྒྱག་འབྲུ་ཏུ་མཐོང་སྟེ་འོངས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་བ་ཟས་སྒོ་མ་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་སྦྱིབ་པ་ཡོད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་གོགས་མ་བྱས་པར་ཟས་སྒོ་མ་རྟེན་ཀྱང་ཁ་དང་མགྱིན་པ་དང་རྒྱང་ལག་སྤྲ་ཞིང་ལྟོ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པས་འོངས་སྤྱད་པར་མི་རྟུས་པ་ཟས་སྒོ་མ་ལ་ནང་གི་སྦྱིབ་པ་ཡོད་པ་དང་། ཡི་དྲགས་མེ་ཕྱེའི་སྤེང་བ་ཅན་དང་། ལྷན་ལྷན་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་གི་ཟས་སྒོ་མ་གྱིས་ལུས་འཛིག་པ་དང་། བཤད་གཅི་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་རང་གི་ག་བཅད་ཅིང་ཟ་བ་ཅམ་ལས་བཟའ་བུར་བསོད་པ་འོངས་སྤྱད་པར་མི་རྟུས་པ་ཟས་སྒོ་མ་ལ་སྦྱིབ་པ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རིགས་གསུམ་བཤད་དོ།།^{༡༢}

ཁ་འཐོར་བ་ནི་དེ་དག་ལས་འཕྲོས་པ་སྟེ། མཁའ་ལ་རྒྱུ་བའི་ཡི་དྲགས་རྩུ་ལ་བྱོད་ཀྱི་ག་ཟར་བགྱང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། ཡི་དྲགས་ཁ་འཐོར་བ་ནི་ལྷ་རམ་གྱི་ཐང་ལའང་ཡོད་པར་བཤད་དེ། ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་དེ་ཉིད་ལས། བདག་ཅག་དག་རྩུ་བ་ཁོ་ལྷན་ཞིང་། བདག་ཅག་སེར་སྒྱུ་ས་འཛུངས་པས་ན། སྦྱོན་པ་རྩུང་ཟད་མ་བཏང་དེས། བདག་ཅག་ཡི་དྲགས་འཛིག་རྟེན་ལྷགས།^{༡༣} ཞེས་པ་དང་། ནད་མེད་རྒྱགས་པས་སྦྱོས་པ་དང་། ལང་ཚོ་འོངས་སྤྱོད་དེགས་སྦྱོས་སྟེ། སྦྱོན་པ་རྩུང་ཟད་མ་བཏང་དེས། བདག་ཅག་ཡི་

དུགས་འཛིན་ཏེན་ལྟགས།^{༡༥} ཞེས་གོ་ཞུས་ཀྱི་མཚོའི་འགམ་དུ་འབྱམས་པ་ལ་ཡི་དུགས་ནམས་ཀྱིས་
སྒྲུས་པ་ཡིན་ནོ། ཁྱེ་བླ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ནི་དཔུལ་བ་ནའང་ཡོད་པར་འདོད་དེ། དཔུལ་བསྐྱེད་སྒྲུབ་གཤིན་རྗེ་ནམས་
ཡི་དུགས་ཀྱི་སྒྲེར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་ཚོས་ལྷན་རབ་འབྱོར་གྱིས་འགོ་བ་
དུག་གི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། གང་དག་ཁོ་ཞིང་གཏུམ་ལས་དང་། སྤྲིག་ལ་མངོན་པར་དགའ་
བ་དང་། སྒྲུག་བསྐལ་བ་ལ་དགའ་དེ་དག གཤིན་རྗེའི་སྤྱན་པོར་སྒྲེབ་པར་འགྱུར།^{༡༦} ཞེས་བཤད་དོ་ཞེས་
འདོད་དོ། མདོ་སྤེལ་པ་ན་རེ་དེ་ན་དཔུལ་བ་མིན་པའི་སེམས་ཅན་ནི་མེད་དེ། མི་དགེ་བའི་དབང་འབྲས་ཕྱི་
རོལ་གྱི་དོན་ཉིད་གཤིན་རྗེའི་སྤྱན་བུ་དང་ལྷགས་ཀྱི་ཁྱི་དང་ཁྱ་ཏ་འདབ་འཛིགས་ལ་སོགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་
རོལ་ཞེས་ཟེར་རོ། རྒྱལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་དང་དབུ་མ་བ་ནམས་ནི་དེ་ལྟར་གནས་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་བསྟན་
པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ན་དཔུལ་བ་མ་གཏོགས་
པའི་སེམས་ཅན་གཞན་དག་གྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་སེམས་ཉིད་
མི་དགེ་བའི་སྦྱོབས་ཀྱིས་གཤིན་རྗེའི་སྤྱན་པོ་དང་། ལྷགས་བསྐྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་ས་གཞི་དང་མེ་འབར་བ་དང་
འཛིགས་པའི་སྒྲུབ་པར་སྒྲེས་ནས་གདུང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་འདོད་དེ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་དཔུལ་
བའི་མཚོན་ཆ་ནམས། སྤྲུའི་གིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱས། ལྷགས་བསྐྱེད་སྒྲུབ་ས་གཞི་སྤྱི་ཡིས་བྱས། མེ་ཚོགས་
དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། སྤྲིག་སེམས་བྱུང་བར་བྱུབ་པས་གསུངས།^{༡༧} ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། སྤྱད་འགོ་ཡལ་ཆེ་བའི་གནས་ནི་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ན་གནས་ལ། ཁ་འཐོར་བ་ནི་མི་དང་
འདོད་ལྷའི་གནས་དང་། ཁྱེ་བླ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དཔུལ་བ་ནའང་ཡོད་པར་འདོད་དོ།

ལྷ་མ་ཡིན་ནི་རི་རབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོམས་མན་ཆད་ཀྱི་ཁོང་གསེང་ན་གནས་ཏེ། དེ་ཡང་བྲན་པ་ཉེར་
གཞག་ལས་རི་རབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོམས་མན་ཆད་ལ་དཔག་ཆད་བརྒྱུད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཞི་བཞི་
ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི་རྒྱ་མཚོམས་ནས་དཔག་ཆད་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་གཞུལ་བའི་ཁོང་སྟོང་ན་ས་གཞི་དང་པོ་དཔག་
ཆད་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་ཡོད་པ་ན་གོང་ཁྱི་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་དཔག་ཆད་བརྒྱུད་སྟོང་ཡོད་པ་ན་སེང་གེ་མོའི་བུ་
སྒྲུ་གཅན་དང་། དེ་ནས་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་གཞུལ་བའི་ཁོང་སྟོང་ནས་གཞི་གཉིས་པ་ཡལ་ས་ཐ་དད་པ་རྒྱ་བའི་ཕྱིང་
བ་ཞེས་བྱ་བ་ན་གཉིས་ཤིང་ཕྱི་བ་དང་སྒྲུབ་ཕྱིང་གི་གོང་^{༡༨} ལ་མགུལ་ཕྱིང་དང་བརྟན་པ་གཉིས་དང་། སྒྲུབ་
ཕྱིང་གི་དབུས་ན་མཚོ་ཀྱན་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ཁོང་དཔག་ཆད་ལྷ་ལྷ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གཞུལ་
འགྱེད་པ་དང་འཕམ་རྒྱལ་དང་གཞུལ་དུ་འཛིབ་དང་། མི་ཚོས་དང་ལྷན་པ་གི་ནས་ལྷ་རྒྱུ་ལ་དེའི་མཐུས་ལྷ་
ནམས་རྒྱལ་ཞིང་ལྷ་མ་ཡིན་ནམས་པས་པར་འགྱུར་བ་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ལྷ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ།

དེ་ནས་(དཔག་ཆད་)ཁྱི་ཆིག་སྟོང་གཞུལ་བའི་ཁོང་གསེང་ན་ས་གཞི་གསུམ་པ་གནས་བཟང་པོ་ཞེས་

བྱ་བ་ན་ཟབ་པའི་གྲོང་ན་མེ་ཉླ་ཤེང་དང་། དེ་ནས་(དཔག་ཚད་)ཁྱི་ཆིག་སྟོང་གཞུལ་བ་ན་ས་གཞི་བཞི་པ་མི་
གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ན་མཛོས་པའི་གྲོང་ན་རབ་སྟོང་དང་ཐག་བཟང་རིས་དང་རབ་དགོད་ཅེས་བྱ་བ་འཁོར་དང་
བཅས་པ་ཡོད་ལ། ས་གཞི་ཕྱི་མ་གསུམ་ལའང་དཔག་ཚད་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་ཆིག་སྟོང་དང་། གྲོང་ཁྱི་ཕྱི་མ་
ནམས་ལའང་དཔག་ཚད་བརྒྱད་སྟོང་བརྒྱད་སྟོང་ཡོད་པར་བཤད་དོ།^{༡༠༩} གདགས་པ་ལས་ནི། སྤངས་མ་
ལྟ་ཡི་གྲོང་ཁྱི་ཕྱི་མ་དང་ནམས་རྒྱལ་བྱེད། ཆོས་བཟང་རྒྱ་བའི་ལམ་དང་འོབས་དང་སྦྱེད་མོས་ཚལ། །ས་
གཞི་དང་ནི་ཡོངས་འདུ་དོད་དང་སྤང་ཆེན་ནམས། །ལྟ་མ་ཡིན་ནམས་ཀྱི་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཡོད།^{༡༡༠} ཅེས་
རི་ལྟར་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་ལ་འོག་ནས་འཆད་པའི་སྤངས་མ་ནས་རྟའི་བར་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་ལྟ་མ་ཡིན་བཞི་
པ་ལ་ཡང་སྤངས་མ་དང་། ཐགས་བཟང་རིས་གནས་པའི་གྲོང་ཁྱི་ཕྱི་མ་ལྟར་དང་། སྤང་དང་འོབས་དང་།
ཟམ་པ་དང་། སྟོ་བྲང་ཁང་བཟང་གཏམས་པ་ཅན་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཅི་ཏ་པ་ལི་དང་། མདུན་ས་
ནོར་བཟང་དང་། རྫོ་ལེབ་བཟང་པོ་དང་། ཚལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་དང་། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། དགའ་བ་
དང་། ཀུན་ཏུ་རབ་དགའ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་དང་། ས་གཞི་ཀུན་དགའ་མ་དང་། རབ་དགའ་མ་དང་། དགའ་
མ་དང་། ཀུན་ཏུ་རབ་དགའ་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཡུལ་རོར་སྟོད་པའི་སྤང་པོ་ཆེ་བཟོད་པར་དགའ་བ་དང་།
སྦྱེད་མོས་ཚལ་དུ་སྟོད་པའི་སྤང་པོ་ཆེ་ཉི་མེ་གང་བཅུགས་དང་། རྟའི་རྒྱལ་པོ་བྲག་འཛིང་ཞེས་བྱ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་འགྲན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པར་བཤད་དོ།

ལྟའི་གནས་བཤད་པ་ལ་གཞུལ་ཡས་ཁང་ལ་གནས་པ་བཤད་པ་ནི་ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་དང་སྐར་མ་
ནམས་ནི་ལྷན་པའི་བྱེད་གཏའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་ཕྱི་མོ་དང་མཉམ་པ་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་ན་འཁོར་བའི་
རྒྱུད་གི་སྟོང་ནས་རྒྱུ་ལོ། (རྒྱ་བའི་འོག་གཞི་ལྷའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བའི་ཤེལ་ཡིན་ཏེ་ཡོན་ཏན་བསིལ་བ་དང་མིག་ལ་ཟན་པ་དང་ལོ་
ཐོག་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།) དེ་དག་གི་ཚད་ནི་རྒྱ་བའི་དབུས་ཀྱི་ཐད་ཀར་དཔག་ཚད་
ལྷ་བཅུ་དང་ཉི་མའི་(གཞི་མ་མེ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ་ལས་གཉིས་རྒྱ་གཉིས་རྒྱ་བ་དང་མཐུན་པ་ཚད་)ཐད་ཀར་ལྷ་བཅུ་གཅིག་
དང་བཅས་པ་སྟེ་མཐའ་སྟོར་དུ་རྒྱ་བ་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་དང་ཉི་མ་ལ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱིས་
འཁོར་བའོ། །གཉིས་ཀའི་འཕང་དུ་ནི་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་དུག་དང་(དཔག་ཚད་གཅིག་གི་)བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་
གཅིག་ཡོད་པའོ། །དེ་དག་གི་འོག་གི་ཕྱི་རོལ་ཉི་མའི་རིན་པོ་ཆེ་མེ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་ཅིང་རྒྱ་བའི་ནོར་བུ་རྒྱ་
ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀའི་སྟོང་ན་གསེར་གྱི་ར་བས་བསྐྱར་^{༡༡༠}བ་དབུལ་དང་བེ་རྒྱུ་དང་ཤེལ་དང་
གསེར་གྱི་ཕྱི་མ་སྤངས་བཞི་དང་། མདའ་ཡབ་དང་། ཟམ་པ་བརྒྱད་མ་བཞི་དང་ལྟན་པ། གཞུལ་ཡས་ཁང་
དང་། སྦྱེད་མོས་ཚལ་དང་། (ཡང་ཐོག་དང་བསིལ་ཁང་དང་བདུད་ཅི་ནམས་པ་བཞི་དང་སྤང་ཅི་དང་སྤང་ཆར་རོལ་མོ་ནམས་ཀྱང་
བསམས་པ་ཅན་གྱིས་ལག་ཏུ་འོང་བ་དང་།) དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་འབྱོར་བ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་སྟེ་

ལྷའི་བྱ་ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །སྐར་མ་རྣམས་ནི་འགྲེལ་བ་ལས། རྒྱུ་བ་ལ་རྒྱུ་གྲགས་གཅིག་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་།^{༡༡} སྒྲོ་བ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ནི། སྐར་མའི་གཞལ་མེད་ཁང་གང་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཆེ་བ་དེའི་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་བཅུ་དྲུག་གོ་^{༡༢} ཞེས་བཤད་ལ། གདགས་པ་ལས་ནི་ཆེ་བ་ལ་རྒྱུ་གྲགས་བཅོ་བརྒྱད་དང་རྒྱུ་བ་ལ་རྒྱུ་གྲགས་གསུམ་དང་པལ་ཆེ་བ་ནི་རྒྱུ་གྲགས་བཅུ་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པར་བཤད་ཅིང་།^{༡༣} ས་ལས་ཆེ་བ་ལ་རྒྱུ་གྲགས་བཅོ་བརྒྱད་དང་འབྲིང་ལ་རྒྱུ་གྲགས་བཅུ་དང་རྒྱུ་བ་ལ་རྒྱུ་གྲགས་བཞིར་བཤད་དོ།^{༡༤} །དེ་དག་ནི་དཀྱིལ་གྱི་ཚད་དེ་མཐའ་སྐོར་དུ་སུམ་འབྲུར་དང་བཅས་པ་ཡོད་དོ།།

གླིང་བཞི་གཅིག་གི་སྐར་མའི་གྲངས་ནི། (དང་ཐོང་གར་གའི་ལྷ་ས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ལས།) དྲུང་འབྲུར་གཉིས་དང་བྱེ་བ་བརྒྱད་དང་ས་ཡ་ལྔ་ཡོད་པར་བཤད་དོ།^{༡༥} །སྐར་མ་དེ་དག་ནི་རྒྱ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ་སྟེ་ན་ཐམས་ཅད་ལ་འང་གསེར་གྱི་ར་བས་བསྐྱར་བ་རིན་པོ་ཆེའི་རྩིག་སྒྱུབས་དང་། མདའ་ཡབ་དང་ཟམ་བ་བརྒྱད་མ་བཞི་དང་ལྷན་པ་སྟེ་རྒྱ་སྐར་ལ་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཉི་མས་གླིང་བཞི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་འཁོར་བར་བྱེད་དེ། །དེ་ཡང་བྱང་གི་སྒྲིམ་སྟན་དུ་ནམ་ཟེད་པ་དང་། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་སུ་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཉི་མ་ཟེད་པ་དང་། བ་ལང་སྟོན་དུ་ཉི་མ་འཆར་བ་རྣམས་དུས་གཅིག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་འང་སྒྲུར་ཏེ། དེ་ཡང་སའི་སྟོན་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཆེ་ཉིན་ཞག་མཉམ་པ་དེའི་ཆེན་དེ་ལྷར་བགྲང་གི་གཞན་ན་ནི་ཆ་ཡོད་པར་བལྟའོ་^{༡༦} ཞེས་འབྲུང་བས་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་མི་མཉམ་པའི་དུས་སུ་ནི་དེ་ལྷར་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་པོ། །ཉི་མ་ལྷོ་ག་པའི་དུས་ནི་འཛིག་ཏེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱར་དང་སྟོན་དང་དགུན་དང་དབྱིད་ལ་ལྷ་བ་གསུམ་གསུམ་དུ་རྩི་ལ། འདུལ་བ་ལས་དགུན་དང་དབྱིད་དང་དབྱར་དང་^{༡༧} དབྱར་ཐུང་དུ་དང་དབྱར་རིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་དགུན་ལྷར་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་རིམ་པ་ལྷར་ལྷ་བ་བཞི་དང་བཞི་དང་གཅིག་དང་ཞག་གཅིག་དང་ཞག་གཅིག་གིས་ཆད་པའི་ལྷ་བ་གསུམ་དང་། ཡང་སྟོན་ལྷ་ཐ་རྒྱུད་གི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་བཟུང་སྟེ་ལྷ་བ་བཞི་བཞིར་བྱས་ནས་དགུན་དང་དབྱིད་དང་དབྱར་གསུམ་དང་། ཡང་རེ་རེ་ལ་ལྷ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ་དགུན་སྟོན་དང་དགུན་སྟོན་དང་དབྱིད་དང་ས་ག་དང་དབྱར་དང་སྟོན་ཞེས་དྲུག་དུ་བྱེད་པའང་བཤད་མོད་ཀྱི་དེ་དག་ལས་འདིར་ནི་(དབྱུག་གྱི་སྟོན་དུག །སྟོན་པོ། རྒྱལ་དང་བཞི།)དགུན་དང་(ཉི་བ། བྱ་བ། ཞག་པ། ས་ག་དང་བཞི།)དབྱིད་དང་(གཏུ་བ། བཟེ། བསྟོ། རྒྱལ་ལུ་མས་དང་བཞི།)དབྱར་ཏེ་ལྷ་བ་བཞི་བཞི་པར་བཤད་པ་དེ་སྐབས་སུ་བབ་པས་དེ་ལ་དགུན་གྱི་ལྷ་བ་དང་པོ་ནི་སྟོན་ལྷ་ཐ་རྒྱུད་གི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་འཛིན་པ་ལས་ཁ་ཅིག་མདོ་སྟེ་ཉི་མའི་སྟོན་པོ་ལས། བདག་གིས་རྒྱ་སྐར་སྟོན་དྲུག་བཟོད། །ལྷ་བ་ཉ་ཆེ་ལྷ་རངས་འབྲུར། །སྟོན་ལྷ་ཐ་རྒྱུད་ཞེས་བྱ་བ། །འདི་ནི་རབ་དུ་བཟོད་པ་

ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། བླ་ཉི་དང་ནི་སྤྲིན་དྲུག་གྲང་། །ལན་གཉིས་ཡོངས་སུ་འཁོར་བར་བྱེད།^{༡༩} །ཅེས་སྤྲིན་
དྲུག་གི་སྒྲ་བ་ལ་སྤྲིན་སྒྲ་ཐ་ཆུང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་གྱི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་དགུན་སྒྲ་དང་པོ་ཡིན་པར་
འདོད་ལ། །ཁ་ཅིག་ནི་དག་ཆུལ་གྱི་དང་པོའི་ལོ་བྱི་བ་ལས། རྒྱལ་དང་དབོ་དང་ས་ག་ཅན། རྒྱ་སྤེད་ཁྲུམས་
སྤྲད་སྤྲིན་དྲུག་ཅན། །འདི་རྣམས་གྱི་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས། །སྒྲ་བྱེད་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའོ་^{༢༠} །ཞེས་པ་དང་།

འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་གྲང་། ས་ག་དང་ནི་རྒྱ་སྤེད་དང་། །དེ་བཞིན་ཁྲུམས་སྤྲད་སྤྲིན་
དྲུག་དང་། རྒྱལ་དང་དབོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད། །དྲུག་པོའི་མར་ངོ་བཅུ་བཞིར་བརྗོད།^{༢༡} །ཅེས་སྤྲིན་དྲུག་གི་
མར་ངོའི་ཆོས་བཅུ་བཞི་ལ་གསོ་སྦྱོང་མི་བྱུང་བ་བྱེད་པར་བཤད་ལ། གསོ་སྦྱོང་མི་བྱུང་བའང་(འདུལ་བའི་མདོ་
ལས། ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་མཆོག་པར་བྱའོ། །དུས་ཆོག་སྤྲུལ་གྱི་སྒྲ་བ་བྱེད་ལུས་པ་ཉིད་ལའོ་^{༢༢} །ཞེས་པ་དང་།)འགྲེལ་པ་ལས།
དགུན་དང་དབྱིད་དང་དབྱར་རྣམས་གྱི། །སྒྲ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་འདས་ཤིང་། །སྒྲ་བ་བྱེད་ནི་ལུས་པ་ན། །མཁས་
པས་ཞག་མི་བྱུང་བ་དོར།^{༢༣} །ཞེས་སྒྲ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་འདས་ཤིང་བྱེད་ལུས་པ་ན་བྱེད་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་དྲུག་གྲུའི་སྒྲ་བ་ཉིད་སྤྲིན་སྒྲ་ཐ་ཆུང་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་གྱི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་དགུན་སྒྲ་དང་པོ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་འདོད་མོད་གྱི། །འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་སྤྲིན་ཁྲུམས་གྱིས་ཉ་བའི་སྒྲ་བ་ནི་སྤྲིན་སྒྲ་ཐ་ཆུང་ཡིན་ལ། །དེའི་ཆོས་
བཅུ་དྲུག་ནས་ཐ་སྐར་གྱི་སྒྲ་བ་ཡིན་པས་དེའི་མར་ངོ་དང་ཐ་སྐར་གྱི་སྒྲ་བའི་ཡར་ངོ་བསྐྱེད་པ་ནི་དགུན་སྒྲ་
དང་པོ་དང་ཐ་སྐར་གྱི་སྒྲ་བ་འང་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ། །དགུན་རྣམས་གྱི་སྒྲ་བ་བཞི་པའི་ཡར་ངོ་ལ་(དབྱར་)ཉི་མ་
ལྷོག་པར་བཤད་ཅིང་། །དེ་ཉིད་དབྱིད་སྒྲ་བ་བཞི་པར་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། །སྒྲ་བ་ཉ་ཆོ་
སྒྲ་རངས་འཇུར་ཞེས་སྐར་མ་གང་གིས་ཉ་བ་དེ་ཡན་ཆོད་(གྱིས་)དེའི་སྒྲ་(བ་རངས་ཞིང་རྫོགས་)བར་བཤད་པས་
སྤྲིན་ཁྲུམས་གྱིས་ཉ་བའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་དྲུག་གྲུའི་སྒྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །སྤྲིན་དྲུག་གི་ནག་པོའི་
ཕྱོགས་ལ་གསོ་སྦྱོང་མི་བྱུང་བ་འབྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། །དེ་ནི་རང་གི་སྒྲ་སྤྲོད་ཡིན་ཀྱང་སྒྲ་བ་འགྲིབ་པ་ལ་
ལྷོས་ན་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་འདིར་དབྱར་གྱི་སྒྲ་བ་གཉིས་པ་^{༢༤} །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འགྲེལ་པ་ལས། སྤྲིན་སྒྲ་བ་བའི་
ཡར་གྱི་ངོ་ཆོས་དགུན་ནས་མཚན་མོ་རིང་ངོ་^{༢༥} །ཞེས་བཤད་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཆུ་དང་
དབོའི་སྒྲ་བ་ལ་དགུན་དང་། བྱི་ལུན་དང་སྤྲིན་ཁྲུམས་གྱི་སྒྲ་བ་ལ་དབྱར་གྱི་ཉི་མ་ལྷོག་པར་འཇུར་ན་དགུན་
རྒྱལ་དང་དབྱར་རྒྱ་སྤེད་ལ་ལྷོག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་དབྱར་
གྱི་སྒྲ་བ་གཉིས་པ་ནི་སྤྲིན་སྒྲ་བ་པ་སྟེ། །དེ་ནི་དབྱར་སྒྲ་ཐ་ཆུང་(ཐ་ཉིད་)སྤྲིན་གྱི་སྒྲ་བའི་མར་ངོ་དང་། །སྤྲིན་
སྒྲ་བ་རྒྱ་སྤེད་གྱི་སྒྲ་བའི་ཡར་ངོ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་དེའི་ཐ་མ་ནི་(རྒྱ་སྤེད་སྒྲ་བའི་)ཡར་ངོ་སྟེ། (སྤྲིན་སྒྲ་བའི་) མར་
ངོ་ནི་དང་པོ་ཡིན་པས་སྤར་སོང་བའི་ཕྱིར་དང་། །ཡར་ངོ་ནི་ཐ་མ་ཡིན་པས་བྱི་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།

ཏེ་ཀ་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་། ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་མར་གྱི་རོ་སྤྲེལ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཆོས་བརྒྱད་
 གྱི་ཉིན་མོ་རིང་དུ་སོང་སྟེ་ཡུད་ཙམ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡུན་དུ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་མོ་ཤིན་ཏུ་བྱུང་སྟེ། ཡུད་
 ཙམ་བཙུག་གིས་ལས་མི་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་(ཆོས་བརྒྱད་ཆོས་མ་ཐག་དབྱར་གྱི་)ཉི་མ་ལོག་སྟེ་ཆོས་
 དགུ་ནས་མཚན་མོ་ནི་རིང་བར་འགྱུར་ལ། ཉིན་མོ་ནི་རིང་བ་ལས་བསྒྲོག་ནས་(རྒྱ་སྒང་གཉིས་དང་དབུགས་གསུམ་
 གྱི་^{༡༩})བྱུང་དུ་འགྱུར་རོ། །དགུན་རྒྱུས་ཀྱི་ནི་(ལྷ་བ་)བཞི་པ་(ནི་དགུན་ལྷ་ཐ་རྒྱུད་མགོའི་ལྷ་བའི་མར་དོད་དང་དབྱེད་^{༢༠}ལྷ་
 ར་བ་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་བའི་ཡར་དོ་བསྟོམས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཐ་མ་རྒྱལ་གྱི་ཡར་དོའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་མཚན་མོ་ཤིན་ཏུ་རིང་སྟེ་ཡུད་ཙམ་བཙོ་
 བརྒྱད་དང་། ཉིན་མོ་ཤིན་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ཡུད་ཙམ་བཙུག་གིས་ལས་མི་བྱུང་པ་ལས་དེའི་རྗེས་ལ་ཉི་མ་ལོག་སྟེ་ཆོས་དགུ་)ལ་(ནི་མཚན་མོ་)བྱུང་
 དུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་དགུན་གྱི་ལྷ་བ་བཞི་པ་ནི་དགུན་ལྷ་ཐ་རྒྱུད་མགོའི་ལྷ་བའི་མར་དོད་དང་། དབྱེད་
 ལྷ་ར་བ་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་བའི་ཡར་དོ་བསྟོམས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཐ་མ་རྒྱལ་གྱི་ཡར་དོའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོ་མཚན་
 མོ་ཤིན་ཏུ་རིང་སྟེ་ཡུད་ཙམ་བཙོ་བརྒྱད་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིན་མོ་ཤིན་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ཡུད་ཙམ་བཙུག་གིས་ལས་
 མི་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཉི་མ་ལོག་སྟེ་(རྒྱལ་གྱི་ཡར་དོའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་དགུན་)ཆོས་དགུའི་ཆོ་
 བས་ནི་མཚན་མོ་(རྒྱ་སྒང་གཉིས་དང་དབུགས་གསུམ་གྱིས་)བྱུང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཉིན་མོ་ནི་དེ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་རིང་
 དུ་འགྱུར་རོ།

རང་གི་རྒྱམ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་འགའ་ཞིག་དང་སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་དང་ཕྱོགས་གྲང་གི་འགྲེལ་
 པ་ལས་ནི་དབྱར་གྱི་ལྷ་བ་གཉིས་པ་དང་དགུན་རྒྱུས་ཀྱི་ལྷ་བ་བཞི་པ་ནི་རིམ་པ་^{༢༡}ལྟར་དབྱར་ལྷ་ཐ་རྒྱུད་
 དང་དགུན་ལྷ་ཐ་རྒྱུད་གཉིས་ལ་བཤད་དེ། ^{༢༢} དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་སྟོན་ལྷ་ཐ་རྒྱུད་གྲོ་ཞུག་གྱི་ལྷ་བ་ཡིན་
 པས་དེའི་ཆོས་བཙུན་གས་དགུན་གྱི་ལྷ་བ་དང་པོ་བཙུང་བར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་དབྱར་ཕྱོག་གི་
 ཡར་དོ་(དང་མར་དོ་ལ་ཕྱོག་ན་རིམ་པ་ལྟར་སྟོན་ལྷ་ར་བ་དང་། དབྱར་ལྷ་ཐ་རྒྱུད་ཡིན་ལ། དགུན་ཕྱོག་པའང་ཡར་དོ་དང་མར་དོ་ལ་ཕྱོག་
 ན་རིམ་པ་ལྟར་། དབྱེད་ལྷ་ར་བ་དང་། དགུན་ལྷ་ཐ་རྒྱུད་ཡིན་པར་འཆད་ལ། འཛིན་ཏེན་པ་དག་གྱང་མགོ་དང་རྒྱལ་ལ་ཉི་མ་ཕྱོག་ན་རིམ་
 པ་ལྟར་ལྷ་སྟོན་དང་ལྷ་སྟོན་ལ་ཕྱོག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ།) ལ་ཕྱོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོན་ལྷ་ར་བ་ཡིན་ལ། མར་དོ་ལ་ཕྱོག་
 པ་ཐམས་ཅད་ནི་དབྱར་ལྷ་ཐ་རྒྱུད་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགུན་ཕྱོག་ལའང་ཡར་དོ་ལ་ཕྱོག་ན་དབྱེད་ལྷ་ར་
 བ་དང་མར་དོ་ལ་ཕྱོག་ན་དགུན་ལྷ་ཐ་རྒྱུད་ཡིན་ནོ་^{༢༣}ཞེས་འཆད་ལ། འཛིན་ཏེན་པ་དག་གྱང་མགོའི་ལྷ་བ་
 ལ་ཉི་མ་ཕྱོག་ན་རྒྱལ་སྟོན་དང་རྒྱལ་ལ་ཕྱོག་ན་ལྷ་སྟོན་ལ་ཕྱོག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། (འདི་ནི་དཔེ་བཟོད་པ་ཙམ་སྟེ་
 དབྱར་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ལོག་ན་དགུན་བཙུན་ལ་ཕྱོག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལྟར་བས་ལོ་གསུམ་གསུམ་ན་དབྱར་ཕྱོག་གི་ལྷ་བ་དུ་ལན་རེ་འཁོར་
 བས། ཉི་མ་བརྒྱད་གསུམ་དག་ལ་ཕྱོག་ །ཕྱེ་འགྱུར་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་འཛིན་ཏེན་པ་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།) ཚད་རི་
 ཙམ་ཞིག་གིས་རིང་བྱུང་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་རིང་བ་(དང་བྱུང་བ་)ནི་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་ཐང་

གཅིག་(རེ་རེས་)རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དགུ་བརྒྱའི་ཆ་སྟེ་དུས་ལའོར་བ་ལྟར་ན་
དབུགས་འབྱུང་འཇུག་གནས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་དབུགས་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་སྐད་བཞི་བཞིས་
རིང་ཐུང་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་རྒྱ་སྐད་རེ་ལ་དབུགས་དུག་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༣༡} །འདིར་ཉི་མ་ལྷོག་པ་
ཐམས་ཅད་སྦྱིར་ཆོས་དགུ་འབའ་ཞིག་ལ་(ཉི་མ་)ལྷོག་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགུ་ལ་ལྷོག་པ་གསལ་
བའི་དཔེ་བྱས་ནས་གཞན་ཡང་མཚོན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ཡང་དབྱར་དགུ་ལ་ལོག་ན་དགུན་བཙོ་ལྷ་ལ་ལྷོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཞག་དུག་དུག་ཕྱིར་ལུར་པའི་
ཕྱིར་ལོ་གསུམ་ན་ནི་དགུ་ལ་ལྷོག་པར་སོར་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཉི་མ་ལྷོག་པ་ཉིད་
གང་ཞེན། དེའི་ཕྱིར་ཉི་མ་ལྷོ་བྱང་འགོ་ཆེའོ། །ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཉི་མ་ལྷོར་(རྒྱ་བ་དུག་ཏུ།)འགོ་བ་ནི་དབྱར་
གྱི་ལྷོག་པ་སྟེ་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་དཀྱིལ་ནས་རྒྱ་བའི་ཆོ་ཉིན་མོ་གིན་དུ་རིང་ལ་མཚན་མོ་བྱང་བར་ཡོད་པ་
དེ་ལྟར་ཉི་བར་གྱུར་པ་ནི་བྱང་ནས་ལྷོར་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་དབྱར་གྱི་ལྷོག་པའོ། །གང་ཆོ་རེམ་གྱིས་ལྷོར་བགོད་
དེ་འཛམ་བུའི་གླིང་ལས་དཔག་ཚད་དུག་དང་བཙོ་བརྒྱད་གྱི་ཆས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚོའི་སྤང་ནས་
འཆར་བ་དེའི་ཆོ་མཚན་མོ་རིང་ལ་ཉིན་མོ་གིན་དུ་བྱང་རོ། །དེའི་ཆོ་བྱང་དུ་(རྒྱ་བ་དུག་ཏུ།)ཉི་བར་འགོ་བ་ནི་
དགུན་གྱི་ལྷོག་པ་སྟེ་འདིར་དགུན་ལྷོག་པ་ནི་བྱང་སྐྱེ་མི་སྟན་དུ་འད་དགུན་ལྷོག་པ་དང་། འདིར་དབྱར་ལྷོག་
པ་ནི་སྐྱེ་མི་སྟན་དུ་འད་དབྱར་ལྷོག་པ་ཡིན་ལ་གླིང་གཞན་གཉིས་སུ་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུག་པར་འདོད་དེ། ཉི་མ་
རིང་བ་དང་བྱང་བའི་དུས་སུ་ཤར་ལུབ་དང་ལྷོ་བྱང་དུ་གིན་ཏུ་རིང་བ་དང་བྱང་དུ་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
(ཉི་མ་ལོག་ནས་རྒྱ་གསུམ་དང་ཞག་གསུམ་ན།) མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོ་(ཡུད་ཙམ་བཙོ་ལྷ་བཙོ་ལྷ་)མཉམ་པ་ན་ཉི་རིང་མེད་
པར་མཉམ་པོར་(འགྱུར་བ་གདགས་པ་ལས་དབྱེད་རྒྱ་ཐ་རྒྱུད་གི་ཡར་རོའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་མཉམ་པར་བཤད་ཀྱང་བརྟག་དགོས་པར་
སྣང་རོ།^{༡༣༢} །མཉམ་དུས་དེར།)རྒྱུ་པོར་བརྒྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་བྱ་ཆེན་མོ་ལས། ཉི་མ་དང་ནི་རྒྱ་བ་དང་། །སུ་
ཅུ་ཅ་བདུན་ཆང་བ་དག །འཆར་བ་དང་ནི་ལུབ་པ་ན། །འཁོར་ལོའི་མཚོན་ཆ་བཞིན་དུ་རྒྱ།^{༡༣༣} །ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སོག་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཆ་སྟེ། འོད་ཟེར་གླིང་གི་སྤང་ནས་ཐད་ཀར་འབབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་མ་རིང་བའང་ཡིན་ཏེ། ཤར་ལུབ་ཏུ་རྒྱ་བའི་ཐག་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགུན་ནི་ཉི་མའི་འོད་
ཟེར་དེ་ཙམ་དུ་ཆ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གླིང་གི་སྤང་གི་ཐད་ཀར་ནས་མི་འཕོག་པར་ལྷོ་ནས་འདིར་ཟུར་གྱིས་འཕོག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་མ་བྱང་བའང་ཡིན་ཏེ། ཤར་ལུབ་ཏུ་བགོད་པའི་ཐག་བྱང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་(མཁས་པ་དག་)
འཆད་དོ། །(ལྷོར་བགོད་ལ་ཉི་མ་ལྷོག་དུས་སུ་གླིང་ལས་དཔག་ཚད་དུག་དང་གཅིག་གི་བཙོ་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་གིས་གླིང་ལས་ཉི་མ་ཕྱིར་
རྒྱ་མཚོའི་སྤང་དུ་ཡོལ་ནས་འོད་ཟེར་པལ་ཆེར་རྒྱ་མཚོར་ཕོག་པས་རྒྱ་མཚོ་དང་རྒྱ་མཚོ་ལས་འབབ་པའི་རྒྱ་རྒྱམས་དྲེ་ཞིང་རྒྱ་ལ་སྦྱོས་པའི་
ཤིང་སོགས་སྟེའོ། །དབྱར་བྱང་བགོད་དུས་སུ་དེ་ལས་རྒྱོག་པས་གླིང་དྲོ་ལ། རྒྱ་མཚོ་གང་རོ། །དེ་ཡང་གདགས་པ་ལས་དེའི་ཆ་འཛམ་

ལུའི་གྲིང་གི་མཐའ་མུར་དུ་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་མཚན་མོ་རིང་ལ། དབུས་ཡུན་རིང་པོས་སྒྲོང་བས་དབྱིད་དང་དབྱར་ཉིན་མོ་རིང་ངོ་ཞེས་སོ། །གྲིང་གི་མཐའ་ནས་ཉི་མ་རྒྱ་བ་བྱུང་ལ། དབུས་ནས་རྒྱ་བའི་ཆེ་རིང་བ་ཡིན་ནོ།།^{༡༩༥})

དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བ་རྣམས་ནི་རྒྱུམ་པོར་བསྐྱོར་བ་ཉིད་ཉི་རིང་བྱེད་པར་འདོད་དོ།^{༡༩༦} །འོ་ན་རྒྱ་བ་ཡར་གྱི་ངོ་ལ་དང་པོ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྣང་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྣང་བ་དང་རངས་པ་སྣང་བ་དང་མར་གྱི་ངོ་ལ་འགྲིབ་པར་རི་ལྷར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ལྷར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་གིན་དུ་ཉི་བ་ལས་དེའི་འོད་ཟེར་རྒྱ་བ་ལ་ཐོག་སྟེ་པར་ཕྱོགས་སུ་རང་གི་གྲིབ་མ་འབབ་པས་རྒྱ་བ་མ་ལུས་པ་འགྲིབ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་(དེ་ཡང་གནས་སྟངས་ཉི་རྒྱ་སྣང་བས་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།)ཉི་མ་དང་རིང་བར་གྱུར་པ་དང་རང་གི་གྲིབ་མས་བསྐྱིབས་པ་རྒྱུང་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་བ་སྣང་བ་ཆེ་བར་འགྱུར་ལ། གང་གི་ཆོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་དང་གིན་དུ་རིང་བར་གྱུར་པས་རང་གི་གྲིབ་མས་རྩུང་ཟད་ཀྱང་བསྐྱིབས་པ་མེད་པ་དེའི་ཆོ་རྒྱུ་བ་མ་ལུས་པ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ།།

འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱ་བའི་བྱེད་ནི་རྒྱ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་ལ་བྱེད་ནི་བེ་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་སྤྱོད་འགྱུར་བའི་བྱེད་པར་ལས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པར་སྣང་སྟེ། རྒྱ་ཤེལ་མ་ལུས་པ་སྣང་བའི་ཆེ་རངས་པ་སྣང་ལ། བེ་རྒྱུ་མ་ལུས་པ་སྣང་བའི་ཆེ་མི་སྣང་ཞིང་། དེ་དག་བྱེད་མར་སྣང་བའི་ཆེ་སྣང་བ་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གྲིབ་མ་སྤྱོད་འགྱུར་བའི་བྱེད་པས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པར་བཤད་ལ། དེའི་སྤྱོད་ནི་མ་རོལ་དང་རྒྱ་རོལ་གྱི་རོལ་ལ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་སྤྲ་མ་དང་འདྲ་ལ་བེ་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པར་བཤད་པ་ནི་མེད་དོ། །ཉི་རྒྱ་དང་རྒྱ་སྣང་ལ་གནས་པའི་ལྷ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ནང་དུ་བགྲང་བ་དག་ཡིན་ནོ།། (རྒྱ་བའི་ར་རི་ནི་ལྷའི་དབང་པོས་བྱང་སེམས་རི་བོང་གི་གཞུགས་ལྷ་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བྲིས་པའོ། །གདགས་པ་ལས་བང་རིམ་འོག་མ་རྒྱལ་ས་དཔག་ཚད་ཁྲིས་གྲེན་དུ་འཕགས་པར་བཤད་པས། བང་རིམ་བཞི་པ་ལས་རི་རབ་ཀྱི་རྩི་མོད་པག་ཚད་སུམ་ཁྲིས་གྲེན་དུ་འཕགས་སོ། །བང་རིམ་དང་པོ་ནི་རི་རབ་ལས་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་དུག་ཕྱིར་འཕགས་ལ། གཞན་གསུམ་བྱེད་བྱེད་འཕགས་སོ།།^{༡༩༧})

རི་ལ་གནས་པ་བཤད་པ་ནི་རི་རབ་འདི་ལ་རྒྱའི་མཚམས་ཡན་ཆད་ན་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་བར་གྱི་ཐག་ནི་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་བརྒྱུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་བང་རིམ་དང་པོ་ནི་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་བརྒྱ་དུག་དང་། གཉིས་པ་ནི་བརྒྱད་དང་། གསུམ་པ་ནི་བཞི་དང་། བཞི་པ་ནི་གཉིས་ཕྱིར་འཕགས་སོ། །དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱའི་སྟེང་ནས་ཕྱིར་དཔག་ཚད་སུམ་ཁྲི་འཕགས་ལ། དེ་ནས་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་སྟེང་དུ་འདས་པ་ན་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་ལུས་པ་ལ་སོགས་པར་འདོད་དོ། །སྤྲ་མ་དག་ནི་རྒྱའི་སྟེང་ནས་རི་རབ་པགས་ཀྱིས་སྤྲ་དུ་སོང་སྟེ་དཔག་ཚད་ཁྲི་འཕགས་པ་ན་ལུས་པ་ནི་སྟེང་ཕྲག་

བཅུ་དྲུག་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པར་བཞེད་དོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་འང་འཕགས་པ་ནི་རི་རབ་གྱི་དངོས་གཞི་ལས་
ཡིན་ནོ། །སྒྲོ་བ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་ཞུས་པའི་ཚད་བཤད་པ་ནི་སྒྲོང་ཕྱག་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རི་རབ་ནི་ཚུ་མཚམས་ཡན་ཆད་མཆོད་རྟེན་ལྟར་ཇི་སྒྲུར་གྱུར་པར་འདོད་ལ། དེའི་ངོས་ལ་བརྟུན་ནིའོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་བསྐྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༩}ཞེས་འདོད་དོ། །བར་རིམ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་
དང་པོ་ལ་གཞོན་སྒྱུན་ལག་ན་རིན་པོ་ཆའི་གཞོང་ཐོགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་མེ་ཉྒྱག་གི་སྤང་བ་
ཐོགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་དགུན་ཆང་གིས་རྟག་ཏུ་སྒྱུས་པ་དང་། བཞི་པ་ལ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་བདག་
ཉིད་དང་དེ་དག་གི་འཁོར་བའི་ལྷ་རྣམས་གནས་སོ། །རི་ལྟར་བར་རིམ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་གྱི་
ལྷ་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གསེར་གྱི་རི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ལྷ་དག་གནས་སོ། །

ཡང་གི་སྒྲུས་ནི་ཁོར་ཡུག་དང་སྤྱིར་རྣམས་གྱི་རི་དང་གིང་དང་རྩ་ལ་སོགས་པ་ལ་འང་ཡོད་དོ་ཞེས་
བསྟུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་སྤྱིར་རིས་དེ་ན་ལྷ་ཐམས་ཅད་པས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ་^{༢༠}ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་
འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་བྱེད་དག་ཆེ་བའི་དོན་ཡང་རབ་རྩ་མང་བས་ཡིན་གྱི་སྤུན་སྒྲུམ་ཚོགས་པས་ཆེ་བ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ་^{༢༡}ཞེས་འཆད་དོ། །གདགས་པ་^{༢༢}དང་ས་ལས་ནི་གཉའ་གིང་འཛིན་གྱི་ཤར་དང་ལྷོ་དང་རྩབ་དང་བྱང་
ན་(སྤྱིར་གི་ཕྱོགས་བཞི་ན་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་སྟེ་མཐའ་སྐྱོང་།)དཔག་ཆད་སྒྲོང་སྒྲོང་གིས་འཁོར་བའི་
ཡུལ་འཁོར་སྤྱང་དང་། འཕགས་སྒྲེས་པོ་དང་། ལྷ་ཚོགས་གཟུགས་དང་། ལྷ་ལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་པོ་བྱང་
ཡོད་དེ། དེ་དག་ན་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྤྱང་དང་། འཕགས་སྒྲེས་པོ་དང་། མིག་མི་
བཟང་དང་། རྣམ་ཐོས་སྒྲུས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྷའི་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་བརྒྱན་ཏེ་གནས་ལ། རི་རབ་གྱི་
བར་རིམ་གཉིས་པ་ལག་ན་བྲག་ཐོགས་པ་དང་། བཞི་པ་ལ་སྤང་བ་ཐོགས་པ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །ལྷན་
པོའི་རྩ་མོ་ན་ནི་སྒྲུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་ཡོད་དོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། (དན་པ་ཉེར་གཞག་གི་མདོ་ལས། ཚུལ་བཟང་དང་། མཐོང་བ་དང་། རི་རྩ་
དང་། ལེགས་མཐོང་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་དང་། ཤིང་གསེབ་དང་། ཤིང་རྩ་སྒྲ་ཚོགས་དང་། དགའ་བྱེད་དང་། རྣམ་མཛོས་དང་། ཡོངས་
འདུ་དང་། འདྲེས་པའི་འགྲམ་དང་། ཆང་ཆོང་གི་འགྲམ་དང་། ཞོར་བུའི་སྒྲིང་པོ་དང་། ཀྱན་དུ་གསལ་བར་སྒྲོན་པ་དང་། གསེར་སྒྲག་གི་
ཁང་པ་དང་། སྤང་བའི་གྲིབ་མ་དང་། དམའ་བ་དང་། མཐོ་བ་ན་རྒྱ་བ་དང་། བཀྲ་བ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་བྱེ་བ་དང་། སྒྲོར་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་།
ཞིབ་རྩ་སྒྲོན་པ་དང་། སྤྱིའི་སྒྲ་ལ་གིན་རྩ་དགའ་ཞིང་མཛོན་པར་ཆགས་པ་དང་། གཟི་བུའི་འབར་བ་དང་། རྒྱ་པའི་གནས་ལྟར་རྒྱ་བ་དང་།
གིང་ས་ལ་རྒྱང་དང་། མིག་སྤྱེ་ཞིང་འགྲོ་བ་དང་། བཅུ་མས་ནས་འགྲོ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་མདོག་བཟང་ཞིང་ཆེ་བ་དང་། ཞོར་བུ་འབྱུང་བ་
དང་། རིས་མཐུན་པ་དང་། འཁོར་ན་གནས་པ་དང་། མཐོ་བར་སྒྲོན་པ་དང་། གཟི་བུའི་མཚོག་དང་། གཟི་བུའི་སྤང་དང་། མ་
འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་སྒྲུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་ན་གནས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའོ། །ཡང་ན། ལུ་དང་རྒྱ་བ་བསྟན་པ་དང་། །འཛིན་བྱེད་

རྒྱུ་དང་མེ་དང་ནི། ཞུམ་ལངས་འོད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ། བརྒྱད་པོ་ནོར་གྱི་ལྷ་ཞེས་བྱ། ཞེས་པ་བརྒྱད་དང་། མ་སྟེན་རྒྱུ་གཅིག་འཕེལ་
 དང་བསྟོན། བྲག་པོ་དང་ནི་བརྩོན་འགྲུལ་ལྟ་བུ། འཕྲོག་བྱེད་དེ་ནས་བདེ་འབྱུང་དང་། སྟུན་གསུམ་གཞན་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། བྲབ་
 ལྟ་དང་ནི་ས་གསུམ་པ། བྲག་པོ་བརྩུ་གཅིག་གེས་པར་བྱ་ཞེས་པ་བརྩུ་གཅིག་དང་། དབང་པོ་བྱེད་པོ་ལམ་པ་དང་། ཆར་འབབས་སྟོན་
 བྱེད་སྟོན་མིན་འཕགས། མིག་གཟུགས་བྱུང་འཕྲུག་འོད་ཅན་དང་། རྒྱ་བདག་གཤིན་རྗེ་ཞེས་བྱེད་ཞེས་པ་ཉི་མ་བརྩུ་གཅིས་དང་། ཆོགས་
 བདག་དང་། སྟེན་དུག་གི་ཐུན་མཐུན་གྱི་ཐ་གཞོན་ལྷ་གཉིས་ཏེ་སོ་གསུམ་མོ།) ^{༡༥༡} དེ་ན་ནོར་ལྷ་བརྒྱད་དང་། བྲག་པོ་བརྩུ་
 གཅིག་དང་། ཉི་མ་བརྩུ་གཉིས་དང་། ཐ་སྐར་གྱི་ཐ་གཞོན་ལྷ་གཉིས་ཏེ་དབང་པོ་དང་ཉི་དབང་སྟུམ་ཅུ་རྩ་
 གཉིས་ཏེ་སྟུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་རམ། རྣམ་པར་མཉམ་འབྲུལ་དང་། རབ་འབབ་དང་། ལྷ་ང་ཐུ་
 དང་། ཡིད་སངས་སངས་པོ་དང་། མེ་ཏོག་གི་འབྲུལ་ཐབས་དང་། དགའ་བའི་ཆལ་ལ་སོགས་པ་གནས་འཛུལ་
 ཐུའི་སྒྲིང་བ་ལ་བསྐྱུག་ཏུ་རུང་བ་སྟུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། རི་རབ་དེའི་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཆད་
 བརྒྱད་ཁྲི་བརྒྱད་ཁྲི་སྟེ་མཐའ་སྒོར་དུ་དཔག་ཆད་སྟུམ་འབུམ་ཉི་ཁྲི་ཡོད་དོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་འཆད་ལ། ^{༡༥༢}
 ལུང་གཞི་ལས་ཀྱང་། རི་རབ་ཀྱི་ངོས་རེ་རེ་ལ་འད་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་དེ། དེའི་ཁོར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་དཔག་
 ཆད་སྟུམ་འབུམ་ཉི་ཁྲི་ཡོད་དོ་ ^{༡༥༣} ཞེས་གསུངས་སོ། སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཆད་ཉི་
 ཁྲི་ཡོད་པས་ངོས་ཀྱན་བསྐྱོར་ན་བརྒྱད་ཁྲི་ཡིན་ལ་ལུང་ལས་བཤད་པ་ནི་རྒྱ་མཚམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། ^{༡༥༤} རི་རབ་དེའི་བྱོགས་མཚམས་གྲ་བཞེན་གདགས་པ་ལྟར་ན་ངོས་རེ་ལ་དཔག་
 ཆད་བརྒྱ་ཉི་ལྷ་རྩ་ལྷ་ཡོད་པ་མཐའ་སྒོར་ན་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱས་འཁོར་བ། འཕང་དུ་ནི་འདི་དང་ས་ལས་དཔག་
 ཆད་ལྷ་བརྒྱ་འཕགས་པར་བཤད་ལ། ^{༡༥༥} གདགས་པ་ལྟར་ན་དཔག་ཆད་བྱེད་དང་ལྷ་གྱེན་དུ་འཕགས་པའི་
 བརྩིགས་པ་བཞེ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལ་ལ་ནི་གཞོད་སྟུན་ལག་ན་དོ་རྗེ་གོས་སྟོན་པ་ཅན་ ^{༡༥༦} ཞེས་བྱ་བ་གནས་ཏེ།
 དེ་དག་ནི་བག་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་བསྐྱུང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། ^{༡༥༧} གསང་བ་པའི་
 བདག་པོ་ནི་དེ་དག་གི་ཆ་ལུགས་སུ་སྟུལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དེའི་སྟེར་གཏོགས་པ་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། རི་དག་ནི་གདགས་པ་ལས་ལུང་ལྷོ་ཤར་བྱང་རིམ་པ་བཞེན་དདུལ་དང་བྷཱུ་དང་ཤེལ་དང་
 གསེར་གྱི་རང་བཞེན་ལས་གྲུབ་པར་བཤད་དོ། ^{༡༥༨}

རི་རབ་ཀྱི་རྩ་མོ་དེའི་དབུས་ན་གྲོང་ཁྱེར་བལྟ་ན་སྟུག་ཅེས་བྱ་བ་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཆད་ཉིས་
 སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་པ་མཐའ་སྒོར་ན་དཔག་ཆད་ཁྲིས་འཁོར་བ་ཡོད་དོ། རིའི་འཕང་དུ་དཔག་ཆད་བྱེད་
 དང་གཉིས་(སམ་བྱེད་དང་གསུམ་)གྱེན་དུ་འཕགས་པ་གསེར་གྱི་རང་བཞེན་དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་བལྟ་ན་སྟུག་
 ལ་མཛེས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཀ་བ་དུག་ཁྲི་ཡོད་པ་གསེར་གྱི་རབ་འཕང་དུ་དཔག་ཆད་བྱེད་དང་གསུམ་པས་བསྐྱོར་
 བ་དང་། རབ་དེ་ལ་གསེར་དདུལ་བྷཱུ་ཤེལ་བཞེ་ལས་བྱས་པའི་རྩིག་སྐྱབས་དང་། གྱེན་དུ་འཕང་བ་

དང་ཐུར་དུ་འཕང་པའི་མདའ་ཡབ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་ཟམ་པ་བརྒྱད་མ་བཞི་དང་། བད་གི་ས་གནི་
ཆོན་སྣ་བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་གིས་བཀྲ་བར་བྱས་པ་མནན་ན་ནེམས་ཞེས་བྱེད་པ་བཏེག་ན་སྤར་ཞེས་བྱེད་པའི་
མཉེན་པ་དང་ལྷན་པ་མེ་ཏོག་མན་ད་ར་བས་བྱས་ལུབ་ཅམ་དུ་ཁེབས་ཤིང་དེ་དག་རྒྱུད་གིས་རྟིང་པ་འདོར་ཞིང་
གསར་པ་འགྲེམས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ།

གདགས་པ་ལས། ལྷ་རྣམས་བསོད་ནམས་དབང་གིས་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས། །ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་དག་
ན་རྒྱུད་ཆེན་ལཱ་དང་། །མེ་ཏོག་རྟིང་པ་རྣམས་ནི་འདོར་བར་བྱེད། །མེ་ཏོག་གསར་པ་རྣམས་ནི་ལེགས་པར་
འགྲེམ་^{༡༤}ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གཞན་ཡང་ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་སྤར་མའི་གཟུགས་དང་རྒྱ་
བ་བྱེད་པ་དང་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་ཅིང་འཕང་དུ་དབག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་ཞིང་དུ་དབག་ཚད་
བྱེད་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་སྣོ་སྟོང་དུ་གཅིག་གིས་མ་ཆང་བ་ཡོད་ལ། སྣོ་རེ་རེ་ལའང་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་
ལྷ་རྣམས་བསྐྱུང་བའི་བྱིར་སྐྱེད་མ་གོ་ཆ་བགོས་ཤིང་མཆོན་ཆ་ཐོགས་པའི་གཞོད་སྒྱིན་གོས་སྟོན་པོ་ཅན་
ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་བཀོད་དེ་གནས་སོ། །དེའི་ལམ་སྤང་སྤྱིད་དུ་དབག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ཞིང་དུ་དབག་
ཚད་བཅུ་གཉིས་པ་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་ཞིང་ཅན་དན་གྱི་རྒྱུས་ཆག་ཆག་བཏབ་པ་ཡོད་ལ། དེའི་གཡས་
གཡོན་ན་རྒྱ་བསིལ་ཞིང་སྤང་ཅི་ལྷ་བྱས་གང་ཞིང་མེ་ཏོག་དང་སྤྲད་སྟན་པ་འབྲིན་པའི་བྱ་སྣ་ཆོགས་དང་ལྷན་
པའི་རྫིང་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་པ་གྲུ་བཅུ་གས་ཤིང་ཐེམ་སྤྲད་དང་ལྷན་པ་དང་། རྫིང་བུའི་ཉེ་འཁོར་ན་
སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་གང་འདོད་པའི་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་དང་གོས་དང་རྒྱན་དང་རོལ་མོ་དང་བདུད་ཅི་
ཁ་དོག་བཞི་པ་སྤང་ཅི་དང་སྤང་ཆང་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཤིང་སྣ་ཆོགས་སྒྲིམ་ཤིང་ཐང་ལས་སྒྲིམ་པའི་
བྱ་སྣ་ཆོགས་སྤྲད་སྟན་པ་འབྲིན་པ་ཡོད་དོ།

གཞན་ཡང་གྲོང་ཁྱེར་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་པ་གྲུས་བཅུ་གས་ཤིང་རྒྱ་བསིལ་ཞིང་སྤང་ཅི་ལྷ་
བྱས་གང་བ་མེ་ཏོག་དང་རྒྱ་བྱ་སྤྲད་སྟན་པ་འབྲིན་པ་སྣ་ཆོགས་དང་། གང་དུ་ལྷ་རྣམས་ཞུགས་ནས་རྒྱ་ལ་ཅི་
པའི་བྱ་སྣ་ཆོགས་དང་བཅས་པའི་འོབས་ཟབས་དང་ཁ་ཆོན་དུ་དབག་ཚད་རེ་རེ་ཡོད་པ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་
བསྐྱོར་བ་དང་། འོབས་དེའི་ཉེ་འཁོར་ནའང་དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་ཐང་ལས་སྒྲིམ་པའི་བྱ་སྣ་ཆོགས་
སྤྲད་སྟན་པ་འབྲིན་པ་ཡོད་དོ། གཞན་ཡང་ཡང་ཐོག་དང་ཁང་པ་བཅུ་གས་པ་དང་ཁང་བཟང་དང་བསིལ་
ཁང་དང་ལྷན་མོ་ལྷ་བའི་ས་དང་ཟམ་པ་རྣམས་ལྷའི་བུ་མོའི་ཆོགས་ཀྱིས་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འདོད་
ཡོན་དང་ལྷན་པ་དག་ན་ལྷ་རྣམས་ཅེ་ཞིང་དགའ་བས་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་བྱེད་
དོ་^{༡༥}ཞེས་གདགས་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །གྲོང་ཁྱེར་དེའི་དབུས་ན་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཁང་བཟང་རྣམ་
པར་རྒྱལ་བྱེད་ཅིས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེའི་རོས་རེ་རེ་ལ་དབག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་བཅུ་ཡོད་ཅིང་མཐའ་སྟོང་གིས་

འཁོར་བ་གྲེན་དུ་ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་ལས་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་ལྷ་འཕགས་པ་ཀ་བ་བཞི་བཅུ་དང་ལྷན་པ་ཡོད་དེ།
 དེ་ལ་བ་གམ་བརྒྱད་དང་བ་གམ་རེ་རེ་ལའང་ཁང་བ་བཅུ་གསུམ་པ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་གནས་
 ཁང་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་ལྷའི་བུ་མོ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་གཡོག་མོ་བདུན་བདུན། དེ་
 རེ་རེ་ལའང་སིལ་སྟན་བདུན་བདུན་ཡོད་པས་བརྒྱ་བྱིན་བསུ་སྦྱེལ་དང་མི་སྦྱོ་བར་བྱེད་པར་གདགས་པ་
 ལས་^{༡༡༩}བཤད་ལ། སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་བ་གམ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་དང་། བ་གམ་རེ་རེ་ལའང་ཁང་བ་
 བཅུ་གསུམ་པ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཁང་མིག་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་ལྷའི་བུ་མོ་བདུན་བདུན།
 དེ་རེ་རེ་ལའང་གཡོག་མོ་བདུན་བདུན་ཡོད་པར་བཤད་གྱི་གཉིས་ཀ་ལས་མྱོང་དང་བསྐྱོན་མ་བཤད་དོ།^{༡༢༠}

ཁང་བཟང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ནང་ན་སྤར་བཤད་པའི་བྱེད་པར་དང་ལྷན་པའི་མྱོང་བུ་ཆུ་ཞེད་དུ་
 དཔག་ཚད་ལྷ་བཅུ་ལྷ་བཅུ་མཐའ་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བ་ཡོད་དོ། གྲོང་ཁྱེར་བལྟ་ན་སྤྲུག་དེའི་བྱི་རོལ་
 དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུའི་ཤར་ན་གིང་རྟ་སྤྲུ་ཚོགས་ཅན་དང་། ལྷོ་ན་རྩལ་འཁྱུར་དང་། ལུབ་ན་འདྲེས་པའི་ཚལ་
 དང་། བྱང་ན་དགའ་བའི་ཚལ་ཞེས་བྱ་བས་བརྒྱན་ཏེ། རེ་རེའང་ཆུ་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ལྷ་
 བཅུ་པ་མཐའ་སྟོང་གིས་འཁོར་བའི་གྲུ་བཞི་པ་གསེར་གྱི་ར་བ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་རེས་བསྐྱོར་བ། དེའི་རྩིག་
 སྒྱུབས་དང་མདའ་ཡབ་དང་ནང་གི་ས་གཞི་ལ་སོགས་པ་སྤར་བཤད་པ་འདྲ་བར་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་དང་པོ་
 བ་རེན་པོ་ཆེའི་གིང་རྟ་སྤྲུ་ཚོགས་ཡོད་དོ། གཉིས་པར་ནི་ལྷའི་བུ་དག་དེར་ལྷགས་པ་ན་ཤེས་པ་རྩལ་པར་
 འཁྱུར་རོ། གསུམ་པར་ནི་ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་དག་འདྲེས་ནས་སྦྱོད་ལམ་སྤྲུ་ཚོགས་ལ་འཇུག་གོ། བཞི་པར་ནི་
 ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་དག་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་ཞིང་ཅེ་བར་བྱེད་དོ། གཞན་ཡང་ཚལ་བཞི་པོ་དེ་དག་
 བ་རིམ་པ་ལྷར་སྤར་བཤད་པའི་བྱེད་པར་དང་ལྷན་པའི་མྱོང་བུ་སྤྲུ་ཚོགས་དང་། ལུབ་འཁྱུར་དང་འདྲེས་པ་
 དང་། དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཆུ་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་ལྷ་བཅུ་ལྷ་བཅུ་མཐའ་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བ་ཡོད་དོ། ཚལ་
 དེ་དག་གི་བྱི་རོལ་གྱི་ཕྱོགས་བཞི་ན་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུས་བཅད་པ་ན་ཤར་ཕྱོགས་ན་ས་གཞི་བཟང་པོ་
 སྤྲུ་ཚོགས་ཅན་དང་། ལྷོ་ན་རྩལ་འཁྱུར་དང་། ལུབ་ན་འདྲེས་པ་ཅན་དང་། བྱང་ན་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཚལ་
 གྱི་ཚད་དང་མཉམ་པ་ཕན་ཚུན་འགན་པ་ལྷ་བུ་བཞི་འང་ཡོད་དེ། དེ་དག་ན་ལྷའི་བྱང་སྟོང་རྣམས་ཀྱང་རང་
 དགར་ཚངས་པར་སྦྱད་པ་སྦྱོད་པ་ཡོད་དོ། ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་སྦྱོད་མོས་ཚལ་དང་། སྦྱོད་མོས་ཚལ་ནས་ས་
 གཞིའི་བར་དག་ན་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཚལ་དང་། ཚལ་ནས་ས་གཞིར་འགྲོ་བའི་ལམ་སྤར་བཤད་པའི་བྱེད་
 པར་དང་ལྷན་པ་རྒྱུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་དག་ན་སྤང་
 པོ་ཆེ་དང་རྟ་དང་གིང་རྟ་དང་ཁྱོགས་གྱི་བཞོན་པ་བཞོན་པ་དག་ཡོད་པ་ལ་ལྷ་རྣམས་ཞོན་ཏེ་ཚལ་དང་ས་
 གཞིར་འགྲོ་ཞིང་འདོད་ཡོན་གྱི་དགའ་བ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ།

གོང་ཁྱེད་བལྟ་ན་སྤྲུག་དེའི་བྱི་རོལ་གྱི་བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་ན་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཡོངས་འདྲ་
 ས་བརྟོལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། འདི་དང་ས་ལས་དཔག་ཚད་ལྡ་ཐུར་དུ་ཟུག་པར་བཤད་ལ།^{༡༡༩} གདགས་པ་
 ལྟར་ན་རྩ་བ་དཔག་ཚད་ལྡ་བཟུང་ཐུར་དུ་ཟུག་པ་སྟེད་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་འཕགས་པ་སྟེད་དུ་ཡལ་ག་དང་ལོ་
 འདབ་ཀྱིས་དཔག་ཚད་ལྡ་བཟུང་ལྟར་བས་རྩ་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ལྡ་བཟུང་ལྟེ་མཐའ་སྒོར་
 དུ་དཔག་ཚད་བཞི་བརྒྱ་ལྡ་བཟུང་ཡོད་པ་དེའི་མེ་ཏྲག་དང་འདབ་མ་རྒྱས་པའི་དྲི་ཡིས་རྩི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་
 དཔག་ཚད་ལྡ་བཟུང་ལྡང་བ་རྩི་ཕྱོགས་སུ་དཔག་ཚད་བརྒྱར་ལྡང་བ་ (འག་དཔག་ཚད་བརྒྱ་བཟུང་གསལ་བ།) ཞིག་
 ཡོད་དོ།^{༡༢༠} །འོན་ལྟར་བར་མའི་ཡོངས་འདྲའི་མདོ་ལས། མེ་ཏྲག་དྲི་ནི་རྩི་ཕྱོགས་མིན་མི་འགོ་ །རྩ་བ་འམ་
 རྒྱ་སྒོས་ཅན་དན་ཡང་མ་ཡིན། །མཁས་རྣམས་དྲི་ནི་རྩི་ཕྱོགས་མིན་འགོ་སྟེ། །སྟེས་བྱ་དམ་པ་ཕྱོགས་རྣམས་
 ཀྱན་ཏུ་འགོ།^{༡༢༡} ། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྩི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་འགོ་བ་ནི་ཤིང་
 དེའི་ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་ཀྱིས་དཔག་ཚད་ལྡ་བཟུང་བས་དེ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་
 བེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤིང་གཞན་ལ་འདྲ་ཡོད་ན་དེ་ཁོ་ནའི་རོ་མཚར་བའི་ཆོས་སུ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
 ཕྱིར་མདོའི་དགོངས་པ་ནི་མིའི་མེ་ཏྲག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདོད་པར་བྱའོ། (སའི་
 རྟོན་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་གལ་ཏེ་རྩི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་དྲི་འགོ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན་དེ་ལྟ་ན་གཞུགས་མེད་
 པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་དང་འདིའི་འབྱོར་པའི་བྱད་པར་མི་འདྲ་བས་རྩི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་དྲི་ལྡང་བ་མི་འགལ་ཏེ།
 ལས་ཀྱིས་བྱད་པར་གྱིས་མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་འདི་ན་མ་བརྟུངས་པར་རྩ་ལས་སྒྲ་མི་འབྱུང་ཡང་དེ་ན་མ་བརྟུངས་པར་ཡང་སྒྲ་
 འབྱུང་བ་བཞེན་ནོ་^{༡༢༢} ཞེས་བཤད་དོ།)

ས་སྟོན་སྟེ་པ་ནི་རྩི་ཕྱོགས་སུ་དཔག་ཚད་བརྒྱར་དྲིའི་དང་ལྡང་རོ། །རྒྱུད་མེད་ན་ནི་དཔག་ཚད་ལྡ་
 བཟུང་ལྡང་རོ་ཞེས་འདོན་ཏོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤིང་དེ་ནི་སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་པའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་སྟེར་
 བའི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཡིན་ནོ། །ཤིང་དེའི་དྲུང་ན་ལ་བ་དཀར་པོ་ལྟ་བུའི་རྩི་ལེབ་ཅེས་བྱ་བ་རྩ་ཞེད་དུ་
 དཔག་ཚད་ལྡ་བཟུང་ལྟར་མཐའ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བའི་གྲུ་བཞི་པ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་བྱེད་
 དང་དུག་དང་དཔག་ཚད་བཅོ་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་ཡོད་པ་ཚོན་སྒྲ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གིས་བཀྲ་ཞིང་རེག་ན་འཇམ་
 པ་མེ་ཏྲག་མན་དར་བས་སུས་རྩལ་ཅམ་དུ་ཁེབས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་དབུས་སུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སེང་གའི་ཁྲི་དང་
 དེའི་དྲུང་ན་ཉི་དབང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སེང་གའི་ཁྲི་བཤམས་པ་ལ་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་འཁོར་
 དང་བཅས་པ་དབྱར་རྩལ་བ་བཞེར་ལྟའི་འདོད་ཡོན་ལ་རྩི་ཞིང་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་སྦྱང་བར་བྱེད་
 དོ་^{༡༢༣} ཞེས་གདགས་པ་ལས་བཤད་དོ།

གོང་ཁྱེད་གྱི་བྱི་རོལ་གྱི་ལྟོ་རྒྱབ་ཀྱི་མཚམས་(དཔག་ཚད་བཟུག་ཉིས་)ན་གད་དུ་ལྟ་རྣམས་འཁོར་ནས་

བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བཟོ་བར་བྱེད་པ་ཆོས་བཟང་ལྟ་འཛིན་མཁུན་ས་ཞེས་བྱ་བ་ཚུ་ཞིང་དུ་དཔག་ཚད་སྟུམ་
བརྒྱ་སྟུམ་བརྒྱ་མཐའ་སྟོར་དུ་དགྲ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལྟ་འཛིན་གྱི་ཁྱེད་ལས་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་བཞིས་གྱིན་དུ་
འཕགས་པ་མཛེས་ཤིང་བལྟ་ན་སྟུག་པ་ས་གཞི་དང་ཡ་བོག་དང་། བག་བ་པ་དང་སྦྱི་བསྟུས་ཀྱི་གདུང་དང་
ཡང་བོག་གི་ཕྱི་བཞི་དང་ཕྱུམ་རྟེན་དང་ཕྱུམ་དགྲ་པོ་ཐམས་ཅད་ཤེལ་ལས་བྱས་པས། སྦྱིན་དཀར་པོའི་ཕུང་
པོ་ལྟར་དཀར་བ། རིན་པོ་ཆེ་སྟུ་བཞིའི་ལན་ཀན་གྱིས་བསྟོར་བ་ཕྱུམ་དགྲ་པོ་རེ་རེའང་ཀ་བ་བཅུ་དྲུག་བཅུ་
དྲུག་གིས་བརྟེན་པ། དབུས་ནི་བེ་རྒྱུ་འི་ཀ་བ་བྱར་བརྒྱད་པ་གསལ་ཞིང་འཕན་མེད་པ་སྦྱི་བསྟུས་ཀྱི་གདུང་ལ་
སྦྱ་ཕྱི་ཙམ་གྱིས་མ་རེག་པ་དེའི་དྲུང་ན་བརྒྱ་བྱིན་ཆོས་སྟོན་པའི་གསེར་གྱི་བྲི་བཤམས་པ་ཡོད་དོ། །དེའི་མཐར་
ཉི་དབང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་གསེར་གྱི་བྲི་བཤམས་ཉེ་དེར་སྟུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་འདུས་ནས་ལྟ་དང་
མི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དང་ཆོས་སེམས་ཤིང་དབྱེད་པ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་མདུན་མ་བཟོ་བར་བྱེད་དོ། །

དེར་སྟུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་གནས་པ་ན་སྟུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་སྤངས་མ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
བཞིའི་གཡོག་ཞོ་ཤས་འཛོལ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་བུ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་རྣམས་
གྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལྷ་བྱེད་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་དང་བཙོ་ལྷ་ལ་འཛིག་རྟེན་འདི་ཐམས་ཅད་
ལྟུལ་ཞིང་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཆོས་དང་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་སྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཆོ་ཆོས་དང་མི་
མཐུན་པ་བོས་ན་ལྷ་རྣམས་མི་དགའ་ཞིང་སྟོད་ལ། ཆོས་དང་མཐུན་པ་བོས་ན་དགའ་ཞིང་བསྟགས་པར་
བརྟེན་དོ། །ལྟ་འཛིན་གྱི་ཁྱེད་ནས་མདུན་ས་ཆོས་བཟང་དུ་རྒྱ་བའི་ལམ་སྤིང་དུ་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ཞིང་དུ་
དཔག་ཚད་གཉིས་ཡོད་པ་གསེར་གྱི་བྲི་མ་བདལ་ཞིང་ཙན་དན་གྱི་ཆུས་ཆག་ཆག་བཏབ་པ་གཡས་གཡོན་
ན་མེ་ཏྲག་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་སྟུ་ཆོགས་སྦྱེས་ཤིང་ཐང་ལས་སྦྱེས་པའི་བྲ་སྟུ་ཆོགས་སྦྱང་སྦྱང་པ་ཡོད་དེ།
འདིའི་ལྟར་ན་མདུན་ས་ནི་གྲོང་ཁྱེད་ནས་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ན་ཡོད་པར་མཛོན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མདུན་
ས་དེ་ཡང་གདགས་པ་ལས། ཤར་སྟེའི་མཚམས་ན་ཡོད་པར་བཤད་ལ།^{༡༤༩} སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་གྲོང་
ཁྱེད་ཀྱི་བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་ན་མདུན་ས་དང་། ཤིང་ཡོངས་འདུས་བརྟོལ་ནི་གྲོང་གི་ནང་ན་ཡོད་པར་བཤད་
དེ་ཕྱོགས་གང་ན་ཡོད་པ་ནི་མ་བཤད་དོ། །དྲང་སྟོང་རྒྱས་པས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས་ནི་མདུན་ས་དབྱིབས་གྲུ་
བཞི་ལྷམ་པ་མཐའ་སྟོར་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡོད་པར་^{༡༥༠} གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་གཡུལ་
ངོར་སྦྱོད་པའི་སྤང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟེན་དང་། སྦྱོད་མོས་ཆལ་དུ་སྦྱོད་པའི་སྤང་པོ་ཆེས་སྤང་གི་བྲ་གཉིས་ཀའང་
མཐའ་དཔག་ཚད་བདུན་བདུན་གྱིས་འཁོར་བ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་ཆད་དུ་ཡོད་པ་རེ་རེའང་
སྤང་གཡོག་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་པ་དང་། ཡལ་ཆེར་རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤིང་ཕྱན་ཁམ་བུ་ཙན་ཞེས་བྱང་^{༡༥༡} ན་
གནས་པ་རྟེན་རྒྱལ་པོ་སྦྱིན་གྱི་ཤུགས་ཙན་ཞེས་བྱ་བ་རྟེན་གཡོག་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་པ་ཡོད་དོ། །ལྟ་འཛིན་

རྩ་བོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱིས་མཐོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
ཐམས་ཅད་སྟག་བསྟུལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བ་ཡིན་ན་ལྟའི་
བྱ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་བག་མེད་པར་གནས་ཞེས་ལྟའི་བྱ་དག་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྦྱོས་པ་ལས་སྦྱུལ་བར་
བྱེད་པ་དང་། གྱི་ལྟ་རྣམས་རྒྱལ་བར་འགྱུར། །ལྟ་མ་ཡིན་རྣམས་ཕམ་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༤༡} །ཞེས་ལྟ་མ་ཡིན་
གྱི་དམག་གི་འཆོ་བ་ཉི་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་འབྲུང་བ་ཡོད་དོ།

ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པ་བཤད་པ་ནི་སྤྱི་ཙུ་ཙ་གསུམ་དེའི་སྤྱིང་ན་ནི་འཐབ་བྲལ་ནས་འོག་མིན་
གྱི་བར་གྱི་ལྟ་རྣམས་གྱི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་སྤྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟར་གོང་ནས་གོང་དུ་བརྟེན་ནས་གནས་
པ་ལས་འདོད་པ་སྦྱོད་པ་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ནས་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་གྱི་བར་དུ་གཡིན་ནོ། །དང་པོ་
གཉིས་ན་ནི་ལྟ་མ་ཡིན་རྣམས་དང་འཐབ་པ་ཡོད་དེ། (བཤེས་སྤྱིང་ལས། ལྟ་མིན་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྟ་ཡི། །དཔལ་
ལ་སྤང་ཞིང་ཡིད་གྱི་སྟག་བསྟུལ་ཆེ། །དེ་དག་སྦྱོང་དང་ལྟན་ཡང་འགྲོ་བ་ཡི། །སྤྱི་བ་པས་བསྤྱི་བས་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་མེད།^{༡༤༢} །ཅེས་
འབྲུང་བས།) འདི་ལྟར་ལྟ་མ་ཡིན་དང་ལྟ་རྣམས་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་བྱ་མོ་དང་ལྟའི་བདུད་རྩི་ལ་སེར་སྒྲ་དང་ཐུག་
དོག་གིས་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་འཐབ་པ་ན་རེས་འགའ་ནི་ཐགས་བཟང་རིས་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་
པོ་བཞི་ག་འོང་ལ་རེས་འགའ་གོང་མ་དག་འོང་སྟེ། གསེར་དཔུལ་བེ་རྒྱ་བྱེད་ཤེས་བཞིའི་གོ་ཆ་སྒྲ་བ་རྣམས་
གྱོན་ཞིང་རལ་གྱི་དང་མདུང་དང་འཕང་མདུང་དང་མདུང་གཞུ་ཐོགས་པའི་དཔུང་གི་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་
དང་བཅས་པ་རྩ་མཚམས་ནས་འཐོན་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྤྱངས་མ་ལུ་ལས་དང་པོ་དཀར་པོ་ལ་དགའ་བའི་
ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རོལ་མཆོ་ན་གནས་པ་དང་གཡུལ་སྦྱོད་ཅིང་དེ་དག་གིས་ཐུབ་ན་ལྟོག་ལ་གལ་ཏེ་མ་ཐུབ་ན་
སྤྱངས་མ་གཉིས་པ་གཞོང་ཐོགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ཐེང་ཐོགས་པ་དང་། བཞི་བ་རྟག་སྦྱོར་པ་དང་། ལུ་བ་
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དག་ཏུ་རིམ་གྱིས་སོང་ཞིང་འོག་མ་འོག་མ་དང་བསྒྲུམས་ཤིང་འཐབ་པར་བྱེད་པ་ན་
ཕལ་ཆེར་ནི་དེ་དག་གིས་བསྒྲོག་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་མ་བསྒྲོག་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པོ་དག་
སྤྱི་ཙུ་ཙ་གསུམ་གྱི་གནས་སྤྱོད་སྟེ། གྱི་ལྟའི་དབང་པོ་མཁུན་པར་མཛོད་ཅིག །བདག་ཅག་སྤྱངས་མ་ལུ་
པོ་དག་གིས་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་དམག་བསྒྲོག་པར་མ་རྟུ་ས་སོ་(ཞིང་རི་རབ་ཀྱི་བང་རིམ་ལ་རྗེས་པ་མཁུན་པར་མཛོད་ཅིག)
ཞེས་ཞུ་བར་བྱེད་དོ།

དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྤྱི་ཙུ་ཙ་གསུམ་པ་རྣམས་ལ་བསྒྲོས་ཏེ་གཡུལ་སྦྱོད་པར་
བྱེད་དོ། (སྤྱང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་ལ་བསམས་པ་དང་། རབ་བརྟན་འཁོར་དང་བཅས་པ་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ནས་འོངས་ན་མགོ་བོ་སོ་
གཉིས་དང་མགོ་བོ་རེ་རེ་ལ་མཆེ་བ་དང་རྒྱུང་དང་བསྟུང་དང་། ལྟའི་བྱ་མོ་དང་གཡོག་མོ་དང་སིལ་སྟན་རྣམས་བདུན་བདུན་སྦྱུལ་ནས་འོངས་
པ་ལ་དབང་པོ་དང་ཉི་དབང་རྣམས་ཞོན་ནས་གོང་ཁྲེར་གྱི་སྒོ་ནས་རྩུབ་འགྱུར་གྱི་ཆལ་དུ་འགྲོ་ཏེ། །དེར་རྩིས་པས་ལུས་སེམས་རྩུབ་པར་

ལྷ་ལ་འབྱེད་པ་ལ་མོས་པས་དབྱང་གི་ཚོགས་བཞི་བཤམས་ཤིང་གོ་ཆ་དང་མཚན་ཆ་བཞི་ཐོགས་ཏེ་རི་རབ་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་
 འཐབ་པོ། །སྤྱ་མཐ་ཡང་ལན་གསུམ་འཐབ་ལ། གང་མཐ་ཡང་རང་རང་གི་གྲོང་དུ་གྲོས་ནས་སྒོ་བཅད་པས་ཐུབ་ཀྱང་སྒྲག་པ་འབྱུང་ངོ།།
 དེའི་ཚེ་ལྷ་མ་ཡིན་ནམས་རྒྱལ་ན་གྲོང་ཁྱེར་བལྟ་ན་སྤྲུག་གི་ནང་དུ་འདྲེད་པར་བྱེད་དོ།། (དེའི་ཚེ་མཚན་ཆ་དང་
 རོའི་དུམ་བུ་རྒྱ་མཚོར་ལྷ་དང་བའི་ཐོ་ལ་སྒོག་ཆགས་ཤི་བའི་བྲག་གིས་མཚོའི་ཁ་དོག་འགྱུར་པ་དང་། སྐར་ཕྱེད་གི་མཚོ་ཀྱན་སྒྲང་ལ་དམག་རི་
 ལྷ་ར་འཐབ་པའི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བས་ལྷ་ཡིན་ཤི་བའི་ཏེ་དུ་ནམས་དམག་མ་ལོག་གོང་དུ་ཐུང་ན་བྱེད་སོགས་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་
 ལས་བཤད་དོ།།) ལྷ་ནམས་རྒྱལ་ན་རོལ་མཚོ་དང་བའི་བར་དུ་འདྲེད་པར་བྱེད་དོ།། (རོལ་སྤྱ་ནམས་ནི་རྒྱལ་བར་
 འགྱུར་རོ། །ལྷ་མིན་ནམས་ནི་ཕམ་པར་འགྱུར་རོ། །དུད་འགོ་དག་བདའ་བར་བྱའོ། །ཐེད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་བས་ལྷ་མིན་རང་
 གནས་སུ་ཕོག་གོ།) དེ་དག་ཕན་ཚུན་མགོ་དང་ཞེད་པ་ཆད་ན་འཆི་བར་འགྱུར་ལ། ཡན་ལག་དང་ཉིད་ལག་
 ཆད་པ་ནི་སྤྲར་སྤྲེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྷ་བའི་འཐབ་མོ་དང་བའ་བའི་ཕྱིར་འཐབ་བའ་དང་། ལྷའི་བུ་དང་
 བུ་མོ་གཉིས་གཉིས་ལྷའི་བུ་མོ་རེ་རེའི་བར་དུ་རྒྱས་ཏེ་སྤྲེ་བའི་ཕྱིར་མཚོ་མ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ལོངས་སྤྱོད་ནི་
 སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་བས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་ལྷན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རང་གི་སྤྱལ་པའི་འདྲོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་དགའ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་སྤྱལ་པ་ལའང་
 དགའ་བའི་ཕྱིར་དགའ་ལྷན་ལ་སོགས་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་དོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
 མིང་གི་དོན་ནི་བཤད་ཟེན་ཏོ།།

འདྲོད་པ་པ་དེ་དག་འདྲོད་པ་ལ་རི་ལྷ་ར་སྤྱོད་ཅེན། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པ་དང་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་
 པ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་གཉིས་སྤྱད་པས་ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་གཉིས་འབྲིག་པ་སྤྱོད་དེ་འོན་ཀྱང་(དེ་དག་གི་ཟས་ལ་
 མིག་ཅང་བའི་རྒྱ་མཐུན་མེད་པས་)ས་བོན་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ་རྒྱུ་བས་གདུང་བ་དང་བའ་བར་གནས་སོ། །འཐབ་
 བའ་བ་ནི་འཁྱུད་པ་ཅམ་དང་། དགའ་ལྷན་པ་ལག་པ་བཅངས་པ་དང་། འཕྱལ་དགའ་བརྗོད་པ་ཅམ་དང་།
 གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་པ་བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་འབྲིག་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲེ་བ་ནམས་ན་རེ་རི་
 ཅམ་དུ་ཡུལ་ཤས་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་དུ་འདྲོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཉིས་གྱིས་གཉིས་སྤྲས་ནས་
 འབྲིག་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ནམས་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་རེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གདགས་
 པ་ལས་བཤད་པ་ནི། དུས་ཀྱི་ཆད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།¹⁶³ །གལ་ཏེ་ས་བོན་འབྱུང་བ་མེད་ན་
 ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་ཞེས་རི་ལྷ་ར་བརྗོད་ཅེན། (རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིར་)བོང་ཆོད་བྱིས་པ་ལོ་ལྷ་ལོན་པ་ནས་(སུམ་
 ཅུ་ཅུ་གསུམ་དང་འཐབ་བའ་དང་དགའ་ལྷན་དང་འཕྱལ་དགའ་དང་གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་ནམས་སུ་རིམ་པ་ལྷ་ར་ལོ་དུག་དང་བདུན་
 དང་བརྒྱད་དང་དགུ་དང་།)ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ལྷ་བའི་བར་གྱི་ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་དག་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ལ་གྲོགས་
 པ་དེ་དག་དུ་ལྷ་དང་ལྷ་མོའི་བར་དུ་རྒྱས་ཏེ་ཕྱིར་བར་སྤྲེ་སྤྲེ། དེའི་ཕྱིར་གང་ཞེས་གང་དག་གི་བར་དུ་སྤྲེས་པ་

དེ་དེ་དག་གི་ལྷའི་བྱ་དང་བྱ་མོ་ཞེས་བརྗོད་དོ།

དེ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིར་ནི་ལོ་ལྷ་ལོན་པ་དང་། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་ལོ་དྲུག་དང་། འཐབ་
བྲལ་དུ་ལོ་བདུན་དང་། དགའ་ལྷན་དུ་བརྒྱད་དང་། འཕྲུལ་དགའ་དགུ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་དུ་
བཅུ་ལོན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞུགས་ཅན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ནི་བོངས་ཆོད་ལུས་ཀྱན་རྫོགས་པ་དང་། གོས་(ངོ་ཆ་ཞེས་
མེད་སྤངས་པས།)དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་སྦྱེའོ། (འཆི་བ་ནའང་གོས་བཅས་སུ་འཆིའོ།) གཞུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་བམས་
ཅད་ཀྱང་རྒྱུན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་བདེན་པར་སྦྱ་བས་འཕགས་པའི་སྐད་དུ་སྦྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་དང་
པར་ལ་འདོད་པ་སྦྱེ་བ་ནི་མདོ་ལས། འདོད་པ་སྦྱེ་བ་གསུམ་བཤད་^{༡༤}པའི་འདོད་པ་སྦྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི་
འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིར་བཅས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་པའི་མི་རྣམས་དགའ་ལྷན་གྱི་བར་གྱི་ལྷའི་
རིས་བཞི་ནི་འདོད་པ་ཉིད་པར་གནས་པ་དག་ལ་དབང་ལྷན་གྱིས་དབང་བྱེད་པའི་འདོད་པ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །
(དེ་ཡང་རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ལོངས་སྤྱོད་པས་སོ།) འཕྲུལ་དགའ་བ་ནི་རང་གི་སྦྱུལ་པ་ལ་དབང་བྱེད་
པའི་འདོད་པ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། (དེ་ཡང་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱུལ་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་སོ།) གཞན་
འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་སྦྱུལ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་འདོད་པ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། (དེ་ཡང་རི་ལྟར་འདོད་པ་
བཞིན་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་སྦྱུལ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པས་སོ།) (བདེ་བ་སྦྱེ་བ་ནི། མདོ་ལས། (གསུངས་པའི།) དབེན་པ་
ལས་སྦྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བའི་བདེ་བ་དང་། དགའ་བ་མེད་པའི་
བདེ་བ་སྦྱེ་བ་གསུམ་བཤད་^{༡༥}པའི་བདེ་བ་སྦྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་རེ་རེ་ལས་གསུམ་
གསུམ་ཡོད་པས་ས་དགུར་བཤད་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གསུམ་ནི་འདོད་པ་ལས་
དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་། གཉིས་པའི་གསུམ་ནི་(རྟག་དབྱེད་སྤངས་པའི་)ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་
པའི་དགའ་བའི་བདེ་བ་དང་། གསུམ་པའི་གསུམ་ནི་དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཡིན་(པའི་ཕྱིར་རོ་འདོད་པའི་མི་
ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ།)གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དང་པོའི་བསམ་གཏན་བྱུང་བར་ཅན་སྦྱེས་པ་དེ་བདེ་བ་སྦྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ཏེ། བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་པ་ཡིན་པས་དགའ་བ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་རྣམས་ན་
རེ་འདི་ནི་ཡལ་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མདོ་(རབ་ཏུ་བྱེད་པ་)ལས། མདོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེན།
ཤེས་རབ་དགེ་(ཡིན་ནོ།)བཏོ་ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ་^{༡༦}ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་ནས་རྒྱལ་ཆེན་རིས་
བཞི་ལ་སོགས་པ་གོང་མ་རྣམས་བརྟེན་པས་^{༡༧}ཏེ་གནས་ན་(གང་དག་ལྷའི་གནས་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་བཤད་པ་)དེ་དག་
གི་བར་ཐག་གི་ཆོད་རིམ་ཞེན། རང་རང་གི་གནས་ནས་གནས་འོག་མའི་གནས་ཀྱི་བར་ཐག་རིམ་གྱི་བར་
དེ་རང་གི་གནས་དེ་ནས་དེའི་གོང་མའི་གནས་སུ་འང་དེ་སྤིང་དེ། འདི་ལྟར་གནས་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་(འི་ཅ་
བའི་གནས་བང་རིམ་བཞི་པ་)ནས་འོག་འཛོམས་འཁྱེད་དུ་དབག་ཆོད་བཞི་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་

དུའང་དེ་སྲིད་(དེ་བཞི་ཁྱིམ་)ཡིན་ནོ། །གནས་གསུམ་ཕུ་ཕུ་གསུམ་ནས་གནས་འོག་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བརྒྱུད་ཁྱིམ་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཐབ་བྲལ་དུའང་བརྒྱུད་ཁྱིམ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་འོ། །ས་ལས་ནི་ཤིན་དུ་མཐོང་མན་
ཆད་དཔག་ཆད་བཞི་ཁྱིམ་བཞི་ཁྱིམ་དང་དེ་ནས་འོག་མིན་ལ་དཔག་ཆད་འབྲུམ་དུག་ཁྱིམ་ཡོད་པར་བཤད་དོ།

དེ་དག་ཏུ་བཞོད་པར་བྱེད་པ་རི་ལྷ་ར་ཞེན། རྩུ་འཕུལ་དང་ལྷན་པ་འམ་རྩུ་འཕུལ་དང་ལྷན་པ་
གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས་པ་ཁམས་དང་ས་འོག་མ་པ་དེ་དག་གིས་གོང་མར་བཞོད་པ་དང་གོང་མ་པ་
དག་མཐོང་བའང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་དག་(འོག་མ་བས་གོང་མ་)མཐོང་བ་དེ་དག་ནི་སྤུལ་པའི་གཟུགས་
ཡིན་གྱི་དམན་པའི་ཡུལ་མཆོག་མ་ཡིན་པས་འོག་མས་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གོང་
མ་དེ་དག་གི་གནས་གྱི་རྒྱུའི་ཆད་རི་ཙམ་ཞེན། འཐབ་བྲལ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་སྤུམ་ཕུ་ཕུ་གསུམ་དང་ཆད་
མཉམ་མོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་གོང་མ་གོང་མ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ་^{༡༤}ཞེས་ཟེར་རོ།

བསམ་གཏན་བཞིའི་ཆད་ནི་རིམ་པ་ལྷ་ར་གླིང་བཞི་དང་སྟོང་རྒྱུ་དུ་དང་སྟོང་གཉིས་བར་མ་དང་
སྟོང་གསུམ་དང་མཉམ་མོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་སྟོང་རྒྱུ་དུ་སོགས་
པ་གསུམ་དང་མཉམ་ལ་བཞི་པ་ལ་(འོག་གཞི་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་མེད་པས།)ཆད་མེད་དོ་^{༡༥}ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོང་
གསུམ་བཤད་པ་ནི་གླིང་བཞི་པ་དང་ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་དང་དབྱུག་གི་རི་རབ་དང་གསེར་གྱི་རི་རྒྱུས་དང་མཆོ་
རྒྱུས་དང་ཁོར་ཡུག་གི་ལྷགས་རིའི་བར་དང་འདོད་པའི་ལྷ་དུག་དང་ཆངས་པའི་འཛིན་ཏེན་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་
སྤྱི་ཕུད་གྱི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། སྟོང་སྤྱི་ཕུད་དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ་
བར་མའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་གླིང་བཞི་ནས་ཆངས་པའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་བར་ས་ཡ་ཕྲག་
གཅིག་ཡོད་དོ། །སྟོང་གཉིས་པ་དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཏེ། དེ་ལ་
ནི་གླིང་བཞི་ནས་ཆངས་པའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་བར་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །སྟོང་རྒྱུ་དུ་སོགས་པ་གསུམ་
ཡང་ཁོར་ཡུག་གི་ལྷགས་རི་རེ་རེས་བསྐྱར་ཏེ་གནས་སོ། །(དེ་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོང་གསུམ་ཞེས་བྱ་ཞེན།) དེ་ལྷ་བུའི་སྟོང་
གསུམ་དེ་ནི་མཐར་མཉམ་དུ་འཛིན་ཅིང་དང་པོ་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ནི་སྟོང་གསུམ་དུ་མ་འདུས་ཏེ། ཆངས་པའི་འཛིན་ཏེན་མན་ཆད་ཁོ་ན་ལ་དེར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོང་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་། ཆངས་པའི་འཛིན་ཏེན་སྟོང་ལ་ནི་ཞེས་
སྟོས་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱམས་ནི་སྟོང་རྒྱུ་དུའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་གྱིས་བསྟུས་
པ་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༦}ཞེས་བཤད་དོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་ནི། གླིང་བཞི་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ནས་འོག་མིན་
གྱི་བར་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ཅེས་བྱ་སྟེ་ཡངས་ཤིང་
རྒྱ་ཆེ་བའོ་ཞེས་འོག་མིན་མན་ཆད་སྟོང་གསུམ་དུ་^{༡༧}གསུངས་སོ།

ལུས་ཀྱི་ཚད་བསྟན་པ་ལ་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་ལུས་ཚད་ནི་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་བསྟན་ཏོ།།
 (སའི་དངོས་གཞི་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་དག་གི་ཚད་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། གང་གིས་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཤིན་ཏུ་
 དྲག་པོ་བྱས་ནིར་བསགས་པ་དེའི་ལུས་ནི་ཆེས་ཆེ་བར་འགྱུར་བར་འགྱུར་ལ། གཞན་དག་གི་ནི་གཞན་དུ་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་དཔུལ་
 བ་ཆེན་པོ་དག་གི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྲང་བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་རྣམས་དང་། ཉེ་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་རྣམས་དང་། ཉེ་ལོར་
 བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་རྣམས་དང་། རུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་^{༡༧} ཞེས་མི་དགེ་བ་ཆེ་ཆུང་གིས་ལུས་ཆེ་
 ཆུང་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་དོ།།) མི་རྣམས་ལས་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཚད་ནི་ཆེ་བ་རྣམས་སྤྱི་བཞི་
 པ་དང་ཆུང་བ་རྣམས་བྱེད་དང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་བཞི་ཐམས་ཅད་དུ་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཕྱ་རབ་རྒྱལ་ལ་
 སོགས་པ་བསགས་པའི་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་རང་རང་གི་སྤྱི་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།། (སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། འཛམ་
 བུའི་གླིང་གི་མི་རྣམས་ནི་ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། རེས་འགའ་ནི་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། རེས་འགའ་ནི་ཆུང་ངུར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་
 རང་རང་གི་སྤྱི་ཚད་བྱེད་དང་བཞིའོ་^{༡༨} ཞེས་བཤད་དོ།།) ཤར་ལུས་འཕགས་པ་དང་རྒྱུ་བ་ལ་ལྷོད་པ་དང་བྱང་སྒྲུ་
 མི་སྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་བསྐྱེད་པ་སྤྱི་བྱེད་དང་བཅུ་དྲུག་དང་
 སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་སྤྱི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་(སའི་དངོས་གཞི་ལས་ཤར་
 གྱི་ལུས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་སྤྱི་ཚད་བྱེད་དང་བཞི་པ་སྟེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའོ། །ཤར་
 གྱི་ལུས་འཕགས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་ལྷོད་པ་རྣམས་དང་། བྱང་གི་སྒྲུ་མི་སྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའོ།^{༡༩} ཞེས་
 འབྲུང་བས་)རང་རང་གི་ནི་སྤྱི་བཞི་པ་(ལས་བྱེད་དང་བཞི་)འོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། གླིང་ཕན་རྣམས་ཀྱི་མི་
 རྣམས་ནི་གཙོ་བོའི་གླིང་གི་མའི་ལུས་ཀྱི་བྱེད་བྱེད་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་གསུང་གོ། །

སྤྱི་བ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་བར་གྱི་གླིང་བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ལས་ངན་པའི་དབང་
 གིས་གྲུབ་པ་ཞིག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་ནི་ལུས་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ་^{༢༠} ཞེས་བཤད་དོ། །འདོད་
 པ་དང་ལྡན་པའི་ལྟ་དྲུག་པོའི་ལུས་ཚད་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ཆ་གཅིག་ཡིན་པ་ནས་
 སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་རྒྱང་གྲགས་བྱེད་དང་། འཐབ་བྲལ་བ་བཞི་གསུམ་དང་། དགའ་ལྡན་པ་གཅིག་དང་།
 འཕྲུལ་དགའ་བ་གཅིག་དང་བཞི་ཆ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་རྒྱང་གྲགས་དག་བྱེད་དང་གཉིས་
 ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།། (སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚད་ནི་རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་བཞི་ཆ་གཅིག་པས་
 ལྟ་གཞི། ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་ནི་རྒྱང་གྲགས་བྱེད་དོ། འཐབ་བྲལ་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱང་གྲགས་བྱེད་དོ། །དེ་ཡན་ཆད་ནི་བཞི་
 ཆ་རེ་ལྟ་གཞི་པར་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། ལྟ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ནི་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྟའི་ཚད་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་
 རིག་པར་བྱའོ་^{༢༡} ཞེས་བཤད་དོ།།) ལྟ་མ་ཡིན་རྣམས་ནི་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྟ་རྣམས་དང་ལུས་ཚད་མཉམ་
 པར་ས་ལས་བཤད་དོ། །གཞུགས་ཅན་གྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ཆངས་རིས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་

ཕྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚངས་རིས་པ་དེའི་གོང་མ་ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དང་། ཚངས་ཆེན་པ་དང་། འོད་ཅུང་
 བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དཔག་ཆད་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དཔག་ཆད་གཅིག་དང་། ཕྱེད་དང་
 གཉིས་དང་གཉིས་ཡིན་ནོ། །འོད་ཅུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཆད་མེད་འོད་ཡན་ཆད་ནི་ལུས་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་
 འགྱུར་གྱིས་ཆེ་སྟེ། འོན་ཀྱང་སྤྱིན་མེད་པ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལས་དཔག་ཆད་གསུམ་དོར་རོ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆད་མེད་འོད་པ་དཔག་ཆད་བཞི་དང་། འོད་གསལ་པ་བརྒྱད་དང་། དག་
 ཅུང་བ་བཅུ་དྲུག་དང་། ཆད་མེད་དག་བ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་། དག་རྒྱས་པ་དྲུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་དང་། སྤྱིན་
 མེད་པ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ཅུ་བརྒྱད་ལ་གསུམ་དོར་བའི་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ཅུ་ལྟར་། བསོད་ནམས་སྐྱེད་པ་
 ཕྱེད་དང་སུམ་བརྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ལྟར་དང་། མི་ཆེ་བ་སྟོང་དང་། མི་གཏུང་བ་ཉིས་སྟོང་དང་། བྱ་
 རོམ་སྒྲུང་བ་བཞི་སྟོང་དང་། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་བརྒྱད་སྟོང་དང་། འོག་མིན་པ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་རོ། །ཁ་ཟུགས་
 མེད་པ་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ཆད་མེད་ལ། དེ་ན་སྤྱུལ་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་
 བཤང་ཆད་ངེས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཆེད་ཆད་བསྟན་པ་ནི་བྱང་གི་སྒྲིམ་མི་སྟན་ན་ནི་ཆེ་ལོ་སྟོང་བྲལ་སྟེ། ལུབ་དང་
 ཤར་གྱི་གླིང་གཉིས་ན་ནི་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲིམ་སྒྲིམ་མའི་ཕྱེད་ཕྱེད་སྒྲུངས་པས་ལྟར་བརྒྱ་དང་ཕྱེད་དང་སུམ་བརྒྱའོ།

འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ན་ཆེད་ཆད་མ་ངེས་ཏེ། བ་མ་བྱང་དུར་གྱུར་པ་ན་ནི་ཆེད་ཆད་ལོ་བཅུ་པ་དང་
 དང་པོ་ནི་ཆེད་པག་ཏུ་མེད་པ་དང་དེ་དག་གི་བར་དུ་འང་འཁེལ་འགྲིབ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་
 ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྟར་ལ་འདོད་པ་དག་གི་ལྷ་རྣམས་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོག་མ་
 རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ལྷ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་ལྟར་བ་གཅིག་དང་ལྟར་བ་
 བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ཡིན་པ་དེས་ན་ཆེད་ཆད་རང་གི་ལོ་ལྟར་བརྒྱའོ། །རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་གོང་མ་སུམ་
 ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཞག་དང་ལོ་གཉིས་ཀ་ཉིས་འགྱུར་རོ་སྟེ། (སྒྲིམ་པའི་འགྱུར་ཕྱི་མའི་ཆེ་ཆད་ཡིན་
 པས།) འདི་ལྟར་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་རྣམས་ནི་མའི་ལོ་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་རང་ལོ་སྟོང་བྲལ་
 པ་ནས་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་པས་མའི་ལོ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་རང་ལོ་ཁྲི་དྲུག་
 སྟོང་བྲལ་པའི་བར་དུའོ། །(དེ་དག་ལ་མའི་ལོ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དང་པོ་ལ་ས་ཡ་ཐལ་དག་དག་དང་། གཉིས་པ་ལ་ས་ཡ་ཐལ་སུམ་ཅུ་ཅུ་
 དྲུག་དང་། གསུམ་པ་ལ་དུང་ཐུར་དང་བྱེད་པ་བཞི་དང་། ས་ཡ་བཞི་དང་། བཞི་པ་ལ་དུང་ཐུར་ལྟར་བྱེད་པ་བརྒྱད་དང་། ས་ཡ་དྲུག་དང་།
 ལྷ་པ་ལ་ཐེར་འབུམ་གཉིས་དང་། དུང་ཐུར་གསུམ་དང་ས་ཡ་བཞི་དང་། དྲུག་པ་ལ་ཐེར་འབུམ་དག་དུང་ཐུར་གཉིས་བྱེད་པ་གཅིག་ས་ཡ་
 དྲུག་ཡོད་དོ།)

གལ་ཏེ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ཡན་ཆད་ན་ནི་སྟོང་མེད་པས་ཉིན་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞག་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་པར་བཞག་པ་དང་སྒྲུང་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཉི་ཟླ་མེད་ཀྱང་ཉིན་མཚན་ཡོད་དེ།

དུས་ཀྱི་དབང་གིས་མེ་ཏོག་ཁ་ཟུམ་པ་དང་བྱ་སྐད་མི་འབྱིན་པ་དང་གཉིད་བློ་བ་ན་མཚན་མོ་དང་། མེ་ཏོག་ཁ་བྱེ་བ་དང་། བྱ་སྐད་འབྱིན་པ་དང་གཉིད་སངས་པ་ནི་ཉིན་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བའི་བྱ་བ་ནི་རང་གི་ལུས་ལ་འོད་ཡོད་པས་བྱེད་^{༡༧༧}དོ། །ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཆོ་ཆད་ནི་ས་(འི་དངོས་གཞི)ལས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་འབྲེལ་^{༡༧༨}ཞེས་བཤད་ལ། དེ་ནི་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ནི་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྔ་སྟོང་སྟེ་གཅིག་གིས་བྱ་བ་ཅིང་།^{༡༧༩} མི་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་དྲུག་སྟོང་མགུལ་གྱི་ཕྱི་དང་རྟེན་^{༡༨༠}པས་བྱ་བ་ལ།^{༡༨༡} མི་ལོ་བདུན་བརྒྱ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་བདུན་སྟོང་མེ་ཏོག་གྱིས་བྱ་བ་པར་གསུངས་ཤིང་།^{༡༨༢} ཐགས་བཟང་རིས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་ནི་མ་གསུངས་སོ། །གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་ཉིན་མཚན་མེད་དོ། །ཉིན་མཚན་གྱི་རྣམ་པར་འཛོག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཅན་དེ་དག་གི་ཆོ་ཆད་ནི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆད་གཞལ་བའི་དཔག་ཆད་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་ཆད་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་ཡིས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། གཟུགས་ཅན་དང་པོ་སྐྱལ་བ་བྱེད། །དེ་ཡི་གོང་མ་བྱེད་བྱེད་བསྐྱེད། །འོད་ཚུང་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་ཡན་ཆད། །ཆོ་ནི་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། །སྤྱིན་མེད་བསྐྱལ་བ་གསུམ་དོར་རོ། །ཞེས་འདོན་པ་བསྒྱུར་རོ། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་གུ་ལོ་སྤང་དང་གིན་ཏུ་མཐོང་གོ་རིམ་བསྐྱར་ནས་གུ་ལོ་སྤང་གི་རྗེས་ལ་འོག་མིན་བཤད་ཅིང་། །སྤྱོད་དཔོན་ཞི་གནས་ལྷས་མདོ་དངས་པ་ལས་ཀྱང་། གིན་དུ་མཐོང་དང་གུ་ལོ་སྤང་བའི་ཆོ་ཆད་རིམ་པ་ལྟར་བསྐྱལ་བ་བཞེས་སྟོང་དང་། བརྒྱད་སྟོང་དུ་བཤད་དོ། །གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱལ་བ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ལྷག་པ་ཡིན་^{༡༨༣}ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་(ལ་སོགས་པ་བཞེ་རིམ་པ་ལྟར།)བསྐྱལ་བ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་བཞི་བཅུ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་དུག་ཅུ་དང་། སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོ་པས་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་བ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

འོ་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བར་བསྐྱལ་ལམ་བསྐྱལ་ཆེན་ཡིན་ཞེ་ན། །འོད་ཚུང་ནས་གཟུང་ནས་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། །འོད་ཚུང་དེའི་འོག་མ་ཆངས་ཆེན་མན་ཆད་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོའི་བྱེད་བར་བསྐྱལ་བ་ཞི་བཅུ་ལ་བསྐྱལ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཆངས་ཆེན་པ་མ་གྱི་བར་སྟོང་འཛིག་པའི་མེ་འབར་བར་འགྱུར་བ་དང་། །སྟོངས་ནས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆངས་རིས་པ་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་དང་ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན་པ་བར་བསྐྱལ་བ་ཞི་བཅུ་དང་ཆངས་ཆེན་པ་བར་བསྐྱལ་དུག་ཅུར་བར་བསྐྱལ་གཉིས་ཀྱིས་ཆད་པ་ཡོད་དེ། །སྟོང་འཛིག་འཆགས་ལ་བར་བསྐྱལ་རེ་རེ་ཡོད་ལ་སྟོང་འཆགས་པ་མ་རྫོགས་པའི་ཆོ་ཆངས་པ་མ་སྐྱེས་ཤིང་སྟོང་འཛིག་པའི་གོང་དུ་ཆངས་པ་གི་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་བཞི་གསུམ་བྱ་བ་པར་བཤད་པ་ནི་དེ་དང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆངས་ཆེན་དང་འོད་ཚུང་གི་ཆོ་

ཚད་གྱི་བར་ན་བར་བསྐལ་བརྒྱལ་ཡོད་དོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་དང་བཞི་བརྒྱ་དང་
 རྒྱལ་ལྷ་བསྐལ་པའི་(རི་རི་)ཐ་སྟོད་དུ་མཛད་ནས་ཚངས་རིས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཚེ་ཚད་བསྐལ་པ་
 རེ་རེར་བཤད་དོ།^{༡༥} །རན་སོང་གི་ཚེ་ཚད་ལ་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་ཚ་བའི་དཔུལ་བ་རྒྱལ་གི་ཚེ་ཚད་ནི་
 རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ལྷ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་པོའི་ཚེ་ཚད་རི་ཙམ་བཤད་པ་དང་
 ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་གི་ཉིན་ཞག་མཉམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། (དང་པོ་རྒྱལ་ལྷ་མའི་བརྒྱུད་འགྲུལ་ཕྱི་མའི་ཚེ་ཚད་
 ཡིན་པས།) འདི་ལྷ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ཚེ་ཚད་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱལ་ཡང་སོས་པའི་(ཉིན་)ཞག་(གཅིག་)ཏུ་
 བརྩི་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྷ་སྤྱིའི་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་ལྷ་བ་དང་ལྷ་བ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ཡིན་པ་དེས་
 ན་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྣམས་གྱི་ཚེ་ཚད་ནི་རང་གི་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་དང་སྟོང་དང་ཉིས་སྟོང་དང་བཞི་
 སྟོང་དང་བརྒྱ་སྟོང་དང་བྲི་རྒྱ་སྟོང་བྱུ་བར་འདོད་པའི་ལྷ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དང་ལོའི་གྲངས་འབྲེལ་ཡིན་
 རོ་^{༡༦}ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། (འདིར་ཡང་ཡང་སོས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་མི་ལོ་ས་ཡ་ལྟ་དགྲ་དང་། རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ལ་མིའི་
 ལོ་ཁྲི་ཁྲི་བརྒྱ་དང་ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་ནས་ཚ་བའི་རང་ལོ་བྲི་རྒྱ་སྟོང་ལ་མིའི་ལོ་གཉམས་གསུམ་གཉམས་ཆེན་པོ་
 ལྷ་རབ་བཀྲམ་བརྒྱ་དང་རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ཁྲི་ཁྲི་དགྲ་ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པའི་བར་དུ་སྦྱར་བའོ།) རབ་ཏུ་
 ཚ་བའི་དཔུལ་བས་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་བྱེད་བྱེད་པོ། །མནར་མེད་པས་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་གཅིག་བྱེད་
 པའོ། །དུད་འགྲོ་རྣམས་གྱི་ཚེ་ཐུང་བ་ལ་རེས་པ་མེད་པས་ཆེ་མཆོག་ཏུ་རིང་བས་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་གཅིག་
 བྱེད་སྟེ། ལུང་ལས། དག་སྟོང་དག་གྲུ་བརྒྱུད་པོ་འདི་དག་ནི་གྲུ་ཆེན་པོ་སྟེ། བསྐལ་པར་གནས་པ་ས་འཛིན་
 པ་བྱའི་རྒྱལ་པོ་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གིས་མི་བྱིན་པ་ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གཡུལ་ཡང་ཉམས་སུ་སྦྱང་ཞིང་སོ་སོར་
 ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གྲང་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྟེ། གྲུའི་རྒྱལ་པོ་དག་འཛོ་དང་། ཉེར་དག་འཛོ་
 དང་། རྟ་མགོ་དང་། བཏང་བཟུང་དང་། ཡིད་ལས་བྱུང་དང་། ལུལ་འཁོར་སྲུང་དང་། རྟ་པོ་ཆེན་པོ་དང་།
 ཡེ་ལའི་འདབ་པོ་^{༡༧}ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་སྟེ། །ཤིན་ཏུ་ཐུང་བ་ནི་ཡུད་ཙམ་རེའི་ཚེ་ཚད་དང་བཅས་པ་
 དག་གྲང་ཡོད་དོ། །ཡི་དྲགས་རྣམས་ནི་མིའི་ལྷ་སྟོད་ལ་ཉིན་མོ་དང་། ལྷ་སྟོད་ལ་མཚན་མོར་བྱས་ནས་མི་
 རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་གཅིག་ལ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་གྲངས་སུ་བརྩིས་པའི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། བར་ཆད་མེད་པར་སྟུག་བསྐལ་བསྟེན་གྱུར་པས། །ཉེས་པར་སྟུད་པའི་ལས་ཀྱི་
 ཞགས་པ་ཡི། །དྲ་བས་བཅིངས་པའི་ལུས་ཅན་ཁཅིག་ལོ། །ལྷ་སྟོང་དག་དང་བྲིར་ཡང་འཆི་མི་འགྱུར་^{༡༨}ཞེས་
 འབྱུང་བ་ནི་མིའི་ལོའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ནི་མིའི་ལོ་བརྒྱལ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཉིན་
 ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ།^{༡༩} (དེའི་ལྷ་རན་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ལ་མི་ལོ་ས་ཡ་ལྟ་
 གཅིག་དང་དགྲ་འབུམ་དུ་འགྱུར་པོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་རྣམས་གྱི་ཚེ་ཚད་ནི་རེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་

བཞིན་དུ་ཉེ་ལོར་གྱི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་དང་། ཉེ་ལོར་པའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ནི་ངེས་པ་
མེད་དོ་^{༡༥} ཞེས་བཤད་དོ།) གྲང་དཔུལ་གྱི་ཆེ་ཆད་ནི་ཉིལ་གྱི་སྤྱངས་པ་མ་ག་རྟའི་བྲེའི་ཉིལ་ཁལ་བརྒྱད་ཅུས་
གང་པའི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཞིང་ཉིལ་གཅིག་སྟེ་རེ་རེ་སྤྱང་བས་ཉིལ་དེ་དག་ཟད་པར་
གྱུར་པ་ནི་ཚུ་བུར་ཅན་གྱི་ཆེ་ཆད་ཡིན་ཏེ། ཚུ་བུར་ཚོལ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་ཆེ་ནི་ཤུར་བསྐྱར་
བའི་འགྱུར་གྱིས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རིང་ངོ་། (སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་གང་པའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
གྱི་ཆེ་ཆད་ནི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཞུགས་པར་རིག་པར་བྱའོ་^{༡༥} ཞེས་
འབྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་ཁ་ཅིག་ཆད་དཔུལ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱེད་ཕྱེད་བུལ་པར་འཆད་མོད་གྱི། ཆེ་མཐའི་མདོ་ལྟར་ན་ཆད་དཔུལ་དང་པོ་དུག་པས་གང་
དཔུལ་དང་པོ་དུག་རིང་བར་མངོན་པོ།) ཅི་སྤར་སྒྲོས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་བར་མ་དོར་མི་འཆི་བར་ཆེ་ཆད་ལྟར་
ངེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྒྲོ་མི་སྟན་པ་དག་ནི་སྟོང་དུ་ངེས་ཏེ། བར་མ་དོར་འཆི་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། སྒྲོ་
མི་སྟན་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་བར་མ་དོར་འཆི་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱིའི་ཆེ་ཆད་
སྒྲོས་པ་ཡིན་པོ།

དེ་ལྟར་ཆེ་ཆད་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས་འདིར་མ་སྒྲོས་པ་གདགས་པ་ལས་འབྱུང་བ་ནི།
བཀྲེས་སྒྲོམ་གྱིང་བཞི་འདོད་ལྟ་ན། ཁོང་མ་ན་མེད་གྱིང་གསུམ་ན། འབྲས་ཆན་ཟན་སྟེ་ག་འཁྱུར་པའི། ཟས་
ཟ་སྒྲོ་མི་སྟན་པ་རྣམས། མ་སྒྲོས་(མ་བཏབ་པའི་)འབྲས་ཀྱི་(ས་ལུའི་)འབྲུ་དག་ཟ། འདོད་ལྟ་(ཁ་དོག་བཞི་པའི་)
དྲི་དང་བདུད་(དང་སྤང་སོགས་ཆད་)ཕྱིའོ། ཁོང་ན་ཁམ་ཟས་རྣམས་པར་སྤངས། ཁམ་དག་གཅི་གྱིང་བཞི་དག་ན་
ཡོད། ཡན་ཆད་ན་མེད་ཆད་བ་དག འབབ་ཉེས་པ་དང་ལེགས་པ་དང་། ལོ་ཉེས་ལོ་ལེགས་སུ་གེ་དག གྱིང་
གསུམ་ན་ཡོད་སྒྲོ་མི་སྟན། འདོད་ལྟ་ཡན་ཆད་དེ་དག་མེད། འཇིགས་དང་ཡིད་བདེ་ངེས་འཇོག་ནི། གྱིང་
གསུམ་དག་དང་འདོད་ལྟ་ལ། སྒྲོ་མི་སྟན་དང་གོང་ན་མེད། ཁོར་འབྲུ་གསེར་དཔུལ་ཉེ་ཆོད་དག གྱིང་
གསུམ་ན་ཡོད་སྒྲོ་མི་སྟན། ལྟ་རྣམས་ཀྱན་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། བཞིན་མདོག་དཀར་ནག་སྟོ་སངས་དང་། སྒྲོ་
སྤང་^{༡༥}(བཞི་གྱིང་)གྱིང་གསུམ་(དང་)འདོད་ལྟ་རྣམས། སྟོ་སེར་དཀར་དམར་^{༡༥}(བཞི་)སྒྲོ་མི་སྟན། (དང་
གཞུགས་ཁམས་པ་)ཆདས་ངེས་ཡན་ཆད་དཀར་པོར་གནས། ((ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཁོ་ནའོ། ༡) ཆེད་དུ་བྱས་དང་མ་
བྱས་པའི། ཁང་པ་གྱིང་གསུམ་འདོད་ལྟ་ན། སྒྲོ་མི་སྟན་དང་གཞུགས་ཁམས་པ། ཆེད་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་
ངེས། ཁལ་གོས་རས་དང་ཟབ་དར་སོགས། (ཕྱི་ཡང་གཉིས་ཀ ༡)གྱིང་གསུམ་ན་ཡོད་སྒྲོ་མི་སྟན། (སྒྲོ་མི་སྟན་པ་
སྤང་གཅིག་དང་། འདོད་ལྟ་དུག་པའོ། ༡)འདོད་ལྟ་དུག་པོ་སྤང་གཅིག་ནས། དུག་ཕྱུ་ཕྱུ་བཞི་ཆ་ཡི་བར། ཆེས་ཡང་
སྟོ་སེར་དཀར་དམར་དག ཉེད་གསལ་གྱིང་ལས་འབྱུང་བར་བཤད།

གཞུགས་ཁམས་གོས་དང་བཅས་པར་སྐྱེ། རང་ལུས་ཆད་ལས་ཉེས་འགྱུར་གྱིས། ལྟག་པའི་གོས་

དག་གོན་པར་བཤད། །བག་མ་ལེན་དང་གཏོང་བ་ནི། །སྤྱིང་གསུམ་འདོད་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡོད། །སྤྱི་མི་སྟན་
དང་གོང་ན་མེད། །ལུས་ལ་ཚད་དང་གང་བ་ནི། །སྤྱིང་གསུམ་དག་ན་སྤྱི་མི་སྟན། །ལྷ་རྣམས་རྣམ་པར་སྤངས་
པ་ཡིན། །དགུན་དབྱིད་དབྱར་དང་སྟོན་རྣམས་ནི། །སྤྱིང་བཞི་འདོད་ལྷ་རྣམས་ན་ཡོད། །གོང་མ་ན་མེད་ཉིན་
མཚན་དང་། །པ་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །རྩེ་བཅས་སྤྱིང་གསུམ་འདོད་ལྷ་རྣམས། །སྤྱི་མི་སྟན་དང་གོང་
ན་མེད། །ཁོར་དང་འབྲུ་ཡོད་སྤྱིང་གསུམ་ནའོ། །འབྲུ་ཡོད་ཁོར་མེད་སྤྱི་མི་སྟན། །ཁོར་ཡོད་འབྲུ་མེད་འདོད་
ལྷ་རྣམས། །གཉིས་ཀ་མེད་པ་གོང་མ་ཡིན། །པ་མ་ནས་ནི་འབྲུའི་བར། །ཀུན་ལ་ཞེན་པ་སྤྱིང་གསུམ་ན། །འབྲུ་
མ་གཏོགས་ལ་ཞེན་པ་ནི། །འདོད་ལྷ་ལོ་སྤྱི་མི་སྟན་དང་ནི། །གོང་མའི་ལྷ་རྣམས་ཞེན་པ་མེད། །སྤྱི་མཚན་
སྤྱི་མ་མ་བྱ་བཅའ་བ། །སྤྱིང་བཞིན་ཡོད་ལྷ་རྣམས་ནི། །རྩེ་སྤྱིས་ཁུ་བ་འབྲུང་བ་ཡང་། །མི་རྣམས་འདོད་ལྷ་
རྒྱུད་དག་ཟུ། །ཆོ་དང་ལུས་དང་འབྲིག་པ་སྟོད།^{༡༩༩} །ཅུ་བར་བཤད་ཕྱིར་འདིར་མ་བྲིས། །མཐོ་རིས་ཀྱི་ནི་
ལོངས་སྟོད་དག །ལུང་བཞིན་དུ་ནི་བསྐྱེད་པས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།

འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ།

ད་ནི་དེ་དག་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ་ལ་དོན་དངོས་དང་། །ཞར་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་
པོ་ལ་འང་གཉིས་ལས་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཚད་བསྟན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུད་བའི་མཐའ་ནི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དང་།
མིང་གི་རྒྱུད་བའི་མཐའ་ནི་ཡི་གེ་(གཅིག་ཡིན་ཏེ་དེ་ལས་རྒྱུད་བའི་ཡི་གེ་མེད་པའི་ཕྱིར།)དང་། །དུས་ཀྱི་བྱུང་བའི་མཐའ་
ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་(ཉི་མེ་གོ་ལ་གཅིག་གི་ཡུན་ཀྱི་རེ་ལྡི་ཆ་གཅིག་ཡིན།)ནོ། །ཕྱ་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་བདུན་ལ་ནི་རྒྱལ་ཕྱ་
གཅིག་དང་། །རི་ལྷར་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རྒྱལ་བདུན་ལ་རྒྱལ་ཕྱ་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཕྱ་བདུན་ལ་
ལྷགས་རྒྱལ་གཅིག་དང་། །དེ་བདུན་ལ་རྒྱལ་གཅིག་དང་། །དེ་བདུན་ལ་རི་བོང་གི་རྒྱལ་གཅིག་དང་། །དེ་
བདུན་ལ་ལྷག་གི་རྒྱལ་གཅིག་དང་། །དེ་བདུན་ལ་སྤྱང་གི་རྒྱལ་གཅིག་དང་། །དེ་བདུན་ལ་ཉི་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་
གཅིག་དང་། །དེ་བདུན་ལ་སྟོ་མ་གཅིག་དང་། །དེ་བདུན་ལ་སྟོ་མ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤིག་གཅིག་དང་། །རི་
ལྷར་སྟོ་མ་བདུན་ལ་ཤིག་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤིག་བདུན་ལ་ནས་དང་། །དེ་བདུན་ལ་སོར་མོའོ་
ཚོགས་ཞེས་བྱ་བའོ། །(ཡིན་ཏེ་བཙུམ་ཞིང་བསལ་ཡང་དེ་ལས་རྒྱུད་བའི་དམིགས་པའི་ཕྱིར།) །དེའི་ཕྱིར་གོང་མ་གོང་མ་རེ་
རེ་ནི་འོག་མ་འོག་མ་བདུན་བདུན་དུ་བསྐྱར་རོ།

གདགས་པ་ལས་ནི། །ལྷགས་རྒྱལ་གཉིས་མི་འབྲུང་བར་ཕྱ་རབ་རྒྱལ་དང་། །རྒྱལ་ཕྱ་དང་། །ཉི་ཟེར་
རྒྱལ་དང་། །རི་བོང་རྒྱལ་དང་། །ལྷག་རྒྱལ་དང་། །སྤྱང་རྒྱལ་(འདི་དག་རྒྱལ་འདུས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མིང་དེ་ལྷར་བཏགས་
ཀྱི་སྟོན་ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱི་རྩེ་མོ་ལ་བརྩི་བལ་སོགས་ནི་མིན་ནོ།)དང་། །སྟོ་མ་དང་། །ཨ་བ་ག་ན་དང་། །བ་ཏི་ཀ་དང་། །སོར་

ནམས་ལྷ་མ་བདུན་བདུན་ལ་བྱི་མ་རེ་རེ་བཤད་ལ། རྒྱ་ཆེ་ལོ་ལ་ལས་ནི་རྩལ་ཕྱ་རབ་དང་། རྩལ་ཕྱ་མོ་
དང་། རྩལ་ཆུང་ཅུང་དང་། ཉི་ཟེར་རྩལ་དང་། རི་བོང་རྩལ་དང་། ལྷག་རྩལ་དང་། སྤང་རྩལ་དང་། སློ་མ་དང་།
ཡུངས་འབྱུང་དང་། ནས་དང་། སོར་ནམས་ལྷ་མ་བདུན་བདུན་ལ་བྱི་མ་རེ་རེ་^{༡༩༥}གསུངས་མོད་ཀྱི་མིང་ག་
དད་ཅམ་ལས་རྩལ་ཕྱ་རབ་ལ་ནི་ཆེ་ཆུང་མེད་དོ། །སོར་མོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་ལ་བྱུ་གང་དོ། །བྱུ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་
འདོམ་གང་དོ། །འདོམ་དེ་དག་ལྷ་བརྒྱ་ནམས་ལ་ནི་རྒྱང་གྲགས་ཡིན་ལ། གོང་ལས་རྒྱང་གྲགས་ཀྱིས་
འཕགས་པ་དེ་ལ་ནི་དགོན་པར་འདོད་དོ། །རྒྱང་གྲགས་དེ་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཆད་གཅིག་ཅེས་བྱའོ། །རྒྱ་ཆེ་
ལོ་ལ་ལས་ནི་གཞུ་རྟོང་ལ་ཡུལ་མ་ག་རྟོང་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་དང་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ལ་དཔག་ཆད་གཅིག་
ཏུ་^{༡༩༦}བཤད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་ཆད་ཐམས་ཅད་འཇལ་ལོ། །

གཉིས་པ་དུ་ས་ཀྱི་ཆད་ལ་ལོ་བཤད་པ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་དུ་ས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་རྩལ་ཕྱ་
རབ་འཇུར་བའི་དུ་ས་སམ། རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་དུ་ས་ཞེས་དཔེར་མཛད་མོད་ཀྱི་དེ་ཡང་མི་ཤེས་
པས་ཆོས་མངོན་པ་བ་ནམས་ན་རེ་སྟེས་བྱ་སྟོབས་དང་ལྷན་པས་སེ་གོ་ལ་གཅིག་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་སྐད་
ཅིག་མ་དུག་ཅུ་ཅུ་ལྷ་འདའོ་^{༡༩༧}ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་ནི་དེའི་སྐད་ཅིག་དང་།
དེའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་དག་དུག་ཅུ་ལ་ཐང་གཅིག་གོ། ཐང་གཅིག་སྟུམ་ཅུ་ལ་ཡུད་ཅམ་དང་། དེ་སྟུམ་ཅུ་ལ་
ཉིན་ཞག་གཅིག་དང་། དེ་སྟུམ་ཅུ་ལ་ལྷ་བ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གསུམ་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་སྟུམ་ཅུར་
བསྐྱར་དོ། །ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་ཞག་སྟུམ་ཅུ་སྟུམ་ཅུ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་བསྟན་པ་ལྟར་འགྲེལ་
པ་ལས། དཔྱན་དང་དབྱིད་དང་དབྱར་ནམས་ཀྱི། ལྷ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་འདས་ནས། ལྷ་བ་བྱེད་ནི་ལུས་
པ་ན། ལམས་པས་ཞག་མི་བྱུ་བ་དོར།^{༡༩༨} ཞེས་པ་དང་། (འདུལ་བའི་མདོ་ལས་ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་མཆོག་པར་
བྱའོ། །དུས་ཆོགས་ནམས་ཀྱིས་ལྷ་བ་བྱེད་ལུས་པ་ཉིད་ལའོ་^{༡༩༩}ཞེས་པ་དང་།) འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་།
(ཁ་བ་སོག་དབྱར་ནམས་ཀྱི། ལྷ་བར་གཉིས་དང་བཞི་ཡི་ནི། མར་དོ་ལ་ནི་བཅུ་བཞི་པའི། གསོ་སྦྱང་སྟོམ་བརྩོན་དག་གིས་བྱ་ཞེས་པ་
དང་།) དུས་ནམས་མཐའ་དག་འཕོ་བས་ན། ལྷ་བྱེད་གསུམ་གསུམ་རྗེས་ལ་འཆད། ལོ་ལ་ཞག་རེས་མ་
ཆང་བའི། ལྷ་བ་དུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན།^{༢༠༠} ཞེས་འབྱུང་བས་སྟོན་ལྷ་བ་ཆུང་ཆེས་བཅུ་དུག་ནས་གཟུང་སྟེ།
ལྷ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་གཉིས་ནི་འདས་ལ་ལྷ་བ་བྱེད་བྱེད་ལུས་པའི་མཆོམས་སུ་ཞག་མི་བྱུ་བ་རེ་རེ་འབྱུང་
བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་དབྱར་དཔྱན་འབྱིང་བྱུ་སྟོན་དབྱིད་འབྱིང་མི་བྱུ་བ་ཅེས་པས་དཔྱན་ལྷ་བ་རབ་དང་།
དཔྱན་ལྷ་བ་ཐུང་དང་། དབྱིད་ལྷ་བ་འབྱིང་དོད་དང་། དབྱར་ལྷ་བ་རབ་དང་། དབྱར་ལྷ་བ་ཐུང་དང་། སྟོན་ལྷ་
འབྱིང་པོ་དུག་གི་མར་དོའི་ཆོས་བཅུ་བཞི་བ་ནམས་ལ་ལྷ་བ་ཟད་པས་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་བ་བྱེད་པ་ནམས་ཏེ།
དེ་ལ་མི་བྱུ་བ་པའི་དོན་ནི་གནམ་ལྷས་ས་ལྷའི་དོད་མ་བྱུ་བ་པ་ཡིན་ལ། གནམ་ལྷས་མི་བྱུ་བ་པའི་རྒྱ་མཆོན་

ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་གྱི་བསམ་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཁོ་བོས་
ནི་མ་དབྱེད་ལ་གཞན་གྱིས་དབྱེད་པ་ནམས་ཀྱང་རི་ལྟ་བུར་མི་སྤྲང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དྲུག་ལོ་ཕྱི་
མ་ལ་སྐྱངས་པ་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ནི་ལོ་གཅིག་གོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བཞོལ་
འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་ཏུ་བྱ་བྱི་བ་ཡོས་ལ་བཞོལ། །སྟོན་དགུན་དབྱིད་དབྱར་འབྲིང་པོ་གཉིས། །ཞེས་ལོ་གསུམ་
གསུམ་ན་འདོར་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། །དངོས་པོ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་(གིན་ཏུ་ཐུ་ཞིབ་ཆེ་བས་)ལོ་གསུམ་གསུམ་
ན་འདོར་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དེ། (ལུང་སྟེ་བཞིའི་གཞུང་དམ་པ་ལ་ཞུ་
བ་དང་། འདུལ་བྱེད་དང་། གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་དང་། ལྟ་ཚན་དང་། བཅུ་དྲུག་ཚན་དང་། སྤྱིང་གཞི་དང་། རྒྱང་པའམ་བསེལ་བྱ་དང་།
གཏམ་གྱི་གཞིའམ་དངོས་པོ་དང་། མ་ན་བི་ཀ་འམ། བམ་ཟེའི་བྱ་མོ་ལྟ་བུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཐུང་པོ་རབ་ཏུ་ལྟན་པའི་ཐུང་པོ་གསུམ་
སྟོན་པ་དང་། མ་མོ་ལྟ་བུ་དང་། ལུས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དང་། བྱིན་སྐབས་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱིང་གཞི་དང་། རོ་བོ་དང་།
འབྲས་བུ་དང་བདུན་སྟོན་པ་སྟེ་ལེུ་ཡན་ལག་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་ལས་དྲུག་སྤྱིང་གཞི་ལ་སྟོ་ལྟ་ཡོད་པ་ལས། སྟོ་དང་པོ་བཞི་ལ་བསྟོམས་
ཆོགས་བཅུ་བཅུ། སྟོ་ལྟ་པ་ལ་བསྟོམས་ཀྱི་ཆོགས་དྲུག་ཡོད་པ་ལས་སྤྱིང་བཞིའི་སྟོ་དང་པོའི་བསྟོམས་ཆོགས་ཆོགས་བཅུད་གཉིས་པའི་
སྐབས་ལས་སྟོན་པ་མཉན་ཡོད་ཀྱི་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ན་བཞུགས་པའི་ཆེ་དགེ་སྟོང་རྒྱམས་ལ་ལོ་ལྟ་བུ་ན་བཞོལ་དོར་ཅིག་^{༥༠} ཅེས་
གསུངས་ནས་ལོ་ལྟ་བུ་ན་བཞོལ་འདོར་པོ། །རྒྱལ་པོ་དག་ནི་ལོ་གསུམ་གསུམ་ན་བཞོལ་འདོར་བར་བྱེད་དོ། །དགེ་སྟོང་དག་གིས་རྒྱལ་པོའི་
ལྟར་མ་བྱས་པ་དང་། སྟོན་པོ་དག་འཕྱ་བར་གྱུར་ནས། དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དགེ་སྟོང་དག་གིས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་གསོལ་བ་དང་། བཀའ་
རྩལ་བ། དགེ་སྟོང་དག་སྟོན་པོ་རྒྱམས་འཕྱ་བའི་ཡུས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ནས། རྒྱལ་པོའི་གཞུང་བཞིན་དུ་ཡང་གིས་གིག་ཅེས་གསུངས་ལ་དེ་དང་
མཐུན་པར།) འདུལ་བའི་མདོ་ལས་སྐྱེ་བ་བཞོལ་དོར་བ་ནི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སོ་ཞེས་^{༥༡}པ་དང་།

འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། ལོ་དང་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བཞོལ་དག །རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཡིས་
ཀྱང་ནི་བསྟན་གས། བཀའ་བཅའ་གྲགས་ལྟན་གཤེས་རབ་ཅན། །དབྱུང་ལྟན་དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་བྱ།^{༥༢} །ཞེས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།། (དེ་བཞིན་དུ་ལུང་དེ་ཉིད་ལས་སྐར་མ་བཅི་བ་མི་མཐུན་པར་གྱུར་ཏེ། དགེ་སྟོང་དག་གིས་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པ་
དང་། སྐར་མ་བཅི་བ་ལ་མཐས་པ་དག་འཕྱ་ནས་དགེ་སྟོང་རྒྱམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་གསོལ་བ་ན། དགེ་སྟོང་དག་སྐར་མ་བཅི་བ་དག་འཕྱ་
བའི་ཡུས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ནས་སྐར་མ་བཅི་བ་དག་གི་རྗེས་སུ་ཡང་འཇུག་པར་བྱོས་གིག་ཅེས་གསུངས་ལ། འདུལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་
སྐར་ནི་སྐར་མཐན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སོ།^{༥༣} །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་དངོས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཐུབ་ན་བཞོལ་ཡང་ཐུབ་ལ། མི་ཐུབ་ན་
བཞོལ་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་།) དེ་ལྟ་བུའི་ལོས་ནི་འདོད་པའི་ལྟ་མི་དང་ཆོ་དཔུལ་དྲུག་དང་ཡི་དྲུགས་རྒྱམས་
ཀྱི་ཆོ་ཆད་འཇལ་ལོ།

བསྐལ་བ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས་བར་གྱི་བསྐལ་བ་དང་། འཛིན་པའི་བསྐལ་བ་དང་། འཆགས་
པའི་བསྐལ་བ་དང་། གནས་པའི་བསྐལ་བ་དང་། སྟངས་པའི་བསྐལ་བ་དང་། བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་^{༥༤}ཞེས་

བསྐལ་པ་རྣམས་པ་མང་པོ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་འཛིག་པའི་བསྐལ་པ་ནི་དཔལ་བའི་སྤྲིད་པ་མེད་པ་ནས་འགོ་
བརྒྱུམས་ཏེ་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཟད་པའི་བར་ཏེ། འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་འདི་བར་བསྐལ་ཏེ་ཤུར་གནས་
(ཤིང་ཆོ་ལོ་བརྒྱད་ཁྱིམ་པ་མཐར་ཐུག་)པའི་རྗེས་ལ་སེམས་ཅན་དཔལ་བའི་སེམས་ཅན་དག་གསར་དུ་སྦྱོར་བ་ཆད་དེ་
(དེའི་ཆོ་གནས་པ་རྫོགས་ལ་འཛིག་པའི་འགོ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་དེ་ལྟར།)ལྟར་སྦྱོར་པ་རྣམས་ཀྱང་ལས་ཟད་ན་གོང་དུ་སྦྱོར་
བའོ། མ་ཟད་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་གྱི་དཔལ་བར་སྦྱོར་ཏེ་དཔལ་བར་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྟོངས་
པར་འགྱུར་རོ། (ཞིང་དཔལ་བ་ཞིག་པ་ཡིན་ནོ།) དེའི་རྗེས་ལ་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་རྣམས་
ཀྱང་སྟོངས་པར་འགྱུར་རོ། ་དེ་ནས་སྟོ་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ལ་(ལུང་མེད་པར།)ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་
ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྦྱོར་ཏེ་(ཀྱི་མའོ་དབུན་པ་ལས་སྦྱོར་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་གཉིས་
སྟུང་གས་ཏེ། སྦྱ་དེ་ཆོགས་རྒྱུང་དུས་འཛམ་བུ་གླིང་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ། ་དེ་ཐོས་ནས་གཞན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྦྱོར་པར་འཇུག་སྟེ་འཛམ་གླིང་གི་མི་ཐམས་ཅད།)ཤི་འཕོས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྦྱོར་བར་
འགྱུར་རོ། ་དེའི་རྗེས་ལ་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤུབ་ཅུབ་ཀྱི་གླིང་གི་མི་རྣམས་ཀྱང་སྟོངས་པར་འགྱུར་རོ། ་དེའི་
རྗེས་ལ་བྱང་གི་སྦྱ་མི་སྟན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྦྱིབ་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་མི་སྦྱོབས་འདོད་པའི་ལྟ་རྣམས་
སྟུང་གས་ཏེ་སྟོངས་པར་འགྱུར་རོ།

འདོད་པའི་ལྟ་རྣམས་ལ་འང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྦྱོར་ཏེ། (ལྟར་བཞིན་དུ་
བསྐྱགས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ། ཤི་ནས་)བསམ་གཏན་དང་པོར་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ལ། (དེས་འདོད་
པའི་བརྒྱུད་ཞིག་པ་ཡིན་ནོ།) བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱང་(ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་འདེམ་ཅིག་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་
པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སྦྱོར་ཏེ་ཀྱི་མ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྦྱོར་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་གཉིས་བསྐྱགས་
པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཐོས་ཏེ་དེ་ལ་ཞུགས་པས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཤི་ནས་གཉིས་པར་སྦྱོར། ་མེས་འཛིག་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཞིག་པ་
ཡིན་ནོ། ་རྒྱུས་འཛིག་ན་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་སྦྱོར་ནས་གསུམ་པར་སྦྱོར། ་དེ་ཙམ་སོགས་འགྲེལ། ་རྒྱུང་གིས་འཛིག་ན་གསུམ་པ་ལ་
བཞེ་བ་སྦྱོར་ནས་བཞེ་བར་སྦྱོར།) བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་(ལྟར་བཞིན་)ཐོབ་ནས་གཉིས་པ་ཡན་
ཆད་དུ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི་(མེས་འཛིག་པའི་ཆོ་དེ་ཙམ་གྱིས་)སེམས་ཅན་འཛིག་པ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་བར་བསྐལ་
བརྒྱུད་ཀྱི་ཐོགས་སོ། ་(སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་འདོད་པའི་ལྟ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་
གཉིས་པའང་ཐོབ་ནས་འདོད་པ་ནས་ཤི་ནས་ཐམས་ཅད་འོད་གསལ་དུ་སྦྱོར་བར་བཤད་དོ། ་³⁰⁴) དེའི་རྗེས་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་
བ་ལྟར་(སྟོང་འཕེན་པའི་ལས་ཟད་ནས་)སྟོང་འཛིག་པ་ལ་འང་བར་བསྐལ་གཅིག་གོ། (གདགས་པ་ལས། དུས་མཐའི་
ཆོན་འཛོལ་པའི་འཛིག་རྟེན་འདིར། སྦྱིན་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུང་ཟད་གཏོང་མི་བྱེད། ་ཉི་མ་གཅིག་ཤིང་ཆ་དང་གལ་བ་དང་། ་སྦྱོར་དང་ས་
བོན་ཤིང་མ་ཟད་པར་བྱེད། ་ཉི་མ་གཉིས་པས་སྟེང་ཀ་རྒྱུང་དུའི་ཆོགས། ་དེ་བཞིན་རྒྱུང་རྒྱུང་དུ་སྦྱོར་བར་འགྱུར། ་སྟེང་ཀ་ཆོན་

པོའི་ཚོགས་དང་ཁྱེད་ཆེན་དང་། །ཆུ་རྒྱམས་ཉི་མ་གསུམ་པས་མེད་པར་བྱེད། །མི་མ་ཡིན་གནས་འཛོལ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ། །མ་དྲོས་ཞེས་བྱ་གིན་དུ་
ཡིད་འོང་ཞིང་། །གཙང་མའི་ཆུ་ཡིས་གིན་དུ་གང་བ་ན། །ཉི་མ་བཞི་པ་ཡིས་ནི་རྒྱམ་པར་འགྱུར། །རིན་ཆེན་མང་བས་གང་ཞིང་རབ་
འཛིགས་ལ། །སེམས་ཅན་ཚོགས་ཆེན་དག་གིས་གནས་གྱུར་པ། །རྒྱ་མཚོ་དག་ནི་ཉི་མ་ལྟ་རྒྱམས་ཀྱིས། །ཡོངས་སུ་གདུང་བས་མ་ལུས་
རྒྱམ་པར་འགྱུར། །ས་དང་གངས་དང་དེ་བཞིན་རི་རབ་དང་། །གསེར་གྱི་རི་དབང་དེ་བཞིན་བདུན་པོ་རྒྱམས། །ཉི་མ་དྲུག་པ་དག་གིས་
རབ་གདུངས་པས། །ཀླན་ནས་དུད་པ་གིན་དུ་འཕོན་³⁰⁷པར་བྱེད། །གང་ཆེ་ཉི་མ་བདུན་པ་གཤར་གྱུར་ཅིང་། །འདྲིར་ནི་འོད་ཟེར་བྱ་བ་
རབ་གཏོང་བ། །དེའི་ཆོན་ས་དང་རི་རྒྱམས་ཀྱང་། །གིན་ཏུ་རབ་ཏུ་འབར་བར་འགྱུར་ཞེའོ། །འོད་ཟེར་བྱ་བ་རབ་འཛོམས་ལྟར་པ་ཡི། །ཉི་
མ་དེ་བདུན་རྒྱམ་པར་རྒྱ་ཞེའོ། །ས་འདི་དང་ནི་དེ་བཞིན་གསེར་གྱི་གཞི། །སེམས་ཅན་དཔུན་བརྒྱད་རི་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དང་། །འདོད་
ལྟ་རྒྱམས་ཀྱི་ནི་ཁང་པ་དང་། །འདོད་པ་ཀྱུན་གྱི་གནས་སུ་སོང་ནས་གྱུར། །འདོད་པའི་ལྟ་མང་གིན་དུ་ཡིད་འོང་བྲལ། །ཆོངས་པའི་
གནས་རྒྱམས་གིན་དུ་སླེག་པར་བྱེད། །རི་རྒྱུད་སྒྲིམ་བཞིན་མ་ལུས་ཀྱང་བསླེགས་ནས། །དུས་མཐའི་ཉི་མ་གཟི་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་ལྟར་བ། །དེ་
དག་ཉིད་ཀྱང་དབང་ནི་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །མི་རྟག་པས་ནི་བཅོམ་ནས་ཞིག་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་ལྟོན་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་དང་ས། །དེ་
བཞིན་མཐོ་རིས་ཟད་འགྱུར་གཤེས་ནས་ནི། །སྒྲེ་བོ་དམ་པ་དག་གིས་བསྟེན་པའི་བྱིར། །འཕགས་པའི་གནས་ལ་རྟག་ཏུ་སློ་ཞོག་
ཅིག་³⁰⁸ ཅེས་བཤད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་འཛིག་པའི་མེ་ཡངས་དེ་བས་བསྟུས་སོ། །ལས་ཐ་དད་ལས་གྲུབ་པས་འདོད་མེས་
གནོད་མི་རྒྱས་པས་སོ། །རྒྱུ་འཛིག་པ་ནི། །སྟོད་སྟོང་པར་ལྟན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་རང་གི་ས་པའི་ཆུ་ཁོ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་དུ་
འཛིག་སྟེ་ལན་ཆ་ཆུར་བསྐྱར་བ་ལྟར་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །འདོད་པའི་ཆུ་ལ་དང་པོའི་ཆུ་དང་། །དེ་ལ་གཉིས་པའི་ཆུ་འབྲེལ་ཏེ་དེའི་ཆུ་ནི་སྟོད་
དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འགག་གོ། །རྒྱུད་གིས་འཛིག་པ་ནི་ལྟན་ཅིག་སྒྲེ་³⁰⁹པའི་རྒྱམ་པར་འཕོར་རྒྱུར་རང་གིས་ས་པས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་
སྟོད་ཀྱི་བར་དུ་འཕོར་ཏེ་འབྲེལ་ཆུ་ལ་ནི་སྒྲེ་མ་བཞིན་ནོ།།

འཆགས་པ་ནི་མེས་ཞིག་ནས་སྟོངས་པའི་རྗེས་ལ་དང་པོ་ཁོ་ནར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འོག་
གཞིའི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་འཆགས་པ་ནས་བརྩམས་ནས་ནི་དཔུལ་བ་མནར་མེད་པར་སེམས་ཅན་གཅིག་
སྤྱིད་པའི་བར་དུ་འོ་སྟེ་སྟོད་འཆགས་པ་ལ་བར་བསྐྱལ་གཅིག་དང་། །སེམས་ཅན་འཆགས་པ་ལ་བར་བསྐྱལ་
བརྩུ་དགུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཐོགས་སོ། །དེ་ལ་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འཆགས་པའི་ཆུ་ལ་ཕལ་ཆེར་ནི་བཤད་ཟིན་མོད་ཀྱི་
འོན་ཀྱང་འབྲེལ་བ་³¹⁰དང་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་ཀྱི་རྟེན་གྱི་³¹¹ལུགས་ཀྱིས་ན་ཐ་མར་འཛིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
དང་པོར་འཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་(མེས་ཞིག་ན།)དང་པོར་ཆོངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་འབྱུང་ངོ། །དེའི་
འོག་ཏུ་གཞན་འབྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་ནས་རིམ་པ་ལྟར་འཐབ་བྲལ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་
བར་དུ་(ས་དང་མ་འབྲེལ་བ་རྒྱམས།)འབྱུང་ངོ། །འཐབ་བྲལ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་བྱུང་བ་དེའི་འོག་ཏུ་ནི་(འོག་
གཞི།)རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་འབྱུང་བས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འཐབ་བྲལ་གྱི་བར་
ནི་སྤྱིད་བཞི་པ་རྒྱམས་མ་ཆགས་ཀྱི་གོང་དུ་ཡས་རིམ་གྱིས་འཆགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤར་སྟོན་པའི་བྱུང་བར་

ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་ཞིག་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། རྒྱུ་གིས་ཞིག་ན་(དང་པོར།)གསུམ་པའི་
སྟོང་འཆགས་པ་འང་ཡིན་ནོ། །བརྩུང་གི་སེམས་ཅན་ནི་(སེམས་ཞིག་རྗེས་ཡིན་ན།)དང་པོར་ཁོ་ནར་འོད་གསལ་
བའི་ལྷ་ནས་ཆོད་དང་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཟད་ནས་གི་འཕོས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཞལ་ཡས་ཁང་
སྟོང་པར་(དང་པོར།)སྒྲེའོ། །དེ་གཅིག་ཤུར་གྱུར་པས་སྒྲེ་སྟེ་བདག་དང་སྐལ་པ་མཉམ་པ་གཞན་དག་གྱུར་
འདིར་སྒྲེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་འདེབས་སོ། །དེའི་སྟོན་ལམ་ལས་སྒྲེས་པ་མ་ཡིན་ཡང་སྟེས་དབང་
གིས་(བྱ་རྒྱུ་དང་ཉ་ལའི་རྩལ་དུ།)བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྷ་ཆོད་དང་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཟད་པ་གི་ནས་
དེར་སྒྲེའོ། །དེའི་བྱིར་དང་པོར་སྒྲེས་པ་ནི་ལུས་ཆེ་བ་དང་འབྲིན་པ་པོར་སེམས་པའི་བྱིར་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་མེས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

མུ་སྟེགས་པ་དག་གིས་ནི་གསེར་གྱི་པདྨའི་སྟེང་པོ་ལས་སྒྲེས་པའི་བྱིར་གསེར་གྱི་སྟེང་པོ་ཅན་དང་
པད་མོའི་སྒྲེས་གནས་པ་ཞེས་གྱུར་བསྒྲགས་སོ།། (འཕགས་པ་འོག་སར་མི་སྒྲེ་བས་དེ་ནི། སོ་སྒྲེར་དེས་སོ། །)ཕྱིས་སྒྲེས་
པ་དེ་དག་ནི་ལུས་རྩལ་བ་དང་དེའི་འདོད་པ་ལས་སྒྲེས་པར་སེམས་པའི་བྱིར་འཁོར་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
རིམ་གྱིས་ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དང་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་རིམ་
གྱིས་འཆགས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་ལ་རིམ་པ་ལྷར་བྱང་དང་རྩལ་དང་ཤར་དང་ལྷའི་གླིང་གི་མི་རྣམས་སྒྲེ་ལ། དེ་
ནས་གླིང་གསུམ་དུ་མི་དགེ་བ་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེར་སྒྱུད་པས་རིམ་པ་ལྷར་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོ་དང་
དཔལ་བ་རྣམས་སུ་སྒྲེ་སྟེ་དཔལ་བ་མནར་མེད་པར་སེམས་ཅན་གསར་དུ་སྒྲེས་པ་དེའི་ཆོད་འཆགས་པ་རྫོགས་
(ཤིང་གནས་)པ་(འགོ་བརྩམ་པ་)ཡིན་ནོ།། (དེ་ལ་བར་བསྐལ་བ་བརྩུ་དགྲེའོ།) བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནས་
འཆགས་ན་འང་(དགེ་རྒྱས་དང་བཞི་པ་ནས་འོག་མ་རྣམས་སུ་སྒྲེ་བ་སོགས།)རྩལ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གནས་པའི་བསྐལ་པ་
ལ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆོད་བག་ཏུ་མེད་
པ་ནས་རིམ་གྱིས་མར་འགྲིབས་ཏེ་བརྒྱུད་ཁྲི་པར་གྱུར་པའི་བར་ནི་འཆགས་པར་གཏོགས་ལ། གང་གི་ཆོད་
བརྒྱུད་ཁྲི་པ་འགྲིབ་སྟེ་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་མིའི་ཆོད་ཆོད་ལོ་བརྩུ་པར་གྱུར་པའི་བར་ནི་(བར་གྱི་)བསྐལ་པ་
དང་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡང་ཡར་(བརྒྱུད་ཁྲི་པར་)སྒྲེ་བ་དང་མར་(བརྩུ་པའི་བར་དུ་)འབྲི་བའི་བསྐལ་པ་གཞན་
ནི་(ཡར་འཕེལ་མར་འགྲིབ་རྒྱུད་རེར་བཀྲངས་པས།)བཙོ་བརྒྱུད་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཡར་འཕེལ་བ་དང་མར་འགྲིབ་
པ་གཉིས་གཉིས་རེ་རེར་བཀྲང་³⁰པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཆོད་ལོ་བརྩུ་པ་ནས་ཡར་སྒྲེ་བ་ནི་བར་གྱི་
བསྐལ་པ་(ཉི་ཤུ་བ་)གཅིག་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྷར་ན་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུའོ།།

ཡར་རི་སྒྲིང་དུ་སྒྲེ་ཞེས། བར་གྱི་བསྐལ་པ་དེ་དག་ཆ་ནི་བརྒྱུད་ཁྲིའི་བར་དུ་ཡར་སྒྲེའི་དེ་ལས་
མཐོ་བར་ཡང་ནི་མི་སྒྲེའོ། །བར་གྱི་བསྐལ་པ་དང་པོ་མར་འགྲིབ་པ་(རྒྱུད་པ་གཅིག་)དང་། ཐ་མ་ཡར་འཕེལ་

བ་(རྒྱུ་པ་)གཅིག་དང་། དེ་དག་གི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་བཙུག་གིས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིལ་བ་གཉིས་གཉིས་བསྐྱལ་བ་ནི་དུས་མཉམ་སྟེ། དང་པོ་དང་ཐ་མ་ནི། (དལ་གྱིས་འགྲོ་བས།) འགྲིལ་བ་དང་འཕེལ་བ་བྱལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་ནི་མུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཡར་སྟེལ་བ་དང་མར་འབྲི་བའི་མཐའི་བར་བསྐྱལ་གཉིས་དང་བཙུག་གི་ཟུང་དག་མཉམ་ཞེ་ན། མཁྱེས་པ་དང་བྱལ་བར་འགྲོ་བའི་ཁྱད་བར་ཏེ། མཐའི་བསྐྱལ་བ་གཉིས་ནི་དལ་གྱིས་འགྲོ་ལ། བར་མ་བཙུག་ནི་མཁྱེས་པར་འགྲོ་བས་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་མོ་³⁹ ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་མཁྱེས་པ་བྱལ་ནི་ཆོས་ཉིད་གྱི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་མར་འབྲི་བ་ཉི་ཤུ་དང་ཡར་སྟེལ་བ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བཞི་བཅུ་ལ་བར་བསྐྱལ་དུ་བྱས་ནས་ཡ་ཐོག་དང་མ་ཐོག་གཉིས་ལའང་ཟུང་རེ་ཡོད་པར་⁴⁰ བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འཛིན་ཏེན་སྟར་ཆགས་པ་འདི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །འཆགས་པ་དང་འཛིན་པ་དང་ཞིག་ནས་འདུག་པ་སྟོངས་པའི་བསྐྱལ་བ་དག་ནི་གནས་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ན་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་དེ་དག་བཙུག་ཅུ་ལ་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དོ། །(བསྐྱལ་བ་ནི་སྤང་པོ་ལྟས་བསྟན་སོ།)

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ནི་བསྐྱལ་ཆེན་དུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་ནས་གཉིས་སུ་བགྱངས་པའི་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་ལ་ཞེས་པའི་ལ་ནི་སྟོ་སྟོ་ལས་དུ་ལ་སོགས་པ་ལ་དང་མཐུན་⁴¹ ཞེས་འབྱུང་བས་དུ་དང་འབྲུག་པ་མཐུན་པས་དུར་བྱས་ཏེ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་རྫོགས་པ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་དོ། །དེ་ཡང་བཙུག་ཁྱིམ་ནས་མར་འགྲིལ་པའི་ཆེ་ཆད་ལོ་བརྒྱ་པའི་བར་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་དག་འབྱུང་གི་བཙུག་ཁྱིམ་ཡན་ཆད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཆགས་པ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡར་འཕེལ་བ་དང་བརྒྱལ་མར་འགྲིལ་པའི་དུས་སུ་ནི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་བུ་ལྟར་འཁོར་བ་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིད་སྟོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆེ་དང་དུས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟ་བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྟིགས་མ་(སོག་རྒྱད་པ་ཆེའི་སྟིགས་མ། ལོངས་སྟོད་རྒྱད་པ་དུས་ཀྱི་སྟིགས་མ་སྟེ་འབས་བྱ་རྣམས་རོ་དང་རྟུས་པ་དང་མཐུ་རྒྱུ་བར་འབྱུང་བས་སོ། །ཁྱིམ་པའི་དགོ་ཕྱོགས་རྒྱད་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྟིགས་མ། རབ་བྱུང་གི་དགོ་ཕྱོགས་རྒྱད་པ་ལྟ་བའི་སྟིགས་མ། ལུས་རྒྱད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་སྟིགས་མའོ། །དེ་དག་སྟིགས་མ་ཡིན་ཏེ། བོངས་ཆོད་དང་གཟུགས་དང་ནད་མེད་པ་དང་སྟོབས་དང་སྟོད་དང་བློ་དང་བློ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་བརྟན་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་སྟིགས་སུ་གྱུར་པས་སྟིགས་མའོ།) ལྟ་བུ་ཏུ་ལྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་ལ་ནི་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མེད་དོ། །(བྱུང་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། བསྐྱལ་བ་འགའ་ཞིག་ནི་བར་བསྐྱལ་བ་བཙུག་ཅུར་ངེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ལམ་དང་དགོ་པའི་ཙ་བའི་དབང་གིས་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བསྐྱལ་བ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེའི་དུས་འགྲིལ་པའི་བར་གྱི་བསྐྱལ་

པའི་ཚད་ནི་བསྐྱལ་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་³⁹⁶ཞེས་བཤད་དོ།) གཤམ་ཏེ་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་པར་ལམ་
བསྐྱེད་དགོས་ན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འཐད་ལ། གསུམ་ཡིན་ན་གྲངས་མེད་པར་མི་འཐད་དོ་
ཞེ་ན། ཡེ་གྲངས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གྲངས་གྱི་གནས་གཞན་དྲུག་ཅུར་ཕྱིན་པ་ན་གྲངས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་
མིང་ཅན་གྱི་གནས་གཞན་ཡོད་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གྲངས་གྱི་གནས་གཞན་དྲུག་ཅུར་ལུང་སེལ་བྱ་ལས་འབྱུང་བ་སྟོམ་དུ་བསྐྱས་པ་ནི། གཅིག་བརྩ་
བརྒྱ་སྟོང་གི་འབྲུམ་དང་། སྐལ་ཤེ་བ་དུང་ལྷུར་རྣམས། རྒྱུང་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཐེར་འབྲུམ་ཁྲག་
ཁྲིག་རབ་བཀྲམ་དང་། གཏམས་དྲིགས་མི་འབྲུགས་ཁྱད་ཕྱིན་དང་། ལང་སྟེང་དེད་འདྲེན་མཐའ་སྒྲང་
དང་། རྒྱ་རིག་འོད་མཛེས་དབང་པོ་དང་། ལེགས་ཕྱིན་རྟོགས་འགོ་བྱེད་རྒྱལ་དང་། རྒྱ་རྟགས་སྟོབས་
འཁོར་བརྟེན་ཤེས་དང་། རྣམ་བྱུང་དང་ནི་སྟོབས་མིག་རྣམས། ཆེན་པོ་དང་ནི་བཅས་པ་སྟེ། གྲངས་མེད་པ་
ནི་ཐ་མ་ཡིན། ལར་ནས་བརྒྱད་ནི་མ་རྟེན་པས། རྒྱུང་ལུང་མན་ཆད་དག་ཏུ་ནི། གང་ཡང་རུང་བ་བརྒྱད་
བསྐྱར་རྟོ་³⁹⁷ ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། བྱང་ས་ལས་ནི། བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་པ་ནི་གཉིས་སུ་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཉིན་མཚན་དང་ཁྲི་བ་དང་ཁྲི་བ་ཕྱེད་དུ་བགྲང་བའི་རྒྱལ་
གྱིས་དབག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་གྲངས་མེད་པ་³⁹⁸ ཞེས་བྱའོ། བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་བགྲང་བའི་རྒྱལ་
གྱིས་བགྲང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་གྲངས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གྲངས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་
བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་པ་སྐྱེ་མ་གྲོས་གྱིས་ནི་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ། བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་པ་ཕྱི་མ་གྲོས་གྱིས་ནི་གསུམ་ཁོ་ནས་འཐོབ་ཀྱི་ལྷག་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་
ཞེས་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ལའང་ཉིན་མཚན་ལ་སོགས་པས་བགྲང་བར་མི་རྣམས་པས་གྲངས་མེད་ཅེས་
བྱ་ལ། བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གཅིག་ནས་བགྲངས་པ་གྲངས་གྱི་གནས་གཞན་དྲུག་ཅུར་ཕྱིན་པ་ལའང་གྲངས་
མེད་³⁹⁹ ཅེས་བཤད་དོ། དེས་ན་མདོ་དག་ལས་གྲངས་མེད་མང་པོས་བྱང་རྒྱུ་འཐོབ་པར་གསུངས་པ་ནི་
གྲངས་མེད་སྐྱེ་མའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་འཐོབ་པར་གསུངས་
པ་ནི་གྲངས་མེད་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་པར་བཞེད་དོ།

དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལྟར་ན་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ལམ་མན་ཆད་དུ་འདའ་བར་འདོད་ལ།
བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པར། གྲངས་མེད་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་ལམ་བསྐྱབ་དགོས་
པར་⁴⁰⁰བཤད་མོད་ཀྱི། བྱང་ས་ལས་ནི་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འཐོབ་པ་མན་ཆོད་དང་། དེ་ནས་ས་
བདུན་པའི་བར་དང་། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་འཐོབ་ཀྱི་བར་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་གྲངས་མེད་དང་པོ་དང་། གཉིས་
པ་དང་གསུམ་པས་འཐོབ་པར་⁴⁰¹བཤད་དོ། །(ཡང་དཀར་ལས། མཐེ་བོང་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་མ་ལ་

དཀའ་བ་ཆེ་ལོ་བཅུ་པ་ལ་འབྱུང་བ་དང་།^{༡༩༩} མདོ་གཞན་ལ་ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་ཀྱི་དུས་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་འབྱུང་བ་ཡང་བཤད་དོ།།
གྲངས་མེད་གང་ལ་སངས་རྒྱུས་གང་བསྟེན་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།། (སངས་རྒྱུས་མི་བཞུགས་པའི་ཞིང་དུ་འབྱུང་
བའི་)རང་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ནི་བསྐྱལ་པ་ཡར་འཕེལ་བ་དང་། མར་འགྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་
ཡང་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་ཆོགས་ན་སྟོད་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་ཆོགས་ན་སྟོད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་
རང་རྒྱལ་ལོ།། ཁ་ཅིག་ན་རེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། དེ་དག་ལས་བསེ་རུ་
ལྟ་བུ་ནི་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་བཞེན་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་དགོ་བ་བཅུ་ལ་གོམས་པའི་རྒྱུས་འཕྲོ་བ་
ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་མེད་པར་རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར་རང་སངས་རྒྱུས་ཞེས་
བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་དང་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཛད་པའི་སྟོན་པ་
སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ།། ཆོགས་ན་སྟོད་པ་ནི་བསྐྱལ་པ་འདི་སྤྱི་དུ་ཅིག་ན་ཞེས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་འབྱུང་བ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལོ་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མི་འཆི་
བ་ནི་སྐྱབ་སྟེ་དེ་ཡན་ཆད་ཆེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།། (སྟོབས་ཀྱི་
འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་ནི་འབྱུང་སྟེ་ཀ་ནི་ཀ་ལ་སོགས་པའོ།།) དེ་མན་ཆད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་མི་ཆུད་པའི་
ཕྱིར་རོ།། ཅིའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་ཞེས་བྱ་ཞེན། དེ་དག་ལ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དག་ཡོད་ལ་དེས་
རྒྱལ་སྤྱི་ལ་མངའ་བསྐྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་དེ་ཡང་གསེར་དང་དཔལ་དང་ཟངས་དང་
ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་བཞི་ཡིན་ནོ།། (འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་དེ་དག་གྲང་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་ངེས་སོ།།) དེ་
རྣམས་ཀྱང་རྩོམ་པ་འཕངས་པའི་མདོ་ལས། རིམ་པ་ལྟར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་རྒྱུད་གྲགས་བཞི་པ་དང་གསུམ་པ་དང་གཉིས་
པ་དང་གཅིག་པ་ཅན་དུ་གསུངས་སོ།།^{༡༩༩} དེ་དག་གྲང་འཛམ་བུའི་གླིང་གཅིག་དང་སྟོད་དང་ཤར་གྱི་གླིང་
གཉིས་དང་བྱང་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་བཞི་ཆར་ལ་མས་རིམ་བཞིན་དུ་མངའ་བསྐྱུར་རོ་ཞེས་གདགས་
པ་ལས་བཤད་དོ།།^{༢༠༠} མདོ་ལས་ནི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གསུངས་སོ།།^{༢༠༡} འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་
བ་དེ་དག་གླིང་བཞི་གཅིག་ཏུ་(གང་གིས་དབང་བྱེད་པའི་གླིང་དུ)དུས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་
ནི་མིན་ཏེ། འགན་རྒྱ་མེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་སངས་རྒྱུས་གཉིས་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་
གཅིག་ཏུ་དུས་གཅིག་ལ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ།།

འདི་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་བ་དག་ནི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱུས་གཅིག་ལས་མི་
འབྱུང་སྟེ། གང་དག་སངས་རྒྱུས་གཅིག་གིས་འདུལ་བར་མི་རྣམས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་གྱིས་
གྲང་འདུལ་བར་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱུས་རྣམས་མཁྱེན་པ་དང་བྱུགས་རྗེ་དང་མཐུ་ཐོགས་པ་དང་
བཅས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། ཁམས་མང་པོ་པའི་མདོ་ལས་གྲང་། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུམ་

དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དེ་དག་ལ་ཡོ་བྱད་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་གཞན་དུག་
ཀྱང་ཡོད་དེ། སྤང་པོ་དང་། ཏྲ་དང་། རོར་ལུ་དང་། ལུང་མེད་དང་། ཁྱིམ་བདག་དང་། རློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་
རྒྱལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་དང་། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་མདོ་ལས། རལ་གྱི་དང་། དགས་པ་དང་། མལ་ཆ་
དང་། ཚལ་དང་། ཁྱིམ་དང་། གོས་དང་། ལྷ་མ་ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་ཡང་འབྱུང་བར་³³⁷གསུངས་ལ།
ལུས་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྐྱེས་ལུ་ཆེན་པོའི་(མདོད་སྤྱད་གཞུག་ཏིར་མ་གཏོགས་པ་)མཆོན་སུམ་ཅུ་ཡང་ཡོད་དེ། འོན་
ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་ལས། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་ལ། །འདི་དག་ཡོད་པར་འདོད་མོང་
ཀྱི། །དག་དང་མཛོས་དང་གསལ་བ་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆར་མི་ཡོད།³³⁸ །ཅིས་དང་། ཉི་མ་རྣམས་
ཀྱིས་འོད་ཁྱེད་པ། །མི་ཁྱེད་རྣམས་དང་བག་འདྲ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་དང་ནི། །འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་རྣམས་བག་ཅམ་འདྲ།³³⁹ །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱུང་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ནི་
ཤིན་རྒྱུ་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་གསལ་ལ་རྫོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ལ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བའི་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་འགྲིབ་པའི་རྒྱུ་ནི་འཛིག་རྟེན་འདི་འཆགས་ནས་རིང་པོ་མ་འོན་པ་
ན་ཤིང་རྟེན་སྟོན་ཤིང་ཅམ་ཀྱི་ཆར་བབ་པས་ས་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱས་གང་བར་གྱུར་པ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱས་ཤིང་།

འབྲས་པར་བྱས་པས་སའི་སྟེང་དུ་སའི་རོམ་བཅུད་ཁ་དོག་མར་གསར་འདྲ་བ་རོསྒྲུང་ཅི་མ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་
བུ་དྲི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཆགས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཚེ་དང་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཟད་པ་
དག་འོད་གསལ་གྱི་ལྷའི་རིས་ནས་ཤི་འཕྲོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏེ་དེ་དག་ལ་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་པ་
ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཚེ་ནི་ཉི་ཟླ་དང་རྒྱ་སྐར་དང་དུས་ཚིགས་དང་ལོ་ཟླ་དང་ཉིན་མཚན་དང་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་
ཡུད་ཅམ་དང་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་གྱི་དབང་པོ་ཐ་དད་དང་བཤང་གཅི་དང་ཁང་བྱིས་དང་མིང་དང་རིགས་
དང་མདོག་དབྱིབས་ཐ་དད་ཀྱང་མེད་དེ་གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ཅི་བསྐྱེད་པ་
དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྐར་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་བསྐྱེད་པ་
པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྷ་བཞིན་དུ་རྒྱས་ཏེ་སྐྱེས་པ་དབང་པོ་ཚང་བ་མཛེས་པ་ཁ་དོག་
བཟང་བ་ལུས་ལ་འོད་ཡོད་པ་རྒྱ་འཕུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་དགའ་བ་ཟས་སུ་ཟ་
བ་ཚེ་དཔག་དུ་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་རོམ་བསྐྱེད་ཞིང་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་གིས་སའི་རོ་
འཕྲུབ་མོས་སྤངས་ཏེ་བསྐྱེད་པ་ཤིང་ཐོས་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མཐོང་ནས་ཐོས་ཏེ་ཁམ་གྱི་ཟས་
དེ་དག་ཐོས་པས་ལུས་ལྟེ་ཞིང་རྩལ་ལ་འོད་ཀྱང་འགགས་ཏེ་ཕུན་པར་གྱུར་པ་ན་ཚོས་ཉིད་གྱིས་ཉི་ཟླ་དང་རྒྱ་
སྐར་དང་དུས་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་བྱུང་སྟེ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བས་སྤྱིང་བཞིན་སྤང་བའི་བྱ་བ་བྱས་སོ།། (དེའི་ཚེ་ཤར་
ཕྱགས་ནས་ཉི་མ་ཤར་བ་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་འདི་སྐད་དུ་ལྷའི་འོད་དེ་ཉིད་འདི་རེ་ཞེས་པས་ཉིན་མོ་བྱུང་ངོ། །དེ་ལྟར་པ་ན་ལྷའི་འོད་དེ་
དམར་པོར་གྱུར་པ་འདི་རེ་ཞེས་པ་ལ་མཚན་མོ་བྱུང་ངོ། །དེ་ནས་ཟླ་བ་ཤར་བ་མཐོང་སྟེ་ཕུན་པ་བཟུང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས་ཟླ་བ་ཞེས་
ཆགས་སོ། །ཡང་ཉི་མ་ཤར་བ་ན་ལྷའི་འོད་དེ་ཉིད་འཁོར་བ་འདི་རེ་ཞེས་བཞོད་པས་ཉི་མ་ཞེས་ཆགས་སོ།) དེ་ནས་གང་ཁ་ཟས་
མར་དུ་ཟ་བ་དེ་ནི་ཁ་དོག་ངན་ཞིང་ལུས་ལྟེ་ལ་གང་ཉུང་དུ་ཟ་ན་དེ་ནི་ཁ་དོག་བཟང་བས་ཁ་དོག་སྒྲ་ཚོགས་
ཀྱང་བྱུང་ཞིང་ཁ་དོག་བཟང་བའི་རྒྱལ་ཅན་དག་གིས་ངན་པ་རྣམས་ལ་བརྟན་པ་དང་མི་དགེ་བ་སྤྱད་པས་
སའི་རོ་དེ་ལྟར་པར་གྱུར་³⁹ཏོ། །དེ་ནས་སའི་རོམ་བཅུད་ཟད་ནས་ཕྱ་ངན་བྱས་པ་དང་སའི་ཞག་དྲི་རོ་སྒྲ་
མ་དང་འདྲ་བ་ཁ་དོག་དོང་ཀའི་མེ་ཏོག་ལྷ་བུ་བྱུང་བ་ཐོས་པས་དེ་ཡང་སྒྲ་མ་ལྷར་ལུབ་པོ། །དེ་ཟད་པ་ན་ལྷ་
གྱའི་ཚལ་དྲི་རོ་སྒྲ་དང་འདྲ་བ་ཁ་དོག་ཀ་དམ་ཡུ་ཀའི་མེ་ཏོག་ལྷ་བུ་ཞིག་བྱུང་བ་ཐོས་སོ། །སའི་བཅུད་དང་
ཞག་དང་ལྷ་གྱའི་ཚལ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྷར་སོར་བཅུ་དྲུག་དང་བཅུ་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཡིན་པར་གཞན་
དག་འཆད་དོ། །སྒྲ་མ་ལྷར་དེ་ཡང་ཟད་པ་ན་མ་ཚོས་མ་བཟང་བའི་འབྲས་ས་ལུ་སོར་བཞི་ཅམ་པ་ནང་བརྒྱས་
ན་ལྟར་སྐྱེ་ལྟར་བརྒྱས་ན་ནད་སྐྱེ་བ་ལུབ་ལྷན་མེད་པ་བྱུང་བ་ཐོས་སོ། །དེ་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་ཆེས་རགས་ཤིང་
རྩལ་བ་ཡིན་པས་མི་གཙང་བ་འབྱུང་བའི་ལམ་སོ་མོའི་དབང་པོ་དང་དབྱིབས་ཐ་དད་པ་དག་ཀྱང་བྱུང་བར་

གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེ་དག་ཡན་ཚུན་དུ་བལྟས་པ་ན་སྡོན་གོམས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
འདོད་ཆགས་སྒྲིམ་ཏེ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ན་གཞན་དག་གིས་(སྒྲན་པ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་སེམས་ཅན་སྟན་འཕྱིན་པ་
ཞེས་བརྗོད་ཅིང་།)སྤྲུལ་ལ་སོགས་པ་གཏོར་ཞིང་སྤྲད་པས་དེའི་ཆེད་དུ་ཁང་(བྱ་བ་མིན་པ་དེ་བྱ་བའི་བྱིར།)ཁྱིམ་དག་
བྱས་སོ།། (དེ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་དང་པོ།) མ་སྒྲིམ་མ་བཏབ་པའི་འབྲས་ས་ལུ་དེ་དག་གྲང་ནམ་འདོད་པ་ན་ལེན་པ་ན་
ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་(ནང་པར་ཟ་རྒྱ་རྩལ་མོ་བསྐྱངས་ནས་གཞན་ཡང་དེ་ལ་འགན་ནས།)གསོག་འཛོག་བྱས་པ་ན་ལུ་
ཤུན་གྲང་བྱང་ལ་དེ་བརྒྱས་པའི་ཤུལ་དུ་ཡང་མི་སྒྲིམ་པས་དེ་ནས་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་མ་མཐུན་པར་སོ་སོར་
ཡོངས་སུ་འཛོན་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་བགོས་ཏེ་གནས་པ་ནི་ཡན་ཚུན་(དུ་ལན་གསུམ་དུ་)རྒྱ་འཕྲོག་
ཏུ་གྱུར་པ་ན་(དེ་ལ་བརྟན་པར་གྱུར་ཏེ་ཆར་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཆོགས་ནས་བཅོས་གིང་།)དེ་དག་གི་ཕྱིར་སྒྲིམ་པོ་རང་བཞིན་
བཟང་པོ་ཞིག་ཞིང་དཔོན་དུ་བསྟོན་གིང་བསྐྱོས་ནས་ལོ་ཐོག་གི་དུག་ཆ་སྟེར་བ་བྱས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་མང་
པོས་བཀུར་བཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཀླན་སྟོན་དང་གེས་རབ་ཀྱི་ཚུལ་ཀླན་ཏུ་སྟོན་
པས་འཁོར་མགྲུབ་བྱེད་པས་རྒྱལ་པོ་དང་། ཞིང་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་ཅིང་པོངས་པ་ལས་སྟོབ་པས་ན་
རྒྱལ་ཤིགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དེ་ཡིན་ལ། (དེ་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།) དེའི་ཁྱིམ་
ལ་འང་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་བྱའོ། །དེའི་ཆོག་དག་འདོད་པ་རྒྱང་ཞིང་ཁྱིམ་ལས་ཡིད་བྱིར་བྱོགས་ཏེ་དགོན་པ་
དང་ནགས་སུ་གནས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་བྲམ་ཟེ་དང་། རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པ་ལ་རྗེ་འཁོར་ཤིགས་དང་། བྱེད་
པ་ལ་དམངས་ཤིགས་དང་གདོལ་པའི་ཤིགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དུ་གྱུར་ཏེ་ཤིགས་ཐ་དད་གྲང་བྱང་རོ།།

མང་པོས་བཀུར་བའི་བྱ་འོད་མཛེས་དང་། དེའི་བྱ་དག་བ་དང་། དེའི་བྱ་དག་མཆོག་དང་། དེའི་
བྱ་གསོ་སྦྱང་འཕགས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ནི་བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ང་
ལས་ཀྱང་མཛེས་པ་དང་ཉེ་མཛེས་དང་མཛེས་ཅན་དང་མཛེས་ལྡན་རྣམས་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ལྟ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ལས་རྒྱལ་པོའི་བརྒྱད་པ་རི་ལྟར་བྱང་བའི་ཚུལ་ནི་གདགས་པ་³³⁹དང་། ལུང་གཞི་
དང་།³⁴⁰ མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་³⁴¹དག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱའོ།། (དེའི་བྱ་འོད་མཛེས་ཏེ། དེའི་ཆོ་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་མིང་ཆ་སྟོན་ཅེས་བྱའོ། །དེའི་བྱ་དག་བ་སྟེ། དེའི་ཆོ་སེམས་ཀྱི་མིང་ཏེ་ལ་སྒྲིམ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་བྱ་དག་མཆོག་སྟེ། དེའི་མི་རྣམས་ཀྱི་
མིང་སྒྲིན་མགིན་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་བྱ་གསོ་སྦྱང་འཕགས་ཏེ། དེའི་ཆོ་སེམས་ཀྱི་མིང་ཏེ་ལ་འཛོལ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་བསྐྱལ་པ་དང་
པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །གསོ་སྦྱང་འཕགས་ཀྱི་སྒྲི་པོ་ལས་སྒྲིམ་པ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ཀྱང་སྟེ་སྒྲིང་བཞི་དང་། སུམ་
ཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱི་བྱེད་ལ་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་མི་རྣམས་ཀྱི་མིང་སྟོན་པ་ཅན་དང་། སེམས་པ་ཅན་དང་། ཉེར་རྟོགས་པ་ཅན་དང་། ཤེད་
ལས་སྒྲིམ་པ་ཞེས་པ་བཞི་བཤད་དེ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ཐ་དད་འདི་ནས་བྱང་བར་གསལ་ལོ། །དེའི་བརྒྱ་གཡས་ལས་སྒྲིམ་པ་མཛེས་པ་
སྟེ་སྒྲིང་གསུམ་ལ་དབང་རོ། །དེའི་བརྒྱ་གཡོན་ལས་སྒྲིམ་པ་ཉེ་མཛེས་ཏེ་སྒྲིང་གཉིས་ལ་དབང་རོ། །དེའི་བོལ་ལས་སྒྲིམ་པ་མཛེས་ཅན་ཏེ།

གླིང་གཅིག་ལ་དབང་བྱས་སོ། །དེ་འདྲི་རྒྱུ་མཐིལ་ལས་སྐྱེས་པ་མཛོལ་ལྟ་ཏེ། གླིང་གཅིག་ལ་དབང་དོ། །འདི་མན་ཆད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 བསྐྱར་བ་རྣམས་ནི་གླིང་གཅིག་ལ་དབང་བ་ཤ་སྟག་ཏུ་བཤད་ཅིང་མཐར་སྐྱ་གཅན་ཟེན་གྱིས་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་མཐར་ཐུག་
 བར་བཤད་དོ།^{༡༩༩} །ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཐུན་ནི་མ་གཏོད་གཞུགས་ཅན་སྤིང་པོ། ཀོ་ས་ལའི་གསལ་རྒྱལ། བད་ས་ལའི་འཆར་བྱེད།
 འཕགས་རྒྱལ་གྱི་རབ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པའོ།) གང་གི་ཆེ་མང་པོས་བཀྱར་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས་པ་དེའི་ཆེ་
 རེམས་ཅན་གཅིག་ལ་གཅིག་ལོག་པར་སྒྱུད་པའི་འདོད་ལོག་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་སློག་གཅོད་པ་
 དང་རྩལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་དུ་མ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་(མི་དགེ་བའི་)ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་ལྷག་པར་
 སྒྱུད་པས་ཆོད་དང་གཞུགས་དང་འོངས་སྒྱུད་རྣམས་འགྲིབས་ཏེ་ཆེ་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བས་ལོ་ནི་(རིང་ཤོས་ཀྱང་།)བཅུ་
 པའི་བར་དུ་མར་འགྲིབ་པ་(ཡིན་པས་དེས་ན་ཐུང་གོ་ལ་གྱི་རྩ་བ་རོ་ལ་ཆགས་པ་དང་ལོ་ལོ་)ཡིན་ནོ། །(དེའི་ཆོན་བུ་མོ་ནི་ལོ་ལྷ་
 བས་བག་མར་གཏོང་དོ། །གོས་ཀྱི་མཆོག་སྒྲིའི་ལ་གཟས་ཀྱི་མཆོག་གོ་དཔ། རྒྱན་གྱི་མཆོག་མཆོན་ཆ། རོ་ལ་བ་མིན་པ་ལྟ་བུ་པོ། །མར་
 ཏིལ་མར་སྒྲུང་ཅི་བྱ་རམ་ལན་ལྟ་ལྟ་ཡང་ལུབ་པོ། །མཆོན་གྱི་དུས་སུ་བསམ་པ་རྩུབ་པ་མཐོང་ཆད་ལ་སྒྲུང་བའི་གནོད་སེམས་དྲག་པོ།
 མཆོན་ཆ་རྩུབ་པ་ཅི་བསྐྱངས་མཆོན་དུ་ལྱུང་ཏེ། རོན་པས་རི་དྲགས་མཐོང་བ་བཞིན། གཅིག་གིས་གཅིག་གསོད་པ་ཞག་བདུན་འབྱུང་ལ་
 དེས་གི་བ་ཐམས་ཅད་དཔྱལ་བར་སྒྲེའོ། །མ་གི་བ་ཁ་ཅིག་འདུས་ནས་སློག་གཅོད་སྒྲུངས་པས། ཆོད་པ་ལ་དོག་དང་སྒྲོབས་དང་བདེ་བ་དང་
 འོངས་སྒྱུད་འཕེལ་ཏེ་དེ་དག་གི་བྱ་བུ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་ནི་ཤུ་བྱུང་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བཅུ་སྒྲུངས་པས་བརྒྱད་ཁྲི་བར་འཁྱུར་རོ། །དེ་
 བས་ཡང་མི་དགེ་བ་སྒྱུད་པས་བཅུ་པར་ལྟར་བ་ན་མི་མ་ཡིན་རྣམས་འབྲུགས་ནས་ནད་གསོར་མི་རུང་བ་སྒྲུབ་བདུན་བཏང་བས་ཐལ་ཆེར་
 འཆི་སྤེ་དེས་གི་བ་རྣམས་ཀྱང་དཔྱལ་བར་སྒྲེའོ། །དེའི་ལྷག་མཆོག་ན་འབྲིང་དུ་སྐྱེས་ནས་མི་དགེ་བཅུ་སྒྲུངས་པས་བརྒྱད་ཁྲིར་འཕེལ་ལོ།
 དེ་ལས་ཡང་འགྲིབས་ནས་ལྷས་ཆར་མ་ཐབ་པས་སུ་གོ་ལོ་བདུན། ལྷ་བདུན། ཞག་བདུན་འབྱུང་བས་ཐལ་ཆེར་འཆི་ལ། ལྷག་མ་ལུས་
 བས་ཆེར་སྒྲེ་བས་དེ་ཆད་ནས་བརྒྱད་ཁྲིར་འཕེལ་ལོ། །དེས་གི་བ་རྣམས་ཡི་དྲགས་སུ་སྒྲེ་བར་བཤད་དོ།) དེའི་ཆོ་བར་གྱི་བསྐྱལ་
 པ་དེ་མཆོན་གྱི་བསྐྱལ་པ་དང་། ནད་གྱི་བསྐྱལ་པ་དང་། ལུ་གེའི་བསྐྱལ་པ་དག་གིས་ཆར་ཕྱིན་པར་ལྟར་ཏོ། །དེ་
 ལ་ལུ་གེ་ནི་(འབྲུག་བཙོན་ཀྱང་བ་)གཤམ་ཅོད་དང་། (རུས་པ་སྐྱུམ་དང་བལ་བ་) རུས་གོང་དཀར་པོ་དང་། (འབྲུ་རེ་ཙམ་
 གྱི་)བྱུར་མས་འཆེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །མཆོན་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱལ་པ་དེ་དག་ནི་ཞག་བདུན་པོ་
 རྣམས་དང་། ལྷ་བ་བདུན་དང་ཞག་བདུན་དང་། ལོ་བདུན་དང་ལྷ་བ་བདུན་དང་ཞག་བདུན་དག་ཏུ་མཆོན་
 ཆས་གསོད་པ་དང་ནད་དང་ལུ་གེ་གསུམ་དང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱུར་རོ། །བར་བསྐྱལ་དེ་དག་ལས་ཐར་པའི་
 རྒྱ་ནི་ཉིན་རེ་ཙམ་སློག་གཅོད་སྒྲོང་བ་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྒྲུན་དང་ཞལ་ཟས་འབྲུལ་བ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཁང་
 བུ་བརྟེགས་པའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་
 པོ་གང་ཞེ་ན། མཆོན་གྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དང་། ནད་གྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དང་། ལུ་གེའི་བར་གྱི་བསྐྱལ་
 པའོ། །ཀུན་དགའ་བོ་དེ་ལ་གང་གིས་ཉི་མ་གཅིག་སློག་གཅོད་པ་སྒྲོང་ཞིང་ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་ཏེ་གནས་

པར་བྱེད་ན་དེ་མཚོན་གྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པར་མི་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་གིས་ཨ་རུ་ར་གཅིག་ཙམ་ཡང་
དགེ་འདུན་ལ་འབྲུལ་བར་བྱེད་ན་དེ་ནད་ཀྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པར་མི་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་གིས་
ཟས་ནལ་ཟེ་གང་ཙམ་དགེ་འདུན་ལ་སྤུལ་ན་དེ་སྤུ་གཏེ་བར་གྱི་བསྐྱལ་པར་མི་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ་³³ (ཞེས་
གསུངས་སོ།། (ས་ལས་སྤུལ་ཕུ་པ་ལ་སྤུ་གཏེ་དང་། ཉི་ཤུ་པ་ལ་ནད་དང་། བུ་པ་ལ་མཚོན་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །དེ་དག་གི་དུས་སུ་
གླིང་གཉིས་སུ་གཞོད་སེམས་ལྷག་པ་དང་། ཁ་དོག་ངན་པ་དང་། ཉམས་རྒྱུང་བ་དང་། བཀྲེས་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ལ། བྱང་ན་
ནི་ཕྱང་ཟད་ཀྱང་མི་འབྱུང་རོ། །སྟོན་རགས་པ་ཆགས་པའི་ས་བོན་ནི་འཛིག་པའི་ཕྱི་མོའི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་ལོར་ལས་བྱུང་ངོ་ཡང་ན་རྒྱུད་གི་
འཛིག་རྟེན་གཞན་ནས་བྱེད་ནས་འོངས་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་³⁴ ཞེས་སོ།།)

འཛིག་པའི་ངེས་པ་བཤད་པ་ནི་མེ་དང་རྩ་དང་རྒྱུད་དག་གིས་སྟོན་འཛིག་པ་དག་ནི་ཡང་གསུམ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མེས་འཛིག་པ་ནི་ཉི་མ་བདུན་གྱིས་འཛིག་སྟེ། གང་གི་ཆེ་བར་བསྐྱལ་བུ་དགྲར་སེམས་
ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཞིག་སྟེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་གྱུར་པ་
དེའི་ཆེ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱིན་མེད་ཅིང་ཉི་མ་འདི་ཉིད་བཞི་འགྱུར་གྱིས་ཆ་བར་གྱུར་པས་ནི་རྩ་ལས་གྱུར་པའི་
ཕྱི་ཤིང་དང་ནགས་ཆལ་རྣམས་སྒྲིམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པས་ནི་རྩ་ལྟན་དང་ཉེང་ཀ་ཆེ་རྒྱུད་
རྣམས་དང་། གསུམ་པས་ནི་རྩ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། བཞི་པས་ནི་མཚོ་ཆེན་པོ་མ་དྲུས་པ་དང་། ལྷ་པས་ནི་
ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་འང་སྒྲིམ་པར་བྱེད་དོ། །དུག་པས་ནི་ས་ཆེན་པོ་དང་མཚོག་ཏུ་སྒྲ་བའི་རི་རབ་ལའང་དུ་བ་འབྲུལ་
བར་བྱེད་དོ། །བདུན་པས་ནི་ཐམས་ཅད་མེ་ལྷེ་གཅིག་ཏུ་འབར་ཏེ་མེ་དེ་ཡང་རང་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །རྩས་
འཛིག་པ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་གནས་སུ་སྤྱིན་འཕྲིགས་པ་ལས་ཆར་ཆེན་པོ་བབས་ནས་ལན་ལྔ་རྩེ་ནང་དུ་ལྷ་
བ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུད་གིས་འཛིག་པ་ནི་ལས་ཀྱི་རྒྱུད་གིས་རི་རབ་ཀྱང་གཏོར་ཡང་དུ་བྱེད་ན་གཞན་རྣམས་
ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་རྒྱུད་གིས་འཛིག་པར་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྒྱུད་གིས་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་མི་རྒྱུད་ནད་
ཅན་སྒྲིམ་པ་བཞིན་ནོ་³⁵ ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་དག་གིས་གང་འཛིག་ཅི་ན། མེ་དང་རྩ་དང་རྒྱུད་གསུམ་གྱིས་འཛིག་པ་ན་རིམ་པ་ལྟར་བསམ་
གཏན་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་མན་ཆད་འཛིག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་
བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གསུམ་པོ་ནི་མེ་དང་རྩ་དང་རྒྱུད་གིས་འཛིག་པ་དེ་དག་གི་མ་ཞིག་པར་
ལུས་པའི་ཕྱི་མོ་ཡིན་པར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། (སྒྲི་བའི་)བསམ་
གཏན་གསུམ་པོ་དེའི་ནང་གི་སྟོན་རིམ་པ་ལྟར་རྟོག་དཔྱད་དང་དགའ་བ་དང་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་མེ་རྩ་རྒྱུད་
གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་ནི་(སྟོན་ལ་)ཕྱི་རོལ་གྱི་འཛིག་པའི་རྒྱ་མེད་དེ།
གནས་བརྒྱད་པར་འཆད་པའི་སྟོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ།། (ཁ་ཅིག་གནས་གཙང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ཡིན་ཏེ།

དེ་དག་ནི་ལྷག་མཐོང་སྟོང་པས་གཟུགས་མེད་དུ་འཇུག་མི་རུས་ལ། གཞན་དུ་ཡང་མི་འགོ་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་ནམས་ཁྱད་པར་དུ་འགོ་བའི་
 ཕྱིར་རོལ་ཟེར་རོ།) འོན་པའི་སྟོང་དེ་དག་ཏུ་པར་འབྱར་རོལ་ན། དེ་དག་ནི་མི་ཏུ་སྟེ་བཞི་པ་(འདི་ཡན་
 ཆད་ན་རྒྱང་ལ་སོགས་པ་འོག་གཞི་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ནི་མེད་ལ།) དེའི་གཞུང་མེད་ཁང་ནི་སེམས་ཅན་དང་བཅས་ཏེ་
 འབྱུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གོ་རིམ་ནི་མེ་ཡིས་ལན་བདུན་བརྒྱད་དེ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། དེའི་འོག་ཏུ་
 རྒྱ་ཡིས་འཛིན་པ་ལན་ཅིག་ཡིན་ནོ།

དེ་ནས་མེ་བདུན་བདུན་བརྒྱད་དེ་འཛིན་པའི་འོག་ཏུ་རྒྱ་ཡིས་འཛིན་པ་རེ་རེ་སྟེ་དེ་ལྟར་རྒྱ་ཡིས་འཛིན་པ་
 ལན་བདུན་ཐལ་ནས་ཀྱང་ཡང་མེ་ཡིས་ལན་བདུན་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། མེས་བདུན་ཞིག་པའི་རྗེས་དེ་ནས་
 བེ་དའི་མཇུག་ཏུ་རྒྱ་ཡིས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། (དེ་ལྟར་གདགས་པ་ལས་དགེ་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་བསྐྱལ་ཆེན་དུ་གཙུ་བ་
 བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཡང་ལེགས་པར་དྲངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། འདིར་ཆད་ཆེན་གྱི་ཆོ་ཆད་བར་བསྐྱལ་དུ་གཙུ་བ་བཤད་ཀྱང་སྟོང་
 འཆགས་འཛིན་གི་བར་བསྐྱལ་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཆད་ངོ། གལ་ཏེ་སྟོང་འཆགས་མ་ཐག་སྟེས་ལ། འཛིན་ཁར་འཆི་འཕོ་བས་ཆད་ངོ་ཞེན།
 དེ་ལྟར་སྟོང་འཆགས་འཛིན་ལ་བར་བསྐྱལ་རེ་རེ་དང་། སེམས་ཅན་འཆགས་འཛིན་ལ་བར་བསྐྱལ་བཅུ་དགུ་བཅུ་དགུ་བཤད་པ་དང་
 འགལ་ལོ། དེ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་བའི་ཆོ་ཆད་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱད་དུ་བཤད་པའང་བར་བསྐྱལ་གི་ཕྱ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཐེམ་ལ། དགེ་
 རྒྱས་པའི་དུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་བཤད་པའང་དེ་དང་འབྲམ་ཏེ། འོན་ཀྱང་དེ་དང་ཉེ་བས་དེ་སྟོང་བཤད་དོ། གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡིས་འཛིན་པ་ནི་དུས་
 རིང་པོ་ན་འབྱུང་ལ། རྒྱ་ཡིས་འཛིན་པ་དེ་བས་ཀྱང་རིང་བ་ན་འབྱུང་ཞེན། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་ལས་ཏེ། དང་པོ་བས་གཉིས་
 པ་སྟོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་འཕགས་ལ། གཉིས་པ་ལས་གསུམ་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་ལུས་གནས་པའང་ཡུན་རིང་ལ་སྟོང་ཀྱང་དེ་
 དག་གི་ཆོ་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།) དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་ནི་འཆགས་པ་དང་གནས་
 པ་དང་འཛིན་པ་དང་སྟོང་ས་པ་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་པ་ལ་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཅིང་། བསམ་
 གཏན་གཉིས་པ་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ན་འཛིན་ལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་དུག་
 ཅུ་རྩ་བཞི་ན་འཛིན་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

ཁམས་གསུམ་འགོ་ལྷ་སྟེ་གནས་ཏེན་འབྲེལ་དང་། སྤྱིད་ཞི་ཟས་དང་སྟོང་བཅུད་ཆད་ནམས་དང་།
 འཇལ་བྱེད་བསྐྱལ་པའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་སོགས་པ། རྟོགས་པར་འདོད་པས་གནས་འདི་མཉན་པར་གྱིས།

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་འཛིན་ཏེན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་
 གནས་གསུམ་པའི་བཤད་པའོ། །

གནས་བཞི་པ། ལས་བསྟན་པ།

༥ དེ་ནི་ལས་བསྟན་པ་འཆད་པ་ན་འོ་ན་(སྟག་བདེན་གྱིས་བསྟན་པའི་)སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་སྣ་
ཆོག་ལས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་སྟུག་བྱས་ཤིང་། དབང་ལྷན་ལ་སོགས་པ་སྟུག་ཀྱང་སྟོ་སྟོན་དུ་བཏང་
སྟེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་དག་མི་དག་སྣ་ཆོག་ལས་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་
རྟེན་བདེ་སྟག་དང་བཟང་ངན་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཆོག་སྟུག་ཞེས་བྱ་བས་མཚམས་སྦྱར་ནས། ལས་དངོས་
སྟོན་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

དང་པོ་ལའང་མདོར་བསྟན་པ་ནི་འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་འཛིག་རྟེན་སྟེད་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན།
སྟུག་པ། (ཐུན་མོང་དང་སོ་སོའི།) ལས་དེ་ནི་སེམས་པའི་ལས་དང་སེམས་པ་དེས་བྱས་པ་(སྟེ་དེས་ཀྱན་ནས་
བསྐྲུབ་པ།)བསམ་པའི་ལས་གཉིས་ལས་སེམས་པའི་ལས་ནི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་(ཡིད་ལུལ་ལ་གཞི་བར་
བྱེད་པ།)ལུས་དག་གི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། ཡིད་
ནི་འདྲིར་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ཡིད་ཡིན་ནོ། (ཡིད་ཀྱང་རིག་བྱེད་མིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་རྟེན་འབྱུང་བ་ལ་ལྟོས་
ལ་ཡིད་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །ལས་ཀྱང་རྟེན་ལ་ལྟོས་པར་སྟུག་བསམ་ཁོན་རྒྱར་སྟུག་པའི་ལྟ་བུར་མི་འགྱུར་དེ་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་ཁོན་མིན་གྱི་སྟེན་ལུ་
བྱེད་འབྲས་གཙོ་ཆོའོ། །འཛིག་རྟེན་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ལུས་ལ་ཆགས་པས་འགྲུབ་པོ།) སེམས་པ་དེས་བསྟེད་པའི་(བསམ་
པའི་)ལས་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་དག་གི་ལས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སེམས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་
ལུས་ཀྱི་ལས་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པས་དེའི་ལས་དང་། དག་ནི་དག་གི་རང་བཞིན་ཉིད་ལས་དང་། ཡིད་ཀྱི་
ལས་ནི་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལས་སུ་འདོད་དོ། །ལུས་དག་གི་ལས་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ།

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཤད་པ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་རིག་བྱེད་དང་། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་གི་བྱེད་པར་བཤད་པ་
གསུམ་ལས་དང་པོ་ལ་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་དག་གི་རིག་བྱེད་གཉིས་ལས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་བྱེ་
བྱག་ཏུ་སྟུག་པ་འགྲོ་བ་དང་བྱག་འཚལ་བ་དང་སྟོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་(དང་རྒྱས་བྱུང་གི་
ལུས་)ལས་ཐ་དད་པའི་(ལུས་དེ་ལྟ་བུའི་)དབྱིབས་སུ་(རྣམ་བྱུང་ཏུ་)འདོད་དེ། འདི་ལྟར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་ཉིད་

ཡིན་ན་ནི་རིག་བྱེད་དག་མི་དག་མི་སྤྱད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
 བྱུག་འཚལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་གྱུ་བ་པ་ཞིག་སྤྱོད་པའི་གཙུག་ནས་རྒྱུ་བའི་
 བར་དུ་ཡོད་ལ་དེ་ནི་རིག་བྱེད་འོད་ལྷར་དང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་
 ཆེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞེས་འདོད་དེ་ནགས་ལ་མེ་ཞུགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
 (འོ་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་ལས་རྒྱས་ཐང་དང་ཅིང་དེ་དང་མཉམ་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུས་དབྱིབས་སུ་སྤྱོད་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་སྤྱར་བས་ཆེ་བར་
 འགྱུར་རོ། །རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་གསེབ་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་ཐང་ཀ་ཐང་ཀར་གྲུ་བའི་ཐུང་པས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་སྤྱར་བས་འབྲེགས་
 ཤིང་ལྷིང་སོང་བར་ཐུང་ལོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུས་འོད་ལྷར་དང་བས་མི་འགྱུར་ཞེས་སོ་མཚན་ཉིད་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པས་
 གྲུན་ནས་བསྐྱར་བའི་དབྱིབས་སོ། །དེ་སྤྱོད་པ་ན་མཆུ་འགྲུལ་བ་དང་། འགྲོ་བ་ན་ཡན་ལག་གཡོ་བ་དང་། རྟོན་པའི་མཆུ་བུ་པ་ལྷར་དམར་
 བ་སོགས་བསལ་ཏེ། རིམ་པ་ལྷར་མཆུ་ལག་འགྲུལ་བ་ནི་འགྲུལ་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་མིན་གྱི་ཞར་
 བྱུང་ཡིན་ལ། བྱུག་འཚལ་བ་སོགས་ནི་འགྲུལ་བར་བྱའོ་སྟུང་པའི་སེམས་སྤྲུལ་པས་སོ། །རྟོན་པའི་མཆུ་ནི་སྟོན་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་མིན་པས་སོ། །ཞེས་འདོད་དོ།) རོན་འདི་ལ་གནས་མའི་བྱའི་སྤེ་བ་ནི་ཡུལ་
 གཞན་ན་ཡོད་པའི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཉིད་མ་ཉམས་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་(སེམས་པས་རིམ་རིམ་དམིགས་ལུས་ཀྱང་དེ་
 ལྷར་འགྱུར་བས་ལུས་ཉིད།)འགྲོ་བར་(རིག་བྱེད་དུ་)འདོད་དེ། (ལུས་ཀྱི་ལས་ནི་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ལུས་གཡོ་བ་ལ་རིགས་
 ཀྱི་མི་གཡོ་བ་ལ་མིན་པས་དེས་ན།) འདིས་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་སྒྲི་དང་མེ་ཕྱེ་དང་སྒྲོག་དང་འབབ་ཆུ་ལས་
 གཞན་སྒྲི་དེ་ཅིག་མར་མི་འདོད་(ཀྱི་འཛིག་རྒྱ་དང་ཐང་ནས་མི་རྟག་པར་འདོད།)པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་གཞན་ཡང་དེ་
 བཞིན་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་མ་ཉམས་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་
 མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་གྲུབ་མ་ཐག་འཛིག་པའི་སྒྲི་དེ་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ཡང་རྒྱ་གཞན་མེད་པར་འཛིག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

ཕྱོགས་སྤྱུ་མ་ན་རེ་རྒྱ་མེད་པར་འཛིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རུམ་པ་འཛིག་པ་ཐོ་བ་དང་གང་བ་འཛིག་
 པ་ཆོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷོས་སོ་ཞེ་ན། འཛིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའམ། དེ་ལས་
 གཞན་པའི་དངོས་པོའམ། དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་པ་ཡིན། ཕྱོགས་དང་པོ་ནི་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པས་བྱེད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པ་བྱ་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་པའི་
 རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་གསུམ་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་རང་གི་རྒྱ་
 ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་ན་འཛིག་པ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོན་རིགས་པ་མཉེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་བྱེད་བྱུག་ཏུ་སྤྱོད་པ་རང་གི་
 གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གཞོད་པར་དོགས་ནས་སྟོན་གཞན་བརྗོད་པར་བྱེད་དེ།

འདི་ལྟར་འཛིག་པ་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ན་སྒོ་དང་སྒྲ་དང་མེ་མེ་དང་སྒོ་ག་ལ་སོགས་པ་འཛིག་པའི་རྒྱ་གཞན་མེད་པ་རྣམས་ལས་འཛིག་པ་འགའ་ཡང་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་དང་གིས་འཛིག་པར་འདོད་ན་(སྒྲིར་འཛིག་པ་ཕྱིས་)རྒྱ་ལ་ལྟོས་པར་འདོད་པ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེ་བྲག་པ་སྒོ་ཡང་སྒོ་ཕྱི་མས་འཛིག་ལ། སྒྲ་ཡང་སྒྲ་ཕྱི་མས་འཛིག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་པ་འདྲ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་(ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བས་)ཐུད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་(ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་འཛིག་པར་བྱེད་ན་འོན།)མེ་ལ་སོགས་པས་འབྲས་ཆན་ལ་སོགས་པ་འཛོད་པ་ན་མ་ཆོས་པ་ཆོས་པ་དང་ཆེས་ཆོས་པ་དང་ཆེས་ཆེར་ཆོས་པར་བྱེད་པ་ན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲིད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡང་འཛིག་པར་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲིད་པའི་རྒྱ་དེ་ཉིད་འཛིག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་(འབྲས་བུ་འགའ་བ་གཉིས་བྱེད་པའམ།)སྒྲིས་ཙམ་ཉིད་ན་འཛིག་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་རྣམས་(མི་འཛིག་པར་)ཡུལ་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། (ཕྱིས་)རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཡང་གྲུབ་པོ། །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བས་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཁ་དོག་ལས་རྩལ་ཐ་དད་པའི་དབྱིབས་སུ་འདོད་པ་ལ་མདོ་སྤེལ་ན་མེ་དབྱིབས་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་མིག་གཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་མཐོང་ལ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་རེག་པ་ན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་གཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་གཤེས་པའི་ཕྱིར་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་གཟུགས་གཅིག་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་བར་འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་གི་རྩལ་སྤེལ་ཐབས་བཀོད་པ་ལ་ཁ་དོག་གི་དབྱིབས་དང་རེག་བྱའི་རྩལ་སྤེལ་ཐབས་བཀོད་པ་ལ་རེག་བྱའི་དབྱིབས་སུ་འདོགས་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལས་རྩལ་གཞན་པ་ནི་མེད་དོ། །(གལ་ཏེ་རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་མིག་དང་མིག་གཤེས་ཀྱིས་འཛིན་ན། དེ་ཙམ་དུ་ལུས་ཀྱིས་རེག་ན་འདྲ་རིང་པོ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་སྒྲིབ་བར་མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དབྱིབས་དེ་ཉིད་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུང་བར་ཐལ་བ་ལས་མི་འཛིན་པས་སོ། །དེས་ན་ཁ་དོག་དང་རེག་བྱའི་རྩལ་རགས་པ་མིག་གཤེས་དང་ལུས་ཀྱིས་ལ་སྤྲང་བའི་བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ཡིད་གཤེས་ཏོག་པས་དབྱིབས་སུ་སྒྲིབ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི་དབྱིབས་མིག་གཤེས་དང་ལུས་ཀྱིས་གཉིས་ཀས་འཛིན་པ་མེད་ཀྱི། ལུས་ཀྱིས་འཛིན་ཞེས་པ་འདྲ་མིག་གིས་འཛིན་ན་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་ཞེས་དགག་པ་འོ། །གཞན་ཡང་དབྱིབས་དུ་མ་ཡུལ་གཅིག་ན་གནས་པར་ཐལ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་གྲུ་བཞེའམ་རྒྱུ་པོ་ལྟར་གཅིག་ལ་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་འདོད་ན། གོས་གཅིག་ཏུ་དབྱིབས་དུ་མ་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་མི་སྤྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་སོག་བྱེད་རྩལ་སྤེལ་ལ་དབྱིབས་མེད་པས་སོ།) གཞན་ཡང་དབྱིབས་རྩལ་སྤེད་ན་རྩལ་སྤེལ་ཐབས་ལ་དབྱིབས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ཙན་རྩལ་སྤེལ་ཐབས་ལ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩལ་སྤེལ་ཐབས་ལ་དབྱིབས་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་དང་བཅས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དབྱིབས་དེ་རྩལ་སྤེལ་ཐབས་ལ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་དབྱིབས་རྩལ་སྤེད་དོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ཁ་དོག་དང་རེག་བྱའང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དབྱིབས་ནི་དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་རྩལ་སྤེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་དེ་ལས་དོན་གཞན་

དུའང་མེད་ན་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མ་ལུའལ་པ་ལ་མི་སྣང་བར་ཐལ་བ་ལ་ལན་
མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དབྱིབས་རྣམས་སུ་གཏན་ནས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་སྣང་བ་ལ་
ལེགས་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དག་གི་སྒྲི་
སྒྲོས་པ་ནི་སྒྲི་ལ་ཐལ་བ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་བྱེད་ནི་རང་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་བསམ་པ་རིག་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ནི་ལུས་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་ལས་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་དུས་
སྤྱང་སེམས་པ་ཉིད་ལས་ཡིན་ཏེ། སེམས་པ་དགེ་མི་དགེ་བར་གྱུར་ན་ལུས་དག་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བར་
སྣང་ཡང་དོན་དགེ་བ་དང་། སྤྲེག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་
གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་
དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ལུས་དག་ལས་སུ་གསུངས་པ་ནི། སེམས་པ་དེ་མཐར་ཐྱིན་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལས་སུ་བཏགས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་དུའང་སེམས་པ་ཉིད་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བར་འདོད་ལ། དོན་འདི་ནི་ཐེག་པ་གོང་མ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།།

རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ནི་བཤད་ཟིན་ན་དེ་
ཡོད་པར་གང་གིས་ཤེས་ཤེ་ན། ལུང་གིས་ཤེས་ཏེ། མདོ་ལས་གནས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་གཟུགས་
ཐམས་ཅད་བསྟུས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྟན་དུ་
མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྟན་དུ་ཡང་མེད་པ་ལ་ཐོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་
གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་དོ།^༡ །ཞེས་གཟུགས་རྣམ་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་དུ་ཡང་མེད་ལ་ཐོགས་
པ་ཡང་མེད་པའི་གཟུགས་ནི་རིག་བྱེད་མིན་པ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཟག་པ་མེད་
པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་གང་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་
པའམ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མི་སྒྲེ་བ་འདི་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ་^༢ །ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་བར་དུ་དྲི་མ་མེད་པའི་གཟུགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ནི་ཟག་མེད་གྱི་
སྒྲི་མ་པ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། བཙུམ་ལྡན་འདས་ལུལ་གོ་ལུ་
ཤམ་བི་ན་དབྱངས་ལེན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་སྐྱུལ་བྱེད་བཙུམ་ལྡན་
འདས་ག་ན་བ་དེར་སོང་སྟེ་ཐྱིན་ནས། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བཙུམ་ལྡན་ཕྱགས་
གཅིག་ཏུ་འདུག་སྟེ། བཙུམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆོ་དང་ལྡན་པ་སྐྱུལ་བྱེད་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅིས་གསོལ་དོ། །བཙུན་

བ་རྩམ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བགྱི་བའི་དངོས་པོ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་གཟི་བརྗིད་ཆེ་བ་རྒྱ་
 ཆེ་བ་གདགས་པ་མཆིས་ལགས་སམ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྐྱུལ་བྱེད་ཡོད་དོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ།
 སྐྱུལ་བྱེད་བདུན་པོ་འདི་དག་ནི་རྩམ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཕན་ཡོན་
 ཆེ་བ་གཟི་བརྗིད་ཆེ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་
 བློ་ཡང་རུང་འདུག་ཀྱང་རུང་ཉལ་ཡང་རུང་མི་ཉལ་ཡང་རུང་སྟེ་ཉག་ཏུ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བསོད་ནམས་
 མངོན་པར་འཕེལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །བདུན་གང་ཞེན་སྐྱུལ་བྱེད་འདི་ནི་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་བྱ་མོ་
 རྩོགས་བཞེད་དག་སྟོང་གི་དག་འདུན་ལ་ཀྱན་དགའི་ར་བ་འབུལ་བར་བྱེད་དེ། སྐྱུལ་བྱེད་འདི་ནི་རྩམ་ལས་
 བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་གཟི་བརྗིད་ཆེ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་པོ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྡན་པའི་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ནི་རྒྱ་ཡང་རུང་འདུག་ཀྱང་རུང་ཉལ་ཡང་
 རུང་མི་ཉལ་ཡང་རུང་སྟེ་ཉག་ཏུ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་
 བསོད་ནམས་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཀྱན་དགའི་ར་བ་དེ་ཉིད་དུ་གཙུག་
 ལག་ཁང་རྩིག་པ་དང་། མལ་ཆ་དང་སྟན་འབུལ་བ་དང་། འཛོལ་ནར་མ་འབུལ་བ་དང་། འགྲོན་བྱ་སྟོ་བྱར་
 དུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་། ནད་པ་དང་ནད་གཡོག་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་། རླུང་དང་
 ཆར་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ངན་པའི་ཆོ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་དུ་བསོད་སྟོམས་འབུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དུག་
 ལའང་སྒྱར་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།^༥ །དེ་བཞིན་དུ་རྩམ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་
 བ་བདུན་ཡང་ལན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་བཙམ་ལྡན་འདས་ལ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་སྐྱུལ་བྱེད་ཀྱིས་འདི་སྐད་
 ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙུན་པ་རྩམ་ལས་བྱུང་བ་མ་ལགས་པའི་བསོད་ནམས་བགྱི་བའི་དངོས་པོ་འབྲས་བུ་
 ཆེ་བ་ནས་རྒྱ་ཆེ་བའི་བར་གདགས་སུ་མཆིས་པ་ལགས་སམ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྐྱུལ་བྱེད་ཡོད་དོ་
 ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། སྐྱུལ་བྱེད་བདུན་པོ་འདི་དག་ནི་རྩམ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་
 དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བསོད་
 ནམས་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་ནས། བདུན་གང་ཞེན་སྐྱུལ་བྱེད་འདི་
 བློ་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཕམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་
 གོང་ངམ་ཞིང་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་ན་རྟེན་ཅིང་བཞུགས་སོ་ཞེས་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་། དགའ་བ་དང་རབ་ཏུ་
 དགའ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དག་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་སྟེ། སྐྱུལ་བྱེད་འདི་ནི་རྩམ་ལས་བྱུང་བ་
 མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བསོད་ནམས་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་
 ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་དེའི་ཉན་ཐོས་ཚུར་གཤེགས་པ་བརྩོམ་པ་དང་། ལམ་དུ་
 ལྷགས་པ་དང་། ཉེ་བའི་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ལྷ་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་ཞིང་མཐོང་བ་དང་། ཆོས་
 ཐོས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། བསྐྱབ་པའི་གནས་འཛིན་པ་ན་དགའ་བ་
 དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དགའ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྷན་པ་ཐོབ་སྟེ། སྐྱལ་བྱེད་འདི་ནི་རྩལ་ལས་
 བྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསོད་ནམས་
 རྣམ་པར་འཕེལ་བ་རྩལ་ལས་བྱང་བ་དང་རྩལ་ལས་བྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བདུན་ཆོན་གཉིས་
 རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ལ་མཁས་པ་དག་གིས། གྲུན་དགའ་ར་བ་གཙུག་ལག་ཁང་། །མལ་སྟན་ཆོར་
 བ་ནར་མ་དང་། །སློ་བུར་ནད་བ་ནད་གཡོག་དང་། །ཡུལ་རན་ཆེན་སྦྱིན་པ་ནི། །རྩལ་ལས་བྱང་བའི་བསོད་
 ནམས་བདུན། །བཞུགས་དང་གཤེགས་རྩོམ་ལམ་ལྷགས་དང་། །ཕྱིན་པ་ཐོས་དང་མཐོང་བ་དང་། །ཆོས་
 ཐོས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་འཛིན་ལས། །དགའ་དང་དད་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། །རྩལ་ལ་མ་སྟོས་བསོད་ནམས་
 བདུན། །ཞེས་སྟོམ་དུ་མཛད་དོ། །དེ་དག་གྲུང་བར་མ་དགའ་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡིན་གྱི་རིག་བྱེད་དང་
 སེམས་པ་ཡིན་ན་ཉལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་གྱིས་མ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་
 འགའ་ཞིག་གིས་གཞན་དག་བསྐྱལ་ཏེ། འགའ་ཞིག་གསོད་པ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་དུ་
 བཅུག་ན་མ་རོལ་པོའི་སློག་ཆད་པ་དང་། རོར་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པོ་པོ་ལུས་ངག་གི་
 རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་དགའ་བར་གནས་པའི་ཆོང་སློག་གཅོད་པ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་
 མི་དགའ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་དངོས་གཞི་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ།
 རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་ནི་དགའ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པའི་སྐྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་མཆེད་
 བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་ན། དག་སློང་མིག་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱར་བྱས་པ་
 གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ལུས་ཀྱི་བར་དང་། དག་སློང་
 གཟུགས་དག་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱར་བྱས་པ་གཟུགས་ཅན། བསྟན་དུ་
 ཡོད་པ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རིག་བྱེད་པར་དུ་གསུངས་ལ། དག་སློང་ཆོས་ནི་ཕྱིའི་
 སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཅིག་གིས་མ་བསྐྱས་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའོ་ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་སུ་མེད་ན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་པར་
 རིགས་པ་ལས། དེ་སྐད་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་

ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཆོ་བ་རྣམས་མེད་
 པར་འགྱུར་བ་ལས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་ངག་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྲོང་བ་
 བདུན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་ན་
 སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་རྒྱན་ཆགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། རིག་བྱེད་དང་སྤྲོང་བའི་སེམས་པ་དག་ཡིད་གཞན་
 ལ་གཡེངས་པའམ། སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མདོ་ལས་སྤྲོང་བ་ནི་
 འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ལོན་དུ་འང་གསུངས་ན་མེད་པ་ནི་རྒྱ་ལོན་དུ་མི་རིགས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲན་པ་ཉིད་གཞག་ལས་ཀྱང་། གང་གི་ཆོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་ལྟན་པ་གང་སྒྲིམ་
 པ་ཉིད་སྤངས་པ་དེ་ཕན་ཆད་གཉིད་ལོག་གམ་ཁྱོས་སམ་རབ་ཏུ་ཁྱོས་ཀྱང་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ཉིད་རབ་
 ཏུ་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་པོའི་རྒྱན་བར་ཆད་མེད་པར་རྟག་ཏུ་འབབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་སུ་གཉིད་ལོག་
 གམ་རབ་ཏུ་ཁྱོས་པའི་འཇུག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བརྟན་
 དུ་མེད་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འདོད་དོ།^༡ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
 གཟུགས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དོན་འདི་ལ་མདོ་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་སུ་རུང་བའི་མཚན་
 ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ལས་སྒྲིམ་པས་གཟུགས་སུ་འདོད་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་
 སོགས་པའང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོའི་དགོངས་པའང་དོན་ལ་མི་གནས་པ་ཁོ་ནར་གསལ་བར་
 ཤེས་ཏེ། བརྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཟད་པར་ཟེལ་
 གཞོན་དང་མི་སྟག་པ་ལ་སོགས་པར་སྤང་བ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་
 པས་གཟུགས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་སུ་འང་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་
 སྒྲེ་མཆེད་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་མི་གསུང་བའི་རྒྱ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དཔེས་སྟོན་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་
 གཟུགས་གསུངས་པ་ནི། དགྲ་བཙུམ་པའི་གཟུགས་དང་དེ་དག་ལ་སྤང་བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཡིན་ཏེ།
 ཟག་པའི་རྟོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། མིག་
 ཇི་སྟེད་པ་དང་གཟུགས་ཇི་སྟེད་པ་དག་ཡིན་ནོ་^༢ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནི་ཟག་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་
 པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཟག་བཅས་སུ་གསུངས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དག་
 ཀྱང་ཡུལ་དང་བསམ་པ་དང་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བག་ཆགས་བསྒྲོས་པའི་རྒྱུད་འགྱུར་བའི་དབང་དུ་
 མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། མ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་པ་དང་། ལུས་ངག་
 གི་རིག་བྱེད་དང་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་རྒྱུན་ལས་སྟོག་པའི་བག་ཆགས་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་

དགོངས་པ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ།

འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་བཤད་པ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལངས་པ་ན་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོམ་པ་རྣམས་ནི་བྱན་གཤམ་བཞེན་གྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་པའི་རྒྱན་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་ཁབ་དུ་གསུངས་པ་ནི་སྤང་བྱ་ཉེ་བ་ན་ངོ་ཚ་གཤམ་པས་དམ་བཅས་པ་བྱན་ནས་གཉེན་པོས་འཆལ་ཚུལ་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི། གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནས་འཆལ་ཚུལ་གྱི་གོགས་བྱེད་ན་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་འདུལ་བ་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྟེན་པར་བྱེད་དོ། །འོན་ཀྱང་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི། གཟུགས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ།

གལ་ཏེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་རྣམས་སུ་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་འབྱུང་བཞི་རྒྱར་བྱས་པར་འདོད་ན། དེ་ཅི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སྟེད་བྱེད་གྱི་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལས་སྟེའམ། འོན་ཏེ་རིག་བྱེད་སྟེད་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྟེ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཡིན་བས་ཕྱ་བ་དང་། རིག་བྱེད་དེ་ལས་བསྟོག་པས་རགས་པ་ཡིན་ལ། འབྱུང་བཞིའི་ཚོགས་པ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་ཕྱ་རགས་གཉིས་བསྟེད་པ་འགལ་བས་རིག་བྱེད་སྟེད་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྟེའོ།

འོན་ཏེ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རང་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་འམ་དུས་ཐ་དད་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྟེ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྟོམ་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལས་སྟེ་ལ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་སྟོམ་པ་སྟོམ་མིན་བར་མས་བསྟུས་པ་རྣམས་ནི་སྤང་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་ལྟ་ཅིག་པ་ད་ལྟར་བའི་འབྱུང་བ་ལས་སྟེ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲོས་ཀྱིས། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནོད་པའི་ཆེ་ལྟ་ཅིག་སྟེ་བའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་རྒྱར་བྱས་ནས་འབྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཞན་ཡང་དེ་དག་ཁོ་ན་རྒྱར་བྱས་ནས་འབྱུང་རོ། །འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི་གཞིའི་དོན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཉེ་ཉེས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་། སྤང་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་འབྱུང་བ་དང་། ལྟ་ཅིག་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཉེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་དག་ནི་འདིའི་ངོ་བོ་སྟེད་བྱེད་དང་འཇུག་པ་དང་འཕེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞིའི་དོན་གྱི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོ་ས་ལ་འདྲིལ་བ་ལག་པས་འཕུལ་བ་བཞིན་ནོ། །སྤང་ཅིག་མ་དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་ནི་འདས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ལས་སྟེ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་བ་ད་ལྟར་བ་རྣམས་ནི་སྟེས་ཟེན་གནས་པ་དང་རྗེས་སུ་

འཇུག་པ་དང་རྟེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གྱི་དོན་གྱི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོ་
འདྲིལ་བ་ལ་ས་སྟོགས་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི་སྟོག་
གཙོད་པ་སྟོང་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་ཆོ་ལྷན་ཅིག་པ་ད་ལྟར་བའི་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་ཁོ་
ན་དང་། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་པན་ཆད་འོ་བོ་སྟེད་བྱེད་གཞིའི་འབྱུང་བ་འདས་པ་དང་། སྟེས་ཟིན་གནས་
པའི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ད་ལྟར་བ་ལུས་གྱི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ་བས་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་གཉིས་
གཉིས་ལས་སྟེ་ཞིང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྟོམ་པ་ནི་སྟོང་བ་བདུན་ཆར་ཡང་དུས་མཉམ་པ་དང་ད་
ལྟར་བའི་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་སྟེ་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཐམས་
ཅད་ནི་རང་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་ལྷན་ཅིག་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་ཐ་དད་ཁོ་ན་ལས་སྟེ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་
གང་སྟེལ་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོམ་པ་གཉིས་གྱི་རྟེན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་སེམས་
དང་འདྲ་བར་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༥} །ཞེས་པ་དང་། སྟེར་བཏང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོབ་དཔོན་
རྒྱལ་པོའི་སྐས་གྱིས་ཀྱང་། རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
དང་། བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པས་བསྐྱས་པ་དང་། མིག་དང་རྣ་བ་དང་གཟུགས་དང་སྐྱ་ལ་སོགས་
པ་ཐམས་ཅད་ནི་ད་ལྟར་དུས་མཉམ་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ཁོ་ན་རྒྱུར་བྱས་ནས་འབྱུང་རོ་^{༡༦} །ཞེས་པ་དང་།
རི་ལྟར་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་གཞན་དག་གི་གཞི་ད་ལྟར་བའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་
དུ་དེའི་རྟེན་ནི་འདས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ་^{༡༧} །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

འབྱུང་བ་དེ་ཡང་ས་གང་གིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཟག་བཅས་གྱི་ལུས་དང་དག་གི་ལས་རིག་
བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་ས་པའི་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་
གཏོགས་པའི་ལུས་དག་གི་ལས་འདོད་པའི་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་པ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་
པའི་ལུས་དག་གི་ལས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ཁོ་ནའི་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་པའི་བར་དུའོ། །ཟག་མེད་
གྱི་ལུས་དག་གི་ལས་ནི་རྟེན་དབང་བཅན་པས་སྟོམ་པ་དེ་གང་དུ་སྟེས་པའི་ས་པ་དེའི་འབྱུང་བ་དག་ཡིན་ཏེ།
ཟག་མེད་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་ཤིང་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པར་སྟོམ་པ་ཟག་མེད་ལ་འབྱུང་བ་གཞན་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་གྱི་སྟོམ་པ་སྟེས་ན་དེ་འདོད་པའི་འབྱུང་བ་ལས་
སྟེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་རྒྱལ་ཕྱན་བསགས་
པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་ན་མི་གནས་ཤིང་པན་གཞོད་གྱིས་ཆོར་བ་བདེ་སྟུག་ལ་སོགས་པ་སེམས་
སེམས་བྱུང་གི་རྟེན་མ་ཡིན་པས་མ་ཟིན་པ་དང་། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་སྟེས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཐུན་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རྣམ་སྟོན་དང་རྒྱས་བྱུང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་དགོ་མི་དགོར་ངེས་པས་ལུང་མ་བསྟན་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་ཕྱན་བསགས་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱས་པའི་རྒྱ་དག་གིས་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་རིག་བྱེད་
 མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་སྟོང་གི་སེམས་ལ་སྟོས་པ་དང་། མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་ཆད་ནས་
 མཚམས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རིམ་པ་ལྟར་གཉིད་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིས་ཀྱི་འབྱུང་
 བ་ལས་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བའི་འབྱུང་བ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་
 ལུས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པས་རྒྱ་དུ་གྱིས་ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་སྒྲིབ་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་
 འབྲང་མ་ཡིན་པས་འབྱུང་བ་བཞི་ཆོན་ཐ་དད་ལས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྒྲིས་པའི་རིག་བྱེད་
 མ་ཡིན་པ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་ལྷོ་ཀར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱི་ངར་གིས་ལུས་
 དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་འབྱུང་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་འགོག་
 པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་དག་ན་སེམས་མེད་པར་འབྱུང་ངོ་།^{༡༧} །ཞེས་འབྱུང་
 བས་མ་ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འབྱུང་བ་ལས་སྒྲིབ་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་འབྱུང་བ་ཐ་དད་མིན་པ་ལས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོང་བ་བདུན་ཀའང་
 འབྱུང་བ་བཞི་ཆོན་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༨} །ཞེས་པ་དང་།
 ལྷོ་ཀར་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་དེ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་སྒྲིབ་པར་
 བྱེད་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་མི་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི་རྟེན་གྱི་དོན་གྱིས་རྣམ་
 པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ཏེ།
 དེ་ལྟར་བས་ན་འབྱུང་བ་ཐ་མི་དད་པ་ལས་སྒྲིབ་ཏེ་^{༡༩} །ཞེས་བཤད་དོ། །འདིས་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྒྲིས་པ་མ་
 ཡིན་པ་ནི་སྦྱོང་བ་ངེ་མེད་འབྱུང་བ་བཞི་ཆོན་སོ་སོ་ལས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྒྲིབ་ཏེ་ཞེས་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ངོ་བོ་དང་སའི་བྱེད་པར།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་བྱེད་པར་ལའང་ངོ་བོ་དང་སའི་བྱེད་པར་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་
 ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་དང་། ལྷན་པའི་ཚུལ་དང་། འཐོབ་
 པའི་ཚུལ་དང་། གཏོང་བའི་ཚུལ་དང་། རྟེན་གྱི་བྱེད་པར་བདུན་ལས་དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་
 ནི་ལུང་བསྟན་པ་དགེ་མི་དགེ་མིན་པ་ལུང་མ་བསྟན་ནི་ཕྱིར་ཟེད་ཀྱང་མེད་དེ། འདི་ནི་ཀུན་སྟོང་གིས་དགེ་བ་

ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ་སྟོབས་རྒྱུད་བས་ཀྱན་སྟོང་འགགས་ཀྱང་རྒྱན་
 རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ལས་འཕེན་པའི་རྣམས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་དག་
 བློ་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་མི་དག་པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་
 རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་དག་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞུགས་ན་འང་བསམ་གཏན་
 ཟག་མེད་གྱི་སྟོམ་པ་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཡོད་ལ། འང་གི་སྒྲུལ་ནི་འདོད་པ་ན་ཡོད་པར་སྟོན་པ་སྟེ།
 གཞུགས་མེད་ན་ནི་གཞུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ལུས་དག་གི་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་ནི་གཉིས་
 པ་ཡན་ཆད་ན་ཀྱན་སྟོང་མེད་པས་རྟོག་དབྱེད་དང་བཅས་པའི་ས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་
 ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རིག་བྱེད་མེད་དེ། གང་གི་བྱིར་
 ཞེན་དེ་ན་ཀྱན་ནས་སྟོང་པའི་བསྐྱབས་པའི་སེམས་མེད་པའི་བྱིར་རྟེ། འདི་ལྟར་འདོད་པ་ན་ལྟར་དང་པོ་
 གཉིས་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་མེད་ཀྱི་དེ་དག་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས།
 ཁ་ནང་དུ་ལྟས་པའི་བྱིར་རིག་བྱེད་ཀྱན་ནས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་བསྐྱབས་པའི་ལུས་དག་གི་རིག་
 བྱེད་ནི་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་གཡོ་སྦྱས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས་དག་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པས་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ།

དགེ་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱེད་པར།

གཉིས་པ་ལ་དོན་དངོས་ནི། འདིར་དག་བཞི་དོན་དམ་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་། མཚུངས་ལྟན་
 དང་། ཀྱན་སྟོང་གིས་དག་བ་བཞི་ལས་ཐར་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་དག་བ་ཡིན་ཏེ།
 མི་དག་བ་དང་སྟག་བསྟེན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བས་མཆོག་ཏུ་བདེ་བའི་བྱིར་ནད་མེད་པ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་
 ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དག་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་རོ་ཆོ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་
 ཡོད་པ་དག་ནི། མཚུངས་ལྟན་དང་ཀྱན་སྟོང་ལ་མི་སྟོས་པས་འཕྲོད་པའི་སྟན་ལྟར་བདག་སྟེ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 དག་བའོ། །བཙུག་ཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདིར་ལྟ་སྟོས་པ་ནི་བསྟོན་
 པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དག་བར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་བ་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་
 པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་ན་དག་བར་འགྱུར་གྱི་མི་ལྟན་ན་མི་
 འགྱུར་བས་སྟན་དང་སྟར་བའི་བུར་བ་ལྟར་མཚུངས་ལྟན་གྱིས་དག་བ་ཡིན་ནོ། །རོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་
 ལྟན་དེ་དག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་དག་གི་བྱེད་པའི་ལས་རྣམས་དང་། སོགས་པའི་སྒྲུལ་གཞུང་བ་
 ཐོབ་པ་དང་མཆོན་ཉིད་དང་སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་པོ་རྣམས་ནི། སྟན་དང་སྟར་བའི་བུར་

བ་ལས་བྱང་བའི་འོ་མ་ལྟར་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བས་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། (གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དགེ་ཅུ་ཆད་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་མཚམས་
སྒྱུར་བ་དང་ཉིང་མཚམས་སྒྲོང་བའི་ཚེ་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱང་བས་དགེ་བ་བཞི་གང་ཡང་མིན་པས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དེ་དག་ནི་ཐོབ་པའི་གོགས་སེལ་བའོ། སྒྲེ་བའི་རྒྱུན་ཅུ་ཟད་དེ། དགེ་
བར་ནི་ཐོབ་བྱ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ།) དགེ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་བསྒྲོག་པ་ནི་མི་དགེ་བ་
རྣམས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱུལ་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པས་མཚོག་ཏུ་མི་བདེ་བའི་
ཕྱིར་ནད་ལྟར་དོན་དམ་པར་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་
པ་རྣམས་ནི་མི་འཕྲོད་པའི་སྤྲུག་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བའོ། །ཁྲོ་བ་དང་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་
པའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་གོང་མ་པ་རྩ་བ་གསུམ་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ལོགས་
ཤིག་ཏུ་མ་བསྟན་བའོ། འདི་པ་ལྟར་ན་དགེ་ཅུ་གསུམ་ལས་བསྒྲོག་པ་མ་ཡིན་པས་མ་བསྟན་ཏོ།

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་མི་
འཕྲོད་པའི་སྤྲུག་དང་སྒྱུར་བའི་བཏུང་བ་ལྟར་མཚུངས་ལྟན་གྱིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱང་བའི་ལུས་དག་གི་ལས་དང་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་མི་འཕྲོད་པའི་སྤྲུག་དང་སྒྱུར་བའི་བཏུང་
བ་ལས་བྱང་བའི་འོ་མ་ལྟར་ཀྱན་སྒྲོང་གིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་པ་བཞི་ལས་དོན་དམ་
པར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་བརྟན་པ་སོ་སོར་བཏགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་ནམ་མཁའ་དག་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉན་ཅིང་དགེ་བ་བཞི་དང་མི་དགེ་བ་བཞིར་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་ནི་ཅི་
རིགས་པར་དགེ་བ་བཞི་དང་མི་དགེ་བ་བཞིའི་ནད་དུ་འདུས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མི་
དགེ་བ་དང་། ལམ་བདེན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྟན་དང་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བ་དང་དོན་དམ་པར་དགེ་
བར་ཡང་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་པ་དག་ལའང་བཟོ་དང་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་སྒྲུལ་སེམས་དང་རྣམ་སྤྲིན་
སྒྲེས་གྱི་སེམས་བཞི་དང་(ཕྱི་ནད་གི་)འཇམ་པོ་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །(འདོད་པ་ན་འཛིག་
ལྟ་མཐར་ལྟ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་།) བཟོའི་
སེམས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ནི་མཚུངས་པར་ལྟན་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །(རྣམ་སྤྲིན་
སྒྲེས་མ་གཏོགས་པ་)བཟོ་དང་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་སྒྲུལ་སེམས་ཀྱིས་(བསྐྱང་བའི་)ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་(མཚན་
ཉིད་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ་)དག་ནི་ཀྱན་སྒྲོང་གིས་ལུང་མ་བསྟན་(ཡིན་ལ་བསྐྱིབས་པས་སྤྱང་བ་ནི་དང་པོ་ཁོན་ན་ཡོད་
པ་)ཡིན་ནོ། །དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ་འདི་དག་ལ་གཅིག་གཅིག་གི་ནད་དུ་འདུ་བ་ནི་ཡོད་
མོད་ཀྱི། ལྷོག་པ་ལ་ལྷོས་ནས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱའོ།

(གལ་ཏེ་སེམས་པ་དགེ་མི་དགོས་ཀྱིན་ནས་བསྐྱེད་བས་དགེ་མི་དགོས་འཛིན་ན། ལུས་དག་གི་རྟེན་འབྱུང་བའང་དགེ་མི་དགོས་འབྱུང་། སེམས་ཀྱིས་ལུས་དག་གི་ལས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའང་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ལན་ལ་བྱེད་པ་པོ་ནི་ལས་བྱའོ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ལ་མི་སེམས་པས་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཙམ་ལས་མིན་ན་མཉམ་གཞག་གི་རིག་བྱེད་མིན་པ་དགོས་པར་མི་འབྱུང་རོ། །མཉམ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོན་ཏུ་བསམས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྒྲུབ་པ་མི་མཉམ་པས་དེ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིན་ན་ལྟའི་མིག་དང་ན་བ་ཡང་དགོས་པར་འབྱུང་། སྒྲོར་བའི་ཆོ་དེ་ལ་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་མཚུངས་ཏེ། ལུས་དག་གི་ལས་ནི་སེམས་མེད་པར་མ་མཐོང་ལ། འབྱུང་བ་རྒྱུ་མེད་ཀྱིས་འབྱུང་བས་དགོས་པ་ལ་སོགས་པར་མི་དབྱེ་སྟེ་མིག་ལ་སོགས་པ་བཞེན་ནོ། །འོན་ཀྱང་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། འདི་དག་ཆོས་ཀྱི་དབང་གིས་དགོས་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་ལ། འབྱུང་བ་རྒྱུ་མེད་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་མ་བཟུན་ཡིན་ནོ། །ལྟའི་མིག་དང་ན་བའི་སྒྲོར་བ་ཡང་སྤང་བ་དང་སྒྲུབ་པ་ལྟེན་པ་ཡིན་པས་སྒྲོར་བའི་དབང་གིས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།།)

ཞུར་ལ་ཀུན་སྒྲོང་བཤད་པ་ནི་གལ་ཏེ་མཐོང་སྒྲུབ་གིས་རིག་བྱེད་མི་སྒྲོང་ན་འོ་ན་མདོ་ལས་^{༡༠}ལོག་པར་ལྟ་བུ་དེ་ལས་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ལོག་པའི་དག་དང་ལོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ་^{༡༡}ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་ཀུན་སྒྲོང་དང་(ཉ་བ་)དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་^{༡༢}ཞེས་བྱའོ། །ཀུན་སྒྲོང་གཉིས་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་རྒྱུ་ཀུན་སྒྲོང་ནི་ལས་ལ་དང་པོར་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ(སྒྲོར་བ་རྟུ་བྱ)ཡིན་ལ། གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་ལས་བྱ་བའི་དུས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་(དངོས་གཞི་རྟུ་བྱ)ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་མཐོང་བས་སྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་(ལོག་ལྟ་ལས་དེ་བཟུན་འདོད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་འབྱུང་བས་དེས་ལུས་དག་སྒྲོང་བས་སམ། ལོག་ལྟ་ས་གསོད་སོགས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བས་སོ་ཞེས་པ་འཇམ།)ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་གྱི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བསྒྲུབ་པས་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཀུན་སྒྲོང་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །(རྟོག་བཅས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱང་ཡོད་པས་སོ།) མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་ནི་རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བུ་མཐོང་སྒྲུབ་གིས་རིག་བྱེད་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བར་བཤད་པ་ནི་རྒྱུ་ཀུན་སྒྲོང་གི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ།^{༡༣} འདོད་ཁམས་ན་བསྐྱེད་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འདོད་པའི་འཛིན་ཆོག་སེམས་ལ་ལྟ་བུ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་(དང་པོ་གཉིས་)བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་མ་བཟུན་མཐོང་སྒྲུབ་གིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཀུན་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ལ། སྒྲུབ་སྒྲུབ་གི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པས་པའང་འདོད་པ་ན་མེད་

པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ན་བསྐྱབས་པའི་རིག་བྱེད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་ནི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཀུན་སྒོར་དགེ་བས་བྱས་ནས་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་མི་དགེ་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྱས་པའི་སྒོམ་པ་དགེ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཀུན་སྒོར་གི་བསམ་པ་དེ་དག་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་རིགས་ཐ་དད་ན་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་གཙོ་བོར་འགྱུར་གྱི་རིས་གཅིག་པ་ལ་ནི་རྒྱུ་ཀུན་སྒོར་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཐལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཀུན་སྒོར་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་དག་འདྲ་བའམ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དེ། རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་ཀུན་སྒོར་དགེ་བ་ལས་རྗེས་སུ་འཇུག་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་ཡང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ནམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་བཟུང་བ་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ནམ་པ་གསུམ་དུ་གྲེས་པར་བྱའོ།། (དེས་ན་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ལ་སྒྲིམ་བཞི་སྟེ། མཐོང་སྤང་གི་སེམས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཁོ་ན་དང་། སྒོ་ལྗེས་ནམ་གྲེས་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཁོ་ན་དང་། ཡིད་གེས་སྒོམ་སྤང་ནི་གཉིས་ཀ་དང་། ཟག་མེད་ནི་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་སྟེཛོ།)

དེ་ལ་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པའི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལས་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདྲ་བ་འབྱུང་བའམ། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ནི་དམན་པར་མི་འགྱུར་བས་དགེ་བ་ལས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་མི་འགྱུར་གྱི་དགེ་བ་ལས་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལས་ཀྱང་དགེ་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་བས་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་དེ་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེད་ཐག་ཏུ་སྒྲིམ་པ་འདོད་དོ། །སྟེ་པ་གཞན་དག་ན་རེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་སྟོད་ལམ་བཞི་ཆར་ཡང་དགེ་བ་ཁོ་ན་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡིན་གྱི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་མེད་དེ། མདོ་ལས་ཀྱང་། གླང་ཆེན་གཤེགས་ནའང་མཉམ་པར་བཞག། གླང་ཆེན་བཞེངས་ནའང་མཉམ་པར་བཞག། གླང་ཆེན་མནལ་ནའང་མཉམ་པར་བཞག། བཞུགས་ནའང་མཉམ་པར་བཞག། པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འདིར་གླང་ཆེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཉེས་པ་མི་མངའ་བས་ན་གླང་ཆེན་ཏེ། མདོ་ལས། འཆར་བྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སྐྱེད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གྱིས་རན་པར་མི་མཛད་པས་ན་གླང་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

བྱེད་ཐག་ཏུ་སྒྲིམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ནི་སྟོད་ལམ་བཞི་ཆར་དུ་བཞུད་ནའང་བཞུད་དོ་སྟེ་མ་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་བཞུགས་ན་འང་བཞུགས་སོ་སྟེ་དུ་དགོངས་པ་ཉི་བར་གནས་པས་ཐུགས་མི་བཞེད་བཞིན་དུ་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་

ནམ་སྒྲིན་སྒྲེས་དང་སྒྲོད་ལམ་པ་དང་སྒྲུལ་སེམས་མི་མངའ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༩}ཞེས་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།
 (ཡིད་དང་སྒོ་ལཱ་ཤེས་པ་ཀུན་སྒྲོད་དུ་བཤད་པ་ཡང་ནམ་སྒྲིན་སྒྲེས་ལས་གཞན་ལ་དགོངས་གྱི།) རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲེས་
 པའི་སེམས་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ངང་གིས་འཇུག་པའི་བྱིར་དང་། ཀུན་སྒྲོང་ཡང་འདུ་བྱེད་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རབ་དུ་འཇུག་བྱེད་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་གཉིས་ཀ་མིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་
 ཀྱང་མི་རྟོག་ཅིང་ནང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱིར་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
 ཀུན་སྒྲོང་གིས་དག་མི་དགེར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་པ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་
 པ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བསམ་པའི་སྟོབས་ཙམ་ལས་བྱུང་བས་
 ཡིན་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་འབྱུང་བཞི་དང་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་དག་ཀྱང་དག་
 བར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི་
 ཡན་པ་དང་གཞོད་པའི་སེམས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྒྲི་
 བས་ཀུན་བརྟགས་པ་ཁོ་ནར་སྣང་རོ།།

རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ།

ད་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་
 པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཞེ་ན། གཞན་ལ་གཞོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་སྒྲོང་ཞིང་
 འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་རྒྱུན་སྟོམ་ཞིང་འགོག་པས་ན་སྟོམ་པ་དང་། གཞོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལ་རྒྱུན་
 དུ་ཞུགས་པ་ནི་སྟོམ་པ་མིན་པ་དང་། གཞོད་པ་འཕམ་གཞོད་པའི་གཞི་དག་བྱུགས་ཅེ་སྒྲོང་བའམ་བྱུགས་ཅེ་ལ་
 འཇུག་ན་སྟོམ་པ་དང་སྟོམ་མིན་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་བར་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལའང་རིག་བྱེད་དང་རིག་
 བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། གཞོད་པ་དང་ཡན་པའི་སྟོབས་ཅེ་ལ་རྒྱུན་དང་ལྷན་པར་གནས་པ་ནི་རིག་
 བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་སྤར་སྒྲོས་པའི་རྣམ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་གཞི་བདུན་ལ་སོགས་པ་དང་། ལོ་རེ་
 ཅེ་ཞིང་ལྷག་ལ་སོགས་པ་འདི་བསད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་ནས་གསོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་གཞོད་པ་ནི་ལྷས་
 ངག་གི་མི་དགེ་བ་བདུན་དང་གཞི་ནི་ཡིད་གྱི་གསུམ་མཐ། ཡང་ན་གཞོད་པ་རང་བཞིན་དང་གཞི་བཅས་
 པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་སྟོམ་པའི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྟོམ་པའི་ཁྱད་པར་
 དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྟོམ་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལས་དང་པོ་སྟོམ་པ་ལ་དབྱེ་ན་སོ་སོ་ཐར་པའི་
 སྟོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་དང་བསམ་གཏན་ལས་སྒྲེས་པའི་སྟོམ་པ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་
 ཡིན་ནོ།། (དགེ་སྒྲོང་གི་སྒྲོང་བདུན་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ལས་སྒྲེས་པའི་སྒྲོང་བདུན་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་

ལས་སྒྲིམ་པའི་སྒྲོང་བདུན་རྣམས་མཚན་གཞི། སོ་ཐར་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་ཐ་སྟེན་དུ་བྱར་བྱུང་། མཚན་
ཉིད་རིམ་པ་ལྟར། འདོད་པའི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་གང་གི་ངེས་པ་ལྟ་དང་བྲལ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་ཟག་བཅས་
དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་ཟག་མེད་དོ། །གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་ནི་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་རྟེན་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་སོ། །གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྒྲུབས་སོ། །འོ་ན་ཕྱི་རོལ་པ་
ལ་སོ་ཐར་མེད་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེན། སྒྲོན་མེད་དེ་དེ་དག་གི་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་ལུས་དག་གི་
ཉེས་སྦྱོད་སྒྲོམ་པ་ལས་སྒྲུབས་སོ། །ཡང་ན་འབྲས་བུ་ལ་སྒྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ་ཀ་བ་དང་མིག་གིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་བརྒྱུད་པ་བཞིན་ནོ།།)

གཉིས་པ་སོ་སོ་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲོམ་པ་ནི་གང་ཟག་གིས་བྱེ་ན་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། དགོ་སྒྲོང་
པ་མ་དང་། དགོ་སྒྲོང་པ་མ་དང་། དགོ་ཚུལ་པ་མ་དང་། དགོ་བསྟེན་པ་མ་དང་། དགོ་བསྟེན་གནས་པའི་སྒྲོམ་
པ་འོ།། (བཤེས་སྒྲིང་འགྲེལ་པར་དགོ་སྒྲོང་པ་མ་དོར་ནས་བསྟེན་གནས་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་བརྒྱད་དུ་མཛད་དོ།།) གང་ཟག་ཐ་དད་
པ་མ་གཏོགས་པ་སྒྲོམ་པའི་རྗེས་སུ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྒྲོང་པ་མའི་སྒྲོམ་པ་དག་ནི་རྗེས་འདྲ་བ་
དང་། དགོ་སྒྲོང་པ་མ་དང་དགོ་ཚུལ་པ་མ་གསུམ་ཡང་སྒྲོམ་པའི་རྗེས་འདྲ་བ་དང་། དགོ་བསྟེན་པ་མ་དག་
ཀྱང་(སྤང་བྱ་ལྟ་བུ་བརྒྱད་བཅུ་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་ངེས་པས་སོ།།)སྒྲོམ་པའི་རྗེས་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྗེས་
ནི་མཚན་ཉིད་ལ་འདོད་དོ།། (དེ་ལ་ཉེས་སྦྱོད་དང་མི་ཚད་སྦྱོད་རི་སྒྲིད་འཛོའི་བར་དུ་སྒྲོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པ་དང་
པོ་ལྟ་བུ་འཇགས་ལ། ཉེས་སྦྱོད་དང་ལོག་གཞུང་རི་སྒྲིད་འཛོའི་བར་དུ་སྒྲོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དགོ་བསྟེན་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བཞག་ལ།
ཉེས་སྦྱོད་དང་འདོད་ལོག་ཞག་རེ་ཙམ་སྒྲོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟེན་གནས་པའི་སྒྲོམ་པ་རྣམས་པར་བཞག་གོ།) དགོ་བསྟེན་གནས་
ལ་གཉིས་སུ་མ་བྱེ་བ་ནི་ཡུན་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།། (བསྒྲུབ་པས་ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྒྱེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།།) གལ་
ཏེ་དགོ་སྒྲོང་པ་མ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་རྗེས་འདྲ་བར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དགོ་སྒྲོང་མའི་ཕྱི་བའི་ཚོས་
བརྒྱད་དགོ་སྒྲོང་ལ་མ་བཅས་ཤིང་། དགོ་སྒྲོང་མས་དགོ་ཚུལ་(པ་མའི་བཅུ་པོ་སྒྲོང་བའི་སྒྲོང་དུ་ཡང་ལོ་གཉིས་སུ།)
སྒྲིམ་པ་ལ་རེག་པ་དང་སྒྲིམ་པ་དང་(དཔེར་བ་སྒྲུབས་ཡོད་དུ་)ལྟ་ན་ཅིག་ཏུ་འདུག་པ་དང་། གཅིག་པུར་ལམ་དུ་
འགོ་བ་དང་། རྒྱལ་བྱེད་པ་དང་། སྒྱུན་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་མོའི་ཉེས་པ་འཆབ་པ་སྟེ་ཚོས་དུག་དང་། གསེར་
ལ་རེག་པ་དང་། མདོ་མས་ཀྱི་སྒྲུ་འདྲིག་པ་དང་། ཕྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་ཟ་བ་དང་། གསོག་འཛོག་བྱས་པ་ཟ་
བ་དང་། རྩ་གཙོད་པ་དང་། ས་རྒྱོ་བ་སྟེ། ཉེ་བའི་ཚོས་དུག་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སྤངས་ནས། དགོ་སྒྲོང་མ་བྱེད་
པར་བཤད་པས་སྤང་བྱ་ལ་མང་ཉུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྤང་བྱ་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་
སྒྲོམ་པའི་རྗེས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། (དེའི་སྒྲོང་བ་བཅུ་ནི་དགོ་ཚུལ་པ་མའི་སྒྲོམ་པ་འང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།) མཚན་(ལན་
གཉིས་སུ།)གྱུར་པ་ལས་ནི་མིང་འཕྲོ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོ་བསྟེན་མཚན་གྱུར་ན་དགོ་བསྟེན་མ་དང་།
དགོ་བསྟེན་མ་མཚན་གྱུར་ན་དགོ་བསྟེན་དང་། དགོ་ཚུལ་མཚན་གྱུར་ན་དགོ་ཚུལ་མ་དང་། དགོ་ཚུལ་མ་

དང་དགེ་སྤྱོད་མ་མཚན་གྱུར་ན་དགེ་ཚུལ་དང་། དགེ་སྤྱོད་མཚན་གྱུར་ན་དགེ་སྤྱོད་མ་དང་། དགེ་སྤྱོད་མ་མཚན་གྱུར་ན་དགེ་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བ་ཙམ་ལས་སྒྲིམ་པ་སྤྲུལ་ཡོད་(གཏོང་རྒྱ་ལྷ་པོ་གང་གིས་ཀྱང་།)གཏོང་བ་དང་(གཞན་གྱི་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གང་གིས་ཀྱང་།) སྤྲུལ་མེད་འཕྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫས་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་ན་མཚན་གྱུར་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་དགེ་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་ཐ་དད་པ་ཡིན་གྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གནས་གྱུར་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའམ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སྤྱོད་གི་སྒྲིམ་པ་ལུ་ལ་བས་དགེ་ཚུལ་ལ་སོགས་པའང་གཏོང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་རྣམས་སྤྲུལ་མེད་གཏོང་རྒྱུར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། (དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཉི་མ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་དེར་འདུས་པས་དགེ་སྤྱོད་གི་སྒྲིམ་པ་བཏང་བས་གསུམ་ཆར་གཏོང་བར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མི་འདོད་དེ་ན་སྤྱད་ཙམ་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དགེ་སྤྱོད་གི་ཙུ་ལྷུང་བྱང་བས་སྤྲུལ་གཉིས་ལ་མི་གཞོད་པར་ཐལ། དེ་དག་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། སྤྱོད་མེད་དེ་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་གཅིག་གིས་སྤྱང་བྱའི་རྫས་དུ་མ་དུས་གཅིག་ལ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རིག་བྱེད་མངོན་གྱུར་ནི་རྫས་གཅིག་ཏེ་དགེ་སྤྱོད་དུ་འཛིན་པའི་བསམ་པས་སྤྱང་ཞིང་དེར་བརྟེན་པས་སོ། །སྤྱོད་སེམས་ལ་འདོད་པ་ལྟར་ན་འདྲ་རྫས་མཚུངས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ས་ཐོན་ཐ་དད་པས་སོ། །ཞེས་གསུང་རོ། །ཐ་དད་ཀྱང་སྤྱོད་པ་ཕྱི་མ་སྤྱངས་པས་སྤྲུལ་གཏོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལན་རྒྱུན་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།) འོ་ན་དགེ་སྤྱོད་གི་རྒྱུད་གཅིག་ལ་སྒྲིམ་པ་གསུམ་ག་ཡོད་ན་ཐ་དད་པ་གསུམ་འགལ་ལོ་ཞེན་དེ་དག་ཐ་དད་དུ་འང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་དགེ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་གཅོད་སྤྱོད་བ་ནས་ཆར་འབྱུང་བ་སྤྱོད་པའི་བར་ལྷ་ནི་གསུམ་གསུམ་དང་། སྤྱུ་གར་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་བ་གཉིས་གཉིས་དང་། སྤྱོད་བ་གཞན་དག་ནི་རེ་རེ་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་(བསྐྱབ་པའི་གཞི་མང་པོ་ལེན་པར་འདོད་པའི་སེམས་པ་ལས་སྤྱོད་པས་རྒྱགས་པ་དང་བག་མེད་པའི་གནས་ཆེས་མང་པོ་ལས་སྤྱོད་ལ་གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས།)གཞི་དང་བསམ་པའི་བྱུང་པར་གྱིས་དགེ་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་གཅོད་སྤྱོད་བ་ཆེ་ལ། དགེ་ཚུལ་གྱི་འབྲིང་། དགེ་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱུང་རོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ།།

འོ་ན་དགེ་སྤྱོད་དེ་ཉིད་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་བསྐྱེད་དུ་འང་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟར་ནི་ཡིན་མོད་གྱི་དགེ་སྤྱོད་ཞེས་བརྟེན་པ་ནི་གཅོད་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་བཙམ་པ་དགེ་སྤྱོད་ཡིན་ཡང་དག་བཙམ་ཞེས་བརྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་སྤྱེ་པའི་ལུགས་སོ། །དོན་ལ་གནས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་སྤྱོད་པའི་སེམས་པ་གཅིག་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་པ་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དུས་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོགས་སྤྲུལ་མེད་པ་ལ་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་པ་སྤྱོད་བ་དང་། ཅ་སྤྱད་པ་དག་ནི་སེམས་པའི་བྱུང་པར་ཁས་སྤངས་པའི་སྤྱོད་པས་ཀྱིས་འཕྲོ་བ་པ་དང་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྤྱོད་པའི་ཁོངས་སུ་དགེ་བསྐྱེད་འདུ་བ་དང་། དགེ་སྤྱོད་གི་ཁོངས་སུ་འོག་མ་གཉིས་ཀའང་འདུ་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་གསུམ་ལྟར་

ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་དག་བསྟན་ཉིད་ལ་གནས་པའི་ཆེད་དུ་(སྐབས་འགྲོ་དང་ཐར་པ་འདོད་པ་ལྟོན་
དུ་སྒོར་བས།)སྟོག་གཅོད་དང་། མ་བྱིན་ལེན་དང་། འདོད་ལོག་དང་། རླུན་དང་། ཆང་འབྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
སྤང་བྱ་ལྟ་སྤོང་བ་མཐོས་པ་ལས་དག་བསྟན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉིད་དང་ཆེད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་གནས་
ལ་སོགས་པ་ལའང་སྒྱར་ཏེ། སྟོག་གཅོད་དང་། མ་བྱིན་ལེན་དང་། མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་། རླུན་དང་། ཆང་
འབྲུང་བ་དང་། སྟོས་དང་མེ་ཏོག་སྤེང་དང་བྱག་པ་དང་གར་དང་སྤྱུ་དང་རོལ་མོ་དང་(སྟེ་འདི་དག་སྟོས་པས་
གཅིག)ཁྱི་སྟན་མཐོན་པོ་དང་། ཁྱི་སྟན་ཆེན་པོ་སྟེ། (འདི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ།) དུས་མ་ཡིན་པའི་ཁ་ཟས་ཏེ་
སྤང་བྱ་བརྒྱད་སྟོང་བ་མཐོས་པ་ལས་བསྟན་གནས་དང་། དེ་དག་ལས་གར་དང་སྤྱུ་དང་རོལ་མོ་ལ་རེག་པ་
གཅིག་དང་། སྟོས་དང་མེ་ཏོག་སྤེང་དང་བྱག་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་སུ་བྱེ་ལ། གསེར་དདུལ་ལེན་པ་བསྟན་
པའི་སྤང་བྱ་བཅུ་སྟོང་བ་མཐོས་པ་ལས་ནི་དག་ཚུལ་དང་(སྟེ་^༡མ་ལ་གར་སོགས་སྤང་སོགས་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ནི་
བསྐབ་བྱ་མང་དོ་སྟོས་པས་ཁྱི་སྟན་ལུག་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་སྤྱོད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ། །བསྟེ་བ་ལས་
རབ་བྱུང་གར་སོགས་བྱེད་པ་དང་གསོག་འཛོག་གིས་འཛོན་ཉེས་པ་ཆེ་བས་ཉེས་པ་གཉིས་དང་གསེར་དདུལ་སྟོང་བ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་སོ།།)

ཕམ་པ་བཞི་དང་། ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་དང་། སྤང་ལྷུང་སུམ་ཅུ་དང་། ལྷུང་བྱེད་(འབའ་ཞིག་པ།)དགྲ་བཅུ་
དང་། སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་བཞི་དང་། བསྐབ་བྱའི་ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ཉེས་བརྒྱ་
ལྷ་བཅུ་ཙུ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་(དམ་ལུས་དག་གི་ལས་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད།)སྟོང་བ་མཐོས་པ་ལས་དག་སྟོང་དུ་
འགྱུར་རོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི་མི་དག་བའི་ལས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་མི་མཉམ་པར་འཇུག་པས་ཚུལ་
ཁྲིམས་སྤངས་པ་ན་ལས་མི་མཉམ་པ་ཅན་རྣམས་ཡང་དག་པར་འཛོག་ཅིང་འདོར་བས་སམ། ཡང་ན་མདོ་
ལས། ལུས་ལ་ཡོངས་སུ་གདུང་མེད་པས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་སྤང་བ་བདེ། །གཉིད་ལོག་པ་ཡང་བདེ་
བ་སྟེ། །སྤང་པ་ན་ཡང་བདེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བས་འགྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་སེམས་ལ་གདུང་བ་མེད་
པས་བསེལ་བ་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མཐས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟགས་པའི་བྱིར་ལེགས་སྤྱད་དང་། བྱ་
བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ལས་(ཡིན་ཏེ་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་དག་གིས་བྱེད་པའི་བྱིར་)དང་ལུས་དག་གི་ཉེས་སྤྱོད་
སྟོས་པའི་བྱིར་སྟོས་པ་^༢ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩ་བ་དང་རྒྱན་དང་བྱག་པ་དང་སྟོས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

ཡང་སོ་སོ་ཐར་བའི་སྟོས་པ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་མིན་པ་ནི་སོ་སོ་ཐར་པ་དང་སྟོས་པ་(གཞི་མཐུན་པ་)དང་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་(དངོས་)ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ལྷག་
པ་ལས་(དང་པོས)ཐར་བའི་བྱིར་དང་། ལུས་དག་སྟོས་པའི་བྱིར་དང་། ལས་འབྱུང་བའི་སྟོའི་བྱིར་རོ། །སྤང་
ཅིག་མ་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ནི་སོ་སོ་ཐར་བའི་སྟོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། སོ་སོ་ཐར་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་ཐར་
པའི་དོན་ནི་བྱ་ཏེ་སོགྲ་ཞེས་བྱ་བ་དང་པོར་ཐར་པ་ཡིན་ན་ཐར་ཟེན་པའི་བྱིར་རོ། །ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཐུག་

ཡིན་གྱི་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། (འདི་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་ཚུལ་བྱིས་པ་ཉ། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ནི་ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་
 པས་སོ།) ཡང་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ནི་བརྒྱད་དེ་དགེ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའོ། (ཕྱི་
 རོལ་པ་རྣམས་ལ་སོ་ཐར་མེད་དམ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་དག་ལ་ཡང་མི་དགེ་བ་སྒྲོམ་པ་ཙམ་ཡོད་མོད་ཀྱི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་དག་
 ནི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པས་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིད་པའི་བྱུང་པར་ཁོན་ལ་ཐར་པར་འདུགས་པས་སྤྱིད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་གཏན་དུ་སྤྲིག་
 པ་ལས་སོ་སོ་ཐར་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།) གསུམ་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་ནི་བསམ་གཏན་
 ཉེར་བསྐྱེགས་(ཡར་བཅད་དང་དངོས་གཞི)དང་བཅས་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་ལྡན་ལ། (ཉེར་བསྐྱེགས་ལ་འདར་
 ཉན་དུ་བརྟེན་དོ།) ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་དང་ནི་འཕགས་པའི་སེམས་ཙན་(སྤྱོད་མི་སྤྱོད།)རྣམས་དང་ལྡན་ནོ། །སྒྲོམ་
 པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་ཐ་མ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་
 བ་སྟེ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཡོད་ལ་མ་བཞག་པ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། (སོ་ཐར་ནི་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་
 རྗེས་སུ་བྱེད་པས་མིན་ནོ།) ཡང་སྤྱོད་པའི་སྒྲོམ་པ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཞེ་ན། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་དག་
 དུ་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་དེ་གཉིས་ནི་སྤྱོད་པའི་སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །བར་ཆད་མེད་
 པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དམ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱེགས་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
 འཕལ་བའི་ཚུལ་བྱིས་པ་དང་དེ་ཀྱན་ནས་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བསམ་
 གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། སྤྱོད་པའི་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
 མ་གཏོགས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པའོ། །སྤྱོད་པའི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་
 སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཉེར་བསྐྱེགས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པའོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་
 པ་ནི་ཉེར་བསྐྱེགས་མི་ལྷོགས་མེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པའོ། །གཉིས་ཀ་
 མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པ་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པའི་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པའོ་
 ཞེས་བྱ་བའི་མུ་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ་སྤྱོད་པའི་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་
 པའི་མུ་བཞི་འདར་གསུང་བྱའོ།

ཡང་སོ་སོ་ཐར་པ་ལས། ལུས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལེགས་པ་སྟེ། འདག་གི་སྒྲོམ་པ་ལེགས་པ་ཡིན། ཡིད་
 ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལེགས་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་སྒྲོམ་པ་ལེགས།³⁰ ཞེས་པ་དང་། ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མདོ་
 ལས། གང་ཡང་མིག་གི་དབང་པོ་སྒྲོམ་པས་བསྐྱམས་ཏེ་གནས་སོ་³¹ཞེས་གསུངས་པའི་ལུས་དག་གི་སྒྲོམ་
 པ་མ་ཡིན་པ་ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྒྲོམ་པ་དེ་དག་གྱུར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ལྷུང་
 བ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་གཤམ་པའི་གཤམ་བཞིན་དང་། སྤྱོད་པའི་སེམས་པ་མ་བརྟེན་པའི་དྲན་པ་དག་གཉིས་ཀ་
 ནི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀ་དབང་པོའི་སྒྲོམ་པ་འདར་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱོད་གྱུར་

སྒྲིང་ལ་དབང་པོ་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་སྒྲིད་པ་དག་ཀྱང་སྒྲིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་ལྷན་པའི་ཚུལ་སྒྲིན་པ་
ནི་སོ་སོ་ཐར་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ནི་རི་སྒྲིད་དུ་འོག་ནས་འཆད་པའི་གཏོང་རྒྱ་དག་གིས་མ་བཏང་གི་
བར་དེ་སྒྲིད་དུ་རྟག་ཏུ་ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྷན་ལ། སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་(ནི་དེར་མ་ཟད།)འདས་པ་དང་ཡང་ལྷན་ཏེ། (དེ་ལྟ་མིན་ན་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་རྣམས་བཏང་བར་ཐོབ་ཏེ་ཐོབ་
ནས་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པས་གཏོང་རྒྱས་མཆོམས་བཅད་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་མ་བྱུང་བའི་
ཕྱིར་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ད་ལྟར་བ་ཞོན་དང་ལྷན་པར་བཤད་དོ།) དེ་ཡང་རི་སྒྲིད་དུ་མ་བཏང་གི་བར་དུ་³ཞེས་བྱ་བ་
དང་སྒྱུར་རོ། །སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པའི་ལྷན་པ་རི་སྒྲིད་པ་དེ་ལྟར་སྒྲིམ་མིན་ལ་གནས་པ་འང་དེ་དང་འབྲེལ་(བས་
འདོན་པ་བརྒྱུད།)བར་གྲེས་པར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་རི་སྒྲིད་མ་བཏང་གི་བར་དུ་
རྟག་ཏུ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཏོང་རྒྱས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཐོབ་པ་
དག་དང་ཡང་ལྷན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་བའི་མཐའོ། །(དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ཡང་ཆོ་ག་ཞན་དང་འདིར་བཏང་
བའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་འདས་པ་ཐོབ་ལ། འོན་ཀྱང་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ།) །
འཕགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཆོ་ནི་འདས་
པ་དང་ལྷན་པ་མིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་སྒྲིན་མ་བསྐྱེད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་འདས་པ་མི་སྒྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གལ་
ཏེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་དབང་པོ་འཕྲོ་བའི་དུས་ན་འང་འདི་མཆོངས་པ་མིན་ནམ་ཞེན་དབྱིག་བཤེས་ན་རེ་དེ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་འབྲས་
བུ་ཡོད་པས་དེ་ནི་མི་བརྗོད་དོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ³ རྒྱ་གཉེན་འབྲེལ་བའི་དོན་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཆོ་འདོད་ཡོད་ལ།
ཟག་མེད་ཡིན་ན་དེ་བཏང་ནས་རི་སྒྲིད་ཡོད། དེས་ན་སྒྲིན་མ་བསྐྱེད་པས། དེ་དག་གི་དང་པོ་འདས་པ་དང་མི་ལྷན་ནོ་⁴ཞེས་འདོད་དོ།) །

གཞན་དག་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྷན་པའི་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་
འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་སྟེ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པའི་ཆོ་བསམ་གཏན་
དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྟར་བའི་ལྷན་གྱི་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་
པ་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ད་ལྟར་བ་ནི་(མཉམ་གཞག་གི་)སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་མ་
འོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཆོ་འདོད་གཏོང་རྒྱ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་ལྷན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་
བའི་མཐའོ། །

སྒྲིམ་པ་འང་མ་ཡིན་སྒྲིམ་མིན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བར་མ་ལ་གནས་པ་ལ་གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པ་ཡོད་ན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བར་ད་ལྟར་གྱི་དང་ལྷན་ལ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་འདས་
པ་དང་ད་ལྟར་བའི་དུས་གཉིས་ཀྱི་དང་ལྷན་ནོ། །དེ་ཡང་མ་བཏང་གི་བར་དུ་འོ། །འོ་ན་སྒྲིམ་མིན་དང་ལྷན་

པ་(བར་མའི་)དག་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པའང་(བར་མའི་³⁴)མི་དག་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དམ་ཞེན། ཡོད་དེ། (དུས་རི་སྤྱད་དུ་ཡོད་ཅིན།) སྡོམ་མིན་ལ་གནས་པ་ཤན་པ་ལ་སོགས་པའང་དག་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རི་སྤྱད་དུ་རབ་ཏུ་དང་བའི་ཤུགས་དང་ལྡན་པས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་བར་དེ་སྤྱད་དུ་བར་མ་དག་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལ་གནས་པའང་མི་དག་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རི་སྤྱད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཤུགས་དང་ལྡན་པས་སྟོག་ཆགས་གསོད་པ་དང་འཆིང་བ་དང་རྟེན་པ་དང་འཆོ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་བར་དེ་སྤྱད་དུ་བར་མ་མི་དག་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།

ལྡན་པའི་ཚུལ།

དེ་ནི་རིག་བྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་ཏེ། ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བར་མ་ལ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་རིག་བྱེད་དངོས་སུ་བྱེད་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་བ་དང་ལྡན་ལ་གཏོང་བའི་རྒྱ་དག་གིས་མ་བཏང་གི་བར་དུ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་ནི་འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །མ་འོངས་པ་(འི་རིག་བྱེད་)དང་ནི་ལྡན་པ་མེད་དེ། རིག་བྱེད་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྱང་མ་ཡིན་པའི་(ཕྱིར་དང་)བཅའ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་མེད་དོ། །དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་བསྐྱབས་པའི་རིག་བྱེད་དང་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རིག་བྱེད་དང་ནི་མ་འོངས་པ་མི་ལྡན་པར་མ་ཟད་འདས་པ་དག་དང་ལྡན་པའང་མེད་དེ། ལུང་དུ་མི་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་སྟོབས་རྒྱུང་བས་(དེ་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པའི།)ཐོབ་པའང་སྟོབས་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་(ཆོས་དེ་འགགས་ནས་དེའི་)ཐོབ་པ་སྔ་ཕྱིར་འདྲན་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཞར་ལ་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གྲངས་ནི་ལུས་ངག་མི་སྡོམ་པའི་ཕྱིར་སྡོམ་པ་མིན་པ་དང་། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱད་ཅིང་འབྲས་སུ་ཡིད་དུ་མི་འོངས་པ་སྟེད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་སྤྱད་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལས་དང་། དངོས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་ལས་དེའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་འདིར་རིག་བྱེད་དང་ལྡན་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་མི་ལྡན་པའང་ཡོད་ཅེས་པ་མུ་བཞི་སྟེ། སྡོམ་པ་སྡོམ་མིན་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་བར་མ་དོར་(བར་མ་དག་མི་དག་གང་རུང་ལ།)གནས་པ་ཞིག་ཀུན་སྤྱོད་དག་མི་དགའི་སེམས་ཞན་པ་སྟེ་དག་པོ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་དག་མི་དགའི་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དག་བྱེད་ན་ནི་(སེམས་ཞན་པས་རིག་བྱེད་མིན་པ་སྤྱོད་མི་རྣམས་པས།)རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཉིད་དང་ལྡན་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ནི་མི་ལྡན་ནོ་འདིར་དག་མི་དགའི་སེམས་ཞན་པ་ཞེས་

སྒོམ་པ་ནི་སེམས་དྲག་པོས་བྱེད་ན་ནི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། དགེ་མི་དགའི་སེམས་ཞན་པས་ཀྱང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྒྱེད་མི་རྣམས་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྱེད་ན་ལྟ་སྒོམ་གྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདིར་ཡང་སྒྱིར་བཏང་བ་སྟེ་དམིགས་གྱིས་བསལ་ན་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་བདུན་དང་། སྒྲིག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་གྱི་ལམ་རྣམས་ནི་སེམས་ཞན་པ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྱེད་གྱང་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྡན་ནོ། །ཆོ་འདིའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཏང་བ་དང་བྱི་མའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་སྒྱེས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་(ལུར་ལུར་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྱེས་པ་ལྟ་བུ་རིག་བྱེད་ཉམས་པ་)དག་ནི་(ཟག་མེད་ཀྱི་)རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ཏེ། རིག་བྱེད་ནི་འགགས་ཤིང་མ་སྒྱེས་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་ཐོབ་པ་དང་ངེས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། (འདིར་སོ་སོའི་སྒྱེ་བོ་དཔེར་མ་བརྗོད་པ་ནི་དེ་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་ཆོ་བརྗོད་ནས་རིག་བྱེད་མ་སྒྱེས་པ་ལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་སྒྱིར་བྱིས་པ་ལ་མ་ངེས་ལ་འཕགས་པ་ལ་ངེས་པས་སོ། །ཡང་ན་འདོད་པ་ལ་བསམ་ནས་སྒྲུས་ལ། ཡང་ན་འཕགས་པ་ནི་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ་སོ་སོའི་སྒྱེ་བོ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡོད་ཅིས་བྱུང་སྒྲུས་གསུང་རོ། །གལ་ཏེ་བྱིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཉར་བསྟོགས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དག་གི་ན་འདོད་པར་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མ་རྒྱའི་ཞལ་ནས་བྱས་པས་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཉར་བསྟོགས་ན་གི་བསམ་གཏོང་བར་མཚན་ཉིད་འདྲ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ལས་ལུས་དང་ལྡན་ལ་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་སྒྲོ་བའི་ནང་ན་འདུག་པའི་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་བཤད་པས་སོ་ཞེས་གསུང་ལ།¹⁶ འོན་ཀྱང་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་རྫས་ལ་ལྟོས་པ་དང་མི་ལྟོས་པའི་བསོད་ནམས་སྒྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་འདི་མྱིད་པར་རྟོགས་སོ།) འདི་ཡང་ས་འཕོས་པ་དག་གི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི་ས་མ་འཕོས་པ་ནི་སོ་སོའི་སྒྱེ་བོ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པ་གི་འཕོས་པ་ལའང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ནི་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པ་ན་ད་ལྟར་གྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཕགས་པ་ལའང་མཚུངས་སོ། །དེ་ལ་འདས་པ་དང་མ་འདས་པའི་ཐོབ་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བསམ་གཏན་ལའང་མཚུངས་སོ། །གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་ནི་སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་མིན་དང་(བར་མ་དང་།) ལྡན་པ་(སེམས་དྲག་པོས་དགའི་དགའི་)རིག་བྱེད་(བྱེད་བཞིན་པ།)དང་བཅས་པའོ། །གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སོ་སོའི་སྒྱེ་བོ་(དང་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྱལ་བར་གི་ནས་རིག་བྱེད་མ་བྱུང་བ)འོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་པ་དང་ལྡན་ལ་བར་མ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའང་གེས་པར་བྱའོ།

འཕྲོ་བ་པའི་ཚུལ།

འཕྲོ་བ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལས་སྒྱེས་པའི་སྒྲོམ་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་དང་། ཉར་བསྟོགས་ཀྱི་ས་སྟེ་སེམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕྲོ་བ་སྟེ། དེ་དག་དང་

ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱུ་བའི་འདུལ་པ་འཛིན་པ་རྣམས་ན་རེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཚུལ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་
 སོགས་པའི་སྐྱུ་མཛད་དེ། སངས་རྒྱུས་དང་རང་སངས་རྒྱུས་ནི་རང་བྱུང་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའོ། །ཀྱུན་
 ཤེས་ཀོ་ལུ་རྟེན་དང་། ཏྲ་བུལ་དང་། བཟང་པོ་དང་། རྒྱངས་པ་དང་། མིང་ཆེན་ཏེ་ལྷ་སྟེ་རྣམས་ནི་རེས་པ་ལ་
 འཇུག་པ་སྟེ་བདེན་པ་མཐོང་བས་སོ། །བྲགས་པ་དང་ལག་བཟང་དང་བ་ལང་བདག་དང་བྱི་མེད་དང་གང་
 བོ་སྟེ་ཉེ་བའི་ལྷ་སྟེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དག་སྟོང་རྩུར་ཤོག་ཞེས་བརྟུན་བས་སོ། །འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་ནི་
 རྟོན་པར་ཁས་བླངས་པ་ཅམ་གྱིས་སོ། །དྲི་བས་མ་ཉེས་པས་ནི་ལེགས་སྦྱིན་(ལེགས་བྱིན་གཅིག་ཏུ་གཅེས་པའི་ཆོས་
 གང་ཡིན། ཐར་བ་ལགས་སོ། །དེ་ལ་དགོས་པ་གང་ཡིན། དད་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་ལན་བཏབ་ཞེས་པ་ཁ་ཆེན་གསུང་ངོ་།)ནོ། །སྦྱོ་
 དཀྱའི་བདག་མོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱི་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ཁས་བླངས་བས་ཏེ། བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། དག་སྟོང་ལས་
 བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་རྩུ་བ་སྦྱེད་སྦྱེད་ཅིང་དག་སྟོང་ལས་གདམས་ངག་མཛོད་པར་བྱ་བ་དང་
 དབྱར་དག་སྟོང་མེད་པའི་གནས་སུ་མི་འགོ་བ་དང་། དགག་དབྱེའི་ཆོ་གཉིས་ཀའི་དག་འདུན་ལ་གནས་
 གསུམ་གྱིས་དགག་དབྱེ་བྱ་བ་དང་། དག་སྟོང་གི་ལྷུང་བ་སྤྱིང་བར་མི་བྱ་བ་དང་། དག་སྟོང་ལ་ལྷུང་བ་བྱུང་
 བ་ལ་ཁོ་བར་མི་བྱ་བ་དང་། སྤྱི་མའི་ཆོས་(དེ་ཕྱི་ཆོས་བརྒྱད།)ཀྱི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་རྩུ་བ་སྦྱེད་དུ་མ་ཉེས་པར་བྱ་བ་
 སྦྱད་པར་བྱ་བ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་དག་སྟོང་མས་ཀྱང་དག་སྟོང་གསལ་བུ་ལ་འང་
 ཕྱག་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །རྒྱལ་རེགས་ཆོས་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བ་བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱི་ནང་ན་འདུག་པ་ལས་ནི་ཙོ་
 བཞེན་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དྲུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གསོལ་བའི་འཕྲིན་གྱིས་སོ། །

ཡང་ན་ས་གཤི་རྒྱུར་མ་ཆོས་ཀྱི་ན་མ་ལྟུང་པའི་མདོག་པས་འཕྲིན་གྱིས་བསྟེན་པར་རྩོགས་པ་ལྟ་

བུའོ། །དག་སྒྲིང་བཞི་དང་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་ལྷན་ནི་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་མི་རྣམས་ཏེ། འདུལ་བ་འཛིན་པ་ནི་རྒྱུ་བྱེད་དག་གསོལ་བ་བརྟོག་པ་ལོ་ལ་འདོད་དེ་གསོལ་བ་དང་ལས་བརྟོག་མཁན་ནོ། །ཡུལ་དབུས་སུ་ནི་གསོལ་བ་བརྟོག་པ་གཏོགས་པ་བཅུ་ཉེ་ཆོགས་ཀྱིས་སོ། །དབུས་དང་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་དཔག་ཚད་དུག་ཅུའི་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཏེ་ལུང་གོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་ལས། རྩོམ་པ་འདི་གདན་ནས་ཤར་ན་ལི་ཁ་ར་གིང་འཕེལ་གྱི་ནགས་དང་། ལྷོ་ན་རྒྱ་ཁྲི་འདམ་སྤྱད་འདམ་སྤྱེ་རྒྱ་ཚན་དང་། ལུབ་ན་བམ་ཟེ་སྤྱན་གཉིས་ཀྱིས་བྱས་པའི་གྲོང་ཁག་བ་དང་ཉེ་བའི་ཁག་བ་དང་། བྱང་ན་ལུ་གི་རའི་རི་སྟེ་དེ་དག་པན་ཆད་ནི་མཐའ་འཁོབ་དང་ཚུན་ཆད་ནི་དབུས་སུ་བཤད་དོ།³⁷ །སྤྱོད་སྤྱོད་འགྲོ་བ་ལན་གསུམ་བརྟོག་པས་ནི་སྟེ་བཟང་དུག་ཅུ་པོ་རྣམས་བསྟེན་པར་རྟོགས་སོ། །དེ་དག་གི་བསྟེན་པར་རྟོགས་པའི་སྟོམ་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་(སྟོམ་པར་མ་ངས་པས་དེ་ལ་ངས་པར་)མི་སྟོམ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །(སྟེ་ལྷ་པོ་དང་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་སྟེ་བསམ་པ་སྟེན་སུམ་ཆོགས་པའམ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཐུས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་པར་ཡང་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་འཁོབ་པོ་ཞེས་འཆད་དོ།) དུས་རི་སྤྱི་དུ་སྤྱང་བར་བྱ་ཞེན། དུས་ཀྱི་མཐའ་ནི་སྟོག་གི་མཐའ་དང་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་གཉིས་ལས་དགེ་བསྟེན་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་སྟོག་གི་མཐའ་རི་སྤྱི་འཆོ་བ་མ་གཤིའི་བར་དུ་དང་། བསྟེན་གནས་པས་ནི་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྤྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་རི་སྤྱི་འཆོའི་འོག་ཏུ་ནི་ཡང་དག་པར་སྤྱངས་པ་ཡོད་ཀྱང་ལུས་སྐལ་བ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ཀྱང་ཆེ་ཕྱི་མ་དེར་སྦྱར་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་དུན་པའི་ཕྱིར་སྟོམ་པ་མི་སྟེ་བར་རིགས་ན། ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་མི་སྟེ་བ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། མདོ་ལས་ཉིན་ཞག་གཅིག་པ་ཁོ་ནར་བསྟེན་པས་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་སྟེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཡོད་པར་གཤམ་སོ།³⁸ །དེ་ལྟ་ན་རེ་ཞིག་སྟོན་པས་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་མི་སྟེ་བར་གཟིགས་ནས་ཉིན་ཞག་པའི་བསྟེན་གནས་བསྟེན་ནམ། འོན་ཏེ་དབང་པོ་གདུལ་དཀའ་བ་ཞག་མང་པོ་སྤྱང་མི་རུས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ་དེ་ལྟ་སྤྱེ་རྒྱ་མཚན་ནི་བརྟག་པར་མི་རུས་ཏེ། འདུལ་བའི་དོན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་རྟོག་གསལ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་མི་རུས་ཏེ། གང་སྟོམ་པ་དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་ནི་ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་གསོལ་བ་དང་བཞེད་ལས་ཀྱིས་འཐོབ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་གང་ཟག་གཅིག་ལས་གསོལ་བ་ཙམ་གྱིས་འཐོབ་པ་འདི་ལའང་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་འདི་ལ་རྒྱ་མཚན་བཙལ་བར་མི་བྱའོ། །དབང་པོ་གདུལ་དཀའ་བ་ལ་སྟོམ་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆེས་གདུལ་དཀའ་བ་ལ་ཡུད་ཙམ་དང་ཉིན་མོ་ཙམ་དང་མཚན་མོ་ཙམ་པའང་སྟོན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཁྱིམ་པ་ཐམས་ཅད་དབང་པོ་གདུལ་དཀའ་

བར་ཡང་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༤༦} ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྱོད་དཔོན་ནི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པར་ཟད་ཀྱི་འོན་
 ཀྱང་རི་སྤྱོད་འཛོལ་ལྟར་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་སྟེ་བ་ལའང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་
 བྱི་མེད་དོ་^{༤༧} ཞེས་བཞེད་དོ། །ཉིན་ཞག་པའི་སྤྲོམ་པ་མིན་པ་བྱི་མེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། བདག་ནི་ཉིན་ཞག་
 གཅིག་ཏུ་སྤྲོམ་མིན་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅིས་དེ་དེ་ལྟར་མོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གྲགས་གོ། །དེའི་ཕྱིར་
 སྤྲོམ་མིན་ནི་རི་སྤྱོད་འཛོལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་འདོད་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ལེན་པ་མེད་པས་མེད་པར་
 འགྱུར་ན་ནི་རི་སྤྱོད་འཛོལ་པའི་སྤྲོམ་མིན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་སྤྱད་པ་ཡིན་པས་ལེན་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རི་སྤྱོད་འཛོལ་བར་དུ་སྟོག་གཅོད་པས་འཛོལ་བར་བྱའོ་སྤྲོམ་དུ་སེམས་པ་ཉིད་ལེན་པར་
 འདོད་ན་ཉིན་ཞག་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་བཞིན་སྟེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པ་ལས་ཉིན་ཞག་པའི་སྤྲོམ་
 པ་དང་སྤྲོམ་མིན་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༤༨} (མདོ་སྤྲོ་བ་མི་དགེ་བའི་སེམས་པ་ལ་སྤྲོམ་པ་མིན་པར་འདོད་དོ།) འོ་ན་
 བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་ལེན་པའི་ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེན་མཛོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱུང་གཞིར་བྱས་ལ། གང་གིས།
 རི་སྤྱོད་དུ། གང་། གང་གི་ཆོ། གང་ལས་མཛོད་པར་བྱ་ཞེན། རིམ་པ་ལྟར་(རི་ལྟར་ལུས་པ་བཞིན་དུ།)ལུས་ཀྱི་
 སྤྱོད་ལས་མ་གུས་པ་ལ་སྤྲོམ་པ་མི་སྟེ་བས་ནད་པ་མ་གཏོགས་པ་སྟན་དམའ་བར་ཅོག་ཅོག་པོ་འཇམ་བུས་མོ་
 བཅུགས་ཏེ་འདུག་ནས་ལག་པ་ཐལ་མོ་བསྟོལ་བའམ་སྤྱར་ཏེ། ནར་མས་གསར་དུ་རྒྱགས་པར་མི་བྱེད་པས་
 ནར་མ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱན་གསར་པས་མི་བརྒྱན་པ་དང་། དག་གི་སྤྱོད་ལམ་སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་སྤྲོམ་པའི་
 རིམ་སུ་བསྐྱས་པ་ཡིས་མཛོད་པར་བྱའོ། །སྤྱར་དང་ཁ་བསྐྱམས་ཏེ་སྤྲོམ་པས་ནི་འཕོགས་མོད་ཀྱི་དོན་མེད་
 པས་གཞན་ལས་མཛོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དུས་ནི་ནད་པར་ནམ་ནངས་ནས་ཉི་མ་ཤར་གྱི་བར་དུའོ། །དོ་
 བོ་ནི་ཡན་ལག་མ་ཆང་ན་བར་མར་འགྱུར་བས་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་སྟོག་གཅོད་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་ཆང་བར་ནི་མཛོད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་བ་རྣམས་པན་ཚུན་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༤༩} ཞེས་
 སྤྱོད་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་ནད་པར་ཉི་མ་མ་ཤར་ཞིང་ཟན་མ་ཟོས་ཀྱི་གོང་དུ་དང་། (རྒྱུ་ཡོད་
 ཀྱང་མི་འདའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།)ཡུལ་གཞན་ལས་མཛོད་པར་བྱའོ། །གཞན་དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལས་དགེ་སྤྱོད་ལས་
 ལེན་པར་བཤད་མོད་ཀྱི། གནས་འཛོག་གི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དད་པ་དང་ལྡན་པ་
 ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་བསྟེན་གནས་སྤང་བར་འདོད་པས་ནད་པར་ལངས་ལ་དགེ་སྤྱོད་ངམ་བྲམ་ཟེ་
 གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་ཤེས་པ་ཞིག་གི་དུང་དུ་སོང་སྟེ་ཞེས་^{༥༠} གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཆོག་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་
 ཀྱང་ཆོག་པར་བཤད་ལ། རྣམ་པར་གཏོན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ནི་ཡུལ་མེད་ན་རང་གིས་ལེན་པའང་
 བཤད་(ཅིང་ཆོག་གང་གི་བསྟེན་གནས་གནས་གཅིག་ཏུ་ལེན་པའང་བཤད་)དོ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བརྒྱད་^{༥༡} ཅེས་བཤད་ཅེན། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་

ཁྱིམ་གྱི་ཡན་ལག་དང་པོ་བཞི་དང་། ཆང་འབྲངས་ན་ཚུལ་ཁྱིམ་དང་ལྷན་ཡང་བག་མེད་པར་གྱུར་པས་
ན་བག་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་ཆང་སྟོང་བ་གཅིག་པུ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྟོ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་བརྟུལ་
ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་གསུམ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟུར་རོ།

གལ་ཏེ་སྟོག་གཅིད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བྲངས་པས་ཚུལ་ཁྱིམ་སྟོགས་ན་ཆང་ལ་སོགས་
པ་སྟངས་ཏེ་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། ཆང་མཐུངས་བ་དེ་ཡིས་ནི་སྟོང་བའི་གཉེན་པོ་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་དྲན་པ་
དང་ཤེས་བཞིན་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟུང་གར་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པས་ནི་དེགས་པ་དང་
རྒྱགས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེགས་པར་གྱུར་པ་ལ་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྱིམ་ཐག་མི་རིང་བའི་ཕྱིར་དང་། དུས་མ་
ཡིན་པའི་ཁ་ཟས་མ་སྟངས་ན་བསྟེན་གནས་ཀྱི་དྲན་པ་དང་སྟོ་བའི་དྲན་པ་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
དེ་དག་ནི་ཚུལ་ཁྱིམ་དེ་སྟུང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

བསྟེན་གནས་པ་ལ་གར་སོགས་དང་ཐེང་སོགས་སྟོང་བ་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་མཛད་ལ་དགོ་ཚུལ་
ལ་དེ་དག་སྟོང་བ་ཡན་ལག་གཉིས་སུ་མཛད་པ་ནི་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་དག་ཏུ་ཆང་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་
པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་དང་འགལ་ན་ཉེས་པ་གཅིག་བཤགས་པས་ཆོག་པས་ཡང་བར་མཛད་ནས་གཅིག་
ཏུ་བསྟེན་ཏེ་བཅས་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ནི་དེ་དག་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པས་དེ་དག་དང་འགལ་ན་ཉེས་པ་
གཉིས་བཤགས་དགོས་པས་ཕྱི་བར་མཛད་དེ་གཉིས་སུ་བཅས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསེར་དཔུལ་ལེན་པ་སྟོང་
བའང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པས་བཅས་ཀྱི་ཁྱིམ་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་མ་
བཅས་སོ་ལྟེ་ཞེས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་བཤད་དོ།

སྟོ་བ་དཔོན་གར་སྟེ་ལ་ནི་གིན་ཏུ་མང་ངོ་སྟུང་དུ་སྟེད་ལུག་པའི་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་སྟེ་བར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ་བྱི་རྩི་འུ་ལ་བསྟུབ་པའི་གཞི་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ་ལྟེ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཅིའི་
ཕྱིར་བསྟེན་གནས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདིས་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་རམ་ཅི་སྟེད་འཆོ་བའི་
སྟོམ་པ་དང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་བསྟེན་གནས་ནི་དགོ་བསྟེན་རྣམས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་ཡིན་པས་དགོ་བ་
གསོ་བ་དང་ལྷུང་བ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་གསོ་སྦྱང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུང་ལས། གར་ཕྱིར་
ཡིད་ཀྱི་དགོ་བ་གསོས་འདེབས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འདི་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱང་བཤད་ཅེས་གྲགས་ལྟེ།
ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དགོ་བསྟེན་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྟེན་གནས་མེད་དམ་ཞེ་ན། (སྟབས་སུ་སོང་ནས་
ལེན་ན།) དགོ་བསྟེན་ལས་གཞན་ལ་འང་བསྟེན་གནས་ཡོད་མོད་ཀྱི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྟབས་སུ་མ་
སོང་བ་ལ་མེད་དོ།

དེ་ཡང་འགྲེལ་པ་ལས། དགོ་བསྟེན་མ་ཡིན་པ་ཡང་གར་ཞིག་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་

ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ་བསྟེན་གནས་ནོད་པ་དེ་ལ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་
 ཏེ་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མི་ཤེས་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ་^༤ཞེས་འབྱུང་བའི་མ་གཏོགས་པའི་དོན་ནི་སྒྲོབ་
 དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་སྐྱབས་འགོ་བརྗོད་པ་(མི་ཤེས་པ།)དང་མ་བྱང་བ་ལ་^༥འཆད་མོད་ཀྱི། སྒྲོབ་དཔོན་
 གང་སྦྱེལ་གང་ཞིག་ །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བསམ་པས་སྐྱབས་སུ་
 མི་འགོ་བ་ཅན་ལ་ནི་སྒྲིམ་པ་མི་སྦྱེལ། གང་ཞིག་འབོགས་པ་པོ་དང་ལེན་པ་པོས་སྐྱབས་སུ་འགོ་དགོས་
 པར་མ་ཤེས་པས་སྐྱབས་སུ་མི་འགོ་བ་ཡིན་ཀྱི་ལོག་པར་ཞུགས་པའམ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་སྐྱབས་སུ་མི་འགོ་བ་
 མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་ཡང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྦྱེའོ་^༦ཞེས་འཆད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་མིང་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། མིང་ཆེན་འདི་ལྟར་བྱིས་པ་གོས་དཀར་པོ་བགོས་པ་སྦྱས་པ་པོའི་
 དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ །ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཞིང་
 བདག་ལ་དགེ་བསྟེན་དུ་གཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་ཆོག་ཏུ་འདེམས་སྒྲུབ་འདི་ཙམ་གྱིས་དགེ་བསྟེན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་དེ་ཅི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ཁོ་ནས་དགེ་བསྟེན་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཉི་འོག་པ་རྣམས་ན་རེ་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།^༧ (འདི་ནི་ཐོབ་པ་ལ་བསམས་སོ།།)

ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྱུར་(ཉི་སྒྲིམ་པ་མ་སྦྱས་པའི་བྱིར་དེས་ན།)གྱི་དགེ་བསྟེན་ཉིད་དུ་ཁས་
 གཤམ་པས་འདིའི་སྒྲིམ་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་བྱིར་མདོ་དེ་ལས་ཀྱང་བདག་དགེ་བསྟེན་དུ་གཟུང་དུ་
 གསོལ་ཞེས་ཁས་གཤམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྒྲོབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། ཇི་ལྟར་འཕགས་པ་དག་
 བཅོམ་པ་དེ་དག་གིས་ཇི་སྟེང་འཆོའི་བར་དུ་སྟོག་གཅོད་པ་སྤངས་^༨“ཉི་སྟོག་གཅོད་པ་ལས་སྤྲོད་ལོག་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་དུས་འདི་ནས་གཟུང་”^༩སྟེ་ཇི་སྟེང་འཆོའི་བར་དུ་སྟོག་གཅོད་
 པ་སྤངས་ཏེ་སྟོག་གཅོད་པ་ལས་སྤྲོད་ལོག་པར་བགྱིའོ་^{༡༠}ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྟན་
 པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིམ་པ་དགེ་བསྟེན་དུ་གཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་བྱ་བས་ཐོབ་ཀྱང་སྟོག་གཅོད་
 སྒྲོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྟན་པ་ན་དཔེར་ན་དགེ་སྒྲོབ་གི་སྒྲིམ་པ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་
 ལས་ཀྱིས་ཐོབ་ཀྱང་བསྐྱབ་པའི་གནས་རྣམས་བརྗོད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་སྒྲིམ་པ་ནི་ཡན་ལག་(ལྔ་པོ་)ཐམས་ཅད་(གྱིས་)བསྐྱམས་པ་ཡིན་ན་མིང་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་
 སྟོག་གཅོད་སྒྲོབ་པའི་སྒྲིམ་པ་སྦྱེད་པ་དང་། སོགས་པས་བསྐྱམས་པ་སྟོག་གཅོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་གཉིས་སྒྲོབ་
 པའི་སྟོགས་གཅིག་སྦྱེད་པ་དང་། འདོད་ལོག་དང་གསུམ་སྒྲོབ་པའི་ལལ་ཆེར་སྦྱེད་པ་དང་། ལྷ་བ་བཞི་ཆར་
 དང་ལྷ་ཆར་སྒྲུང་བའི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགེ་བསྟེན་ཞེས་བྱ་བའི་དབྱེ་བ་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན།
 བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་ནི་(དང་པོ་ནི་ལྷ་ཀར་སྤངས་པར་མཚུངས་ཀྱང་དེ་ལས་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཉམས་པས་ལྷག་མ་དེ་བསྐྱུང་

བ་ལ་དགོངས་ནས།)གང་ཞིག་སྒྲ་གཅིག་པ་དང་ལ་ཆེར་དང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་དེ་སྤྱིང་བ་
ལ་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུར་གསུངས་པར་ཟད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་(དང་པོར་)སྒྲིམ་པ་ལྟ་ཆར་ཐོབ་པར་ནི་འདྲའོ། །ཞེས་
གྲགས། (རྩ་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལྟར་བས་སྒྲིམ་པ་གཞན་མི་གཏོང་བ་འདོད་པས་སོ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།) དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཞུ་བ་དང་
དྲི་བའང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་འདིར་མདོའི་དགོངས་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྒྲ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བྱངས་
ནས་སྤྱང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་གཤམ་སོ། །གཞན་ཡང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། བཞེན་བཟང་རི་སྤྱད་འཛོའི་བར་
དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྒྱུན་སྤར་ལྟ་ཆར་ཆངས་པར་སྤྱོད་པའི་བསྐྱེད་པའི་གཞི་དག་ལོང་ཞིག་ཅས་མི་ཆངས་
སྤྱོད་སྤོང་བའི་དགེ་བསྟེན་ཡང་གསུངས་ལ། རི་སྤྱད་འཛོའི་བར་དུ་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་སྤྱང་བ་
གོ་མིའི་དགེ་བསྟེན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྐྱབས་གསུམ་ཙམ་འཛིན་པ་དང་ཉིན་མོ་ཙམ་དང་མཚན་མོ་ཙམ་པའི་
དགེ་བསྟེན་ཡང་སྤོང་དཔོན་ཨ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ལས་“བཤད་དོ། །དགེ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་
པ་རྒྱུད་དུ་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་འབྱིང་དང་ཆེན་པོ་ནི་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་ཀྱན་སྤྱོད་ཡིད་རྒྱུད་བ་
དང་འབྱིང་དང་ཆེན་པོ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དག་བཅོམ་པ་བས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་སྒྲིམ་པ་ཆེ་
བའང་སྤྱིད་དོ། །གལ་ཏེ་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་སྤྱོད་དུ་འགོ་བ་ཙན་ཡིན་ན་གང་ཞིག་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དེ་ཅི་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཞེ་ན། གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་
དང་ཆོས་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དེ་ནི་གོ་རིམ་བཞེན་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་སྤོང་བའི་ལམ་
དང་། དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སྤོང་མི་སྤོང་གཉིས་ཀའི་ལམ་དང་ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ལྟ་བུ་ལས་
འདས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་སྤོང་བའི་ལམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤོང་མི་སྤོང་གི་དགེ་འདུན་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་དུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལྟ་བུ་ལས་འདས་པ་ནི་འགོག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་སྤྱང་བ་མཆོམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
ལ་ཁྲག་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་རྟེན་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རམ། གཙོ་ཆེ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་སྒྲིམ་
ཀྱི་གཞན་དུ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཀྱན་ནས་
སྤོང་བ་དང་བཅས་པའི་དག་གི་རིག་བྱེད་དེ། ཀྱན་སྤོང་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པའོ། །འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་།
སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ།^༤ ཞེས་
འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་ཀ་ལས། དེ་ནི་ནོད་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་^༥ ཞེས་འབྱུང་ངོ་། གང་ལས་སྤོང་བ་
ཅི་ན། སྐྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཞེ་ན།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་གཏན་དུ་ངེས་པར་ཐར་པའི་ཕྱིར་རོ་^༦ ཞེས་འབྱུང་ངོ་། དེའི་

ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ལས་ཡུལ་དང་ཀུན་སྤོང་དང་བྱེད་པས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ།

ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས། འཇིགས་པས་སྐྱག་པའི་མི་རྣམས་ནི། །པལ་ཆེར་རི་དང་ནགས་ཆལ་
དང་། །ཀུན་དགའ་དང་ནི་མཆོད་གནས་གྱི། །ཕྱོན་གིང་རྣམས་ལ་སྐྱབས་འགོ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་མ་
ཡིན་ཞིང་། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་གྱུར་མ་ཡིན་ལ། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་གྱུར། །སྐྱག་བསྐྱལ་ཀུན་ལས་
མི་འགོ་ལ་གྱི། །གང་ཆོག་དེ་ཞིག་སངས་རྒྱས་དང་། །ཆོས་དང་དགེ་འདུན་སྐྱབས་སོང་ལ། །སྐྱག་བསྐྱལ་
སྐྱག་བསྐྱལ་ཀུན་འབྱུང་དང་། །སྐྱག་བསྐྱལ་ཡང་དག་འདས་པ་དང་། །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱན་
བདེ་བ། །ལྷ་རན་འདས་པར་འགོ་འགྱུར་དང་། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བོ་དག །ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་ལྟ་
བྱེད་པ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་
གྱུར། །སྐྱག་བསྐྱལ་ཀུན་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར།།^༤ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོམ་པ་གཞན་དག་ལ་མི་ཆངས་སྟོད་སྟོང་བ་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་ལ་དགེ་བསྟེན་
ལ་འདོད་ལོག་སྟོང་བ་ཡན་ལག་ཏུ་འཇོག་པའི་རྒྱ་གང་ཞེན། །འདོད་པས་ལོག་པར་གཡམ་པ་ནི་གཞན་གྱི་
རྒྱུ་མ་སུན་འབྱེན་པའི་ཕྱིར་དང་། (གཅིག་ཏུ)རན་སོང་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་ན་གིན་ཏུ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་
དང་། །ཁྱིམ་པ་རྣམས་གྱིས་སྤངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། །འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་ཆོ་བརྗེས་ནས་གྱུར་འདོད་ལོག་
མི་བྱེད་པའི་སྟོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོམ་པ་ལ་སྟོང་བར་བཤད་ལ། (ཁྱིམ་པས་སྤངས་དཀའ་ཞིང་
འབྱུང་ཉེ་བས་)མི་ཆངས་སྟོད་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་སྤངས་དཀའ་བ་དེ་
སྟོང་བར་བཤད་པ་ནི་རིམ་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དགེ་བསྟེན་རང་གི་རྒྱུ་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་
འདོད་ལོག་སྟོད་ན་དགེ་བསྟེན་སྤངས་རྒྱུ་མ་མེད་པ་དག་ཕྱིས་ལེན་པའམ་རྒྱུ་མ་མ་གིན་ས་གསར་པ་ལེན་
པ་ན་སྟོམ་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། །སྟོམ་པ་ལེན་པའི་དུས་ན་དེ་དག་ལ་འང་འདོད་ལོག་མི་སྟོད་པར་དམ་
བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། །དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོམ་པ་ནི་ལེན་པའི་དུས་སུ་འདོད་ལོག་མི་སྟོད་དོ་ཞེས་རིམ་ལྔར་ཁས་
སྤངས་པ་བཞིན་དུ་འཐོབ་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ལ་འདོད་པ་མི་སྟོད་དོ་ཞེས་རྒྱུ་ལས་ནི་ཁས་ལེན་པ་དང་འཐོབ་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱད་མེད་དེ་དག་དགེ་བསྟེན་གྱི་རྒྱུ་མར་མ་བྱས་པའི་ཆེ་དེ་དག་ལ་འདོད་ལོག་ཏུ་འགྱུར་
གྱི་རྒྱུ་མར་བྱས་པ་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །རང་གི་རྒྱུ་མ་ལ་སྤྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱན་དང་ཕྱ་
མ་དང་ཆོག་རྒྱ་བ་དང་གྲུལ་པ་དག་ངག་གི་ལས་མི་དགེ་བར་བྱད་པར་མེད་པ་ལ་བརྒྱན་སྟོང་བ་ཁོན་སྟོམ་པའི་
ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཞེན། །སོག་གཙོད་པ་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པར་གྱུར་ན་
ཁྱོད་ལ་ལྷུང་བ་འདི་དག་བྱུང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་རྒྱན་སྟོང་བ་མ་བཤད་ན་མ་བྱུང་ཞེས་རྒྱུ་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་
བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རྒྱན་དུ་སྐྱེ་བ་སྟོང་བ་བཤད་དོ། །ཕྱ་མ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་

དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ།

དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་སྤྲོ་ཤིན་ཏུ་སྤྲད་ཕྱིར་དང་། སྤྲོ་ཕྱིར་མི་བྱེད་ཐོབ་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། (མདོ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་གཅིག་ལས་ནི་འདས་ཀྱང་ཅིང་། །འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དོར་བ་ཡིས། །ལུས་ཅན་རྩལ་སྤྲོ་བ་ཡིས། །འདི་ན་སྤྲོ་བ་མི་བྱ་མེད།།^{༤༠} ཅས་སོ།) འདི་ནི་དག་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དག་ལས་ཆང་སྤོང་བ་ཁོ་ན་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བརྟེན་ཅེ་ན། སངས་རྒྱུ་གྱིས་བཀག་ཅིང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཚུ་སྤྲོ་བར་འགྱུར་བ་སྤོང་བ་ནི་དེ་སྤངས་པས་དེ་ལས་གཞན་སྟོག་གཅོད་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པ་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་པར་འགྱུར་བ་མ་སྤངས་ན་ནི་(དེས་དྲན་ཤེས་བཞིན་ཉམས་ནས།)བསྐྱབ་པ་གཞན་དེ་དག་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བྱེད་བྱུག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་འདུལ་བ་འཛིན་པ་རྣམས་ནི་ཆང་འབྲུང་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པས་ཤུག་ནད་པ་རྣམས་ལ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་(གཞན་མཐའ་དག་)གནང་ཆང་རྩའི་ཕྱི་ཕྱོད་མོས་ཀྱང་འབྲུང་བ་མ་གནང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཆང་འབྲུང་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཆེ་འཕོས་ཀྱང་མི་སྟོད་པའི་ཕྱིར། སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆང་འབྲུང་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་ལྷ་ཉིག་གི་ལུས་ངག་གི་ཉེས་པར་སྟོད་པའི་ཆོས་དང་། དགའ་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས། ལུས་ཀྱི་ཉེས་སྟོད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༤༡} སྟོག་གཅོད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ལུང་ཐུན་ཆོགས་ལས། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བཅུན་པ་བདག་གིས་ནད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟར་བྲོ་གཡོག་བཀྱི་ཞེས་ཞུས་པ་ན་ཉེ་བར་འཁོར་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནད་པ་རྣམས་གསོ་བར་བྱའོ་ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་ནས།^{༤༢} གཞན་དུ་ཤུག་ནད་པ་རྣམས་ལའང་ཆང་འབྲུང་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་།

འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཡི་ནད་ལ་འཁུར་ཐུག་ཏུ། །སྤྱེལ་བ་ཙམ་ལ་ཉེས་པ་མེད། །སྤྲོན་པའི་ངག་གིས་འབྲུངས་པར་ནི། །སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་འདོད་མི་བྱ་^{༤༣} ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། །གཞན་ཡང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། དག་སྟོང་དག་ང་སྟོན་པ་ཡིན་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་རྩའི་ཕྱི་ཕྱོད་མོས་ཀྱང་བརྟུང་བར་མི་བྱའོ་^{༤༤} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོར་བཤད་པ་རྣམས་ན་རེ་(ཆང་འབྲུང་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཆན་ཉིད་དང་མ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཆན་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནས་སྟོད་ཅིང་། གང་ཟག་བསྐྱབ་པ་བཅས་མ་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲོ་བ་ཤུག་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེས་འགའ་གཉེན་པོའི་སྟོན་ཀྱང་སྟོད་དུ་རུང་ཞིང་བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་ཁོ་ན་ལ་སྤྲོ་བ་ཤུག་ཏུ་འགྱུར་བ་ས་ཤོ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི། ཆང་འབྲུང་བ་ནི་བསྐྱབ་པ་མ་བཅས་པའི་ནད་པ་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་བར་གཉན་པོའི་སྟོན་ཀྱང་བརྟུང་བར་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ།) རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་

བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མ་བཀག་ཀྱང་སྤྲིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཆང་ནི་རེས་འགའ་གཉེན་པོའི་སྒྲོས་ཀྱང་
བརྟུང་བར་རྒྱས་པའི་བྱིར་དེ་བཙས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ་བཙས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
བཀག་པའོ། །དེས་ན་བྲིམས་སྤྱད་པས་བཀག་པ་སྤྲད་ན་སྤྲིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བཙས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
སྟེ་བཙུག་ལྷན་འདས་དང་བསྟན་པ་ལ་མ་གྲུས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྲིག་པར་འགྱུར་བའོ། །རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་ནི་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་བྲིམས་ཀྱིས་མ་བཀག་ཀྱང་སྤྲིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སྟེ་སྤྲིག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་
ལྟ་བུའོ། །ལུང་ལས་ནད་པ་ལ་བཙས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གནད་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་བ་ཡིན་ལ། ཤུག་ནད་པ་
ལ་མ་གནད་བ་ནི་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའོ། །རྩའི་རྩེ་མོའི་ཆད་ཀྱིས་ཀྱང་འབྱུང་བ་བཀག་པ་ནི་དེའི་རྒྱས་
པ་མ་རེས་པའི་བྱིར་དེ། ལ་ལ་ནི་ཏུང་དུས་ཀྱང་སྤྲོས་པར་འགྱུར་ལ། ལ་ལ་ནི་མང་པོས་ཀྱང་མི་སྤྲོས་པའི་བྱིར་
དང་། ཆགས་པ་འཕེལ་བས་ཆོད་མི་ཟེན་པའི་བྱིར་དེ།

མདོ་ལས་ཀྱང་། གནས་གསུམ་པོ་ཆང་དང་། མི་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་དང་། ལྷགས་པ་དང་གཉིད་
ལ་བརྟེན་པ་ནི་དོམས་པའམ་ཆོག་པའམ་ཆོམ་པ་མེད་དོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་
འཕགས་པ་རྣམས་ཆོ་བརྒྱུས་ནས་ཀྱང་མི་གསོལ་བ་ནི་མདོ་ལས་དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་ངོ་ཆ་གཤེས་
པ་དང་། གྲེལ་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱབ་པའི་སྟོབས་ལྷ་གསུངས་པས་ངོ་ཆ་གྲེལ་
ཡོད་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་དང་། དགའ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལས། ལུས་ཀྱི་ཉེས་སྦྱོད་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་
བག་མེད་པའི་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༦} །ཞེས་ཟེར་རོ།

ད་ནི་དེ་དག་ཐོབ་པའི་གཞི་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྒྲོམ་པ་སོ་སོ་བར་
པ་ནི་(དགེ་བའི་)ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་དང་མཚུག་ཐམས་ཅད་ལས་དང་། གཞི་སེམས་ཅན་ཏུ་
སྟོན་པ་དང་མི་སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་རང་བཞིན་དང་བཙས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། (འདི་
སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ལ་འཇུག་པས།) དུས་ད་ལྟར་བའི་ཡུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་དག་ལས་འཐོབ་པར་འགྱུར་
གྱི་འདས་མ་འོངས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སེམས་ཅན་ཏུ་མི་བགྱང་བའི་བྱིར་རོ། །(དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཏུ་
སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ད་ལྟར་ཁོ་ན་ལས་ཐོབ་པར་སྟན་ཞོ།) བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་
དངོས་གཞི་ཁོ་ན་ལས་དང་། (འདི་དག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་གཞི་འོག་ས་སྤངས་པའི་ངོ་བོར་སྦྱེ་བས་
སྦྱོར་མཚུག་ནི་ལམ་ཆེར་འོག་སའི་ངོ་བོར་གཏོགས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ལས་ཀྱི་སྦྱོར་མཚུག་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ན་བཙས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བ་ལས་ལྟ་བུ་སྟེ་སྤྲོས་ཏེ་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །ཡང་ན་འདི་གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་དང་དེས་བསྐྱང་པའི་ལས་སྦྱོར་བ་ཡིན་
པ་ལས་བཙས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྤང་བར་མ་རེས་པས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ།) དུས་ནི་གསུམ་པོ་(སྟེ་སེམས་རྗེས་
འབྱང་།)ཐམས་ཅད་(ཀྱི་ཡུང་ཁམས།)ལས་འཐོབ་པས་སོ། །དེའི་བྱིར་སྦྱོར་མཚུག་དང་བཙས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་

བ་དང་། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་མ་འཐོབ་པོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་(སྟོམ་པ་དང་སྟོམ་མིན་ནི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་དང་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པ་འཇམ། འོན་ཏེ་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལས་འཐོབ་ཅེན།)སྟོམ་པ་(གསུམ་
 པོ་)ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་ལ། ཡན་ལག་དང་རྒྱ་ལ་ནི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། (ལས་ཀྱི་ལམ་དང་།)
 ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པ་ནི་དག་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་འོ།། (དེ་ལས་ལམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ།) ཡན་ལག་ལྔ་
 ལས་འཐོབ་པ་ནི་དག་བསྟེན་ལོ། །བརྒྱད་ལས་འཐོབ་པ་ནི་བསྟེན་གནས་སོ། །བཅུ་ལས་འཐོབ་པ་ནི་དག་
 རྒྱལ་ལོ། །ཡང་ན་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པ་ནི་དག་སྟོང་ངོ་། །སློག་གཙོད་པ་ལ་
 སོགས་པ་གསུམ་དང་རྩྭ་དུ་སྟོབ་དང་བཞི་ལས་འཐོབ་པ་ནི་དག་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་འགྲེལ་པ་ལས་
 བཤད་དོ། །རྒྱ་ནི་མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་རྩ་གསུམ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་ལས་དང་། སེམས་རྒྱུད་དང་
 འབྲིང་དང་ཆེན་པོས་ཡིན་ན་དུས་གཅིག་ལ་གསུམ་ཅར་མི་འབྱུང་བས་རེ་རེ་ལས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །སྟོམ་
 པ་མིན་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པ་དང་། ཡན་ལག་གྲང་སློག་གཙོད་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱི་
 ལམ་ཀུན་ལས་འཐོབ་(སྟོམ་ཆང་བའི་སྟོམ་པ་ནི་མེད་ཅེས་འདོད་དོ།)ལ། རྒྱ་ནི་ཆགས་སྤང་གཉིས་མཆུངས་པར་མི་
 ལྟན་པས་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་རྒྱ་བྱས་ན་ཞེ་སྤང་གིས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་དུས་བྱས་ན་
 ཆེན་པོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(རྒྱུད་དུ་ལ་སོགས་པ་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བས།)ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཐོབ་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་
 བྲག་ཏུ་སྟོབ་པ་འདོད་དོ།།

དེ་ལ་སྟོམ་མིན་ཅན་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཤན་པ་དང་། བྱ་གཤམ་གསོད་པ་དང་། ཡག་གསོད་པ་
 དང་། བྱ་བ་དང་། ཉ་བ་དང་། རི་དྲགས་འཆོར་བ་དང་། ཆོམས་རྒྱན་པ་དང་། གཤེད་མ་དང་། བཙོན་རྩི་
 དང་། གླང་པོ་ཆེ་འཆོར་བ་དང་། བྱི་འཆོར་བ་དང་། བ་གྲུ་རི་འཆོར་བ་རྣམས་སོ་^(༡)ཞེས་དངོས་སུ་བཅུ་
 གཉིས་བཤད་དོ། །འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་དང་སྟོན་པོ་དང་ཤགས་ཟིན་པོ་རྣམས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ན་སྟོམ་
 པ་མ་ཡིན་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་^(༢)ཞེས་འབྱུང་བ་ལ། རྒྱ་ཀྱེད་དག་རྒྱལ་པོ་དང་སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཆད་པས་
 གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་ཡང་སྟོམ་མིན་ཅན་ཁོ་ནར་ལྟའོ་^(༣)ཞེས་
 འཆད་དོ། །ཀུན་ལས་བརྟས་ལས་ནི་འདིར་བཤད་པའི་དང་པོ་བཅུ་དང་། བོད་རྒྱས་འཆོར་བ་དང་། སྐྱལ་
 བཟུང་ནས་རྩེ་བས་འཆོབ་དང་། སྐྱལ་གྱིས་འཆོབ་དང་། གཞན་ལ་སྤྲོ་མ་བྱས་ནས་འཆོབ་པའི་ཉན་རྩེད་
 པ་དང་། གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་བཞི་སྟེ་སྟོམ་མིན་ཅན་བཅུ་བཞི་བཤད་ལ།^(༤) སྟོབ་དཔོན་ཨ་བྱས་ནི་དེ་
 དག་དང་རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ་བདུ་ཡུལ་ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོམ་མིན་ཅན་དུ་^(༥)བཤད་དོ། །དྲིན་ལན་བསལ་
 པ་ལས་ནི་དར་གྱི་སྤྲིན་བྲུ་གསོ་བའང་སྟོམ་མིན་ཅན་དུ་^(༦)གསུངས་སོ།།

མདོ་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གསོད་པར་འདོད་པ་དང་སྟོ་

ཐམས་ཅད་དང་ལས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ནི་མི་སྤྱི་དཔའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤན་པ་ལ་སོགས་པའང་རང་གི་
པ་མ་ལ་སོགས་པ་གསོད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སློག་གཙོད་ཀྱང་མ་བྱིན་པར་མི་ལེན་(པའང་ཡོད་)
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་པ་ལ་སོགས་པའང་ལྷག་ལ་སོགས་པར་གྱུར་པ་ན་གསོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན།
འོན་ནི་ལྷག་ཀྱང་པ་མར་གྱུར་པ་ན་གསོད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ལྷག་ལའང་གསོད་པར་འདོད་པ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །པ་མར་གྱུར་པ་ན་ལྷག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་མཚུངས་ཏེ། ལྷག་ཏུ་གྱུར་པ་ན་པ་མ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལྷག་ཏུ་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བསད་དོ་སྟུང་བྱ་སེམས་ཤིང་གསོད་
པའང་མི་སྤྱི་དཔའི་ཕྱིར་སྟོམ་མིན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་
ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་བདག་གིས་སློག་གཙོད་པ་ཙམ་དང་མ་བྱིན་པར་བྲུངས་པ་ཙམ་གྱིས་འཆོ་
བར་བྱའོ། །གཞན་གྱི་བྱད་མེད་ལ་རྒྱན་དུ་སྤྱོད་དོ་སྟུང་བྱ་བསམས་ཏེ་དེ་དག་གིས་ལས་རྫོགས་པར་སྤྱོད་པ་
ཙམ་གྱིས་སྟོམ་མིན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ལའང་གེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་
དེ་དེ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོམ་པ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། རང་རང་གི་ཡན་ལག་ཐམས་
ཅད་དང་། ལུལ་ཐམས་ཅད་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོའམ་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱོད་པ་མ་
ཡིན་(པར་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ངེས་པ་དང་། སློག་གཙོད་པ་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་ངེས་པ་དང་། བོད་ལྟ་བུའི་ལུལ་ངེས་པ་དང་། ཟླ་
བ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དུས་ངེས་པ་དང་། འཐབ་མོའི་ཆོ་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་དང་བལ་བ་མ་ཡིན།)ན་
ལེགས་སྤྱད་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི་སྟོམ་པར་མི་འགྱུར་བས་ན་ངེས་པ་ལྟ་དང་བལ་བ་ཉིད་ངེས་པར་དགོས་སོ། །

ནམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་ནི། རྒྱ་དྲུག་གིས་དགེ་སྤྱོད་གི་སྟོམ་པ་ལེན་པར་མི་
འདོད་ཅིང་འདོད་ཀྱང་མི་འཐོབ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་དང་ཆོམ་རྒྱན་དང་བྱ་ལོན་པ་དང་འཆོ་བ་མེད་པས་འཛིགས་ཏེ་
འཆོ་བ་ཙམ་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པས། རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ཉམས་པ་དང་། ལུས་ལ་
འབྲས་དང་པོ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་ནད་སྣ་ཆོགས་དང་ལྡན་པས་བྲུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྐྱེན་བཀྱར་དང་
སྦྱིན་བདག་གི་ཡོན་སྦྱར་བར་མི་ལུས་ཉམས་པ་དང་། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པར་
གྱུར་པ་སྦྱིས་པ་ཉིད་ཉམས་པ་དང་། མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དང་དགེ་སྤྱོད་མ་སྦྱོར་འབྱེན་བ་དང་མུ་སྟེགས་
ཅན་དང་རྒྱ་ཐབས་སུ་གནས་པ་དང་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་དང་གནས་པར་མི་བྱ་བ་རྣམས་ནི་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་མེད་
ཆེན་པོས་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཆུང་དུར་བྱས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་ཉམས་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་བཀྱབས་པ་དང་རྒྱལ་
པོ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་རྒྱལ་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལས་བྱེད་པ་དང་བྱ་ལོན་ཅན་དང་བྲན་དང་སྟོགས་པ་དང་
པ་མས་མ་གནང་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། མིའི་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཁྲུ་ལ་སོགས་པའི་
སྤྱུལ་པར་གྱུར་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་གཞན་མ་དད་པར་འགྱུར་བས་གཞན་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པ་སྟེ་དྲུག་པོ་དེ་དག་དང་།

མ་ཁན་སྒོ་བ་དང་དགེ་འདུན་མ་ཚང་བ་སྟེ་བདུན་ནི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༩} །ལ་
 ཅིག་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་ཉམས་པ་ཡིན་པས་ཉམས་པ་བདུན་ངེས་པ་ལྟས་
 མི་འཐོབ་ཅེས་བྱ་བར་འགྲུར་རོ་^{༢༠}ཞེས་འཆད་དོ། (རི་ལྷ་རྩ་ལྟས་པ་དག་ལས་སྟོམ་པ་འཐོབ་ཅེན། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོག་ལ་མི་གཞོན་པའི་བསམ་པས་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་ན་མས་ན་རེ་རུས་པ་ཁོ་ན་ལས་འཐོབ་ན་མི་
 དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་རུས་པ་དང་མི་རུས་པ་ལན་རྒྱུན་འཕྲོ་བས་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྷ་རྩ་སྟོམ་པ་འཐོབ་གཏོང་གི་རྒྱ་མེད་པར་
 ཡང་དེར་འགྲུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་རྩ་ལ་སོགས་པ་སྟེས་པ་དང་སྐྱམས་པས་སྟོམ་པ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་ལྷ་རྩ་འཕྲོས་ཀྱང་
 མི་འགྲུར་རོ་ཞེས་གསུང་དོ། །སེམས་ཅན་ནི་སྟོན་དང་ཕྱིས་ཡོད་ལ་རྩ་ལ་སོགས་པ་ནི་མེད་པས་མི་མཆུངས་སོ་ཞེན། དེ་ཡང་བྱ་ངན་ལས་
 འདས་ན་མེད་པར་འགྱུར་བས་མཆུངས་སོ། །དེས་ན་གཏན་ཚིགས་ལྟ་མ་ཉིད་བཟང་ངོ་ཞེས་སོ།)

སྟོམ་མིན་འཐོབ་པའི་ཚུལ་ནི་སྟོམ་པ་མིན་པ་ནི་ཤན་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་སྟེས་པ་རྣམས་
 ནི་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱས་པ་ཅམ་ན་འཐོབ་པར་འགྲུར་ལ། གཞན་གྱི་རིགས་སུ་སྟེས་པ་
 རྣམས་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་དྲུང་དུ་བདག་འཛོལ་འདིས་འཛོལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ལས་འཐོབ་
 པར་འགྲུར་རོ། །བར་མའི་འཐོབ་ཚུལ་ནི་སྟོམ་པ་སྟོམ་མིན་གྱི་ལྷག་མ་བར་མའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་
 པའི་དགེ་བ་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་བ་དང་རྫས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིང་དང་།
 ཟས་མ་ཟོས་ཀྱི་གོང་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཚུལ་བར་དམ་བཅས་ནས་དེ་ལྷ་རྩ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡི་དམ་
 ནར་མར་ཁས་ལེན་ཞིང་དམ་བཅས་པ་དང་། རབ་ཏུ་དང་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོས་ཕྱག་དང་སྒོར་བ་
 བྱེད་པ་ལྟ་བུ། དགེ་བ་དང་བརྟེན་པ་སོགས། མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་བསམ་སྒྲིབ་གྲུས་པར་བྱེད་པ་ལས་
 འཐོབ་བོ།། (བར་མ་མི་དགེ་བ་ནི་སྟོག་གཅོད་པའི་ཁང་བ་བྱས་ནས་སྟེར་བ་ལྟ་བུ་ཞིང་། ཉོན་རེ་ལ་སྟོག་ཆགས་འཛོལ་ལྟ་བུ་ལེན་པ་
 དང་། ཉོན་མོངས་དྲག་པོས་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུས་པར་བྱེད་པ་ལས་འཐོབ་པའོ།)

གཏོང་བའི་ཚུལ།

ད་ནི་དེ་དག་གཏོང་བའི་རྒྱ་འཆད་པ་ནི་འདིས་དབང་པོ་འདུལ་བར་བྱེད་པས་ན་སོ་སོ་ཐར་པའི་
 འདུལ་བ་སྟེ་རིས་བརྒྱད་ལས་བསྟེན་གནས་མ་གཏོགས་པའི་སྟོམ་པ་རྣམས་ནི་(དང་པོ་རི་སྟོན་འཛོལ་བར་དུ།)ཡང་
 དག་པར་སྐྱངས་པ་དང་(ཕྱིས།)འགལ་བའི་རིག་བྱེད་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་མི་བརྟེན་པའི་དྲུང་དུ་བསམ་པ་ཐག་
 པ་ནས་བསྐྱབ་པ་ལྟུལ་བ་དང་། (གང་གིས་སྟོམ་པ་སྐྱངས་པའི།) རྟེན་པོར་བ་དང་འཕེན་པའི་རུས་ཟད་པའི་ཕྱིར་
 གི་འཕོས་པ་དང་། (མོ་གང་རུང་གི་)རྟེན་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཕོ་མོའི་མཚན་གཉིས་པོ་དག་ནི་རུས་ཅིག་ཅར་བྱུང་
 བ་དང་། (ས་ཆད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤིང་ཆད་པ་ལྟར།) གཞི་སྟེས་ཐོབ་ཆད་ན་སྒྲིབ་བྱུང་ཡང་ལྷོག་པས་དགེ་བའི་རྩ་

བ་ཆད་པ་དང་བཞིས་གཏོང་ལ། བསྟེན་གནས་ནི་དེ་དག་དང་མཚན་མོ་འདས་པ་ལས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ། མདའི་
 ལྷགས་ཟད་པ་ལྟར་འཕེན་པའི་དུས་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་ནི། དག་
 བསྟེན་དང་བསྟེན་གནས་ནི་མི་མཐུན་པའི་སེམས་སྒྲིམ་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་གཏོང་བར་^{༡༧}བཤད་དོ། །མདོ་སྟེ་
 པ་དང་ཉི་འོག་གྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་རྩ་བའི་ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་མི་འཇམ་མིར་ཆགས་པ་བསད་
 པ་དང་། རིན་ཐང་ཆང་བའི་ཞོར་གཞན་ལ་བརྒྱས་པ་དང་། མི་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་དང་། མི་ཆོས་སྒྲུ་མའི་རློན་
 སྒྲུས་པ་བཞི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བྱང་ན་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་སྒྲུ་ལ། སྟེ་པ་གཞན་གོས་
 དམར་བ་དག་ནི་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱུབ་ན་བསྐྱབ་པའི་མཚམས་ཐམས་ཅད་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་མེད་པར་
 འགྱུར་བས་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱུབ་པ་ལས་ཀྱང་གཏོང་བར་འདོད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་སྒྲུ་མཆད་ནི་དམ་པའི་ཆོས་
 རྒྱུབ་པས་དེ་ཕྱིར་ཆད་སྒྲུང་དུ་མེད་པས་མི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲར་ཡོད་གཏོང་བར་མི་བཞེད་དེ། རྣམ་པར་གཏན་
 ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས། དམ་པའི་ཆོས་རྒྱུབ་པ་ན་ནི་དག་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོམ་པ་སྒྲར་མ་སྒྲུངས་པ་
 བྱི་སྒྲུང་དུ་མེད་ལ། སྒྲར་སྒྲུངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་^{༡༨}ཞེས་པ་དང་། འགྲེལ་པ་
 ལས་ཀྱང་། དམ་པའི་ཆོས་རྒྱུབ་ན་འདུལ་བའི་ལས་མེད་པའི་(ཕྱིར་སྒྲོན་མེད་པའི་)འདུལ་བ་འཐོབ་པ་ནི་མེད་
 ཀྱི་ཐོབ་ཐེན་པ་གཏོང་བ་མེད་དོ་^{༡༩}ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ལྟར་ན་དག་སྟོང་ལ་སོགས་
 པའི་སྒྲོམ་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དམ་པའི་ཆོས་མ་རྒྱུབ་པར་འགྱུར་བས་ན་སྒྲུ་མ་གཉིས་ལེགས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱེ་བྲག་ཁ་ཅེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་ནི་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་གང་རུང་
 ཞིག་བྱང་བ་ལ་སྒྲོམ་པ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་དང་གང་བཏང་བའི་ཆ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་
 འཆལ་བ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ་དབེར་ན་བྱ་ལོན་དང་ཞོར་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་སྒྲིམ་བྱ་བཞིན་ནོ། །ལྷུང་བ་
 དེ་བཤགས་ན་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་དེས་བྱ་ལོན་བཅོལ་^{༢༠}ན་ནོར་ལྡན་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་
 བཞིན་ནོ། །འདི་ལའང་སྟོག་གཅོད་པའི་རྩ་ལྷུང་གཅིག་བྱུང་ན་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བའི་སྒྲོམ་པའི་ཆ་ཐམས་
 ཅད་གཏོང་བ་དང་། དེའི་ཡང་ཐམས་ཅད་མི་གཏོང་བར་གང་བསད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཁོ་ནའི་ཆའི་སྒྲོམ་
 པ་གཏོང་བར་འདོད་པའི་ལྷགས་གཉིས་ཡོད་དོ།

དེ་དག་གང་ལས་ཤེས་ཤེས། ལུང་དང་རིགས་པ་ལས་ཏེ། ལུང་ནི་འདུལ་བ་རྣམས་འབྱེད་ལས།
 དག་སྟོང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཞིག་དག་སྟོང་མ་ལ་འདོམས་པར་བྱེད་ན་ལྷུང་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་དེ། ཚུལ་
 ཁྲིམས་མེད་ན་ལྷུང་བའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དུག་ཚན་དུག་པའི་མདོ་ལས།
 འགར་བའི་བྱ་ཅུན་དེས།^{༢༡} ས་རོལ་རྒྱལ་ཅིང་སོམ་ཉི་སྒྲངས། །བྱབ་པ་རབ་སད་རྣམ་འདྲན་མཚོག། །ཁ་
 ལོ་བསྐྱར་མཚོག་འདིག་ཏེན་ན། །དག་སྟོང་དུ་མཆིས་བདག་འདིའོ་ཞེས་ཞུས་པ་ན། སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་

ཅུན་པ།^{༡༠} །དག་སྒྱུང་བཞི་སྟེ་ལྷ་པ་མེད། །དེ་དག་གསལ་བར་ངས་ཤེས་བྱ། །ལམ་གྱིས་རྒྱལ་དང་ལམ་སྟོན་
 དང་། །ལམ་ཕྱིར་འཛོད་དང་ལམ་སྟན་འབྱེད།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཅུན་དས། །ལམ་གྱིས་རྒྱལ་བ་
 གང་ལ་བཞེད། །རི་ལྷོ་མཚུངས་མེད་ལམ་སྟོན་ཡིན། །ལམ་ཕྱིར་འཛོད་པ་འདྲི་བས་གསུངས། །ལམ་སྟན་
 འབྱེད་པ་གསལ་བར་འདོད། །ཅིས་ཞུས་པ་ན། གང་ཞིག་གི་ཚོམ་ཟུག་རྩ་སྤངས། །གཞན་གྱིས་བགྱི་མིན་ཕྱ་
 རན་འདས། །འཛིག་རྟེན་ལྷོ་པ་བཅས་སྟོན་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་ལམ་གྱིས་རྒྱལ་ཞེས་བཞེད། །སྤང་དང་དོར་
 གུ་མཚོག་རིག་ནས། །ཚོས་རྣམས་དེ་བཞིན་སྟོན་ཅིང་འབྱེད། །ཐུབ་པ་བགྱི་མིན་གེམས་ཆད། །ལམ་སྟོན་དག་
 སྒྱུང་གཉིས་པ་ཡིན། །གང་ཞིག་ཚོས་གནས་ལེགས་སྟོན་ཅིང་། །དྲན་པའི་བདག་ཉིད་ལམ་ཕྱིར་འཛོད། །ཁ་
 བ་མ་ཐོ་མེད་གནས་སྟོབ། །དག་སྒྱུང་གསུམ་པ་ལམ་ཕྱིར་འཛོད། །འཕགས་པའི་དྲགས་ཀྱིས་གཡོགས་བྱས་
 བས། །འགྲན་ཅིང་ཁྱིམ་སྟན་འབྱེད་པ་དང་། །འཆལ་ཞིང་མ་དུལ་སྒྱུ་དང་བཅས། །གཟུགས་བརྟན་བཞིན་
 སྒྱུད་ལམ་སྟན་འབྱེད།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁྲིཀ་བྱེད་དག་གིས་ལམ་གྱིས་རྒྱལ་བ་སྟོབ་མི་སྟོབ་དང་།
 །ལམ་སྟོན་སངས་རྒྱས་དང་། །ལམ་ཕྱིར་འཛོད་དག་སྟོང་གི་རྩལ་ཁྱིམ་དང་ལྷན་པ་ལམ་ལ་སྟོབ་པའི་ཆེད་
 །དུ་འཛོད་དང་། །ལམ་སྟན་འབྱེད་པ་རྩལ་ཁྱིམ་འཆལ་བར་བཤད་པས་དེ་ཡང་དག་སྒྱུང་གི་དབྱེ་བར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༣} །ཡང་རྩ་ལྷུང་བྱུང་བས་སྟོམ་པ་གཏང་ན་ལུང་ཐུན་ཆོགས་ལས་དགའ་བ་ཅན་རྩ་ལྷུང་བྱུང་
 བས་འཆབ་སེམས་མ་སྟེས་པ་དེ་ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པས་དག་སྒྱུང་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ལྷོ་པ་
 འགྱུར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༤} །ཡང་ལུང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གཞི་ལས། བྱ་རོག་སྒྱུང་དང་སྟན་ཕྱུང་དང་། །རྒྱ་
 ཐབས་གནས་དང་མ་ཞིང་དང་། །ཞེས་དག་སྒྱུང་མ་སྟན་ཕྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྩལ་ཁྱིམ་འཆལ་བ་རབ་ཏུ་
 འགྱུར་དུ་མི་རུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ནི་རྩལ་ཁྱིམ་འཆབ་པ་དེས་གོ་བཀག་ནས་སྟོམ་པ་གསར་བ་མི་
 སྟེ་བ་ཡིན་གྱི་གལ་ཏེ་དེ་ལ་སྟོམ་པ་མེད་ན་ཕྱིས་སྤངས་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མི་སྟེ་བ་བསྐྱབ་པ་ཐུལ་བ་
 ལའང་ཕྱིས་སྤང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༥} །ཞེས་བྱ་བའོ།

རིགས་པའང་སྟོམ་པ་ནི་སྒྲོང་བདུན་ཡིན་པས་ན་སྟོག་གཅིད་སྒྲོང་བ་བཏང་བས་གཞན་བཏང་
 བར་ནི་མི་འགྱུར་རྟེ། (ལུང་གཞིའི་^{༡༦} འབྲེལ་པ་ལས། སྟོབ་དཔོན་དག་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས། རྟོགས་གཅིག་འབྲུག་ཀྱང་
 དག་སྒྲོང་གི་དངོས་པོ་ལྷག་མ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། རྟོགས་གཅིག་འབྲུགས་པས་ནི་སྟོམ་པ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་མི་
 རིགས་སོ། །དེ་ལྷོ་པ་ཡང་། རི་ལྷོ་པ་ཕྱོགས་གཅིག་སྤངས་ཀྱང་པས། །མཐའ་དག་སྤངས་པར་མི་བཞེད་ལྷོ་པ། །དེ་བཞིན་ཕྱོགས་གཅིག་
 འབྲུགས་ཀྱང་པས། །མཐའ་དག་འབྲུགས་པར་རི་ལྷོ་པ་འགྱུར་པ་^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཞེས་འགྱུར་བ་ལྷོ་པ་རོ།) དེ་དག་གི་མི་མཐུན་
 རྟོགས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷོ་པ་ན་སྟོག་གཅིད་པ་སྒྲོང་བ་སྤངས་པས་ཀྱང་གཞན་སྤངས་པར་ཐལ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་གཅིག་བཏང་བས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་གཏང་བཞི་རིགས་པ་མ་ཡིན་རྟེ། ལག་པ་བཅད་ན་

ཀླང་པ་ལ་སོགས་པ་རིལ་བཅད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་དགོངས་པ་ཡིན་ན་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་
ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་དགོས་སྤྱོད་མ་ལ་འདོམས་ན་ལྷུང་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ནི་ངན་སོང་
དུ་ལྷུང་བ་ཙམ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དགོས་སྤྱོད་དུ་བཤད་པ་ནི་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་(འཕགས་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་གཡོགས་བྱས་ནས། །འགྲན་ཅིང་ཁྲིམ་སྲུན་འབྱིན་པ་དང་། །འཆལ་ཞིང་མ་དུ་ལྷུང་དང་བཅས།)གཟུགས་བརྟན་བཞེན་
སྤྱོད་ལམ་སྲུན་འབྱིན་ཞེས་གསུངས་པས་མིང་ཙམ་གྱི་དགོས་སྤྱོད་སྟེ་ས་བོན་རུལ་བ་དང་སེམས་ཙན་གྱི་བ་དང་
མཆོའུ་སྐམ་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞེན་ནོ།།

གཞན་ཡང་ལུང་ལས། གལ་ཏེ་སེམས་ནི་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །བཅའས་པ་མེད་པར་འཆགས་
བྱེད་ན། །ཐ་མ་བྱུང་བར་གྱུར་ན་ཡང་། །དེ་ནི་ཕས་ཕམ་མི་འགྱུར་རོ།།^{༡༡} ཞེས་པ་དང་། འདུལ་བ་ཆོག་
ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། མི་འཆབ་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་ནི། །གལ་ཏེ་བྱུང་ན་གཅིག་ལ་འང་མཐོལ། །ཆུང་དུ་
ལ་ཡང་འཛིགས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་ཕས་ཕམ་མི་འབྱུང་རོ།།^{༡༢} ཞེས་འབྱུང་བས་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་མི་ཆངས་
སྤྱོད་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕམ་པ་འབྱུང་བར་མི་འདོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འཆབ་སེམས་སྒྲིམ་ན་ཕམ་པར་འགྱུར་
གྱི་འཆབ་སེམས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་སྒྲིམ་པ་ནི་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (ཕམ་པ་བྱུང་ན་དགོས་སྤྱོད་མ་
ཡིན་ནོ། །དེས་བྱས་ཀྱང་སེམས་འགས་ཀྱང་མི་འཆབ་ན་ཕམ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་བཤགས་ནས་དགོས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལས་
གཞོན་རབས་སུ་འདུག་པ་སོགས་ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་བྱིན་པས་སོར་ཆུད་པ་སྟེ་དགོས་སྤྱོད་དགའ་བ་ཙན་བཞེན་ནོ། །དེ་
སྐད་དུ། གལ་ཏེ་སེམས་ནི་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །བཅའས་པ་མེད་པར་འཆགས་བྱེད་ན། །ཐ་མ་བྱུང་བར་གྱུར་ན་ཡང་། །དེ་ནི་ཕས་ཕམ་མི་
འགྱུར་རོ།།^{༡༣} ཞེས་སོ།) ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་རབ་ཏུ་མི་འབྱིན་པ་ནི་རྒྱུད་རོ་ཆོ་ཁྲེལ་མེད་ཤས་ཆེན་པོས་ཉམས་
པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ།།

གཏོང་བ་ལ་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་གཅིག་བྱུང་བས་གཏོང་ཡང་ལེན་པ་ན་གཅིག་སྒྲངས་པས་ཀྱན་སྒྲངས་
པར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། སྟོམ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་བསྐྱམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞེན་དུ་ཕྱོགས་གཅིག་བཏང་
བས་གཞན་དག་གཏོང་བར་མི་རིགས་ཞེས་པ་ལ་ནི་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཔེར་ན་གིང་ཏ་ལའི་མགོ་བཅད་ན་
སྟོན་པོར་འགྱུར་དུ་མི་རུང་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ་གིང་ཏ་ལའི་མགོ་བཅད་ན་ཐམས་
ཅད་སྐམ་པ་བཞེན་ནོ། །དེ་དག་སྤིང་བ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ལ་འང་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷུང་བ་ཁས་མི་
ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་དང་འགལ་བ་འང་ཡོད་དེ། ལུང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གཞི་ལས། དགོས་སྤྱོད་གིས་དེ་བྱས་
ན་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་དགོས་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར། དགོས་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་གྲུའི་སྐྱེས་ཀྱིར་མི་རུང་། དགོས་སྤྱོད་
གི་དངོས་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་དགོས་སྤྱོད་གི་ཚུལ་ཞིག་པར་འགྱུར་ཞིང་ཉམས་པ་བཙོམ་པ་ལྷུང་
བ་ཕམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེའི་དགོས་སྤྱོད་གི་ཚུལ་ཕྱིར་སྒྲུང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་གིང་

ཏ་ལའི་མགོ་བཅད་ན་སྟོན་པོར་འགྱུར་དུ་མི་རུང་ལ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་ཡངས་པར་འགྱུར་དུ་མི་རུང་བ་
བཞིན་ནོ།⁽¹⁾ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པའི་དགོས་པ་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་གཞན་དུ་བྲངས་པས་བཀའ་ལ་ཐུགས་ཐུབ་ཆེར་བྱས་ཤིང་། ཉན་མོངས་
པ་མང་པོ་ཅན་རྣམས་ལ་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྟོན་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །རི་ལྟར་ངེས་དོན་ཡིན་ཞེ་ན།

ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། དགོས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མིང་གི་དགོས་པ་དང་། ཁས་འཆེ་བའི་དགོས་
པ་དང་། སྤོང་བས་ན་དགོས་པ་དང་། ཉན་མོངས་པ་བཅོམ་པས་ན་དགོས་པ་དོ། །དོན་འདི་ལ་ནི་གསོལ་
བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།⁽²⁾ ཞེས་པ་དང་། ལུང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
གཞི་ལས་ཀྱང་། བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་དེས་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་
དགོས་པ་གི་ལུང་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་སུ་གསུངས་ཏེ་⁽³⁾ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལུང་ལས་
ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་ཞལ་ཟས་དང་གཙུག་ལག་ཁང་དག་ལ་ཁམ་གཅིག་དང་གོམ་པ་གཅིག་
འདོར་བ་ཅུང་ཡང་མ་གནང་བར་ལོངས་སྟོན་ཐམས་ཅད་ལས་བཀར་ཏེ། དེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མདོ་ལས།
དགོས་པ་མིན་ལ་དགོས་པ་དུ། སྤྱོད་པ་སྤེལ་བར་གྱིས། ཤིང་རུལ་དག་ནི་སྤང་བར་གྱིས། སྤྱིང་
པོ་མེད་པ་དོར་བར་གྱིས།⁽⁴⁾ ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

རིགས་པ་དང་འགལ་བའང་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་སྟོག་གཅིད་བྱས་པས་སྟོམ་པ་མ་ལུས་པ་མི་གཏོང་
ན་སྟོམ་པ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་བསྟུམས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཐམས་
ཅད་བསྟུམས་པ་ཡིན་འང་སྟོག་བཅད་པ་ལ་སོགས་པས་རི་ལྟར་མི་གཏོང་བར་འགྱུར། གལ་ཏེ་སྟོགས་གཅིག་
བསྟུངས་པས་སྟོམ་པར་འགྱུར་ན་ནི་ལེན་པ་ན་འང་དེ་ལྟར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྟོམ་པ་དང་འགལ་བར་
སྟུང་པས་སྟོམ་པ་མི་གཏོང་ན་བསྟུང་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མི་གཏོང་བར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །འགལ་
ཞིག་གིས་སྟོག་བཅད་ཀྱང་འགལ་ཞིག་ལ་ལྟོས་པའི་སྟོག་གཅིད་པ་སྤོང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་འང་
ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཆེ་སྡར་སྟོམ་པ་སྤངས་ནས་བསྟུང་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་སྟོམ་མིན་ལ་
ལྷགས་པ་དེའི་ཆོན་འཕྲུལ་སྟོམ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གསོད་པ་དང་ལོར་ཐམས་ཅད་
མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་གཞན་གྱི་བྱུང་མེད་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྩུན་སྦྲུ་བ་
ནི་སུས་ཀྱང་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་སྟོག་གཅིད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་བཞིན་དུ་སྟོམ་པར་འགྱུར་ན་གང་སྟོམ་པའི་བྱིར་སྟོམ་
པ་ཡིན་པ་དེ་སོམས་ཤིག །མ་བྱིན་ལེན་ལ་སོགས་པ་སྟོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེས་ནི་བར་མའི་དགོ་བར་

འགྲུར་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་ངེས་པ་ལྷ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། སྤང་བ་ནའང་
 ཤིན་ཏུ་ཡིན་ཏེ། བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྩ་ལྷུང་བྱུང་བས་སྒྲིམ་པ་མི་གཏོང་བར་འདོད་པ་འདི་
 བྱི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་བདུད་གྱིས་བྱས་པ་ཡིན་པར་གྲེས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་ཟག་
 མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་གཏོང་བའི་རྒྱ་ནི་བསམ་གཏན་དུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་(གཟུགས་ཅན་ཡིན་པ་)ཐམས་ཅད་ནི་
 འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྒྲེས་པ་དང་གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྒྲེས་པ་ན་རིམ་པ་ལྷར་འོག་ས་དང་གོང་ས་ས་བསྟུས་
 པ་གཏོང་བས་ན་ས་འཕོས་པ་དང་། སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ཐོབ་ནས་ཡང་ཉམས་པ་དག་གིས་ཀྱང་གཏོང་
 བའི་ཕྱིར་རྒྱ་གཉིས་གྱིས་གཏོང་རོ། །དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཙམ་(དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྦྱོར་ལམ་
 ལ་སོགས་པ།)ནི་གྲི་བས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། རིས་མཐུན་པ་བཏང་བ་ལས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་གཏོང་
 བར་འགྱུར་རོ་ལོ།(ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་ནས་ཀྱང་འཕགས་མིན་གྱི་བས་སོ་ཞེས་འཆད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། (བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ན་ལོ་གྲི་འཕོས་པས་མི་གཏོང་སྟེ། ཆོ་དེ་ལ་
 བདེན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་གཞི་དག་པའི་ཆ་མཐུན་ནི་ས་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ། ཉན་མོངས་པ་
 བཞིན་དུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་དོ།) རི་ལྷར་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ས་འཕོས་པ་དང་ཡོངས་སུ་
 ཉམས་པས་གཏོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་དུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བའང་ས་འཕོས་པ་དང་ཉམས་པ་དག་
 གིས་གཏོང་རོ། །འཕགས་པའི་(དགེ་བ་སོགས་)དགེ་བ་ཟག་མེད་ནི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་གཏོང་སྟེ། འབྲས་བུ་བྱི་
 མ་ཐོབ་པས་(ཞུགས་པ་དང་)སྒྲིམ་དང་དབང་པོ་རྩལ་པོ་སྤངས་པས་རྩོན་པོ་ཐོབ་པ་ན་རྩལ་པོའི་སེམས་གྱིས་
 བསྟུས་པ་དང་དེ་དག་ལས་འབྲས་བུ་བྱི་མ་གསུམ་ལས་ཉམས་པ་ལས་ཀྱང་གཏོང་རོ།།

སྒྲིམ་མིན་གྱི་གཏོང་ཚུལ་ནི་སྒྲིམ་མིན་རྣམས་ནི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་གཏོང་སྟེ། སྒྲིམ་པ་(དང་ཕོ་གཉིས་
 ལས་)གང་ཡང་ཅུང་བ་ཐོབ་པ་དང་གྲི་འཕོས་པ་དང་མཚན་གཉིས་བྱུང་བ་ལས་གཏོང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞེན་
 པོ་སྟོབས་ལྷན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་པོར་བ་དང་ཤུགས་ཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་ཉམས་པའི་ཕྱིར་གོ་
 རིམ་དུ་སྦྱར་རོ།། (དེ་ཡང་དགེ་སྦྱོང་གི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་ན་ལས་ལམ་བདུན་པོ་དང་། ལྷག་མ་དགེ་ཚུལ་སོགས་ཐོབ་ན་ལམ་པར་འགྱུར་
 བ་བཞི་པོ་གཏོང་ལ་ཕྱ་མ་སོགས་གསུམ་པར་མར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཟག་མེད་ཐོབ་ན་གཏོང་ཞེས་མི་བརྟོད་པ་ནི། དེའི་སྒྲིན་དུ་བསམ་
 གཏན་སྒྲེ་དགོས་ལ། དེས་སྒྲིམ་མིན་དེའི་གོང་དུ་གཏོང་བས་སོ། །མཚན་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱ་བའི་བསམ་པ་ཐག་བས་ཐོར་གྱང་
 སྒྲིམ་པ་མ་སྤངས་བར་སྒྲིམ་མིན་མི་ཆད་དེ། སྒྲིན་མེད་པར་ནད་རྫིང་མི་བསྟོག་པ་བཞིན་ནོ།།)

གལ་ཏེ་སྒྲིམ་མིན་དང་ལྷན་པ་བསྟེན་གནས་སྤངས་ཏེ་བསྟུངས་པའི་ཆོ་སྒྲིམ་མིན་གཏོང་བ་དེ་ལྷ་
 ནའང་བསྟེན་གནས་ནི་མཚན་མོ་འདས་པ་ན་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དེ་བཏང་བ་ན་སྒྲིམ་མིན་དང་ལྷན་ནམ། འོན་
 ཏེ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་ལུམ་འབར་བ་མེ་དང་བྲལ་བ་ན་སྒྲིན་པོར་འགྱུར་བ་ལྷར་

གཏན་དུ་གཏོང་བའི་བསམ་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་སྒྲིམ་མིན་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་རྒྱུ་ལྟེན་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་
ཅིག་ན་རེ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུར་བ་མི་བྱེད་པ་དེ་སྤྱིན་དུ་སྒྲིམ་པ་དང་ཡང་མི་ལྟན་ལ་སྒྲིམ་མིན་དང་
ཡང་མི་ལྟན་གྱི་ཕྱིས་མི་དགེ་བའི་སྒྱུར་བ་བྱེད་པ་ནས་སྒྲིམ་མིན་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲིམ་མིན་ཐོབ་པ་
ནི་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།

བར་མའི་གཏོང་ཚུལ་ནི་བར་མ་དགེ་མི་དགེའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རྫོགས་པའི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
མའི་འཕེན་པའི་བྱ་གསུམ་ལྟར་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བྱ་གསུམ་(དག་པོ་)གང་གིས་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་པ་དེ་འཕངས་པ་ན་འཕངས་པའི་བྱ་གསུམ་དེ་ཆད་པས་གཏོང་བའང་ཡོད་དེ། རྫོགས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
པའི་གཞི་བདུན་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་དང་བ་ལོག་པ་ན་གཏོང་བ་དང་། ཞེས་པའི་བྱ་གསུམ་ཆད་ནས་མཐུན་པར་གྱུར་
པ་ན་བར་མ་མི་དགེ་བ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་བཞིན་ནོ། །སྤངས་པ་ཆད་པས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ་ལོ་གསུམ་དུ་སྤོག་
གཙོད་པ་སྤོང་རོ་ཞེས་ཁས་སྤངས་པ་དང་། དེའི་བར་དུ་ལོ་རེ་ལ་སྤོག་གཙོད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་བྱའོ། །ཞེས་
ཁས་སྤངས་པ་ན་ལོ་གསུམ་འདས་པ་ན་དེ་དག་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་འཕེན་པར་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་འདིས་ཆོག་
གིས་ད་ཕྱིན་ཆད་བསྐྱབ་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་སྤངས་སྤངས་པ་བཏང་བས་ཀྱང་གཏོང་རོ།

བྱ་བ་ཆད་པས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ། ལོ་རེ་ལ་དགེ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱ་བར་ཁས་སྤངས་ནས་བྱེད་
པ་ན་ནམ་ཞིག་ན་དེ་མ་གྲུབ་ན་གཏོང་བ་ལྟ་བུའོ། །དོན་ཆད་པས་གཏོང་བའང་ཡོད་དེ། གཙུག་ལག་ཁང་
ལ་སོགས་པ་ཞིག་པ་དང་། རྒྱ་དང་རྩོས་ལ་སོགས་པ་ཞིག་པ་ན་བར་མ་དགེ་མི་དགེའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
གཏོང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆེ་ཆད་པ་དང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་པ་ལས་(ཀྱང་)གཏོང་བ་ནི་ཤི་འཕོས་པ་ན་བར་མ་དགེ་
མི་དགེའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱང་གཏོང་ལ། ལོག་ལྟ་སྦྱིས་ཏེ་དགེ་རྩ་གཙོད་པར་རྩོམ་པ་ན་བར་
མ་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཏོང་བ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་རོ།

གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གཏོང་ཚུལ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་གཟུགས་
ཅན་མིན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དགེ་བ་ཐོབ་པ་དང་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་དག་ནི་དགེ་རྩ་ཆད་པ་
དང་། འདོད་པའི་གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྦྱིས་པ་ལས་གཏོང་བར་འགྱུར་རོ། །(དེ་དག་དང་
གཞན་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཀྱང་རྩད་ཟད་གཏོང་བ་ཡོད་དེ་དཔེར་ན་ཡིད་མི་བདེའི་དབང་པོ་དགེ་བ་ལྟ་བུའི་ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་
འཆད་དོ། །གང་བཏང་བ་དེ་སྤངས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དགེ་བ་ཟག་བཅས་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སྤོང་བས་སུ་བཞི་
ཡོད་དོ།) ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བའི་གཏོང་རྒྱ་ནི་བྱེད་པར་མེད་པར་བཤད་ཟེན་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་
ཆར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་སེམས་སེམས་བྱུང་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེད་པས་པ་མཚན་ཉིད་
དང་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ་དག་ནི་རང་རང་གི་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གཉིན་པོ་སྦྱིས་

པས་རྣམས་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་སྤྱི་ཅེའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་མི་སྤྱི་དེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་གཉེན་པོ་ནི་དེའི་གོང་ན་གཞན་མེད་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ནི་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །

རྟེན་གྱི་བྱད་པར་བཤད་པ།

དེ་དག་གི་བྱད་པར་བཤད་པ།

རྟེན་གྱི་བྱད་པར་བཤད་པ་ལ་ཟ་མ་ནི་དབང་པོ་གང་ཡང་མེད་པའོ། །མ་ནིང་ནི་དབང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཉམས་པའོ། །མཚན་གཉིས་པ་ནི་པོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་བྱུང་པའོ། །དེ་དག་དང་བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་པ་མ་གཏོགས་པའི་མི་རྣམས་ལ་སྟོམ་མིན་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་སྟོམ་མིན་མེད་དེ། སྟོག་པ་བྱ་བའི་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གང་ལ་སྟོམ་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟོམ་མིན་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་གཉེན་པོ་སྟོམ་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་དག་དང་། གཞན་ཡང་གང་མེད་པས་སྟོམ་མིན་དུ་འགྱུར་པའི་ངོ་ཚ་བྲེལ་ཡོད་ཤས་ཆེན་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ངན་སོང་བ་རྣམས་ལ་འདྲ་སྟོམ་མིན་མེད་(དེ་གཉེན་པོའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བས་སྟོམ་པ་འདྲ་མེད་)དོ། །བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་པ་ལ་ནི་སྟོག་པ་བྱ་བའི་བསམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། (ཉིང་དེ་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།) དེ་དག་ལ་སྟོམ་པ་འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་རྣམས་ལ་ནི་ལས་རྒྱ་འབྲས་མདོན་སྟུང་དུ་གྱུར་པས་སྟོག་པ་བྱ་བའི་བསམ་པ་བརྟན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདུལ་བ་ལས་ནི། སྐྱེས་ནས་དང་། ལྷ་བ་ཕྱེད་པ་དང་། འབྱུང་ནས་ལྷང་བ་དང་། དུག་དོག་ཅན་དང་། ཉམས་པའོ་ཞེས་(“པོ་མ་ནིང་ལྷ་དང་། མཚན་གཉིས་པའོ། །སྐྱེ་འདམས་པའོ། །དུག་དོག་སྐྱ་མཚན་ཟག་པའོ། །ལྷ་མཚན་མི་ཟག་པའོ། །མཚན་མ་ཙམ་ཡོད་པའོ་ཞེས་པོ་མ་ནིང་ལྷ་སྟེ་བཅུ་བཤད་ཅིང་། (དང་པོ་ལྷའི་མཚན་ཉིད་ནི།) ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། སྐྱེས་ནས་མ་ནིང་དུ་གྱུར་པ་དང་། མ་ནིང་དུག་དོག་ཅན་དང་། མ་ནིང་ལྷ་བ་ཕྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་ས་པའི་མ་ནིང་དང་། ཉམས་པའི་མ་ནིང་ངོ་་་་ཞེས་མ་ནིང་ལྷ་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་དང་པོ་ཟ་མ་ཡིན་ཞིང་། མཚན་གཉིས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་མ་ནིང་གི་དབྱེ་བར་སྒྲུང་ངོ་། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ཡོངས་མ་ནིང་དང་། རྟོགས་གཅིག་པའི་མ་ནིང་དང་། ཉམས་པའི་མ་ནིང་གསུམ་བཤད་་་འའི་དང་པོ་ནི་པོ་མོའི་དབང་པོ་དང་མི་ལྷན་པར་བཙས་པ་

སྟེ་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཅིང་སྟེས་པའི་སྟོབས་པ་སྟེ་བ་དང་
བདག་ཉིད་ལ་པ་རོལ་གྱིས་སུན་འབྱེན་པ་འཇམ། གཞན་འདོད་པ་བསྟེན་པ་མཐོང་ན་སྟེས་པའི་སྟོབས་པ་སྟེ་
བར་འགྲུར་བ་སྟེ་དེ་ནི་མ་ནིང་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཟ་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི་མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པས་བཅད་པ་འཇམ། ནད་དང་དྲུག་དང་མེ་དང་སྟགས་ལ་སོགས་
པས་ཆད་ནས་སྟེས་པའི་སྟོབས་པ་མི་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ནི་གལ་ཏེ་པ་རོལ་པོས་བདག་ལ་སུན་འབྱེན་པར་མི་
ཕྱེད་ན་ནི་ཟ་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་སུན་འབྱེན་པར་ཕྱེད་ན་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།།

འདུམ་པ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། འབྱུང་ཆགས་སྟག་དོག་ནད་དང་སྟེས། ཟླ་བ་ཕྱེད་ཅིས་བྱ་མ་
ནིང་ལ། འདི་དག་རེ་རེའི་མཚན་ཉིད་ནི། རྟོགས་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ། གང་ལ་གཞན་གྱིས་མཐོང་
བ་ན། འཕྲིག་ཕྱིར་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་ནི། རྣམ་རྒྱས་དེ་ནི་སྟོ་ལྟ་གྱིས། འབྱུང་ལྡང་མ་ནིང་གེས་
པར་བྱ། གཞན་གྱི་མཚན་ནི་མཐོང་བ་ལས། རང་ལ་འདོད་སྟེ་སྟག་དོག་གྲགས། མཚོན་ནད་གྱིས་ནི་
རྟགས་ཉམས་པ། དེ་ནི་ནད་ཀྱི་མ་ནིང་བརྗོད། གང་སྟེས་ཉིད་ན་མཚན་མ་ནི། གཉིས་ཀ་མེད་པ་སྟེས་
ནས་ཡིན། ཟླ་བ་ཕྱེད་བྱད་མེད་ཟླ་བ་ཕྱེད་ནི། སྟེས་འགྲུར་ཟླ་བ་ཕྱེད་མ་ནིང་བརྗོད། འདིར་ནི་སོགས་ཀྱི་སྟེ་མེད་
ཀྱང་། ཟླ་སོགས་མ་ནིང་འགྲུབ་པ་ཡིན། གང་ཞིག་གྲོང་གི་ཆོས་དག་གི་རྒྱུ་མེད་དེ་ནི་ཟ་མ་སྟེ། གཉིས་
ཀའི་མཚན་ནི་དོད་པ་ནི། མཚན་གཉིས་པར་ནི་འདོད་པ་ཡིན།^{༡༩} ཞེས་དང་པོ་ནས་མཚན་གཉིས་ཀ་
མེད་པ་ནི་སྟེས་ནས་མ་ནིང་དང་། འཕྲིག་པ་སྟོད་མི་རྒྱས་པ་ཟ་མ་ཡིན་ལ། ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་དངོས་སུ་བཤད་
པས་ཤུགས་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པའི་མ་ནིང་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་དོ། སྟོམ་མིན་གང་ལ་སྟེ་བ་དེ་
དག་ལ་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོམ་པའང་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་ལ་འོན་ཀྱང་(བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་)སྟོམ་པ་ནི་
ལྷ་ལ་འད་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོམ་པ་མེད་ཅེ་ན། ལུང་དང་རིགས་པ་ལས་ཏེ། ལུང་ནི་མིང་
ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། མིང་ཆེན་འདི་ལྟར་བྱིས་པ་གོས་དཀར་པོ་གྲོན་པ་སྟེས་པ་པོའི་དབང་པོ་དང་ལྟན་པ་
ཞིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། འདུལ་བ་རབ་རྒྱ་བྱུང་བའི་གཞི་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་བབས་གནས་དང་མ་ནིང་
དང་ཞེས་^{༢༠}པ་དང་། ཁྱོད་ཟ་མ་མ་ཡིན་ནམ་(མ་ནིང་མ་ཡིན་ནམ།)ཞེས་དྲི་ཞིང་གལ་ཏེ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན་ཁྱོད་
མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་གྱི་སོང་ཞིག་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་^{༢༡}ཞེས་ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། བཤེས་སྤྱིང་ལས་ཀྱང་། གསོ་སྤྱོད་འདོད་སྤྱོད་ལྟ་ལུས་ཡིད་འོང་བ། སྟེས་པ་བྱད་མེད་དག་
ལ་གསོལ་བར་བགྱི་^{༢༢}ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། རིག་པ་ནི་རྟོན་པོ་མོ་གཉིས་ཀའི་ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེ་
བའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་པོ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་ལ་ངོ་ཚེ་ཁྲེལ་ཡོད་ཤས་

ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདྲུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། མ་ནིང་ལ་སོགས་གནས་མི་བྱ། །ཆོ་སྒྲིའི་ཞིང་ལྟར་དེ་དག་ལ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ས་བོན་སྒྲེ་བ་མེད།^{༡༠༩} །ཅེས་འབྲུང་བས་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་དང་ངན་སོང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་ཞིང་ཚུ་སྒྲོ་ཅན་ལ་འབྲས་བུ་དང་རྩ་གཉིས་ཀ་མཚར་གཅིག་མི་སྒྲེ་བ་ལྟར་ཉེན་ཞན་པས་སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་མིན་གཉིས་ཀ་མི་སྒྲེ་བར་གྲེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲོམ་པ་ནི་ལྟ་དང་མི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ལ། སྒྲོམ་མིན་ནི་མི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་ནི་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དག་ཉེན་མོངས་པ་མང་བ་དང་ཉེན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་སྒྲོང་གི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་ནའང་རེག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱད་མེད་ཀྱི་ཉེས་པ་བསྐྱེན་པར་འགྱུར་ལ། དག་སྒྲོང་མའི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་ནའང་ཅོམ་པ་དང་ཀླན་དུ་ལོམ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེས་པའི་ཉེས་པ་བསྐྱེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་འབྱེན་པ་དང་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་གསུམ་ལ་སྒྲིབས་སུ་སོང་ཞིང་དག་བསྐྱེན་གྱི་བསྐྱེད་པའི་གཞི་དག་སྒྲུངས་ནས་བསྐྱེད་ན་བསོད་ནམས་ནི་དག་བསྐྱེན་དང་མཚུངས་པར་ཐོབ་ལ། དག་བསྐྱེན་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ནི་མི་འཐོབ་སྟེ། དག་སྒྲོང་པ་མ་ལ་བསྐྱེན་བཀྱར་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ནི་དག་བསྐྱེན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀའི་ཉེས་པ་བསྐྱེན་པས་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་བསྐྱེན་བཀྱར་བྱེད་པའི་འོས་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དག་སྒྲོང་པ་མ་ལ་ཀླན་ཏུ་འདྲེ་བས་བསྐྱེན་བཀྱར་མི་བྱ་ཞིང་། དག་སྒྲོང་པ་མས་ཀྱང་དེ་དག་གི་བསྐྱེན་བཀྱར་བདག་གིར་མི་བྱ་རེག་པ་དང་ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་^{༡༡༠}བཤད་དོ།

འོན་མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་སྒྲོང་ལས་སྒྲིབས་པའི་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་གནས་ནས་བྱུང་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱུད་དང་ལྟན་པའི་བསྐྱེན་གནས་ལ་ཉེ་བར་གནས་སོ།^{༡༡༡} ཞེས་དུད་འགྲོ་ལ་སྒྲོམ་པ་སྒྲེ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལེགས་སྒྱུད་ཅམ་ལ་སྒྲོམ་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །མི་དང་ལྟ་ལ་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་མི་རྣམས་ལ་ནི་སོ་སོ་ཐར་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ག་ཡོད་དོ། །འདོད་པའི་ལྟ་རྣམས་དང་གཟུགས་སུ་སྒྲིབ་པའི་ལྟ་རྣམས་ལ་ནི་བསམ་གཏན་ལས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོམ་པ་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ས་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་མར་ཐོབ་པ་དག་ཀྱང་ས་འཕྲོས་པས་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་གེས་མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་པ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་སུ་སྒྲིབ་པའི་ལྟ་རྣམས་(ལ་གནས་གཙང་ན་རེས་པར་ཡོད་པ་དང་གཞན་ལ་ཡོད་རུང་བ་)དང་གཟུགས་མེད་པ་ནའང་(འཕགས་པ་ལ་འདས་མ་འོངས་ལྟར་པའི་སྒྲོ་ནས།)

ཡོད་དེ། གཞུགས་མེད་རང་ས་ན་གཞུགས་མེད་ཀྱང་གཞུགས་ཁམས་སུ་ཟག་མེད་གི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པ་གཏོང་
 རྒྱུ་མ་བྱུང་བར་གཞུགས་མེད་དུ་སྒྲིམ་པ་དག་ལ་ཐོབ་པ་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆངས་པ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་ཤེས་
 མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་མི་ལྟན་པ་ནི་དང་པོ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི་
 མི་ཁོམ་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་། ས་སོ་ཐར་པ་ནི་མི་ཁོན་ལ་ཡོད་
 གི་ལྟ་ལ་ནི་མེད་དེ། མདོ་ལས། ལྟ་རྒྱལ་ནི་མི་དག་གིས་གནས་གསུམ་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏེ། དཔལ་
 བ་དང་། དྲན་བ་དང་ལྟན་བ་དང་། འདིར་ཆངས་པར་སྒྲིད་པ་ལ་གནས་པའོ་^{༡༠} ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་
 ཆངས་པར་སྒྲིད་པ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དག་སྒྲིབ་གི་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཐ་ཆོག་གོ། །སློབ་མེད་པས་འདོད་པའི་ལྟ་ཤེས་རབ་ཅན་རྒྱལ་ལ་འང་མེད་ན་གོང་དུ་སྒྲིམ་པ་རྒྱལ་ལ་ལྟ་
 སྒྲིམ་ཀྱང་ཅི་དགོས་འོན་ཀྱང་གོང་མ་རྒྱལ་ལ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གི་སྒྲིམ་པ་ནི་ཅི་རིགས་པར་རྒྱ་
 དང་ལས་དང་ཆོས་ཉིད་གི་སྟོབས་གྱིས་སྒྲུའོ། །བསམ་གཏན་བྱུང་བར་ཅན་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་
 ཅན་ལ་ནི་ཟག་མེད་མེད་དེ། འཕགས་པ་རྒྱལ་དེ་གཉིས་སུ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་མེད་ན་ཟག་མེད་
 བེ་ཟག་མེད་གི་སྒྲིམ་པ་ལྟན་པས་ཡོད་གི་མདོན་གྱི་མེད་དེ། དེ་ན་གཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༡༡} ཞེས་
 བཤད་དོ། །ཐེག་པ་གོང་མ་པ་དག་ལས་གི་དབང་གིས་སྒྲིམ་པའི་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཟག་མེད་མེད་ཀྱང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདོད་སྒྲོན་ལམ་གི་དབང་གིས་ཆངས་པ་ཆེན་པོར་ཡང་སྒྲིབ་པས་དེ་ལ་ནི་ཟག་མེད་ཡོད་
 དོ་ཞེས་བཞེད་མོད་གི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ནི་དེར་སྒྲིམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཕགས་པར་མི་འདོད་པས་
 དེ་ལ་ཟག་མེད་ཡོད་པར་མི་འདོད་དོ། །

མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ད་ནི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་གི་དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་ཆོན་གསུམ་པའི་མདོ་ལས། ཡོན་སྒྲོན་
 སྟིགས་མ་སྟིགས་མ་ཅན། ཉེས་པར་སྤྱད་པ་རྒྱལ་གསུམ་དང་། གཙང་བྱུང་ལུས་བསོད་བསོད་མིན་
 དང་། འདས་སོགས་བདེ་གཤེགས་གསལ་བར་མཛད། གནས་གསུམ་གྱིས་ནི་བསྟུས་བ་དང་། ཆེད་དུ་
 བསམ་བཞེད་གསུམ་དག་དང་། ལས་རྒྱལ་གསུམ་དང་འདས་དང་དག་སློབ་དང་མཐོང་དང་འདོད་
 དང་གཞུགས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་སྦྱག་བསྟུལ་དང་། ལོག་ལྟ་སྤང་བྱ་
 ཆུང་བྱ་དང་། ཁེར་སྒྲ་དང་ནི་ཁེར་སྒྲ་མེད། བརྒྱབ་སེམས་བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་དག་ ཆོགས་སུ་ཡང་དག་
 བསྐྱེབས་པ་ཡིན།^{༡༢} ཞེས་གསུངས་པ་རྒྱལ་གི་དོན་སྟོན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལས་སུམ་ཆོན་དུ་དབྱེ་བ་
 དང་། མྱོང་འགྱུར་གི་དབྱེ་བ་དང་། དཀར་ནག་ལ་སོགས་པ་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། ཐུབ་པ་དང་གཙང་བྱེད་

གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ལེགས་སྤྱད་ཉེས་སྤྱད་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། དགེ་བཅུ་མི་དགེ་བཅུར་དབྱེ་བ་དང་། ལས་འབྲས་
བྱ་དང་བཅས་པར་དབྱེ་བ་དང་། རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་དབྱེ་བ་དང་། འཕེན་བྱེད་
དང་རྫོགས་བྱེད་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། སྒྲིབ་པ་གསུམ་བཤད་པ་དང་། མཚམས་མེད་ལྷ་བཤད་པ་དང་། དེ་དང་
ཉེ་བ་ལྷ་བཤད་པ་དང་། བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ་དང་། ཆ་མཐུན་གསུམ་བཤད་པ་དང་།
རིག་པས་རབ་ཏུ་བཅུག་པའི་ལས་གསུམ་བཤད་པ་བཙོ་ལྷ་ཡོད་པ་ལས།

ལས་གསུམ་ཆན་དུ་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ནི་གསུམ་ཆན་གསུམ་པའི་མདོ་ལས་ལས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གསུངས་
པ་ལས་དུས་རེ་ཞིག་ལས་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་བདེ་བ་མྱོང་བ་དང་གཏན་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་སྒྲིབ་
པ་མུང་འདས་ཐོབ་བྱེད་ནི་དགེ་བ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མི་བདེ་བ་མྱོང་བ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་།
ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྐྱེད་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལས་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལས་གཞན་པ་ལུང་མ་བསྟན་
ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གཞུགས་མེད་པའི་དགེ་བའང་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བདེ་
མི་བདེ་གཉིས་ཀ་མི་མྱོང་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ས་དེ་དག་གི་དགེ་བ་ནི་ཉེ་བར་ཞི་
བའི་བདེ་བ་མྱོང་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་རམ། ཡང་ན་བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་དགེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕལ་
ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ།^༡ ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལས་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་
མིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་དང་། བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་སོགས་པའི་སྒྲིབ་གཞུང་བ་སྤྲུག་
བསྐྱེད་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་གསུམ་ཡང་།^༢ གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་རེ་ཞིག་བསོད་ནམས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་ལ། མི་
གཡོ་བའི་ལས་ནི་འདོད་པའི་གོང་མ་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་ལས་སྒྲིབ་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
མདོ་ལས། འདི་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་དང་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་འདིར་འཕགས་པ་རྣམས་
གྱིས་གཡོ་བའོ་^༣ ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གཡོ་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་
ཞེན། དེར་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོན་གྱིས་གཡོ་བར་བཤད་དེ། དང་པོ་ལ་ནི་རྟོག་དབྱེད་དག་གིས་གཡོ་བ་
ཡིན་ཞིང་། གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡིད་དགའ་བ་དང་མ་བྲལ་བས་གཡོ་བ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ནི་བདེ་བ་ལ་
བདེའོ་སྣམ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་གཡོ་བར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། བཞི་པ་ནི་དེ་དག་གིས་གཡོ་བ་
མེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མི་གཡོ་བའི་བྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་
པའང་མི་གཡོ་བར་བཤད་དོ། །

ཇི་ལྟར་མི་གཡོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ལས་དགེ་བ་ནི་རྣམ་
 པར་སྒྲིན་པ་རང་རང་གི་ས་དེ་དག་ཏུ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར་དང་ས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་
 པ་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། (གཞན་ཡང་ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བའི་ལས་ལྟའི་ནང་དུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བ་ནི་རེས་འགའ་ལས་
 དང་ཉོན་མོངས་དང་སྒྲིན་ལས་ལ་སོགས་པའི་མཐུས་མི་དང་དུད་འགོ་དང་ཡི་དྲགས་རྣམས་སུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ།) འདི་ལྟར་
 འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ལས་དགེ་བ་ནི་འགོ་བ་གཞན་གྱི་ལས་དགེ་བ་འང་འགོ་བ་གཞན་དུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས་འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ན་ལ་ལ་སྒྲིན་པ་པོ་ཡིན་ཞིང་སྒྲིན་བདག་ཡིན་ལ་དེ་གི་ཏུ་སློག་གཅོད་
 པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དེ་གྲུང་པོ་ཆེར་གྱུར་ན་གྲུང་པོ་ཆེའི་རྒྱན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གསུམ་པ་དག་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ན་ལ་ལ་སྒྲིན་པ་ལས་
 བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་དང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་དུ་
 གྲུལ་ཏུ་བསྟེན་ཅིང་བསྐྱོམས་པ་དང་ལན་མང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདི་སྟུམ་དུ་བདག་ལྟ་བུ་བཟང་པོ་རྣམས་
 སམ་མི་བཟང་པོ་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྒྲེ་བར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུམ་དུ་སེམས་ན་ཞེས་པ་ནས་དེ་ནི་
 དེར་སྒྲེའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་ལྟ་ཡང་ལྟའི་རེས་གཞན་དང་། ལྟའི་ནང་
 དུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་མི་དང་དུད་འགོ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ནང་དུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ས་དེ་བའི་དགེ་བས་དེ་དག་ཁོ་ནར་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མི་
 གཡོ་བ་ཡིན་ནོ། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། །

འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་གྱི་དགེ་བ་ནི་བདེ་བ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། ས་དེ་དག་ན་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་དགེ་བ་ཁོ་ན་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་
 གཏན་གསུམ་པ་དེ་ཡན་ཆད་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་གི་དགེ་བ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡང་
 མིན་བདེ་བ་འང་མིན་པ་བཏང་སྟོམས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཏེ། ས་དེ་དག་ན་ཚོར་བ་དེ་དག་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། བཏང་སྟོམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་
 འདིའི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ཀྱང་ཚོར་བ་འབའ་ཞིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དང་བཅས་པའོ། །འདིའི་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ན་ན་མི་དགེ་བ་ཡོད་པར་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བ་སྟོས་པ་ནི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་
 བཞི་པའི་འོག་མ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ན་འང་བར་མ་བཏང་སྟོམས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོད་
 རོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་བར་ཅན་ནི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་དགེ་བའི་ལས་

གྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོག་སྤྲིན་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལའང་རྒྱ་ནི་སྣོམ་སྤྲིན་འཇུག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། འབྲས་བུ་ནི་སྤྲིན་པའི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པོ་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་(དེ་ན་བདེ་སྤྲིན་གྱི་མེད་པས་དེའི་རྒྱུ)སྣོམ་སྤྲིན་འཇུག་ཟག་བཅས་གྱི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་པའམ། (དང་པོའི་དངོས་གཞི་ནི་དཔལ་ཞིང་སྤྲིན་གྱི་མེད་པའི་ཕྱིར།) སྤྲིན་པའི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ལས་གང་གིས་གྱུར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲིན་གྱི་སྤྲིན་བཤོམ་པ་ཅིག་ནི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པོ།¹⁷⁶ །ཞེས་ཟེར་རོ།

ཁ་ཅིག་ནི་སྤྲིན་པ་དེ་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆོར་བ་ནི་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཆོར་བ་བཏང་སྣོམ་སྤྲིན་པ་གང་ཇི་སྤྲིན་པ་དེ་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པོ་¹⁷⁷ །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀའང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་ཏེ། རབ་དུ་བྱེད་པ་ལས། ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སེམས་གྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་མེད་པའི་ལས་དགེ་བ་ཡིན་པོ་¹⁷⁸ །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། རྟོག་པ་མེད་པའི་ལས་དགེ་བ་ནི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་དེ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མན་ཆད་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡན་ཆད་ན་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུང་འདི་ལས་ནི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་སེམས་གྱི་ཆོར་བ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྤེལ་དེ་ན་བཏང་སྣོམ་སྤྲིན་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །ཡང་བསྟན་བཅོས་ལས་སྤྲིན་མེད་པར་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་སྤྲིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་འོག་འདོད་པ་ནའང་བཏང་སྣོམ་སྤྲིན་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོད་པར་ཤེས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདི་ལྟར་ལས་གསུམ་པོ་རྣམས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སྤྲིན་པའི་ཕྱིར་མེད་པར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་གཞུགས་སོ། །སྤྲིན་བསྐྱེད་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྤྲིན་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ་¹⁷⁹ །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲིན་ཁོ་ན་སྤྲིན་བསྐྱེད་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལུང་གི་དོན་ཡང་བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་གཞུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐོ་རིས་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་པའོ། །སྤྲིན་བསྐྱེད་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཆོག་སྤྲིན་ལུང་སྤྲིན་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྤྲིན་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་

རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །འདི་ཡང་དགེ་བ་སྟོབས་རྒྱུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབས་ཆེན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའང་བདེ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་དགེ་
བས་བདེ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ལ་རྣམ་སྲིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་འོག་ན་བཏང་སྟོམས་སྦྱང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལས་གཞན་ན་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་སྲིན་སྲ་
ཕྱི་མེད་པར་དུས་ཅིག་ཅར་སྲིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། བདེ་བ་སྦྱང་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་སྲིན་
པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བཏང་སྟོམས་སྦྱང་འགྱུར་གྱི་
དགེ་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཅུང་ཟད་ཡོད་
དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། །གལ་ཏེ་ལས་དེ་དག་ཚོར་བའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ན་བདེ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་
ལ་སོགས་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདེ་བའི་ཚོར་བ་སྦྱང་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་མིང་
གིས་བཏགས་ནས་བདེ་བ་སྦྱང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ་འབྲས་བུར་བྱེད་པའི་འདག་ཆལ་ལ་འབྲས་བུའི་འདག་
ཆལ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྟུལ་སྦྱང་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་ལའང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

སྦྱང་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་སྦྱང་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་གཞན་ཡང་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟུར་ཏེ།
གང་ཞེ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་ཚོར་བ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱིས་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་ནི་རེག་པ་སྟེ།
བདེ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་པའི་རེག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དམིགས་པ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཡུལ་
རྣམས་ཏེ། མདོ་ལས་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ནས་གཟུགས་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་སྦྱང་བར་འགྱུར་
གྱི་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་སྦྱང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་
པར་སྲིན་པ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་ནི་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་
དང་། མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་ལས་ནི་སྤྱིང་གཞི་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལས། གང་
གི་ཆེ་བདེ་བའི་ཚོར་བ་སྦྱང་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་དེའི་ཚོར་བ་གཉིས་འགལ་པར་འགྱུར་རོ་^{༢༠} ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་དང་བོ་ནི་ཚོར་བ་སྦྱིད་པ་ལྟ་བུ་ནི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྦྱང་འགྱུར་རྣམ་པ་ལྟ་
ལས་འདིར་ནི་རྣམ་སྲིན་སྦྱང་འགྱུར་ཡིན་ནོ། །ཤོད་དུ་བཤད་པའི་བདེ་བ་སྦྱང་འགྱུར་ལ་སོགས་པའི་ལས་
རྣམ་པ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྦྱང་བར་ངེས་པ་དང་སྦྱང་བར་མ་ངེས་པ་གཉིས། ངེས་པ་ལའང་མཐོང་
བའི་ཚོས་སྟེ་བདེ་ཉིད་ལ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སོགས་པའི་རྒྱས་བཟུང་བ་སྟེ་བ་ཕྱི་མ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱང་བ་

སྒྲིམ་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲིམ་ཡང་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ལ་མྱོང་བ་ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མྱོང་བར་ངེས་པའང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་ངེས་པ་གསུམ་མ་ངེས་པ་དང་བཞི་ཡིན་ནོ།

སྒྲིམ་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་མ་ངེས་པ་ལའང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་སུ་སྒྲེན་ནས་ལས་རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ་^{༡༩}ཞེས་ཟེར་དེ། འདིའི་མྱོང་བར་ངེས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་ངེས་པའོ། (མདོ་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་ལས་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་བུ་རྒྱུད་བར་འགྱུར་དེ། དུས་བུང་བའི་ཕྱིར་དོ། ཁྲིམ་ན་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་ནི་ཆོར་བས་གཞན་ནའང་ཡོད་ཡོད་ཀྱི་མྱོང་བའི་འགོ་འདྲིན་ས་རྩུམ་པས་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་དུ་གཞག་གོ་ཞེས་ཟེར་དོ། ཁྱེ་བྲག་རྩ་བ་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ལས་གསུམ་གྱི་དུས་ངེས་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ་བས་སོ། འབྲས་བུ་ཉེ་བཞི་ལས་ཀྱི་རིགས་ལས་ཡིན་གྱིས་སྟོབས་ཆེ་བས་མིན་དེ། ཕྱིའི་ས་པོན་བཞིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་དོ།) དཔེས་སྟོན་པ་ནི་སྟེ་པ་གཞན་དག་ནི་གནས་སྐབས་མྱོང་བར་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་མྱོང་བར་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་སུ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། ཁྲིམ་ལ་གནས་སྐབས་ངེས་པ་རྣམ་སྒྲིན་མྱོང་བར་མ་ངེས་པ་ནི་གལ་ཏེ་མྱོང་ན་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་ནི་ངེས་པ་གནས་སྐབས་མ་ངེས་པ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་མྱོང་ལ། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་ཀ་ངེས་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་མྱོང་བར་ངེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པ་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱང་མ་ངེས་པ་རྣམ་སྒྲིན་ཡང་མྱོང་བར་མ་ངེས་པའོ། ཁྲིམ་ན་དེའི་ལྟ་ན་ངེས་པ་ལ་མཐོང་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ངེས་པ་མ་ངེས་པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དུག་དང་མ་ངེས་པ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་མ་ངེས་པ་དང་གནས་སྐབས་མ་ངེས་པ་དང་གཉིས་ཏེ་ལས་རྣམ་པ་བརྒྱུད་དུ་འགྱུར་དོ། ཁ་ཅིག་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་ལས་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིམ་ནས་མྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་ན་ལས་ཆེ་བའི་འབྲས་བུ་རྒྱུད་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། ཁྲིམ་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་དུ་འགྲུལ་ལོ་སྒྲིམ་ན། དེ་ནི་ཐོག་མར་འགོ་རྩུམ་པའི་དབང་གིས་མིང་དེར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། ཁྱེ་བྲག་རྩ་བ་དེ་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་ནི་སྒྲིམ་ནས་མྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་དེ། དཔེར་ན་ལྷ་མ་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ན་འབྲས་བུ་སྒྲིན་ལ་ནས་དང་གོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་བ་དུག་ན་སྒྲིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། སྒྲིམ་ནས་མྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་(སྒྲིབ་གཞན་གྱི་)ངེས་མཐུན་པའི་སྒྲིག་གི་དབང་པོ་འཕྲེན་(ཅིང་རྫོགས་)པར་བྱེད་པ་སྤིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་དེ། སྒྲིམ་དེའི་སྒྲིག་གི་དབང་པོ་ནི་སྒྲར་ཐོབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། (སྒྲིབ་གཞན་ནས་འཕངས་པའི་)སྒྲིབ་གཞན་གྱིས་

འཕེན་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། (དེས་ན་གཞན་གྱིས་འཕངས་པའི་རིས་མཐུན་དེ་
ཉིད་དུ་འབྲས་བུ་འབྱེན་པར་བྱེད་དོ།) བསོད་ནམས་བསལ་པས་ཆོ་སྤྲིད་བ་ལ་སོགས་པ་འང་བར་ཆད་སེལ་བ་ཙམ་
དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་སྤྲིན་ནི་བཞི་^{༡༩}གས་ཀྱང་འཕེན་པར་བྱེད་དོ།

གལ་ཏེ་ལས་བཞིས་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་པ་ཁམས་དང་ས་བམས་ཅད་ན་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཁམས་
གསུམ་དང་ས་དགུ་དང་འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་བམས་ཅད་ན་ནི་དག་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་བཞི་ཅུ་ཡོད་དོ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་བའོ། །དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ནི་དཔུལ་བ་ན་ནི་ལས་དག་པའི་སྤྱིས་ནས་མྱོང་འགྱུར་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡོད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་ན་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མི་དག་པའི་ནི་བཞི་གའང་ཡོད་དོ། །འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་གང་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་བརྟན་པ་སྟེ་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོ་པོ་རྣམས་ནི་འདོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ས་དེར་སྤྱིས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་མི་བྱེད་དེ། དེ་ནི་སྤྱོ་བ་བྱི་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ས་
གོང་མ་ཁོ་ནར་སྤྱོ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་བྱེད་དོ། །འདོད་པ་
ལ་སོགས་པའི་ས་(བར་མ་བདུན་པོ།)གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་(བརྟན་པ།)
ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྤྱིས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དུ་མ་ཟད་སྤྱོ་བ་ཡང་
བྱི་ལ་སོགས་པ་ལན་གངས་གཞན་དུ་འང་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱང་མི་བྱེད་དེ། དེ་ནི་ས་དེ་དག་ཏུ་བྱིར་
མི་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་དང་མྱོང་བར་མ་ངེས་པ་ནི་བྱེད་དོ། །བྱིས་པ་དང་འཕགས་པས་
དེ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་ནི་སྤྱིས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དང་
ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱང་བྱེད་དོ། །(དེའང་སྤྱིད་རྩེའི་སེམས་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་འང་ཉམས་ནས་
གཟུགས་སུ་སྤྱོ་བ་བཤད་པས་སོ།) འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་སྤྱིད་རྩེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་འཕགས་པ་ནི་མི་བརྟན་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལྟར་སྤྱིས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དང་
ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བྱིར་མི་
འོང་བ་དང་སྤྱིད་རྩེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་བཙུང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པ་ན་འབྲས་
བུ་ལས་ཉམས་པ་ནི་འབྲས་ལས་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད་ཅེས་འབྱུང་བས་ངེས་པར་སོར་རྒྱུད་པར་བྱེད་པས་
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། (མ་ངེས་པ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་བྱེད་པ་ནི་སྤྱིད་དོ། །བམས་ཅད་ན་འཕེན་པ་བཞི་ཡོད་ན།)

ཅི་སྤྱིད་པ་བར་མ་ན་འང་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་འདོད་པའི་སྤྱིད་པ་བར་མ་ནི་
འདོད་པའི་ཁམས་སུ་འཕེན་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་འཕེན་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་རྒྱར་རྒྱར་པོ་དང་། མེར་
མེར་པོ་དང་། རར་རར་པོ་དང་། གོར་གོར་པོ་དང་། རྐང་ལག་འགྱུས་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་མང་ལ་གྱི་གནས་

སྐབས་ལྟ་དང་། བྱིས་པ་དང་གཞོན་ནུ་དང་། དར་ལ་བབ་པ་དང་། དར་ཡོལ་བ་དང་། རྒྱན་པོའི་གནས་
 སྐབས་ཏེ་སྦྱིས་པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་སྟེ་བཅུ་ལོ། རྟེན་ལྟ་བུ་པོ་དང་སྦྱོང་བར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་
 གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བྱིར་དང་། སྤྱིད་པ་བར་མ་རང་ཉིད་དུ་སྦྱོང་བར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་སྦྱོང་བའི་
 བྱིར་རོ། རྟེན་གཤམ་སྦྱོང་བར་ངེས་པའི་ལས་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་
 བའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཅིའི་བྱིར་ཞེན། སྤྱིད་པ་བར་མ་དང་དེའི་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་གནས་
 སྐབས་བཅུ་གཅིག་གོ་(དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་བྱིར་ཞེས་པས། བྱིས་པ་ནས་རྒྱན་པོའི་བར་ལྟར་སྦྱིས་ནས་སྦྱོང་འགྱུར་ཁོ་ནས་
 འཕྲངས་པས་)དེ་དག་ནི་རིས་མཐུན་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་(པའི་བྱིར།)ཏེ། དེ་དག་ནི་སྦྱིས་ནས་སྦྱོང་འགྱུར་གྱི་
 ལས་གཅིག་ཁོ་ནས་འཕྲངས་པའི་བྱིར་རོ། རྟེའི་བྱིར་སྤྱིད་པ་བར་མ་དེས་ན་བར་སྤྱིད་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བའི་
 ལས་གཞན་མ་བཤད་དོ།། (འདི་སློ་མི་གསལ་བས་ལས་གཞན་གཉིས་ནི་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་མི་སྒྲིག་པར་འདོད་པས་
 སོ།) སྦྱོང་བར་མ་ངེས་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

འདོད་ཁམས་སུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ཁམས་ན་རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་བཅུ་
 པོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་ན་བར་སྤྱིད་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། སྦྱོང་བར་ངེས་པའི་ལས་གང་
 ཞེན། ཀྱན་སྦྱོང་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོས་བྱས་པའི་མི་དགེ་བ་དང་རབ་རྒྱ་དང་བ་དྲག་པོས་བྱས་པའི་དགེ་བ་
 (གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསམ་པའི་སྦྱོང་བས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲིན་ངེས་པ་)དང་། ཀྱན་སྦྱོང་ཉོན་མོངས་དང་རབ་རྒྱ་དང་བ་དྲག་པོ་འང་
 མེད་ལ་རྒྱན་དུ་བྱེད་པ་འང་མེད་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱན་ལྷགས་དང་དགྲ་
 བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་། སྦྱོམས་འཕྲུག་ཁྱད་པར་ཅན་འགོག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་ཉོན་མོངས་
 པ་མེད་པའི་རྟིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་(འོག་ནས་འབྱུང་བའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་འགོག་པ་ལ་
 སོགས་པ་ལ་གནས་པ།)ལ་ཕན་གཞོད་བྱས་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་རྒྱན་ཆགས་སུ་བྱས་པ་གང་ཞིག་
 ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཀྱན་སྦྱོང་དྲག་པོ་དང་རྒྱན་དུ་བྱེད་པ་མེད་ཀྱང་པ་མ་གསོད་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་
 བར་སིག་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྦྱོས་བྱས་ཀྱང་མཆོམས་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ན་(ཀྱན་སྦྱོང་གང་གིས་
 བྱས་ཀྱང་མཆོམས་མེད་དུ་འགྱུར་བས།)རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སྦྱོང་བར་ངེས་སོ།། (དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་ཞིང་དང་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་
 བ་གསུམ་སྦྱོང་བས་དང་ལྟན་པས་སྦྱོང་བར་ངེས་པ་ཡིན་ལ།) དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་མཐོང་ཆོས་ལ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཅི་འདྲ་བ་ཡིན་ཞེན། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྦྱོང་བར་
 འགྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས་ནི་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ལས་འགྱུར་བ་དང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས་འགྱུར་
 བ་གཉིས་སོ། རྟེན་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ལས་འགྱུར་བ་ནི་སྦྱོན་འདས་པའི་དུས་ན་སངས་རྒྱུས་མ་ཕམ་པ་ཞེས་
 བྱ་བའི་བསྟན་པ་ལ་སྦྱོན་པ་འདི་ཉིད་ལྷག་པོའི་བྱར་གྱུར་པ་ན་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་

མཐོང་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཁྱོད་བར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་པ་ལས་ལངས་བ་ནི་སེམས་མཆོག་ཏུ་ཞི་བ་ཐོབ་པས་ཕྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ལས་སྤྱར་ལོག་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་བྱམས་པ་ལས་
ལངས་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་ཕན་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་རྗེས་
སྤྱོད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པ་དང་རྗེས་སྤྱོད་པ་
བའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་ལམ་དང་དགྲ་བཙུག་ལས་ལངས་པའི་རྒྱུ་ནི་མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་
དང་སྐྱོམ་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་གནས་གྱུར་གསལ་བ་ཐོབ་པས་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལྷག་མ་སྐྱོམ་ལམ་(གནས་པའི་འབྲས་བུ་བར་མ་གཉིས་)ནི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་མ་རྒྱོགས་
བས་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྒྱུ་ནི་སྤྱི་མ་གཉིས་ལྟར་གནས་གྱུར་གསལ་བ་དང་དགྲ་བ་མ་ཡིན་པས་མཐོང་
ལམ་དང་དགྲ་བཙུག་ལས་ལངས་པ་ལྟར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལས་
ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཆོར་བ་ཡིན་པས་དེ་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་ལུས་ཀྱི་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཡོད་
དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ས་བསམ་གཏན་ཁུད་པར་ཅན་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤྱི་ཕྱི་
བར་གྱི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདོད་
དེ་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་འོག་མ་ན་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་ངེས་པར་རྟོག་
དཀྱིད་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་(ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཡང་ནི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ།)ནི་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། མི་དགོ་བའི་
རྣམ་སྤྲིན་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་ལ་སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡིན་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།

དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མན་ཆད་ཀྱི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་ལུས་སེམས་
གཉིས་ཀའི་ཆོར་བ་ཡིན་པར་དོན་གྱི་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་ལུས་སོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྣམ་
པར་གཡེངས་བ་སྟོ་བའི་སེམས་དེ་(ཡིད་མི་བདེ་མ་ཡིན་ནམ།)སེམས་གང་ལ་འབྱུང་ཞིང་རྒྱ་ཅི་ཞིག་གིས་འགྱུར་
ཞེ་ན། སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་བ་སྟོ་བའི་སེམས་ནི་(ཡང་དག་མིན་པར་རྟགས་པས།)ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
སེམས་ལ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ལྷ་ནི་(ངེས་པར་རྟོག་དང་རྗེས་དན་གྱི་)རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཡེངས་
པའི་སེམས་ཀྱང་ངེས་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་གཡེངས་བ་དེ་ནི་རྒྱ་བཞི་པོ་
(གཞན་སྟོ་བར་བྱས་པ་དང་དུག་དང་ཆད་ལྟར་པ་དང་གཡང་ལ་རྒྱུར་བ་ལ་སོགས་པ།)ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྤྱེས་པ་དང་། མི་
མ་ཡིན་(པས་གཟུགས་མི་སྤྱག་པ་བརྟན་པ།)ལ་སོགས་པས་སྤྱག་པར་བྱས་པ་དང་། མི་མ་ཡིན་ཁྱོས་ཏེ་གནད་དུ་
བསྐྱེད་པས་གཞོད་པ་བྱས་པ་དང་། (རྒྱང་མཐིས་བད་ཀན་འབྲུགས་པས།) འབྱུང་བ་ཆ་མ་མཉམ་པ་དང་། (སྟོན་

གནས་བྱེད་གྱི་བྱ་དང་རུས་མཐུན་པའི་བྲམ་ཟེ་མོ་ཁྱོ་ལྷག་གཉིས་ལ་བྱ་བདུན་ཡོད་པ་ལས་བྱ་དྲུག་གི་བས་བྱ་བན་གྱིས་སྒྲོ་བར་གྱུར་ཏེ་གཅེར་
བྱ་ཁོ་ནར་བཅོམ་ལྟན་འདས་མི་ཐི་ལའི་ཨ་མའི་ཚལ་ན་བཞུགས་པའི་བྱ་དྲུག་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་བྱན་པ་རྟེན་ནས་ངོ་ཚ་བར་
གྱུར་པ་ལ་སྟོན་པའི་བཀས་ཀྱན་དག་འབོས་གོས་བྱིན་ཏེ། དེ་ལ་སྟོན་པས་ཚོས་བསྟན་པས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ནས་སྒྲར་རང་གི་
ཁྱིམ་དུ་ཕྱིན་པ་ན་བྱ་བདུན་པའང་གི་བ་དང་དེ་ལ་དེ་ཕྱ་བན་མི་བྱེད་པ་ལ། རང་གི་ཁྱོན་རེ་ཁྱོད་སྒར་བྱ་གི་བ་ལ་ཕྱ་བན་བྱེད་ལ། ད་བྱ་བདུན་
པ་གི་བ་ལ་ཕྱ་བན་མི་བྱེད་པ་ལས་ན་བྱ་དེ་དག་ཁྱོད་རང་གིས་ཟོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། དུམ་ཟེ་མོས། དུམ་ཟེ་རས་ནི་ཡུན་རིངས་ནས། བྱ་
དང་ཚ་བོ་སྟོང་ཕྱག་དང་། གཉེན་མང་བརྒྱ་ཕྱག་དག་ཟོས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་དང་འདྲ། སྒྲིབ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ། བྱ་དང་ཚ་བོ་
སྟོང་ཕྱག་དག གཉེན་ལ་གཉེན་ནི་ཟུངས་ཀྱི། ཚང་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། འཛིག་རྟེན་ན་ནི་སྒྲིབ་བ་དང་། འཛིག་ལས་ངས་འབྱུང་གས་
ནས་ནི། བྱ་ཞིག་ཕྱ་བན་ཡོངས་གདུང་བའམ། སྒྲིབ་སྒྲགས་འདོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། བདག་གིས་སངས་རྒྱས་བསྟེན་བྱས་ཏེ། སྒྲིབ་
བ་དང་ནི་འཛིག་བ་ལས། རེས་པར་འབྱུང་བ་གས་པས་ན། བྱ་བན་མི་བྱེད་གདུང་བ་མེད་¹⁹ (ཅེས་སྒྲུས་པ་ལྟ་བུ།) བྱ་བན་གྱི་རྒྱུན་
གྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།

ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྒྲིས་པ་ནི། རྣམ་དང་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲོར་བས་གཞན་གྱི་སེམས་གཡེངས་པར་
བྱེད་པ་དང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་དྲུག་དང་ཆང་ལ་སོགས་པ་སྒྲིས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་པ་དང་། རི་དྲགས་ལ་
སོགས་པ་སེམས་ཅན་གཞན་སྒྲིག་པར་བྱེད་པ་དང་། བྲགས་མེས་གཏོང་བ་དང་། སྒྲིག་ཆགས་གཡེང་དུ་
འདོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལས་སྒྲིས་པ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་སྒྲིན་དང་མན་ངག་དང་རུས་པ་ཅན་གྱིས་བཅོས་སུ་
མེད་དོ། སྒྲིག་པ་ནི་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པས་གཟུགས་མི་སྒྲིག་པ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པས་སེམས་དང་ངས་
བར་བྱས་པ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་སྒྲིས་བྱ་དམ་པའི་མན་ངག་གིས་བཅོས་སུ་ཡོད་དོ། མི་མ་ཡིན་པས་གཞོད་པ་ནི་
གདོན་གྱིས་བྱས་པ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་རིག་སྒྲགས་འཆང་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས་ཞིབར་བྱེད་དོ། འབྱུང་
བ་ཆ་མ་མཉམ་པ་ནི་ནད་གྱིས་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ནི་གསོ་བ་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོས་སུ་ཡོད་དོ། བྱ་བན་གྱིས་
བྱས་པ་ནི་གནས་བྱེད་གྱི་བྱ་དང་རུས་མཐུན་པའི་བྲམ་ཟེ་མོ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་བྱ་བན་བསལ་བ་དང་སྒྲོད་ལམ་
གྱིས་བཅོས་སུ་ཡོད་དེ། (དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བསལ་སྒྲུང་དང་། སྒྲིས་བྱ་དམ་པའི་མན་ངག་དང་། རིགས་སྒྲགས་འཆང་ལ་
སོགས་པའི་བྱིན་རྒྱབས་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་དང་། བྱ་བན་བསལ་བའི་ཐབས་དང་སྒྲོད་ལམ་གྱིས་བཅོས་སུ་ཡོད་དོ།)།

གལ་ཏེ་ཡིད་གྱི་རྣམ་གསལ་ལ་སེམས་གཡེངས་པ་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྒྲིས་པ་
ཡིན་ན་དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ། མི་དགེ་
བའི་ལས་ཀྱིས་ནི་ལས་ལས་སྒྲིས་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་འབྲུག་ལ་འབྱུང་བ་འབྲུགས་པས་སེམས་འབྲུགས་
ཤིང་གཡེངས་པར་གྱུར་བའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་ལས་མི་དགེ་བ་ལས་སྒྲིས་པས་རྣམ་སྒྲིན་
ཡིན་ལ་སེམས་གཡེངས་པ་ནི་འབྱུང་བ་རྣམ་སྒྲིན་དེ་དག་ལས་སྒྲིས་པས་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཡིན་གྱི་མི་

དགེ་བའི་ལས་ལས་དངོས་སུ་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་འཕྲོས་ནས་འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་གཡེངས་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ལ་སྤྱུ་བཞི་བཤད་དེ།
དེ་ལ་གཡེངས་པ་ནི་སྤར་བསྟན་པའི་འབྱུང་བ་ལྟགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ལྟགས་པ་
ཡིན་ལ་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །དེས་ན་དེ་དག་གཉིས་ཀའང་རྣམ་སྤྲིན་མ་
ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་སེམས་དེ་ཡང་རྟེན་གང་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། (དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་ཅིང་
གཡེངས་པའི་རྒྱ་གཞན་ཡང་མེད་པས།) སྒྲིམ་སྟན་པ་མིན་ཏེ་དེ་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་འང་སྤྱོད་པ་དག་ཡོད་ན་དུང་འགོ་དང་ཡི་དྲགས་
རྣམས་ལ་ལྷ་ཅི་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༤} །དཔུལ་བ་རྣམས་ནི་ཆོར་བ་མི་བཟད་པས་ཉོན་པས་རེ་ཞིག་བདག་
ཉིད་ཀྱང་མི་བྱན་ན་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལྷ་ཅི་སྒྲོས་པས་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་དག་ཡིན་ནོ།།

སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་འང་འབྱུང་བ་མ་སྤྱོད་པའི་སེམས་རྣམ་པར་
གཡེངས་པ་ནི་ཡོད་ལ། ལས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་དང་། འཛིགས་པས་གཡེངས་པ་དང་། གནོད་པས་
གཡེངས་པ་དང་། བྱ་ངན་གྱིས་གཡེངས་པ་རྣམས་ནི་མེད་དེ། དེས་པ་ལྟར་ལས་ངེས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲིན་ཟེན་
ལ་མ་ངེས་པ་ནི་དེ་ཕྱིན་ཆད་མི་སྤྲིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཚོ་བ་མེད་པ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་མེད་པ་དང་།
འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སྒྲག་པ་དང་། འཆི་བ་དང་། ངན་འགོའི་འཛིགས་པ་ལྷ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་མ་
ཡིན་པ་ལྟགས་པའི་རྒྱ་མི་མཛེས་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་ངན་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་པར་གཤམ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ལ་ནི་བྱགས་གཡེངས་པ་དང་དེམས་ཀྱིས་འགོངས་པ་དང་གསུང་འཛེར་བ་དང་དབུ་སྒྲུ་
བ་མི་འབྱུང་སྟེ། ལས་གིན་ཏུ་དང་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྤྱིང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༥} །ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གང་
སྤེལ་འཆད་དོ། །ཡང་གསུམ་ཚན་གསུམ་པའི་མདོ་ལས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཡོན་པོ་གསུམ་དང་། སྤྱོན་
ནམ་ཉེས་པ་གསུམ་དང་། སྟིགས་མ་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གྱི་ལས་
ཡོན་པོ་གསུམ་(དང་སྤྱོན་ནམ་ཉེས་པ་གསུམ་དང་། སྟིགས་མ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་དེས་པ་ལྟར་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ལས་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་བྱ་བྱུ་བའི་གཡོ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། འདོད་ཆགས་ལས་སྒྲིམ་པ་རྣམས་སོ།)གསུངས་པ་ནི་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ལས་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་བྱ་བྱུ་བའི་གཡོ་ལས་སྒྲིམ་པ་དང་། སྤྱོན་ནམ་ཉེས་པ་གསུམ་^{༡༦} །གསུངས་པ་ནི་སྒྲོ་གསུམ་
གྱི་ལས་ཞེ་སྤང་ལས་སྒྲིམ་པ་དང་། སྟིགས་མ་(གསུམ་ཞེས་བྱ་བར་)གསུངས་པ་གསུམ་ནི་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ལས་
འདོད་ཆགས་ལས་སྒྲིམ་པའོ།།

དཀར་ནག་ལ་སོགས་པ་བཞིར་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་དཀར་ནག་ལ་སོགས་པ་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི་མདོ་ལས་ལས་གནག་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་
གནག་པའི་ལས་དང་། ལས་དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དཀར་བའི་ལས་དང་། སོགས་པའི་སྒྲིན་བཟུང་བ་
ལས་དཀར་ནག་འདྲེས་མ་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡང་དཀར་གནག་འདྲེས་མ་དང་། ལས་མི་དཀར་མི་གནག་
ཅིང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མེད་ལ་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་གི་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པར་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ།^{༡༩} །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེན། ལས་མི་དགེ་བ་ཉིད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཉོན་མོངས་
ཅན་ཡིན་པས་ལས་གནག་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱེན་པས་རྣམ་སྒྲིན་ཀྱང་གནག་པ་དང་།
གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བ་དང་མ་འདྲེས་བས་ལས་དཀར་འབྲས་བུ་
ཡིད་དུ་འོང་བས་རྣམ་སྒྲིན་ཀྱང་དཀར་བ་དང་། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ཉིད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
མི་དགེ་བ་དང་འདྲེས་པས་ལས་ཀྱང་དཀར་གནག་འདྲེས་མ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་འདྲེས་མར་
འབྱུང་བས་དཀར་གནག་གཉིས་ཀའི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་ནས་འདྲེས་པ་ཡིན་གྱི་ལས་ཀྱི་ངོ་
བོ་གཅིག་ལ་དཀར་གནག་འདྲེས་པ་ནི་མེད་དེ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་མི་དགེ་བ་འང་འདྲེས་
པར་འགྱུར་ཏེ་མི་དགེ་བ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱད་ལ་དགེ་བ་འང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེན། དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་
འོན་ཀྱང་འདོད་པ་རང་ས་ན་གཉེན་པོ་ཉིད་ངེ་འཛོན་མེད་པས། དགེ་བས་མི་དགེ་བ་གཏན་མེད་པར་བྱ་
བར་མི་རྒྱས་ལ་མི་དགེ་བ་ནི་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ལོག་ལྷས་དགེ་རྩ་གཅོད་རྒྱས་པས་དགེ་བ་དང་གཏོན་
མི་ཟ་བར་འདྲེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདོད་པའི་དགེ་བ་ནི་སྟོབས་རྒྱུད་བའི་ཕྱིར་འདྲེ་བར་འགྱུར་
རོ།^{༢༠} ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ།

རྒྱན་ལས་བརྟན་ལས་ནི། དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དཀར་བའི་ལས་གང་ཞེན། ཁམས་གསུམ་
པའི་དགེ་བའོ། །དཀར་ནག་ཏུ་གྱུར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དཀར་ནག་ཏུ་འགྱུར་བ་གང་ཞེན། གང་འདོད་པ་
དང་རབ་ཏུ་ལྷན་པའི་འདྲེན་མ་སྟེ། བསམ་བས་གནག་ལ་སྦྱོར་བས་དཀར་བའོ། །སྦྱོར་བས་གནག་ལ་
བསམ་བས་དཀར་བའོ་^{༢༡} ཞེས་འདོད་པའི་བསམ་སྦྱོར་དཀར་ནག་འདྲེན་མ་ནི་དཀར་ནག་གཉིས་ཀའི་ལས་
སུ་བཤད་ལ། བསམ་སྦྱོར་དཀར་ནག་འདྲེན་མ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པའི་དགེ་བ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
དགེ་བའང་དཀར་ལ་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་བའི་ལས་སུ་བཤད་དོ། །འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བ་
དཀར་བར་མ་བཤད་ཅེ་ན། བྱེད་པ་ཏུ་སྦྱོར་བ་གང་ན་རྣམ་སྒྲིན་སྦྱེ་བྱེད་དང་བར་སྦྱིད་གཉིས་ཡོད་པ་དང་
ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་གསུམ་ག་ཡོད་པ་འདྲིར་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་འཆད་ན་གཟུགས་མེད་ན་དེ་དག་མེད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མདོ་གཞན་ལས་ནི་དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དཀར་པའི་
ལས་གང་ཞེན། གཟུགས་མེད་པ་བཞིའོ་ཞེས་གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བའང་དེར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་
ཡིན་ནོ། །ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཟད་ཅིང་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལ་ནི་མི་གནག་ཅིང་མི་དཀར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་འགལ་བས་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་སུ་
ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་བར་མའི་སྤོང་པ་ཆེན་པོའི་དོན་གྱི་མདོ་ལས་ནི་མི་
སྤོང་བའི་ཆོས་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། ཀྱན་དགའ་བོ་ཆོས་འདི་དག་ནི་གཅིག་ཏུ་དཀར་བ། གཅིག་ཏུ་དག་བ།
གཅིག་ཏུ་ཁ་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།

བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བའི་ལས་ཀྱང་། ཆོས་དཀར་པོ་རྣམས་གང་ཞེན། དགེ་བའི་
ཆོས་རྣམས་དང་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ།^{༢༠} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་
དཀར་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་
ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་དཀར་བའོ། །སྤོང་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་དཀར་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་བ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་དཀར་བའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་
ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ཟག་པ་མེད་པ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ནོ།^{༢༡} ཞེས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དང་
ལམ་ཐམས་ཅད་དཀར་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཐམས་
ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

འོན་ཀྱང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟུག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞེད་པ་འདོད་
པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་
ལམ་བརྟུན་གྱི་སེམས་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་སེམས་པ་རྣམ་པ་བརྟུ་གཉིས་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ནག་པོའི་
ལས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྤོང་བར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཤེས་པ་བཞེད་པ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་བརྟུན་
དེ་བརྟུ་གཉིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་ཟད་པར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།) དེ་དག་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་བརྟུན་ཀྱང་ནག་པོའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་
ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ཡིན་གྱི་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། (འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱིས་དེ་དག་སྤོང་ཡང་མ་བཤད་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྲིངས་ཡིན་པས་སོ། །འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དགུ་པ་མ་སྤྲངས་པ་དེ་སྤྲིང་དུ་འདོད་པའི་

དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཡོད་དོ། (དེས་ན།) འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཀར་གནག་འབྲེས་པའི་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། (དེས་ལྟལ་ཅན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་པ་ན་དམིགས་ལྟལ་དགེ་བའང་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ།) དེ་ནི་འདོད་པའི་དགེ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྡུ་མ་དག་ནི་འདོད་པའི་དགེ་བའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འདོད་པའི་དཀར་གནག་འབྲེས་པའི་ལས་དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའང་ལས་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལན་ཅིག་སྤངས་ཀྱང་ཡང་འདོད་པའི་དགེ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ལྟལ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ལ་དེ་སྐད་བརྗོད་དེ། མདོ་ལས། དགེ་སྤོང་དག་མིག་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དེ་སྤོངས་ཤིག་དང་དེ་ལྟ་ན་མིག་དེ་སྤངས་བར་འགྱུར་རོ་¹³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་མ་གཏོགས་པ་སྡུ་མ་དག་ནི་དེའི་གཉེན་པོར་མ་བཤད་དེ། དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི། ལྟལ་ཅན་དེ་མ་ལྟག་རྣམས་གྱིས། ཞེས་འབྱུང་བས་འདོད་པའི་དགེ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྟལ་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་པ་ལོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ནག་པོ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་སྡུ་མ་དག་གིས་སྤོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་དཀར་པོ་ཟད་པར་བྱེད་པའང་དེའི་ལྟལ་ཅན་སྤངས་པས་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་སྤོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་དཀར་པོའི་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དཀར་པོ་གཟུགས་ཁམས་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་དགུ་སྟེས་པའི་ཐ་མ་བཞི་པོ་དག་གིས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་གཟུགས་གྱི་དགེ་བའི་ངོ་བོ་མི་སྤོང་ཡང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བའང་དཀར་པོའི་ལས་སུ་འཆད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་(དཀར་པོ་གཟུགས་མེད་ཆགས་བྲལ་བའོ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེས་ཐ་མས་ཞེས་པར་འགྱུར་བས།)གཟུགས་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཐ་མ་བཞི་ཡང་དཀར་པོ་ཟད་བྱེད་ཡིན་ནོ། །འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་ཡང་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འདིར་ནི་མི་འདོད་དོ།།

སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི་དབྱལ་བ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་དང་རྣམ་སྟོན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ལས་གནག་ལ་རྣམ་སྟོན་གནག་པ་དང་། དབྱལ་བ་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པའི་ཁམས་གཞན་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་དཀར་གནག་འབྲེན་མ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་དེ་དག་ན་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཀར་པོ་དང་དེ་དག་ཟད་བྱེད་གྱི་

ལས་ནི་མ་བཞིན་དུ་གཤམ་པར་བྱའོ།^{༡༥} ཞེས་འདོད་དོ། །སྒྲིབ་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི་མཐོང་བས་
སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་འདོད་པའི་ལས་ནི་གནག་པོའི་ལས་ཏེ་དགོ་བ་དང་མ་འདྲེས་པས་མི་དགོ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་
པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་ལས་མཐོང་སྒྲུང་ལས་གཞན་སྒྲོམ་སྒྲུང་ནི་དཀར་གནག་འདྲེན་མ་སྟེ་
དགོ་མི་དགོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༦} ཞེས་འདོད་དོ། །དཀར་པོ་དང་མི་གནག་མི་དཀར་བ་ནི་བྱད་པར་
མེད་པ་སྒྲུམ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

ཐུབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་དབྱེ་བ།

བཞེ་བ་ཐུབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་དབྱེ་བ་ནི་མདོ་ལས། ཐུབ་པའི་གསུམ་སྟེ། ཐུབ་པའི་ལུས་
དང་ཐུབ་པའི་དག་དང་ཐུབ་པའི་ཡིད་དོ།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་པ་ལ་རིག་བྱེད་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་མི་སྒྲོབ་
པའི་ལུས་དག་གི་ལས་སྒྲོང་བའི་རང་བཞིན་ཟག་མེད་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ཡིད་
ཉིད་ཐུབ་པ་ཡིན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཐུབ་པའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ་
སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་རོ། །སྒྲོབ་པ་དང་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་དག་ནི་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་
ཅད་སྒྲུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དགྲ་བཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྒྲུངས་པའི་བྱིར་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་
ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་ཡིད་ཐུབ་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་ལྟར་ན་སྒྲོང་བ་ལ་ཐུབ་པར་འདོད་ཅིང་སྒྲུང་བའང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
གཟུགས་སུ་འདོད་ན་སེམས་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་སྒྲོག་གསུམ་
གྱི་མི་དགོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བའི་སེམས་པ་ཉིད་ཐུབ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ལུས་དག་
གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་སྒྲོག་གསུམ་མི་དགོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཡང་
དག་པར་བསྐྱམས་པ་ནི་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་མདོ་ལས། ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་གཙང་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ལ་ལུས་དང་དག་
དང་ཡིད་ཀྱི་ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་(དག་བ་)གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་གཙང་བྱེད་རྣམ་པ་
གསུམ་ཡིན་ཏེ།^{༡༨} གཙང་བྱེད་ནི་དུས་རེ་ཞིག་དང་གཏན་དུ་ཉེས་པར་སྒྱུད་པའི་དྲི་མ་སྒྲོང་བའི་བྱིར་རོ། །ལེགས་
པར་སྒྱུད་པ་ནི་དགོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་དགོས་པ་ནི་ལོག་པའི་ཐུབ་པ་མི་སྒྲུབ་པར་འདུག་པ་ཙམ་གྱིས་འདག་
པར་ལྟ་བུ་ལ་མོས་པ་འདུ། ཡང་ན་སེར་སྒྱུ་དང་རྒྱ་མིག་ལ་སོགས་པ་ལོག་པའི་ཐུབ་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་དྲི་མ་
དག་པ་ཙམ་གྱིས་འདག་པར་ལྟ་བུ་འདུག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གཙང་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལ་
ཡིན་པར་མོས་པ་དགག་པའི་བྱིར་རོ། །རི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། ལུས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་མི་བཟང་ཞེས། །མཁས་པ་

ནམས་ནི་དེ་སྒྲིབ་གསུང་། སེམས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། ཉོན་མོངས་རི་ཀྱན་སྟེག་པར་བྱེད།^{༡༤༠} ཅེས་
པ་དང་། བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། ལུས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་བགྱིས་པ་ཡིས། མདུན་
པ་འཛིག་པ་གཙུག་བྱ་འཚལ། བྱོད་ནི་ཐུགས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས། མདུན་པ་འཛིག་པར་བཞེད་པ་
ལགས།^{༡༤༡} ཞེས་པ་དང་། ནམ་འགོལ་གྱི་རྒྱན་ལས། སྒྲིས་བུའི་ནང་ན་གནས་པའི་སྒྲོན། སེམས་ཀྱི་ནང་ན་
གནས་པའི་སྒྲོན། འཇུག་ངོགས་བྱས་ཀྱིས་དག་མི་འགྱུར།^{༡༤༢} བྱི་རོལ་བྱས་ཀྱིས་མི་འདག་སྟེ། རྟེན་ལན་བརྒྱར་བྱས་
བྱས་ཀྱང་། ཆང་བུམ་བཞིན་དུ་གཙང་མི་འགྱུར།^{༡༤༣} ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་ནོ།།

ལེགས་སྤྱད་ཉེས་སྤྱད་དུ་བྱེད་པ།

ལྷ་པ་ལེགས་སྤྱད་ཉེས་སྤྱད་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་གང་
ཞེ་ན། དེ་ལ་(མདོ་ལས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ལས།)ལུས་ཀྱི་ལས་མི་དག་བ་དང་
སོགས་པའི་སྒྲིས་གཟུང་བ་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་མི་དག་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་བྱིར་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དོ། འོན་ཡིད་ཀྱི་ལས་མི་དག་བ་ཁོ་ན་
ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱབ་སེམས་དང་སོགས་པས་གཟུང་བ་གཞོད་སེམས་
དང་ལོག་ལྷ་གསུམ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་རྣམ་པར་འཛོལ་དང་ལྷ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་སེམས་པའི་རང་བཞིན་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐ་
དད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་རྣམ་གསུམ་དུ་^{༡༤༤}གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ།། (མདོ་སྟེན་བའི་བྱེད་ཐབས་)དཔེ་སྟོན་པ་རྣམས་ན་རེ་ཆེད་དུ་བསམ་པར་བྱ་བའི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་
དག་ཆེད་དུ་བསམ་པར་བྱ་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པས་དཔུལ་བ་དག་གི་ནང་དུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ། རི་
ལྷར་ཆེད་དུ་བསམ་པར་བྱ་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དག་སྟོང་དག་འདི་ན་ལ་ལ་ཆེད་དུ་
བསམས་ནས་ལུས་ཀྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་བྱེད་ཅིང་སྟོགས་པ་ཡིན་ལ་དག་གི་ལས་རྣམ་པ་བཞི་དང་ཡིད་ཀྱི་
ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་ནས་དཀའ་སྤྱུལ་པ། དག་སྟོང་དག་རི་ལྷར་
ཡིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསམ་པར་བྱ་བའི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ན་དག་སྟོང་ལ་
ལ་བརྒྱབ་སེམས་དང་ལྷན་པ་ཡིན། གཞོད་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན། ལོག་པར་ལྷ་བ་ཡིན་ཞེས་
བྱ་བ་ནས། དག་སྟོང་དག་ཡང་འདི་ན་ལ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྷ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་ཏེ།^{༡༤༥}
མདོ་དེ་ར་བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་གཞན་མ་གསུངས་ཀྱི་བརྒྱབ་སེམས་ལ་
སོགས་གསུམ་པོ་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་ལས་སུ་^{༡༤༦}གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་འགའ་ཞིག་ནི་ཉོན་མོངས་

པའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་པའང་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ན་རེ་དེ་ལྟ་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དག་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ་དེ་འདོད་ན་
མདོ་དང་འགལ་ཏེ། མདོ་ལས་ནི། བརྒྱབ་སེམས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སེམས་པ་དེ་
ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡིད་ཀྱི་སེམས་པའི་ལས་འཇུག་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་རོ།^{༡༧} །ཞེས་ཟེར་རོ། །ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་མི་དགེ་བ་ལས་བསྐྱོད་པའི་དགེ་བ་དག་ནི་
ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ལོག་ལྟ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་
པར་འགྱུར་ཏེ། ཡ་ལོ་ལ་ཡན་གཞོན་བྱེད་པའི་བསམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཡན་གཞོན་བྱེད་པའི་
བསམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དགེ་བཅུ་མི་དགེ་བཅུར་དབྱེ་བ།

དུག་པ་དགེ་བཅུ་མི་དགེ་བཅུར་དབྱེ་བ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི་ཉེས་སྤྱད་དང་ལེགས་སྤྱད་དེ་དག་
ལས་ཆེ་ལོང་ཙམ་ཞིག་མདོར་བསྟུན་ནས་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བཅུ་དང་མ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་
ཡང་བཅུར་གསུངས་སོ། །དགེ་མི་དགེའི་རགས་རིམ་ཙམ་ཞིག་བསྟུན་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅི་
རིགས་པར་ཞེས་སྟོན་སོ། །གང་དག་མ་བསྟུན་ཤེ་ན། རེ་ཞིག་མི་དགེ་བའི་ལུས་ཀྱི་ལས་གསུམ་ཀྱི་སྦྱོར་
མཇུག་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ལས་མི་ཚངས་སྦྱོད་དང་རྟོག་པ་དང་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།
སྟོག་གཅོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་མཚམས་མེད་ལྡེའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱེན་
པ་དང་། ཉེ་བ་ལྡེའི་མཚོན་རྟོག་པའང་མ་བསྟུན་ཤིང་དག་གི་ལས་རྒྱུད་བ་དག་ཀྱང་མ་བསྟུན་ལ། ཡིད་
ཀྱི་ལས་ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་དང་སེམས་པ་མི་དགེ་བ་དག་ཀྱང་མ་བསྟུན་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་དགེ་བའི་སྟོགས་ལའང་ལུས་ཀྱི་དགེ་བ་བདུན་ཀྱི་སྦྱོར་མཇུག་དང་ལུས་ཀྱི་དགེ་བ་ཆང་མི་འབྱུང་བ་
དང་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་སྦྱིན་པ་དང་མཚོན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་དག་གིས་སྟན་པར་སྤྲོ་
བ་དང་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཡིད་ཀྱི་སེམས་པ་དགེ་བ་དང་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་
བཅུ་ཡང་མ་བསྟུན་སོ།།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀྱན་སྦྱོང་དང་། གཞི་དང་། རོ་
བོ་དང་། ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་དང་སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ལྷན་པའི་ཚུལ་དང་། འབྲས་བུ་བཤད་
པ་བདུན་ལས་དང་པོ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་རྣམས་ལས་མི་དགེ་བ་སྟོག་གཅོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་དང་དག་གི་
ལས་བཞི་སྟེ་དུག་ནི་གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གཞན་

བྱེད་དུ་བཅུག་པས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་འང་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་ལ་དངོས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ལོག་གཅིག་པུ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ལས་དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་ན་དངོས་གཞིར་འགྱུར་གྱི་གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་ཀྱིས་བྱས་པ་ལས་བདག་གིས་བདེ་བ་མི་ཐོང་བས་སོ། །སློག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་ག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་ཅིང་དུས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་གི་བ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ན་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀར་འགྱུར་རོ། །(དེ་ཡང་སློག་གཅོད་པ་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་དུས་དེའི་ཆོ་གི་ན་གཉིས་ཀ་ཡིན་གྱི་ཕྱིས་གི་ན་ནི་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།) བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དེ་དུས་ཕྱིས་གི་ན་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། སྦྱོར་བའི་ཆོ་དངོས་གཞི་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་གཞིའི་ཆོ་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་ནི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་བ་སློག་གཅོད་པ་སྦྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་ལམ་གསུགས་ཅན་བདུན་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ནི་གཞན་ལས་ལོད་པས་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀའོ། །བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་པའི་སློག་གཅོད་པ་སྦྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོང་བས་བསྐྱུས་པ་བདུན་ནི་མཉམ་གཞག་གི་སེམས་ཅན་ལ་རག་ལས་པས་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁོ་ནའོ། །དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བདུན་པོ་དེ་དག་གི་ཉེར་བསྟོགས་ཏེ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ནི་ངེས་པར་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ལུས་ངག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བ་དེ་ཡང་གལ་ཏེ་ཀུན་སྦྱོང་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོ་འཇུག་པ་དང་དྲག་པོས་ཚུམ་ན་ནི་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་མིན་པར་ཡང་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། །འོན་ཏེ་ཀུན་སྦྱོང་དྲག་པོ་མ་ཡིན་པས་སྦྱོར་བ་ཚུམ་ན་ནི་རིག་བྱེད་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རྣམས་པར་བརྟགས་པའི་སྒྲུལ་ཞེས་སྦྱོས་སོ། །སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ལས་བསྐྱེད་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ནི་ངེས་པར་ཡིན་ལ། རིག་བྱེད་དུ་ནི་འགྱུར་བའམ་ཡང་ན་མ་ཡིན་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཐུག་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་ལམ་བྱས་ནས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྦྱོང་ན་ནི་རིག་བྱེད་དུ་འང་འགྱུར་ལ། །འོན་ཏེ་མི་སྦྱོང་ན་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བ་དང་དངོས་དང་མཐུག་གི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། །འདི་ལྟར་འགའ་ཞིག་སློག་ཆགས་གསོད་པར་འདོད་ནས་བྲི་ལ་སོགས་པ་ལས་ལངས་ཏེ་སློག་ཆགས་དེའི་དྲུང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་མཚོན་སྒྲུངས་ཏེ་ལན་གཅིག་གམ་གཉིས་བསྟུན་པར་བྱེད་ཅིང་དངོས་སུ་སློག་གཅོད་པར་མི་བྱེད་པའི་བར་ནི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །བསྟུན་པ་གང་གིས་དངོས་སུ་སློག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་

དངོས་ཡིན་ནོ། །དེ་བྱིན་ཆད་གྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷགས་པ་བཤུ་བ་དང་། ལྷུང་པ་དང་། ཤ་འཛོང་བ་དང་། འཛོད་པ་དང་ཟ་བ་དང་སྒྲོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིག་བྱེད་དག་ནི་མཇུག་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་ནོར་བདག་གིར་བྱ་བར་འདོད་པས་འགོ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལེན་པ་དང་སྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆེ་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་སྒྲིས་ཏེ་གནས་ནས་སྒྲགས་པ་ལམ་བདག་གིར་བྱས་པ་དེའི་ཆེའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐྱད་ཅིག་ནི་དངོས་ཡིན་ནོ། །དེ་བྱིན་ཆད་ནི་མཇུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འང་གེས་པར་བྱའོ། །བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་མངོན་དུ་ཐུག་པ་ཅམ་གྱིས་དངོས་གཞིར་འགྱུར་བའི་བྱིར་སྒྲོར་བ་དང་མཇུག་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་གསལ་བྱ་དེ་འཆི་བའི་སྤྱིད་པ་ལ་གནས་པ་དེའི་ཆེའི་གསོད་པ་པོའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལས་གྱི་ལམ་དངོས་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཤི་ཟེན་པ་དེའི་ཆེའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་གསོད་པ་པོ་དང་གསལ་བྱའི་སྒྲག་ཆགས་ལྟན་ཅིག་གི་བའང་དངོས་སུ་འགྱུར་ན། སྤྱད་པ་མཉམ་དུ་གི་བ་ལ། །དངོས་མེད་ལུས་གཞན་སྒྲིས་བྱིར་རོ། །ཞེས་འཆད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་བསྐྱུན་པ་གང་གིས་དངོས་སུ་སྒྲོག་གཙོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེ་དངོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་གི་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། སྒྲག་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོར་བའི་འབྲས་སུ་ལས་གྱི་ལམ་དངོས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་འདོད་པའི་བྱིར་ན་སྒྲག་ཆགས་གི་བའི་གནས་སྐབས་གྱི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་དེ་ཉིད་ལས་གྱི་ལམ་དངོས་ཡིན་ནོ། །

འོན་པ་སྟན་བཅོས་ལས། སྒྲག་ཆགས་བསད་ལ་སྒྲོག་གཙོད་པ་མ་འགགས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྒྲག་ཆགས་གྱི་སྒྲོག་བཙད་ལ་སྒྲོར་བ་མེད་པར་མ་ཐུག་པ་ལྟ་བུའོ་^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ན་རེ་དེར་ནི་མཇུག་ལ་སྒྲོར་བའི་སྒྲར་གསུངས་ཏེ་སྒྲོག་ཆགས་གྱི་སྒྲོག་ཆད་ཀྱང་འབྲུབ་པ་དང་སྒྲིང་འབྱེན་པ་དང་མགོ་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཇུག་མ་འགག་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟ་ན་ཁྱེད་རང་གི་འདོད་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཁྱེད་སྒྲོག་ཆགས་གི་ནས་ལས་གྱི་ལམ་དངོས་སུ་འདོད་པས་དེའི་ཆེ་སྒྲོག་གཙོད་པའི་དངོས་གཞི་མ་འགགས་པའི་བྱིར་རོ་^{༡༦} ཞེས་བརྗོད་པ་ན། དེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པས་འོན་ནི་བསྐྱུན་བཅོས་དེར་དངོས་ཁོན་ལ་སྒྲོར་བའི་སྒྲར་གསུངས་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲས་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འོན་དེའི་ཆེའི་རིག་བྱེད་ལས་གྱི་ལམ་དངོས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤི་ཟེན་པ་ལ་རིག་བྱེད་དེས་ཡང་གསོད་པར་མི་རྣམས་པའི་བྱིར་རོ་^{༡༧} ཞེས་བརྗོད་པ་ན། དེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ན་རེ་དེ་ལྟ་ན་དེའི་ཆེའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འང་དངོས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤི་ཟེན་པ་ལ་དེས་གསལ་པར་མི་རྣམས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་དེའི་ཆེ་མི་རྣམས་ཀྱང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལས་གྱི་ལམ་དངོས་ཡིན་པ་ལྟར་རིག་བྱེད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་
བར་དངོས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཤི་ཟེན་པ་ལ་དངོས་སུ་བྱས་ན་དངོས་ལ་སྒྱུར་བའི་སྒྱུར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
འཆི་བ་ལ་དངོས་སུ་བྱས་ན་མཐུག་ལ་སྒྱུར་བའི་སྒྱུར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་ཡང་ལས་གྱི་
ལམ་གཞན་གྱི་སྒྱུར་བ་དང་མཐུག་གཞན་གྱི་དངོས་སུ་འགྱུར་བའང་ཡོད་དེ། འགའ་ཞིག་བསད་པའི་ཕྱིར་
གཞན་གྱི་ནོར་འཕྲོག་པ་དང་དེའི་རྒྱུ་མ་ལ་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་དང་རྟུན་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། (སྒྲོབ་དཔོན་
གྱིས་ཡིད་གྱི་གསུམ་བྱ་བ་མ་བརྒྱམས་པའི་ཕྱིར་སྒྱུར་བར་མི་འགྱུར་བར་བཞེད་དོ།)

གཉིས་པ་ཀྱན་སྒྲོང་བཤད་པ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་གྱི་ལམ་དེ་དག་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་པར་ནི་འོག་
ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཆགས་སོགས་སོ་སོས་བྱེད་ལ། དང་པོའི་ཀྱན་སྒྲོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྱུར་བ་ནི་མི་
དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། །ལས་གྱི་ལམ་དངོས་ནི་སྒྱུར་བས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ལ་སྒྱུར་བའང་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སློག་གཙོད་པ་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་
པ་ནི་ཤ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེད་ནས་གསོད་པའོ། །ཞེ་སྤང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་འཁོན་གྱིས་གསོད་པའོ། །གཏི་ལྷག་
ལས་སྐྱེས་པ་ནི་མཚན་སྒྲིབ་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བརྟན་བཙུགས་ལས་མི་མ་རུངས་པ་རྣམས་
བསད་ན་བསོད་ནམས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ་སྟེ་ནས་གསོད་པ་དང་། བར་སིག་པ་རྣམས་པ་མ་རྒྱས་
སམ་ནད་ཚབས་ཆེན་པོས་བཏབ་པ་ན་བསད་ན་བསོད་ནམས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱལ་དང་ཕྱིག་
པ་དང་སྤང་བུ་རྩེ་མ་བུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་རྣམས་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བསད་ན་བསོད་ནམས་སུ་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རི་དྲགས་དང་ཕུགས་དང་བྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
བསད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཚད་མར་བྱས་ནས་གསོད་པ་དང་། (འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་དོ་སྟེ་མ་ནས་གསད་པ།) འོག་པར་
ལྟ་བུས་རབ་རྒྱ་བརྒྱུག་པའི་སློག་གཙོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །མ་ཕྱིན་པར་ལེན་པ་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་
པ་ནི་ནོར་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེད་པས་ལེན་པའོ། །ཞེ་སྤང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི། འཁོན་ལས་འཕྲོག་པའོ། །གཏི་
ལྷག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བརྟན་བཙུགས་ཚད་མར་བྱས་ནས་མི་སྤྱན་པ་ལ་ཆད་པས་གཙོད་པའི་
ཕྱིར་འཕྲོག་པ་དང་། བུམ་ཟེ་རྣམས་ན་རེ། འདི་ཐམས་ཅད་ཚངས་པ་དབང་བ་ཡིན་ལ་བུམ་ཟེ་རྣམས་ནི་
ཚངས་པའི་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་ཚངས་པས་བུམ་ཟེ་རྣམས་ལ་བྱིན་པ་ཡིན་ན་བུམ་ཟེ་རྣམས་
དམས་པས་དམང་རིགས་ལ་སོགས་པས་ལོངས་སྤྱོད་པར་ཟད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བུམ་ཟེ་རྣམས་གཞན་གྱི་
ནོར་ལེན་པ་ནི་རང་གི་ནོར་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ་(དེ་ཡང་། བུམ་ཟེ་རྣམས་ཆེ་རྒྱ་བ་ཆོས་སུ་བཤད། །
འཕྲོན་དུ་ནི་ནོར་འཕྲོག་རྣམས་ཀྱང་། །རང་གི་གྲགས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་ན། །དེ་ཕྱིར་མ་མཐོང་བར་ནི་སྤང་བར་གྱིས།) ཞེས་
ཟེར་ནས་རྒྱ་བ་ལྟ་བུ་དང་། འོག་པར་བལྟ་བུས་ལེན་པ་ལྟ་བུའོ།

འདོད་ལོག་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མ་ལ་ཆགས་པས་ཡོངས་སྟོན་པའོ། །ཞེ་སྤང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་འཁོན་གྱིས་ཡོངས་སྟོན་པའོ། །གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་པར་སྤྲོ་པ་རྣམས་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོངས་སྟོན་པ་དང་། བ་ལང་འབྲང་གི་མཚོན་སྟོན་ལས་ཆོག་ཅན་གྱིས་རྒྱུ་བཏུང་ངོ་རྒྱ་བཅད་དོ། །མའི་གན་དུ་ཉལ་པོ་ལ་འགོའོ། །སྤིང་མའི་གན་དུ་འགོའོ། །རུས་གཅིག་པའི་གན་དུ་འགོའོ།¹⁴ །ཞེས་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེ་དག་ལ་ཡོངས་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་ལྷུ་བ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲམ་ཟེ་མཆུ་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་དག་ན་རེ་བྱད་མེད་ནི་གཏུན་དང་། མེ་ཏོག་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ཟས་སྒྲིན་པ་དང་དོགས་དང་། ལམ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་སྟུང་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟུང་བར་བྱའོ་¹⁵ །ཞེས་ཟེར་བ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་དང་། ལོག་ལྟས་བཅུག་པའོ། །རླུན་ལ་སོགས་པ་ཆགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་བདག་དང་མཛོལ་བོ་སྟོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེའི་ཕྱིར་སྟུང་། །ཞེ་སྤང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་འཁོན་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་གཞན་གད་ལྡན་དང་བྱད་མེད་དང་། །བག་མ་ལེན་པའི་ཆོད་དག་སོད་པ་དང་། །ཞོར་རྒྱན་འཕྲོགས་ཆོ་རྒྱལ་བྲས་གཞོད་མེད་དེ། །རླུན་ལྷ་ལྷུང་བར་བྱེད་པ་མེན་ཞེས་བཤད་¹⁶ །¹⁷ ཅེས་བྲང་སྟོང་དག་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེ་དག་གི་ཆོད་པ་ལོག་ལྟས་སྟོབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱ་མ་ལ་སོགས་པ་གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ལོག་ལྟས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་ལ་ཞེན་པའི་སྒྲོས་འདོན་པའོ། །གལ་ཏེ་བརྟུང་སེམས་ལ་སོགས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་རི་ལྟར་སྟོང་སྟེ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱན་སྟོང་གི་བསམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་གསུམ་པོ་དེའི་མཇུག་ཐོག་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བརྟུང་སེམས་ལ་སོགས་པ་འདང་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ།

རིན་པོ་ཆའི་ཕྱིར་བ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་གསུམ། །དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགེ་བ།¹⁸ །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་དེ་དག་ནི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་པོས་ཅི་རིགས་པར་ཀྱན་ནས་སྟོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་སྟོར་བ་དང་མཇུག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་སྤང་བ་མེད་པ་དང་གཏི་མུག་མེད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། མཆུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་དགེ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་བ་དག་ནི་དགེ་བའི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་སྟོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་སྟོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དགེ་ཚུལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ན་སྟོམ་པའི་སྟོར་བ་ནི་གནས་སུ་འཇུག་པ་དང་མཁན་སྟོབ་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་མཁན་པོ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་

ལས་ལན་གཉིས་བརྗོད་པ་ཡན་ཆད་དོ། །ལས་ལན་གསུམ་པ་བརྗོད་པའི་ཐ་མའི་དུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་དེའི་
སྐད་ཅིག་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིན་ཆད་གནས་བསྟོ་^{༡༧}་བ་དང་། དེའི་
རྟེན་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཇི་སྲིད་དུ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སྟོམ་པ་མ་བཏང་བ་
དེ་སྲིད་ནི་མཐུག་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མི་དག་གི་ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་ཀྱན་ནས་སྟོང་བ་ན་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྟོང་ལ་དེ་དག་རྗོགས་གིང་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ནི་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོས་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་ན་དེ་དག་གང་ཞིག་གང་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་ཅེ་ན་
གསོད་པ་སྟོག་གཅོད་དང་གཞོད་སེམས་དང་ཚིག་རྩལ་པོ་གསུམ་(དང་པོས།)ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་འདོར་
བ་དང་(གཞན་གཉིས་)རྩལ་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེ་སྟངས་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ།

འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་བརྟུང་སེམས་དང་མ་ཕྱིན་པར་ལེན་པ་རྣམས་ནི་ཆགས་པ་
ཡིས་རྗོགས་པར་བྱེད་ལ། ལོག་པར་ལྟ་བུ་ནི་ཆར་སྟོངས་ན་ལོག་པར་ལྟ་བུས་གཏི་མུག་གིས་རྗོགས་པར་
བྱེད་དོ། །ལྟག་མ་རྩལ་པ་དག་གྱུ་ལ་རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་རྗོགས་
གིང་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་གཞི་བཤད་པ་ནི་ཞེ་སྟངས་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་
ལ་སོགས་པ་བཞིའི་གཞི་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གསོད་བྱ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་དང་། རེག་བྱ་ལ་སོགས་
པའི་ལོངས་སྟོད་དང་། སྤང་པོ་ལྟ་ཆར་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པས་མིང་དང་གཟུགས་དང་། རྩལ་ལ་སོགས་པ་
དག་ཡིན་ཞིང་དག་མིང་ལ་འཇུག་པས་མིང་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཚིག་རྩལ་གྱི་གཞི་སེམས་ཅན་ཡིན་པ་ལྟར་རྩལ་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་འང་ཡིན་ལ། གསུམ་གྱི་གཞི་མིང་ཡིན་པ་ལྟར་ཚིག་རྩལ་གྱི་འང་ཡིན་ནོ་ཞེས་པར་ཚུན་
མཚོན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།

འདིར་གཞིའི་སྒྲ་ནི་རྟེན་རྣམ་ཡུལ་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་
ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ལོག་ལ་སོགས་པ་ནི་ལོངས་སྟོད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ལོག་ལྟ་ནི་
སྤང་པོ་ལྟ་གལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་ལ་སོགས་པ་ནི་དག་ཡིན་ལ་དེ་མིང་ལ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྟོག་གཅོད་པ་ལ་བྱེད་པར་བརྗོད་པ་ནི་གང་ཞིག་གིས་པ་རོལ་པོ་འཆི་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་
པ་རོལ་པོ་འཆི་བའི་སྒྲ་རོལ་དང་པ་རོལ་དང་གསོད་པ་པོ་མཉམ་དུ་གི་བ་དེ་ལ་ནི་སྟོག་གཅོད་པའི་སྟོར་བས་
རེག་པར་འབྱུང་གྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་དང་མཐུག་འབྱུང་བ་མེད་དེ། གང་ཞིག་བསད་པར་བྱ་བ་དེ་མ་གི་
བར་ནི་སྟོག་གཅོད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བྱུང་བར་མི་རིགས་ལ་དེ་གི་བ་ན་ནི་གསོད་པ་པོ་འང་གི་སྟེ་ལུས་གང་
གིས་སྟོར་བ་བྱས་པའི་ལུས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་སུ་རྗོགས་པ་ཡིན་པ་ན་སྟོག་ཆད་པའི་ཆོ་སྟོར་བ་བྱེད་
པ་པོའི་ལུས་(དེ་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་)ལས་གཞན་པའི་ལུས་སྟེས་པའི་ཕྱིར་རོ། (དེར་འབྱུང་བ་ལ་གང་གིས་སྟོར་

བ་བྱས་པ་དེ་ལ་དངོས་གཞི་འབྲུབ་དགོས་པས་སོ།།)

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མདོ་ལས། སྒྲོར་བ་ཡང་བྱས་ལ་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་
 རྫོག་གཙོད་པའི་ཁ་ན་མ་བོ་བས་རེག་པར་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་མཆིས་སམ། བཀའ་སྤྱུལ་པ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་
 གསོད་པ་པོ་སྒར་རམ་མཉམ་དུ་གྱི་བ་ལྟ་བུའོ་^{༡༥} ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་མང་པོ་ཆོགས་ཏེ་གྲོས་བྱས་ནས་
 དམག་དང་རི་དྲགས་ཀྱི་ལིངས་དང་རྒྱར་འཁྱུབ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ན་དངོས་སུ་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་
 རྫོག་དང་བྲལ་བར་བྱས་པ་ན་གཞན་དེ་དག་རྫོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་
 ཞེ་ན། །དམག་དང་རི་དྲགས་ཀྱི་ལིངས་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་དོན་
 གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་སྒྲོར་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་སུ་གསོད་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་དངོས་
 སུ་གསོད་པར་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་དུ་རྫོག་གཙོད་པའི་དངོས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་ལྡན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཞིག་
 ཉན་གྱིས་བྲིད་པ་དེ་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དམག་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་ཀྱང་
 གལ་ཏེ་རང་གི་རྫོག་ལ་བྱུག་ཀྱང་གཞན་གྱི་རྫོག་མི་གཙོད་དོ་སྒྲུལ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་འགོ་ན་ནི་དེ་ལ་རྫོག་
 གཙོད་པས་རིག་པར་མི་འགྱུར་ལ། འོན་ཏེ་བསམ་པ་ངེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་ན་ནི་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་ངོ་པོ་བཤད་པ་ནི་རྫོག་གཙོད་པ་ནི་འདི་བསད་དོ་སྒྲུལ་དུ་བསམས་བཞིན་དུ་གསོད་པ་དང་།
 མ་ཞོར་བར་གསོད་པ་དང་། གཞན་བསད་པའི་ཡན་ལག་གསུམ་དང་ལྡན་པས་གསོད་པའོ། །བསམས་
 བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་གཅིར་བུ་བ་དག །བསྐྱེད་པར་མ་བསམས་ཀྱང་མེ་ལ་རེག་ན་འཆོག་པ་ལྟར་མ་
 བསམས་བར་རྒྱུ་པའི་འོག་ཏུ་རྫོག་ཆགས་གྱི་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་མེད་པ་གྱིར་གཙོད་པ་ལ་
 སོགས་པའང་རྫོག་གཙོད་པའི་ཉེས་པ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་སྤངས་ཏེ། གལ་ཏེ་གསོད་པའི་བསམ་པ་
 མེད་པར་འཆི་བའི་རྒྱུ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་རྫོག་གཙོད་པར་འགྱུར་ན་པ་མ་རྣམས་སུ་དང་བུ་མོ་གྱི་བ་ན་རྫོག་
 གཙོད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཆི་བའི་རྒྱ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོན་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོན་སྤྱད་ཉེས་པ་དང་། ཡོན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་བསོད་སྟོམས་སུ་ལ་བ་ན་གསོལ་བྲགས་ཏེ་
 གསུང་དེ་གྱི་ན་སྤྲོན་པ་དང་ཡོན་བདག་རྣམས་ཀྱང་རྫོག་གཙོད་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་
 ལ་གསོད་པའི་བསམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བསམས་བཞིན་དུ་ཞེས་སྟོས་སོ། །དེ་ཉིད་
 ཀྱི་ཕྱིར་བྲན་པ་ཉིད་གཞག་ལས། རྒྱ་ལྟ་རྫོག་གཙོད་པ་བྱས་ཀྱང་ཁ་ན་མ་བོ་བས་གོས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 འདི་ལྟ་སྟེ་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ན་མི་ཤེས་པས་རྫོག་ཆགས་ལྟོ་དང་གོག་སྒྲུར་ལ་སོགས་པ་རྫོག་དང་བྲལ་བར་
 བྱེད་པ་དང་། གཞན་ལ་མཆོན་ཆ་གཟས་པ་ལས་བསམ་པ་དང་མི་ལྡན་པ་གཞན་ལ་ཕོག་སྟེ་དེ་རྫོག་དང་
 བྲལ་བ་དང་། ཉན་པ་ལ་སྤྲོན་པ་ཡན་པར་འདོད་པས་ཉེས་པར་མ་མཐོང་སྟེ་སྤྲོན་བྱིན་པ་ལས་དེ་གྱི་བ་དང་།

མས་བྱ་འདུལ་བའི་ཕྱིར་བརྟེན་པ་ལས་དེ་སྟོག་དང་བྲལ་བ་དང་། མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་སྟོག་ཆགས་མི་
འདོད་བཞིན་དུ་ལྟར་བ་སྟེ་རྒྱ་དེ་ལྡན་སོ་^{༡༧} ཞེས་གསུངས་སོ། ། འོར་བར་བསད་པ་དང་བདག་བསད་པས་
ནི་སྟོག་གཙོན་པའི་སྦྱར་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི་དངོས་སུ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་ལ་བསམས་པའི་དོན་མ་རྩོགས་
པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ལ་རྩོགས་པ་ན་ལུས་གཞན་སྦྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྟོག་ཅིས་བྱ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེན།
ལུས་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་དང་རྣམ་གཤེས་ལ་མི་འབྱུལ་བའི་བྱོད་དང་རྣམ་གཤེས་རིས་མཐུན་
པར་གནས་པ་དང་སྟོག་གི་དབང་པོ་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་པར་སྟོག་ཅིས་བྱ་ལ་དེ་དག་གཙོན་པའི་ཕྱིར་སྟོག་
གཙོན་པའོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། གང་ཆོ་ཆོ་དང་བྱོད་རྣམ་གཤེས། །འདི་དག་གིས་ནི་ལུས་འདོར་ཞིང་། །པོར་
བས་དེ་ཆོ་འདུག་པ་ནི། །རི་ལྟར་གིང་ལ་སེམས་མེད་བཞིན།།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་སོ། ། (ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་གང་ཡིན་
བསད་སྟུང་ནས་བསད་པའང་དངོས་ཡོད་དོ།) མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ནི་གཞན་གྱིས་བདག་གིར་བབྱུང་བའི་ཞོར་དབང་
གིས་འབྲོག་པའི་མཐུ་དང་མ་ཆོར་བར་འཇབ་བྱས་བདག་གིར་བྱེད་པའོ། ། (རྩམ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཐོབ་སྟོ་སྦྱས་པ་
ན་དངོས་གཞིར་འགྱུར་རོ།) འདིར་ཡང་བསམས་བཞིན་དུ་མ་ཞོར་བར་ཞེས་གཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མ་བསམས་པར་
བདག་གི་ཞོར་གྱི་གསེབ་^{༡༩} ཏུ་གཞན་གྱི་ཞོར་སྤངས་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞོར་བར་གཞན་
གྱི་ཞོར་སྤངས་པ་ནི་སྦྱར་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་གྱི་དངོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། །འོ་ན་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀོར་
སྟོགས་པ་དང་གཏིར་བྱས་པ་(དང་གི་བའི་ཞོར་སྤངས་ན་གང་ལས་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འགྱུར་ཞེན།)ལས་མ་བྱིན་པར་ལེན་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་མ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀོར་ནི་
སངས་རྒྱས་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་སྤངས་མ་དག་གིས་བབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཏིར་ནི་ཡུལ་གྱི་བདག་པོས་
ཡོངས་སུ་བབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གི་བའི་ཞོར་སྤངས་པ་ནི་ཁྱིམ་པ་ཡིན་ན་ཉེ་དུ་རྣམས་གྱིས་བབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
ཡིན་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་བབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་མ་བྱིན་པར་ལེན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལས་
དང་པོ་ཐ་མའི་ཆོ་གའམ་གསོལ་བའི་ལས་བྱས་ན་མཚམས་ནང་དེའི་དགེ་འདུན་ལས་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འགྱུར་ལ།
མ་བྱས་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཐམས་ཅད་ལས་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ལུང་གོས་ཀྱི་གཞི་ལས། གསོལ་
བའམ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མ་བྱས་པའི་གི་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྟེན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཐམས་ཅད་དབང་
བར་འགྱུར་རོ་^{༢༠} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བགྲོད་པར་བྱ་བ་མིན་པ་རྣམས་པ་བཞིར་འགྲོ་བ་འདོད་པ་
ཡིས་ལོག་པར་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་རྣམས་པ་བཞི་སྟེ། བགྲོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་
དང་། ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཏུས་མ་ཡིན་པར་བགྲོད་པའོ། ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་གཞན་

གྱིས་བཟུང་བའི་བྱད་མེད་རྣམས་དང་མ་དང་བྱ་མོ་དང་ཡ་མ་དང་བདུན་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་
དགེ་སྦྱོང་མ་རྣམས་ནི་ཡུལ་གྱི་བདག་པོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞོན་ནུ་མ་རྣམས་ནི་གང་ལ་
བྱིན་པ་དེ་ལས་དང་། བྱིན་པ་མེད་ན་དེའི་ཡ་མ་དང་མིང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤང་བ་གཞན་མེད་ན་ཐ་ན་
རྒྱལ་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་དེས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱིས་བཟུང་བའི་ནང་དུ་གཏོགས་སོ། །

རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་དང་།^{༡༤} དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ནི། སྤྱེས་པ་དང་མ་ཅིང་
དང་དུད་འགོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བགོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་^{༡༥} བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་ཁ་དང་བཤད་
བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་མའི་སྒོ་གཞན་དུ་སྦྱོལ་བ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཡང་འདོད་ལོག་ཏུ་
འགྱུར་ན་གཞན་ལ་ལྟ་ཅི་སྒོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས། དེ་ལ་ཆོད་ནི་ལན་
ལྗེའི་བར་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལྷག་པ་ནི་ཆོད་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ལན་ལྗེ་ལས་ལྷག་པ་བྱེད་
པའི་ཆོད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷར་འགྱུར་བའོ། །ཡང་ན་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཆོད་ལས་ལྷག་པ་ན་དུས་མ་ཡིན་པ་
ཞེས་བྱའོ་^{༡༦} ཞེས་དུས་མ་ཡིན་པར་འདུས་པར་ཡང་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི་སྤྲང་བ་དང་བཅས་པ་དང་། སྤྱེ་བོ་མང་བོའི་མངོན་སུམ་དང་། གང་དུ་དེ་ལ་གཞོད་
པའི་ས་ཁྱོགས་འབར་འབྱར་ཅན་དང་སྒབ་མོ་ལ་སོགས་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་དང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། རང་
གི་ཡ་མ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་དང་བླ་མ་དང་། དགེ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་དྲུང་དུ་སྦྱོད་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་རང་གི་
རྒྱུ་མ་ལ་སྦྱོད་པའང་ལོག་གཡེམ་དུ་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ནི་སྤྲུམ་མ་དང་ནུ་ཞོ་འབྱུང་བ་དང་འཁྲིག་པ་སྤྱད་
དུ་མི་རུང་བའི་ནད་གྱིས་ཐེབས་པ་དང་ལྷ་རྒྱུ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ཉིན་པར་དང་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་
པའི་དུས་ཉེ་དེ་དག་ཏུ་རང་གི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཡང་འདོད་ལོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འདིར་ཡང་མ་ནོར་བར་ཞེས་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། རོར་བ་ལ་ནི་དེའི་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(རབ་བྱུང་ཡིན་ན་ལམ་པར་འབྱུང་།)དེའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་རྒྱུ་
མ་ལ་རང་གིར་འདུ་ཤེས་ནས་སྤྱད་པ་ལ་ནི་འདོད་ལོག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མ་ལ་གཞན་
ཞིག་གི་རྒྱུ་མར་འདུ་ཤེས་ཏེ་སྤྱད་ན་འང་འདོད་ལོག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་ནོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། རྩོན་
གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཁྱད་པར་ལ་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བར་གྱུར་ཀྱང་སྤྱིར་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མར་འདུ་ཤེས་པ་
མ་འབྱུང་བས་སྒྱོར་བ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་བོའང་རྫོགས་པར་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་འགྱུར་རོ་^{༡༧} ཞེས་
ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྒྱོར་བའི་ཆེ་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་དངོས་ཀྱི་ཆེ་གཞན་ལ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ་
དཔེར་ན་སྒོག་གཙོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་ལུགས་སྤྲུམ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་གསུམ་མོ། །

རྩུན་གྱི་ཆོག་ནི་སྤྲུམ་པ་པོ་རང་གིས་དོན་སྤྲུམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་པ་པོ་ལ་པོ་འདུ་ཤེས་གཞན་དུ་
བསྒྱུར་བའི་བསམ་པས་མི་བདེན་པ་སྤྲུམ་པས་ཆོག་དེའི་དོན་མངོན་པར་གོ་བའོ། །འདིར་ཡང་བསམས་

བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་དང་མ་ནོར་བར་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མ་བསམས་པ་དང་ནོར་བ་ལ་དངོས་མེད་པའི་
 བྱིར་རོ། །ཚིག་དོན་མངོན་པར་གོ་བའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤ་མ་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། (མཐོང་དང་མ་
 མཐོང་ཐོས་མ་ཐོས། རྟོགས་དང་མ་རྟོགས་ཤེས་མ་ཤེས། རི་བཞིན་སྒྲིབ་པ་འཕགས་པ་ཡི། ཐ་སྙད་འདོད་པ་བྱིས་པ་ཡིན། ཞེས་སོ།)།
 འོན་པར་བརྒྱད་ཚན་བརྒྱད་པའི་མདོ་ལས། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་དང་འཕགས་པའི་ཐ་སྙད་
 བརྒྱད་དེ་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ལ་མཐོང་བ་ཐོས་པ་དང་རྟོགས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མ་མཐོང་བར་སྒྲིབ་
 བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པར་སྒྲིབ་བ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ནི་བྱིས་
 པའི་ཐ་སྙད་དེ་རྒྱ་དུ་འགྱུར་རོ། །མཐོང་བ་ལ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པར་སྒྲིབ་བ་བཞི་དང་། མ་མཐོང་བ་ལ་མ་
 མཐོང་བ་ལ་སོགས་པར་སྒྲིབ་བ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ནི་འཕགས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 འབྲུང་བའི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཉིད་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །རྣེ་ལའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིབ་དང་ཕྱེ་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 གསུམ་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་རིམ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ།^{༡༤} །དེ་
 ལ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་གསུམ་ནི་མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་རྣམ་སྒྲིབ་འབྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར་གྱི་བ་དང་
 འདྲ་བར་རུས་པ་ཆུང་བས་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་ནི་གི་བར་ཡང་འདྲེན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ་གི་བའི་རོ་ལ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་ལ་ལུང་མ་བསྟན་རྗེས་སུ་
 འཇུག་པ་ལྟར་གསུམ་པོ་དེ་དག་གྱང་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་གི་བ་དང་འདྲའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་
 ལྟར་ཡིན་པར་གང་གིས་ཤེས་ཤེ་ན། ལུང་དང་རིགས་པ་ལས་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་ནི་ཆོ་དང་ལྷན་པ་མཆོད་བྱེད་
 ཀྱི་མ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། མཆོད་བྱེད་མ་ཅན་རི་སྟམ་དུ་སེམས་གཟུགས་གང་དག་ཁྱོད་ཀྱི་མིག་
 གིས་མ་མཐོང་སྟེ་སྟོན་མ་མཐོང་ཞིང་མི་བཟླ་ལ་ཁྱོད་ནི་འདི་སྟམ་དུ་བཟླ་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་འང་མི་སེམས་ན་
 གཞི་དེ་ལས་ཁྱོད་འདུན་པའམ། འདོད་ཆགས་སམ། འདོད་པའམ། དགའ་བའམ། ཆགས་པའམ།
 འཆམས་པའམ། ལྷག་པར་ཆགས་པ་སྟེའམ། བཅུན་པ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་དང་དྲི་
 དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་བར་ལ་རྣེ་བ་དང་སྒྲིབ་དང་ཕྱེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལའང་སྒྱུར་ཏེ་
 རྒྱས་པར་གསུངས་ནས་མདོར་བསྡུ་བའི་བྱིར་མཆོད་བྱེད་ཀྱི་མ་ཅན་ཁྱོད་འདི་ལ་མཐོང་ནའང་མཐོང་བ་ཙམ་
 དུ་འགྱུར་ལ། ཐོས་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་ནའང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་རོ་^{༡༥} ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་། མིག་དང་། རྣེ་བ་དང་ཡིད་ཤེས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་གསུམ་ནི་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་པས་
 རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་དྲི་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གཟུང་བར་དོན་གྱིས་གོ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དྲི་ལ་སོགས་

པ་གསུམ་ལ་ཐ་སྟད་འདོགས་པ་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ནི་མ་གཏོགས་ལས་ཏོགས་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ནམས་འདོད་དོ།

སྒྲོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ་གང་ཞིག་རང་གི་དབང་པོ་དང་ཕྱད་པ་དེ་ནི་ཏོགས་པ་ཡིན་ལ་དབང་པོ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གྱང་རང་གི་ཡུལ་དང་ཕྱད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༥༧} །ཞེས་ཟེར་རོ། །སྒྲོབ་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དག་ནི་མདོའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལྔ་པོ་དེ་དག་དབང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ནི་མཐོང་བའོ། །པ་རོལ་ལས་འོངས་པའི་སྒྲུབ་པ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་དུག་ཅར་ཤེས་པ་ནི་ཐོས་པའོ། །བདག་ཉིད་གྱིས་མི་འཁྲུལ་པའི་རིགས་པས་རྗེས་སུ་དཔག་ནས་ཡུལ་དུག་ཏོགས་པ་ནི་ཏོགས་པའོ། །ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་པ་བསྒྲམས་ནས་ཏོགས་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་ཙམ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའི་སྒྲུག་མི་སྒྲུག་ཏུ་བདེན་པ་དང་མཚན་མར་བཟུང་བར་མི་བྱ་བ་འདི་སྒྲོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སྒྲོབ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི་མིག་ཁོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའོ། །རྣ་བས་ཐོས་པ་དང་པ་རོལ་ལས་འོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ནི་ཐོས་པའོ། །བདག་ཉིད་གྱིས་བསམས་པ་གང་ཡིན་པ་ཏོགས་པའོ། །བདག་ཉིད་གྱིས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པས་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ཏོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་ལུགས་སྒྲུ་མ་ལྟར་ན་ཡུལ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ལའང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་ཏོགས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཐ་སྟད་འདོགས་ཤིང་ཆོས་ལ་ནི་མཐོང་བ་མ་གཏོགས་པའི་ཐ་སྟད་འདོགས་ལ། ལུགས་སྒྲུ་མ་ལྟར་ན་ཡུལ་དུག་ཅར་ལ་ཡང་སོ་སོར་ཅི་རིགས་པར་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྟད་བཞི་འདོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་ཐ་སྟད་འདོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཉེས་པའང་མེད་དོ། །ཁ་ལ་ཏེ་སྒྲིག་གཅོད་ལུས་ཀྱི་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དང་དག་གིས་གྱང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ནི་ཉི་ཤུ་པ་ལས། དྲང་སྔོང་ཁྲོས་པས་དན་ཏ་ཀའི། །དགོན་པ་རི་ལྷར་སྟོངས་པར་འགྱུར།^{༡༥༨} །ཞེས་ཁྲིམ་བདག་ཉེ་བར་འཁོར་གྱི་མདོ་ལས། དྲང་སྔོང་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་རབ་ཏུ་ཁྲོས་པས་དན་ད་ཀ་དང་ཀ་ལིང་ཀ་དང་མ་ཏང་ཀའི་དགོན་པའི་སྒྲེ་བོ་རྣམས་གྱི་བར་^{༡༥༩} །གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི་གཞན་ལ་བསྒྲོ་ནས་གསོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་རྒྱ་དག་གི་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་ཡིད་གྱིས་གྱང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ནི་ཡོད་པ་ལ་ལུས་ཀྱིས་མེད་པའི་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི་སོ་སོ་ཐར་པ་ལས་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ན་ལྷ་ང་བ་ཡོད་ལ་དུན་བཞིན་དུ་མི་མཐོལ་ན་དེ་ཤེས་བཞིན་དུ་རྒྱ་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདུལ་བ་འཛིན་པས་ཅི་འདི་ལ་ཁྱོད་ཡོངས་སུ་དག་གམ་ཞེས་ལན་གཉིས་

ཡན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བྱིས་པ་ན། གལ་ཏེ་དག་སྒྲོང་ལག་ལེགས་ལྟར་བ་ཡོད་བཞིན་དུ་འཆགས་པར་མི་བྱེད་
པར་ཅད་མི་སྒྲུབ་པར་འདུག་པར་བྱེད་ན་རྩལ་དུ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་ལུས་
ངག་གི་རིག་བྱེད་མེད་ཀྱང་སློག་གཙོད་དང་རྩལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་^{༡༡༠}བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ན་མས་ཟེར་རོ།།

སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འོན་ཏེ་སྒྲོང་ཡིད་ཁྲོས་པ་དང་གསོ་སྦྱོར་གི་རྩལ་ལ་དེའི་ཆེ་རིག་བྱེད་མེད་ན་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རེས་པར་རིག་བྱེད་ལ་ལྟོས་
པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་ཡིད་གྱིས་སློག་གཙོད་དང་རྩལ་གཉིས་ལས་གྱི་ལམ་དུ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་སེམས་ལན་གདབ་དགོས་སོ་^{༡༡༡}ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདི་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་
འདུན་བཟང་དྲང་སྟོང་ཁྲོས་པ་དང་གསོ་སྦྱོར་གི་ཆེ་འང་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་མེད་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། དྲང་སྟོང་ལ་
དད་པའི་མི་མ་ཡིན་པ་དག་གིས་གང་གིས་དྲང་སྟོང་དེ་དག་ལ་ལས་གྱི་ལམ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་བོ་རྣམས་
ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ལུས་གྱི་རིག་བྱེད་དང་། དྲང་སྟོང་རང་ཉིད་ལ་འང་གཞན་ལ་ཁྲོས་པ་ན་ལུས་ངག་གི་
གཡོ་བ་དམོན་པ་འདོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཅུང་ཟད་རེས་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། གསོ་
སྦྱོར་གི་ཆེ་འང་མ་དག་བཞིན་དུ་ཅད་མི་སྒྲུབ་སེམས་བདག་ཉིད་དག་པར་གོ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། ཡོངས་
སུ་མ་དག་པ་ཞིག་དག་འདུན་གྱི་ནད་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་འདུག་པར་བྱེད་རང་གི་སྦྱོད་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་
ལ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན་དེ་ཉིད་འདིའི་རིག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་ལ། གཞན་དག་ནི་དེ་དག་ལ་རིག་བྱེད་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་འདོད་པའི་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པར་རེས་པའང་མེད་དེ་དཔེར་ན་ལྷ་སྟེ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་ལུ་
ཐོབ་པའི་མོད་ལ་རིག་བྱེད་མེད་ཀྱང་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་སྒྱུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་དག་པའི་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་པའང་འགའ་ཞིག་རིག་བྱེད་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བ་སྲིད་པའི་བྱིར་བྱེད་གྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་མ་རེས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ངག་གིས་བསྒྲོས་ཏེ་སློག་བཅད་པ་དང་ལུས་གྱིས་བརྟུང་བྱས་
ཏེ་རྩལ་བྱས་ཀྱང་དངོས་གྱིས་བསྟུས་པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལུས་དང་ངག་ཁོ་ནའི་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར་ལུས་ངག་གི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་^{༡༡༢}ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་འཆད་དོ།།

སྤྲུལ་མི་པོ་ལོ་དག་དེ་བྱེ་ཞིང་མི་མཛའ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་གྱིས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཆོག་སྒྲུབ་སྟེ་ཆོག་དོན་མཛོན་པར་གོ་བ་དང་མ་ནོར་བ་ཞེས་འདིར་ཡང་སྒྱུར་རོ། །དེ་
ལ་བདེན་པ་བརྗོད་ན་སྤྲུལ་ཅམ་དང་མི་བདེན་པ་སྒྲུས་ན་རྩལ་དང་གཉིས་ཀར་འགྱུར་རོ། །ཉོན་མོངས་པས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཆོག་རྩལ་པོ་ནི་མི་སྟན་པ་བརྗོད་པའི་ངག་སྟེ་དེ་ཡང་པ་ལོ་ལ་སྒྲུས་ཤིང་དེས་ཀྱང་
དོན་མཛོན་པར་གོ་ལ་གང་ལ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་མ་ནོར་བར་སྒྲུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོག་རྩལ་

པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་རོ། །སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་
ཀྱན་ནི་དག་ཀྱལ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གཤམ་གྱལ་པ་ཡིན་མོད་གྱི་ཉེས་པ་ཆེ་
བས་ལོགས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །སློབ་གྱི་སློབ་དཔོན་གཞན་དག་
ནི་དག་གི་ལས་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་དག་ཀྱལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། །དཔེར་ན་དག་སློབ་ལོག་འཆོ་ཅན་ཁ་གསལ་སྒྲུབ་དང་། ཆགས་པས་
སྒྲུ་ལེན་པ་དང་སྒྲོས་གར་མཁན་དག་གཞན་མགུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དག་ཀྱལ་གྱི་ཆོག་འདོན་པ་བཞིན་དང་།
ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་བ་ལ་ཞེན་ནས་དེའི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་ལ་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་ལ་སོགས་
པ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲེ་སྒྲགས་འདོན་པ་དང་། འདུ་འཛིའི་གཏམ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
སེམས་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།

འོན་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་ནི་འདུག་ཀྱལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲུ་ལེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷ་ན་དེའི་ཆེ་མི་དག་བ་བཅུ་སྐྱངས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། དེའི་ཆེ་འཁོར་བ་ལས་
ཡིད་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྷན་པའི་སྒྲུ་ལེན་གྱི་སྒྲེ་སྒྲགས་དང་ལྷན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེའི་ཆེ་
ནི་འདུག་ཀྱལ་དང་བག་མ་གཏོང་ལེན་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་མངོན་པར་བཟོད་པ་ཡོད་པས་དག་ཀྱལ་ཡོད་ཀྱང་དེ་
དག་(ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པས།)ལས་གྱི་ལམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ནི་དག་གི་ལས་བཞིའོ།།

བརྒྱབ་སེམས་ནི་ཕ་རོལ་པའི་དེ་བདག་གི་ཡིན་པར་གྱུར་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྒྲུམ་ནས་མཐུའམ་མ་
འཇབ་བུའམ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རུང་སྟེ་ལོག་པ་མི་རིགས་པས་བདག་གིར་བྱེད་འདོད་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་
ཆགས་པའོ། །སློབ་དཔོན་གཞན་ནི་འདོད་པ་ན་སློབ་པའི་ཐེད་པ་ཐམས་ཅད་བརྒྱབ་སེམས་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་
ཁྲིམས་གྱི་ཐུང་པོའི་མདོ་ལས་སྒྲིབ་པ་ལྷ་བསྟན་པའི་སྐྱབས་སུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་སྒྲིབ་པའི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་དེ་འཛིག་རྟེན་ན་བརྒྱབ་སེམས་སྤངས་ཏེ་བརྒྱབ་སེམས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་གྱིས་ལན་མང་དུ་
གནས་གིང་། འཛིག་རྟེན་ན་གཞོད་སེམས་དང་། ལྷགས་པ་དང་གཉིད་དང་། རྟོན་པ་དང་འགྱོད་པ་དང་། ཐེ་
ཆོམ་སྤངས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ལྷ་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དང་
བྱང་གི་སྒྲིམ་སྟན་པ་ལའང་བརྒྱབ་སེམས་གྱི་ལས་གྱི་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་དུ་འོང་བས་འདོད་ཐེད་
ཐམས་ཅད་བརྒྱབ་སེམས་ཡིན་ཡང་དེའི་བྱེ་བྲག་ལོག་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་ཆགས་པ་ཁོ་ན་ལས་གྱི་ལམ་ཡིན་
གྱི་བརྒྱབ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལས་གྱི་ལམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་སྤྱད་ཆེ་ལོང་བསྐྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
ཟེར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བཤད་པ་སྒྲུམ་ཡིན་ནོ།།

གཞོད་སེམས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་སྤང་བ་སྟེ་གཞོད་པར་ཞུགས་པའོ། །ལས་དག་བ་དང་མི་དག་

བ་མེད་པར་ལྟ་བུ་ཞི་ཆུ་ལས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། སྒྲིན་པ་
མེད་དོ། །མཚོད་སྒྲིན་མེད་དོ། །སྒྲིན་སྒྲིག་མེད་དོ། །ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་མེད་དོ། །ཉེས་པར་སྒྱུད་པ་མེད་དོ། །
ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་དང་ཉེས་པར་སྒྱུད་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་སྒྲིན་པ་མེད་དོ། །འཛིག་རྟེན་
འདི་མེད་དོ། །འཛིག་རྟེན་པ་ལོ་མེད་དོ། །མ་མེད་དོ་པ་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་རྩུས་ཏེ་སྒྲིབ་པ་མེད་དོ། །འཛིག་
རྟེན་ན་དག་བཅོམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་ཆུ་ལས་དང་འབྲས་བུ་དང་འཕགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་
གསུམ་གསུངས་ཏེ། །དེ་ལ་སྒྲིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནས་ཉེས་པར་སྒྱུད་པ་མེད་དོ་^{༡༧} ཞེས་པའི་བར་དང་། མ་
མེད་དོ། །པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་རྣམས་ནི་ཆུ་ལས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཞིང་། ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་དང་
ཉེས་པར་སྒྱུད་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་སྒྲིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནས་སེམས་ཅན་རྩུས་ཏེ་སྒྲིབ་
པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ལ། འཛིག་རྟེན་ན་དག་བཅོམ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་
པ་ནི་འཕགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་པས་གསུམ་ཆར་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་
པར་ནི་མཚོན་པའི་དོན་དུ་དང་པོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་ཟད་དོ། །

དེ་ལྟར་མི་དགེ་བ་བཅུར་གསུངས་པ་འདི་ལ་བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་
ཡིན་ཀྱི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །དེ་དག་གི་དབང་གིས་དེ་དག་དང་
མཐུན་པར་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ངག་གི་ལས་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན་
ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བའི་སེམས་པ་འང་བདུན་
པོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་བཅུ་
པོ་ལའང་གསུངས་པར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱར་བ་དང་མཇུག་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་ཞེན། སྦྱར་བ་ནི་དངོས་
དེའི་དོན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མཇུག་ནི་དངོས་དེའི་རྩ་བ་ཅན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་ཆེ་ལོང་
བསྐྱུས་ནས་ནི། དགེ་དང་མི་དགེ་ཅི་རིགས་པར། །ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བཅུར་གསུངས་སོ། །ཞེས་པས་འདིར་ཆེ་
ལོང་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །མདོ་སྒྲེ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་བརྒྱབ་སེམས་ལ་
སོགས་པ་ལས་སུ་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་དེ་དག་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའི་ལས་དང་ལམ་ཡིན་པ་འཇུག་
ཡང་ན་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་འབྲེན་པས་ན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་ལམ་ཡང་ཡིན་ལོ། །ད་ནི་
ལོག་ལྟའི་བྱེད་པ་བསྟན་པ་ནི་ལས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ནི་སེམས་མེད་པར་ལྟ་བུ་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །འོ་ན་བསྟན་བཅོས་ལས།
མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གང་དག་ཡིན་ཞེན། །མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་དག་གིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་
གཅོད་པར་བྱེད་པ་དང་། །འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྦྱོང་བ་གང་དག་ཡིན་

པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། དེ་ནི་ལོག་ལྷ་ས་མི་དག་གི་ཕ་བ་ཀུན་ནས་བསྐྱང་ལ་དེས་དག་
 ཕ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བཤད་དེ་དངོས་སུ་མེས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཆོས་རྒྱན་པས་གྲོང་བསྐྱེད་སོ་^{༡༥}ཞེས་
 བཟོད་པ་བཞིན་ནོ། །དག་གི་ཕ་བ་གང་གཙོད་ཅེན། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཏེ།
 དག་གི་གཙོད་པའི་ལོག་ལྷ་ཅན་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དག་གི་མི་ལྷན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་སྐྱོར་བྱུང་དག་གི་ལོག་ལྷ་རྒྱུད་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ་ཉམས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་
 བ་གང་གས་པ་ལས། གང་གིས་བསམས་བཞིན་དུ་ཕ་དང་མ་སྟོན་དང་ཕྱལ་ནས་དག་གི་དང་མི་དག་གི་
 ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་^{༡༦}ལོག་པར་ལྷ་ཞིང་འགྲོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྟེད་ན་འདི་ཙམ་
 གྱིས་ན་གང་ཟག་འདིས་ཁམས་གསུམ་པའི་དག་གི་ཕ་བ་རྣམས་ཀུན་དུ་བཅད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་
 རི་ལྟར་བྱང་ཞེན། དེ་ནི་རྒྱུད་དེ་དེའི་སྟོད་མ་ཡིན་པས་ཁམས་གསུམ་པའི་དག་གི་ཐོབ་པ་ཐག་སྒྲིང་བ་ལ་
 དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལོག་ལྷ་རི་ལྷ་བྱས་ཤེན་ལེགས་པར་སྐྱུང་པ་དང་ཉེས་པར་སྐྱུང་པ་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱུ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་
 པ་དང་ལེགས་པར་སྐྱུང་པ་དང་ཉེས་པར་སྐྱུང་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་
 འབྲས་བུ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྷ་ས་གཙོད་དོ། །སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྒྱུད་འབྲས་བུ་ལ་
 སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལྷ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་
 ཅིག་ན་རེ་དེ་ཡང་ཟག་བཅས་སྟུག་ཀུན་ལ་དམིགས་པ་དང་སྐྱལ་པ་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་
 བས་གཙོད་ཀྱི་ཟག་མེད་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་དང་སྐྱལ་པ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པས་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་མིན། །བདག་གི་ར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཟག་
 མེད་དང་སྐྱལ་པ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྷ་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྟོན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་
 པའི་སྟོན་ནས་རྒྱས་པ་མེད་པས་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ལ་
 སོགས་པས་ནི་དག་ཕ་གཙོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དག་ཕ་རི་ལྷ་ར་ཆད་ཅེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་
 ནི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་སྐྱལ་པ་མཉམ་མི་མཉམ་གྱི་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་དང་ཟག་བཅས་
 ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྷ་ཀུན་གྱིས་གཙོད་དོ་ཞེས་བཟོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དག་ཕ་དགུ་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ན་མཐོང་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་
 དགུ་ཅར་ཡང་ཅིག་ཅར་སྟོང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལོག་ལྷ་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་དུ་ལ་སོགས་པ་
 དགུ་ཅར་དག་ཕ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དགུ་རིམ་གྱིས་གཙོད་དེ་སྟོན་ལམ་གྱིས་སྟོན་སྟོང་བ་བཞིན་
 ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་ལས། ཕ་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་དག་གི་ཕ་བ་རྣམས་གང་

ཞེན། དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཏུ་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་འདོར་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།
གང་དག་མེད་པས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀྱི་ཏུ་ཆད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ།^{༡༥} ཞེས་འབྲུང་བ་
འདི་ལེགས་པར་བྲངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། (ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་ལྟར་སྟན་ལས་མ་ལངས་པར་སྟོན་པར་འདོད་
ཀྱང་ལངས་ནས་ཀྱང་མི་འགལ་ལ། སྒར་སྒྲོམ་པ་སྟོང་ལ་ཕྱིས་དགེ་རྩ་གཙོད་ཟེར་ཡང་སྒྲོམ་པ་སེམས་གང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་བཏང་
བས་དེ་ཡང་གཏོང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།) གང་དུ་གཙོད་ཅེ་ན། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གླིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་དུ་
གཙོད་ཀྱི་ངན་སོང་བ་དང་ལྟ་རྣམས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ངན་སོང་བ་ནི་དགེ་སྒྲིག་གི་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ལྟ་རྣམས་ནི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བྱང་གི་སྒྲིམ་མི་སྟན་དུ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིག་པའི་བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྟན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་འཛམ་བུའི་གླིང་ཁོ་ནར་གཙོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་
བཙོས་ལས། འཛམ་བུའི་གླིང་པ་ཐམས་ཅད་པས་ཉུང་ན་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤར་གྱི་ལུས་
འཕགས་པ་དང་རྩལ་གྱི་བ་ལང་སྟོན་པའང་དེ་དང་འབྲེལ་བའོ་^{༡༦} ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་
པོ་བརྒྱད་ནི་ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་ལུས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་དོ། །དད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལོག་ལྟ་སྒྲིམ་པ་
ལ་ཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོའི་སྒྲུ་བོ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་མི་ལྟན་པ་དང་། རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དང་ཞར་
བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གང་གིས་
གཙོད་ཅེ་ན། སྒྲིམ་པ་དང་བྱད་མེད་ཀྱིས་གཙོད་ཀྱི་ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་པ་མི་བརྟན་
པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ་ཅིག་འདུན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཞན་པས་བྱད་མེད་ཀྱིས་མི་གཙོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
བསྟན་བཙོས་ལས། གང་མོའི་དབང་པོ་དང་ལྟན་པ་དེ་ངེས་པར་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྟན་ནོ།^{༡༧} ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིམ་པ་དང་བྱད་མེད་དེ་ཡང་བསམ་པ་གཡོ་བའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་སྟོན་
བས་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲིག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པ་དང་། སྒྲིག་པ་འཆབ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་སྟོན་པས་
ཡིན་ནོ། །དགེ་རྩ་ཆད་པ་དེ་ནི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དང་མི་ལྟན་ཞིང་མ་ཐོབ་པ་སྒྲིམ་པའོ། །དགེ་རྩ་ཆད་པ་དེ་
ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བ་ནི་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྒྲིམ་པའམ་ལས་འབྲས་ཡོད་པར་ལྟ་བའི་ཡང་དག་པའི་
ལྟ་བས་སོ། །གང་དག་མཆོམས་མེད་པ་བྱེད་པའི་དགེ་རྩ་ཆད་པ་དེ་དག་ནི་ཆེ་འདི་ལ་དགེ་རྩ་ཉིང་མཆོམས་
སྟོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། གང་ཟག་འདི་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཉིང་
མཆོམས་སྟོར་བའི་སྐལ་བ་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི་འདི་ནི་ངེས་པར་དཔུལ་བ་དག་ཏུ་སྒྲིབ་པའམ་འཆི་འཕོ་བ་
ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བར་འགྱུར་རོ་^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དཔུལ་

བར་སྒྲིབ་ནི་དཔལ་བའི་བར་དོ། །འཆི་བ་ནི་དཔལ་བ་ནས་འཆི་བ་འོ། །དེས་ན་མཚམས་མེད་མ་བྱས་
པའི་ནི་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་མཚམས་སྒྲིབ་བའང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གང་ཞིག་སྒྲིབ་པ་མཉམ་གྱི་
རྒྱུའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཙོད་པ་དེ་ན་འཆི་བ་ནི་དེ་མཚམས་སྒྲིབ་པ་ལ། གཞན་གྱི་སྒྲིབ་སྟོབས་ཀྱིས་གཙོད་པ་ནི་
སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་རྟོག་གཏེ་སྟོབས་ཀྱིས་གཙོད་པ་དང་གཞན་ལས་ཐོས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་གཙོད་པའང་དེ་བཞིན་ནོ།།

ཡང་གང་ཞིག་བསམ་པ་ཉམས་པས་དགེ་རྩ་གཙོད་པ་དེ་ནི་ཆོ་འདི་ལ་མཚམས་སྒྲིབ་བར་འགྱུར་ལ།།
བསམ་པ་དང་སྒྲིབ་བ་གཉིས་ཀ་ཉམས་པས་དགེ་རྩ་གཙོད་པ་དེ་ནི་ལུས་ཞིག་ནས་ཉིང་མཚམས་སྒྲིབ་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་བསམ་པ་ཉམས་པ་ནི་ལོག་ལྷ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། བསམ་པ་དང་སྒྲིབ་བ་ཉམས་པ་
ནི་ལོག་ལྷ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་མཚམས་མེད་གཉིས་ཀ་བྱས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལོག་ལྷ་སྒྲིབ་པའི་ལྷ་བ་
ཉམས་པ་དང་། ལོག་ལྷ་འང་སྒྲིབ་པ་མཚམས་མེད་ཀྱང་བྱས་པའི་ལྷ་བ་རྩལ་བྲིམས་(གཉིས་ཀ)ཉམས་པའང་
རབ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དང་རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ཉམས་པ་ནི་ལྷ་མ་ཁོ་ནའི་རྣམ་
གངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་དགེ་རྩ་ཆད་ལ། ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལ་སྤྱུ་བཞི་ལས། སྤྱད་
པོ་ནི་འོད་སྤངས་རྫོགས་ཀྱི་དང་། ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་གནག་ལྷས་གྱི་བྱ་དང་། སྤྱ་འདོད་ཀྱི་བྱ་མོའི་བྱ་ཡང་དག་ཀྱལ་
བ་ཅན་དང་། མི་ཡམ་སྤྱིའི་ལ་བ་ཅན་དང་། ཀ་ཉིའི་བྱ་ཅན་ཅན་དང་། གཙུག་བྱ་པ་གཉེན་གྱི་བྱ་སྟེ་རྟོག་གེ་
བ་དུག་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་མ་སྒྲིབ་དགྲའོ། །གསུམ་པ་ནི་ལྷས་བྱིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་དག་མ་
གཏོགས་པའོ།།

ལྷ་པ་ལས་གྱི་ལམ་དུ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་མི་དགེ་བ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལ་གཅིག་ནས་བརྒྱད་
གྱི་བར་དག་སེམས་པ་ཅིག་ཅར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་གི་ལས་གྱི་ལམ་དགྱ་དང་བཅུ་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། །བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་
གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་སྟོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་གཞན་མེད་པར་བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་
པ་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་པའོ། །སེམས་པ་དགེ་བའམ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་འདོད་ལོག་མ་
གཏོགས་པའི་སྟོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བྱེད་ནའོ། །གཉིས་
དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་གཞོད་སེམས་དང་ལྷན་པས་སྟོག་ཆགས་བསད་པ་ལ་སོགས་པ་ནའོ། །གསུམ་
དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་གཞོད་སེམས་དང་ལྷན་པས་དུས་ཅིག་ཅར་གཞན་གྱི་སྟོག་ཆགས་འཕྲོག་ཅིང་གསོད་
པ་དང་། བརྒྱབ་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པས་སྟོག་གཙོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་གཞན་ལ་བཅོལ་བ་ལ་སོགས་པ་
ནའོ། །བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་གཞོད་སེམས་སམ་བརྒྱབ་སེམས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་བསམ་པ་དང་ལྷན་

པས་རློན་གྱི་ཚིག་གསུམ་ཚིག་རྩལ་མོ་སྤྲོ་བ་དང་བརྟུང་སེམས་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་དང་ལྷན་པས་སློག་གཙོད་
 པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གཞན་ལ་བཙོལ་བ་ནའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་དང་དྲུག་དང་བདུན་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་
 བའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །བརྟུང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་རང་བརྟུང་སེམས་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་མངོན་དུ་
 བྱུང་པས་ལུས་ངག་གི་དྲུག་གཞན་ལ་བཙོལ་ནས་འདོད་ལོག་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་ཏེ་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་
 དུ་མཐར་ཐྱིན་པར་བྱུང་ནའོ། །(ལས་ཀྱི་ལམ་གཞན་མེད་པར་ཡིད་གྱི་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་མངོན་དུ་བྱུང་བའོ། །སེམས་པ་
 ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཆོ་འདོད་ལོག་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་ཅན་དྲུག་གང་རུང་གཅིག་བཙོལ་བས་མཐར་ཐྱིན་ན་སེམས་པ་ལས་
 ཀྱི་ལམ་གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ངོ། །གཞོད་སེམས་ཀྱིས་སློག་གཙོད་པའོ། །བརྟུང་སེམས་ཀྱིས་མ་བྱིན་ལེན་ནམ། ལོག་གཡེམ་
 མམ། ཚིག་ཀྱིས་སྤྲོ་བ་གཉིས་དང་ངོ། །ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལས་གང་རུང་གཅིག་མངོན་དུ་བྱུང་བས། རང་གིས་ལོག་གཡེམ་བྱས་གཞན་དྲུག་
 གཞན་ལ་བཙོལ་བས་བྱུང་ན་བརྟུང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ངོ། །གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་པ་ནས་བརྟུང་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་བར་དུ་བཙོལ་།)
 དགོ་བ་ནི་བཙུའི་བར་དག་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་
 ཀྱིས་བསལ་བ་སྟོན་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་དང་བརྟུང་དང་ལྷ་དང་ནི་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མིན་
 བོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

དེ་ལ་གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་པ་དགོ་བ་ལ་བརྟུང་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོད་
 སེམས་མེད་པ་གཉིས་མི་འབྲལ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་སྟོ་ལྷའི་རྣམ་
 ཤེས་དགོ་བ་ལ་གནས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོ་མས་འཕྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོར་བ་ཤེས་
 པ་ལ་གནས་པ་སྟེ། སྟོ་ལྷའི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཡིན་ཞིང་། ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོར་བའི་སྟོ་ལྷ་མིན་ཞེས་འབྱུང་བས་
 དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྟུང་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོད་སེམས་མེད་པ་གཉིས་
 དེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་མེད་སྟོ་མ་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོ་མ་པ་ཡོད་པས་སྤོང་
 བ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུང་དུ་བསམས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་
 བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་གནས་པ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ཅན་ལ་ཡིད་ཀྱི་དགོ་
 བ་གསུམ་འབྲལ་མི་སྤྲོད་པས་དེ་ལ་བརྟུང་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོད་སེམས་མེད་པའང་དེས་པར་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་པ་དགོ་བའང་ལུང་མ་བསྟན་ལ་གནས་ཏེ་དགོ་ཚུལ་དང་
 དགོ་བསྟེན་གྱི་སྟོ་མ་པ་ལེན་པ་ན་སྟེ། ལུས་ཀྱི་དགོ་བ་གསུམ་དང་ངག་གི་རློན་སྤོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་
 དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། སེམས་དགོ་བ་ལ་གནས་པས་དགོ་ཚུལ་ལམ་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྟོ་མ་པ་
 ལེན་ན་དེས་པར་དྲུག་གསུམ་བདུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དགོ་སྤོང་གི་སྟོ་མ་པ་ནི་སྤོང་བདུན་དེས་

པར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དྲག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྡན་དག་གི་ལ་གནས་པས་དག་ཚུལ་ལམ་དག་བསྟེན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་ན་སྟེ། དེ་ལ་བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོན་སེམས་མེད་པ་གཉིས་ངེས་པར་ཡོད་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་ཡིད་ཤེས་དག་བས་རྩ་བ་གསུམ་དང་སྤྱོད་བཞི་ཡོད་པས། དག་ཚུལ་ལམ་དག་བསྟེན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་ལམ། སེམས་མི་དག་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་དག་སྤྱོད་གི་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་ན་འོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་བདུན་ཡོད་པས་སོ། །བརྒྱད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། དག་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་བདུན་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ལེན་ན་འང་བདུན་ཅར་ལྷན་ཅིག་ཡོད་ལ། དག་བའི་སེམས་ཀྱིས་ལེན་པ་ན་ནི་སྒྲིམ་པའི་ཤེས་པ་དང་ཡིད་ཤེས་ལ་རིམ་པ་ལྷར་དགུའམ་བརྩ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགུ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་ཤེས་དག་གི་ལ་གནས་པས་དག་སྤྱོད་གི་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྤྱོད་པ་དང་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་དག་སྤྱོད་གི་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་དང་། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ན་འོ། །བརྩ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ཤེས་དག་བས་དག་སྤྱོད་གི་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་དང་། (རྩ་བ་གསུམ་སྤྱོད་བདུན་འབྱུང་བས།) ཟད་པ་དང་མི་སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་(འདི་གཉིས་ལ་སྤྱོད་བདུན་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པས།)དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་པ་བསམ་ཅད་དོ། །

དེ་དག་གྱུར་སྒྲིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དག་བ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ལ་གནས་པས་(བར་མའི་དག་བ་ལ་ནི།)སྤྱོད་གཅོད་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གང་རུང་གཅིག་ལེན་པ་དང་། དག་བའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་ཡན་ལག་གཉིས་དང་ལྡན་ལེན་པ་ན་ཡིད་གསུམ་དང་དེ་དག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་བར་མ་དག་བ་ལ་ནི་གཅིག་དང་ལྡན་དང་བརྒྱད་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དྲག་པ་ལྷན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི་མི་དག་བ་བརྩ་པོ་དེ་དག་ལས་དཔུལ་བ་ན་ནི་ཆོག་ཀྱལ་བ་དང་ཆོག་རྩུབ་དང་གཞོན་སེམས་གསུམ་ནི་ལྷན་པ་དང་མངོན་གྱུར་རྣམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྒྲིམ་པ་ཡོད་དེ། དཔུལ་བ་པ་དག་སྤྱོད་སྤྱུགས་འདོན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྤྱོད་པར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩུབ་པའི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གཉེན་པོ་མ་སྤྱོད་པས།) བརྒྱབ་སེམས་དང་ལོག་ལྷ་ནི་ལྷན་པའི་སྒྲིམ་པ་ཡོད་ཀྱི་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ལས་དང་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པ་ལ་ནི་གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་སལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། མཚམས་མེད་བྱེད་པའི་འདི་ལ་མིན། །ཞེས་བསམ་སྤྱོད་ཉམས་པས་དག་རྩ་ཆད་པ་ནི་དཔུལ་བ་ནས་འཆི་བ་ན་མཚམས་སྤྱོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སློག་གཅོད་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་ལས་མ་ཟད་ན་བསད་ཀྱང་མི་འཆི་བའི་ཕྱིར་དང་། འཆི་བ་ནི་
ལས་ཟད་ནས་འཆི་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྱིན་པར་ལེན་པའང་མེད་དེ། རྩ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདོད་ལོག་ཀྱང་མེད་དེ། བུད་མེད་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་བའི་སྐབས་ཀྱང་
མི་རྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡན་ཚུན་སྤྲིང་དུ་སྤྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་རྟག་
ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་རྟུན་དང་ཐ་མའང་མེད་དོ། །སློག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྤར་བོ་བ་པ་དག་གཏང་
བའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པའི་བོ་བ་དེ་དག་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྟན་པའང་མེད་དོ། །(དེས་ན་ལྷ་པོ་དེ་དག་མངོན་
གྱུར་མེད་ཅིང་དེ་མེད་པར་འདོད་པའི་གཟུགས་ཅན་འཐོབ་པའང་མི་འབྱུང་དོ།) བྱང་གི་སྐྱེ་མི་སྟན་ན་ནི་བརྟན་པ་སེམས་དང་
གཞོད་སེམས་དང་ལོག་ལྷ་གསུམ་ལྟན་པའི་སྐྱོན་ནས་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཛོན་
དུ་གྱུར་བའི་སྐྱོན་ནས་ནི་མེད་དེ། གོ་རིམ་བཞེན་དུ་ང་ཡིར་འཛིན་པ་མེད་པས་རྩ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། རྟུན་འཇམ་པ་དང་ཀྱན་ནས་མཁར་སེམས་གྱི་དངོས་པོ་དགུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲིག་པ་ཅན་གྱི་
བསམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་མི་སྟན་དེ་ན་དེ་དག་རིས་འགའ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲུ་ལེན་
པའི་ཕྱིར་མི་དག་བ་བདུན་པ་དག་ཀྱལ་ནི་དངོས་སུ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཡང་གི་སྐྱེ་ནི་ལྟན་པའི་སྐྱོན་ནས་ཀྱང་ཡོད་
པ་སྤྱད་པའོ། །སློག་གཅོད་པ་ནི་མེད་དེ། སྤྲིག་པ་ཅན་གྱི་བསམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཆེ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་
དང་བུད་མེད་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་ལ་སོགས་པ་བགྲོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་
ན་ནི། རང་གི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་གིས་མི་སྦྱོབ་པས་དེ་དག་མི་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར་མ་གྱིན་པར་ལེན་པ་དང་
འདོད་ལོག་མེད་དེ། དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟུན་འཇམ་པའི་ཕྱིར་རྟུན་དང་ཐ་མ་དང་ཚིག་རྩུབ་
ཀྱང་མེད་དོ། །དབྱལ་བ་དང་སྐྱེ་མི་སྟན་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པའི་ཁམས་གཞན་ན་ནི་མི་དག་བ་བརྟུ་ཀ་
ལྟན་པ་དང་མངོན་གྱུར་གྱི་སྐྱོན་ནས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོ་དང་འདོད་
ལྷའི་ནང་ན་ནི་སྤོམ་མིན་གྱིས་བསྐྱས་པ་མེད་གྱི་གཞན་པར་ན་མི་དག་བས་བསྐྱས་པ་དག་ཡོད་ལ་མིའི་ནང་
ན་ནི་སྤོམ་མིན་གྱིས་བསྐྱས་པའང་ཡོད་དོ། །

གལ་ཏེ་ལྷ་ལ་སློག་གཅོད་པ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལྷ་ས་ལྷ་གསོད་པ་མེད་ཀྱང་ལྷ་ས་
འགོ་བ་གཞན་དག་གསོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལྷ་འང་ཡན་ཚུན་མགོ་དང་རྟོན་པ་བཅད་
ན་འཆི་བའི་ཕྱིར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བརྟན་པ་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོད་སེམས་མེད་པ་དང་ཡང་དག་པའི་
ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་(ཡིད་ཀྱི།)དག་བ་གསུམ་ནི་ཁམས་དང་ས་དང་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ན་རྟོན་པ་དང་མངོན་
དུ་གྱུར་པ་གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་ནས་ཡོད་དོ། །གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་དང་འདུ་ཤེས་མེད་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་རྟོན་པའི་སྐྱོན་ནས་སློག་གཅོད་པ་སྦྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ངག་གི་དག་བ་

བདུན་ཡོད་དེ། (གཟུགས་མེད་གྱི་འཕགས་པ་ལ་ནི་ལུས་དག་གི་བདུན་རྟེན་པས་ཡོད་དེ། འདས་པ་ནི་སྒྲིན་ས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིན་པ་སྟེན་དེ། འགགས་པ་དེ་དང་ལྷན་ཏེ། འདི་ནི་སྒྲིན་པས་དེ་ཁོན་ས་བསྟེན་དོ། །མའོངས་པ་ནི་ས་ལྔ་ཆར་ལ་བརྟེན་པ་དང་ལྷན་ཏེ། འདི་ནི་མ་འོངས་པ་མི་སྒྲིན་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དགྲ་བཙམ་ཡིན་ན་ནི་ཞུགས་ལམ་བཏང་བས་མ་འོངས་པ་ཁོན་དང་ལྷན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ།) གཟུགས་ཁམས་སུ་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིན་པ་ཐོབ་པ་གཏོང་བའི་རྒྱུ་མ་བྱུང་ན་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྲིན་པའི་འཕགས་པ་དག་ལ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིན་པ་བདུན་གྱི་འདས་མ་འོངས་གྱི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་འང་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིན་པའི་ཐོབ་པ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། མངོན་གྱུར་ནི་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིན་པ་ནི་སེམས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཟུགས་མེད་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལས་སྟག་མར་བྱས་པའི་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་གཞན་དག་ནི་སྒྲིག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་བདུན་པོ་ཐོབ་པར་མ་ཟད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་ས་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲིབ་བསྟན་ནས་དཔུལ་བ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་མི་སྟན་པ་མ་གཏོགས་ཞེས་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་ནི་སྒྲིན་པས་བསྟུས་པ་མེད་ཀྱང་བར་མས་བསྟུས་པ་ཡོད་དོ། །གཟུགས་ཁམས་ནི་ནི་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིན་པས་བསྟུས་པ་ཡོད་དོ། །མི་རྣམས་ལ་ནི་སྒྲིན་པ་(གསུམ་གྱི་དང་བར་མས་བསྟུས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་དོ། །(འདོད་ལྟ་ལ་སྒྲིན་པ་གཉིས་དང་བར་མ་ཡོད་དོ།) དཔུལ་བ་དང་སྒྲིབ་མི་སྟན་པ་མ་གཏོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ན་ཡང་དག་པར་སྦྱངས་པའི་རྩལ་ཁྱིམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཀྱི་ཀྱེད་པ་འཆད་མོད་གྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོ་འང་མ་གཏོགས་པའི་ནང་དུ་བབྲང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དཔུལ་བ་ནི་སྟག་བསྟུས་གྱིས་རྣམ་པར་གཡེང་བས་སྒྲིག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་པའི་སྒྲིབ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིབ་མི་སྟན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་(དང་ལེན་སེམས་དང་ཏིང་ལེ་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར་)དེ་དག་སྟོང་བའི་སེམས་པ་མེད་དོ། །སེམས་པ་མེད་པའམ་སྒྲིག་གཅོད་པ་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་དགོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟོའི་དུམ་བུ་ལ་སོགས་པའང་དགོ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དུད་འགྲོ་འང་ཤིན་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲིག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དུད་འགྲོ་ཁ་ཅིག་ནི་སྒྲིག་སལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

བདུན་པ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི་མི་དགོ་བ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་བདག་པོ་དང་རྒྱུ་མཐུན་པ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་གསུམ་འབྱིན་པར་འདོད་དེ། དེ་ལ་མི་དགོ་བ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཆེན་པོས་དཔུལ་བ་དང་འབྲིང་གིས་དུད་འགྲོ་དང་རྩལ་ལྟ་དྲགས་སུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། མི་དགོ་བ་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན་པ་དང་། གོམས་པར་བྱས་པ་དང་།

ལན་མང་དུ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དཔལ་བ་དག་ཏུ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་དེ་དག་གི་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་^{༡༡} ཞེས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། མི་ཉིད་ལ་ནི་འབྲས་བུ་འདི། ཀྱུན་
གྱིས་དང་པོར་རན་འགོའོ་^{༡༢} ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན་པ་ནི་སྒྲིབ་པའོ། །ཁོམས་པར་བྱས་པ་
ནི་དངོས་སོ། །ལན་མང་དུ་བྱས་པ་ནི་མཁུག་སྟེ་དེ་དག་གསུམ་ག་ཆང་བ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་གཉིས་ཆང་བ་
ནི་འབྲིང་དང་གཅིག་ནི་ཆུང་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལས་གདགས་པ་ལས་ཀྱང་། མི་དག་བ་བཅུ་
པོ་དེ་དག་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་ཆུང་དུ་གསུམ་ལས་ཆེན་པོ་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན་ཞིང་བསྒྲོམས་ཏེ་མང་དུ་བྱས་པས་
ནི་སེམས་ཅན་དཔལ་བ་ནམས་སུ་སྒྲིབ་ལ། འབྲིང་གིས་ནི་དུད་འགོ་དང་། ཆུང་དུས་ནི་ཡི་དྲགས་སུ་སྒྲིབ་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གི་ཆུང་ཉིད་རི་ལྗང་ཤེས་པར་བྱུ་ཞེ་ན། ཀྱན་ནས་དཀྱིས་པ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་
པོས་ཀྱན་ནས་དཀྱིས་ཏེ་བྱེད་ན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་འགྱུར་
རོ་^{༡༣} ཞེས་བཤད་དོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། ཆུང་དུས་སྟེང་པས་དུད་འགོར་སྒྲིབ་པར་^{༡༤} བཤད་དོ། །སྒྲི་
མཐུན་ལ་བྱེད་པ་སྒྲི་མཐུན་ནི་མི་དག་བ་བྱེད་པ་ལ་གོམས་ལངས་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ།

ཆུང་བ་སྒྲི་མཐུན་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲེང་བ་ལས། གསོད་པ་ཡིས་ནི་ཆོ་བུང་འགྱུར། རྒྱ་བ་ཡིས་ནི་
ལོངས་སྟོད་ཡོངས། བྱི་བ་བྱེད་པས་དག་དང་བཅས། རྩུན་དུ་སྒྲི་བས་སྒྲིར་མང་སྟེ། སྒྲི་མ་ཡིས་ནི་བཤེས་
དང་འབྱེད། རྒྱ་བ་པོ་ཡིས་ནི་མི་སྟན་ཐོས། མ་འབྲེལ་བ་ཡིས་ཆོག་མི་བཅུན། བརྒྱབ་སེམས་ཡིད་ལ་
རེ་བ་འཛོམས། གཞོད་སེམས་འཛིགས་པ་སྒྲིན་པར་བཤད། ལོག་པར་ལྟ་བས་ལྟ་བུ་ཉིད་^{༡༥} ཟེས་
གལ་ཏེ་དཔལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཐར་ནས་དག་བས་མིར་སྒྲིས་ན་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བར་བཤད་ལ། འདིའི་
འགྲེལ་པར་ནི་(རིམ་པ་ལྟར་དུ་གསུམ་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་བར།)བརྒྱབ་སེམས་ཀྱིས་མི་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བར་
འགྱུར་རོ། གཞོད་སེམས་ཀྱིས་ནི་ཞེ་སྟངས་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ། ལོག་པར་ལྟ་བས་ནི་གཏི་མུག་ཤས་ཆེ་བར་
འགྱུར་ཏེ་དེ་ལ་ནི་གཏི་མུག་མང་བའི་བྱིར་རོ་^{༡༦} ཞེས་བཤད་ལ། གཞན་དག་ནི་འདྲ་བར་བཤད་དོ། །བདག་
པོའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡུལ་རན་པ་ནམས་སུ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་གསོད་པས་གཟི་ཆུང་བརྒྱས་པ་
ཡིས། །(ལོ་ཐོག་ལ་)སེར་བ་བཙའ་ཆར་འདོད་ལོག་གིས། (སྒྲིས་རན་པས།) རུལ་འཁྲིགས་ཅན་འགྱུར་རྩུན་
གྱིས་ནི། གྲིང་སྒྲི་མས་མཐོན་དམན་ཅན། རྒྱ་བ་པོས་ལྟ་སྟོན་ཅན་དང་ནི། །(འབྲུམ་སྒྲིབ།) དགོན་གདུང་(ནི་རྩ་
མེད་པ་^{༡༧})ཐ་ཆད་(ནི་རྒྱ་ལྟོ་འཕྱུལ་སོགས།)སྟིག་པ་ཅན། (སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་མང་བ།) (རྩས་པ་ཆུང་བས།) ཀྱུལ་པས་
དུས་ལོག། །(ཆར་དུས་སུ་མི་འབབ་པ་སོགས།) བརྒྱབ་སེམས་ཀྱིས། འབྲས་བུ་སྒྲིབ་དང་གཞོད་སེམས་ཀྱིས། འབྲས་
བུ་ཁ་དང་ལོག་ལྟར་ནི། འབྲས་བུ་ཆུང་བའམ་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལས་གཅིག་པོ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་གསུམ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་

སྒྱུར་བས་རན་སོང་དུ་སྒྲིལ། དངོས་གཞིས་ཆེ་བྱང་བ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། (དེ་དག་གྱང་རང་
རྒྱུད་ལ་སྒྲིན་པ་ནམ་སྒྲིན་དང་། བྱི་པོ་ལ་སྒྲིན་པ་བདག་འབྲས་དང་། རིས་མཐུན་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་འབྲས་ཡིན་ནོ། །དགེ་བ་ལ་བྲལ་
འབྲས་ཀྱང་ཡོད་ལ། གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲིས་བྱ་བྱེད་འབྲས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་འབྲས་བྱ་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ནས་བསྟན་ནོ།) འོ་ན་དེ་དག་
ལས་འབྲས་བྱ་གསུམ་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སློག་གཙོད་པས་པ་པོ་ལ་པོ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བར་བྱས་པའི་བྱིར་
དང་། སློག་དང་བྲལ་ནས་བསད་པའི་བྱིར་དང་། བསད་ནས་གཟི་བྱིན་མེད་པར་བྱས་པའི་བྱིར་རིམ་པ་
ལྟར་ནམ་སྒྲིན་རན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་སྒྱུར་བ་དང་། རྒྱ་མཐུན་ཆེ་བྱང་བ་དང་། བདག་འབྲས་ཡུལ་དང་བྱིར་
སྒྲིན་ནམས་གཟི་མཐུ་རྒྱུད་པའི་བྱིར་འབྲས་བྱ་ནམ་པ་གསུམ་དུ་རིས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་བྱིན་ལེན་
ལ་སོགས་པ་ལའང་སྒྱུར་རོ། །དགེ་བ་ཟག་བཙས་ནམས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་མཐོ་རིས་སུ་སྒྲིས་ནས་
བདེ་བ་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་སྤངས་པ་ལས་བསྐྱོག་པས་ལྟ་དང་མི་ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །བྱིད་པ་རྒྱ་
མཐུན་ནི་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་གོམས་པར་འགྱུར་རོ། །བྱིང་བ་རྒྱ་མཐུན་ནི་སློག་གཙོད་པ་སྤངས་པས་ཆོ་མེད་བ་
ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་ནི་གཟི་མཐུ་ཆེ་བའི་ཡུལ་དུ་སྒྲིལ་བ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

རིན་པོ་ཆེའི་སྤངས་པ་ལས། མི་དགེ་ཞེས་བྱ་དེ་དག་གི་ རྒྱ་མ་སྒྲིན་བསྐྱུགས་པ་གང་ཡིན་པ། །དགེ་
བ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། འབྲས་བྱ་དེ་ནི་བསྐྱོག་སྟེ་འབྱུང་།¹¹⁴ །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞར་ལ་ལོག་པའི་དག་
ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ནི་ཡང་མདོ་ལས་ལོག་པའི་དག་དང་ལོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་ལོག་པའི་འཆོ་
བ་གསུམ་གསུངས་པ་ལ་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་མུག་ལས་སྒྲིས་པའི་དག་ནི་ལོག་པའི་དག་གོ། །དེ་གཉིས་ལས་
སྒྲིས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ནི་ལོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའོ། །ལུས་དང་དག་གི་ལས་ཆགས་པ་ལས་སྒྲིས་པ་ནི་ལོག་
པའི་འཆོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་བྱིར་ཆགས་པ་ལས་སྒྲིས་པའི་ལས་གཉིས་སྒྲིགས་གཅིག་དུ་ལོག་འཆོར་བསྟན་
ཞེ་ན། ཆགས་པ་ལས་སྒྲིས་པའི་ལུས་དག་གི་ལས་ལོག་འཆོ་དེ་ནི་གཉིན་པོས་སྤང་བར་དཀའ་བའི་བྱིར་ཞེ་
སྤང་དང་གཉི་མུག་ལས་སྒྲིས་པ་ལས་ལོགས་ཤིག་དུ་ལོག་པའི་འཆོ་བར་བསྟན་ཏོ། །དེའི་བྱིར་སློབ་དཔོན་
གིས། ཏྲག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱི། །བྱིས་པས་ལྟ་བུ་སྤང་བར་དཀའ། །འཆོ་བ་གཞན་ལ་རག་ལུས་པའི། །དགེ་
སློང་གིས་ནི་འཆོ་བ་ཉིད་¹¹⁵ ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་སྤྲོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཟས་གོས་
ལ་སོགས་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཆགས་པས་བསྤང་བའི་ལུས་དག་གི་ལས་ཁོ་ན་ལོག་འཆོ་ཡིན་གྱི་རང་ཉིད་
དཀའ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྤྲུ་གར་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ནི་ལོག་འཆོ་¹¹⁶ མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མིན་ཏེ།
གལ་ཏེ་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཆགས་པས་བསྤང་བའི་ལུས་དག་གི་ལས་ཁོ་ན་ལོག་འཆོ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ཚུལ་
བྱིམས་ཀྱི་སྤང་བའི་མདོ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །མདོ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དབྱུག་གྲུ་གསུམ་པ། དེ་ལ་འདི་
ལྟ་སྟེ། དགེ་སྤྱོད་རམ་བྲམ་ཟེ་ཁ་ཅིག་དང་པས་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྤྱད་ནས་ལྟ་མོ་སྤྲོ་ཆོགས་འདི་

ལྷ་མྱེ། སྤང་པོ་ཆེ་འཐབ་པ་དང་། ཏྲ་འཐབ་པ་དང་། ཤིང་རྩ་འཐབ་པ་དང་། རྒྱང་ཐང་འཐབ་པ་དང་།
 དབྱུག་པས་འཐབ་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དམག་བྱིན་པོ་སྟོན་པ་ལ་ལྷ་བར་རྩུམ་པའི་བརྩུན་པ་དང་ལྷན་པར་
 གནས་པའམ། འདུས་པ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་བྱོང་བར་བྱེད་དེ། དགེ་སྦྱོང་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ལྷ་དང་མོ་སྣ་ཚྭ་གས་ལྷ་
 བར་རྩུམ་པར་བརྩུན་པ་སྤང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་ཆེའི་སྒྲུ་ལ་
 སོགས་པ་ཉན་པ་ལ་འདྲ་སྒྲུར་ནས་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པས་ལྷ་བ་དང་ཉན་
 པ་ལ་སོགས་པའང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ལོག་པའི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྦྱོང་པའི་ཕྱིར་ལོག་འཛོར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལས་འབྲས་བྱུང་བ་ཅས་པར་དབྱེ་བ།

བདུན་པ་ལས་འབྲས་བྱུང་བ་ཅས་པར་དབྱེ་བ་ནི་འོན་ལས་གང་ཞིག་འབྲས་བྱ་ལྟ་ལས་འབྲས་
 བྱུང་ཞིག་གིས་འབྲས་བྱུང་བ་ཅས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དྲི་བ་ཅས་ཏེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྤོང་བའི་ལམ་
 (འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་པ་)དག་གི་ལས་ནི་རྣམ་སྤྲིན་དང་། བདག་འབྲས་དང་། རྒྱུ་མཐུན་པའི་
 འབྲས་བྱུང་། སྦྱེས་བྱུང་། འབྲས་དང་། བྲལ་འབྲས་དང་ལྟ་ཡིས་འབྲས་བྱུང་བ་ཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
 དྲི་བ་ཅས་སྤོང་བའི་ལམ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའོ། །འདིའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་
 བྱེ་རང་གི་སར་གཏོགས་འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ལ། བདག་འབྲས་ནི་སྤར་བྱུང་མ་
 གཏོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དོ། །རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱུ་ནི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ལས་སྦྱེས་པའི་ཚོས་འདྲ་བ་བྱི་མ་རྣམས་སོ། །སྦྱེས་བྱུང་འབྲས་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་ཐོབ་པ་
 དང་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་མ་ཐག་དང་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །བྲལ་འབྲས་ནི་ས་འོག་མའི་ཉན་
 མོངས་པ་སྤངས་པའོ། །དྲི་མེད་ཀྱི་སྤོང་བའི་ལམ་ནི་འབྲས་བྱུ་བཞི་ཡིས་འབྲས་བྱུང་བ་ཅས་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཟག་མེད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྤོང་བའི་ལམ་ལས་གཞན་
 པའི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེའང་འབྲས་བྱུ་བཞིས་འབྲས་བྱུང་བ་ཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་
 བྲལ་འབྲས་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཟག་པ་མེད་པ་སྤོང་བའི་ལམ་གྱི་ལྷག་མ་སྦྱོར་བ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། དགེ་
 མི་དགེར་ལུང་བསྟན་པ་མིན་པ་བསྒྲིབས་པ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་
 སྤྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་བྱུ་གསུམ་གྱིས་འབྲས་བྱུང་བ་ཅས་སོ་དགེ་བའི་འབྲས་བྱུ་དགེ་
 བ་ཡིན་པ་ལ་ནི་འབྲས་བྱུ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱུ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤོང་ལམ་གྱི་

བྲལ་འབྲས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པའི་སྒྲིམ་གཟུང་བ་དག་བས་མི་དག་བ་
སྐྱེད་པ་ལ་ནི་འབྲས་བྱ་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་དང་རྒྱ་
མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་གསུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དག་བས་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་འབྲས་
བྱ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། བྲལ་བ་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མི་དག་བའི་འབྲས་བྱ་དག་བ་མིན་པ་ལ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱ་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བདག་
འབྲས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པའི་
སྒྲིམ་བསྟན་པ་མི་དག་བས་མི་དག་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བདག་པོ་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་
བྱ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དག་བའི་ལས་ཀྱིས་ལུང་མ་བསྟན་
སྐྱེད་པ་ལ་འབྲས་བྱ་བཞི་ཡིན་ཏེ། བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དག་བས་ལུང་མ་བསྟན་བསྐྱེད་
པ་ལ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འབྲས་ཀྱན་འགྲོ་མི་དག་བ་སྟུག་བསྐྱེད་པ་མཐོང་སྤང་
གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སྐྱེད་པ་ལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དག་བ་ཡིན་པ་ལ་ནི་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བདག་
འབྲས་གཉིས་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་བྲལ་བ་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་
དང་དེ་དག་ཅས་པའི་སྒྲིམ་བཟུང་བ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་མི་དག་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་འབྲས་བྱ་གསུམ་སྟེ། བྲལ་
འབྲས་དང་རྣམ་སྒྲིན་གཉིས་མ་གཏོགས་པའོ། །

འདིའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་འཛིག་ཆོགས་མཐར་འཛིན་གྱི་སྟུག་
བསྐྱེད་པ་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་མི་དག་བ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འབྲས་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱེད་པ་ལ་འབྲས་བྱ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་
མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་པའི་ཆོས་ཟག་བཅས་ཀྱིས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་(འབྲས་འབྲས་དུས་ཀྱིས་མ་བསྟན་པས་དེ་མ་གཏོགས་པ།)འབྲས་བྱ་བཞི་བཞི་ཡིན་ནོ། །གང་
ཞེན། བྲལ་འབྲས་མ་གཏོང་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མ་གཏོགས་ཤིང་དུས་ཀྱིས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མི་སྲིད་དོ། །
དེ་བཞིན་དུ་བར་མ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡི་ནི་འབྲས་བྱ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་ལ་འབྲས་བཞི་ཡིན་ཏེ་སྟེ་མ་དང་འབྲེལ།
བར་མ་ད་ལྟར་བྱུང་བས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་བསྐྱེད་ན་རྣམ་སྒྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་གསུམ་མི་སྲིད་
པས་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་སོ། །

ལས་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་འོངས་པ་སྟེ་དེའི་འབྲས་བྱ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་
མ་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟར་བས་འདས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། མ་འོངས་པས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་

བ་བསྐྱེད་པ་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དབྱེད་པ་མ་མཛད་དོ། །ཟག་བཅས་རང་གི་ས་པའི་ལས་ཀྱིས་རང་གི་ས་
 པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ན་བྲལ་འབྲས་སམ་མ་བསྐྱས་པས་དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་སུ་བཞེ་ཡིན་ནོ། །རང་ས་ཟག་
 མེད་ཡིན་ན་ཅམ་སློན་དང་བྲལ་འབྲས་ལས་གཞན་གསུམ་མོ། །གཞན་གྱི་ས་པའི་ལས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ས་པའི་
 ཆོས་བསྐྱེད་ན་འབྲས་སུ་གསུམ་ཁྱེད་པ་ནི་ས་དགའི་ལམ་ནི་པན་ཚུན་དུ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཟག་མེད་ས་གཞན་
 ལ་ཏེན་པས་ཟག་མེད་ས་གཞན་ལ་ཏེན་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་སུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། བདག་འབྲས་
 དང་སྐྱེས་སུ་ཁྱེད་འབྲས་ཀྱང་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅམ་སློན་དང་བྲལ་འབྲས་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
 ཁྱེད་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱེས་སུ་ཁྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་ཡོད་ཀྱི་ཅམ་སློན་དང་རྒྱ་མཐུན་
 དང་བྲལ་འབྲས་ཅམ་ས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་པའི་ལས་ཀྱིས་སློབ་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ན་གསུམ་ཡིན་ཏེ།
 ཅམ་སློན་དང་བྲལ་འབྲས་སློབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པའི་སྐྱས་བསྟན་པ་སློབ་པས། མི་སློབ་པ་
 སྐྱེད་པའང་དེ་དང་འདྲོམ་སློབ་པས་སློབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ན་འདྲ་
 གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཅམ་སློན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་སུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མི་སློབ་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ནི་སློབ་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་བདག་པོའི་འབྲས་སུ་གཅིག་ཁོན་ཡིན་ཏེ།
 མི་སློབ་པ་ལས་ཉམས་པའི་ཆེན་འདྲ་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་མི་སློབ་པའི་
 མཐུག་ཐོགས་སུ་དེ་མ་ཐག་གམ་ཅིག་ཅར་དུ་སློབ་པ་འབྱུང་བ་མེད་པས་སྐྱེས་སུ་ཁྱེད་འབྲས་ཀྱང་མི་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཅམ་སློན་གྱི་འབྲས་སུ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་སྐྱེས་སུ་ཁྱེད་
 འབྲས་ཆོད་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འདོད་ལ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་མི་སློབ་པས་སློབ་པ་བསྐྱེད་ན་འབྲས་སུ་གཉིས་
 ཁྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སོགས་པས་བསྐྱས་པ་མི་སློབ་པས་མི་སློབ་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ན་འབྲས་སུ་གསུམ་ཁྱེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཅམ་སློན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སློབ་པས་སློབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པའང་
 མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ན་དེ་ལ་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་གསུམ་མི་སྲིད་པས་སྐྱེས་སུ་ཁྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་
 འབྲས་སུ་གཉིས་ཁྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་སློབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ལས་
 ཀྱི་འབྲས་སུ་ནི་སློབ་པ་ཡིན་ན་སྐྱེས་སུ་ཁྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཡིན་ཏེ་ཅམ་སློན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་
 བྲལ་འབྲས་གསུམ་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པའི་སྐྱས་གཟུང་བ་སློབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པའང་
 མ་ཡིན་པའི་འབྲས་སུ་སློབ་པ་ཡིན་ན་འདྲ་འབྲས་སུ་གཉིས་ཡིན་ཏེ་སྐྱ་མ་དང་འདྲོམ། །སློབ་པའང་མ་ཡིན་
 མི་སློབ་པའང་མ་ཡིན་པས་སློབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་འབྲས་སུ་ལྟ་བོ་
 ཐམས་ཅད་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དེ་

ཡིན་ན་འབྲས་བུ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པས་གཟུང་བ་མཐོང་སྤང་གི་འབྲས་བུ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ན་བཞི་ཡིན་ཏེ། བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའོ། མཐོང་སྤང་གི་འབྲས་བུ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ན་གཅིག་སྟེ་བདག་འབྲས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་སྤང་དང་། སྒྲོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཡིན་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་གཉིས་དང་བཞི་དང་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་གསུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ལ་ནི་བྲལ་འབྲས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་པ་ལ་ནི་རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་སྒྲིན་གཉིས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྤྱར་ཏེ། དང་པོ་ལ་བདག་འབྲས་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་དེའི་མཇུག་ཏུ་སྒྲོམ་སྤང་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོང་པ་ཟག་བཅས་འབྱུང་བ་ནི་སྒྲིམ་བུ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་དང་། གསུམ་པ་ལ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་དབྱེ་བ།

བརྒྱུད་པ་རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། གཉིས་ཀས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསུམ་གསུངས་པ་ལ་རིགས་པ་མིན་པས་བསྐྱེད་པ་ནི་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མི་དགེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ནི་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འགོ་བ་དང་གནས་པ་དང་བཟའ་བ་དང་གོ་བ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་རྟེན་ན་འདི་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཆོ་ག་ལས་ཉམས་ནས་དེ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱེད་པའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེསོ།

རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་ནི་ལས་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དེར་མ་ཟད་ཀྱི་ཆོ་ག་མ་ཉམས་པའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའོ།

འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ།

དགུ་པ་འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་ཅི་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་ནམ།

འོན་ཏེ་དུ་མའང་འཕེན། དེ་བཞིན་དུ་ལས་དུ་མས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དུ་མ་ཁོ་ན་འཕེན་ནམ། འོན་ཏེ་གཅིག་ཀྱང་
འཕེན་ཞེ་ན། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་འཕེན་
པའང་མེད་ལ། རིས་མཐུན་པ་དུ་མར་འཕེན་དུ་འོང་བས་ན་(ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་ཟད་ཅིང་གཞན་སྐྱེས་པ་ན་འཆི་
འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ་བས་ན།)ལས་དུ་མས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་པའང་མེད་དོ་(གཅིག་གིས་དུ་མ་འཕེན་ན་སྐྱེས་
ནས་ཐོང་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐྱབས་པའང་མ་འཐད་དོ།) ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་ལ་
པོ་དང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ་ལས། གནས་བརྟན་མ་འགགས་པས་དག་སྒྲིང་ནམས་ལ་སྐྱས་པ། ཆོ་
དང་ལས་ལྟན་པ་དག་བདག་བར་ཏ་མེར་^{༡༩}སྐྱེས་བུ་དབུལ་པོ་ན་བྱ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ན་རང་སངས་རྒྱས་
སྒྲིང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་འཕམ་སྤྱི་གཙུག་མེ་ཏོག་ཏ་ཀ་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བསོད་སྟོམས་ཐུལ་ཏེ། བདག་ནི་
བསོད་སྟོམས་གཅིག་པོ་དེའི་རྣམ་པར་སྤྱོན་པས་ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་པའི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་
ནང་དུ་སྐྱེས་ཤིང་ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་ནས་ད་ལྟར་ཤུག་པོར་གྱུར་པའི་
རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ་^{༢༠}ཞེས་(བ་དང་། ལུང་སྟན་གྱི་གཞི་ལས། སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་ལྟ་རྣམས་སུ། བདག་གིས་
ལན་བདུན་སྐྱེ་བ་བླངས། སྐར་ཡང་མའི་ནང་དུ་ནི། མི་ཡི་དབང་པོ་ལན་བདུན་བྱས། དེ་ཆོ་འཇམ་གྱིང་དབང་ཐུག་གི། རྒྱལ་རིགས་
སྤྱི་པོར་དབང་བསྐྱར་ནོ། འདིར་ནི་བདུན་དང་དེར་བདན་གོ་བདག་གིས་ལན་ནི་བཅུ་བཞིར་འཁོར་ཞེས།^{༢༡})གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། བསོད་ནམས་དེས་བདེ་འགྲོའི་འབྱོར་བ་རྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་བྲན་ཏེ་ཡང་བསོད་
ནམས་བྱས་པས་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེས་པ་ལ་བསོད་སྟོམས་གཅིག་པོ་དེས་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་དེ། གཅིག་
པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ་དཔེར་ན་དོང་ཙེ་གཅིག་ལན་དུ་མར་བསྐྱར་བས་ཐུག་པོར་གྱུར་པ་
ལ་བདག་ནི་དོང་ཙེ་གཅིག་གིས་ཐུག་པོར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན་བསོད་སྟོམས་གཅིག་ཐུལ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བ་དང་ཡིད་རང་བ་ལ་སོགས་པ་
སེམས་པའི་ལས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ་དག་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་
རིས་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བ་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ནི་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། འདེམ་ན་
རི་མོ་མཁན་དག་སྐྱེ་རིས་རི་ལུ་གཅིག་གིས་བྱས་ནས་ཆོན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་མིར་མཚུངས་
ཀྱང་ཁ་ཅིག་ནི་(རྫོགས་བྱེད་དག་བས་)གཟུགས་བཟང་བ་དང་དབང་པོ་ཆོང་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་དང་ནད་
མེད་པ་དང་དབང་ཐང་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་(རྫོགས་བྱེད་མི་དག་བས་)གཟུགས་
ངན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། གཟུགས་བཟང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དག་བས་རྫོགས་པར་བྱེད་ལ། ངན་པ་ལ་
སོགས་པ་ནི་མི་དག་བས་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ།

འདི་ལ་འཕེན་བྱེད་དག་བས་བྱས་ལ་རྫོགས་བྱེད་མི་དག་བས་བྱས་པའང་ཡོད་དེ་ལྟ་དང་མི་དབུལ་

པོ་དང་ནད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། ། རྫོགས་ཀྱི་དགོ་བས་བྱས་ལ་འཕེན་ཀྱི་མི་དགོ་བས་བྱས་པ་འདྲ་
ཡོད་དེ་ཡི་དྲགས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེ་དང་། རུད་འགོ་ན་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཞོར་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
བུའོ། ། གཉིས་ཀྱི་དགོ་བས་བྱས་པ་ནི་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་ཀྱི་མི་དགོ་བས་
བྱས་པ་ནི་དཔུལ་བ་མནར་མེད་ལྟ་བུའོ། ། (གལ་ཏེ་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་ཀྱི་དེ་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་མེད། དབང་པོ་དུག་
འཕེན་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་དག་ལ་ཡང་རྫོགས་ཀྱི་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ལྟར་བྱས་པ་འཕྲུག་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་སྟེ་བ་འཕངས་པ་ཆད་
འགའ་ཡང་དབང་པོ་མ་ཆད་བར་མི་འབྱུང་རོ།) གལ་ཏེ་(ལས་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྟེ་བ་འཕེན་ཀྱི་ཡིན་ལོ།) །
ལས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན་(རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་ཀྱང་།) སེམས་མེད་པ་འགོག་པ་
དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཕྲུག་པ་དག་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་སེམས་མེད་པས་
ལས་སེམས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ལས་ནི་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཕྲུག་གི་རྣམ་སྤྲིན་ལྟ་ཆོར་པོ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་
འཕྲུག་གི་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱི་ཙུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདྲ་རྫོགས་ཀྱི་དེ་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་འཕེན་ཀྱི་དེ་
བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། སྤྱི་པའི་ཙུང་མེད་སྟོམས་འཕྲུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ཐོབ་
པ་འདྲ་ལས་དང་ལྷན་ཅིག་པ་ཡིན་ཀྱང་འཕེན་ཀྱི་མིན་ཏེ། ལས་དང་ཐོབ་པ་འབྲས་བུ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཐོབ་པ་ལ་སེམས་པ་མེད་པར་ཞར་ལ་འབྱུང་བས་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པ་ནི་གིང་གི་ཤུན་
པ་ལྟར་ལས་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (སྟོར་ལས་དང་འཕགས་ལས་ཡང་འཕེན་ཀྱི་མིན་གྱི་རྫོགས་ཀྱི་ཡིན་ལོ།) ། འོན་
ཀྱང་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་མི་དགོ་བའི་ཐོབ་པ་དེ་དག་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ཁྱེ་བྱ་བ་ལྟར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། (དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་སྟོར་ལས་ཤེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་བཞིའདྲ་རྫོགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།) ། མདོ་སྟེ་པ་དང་ཐེག་པ་གོང་མ་བ་དག་ནི་ལས་གཅིག་གིས་སྟེ་བ་དུ་མ་
འཕེན་པ་མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་རྣམ་པ་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ལས་གཅིག་གིས་སྟེ་བ་དུ་མ་འཕེན་པ་དང་།
གཅིག་གིས་གཅིག་འཕེན་པའདྲ་ཡོད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདྲོད་པ་ཡིན་ནོ།

སྟེ་བ་པ་གསུམ་བཤད་པ།

བཅུ་པ་སྟེ་བ་པ་གསུམ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། ལས་ཀྱི་སྟེ་བ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྟེ་བ་པ་
དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྟེ་བ་པ་གསུམ་བཤད་པ་^{༡༩}ལ་མ་དང་། ཡ་དང་། དག་བཅོམ་པ་གསོད་པ་དང་།
དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟེ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱེན་པ་སྟེ་སྟེ་བ་
ཕྱི་མ་ཁོ་ན་ལ་དཔུལ་བར་སྟེ་བ་ལ་ལས་དང་འགོ་བ་གཞན་གྱིས་མཆོམས་སམ་བར་བཅད་པར་མི་རྣམས་པས་

མཚམས་མེད་པ་ལྟེ་ལས་རྣམས་ནི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེན་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་འི་
སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་རྣམས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་
གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་རྒྱུ་དུ་ལས་འབྲིང་འབྲིང་ལས་ཆེན་པོ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འབྱུང་བས་གཉིན་པོས་སྤོང་
བའི་སྒྲིབ་པ་མི་རྟོག་པས་ཉོན་མོངས་པ་འི་སྒྲིབ་པར་གཞག་གོ། །(གཉིས་པ་ནི།) དྲག་ཏུ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་
སྟེ་དེ་ནི་སྤངས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་སོ། །དན་འགོ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་འདྲ་ཤིས་
མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་བྱང་གི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་དུ་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ། སྤངས་ཀྱི་
ལས་ཀྱིས་རྒྱུ་དང་པོ་ལས་འབྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྒྲིབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། འཕགས་པའི་ལམ་དང་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་
པ་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་དགེ་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་གཤམས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ནི་
ལམ་ཐུན་པ་དང་སོར་སོའི་ཐེང་བ་ཅན་དང་དགའ་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་
ཕྱིར་དེ་དག་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་མི་སྒྲེབ་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་འང་ཇི་སྤྱིད་སྒྲིབ་པ་དེ་དག་མ་སྒྱུར་ས་
པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ལམ་མི་སྒྲེབ་པ་ཡིན་ལ་སྒྲེབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གཤམ་ཏེ་
འཕགས་པའི་ལམ་དང་དེའི་སྒྱུར་ལམ་ལ་སྒྲིབ་པས་མཚམས་མེད་རྣམས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་དན་སོར་
གསུམ་དང་། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་དང་། འདྲ་ཤིས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། འདྲ་ཤིས་མེད་པའི་སེམས་
ཅན་དང་། སྒྲོང་ལས་སྒྲེབ་པ་དང་། རྟོད་གཤམ་ལས་སྒྲེབ་པ་དང་། བྱང་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཟ་མ་ལ་
སོགས་པ་དང་། སྤྱིད་པ་བརྒྱུད་པ་འགྱུར་པར་འགྱུར་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
དག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་དང་སྒྱུར་བའི་དགེ་བ་མི་སྒྲེབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་
དེ་དག་ཏུ་མི་སྒྲེབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཀྱང་སྒྲིབ་པར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི་(སྒྲིབ་གནས་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་པ་ཁ་ཅིག་
བྱང་མེད་ལ་ཡང་འཕགས་ལམ་སྒྲེབ།)འོན་ཀྱང་འདིར་མཚམས་མེད་ཁོ་ན་ལས་སྒྲིབ་ཏུ་བརྟན་པ་ནི་(རྒྱ་ལྡན་པོ།)གཞི་
དང་། འབྲས་བུ་དང་། འགོ་བ་དང་། སྒྲེབ་པ་དང་། གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ནས་གཞན་ལ་བརྟན་པར་སྤྲོ་ཞིང་རང་
གིས་ཐ་སྟོད་གདགས་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་ཕ་མ་དང་དམ་བཙུན་གསོད་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ནི་སྟོག་གཅོད་པའོ། །དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་
གྱི་གཞི་ནི་རྒྱན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་ལ་དན་སེམས་ཀྱིས་ཐག་འབྱེན་པའི་གཞི་ནི་སྟོག་གཅོད་
པའི་སྒྱུར་བའོ། །འབྲས་བུ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའོ། །འགོ་བ་ནི་དཔུལ་བའི་འགོ་
བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །སྒྲེབ་པ་ནི་སྒྲིབ་ནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་ཤས་ཆེན་པོ་ཀྱང་དུ་སྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་འབྲས་བུ་ནི་དཔུལ་བ་དང་། འགོ་བ་ནི་

མཚམས་མེད་གླིང་གསུམ་དག་ན་ཡོད་ཅེས་འབྱུང་བས་མི་དང་། གང་ཟག་ནི་སྤྱི་པ་དང་བྱུང་མེད་འོན་ཡིན་ལ། གཤམ་ནི་སྤྱི་པ་བཞིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། སྤྱི་པ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་པ་པ་ནི་(སྤྱི་པ་མང་པོར་གསོར་མི་རུང་བས།)ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་གཤམ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་(སྤྱི་པ་གཉིས་ལ་སྤྱི་པ་པས།)ལས་ཀྱི་སྤྱི་པ་པ་ཐ་གཤམ་ཡིན་ནོ། །(ཞེས་ཟེར་རོ།) དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཆེ་བྱི་མ་ལའང་གསོར་མི་རུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། བྱེ་བྱག་ཏུ་སྤྱི་པ་རྣམས་ན་རེ་སྤྱི་པ་སྤྱི་པ་ཕྱི་མ་ལའདྲེན་པས་སྤྱི་པ་སྤྱི་པ་ཉེས་པ་ཆེ་སྟེ། ཉོན་སྤྱི་པ་ཀྱིས་ལས་སྤྱི་པ་ལའདྲེན་ལ་ལས་སྤྱི་པ་ཀྱི་རྣམ་སྤྱི་པ་ཀྱི་སྤྱི་པ་པ་རན་སོང་ལ་སོགས་པར་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉེས་ན་རྣམ་སྤྱི་པ་ཀྱི་སྤྱི་པ་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་འོན་ལ་སྤྱི་པ་ལ། སྤྱི་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྤྱི་པ་གཤམ་དུ་འང་སྤྱི་པ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

སྤྱི་པ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་མཚམས་མེད་ལྷན་གླིང་གསུམ་དག་ན་ཡོད་ཀྱི་སྤྱི་པ་སྤྱི་པ་དང་འགྲོ་བ་གཤམ་དག་ན་མེད་དེ། རན་སོང་བ་དག་ན་པ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་མཚམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་པ་པའི་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང་གཉིན་པོ་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ལྷ་ལ་ནི་པ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་དེ། སྤྱི་པ་པའི་བསམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་འབྲས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། སྤྱི་པ་སྤྱི་པ་ལའང་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ན་བརྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༩} (ཞེས་སྤྱི་པ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་པ་འཆད་པ་ནི། དེ་ན་ལུས་དག་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་པས་མི་འཐད་ཀྱི། སྤྱི་པ་དཔོན་གང་སྤྱི་པ་རང་བཞིན་བཟང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ན་བརྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་^{༢༠}པ་ནི་རིགས་སོ།) གླིང་གསུམ་གྱི་ཡང་ཟ་མ་དང་སོགས་པའི་སྤྱི་པ་གཟུང་བ་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ལའང་མཚམས་མེད་འབྱུང་བར་མི་འདོད་དོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འགྲེལ་པ་ལས་སྤྱི་པ་པ་མེད་པའི་གཏན་ཆོག་སྤྱི་པ་པ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་^{༢༡}ཞེས་འབྱུང་སྟེ། སྤྱི་པ་པ་དག་ལའང་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གང་ལ་སྤྱི་པ་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྤྱི་པ་མིན་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ལ་སྤྱི་པ་པ་མེད་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། གཤམ་ཡང་དེ་དག་གི་པ་མ་དེ་དག་དབང་པོ་མ་ཆང་བར་བསྐྱེད་པ་དང་བྱམས་པ་རྒྱུང་བས་པན་པ་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུད་ཞིང་ཚུ་སྤྱི་པ་པ་དེ་དག་གྱུང་པ་མ་ལ་ངོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་གས་རྒྱུང་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེ། ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་གས་ཆེན་པོ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ལན་པ་དང་ངོ་ཆ་རྒྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡི་དུགས་དང་དུད་འགྲོ་ལ་འང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། བཅུན་པ་ན་རེ་གླིང་གསུམ་དུ་སྤྱི་པ་པ་ལས་གཤམ་ནི་སྤྱི་པ་པ་སྤྱི་པ་པ་ལ་སོགས་པ་བསམ་དུ་གྱུང་མཚམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། གང་དག་སྤྱི་པ་པ་པ་དེ་དག་ནི་དུད་འགྲོ་ཡིན་ཡང་པ་ལ་སོགས་པ་བསམ་ན་འགྱུར་ཏེ་རྟ་ཅང་ཤེས་པ་ལ་འདོད་ལོག་སྤྱི་པ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གལ་ཏེ་དབང་པོ་མ་ཚང་བར་བསྐྱེད་པས་ཡན་ཚུང་བས་དེ་ལྟ་བུའི་པ་མ་བསད་པས་མཚམས་མེད་
 པར་མི་འགྱུར་ན་སྒྲིམ་པ་དང་བུད་མེད་ལོང་བ་དང་ལོན་པས་པ་མ་བསད་ཀྱང་དེར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བར་
 འགྱུར་རོ་ཞེན། འདིར་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངོན་པ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་སྐྱལ་པ་ཅན་གྱི་དབང་
 པོ་ལ་འདོད་པ་ན་ལོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་སྐྱལ་པ་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །རང་ཉིད་མི་ཡིན་ཡང་པ་མ་མི་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་དེ་དག་བསད་ཀྱང་མཚམས་མེད་པར་མི་
 འགྱུར་རོ། །ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་ལྷག་མ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྒྲིབ་པ་འོ། །དེ་
 གཉིས་ནི་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་ལྟ་དག་ལོད་དེ། དེ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་ལྷའི་ནང་ན་ནི་འདྲུ་ཤེས་
 མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། མིའི་ནི་བྱང་གི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིན་པ་དང་། རན་སོང་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་
 སྒྲིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅན་འོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་པོ་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དོ། །

མཚམས་མེད་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པ།

བུ་གཅིག་པ་མཚམས་མེད་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ནི་མཚམས་མེད་ལྟ་བུ་པོ་དག་ལས་དང་པོ་གསུམ་སྟོག་
 གཙོད་དང་། ལྟ་བུ་སྟོག་གཙོད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཡིན་པས་བཞི་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། བཞི་པ་ནི་རྒྱན་ཡིན་པས་
 དག་གི་ལས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དག་ནི་རྟོགས་པར་སྒྲིབ་པས་པ་བཤད་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ནི་དགེ་
 འདུན་སྟེ་གཉིས། (ཐུགས་ཅི།) མི་འཕྲོད་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་ལྟ་བུ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་
 སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་ཡིན་འོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡང་མིན་ལ་
 དགེ་བར་ལུང་བསྟན་པ་འང་མིན་པའི་བྱིར་མ་བསྒྲིབ་པས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་འོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེན་དེ་དང་
 བློ་སྒྲིམ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུ་པ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་ནི་མ་ཡིན་འོ། །

ལས་དེ་ཡང་གང་ཞེན། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེའི་རྒྱ་ཁ་ན་མ་གྲོ་བའི་ལས་ནི་དགེ་འདུན་འབྱེད་
 པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱན་དེ་ནི་མཚམས་མེད་ཡིན་ལ། དེ་དང་ནི་དགེ་འདུན་འབྱེད་པར་བྱེད་
 པ་པོ་ལྷན་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུ་འོ། །དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་གྱི་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དེའི་
 རྣམ་སྒྲིན་གྱིས་འབྱེད་པ་པོ་དེ་བར་གྱི་བསྐྱལ་པར་མནར་མེད་པའི་དབྱེད་པར་སྒྲིབ་པས་རྣམ་པར་སྒྲིན་
 པར་འགྱུར་རོ། །འོན་མཚམས་མེད་ལྷག་མ་རྣམས་བྱས་པས་རི་ལྟར་ཞེན། མཚམས་མེད་པ་གཞན་དག་
 གིས་ནི་སྒྱིར་དབྱེད་པར་སྐྱེ་བར་ངེས་ཀྱང་མནར་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ནི་མ་ངེས་སོ། ། (གལ་ཏེ་མཚམས་མེད་
 གཉིས་ལ་སོགས་པ་བྱས་པས་དབྱེད་པར་ཆོ་གཅིག་ཁོན་ལས་མི་སྐྱེ་ན་ལས་ཆེ་ཆུང་ལ་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཆོ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་
 ཡང་སྐྱེ་ན་ནི་མཚམས་མེད་དང་སྐྱེས་ནས་ཐོང་འགྱུར་ཁོན་མ་ཡིན་པ་འགྱུར་རོ་ཞེན།)

ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ན་རེ་མཚམས་མེད་པ་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པར་བྱས་པས་ལས་
 ཀྱི་གྲངས་བཞིན་མནར་མེད་པ་དེར་ལུས་ཉིས་འགྱུར་ལ་སོགས་པས་ཆེ་བ་དང་གཞོན་ཤ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ།
 གཞོན་པའི་སྤྲོ་བ་སྤྲུལ་ཡང་ཉིས་འགྱུར་ལ་སོགས་པས་ལྷག་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བས་སྦྱོན་གཉིས་ཀ་ལས་
 གྲོལ་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་སྤྲོ་མ་ནི་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ལ་བྱི་མ་དག་ནི་རྫོགས་བྱེད་ཡིན་ཅོཞེས་ཟེར་རོ། །མདོ་
 སྤེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མཚམས་མེད་མང་པོ་བྱས་པས་མནར་མེད་པར་ཡང་དང་ཡང་སྦྱེ་ཡང་ལས་བྱེད་པའི་
 ལུས་དེ་དང་དཔུལ་པའི་བར་དུ་སྦྱེ་བ་གཞན་གྱི་མཚམས་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་སྦྱེས་ནས་སྦྱོར་འགྱུར་དུ་འར་
 འདོད་པ་ལ་བསལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ཀྱི་ཏུང་སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས། མཚམས་
 མེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཆི་འཕོ་ཞིང་སྦྱེ་བས་རྣམ་པར་
 སྤྲིན་པ་སྦྱོར་རོཞེས་འབྱུང་བ་དང་། ཀྱུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་རྩོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་རྣམ་པར་བཞག་གི་དེ་ཙམ་ལ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་
 བའི་དབང་དུ་བྱས་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༩}ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་དང་།

མདོ་ལས་སྦྱེས་ནས་སྦྱོར་འགྱུར་དུ་གསུངས་པ་ནི་དང་པོ་འགོ་རྩོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་འདི་ལ་སྦྱོན་དུ་མི་ལྟོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དགེ་འདུན་དེ་དག་གང་ཟག་གང་གིས་འབྱེད་ཅེ་ན། དགེ་
 སྦྱོར་ཡིན་པ་དང་། ལྟ་བ་སྤྱད་པ་དང་ཚུལ་བྱིམས་དང་ལྟན་པས་འབྱེད་ཀྱི་བྱིམ་པ་དང་། ཐེད་པ་སྤྱད་པ་དང་།
 ཚུལ་བྱིམས་འཆལ་བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་འགྲན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དབང་པོ་རྣོ་བའི་བྱིར་
 དང་། དེ་དག་ལ་དགེ་འདུན་རྣམས་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་ཆོག་བཅན་པར་མི་འཛིན་པའི་བྱིར་རོ། །གང་དུ་ཞེན།
 སངས་རྒྱས་བཞུགས་པའི་གནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡིན་གྱི་སྦྱོན་པའི་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གཟེ་བརྗོད་མི་བཟོད་པའི་བྱིར་རོ། །གང་འབྱེད་ཅེ་ན་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བའི་དགེ་འདུན་རྣམས་(གོག་ལི་ཀ་
 དང་། རྒྱ་མཚོ་བྱིན་དང་། ལྷན་བ་བྱ། ཀ་ཏ་མེར་ཀ་ཏི་བྱ་ལ་སོགས་པ།) འབྱེད་ཀྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
 མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པས་སངས་རྒྱས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་དབྱེ་བར་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་(བདེན་པ་མཐོང་
 བ་དང་འདྲ་བས།) འདོད་དོ། །ཁྱེ་བའི་ཚད་ནི་གང་གི་ཆོས་སངས་རྒྱས་ལས་སྦྱོན་པ་གཞན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 བཅས་པའི་ལམ་ལས་གཞན་ལྷས་བྱིན་གྱིས་རེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་འོ་མ་མི་སྤྱད་པ་དང་ཤ་སྤང་
 བ་དང་། ལན་ཚུ་ལོངས་མི་སྤྱད་པ་དང་། གོས་མ་དྲས་པ་བགོ་བ་དང་། སྤོང་གི་ནང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
 འདུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྐྱབ་པའི་ཆོགས་ལྟ་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཟོད་ཅིང་དང་དུ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ་
 དགེ་འདུན་བྱེ་བའོ། །དུས་རི་སྤིང་དུ་གནས་ཤེ་ན། ཁྱེ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཞག་གཅིག་ལས་རིང་དུ་མི་

གནས་སོ། །དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དུ་འདོད་དེ། ཇི་
 སྤྱིད་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་ནས་མ་དུམ་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་སྤྱི་རྒྱུད་ལའང་ལམ་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར། (བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཆོས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་ཕྱི་བ་ཡིན་ནོ།) དེ་ནི་མཆོམས་མེད་ཡིན་ནོ། །དབྱེན་གཞན་ནི་མཆོམས་མེད་མ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་
 ལོའི་དབྱེན་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པས་འཛམ་བུའི་གླིང་ན་ཡོད་ཀྱི་གླིང་གཞན་ན་མེད་དོ། །གང་ཟག་
 བྱི་དགེ་སྦྱོང་དགུ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དབྱེན་འགྲུབ་སྟེ། དགེ་འདུན་ནི་དགེ་སྦྱོང་བཞི་ཡན་ཆད་ཡིན་ལ།
 (སངས་རྒྱས་དང་འབྱེད་པ་པོའི་ཕྱོགས་སུ་བཞི་བཞི་དང་། དགུ་པ་ནི་འབྱེད་པ་པོ།) དེ་སྟེ་གཉིས་དང་འབྱེད་པ་པོ་ངེས་པར་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཉུང་མཐའ་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་མང་བ་ལ་ངེས་པ་མེད་དོ།།

ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་(འདུལ་བའི་ལས་མེད་པས།)སྒྲི་མི་སྒྲན་མ་གཏོགས་པ་གླིང་གསུམ་ན་ཡོད་དེ་བསྟན་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མཆོམས་ཀྱི་ནང་གཅིག་ཏུ་གསོ་སྦྱང་ལ་སོགས་པའི་ལས་སྟོ་མི་མཐུན་པས་
 བྱེད་པའོ། །དགེ་སྦྱོང་དུ་ཞིག་གིས་ཤེས། ལས་ཀྱི་དབྱེན་དེ་ནི་དགེ་སྦྱོང་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འགྲུབ་སྟེ།
 (གསོ་སྦྱང་གི་དུས་ན་སོ་སོ་བར་པའི་མདོ་གདོན་པ་ན། སྟོག་པ་བཅས་ཅད་མི་བྱ་སྟེ། དགེ་བ་ལྡན་སུམ་ཆོགས་པར་བྱ།)༡༩ །རང་གི་
 སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གདུལ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡིན། །ལུས་ཀྱི་སྦྱོམ་པ་ལེགས་པ་སྟེ། །ངག་གི་སྦྱོམ་པ་༡༠༠པའང་ལེགས་པ་
 ཡིན། །ཡིད་ཀྱི་སྦྱོམ་པ་འང་ལེགས་པ་སྟེ། །བཅས་ཅད་དུ་ཡང་སྦྱོམ་པ་ལེགས། །ཀྱན་ཏུ་བསྐྱམས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ནི། །སྟུག་བཟུལ་ཀྱན་
 ལས་རབ་ཏུ་གྲོལ། །ངག་རྒྱུ་ལས་སྦྱང་ཞིང་ཡིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱམས་ཏེ། །ལུས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་དག་མི་བྱེད་ཅིང་། །ལས་ལམ་གསུམ་པོ་
 འདི་དག་རབ་སྦྱངས་ནས། །དང་སྦྱང་གསུངས་པའི་ལམ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།༡༠༡ །ཞེས་པ་ཁོན་སྟོན་པས་ཆོག་གོ།)

འདི་ལ་འབྱེད་པ་པོ་ལེགས་པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེ་ནི། སངས་རྒྱས་
 རས་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པའི་ཆོ་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། བཅས་ཅད་དགའ་བ་
 དང་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟེས་པར་སྟོ་མཐུན་(པ་དང་སྟོན་པ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད།)པས་ན་ཤ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོ་ཆེའི་མཐའ་མ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོའང་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་
 ལ་དཀོན་པར་འཛིན་པ་དང་། མི་ཉག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་སྦྱོ་བ་ཤས་ཆེ་བར་སྟོ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(བར་དུ་ཡང་)འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྟོན་ཀའི་རྒྱ་བཞེན་དྲི་མེད་པར། སྟོན་པའི་བསྟན་
 པ་བཅུ་གཉིས་ལོར། །ལྷང་བ་མེད་པར་ལེགས་གནས་ཏེ། །ཉོན་མོངས་སྦྱང་བར་བྱེད་པ་ཡིན།༡༠༢ །ཞེས་
 འབྱུང་བས་ཇི་སྤྱིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་(ལྷ་བའི་སྟོན་ནི་དགེ་སྦྱོང་འཆི་ལྷས་ཀྱིས། སྟོན་པས་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་དེ་དག་
 སྟོན་ཡང་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་སོ། །རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་སྟོན་ནི་ལྷང་བ་འབྱེད་པའོ།)ལྷ་བ་དང་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་སྟོན་
 མ་བྱུང་གི་བར་དུ་འང་མི་འབྱུང་སྟེ། བསྟན་པ་སྟོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཆོག་ཟུང་གཅིག་མ་བྱུང་གི་སྟེ་
 རོལ་དུ་འང་མི་འབྱུང་སྟེ། བྱེ་བ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་ཤིང་། དེ་དག་གིས་སྦྱུམ་པ་ཡིན་པ་ལ་སྦྱུམ་བྱེད་

མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐུབ་པ་ནོངས་པ་ནའང་མི་འབྱུང་སྟེ། གང་ལ་འགྲན་པའི་སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །མཚམས་ཆེ་བ་དང་རྒྱུད་བ་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། མཚམས་གཅིག་ཏུ་དགོ་འདུན་
 བྱེ་བ་ནི་དབྱེན་ཡིན་ན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེ་ནི་དུས་དུག་པོ་དེ་དག་ཏུ་མི་
 འབྱུང་ངོ་། །དབྱེན་འདི་ཡང་ཉན་ཐོས་པ་དག་སྟོན་གྱི་ལས་ལ་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་
 འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པས་ནི་སྟོན་བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔར་གྱུར་པ་ན་དྲང་སྟོང་མཛོན་
 ཤེས་ལྷ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་གི་འཁོར་བྱེ་བས་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཕྱི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དེ་འདི་ནི་དགོངས་
 པའི་དོན་དུ་ཐེག་པ་གོང་མ་བས་བཞེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་པ་མ་བསད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་མཚམས་མེད་དུ་
 འབྱུར་གྱི་གཞན་བསད་པ་ལ་སོགས་པས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། བ་མ་བསད་པ་ནི་མཚམས་མེད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་
 གིས་རང་གི་ལུས་ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པས་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཞིང་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ལ་
 དེ་བསམ་པས་སྤངས་པ་དང་སྦྱོར་བས་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགྲ་བཙུམ་པ་དང་། (དགེ་
 འདུན་དང་)སངས་རྒྱས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ཡིན་ལ། དེ་དག་བསམ་པས་སྤངས་ཤིང་(སྦྱོར་བས་སྟོག་གནས་པ་
 དང་མཐུན་པ་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཀོངས་བར་མི་རྩལ་གྱི་བསམ་པས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ།)དགྲ་
 བཙུམ་པ་བསད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་བྲག་ཐུང་བ་དང་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་
 ཡང་མཚམས་མེད་ཡིན་ནོ། །ལས་གཞན་དག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་ཆེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མཚམས་མེད་དུ་
 མི་འབྱུར་རོ།།

གལ་ཏེ་པ་མ་མཚན་གྱུར་པ་བསད་ན་པ་མ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་དུ་འབྱུར་རམ་མི་འབྱུར་ཞེ་ན།
 བ་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཏེ་བྱུང་མེད་དྲང་སྟོང་པར་གྱུར་པས་བསད་ཀྱང་པ་མ་གསོད་པའི་
 མཚམས་མེད་དུ་འབྱུར་ཏེ། རང་གི་ལུས་བྱུང་པར་ཅན་སྦྱེད་པའི་པ་མའི་བྱ་བ་བྱས་པ་དེ་བསད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་པ་ཡང་མ་ཡིན་དགྲ་བཙུམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིལ་པ་ཞིག་བསད་ན་མཚམས་མེད་པའི་ཁ་ན་
 མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འབྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། མ་མཚན་གྱུར་པ་བསད་ན་མཚམས་མེད་པའི་ཁ་ན་
 མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་ཡང་མ་ཡིན་དགྲ་བཙུམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
 བྱུང་མེད་ཞིག་བསད་ན་མཚམས་མེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འབྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། བ་
 མཚན་གྱུར་པ་བསད་ན་མཚམས་མེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འབྱུར་རོ།^{༡༠༩} །ཞེས་བསྟན་བཙུན་
 ལས་བཤད་དོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ལས་གཞན་པ་ལས་སྒྲུན་དྲུང་གིས་སྒྲུན་དྲུང་བཏང་སྟེ། མོང་ལ་མ་གསོད་ཅིག །བདག་
 ཉིད་ཀྱིས་གསོད་ལ་གཞན་གསོད་དུ་མ་གཞུག་ཅེས་བྱས་ན། དེ་ཅི་གཉིས་ཀ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དང་

ལྷན་པར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་གཅིག་ལྷན་པར་འགྱུར་ཞེན། སྤྲུལ་པ། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསད་ན་
 བེ་གཉིས་ཀ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྟེ་གཞན་གསོད་དུ་བཅུག་སྟེ་བདག་ཉིད་
 ཀྱིས་མ་བསད་ན་ནི་ཕྱི་མ་ཤོས་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་གྱི་སྤྲུལ་པ་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 སྟེ་བདག་ཉིད་དང་གཞན་གཉིས་ཀས་བསད་ན་ཡང་ཕྱི་མ་ཁོ་ན་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དང་ལྷན་གྱི་སྤྲུལ་པ་ཤོས་
 བེ་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུབ་དུང་གིས་སྤྲུབ་དུང་བཏང་སྟེ་སོང་ལ་མ་གསོད་ཅིག །གཞན་གསོད་དུ་ཆུག་ལ་བདག་
 ཉིད་ཀྱིས་མ་བསད་ཅིག་ཅེས་བྱས་ན། དེ་ཅི་གཉིས་ཀ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རམ།
 འོན་ཏེ་གཅིག་ལྷན་པར་འགྱུར་ཞེན། སྤྲུལ་པ། གལ་ཏེ་གཞན་གསོད་དུ་བཅུག་སྟེ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་
 བསད་ན་ནི་གཉིས་ཀ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྟེ་བདག་ཉིད་ཁོ་ནས་བསད་ཀྱི་
 གཞན་གསོད་དུ་མ་བཅུག་ན་ནི་ཕྱི་མ་ཤོས་ཁོ་ན་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་
 དང་གཞན་གཉིས་ཀས་བསད་ན་ཡང་ཕྱི་མ་ཤོས་ཁོ་ན་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་སྤྲུབ་དུང་གིས་སྤྲུབ་དུང་བཏང་སྟེ། སོང་ལ་མ་གསོད་ཅིག །བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀས་གསོད་
 ཅིག་ཅེས་བྱས་ན། གལ་ཏེ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀས་བསད་ན་ནི་གཉིས་ཀ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་
 དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ལ། འོན་ཏེ་བདག་དང་གཞན་གསོད་དུ་རུང་རེ་རེས་བསད་ན་ནི་ཕྱི་མ་ཤོས་ཁོ་ན་མཚམས་
 མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་གྱི་སྤྲུལ་པ་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཆ་དང་མེ་དང་དུག་དང་དབྱུག་པས་བསྐྱུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་རྣམ་པ་སྟོ་
 ཚོགས་ཀྱིས་བསད་པའང་དེ་དང་འདྲ་བར་བརྟོད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིང་པོས་སྤང་མོ་ལ་བསྟོ་བ་དང་།
 སྤང་མོས་མིང་པོ་ལ་བསྟོ་བ་དང་། བུ་མོ་དང་རྒྱ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་ཡན་ཚུན་བསྟོ་བའང་དེ་དང་འདྲའོ། །མ་ཇི་
 ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཡའང་དེ་དང་འདྲའོ། །མར་འདུ་ཤེས་པས་མ་བསད་པར་བྱའོ་སྟུམ་སྟེ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱད་མེད་བསད་ན་དེ་ཅི་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་མི་འགྱུར་ཞེན། སྤྲུལ་པ།
 ལྷན་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་བྱད་མེད་དུ་འདུ་ཤེས་པས་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་བྱད་མེད་བསད་
 པར་བྱའོ་སྟུམ་པ་ལས་མ་བསད་པར་གྱུར་ན། དེ་ཅི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་
 ཞེན། སྤྲུལ་པ། གལ་ཏེ་དགྲ་བཙུམ་མ་བསད་ན་ནི་དེ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །དགྲ་བཙུམ་མ་མ་ཡིན་ན་
 བེ་མི་འགྱུར་རོ། །ཡ་དང་མར་འདུ་ཤེས་པས་དེ་གཉིས་བསད་ན་ནི་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་^{༡༠}གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་བྱད་མེད་གཞན་གྱི་རྩར་རྩར་པོ་གཞན་གྱི་མངལ་དུ་སྤྲུགས་ནས་
 གཞན་དེའི་མངལ་དུ་བསྐྱེད་ན་བྱད་མེད་གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་བསད་ན་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེན། གཉིས་
 པོ་དེ་ལས་བྱད་མེད་དང་པོ་གང་གི་སྟེ་མཚན་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་བྱད་མེད་མ་ཡིན་པས་བྱད་མེད་དང་པོ་དེ་

བསད་ན་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་^{༡༠༦}སྒྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་མངལ་དུ་འཛིན་པ་དེ་ནི་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་དུ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་
རྒྱ་ཞོ་གྲུང་པ་དང་གསོ་ཞིང་སྒྱེད་པའི་བྱིར་མ་དང་འབྲུ་བས་མ་ལ་ཞུ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་ཞུ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཕ་
མ་ལ་སྒྱུར་བ་བྱས་ནས་གཞན་བསད་པ་དང་། གཞན་ལ་སྒྱུར་བ་བྱས་ནས་ཕ་མ་བསད་པ་ལ་ནི་མཚམས་
མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚམས་མེད་ནི་སྒྱུར་བ་གང་ལ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་རྫོགས་པ་དགོས་པ་ལས་
དེ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མ་ཁྲིའུའི་འོག་ན་འདུག་པ་བསད་པ་དང་། ཁྲུ་པའི་བྱས་སྒྲུང་བྱ་བསད་པར་
འདོད་པས་ཐོབས་པའི་ཀྲུང་པ་བཙོམ་པ་བཞིན་ནོ། །མཚོན་ཐབས་གཅིག་གིས་མ་དང་སེམས་ཙན་གཞན་
ཞིག་ཀྱང་བསད་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་མཚམས་མེད་ཀྱི་དང་སྟོག་གཙོད་འབའ་ཞིག་པའི་དང་གཉིས་ཡིན་
ལ་རིག་བྱེད་ནི་མཚམས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཁོ་ནའི་ཡིན་ཏེ། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཉིད་སྟོབས་ཆེ་བའི་
བྱིར་རོ། །བཙུན་པ་དབྱངས་སྟོགས་ན་རེ་རིག་བྱེད་ནི་རྩལ་ཕྱ་རབ་བསགས་པ་ཡིན་པས་རྩལ་ལ་མཚམས་
མེད་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཡིན་ལ། རྩལ་ལ་ལ་ནི་སྟོག་གཙོད་འབའ་ཞིག་པའི་ཡིན་པས་རིག་བྱེད་ཀྱང་གཉིས་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དགྲ་བཙོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དགྲ་བཙོམ་པ་བསད་ན་ནི་མཚམས་མེད་དུ་
འགྱུར་ཏེ། འདི་བསད་དོ་སྟུམ་དུ་རྟེན་ངེས་པར་བཟུང་བའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མའང་ཡིན་ལ་དགྲ་བཙོམ་པ་འང་
ཡིན་པའམ། མའང་ཡིན་ལ་དགྲ་བཙོམ་མའང་ཡིན་པ་བསད་ན་ནི་དགྲ་བཙོམ་པ་གསོད་པའི་མཚམས་
མེད་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གཅིག་ལས་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

འོ་ན་ལུང་རྣམ་འབྲེད་ལས། རྟོན་གྲོང་ཁྱེད་སྒྲ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡུ་ཏུ་ལ་ན་མའང་ཡིན་དགྲ་བཙོམ་
པའང་ཡིན་པ་རང་གི་བྱ་རྒྱལ་བྱ་སྒྲ་ཙན་གྱིས་བསད་པ་ན། སོང་ལ་སྒྲ་ཙན་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཚམས་མེད་པ་
གཉིས་བྱས་ཏེ། ཕ་བསད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་ཡང་དགྲ་བཙོམ་པ་བསད་པའོ། །ཞེས་སྟོས་ཤིག་^{༡༠༧}ཅིས་
ཕས་བཟིངས་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་མཚམས་མེད་པའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་མཚམས་མེད་པ་བྱས་
ཏེ་ཞེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན་སྟོ་གཉིས་ནས་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི་མཚམས་མེད་ནི་གཅིག་ལས་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྒྲ་ལ་རན་སེམས་ཀྱིས་བྲག་འབྲིན་པའང་སངས་རྒྱས་བཀྲོངས་^{༡༠༨}པར་འདོད་ནས་མཚོན་
བསྐྱར་ན་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་མཚོན་བརྟེན་པར་སེམས་པས་བསྐྱར་བ་ལ་ནི་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་
པ་མིན་ཏེ། སྟོག་གཙོད་པའི་བསམ་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགྲ་བཙོམ་མ་ཐོབ་པ་ལ་མཚོན་
བསྐྱར་ལ་མཚོན་བསྐྱར་པའི་འོག་ཏུ་དགྲ་བཙོམ་ཐོབ་པར་གྱུར་ན་བསྐྱར་བ་དེས་དགྲ་བཙོམ་གྲོངས་པ་ལའང་
མཚམས་མེད་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དེས་དེ་ལ་སྒྱུར་བ་མ་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ཅི་མཚམས་མེད་ཀྱི་སྒྱུར་
བ་བྱས་ནས་དེ་མ་སྒྲངས་པར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རམ་ཞེན། མཚམས་

མེད་པའི་སྒྲོར་བ་བྱས་པ་ལ་ནི་བསམ་པ་གིན་ཏུ་འགལ་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་དོ།

མཚམས་མེད་མ་གཏོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གཞན་གྱི་སྒྲོར་བ་བྱས་པ་ལ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་སྒྲེལ་ཞིང་འཕགས་ལམ་སྒྲེས་པ་ནི་སྒྲོར་བ་བྱས་པ་དེའི་ལས་ཀྱི་ལམ་མི་སྒྲེལ། འཕགས་ལམ་སྒྲེས་པའི་རྟེན་དེ་དང་ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་གིན་ཏུ་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་མཚམས་མེད་དངོས་བྱས་ན་ལྟ་བུ་སྒྲོས་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་དགེ་སྒྲོང་གི་རྩལ་གྱི་འབྲས་བུ་བྱི་གཉིས་སོ། །མཚམས་མེད་པ་ལས་གཞན་པའི་ལས་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འབྲས་བུ་ལ་གཤམ་སུ་འབྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ནི་ཅེན་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས། སྤྱུ་ཅེན་མ་ཞེས་བྱ་བ་བྱ་དང་བཅས་པ་རྩོན་པས་འཚོ་བ་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན་ནི་མཚམས་མེད་བྱས་པས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འཐོབ་སྟེ། མ་སྒྲེས་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་ལས་མ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་བྱས་པས་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༠}

འོ་ན་མཚམས་མེད་དེ་དག་ལས་གང་ལྟེ་ཞེན། དགེ་འདུན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་རྒྱན་སྒྲོ་བ་དེ་ནི་མཚམས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རབ་ཏུ་ཆེ་བར་འདོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་བསྒྲུན་པའི་བྱིར་དང་དགེ་འདུན་བྱ་བ་སྒྲར་མ་དུ་མ་གྱི་བར་དུ་(འཛིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་མཐོ་རིས་དང་།)དེས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་གཤམ་སུ་འབྱུར་ཞིང་། བསམ་གཏན་དང་གྲོག་པ་དང་ཁ་ཏོན་དང་སེམས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱང་མི་འཇུག་པས་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་གྱི་བར་དུ་གཙོད་པའི་བྱིར་དང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་འབྲུགས་ཤིང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་རང་དབང་མེད་པ་དང་དྲན་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་སྒྲིན་པར་བསྐྱལ་གཅིག་ཏུ་མཐར་མེད་དུ་སྒྲེ་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་(ལྷ་པ་དང་དེའི་རྗེས་ལ་གསུམ་པ་དང་།^{༡༡}དེའི་རྗེས་ལ་དང་པོ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་པ་ལྟེ་བས།) དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱེན་པ་ལྟེ་འོ། །དེའི་རྗེས་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་གསོད་པ་ལྟེ་འོ། །དེའི་རྗེས་ལ་མ་གསོད་པ་ལྟེ་འོ། །ལྷ་པོ་དེའི་ནང་ནས་པ་གསོད་པ་ཡང་བར་བཤད་དོ།

འོ་ན་མདོ་ལས་ཉེས་པ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ན་ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་ལྟེ་བ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ལོག་ལྷ་ལྟེ་བར་^{༡༢}བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མནར་མེད་དུ་བར་བསྐྱལ་དུ་སྒྲིན་པས་འབྲས་བུ་རྣམ་སྒྲིན་རྒྱ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མཚམས་མེད་པའི་ནང་ནས་དགེ་འདུན་དབྱེན་

ལྷི་བ་དང་། དྲང་སྤྱང་གི་ཡིད་ཁྱོས་པས་དན་ཏུ་ཀའི་དགོན་པ་^{༡༡}ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་འཆི་བའི་
རྒྱ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བོ་ལལ་བོ་ཆེ་འཆི་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་ལས་ཡིད་གྱི་ལས་
ལྷི་བ་དང་(སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས།)དག་ཙུ་ཀུན་ཏུ་གཙོད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གཞན་གྱིས་མི་གཙོད་པས་ཡིད་
གྱི་ལས་གྱི་ནང་ནས་ལོག་ལྷ་ལྷི་བ་འཇམ། (ཡང་ན་མཚམས་མེད་ལྷ་དང་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་།) ལྷ་བ་ལྷ་གཞིར་
བྱས་ནས་(རིམ་པ་ལྷར་དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་དང་ཡིད་གྱི་ལས་དང་།)ལོག་ལྷ་ལྷི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་
དོ། །ལས་དག་བ་རྣམས་གྱི་འབྲས་བྱ་གང་ཆེ་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་དག་བ་ལ་ནི་སྤྱད་པའི་ཅེ་མོ་འི་སེམས་
པ་དག་བ་འབྲས་བྱ་རབ་ཏུ་ཆེ་བར་འདོད་དེ། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཁྱིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཟག་བཅས་དག་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་བཤད་གྱི་བྲལ་འབྲས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་ནི་རྩོམ་རྩོམ་
བྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་ཆེ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་དང་ཉེ་བ་ལྷ་བཤད་པ།

བཅུ་གཉིས་པ་མཚམས་མེད་དང་ཉེ་བ་ལྷ་ནི་ཅི་མཚམས་མེད་པ་རྣམས་ཁོ་ནས་དཔྱལ་བ་དག་ཏུ་
གདོན་མི་ཟ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། མཚམས་མེད་པ་
དང་ཆ་འདྲ་བ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། མ་ཡང་ཡིན་
ལ་དག་བཙུམ་མ་ཡང་ཡིན་པ་ཞིག་འདོད་ལོག་གིས་སུན་ལྷུང་བར་བྱས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ངེས་པ་ལ་གནས་པ་བསད་པ་དང་། འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་གང་ཟག་བདུན་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་གསོད་པ་དང་།
དག་འདུན་གྱི་ཞལ་གྱི་འདུ་བའི་སྒོ་འཕྲོག་པ་སྟེ་བཞི་པོ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྷར་མ་དང་པ་དང་དག་བཙུམ་པ་
གསོད་པ་དང་དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་མཚམས་མེད་པ་རྣམས་དང་ཉེས་པ་ཆ་འདྲ་ཞིང་མཚུངས་པས་
དེ་རྣམས་དང་ཉེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་དཔྱལ་བ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པ་དང་ཉེ་བ་ནི་ལྷ་བ་ཞེ་སྤང་ལ་
སོགས་པས་ཀུན་ནས་བསྤངས་ནས་མཆོད་རྟེན་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་གྱི་རྟེན་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་དག་འདུན་གྱི་འདུ་བའི་སྒོ་འཕྲོག་པ་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ནས་མར་འདུ་བ་འཕྲོག་པ་ལ་འདོད་ལ།
རྒྱལ་པོའི་སྐས་དང་གང་སྟེ་ལ་ནི་གང་གི་དག་འདུན་འཛོལ་བར་བྱེད་པ་ཞལ་དུ་གསོལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་འཕྲོག་
པ་ལ་འདོད་དོ།

དེ་ལ་ཉེར་གཞག་ལས་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ནི་རྒྱུད་དུ་ཞིག་སྤངས་ན་འང་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ།

དེ་དག་ལ་རིས་མཐུན་པ་སྤྲོད་པ་སངས་རྒྱུས་དང་ཚོས་ཀྱི་ནི་དག་པར་འགྱུར་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་ནི་ཚོར་
བ་མ་མྱོང་བར་དག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཞིང་ལྷི་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་དུ་འདྲུ་བའི་སྒོ་ཞིག་ན་
ནི་དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུང་ལ། །ཞལ་དུ་འདྲུ་བ་མ་ཡིན་ན་ནི་མནར་མེད་པའི་འཁོར་ལྷན་ནག་ཆེན་པོ་ལ་
སོགས་པར་སྒྲུའོ་^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཆ་འདྲ་བ་དང་ཉེ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་འདི་
དག་བྱས་ན་ཡང་དཔུལ་བ་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མཚམས་མེད་དང་ཁྱད་པར་མེད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བར་མེད་པར་ཁོ་ནར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་བར་མེད་པར་སྒྲི་ཡང་
དུས་དང་རྣམ་སྒྲིན་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བས་མཚམས་མེད་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་ན་མཚམས་མེད་པ་དང་ཆ་འདྲ་
བར་འདོད་དོ།

གཞན་ཡང་གོགས་བྱེད་པའི་རྣམ་སྒྲིན་དང་བཅས་པའི་ལས་གསུམ་བཤད་དེ། དཔེར་ན་ཡུལ་
འདོར་བར་བྱེད་པ་ན་བྱ་ལོན་པ་ལྷང་བ་ལྷར་སྒྲོར་ལམ་བཟོད་པ་འཕྱོང་བ་དང་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་འཕྱོང་
པ་དང་། དག་བཅོམ་འཕྱོང་བ་རྣམ་གསུམ་ལ་ནི་རིམ་པ་ལྷར་ངན་སོང་(དུ་རིས་པར་སྒྲེ་འགྱུར་གྱི་ལས་)དང་། མཐོང་
ཚོས་ལ་མྱོང་བ་མ་གཏོགས་པ་འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་དུ་རིས་པར་སྒྲེ་བའི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་གོགས་གིན་
ཏུ་བྱེད་དེ། རིམ་པ་ལྷར་བཟོད་ཕྱོང་བ་ངན་སོང་མི་འགྲོའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་བཟོད་པ་ཕྱོང་ནས་ངན་འགྲོར་མི་སྒྲེ་
བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཕྱོང་ནས་འདོད་པར་མི་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་དང་། དག་བཅོམ་ཕྱོང་ནས་ཁམས་གསུམ་
དུ་མི་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདེམ་པ་ལ་གནས་པ་བསད་ན་ཕ་གསོད་པ་དང་ཉེ་བ་
ཞེས་གང་བཤད་པས་ས་མཚམས་གང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདེམ་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཞེན། གང་ནས་
བཟུང་སྟེ་མཚན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་གསོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནས་རིས་པར་གནས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ན་སངས་རྒྱུས་འཕྱོང་བར་རིས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ།

དེ་ཡང་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདེམ་དེ་ནི་དེ་ཡན་ཆད་བདེ་འགྲོར་སྒྲེ་བ་དང་དེའི་ནང་ནས་
ཀྱང་རྒྱལ་རིགས་གིང་སྤྲུལ་ཆེན་པོ་ལྷ་བྱ་ལ་སོགས་པ་རིགས་མཐོ་བར་སྒྲེ་བ་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་
ཚང་བ་དང་ཕོར་འགྱུར་བ་དང་སྒྲེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆེ་རབས་བྲན་པ་དང་། བསྐྱལ་པ་བརྒྱལ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
པར་སངས་རྒྱུས་འཕྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དུ་གྲག་དང་ལྷན་པའོ། །དེས་ཡོན་ཏན་དེ་ལྷ་བྱ་འཕྱོང་
པའི་རྒྱ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤྲུག་
བསྐྱལ་དང་ལོག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྒྲེ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ང་རྒྱལ་མེད་པར་གཞན་དོན་ལྷུར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་སུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་འཛམ་བུའི་
གླིང་གི་སྒྲེས་པ་ཕོའི་དབང་པོ་ལྷན་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསོག་པར་བྱེད་ཀྱི་འགྲོ་བ་གཞན་དང་གླིང་གཞན་

དང་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་གསོག་པའི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་སྟོན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པ་ལ་གསོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་དག་བ་ཡིན་གྱི་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་གཞན་ལ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཡང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་དག་བ་ཡིན་གྱི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དམན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱེམས་པ་ལས་བྱུང་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་མ་ཐོབ་ཅིང་། ཟག་བཅས་ནི་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འདོད་པར་རིགས་མཐོ་བའི་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རམ། ཉན་ན་སྒྲིམ་བྱུང་ཟག་བཅས་ལ་གཉིས་ལས་སྤྱིད་པ་ལ་རྟེན་པ་བྱི་རོལ་པའི་སྒྲིམ་བྱུང་ནི་སྤྱིད་ཅུ་ཐོབ་ཀྱང་མཚན་གྱི་རྒྱར་མི་རུང་ཞིང་། ཐར་པ་ལ་རྟེན་པ་ནི་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་བར། །བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀྱུ། །ཞེས་སྒྱུར་ལམ་མཁུ་མི་སྟུག་པ་ནས་བཟུང་ནས་སྟན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེད་པས་དེའི་གོང་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རོ་བོའི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ། །འཚང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱེལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་ལུས་པ་དག་ཏུ་སྟེ་ལུས་པ་ན་ལས་དེ་འཕེན་ཅིང་གསོག་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དུས་ཀྱི་བྱད་པར་སྟེ། འདི་བསྐྱེལ་བ་བརྒྱ་བསམ་མང་དུ་ལུས་པ་ན་ནི་འཕེན་པ་མི་སྤྱིད་ལ་ཉུང་དུ་ལུས་པ་ན་འཕེན་པ་སྤྱིད་དེ། སངས་རྒྱས་ཤཱག་ཐུབ་པས་བསྐྱེལ་བ་དག་བཅུ་ཅུ་གཅིག་ལུས་པ་ན་ལས་དེ་འཕངས་པར་བཤད་དེ།

མདོ་ལས། གྲོང་དཔོན་ངས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྐྱེལ་བ་དག་བཅུ་ཅུ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བྱུག་ཏེ། ཟས་སྒྲིན་པ་སྟེར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱིམ་འགའ་ལའང་མི་བདེ་བའམ་གནོད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་པར་མི་མཁྱེན་ཏེ་¹⁹ ཞེས་དག་སྒྱུར་གཅེར་བུ་པའི་གྲོང་དཔོན་རལ་གྱི་ཐོགས་པ་ལ་གསུངས་ཏེ། ལུང་འདིས་ནི་བསྐྱེལ་བ་དག་བཅུ་ཅུ་གཅིག་ཚུན་ཆད་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོ་རབས་བྱན་པར་སྟོན་ལ། མཚན་རྣམས་པར་སྒྲིན་པའི་ལས་གསོག་པ་ནི་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོ་རབས་བྱན་པ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ན་རེ་བསྐྱེལ་བ་དང་པོ་ཆར་བྱིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ནས་ངན་འགོ་དང་། རིགས་དམའ་བ་དང་། དབང་པོ་མ་ཚང་བ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་སྟོན་བཞི་ནི་སྒྲིག་ལ་ཆོ་རབས་བྱན་པ་དང་། ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ནི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཚུན་ཆད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངས་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མཚན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་རེ་རེར་བསོད་ནམས་བརྒྱ་བརྒྱ་ལས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆད་དེ། རེ་རེའི་ཆད་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངས་པ་ལ་གནས་པ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོངས་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་

བསོད་ནམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དང་མཉམ་པོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་ལས་ཀྱིས་
སྟོང་གསུམ་འཆགས་པ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ཙམ་དང་མཉམ་ལ། དེ་དག་བརྒྱས་སྟེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཆན་གཅིག་
འགྲུབ་པ་ནས་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།

གཞན་དག་ནི་བསོད་ནམས་དེའི་ཆད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཉེན་པར་ཟད་ཀྱི་གཞན་གྱིས་ནི་དཔག་
པར་དཀའ་ཞེས་འདོད་དོ། །བརྒྱའི་གྲངས་ངེས་པ་འང་ཁ་ཅིག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟེ་བའི་སྐྱེ་མཆན་སུམ་ཅུ་
ཙུ་གཉིས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་དེ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ལྟ་བུ་དང་།
བདག་ཀྱང་ལྟ་བུ་པོ་འདི་འདྲ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་མ་འདྲི་སེམས་པ་གཞན་ལྟ་བུ་སྟེ་བརྒྱ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་མེ་འདོད་པའི་ཁམས་གནས་ཉི་ཤུ་དང་གྲང་བའི་དབྱེ་ལ་བརྒྱད་དེ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྒྱད་
དང་གཟུགས་ཁམས་བརྒྱ་དུག་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སྟོང་ཇི་སྟེ་ལ། སྟོང་ཇི་དེ་དང་མཆོངས་པར་ལྟ་བུ་པའི་སེམས་པ་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ལས་སེམས་ཅན་བཞུགས་པ་ལོ་སྟེ་མ་གཅིག་དང་། བདག་གིས་ཀྱང་དགོ་ལ་སྟེ་མ་
གཅིག་སྟེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལན་གཉིས་ཡིད་ལ་བྱས་པས་བརྒྱ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཁ་ཅིག་ནི་མེ་སངས་རྒྱས་ནི་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་བརྒྱ་ལ་མེ་མེ་ཞིང་རྒྱ་ལྟ་བུ་དང་
ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཉེར་བསྟོགས་
ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པས་མ་སྦྱས་པ་དང་། དྲན་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཉིད་དང་། ལྟ་བུ་
ལས་འདས་པར་བསྟོས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་དག་པ་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་བུ་པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ལ། ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་དེ་རྒྱ་ལས་ཀྱི་ལམ་ལྟ་བུ་པོ་དེ་ལས་བྱང་བ་ལྟར་བདག་ཀྱང་རྒྱ་ལྟ་བུ་སངས་
རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་སྟེ་མ་ལྟ་བུ་སྟེ་བརྒྱ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི་(འདི་ནི་མཆན་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་མེ་མེ་
བརྒྱ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་འདི་དག་ནི་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཡིན་པར་གསལ་བས།)

སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བརྟན་པའི་མདོ་ལས་ནི། དུས་གསུམ་ཀྱི་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་དང་ཉན་རང་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འགྲུར་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བུ་གཅིག་དང་། བ་སྤྱིའི་ཁུང་བུ་ཐམས་
ཅད་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འགྲུར་གྱིས་དཔེ་བྱད་གཅིག་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་
འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་སྟོང་འགྲུར་གྱིས་མཛོད་སྟེ་དང་གཟུགས་ཏོར་མ་གཏོགས་པ་མཆན་སུམ་ཅུའི་གང་
རུང་གཅིག་དང་། མཆན་སུམ་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཁྲི་འགྲུར་གྱིས་མཛོད་སྟེ་དང་།
མཛོད་སྟེ་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་འབུམ་འགྲུར་གྱིས་གཟུགས་ཏོར་འགྲུབ་ལ། དེ་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་
ཁྲེ་བ་ཐུག་འབུམ་འགྲུར་གྱིས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་འགྲུབ་པར་³⁹⁶གསུངས་ལ།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ཡུལ་གྱི་ཐབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་འབྲུལ་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ནི།
 སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་ལུས་ཐོབ་ནས་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་བསོད་ནམས་
 དང་ལྷན་པར་ཡུར་བའི་བསོད་ནམས་དེ་དག་བརྒྱ་འབྱར་གྱིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བྱ་གཅིག་དང་། བ་
 སྤྱིའི་ཁུང་བྱ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འབྱར་གྱིས་དཔེ་བྱ་གཅིག་དང་། དཔེ་བྱ་བརྒྱ་
 ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འབྱར་གྱིས་མཛོད་སྤྱི་དང་གཙུག་ཏྲར་ལས་གཞན་པའི་མཚན་
 སུམ་ཅུའི་གཅིག་དང་། མཚན་སུམ་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འབྱར་གྱིས་མཛོད་སྤྱི་
 དང་། དེ་འབྲུལ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འབྱར་གྱིས་གཙུག་ཏྲར་འབྲུལ་པོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུས་ནི་བསོད་
 ནམས་བརྒྱ་པའི་མཚན་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱའོ་³⁹⁴ ཞེས་པ་དང་། (མཚན་སུམ་ཅུ་རེ་རེ་འདེད་པེ་བྱ་བརྒྱ་པོ་འབྲུལ་
 པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་བརྒྱ་ལ་ཡུལ་པར་གསུངས་པ་ཉིད་གཞུང་གི་དགོངས་པར་འགྲིག་གོ།) བསོད་ནམས་བརྒྱ་པའི་མཚན་
 དང་ལྷན་པས་ན། །ལྷ་བཙུངས་འཛིག་རྟེན་ནང་ན་བསོད་ནམས་གཏོར། །མཐོང་དང་ཐོས་དང་གཞེས་པ་
 མཛོད་པས་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་པ་མཛོད་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་འབྲུལ་པའི་རྒྱལ་ནི་མདོ་རྣམ་དང་འདྲའོ། །རིན་པོ་ཆེའི་སྤངས་པ་ལས་ནི། དཔེ་
 བྱ་བརྒྱ་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འབྱར་གྱིས་མཚན་སུམ་ཅུའི་གཅིག་དང་། མཚན་
 སུམ་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པའི་བསོད་ནམས་སྟོང་འབྱར་གྱིས་མཛོད་སྤྱི་དང་། གཙུག་ཏྲར་འབྲུལ་པའི་
 བསོད་ནམས་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱར་བསྐྱར་བས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་འབྲུལ་པར་³⁹⁵ གསུངས་ལ། གཞན་ནི་སྟོ་
 གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ།།

བྱང་ས་ལས་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་མཉམ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་
 པོས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བྱ་རེ་རེ་འབྲུལ་ལ་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བྱ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཕུང་པོས་དཔེ་བྱ་གཅིག་འབྲུལ་པར་³⁹⁶ བཤད་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་དཔེ་བྱ་ལས་མཚན་སུམ་ཅུ་དང་།
 དེ་ལས་མཛོད་སྤྱི་འབྲུལ་པའི་རྒྱལ་འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་སྤངས་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་ལ། མཛོད་སྤྱི་ལས་
 གཙུག་ཏྲར་དང་། གཙུག་ཏྲར་ལས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་འབྲུལ་པའི་རྒྱལ་ནི་སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་
 མདོ་དང་མཐུན་པར་བཤད་ཅིང་། གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་ནི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དྲུ་
 བཤད་ཀྱང་རྣམ་ཚངས་པའི་སྤྱོད་བྱངས་སུ་འདུས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་མཚོ་སྤྱིན་ནི་
 བྱང་ས་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་མཉམ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོས་སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བྱ་རེ་རེ་འབྲུལ་ཅེས་འབྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིར་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་འདི་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་སེམས་ཅན་

ཁོ་ན་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཞུན་མར་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་འབྲུངས་པ་ལ་ཞུན་མར་ཐམས་ཅད་འབྲུངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་སྤྱི་མིང་གིས་བྱ་གཤམ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇམ་བུའི་གླིང་པའི་སེམས་ཅན་ཁོ་ན་གཟུང་བ་ནི་འཇམ་བུའི་གླིང་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཇམ་བུའི་གླིང་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་འགྲུ་བ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཡུང་པོའི་ཚད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱི་ཁུང་བྲག་ཅིག་འགྲུབ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་^{༡༡} །ཞེས་འཆད་དོ། །འོ་ན་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཅི་སྟེད་ཅིག་བསྟེན་བཀྱར་ནས་སངས་རྒྱས་ཤེ་ན། དེ་ལ་སྤྱིར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཚོགས་གཉིས་བསྐྱབས་པའི་དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི་བསྐྱལ་བཟང་ལྟར་ན། ང་ནི་སྟོན་ཚད་མན་པར་གྱུར་པ་ན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ལ། །འཇམ་གང་ཞིག་ནི་དབུལ་བ་བྱས་ནས་ཀྱང་། །དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ།^{༡༢} །ཞེས་ཤུག་ཐུབ་པ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། སྤྱིར་རྗེ་པད་མ་དཀར་པོ་ལས་ནི་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་མཚོའི་རྩལ་དུ་གྱུར་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སྤྱིར་པོ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པར་^{༡༣} །གསུངས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་ལས་ནི་གཞོན་ནུ་བརྩོན་འགྲུས་སྤྱོད་ཅེས་བྱ་བ་གྱུར་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡུང་པོ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པར་^{༡༤} །གསུངས་པ་དང་། མ་སྟེས་དགའི་འགྱོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་ལས། ཚོར་དཔོན་གྱི་བུ་དྲི་མ་མེད་པའི་དཔུང་བ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་པས་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དགོ་སྤོང་ཆོས་སྒྲུབ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་པོ་^{༡༥} །ཞེས་པར་གྱུར་པ་ལ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡུང་དག་ལས་སྒྲ་ཚོགས་འབྲུང་མོད་ཀྱི། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ལྟར་ན་ཡུང་སྒྲན་གྱི་གཞི་ལས། ཀུན་དགའ་པོས། འཛིག་རྟེན་གཙོ་བོ་རྣམ་འདྲན་པ། ཐུབ་པ་བྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐུགས། ཐོག་མར་གང་དུ་བསྐྱེད་པ་དག །སྐལ་ལྷན་ཆེན་པོ་བདག་ལ་གསུངས་ཞེས་ཞུས་པ་ན། སངས་རྒྱས་འདོད་ཆགས་བྲལ་ཐོས་ཤིང་། །སྤང་པོ་དྲེགས་པའི་ཤས་ཆེན་དང་། །འཛིག་རྟེན་སྒྲུག་བསྐལ་གྱུར་མཐོང་ནས། །ངས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །མི་དབང་འོད་ལྷན་གྱུར་བ་ན། །ངས་ནི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་ཕྱིར། །ངས་ནི་བརྟན་པོར་དམ་བཅས་ཏེ། །སྟོན་མེད་པ་ཡི་སྤྱོན་པ་བཏང་^{༡༦} །ཞེས་འབྲུང་བས་སྟོན་རྒྱལ་པོ་འོད་ལྷན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་པ་ན་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པར་འདོད་དོ། །

འདིར་གཉིས་པ་ཚོགས་གཉིས་བསྐྱབས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྟོན་འདས་པའི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་པ་འདི་བཞིན་དུ་རྩོད་པའི་དུས་སུ་བྱུང་ལ། དེའི་སྐྱེ་ཆེད་འཁོར་འདྲུས་པ་ལ་སོགས་པ་འདང་འདི་དང་འདྲ་ལ་བསྟན་པ་འདང་ལོ་སྟོང་གི་བར་དུ་གནས་པ་ཞིག་བྱོན་པ་ལ་སྟོན་པ་འདི་རྗེ་མཁན་གྱི་ཁྱེའུ་སྒྲུང་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ན་འབྲས་ཐོར་པ་གང་དང་། མཆིལ་ལྟམ་དང་རས་གྱི་ཁ་ཚར་དག་

ཡུལ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁྱེད་སྐྱུ་ཅི་འདྲ་དང་། །འཁོར་དང་ཆོ་ཡི་ཚད་དང་ཞིང་ཁམས་དང་། །དེ་བཞིན་
མཚན་མཚོག་བཟང་པོ་ཅི་འདྲ་བ། །དེ་འདྲ་ཁོ་ནར་བདག་ཀྱང་འགྱུར་བར་ཤོག་ཅེས་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་པོ། །
ཞེས་སྒྲུ་མ་དག་འཆད་མོད་ཀྱི། །ལུང་སྒྲུན་གྱི་གཞི་ལས་ནི། །སྒྲོན་གྲོང་ཁྱེད་ཡངས་པའི་རྒྱ་མཐོང་ཡངས་
པའི་འོད་ཅེས་པར་གྱུར་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་བསེར་མའི་སྒྲུན་གྱིས་ཟེན་པ་ལ་ཚུ་འཇམ་
པོས་སྒྲུ་བྱས་གསོལ་ཏེ། །མར་དང་ཉིལ་མར་གྱིས་བྱུགས་ནས། །བུ་རམ་ཚུའི་བཏུང་བ་དྲངས་པས་སྒྲུན་ལས་
གྲོལ་ལོ། །དེ་ནས་དེ་དད་ནས། །བདག་ཀྱང་རབ་ཏུ་སྒྲིན་པ་འདི་ཡིས་ཤུག་འདི་རིགས་སྒྲིས་པ། །ཁོན་ཏན་
རིགས་དང་རུས་དག་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱུར་ཅིང་། །བདག་གིས་ཆངས་པའི་འཇིག་རྟེན་བར་གྱི་
ཉམ་ཐག་འཆི་བ་ཡི། །པ་རོལ་ཞི་བ་རྒྱ་ཆེན་འཇིགས་པ་མེད་པས་སྒྲོལ་བར་ཤོས་ཅེས་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་པོ་
ཞེས་པ་དང་། །ར་ནི་རྒྱ་མཐོན་གྱུར་པ་ན། །སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་མཐོང་ནས། །བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་ནི་ཐོག་མར་
ངས། །མར་དང་ཉིལ་མར་གྱིས་མཆོད་དོ་^{༡༧}ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་དང་
པོ་ལ་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྱི་ལྔ་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པའི་ཐ་མར་གཞུང་གི་གོ་རིམ་ལས་བསྟོན་སྟེ་སངས་
རྒྱས་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏྲར་ཅན་ཞེས་པ་བྱང་སྟེ་དེའི་ཆོ་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་དང་པོ་རྣམས་སོ། །

དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གྲངས་མེད་གཉིས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྱི་ལྔ་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་
པའི་ཐ་མར་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་བྱུང་སྟེ། །དེའི་ཆོ་གྲངས་མེད་གཉིས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་
གྲངས་མེད་པ་གསུམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྱི་བདུན་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པའི་ཐ་མར་སངས་རྒྱས་
རྣམ་པར་གཟིགས་བྱུང་སྟེ། །འདི་ནི་བསྐྱལ་པ་དགུ་བཅུ་ཅུ་གཅིག་འདས་པ་ན་བྱུང་སྟེ། །དེའི་ཆོ་གྲངས་མེད་
གསུམ་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་སངས་རྒྱས་དེ་དག་བྱུང་ལ། །དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དང་པོ་ནི་སྒྲོན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །(དེའི་བྱང་ལྟ་བུ་བར་
གཤེགས་པ་ཁྱེད་སྐྱུ་ཅི་འདྲ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་པོ།) །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་གཟིགས་ཀྱི་དུས་
ཉིད་དུ་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་པོ་རྣམས་ན་གཙུག་ཏྲར་ཅན་ནས་འོད་སྒྱུང་གི་བར་དུ་འཆང་མི་རྒྱ་བ་མི་
རིགས་ཏེ། །བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་ཆོགས་རྣམས་ཤིང་། །ཆོགས་རྣམས་པ་ནི་བཞེས་པར་མི་
རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། །དེའི་ཆོ་ཆོགས་རྣམས་ཤིང་གྲངས་མེད་པར་རྣམས་མོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཡོངས་སུ་རྣམས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་འོད་སྒྱུང་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་སྒྱུད་ནས་འདི་ནས་གི་
འཕོས་ནས་དགའ་ལྷན་གྱི་ལྷའི་རིགས་སུ་འབྱུངས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་མདོ་འདི་ཡང་ཆད་མར་བྱས་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་སྒྲོལ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་ངོ་། །

ལུང་སྒྲུན་གྱི་གཞི་ལས་ནི། །ཀུན་དགའ་པོས། །འཇིག་རྟེན་གཙོ་བོ་རྣམ་འདེན་པ། །ཁྱེད་སྒྲོན་བྱང་

ཁྱུ་ལྟོད་པ་ན། །སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ཀྱི་ལྟོད་པ་དུ། །འི་ལྟོ་བུར་ནི་བསྟན་བཀུར་མཛད།^{༡༩} །ཅེས་པ་དང་། །རྒྱལ་བ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་བཙུན་པ་བཙོམ་ལྟོན་འདས་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྤྲོད་ །དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ཅིག་ལ་བསྟན་བཀུར་བཀྱིས་ལགས་ཞེས་ཞུས་པ་ན། །(རྒྱལ་ །བོ་ཆེན་པོ་གངས་མེད་པ་དང་པོ་ལ།) །སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ལྟོ་བུ་བུ་པ་ནས། །འདྲན་པ་ཡུལ་འཁོར་སྤྱོད་གི་བར། །བདུན་ །ཁྱི་དང་ནི་ལྟོ་སྟོད་གི །སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ཅིག་ལ་བསྟན་བཀུར་མཛད་དོ། །(གངས་མེད་གཉིས་པ་ལ་ནི།) །སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ །མཛད་ནས་ནི། །ཐུབ་པ་དབང་པོའི་རྒྱལ་མཚན་བར། །བདུན་ཁྱི་དང་ནི་དུག་སྟོད་གི །སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ །ནི་དུ་ཡིས་མཛོད། །(གངས་མེད་པ་གསུམ་པ་ལ་ཡང་།) །སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ལགས་མཛད་ནས་བཟུང་སྟེ། །སངས་རྒྱུ་ །འོད་སྤྲུང་བར་དག་ཏུ། །བདུན་ཁྱི་བདུན་སྟོད་དུ་ཡིས་མཛོད། །གངས་མེད་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ནི། །རྒྱལ་བ་ །ངས་ནི་མཛོད་བྱས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་ནི་སྤྱོད་པ་ན། །དེ་ཆེ་དུ་སྟོ་སེམས་མེད།^{༢༠} །ཅེས་གངས་མེད་གྱི་ །ཐ་མར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །

ཐེག་ཆེན་པ་ནི་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་པ་ཐེག་ཁྱི་བཟུང་དཔག་ཏུ་ །མེད་པ་ལ་བསྟན་བཀུར་བྱས་པ་^{༢༡} །ཞེས་པ་དང་། །སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་པ་ཐེག་ཁྱི་བཟུང་ལྟོ་སྟོད་ལྟོ་སྟོད་ལྟོ་སྟོད་ །སྟོན་པ་ཐུལ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་གངས་མེད་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་པ་ག་ །ཏུ་མེད་པ་བསྟན་བཀུར་བར་བཞེད་དོ། །ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གནས་སྐབས་གང་དུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ །པ་དུག་པོ་གང་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། །གང་གི་ཆེ་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་དངོས་པོ་མིག་ནས་རྒྱུ་གི་བར་ལུས་ །དང་འོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱན་སྤྱོད་མཛོད་མཐོང་ཁྱེད་པར་ལ་མི་རེ་བར་སྟོང་རྩེ་ཡིས་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ །དུས་དེའི་སྟོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་ཏེ་འདི་ནི་སྟོན་པའི་རབས་སུ་བལྟོ། །ལུང་གཞི་ལས་ནི་བྱང་ །ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྟོན་པ་ཆེན་པོའི་དུས་ན་སྟོན་པའི་ཡར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་གསུངས་སོ།^{༢༢}

དེ་ཡང་བྱང་ས་ལས་ནི། །སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་པ་མ་ནི་བླ་མ་ལྟུང་ཞིང་ཡིན་པས་གཞན་ལ་སྟོན་ །པར་མི་བྱ་ལ། །དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་བརྟེན་སྤྱོད་པ་དང་མི་དགའ་བཞིན་དུ་བྱ་དང་ཆུང་མ་དང་བླ་མ་ །སོགས་པའའང་མི་སྟོན་པར་^{༢༣} །བཤད་ཅིང་། །མཛོད་པའི་སྐབས་སུ་འང་དངོས་པོ་དམན་པ་བབ་ལས་བྱུག་པ་ །དང་། །མར་ཁུས་བཀུ་བ་དང་། །ཁུ་ཁུ་ལྱིས་བདུག་པ་དང་། །ཨ་ཁུ་མི་ཏོག་ལ་སོགས་པས་མཛོད་པ་མི་བྱ་ །བར་བཤད་དོ། །གང་གི་ཆེ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྱལ་བས་ཆགས་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་ །ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་སེམས་མི་འཁྲུགས་པ་དེའི་ཆེ་སེམས་མ་འཁྲུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། །ལུས་དག་གི་ཉེས་ །སྤྱོད་སྟོམ་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བཟོད་པ་དང་ཆུལ་བྱིས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་བཟོད་ །པར་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་རབས་བཞིན་ནོ།^{༢༤}

བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ།

བརྩ་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་

དང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་ཞེས་^{༡༥} འབྱུང་བའི་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་
འབྲས་བུ་ཡིན་དུ་འོང་བས་ན་བསོད་ནམས་དང་། ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་བྱ་བ་དང་། གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་ཀྱན་སྐྱོང་གི་སེམས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་བྱ་བ་དེའི་གཞི་སྟེ་དཔེར་
ན་ལུས་ངག་གི་བདུན་ལས་དང་ལས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
ཐམས་ཅད་ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་གཞིའི་སྒྲིལ་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་
ལ་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་དང་གཞི་གསུམ་ག་ཡིན་ལ། ཀྱན་ནས་
སྐྱོང་བའི་སེམས་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །(བྱ་བའི་རྟེན་མིན་པས་གཞི་མིན་ནོ།) དེ་ཡང་མཚུངས་
པར་ལྟར་པའི་ཆོས་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ནི་བསོད་ནམས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་
ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གསུམ་ག་ཡིན་ནོ། །བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་བྱམས་པ་ནི་བསོད་
ནམས་དང་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། བྱམས་པའི་སྐྱོན་ནས་དེ་དང་མཚུངས་ལྟར་གྱི་སེམས་
པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དང་ལྟར་ཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་པ་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་
ཀྱི་སྒྲིལ་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །(སེམས་པ་དེ་དག་བརྟེན་ནས་མི་འཇུག་པས་གཞི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སོ།) བྱམས་པ་དང་ལྟར་ཅིག་འབྱུང་བ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ནི་བསོད་ནམས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡང་
ན་གསུམ་པོ་འདི་དག་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་རྩིས་པས་ན་གསུམ་པོ་ལ་བསོད་ནམས་བྱ་
བའི་གཞི་ཞེས་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག་(མདོ་སྟེ་པ་)ན་རེ་བསོད་ནམས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པར་ན་སེམས་པ་དགེ་བ་ཡིན་ལ། སྦྱིན་
པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་སེམས་པ་དགེ་བ་དེའི་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེན།
སྦྱིས་བྱ་གང་གིས་བསམ་པ་དགེ་བས་བདོག་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྦྱིན་པ་ཡིན་ཏེ།
དང་སྤོང་རྒྱས་པས་ཞུས་པ་ལས། དང་སྤོང་ཆེན་པོ་དད་པས་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ནི་སྦྱིན་པ་^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀྱན་ནས་སྐྱོང་བ་གང་ཞེན། ཡུལ་བཟང་པོ་ལ་མཆོད་པར་འདོད་པ་དང་། རང་དང་སྦྱོམས་པ་
དང་། དམན་པ་ལ་ཕན་གདགས་པར་འདོད་པ་ཡིས་གཏོང་བ་སྦྱིན་པ་ཡིན་གྱི་འཛིགས་པ་དང་ལན་ལ་རེ་
བ་ལ་སོགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལས་དེ་ཡང་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱན་ནས་སྐྱོང་བའི་སེམས་པ་མཚུངས་ལྟར་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱིན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་
བརྗོད་དེ་ལོ་མ་ལས་བྱུང་བའི་སྦྱིལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །འོག་མ་དག་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་ལས། གང་ཆོ་སྦྱིས་བྱ་དགེ་ཡིད་ཀྱིས། །རང་གི་རྣམས་དག་སྦྱིན་བྱེད་པ། །དེ་

ཆོད་གེ་བའི་ཡུང་པོ་རྣམས། སྦྱིན་པ་ཞེས་ནི་བཟོད་པ་ཡིན་^{༡༩}ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ཉེས་ན་ལུས་དག་གི་ལས་
 ཀྱན་སྦྲོང་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་ཡུང་པོ་ལྷ་ཡིན་ནོ། ཉེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཀྱན་ལས་བརྟམས་ལས་
 ཀྱང་། སྦྱིན་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། དེའི་གཞི་དང་། ཀྱན་ནས་སྦྲོང་བ་དང་། དངོས་པོ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཀྱང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཞི་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཏི་སྟག་མེད་པའོ། ཀྱན་ནས་སྦྲོང་བ་
 བྱི་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་པའོ། ཉེས་པོ་ནི་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོའོ། རོ་བོ་ཉིད་
 བྱི་གཏོང་བ་ན་ལུས་དང་དག་གི་ལས་སོ་^{༢༠}ཞེས་བཤད་དོ། སྦྱིན་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་
 ཅན་ཡིན་ནོ། ཉེ་བྱི་བའི་བདག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ནི་(འཕགས་པ་)འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའམ། སོ་
 སོའི་སྦྱེ་བོ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་མཚོད་རྟེན་ལ་སྦྱིན་པའོ། (བདག་ལ་ཕན་
 ལ་མཚོད་རྟེན་ལ་མི་ཕན་པས་སོ།) གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་མ་གཏོགས་པ་འཕགས་
 པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྦྱིན་པའོ། (དེ་ཡང་ཁོ་འདོད་པ་ལས་འདས་ལ་སྦྱིན་པའི་རྣམ་
 སྦྱོར་གྱི་ས་ནི་འདོད་པས་བསྐྱས་པས་གཞན་ལ་ཕན་རང་ལ་མི་ཕན་པས་སོ།) གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ནི་འཕགས་པ་
 འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའམ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྦྱིན་པའོ།
 (དེ་ཡང་རང་དགེ་བ་བསགས་པའི་ཕྱིར་རང་གཞན་གྱི་འབྱུང་བ་ལ་ཕན་བཏགས་པའི་ཕྱིར་བོ།) གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མིན་པའི་ཕྱིར་
 གྱི་སྦྱིན་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་མ་གཏོགས་པ་འཕགས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བས་མཚོད་རྟེན་ལ་འབྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཕྱི་མར་རང་དང་མཚོད་རྟེན་ལ་ཕན་པ་མེད་པས་དེ་ལ་འབྲལ་བ་ནི།) དེ་ནི་བཀྱར་
 སྟེ་དང་བྱས་པ་གཞེ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་བོ། (མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་ནི་མི་འགལ་པོ།) སྦྱིན་པ་
 དེའི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་སྦྱིན་བདག་དང་དངོས་པོ་དང་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལས་ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་རེ་ཞིག་སྦྱིན་བདག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་དད་པ་དང་སོགས་ཀྱིས་གཟུང་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་
 དང་གཏོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་རོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བའི་འཕགས་པའི་ནོར་
 བདུན་དང་འདོད་ཆེན་རྒྱུང་བ་དང་ལྡན་པས་སོ། ཚུལ་ནི་མདོ་ལས། དག་སྦྲོང་དག་སྦྱོས་བུ་དམ་པའི་སྦྱིན་
 པ་ནི་རྣམ་པ་ལྷ་སྟེ། ལྷ་གང་ཞེ་ན། དད་པས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་དང་། རང་གི་
 ལག་ནས་དང་། དུས་སུ་དང་། གཞན་ལ་མི་གཞོད་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ་^{༢༡}ཞེས་པ་དང་། མཁས་
 པས་གྲུས་དང་རང་ལག་ནས། དུས་སུ་མི་གཞོད་སྦྱིན་བྱེད་ན། སྦྱིན་བདག་སྦྱིན་པ་ཡངས་ཤིང་ཆེ། རྒྱལ་
 པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར།^{༢༢} ཞེས་འབྱུང་ལ། འགྲེལ་པ་ལས་ནི། གྲུས་པ་དང་། སོགས་པས་བསྐྱས་
 པ་རང་གི་ལག་གིས་སྦྱར་བ་དང་། ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དུས་དང་། གཞི་དེས་གཞན་ལ་(བརྒྱས་པ་དང་ཤན་པ་ལ་
 ལྷག་ཕྱིན་པ་ལྷ་བྱ་ཕྱིན་བྱ་དང་། དུག་མི་འཕྲོད་པའི་ཟས་ལྷ་བྱ་ཞིང་ལ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་པར་གཞན་ལ་)མི་གཞོད་པར་སྦྱིན་པར་

བྱེད་པའོ།^{༡༤༩} །ཞེས་དད་པ་ལས་གཞན་བཞི་བཤད་དོ།

འབྲས་བུ་ནི་གྲུས་པ་ལ་སོགས་པས་བྱིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གྲུས་པར་བྱིན་པས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་རང་ལ་
ལའོར་གྱིས་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་གི་ལག་གིས་བྱིན་པས་ནི་ལོངས་སྟོང་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་སྟེ་རང་དབང་འབྱོར་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དུས་སུ་བྱིན་པས་ནི་རང་ལ་
དགོས་པའི་དུས་སུ་རྟེན་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པ་མེད་པར་བྱིན་པས་ནི་རང་གི་ལོངས་སྟོང་
ལ་དག་དང་མེས་འཆོག་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་པར་རྟེན་པ་སྟེ། འདིར་གཞན་ལ་གཞོད་པ་ནི་ལ་
རོལ་ལ་མ་བྱིན་པར་བྲུངས་ནས་སྟེར་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ལྷ་མཆོན་ལྷ་པའི་མདོ་ལས། རྣམ་པ་དུ་མ་སྤྱན་
ཆོགས་གིང་། །སེར་སྒྲ་མེད་པར་སྦྱིན་བྱེད་ན། རྣམ་པ་དུ་མ་སྤྱན་ཆོགས་པའི། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་སོ་སོར་
བསྟེན་^{༡༥༠} །ཞེས་འབྱུང་བས་ཁ་དོག་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་སོགས་པས་བསྟན་པ་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་
སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་དངོས་པོ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །ཁ་དོག་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱིན་
པ་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་རང་ཉིད་གཞུགས་བཟང་བ་དང་། སྤྱན་པའི་གཤམ་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཡིད་
དགའ་བ་ལུས་གིན་དུ་གཞོན་གཅེན་དང་བྱུང་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་གྲང་བའི་ཆོ་ནོ་ལྟོ་བའི་ཆོ་ནི་གྲང་
ཞིང་ཐ་མལ་པའི་ཆོ་ནི་ཐ་མལ་པར་འདུག་པས་ན་དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་བའི་ལུས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ཉེ་རིམ་
པ་བཞེན་དུ་སྦྱར་རོ།

ཀྱན་ལས་བདུས་ལས་ཀྱང་། རི་ལྟར་ན་སྦྱིན་པ་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ཞེན། ཕྱིར་ཞིང་སྦྱིན་པ་
དང་། ཕྱོགས་མི་འབྱེད་པར་སྦྱིན་པ་དང་། འདོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྦྱིན་པ་དང་། མི་གནས་པར་སྦྱིན་
པ་དང་། རྒྱ་ཆེར་སྦྱིན་པ་དང་། དགའ་བས་སྦྱིན་པ་དང་། སྟོད་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། ལའོར་དང་སྟོ་བར་དུ་ལོངས་
པ་ལ་ལེགས་པར་བགོས་ཉེ་སྦྱིན་པས་སྦྱིན་པ་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་རེག་པར་བྱའོ། །རི་ལྟར་ན་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་
སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པར་རེག་པར་བྱ་ཞེན། སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གཞོད་པས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་
གཞན་ལས་འཕྱོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། མ་རུལ་ཅིང་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་རུང་བ་དང་། ཆོས་
ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༡༥༡} །ཞེས་བཤད་དོ།

བྱང་ས་ལས་ཀྱང་། སྟོག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་འང་དམན་པ་ཡིན་པས་སྦྱིན་པར་
མ་^{༡༥༢} །གསུངས་སོ། །སྟོ་གོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཆོས་
བཞི་སྟེ། འདུན་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་ཕྱག་དང་། འཛིགས་པས་སྦྱིན་པའོ། །གཞན་ཡང་བཞི་སྟེ།
བརྗོད་པ་དང་། གཤམ་པ་དང་། སྦྱ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པས་སྦྱིན་པའོ། །ཡང་བཞི་སྟེ། རོར་ལྟ་བ་དང་།
སྐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། བརྟན་ཐབས་དང་། རང་གི་ལག་ནས་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཡང་བཞི་སྟེ། རན་པ་

དང་། མི་བསོད་པ་དང་། གྲུས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། མངོན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྦྱིན་པའོ། །ཡང་བཞི་སྟེ།
མཚོན་ཆ་དང་། རྟག་དང་། རུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་ཚོགས་པར་སྦྱིན་པའོ་ཞེས་བསམ་པ་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་པོ་
དམན་པའི་སྦྱིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བར་^{༥༤}གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བུ་མོ་སྟོ་གོས་བཟང་མོས་
ལུས་པའི་མདོ་ལས། རུས་སུ་སྦྱིན་དང་འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་། །ཡིད་འོང་སྦྱིན་དང་ནམ་སྦྱིན་མི་རེ་བ། །དཔལ་
བོ་རྣམས་ནི་ལས་འདི་བྱས་པས་ན། །རྟག་ཏུ་ལོངས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་འཕྱོད་པ་ཡིན་^{༥༥}ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི། འགོ་བ་བཟང་བས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི། གོ་ལུ་ཉ་མའི་
མདོ་ལས། གྲུན་དགའ་བོ་དུད་འགོའི་སྟེ་གནས་སུ་སོང་བ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་སྤྲོ་ན་མ་པར་སྦྱིན་པ་བརྒྱ་འགྱུར་
དུ་རེ་བར་བྱའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བར་གྱུར་པའི་མི་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་སྤྲོད་འགྱུར་དུ་རེ་བར་བྱའོ་^{༥༦}ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །(འགོ་བ་བཟང་བ་དང་།) སྟུག་བསྐལ་གྱིས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་
བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞིའི་ནང་ནས་ནད་པ་དང་ནད་གཡོག་དང་གྲང་བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་སུ་བྱིན་
པ་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཡིན་པས་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །(སྟུག་
བསྐལ་བ་དང་།) བན་འདོགས་པས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་པ་མ་དང་པན་འདོགས་པ་གཞན་ཡང་
རུང་སྟེ་དོམ་དང་རི་དྲགས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱིས་པའི་རབས་(རྩ་བ་རང་ལ་པན་འདོགས་པས་དང་)དཔེར་བྱའོ། །ཡོན་
ཏན་གྱིས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་གོ་ལུ་ཉ་མའི་མདོ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་བྱིན་ན་རྣམ་
པར་སྦྱིན་པ་འབུམ་འགྱུར་དུ་རེ་བར་བྱའོ། །རྒྱན་དུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ལྷགས་པ་ལ་བྱིན་ན་རྣམ་པར་
སྦྱིན་པ་ཆད་མེད་དོ། །དེ་བས་ཀྱང་རྒྱན་དུ་ལྷགས་པ་ལ་བྱིན་ན་ཆེས་ཆད་མེད་དོ་^{༥༧}ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་
བུའོ། །(ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ།) ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སྟོང་ལ་སྦྱིན་པ་བཏང་ན་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཁྲིར་
འགྱུར་སྟེ་དཔེ་བཟང་པར་འགྱུར་རོ་^{༥༨}ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མང་པོའི་ཆོག་སྟེ་ཞིང་བཞི་པོ་
དེ་དག་གོ། སྦྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ཐམས་གསུམ་ལས་གྲོལ་བས་གྲོལ་བ་ལ་བྱིན་
ན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། དེ་ལ་སྦྱོན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གོ་ལུ་ཉ་མའི་མདོ་ལས་ནི། གང་ཞིག་ལུས་ངག་བསྐམས་བདག་ཉིད། །ལག་བརྒྱུང་
བསོད་སྟོམས་སྦྱོད་པ་ཡི། །འདོད་ཆགས་བྲལ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱིས། སྦྱིན་ན་ཟང་ཟིང་སྦྱིན་པའི་མཚོག་^{༥༩}ཅེས་
གསུངས་སོ། །ལུང་ལས་ཀྱང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་མཚོག་ཡིན་ནོ་^{༦༠}ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་སྦྱིན་བདག་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གང་ཅི་བྱིན་པ་དེ་ནི་མ་གྲོལ་

བས་མ་གྲོལ་བ་རྣམས་ལ་བྱིན་ཡང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱིན་པས་
མཆོག་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྦྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མདོ་ལས།
ཉེ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། འཛིགས་པས་སྦྱིན་པ་དང་། བདག་ལ་བྱིན་པས་སྦྱིན་པ་དང་། བདག་ལ་སྦྱིན་པར་
འགྱུར་བས་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱོར་བདག་གི་པ་དང་མེས་པོ་དག་གིས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པས་སྦྱིན་པ་དང་། མཐོ་རིས་
ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། གྲགས་པའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཀྱི་དོན་དང་སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་
དོན་དང་ནལ་འབྱོར་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་དོན་དང་དོན་གྱི་མཆོག་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་བྱིན་པའོ་^{༡༧} ཞེས་
སྦྱིན་པ་རྣམས་པ་བརྒྱད་གསུངས་པ་དག་གི་ནང་ན་ནི་བརྒྱད་པ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་མཆོག་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉེ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་ནི་སྦྱོབ་དཔོན་སྤྲེལ་དག་ན་རེ་ནམ་ཉེ་བར་གྱུར་ཅིང་ཉེ་བར་ལྷགས་པ་དག་ལ་
སྦྱིན་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

འཛིགས་པས་སྦྱིན་པ་ནི་མེད་པར་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་དམ་པ་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་སྦྱིན་པ་
བྱེད་པའོ། །བདག་ལ་བྱིན་པས་སྦྱིན་པ་ནི་འདིས་སྦྱོར་བདག་ལ་བྱིན་ནོ་སྤྲེལ་ནས་སྦྱིན་པའོ། །གཞན་ནི་གོ་
སྤོ། །སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་ལོ། །སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའོ། །རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ཆོགས་ནི་ཞེ་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རོ། །དོན་གྱི་མཆོག་ནི་དག་བཙུང་པ་འཇུག་པས་འདས་
པ་འཕྱོར་^{༡༨} པའོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྲས་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་འཆད་དོ། །སྦྱོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་སེམས་
ཀྱི་རྒྱུན་ཀྱི་དོན་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ནོར་འདེན་པ་དང་། སེར་སྤྱིའི་
དྲི་མ་དང་འགལ་བ་དང་། སྦྱོམས་འཕྲུག་གི་བདེ་བ་སྦྱེད་པ་དང་། བྱ་རན་ལས་འདས་པ་འདེན་པའི་ཕྱིར་
རོ་^{༡༩} ཞེས་འཆད་དོ། །ས་ལས་ནི་ཟང་ཟང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དོན་གྱི་མཆོག་བྱ་རན་ལས་འདས་པར་
བསྐྱོས་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆོགས་བྱང་འདས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་བདེ་འགོར་
འགོ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོར་ཡང་འགྱུར་བའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཡང་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་
ལ་སོགས་པ་བཞི་རིམ་པ་ལྟར་ཆོགས་སྦྱོར་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྦྱོམ་ལམ་དང་། བྱང་འདས་སམ། ཡང་ན་
ཆོགས་སྦྱོར་དང་། ས་དང་པོ་བདུན་དང་། དག་པའི་ས་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་རྣམས་དང་སྦྱར་རོ།

འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་སྤྲེལ་བདུན་པོ་དམན་ཞེ་ན། ས་ལས། དང་པོ་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
སྦྱིན་པ་ལེ་ལོས་ཉམས་པ་དང་། འདི་དང་པ་རོལ་ཏུ་ཟང་ཟང་གིས་དབུལ་བས་འཛིགས་པ་དང་དབང་ལྷག་
འདོད་ནས་བྱིན་པ་དང་། འདས་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་། མ་འོངས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། སྦྱིན་གནས་
ལ་བརྟམས་པ་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་པ་དང་། གྲགས་པ་འདོད་པའི་སྦྱོན་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར་དམན་པར་^{༢༠} བཤད་དོ།

གཞན་ཡང་དང་སྤོང་རྒྱས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། མ་དག་པའི་སྤྱིན་པ་སྤྲུལ་ཏུ་ཅ་གཉིས་སྤངས་
 ཏེ་དག་པའི་སྤྱིན་པ་བྱུང་བར་ཅན་བསྐྱབ་པར་ལྷོ་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་གཏོང་བ་པོ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྲུ་
 ཞིང་མ་དད་པས་སྤྱིན་པ་བྱིན་པ་དང་། ཡན་བཏགས་པའི་ལན་དུ་ཡན་གདགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་སྤྱིན་པ་དང་།
 དམན་པ་སྤྱིན་པ་དང་། འདོད་པའི་རྒྱའི་བྱིར་མེད་མེ་ཕྱེ་ལ་སྤྱིན་པ་དང་། རྩ་ལ་སྤྱིན་པ་དང་། བདག་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱིན་པ་དང་། འཛིགས་པའི་བྱིར་ཆོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྱིན་
 པ་དང་། དུག་སྤྱིན་པ་དང་། མཆོན་ཆ་སྤྱིན་པ་དང་། རྒྱུ་ཆགས་བསད་དེ་ལ་སྤྱིན་པ་དང་། བག་མེད་པ་
 རྣམས་ལ་ཆང་སྤྱིན་པ་དང་། འདི་དག་བདག་གིར་འབྱུར་ཏེ་བདག་གི་རིམ་གྱོད་མཆོད་པར་འབྱུར་རོ། །སྤྲུལ་
 བས་སེམས་ཅན་བསྐྱབ་པ་དང་འཕྲོ་བ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་སྤྱིན་པ་དང་། བརྗོད་པ་དང་སྤྱི་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་
 པའི་བྱིར་སྤྱིན་པ་དང་། གར་དང་སྤྱི་དང་བཞད་གད་དང་ཕྱི་མོ་དང་གཏམ་དང་དགའ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་རོལ་
 མོ་མཁན་རྣམས་ལ་སྤྱིན་པ་དང་། གཟའ་སྤྱི་མཆོན་མའི་བྱིར་སྤྱི་མཁན་ལ་སྤྱིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་
 རོར་མཛའ་པོ་ལ་སྤྱིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཞིང་དམ་འབྲུའི་ཕྱང་པོ་ལ་རི་དྲགས་དང་བྱ་ཟ་བ་ལ་དགའ་མགུ་
 སྤྱི་དང་པ་དང་། བཟོའི་བྱིར་སྤྱིན་པ་དང་། ལུས་མེ་བདེ་བས་འཛིགས་པའི་བྱིར་སྤྱིན་པ་ལ་སྤྱིན་པ་དང་། སྤྱི་
 བ་ལ་སྤྱི་བཟུང་དེ་ཆོག་པ་ཟ་བར་བྱས་ནས་སྤྱིན་པ་དང་། སྤྱིན་པའི་རྣམ་སྤྱིན་གྱི་འབྲས་སུ་ཡོད་དམ་མེད་
 ཅེས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ཞིང་སྤྱིན་པ་དང་། སྤྱིན་པ་བྱིན་ནས་གདུང་བ་དང་འགྱོད་པས་གདུང་བ་དང་། སྤྱིན་པ་བྱིན་
 བས་གང་བདག་ལས་ཁྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོ་བྱི་མ་ལ་སྤྱིར་བདག་ལ་བྱིན་པར་འབྱུར་རོ། །སྤྲུལ་དུ་སེམས་
 བསྐྱེད་ནས་སྤྱིན་པ་དང་། སྤྱིན་པའི་བསྐྱེད་ནས་ཀྱི་འབྲས་སུ་འདི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་དུ་སེམས་ཅན་
 གཞན་གང་ལའང་འབྱུང་བར་མ་གྱུར་ཅིག །སྤྲུལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱིན་པ་དང་། ལང་ཆོ་ལ་བབ་པས་
 སྤྱིན་པ་དང་། ཤས་པ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བའི་ཕྱང་དུ་གྱུར་པ་ན་སངས་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བ་དང་དད་པ་མེད་
 པར་ཅ་ལག་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་སྤྱིན་གནས་ལ་བྱིན་པ་དང་། ཡུལ་གཞན་དུ་བདག་སྤྱིན་བདག་
 ཏུ་གྲགས་པར་འབྱུར་རོ་སྤྲུལ་ནས་གྲགས་པའི་རྒྱར་སྤྱིན་པ་དང་། ཁ་ཟས་གཏོང་མི་ཡོད་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་
 པ་མི་དགའ་བར་མཐོང་ནས་སྤྱིན་ཡོད་པའི་ཉེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱིས་བཟོད་དོ་སྤྲུལ་སྟེ་སྤྱིན་པ་དང་། ལུང་
 མེད་སྟིང་དུ་སྤྲུག་སྟེ་རྒྱུང་མར་སྤྱང་བའི་འབྲེལ་བ་དང་བྱིར་བྱེད་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ལུང་མེད་ཀྱི་གཞི་ལས་
 མཛའ་བཤེས་དང་གཉིན་འདབ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ནོར་བུ་དང་གསེར་དཔུལ་ལ་སོགས་པའི་ནོར་བྱིན་
 བས་མགུ་བར་བྱེད་པ་དང་། འདི་ལྟར་བདག་ལ་ནོར་ནི་མང་དུ་ཡོད་ན་བདག་ལ་སུ་མེད་དེ་བདག་གིས་གང་
 རིགས་པ་ལ་བཏང་བར་བྱའོ་སྤྲུལ་སྟེ་སྤྱིན་པ་དང་། ཆོ་འདི་ལ་བྱིན་པས་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་ཞེད་པར་འབྱུར་
 རོ་སྤྲུལ་པས་སྤྱིན་པ་དང་། གང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་སུ་དང་ཟང་ཟིང་འདོད་པས་དབུལ་བ་བཀྱོན་པ་དང་།

སྤྱུག་ཡོངས་པ་གོས་དེངས་ཤིང་དྲི་མ་ཅན་རྣམས་བཀོལ་ཏེ་བོར་ནས་ཕྱུག་པོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དག་ལ་སྦྱོན་པ་སྟེ།
 གྲང་སྤྱང་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཙུག་གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་སྦྱོན་པ་བྱིན་ཡང་ཡོངས་སུ་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟོ།།
 (དེ་དག་ཆོགས་སུ་བཅད་དེ་སྦྱོས་པ། མ་དང་བཞིན་སྟེར་ཡན་བཏགས་ལན་དུ་སྟེར། མེ་དང་རྒྱུད་རྒྱལ་པོ་མཁུ་བྱིར་སྟེར། འཛིགས་ནས་
 སྟེར་དང་དུག་མཚོན་བསད་ཤ་སྟེར། བག་མེད་པ་ལ་ཆང་སྟེར་ལའོར་བསྟེར་བྱིར། རང་ལ་བསྟོད་མྱིར་གཟའ་སྒྲར་མ་ཐན་ལ་སྟེར། རོལ་
 མོ་མ་ཐན་སྟེར་གཞན་ནོར་མཛའ་ལ་སྟེར། གཞན་གྱི་འབྲུ་ནི་བྱ་ལ་སྟེར་བ་དང་། བཟོ་བོ་ལ་སྟེར་ནད་མྱིར་སྦྱོན་པ་དང་། སྦྱོད་ནས་སྟེར་
 དང་རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་ལ། བེ་ཆོམ་ཟ་བཞིན་སྟེར་དང་བྱིན་རྗེས་འགྲོད། འདི་ཡིས་བྱི་ནས་སྟེར་འགྲུར་སྟམ་ནས་གཏོང་། རྣམ་སྦྱོན་རང་
 ཉིད་ལོན་སྦྱང་སྟམ་སྟེ། ལང་ཆོའི་ཆོད་དང་རྣམ་ཆོན་བའི་ཆོ། འཆི་བའི་ཆོན་སྟེར་བར་བྱེད་པ་དང་། རད་པ་མེད་བཞིན་གཞན་གྱིས་
 བསྐལ་ནས་སྟེར། ཡུལ་གཞན་གྲགས་མྱིར་གཏོང་ཡོད་བཏན་མྱིར་སྟེར། བྱད་མེད་མྱིར་དང་བྱ་ནི་མེད་ཟེར་སྟེར། སྦྱོ་བ་བྱི་མར་རྟེན་
 མྱིར་སྟེར་བ་དང་། རམན་པ་བོར་ནས་ཕྱུག་པོ་རྣམས་ལ་སྟེར། མ་དག་སྦྱོན་པ་སུམ་ཅུ་ཙུག་གཉིས་ཡིན།^{༡༡༩} ཞེས་བྱ་བའོ།)

གྲང་སྤྱང་ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་ནི་ལྷ་སྦྱོ་ཅན་གྱི་ཞིང་ལ་ས་བོན་རན་པ་བཏབ་པའི་
 ཕྱུག་རན་པ་སྦྱོ་བ་བཞིན་དུ་སྟེར། སྦྱོན་པ་དེའི་རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་ཞིང་
 དང་ས་བོན་གྱི་ཉེས་པས་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུར་མི་འགྱུར་རོ། གྲང་སྤྱང་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྦྱོས་སུ་
 ལ་ལ་ཞིག་གང་འདོད་པའི་ས་བོན་ཁྱིར་ཏེ་མ་ཆོས་མ་བསལ་བའི་ཞིང་ལ་བཏབ་ན། དེའི་ས་བོན་ལ་གནས་
 པ་དེ་ལ་ཆར་བ་བབ་ནས་བངས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་སྤྱུག་སྦྱོ་རྣམ་པར་འགྱུར་ཏེ། འོན་ཀྱང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་
 བུར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། གྲང་སྤྱང་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོན་པ་དེའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དེ་ཡང་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་
 བ་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པས་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་གྲུང་བོར་མི་འགྱུར་རོ་^{༡༢༠} ཞེས་མ་
 དག་པའི་སྦྱོན་པ་སུམ་ཅུ་ཙུག་གཉིས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་མེ་དང་རྒྱུད་རྒྱལ་པོ་ལ་སྦྱོན་པ་རྣམས་
 གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ། རྣམ་པ་དང་། ན་བ་དང་། འཆི་བའི་ཆོ་སྟེར་བ་གསུམ་དང་། དད་པ་མེད་བཞིན་དུ་གཞན་
 གྱིས་བསྐལ་ནས་སྟེར་བ་བཞི་རེར་བགྲངས་ནས་སྦྱོན་པ་བྱིན་པ་བོར། སུམ་ཅུ་ཙུག་གཉིས་སུ་བྱེད་མོད་གྱི་
 འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་བཟང་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་དམན་པ་སྟེར་བ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་རྒྱལ་པོ་ལ་སྦྱོན་པ་བཞི་བོ་རེ་
 རེ་(ལ་སྟེར་བ་)དང་། རྣམ་པ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བའི་ཆོ་མ་དད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་བསྐལ་ནས་སྦྱོན་པ་གཅིག་ཏུ་
 བྱས་ན་མདོ་དང་མཐུན་ནོ།།

ཡང་དག་པའི་སྦྱོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གྲང་སྤྱང་ཆེན་པོ་གང་ཡང་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱིས་
 འཛིགས་པས་སྦོད་ལ་མི་ཏོག་པར་མ་སྤངས་པར་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་བཟུང་། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་
 ལ་དད་པ་བསྦྱེད་ནས། མིག་བྱ་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པའི་སེམས་གྱིས་སྦྱོན་པ་བྱིན་ན་གྲང་
 སྤྱང་ཆེན་པོ་དེ་ནི་སྦྱོན་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། གང་དད་པ་བསྦྱེད་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་

གིང་བྱམས་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཀྱིས་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་དུལ་བས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡོངས་
 སུདག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱིན་བདག་གི་བྱང་པར་དང་། ཆོས་སྦྱིན་པ་དང་། ཟང་ཟིང་སྦྱིན་པ་དང་། གནས་
 སྦྱིན་པ་དང་། མར་མེ་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱོས་དང་ཐེང་བ་སྦྱིན་པའོ་ཞེས་^{༡༤}དངོས་པོའི་བྱང་པར་རྣམ་པ་ལྷ་
 སྦྱིན་པ་དང་། ཞིང་གི་བྱང་པར་གྱི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་འགྲོན་པོ་དང་། བྱང་པ་དང་། བྱང་གཡོག་དང་།
 ཆོས་སྦྱ་བ་དང་། ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་དུས་སུ་སྦྱིན་པ་སྟེ་སྦྱིན་པ་ལྷ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ་^{༡༥}ཞེས་
 པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། དག་འདུན་དང་། ཆོས་སྦྱ་བ་དང་། བྱང་པ་དང་། ས་མ་ལ་སྦྱིན་པ་
 བྱིན་ན་སྦྱིན་པ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༦}སྦྱིན་པ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ལྷ་དང་། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱི་དབང་ལྷག་
 ལས་ཉམས་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་མནར་བ་དང་། མགོན་མེད་པ་དང་། བྱང་པ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་
 སྤངས་ནས་ཉམ་ང་ཞིང་སྟོག་ཆད་ལ་བྱག་པ་ལས་གསོས་པ་དང་། བ་བ་ལ་སྦྱན་སྦྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་
 དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་དག་
 འདུན་ལ་དུས་སུ་བྱིན་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྦྱེ་གནས་སུ་སོང་བ་བྱ་རོག་དང་འཕག་པ་དང་རི་དྲགས་ལ་སོགས་
 པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་སྦྱིན་པ་དང་། གང་ལ་གང་དགོས་པ་དང་མི་བདོག་པ་དེའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པར་བྱེད་པ་ནི་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་^{༡༧}ཞེས་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་དགྲུ་དང་། སེམས་ཅན་གང་དག་གཞན་དག་
 གིས་དེ་ལྟར་བསྐྱུལ་ན་དད་པ་དང་དང་བ་བསྐྱེད་དེ་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདི་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་
 འགྱུར་བ་དེ་དག་མཚུངས་པར་བསོད་ནམས་སྦྱེད་པ་པོ་དང་སྦྱིན་བདག་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གང་རྗེས་སུ་
 ཡི་རང་བ་དང་། གང་བསྐྱུལ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསོད་ནམས་སྦྱེད་པ་པོར་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 བསྐྱུལ་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་བསོད་ནམས་མཉམ་པར་འཕྱོང་བར་^{༡༨}གསུངས་གིང་།

གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་འདི་ལ་གཏོང་བ་པོས་སྦྱིན་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་
 བཏང་སྟེ། དད་པ་བསྐྱེད་ནས་གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་རང་ཉིད་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་ནས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དེ་
 ཀྱང་ནོར་རྣམས་རྣམ་པར་གཏོང་བར་བྱེད་ན་ནོར་གང་གི་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྦྱིན་བདག་ཡིན་ནོ། །བྱེད་དུ་བཅུག་
 པས་བྱིན་པ་ནི་གཏོང་བ་པོ་ཡིན་གྱི་སྦྱིན་བདག་མ་ཡིན་ནོ། །གང་རང་གི་དངོས་པོ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་
 དེ་ནི་གཏོང་བ་པོ་འདུག་ལ་སྦྱིན་བདག་ཀྱང་ཡིན་ནོ་^{༡༩}ཞེས་སྦྱིན་བདག་དང་གཏོང་བ་པོ་ལ་ཕྱ་བཞིར་
 འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །བྱང་ས་ལས་ནི། རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱིན་པ་བཅུ་བཤད་དེ། སྟོང་བ་པོ་འོངས་མ་
 ཐག་དུ་མི་འགྱུར་བར་སྟེར་བས་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། ལོག་ལྟ་དང་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་རྒྱུར་མཆོག་དུ་མི་འཛིན་པས་མཆོག་དུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། སྟོང་བ་ན་གང་
 ཡོད་པ་སྟེར་གྱི་ཡུན་རིང་པོར་བསགས་ནས་དུས་གཅིག་ལ་མི་སྦྱིན་པས་བསགས་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་དང་།

སྒོང་མོ་བ་ལ་དམའ་བའི་བསམ་པ་དང་གཞན་ལ་འགན་པ་བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྒོད་པའི་བསམ་པ་སྒོམ་སེམས་སྤངས་པས་ཁེངས་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། གྲགས་པ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྒྲ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ་དང་ལོ་མ་སྒྲམ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་གྲགས་པ་དང་སྒྲ་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར་མི་སྦྱིན་པས་མི་རྟོན་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ཡིད་དགའ་ཞིང་དངོས་གཞི་སྦྱིན་པ་ན་སེམས་དང་ལ་རྗེས་བྱིན་ནས་མི་འགྱོད་པ་དང་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་དང་ཞུམ་པ་མེད་པས་ཞུམ་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། དངོས་པོ་བན་ཏུང་མི་སྟེར་གྱི་བཟང་མང་གདམ་ནས་སྟེར་བས་བན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། མཛའ་བཤེས་དང་དགྲ་བོ་དང་ཐ་མལ་པ་གསུམ་དུ་མི་འབྲེད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེར་རྗེས་སྒོམས་པར་སྟེར་བས་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། སྟིང་རྗེ་ཁོ་ནས་སྟེར་གྱི་ཆོ་འདིར་པ་རོལ་གྱི་ལན་ལ་རེ་བ་མེད་པས་ལན་ལ་མི་ལྟ་བུའི་སྦྱིན་པ་དང་། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པས་སྟེར་བོ་མེད་པས་ཕྱི་མའི་ལུས་དང་ལོངས་སྟོད་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་མི་རེ་བས་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་མི་ལྟ་བུའི་སྦྱིན་པ་^{༡༤༤}ཞེས་བྱ་བའོ།

གཞན་ཡང་སྦྱིར་བཏང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྒོང་མོ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་སྒོམ་བརྩོན་གཙང་སྒྲ་ཙན་རྣམས་ལ་ཟས་སྒོམ་ལྟག་མར་གྱུར་པ་དང་བཤད་གཅི་ལ་སོགས་པས་འབགས་པ་དང་། ཞག་ལོན་པའི་ཁེངས་པ་རྣམས་འདི་དག་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་གོ་བར་མ་བྱས་པར་སྟེར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོག་བཙོང་དང་ཤ་ཆང་ལོངས་མི་སྟོད་པ་རྣམས་ལ་དེ་དག་སྟེར་བ་རྣམས་བཀག་ལ། དམིགས་བསལ་གཞན་ལ་དངོས་དང་བརྒྱད་ནས་ཕན་ན་དུག་དང་མེ་དང་མཚོན་དང་ཆང་ཡང་སྦྱིན་པར་བཤད་ལ། རིན་པོ་ཆེའི་ཐང་བ་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་དུག་ནི་ཕན་གྱུར་པ། །དེ་ལ་དུག་ཀྱང་སྦྱིན་པར་བྱ།^{༡༤༥} ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་བྱང་ས་ལས། བདག་འབའ་ཞིག་གིས་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་འབའ་ཞིག་བྱེད་དུ་བརྟུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆེས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱམ་མོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ཆེས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ་གོང་ན་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ་^{༡༤༦}ཞེས་རང་ཁོ་ནས་བྱས་པ་དང་། གཞན་ཁོ་ན་བྱེད་དུ་བརྟུག་པ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀས་བྱས་ཤིང་བྱེད་དུ་བརྟུག་པ་རྣམས་སྤམ་སྤམ་པས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་བཤད་དོ། །མདོ་ལས། འཕགས་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་རིམ་པ་ལྟར་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་ཆེས་གཞལ་དུ་མེད་པར་^{༡༤༧}གསུངས་མོད་ཀྱི་དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་འཕགས་པ་མིན་ཡང་^{༡༤༨}(ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་)པ་མ་དང་འབྲས་བུ་(སྤྲུག་བསྟེན་གྱི་ཞིང་)ནད་པ་དང་ཆོས་སྤྱོད་པ་དང་སྦྱེ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པའི་ཡོན་ཏེ་བསོད་ནམས་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་

བྱ་བ་སྟན་པའི་མདོ་ལས་གཞན་ཡང་གང་ཟག་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་སྦྱོན་པ་བཏང་ན་རྣམ་པར་སྦྱོན་པའི་འབྲས་
བྱ་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། ས་མ་དང་། ཉན་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དང་བསོད་ནམས་མཉམ་པར་^{༡༧}གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

དེ་ཡང་ས་སྟོན་སྡེ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་གཏོགས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་སྤུལ་བ་
བས་ཀྱང་དགེ་འདུན་ལ་སྤུལ་བ་འབྲས་བྱ་ཆེ་བར་འདོད་ལ། ཆོས་སྤྱང་སྡེ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་གྱི་
ནང་དུ་མ་གཏོགས་པས་དགེ་འདུན་ལ་སྤུལ་བ་བས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་སྤུལ་བ་འབྲས་བྱ་ལྟག་པར་ཆེ་བར་
འདོད་དོ་ཞེས་སྡེ་པ་ཐ་དད་པ་བཀྲལ་པའི་འཁོར་ལོ་ལས་བཤད་དོ།^{༡༨} །དེ་ལ་སྦྱེ་བ་ཐ་མ་པ་ནི་སྤྱིད་པ་ཐ་
མ་པ་སྡེ་སྦྱེ་བ་དེ་ཉིད་ལ་འཆང་བྱ་བའོ། །དེ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་སོ་སའི་སྦྱེ་བོར་འདོད་དོ། །ཆོས་སྦྱ་བ་ལ་ནི་
ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་བྱིར་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་
ལས་ཆོས་སྦྱ་བ་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་རྣམ་པ་བཞི་པོའི་ཕྱོགས་གང་དུ་གཏོགས་པར་བྱ་ཞེན། ཕན་འདོགས་པའི་
ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ནི་སྦྱེ་དགུ་མ་རིག་པས་ལྟོངས་པ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་སྦྱོན་པར་བྱེད་པ་
དང་། མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་ཟག་པ་མེད་པ་མངོན་པར་
འགྱུར་པར་བྱེད་པ་དང་། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་^{༡༩}ཞེས་པ་དང་། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་བ་སྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་
གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་སྟོང་པོ་འཁོར་མང་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྒྲགས་
ནས་སེམས་ཅན་གྱི་མིག་འབྱེད་པའི་ཆོས་སྦྱ་བ་ལ་སྦྱོན་པ་བཏང་ན་རྣམ་པར་སྦྱོན་པའི་འབྲས་བྱ་ཆད་མེད་
པ་སྟེད་འཛོལ་བར་འགྱུར་རོ་^{༢༠}ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྤྲོའོ།

ཞར་ལ་ལས་སྦྱེ་བ་དང་ཡང་བ་བཤད་པ་ལ་མཐུག་ཏུ་བྱེད་པས་ཆེ་བ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཀྱི་
རྗེས་ལ་རྒྱན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཞིང་གིས་ཆེ་བ་ནི་ཕན་འདོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕན་
གཞོད་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞིས་ཆེ་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་ལ་སྒོག་གཅོད་པ་དང་། ངག་གི་ལས་ལ་རྒྱན་དང་།
ཡིད་ཀྱི་ལས་ལ་ལོག་ལྟ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྒོག་གཅོད་པ་ལའང་ཆེན་པོ་ནི་དགྲ་བཙུག་པ་གསོད་པ་
ལ་སོགས་པ་སྟེ་མནར་མེད་དུ་འགོ་བས་སོ། །འབྲིང་ནི་ལམ་ལ་གནས་པ་བསད་པའོ། །ཐ་མ་ནི་དུད་འགོ་
དང་རྩལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་བསད་པའོ་ཞེས་དུན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་འབྱུང་བའམ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་
པ་བསྟུ་བ་ལས། དུད་འགོ་བོངས་ཆེན་པོ་གསོད་པ་དང་། མི་འམ་མིར་ཆགས་པའམ་པ་མའམ་ཕུ་ཅུའམ་སྒྲ་
མ་ལྟ་བུའམ་ཡིད་གཏུགས་པའམ་སྒྲོབ་པའམ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་འམ་དགྲ་བཙུག་པ་འམ། རང་སངས་
རྒྱས་སམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གསོད་པའི་བསམ་པས་ངན་སེམས་ཀྱིས་བྲག་འབྲིན་པ་རྣམས་ནི་གཞི་

ལས་ལྷི་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱར་བས་ཆེ་བ་ནི་ལུས་ངག་གིས་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་དང་།
 རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྒྲུབ་པ་ལས། བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་བྱེད་པ་དང་བྱས་པ་ལ་སེམས་རངས་ཤིང་
 དགའ་བ་དང་། རང་ཡང་བྱེད་ལ་གཞན་ཡང་དེ་ལ་འགོད་ཅིང་དེའི་བསྒྲགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་
 པ་མཐོང་ན་ཡིད་དགའ་བ་དང་། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསམ་ཞིང་བྱེད་པ་དང་། ཉག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། གྲུས་པར་
 བྱེད་པ་དང་། ལན་ཅིག་ལའང་མང་པོ་གསོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པས་གཤིས་ངན་དུ་གསོད་པ་དང་།
 བསྐྱེད་ནས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་གསོད་པར་དང་། ཞན་པ་དང་སྒྲུག་བསྒྲུལ་བ་དང་བཀྲེས་
 སྒྲོམ་གྱིས་ཉམས་ཐག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་བར་སྒྲེལ་གསལ་འདོན་བཞེན་དུ་གསོད་པ་རྣམས་ནི་སྦྱོར་བའི་
 སྒྲོ་ནས་ལྷི་བར་^{༡༧༧}བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་པས་ཆེ་བ་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་(འམ་མཐར་ཕྱིན་པར་
 བྱེད་)སེམས་པ་ཆེ་བ་དང་། བསམ་པས་ཆེ་བ་ནི་ཀྱན་སྦྱོང་གི་བསམ་པ་ཆེ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་མཐུག་ལ་སོགས་
 པ་དུག་པོ་དེ་དག་ཆུང་བ་དང་ཆེ་བ་ལས་ཀྱང་ཆུང་བ་དང་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །ཁ་ལ་ཉེ་རྣམ་པ་དུག་ཀ་
 ཆང་ན་ཤིན་ཏུ་ལྷི་བའི་ལས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞི་བསྒྲུབ་པ་ལས་ནི། ལས་ལྷི་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།
 ཀྱན་ནས་དཀྱིས་པ་དུག་པོས་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་ན་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་དེའི་འོག་ཏུ་ཤེས་རྩེས་
 སུ་རྟོག་ཅིང་རྩེས་སུ་དབྱེད་པ་བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་དང་། རྒྱུན་དུ་བྱས་ཤིང་བསམགས་པ་དང་གཞན་དག་ཀྱང་
 དེ་ལ་འཐུང་ཅིང་བསྒྲགས་པ་བརྗོད་པ་སྦྱོར་བའི་སྒྲོ་ནས་དང་། བན་འདོགས་པ་དང་ཡང་དག་པར་ཞུགས་
 པ་དང་ནན་ཏན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡན་གཞོད་བྱས་པ་ནི་ཞིང་གི་སྒྲོ་ནས་ལྷི་བའོ་^{༡༧༨}ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱེད་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་ཆད་པས་ཉེན་པ་དང་། སྤྲུམ་དང་། ནད་
 པ་དང་། རང་རྒྱལ་དང་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷོགས་པའི་དོན་དུ་མ་བྱིན་པར་སྤངས་པ་འདི་
 ནི་འབྲས་བུ་ཆུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་སྒྲོམ་པ་མ་སྤངས་པས་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་།
 བྱས་ནས་འགྲོད་ཅིང་འཆགས་ལ་ཕྱིས་མི་བྱེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཉེར་བསྒྲགས་དང་མཐུག་མ་ཆང་བ་ནི་ཆུང་
 སྟེ་ཕྱིང་བར་འགྱུར་བར་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༧༩}ཞེས་གསུངས་སོ། །སྦྱོད་འཐུག་ལས་ནི། ཉག་པར་མངོན་
 ཞེན་གྱིས་བསྐྱང་བའམ། གཉེན་པོ་ཡིས་ནི་བསྐྱང་བ་ཉིད། །ཡོན་ཏན་དང་ནི་ཕན་འདོགས་ཞིང་། །སྒྲུག་
 བསྒྲུལ་ཅན་ལ་དག་ཆེན་འགྱུར་^{༡༨༠}ཞེས་དུས་དང་ཀྱན་སྦྱོང་དང་ནི་མི་མཐུན་བྱོགས་སྤངས་པ་དང་ཞིང་གི་
 སྒྲོ་ནས་ལས་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་བཞི་བཤད་ཅིང་། བཤེས་སྤྱིང་ལས་ནི། ཉག་དང་མངོན་པར་ཞེན་དང་གཉེན་
 པོ་མེད། །ཡོན་ཏན་གཙོ་ལྷན་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལས། །དག་དང་མི་དག་རྣམ་ལྔ་ཆེན་པོ་སྟེ། །དེ་ལས་དག་
 བ་སྦྱོད་ལ་བརྩོན་པར་མཛོད།^{༡༨༡} །ཅེས་བཞེད་པོའི་སྟེང་དུ་གཞི་ལུས་སེམས་དར་ལ་བབ་ཅིང་སྟོབས་ལྷན་
 གིས་བྱས་ན་ཆེ་བ་དང་ལྔ་བཤད་ལ། ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས་ནི་གང་ཟག་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྷན་གྱིས་དཔྱལ་

བ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་མཐོང་ཆོས་སུ་འདྲན་པ་དང་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་མྱོང་བར་མི་
འགྱུར་བར་བྱེད་པས་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་དང་། ཅུ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་འཁོར་
མང་བས་འདོད་ཁམས་པའི་དགེ་བ་བས་མི་དགེ་བ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། མ་གོམས་པ་བས་གོམས་པ་སྟོབས་
ཆེ་བ་དང་། གནས་ལ་གནས་པ་^{༡༩}ཞེས་བྱ་བ་ལུས་སེམས་དར་ལ་བབ་པས་བྱས་ན་གཞོན་ཏུ་དང་ཤོན་པོས་
བྱས་པ་བས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། རིགས་ཆད་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱས་པའི་མི་དགེ་བ་ནི་རིགས་ལྡན་གྱིས་
བྱས་པ་བས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་པ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོན་ནས་
སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཀྱུན་སྒྲིང་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་གྱི་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་བྲག་པོས་བྱས་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་།

གཞན་ཡང་རྣམ་པ་དགུས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞིང་དང་། དངོས་པོ་
དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་། གཞི་པོ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། གྲོགས་དང་། ལན་མང་དུ་བྱེད་
པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོས་ཀྱང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་སྟེ་^{༢༠}ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ལ་ཞིང་ནི་ཚུལ་བྲིམས་དང་མི་
ལྡན་པ་བས་ལྡན་པ་ལ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། དངོས་པོ་ནི་ངན་ཏུང་བས་བཟང་མང་བྱིན་ན་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་།
རོ་བོ་ཉིད་ནི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་དང་ཡར་བྱིན་དུ་ག་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མ་བས་བྱི་མ་རོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། གཞི་པོ་ནི་གང་ཟག་ཆགས་བཅས་གྱིས་བྱས་པ་བས་ཆགས་བྲལ་གྱིས་བྱས་པ་
སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐ་མལ་པས་བྱས་པ་བས་རབ་ཏུ་དར་བའམ་ཉོན་
མོངས་པ་བྲག་པོས་བྱས་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། བསམ་པ་ནི་འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་བས་ཐར་
པ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། གྲོགས་ནི་སྦྱིན་པ་གཅིག་ཤུས་ཚུལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པའི་
གྲོགས་དང་བཅས་པའམ་ཡང་ན་གྲོགས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་བཅས་ན་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། ལན་མང་དུ་བྱེད་
པ་ནི་ལན་ཅིག་བྱེད་པ་བས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོས་བྱས་པ་ནི་རང་གཅིག་ཤུས་བྱས་པ་བས་རང་
གིས་ཀྱང་བྱས་གཞན་དག་ཀྱང་བྱེད་དུ་བཅུག་ན་སྟོབས་ཆེ་བའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དེ་མང་པོ་འདུས་ནས་བྱས་པ་
ལ་འདོད་དོ། །དེ་དག་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་སྟོབས་དང་མི་ལྡན་པའི་ལས་སོ་^{༢༡}ཞེས་བཤད་དོ།

ཡང་མདོ་ལས། ལས་བྱས་ལ་བསགས་པ་དང་བྱས་ལ་བསགས་པ་མ་ཡིན་པ་^{༢༢}ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་པ་ལ་སྟོན་དུ་མ་གཏང་བ་དང་བབ་ཅོལ་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་འདི་ངས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཆེད་
དུ་བསམས་བཞེན་བྱས་པ་དང་། ལས་གྱི་ཡན་ལག་(གང་གིས་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་)རྫོགས་པར་བྱས་པ་
དང་། བྱས་པ་ལ་བྱིས་མི་འཁྲོད་པ་དང་། འཆགས་པ་སོགས། ལས་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་མེད་པ་
དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སོགས། འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མྱོང་བར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་

དུག་ལས་ནི་བྱས་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ལས་གཞན་དག་ནི་གང་གིས་སྒྲིབ་འབྲུབ་པར་
 འབྱུང་བ་སྟེ། བྱས་ལ་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་དང་།
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའང་གེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྫོགས་པ་ནི་ལས་ཁ་ཅིག་ནི་ཉེས་པར་སྒྱུད་པ་དང་ལེགས་
 པར་སྒྱུད་པ་གཅིག་གིས་ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གསུམ་གྱི་
 ལས་བརྒྱུ་ཆར་གྱིས་ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་ཡོད་དོ། །དེའི་ལས་དག་རྫོགས་པར་བྱས་པའོ། །གཉེན་
 པོ་མེད་པ་ནི་ལོག་ལྷ་དང་འགྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བཤགས་པ་དང་བསྐྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའོ། །རྣམ་
 པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས། གཉེན་པོ་མེད་པ་ནི་སློག་གཅོད་ལ་སོགས་པའི་མི་དགེ་བ་བྱེད་ལ།
 བསྐྱུ་བ་པའི་གནས་འགའ་ཡང་མི་ལེན་པ་དང་། ཆོས་བརྒྱད་དང་བརྒྱ་བཞི་དང་བཙུ་ལ་བསྟེན་གནས་ལ་
 གནས་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་རྣམ་སུ་སྒྲིན་པ་དང་བསོད་ནམས་དང་མངོན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་བྱུག་འཆལ་བ་
 དང་ལྷང་བ་དང་ཐལ་མོ་སྒྲོར་བ་དང་འདུད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་རྣམ་སུ་རྩེ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་དང་
 འགྲོད་པ་ཤས་ཆེན་པོ་མི་འཐོབ་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཆོས་མངོན་པར་
 རྟོགས་པ་ལ་མི་རིག་པའོ་^{༡༤} ཞེས་བཤད་དོ། །འཁོར་ནི་དགེ་བའི་ལས་ལ་ནི་འཁོར་ཡང་དགེ་བ་དང་། མི་
 དགེ་བའི་ལས་ལ་ནི་འཁོར་ཡང་མི་དགེ་བ་སྟེ་གང་ཞིག་བྱས་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་པའོ་ཞེས་ཁྱེ་ཀར་བཤད་
 མོད་ཀྱི་འདིར་འཁོར་ནི་སྒྲོར་བ་དང་མཐུག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ནི་གེས་པར་སྟེ།

གཞི་བསྐྱུ་བ་ལས་ནི་མི་གེས་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་། མི་ལམ་དུ་བྱས་པ་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་
 མ་བསྟན་དང་། མི་དགེ་བ་ལ་འགྲོད་པ་དང་། གཉེན་པོས་ཟེན་པ་དང་། རྒྱུད་དག་པར་བྱས་པའི་ལས་ནི་
 མ་བསགས་པའོ་^{༡༥} ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལས་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱས་ལ་མ་
 བསགས་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ལས་གང་བྱས་ནས་རྩེ་ཆ་བ་དང་འཛེམ་པ་དང་འགྲོད་པ་དང་སྒྲོད་པ་དང་
 མཐོལ་བ་དང་འདོར་བ་དང་སྒྲོང་བ་དང་མ་འོངས་པ་ན་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའོ། །བསགས་ལ་མ་བྱས་པའི་
 ལས་གང་ཞེ་ན། ལས་གང་ལུས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དེ་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་
 ཤིང་ཆོག་ཏུ་འང་ལས་འདི་བྱའོ་^{༡༦} ཞེས་སྒྲུས་ལ་ལས་དེ་མ་བྱས་པའོ། །བྱས་ལ་བསགས་པའི་ལས་གང་
 ཞེ་ན། ལས་གང་བྱས་ནས་རྩེ་ཆ་བ་ནས་མི་འོངས་པ་ན་མི་སྒྲོམ་པའི་བར་དོ། །མ་བྱས་ལ་མ་བསགས་
 པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ལས་གང་ཆེད་དུ་མ་བསམས་པར་བྱས་པའོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལས་གང་
 སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་ཆོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་འཆི་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་དཔུལ་
 བར་སྒྲིབ་པའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་ནས་དེས་རྩེ་ཆ་བ་ནས་མི་འོངས་པ་ན་མི་སྒྲོམ་པའི་བར་ཏེ་དཔེར་
 བ་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུའོ། །སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་ཆོ་བྱེད་ཟད་ནས་འཆི་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་གིས་

དཔུལ་བར་སྦྱི་བའི་ལས་བྱས་ནས་ངོ་ཚ་བ་ནས་མ་འོངས་པ་ན་སྦྱོམ་པར་བྱེད་པའི་བར་རོ། །སེམས་ཅན་
 དཔུལ་བར་སྦྱིས་མ་ཐག་ཏུ་འཆི་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་གིས་དཔུལ་བར་སྦྱི་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་
 བསགས་ནས་དེས་ངོ་ཚ་བ་ནས་སྦྱོམ་པའི་བར་དུ་བྱེད་ཅིང་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་ཡིན་ཡང་དེས་ལས་
 དེ་སེམས་བར་མི་རྣམས་པ་སྟེ་དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་མ་སྦྱིས་དགས་པ་བསད་པ་ལྟ་བུའོ་^{༡༥} ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་
 ཕྱིར་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ལྟར་ན་འགྲོད་པ་དང་བཤགས་པ་དང་ཕྱིས་མི་བྱེད་པར་བསྐྱམ་པ་བྱས་ཀྱང་སྟོག་པ་རྩ་
 བ་ནས་དག་པར་མི་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་ལས་རྣམས་བྱས་པ་ནི། །བདག་ལ་སྦོད་དང་
 རབ་ཏུ་བཤགས་པ་དང་། །སྦོམ་པར་བྱེད་པས་དེ་དག་བསྐབས་འགྱུར་གྱི། །ཤིན་ཏུ་རྩ་ནས་ཕྱིན་ཅེས་མི་
 སྦྱོའོ་^{༡༦} ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དམ་པ་རྣམས་
 གསུང་ངོ་། །གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྤར་བདེ་ལ་ཕྱིས་སྟག་བསྐལ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། འགའ་
 ཞིག་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་ན་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་ཡིད་བདེ་བ་སྦྱིས་ལ། བྱིན་ནས་ཕྱིས་འགྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
 ཆེ་སྟོང་ལ་བདེ་བར་སྦྱོད་ལ་ཕྱིས་ལོངས་སྦྱོད་ཉམས་ཤིང་ཟད་པས་སྟག་བསྐལ་དུ་འགྱུར་བའོ། །

སྤར་སྟག་བསྐལ་ལ་ཕྱིས་བདེ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་ན་སྟག་བསྐལ་
 བར་འཇུག་ཅིང་སྦྱིན་པ་བྱིན་ནས་མི་འགྲོད་པར་དགའ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་སྟེ། དེ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་
 སྦྱིས་པ་ན་སྤར་དབུལ་ལ་ཕྱིས་ལོངས་སྦྱོད་འཕེལ་ནས་བདེ་བའོ། །སྤར་ཡང་བདེ་ལ་ཕྱིས་ཀྱང་བདེ་བའི་
 ལས་གང་ཞེ་ན། སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་ན་དེ་ཡིད་དགའ་བཞིན་དུ་བྱིན་ལ་བྱིན་ནས་ཀྱང་མི་འགྲོད་པའོ། །སྤར་ཡང་
 སྟག་བསྐལ་ལ་ཕྱིས་ཀྱང་སྟག་བསྐལ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་བྲལ་
 བས་སྦྱིན་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱིན་ཞིང་སྟོག་པའང་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱས་པའོ། །ཡང་ཕྱག་པོར་གྱུར་ལ་གཏོང་
 བ་དང་ལྷན་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ཞིང་བཟང་པོ་ལ་སྦྱིན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱིན་པའོ། །ཕྱག་ལ་སེར་སྒྲ་ཅན་
 དུ་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན་ཞིང་བཟང་པོ་ལ་སྦྱིན་པ་རྩུང་ཟད་ཅམ་བྱིན་པ་སྟེ། དེས་ཞིང་བཟང་པོ་ལ་ཕུལ་
 བས་ནི་སྦྱིད་པར་གྱུར་ལ། གཏོང་བ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པས་ནི་སེར་སྒྲ་ཅན་དུ་གྱུར་ཏོ། །དབུལ་ལ་
 གཏོང་བ་དང་ལྷན་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ཞིང་ངན་པ་ལ་སྦྱིན་པ་མང་དུ་བྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བསོད་ནམས་
 ཟད་པས་ནི་དབུལ་པོར་གྱུར་ལ་སྦོན་གོམས་པར་བྱས་པས་ནི་གཏོང་མོད་པར་གྱུར་ཏོ། །དབུལ་ལ་སེར་སྒྲ་
 ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། སྦོན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་བྲལ་བས་སྦྱིན་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མ་
 བཏང་བའོ་^{༡༧} ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གཞན་ཡང་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 ལས་གཉིས་ཀྱང་^{༡༨} བཤད་དེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྦོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་
 ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་མི་བྱུང་བའི་

ལས་གཉིས་ཀྱང་བཤད་དེ། རྟེན་པ་དང་པོ་ནི་ལས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བདེ་འགོ་འཛོལ་བ་དང་། མི་
དགེ་བས་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་འོ། །གཉིས་པ་ནི་ལས་འདི་ཁོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སྣ་
ཚོགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། བྱིའི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བོ་ཞེས་པ་དང་། ཉོར་བུ་དང་སྒྲགས་དང་སྒྲན་གྱི་
ལུས་པ་དང་། འབྱུང་སྒྲིབ་ཀྱི་ལས་དང་ནལ་འབྱོར་པ་ནལས་ཀྱི་མཐུའི་ལས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ནལས་ཀྱི་དབང་གི་ལས་དང་། སངས་རྒྱལ་ནལས་ཀྱི་མཛད་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིན་ལས་ནལས་ཏེ། དེ་དག་ནི་
ཕལ་ཆེར་སངས་རྒྱལ་མ་གཏོགས་པས་བསམ་པར་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཕལ་ཆེན་སྡེའི་བྱེ་བྲག་ཤར་ནུབ་ཀྱི་རི་བོའི་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པས་
མཚོད་ཏེན་ལ་ཕུལ་ན་དེ་བདག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མཚོད་ཏེན་ལ་ཕུལ་
བ་ལ་བསོད་ནམས་འབྱུང་བར་ག་ལ་འབྱུར་ཏེ། ལེན་བ་དང་ལོངས་སྟོང་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༡༧} ཞེས་ཟེར་
བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ལེན་བ་དང་ལོངས་སྟོང་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་མེད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་
མཐུས། མཚོད་ཏེན་ལ་བཏང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟུང་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱམས་པ་ཆད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྷ་
བ་སྒྲིམ་པ་ལ་ལེན་བ་དང་གཞན་ལ་དངོས་སུ་ཕན་པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་མཐུས་བསོད་ནམས་ཆད་
མེད་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་ལོ། རྟེན་པའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་ནི་བསོད་ནམས་གཉིས་ཏེ། ལོངས་སྟོང་པ་
ལས་བྱུང་བ་དང་། བཏང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའོ། རྟེན་པ་མཚོད་ཏེན་ལ་ཕུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་བཏང་
བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་གཅིག་པུ་ཡོད་དོ། རྟེན་པ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་འཕགས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྒྲིས་པ་ལ་བྱིན་པ་ལ་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་ཕན་
འདོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་བཟང་པོ་ལ་བྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ནམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བར་རིགས་ན་དུད་
འགོ་ལ་སོགས་པ་ཞིང་ངན་པ་ལ་བྱིན་པས་ནི་ནམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བར་མི་འབྱུར་རོ་ཞེན། རྒྱུད་གེ་བ་ལས་
འབྲས་བུ་ནམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱུང་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་ངན་པའི་ཞིང་ལ་བྱིན་པ་
ལའང་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། རྟེན་པ་ཞིང་ངན་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ནམ་སྒྲིན་རྒྱུང་བའམ་མེད་པར་འབྱུར་ཏེ་ཞིང་ངན་པ་ལ་བཏབ་པའི་འབྲས་བུ་དུས་སུ་མི་སྒྲིན་
པ་དང་རྒྱུང་བ་ལ་སོགས་པར་འབྱུར་བ་བཞིན་ལོ། རྟེན་པ་གིས་ནི་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་
བྱ་བའི་གཞི་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

རྒྱལ་བྱིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་བཤད་པ་ལ་འཆལ་བའི་རྒྱལ་བྱིམས་ནི་
མི་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཏེ། (སོག་གཅོད་སོགས་ལུས་ངག་གི་ལས་དང་།) རྟོམ་པ་

མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། འཆལ་བའི་ཚུལ་གྱི་མཐོང་དེ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱི་མཐོང་ནི་ཚུལ་གྱི་མཐོང་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་གྱི་མཐོང་དེ་ཡང་སྤངས་བྱ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲིག་པ་མ་ཡིན་ཡང་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཁ་ཟས་སྤྱོད་བ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བཅད་པ་སྟེ་བཀག་པ་དེ་སྤྱོད་བའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཚུལ་གྱི་མཐོང་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་གྱི་མཐོང་དེ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། འཆལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཕན་ཏེ་སྒྲོན་མ་ལྟར་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་འཕན་མ་བྱུང་བ་དང་། འཆལ་བའི་ཚུལ་གྱི་མཐོང་དེའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་བྱན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཐར་པར་བསྐྱོས་པས་ནི་བ་ལ་བརྟེན་པའོ། །གཞན་དག་ནི་རེ་ཚུལ་གྱི་མཐོང་རྣམས་པར་དག་པ་ནི་རྒྱ་ལྟ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པས་མ་གོས་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྟོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུར་བས་ཀྱང་མ་གོས་པས་ཉེར་བསྐྱོས་དག་གི་ས་རྣམས་པར་དག་པ་དང་འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པས་མ་གོས་པས་རྣམས་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕན་མ་ལྟར་བ་དང་། ལྷས་བྱན་པ་ཉེར་གཞག་གིས་བརྟེན་པར་བྱས་པའོ། །བྱན་པས་ཟིན་པས་བྱན་པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༩} ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཞན་དག་ནི་ཚུལ་གྱི་མཐོང་ནི་བཞི་སྟེ། འཚོ་བ་མེད་པ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་མེད་པ་དང་ཆད་པ་དང་ངན་འགྲོས་འཛིགས་ནས་སྤང་བ་འཛིགས་པའི་ཚུལ་གྱི་མཐོང་དང་། སྤྱིད་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་ཆགས་ནས་སྤང་བ་ལེགས་སུ་སྒྲོན་པའི་ཚུལ་གྱི་མཐོང་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་བཅན་རྣམས་ཐར་པའི་དོན་དུ་སྤང་བ་བྱུང་བའི་ཡན་ལག་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཚུལ་གྱི་མཐོང་དང་། དྲི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱི་མཐོང་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཚུལ་གྱི་མཐོང་སོ་^{༢༠} ཞེས་འཆད་དོ། །

བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་བཤད་པ་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་སྒྲོམ་བྱུང་མ་ཡིན་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་ནི་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྐྱོམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན་(ཏིལ་མར་དང་མེ་ཏོག་གི་བྱི་ལྟར།)སེམས་ལ་དགེ་བའི་བག་ཆགས་བསྐྱོལ་བའི་གོམས་པ་དང་དབང་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཚུལ་གྱི་མཐོང་དང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་གང་གཙོ་ཞེ་ན། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཚུལ་གྱི་མཐོང་ནི་མཐོ་རིས་འགོ། །ལྟ་བས་གོ་འཕང་མཆོག་ཏུ་འགོ།^{༢༡} ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་མཐོ་རིས་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཚུལ་གྱི་མཐོང་དང་།

གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་དངོས་སུ་སྤོང་བས་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་འབྲལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་འདོད་པས་དེ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིག་ནས་ལྷག་མཐོང་འབྱུང་བས་གཙོ་ཆུང་བ་ནི་གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ཡིན་ལོ། །

དེའི་ཕྱིར་ལྷའི་བྱ་རབ་རྩ་ལ་སེམས་ཀྱིས་ཁུས་པའི་མདོ་ལས། ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་རྒྱ་སྤྱོན་པ་མི་སྤོང་བ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་སྤོང་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཐོས་པ་མི་སྤོང་བ་དང་། འབྲལ་བའི་རྒྱ་སྒྲོམ་པ་མི་སྤོང་བ་སྟེ་ཞེས་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་རྒྱ་སྤྱོན་པ་མི་སྤོང་དེའི་འབྲས་དེ། །མཐོ་རིས་སུ་རྒྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་སྤོང་དེའི་འབྲས་དེ། །ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་འཛོམས་རྒྱ་ཐོས་པ་དེའི་འབྲས་དེ། །རྣམ་གྲོལ་རེག་རྒྱ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ཅིང་དེའི་འབྲས་དེ། །རྒྱ་བཞི་དེ་ལ་རྟག་བརྩོན་མཁས་པ་དེ་དག་ནི། །བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོར་དབང་བསྐྱར་འབྲས་ཕྱིར་ཉོན་མཚན་སྤྱོད་^{༡༩}ཅེས་པ་དང་། རྒྱ་བྲམ་མ་ལས་ཀྱང་། གང་ཕྱིར་སྤྱོན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ནི་སྤྱབ་བྱེད་ཅིང་། །ཁྲིམས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་བསྒྲོམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་ལ། །ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཀྱན་སྤོང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འདི་མཆོག་ཉིད་དེ་དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་འདི་ཐོས་ཡིན།^{༢༠} །ཞེས་བཤད་དོ། །

འོན་མཐོད་ལས། གང་ཟག་བཞི་ནི་ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་སྤྱོད་དེ། མ་བྱས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་བྱེད་པ་འདི་ནི་གང་ཟག་ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་སྤྱོད་པ་དང་པོ་ཡིན་ནོ་^{༢༡}ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་ཀྱན་དགའ་ར་བ་འབྲལ་ཞིང་དེ་ཉིད་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་རྩིག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉོན་ཐོས་བྱེ་བ་སྐྱུ་མ་པ་དང་། བྱམས་པ་ཆད་མེད་སྒྲོམ་པ་ལ་ཡང་སྐྱར་ནས་གསུངས་སོ།^{༢༢} །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་ནི་ཆོངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་ཆེ་དང་མཉམ་པར་(བར་གྱི་)བསྐྱལ་པར་(བཞི་བཅུ་)མཐོ་རིས་སུ་དགའ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་སྐྱར་སྒྲོས་པའི་མ་བྱས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་སྐྱུ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་བཞིའི་ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་ཡིན་ནོ་^{༢༣}ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིར་ཆོངས་པ་ནི་ཆོ་བསྐྱལ་པར་བྱུང་བ་ཆོངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་ལ་འདོད་དོ། །སྟེ་པ་གཞན་གྱི་ལུང་ལས་ཀྱང་། ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་སྤྱོད་པ་ནི། བསྐྱལ་པར་མཐོ་རིས་དགའ་བར་གནས།^{༢༤} །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། འདི་ནི་སྤྱོན་གྱི་སྤོང་དཔོན་གྱི་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤོང་དཔོན་རྒྱ་མཚོ་སྤྱོན་གྱིས་ཀྱང་། ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆད་ནི་བསོད་ནམས་གང་གིས་བསྐྱལ་པ་གཙུག་ཏུ་མཐོ་རིས་སུ་འགོ་བར་འབྱུང་བ་སྟེ། ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་རྣམ་པར་སྤྱོན་པར་འཇུག་པར་འབྱུང་པའི་བསོད་ནམས་ལ་ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་ཞེས་བརྗོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་མཚུངས་པ་ལ་བྱའོ་^{༢༥}ཞེས་པ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཞན་དག་ལས་ནི། དགེ་

འདུན་མཐུན་པར་བྱས་ན་ནི། །བསྐྱལ་པར་མཐོ་རིས་བདེ་བ་ཐོབ།^{༣༠༩} །ཅིས་བཤད་དོ།།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནི་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་ནི་མཚན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་ཏེ། དེས་པ་
ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ཅན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ་^{༣༡༠} ཞེས་ཟེར་རོ། །གང་ལྟར་ཡང་ཆངས་པའམ། ཆངས་པར་སྐྱེ་བའི་བསོད་
ནམས་དང་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་ཏེ། འདོད་པའི་མཐོ་རིས་སྤྲུཆེ་འབྱུང་ཅིང་བར་བསྐྱལ་
བཞི་བཅུར་བདེ་བ་སྦྱང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ལ་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་^{༣༡༡} ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།།

ཞར་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་བཤད་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ནི་བསམ་པ་ཀུན་སྒྲོང་རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེ་
ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པས་བསྟན་བྱ་མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་(དབྱངས་བསྟན་ལུང་བསྟན་
ཆོགས་བཅད་དང་། ཆེ་བཟོན་གླེང་གཞི་རྟོགས་བཟོན་དང་། ་དེ་ལྟ་བུ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་རྒྱས། ཆེད་བྱུང་གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྡེ། ཞེས་
པ་)གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སམ་སྡེ་སྟོད་གསུམ་པོ་དག་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་མ་ཞོར་
བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ་དེ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི་གདུལ་བྱ་
མདོར་བསྐྱུས་པ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་ས་རྣམ་པར་བཞག་སྒྲ་བ་དང་བཤད་སྒྲ་བ་དང་། བརྒྱུད་སྒྲ་བས་
ཆོས་ལ་གྲུས་པས་ཆོགས་ཆོགས་པ་དང་། ལྷུང་དུ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་
ནས་དད་པ་འཐོབ་པ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་རེག་པར་གནས་པ་དང་། འབེལ་གཏམ་ལ་
མཁས་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་བཅུའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་བརྩམས་ནས་མདོར་བསྟན་
པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་བོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཟས་དང་བདེན་པ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་
དང་མི་སྤྲུག་པ་དང་དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་དང་བསྐྱེད་པ་གསུམ་དང་ཤེས་ནས་དད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་རྩ་རྩ་བཅུན་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་པས་གསུངས་པ་མདོའི་སྡེ་དང་། གང་གི་དབུས་དང་མཐར་ཆོགས་
སྤྱི་བཅད་དེ་གསུངས་པ་དང་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། གང་
ལས་ཉན་ཐོས་འདས་ཏེ་གི་འཕྲོས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བ་ལུང་སྟོན་པ་དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་
ལུང་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། རྒྱུད་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པ་རྩ་བ་གཉིས་པ་དང་། རྩ་བ་གསུམ་པ་དང་། རྩ་
བ་བཞི་པ་དང་། རྩ་བ་ལྔ་པ་དང་། རྩ་བ་དྲུག་པར་བསྐྱེད་པས་གསུངས་པ་ཆོགས་སྤྱི་བཅད་པའི་སྡེ་དང་།
གང་ཟག་གི་མིང་དང་རིགས་མ་བཟོན་པར་དམ་པའི་ཆོས་དང་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
ཡི་རང་ནས་གསུངས་པ་ཆེད་དུ་བཟོན་པའི་སྡེ་དང་། གང་ཟག་གི་མིང་དང་རིགས་བཟོན་ནས་བསྟན་ཅིང་
བཤད་པ་དང་གང་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་དང་འདུས་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱུང་བ་དང་བཅས་གླེང་གཞི་དང་བཅས་

པའི་སོ་སོ་ཐར་པ་གསུངས་པ་གྲིང་གཞིའི་སྡེ་དང་། དཔེས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་དཔེ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པ་ཏོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དང་། སྡོན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དང་ལྷན་པར་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ་དང་། འདས་པའི་དུས་ལ་བརྟེན་ཏེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྦྱེ་མཆོད་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་པ་དང་དཀའ་བ་སྦྱང་པ་བརྟན་པ་སྦྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེ་དང་། གང་ལས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་སྦྱོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷམས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་དང་། གང་ལས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་བྱམ་མོང་དང་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དོ་མཚར་མཉེན་དུ་བྱུང་བར་གཤགས་པ་བརྟན་པ་མཉེན་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་དང་སྦྱིའི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བརྟན་པས་མདོ་སྡེའི་དོན་འཆད་ཅིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས་མདོན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གཏན་ལ་དབབ་པར་བརྟན་པའི་སྡེ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་དེ་དག་སྡེ་སྦྱོང་གསུམ་དང་གཉིས་སུ་བསྡུ་བ་ལ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་དང་གཉིས་སུ་བསྡུ་བ་དང་། དེས་ཆོག་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་དང་པོ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་དང་པོ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས། མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་ནི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྦྱོང་ཡིན་ཞིང་། གྲིང་གཞིའི་སྡེ་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྦྱོང་ཡིན་ལ། གཏན་ལ་དབབ་པར་བརྟན་པའི་སྡེ་ནི་ཆོས་མདོན་པའི་སྡེ་སྦྱོང་ཡིན་ནོ་^{༣༠}ཞེས་བཤད་ལ། ཆོས་མདོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྟན་ལས་ནི་དང་པོ་ལྟ་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྦྱོང་དོ། །གྲིང་གཞིའི་སྡེ་ནས་སྦྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེའི་བར་བཞེན་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྦྱོང་དོ། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་དང་། མཉེན་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་གཉིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྦྱོང་དོ། །གཏན་ལ་དབབ་པར་བརྟན་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་མདོན་པའི་སྡེ་སྦྱོང་དོ་ཞེས་བཤད་མོད་ཀྱི་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་མདོའི་སྡེ་དང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེའང་སྤང་བའི་བྱིར་དང་། ཏོགས་པ་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཞན་གཉིས་སྤང་བའི་བྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཉེན་དུ་བྱུང་བའི་སྡེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྦྱོང་དུ་རིགས་པའི་བྱིར་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་དེས་པ་ནི་མི་སྤང་དོ་^{༣༡}ཞེས་གསུང་དོ།

གཉིས་པ་སྡེ་སྦྱོང་གསུམ་དུ་བརྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་རྒྱ་དགུས་གཞག་སྟེ། དེ་ལ་གསུམ་མཚན་གསུམ་ལས་དང་པོ་སྤང་བྱ་ཉན་ཐོས་པ་གསུམ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་བརྟན་པ་ནི་ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གཉེན་པོར་ནི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྦྱོང་བརྟན་ཏེ། གང་ཞིག་གང་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེ་དེ་ལ་དེས་པར་བྱའི་

ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱུད་པ་མཐའ་གཉིས་ལ་སྦྱར་བའི་གཉེན་པོར་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་བསྟན་ཏེ།
 འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པས་གསོག་འཛིག་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་
 ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་དགག་པའི་སྒོ་ནས་འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་སྦྱང་ལ། བརྒྱ་སྟོང་རིམ་གྱི་གོས་དང་
 ཁང་བཟང་དང་ཁ་ཟས་རོ་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཡོངས་སུ་སྦྱུད་པ་རྗེས་སུ་གནང་བའི་སྒོ་
 གས་དོན་མེད་པའི་དཀའ་ཐུབ་བདག་ཉིད་དུ་བ་པ་ལ་སྦྱར་བའི་མཐའ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། རང་གི་ལྟ་བ་མཆོག་
 ཏུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་ནི་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་བསྟན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་དབང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པར་བསྟན་པས་ལྟ་བ་རན་པ་རྣམས་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ན་བསྟན་པ་ལ་མ་ཞུགས་པ་འཇུག་པའི་
 གེགས་ཐེ་ཆོས་དང་། ཞུགས་པའི་སྦྱོད་པ་དང་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྦྱང་བ་ལ་གསུམ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་(བརྗོད་བྱ།)བསྐྱབ་པ་གསུམ་སྟོན་ཅིང་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི་མདོ་སྡེས་
 བྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་སྟོན་ལ། འདུལ་བས་ནི་བསྐྱབ་པ་དང་པོ་གཉིས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་
 པའི་ཚུལ་བྱིས་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་བ་དང་། ཉམས་ན་ཕྱིར་
 བཅོས་པའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱབ་ལ། ཚུལ་བྱིས་དང་ལྷན་པ་ནི་འགྲོད་པ་མེད་ཅིང་། འགྲོད་
 པ་མེད་པས་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རིམ་གྱིས་
 ཏིང་ངེ་འཛིན་འཕྱོང་པས་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་མངོན་པས་ནི་ལྷག་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱིའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཐོས་བསམ་བྱས་ཏེ་བསྐྱེམས་པས་འཛིག་རྟེན་དག་དེ་ལས་འདས་པའི་སྒོ་མ་བྱུང་གིས་ཤེས་བྱའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་
 མ་ལོག་པར་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གསུམ་པ་(ཕྱིང་ལས།)ཆོས་དང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི་
 མདོ་སྡེས་ནི་རྗོད་བྱེད་སྤྱིའི་ཆོས་དང་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ཆོས་ལ་བྱང་བར་བྱེད་པས་ན་དེ་གཉིས་བཤད་ལ།
 འདུལ་བས་ནི་ཆོས་དང་དོན་འགྲུབ་སྟེ། ཚུལ་བྱིས་དང་ལྷན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འདུལ་བ་ལ་
 རབ་ཏུ་བརྟོན་པས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཆོས་དང་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་
 མངོན་པས་ནི་ཆོས་དང་དོན་འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་དེ། དེས་
 ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པས་ཆོག་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་
 མི་འཛིགས་པ་ཐོབ་པས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་འཕྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འདིར་ཆོས་དང་དོན་
 བློ་དང་དོན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་སྡེ་སྡོད་གཉིས་སུ་བསྐྱབ་པ་ནི་བྱང་ས་ལས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལས་ཤིན་ཏུ་
 རྒྱས་པའི་སྡེ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་དོ། ལྷག་མ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་སྡེ་སྡོད་ཡིན་པར་རེག་པར་

བྱེད་ཞེས་³⁰⁷འབྱུང་བས་བཅུ་གཉིས་དང་གསུམ་པ་དེ་དག་ཉིད་ཐེག་པ་དམན་པ་དང་མཆོག་གི་བྱེད་ཐུག་གིས་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་སྡེ་སྡོད་
དང་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ཀླན་ལས་བཏུས་པ་ལས་ཀྱང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་
ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་
པར་བཤད་དོ།།³⁰⁸

གསུམ་པ་ངས་ཆོག་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་སྡེ་སྡོད་ཅེས་བྱ་ཞེན། ཤེས་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་
སྡེ་སྡོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། སྡེ་སྡོད་དག་ནི་གསུམ་མཐ་གཉིས་ཀྱང་རུང་། །བསྐྱས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱ་ནི་དགུས་འདོད་དོ།³⁰⁹ །ཞེས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གྲངས་ནི་གསུང་རབ་དང་། སྡེ་
སྡོད་དང་། བཀའ་དང་། ལུང་དང་། གཙུག་ལག་དང་། བསྟན་བཅོས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ལུང་ཐུན་ཆོགས་
ལས། འཕགས་པ་འོད་བསྐྱངས་ཆེན་པོས། གྱེ་མ་སྟོབས་བཅུ་མངའ་བའི་གསུང་ནི་ཆད་མེད་པ། །འགྲོ་ལ་
ཡན་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་བསྐྱས་པས། །གང་ན་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ན་མུན་བྱེད་ཆུད་ཆོས་པའི། །སྟོ་
གོས་རབ་རིབ་བསལ་ནས་སྟོན་མར་ཡང་དག་ལྟ།³¹⁰ །ཞེས་པ་དང་། འདུལ་བ་ལ་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་།
རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་དེའི་བསྟན་བཅོས་དག །མདོ་དང་ཆོས་མངོན་ཡིན་གསུང་འདུལ་བ་ནི། །སྟོན་དང་བསྟན་
པ་དངོས་ཡིན་དེའི་ཕྱིར། །གཉིས་གྱུར་ཐུག་བྱ་སངས་རྒྱས་ཆོས་གཅིག་བཞིན།³¹¹ །ཞེས་པ་དང་། (བྱང་ས་
ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ནི་ནང་གི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་སྟེ་³¹² །ཞེས་པ་དང་།) རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་ཀྱང་།
དོན་དམ་པར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཁོ་ན་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ནོ་³¹³ །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་
བརྗོད་བྱ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དེའི་དོན་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སྟོན་པའང་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་པར་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་པ་དེ་ཡང་།³¹⁴ ཀླན་སྟོང་གི་བསམ་པ་རྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པས་
སྟོན་པ་ནི་བདག་ཉིད་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྟོར་བ་ནོར་བར་སྟོན་པའང་
ཆོས་ཀྱི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གང་དག་ཆོས་ལོག་པར་འཆད་པར་བྱེད་པའམ།
སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྟོད་པ་དང་བཀྱར་བསྟོད་དང་གྲགས་པ་འདོད་པས་འཆད་པ་དེ་དག་ནི་བདག་ཉིད་
ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་³¹⁵ །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་བསྟོགས་སྟེ་བསམ་
པ་བཟང་པོས་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་ན་ནི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱབ་པ་
ཀླན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྟོན་པ་བྱང་བྱིང་མེད། །བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་³¹⁶ །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་བཤད་པ།

བཙུ་བཞི་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
དང་། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བ་གསུམ་^{༡༡} གསུངས་
པ་ལ། འཁོར་བར་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅན་ནི་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་ནོ། །ཆོགས་ལམ་དུ་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པར་བསྐྱོས་པའི་དགེ་བ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟེ་གང་སྟེས་ན་ཡོངས་
སྟུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་སྟུ་འགྱུར་བའོ། །དགེ་བ་དེ་ཡོད་པར་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་དང་
ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ན་དད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བ་སྟུ་ལྷ་དང་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལས་ཤེས་སོ། །དེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བ་ནི་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་
རྣམ་པ་གསུམ་མོ།།

རིགས་པས་རབ་ཏུ་བརྩམས་པའི་ལས་བཤད་པ།

བཙུ་ལྔ་པ་(འཛིག་རྟེན་པའི་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་ནི།)རིགས་པས་རབ་ཏུ་བརྩམས་པའི་ལས་ནི་
སྟོབ་པ་རིགས་པ་ཐབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བརྩམས་པའི་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཀྱན་ནས་
སྟོང་བ་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་གཟུགས་
འདྲི་བ་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུར་གྱི་རྒྱ་ཤོ་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། དངོས་པོ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་
བགྲང་བ་དང་བཅས་པའི་སྟན་དག་ནི་དག་གི་ལས་སོ། །(ཀྱན་སྟོང་དང་བཅས་པ།) བཙུ་པ་བཙུ་ལ་བརྒྱའོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་བསྟོམས་ཏེ་འཛིན་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ་(ཕུང་པོ་བཞིའོ།)དེ་ལྟར་ན་གོ་རིམ་བཞིན་
དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཡིག་འབྲུ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པའི་ཞར་ལ་བྱུང་བའམ། ཡང་ན་འདི་ཆོས་
མངོན་པ་བསྟུས་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས་འབྱུང་བའི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པས་(ཀྱན་སྟོང་དང་བཅས་པས་)བཀའ་པས་ན་བསྐྱིབས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་
དང་བཅས་པས་གཞན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བོར་བས་ན་ངན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་
འདུག་པས་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཟག་བཅས་ཀྱི་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་སོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་དགེ་བ་ནི་དག་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པས་ན་གུ་ལོམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ན་
གུ་ལོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བ་ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་ངན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དགེ་
བ་ཟག་མེད་ནི་གུ་ལོམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་ངན་པ་དང་གུ་ལོམ་པ་ལས་གཞན་པ་(དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྐྱིབས་

ལུང་མ་བསྟན།)ནི་བར་མ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གྲུ་པར་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུས་
བྱས་ཀྱི་ཚེས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་འདུས་མ་བྱས་
དང་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ནི་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདུས་
མ་བྱས་བསྟེན་བྱ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ནི་བསྟེན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྦྱེད་པ་དང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་
རྒྱུད་ལ་གོམས་པར་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་ལུའི་དོན་དུ་བསྟེན་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་འབྲས་ལུའང་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བ་དང་། བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། འདུས་བྱས་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་
དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། འདུས་བྱས་ཟག་མེད་དང་། འདུས་མ་བྱས་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་
ནམ་མཁའ་བརྟགས་མིན་དང་། ཐར་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་རྣམས་ནི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་བྱི་མ་བྱི་མས་སྒྲ་མ་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་ལུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་བཅས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། རྟག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་ཅིང་དགེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚེས་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲ་མ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ལ། ཐར་པ་མུང་འདས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་དེ་ལས་ལུའ་དུ་བྱིན་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ་གཞན་མེད་པས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སྦྱོང་དག་ཚེས་འདུས་བྱས་སམ། འདུས་
མ་བྱས་གང་རི་སྟེད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ན་མཚོག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ་³⁹ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐར་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ན་ལས་བཏུས་ལས་ནི། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། དེས་
པར་སྤངས་པ་དང་། བྱང་བར་གྱུར་བ་དང་། ཟད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགོག་པ་དང་།
རྣམ་པར་ཞི་བ་དང་། རྒྱུ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་རྟག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་།
ཐེར་ཟུག་པ་དང་། མི་འཇུག་པའི་ཚེས་ཅན་དང་། གནས་དང་། སྤྱིང་དང་། སྦྱོབ་པ་དང་། སྦྱབས་དང་།
དཔུང་གཉེན་དང་། བདེ་བ་དང་། ཞི་བ་དང་། ལེགས་པའི་གཞི་དང་། བདེ་ལེགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། མི་
གཡོ་བ་དང་། མི་གཞལ་བ་དང་། བཏྱར་དཀའ་བ་དང་། འཆི་བ་མེད་པ་དང་། བྱ་ངན་མེད་པ་དང་། འཆི་
འཕོ་མེད་པ་རང་། རིམས་ནད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ་དང་། ཉན་མེད་པ་དང་། གཡོ་བ་
མེད་པ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། སྦྱོས་པ་མེད་པ་⁴⁰ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་དོ། །

འཛིག་རྟེན་འགྲུབ་བྱེད་སེམས་པ་བསམས་པའི་ལས། །རིག་བྱེད་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་སྟོམ་པ་དང་། །
སྟོམ་མིན་བར་མ་ལས་འབྲས་རྣམ་དཔྱེ་རྣམས། །ལེགས་རྟོགས་འདོད་པས་གནས་འདི་མཉན་པར་གྱིས། །
ཚེས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་ལས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་
བཞི་པའི་བཤད་པའོ། །

གནས་ལུ་པ་སྤྲ་རྒྱས་བསྟན་པ།

དེ་ནི་གནས་ལུ་པ་སྤྲ་རྒྱས་བསྟན་པ་འཆད་པ་ལ་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། དེ་རིམ་སྤྲོད་
བའི་ཚུལ་དང་། སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ་གསུམ་ལས།

སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན།

དང་པོ་ལའང་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་གནས་
བཞི་པར་ལས་ལས་འཛིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྤྲོས་ཞེས་གང་བཤད་པའི་ལས་དེ་དག་ཀྱང་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་
གིས་བསགས་(ཤིང་རྣམ་སྤྲོན་འཕེན་ལུས་)པར་འགྱུར་ཀྱི་སྤྲ་རྒྱས་མེད་པར་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་མི་གསོག་ཅིང་
ལས་མེད་པར་ཡང་སྤྲིད་མི་འགྲུབ་སྟེ། (གཞན་དུ་རྣམ་པའི་ལས་ཡོད་པས་དག་བཅོམ་ལའང་ཡང་སྤྲིད་ཡོད་པར་གྲལ་བས་
དེས་ན།) སྤྲིད་པའི་རྩ་བ་ནི་སྤྲ་རྒྱས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤྲོད་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་ནི། སྤྲོད་པའི་ཤིང་
རྩ་སྤྲོད་པོ་བྱིས་པ་ཡིས། །ཞོན་ཞིང་ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱི་འཕང་ལོ་ཅན། །འདི་ནི་ཉོན་མོངས་འཕང་ལོ་གཅིག་
ཉམས་ན། །ལས་ཀྱི་འཕང་ལོ་གཅིག་སྤྲ་འཕོར་མ་ཡིན། །ཞེས་ལས་ཀྱིས་ཡང་སྤྲིད་འཕེན་པར་བྱེད་པ་དང་
མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྩ་བ་སྤྲ་རྒྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲིད་པ་ནི་ཡང་སྤྲིད་ཉིད་ལ་འདོད་ཅིང་དེའི་རྩ་
བ་ནི་སྤྲ་རྒྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་ལ། སྤྲོད་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲ་རྒྱས་ནི་སྤྲིད་པ་ནི་འདིར་ཡང་སྤྲིད་ཕྱི་མ་དང་།
དེའི་རྩ་ལས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དེའི་རྩ་བ་ནི་སྤྲ་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འཇུག་
པ་ན་བྱ་བ་བརྩ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་བྱ་བ་བརྩ་ནི། (རྒྱན་མི་ཆད་པས་)རྩ་བ་བརྩན་བྱེད་
ཐོབ་པའི་རྒྱན། (ཡང་ཡང་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་བསྐྱེད་པས།) རྒྱན་གནས་བྱེད་པ་སྤྲ་རྒྱས་རྒྱན། (ལུས་ཀྱི་ལོ་ཐོག་སྤྲོད་པས།)
ཞིང་ནི་རང་རྒྱད་སྤྲ་རྒྱས་གཞིར། །རྒྱ་མཐུན་སྤྲོད་པ་ཉེ་ཉོན་སྤྲོད། །ལས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་སྤྲོད་པར་བྱེད། །རང་
ཚོགས་འཛིན་པ་ཚུལ་བཞིན་མིན། །དམིགས་ལ་ཀུན་མོངས་མི་ཤེས་ཉིད། །རྣམ་ཤེས་རྒྱན་འཕྲིད་སྤྲིད་པར་
འཕེན། །དགེ་ལས་གཡོ་བ་ཉམས་པ་ཡིན། །འཆིང་བ་ཁམས་ལས་མི་འདའ་བ། (ཡིན་ཉོན་མོངས་གང་ཞིག་
ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་དེས་ནི་དེ་ལས་འདའ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་དེ་ལྟར།) །རྣམ་པ་བརྩ་ནི་གནས་འདིར་ཡང་། །རབ་
རྩ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་བྱའོ།

སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ།

སྤྲ་རྒྱས་དེ་ཡང་དབྱེ་ན་རེ་ཞིག་རྣམ་པ་དུག་སྟེ། གང་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་སྟོ་

མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ན་ཏེ་སྤྱུ་སྤྱུ་ཞི་ཐོབ་པ་འདར་མ་ཡིན་ཀྱན་ནས་དགེ་སྤྱུ་པ་འདར་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་
བག་ལ་ཉལ་ཡིན་ནོ། །དེ་འི་ཕྱིར་ཀྱན་ནས་དགེ་སྤྱུ་པ་ཞི་སྤྱུ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ་བག་ལ་ཉལ་ནི་སྤྱུ་

རྒྱས་ས་བོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ་བསྟན་བཅོས་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་
མི་འདོན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གནས་མའི་བུའི་སྟེ་པ་ནི་ཕྱ་རྒྱས་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པ་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་དོ། །གལ་
ཏེ་འདོད་ཆགས་ནི་ཟག་བཅས་ལ་སྟེད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་གཉིས་ལས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་པའི་
ཁམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ན་སྟེད་པའི་འདོད་ཆགས་གང་ཞེ་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལས་¹⁰སྟེས་པའི་
འདོད་ཆགས་ནི་སྟེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་ཡང་སྟེད་
པར་འཕེན་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཁམས་གཉིས་པོའི་འདོད་ཆགས་བསྟོམས་ནས་སྟེད་པའི་འདོད་ཆགས་སུ་བྱས་ཤིང་།
རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་དག་གཞལ་མེད་ཁང་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། སལ་ཆེར་སྟོམས་འཇུག་ལ་སྟེད་པས་
ཁ་ནི་ནང་དུ་བསྟམས་ཏེ་འཇུག་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པར་
འབྲུ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཁ་ནང་བསྟམས། མཉམ་གཞག་ས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་བྱས་ཞེས་འབྲུང་
བས་གཉིས་ཀའང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ན་མཉམ་
གཞག་ཡིན་པས་ཁམས་གཉིས་པོ་དེར་དེ་དག་ལ་(བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པོ་སྟམ་ནས་དེ་
དག)ཐར་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་པ་འབྲུང་བ་ལ། ཐར་པ་འདོད་པ་ནི་དག་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཡིན་ན་ཁམས་གོང་
མ་གཉིས་དང་དེ་དག་གི་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་ཐར་བར་སྟེད་པ་ནི་སྟེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་གྱི་ཐར་
པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡང་དག་པའི་ཐར་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་སྟེད་པའི་
འདོད་ཆགས་སུ་བཤད་དོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟུ་བ་འདོད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་འདོད་པ་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམས་འཇུག་རྟེན་ལུས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ལ་སྟེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལུས་ནི་སྟེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ཡོན་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟེད་པའི་འདོད་ཆགས་
ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་སོ་ཞེས་¹¹ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བཞེད་དོ།

ཡང་ཕྱ་རྒྱས་དུག་པོ་དེ་དག་ཆོས་མངོན་པ་ལས་བཅུར་ཡང་བཤད་དོ་ཞེས་སྟེལ་ལོ། །རི་ལྟར་
ཞེན་ལྟ་བུ་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲར་བ་འདེབས་པ། ལོག་པར་ལྟ་བུ་དང་། (ཟུང་བར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་
པ)མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་བུ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་ལྟར་བྱེ་སྟེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྗེས་ལ་མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་
ཡང་འདིར་ཆོགས་བཅད་བསྟེབས་པའི་ཐོར་དེའི་རྗེས་ལ་ལོག་ལྟ་བུ་བཤད་དོ།¹² །གལ་ཏེ་ལྟ་བུ་ལ་དབྱེ་བ་
བྱེད་ན་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་ང་རྒྱལ་ལའང་བྱེད་པར་འཇུག་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ལྟ་བུ་ལ་རྣམ་པ་དང་
བྱེད་ལས་ཐད་ཡོད་ལ་ང་རྒྱལ་ལ་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལས་མེད་ཅིང་བྱེད་ལས་ཀྱང་གཅིག་ལས་མེད་

པའི་ཕྱིར་རོ། (ཁ་ཅིག་ལྟ་བུ་ཉེས་པ་ཆེ་བས་སྤང་དགོས་ལ་དེ་ལ་ཉེས་པས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ནི་མ་རིག་པ་ལས་) ༡༩ ཅད་
 ཐལ་བས་མི་འཐད་དོ། ཁ་ཅིག་ང་རྒྱལ་ལ་བདུན་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་མཆོན་དང་སེམས་ཁེངས་པའི་བྱེད་པ་གཅིག་ལས་མེད་པས་གཅིག་ཏུ་བཞག་
 ཅས་པའང་ལྟ་བུ་ལ་འདར་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་གཅིག་ལས་མེད་པས་ཞེས་མཚུངས་སོ། རོག་ན་རེ་དངོས་པོ་ལ་ལྟ་བུ་ལ་
 སྤར་བྱུང་བས་དང་། ང་རྒྱལ་ལ་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་ལས་མ་བྱུང་བས་ལྟ་བུ་དང་གཅིག་ཏུ་བཞག་ལ། དེ་ལྟར་) ༢༠ འོང་བའི་རྒྱ་ཡང་བཞེན་གྱི་
 ཁ་མིག་གི་གངས་ལྟར་དངོས་པོའི་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྒྱ་མཆོན་མ་རྟེན་པར་ཟད་དོ། རེས་ན་རྒྱ་ཅོག་ན་རེ་འདི་དག་དམིགས་
 རྣམ་གྱིས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་པ་ན་ལྟ་བུ་ལ་འཛོན་སྤངས་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་ལྟ་བུ་དེ་པས་དང་། ང་རྒྱལ་ལ་བདུན་ཡོད་ཀྱང་འཛོན་སྤངས་གྱི་
 རྣམ་པ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་འཛོན་སྤངས་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་འདར་ཐ་དད་ཡོད་དོ། རེས་ན་འདིར་དབྱེ་
 བ་སྤྲིད་ཆད་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་དགོས་པའི་
 དབང་གིས་ཉེ་མེད་གས་བྱེད་ལྟ་བུ་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་རྟོག་སྟེ། དེ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་
 དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ།)

འོན་ལྟ་བུ་ལ་འདར་ངེས་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། དེ་ནི་རྣམ་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་རྟག་ཆད་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་ལ། ང་
 རྒྱལ་ལ་ནི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་) ༢༡ རྟེན་བྱེད་
 དག་འཆད་དོ། འོན་ང་རྒྱལ་བདུན་དུ་མི་འབྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་དག་ནི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡིན་གྱི་
 རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཡང་ཆོས་མདོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་) ༢༢ ཕྱ་རྒྱལ་བཅུ་པོ་དེ་དག་དགྲ་
 བཅུ་ཙ་བརྒྱད་དུ་འདར་འཆད་དེ། ཇི་ལྟར་ཞེན། ཕྱ་རྒྱལ་བཅུ་པོ་དེ་དག་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ལྟ་བུ་བ་དང་པོ་
 གཉིས་ཀྱང་འབྲས་བུས་གྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་ལ་ལོག་པར་འཇུག་པས་སྟག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་བཅུ་པོ་
 ཐམས་ཅད་དང་། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་བདུན་དང་། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་བདུན་དང་། (འཛིག་མཐར་གཉིས་
 ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་ལྟ་བུ་དམིགས་པ་ནི་སྟག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཡུང་པོ་དེ་དག་ལ་དག་གོ་ལ་ལ་ངེས་) ༢༣ འབྲིན་དུ་ལྟ་བུའི་
 རྒྱལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛོན་ཡང་བདེན་པ་དང་པོ་ཐ་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་ཀྱི་འདི་གཉིས་ལ་མེད་པས་སོ།) ལམ་མཐོང་སྤྲོད་ནི་
 བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། དངོས་དང་བརྒྱད་ནས་ལོག་པར་མི་འཇུག་པས་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་ལ་ལྟ་བུ་བ་དང་པོ་
 གཉིས་དང་ལྟ་བུ་ལ་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ལ་ལྟ་བུ་བ་དང་པོ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་ཕྱ་རྒྱལ་བཅུ་དང་བདུན་དང་། བདུན་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་བདེན་པ་བཞི་སོ་སོ་ལ་དངོས་
 དང་བརྒྱད་ནས་ལོག་པར་འཇུག་པས་(སོ་གཉིས་པོ་དག་ནི་)འདོད་པའི་སྟག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་
 བཞི་སོ་སོའི་རང་མཆོན་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་པར་བྱེད་དོ། (དེ་ལྟར་ན་འཛིག་
 མཐར་ནི་སྤང་བྱ་རིགས་གཅིག་གི་སྒོ་ཅན་དང་། ལོག་ལྟ་བུ་བ་མཆོག་འཛོན་ཐེ་ཆོམ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པས་བཞེད་དང་། རྒྱལ་

ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་བདེན་པ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ལ་དམིགས་པས་གཉིས་གྱི་སྒྲོ་ཅན་ཏེ་དེ་དག་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ཁོང་
 ཁོང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་བཞིན་མཐོང་སྤང་སྒྲོམ་སྤང་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་རིས་ལྡོ་ལྡར་འགྱུར་རོ། །) དེས་ན་འདོད་པ་ན་ཕྱ་རྒྱས་
 མཐོང་སྤང་(དེ་དག་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤང་བས་མཐོང་སྤང་ཡིན་ནོ།)ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སོ། །འདོད་ཆགས་
 དང་ཁོང་ཁོང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་བཞིན་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའང་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་རིས་ལྡར་
 འགྱུར་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་སྤོང་བའི་
 ཕྱིར་དང་། གུན་བརྟགས་ནི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ།¹⁶ །ལྷ་བ་ལྷ་དང་ཐེ་ཆོམ་ནི་བདེན་པ་
 རྣམས་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་ཁོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷ་ར་ན་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཕྱ་རྒྱས་
 ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །

གང་དག་འདོད་ཁམས་སུ་བཤད་པ་ལས་ཁོང་ཁོང་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཉིད་
 གཟུགས་གྱི་ཁམས་ན་ཡོད་ཀྱི་ཁོང་ཁོན་མ་ཡིན་ཏེ། (ཉོན་དང་བས་སྟུག་བསྟུལ་གྱིས་ཆོར་བམེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱས་པའི་གཞི་
 མེད་པས་དང་)རྒྱུད་ནི་གནས་གྱིས་བརྒྱན་པས་གུན་ནས་མནར་སེམས་གྱི་དངོས་པོ་དགུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གུན་
 ནས་མནར་སེམས་གྱི་དངོས་པོ་དགུ་ནི་བདག་ལ་གཞོད་པ་བྱས་སོ། །བྱེད་དོ། །བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་
 བ་གསུམ་དང་། བདག་གི་མཛའ་བོ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་སོ། །བྱེད་དོ། །བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་
 དང་། བདག་གི་དགུ་ལ་ཕན་བརྟགས་སོ། །འདོགས་སོ། །འདོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་སྟེ་
 དགུ་ལོ།¹⁷ །དེས་ན་གཟུགས་ན་ནི་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཕྱ་རྒྱས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཁོང་ཁོང་ལྷ་
 མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་འང་གཟུགས་གྱི་ཁམས་དེ་དང་འདྲ་བར་སུམ་ཅུ་རྩ་
 གཅིག་ཡིན་པས་དེ་དག་དགུ་དང་དྲུག་དྲུག་བདུན། ཁོང་ཁོང་ལྷ་བ་སུམ་གཉིས་དག །མ་གཏོགས་གཟུགས་
 ན་སྟུག་བསྟུལ་སོགས། །མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད། །གསུམ་ནི་བསྒྲོམས་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་
 པ་དང་། གཟུགས་མེད་ལའང་སྤྱར་ཏེ་ཞེས་པར་བྱའོ།¹⁸

དེ་ལྷ་ར་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལྷ་ར་ན་ཁམས་གསུམ་ན་མཐོང་སྤང་བརྒྱུད་ཅུ་རྩ་བརྒྱུད་དང་སྒྲོམ་སྤང་
 བརྒྱུད་སྟེ་དགུ་བརྒྱུད་ཅུ་རྩ་བརྒྱུད་དུ་འདོད་ལ། དེ་དག་ཁམས་དང་ས་དང་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་ན་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་
 རྩ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཆོས་མངོན་པ་བ་གཞན་དག་ནི་ཡུང་པོ་ལྷ་བ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་དེ་ལ་འདོད་
 ཆགས་དང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་ནི་བཙོ་ལྷ་བཙོ་ལྷ་ལོ། །ཁོང་ཁོང་ནི་ལྷ་ལོ། །ཐེ་ཆོམ་ནི་བརྒྱ་གཉིས་སོ། །ལྷ་
 བནི་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གོ། །དེ་དག་ལས་ལྷ་བ་འོག་མ་གསུམ་དང་ཐེ་ཆོམ་ནི་གུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ལོ། །ལྷ་ག་མ་
 ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་གུན་བརྟགས་པ་ལོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་ལྷ་བ་
 དང་པོ་གཉིས་ཏེ་དྲུག་ནི་ལྷན་སྐྱེས་སྒྲོམ་སྤང་དང་གུན་བརྟགས་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་དང་། ལྷ་བ་

ཕྱི་མ་གསུམ་དང་ཐེ་ཚོམ་ནི་ཀྲན་བརྟགས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་ཉིད་དུ་ངེས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་
བཅུ་པོ་དེ་དག་གྲང་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་ལོག་པར་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་འདོད་པ་ན་མཐོང་སྤང་བཞི་བཅུ་དང་། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྱོད་པའི་ཕྱིར་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་
དྲུག་སྟེ། བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ནི་འདོད་པ་ན་དྲུག་དང་། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ལྷ་ལྷ་སྟེ་
བཅུ་དྲུག་ཡིན་ལ། དེ་དག་གྲང་(རྣམ་པ་དང་)ཁམས་དང་སའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱེ་ན་བཞི་བརྒྱ་དང་བཅུ་བཞིར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

རྣམ་པར་གྲན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ནི་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ནི་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལོག་
པར་འཇུག་གོ། །བདེན་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་གཉིས་མ་
གཏོགས་པ་བརྒྱད་བརྒྱད་ལོག་པར་འཇུག་གོ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་ནི་ཁོང་ཁྱོད་མ་གཏོགས་
པ་སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་དགྲ་དང་བདུན་བདུན་ལོག་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་^༡མཐོང་སྤང་འདོད་པ་ན་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་
དང་། གོང་མ་གཉིས་ན་སུམ་ཅུ་སུམ་ཅུ་སྟེ་དེ་ལ་བས་དགྲ་བཅུ་རྩ་བཞི་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ནི་འདོད་པའི་ཁོང་
ཁྱོད་དང་། །ཁམས་གསུམ་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱུ་དང་མ་རིག་པའོ། །དེ་དག་ལ་ནི་ལམ་མཚོག་ཏུ་གོམས་
པས་སྤོང་བས་ན་སྒྲོམ་སྤང་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་འདི་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ། །འདི་དག་ལ་བར་ཉི་ན་རེ་འདིར་
བཤད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་དང་། རྣམ་པར་གྲན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བར་བཤད་པ་ནི་མདོ་སྟེ་པ་དང་། ཀྲན་
ལས་བརྟན་ལས་བཤད་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་(ལ་རྒྱ་ཙོག་གི་རྟེན་ཀར་^༢ཡང་མཐོང་བས་
སྤང་བྱའི་ཕྱ་རྒྱལ་ལས། གྲུབ་མཐའ་སྤྲུལ་བ་གསུམ་གྱིས་ནི། བརྒྱལ་ཅུ་བརྒྱད་དང་དགྲ་བཅུ་བཞི། །བརྒྱ་རྩ་བཅུ་གཉིས་དགྲ་ཅུ་འདོད་ཅེས་
འབྲུང་།)མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ལུགས་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་རྣམ་པ་འགའ་ཙམ་དང་དངོས་སུ་འགའ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཆིམས་གསུང་རོ།

གལ་ཏེ་མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
བྱད་པར་ཡོད་དེ་སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོ་ལས་སྤྱེས་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཕྱ་རྒྱལ་གང་དག་སྟུག་
བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་བཞི་ཡིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་
བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། (དེ་དག་ནི་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་སྤང་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར།) ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་(ཁོ་ནའི་)ངེས་པར་གཟུང་
བའོ། །འདི་ལྟར་མཐོང་སྤང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྤྱིད་རྩེ་བའི་མཐོང་སྤང་དེ་ལ་སྤོང་བྱེད་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིད་རྩེ་ལས་གཞན་
པའི་མཐོང་སྤང་ས་ལྟག་མ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲེ་མཆེད་མན་ཆད་ལས་སྤྱེས་པའི་མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་མཐོང་
(ལམ་ཚོས་བཟོད་རྗེས་བཟོད་ཅི་རིག)བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྤོང་སྟེ། འཕགས་པ་རྣམས་

ནི་མཐོང་ལམ་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་ས་གོང་མ་ལ་ཞིང་དང་འོག་མ་ལ་རགས་པར་ལྟ་བུའི་འཛིག་
 རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་སྤོང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་བརྟན་བཅས་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་
 ཉན་ཐོས་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་ངོ་ཞེས་^{༡༥}གསུངས་སོ།།

ས་ཐམས་ཅད་ནའང་ཕྱ་རྒྱས་བཟོད་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་(དུ་བཤད་པའི་ལྟ་མིན་
 བཞེ་བ།)གང་དག་ཤེས་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་(བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མ་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་སྐྱེ་འཕགས་
 གཉིས་ཀས་ཀྱང་)སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་སྤོང་བ་མི་སྤྲིད་པའི་
 བྱིར་རོ། །སྒྲོམ་ལམ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཀས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཐོང་
 ལམ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་ལམ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་མདོ་སྡེ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ན་རེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་སྤོང་བ་ནི་མི་སྤྲིད་དེ། དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤོང་
 བར་འདོད་པ་ཡིན་ན་མདོ་ལས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་དང་ལྷན་
 པའི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་བྱི་རོལ་པའི་དགེ་སྤྱོད་དང་བུམ་ཟེ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་པ་ལ་དམིགས་པའི་
 ལོག་ལྟ་དང་། ཏྲག་པར་ལྟ་བུ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏྲག་པར་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་མེད་པར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་
 བར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་ཀྱང་འདོད་ཁམས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།།

རི་ལྷར་གསུངས་ཤེ་ན། ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་འདི་ན་ལ་
 ལ་སྒོག་གཅོད་པ་སྤོང་བ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བུ་སྤོང་བའི་བར་དུ་ཡིན་ལ། འདི་ལའང་མི་དགའ་ཞིང་སོ་སོར་
 མི་དགའ་ལ་ལུས་ཞིག་ནས་ཤི་བའི་འོག་དུ་བཞུགས་པར་འགོ་ལོག་པར་ལྟ་བུ་བ་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེ་
 བར་འབྱུང་རོ། །དེ་བྱི་རོལ་གྱི་མུ་སྟེགས་པ་དགེ་སྤྱོད་ངམ་བུམ་ཟེ་ཡང་རུང་། རྒྱ་འབྱུལ་དང་ལྷན་པ་ལྟའི་
 མིག་དང་ལྷན་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་གང་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས་དེ་འདི་སྒྲོམ་དུ་ལུས་གྱིས་ལེགས་པར་
 སྤྱད་པ་ཡང་མེད་ལ། ལུས་གྱིས་ལེགས་པར་སྤྱད་པའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡང་མེད་དོ། །ངག་དང་ཡིད་གྱིས་
 ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡང་མེད་ལ། ངག་དང་ཡིད་གྱིས་ལེགས་པར་སྤྱད་པའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡང་མེད་དོ་
 སྒྲོམ་དུ་སེམས་སོ་ཞེས་^{༡༦}བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་ལོག་ལྟ་འདི་ནི་འདོད་ཁམས་ལ་དམིགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ལས་དེ་དག་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དམུལ་བའང་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པའི་
 བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆངས་པའི་བྱིར་མདོ་ལས། འདི་ན་དགེ་སྤྱོད་ངམ་བུམ་ཟེ་ལ་ལ་དགོན་པ་ན་འདུག་
 ཀྱང་རུང་། ཤིང་རྩེད་ན་འདུག་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཀུན་དུ་སྤྱངས་པའི་རྒྱ་དང་། སྤོང་བའི་རྒྱ་དང་། བསྒྲོམས་པའི་
 རྒྱ་དང་། ལན་མང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱ་དང་། ལེགས་པར་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་རྒྱས་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་

ཇི་ལྟ་བུ་འཛིག་པ་དང་འཆགས་པའི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་
སེམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞི་བ་ལ་རེག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་འདི་སྟུམ་དུ་བདག་དང་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་རྟག་
པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་^{༡༥} བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པར་འབྱུང་བ་འདི་དག་ཀྱང་བདག་
དང་འཛིག་རྟེན་ལ་དམིགས་པས་འདོད་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོམ་སྤངས་ས་བོན་འཛིག་རྟེན་པའི་
ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ནི་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་མངོན་གྱུར་འདས་པ་ནི་འགགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་
པ་མ་སྟེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ད་ལྟར་བ་དང་གཉིན་པོ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བོན་འཛིག་
རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་ན་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ལ་ཕྱིས་ཉོན་
མོངས་པ་སྟེ་བ་དང་། འདོད་པར་སྟེ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་འབའ་ཞིག་གི་
བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་འཛོམས་པ་ནི་མེད་དེ། འཛིག་རྟེན་པ་ནི་འདྲིས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་མ་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་མཚན་མ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་
མཚན་མ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་མི་འགྱུར་ལ།^{༡༦} ཇི་ལྟར་མཚན་མ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་མི་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་
གནས་ངན་ལེན་ཡང་དག་པར་འཛོམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བས། དེས་ན་དེས་བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་
འཛོམས་པ་མེད་དོ་ཞེས་^{༡༧} པ་དག་སོ་སོའི་སྟེ་བོས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་^{༡༨} བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ་
པ་དང་། དང་པོར་སྟེས་པ་དེའི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ས་བོན་དེ་དག་ནི་ཉམས་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་
པར་བཅོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་ཡང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། དང་པོ་ནས་གི་ནས་ཡང་འདོད་པར་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ས་བོན་དེ་ནི་ཞིག་ནས་
གྱིས་རེ་ཞིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ནས་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་རྒྱན་དང་བྲལ་བ་རྣམས་རེ་ཞིག་
མི་སྟེ་ཡང་ས་བོན་ཉིད་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་
ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ས་བོན་མེས་བསྐྱེད་པས་གཏན་མེད་པ་བཞིན་ནོ་^{༡༩} ཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་
ལས་ས་བོན་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་། ས་བོན་ཉམས་པ་བཞི་བཤད་དེ། དེ་ལ་ཡང་དག་པར་བཅོམ་
པ་ནི་འཕགས་པས་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། ཉམས་པ་བཞི་ནི་གཉིན་པོའི་སྟོན་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་སེམས་མི་འཇུག་
ཅིང་དེས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་མི་སྟེ་བ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བས་ཉམས་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་
བྱེད་པས་འདོད་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བུ་སྟུན་པས་ཉམས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་ཞི་གནས་གྱིས་ཉམས་པ་དང་། དག་བཅོམ་པའི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ནི་གོགས་ཉོན་

མོངས་སྤངས་པས་དེ་དག་གིས་བྱི་མར་ནམ་སྒྲིན་དང་རང་ཉིད་སྒྲིད་མི་ལུས་པ་གྲོགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་
པས་ཉམས་པའོ།³⁹ །དེ་ལས་འདིར་ནི་ཉམས་པ་གསུམ་པའོ།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུལ་བ་ནི་དཔེར་ན་ལུང་དཔེན་གྱི་གཞི་ལས། ལྷས་བྱིན་བསྟེན་བཀྱར་གྱི་ཟིལ་གྱིས་ལོན་
ཏེ་⁴⁰དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་འཁོར་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བྲག་ས་ལས་རྒྱུད་རུར་བཞུགས་པར་
གསོལ་ལོ་སྤྲུལ་དུ་སྤྲིག་པའི་བསམ་པ་སྟེས་པ་དང་རྩ་འབྲུལ་ལས་ཉམས་པ་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བར་བཤད་
པ་ལྟར་⁴¹མདོ་དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཉམས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལྟ་བུ་སྟེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་
གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཉན་མོངས་པའི་ས་བོན་ནི་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་ན་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་
སློང་བ་ཡིན་ཡང་བྱིས་ཉན་མོངས་པ་སྟེ་བ་དང་འདོད་པར་སྟེ་བ་ནི་འདས་པའི་ཉན་མོངས་པ་རྩལ་སྤྲུལ་ཡོད་པ་
ལས་སྟེ་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ།

དེ་ལྟར་རྩ་བའི་ཉན་མོངས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་དུག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་རྩལ་དང་མ་རིག་པ་ནི་
བཤད་ཟིན་ཅིང་། ཐེ་ཆོམ་ནི་བདེན་པ་དང་ལས་འབྲས་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་དམིགས་
ནས་རྣམ་པ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའམ་དམིགས་པ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དགེ་བའི་བྲོགས་རྣམས་ལ་མི་
འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པར་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ཁོང་ཁོ་ནི་ཡུལ་དུག་ལ་དམིགས་ནས་
རྣམ་པ་སེམས་ཁོང་ནས་འབྲུག་པ་སྟེ་བདེ་བ་ལ་རིག་པར་མི་གནས་པ་དང་ཉེས་སྒྲིད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་
ཅན་ནོ། །ལྟ་བུ་ནི་མཐོང་སྤང་ཁོ་ནར་ངེས་ཤིང་རྟོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འབྲུལ་པ་དང་བྱེད་ལས་
ཐ་དད་པས་སྤར་མིང་གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི་རང་གི་རོ་བོ་མ་བསྟན་པས་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་
དང་རོ་བོ་ནི་སྒྲིར་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་(ཉན་མོངས་ཅན་)ཡིན་
མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་སྒྲི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་བཏགས་ནས་བདག་དང་བདག་གི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་འདི་ནི་
དམིགས་ཡུལ་མི་རྟག་པ་དུ་མ་ལ་དམིགས་ཤིང་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བ་ཡིན་གྱི། བྱི་རོལ་པ་འདོད་པའི་
རྟག་པ་གཅིག་སྤུལ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་དུ་མ་ལ་དམིགས་པ་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་
བ་འདི་ཁོ་ན་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བར་བསྟན་པའི་བྱིར་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་དགེ་སློང་ངམ་བམ་ཟེ་
གང་ལ་ལ་བདག་གོ་སྤྲུལ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་འདི་དག་ལ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ་ཞེས་⁴²འབྱུང་བས་སྤྲད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་
ཅིང་རྩལ་དང་ཆ་དུ་མ་ཆོགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་པ་དུ་མ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་ཤེས་ལ་
བྱེད་པ་པོའི་བདག་དང་ཕུང་པོ་གཞན་བཞི་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱའི་བདག་གི་བར་ལྟ་བའམ། ཡང་ན་མིང་
བཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་བདག་དང་གཟུགས་ལ་བདག་གིར་ལྟ་བ་དང་། གང་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་བཏགས་

པའི་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་པའམ་ཆད་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་ལྟ་བུ་དང་། དམིགས་
 རྣམ་ལོག་པར་ཞུགས་ཤིང་རྟག་པ་ཡིན་པས་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལོག་ལྟ་ཡིན་ཞིང་མཐར་འཛིན་
 གྱི་ཆད་ལྟའི་ཆ་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་ཀྱང་རྟག་ལྟའི་ཆ་སྐྱར་འདེབས་མ་ཡིན་པས་མིང་བཅན་པར་བྱས་ནས་
 མར་ཐམས་ཅད་དྲི་ང་ཡང་ཆེས་དྲི་བ་ལ་³⁴མར་དྲི་ང་ཞེས་བཟློན་པ་ལྟར་འདི་རིལ་གྱིས་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་
 པས་བདེན་བཞི་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་ལྟ་བུ་དང་། འགྲེལ་བ་ལས་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་
 ཞེས་³⁵བཟློན་པར་བྱ་བའི་རིགས་པ་ལས་སོགས་པའི་སྐྱ་མི་མངོན་པར་བྱས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ལྟ་བུ་དང་
 བོ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཟག་བཅས་ཉིང་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་པས་དམན་པ་
 རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་བདེ་བ་དང་གཙང་བ་ལ་སོགས་པ་མཆོག་དང་གཙོ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་
 དང་དམ་པར་ལྟ་བུ་དང་། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་རྟེན་སྟེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དང་། མེ་ལྟ་བུ་
 པ་དང་རྒྱུ་འཕྲུག་པ་དང་གཡང་དུ་མཆོང་བ་ལ་སོགས་པ་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པ་ལ་རྒྱུར་ལྟ་བུ་དང་། འཆལ་
 རྩལ་གྱི་གཉེན་པོ་རྩལ་ཁྲིམས་དང་ཆ་བྱད་དང་རྩལ་དང་ལུས་ངག་གི་འཕྲུག་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་བརྩལ་
 ཞུགས་ཙམ་དང་གྲངས་ཅན་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲིག་པའི་དྲི་མ་དག་པ་དང་ཉོན་མོངས་
 པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་དང་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ཐབས་ཐར་པའི་ལམ་མིན་པ་ལ་རྒྱ་དང་
 ལམ་དེར་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་འཛིན་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་དང་། ལོག་ལྟ་
 དང་། ལྟ་བུ་མཆོག་འཛིན་དང་། ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྩལ་ཁྲིམས་དང་བརྩལ་ཞུགས་དང་དེའི་
 གནས་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་དག་པ་ལ་³⁷སོགས་པར་འཛིན་པར་བཤད་ཅིང་། འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་སོགས་
 པའི་སྐྱ་མི་མངོན་པར་བྱས་སོ་ཞེས་³⁸འབྱུང་བས་བརྩལ་ཞུགས་ཙམ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྐྱས་པ་ཡིན་
 པས་དེ་ཁོ་ན་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་ཉིང་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གཞན་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའང་ཡིན་
 པས་རྩལ་ཁྲིམས་དང་བརྩལ་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་ལྟ་བུ་
 རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ།།

ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་པོ་དེ་དག་གི་ལས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལྟ་བུ་དང་ན་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། དཔུ་
 མའི་ལམ་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན་པ་སྤངས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཤེས་པའི་བར་དུ་གཙོད་པ་དང་། དགེ་རྩ་གཙོད་
 ཅིང་མི་དགེ་བ་ལ་དམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། ལྟ་བུ་ངན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པས་ལྟ་བུ་ངན་པ་
 ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། བབ་པ་³⁹འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པར་
 གཞུང་གཞན་དག་ལས་བཤད་དོ། །དེ་དག་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་ནི་ཀུན་ལས་བརྩམ་⁴⁰ལྟར་ན་དང་པོ་ནི་ཤེས་
 བྱ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་མེད་པ་ལ་དེ་དག་ཏུ་སྟོོ་འདོགས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྟོོ་འདོགས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་

པ་ནི་དེ་ཉིད་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན་པས་ཤེས་བྱའི་བྱད་པར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པས་དེ་གཉིས་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲོ་
འདོགས་པའོ། །བཞི་པ་ནི་ལྟ་བུ་སྒྲུ་མ་གསུམ་དམན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་ལ། ལྟ་བུ་ནི་ལྟ་བུ་དེ་དག་
འདག་པའི་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་འདག་པའི་ཐབས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པས་དེ་གཉིས་ནི་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་
པའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཕལ་ཆེར་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བཞི་དང་། སྒྱར་
འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བུ་གཅིག་གོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྒྲུབ་པས་ནི་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲོ་སྒྱུར་གཉིས་སུ་ངེས་
ཤིང་། སྒྲོ་འདོགས་ལ་བདག་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་རྟག་མི་རྟག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་།
མངོན་མཐོང་ཐབས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། ཐར་པའི་ཐབས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་བཞི་པ་ཡིས་སྒྱར་འདེབས་
ནི་ལོག་ལྟ་ཡིན་པ་ལྟར་ངེས་པར་བཤད་པོ་དོ། །དེ་ཡང་ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་ལའང་
སྒྱར་འདེབས་དང་ལོག་ལྟ་ལའང་རྒྱ་མིན་ལ་རྒྱར་ལྟ་བུ་འདོགས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཡོད་དོ། །

གལ་ཏེ་དབང་ལྷན་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་ལྟ་བུ་འདོགས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་དང་བརྟུལ་ཞུགས་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྒྲུང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ནི་ཀྱན་འབྱུང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནའང་སྟག་བསྐལ་མཐོང་སྒྲུང་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གང་ཞིག་
དབང་ལྷན་དང་སྒྱེ་དགའི་བདག་པོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ནི་སྟག་བསྐལ་
མཐོང་བས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྟ་བུ་དེ་ནི་རྟག་པ་དང་བདག་ཏུ་ལྟ་
བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ཡང་སྟག་བསྐལ་མཐོང་སྒྲུང་(དེ་
ནི་སྟག་བསྐལ་མི་རྟག་པ་དང་ཆོས་ཙམ་དུ་མཐོང་བས་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་)ཁོ་ན་ཡིན་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས། གང་
དག་སྒྲེས་བྱ་གང་ཟག་གང་ཞིག་བ་ལང་གི་རྒྱལ་བྱིས་པས་དང་། རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་བྱིས་པས་དང་། བྱ་གཤག་གི་
རྒྱལ་བྱིས་པས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་ཏེ་གནས་པ་དེ་ནི་དེས་འདག་པར་གྱུར། གྲོལ་བར་འགྱུར། ངེས་པར་
འབྱུང་བར་འགྱུར། བདེ་བ་དང་སྟག་བསྐལ་ལས་རྣམ་པར་འདའ་བར་འགྱུར་ཞིང་། བདེ་བ་དང་སྟག་བསྐལ་
ལས་རྣམ་པར་འདས་པའང་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།^{༤༩} །ཞེས་དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་ཞིང་དེ་སྐད་དུ་སྒྲུབ་ནི་རྒྱ་མ་
ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་ཡིད་ཆེས་པས་རྒྱལ་བྱིས་པས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ་སྟག་བསྐལ་མཐོང་བས་
སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །གལ་ཏེ་བ་ལང་གི་རྒྱལ་བྱིས་པས་ལ་སོགས་པ་ལ་
མཐོང་ངེས་དང་ཐར་པའི་རྒྱར་ལྟ་བུ་དེ་རྟག་བདག་གིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྒྲུང་ཁོ་ནར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་རྒྱལ་བྱིས་པས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྐད་པོ་སྟག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་
ལ་དེས་འདག་པ་^{༥༠}དང་རྒྱར་ལྟ་བུ་བས་སྟག་བསྐལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ས་
ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་སྒྲུང་དང་སྒྲོ་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་

སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ལམ་མཐོང་སྤང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
 དེ་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་ཁོ་ནར་ཁས་
 གཏུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་བ་ལང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པས་དག་པ་ལ་སོགས་
 བར་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱུར་ཡིད་ཆེས་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 མཐོང་སྤང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།^༤ གལ་ཏེ་ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་
 ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནི་ལམ་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཞོ་ན། དེ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 འདི་ལྟར་ལམ་མཐོང་སྤང་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ཕྱ་རྒྱུ་བསྟན་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་
 འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཞིང་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་བདེན་པས་བསྐྱེས་
 ལ་དེ་དག་དེ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་སྤང་
 བེ་ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཡིན་ན་ལམ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་བ་འདེབས་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེ་ཇི་ལྟར་ལམ་མེད་
 དོ་ཞེས་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཙམ་གྱིས་ཐར་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཐར་པ་དང་དེའི་ལམ་ལ་
 སྐར་བ་^༥ “དང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཙམ་ཁོ་ནས་འདག་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་སྤྲུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་
 སངས་རྒྱུ་པའི་ལམ་འདི་ནི་ཐར་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་གྱི་གྲངས་ཅན་པ་ལ་སོགས་པས་བརྟགས་པའི་ལམ་གཞན་
 གྱིས་དག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ།^༦
 སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་ནི་ཐར་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པས་ཟག་
 བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ན་གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་པས་བརྟགས་པའི་ལམ་གཞན་དེ་ཁོ་ནས་དག་པར་
 ཡིད་ཆེས་པ་དེ་ནི་ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཆོམ་མ་ཡིན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་
 བེ་གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གཞན་དེ་ཁོ་ནས་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པས་ལམ་དེ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་
 ཡིན་གྱི་ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པར་ནི་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་འཆད་དོ།^༧ གཞན་
 ཡང་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཀྱང་དག་པ་དང་གྲོ་
 བར་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལམ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ཀུན་འབྱུང་
 དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་
 ན་འང་དེ་དག་བདུན་བདུན་ཞེས་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་^༨ “སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་དེ། རང་གི་བཞེད་པ་
 བེ་མ་བཞོད་མོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པ་པའི་ལྷགས་ཉིད་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ཉིད་དོ།།

འོ་ན་རྟག་བདག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིས་ཞེས་བཤད་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་སམ་ཞེ་ན།

མ་ངེས་ཏེ། མདོ་ལས། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པ་དང་། སྟག་བསྟེན་པ་ལ་བདེ་བ་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བྱེད་ཅི་ལོག་དང་། སེམས་བྱེད་ཅི་ལོག་དང་། འདུ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ལོག་ཅེས་^{༤༩}བྱེད་ཅི་ལོག་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེན། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་དང་།^{༥༠} གསུམ་ལས་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ཅི་ལོག་བཞི་ཚན་དུ་བཞག་སྟེ། དེ་ལ་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུའི་རྟག་ལྟའི་ཆ་ལས་རྟག་པར་བྱེད་ཅི་ལོག་དང་། ལྟ་བུ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་བདེ་བ་དང་གཙང་བར་བྱེད་ཅི་ལོག་དང་། འཛིན་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུའི་ཆ་ལས་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བྱེད་ཅི་ལོག་གཞག་གོ། །གཞན་དག་ན་རེ་འཛིན་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་དང་བདག་གིར་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་བདག་ཏུ་བྱེད་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ་^{༥༡}ཞེས་ཟེར་རོ། །རི་ལྟར་དེ་དག་བྱེད་ཅི་ལོག་ཏུ་གཞག་(ལ་ཉོན་མོངས་གཞན་དག་མ་གཞག)ཅི་ན། དམིགས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཅི་ལོག་པའི་བྱིར་དང་། དེས་པར་རྟོག་པའི་བྱིར་དང་། སྟོ་འདོགས་པ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་བྱེད་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུའི་ཆད་ལྟ་དང་ལོག་ལྟ་ནི་སྦྲར་འདེབས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཚོག་འཛིན་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་དག་གོ་ལ་དུ་འགྱུར་བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དག་ལ་ནི་དེས་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་བྱིར་བྱེད་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་བཤད་དོ། །སེམས་དང་འདུ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ལོག་ནི་ལྟ་བུ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་དབང་གིས་བྱེད་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བས་དེར་གཞག་གོ། །འོན་ཆར་བྱེད་ཅི་ལོག་ལ་སོགས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་རྒྱད་དུ་འཛིན་རྟོག་མ་གཞགས་པའི་བྱིར་མ་བཤད་དེ་སྦྲ་མ་གཉིས་ནི་གཞགས་པའི་བྱིར་རོ།

འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་ནི་བྱེད་ཅི་ལོག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་བཞི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་དང་སེམས་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་འཕགས་པ་ཉོན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་འདི་ནི་སྟག་བསྟེན་པ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་^{༥༢}བྱ་བར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟར་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེའི་ཆེ་དེའི་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་གོ་སྦྲམ་དུ་འདུ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ལོག་པ་དང་། སེམས་བྱེད་ཅི་ལོག་པ་དང་། ལྟ་བུ་བྱེད་ཅི་ལོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྦྲར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟེ་པ་གཞན་དག་ནི་འཕགས་པ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྟེ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འདོད་ཆགས་དེ་ཡང་སྟག་བསྟེན་པ་ལ་བདེ་བར་ལྟ་བུ་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་བྱེད་ཅི་ལོག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ལྟ་བུ་བཞིག་དང་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་བྱེད་ཅི་

ལོག་གཉིས་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ལ། སྤྱི་བསྟན་པ་ལ་བདེ་བ་དང་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ནི་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཁྱེ་བླ་ཏུ་སྤྱི་བ་རྣམས་ན་རི་ལྟ་བུ་ཀུན་ནས་བསྤང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་ཁོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་གྱི་གཞན་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་སྤྱི་བ་ནི་འགལ་མེ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་། རི་མོའི་གཟུགས་ལ་གཞོན་སྤྱིན་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་རྒྱུན་གྱི་སྤྱི་བས་ཀྱིས་ཡུང་ཙམ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འདོད་ན་འཕགས་པ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུང་མེད་དང་རང་ཉིད་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྤྱི་བ་མི་སྤྱི་བ་འདི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱུང་མཐའ་འཛིན་པ་སྤྱི་བ་གཉིས་ལས་གཞན་དག་ནི་འཕགས་པ་དག་གི་དབང་ཕྱུག་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཞིག་གིས་གནས་བརྟན་ཀུན་དགའ་བོ་ལ། འདོད་པའི་ཆགས་པས་ཟེལ་ནོན་ཕྱིར། །བདག་གི་སེམས་ནི་གདུང་བར་འགྱུར། །གོ་ཏམ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐུགས་བརྩེའི་ཕྱིར། །ཞི་བ་མཆོག་ནི་བཤད་དུ་གསེལ། །ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས། འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིས། །ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གདུང་། །དེ་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལྟན་པ་ཡི། །རྒྱ་མཚན་སྤྱི་བ་སྤོང་བར་གྱིས། །⁴⁹ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སེམས་དང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ལ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལྟ་བུ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད་དང་རྒྱལ་ཡང་(ཡུལ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ལྟར་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞེན། སེམས་ཁེངས་པ་ནི་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་འཕམ་ཡུལ་གྱི་ཁྱེ་བླ་ལས་ནི་རྒྱུད་དུ་བས་བདག་ཁྱོད་པར་དུ་འཕགས་པ་འཕམ་མཉམ་པ་དང་མཉམ་མོ་སྟམ་ནས་སེམས་ཁེངས་པའི་དང་རྒྱལ་དང་། མཉམ་པ་བས་བདག་ཁྱོད་པར་དུ་འཕགས་པ་འཕམ་མཚོག་དང་མཉམ་མོ་སྟམ་པ་ལྟག་པའི་དང་རྒྱལ་དང་། ཁྱོད་པར་དུ་འཕགས་པ་བས་ཀྱང་བདག་ཁྱོད་པར་དུ་འཕགས་སོ་སྟམ་པ་དང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་དང་རྒྱལ་དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཐུང་བོ་ལྟ་ལ་བདག་གམ་བདག་གིར་སེམས་ཁེངས་པ་དེ་སྟམ་པའི་དང་རྒྱལ་དང་། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པར་རྒྱུ་པ་མཛོན་པའི་དང་རྒྱལ་དང་། ཆེས་ཁྱོད་པར་དུ་འཕགས་པ་བས་བདག་ཁྱོད་ཟུང་ཟུང་ཅིག་གིས་དམན་ནོ་སྟམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་ཟུང་ཟུང་སྟམ་པའི་དང་རྒྱལ་དང་། གསོད་པ་ལ་དཔའ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བུ་སེམས་ཁེངས་པ་ལོག་པའི་དང་རྒྱལ་དང་། འོན་མཛོན་པའི་དང་རྒྱལ་དང་། ལོག་པའི་དང་རྒྱལ་ལ་ཁྱོད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། མཛོན་པའི་དང་རྒྱལ་ནི་ཁྱོད་པར་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་འདྲ་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་བསམ་པ་ཡིན་པས་གཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ལོག་པའི་དང་རྒྱལ་ནི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ལ་

བདག་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ནོ་སྟམ་པ་ཡིན་པས་གཞི་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་“ལྷོ་ཀ་བྱེད་དག་འཆད་དོ། །ཡང་ན་དང་པོ་ནི་ས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པོ་སྟམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་རང་སའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་ལྷན་ནོ་སྟམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །བྱེ་བཤད་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཁེངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་སེམས་ཁེངས་པའི་རྒྱའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་འབྱུང་ལ། ལས་ནི་སྤྲུལ་དང་གང་ཟག་ཡོན་ཏན་ཅན་རྣམས་ལ་འབྱེད་ཞིང་“ལྷས་དག་གི་སྤྱི་ཁྱེད་པའི་མ་གུས་པ་དང་། མ་གུས་པས་གདམས་དག་མ་ཐོབ་པས་ཡང་སྤྱིད་འབྱུང་བས་ན་སྤྱལ་བ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཞེས་བཤད་དོ།”^༤

འོན་པ་སྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། (གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་བདག་ལ་སྒྲུབ་པར་རྫོམ་པ།) བདག་མཆོག་ཡིན་ནོ། །བདག་དང་འབྲེལ། །བདག་དམན་ནོ། ། (ཞེས་པ་གསུམ་དང་བདག་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་ལ་སྒྲུབ་པར་རྫོམ་པ) བདག་པས་མཆོག་ཡོད་དོ། །བདག་དང་མཉམ་པ་ཡོད་དོ། །བདག་པས་དམན་པ་ཡོད་དོ། ། (ཞེས་པ་གསུམ་དང་བདག་ལ་ལྟོས་ན་གཞན་ལ་དགག་པར་རྫོམ་པ།) བདག་པས་མཆོག་མེད་དོ།^༥ །བདག་དང་མཉམ་པ་མེད་དོ། །བདག་པས་དམན་པ་མེད་དོ་སྟམ་པ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་ཞེས་“ལྷ་གསུམ་སྟེ། རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དགུ་བཤད་པ་རི་ལྷ་རྒྱུ་དང་ཞེ་ན། དེ་ལས་རྒྱལ་རྣམ་པ་དགུ་གསུངས་པ་ནི་འདིར་བཤད་པའི་ལྷ་བ་ལ་རྟེན་པའི་རྒྱལ་དང་། ལྷག་པའི་རྒྱལ་དང་། རྩེ་ཟད་སྟམ་པའི་རྒྱལ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དག་གི་ནང་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུང་ཉེ། ཐོག་མར་རའོ་སྟམ་དུ་བདག་ལྟ་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་རྒྱལ་འབྱུང་བས་ན་ལྷ་བ་ལ་རྟེན་པའི་རྒྱལ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལྷ་ར་རང་དང་མཉམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་མཆོག་ཡིན་ནོ་སྟམ་པ་ནི་ལྷག་པའི་རྒྱལ་ཡོ། །བདག་དང་འབྲེལ་སྟམ་པ་ནི་རྒྱལ་ཡོ། །རང་པས་མཆོག་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དམན་ནོ་སྟམ་པ་ནི་རྩེ་ཟད་སྟམ་པའི་རྒྱལ་ཡོ། །མཆོག་ལ་དམིགས་ནས་བདག་པས་མཆོག་ཡོད་དོ་སྟམ་པ་ནི་རྩེ་ཟད་སྟམ་པའི་རྒྱལ་ཡོ། །མཉམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དང་མཉམ་པ་ཡོད་དོ་སྟམ་པ་ནི་རྒྱལ་ཡོ། །མཉམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དང་མཉམ་པ་ཡོད་དོ་སྟམ་པ་ནི་ལྷག་པའི་རྒྱལ་ཡོ། །རང་པས་དམན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་པས་མཆོག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་ཡོ། །མཉམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དང་མཉམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷག་པའི་རྒྱལ་ཡོ། །མཆོག་ལ་དམིགས་ནས་བདག་པས་དམན་པ་མེད་དོ་སྟམ་པ་ནི་རྩེ་ཟད་སྟམ་པའི་རྒྱལ་ཡོ། །གལ་ཏེ་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བས་བདག་རྩེ་ཟད་ཅིག་གིས་དམན་ནི་སྟམ་པ་ནི་ཁེངས་པའི་གནས་ཡིན་པས་རྩེ་ཟད་སྟམ་པའི་རྒྱལ་དུ་རིགས་ན་བདག་པས་དམན་པ་མེད་དོ་སྟམ་པ་འདི་རི་ལྷ་ར་རྒྱལ་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོགས་པ་འདི་ན་བདག་པས་དམན་པ་མེད་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་བདག་ཀྱང་བཟང་ངོ་ཞེས་ཁེངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་

ལས་བཤད་པ་ལྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལས་ནི་བདག་མཆོག་ཡིན་ནོ་སྟེ་ལས་པ་འདི་ནི་དཔེ་བུ་ལ་ལྟོས་
ནས་རྒྱུ་ལ་དང་། མཉམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྟོས་པའི་རྒྱུ་ལ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱུ་
ལས་ཀྱང་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༤༩} བྱ་བ་བཤད་དེ། གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཚད་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ལྟོག་མ་རྣམས་ལ་འད་ཅི་རིགས་པར་གྲེས་པར་བྱའོ། །(འདིར་རྒྱུ་བདུན་གཅིག་ཏུ་བསྟུན་པ་ནི་སེམས་
ཁེངས་ནས་ཡུལ་ལ་རྟོགས་པར་མཚུངས་པས་གཅིག་ཏུ་བཞག་ལ། ལྟོ་བ་ལ་རྟོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ལྟ་ཡོད་པས་ལྟར་དབྱེ་བའོ། །ཡང་ཁ་
ཅིག་བཏོ་སྟེ་ལས་པ་དང་ལོག་^{༥༠} པའི་རྒྱུ་ནི་མཐོང་སྒྲུང་ཡིན་ལ། གཞན་ལྟ་སྟོམ་སྒྲུང་དུ་འདོད་པ་ཡོད་པས་དེ་བས་ལ་བའི་དོན་དུ།) ལྟར་
བཤད་པའི་རྒྱུ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་བ་དང་སྟོམ་པས་ཟད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྟན་
ཅིག་སྟེས་པ་ནི་སྟོམ་སྒྲུང་དང་། ཀྱན་ཏུ་བརྟགས་པ་ནི་མཐོང་སྒྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོ་
བའི་གྲུབ་པའི་མཐས་མཐོང་སྒྲུང་ལ་དམིགས་པ་ནི་མཐོང་སྒྲུང་ཡིན་ལ། སྟོམ་སྒྲུང་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྟོམ་
སྒྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཅི་འཕགས་པ་རྣམས་སྟོམ་སྒྲུང་མ་སྒྲུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྟོད་དམ་ཞེན། དེས་ངེས་པ་མེད་དེ།
(དད་སོགས་ཟག་བཅས་དང་གཉིད་དང་མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་མ་སྒྲུངས་ཀྱང་སྟོད་ལ་)བསྟོམ་པས་
སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ནི་གསོད་པ་དང་སོགས་(པ་ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྟོད་བདུན་)པས་བསྟུས་པ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་
སོགས་པའི་མི་དགེ་བ་ལུས་ངག་གི་ལས་གང་དག་ཡིན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་རྣམས་གྲིས་བསྒྲུང་
བ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྟོམ་སྒྲུང་གི་ཚོས་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།
(དེ་དག་ནི་མ་སྒྲུངས་ཀྱང་མི་སྟོད་དེ་རྒྱུ་བྱེད་ལོག་ལྟ་སྟུངས་པའི་ཕྱིར་རྟེན་པ་བཅག་ན་ལངས་མི་གེས་པ་བཞིན།) འོ་ན་འཛིག་
ཆོགས་ལ་ལྟོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོམ་སྒྲུང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སྟོམ་
སྒྲུང་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། སྟོམ་སྒྲུང་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་སྟོམ་སྒྲུང་ཡིན་ན་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟོ་བ་ལ་
སོགས་པ་ནི་སྟོམ་སྒྲུང་ལ་འད་དམིགས་པར་བྱེད་མོད་གྱི་སྟོམ་སྒྲུང་ཁོ་ན་ལ་ནི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པས་སྟོམ་
སྒྲུང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྲིཀ་ལས་འཆད་དོ།^{༥༡} །རི་ལྟར་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོམ་སྒྲུང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་
འཛིག་པ་ལ་སྟེད་པ་དང་སྟེ་བ་ལ་སྟེད་པ་འད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཛིག་པ་ལ་སྟེད་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་
བདག་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྟེ་ལྟོ་ལ་རྟོག་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། །(དེ་འཕགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ་ལོག་ལྟ་
སྒྲུངས་པས་སོ།) སྟེ་བ་ལ་སྟེད་པ་ནི་བདག་དབང་པོ་དང་ལུས་ངན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྟེས་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ་ལྟོ་
ཁམས་གསུམ་དུ་སྟེ་བར་སྟོན་པའོ། །(དེ་འཕགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ་རྟོག་ལྟ་སྒྲུངས་པས་སོ།) འགྲེལ་བ་ལས་ནི་དེ་
བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་ནི་སྟེ་བའི་སྟོད་པའི་ཕྱོགས་བདག་ནི་སྒྲུང་པོ་ཆེད་རྒྱུ་པོ་སྒྲུང་གི་ཕུར་གྱུར་ཀྱང་
ཅི་མ་རུང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་ངོ་ཞེས་^{༥༢} བཤད་དོ།

དེ་དག་སྒྲིམ་སྒྲུང་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་འབྲེལ་ལོ། །གང་མི་འབྱུང་ཞེན།
 ངོ་སྒྲིམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དགུ་པོ་སྒྲིམ་སྒྲུང་གི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །སོགས་
 པས་ནི་གསོད་པ་ནས་འཛིག་པ་དང་སྒྱུ་བའི་སྤྱི་བའི་^༤བར་གཟུང་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་མ་སྒྲུངས་ཀྱང་
 འཕགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་ཞེན། སྒྲིམ་སྒྲུང་དེ་དག་ནི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲིམ་སྒྲུང་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་དང་། གུན་ནས་སྒྲོང་ཞིང་གསོས་འདེབས་བྱེད་གྱི་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱང་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྒྲོང་
 བའི་ཕྱིར་རྟེན་པ་བཅག་པའི་མིས་ལྷང་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟར་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལས་འབྲས་
 མེད་པར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དགུ་པོ་དང་། ངོ་སྒྲིམ་པའི་
 ང་རྒྱལ་སྒྲིམ་སྒྲུང་གི་ཕྱོགས་གྱིས་བསྐྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུས་གསོས་འདེབས་གིང་རྒྱས་
 པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་པའི་སྤྱི་བའི་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བའི་ཆད་ལྟས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་དང་། སྒྱུ་བའི་སྤྱི་བའི་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བའི་རྟག་ལྟས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་མི་དགེ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འགྲོད་པའང་ངན་པར་བྱས་པ་སྒྲིམ་སྒྲུང་ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་དམིགས་པས་
 སྒྲིམ་སྒྲུང་ཡིན་ཀྱང་དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་ལས་འགྲོད་ཅེས་འབྱུང་བས་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་གུན་ནས་བསྒྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 གུན་ནས་སྒྲོང་བྱེད་ཐེ་ཆོམ་དེ་ཡང་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ལ་འབྱུང་བ་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་སྒྲུངས་ཀྱང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱན་དུ་སྒྲོད་པའང་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་པའི་དད་པ་དང་
 གཉིད་དང་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་དབང་པོ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འདོད་པར་སྒྲིས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་
 ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ།^༥

རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྤྱ་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་གུན་འགོ་དང་གུན་འགོ་མ་ཡིན་པ་དང་།
 ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྐྱུན་གྱི་
 དབྱེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྐྱུན་གྱི་རྩ་བ་བཤད་པ་དང་། ལྷན་པའི་ཚུལ་དང་། ཆོས་དུའི་ཡུལ་
 ཅན་ཡིན་པ་དང་། གོ་རིམ་དང་། སྒྱུ་བའི་རྒྱ་དང་། ཟག་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་པའི་
 དབྱེ་བ་བཤད་པ་བཅུ་ལས།

གུན་འགོ་དང་གུན་འགོ་མ་ཡིན་པ།

དང་པོ་ནི་སྤྱ་རྒྱས་དགུ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་གུན་དུ་འགོ་བ་ཡིན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཞེན་

ཞེས་བྱ་བའི་དྲི་བ་ནི་འོག་མ་རྒྱལ་ལའང་གེས་པར་བྱའོ།།

(འདིར་མཐོང་སྤང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ནི་ཀྱན་འགྲོ་དང་གཞན་ནི་མིན་པར་འདོད་པས་)དེ་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལྟ་བུ་ལྟ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལྟ་བུ་གཉིས་དང་། ཇི་ལྟར་ལྟ་བུ་བདུན་པོ་ཀྱན་འགྲོ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་དང་ལྟ་བུ་དང་ཐེ་ཚོམ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དང་ལྟ་བུ་ཅིག་མཚུངས་པར་ལྟ་བུ་པའི་མ་འོག་པ་དང་ཕྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་འོག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གཉིས་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ཕྱ་རྒྱས་བསྟན་གཅིག་པོ་དེ་དག་ནི་ཀྱན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན་རིས་ལྟ་བུ་པོ་ཀྱན་དུ་དམིགས་ཤིང་(དེ་དག་)སྦྱེད་(པའི་རྒྱ་ཡིན་)པས་བྱུང་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟ་བུ་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་འོག་པ་ཁོ་ན་ཀྱན་འགྲོ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟ་བུ་པའི་མ་འོག་པ་ནི་ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་ནོ།།

སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་དུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་དེ་དག་གིས་འདོད་པའི་ཁམས་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་སོ།། (བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཀྱན་འགྲོར་བཞག་པ་ནི་རང་སའི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་བསམས་པས་བརྟན་ཞིང་སྟོབས་དང་ལྡན་ལ། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོམ་སྤང་བཞིན་རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པས་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་མི་རྒྱས་པས་ཀྱན་འགྲོ་མིན་ནོ།) གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་རང་གི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་མཐའ་དག་ལ་རིམ་གྱིས་སམ་ཅིག་ཅར་དམིགས། དང་པོ་ལྟར་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་འདྲ་ཀྱན་འགྲོར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་འདོད་པའི་ཁམས་མཐའ་དག་གིས་འདག་པར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་འཛིན་དེ་དག་ཀྱང་ཀྱན་འགྲོ་(ལྟ་བུ་ལྟ་པོ་ལང་།)མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྗེས་མ་ལུས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྤྲིད་ཀྱང་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རིས་ལྟ་བུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདག་པར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་འདྲ་ཡུལ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་གང་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བདག་ཏུ་སྤྲིད་པ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཡིན་ཞིང་། གང་ལ་མཚོག་དང་གོལ་བའི་རྒྱུར་ལྟ་བུ་དེ་དོན་དུ་གཉིས་ཞིང་དེ་ལས་ང་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་བས་ན་འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་ཡང་ཀྱན་འགྲོར་འགྱུར་ཏེ། ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་ལ། ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ལྟ་བུ་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྱག་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་དམིགས་པས་རང་གི་མཚན་

ཉིད་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་འགྲོ་ནི་སྤང་བྱའི་རིགས་ལྷ་ཆར་ལ་ཅིག་
ཅར་དུ་དམིགས་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ།།

དེས་ན་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་། སྦྱོམ་སྤང་ལ་
དམིགས་པ་ནི་སྦྱོམ་སྤང་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདོད་དོ། །སྦྱོབ་དཔོན་ནི་མཐོང་སྤང་ལྟ་བུའི་དབང་གིས་
ལྷགས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ལ། སྦྱོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་
ལྷགས་པ་ནི་སྦྱོམ་སྤང་ཡིན་ཅོ། །ཡང་ན་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གཉིས་ནི་མཐོང་སྤང་དང་གཉིས་ཀ་
འདྲེན་མ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྦྱོམ་སྤང་ཡིན་པར་བཞེད་དོ།^༤ །སྤྱ་རྒྱས་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ལས་དགུ་ནི་
ཁམས་གོང་མ་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་དག་ཏུ་དམིགས་པས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགྲོ་
ཡིན་ཏེ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་པས་སོ། །དེ་ཡང་རང་
གི་སྤང་བོ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་དེ་ཉམ་ཆད་དུ་ལྟ་བ་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་
ཡིན་པ་ན་འོག་མ་དང་གོང་མ་དག་རྒྱུད་དང་སྤང་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ལྷགས་
མཆོག་འཛིན་ནི་རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་ལས་གཞན་ལའང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གོང་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
བསྟན་བཅོས་ལས། རེས་འགའ་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་གཅིག་ལ་དམིགས་སོ། །རེས་འགའ་ནི་
གཉིས་ལ་དམིགས་ཏེ། འདོད་པ་དང་ལྷན་པ་གཟུགས་དང་ལྷན་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དང་། འདོད་པ་
དང་ལྷན་པ་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དང་། འདོད་པ་དང་ལྷན་པ་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱ་རྒྱས་གང་དག་ཡིན་པ་ཞེས་^༥ འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་ལྟ་བ་དང་བོ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ཀྱན་འགྲོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་གོང་མ་ལ་དམིགས་ཀྱི་ཀྱན་འགྲོ་མ་
ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ལ། ཁམས་དང་ས་གོང་མའི་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འོག་མ་
ལ་མི་དམིགས་ཏེ། ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་མ་གཏོགས་པར་འདོད་པ་ན་
སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ས་གོང་མ་ལ་མི་དམིགས་སོ། །ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ས་འོག་མ་ལ་དམིགས་
པ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་^༦ བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(འདོད་པ་ན་སྐལ་བ་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པའི་ས་དང་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་མེད་ལ། སྤྱི་རྩེ་ན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ས་ལ་
དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །འདིར་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་གཅིག་གསུམ་གཉིས་བསྟོམས་པ་ལ་དམིགས་པ་སྤྱི་^༧ གསུམ་
བསྟོམས་པ་ལ་དམིགས་ལྷན་པ་ནི་མེད་དོ།) གལ་ཏེ་ལྟ་བ་དང་བོ་གཉིས་གོང་མ་ལ་མི་དམིགས་ན་འདོད་པ་བ་དག་
ཆོངས་པ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་དང་། དེ་ཉམ་པར་ལྟ་བ་དེ་རི་ལྟར་ཞེན། ཆོངས་པ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་
བ་དེ་ནི་ཆོངས་པ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་མི་འཛིན་པས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ལ། ཆོངས་པ་ལ་

ཡང་ཅི་སྤྱ་རྒྱུ་ཁོ་ན་ཀྱན་འགྲོ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱ་རྒྱུ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་དང་ནི་
ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཚས་གང་དག་ཡིན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་ལྟན་
རྣམས་དང་། མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དེའང་ཀྱན་འགྲོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱིར་བཏང་ནས་ཐོབ་པ་ནི་མ་གཏོགས་
སོ་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ཏེ། སྤྱ་རྒྱུ་དེ་དག་དང་ཐོབ་པ་(རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་)འབྲས་བུ་མི་གཅིག་
པའི་སྤྱིར་ལོ། །དེའི་སྤྱིར་སྤྱ་རྒྱུ་ཀྱན་འགྲོ་དང་རྒྱ་ཀྱན་འགྲོ་ལ་སྤྱ་བཞི་ལས། དང་པོ་(སྤྱ་རྒྱུ་ཀྱན་འགྲོ་ཡིན་ལ་
རྒྱ་ཀྱན་འགྲོ་ཡིན་པ་)ནི་མ་འོངས་པའི་སྤྱ་རྒྱུ་ཀྱན་འགྲོ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་འདས་ད་ལྟར་གྱི་སྤྱ་རྒྱུ་ཀྱན་
འགྲོ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་འདས་ད་ལྟར་གྱི་སྤྱ་རྒྱུ་ཀྱན་འགྲོ་རྣམས་སོ། །བཞི་
པ་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་མ་འོངས་པའི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེས་ན་སྤྱ་རྒྱུ་
དགུ་བཅུ་ཅ་བརྒྱད་ལས་ཀྱན་འགྲོ་ཁོ་ན་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་དུག་ཅུ་ཅ་ལྔ་དང་། བདེན་པ་
དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱང་བྱ་མ་རིག་པ་དུག་ཀར་དོས་སུ་བསྟན་པས་ཤུགས་ལ་ཀྱན་འགྲོ་རྣམས་བདེན་པ་དང་
པོ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་འགལ་བར་ཞུགས་པས་དོས་སུ་ལོག་ཞུགས་དང་། ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་
དོས་པོ་ལ་དམིགས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་དང་མི་འགལ་བས་ལོག་ཞུགས་ལ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །ཁོང་མ་བདག་ནི་^{༥༩}ལྟ་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་མ་རིག་པ་དང་ཐོ་ཚལ་ལྟ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བདེན་པ་
ལ་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་དང་། རྟག་ཆད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། མེད་དོ་ཞེས་སྤྱིར་བ་འདེབས་པ་དང་།
གནས་ལུགས་མི་ཤེས་པ་དང་། མཐའ་གཞན་དུ་དྲོགས་པས་དོས་སུ་ལོག་ཞུགས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་
ང་རྒྱལ་དང་ལྟ་བ་བྱི་མ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལྟ་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་སྤྱིར་ཅིང་ཁེངས་ལ་མཚོག་དང་
དག་གོལ་གྱི་རྒྱར་འཛིན་པས་ལོག་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་དང་། ཁོང་ཁོ་ནི་རང་དང་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་
འབྲུག་པས་དབང་གིས་ལོག་ཞུགས་ཞེས་ལོག་ཞུགས་གསུམ་དུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་
བར་བྱ་བ་ལོག་ལྟ་གཉིས་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་དང་། བཞི་པོ་དྲག་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་མ་རིག་པ་
དང་། མ་འདྲེས་པ་འབའ་ཞིག་པའི་མ་རིག་པ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་བཅས་པ་དྲུག་(གམ་ཁམས་

ཀྱིས་ཕྱེན་བཅོ་བརྒྱད་)ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྱུད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། (འོན་པ་དེན་པ་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ་ཞེན་མ་ངེས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་བྱིར་རོ།) གཞན་(ལྷག་མ་བརྒྱད་ཅུ་བོ་)དང་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ།

འོན་ས་གང་གི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པས་ས་གང་གི་གཉེན་པོ་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་ཤེ་ན། འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་རང་གི་ས་པའི་གཉེན་པོ་འགོག་པ་ལོན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་དུ་སྒྱར་རོ། །ལམ་ནི་དང་པོའི་ཉེར་བསྟེན་ལ་སོགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་དུག་ལ་རྟེན་པའི་ལམ་ཆོས་ཤེས་པ་དེའི་སྒྱུད་ཡུལ་ཅན་འདོད་པའི་ལོག་ལྷ་(ཐུ་ཆོས་སྤྱོད་པ་)ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ས་དུག་པོ་དེ་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ས་དགུ་ལ་རྟེན་པའི་ལམ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་ཤེས་དེའི་སྒྱུད་ཡུལ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་གྱི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གོང་མ་རྟེན་པའི་ལམ་དེ་དག་འོག་མའི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེན། ས་གོང་མ་དང་འོག་མའི་ལམ་ནི་ས་དགུའི་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། མཉམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ།།

འོན་ནི་རྗེས་ཤེས་དང་ཆོས་ཤེས་པའི་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་ལམ་ལ་དམིགས་པ་འདོད་པའི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རྗེས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདོད་པའི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ཆོས་ཤེས་པའི་ལམ་ཡང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་སྒྱུད་པའི་ལོག་ལྷ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པ་དང་། །ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་དེ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན།^{༡༠} །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟར་འཆད་མོད་ཀྱི་(འོན་ཀྱང་འདི་ནི་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་མཛོད་ཀྱི་)འགྲེལ་པ་ལས། དང་པོ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༡}འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་ཆོས་ཤེས་པ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་རི་ལྟར་ཞེན། འདི་ལྟར་ཆོས་ཤེས་པ་མཐའ་དག་ཀྱང་ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞེ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཤེས་པ་གཟུགས་དང་

གཟུགས་མེད་པའི་གཉེས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་མ་མཐའ་དག་གི་ཡང་གཉན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། (ཆོས་ནི་དང་པོ་ཁམས་གོང་གི་)མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་དེ་དང་མཐུན་པར་སྒོ་བ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་གྱིས་ཀྱང་དང་པོ་སྟེ་སྒོ་མ་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་སྟུག་བསྟུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་གཉེས་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉེས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒོ་མ་སྤང་ལ་ལྟོས་ནས་དང་པོ་ཁམས་གོང་མ་གཉེས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་རྣམས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་ཆོས་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁམས་གོང་མ་གཉེས་ཀྱི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཤེས་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་”ཞེས་བཤད་པས་དེ་ལྟར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པས་ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདི་དག་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཆད་མར་བྱས་པ་ཙམ་ཟད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྱ་རྒྱས་བཅོ་བརྒྱད་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པས་ལྷག་མ་སྤྱ་རྒྱས་བརྒྱད་ཅུ་ནི་ཟག་བཙས་ལ་དམིགས་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འགོག་ལམ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་ཡུལ་ནི་སྤང་བྱ་ཡིན་ལ་འགོག་ལམ་ནི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། (ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱར་མ་དེས་ཏེ་འདུན་པ་བཞེན་ནོ།) འགོག་ལམ་ཐོབ་ཅིང་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་དགེ་པའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞེན་དུ་འགོག་ལམ་ནི་ཞེ་སྤང་གིས་ཀྱང་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། ཞེ་སྤང་ནི་གཞོད་པ་བྱས་པ་འཇམ་བྱེད་པ་འཇམ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་འགོག་ལམ་ནི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགྲའི་མཚན་ཉིད་ལས་འདས་པས་སུ་ལའང་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། འགོག་ལམ་ནི་ཞེ་པའི་ཕྱིར་ད་རྒྱལ་གྱི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་ཁེངས་པ་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་བདེན་ནི་ཡང་དག་པར་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པས་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འགོག་ལམ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་དག་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷ་བ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པས་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་པོ་དམན་པ་ལ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱ་རྒྱས་དགྲའུ་ཅུ་བརྒྱད་ལས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་བརྟུ་གཉིས་དང་། ཟག་བཙས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་ཟག་བཙས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་མ་དེག་པ་དུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཤུགས་ལ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ཟག་བཙས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ལོག་ལྷ་ལ་”མོགས་པ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པས་ལོག་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གོང་མ་བ་

ལྷ་ར་ན་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྟོག་བཅས་གྱི་ཡིད་གྱིས་
བརྟགས་པའི་འགོག་ལམ་གྱི་མིང་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་ལ་དངོས་སུ་ནི་མི་དམིགས་ཏེ། གལ་
ཏེ་ཟག་མེད་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་ན་དེ་དག་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
འདོད་དེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་མཐོང་སྤང་སྒྲོམ་སྤང་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་བསྐྱུ་ན་
ལྷ་སྟེ། ལོག་པར་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། རང་གིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་མིང་ལ་དམིགས་པ་དང་།
རང་གི་རང་གིས་ཡེ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་འོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་
དམིགས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མ་གཏོགས་པ་ལྷ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་མཐོང་སྤང་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ལོ། །བཞི་པ་ནི་
འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་དང་ཁམས་མི་འདྲ་བ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ནམ་ཡང་
འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པར་མ་གྱུར། དམིགས་པར་མི་བྱེད། དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཁམས་མི་འདྲ་
བ་ལ་འང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་བ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་སོ། །དེས་ན་དང་པོ་བཞི་ནི་མཐོང་སྤང་གི་
དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་བ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ལོ་^{ལྷ་}ཞེས་པ་དང་། གྲུག་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་།
འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་
ལྷ་སྟེ། དེའི་དམིགས་པ་ནི་དེ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའོ་ཞེས་^{ལྷ་}འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱུ་བ་
རྣམས་ནི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་ཀྱང་འཕགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་དེས་ཏེ། སྐྱུ་ཏག་འཛིན་བཞིན་ནོ་ཞེས་
ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ།

རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ།

གསུམ་པ་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡང་ཕྱ་རྒྱས་དགྲ་བཅུ་ཅུ་བརྒྱད་ལས་དམིགས་པས་
རྒྱས་འགྱུར་དུ་མཚུངས་ལྷན་གྱིས་རྒྱས་འགྱུར་ཞེན། (དམིགས་པས་རྒྱས་པ་དེ་ནི་མཚུངས་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་རྒྱས་ལ། གང་
དག་མཚུངས་ལྷན་ཁོ་ནས་རྒྱས་པ་འདྲ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་ཕྱ་རྒྱས་ཀྱན་འགོ་ནི་གཉིས་ཏེ་རང་གི་ཁམས་དང་ས་གུན་ཏུ་འགོ་བ་དང་། སྐལ་
བམི་མཉམ་པའི་ཁམས་དང་ས་གུན་ཏུ་འགོ་བའོ།) ཕྱ་རྒྱས་གང་དག་ཀྱན་དུ་འགོ་བར་བཤད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་
དེ་རྣམས་ནི་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་ས་པའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
གྲུག་འགོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་རིས་སུ་གཏོགས་པ་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་གྱི་རིས་གཞན་ལ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱུ་ག་བསྐྱུ་ལ་མཐོང་སྤང་ནི་སྐྱུ་ག་བསྐྱུ་ལ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་

ལ་སོགས་པར་སྦྱར་རོ། །འོ་ན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པས་རྒྱས་སམ་ཞེན། ཟག་མེད་དང་ས་
གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་ཀྱང་(དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་)རྒྱས་པ་མིན་ཏེ། ཟག་
མེད་དང་ས་གོང་མ་བ་དག་འོག་མས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་སླེད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་(ཉེ་དག་
ལ་དེ་དག་གིས་དམིགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་)དང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་པ་ནི་
རྒྱུན་འཁེལ་བ་ཡིན་ན་དེ་དག་ལ་འཁེལ་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་། སྤ་རྒྱས་ལ་ཀུན་འགྲོ་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་རང་གི་ཁམས་དང་ས་སྐྱལ་བ་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་གཉིས་སོ། །ཀུན་འགྲོ་
མ་ཡིན་པ་ལའང་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ཀུན་འགྲོ་རྣམས་ནི་ཡུལ་སྤང་
བྱ་རིས་ལྡུ་ཆར་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་རང་གི་རིས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་སོ། །དེ་
ལ་ཟག་མེད་དང་སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་དང་ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་
རྒྱས་འགྱུར་ཡིན་གྱི་དམིགས་པས་རྒྱས་འགྱུར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེར་དང་བཅས་པའི་ཁིང་ལ་ལྷ་གྲ་སྒྲེབ་ལྟར་
གང་ལ་བདག་ལྟ་དང་སླེད་པ་འཇུག་པ་དེ་ལ་གཞན་དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་དང་ས་གོང་
མ་ལ་ནི་བདག་ལྟ་དང་སླེད་པ་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འདོད་པ་ན་གནས་པ་ཟག་མེད་དང་ས་གོང་མ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་རི་ལྟར་སླེད་པ་མ་ཡིན་
ཞེན། དེ་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཡིན་ན་ཞེས་བཤད་དོ།།^{༡༥} (ཁ་ཅིག་སྤ་རྒྱས་ཀྱི་དོན་ནི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་
ཡིན་པ་ལ་ཟག་མེད་དང་ས་གོང་མ་ནི་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུད་ནད་ཅན་ལ་ཁ་ཟས་རྩལ་པོ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཟག་
མེད་ལ་དམིགས་པའི་འོག་ལྟས་དགེ་རྩ་གཙོད་མི་རུས་སོ་ཞེས་གསུང་དོ།) སྤ་རྒྱས་གང་ཞིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ས་
མང་པོ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྤ་རྒྱས་དེ་དག་ནི་གྲོགས་དེར་ཏེ་དེ་དག་ལ་མ་སྤངས་
ཀྱི་བར་དུ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། (དུག་དང་འདྲིས་པའི་ཆར་གིས་དུག་གི་རུས་པ་འཁེལ་བ་
བཞིན་ནོ།) དེ་ལྟར་ན་སྤ་རྒྱས་དགུ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་ལས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་མཚུངས་ལྡན་
ཁོ་ནས་རྒྱས་འགྱུར་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་མ་རིག་པ་དུག་དང་། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་
འགྲོ་བཙོ་བརྒྱད་དེ་ནི་ལྷ་རྩ་བཞི་ནི་དམིགས་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང་རང་ས་དང་གོང་ས་ལ་ལྟོས་
ནས་ཅི་རིགས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་རྒྱས་འགྱུར་གཉིས་ཀ་ཅི་རིགས་པ་དང་། ལྷག་མ་དུག་རྩ་
རྩ་གཉིས་ནི་རྒྱས་འགྱུར་གཉིས་ཀར་རེས་ལ། དམིགས་པས་རྒྱས་པ་ལ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱས་པས་ཁྱབ་
པས་(དམིགས་པས་)རྒྱས་འགྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་མེད་དོ།།

མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ།

བཞི་པ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་པར་དབྱེ་བ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་
 ཐམས་ཅད་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ་(ཉིང་འཛིན་གྱིས་བཏུལ་བས་རྣམ་སྤྲིན་འབྱེན་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་)ཉོན་
 མོངས་ཅན་ཡིན་ལ། གོང་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་མི་དགེ་བ་ཡོད་ན་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་
 ལྷག་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ལྷག་བསྐྱེད་དེ་ཡང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། ཡ་ཤོལ་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱ་གཞོད་
 སེམས་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་བའང་མི་སྲིད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷན་པས་ཉེ་
 བར་ཞི་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བཞེད་དེ། གྲུན་ལས་བཏུས་ལས། ཉེ་བར་ཞི་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
 པ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། ཞི་གནས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེས་^{༡༧}འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་
 དང་དེ་དག་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་མ་རིག་པ་གསུམ་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་
 ཡིན་ནོ། ཁྲི་ལྟར་ཞེ་ན། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་རྟག་པར་ལྟ་བ་ནི་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཚུལ་བྲིམས་
 སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་དང་མི་འགལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་འཛིག་རྟེན་ཡ་ཤོལ་ཏུ་བདེ་བར་
 བྱ་བའི་དོན་དུ་སྤྱིན་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆད་པར་ལྟ་བའང་ཐར་པ་དང་མཐུན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མཆོག་ཏུ་གདགས་པ་བཅུ་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་འདི་
 ལྟ་སྟེ། བདག་མེད་པར་གྱུར་ཅིག བདག་གི་མེད་པར་གྱུར་ཅིག བདག་འབྱུང་བར་མ་གྱུར་ཅིག བདག་
 གི་འབྱུང་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ལྟ་བ་འདི་མཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་^༡གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། གཞན་ཡང་ལྟ་བ་
 འདི་གཉིས་ནི་རང་གི་རྒྱད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་གྲུན་དུ་མོངས་པས་རང་གི་རྣམས་མ་མོངས་
 པའི་ཕྱིར་^{༡༨}དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པར་མ་ཞུགས་པས་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དགེ་བའང་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཏན་ཆོགས་དེ་དག་ནི་དེ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་
 པའི་མ་རིག་པ་ལའང་མཚུངས་སོ།།

སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དག་ནི་དེ་ལྟ་ན་མཐོ་རིས་ལ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་^༡དང་ངའོ་སྟུང་པའི་ང་
 རྒྱལ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ལྟ་བ་དེ་
 གཉིས་ལྟ་བ་ཅིག་སྟེས་པ་རི་དྲགས་དང་བྱ་རྣམས་ལའང་ཡོད་པ་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། (བཀ་
 ཅོལ་དུ་སྒྲི་བོས་པས་སྒྲག་པའི་རྒྱར་འབྱུར་བ་ལྟ་བུ།) སེར་སྒྲི་དང་གཟེགས་ཟན་ལ་སོགས་པས་གྲུན་དུ་བརྟགས་པ་

ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ་པ་དང་ཀུན་བརྟགས་པ་ལོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཐ་ན་བྱ་དང་རི་དྲགས་རྣམས་ཀྱི་འདུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་གཞན་སྤྱུ་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་པར་ལྟོ། །མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་ལའང་གཉིས་ལས་རྟག་ལྟས་བསྐྱུ་བའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བུ་ནི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལས་སྒྲིམ་གྱི་མཐར་འཛིན་པ་རྟག་པར་སྒྲིམ་པ་རྣམས་དང་། ལ་ལ་རྟག་པར་སྒྲིམ་པ་རྣམས་དང་། བྱི་མའི་མཐར་འཛིན་པ་འདུ་ཤེས་ཅན་དུ་སྒྲིམ་པ་རྣམས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྒྲིམ་པ་རྣམས་དང་། འདུ་ཤེས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལ། ཆད་ལྟས་བསྐྱུ་བའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་པོ་བདུན་གྱིས་ཆད་པར་སྒྲིམ་པའི་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཀུན་བརྟགས་ཁོ་ནའོ་^༡ ཞེས་པ་དང་འདོད་པའི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ་པ་དེ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་དང་། བདག་དང་གཞན་ལ་གིན་དུ་གཞོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །རྟག་པས་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^༢ འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་དག་གྲང་ལྟན་སྒྲིམ་པ་སྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཀུན་བརྟགས་མི་དགེ་བར་འབྱུང་ཞིང་ཁམས་གོང་མ་ནའང་མི་དགེ་བ་ཡོད་པར་འབྱུང་ཏེ། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་དུ་བརྟགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །མེད་ན་ནི་མཐོང་སྤང་མེད་པར་ཐལ་བ་འདི་སྤང་དགོས་སོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱ་རྒྱས་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུའི་(ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱ་རྒྱས་)ལྟག་མ་རྣམས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་འདིར་མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་དེ་གྱི་བྱིར་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་ཀྱང་། མང་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ནི། སྦྱོང་དང་སྤྲུག་བསྐྱུ་ལ་ཉིད་དང་ཡང་། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བུལ་འབྲས་དང་། །ཉིང་རེ་འཛིན་དང་སྒྲིམ་པའོ་ཞེས་^༣ འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བྱུང་བར་བརྟུན་དམ་བཅུ་བཤད་དོ། །

མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་བཤད་པ།

ལྟ་བུ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་བཤད་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་བུ་ཆར་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་ནི་རྩ་བ་གཉིས་དང་། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་དང་། མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་གཏི་སྤྲུག་མ་གཏོགས་པའི་ཀུན་དུ་མོངས་པ་རྣམས་ནི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་གསུམ་པོ་དེ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །འདོད་ན་ཞེས་བྱ་བས་ཁམས་གོང་མའི་དེ་དག་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །མི་དགེ་བའང་ཡིན་ལ་རྩ་བ་འདུག་པས་

གསུམ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་མི་དགེ་བའི་རྩ་བའོ། །གསུམ་པོ་མ་གཏོགས་པ་ནི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒོ་བ་
 དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཞིག་ཕྱ་རྒྱས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པ་དང་། སྤང་བྱ་རིས་རྣམ་
 པ་ལྗེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱིན་ནས་སྒོར་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཅན་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། དགེ་རྩ་གཙོན་པ་ལ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཕྱ་རྒྱས་རྣམ་པ་ལྗེའི་རང་བཞིན། །ལུས་ངག་བྱ་བ་ཀྱན་སྒོར་བྱེད། །རྣམ་ཤེས་ལྡན་ཏེན་དཀར་
 པོའི་རྩ། །ཀྱན་གཙོན་འདྲེན་པ་མི་དགེའི་རྩའོ་ཞེས་^{༡༥}འཆད་དོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། མི་དགེ་བའི་
 ཏེན་དུ་གྱུར་པས་ན་རྩ་བ་རྣམས་སོ་ཞེས་^{༡༦}འབྱུང་ངོ་། །(ལྷག་མ་ནི་རྩ་བ་མ་ཡིན་ནོ།) ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྩ་
 བ་ནི་གསུམ་མོ། །གང་ཞེན། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱི་རོ་བྱང་
 བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། གཞལ་མེད་ཁང་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྱིད་པ་(སོགས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱི་སྤྱིད་
 པ་ཐམས་ཅད)དང་མ་རིག་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དམ་ཡང་ན། (འདོད་པའི་ལྷ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་།) སྒོ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ། (དེའི་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བར་འདོད་དེ།) དེ་
 ཡང་འདོད་པ་ན་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས་ལ་སོགས་པ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་བཞི་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
 པ་དང་། བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་(དང་པོ་)གཉིས་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཉོན་མོངས་པ་
 དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་དང་མཚུངས་
 པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་ཡིན་ལ་རྩ་བ་འང་ཡིན་པས་ལུང་
 མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་སྟེ། མི་དགེ་བ་དག་ནི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བར་མི་འོས་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པོ་དེ་དག་
 ལས་གཞན་པའི་ཐེ་ཚོམ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་མིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པས་མི་བརྟན་པའི་བྱིར་
 ཏེ་རྩ་བ་ནི་བརྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ང་རྒྱལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་མཐོ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པའི་བྱིར་
 དང་། རྩ་བ་ནི་གཏིང་ན་གནས་པའི་བྱིར་རོ། །ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་ཁམས་གོང་མ་ན་མེད་པའི་བྱིར་དང་། འདོད་པ་ན་
 ཡོད་པ་དག་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་འདོད་དེ། བརྟན་པ་དང་གཏིང་
 ན་གནས་པ་ཙམ་ནི་འདིར་རྩ་བའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ལ་བརྟུང་བར་འདོད་པས་
 ན་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བརྟུང་དོ། །

ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉི་འག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་འདོད་དེ། ཉི་འག་
 པ་ནི་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་སམ་ཁ་ཆེ་བའི་ཡུལ་ལས་གཞན་ན་གནས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་
 གང་ཞེན། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱི་སྤྱིད་པ་དང་ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། འདོད་པ་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་
 དང་པོ་གཉིས་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་། སྤང་བཤད་པའི་མོངས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་

ཕྱིར་ཞེན། (ར་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་ནི་བསམ་གཏན་དེས་ཁེངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། གླེད་པ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་ནི། བསམ་གཏན་དག་ལ་རོ་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཐེ་ཆོམ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཅི་འདི་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་པ་དང་། ཅི་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བའམ། འོན་ཏེ་མ་བྱུང་སྟེ་མ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྒྱ་བའི་གནས་སྒྲུབ་པའི་དག་ཀྱང་བསམ་གཏན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་འདི་དག་ཁོན་ལ་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འགྲེལ་པ་¹⁶ལས་འབྱུང་བ་ལྟར།) རོ་སྤང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པ་གླེད་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་སྒྲེད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། བདག་ནི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ལྟ་སྒྲོམ་པ་ར་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་གསུམ་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་ཡང་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འོན་ལུང་རིང་པོ་ལས། བསམ་གཏན་ནི་མཚོན་པ་སྟེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལུང་མ་བསྟན་དང་འདོད་པའི་བསྐྱབས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་ཅེས་¹⁷གསུངས་སོ། །བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་གམ་མི་རྟག་གམ་གཉིས་ཀའམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནམ་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་མི་ལྡན་ནམ་གཉིས་ཀའམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གོངས་པ་ཆད་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་ངམ་གཉིས་ཀའམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནམ། ལུས་དེ་ཉིད་སྟོག་ཡིན་ནམ་སྟོག་ཀྱང་གཞན་ལ་ལུས་ཀྱང་གཞན་ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་བཅུ་བཞི་གསུངས་པ་རྣམས་དགེ་མི་དགེར་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དྲི་བ་ལ་ལན་མི་གདབ་པར་གཞག་པར་བྱ་བའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

རི་ལྟར་ཞེན། དྲི་བའི་ལན་ནི་མགོ་གཅིག་དུ་ལུང་བསྟན་པ་དང་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་ལུང་བསྟན་པ་དང་དྲིས་ཏེ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། གཞག་པར་ལུང་བསྟན་པ་བཞེ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་དཔེར་ན་ཅི་མེས་ཅན་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་འཆི་བར་འགྱུར་ངམ་ཞེས་འདྲི་ན་འཆི་འོ། །ཞེས་ལན་གདབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་དཔེར་ན་ཅི་འཆི་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འམ་ཞེས་འདྲི་ན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་རྣམས་མི་སྐྱེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྐྱེ་འོ་ཞེས་ལན་གདབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི་དཔེར་ན་ཅི་མི་འདི་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དམན་པ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་ལྟ་ལ་ལྟོས་ནས་སམ་ངན་སོང་ལ་ལྟོས་ནས་འདྲི་ཞེས་ཁོ་ཉིད་ལ་དྲིས་ཏེ་ལྟ་ལ་ལྟོས་ནས་ཞེས་ཟེར་ན་ནི་དམན་ལ་ངན་སོང་ལ་ལྟོས་ནས་འདྲི་ན་ནི་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་སོ་ཞེས་ལན་གདབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི་དཔེར་ན་ཅི་བདག་སྤང་བོ་ལས་གཞན་ཡིན་ནམ་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་ལ་སོགས་པས་བཟུང་བ་གཉིས་ཀའམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་ཞེས་

འདྲི་ན་གང་དུ་འང་ལན་མི་གདབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དྲི་བའི་ལུང་བསྟན་པ་བཞི་ལས་བཅུ་བཞི་པོ་
 དེ་དག་ནི་མི་དགོ་བ་ཡིན་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་
 བྱའོ། །དེས་ན་དེ་དག་ནི་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཏེ། ཐམས་ཅད་བདག་ལ་བརྩམས་
 བས་སྒྲུབ་བ་ན་དེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་ནའང་དེ་དག་སྒྲུག་པར་འགྱུར་བས་དེ་དག་བསྟན་
 པ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ལུང་བསྟན་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཏུ་ལུང་མི་བསྟན་ཏེ་
 ཞེས་གཞག་པར་ལུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་ཀྱང་དྲིས་པ་ལུང་བསྟན་པ་ནི་
 རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། མགོ་གཅིག་ཏུ་དྲིས་པ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་དྲིས་པ་ལུང་
 བསྟན་པ་དང་། དྲི་བ་དྲིས་ཏེ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་བཞག་པ་ལུང་བསྟན་པའོ་ཞེས་པ་དང་། མགོ་
 གཅིག་ལུང་བསྟན་ཉིད་དང་ནི། རྣམ་པར་བྱེ་བ་དེ་བཞིན་གཞན། དྲིས་པ་ལུང་བསྟན་གསུམ་པ་སྟེ། རྣམ་
 པར་བཞག་པ་བཞི་པའོ། །དྲིས་པ་ལུང་བསྟན་བཞི་པོ་དག །དེ་དང་དེ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན། །འདྲི་ལྟར་གྲེས་གིང་
 སྒྲུབ་དག །དགོས་པ་དེ་ཉིད་རིག་པ་ཡིན།།^ལ ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་པའང་ལུང་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །

ལྟན་པའི་ཚུལ།

དུག་པ་ལྟན་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ནི། (ཕ་རྒྱས་ལྟན་ཚུལ་ལའང་། གང་ཟག་གང་གི་ཕ་རྒྱས་དམིགས་པ་གང་ལ་
 རྒྱས་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི། ཕ་རྒྱས་དེས་བཅོངས་གིང་དེའི་ཡུལ་དང་ཡང་ལྟན་ནོ། །སྟོ་ལུང་གིས་པའི་ཕ་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་དམིགས་པའི་སྟོ་ནས་
 རང་གི་ཡུལ་དང་ལྟན་པར་བྱེད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་ཕ་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་དམིགས་པའི་སྟོ་ནས་སྟེ་མཆོད་བཅུག་ཉིས་དང་ལྟན་པར་བྱེད་དོ། །ཀླན་འགོ་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི་དམིགས་པའི་སྟོ་ནས་རིས་ལྟ་དང་ལྟན་པར་བྱེད་ལ། ཀླན་འགོ་མ་ཡིན་པས་ནི་རང་རིས་ཁོ་ན་དང་དོ། །དེ་དག་དང་
 མཆོངས་ལྟན་ཀྱིས་ནི་མཆོངས་ལྟན་གྱི་སྟོ་ནས་ལྟན་པར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲེལ།) ཉོན་མོངས་པ་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་པ་
 དང་། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་རྒྱལ་ཏེ། ཡུལ་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་ནི་བདེ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་
 བས་སྒྲུབ་ཞིང་ཁོངས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
 ནི་ལྟ་བུ་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་མ་རིག་པ་སྟེ་བྱུག་མེད་པར་བདེ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བར་
 འགྱུར་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཕྱིར་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གསུམ་ག་ལ་ཅི་རིགས་པར་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འདས་པ་དང་ཉེ་བར་གནས་པ་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་རྒྱལ་སྟེ། ཡུལ་
 ལ་མ་སྤངས་པ་དག་གིས་ནི་རྣམ་གྲེས་(དུག་གིས་པ་ཡིན་པས་རྣམ་གྲེས་དུག)གང་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། ཡུལ་
 སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་བུ་དུས་གསུམ་པའི་དངོས་པོ་གང་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་སྒྲིས་ལ་མ་སྤངས་

པའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་དེ་དང་ཐག་པས་སྒྲིང་བྱ་ཡུར་པ་ལ་བཏགས་པ་ལྟར་གང་ཟག་དེ་ལྟན་(པར་ཅིང།)པ་
ཡིན་ནོ། (འདི་དག་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་མི་རྣམས་ལ་སྒྲངས་ན་ཡུལ་ལ་མི་རྒྱས་སོ།) དེ་ཡང་སྒྲོ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་
ལའོར་དུ་ནི་ཆགས་སྒྲུང་གཉིས་འབྱུང་གི་ར་རྒྱལ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་ལའོར་དུ་འབྱུང་ངོ་། སྒྲིམ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་འགལ་ཞིག་ལ་མི་སྒྲིམ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་
སྒྲངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲིམ་གྱང་སྒྲངས་ན་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་དག་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཚིག་གཉིས་
པོ་དེ་སྒྲོ་སོ། །ལྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འང་ཡུལ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གང་ཟག་ལ་(སྒྲང་བྱར་)ལྟན་པ་
ཡིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་(ཐོབ་པ།)ལྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་(འགོག་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ།)རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་ལ་(ཐོབ་པ།)ལྟན་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། (དེས་ནི་རང་གི་རིས་ཁོན་ལྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་མཚན་ནས་མི་རྒྱས་པའི་ཡུལ་ཀྱན་མི་ལྟན་ལ། ཉོན་
མོངས་པའི་ཐོབ་པ་རྒྱུད་གང་ལ་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེ་གང་ཟག་དེ་དང་ལྟན་ནོ་གསུང་ངོ་།) དེ་ལྟར་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་བྱུང་བར་མེད་པས་སྒྲིམ་བཤད་ལ། མ་འོངས་པ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་དེ་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ལའོར་དུ་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་མ་
འོངས་པས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཡུལ་ཀྱན་དང་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟན་ཏེ།
ཡིད་གྱི་ཡུལ་དུ་དུས་གསུམ་པའི་ཚོས་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ཡང་གང་ལ་མ་སྒྲངས་བ་དེ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ལས་གཞན་པ་སྒྲོ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་
ལའོར་དུ་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་མ་འོངས་པ་དག་གིས་ནི་ཡུལ་རང་གི་དུས་པ་མ་འོངས་པའི་
དངོས་པོ་ཁོན་དང་ལྟན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དེ་དག་འདས་པ་(དང་མ་འོངས་པ།)ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲི་
བའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་གྱི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་མི་སྒྲིམ་བའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་གྱིས་ནི་སྒྲོ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ལའོར་དུ་
བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་གཉིས་གྱིས་གྱང་(མ་སྒྲངས་ན།)དུས་གསུམ་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟན་ནོ། (དེ་ཡང་དེ་དག་མང་བས་དམིགས་སུ་དུ་ལྟན་གྱི་དངོས་སུ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།) རང་
གི་མཚན་ཉིད་པ་དེ་དག་གི་ལྟག་མ་(སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་པ་གསུམ་པོ།)ལྟ་བུ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རིག་པ་སྒྲིའི་དེ་དག་འདས་
པ་ལ་སོགས་པ་དུས་གསུམ་པོ་ཀྱན་གྱིས་གྱང་ཡུལ་དུས་གསུམ་གྱི་དངོས་པོ་རིས་ལྟ་བུ་ཀྱན་དང་ལྟན་ཏེ། དེ་
དག་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་ལྟ་ཆར་ལ་དམིགས་པས་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རི་
སྲིད་དུ་མ་སྒྲངས་གྱི་བར་དུ་འོ།

གལ་ཏེ་འདས་མ་འོངས་རྒྱས་སུ་ཡོད་ན་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་རྟག་པར་
འགྱུར་ལ། མེད་ན་དུས་གཉིས་གྱི་དངོས་པོ་དེ་དག་དང་ཕྱ་རྒྱུ་དེས་ལྟན་པ་དང་བྲལ་བར་རི་ལྟར་འགྱུར་
ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་ནི་དུས་དེ་དག་འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྒྲིའི་སོགས་བཞི་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་

རྟག་པར་ནི་མི་འདོད་གྱི་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་རྒྱུས་རང་རང་གི་དུས་ཀྱན་དུ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་ནི་གསལ་བར་དམ་འཆོལ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དགོ་སྒྲོང་དག་གཟུགས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའང་མི་རྟག་ན་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་ནི་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་མི་འགྱུར། མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བར་མི་འགྱུར་གྱི་དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་གཟུགས་ལ་ཡིད་བྱུང་བར་བྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། འགོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དགོ་སྒྲོང་དག་གསལ་ཏེ་འདས་པའི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་བུ་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གི་ཕྱིར་འདས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གསལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་མེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ལོ་ཞེས་དུས་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསལ་ཏེ་འདས་མ་འོངས་མེད་ན་དེ་ལྟར་གསུང་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་། ཡང་མདོ་ལས། མིག་ནས་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ནི་མིག་དང་གཟུགས་ནས་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་བར་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མིག་དང་གཟུགས་དང་ལྷོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་འོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཏེ། འདི་ལ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིད་དང་ཆོས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འདིའི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་འདས་པ་རྫས་སུ་མེད་ན་རང་ཉིད་རང་ལ་བརྟེན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་ལུང་དང་། ཡུལ་མེད་ན་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ན། འདས་མ་འོངས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་འདས་མ་འོངས་རྫས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་དག་རྫས་སུ་མེད་ན་ལས་ཡོད་པའི་ཆེ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མེད་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཆེ་ལས་འགགས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དམས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པོ། །ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་ན་ཆད་གདོན་མི་ཟ་བར་དུས་གསུམ་(དང་གཞི་ལྷ་པོ།)དངོས་པོར་ཡོད་པ་འདི་ཁས་སྤང་དགོས་ཏེ། (གཞི་ལྷ་དང་།⁽¹⁾) དུས་གསུམ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པར་འདོད་གྱི། ད་ལྟར་བ་དང་འབྲས་བུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ལས་འདས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་ཡོད་ལ་མ་འོངས་པ་དང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་འདས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་རྣམ་པར་སྐྱེ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་

བ་རྒྱལ་པ་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒོ་བ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་། ཏུས་གསུམ་གཡོད་པར་སྒྲུབ་དང་། དེ་ལྟར་
དང་འདས་པ་འབྲས་བུ་མ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་དང་། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་རྒྱལ་མེ་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་དང་། རྒྱལ་པར་བྱེ་སྤྱོད་སྒྲུབ་དང་། མདོ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ།^༩

གང་དག་ཏུས་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་དེ་དག་ཀྱང་དབྱེ་
ན་རྒྱལ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གནས་
སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་གཞན་དུ་
འགྱུར་བར་སྒྲུབ་པ་ནི་བཙུན་པ་ཚོས་སྒྲུབ་སྟེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤེས་པ་དང་བརྗོད་པ་འཇུག་པའི་བྱུང་པར་ལ་ལྟོས་
ནས་ཐ་དད་དེ་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཏུས་རྒྱལ་པ་སུ་འཇུག་ཅིང་འཕོ་བ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་ཀྱི་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་མི་འགྱུར་གྱི་མ་འོངས་པ་དེ་ལྟར་དུ་འགྱུར་བ་ན་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་འདོར་ཞིང་ད་
ལྟར་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་འཕྱོང་ལ། དེ་ལྟར་བ་འདས་པར་འགྱུར་བ་ན་འདད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་འདོར་ཞིང་
འདས་པའི་དངོས་པོ་འཕྱོང་པས་དུས་དེ་དང་དེར་འདས་པའི་དངོས་པོ་དང་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་དང་ད་
ལྟར་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་སྟེ་དཔེར་ན་གསེར་གྱི་སྟོད་བཙོམ་ནས་སྟོད་གཞན་དུ་བསྒྱུར་
བ་ན་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་དང་ཁ་དོག་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་སྟོད་ཀྱི་དབྱིབས་ཙམ་ཞིག་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་
དང་། འོ་མ་ཞོར་འགྱུར་བ་ན་རོ་རྩ་ས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཙམ་ཞིག་འདོར་གྱི་རྣམས་དང་ཁ་དོག་མི་
འདོར་བ་ལྟ་བུའོ་^{༡༠}ཞེས་ཟེར་རོ།

མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྒྲུབ་པ་ནི་བཙུན་པ་དབྱེད་སྒྲོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མཚན་ཉིད་འཇུག་
པ་ཐོབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་སྟོད་བྱེད་དེ། དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་
མཚན་ཉིད་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཏུས་གསུམ་དུ་གཞག་གི་དེ་དག་ལ་ཏུས་གཞན་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་མེད་པ་དང་རྣམས་ཐ་དད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཆགས་ཅན་བྱུང་མེད་ཅིག་ལ་ཆགས་པ་
དང་བཙས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ།^{༡༡} །གནས་སྐབས་གཞན་
དུ་འགྱུར་བར་སྒྲུབ་པ་ནི་བཙུན་པ་དབྱིག་པ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་(ཉིད་པེར་ན་
འདས་པའི་མཚན་ཉིད་གཙོ་ཆེ་བ་ན་འདས་པར་བཞག་པས། དེས་ན་)ཐ་སྟོད་བྱེད་དེ་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཏུས་རྒྱལ་པ་སུ་
འཇུག་པ་ན་ཚོས་དེ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བ་བྱས་ནས་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་
གསུམ་ལ་རིམ་བུ་ལྟར་མ་འོངས་པ་དང་དེ་ལྟར་དང་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཏུས་དེ་དང་
དེའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱིན་པ་ན་དེ་དང་དེའི་མིང་འཕྱོང་པས་ན་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མིང་
ཙམ་ཞིག་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་རང་མཚན་གྱི་རྣམས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་རི་ལུ་གཅིག་ཉིད་

གཅིག་གི་ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་ན་གཅིག་དང་། བརྒྱའི་ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་ན་བརྒྱ་དང་། སྟོང་གི་ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་ན་སྟོང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།^{༡༤} །གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་སྐྱབ་བ་ནི་བཅུན་པ་སངས་རྒྱལ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྤྱི་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ། དངོས་པོ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་དུས་རྒྱུས་སུ་འཇུག་པ་ན་སྤྱི་མ་འདས་ད་ལྟར་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་མ་འོངས་པ་དང་། བྱི་མ་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་པ་དང་སྤྱི་མ་འདས་པ་དང་བྱི་མ་འོངས་པ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ད་ལྟར་བར་བཞག་སྟེ་དཔེར་ན་བྱད་མེད་གཅིག་ཉིད་བུ་མོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་དང་མ་ལ་ལྟོས་ནས་བུ་མོར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་ལ་(དེ་དག་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་)དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་(དང་པོ་)རྒྱལ་པར་འགྱུར་བར་སྐྱབ་པའི་གྲངས་ཅན་(རྗེས་གནས་ལ་ཆོས་འདོད་ལེན་བྱེད་^{༡༥}པར་འདོད་པའི་བྱིར་)ཅན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་འགྱུར་རོ། །མཚན་ཉིད་གཞན་འགྱུར་བར་སྐྱབ་པ་ལ་ནི་དུས་རེ་རེ་ལ་འང་དུས་གསུམ་གའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་དུས་འཛོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དཔེ་^{༡༦}དོན་མི་མཚུངས་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ནི་འདས་པའི་དུས་ལ་འང་སྤྱི་དབུས་གསུམ་ཡོད་པས་དེ་དག་རིམ་བུར་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་གསུམ་དུ་འགྱུར་བས་འདས་པ་གཅིག་ལྟར་འདས་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར་གསུམ་པ་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྐྱབ་པ་ཉིད་བཟང་སྟེ། བྱ་བ་མ་སྦྱེས་ནས་མི་བྱེད་པ་དང་བྱེད་པ་དང་བྱས་ནས་འགགས་པ་གསུམ་པོ་ཡིས་དུས་གསུམ་པོ་རྒྱུས་རྒྱུས་པར་བཞག་པ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་མོད་ཀྱི་བཞི་ཀ་ལ་མིང་ཐ་དད་པ་མ་གཏོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་ཡོད་པར་མ་མཐོང་རོ། །འོ་ན་དུས་གསུམ་དུ་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ད་ལྟར་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་བ་ན་རེ། བྱ་བ་འགགས་པ་ནི་འདས་པའོ། བྱ་བ་མ་སྦྱེས་པ་ནི་མ་འོངས་པའོ། །བྱ་བ་སྦྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ནི་ད་ལྟར་བཡིན་པས་དུས་གསུམ་བྱ་བས་གཞག་གོ་ཞེས་བཤད་ཟེན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་ད་ལྟར་བའི་མིག་དེ་མཚུངས་རང་གི་བྱ་བ་གཟུགས་ལ་མི་བལྟ་བས་ད་ལྟར་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་བ་ན་རེ་མིག་དེ་མཚུངས་དེ་བལྟ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ཀྱང་རང་གི་རྒྱ་མཐུན་དང་སྦྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་འཛིན་པ་དང་འབྲིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ན་ད་ལྟར་བཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་འོ་ན་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དང་འདས་པ་དག་གཅིག་ནི་འདས་པས་འབྲིན་པར་འགྱུར་^{༡༧}ཞེས་འབྱུང་བས་སྐལ་མཉམ་དང་ཀླན་འགོ་དང་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་རྒྱ་འདས་པ་དག་ཀྱང་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་ལ་འབྲས་བུ་འབྲིན་པའི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་^{༡༨}བུ་འཛིན་པ་དང་འབྲིན་པའི་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པ་ལ་ད་ལྟར་བར་བརྗོད་པ་ན་དེ་དག་ལ་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་ཡོད་ཀྱང་འཛིན་པ་མེད་པས་ད་ལྟར་བར་མི་འགྱུར་རོ་

ཞེན། དེ་ལྟ་ནའང་དུས་གསུམ་དུ་བྱ་བས་བཞག་པས་ན་དེ་དག་ལ་འབྲས་བུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་འགགས་པའི་
ཆ་ནས་འདས་པར་འགྱུར་ལ། འབྲིན་པའི་བྱ་བ་དང་ལྷན་ནས་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་བས་དུས་གསུམ་མཚན་
ཉིད་འཆོལ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲིན་བརྗོད་དོ།

གཞན་ཡང་འདི་དགག་པའི་ཕྱིར་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་བྱ་བ་བྱེད་
པ་ལ་བགགས་སུ་ཞིག་བྱེད་དེ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། གཤམ་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུ་མ་ཚོགས་
པས་བྱ་བ་མི་བྱེད་དོ་ཞེན། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་དུས་རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་མ་
ཚོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱ་བ་འགགས་པ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན་བྱ་བ་དང་དངོས་པོ་མི་གཅིག་པར་
འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ནའང་དངོས་པོ་བྱ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། བྱ་བ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
ནམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན། བྱུགས་དང་པོ་ལྟར་ན་བྱ་བ་ལའང་བྱ་བ་གཞན་གཉིས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱ་
བ་དེ་ཡང་བྱ་བ་འགགས་པ་དང་བྱེད་པ་དང་མ་སྒྲིས་པས་དུས་གསུམ་པར་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱུགས་
གཉིས་པ་ལྟར་ན་བྱ་བ་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དུས་གྲིས་མ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཤམ་ཏེ་བྱ་བ་དངོས་
པོ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ལྟར་ན་བྱ་བས་དུས་གསུམ་པོ་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་^{༡༠}མི་རུང་སྟེ།
དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་ལ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་འང་ད་ལྟར་ཡོད་པས་བྱ་བ་འང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། གཤམ་ཏེ་ད་ལྟར་བ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པའི་དངོས་པོ་འང་ཡོད་
ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྒྲིས་པ་དང་ཞིག་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཤམ་ཏེ་མ་སྒྲིས་པ་དང་ཞིག་པ་ནི་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ཡང་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་བཞིན་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲོ་བ་
དཔོན་གྱིས་བརྗོད་དོ།^{༡༡} གང་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པས་རྟག་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་
སྒྲིས་པ་དེ་ཡང་ཚིག་ཙམ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྒྲི་འཛིག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་
ན་འགྲེལ་པར། རང་བཞིན་ཡང་ནི་རྟག་ཏུ་ཡོད། དངོས་པོ་ཡང་ནི་རྟག་མི་འདོད། རང་བཞིན་ལས་ཀྱང་
དངོས་མི་གཞན། དབང་ལྡན་ཐ་སྙད་ཡིན་པར་གསལ།^{༡༢} ཞེས་བཤད་ལ། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
འདས་མ་འོངས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་འདས་པ་སྤར་བྱང་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་ཡོད་
ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཡོད་པའི་སྒྲུར་གསུངས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོད་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་མར་མེ་གི་བ་ཡོད་དོ་^{༡༣}ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ཚོས་དང་ཡིད་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་ཡིད་ནི་རྣམ་མཉམས་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའམ། ཉན་མོངས་
པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པར་བཤད་
པ་ནི་དམིགས་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་དམིགས་པའི་རྒྱུན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། གང་ཡང་ཡང་དག་པར་ལྷན་

པའི་ལུང་ལས་ཀྱན་དུ་རྒྱ་དབྱུག་ཐོགས་ཐོར་ཚུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ལས་འདས་པ་དང་།
ཟད་པ་དང་། འགགས་པ་དང་། བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོད་དོ་^{༡༠༩} ཞེས་
གསུངས་པ་དེ་ཡང་རྒྱ་དེ་ལ་སྟོན་གྱི་ལས་དེས་ཀྱན་དུ་བྱངས་གིང་བཞག་པའི་རྣམ་སྟོན་སྟེང་པའི་རྣམས་པ་
ཡོད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འདས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་
ཡོད་པའི་བྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་མིག་ནི་སྟེ་
བ་ནའང་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ལ་འགག་པ་ནའང་གང་དུ་ཡང་ཚོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་དག་སྟོང་
དག་མིག་ནི་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་ཞིང་བྱུང་ནས་ཀྱང་སྤྲར་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་^{༡༡༠} གསུངས་པ་དང་འགལ་
བར་འགྱུར་རོ། །འདིར་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་དག་ནི་རྣམ་པར་བརྟག་པ་དེ་དག་གིས་ནི་མི་གཞོད་དེ། ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དག་ནི་ཟབ་པ་ཡིན་པས་རྟོག་གཏི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །ཡང་
ཉོན་མོངས་པ་གང་དག་རང་ཉིད་སྤངས་ཀྱང་ལྷན་པའང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་མ་སྤངས་
པས་ཡུལ་ཡང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། (སྤངས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱུང་བར་ནི་
དངོས་པོ་གང་ཞིག་སྤངས་ན་དེ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནམ། བྲལ་ན་སྤངས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤངས་པ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པ་དང་། བྲལ་བ་ནི་
ཡུལ་ཅན་སྤངས་པ་འོ། །དེ་ལ་གང་དང་བྲལ་ན་དེས་དངོས་པོ་དེ་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། སྤངས་ཀྱང་མ་བྲལ་བ་ཡོད་དེ། ལྷག་བསྐལ་གྱིས་པ་
སྟེས་ལ་ཀྱན་འབྱུང་གསུང་པ་མ་སྟེས་པའི་ཆོ།) ལྷག་བསྐལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་^{༡༡༡} བ་སྤངས་ཀྱང་(དེ་དག་ཡུལ་དུ་བྱས་
ནས་ལྷན་ཏེ་)ལྷག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པའི་ཀྱན་འགོ་ལྷག་མ་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ཀྱན་འགོ་
རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་སྟོན་ནས་ལྷན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་སྤང་དང་པོའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་
པོ་(པ་ཅི་རིགས།)སྤངས་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲི་མ་ལྷག་མ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་
མ་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་ལྷན་ནོ་ཞེས་སྟོན་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ལྷན་པས་ཡུལ་སྤངས་ཀྱང་ལྷན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལ་ངོ་ཐོ་སྤངས་ན་ཅི་ཞིག་ལྷན་ཐོབ་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ནི་བསལ་བློ་ཉོ་ཞེས་བཞོད་པར་བྱའོ།

ཆོས་དུའི་ཡུལ་ཡིན་པ།

བདུན་^{༡༡༢} པ་ཆོས་(གང་ཞིག་སེམས་)དུའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་བཤད་པ་ནི་འདིར་ཡུལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ནི་རྣམ་པ་བརྟུ་བྱ་དུ་འདུས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ན་སྤང་བྱ་རིས་ལྷ་ལྷ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའོ། །(ཟག་མེད་ནི་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་ཡིན་ནོ།) ཡུལ་ཅན་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པ་བརྟུ་བྱ་ག་པོ་དེ་དག་དུ་འདུས་སོ། །དེའི་

ཕྱིར་ཆོས་དུ་ཞིག་སེམས་གང་གི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ཤེས་ན་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་
 པའི་ཕྱིར་དེ་དབྱེད་དོ། (དེ་ཡང་མཐོང་སྒྲུང་ནི་ཕུང་པོ་བཞི་དང་སྒོམ་སྒྲུང་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྟེ་བསྟན་སོ།) དེ་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་
 དང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྒྲུང་དང་། ལམ་གོམས་པ་ཡིས་སྒྲུང་པར་བྱ་བ་འདོད་པའི་ཁམས་
 ལས་སྒྱེས་པ་(ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་རྗེས་འབྱུང་དང་བཅས་པ།)ནི་(སེམས་ལུ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ།)འདོད་པ་རང་གི་སྟུག་
 བསྐྱེད་མཐོང་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་གསུམ་(གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཏེ་དེ་ཡང་ཀྱན་འགྲོས་རིས་གཞན་ལ་འདྲ་དམིགས་ལ། དེ་མ་ཡིན་
 པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་རང་གི་རིས་ལ་དམིགས་ལ། སྒོམ་སྒྲུང་དག་པས་གསུམ་ཆར་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།)དང་གཟུགས་སུ་
 གཏོགས་པའི་སྒོམ་སྒྲུང་(དགེ་ཡུལ་ཡོད་དགུ་ཡིན་ཞེས་པས་སྒོམ་སྒྲུང་དགེ་བ་)གཅིག་(གྱི་ཡུལ་དུ་འདྲ་ཏེ་གཟུགས་སུ་
 སྒྱེས་པ་འདོད་པའི་སེམས་ལ་ལྟ་བ་དང་། འདིར་སྒྱེས་པ་ཆགས་བྱལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཁམས་ལ་དམིགས་པའང་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར།)དང་དྲི་མ་མེད་པ་(སྟུག་ཀྱན་ལ།)ཆོས་ཤེས་བྱུགས་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་ལྟུང་སྒྱུད་ཡུལ་དུ་
 འགྱུར་རོ། (དེ་དག་ལས་གཞན་གྱིས་དམིགས་མི་རྣམས་པ་ནི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྒྲུང་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཅམ་ནི་རང་རིས་ལ་
 དམིགས་པ་ཅམ་དང་། གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་འོག་མ་ལ་དམིགས་པ་མེད་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒོམ་སྒྲུང་དགེ་བ་ཡང་འདོད་པ་
 ལ་རིང་བ་ཉིད་བཞེས་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ།) གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ལས་སྒྱེས་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་
 གསུམ་ནི་(སེམས་བརྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ།)གཟུགས་ཁམས་རང་གི་དེ་གསུམ་དང་། འོག་མ་འདོད་པའི་ཁམས་
 ཀྱི་དེ་(སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་གཉིས་དང་སྒོམ་སྒྲུང་དགེ་བ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་
 འདུན་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མཆོངས་ལྡན་དེ།)གསུམ་དང་། གོང་མ་གཟུགས་མེད་པའི་སྒོམ་སྒྲུང་གཅིག་དང་། དྲི་མ་
 མེད་པ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་བྱུགས་མཐུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འདྲ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྱུད་
 ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྒྲུང་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་
 ཀྱན་འགོ་གོང་དུ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་པའི་ནི་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྱེ་མཆེད་ཀྱི་
 ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་(རགས་པར་ལྟ་བུའི་ཤེས་པའི་)ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཟུགས་མེད་པ་ལས་སྒྱེས་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི། ཁམས་གསུམ་དུ་
 གཏོགས་པ་སྐར་བཤད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྒྲུང་གཉིས་དང་སྒོམ་སྒྲུང་དང་གསུམ་གསུམ་
 སྟེ་དགུ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་རྗེས་ཤེས་བྱུགས་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་བཅུད་སྒྱུད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་
 ལ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྒྲུང་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་
 དང་མཆོངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་ནི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྒྲུང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་
 པའི་སེམས་རྣམས་ནི་འགོག་ལམ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ལ། ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཀྱན་འགོ་
 མ་ཡིན་པས་འགོག་ལམ་མཐོང་སྒྲུང་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཀྱི་ཁམས་དང་རིས་གཞན་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་

དང་། ས་གོང་མའི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྒྲུབ་ཀྱན་འགོ་དག་ཀྱང་ས་འོག་མ་ལ་མི་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རིང་བ་བཞིས་རིང་བས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་སྒྲུབ་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་པ་ལ་མི་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྒྲུབ་
 བྱ་(ཁམས་གསུམ་པ།)ཀྱན་ནི་སྒྲུབ་ཀྱི་དེ་དག་གི་སྒྲིབ་དུ་རང་རང་གིས་གྲགས་ཏེ་བསྐྱོན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོད་
 ཡུལ་ལོ། །དེས་ན་ལྷའི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་དུག་གི་སྒྲོད་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །(དེ་ཡང་དུག་དགྲ་
 བཅུ་གཅིག་ཡུལ་ལོ།) དེ་ལ་རང་རང་གིས་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའང་འགོག་ལམ་མཐོང་སྒྲུབ་ཟག་བཙས་ལ་
 དམིགས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིན་གྱི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ལོག་ལྷ་ལ་
 སོགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འགོག་ལམ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་
 ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐའ་མ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྒྲུབ་གཉིས་དང་སྒྲོམ་སྒྲུབ་སྟེ་གསུམ་
 གསུམ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་རང་ཉིད་དང་བཅུདེ་སྒྲོད་ཡུལ་ལོ། །དེ་ཡང་ཟག་མེད་སོ་སོར་བརྟགས་
 འགོག་དང་ལམ་བདེན་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དང་མཚུངས་
 ལྡན་དང་། སྒྲོམ་སྒྲུབ་དགེ་བ་ཟག་བཙས་ཀྱི་སེམས་དང་། ཟག་མེད་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་
 ཡིན་ལ། ཅམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གཉིས་ནི་སྒྲོམ་སྒྲུབ་གི་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་
 པ་ཁོ་ནའི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་སྒོ་གྲོས་དང་དབྱིག་བཤེས་ན་རེ་ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གཉིས་
 སྒྲོམ་སྒྲུབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་
 མི་རིགས་ཏེ། དུག་ནི་ཟག་མེད་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་ཞེས་བརྟགས་འགོག་དང་ལམ་བདེན་ཁོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
 དམིགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པར། ཁམས་གསུམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆུ་མཐོང་དང་།
 སྒྲོམ་པས་སྒྲུབ་བྱ་ཟག་པ་མེད། རྣམ་ཤེས་ལྷ་བརྒྱུད་བཅུ་དང་ནི། རྣམ་ཤེས་བཅུ་ཡི་སྒྲོད་ཡུལ་ཏེ། འགོག་
 དང་ལམ་མཐོང་སྒྲུབ་བྱ་ཀྱན། །རང་གིས་གྲགས་པའི་སྒྲོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་^{༡༡}འབྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་རྣམ་
 ཤེས་དུག་དགྲ་བཅུ་གཅིག་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཀྱན་ལས་བརྟན་ལས་ཀྱང་། འདོད་པ་ན་སྒྲོད་པའི་
 ཡིད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྒྲོད་པ་རྣམས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །འདོད་པའི་
 ཁམས་པ་རི་ལྷ་བར་གཟུགས་ན་སྒྲོད་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་ན་སྒྲོད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་
 མེད་རང་སའི་ཆོས་རྣམས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་ནི་ཁམས་
 གསུམ་ན་སྒྲོད་པ་རྣམས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སོ་ཞེས་^{༡༢}བཤད་དེ། གཟུགས་མེད་ནི་ནམ་
 མཁའི་ཉིད་བརྟོགས་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་

དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤིས་པར་བྱའོ། །དེས་མཚོན་ནས་སེམས་
བཅུ་དྲུག་པོ་རེ་ལེ་ཡུལ་དུ་ཚོས་བཅུ་དྲུག་པོ་དུ་འགྱུར་དབྱེད་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་བདེན་བཞེ་མཐོང་སྤང་
དང་། སྒོམ་སྤང་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནི། རིམ་བཞིན་བཙོ་ལྷ་གཉིས་བཅུ་དྲུག་ །བཅུ་དང་གཉིས་དང་བཅུ་དྲུག་
དང་། །ལྷ་དང་གཉིས་དང་བཅུ་གཅིག་འགྱུར། །ཟག་མེད་ཡུལ་དུ་བཅུ་དྲུག་འགྱུར། །ཞེས་པའོ།།

དེ་ལྟར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དེ་རྣམས་ལས་ཡུལ་གང་ལ་ཡུལ་ཅན་སྤྱི་ཆུས་དབྱེད་པའི་སྐབས་
འདིར་ཡུལ་དེ་ཚོས་གང་དུ་གཏོགས་པ་དང་། དེ་སེམས་དུའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་སེམས་
དེ་སྤྱི་ཆུས་ཡིན་མིན་དང་། སྤྱི་ཆུས་ཡིན་པ་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་རྒྱས་མི་རྒྱས་དབྱེད་པ་བཞེས་ཤིས་པར་བྱ་བ་ལས་
གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་མཚོན་ན་དེ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་དང་ཟག་མེད་གསུམ་དུ་གཏོགས་ལ། འདོད་
པའི་སྒོམ་སྤང་གི་གཟུགས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན་འདོད་པ་རང་སའི་བདེན་པ་དང་པོ་
གཉིས་ཀྱི་ཀྱན་འགྲོ་གཉིས་དང་སྒོམ་སྤང་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་¹⁾ རྟོགས་ལམ་ཟག་
མེད་དང་སེམས་ལུའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ལ། སེམས་ལུ་ལས་དང་པོ་གསུམ་སྤྱི་ཆུས་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་སྒོམ་ལམ་
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཡིན་པ་ལ་སྤྱི་ཆུས་མ་ཡིན་པས་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཀྱན་འགྲོ་བཅུ་གཅིག་དང་
སྒོམ་སྤང་བཞི་སྟེ་སྤྱི་ཆུས་བཙོ་ལྷ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་
དང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒོམ་སྤང་བཞི་པོ་ཁོ་ན་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཤིས་པར་བྱའོ།། (ཁ་ཅིག་རྒྱུད་
ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་ལ་ལྷ་བ་དང་པོ་གཉིས་མི་རྒྱས་ལ། ང་རྒྱལ་རྒྱས་མི་རྒྱས་བསམ་མོ། །ཁམས་གོང་མའི་གཟུགས་ལ་འང་ཁོང་ཁོ་བོར་
བའི་ཁམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཆུས་བཅུ་བཞི་རྒྱས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
པས་ཀྱན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་མི་རྒྱས་ཤིང་། ང་རྒྱལ་སྒོམ་སྤང་ཁ་ཕྱིར་ལྷས་རྒྱས་པ་མི་འགལ་ལ་བའི་ཕྱིར་རོ།) སེམས་སྤྱི་ཆུས་དང་
བཅས་པར་བཞག་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། སྤྱི་ཆུས་གང་དག་གིས་སེམས་སྤྱི་ཆུས་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་ཆུས་དེ་
དག་སེམས་དེ་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། སེམས་དེ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་ཞིང་མ་སྤངས་ལ་དམིགས་པ་ཡང་མ་སྤངས་པའི་སྤྱི་ཆུས་གང་དག་ཡིན་པའོ། །རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་
བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། སེམས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྤངས་པའི་སྤྱི་ཆུས་གང་དག་ཡིན་པའོ་²⁾ ཞེས་
འབྱུང་བ་ལ་སེམས་ནི་མཚོན་པ་སྟེ་ཟག་བཅས་མཚུངས་ལྡན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས་མཚུངས་ལྡན་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་སྤྱི་ཆུས་དང་བཅས་པ་ནི་(རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པའི་བཅས་པ་)རྣམ་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སོ་
སོའི་སྒྲེ་བོའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་དམིགས་པ་གཉིས་
ཀས་རྒྱས་ནི་ང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་ལ་མཚུངས་ལྡན་སྤངས་ཀྱང་དམིགས་པས་རྒྱས་པ་དང་
བཅས་པ་ཡོད་དེ། ལྷག་བསྐུལ་མཐོང་སྤང་བྱ་སྤངས་ཀྱང་། ཀྱན་འགྲོ་སྟག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྡན། །དང་པོའི་

ནམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེ། །ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་ལྷག་ནམས་ཀྱིས།¹⁹⁶ །ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི་འཕགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ནམས་ལ་འདས་པའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་བཞིན་ཏེ། དེ་དག་བཅས་པ་ཡིན་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །མི་རྒྱས་ཀྱང་ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པར་འཛིག་པ་ནི་སྤར་མ་སྤངས་པའི་དུས་ན་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ཟེར་ཏེ། འདི་ནི་དུས་གསུམ་རྩེས་སུ་གྲུབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འབྲུལ་པ་ལ་འབྲུལ་པ་འབྲུས་པ་¹⁹⁷ཡིན་ནོ།། (སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་དེ་ཡང་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་ནམ་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་དེ་ལ་དམིགས་པ་མ་སྤངས་པ་སྟེ། དེའི་ཐོབ་པས་སེམས་དེའི་རྒྱད་བཟང་ཞིང་། རྒྱད་དེ་ལ་མ་འོངས་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་རྒྱ་བཞག་པ་དེ་སྤྲིད་དུ་འོ། །གཉིས་པ་ནི་གཉེན་པོས་ཕྱ་རྒྱས་མཚུངས་ལྡན་སྤངས་པས་དེའི་ཐོབ་པ་དང་བྲལ་བ་འགའ་ཞིག་སྟེ་འདས་པ་ལོན་འོ། །སྤངས་ན་སེམས་དེ་རི་ལྷར་ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་ཤིན། ཉོན་མོངས་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་བྱིར་རོ། གཉེན་པོ་གང་གིས་ཀྱང་མཚུངས་ལྡན་ལ་འབྲུལ་བར་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་རང་རྒྱད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དམིགས་པའི་བྱིར་རྣམས་ལོན་ན་ཞེས་བརྗོད་ན་ལགས་སོ།།) རང་སའི་མཚུངས་ལྡན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་(དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བཟླ།)ནམས་ནི་དམིགས་པས་རྒྱས་འགྱུར་གྱིས་ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་མ་རྒྱས་པ་མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཟག་མེད་ནི་ཕྱ་རྒྱས་ཀྱིས་དམིགས་ཀྱང་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གོ་རིམ།

བརྒྱད་པ་གོ་རིམ་ནི་བདེན་པ་བཞིའི་དམིགས་པ་ལ་ཀྱན་དུ་སྤྲོངས་པ་ལས་བདེན་བཞི་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སྟེ་པའི་ཐེ་ཆོམ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྗེས་དེ་ནས་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ལོག་པར་ཐོས་ཤིང་བསམ་པ་ལས་བདེན་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་དང་། ལོག་ལྟ་སྐྱེས་པ་དེ་ནས་སུང་པོ་མི་རྟག་ཏུ་མར་མ་ཤེས་པས་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། དེ་ནས་བདག་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བའི་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་སྐྱེས་པ་དེ་ནས་ནི་གང་ལ་མཐར་བཟུང་བ་དེས་འདག་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་རྒྱལ་བྱིས་སྤངས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དང་། དེ་ནས་འདག་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པས་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་། དེ་ནས་རང་གི་ལྟ་བ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཁེངས་པའི་ཆགས་པ་དང་རྒྱལ་བ་དང་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ཞེ་སྤར་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལྟར་ནི་འདི་ནི་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྤོན་གྱི་སྤོབ་དཔོན་དག་ན་རེ་མཐོང་སྤངས་ནམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་རང་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་སྤར་ཡང་གཞན་གྱི་ལྟ་

བ་ལ་ཞེས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་བདག་གིས་སྒར་གྱི་ལྷ་བ་ངན་པ་འདི་ལྷ་བ་བོར་རོ་ཞེས་གཞན་རང་
ཉིད་ཀྱིས་སྒར་བཟུང་བའི་ལྷ་བ་དེ་ལ་ཞེས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། (གང་གི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་མ་ངེས་པས་འདི་
བཞིན་སྐྱེ་བར་མ་ངེས་ཀྱང་བདེན་¹¹⁶པ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་བཞིན་སྐྱེ་བ་སྲིད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་སོ།)

སྐྱེ་བའི་རྒྱ།

དགུ་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་རྒྱའི་སྟོབས་དང་རྒྱུན་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པ་མ་བཅད་ཅིང་གཉེན་པོ་མ་སྐྱེས་པས་
ཕྱ་རྒྱས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་སྟོབས་དང་དམིགས་རྒྱུན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་
མཐུན་པའི་ཡུལ་ཉི་ལེ་གནས་པར་གྱུར་པ་དང་སྒྲོར་བའི་སྟོབས་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་རྒྱུད་བཞིན་མ་ཡིན་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་ལས་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ནི་ཚང་བ་ཡིན་ལོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་
བ་ན་རེ་དག་བཅོམ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལྷ་བ་རེས་འགའ་རྒྱའི་སྟོབས་མེད་
ཀྱང་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེའོ་¹¹⁷ཞེས་ཟེར་བ་ལ་འགྲེལ་པར་གྲག་གོ་ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། རྒྱ་མ་ཚང་བའི་
འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་¹¹⁸ཁྱི་ཀ་བྱེད་དག་འཆད་དོ། །འདི་ལ་ཕྱ་རྒྱས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྤེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་དོ།

ཟག་པ་ལ་སོགས་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ།

བརྩ་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཟག་པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ་ཟག་པ་དང་། རྒྱ་བོ་
དང་སྒྲོར་བ་དང་། ཉེར་ལེན་དང་། ཕྱ་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་མིང་དོན་དང་། ཀུན་སྒྲོར་དང་། འཆིང་བ་དང་།
ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་དང་། ཀུན་དགྱིས་དང་། དྲི་མ་དང་། དེ་དག་གི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། སྐྱིབ་པ་ལྷ་
བཤད་པ་དང་བརྩ་གཅིག་ལས་དང་པོ་ནི་ཕྱ་རྒྱས་དེ་དག་ཉིད་མདོ་ལས། འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་། སྲིད་
པའི་ཟག་པ་དང་། མ་རིག་པའི་ཟག་པའོ་ཞེས་¹¹⁹ཟག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ལས་འདོད་ཁམས་ན་གཉི་
ལྷག་ལྷ་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྷ་བ་བརྩ་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་བཞི་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་གསུམ་
པོ་ལྷ་ལྷ་སྟེ་སུམ་རྩ་རྩ་གཅིག་དང་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་བརྩ་དང་བཅས་པ་བཞི་བརྩ་རྩ་གཅིག་ནི་འདོད་པའི་
ཟག་པ་ཡིན་ལོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་མ་རིག་པ་བརྩ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱ་རྒྱས་ཉི་
ལྷ་རྩ་དྲུག་དྲུག་པོ་རྣམས་ཁོ་ན་གཅིག་ཏུ་བསྡེམས་པ་ལྷ་བརྩ་རྩ་གཉིས་ནི་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ཡིན་ལོ། །འོ་ན་
སྲིད་ཟག་ལྷ་བརྩ་རྩ་དྲུག་ཏུ་འཁྱུར་ཏེ། གོང་མ་གཉིས་ན་འང་ལྷགས་ཆོད་ཀྱི་ཀུན་དགྱིས་ཡོད་ལ། རབ་ཏུ་བྱེད་
པ་ལས། སྲིད་པའི་ཟག་པ་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་གཟུགས་དང་

གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཀླན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་། འཆིང་བ་དང་། སྤྲ་རྒྱས་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
 དང་། ཀླན་ནས་དགྲིས་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ་ཞེས་^{༡༩} བཤད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ་ཁམས་
 གོང་མའི་རྒྱགས་ཆོད་གཉིས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྷན་པས་རང་དབང་ཅན་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་མ་བཤད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་དང་
 རྒྱགས་ཆོད་རྣམས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཟག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་
 པར་ལྷན་པས་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདིར་རང་གི་འདུག་པ་ཤས་རྒྱུད་བས་རང་དབང་ཅན་
 མ་ཡིན་པར་འདོད་གྱི་ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པས་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 འདོད་དོ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲ་རྒྱས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ནས་སྤྱིད་པའི་ཟག་པ་གཅིག་ཏུ་
 འཛོག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་བསྐྱེམས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། ཁ་ནང་དུ་ལྷན་པ་དང་མཉམ་གཞག་
 གི་ས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ།། (དགོས་པ་ནི་དེ་ལ་ཐར་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོག་པའི་བྱིར།) ཁམས་གསུམ་ཆར་
 གྱི་མ་རིག་པ་བཅོ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི་མ་རིག་པའི་ཟག་པའོ། །དེ་གཅིག་ཕུ་ལོགས་སུ་སྟོན་
 པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ན་ཉེས་པ་ཆེ་བས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་རིག་པའི་
 ཟག་པར་བསྟན་ཏེ། མདོ་ལས། ཀླན་དུ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་མ་རིག་པའོ་ཞེས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་
 འདི་དང་ཕ་རོལ་ན། །འདོད་དང་ཆགས་པས་བསྐྱང་བ་ཡི། །ངན་འགྲོ་གང་དག་ཅི་ཡོད་པ། །ཐམས་ཅད་མ་
 རིག་རྩ་བ་ཅན་ཞེས་^{༢༠} གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་བཤད་པ་ནི་ཡང་མདོ་ལས། རྒྱ་བོ་ནི་བཞེསྟེ། འདོད་པའི་རྒྱ་བོ་དང་།
 སྤྱིད་པའི་རྒྱ་བོ་དང་། ལྷ་བའི་རྒྱ་བོ་དང་། མ་རིག་པའི་རྒྱ་བོའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་ནི་བཞེསྟེ། འདོད་
 པའི་སྦྱོར་བ་དང་། སྤྱིད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ལྷ་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། མ་རིག་པའི་སྦྱོར་བའོ་ཞེས་^{༢༡} གསུངས་
 པའི་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱོར་བའང་རི་ལྷར་ཟག་པ་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞེན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་སོགས་
 པའི་ཟག་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་
 གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་ལྷ་བ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་བས་ལོགས་ཤིག་^{༢༢} ཏུ་
 ལྷ་བའི་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། ལྷ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་བས་གཡོ་བ་དང་རྣམ་པ་གསལ་
 པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱོར་བ་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་རྣམ་པ་མི་གསལ་པའི་བྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་
 མི་སྟོན་པ་དང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྟོན་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་
 པས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བཤད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འོ་ན་ཟག་པའང་བཞེར་འགྱུར་ཏེ། བྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཟག་པར་ནི་ལྷ་བ་རྣམས་

ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་གྱི་གྲགས་མེད་པའི་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ལ་ཞེས་པའི་འཁོར་བར་འཛིག་པའི་མིང་
གི་དོན་དང་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིན་སྒྲིབ་ཀྱི་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་འདོད་པ་སྟེ། འཛིག་པའི་དོན་འཁོར་
བར་དངོས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ལ་འདོད་ན་མ་རིག་པ་འདང་ཟག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་སུ་སྤྲིད་པ་ཁོ་ནས་
ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྟག་བསྐལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟོ་དང་། །སྤྲིད་པ་ཀྱན་ནས་
འཆིང་བ་ནི། །སྤྲི་རྒྱ་གད་ལ་དེ་མེད་པ། །དེ་ནི་སྤྲི་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཀྱི་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གི་སྟོ་ནི་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་གྱི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱན་ནས་སྟོང་བ་ཙམ་ལ་འདོད་ན་ཉོན་མོངས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཛིག་པར་བྱེད་པས་ལྟ་བུ་འདང་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ཡང་
གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་བཤད་པ་ཙམ་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཉེར་ལེན་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་བཞི་སྟེ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་
དང་། ལྟ་བུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། རྒྱལ་བྱིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་།
བདག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའོ་ཞེས་ཀྱི་གསུངས་པ་ལ། འདོད་པ་དང་སྤྲིད་པའི་རྒྱ་བོ་དང་སྒྱུར་བར་རི་
སྐད་བཤད་པ་ཉིང་མ་རིག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པ་དང་བདག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམས་
ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུ་རྣམས་པ་ལྟ་ནི་ལྟ་བུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། རྒྱལ་བྱིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་
ཉེ་བར་ལེན་པ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་བྱིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཉེར་ལེན་པ་
དང་དུ་བསྟན་པ་ནི་གངས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་ལྟ་བུ་ལས་ཡང་དག་པའི་ལམ་གྱི་
དགར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟས་མི་ཟ་བ་དང་མེ་དང་རྩུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་
སྤངས་པས་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པས་བྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བསྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ལོགས་
ཤིག་ཏུ་བྱས་སོ། །མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་འབའ་ཞིག་པས་ནི་མི་གསལ་བས་འཁོར་བར་འཛིན་པར་བྱེད་
པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདྲེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལེན་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་བསྐྱེད་ནས་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། བདག་ཏུ་
སྒྲིབ་པ་ཉེ་བར་ལེན་པར་བཤད་དེ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་དོན་ནི་འཁོར་བར་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་
ནི་བྱེད་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་འདོད་པ་སྟེ། སྒྲིབ་དཔོན་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཁོ་ན་ཉེར་ལེན་ཡིན་པས་མ་རིག་
པ་ཉེར་ལེན་དུ་མ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་མ་རིག་པ་ཉེར་ལེན་དུ་ལོགས་སུ་མ་བཤད་
པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་ཉེར་ལེན་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་
དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྱུར་བ་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་འཁོར་བར་སྒྱུར་བ་དང་ལེན་པ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་

པ་གཞན་གྱིས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འདོད་ཆགས་གྱིས་དངོས་སུ་འཁོར་བ་སྒྱུར་བ་དང་ཉེ་བར་
ལེན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བཞེད་དོ་^{༡༩} ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །དེའི་བྱིར་འདོད་པའི་སྒྱུར་བ་དང་
ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲིད་པ་ལ་ཆགས་པ་ཉིད་སྤྲིད་པའི་སྒྱུར་
བ་དང་བདག་ཏུ་སྒྲུབ་བ་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདོད་པའི་སྒྱུར་བ་གང་ཞེན་ཞེས་པ་ནས་རྒྱས་པར་
འདིའི་འདོད་པ་རྣམས་ལ་(འདོད་པ་ལ་)འདོད་ཆགས་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་སྤྲེད་
པ་དང་། འདོད་པ་ལ་དད་ཆེ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདོད་པས་བརྒྱལ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་།
འདོད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་འཆུམས་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ཡོད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེས་འདིའི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུངས་ཏེ་གནས་པ་འདི་ནི་འདོད་པའི་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པའི་
བར་དང་། ལྟ་བུའི་སྒྱུར་བ་གང་ཞེན་འདིའི་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་གནས་པ་
འདི་ནི་ལྟ་བུའི་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་དང་། ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་
པ་གང་ཞེན། འདི་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པའོ་^{༢༠} ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞེ་པ་སྤྲ་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་དོན་ནི་ཅིའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ལ་སྤྲ་རྒྱས་ལ་སོགས་
པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། གང་གི་བྱིར་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་(ནི་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་།)^{༢༡} སེམས་ལས་བྱུང་བའི་དོ་བོ་
ཉིད་གྱིས་རྟོགས་པར་དགའ་བས་འཇུག་པ་སྤྲ་བའི་བྱིར་དང་། ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱིར་སྤྲ་བ་
ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འབད་མི་
དགོས་པར་བརྟོག་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་འགྱུར་བས་རྒྱལ་བྱེགས་སུ་རྗེས་སུ་འབྱང་
བའི་བྱིར་ཡང་རྒྱས་པ་སྤྲེ་དེའི་བྱིར་ན་སྤྲ་རྒྱས་དག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་དུ་ཁམས་གསུམ་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་ན་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་འཁོར་བར་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། སྤྲིད་
ཅེ་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲེ་མཆེད་དུག་གི་ཕྱི་སྒྲོ་ནས་ཟག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། འཁོར་བའི་རྒྱ་
མཚོར་ཁམས་དང་འགོ་བ་དང་སྒྲེ་གནས་གཞན་དུ་འཁྱེར་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་རམ། རྣམ་གཤམ་ཡུལ་ལ་འཇུག་
པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། འཁོར་བ་དང་ཁམས་དང་འགོ་བ་དང་སྒྲེ་གནས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའམ།
རྣམ་གཤམ་ཡུལ་གཞན་ལ་འབྱོར་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། འཁོར་བར་རྣམ་གཤམ་ཉེ་བར་འཛོན་པའི་བྱིར་
རིམ་པ་ལྟར་ཟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་བོ་དང་སྒྱུར་བ་དང་ཉེར་ལེན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་གི་ནི་རིམ་པའི་ཆོག་
ཡིན་ནོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ནི་འདི་དག་གིས་རྣམ་པར་གཤམ་པའི་རྒྱུད་ཡུལ་ལ་འཛོག་ཅིང་འཁོར་བར་བྱེད་པས་ཟག་
པ་དང་། རྒྱ་བོ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་བྱེགས་ཆེན་བོས་འཁྱེར་བས་རྒྱ་བོ་དང་། རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲ་ག་
བསྐྲལ་སྤྲ་ཆོགས་དང་སྒྱུར་བའམ། རྒྱུད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྱུར་བས་སྒྱུར་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་སོགས་

ལྷ་པ་ཀུན་སྐྱོར་བཤད་པ་ནི། སྤྱི་མཁའ་དེ་དག་ཉིད་ཀུན་དུ་སྐྱོར་བ་དང་། མོགས་པས་གཟུང་བ་
འཛིང་བ་དང་། སྤྱི་མཁའ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཡང་
རྣམ་པ་ལྷར་མདོ་དང་། ཆོས་མངོན་པ་ལས་ཕྱེ་ནས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་སྤྱི་མཁའ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། གཞན་
དག་ནི་མི་པ་བཞིན་འཆད་དོ། །དེ་ལ་མདོ་ལས། ཀུན་དུ་སྐྱོར་བ་ནི་དགུ་ལྟེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་
ཁོ་བ་དང་། ད་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ལྷ་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། སྤྲུག་དོག་
དང་། སེར་སྒྲུའི་ཀུན་དུ་སྐྱོར་བ་རྣམས་སོ་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཡུལ་དད་སྐྱེ་བ་^{༢༠} དག་ལ་ཀུན་དུ་སྐྱོར་བར་
བྱེད་པ་ལམ། འདི་དག་ཡོད་ན་སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་བྱང་པར་དུ་མ་དང་ཀུན་དུ་སྐྱོར་བས་ན་ཀུན་སྐྱོར་དོ། །དེ་ལ་
རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ད་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཀུན་སྐྱོར་བཞི་ནི་ཁམས་གསུམ་གའི་དང་། ཁོང་
ཁོ་དང་སྤྲུག་དོག་དང་སེར་སྤྲུག་གསུམ་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནའི་དང་། ལྷ་བའི་ཀུན་སྐྱོར་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་
ལྷ་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀུན་སྐྱོར་ནི་ལྷ་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཡིན་ཅོ། །ཀུན་སྐྱོར་དགུ་པོ་
དེ་དག་གིས་ནི་གཉེན་པོ་དགུ་ལ་སྒྲིབ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་ལ་ཆགས་ན་སྐྱེ་བ་མི་འབྱུང་བས་སྐྱེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་
ཆགས་པའི་ཀུན་སྐྱོར་གྱིས་སྒྲིབ་ཅིང་། ཁོང་ཁོའི་གཞི་ལ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་བཏང་སྟོམས་ལ་
ཁོང་ཁོའི་ཀུན་སྐྱོར་གྱིས་སྒྲིབ་ལ། ལྷག་མ་བདུན་གྱིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་སྟེ། དེ་ལ་མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་དུས་ན་དེའི་སྤྱི་མཁའ་དང་ད་རྒྱལ་འབྱུང་བས་འཛིན་ཆོག་གསུ་ལྷ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་ད་རྒྱལ་
གྱི་ཀུན་སྐྱོར་གྱིས་སྒྲིབ་པོ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་མི་རྟག་ཏུ་མ་གཞན་དབང་ཅན་དུ་མི་ཤེས་པས་མ་རིག་པའི་
ཀུན་སྐྱོར་གྱིས་འཛིན་ཆོག་གསུ་ལ་ལྷ་བའི་གཞི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྒྲིབ་པོ། །ལྷ་བ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་དེ་ལ་
རྟག་ཅིང་ལོག་ལྷས་སྐར་བ་འདེབས་པས་ན་ལྷ་བའི་ཀུན་སྐྱོར་གྱིས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
ལ་སྒྲིབ་པོ། །ལམ་གཞན་གྱིས་མཆོག་དང་དག་པར་འཛིན་པས་ན་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀུན་སྐྱོར་གྱིས་ལམ་
གྱི་བདེན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྒྲིབ་པོ། །དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་མངོན་པར་ཡིད་མི་ཆེས་པ་ཐེ་ཚོམ་
གྱི་ཀུན་སྐྱོར་གྱིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྒྲིབ་པོ། །རྟོན་བཀྲར་གྱི་ཉེས་པ་མ་མཐོང་བས་
སྤྲུག་དོག་གི་ཀུན་སྐྱོར་གྱིས་རྟོན་བ་དང་བཀྲར་སྟེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྒྲིབ་པོ། །ཡོ་བྱུད་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་
པས་སེར་སྒྲུའི་ཀུན་སྐྱོར་གྱིས་ཡོ་བྱུད་བསྐྱུངས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྒྲིབ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཀུན་
དུ་སྐྱོར་རྣམས་སྒྲིབ་པ་ཡིན། སྐྱོ་བ་དང་ནི་བཏང་སྟོམས་དང་། །དེ་ཁོ་ན་ནི་མཐོང་བ་དང་། །འཛིན་ཆོག་ས་
ལྷ་དང་དེའི་གཞི་དང་། །འགོག་དང་ལམ་དང་དཀོན་མཆོག་དང་། །རྟོན་བ་དང་ནི་བཀྲར་སྟེ་དང་། །ཡོ་

བྱད་བསྐྱེད་པ་ཡོངས་ཤེས་ལ། སྤྱི་བོ་ཞེས་¹³⁹འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དགུར་གངས་རེས་པའང་དེ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །ཡང་ཅིའི་བྱིར་རྟ་བ་རྣམས་ལས་དང་པོ་གསུམ་ལྟ་བུའི་ཀུན་སྦྱོར་དང་། བྱི་མ་གཉིས་མཆོག་ཏུ་
འཛིན་པའི་ཀུན་སྦྱོར་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཤེ་ན། ལྟ་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་བྱི་མ་གཉིས་རྩལ་བཅོ་བརྒྱད་པར་
འབྲེལ་བའི་བྱིར་དང་། ལྟ་བ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ལྟ་བ་སྤྲུལ་གསུམ་ལ་མཆོག་དང་དག་པར་འཛིན་པས་ན་སྤྲུ་
མ་གསུམ་ནི་བཟུང་བ་དང་བྱི་མ་གཉིས་དམན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་འབྲེལ་བའི་བྱིར་ལྟ་བ་དང་པོ་གསུམ་
དང་བྱི་མ་གཉིས་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་གཞན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་རྩལ་བཅོ་བརྒྱད་པར་འབྲེལ་བ་ནི་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་འདོད་པ་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་
གཉིས་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དུག་དང་། འོག་ལྟ་ཁམས་གསུམ་ན་བདེན་བཞི་
མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ལྟ་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་རྩལ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ལྟ་བ་
ལྟ་བ་འདོད་པ་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་འང་གཉིས་གཉིས་
ཏེ་དུག་དང་། ལྟ་བ་བཞི་པ་ཁམས་གསུམ་ན་བདེན་བཞི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་
ཏེ་དེ་ལྟར་ན་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱང་རྩལ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུ་བ་འཆད་མོད་ཀྱི་
འོན་ཀྱང་འོག་ལྟ་ལྟ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་མཆོག་འཛིན་དུ་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་དག་ཏུ་ཀུན་
ནས་དགྲིས་པ་བརྒྱད་ལས་ཐུག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་ཁོ་ན་སྦྱོན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། གང་གི་བྱིར་ཐུག་
དོག་དང་སེར་སྒྲ་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་མི་དག་བ་དང་། མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པས་རང་དབང་
ཅན་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་ཐུག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་དེ་ཆ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དུག་པོ་དེ་དག་
ལས་འོག་ལྟ་ལྟ་ཏུ་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་གཉིས་སུ་བཤད་དོ།།

ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་གཉིས་
གཅིག་ཏུ་མི་དག་བ་ཡིན་ཡང་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་
དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་བྱིར་རོ། །འགྱོད་པ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་ཡང་མི་དག་བར་མ་རེས་ཏེ། དག་
བའང་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱགས་གོད་དང་གཉིད་ནི་དག་བའང་ཡོད་ཅིང་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པ་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་བྱིར་གཅིག་ཏུ་མི་དག་བ་དང་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་
པར་ལྟན་པའི་རང་དབང་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྩལ་སུ་འབྲང་
བའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུ་བ་ཁ་ཅིག་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ན་རེ་དེ་ལྟར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུ་བ་གང་གི་ལྟར་ན་ཀུན་ནས་
དགྲིས་པ་བཅུར་འདོད་པ་དེའི་ལྟར་ན་ཁྲོ་བ་དང་འཆབ་པའང་མི་དག་བ་དང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཀུན་དུ་སྦྱོར་བར་འཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའི་ལན་ལ་སྤོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་

རེ་ཀུན་དགྲིས་བཅུ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱག་དོག་དང་སེར་སྒྲིམ་བདེ་འགོ་ན་ལྷག་པར་འཆིང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྩོ་བ་དང་། ཡང་དང་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དབང་ཆུང་བ་དང་ལོངས་སྟོན་ཆུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་ཏེ། འདོད་པ་ན་ཀུན་སྦྱོར་གཞན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་མདོ་ལས། ཀའ་ལྷ་ཤི་ཀ་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ནི་ཕྱག་དོག་དང་སེར་སྒྲིམ་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༩}གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྒྲིམ་ནི་འདི་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྷར་ཀུན་དུ་གདུང་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་དང་ཀུན་དུ་དགའ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བྱིས་པའི་བྱོགས་གཉིས་ཀ་ལོངས་སྟོན་དང་ཆོས་ལ་ཕྱག་དོག་དང་སེར་སྒྲིམ་འབྱུང་བས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་བྱོགས་གཉིས་ཀ་བདུད་རྩི་དང་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ།^{༢༠}

ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མདོ་གཞན་དུ་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་ལྷ་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷ་སྟེ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་། ཚུལ་བྱིས་པ་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་སོ་ཞེས་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་པ་ལྷ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཐ་མ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་འདོད་པའི་ཁམས་ཏེ། གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ངན་འགོ་དང་སྤྲུག་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་བར་མཆོམས་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱི་ཀྱེད་དག་འཆད་དོ།^{༢༡} །དེས་ན་དམན་པ་ལ་ཐ་མའི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནི་ལྷ་པོ་འདི་དག་འདོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྷར་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གཞོད་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གང་ལ་དེ་དག་ཡོད་པ་དེ་འདོད་ཁམས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ཤིང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་དེ་གཉིས་མེད་པས་སྟོ་བས་བཅོན་སྤྱང་བ་ལྷར་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་ལ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་ལན་ཅིག་བཅོན་ར་ནས་ཐར་ཀྱང་རྗེས་སུ་འབྱང་བས་ཕྱིར་བཞོག་པ་ལྷར་འདོད་པ་ལས་འདས་ཏེ་གོང་མར་སྦྱེས་ཀྱང་ཡང་ཕྱིར་བཞོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེད་བྱག་ཏུ་སྦྱོབ་པ་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྷར་ན་ཁོང་ཁྱོམ་གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷ་བ་གཞན་ཡང་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་ཏེ། འདོད་པ་ལས་འདས་ཀྱང་ཕྱིར་བཞོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་དག་(འདི་དག་དང་ལྷན་ན་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་སོ་སྟེ་ལས་མི་འདའ་བས།)དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་མ་སོ་སོའི་སྟེ་པོ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་(འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་ཡང་འདོད་པ་ལས་མི་འདའ་བས།)ཁམས་ཀྱི་ཐ་དད་པའི་ཁམས་ལས་མི་འདའ་ལ། དེ་དག་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་

དེ་དག་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་ཏེ། །ཞེས་འཆད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་བཞེད་དོ།^{༡༩} (དེ་ལྟར་ཡང་།
ཁྱོད་གྱི་ཆོས་ལས་མི་ཕྱོགས་པའི། །སྟེ་པོ་གཏི་ལྷག་གིས་ལྟོངས་པ། །སྤྱིད་ཅེ་འེ་བར་དུ་སོན་ནས་ཀྱང་། །སྟུག་བསྐལ་རབ་འབྱུང་སྤྱིད་པ་
སྟུག།^{༡༩} ཅས་བཤད་དོ།) འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པས་མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་ལྟ་བུ་ལྟ་
ཐམས་ཅད་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་དུག་ཅར་སྤངས་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཆེན་མོ་རབ་དུ་འཛོམས་པ་ལས། ལྟ་བུ་འདི་ལ་
སྟུར་མ་ཐག་དུ་ནི། །འཛིག་ཆོགས་ལྟ་དང་ཚུལ་བྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། །ཐེ་ཆོམ་དང་ནི་ཉོན་མོངས་
གསུམ་པོ་དག་ །ཅིག་ཅར་སྤངས་ཏེ་འཕགས་པའི་བདེན་མཐོང་བ། །ཞེས་^༡ གྲུ་བ་དང་། མིང་ཆེན་གྱིས་
ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། །བཅུན་པ་རི་ཅོམ་གྱིས་ན་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལེགས་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། མིང་
ཆེན་འདི་ནི་ཀྱན་དུ་སྟོར་བ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་
མཆོག་དུ་འཛོན་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༩}

དེས་ཀྱན་དུ་སྟོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་སྤངས་པས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེས་ལྟ་བུ་བར་བ་གསུམ་
པོར་ཏེ་ཀྱན་དུ་སྟོར་བ་གསུམ་པོ་ན་སྤངས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་གྱི་གསུམ་པོ་འདིས་མཐོང་
སྤང་ནམས་གྱི་སྟོབ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་གསུམ་པོ་དེ་སྤངས་པས་གཞན་དག་ཀྱང་
སྤངས་པ་ཤུགས་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་གསུམ་པོ་ན་སྤངས་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ནི་སྤང་
བའི་སྟོབ་གཅིག་པ་སྟེ་སྟུག་བསྐལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །དེ་སྤངས་པར་བསྟན་པས་མཐར་འཛོན་
པར་ལྟ་བུ་སྤངས་པའང་ཤུགས་ལ་གོ་སྟེ་སྟོབ་གཅིག་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་
མཆོག་འཛོན་ནི་སྟོབ་གཉིས་པ་སྟེ་སྟུག་བསྐལ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །(ཐེ་ཆོམ་ནི་བདེན་བཞི་
མཐོང་སྤང་སྟོབ་བཞི་བ་སྟེ་)དེ་སྤངས་པར་བསྟན་པས་ལོག་ལྟ་དང་ལྟ་བུ་མཆོག་འཛོན་ཡང་སྤངས་པར་ཤུགས་ལ་
གོ་སྟེ། རྩམ་པ་བཞི་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་སྤངས་པར་བསྟན་པས་མཐོང་སྤང་གིས་བསྟུས་པའི་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་འང་སྤངས་པར་བསྟན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་
པས་དེ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཀྱི་གྱེད་དག་འཆད་དོ།^{༢༠}

འོ་ན་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་ཐེ་ཆོམ་པོར་ཏེ་མཐར་འཛོན་པར་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་བུ་མཆོག་འཛོན་དང་
ལོག་ལྟ་གང་རུང་རེ་རེའི་བྱས་ནས་ཀྱང་ཀྱན་སྟོར་གསུམ་དུ་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོབ་བསྟུས་པར་འདྲ་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཅིག་ཤུར་མ་ཟད་རྩ་བ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེ། མཐར་འཛོན་པར་ལྟ་བུ་ནི་བདག་ལ་
རྟག་ཆད་གྱི་མཐར་འཛོན་པས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་འདི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། ལྟ་བུ་མཆོག་འཛོན་ནི་གང་
གིས་འདག་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་ལ་མཆོག་དུ་འཛོན་པས་ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་དུ་འཛོན་
པའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། ལོག་ལྟ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ལོག་པར་མཉན་པ་དང་བསམ་པས་ལོག་པར་ངེས་པ་སྟེ།

བས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་དུ་སྒྲུབ་པ་འདོད་དེ། རྣམ་པ་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་
འཐད་པར་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རྩ་བ་བསྒྲུབ་པའམ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་^{༡༤} ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲོབ་
དཔོན་ནི་དཔེར་ན་ཡུལ་གཞན་དུ་འགོ་བ་ལ་ཇི་སྲིད་འགོ་བར་མི་འདོད་པ་དང་། ལམ་ནོར་བར་འགོ་བ་དང་།
ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བའི་བར་ཆད་གསུམ་པོ་དེ་སྟེན་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡུལ་གཞན་དུ་མི་ཕྱིན་པ་ལྟར་ཐར་
བ་བགྲོད་པ་ལ་འང་བགེགས་བྱེད་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྤངས་ན་ཐར་བར་བགྲོད་པ་ལ་བགེགས་
མེད་པར་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པར་^{༡༥} གྲུག་སྒྲོར་གསུམ་ཁོ་ན་སྤངས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་
གྲུག་སྒྲོར་དང་པོས་ནི་བདག་ཆད་པར་དོགས་པས་ཐར་བ་ལ་སྒྲག་པའི་ཕྱིར་འགོ་བར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང་།
གཉིས་པས་(རྩལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་)ནི་ལམ་གཞན་ལ་བརྟེན་པས་ལམ་ནོར་བ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། གསུམ་
པས་ནི་ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ།^{༡༦} །བཤེས་སྤྱིང་ལས་ཀྱང་། རྩལ་ཁྲིམས་བརྟུ་ལ་
ཞུགས་མཆོག་འཛིན་རང་ལུས་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་ལྷ་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། གྲུག་དུ་སྒྲོར་བ་འདི་གསུམ་ཐར་
བ་ཡི། །གོང་བྱེད་སྒོ་འགོག་ལེགས་པར་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅེས་^{༡༧} འབྱུང་ངོ་། །ཡང་མདོ་ལས། གོང་མའི་
ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྷ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་དག་བཅོམ་པའོ་ཞེས་^{༡༨} གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྷ་
ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལས་སྦྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་དང་གྲོད་
པ་དང་རྩལ་དང་གྲུག་དུ་སྒྲོངས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། འདི་དག་མ་སྤངས་པར་ཁམས་གོང་
མ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གོང་མ་མི་གཏོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་གསུམ་པོ་རེ་རེ་
བྱས་ལ། གོང་མ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་སོ་ཞེས།) །ཁོང་ཁྱོ་ནི་སྒོམ་སྤང་ཡིན་ཡང་
ཁམས་གོང་མ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དུག་པ་འཆིང་བ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། འཆིང་བ་རྣམས་གང་ཞེན། འཆིང་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། འཆིང་
བ་འདོད་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་། ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། གཏི་མུག་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་^{༡༩} གསུངས་པ་ནི།
(འདི་དག་གིས་སེམས་བཅིངས་ན་རང་དབང་མེད་པས་འཆིང་བའོ། །དེ་ཡང་)དགེ་སློང་མ་ཆོས་སྦྱིན་གྱི་མདོ་ལས། བདེ་
བའི་ཆོར་བ་ལ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འབྱུང་རོ། །སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་ཆོར་བ་ལ་ཞེས་པར་འབྱུང་རོ། །བདེ་
བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟུག་བསྐྱལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་ལ་གཏི་མུག་རྒྱས་པར་འབྱུང་རོ་ཞེས་^{༢༠} གསུངས་པས་
བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོར་བའི་དབང་གིས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གིས་འཁོར་བར་འཆིང་
བས་ན་འཆིང་བ་གསུམ་དུ་བཤད་དེ། ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལས་རིམ་པ་ལྟར་དུག་གསུམ་
དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུག་ལས་བརྟུས་ལས་ནི་དུག་གསུམ་གྱིས་
རིམ་པ་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་སྟུག་བསྐྱལ་དང་འདུ་བྱེད་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་གསུམ་ལ་འཆིང་བས་ན་འཆིང་བ་

ཞེས་^{༡༥}བཤད་དོ། །དེ་ཡང་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་རེས་འགའ་ནི་དག་པོའི་བདེ་སྤྱད་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱང་ཞེ་སྤང་དང་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་གྱི་བདེ་སྤྱད་ལ་ནི་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་ལ་གཞན་རྒྱུད་གྱི་ལ་ནི་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །བཏང་སྒྲོམས་ལའང་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀའང་རྒྱས་མོད་གྱི་གཏི་མུག་དང་གཉིས་མི་གསལ་བར་མཐུན་པས་ལྷག་པར་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲོ་བ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ།^{༡༥}

བདུན་པ་ཉི་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བཤད་པ་ནི་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དུག་པོ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོ་ཞེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉི་པར་འདུག་པས་ན་ཉི་པའི་ཉོན་མོངས་ཉི། དེ་དག་ལ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། རྩ་བ་མ་ཡིན་པར་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་དང་། དྲི་མ་དང་། གཞི་ཕན་ཆོགས་ལས་འབྱུང་བ། མི་དགའ་བ་དང་། སྤྲུལ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཁྲུམ་པ་ཉིད་དང་། སྦྲུ་བ་དང་། ཟས་གྱི་དྲོད་མི་ཟེན་པ་ཉིད་དང་། ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རུག་དུག་དང་། འཕྱ་སྒྲོད་དང་། གནམ་པ་ཉིད་དང་། མི་གནམ་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་དུ་མི་འདུག་པ་ཉིད་དང་། འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། འཚོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་མིའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་འཆེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རིགས་སྟེམས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལྷ་ངན་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འབྲུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉེར་བཞི་པོ་དག་སྟེ།^{༡༦} འདི་དག་གི་དོན་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱིང་བ་དང་། གཞི་བསྐྱེད་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་གཞི་པར་བྱའོ།

བརྒྱུད་པ་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་བཤད་པ་ནི་འདི་དག་གིས་སྤྱིད་པའི་བརྩོན་རར་ཀུན་ནས་འཁྲི་བའམ། འདི་དག་ཡོད་ན་སྤྱོད་པ་ངན་པ་དག་ལྡང་བས་ན་ཀུན་དགྱིས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེན། རོ་ཆ་མེད་པ་ནས་གཉིད་གྱི་བར་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཡིན་པར་བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་བཤད་དོ།^{༡༧} བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲུ་བ་ནི་བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་དང་ཁྲོ་བ་དང་འཆབ་པ་སྟེ་བརྩའོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་དག་གི་རོ་བོ་ནི་བཤད་ཟེན་ལ། འདིར་འགྱོད་པ་ཀུན་ནས་དགྱིས་པར་འགྱུར་བ་ནི་འགྱོད་པ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྩ་བའི་ཉོན་གྱིས་སྦྱེད་པ་ལས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་གིས་སྦྱེད་ཅེན། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་རོ་ཆ་མེད་པ་དང་རྟོན་པ་དང་སེར་སྒྲ་བསྐྱང་ཞིང་བསྦྱེད་པ་ཡིན་ཉི། རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པས་གཞན་ལ་མ་གྲུས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཆགས་པས་སེམས་རྣམ་པར་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོ་བྱད་ལ་སྤྲོས་པ་ལ་ཆགས་པས་དམ་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆབ་པ་ནི་ཁ་ཅིག་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྦྱེད་པར་འདོད་ལ།

གཞན་དག་ནི་གཏི་མུག་གིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་དོ། །ལ་ལ་ནི་གཉིས་ཀས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་བྱུང་བར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། བྱུང་བར་མ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་མི་མཐུན་པར་ཚུད་དོ། །འོན་ཀྱང་རྟེན་བཀྲར་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཉམས་ཀྱིས་དྲོགས་ནས་འཆབ་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཉིད་རིགས་སོ། །མ་རིག་པ་ལས་སེམས་རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་དང་ཁྲེལ་མེད་རྣམས་སྐྱེ་ཞྩ། དམིགས་པ་གསལ་བར་འཇུག་པ་ལ་རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲིག་པའི་འབྲས་བུ་སྤྲིག་པ་ལྷན་པ་ལ་མ་ཤེས་པས་སྤྲིག་པ་ལ་མི་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེ་ཆོམ་ལས་འགྱོད་པ་མི་དགེ་བ་འབྱུང་ཞྩ། དགེ་བའི་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཡིན་པར་ཤེ་ཆོམ་ཟ་བ་དག་དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲོ་བ་དང་ཕྲག་དོག་ནི་ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱལ་ས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་སྤང་ལས་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་སེམས་འབྲུགས་ནས་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགུ་པ་བྲི་མ་བཤད་པ་ནི་གཞན་ཡང་མདོ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་བྲི་མ་རྣམས་པ་དྲུག་^{༡༧}གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གྱང་སྐྱེ་ནས་རྣམ་པར་འཆོ་བའི་བར་རོ། །འདི་དག་གི་ཡང་ངོ་བོ་ནི་བཤད་ཟེན་ལ། ཟུ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེ་དང་རྒྱགས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་ཀྱིས་དྲོགས་ནས་སྐྱེ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པས་ཡིད་བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་རྣམ་པར་འཆོ་བ་ནི་ཞེ་སྤང་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ནས་ཁོན་འཛིན་དང་སེམས་ཅན་ལ་རྣམ་པར་འཆོ་བ་འབྱུང་བས་ན་ཁོང་ཁྲོ་ལས་སྐྱེས་སོ། །འཆོག་པ་ནི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རང་གི་ལྟ་བ་ལ་དམ་དུ་བཟུང་ནས་གཞན་ལ་འཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། གྲ་གྲུ་ཅི་ཡིན་སྤྲིག་ཅན་ལྟ་^{༡༨} ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གཡོ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བ་ཡིན་ཏེ། (ལས་འབྲས་ལས་)ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པ་སེམས་སྤྲིག་པ་མི་འཆགས་པར་གྲ་གྲུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(མདོ་ལས་གྱང་། རྒྱག་པ་ཅི་ཞིག་ལྟ་བུ་འདས། མི་རྒྱག་ཅི་ཞིག་འདུས་བྱས་ཆོས། གྲང་བ་ཅི་ཞིག་འཕགས་པའི་ལམ། གྲ་གྲུ་ཅི་ཞིག་སྤྲིག་ཅན་ལྟ་^{༡༩} ཞེས་སོ།) བཟུ་བོ་དེ་དག་གི་བྱུང་བར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་ནི་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་བཟུ་བཤད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་དང་རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་དང་ཁྲོད་པ་སྤྲེ་ལྟ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་སྦྱོམ་སྤང་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་སྤང་དང་སྦྱོམ་སྤང་ཡིན་པས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་གཉིས་ནི་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་ཞིང་། རྒྱགས་ཁྲོད་གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་ལ། གཉིད་ནི་ཡིད་གྱི་ས་པ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་ནོ། །ལྟ་བོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་ཉེ་ཉོན་ཀྱན་^{༢༠}དགྲིས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པ་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྐྱ་དང་འགྱོད་པ་དང་ཁྲོ་བ་དང་འཆབ་པ་ནི་བདེན་པ་ལ་དངོས་དང་བརྒྱད་ནས་ལོག་པར་མི་འཇུག་(ཅིང་

ཡུལ་ལ་འཇུག་)པས་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་དང་། རང་དབང་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྐྱོམ་སྤང་གི་མ་རིག་
 པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གང་ཞིག་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དེ་
 རང་དབང་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་རིགས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་དག་འཇུག་པ་ལ་ནི་རང་ཉིད་གཙོ་བོ་
 ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ལ། མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་
 ལྷན་ཡང་མ་རིག་པ་ནི་སྐྱོན་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤོང་བོན་གང་སྟེན་ལ་འཆད་དོ།¹⁴⁶
 (དེ་དག་ནི་རང་ཉིད་དབང་ཆེའི། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཆགས་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འབྱུང་བས་སོ།) ཇི་ལྟར་ཉེ་ཉོན་ཐུག་
 དོག་ལ་སོགས་བསྐྱོམ་སྤང་དང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དྲི་མ་དུག་པོ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱོམ་སྤང་དང་
 རང་དབང་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཀྱུན་ནས་དགྲིས་པ་ངོ་ཚ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་དང་དྲི་མ་དུག་པོ་རྣམས་ནི་
 འདོད་པའི་ཁམས་ན་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་ས་པ་དང་རྒྱོད་པ་དང་གཉིད་གསུམ་ནི་གཉིད་ལ་དགེ་བ་
 ཡོད་ཀྱང་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས་(དགེ་བ་མ་ཡིན་གྱི་)བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་མི་དགེ་བ་
 རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་ཁམས་དེ་ཡན་ཆད་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཡོད་པའི་ཉེ་ཉོན་རྣམས་
 ནི་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ།

ཡང་ཉེ་ཉོན་དེ་དག་ཁམས་དང་ས་གང་ན་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་བོ་
 བ་ནི་གཡོ་སྒྲུ་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལུང་བོའི་མདོ་ལས། འཕགས་པ་རྟ་བུལ་གྱིས་ཆངས་པ་ལ་འབྱུང་བ་
 ཆེན་པོ་བཞི་པོ་འདི་དག་མ་ལུས་པར་གང་དུ་འགག་པར་འབྱུང་ཞེས་དྲིས་པ་ན། དེ་མ་ཤེས་པར་བདག་ནི་
 ཆངས་པའོ། །ཆངས་པ་ཆེན་པོའོ། །དབང་ལྷུག་གོ། །བྱེད་པ་པོའོ། །སྒྲུལ་པ་པོའོ། །འབྱིན་པ་པོའོ། །འབྱིན་
 བྱེད་དོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་¹⁴⁷ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་གཡོ་སྒྲུས་གཏམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱར་
 ཏེ་འཕགས་པ་རྟ་བུལ་འདི་དབང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པས་)རྒྱལ་ས་པ་དང་རྒྱོད་པ་དང་
 (གང་ན་ཡང་མི་འགལ་བས་)རྒྱགས་པ་གསུམ་ནི་ཁམས་གསུམ་ག་ན་ཡོད་དོ། །གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་གཡོ་སྒྲུ་
 གཉིས་ཏེ་ལྷ་ལས་གཞན་བཅུ་གཅིག་པོ་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཅུ་
 བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ལས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དང་སྐྱོམ་སྤང་(ནི་ཁན་
 ལྟས་ཡིན་པས་)ཡིན་ཡང་གཉིད་དང་རྒྱལ་དང་བཅས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བཅས་
 དང་མི་གསལ་བས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་གཞན་གྱི་འཁོར་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བའི་
 ཉོན་མོངས་པ་རང་དབང་ཅན་བཅུ་གཅིག་པོ་ཡང་སྐྱོམ་སྤང་ཡིན་ཡང་རྟོག་བཅས་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་
 ཡིན་ནོ། །མཐོང་སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་གི་གཉིད་དང་རྒྱལ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་
 མོངས་པ་སྐྱོམ་སྤང་གི་མ་ངེས་པའི་ཆགས་སྤང་གཉིས། མི་དགེ་བའི་ས་པ་གཉིས། ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོའི་

ས་པ་དྲུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ཅུ་གི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཚོར་བ་ལྡ་པོ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞེ་ན།
བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དག་དང་དགའ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པས་འདོད་ཆགས་སུ་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ།
རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཅུ་གི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བས་སྒྲོ་ལཱི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ནི་རིམ་པ་
ལྟར་ལུས་གི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་སྒྲུང་ནི་སྒྲོ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་
པས་འདོད་ཆགས་བདེ་བ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལས་བསྒྲོག་པ་སྒྲུག་བསྒྲུལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ལྡང་ཡིད་ཤེས་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲུག་བསྒྲུལ་
དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུང་བྱ་རིམ་ལུ་འདུལ་དང་མ་འདུལ་པའི་
མ་རིག་པ་དག་ནི་ཚོར་བ་ལྡ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ཅི་རིགས་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་དང་
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་བཞི་མེད་པར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟ་ནི་
ལོག་ལྟ་ཅན་སྒྲིག་པ་དང་བསོད་ནམས་བྱས་པ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲིག་པ་དང་བསོད་ནམས་བྱས་པའི་འབྲས་
བུ་མི་འབྱུང་བ་དང་འབད་པ་དོན་མེད་པར་མཐོང་བས་ཡིད་བདེ་བ་དང་སྒྲུག་བསྒྲུལ་ཏེ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དག་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། (རིས་པ་)གང་ཞིག་དོན་དུ་
གཉེར་བ་དེ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བ་ན་ཡང་མི་བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་
པ་ལྟ་བུ་བཞི་དང་རྒྱལ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། དེ་དག་ཡིད་གི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་
དགའ་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ཆད་ལྟར་དགའ་རྣམ་ཅན་ཡིན་ནོ།) དེ་དག་གྲུང་འདོད་པ་ལས་སྒྲུལ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གི་ཁམས་གོང་མ་ན་(ཁོང་ཁོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་)སྒྲུག་བསྒྲུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
བདེ་བའང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཏང་སྒྲོམས་དང་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་མཚུངས་
པར་ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་ནི་གཞན་པས་ངེས་པར་བཏང་སྒྲོམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་
ལས། ཕྱ་རྒྱུས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བཏང་སྒྲོམས་གི་དབང་པོ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་རྒྱུན་ཆད་པའི་དུས་ན་གདོན་མི་ཟེ་བར་བཏང་སྒྲོམས་ཀུན་དུ་གནས་སོ་ཞེས་^{༡༥}པ་དང་། ཚེས་མདོན་
པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བཏང་སྒྲོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
ཞེ་ན། ཐ་མལ་པར་འདུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་^{༡༦}བཤད་དོ།།

ས་གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ས་རི་བཞིན་དུ་ས་རང་
རང་གི་རྣམ་ཤེས་དང་ཚོར་བའི་དབང་པོ་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ས་གང་ན་རྣམ་ཤེས་དང་
ཚོར་བ་དུ་ཡོད་པ་ནི་བཤད་ཟེན་ཏོ། །ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་འགྲོད་པ་ནས་འཛིག་པའི་བར་དྲུག་

པོ་དག་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པ་ལྟར་ཏེ། འདི་དག་སྐྱོ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པའི་ཆོར་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དགའ་བའི་རྣམ་པར་མི་འཇུག་པས་ཡིད་བདེ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་ལ་ཡིད་གྱིས་པ་ཁོ་ན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་ཡང་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེར་སྐྱ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་
 པར་ལྟན་པ་དུག་པོ་དེ་དག་ལས་བསྐྱོག་པ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བས་དགའ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་ཅིང་ཡིད་
 གྱིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཡིད་བདེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཡོ་དང་སྐྱུ་དང་འཆབ་པ་དང་གཉིད་
 རྣམས་ནི་གཡོ་སྐྱུ་དང་བཅས་པའི་བྱ་བ་འབྱུང་བ་དང་མ་གྲུབ་པ་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཡིད་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བར་
 འབྱུར་ཞིང་གཉིད་ནི་ཀུན་ལ་མི་འགལ་ལ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཤེས་གྱིས་པ་ཡིན་པ་པས་ཡིད་བདེ་ཡིད་མི་བདེ་
 གཉིས་ཀ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་ནོ། །དགའ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་ཅིང་ཡིད་གྱིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་བསམ་
 གཏན་གསུམ་པའི་སེམས་བདེ་དང་གཉིས་པ་མན་ཆད་གྱི་ཡིད་དེ་དག་དང་རྒྱགས་པ་མཚུངས་པར་ལྟན་ལ།
 བཞི་བ་ཡན་ཆད་ན་བདེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་ཏེ། རི་ལྷར་མ་རིག་པ་
 ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ལའང་མཚུངས་པར་ལྟན་པར་རུང་བ་ལྟར་སྟོམས་ཀྱང་
 ས་དང་རྣམ་ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
 ཕྱིར་ལྷོ་གྲེད་དག་གིས་ཀྱང་མ་རིག་པ་དང་བཏང་སྟོམས་གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
 གང་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་བཀག་པ་མེད་དོ་^{༡༤} ཞེས་བཤད་དོ། །ཀུན་དགྱིས་གཞན་ངོ་ཆ་ཁྲེལ་
 མེད་དང་སྐྱགས་ཆོད་བཞི་པོ་ནི་ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྟ་དག་^{༡༥} དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པར་སྲིད་དེ། དང་པོ་
 གཉིས་མི་དགེ་བའི་ས་པ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་
 དུག་ཅར་གྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ཞིང་དུག་ཅར་ལ་མི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་འང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཙུག་ཅིག་པ་སྐྱིབ་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གནོད་སེམས་དང་།
 རྐྱགས་པ་དང་། གཉིད་དང་། ཆོད་པ་དང་། འགྱོད་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དག་སྐྱིབ་པ་ལྟར་གསུངས་^{༡༦} ན།
 འདོད་འདུན་དང་གནོད་སེམས་དང་གཉིད་དང་འགྱོད་པ་རྣམས་འདོད་པ་བ་ཡིན་མོད་གྱི་རྐྱགས་ཆོད་དང་
 ཐེ་ཚོམ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་ག་ན་ཡོད་པས་དེ་དག་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་གཟུང་ངམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ།
 བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྐྱིབ་པས་ན་སྐྱིབ་པ་ལྟ་
 པོ་རྣམས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། དགེ་སྲོང་དག་སྐྱིབ་པ་ལྟ་ནི་མི་དགེ་བའི་ཕྱང་
 པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱུ་བདེ་དག་ནི་ཡང་དག་པར་སྐྱུ་བ་སྐྱུ་བར་འབྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགེ་སྲོང་དག་འདི་
 ནི་མི་དགེ་བའི་ཕྱང་པོ་མ་འདྲེས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྐྱིབ་པ་ལྟ་འོ་^{༡༧} ཞེས་སྐྱིབ་པ་ལྟ་
 གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་ཁོ་ནར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་རྐྱགས་གཉིད་གཉིས་དང་ཆོད་འགྱོད་

གཉིས་སེམས་བྱུང་ཐ་དད་ཡིན་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་རེ་རེར་བཤད་ཅིན། རྒྱལ་ས་གཉིད་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྒྲིབ་
 པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིན་པོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟས་ཏེ་སྤྱེད་བྱེད་ཀྱི་
 རྒྱ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་བའང་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གཉིས་ཀའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བའི་འདུ་
 ཤེས་ཏེ་གཉིན་པོ་དང་ཟས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དོ། །ཟས་ནི་ལྟ་སྟེ། སྟོ་བ་དང་། མི་དགའ་བ་དང་།
 བྱ་སྦྱངས་^{༡༤}དང་། ཁ་ཟས་ཀྱི་དྲོད་མི་ཟེན་པ་དང་། སེམས་ཞུམ་པ་ཉིད་དེ། དེ་དག་གིས་དེ་གཉིས་རྒྱལ་
 པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པོ་དེའི་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཞུམ་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞོད་འགྱོད་གཉིས་
 ཀྱང་སྒྲིབ་པ་གཅིག་ཏུ་བཞག་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་ཟས་དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འདི་
 གཉིས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་ཞི་གནས་ཡིན་ལ། ཟས་ནི་བཞི་སྟེ། ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་འཆི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྟོན་དགོད་པ་དང་ཅིས་པ་དང་དགའ་མགུར་
 རྒྱུད་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་བྱེད་པའོ། །བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཀས་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་པོ་ཁོ་ན་སྒྲིབ་པར་བསྟན་
 ཞེན། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གཞོད་སེམས་ཀྱིས་ནི་འདོད་པ་དང་སྤྲིག་པ་ལས་མི་འབྲལ་ཞིང་། རྒྱལ་ས་
 གཉིད་དང་ཞོད་འགྱོད་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལྟག་མཐོང་དང་ཞི་གནས་རིང་དུ་བྱེད་པས་རིམ་པ་ལྟར་ཚུལ་བྲིམས་
 དང་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡུང་པོ་གསུམ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་
 མེད་ན་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུང་པོ་འཕྲུལ་བའི་ན་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ན་སྒྲིབ་
 པ་ལྟ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེད་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་པལ་ཆེ་བ་འདོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་དེ་ལྟ་ན་མདོ་ལས་རྒྱལ་ས་གཉིད་ཀྱི་སྤྲར་ཞོད་འགྱོད་སྟོས་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལྟ་འང་མ་ཡིན་
 པས་རྒྱལ་ས་གཉིད་དང་ཞོད་འགྱོད་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལ་
 གཞོད་དེ། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་དེ་དག་གིས་འཛིགས་ཏེ་དེ་དག་དང་ཆ་འདྲ་
 བས་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་ཤེས་རབ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ལངས་ནས་ཆོས་ལ་ངེས་
 པར་རྟོག་པའི་ཆེ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་^{༡༥}འདོད་དེ་གཞན་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །སྟོན་གྱི་སྟོན་
 དཔོན་དག་ནི་སྟོན་པ་པོ་དེ་བསོད་སྟོམས་ལ་བརྒྱས་པ་ན་ཡུལ་སྤྲུག་མི་སྤྲུག་ལ་མཆོན་མར་བཟུང་བས་ཆགས་
 སྤང་འབྱུང་བས་ན་ཐོག་མར་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་པ་ལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གཞོད་སེམས་
 དང་། དེའི་འོག་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ཞུགས་པ་ན་དངོས་གཞིའི་ཞི་གནས་ལ་རྒྱལ་ས་གཉིད་དང་། ཞོད་འགྱོད་
 དང་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ལྟག་མཐོང་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ནི་རྗེས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་ལངས་ནས་ཆོས་ལ་ངེས་པར་
 རྟོག་པ་ལའང་བར་དུ་གཙོད་པས་ན་ལྟར་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བཞེད་དོ། ^{༡༦} (དེ་དག་གིས་དཀྱུགས་པའི་སེམས་པ་དེ་ཉིད་

མཐོང་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་གིས་དཀྱུགས་པའི་རྩ་ལ་གཟུགས་བརྟན་སྤང་པའི་སྐབས་མེད་དོ།)

ཕྱ་རྒྱས་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ་བཤད་པ།

དངོས།

གཉིས་པ་ཕྱ་རྒྱས་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ་ལ་དངོས་དང་། ཞོར་^{༡༥༧}ལ་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སྤྱིར་སྤོང་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས་རེ་ཞིག་མཐོང་སྤང་ནམས་ནི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤོང་བ་དང་། ཡུལ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པར་ཟད་པ་དེ་སྤངས་པས་སྤོང་བ་དང་། དམིགས་པའི་ཡུལ་སྤངས་པས་ཡུལ་ཅན་སྤོང་བ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་མཐོང་སྤང་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་ལས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་འདོད་པའི་རངས་ལ་དམིགས་པ་སྐྱལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཀྱན་འགོ་མ་ཡིན་པ་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་གསུམ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀྱན་འགོ་མ་ཡིན་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་དེ་ལྟར་བརྒྱད་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྱོད་མ་གཏོགས་པ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་དགུ་དགུ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དུག་དུག་སྟེ་སུམ་ཅུ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོ་ག་ལས་མཐོང་སྤང་གི་མ་རིག་པ་དུག་མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཚོམ་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ལྟ་བུ་བཅུ་བོ་རྣམས་ནི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ན་མཐོང་^{༡༥༨}ཤེས་པས་མིར་^{༡༥༩}འཛིན་ལྟོག་པ་ལྟར་མཐོང་^{༡༦༠}ལས་གྱིས་བདེན་བཞིའི་རང་མཚན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤོང་སྟེ། རྣམ་པ་འགལ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི་དེ་དག་ལས་དགུ་གོང་དུ་དམིགས་ཞེས་པའི་འདོད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་དགུ་བོ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་འདོད་པའི་སྐྱལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་རྣམས་སྤངས་པས་སྤོང་སྟེ། སྐྱལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོའི་དམིགས་པ་ནི་སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། (འདི་ནི་འདོད་པ་ལ་བསམས་གྱི་གོང་མའི་དེ་དག་ནི་དམིགས་པ་ཤེས་པས་སྤོང་བའོ་ཞེས་སོ།) གལ་ཏེ་དམིགས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤོང་བར་མ་རེས་སོ་ཞེ་ན། ཡུལ་ཅན་སྐྱལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་སྤྱི་མས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་རྣམས་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ན། སྤྱུག་བསྐྱེལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་གྱི་རྒྱ་འདོད་པའི་སྐྱལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་རྣམས་སྤངས་པས་དེ་དག་གིས་སྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་རྣམས་ཀྱང་སྤོང་སྟེ། རྒྱ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ལོག་པ་ལ་ལོག་
 བྱུགས་འདོད་པ་ན་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་བཞི་དང་། ལམ་མཐོང་སྤང་ལྟ་སྟེ་དགྲ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
 ན་ཁོང་ཁྱོ་མ་གཏོགས་པ་བདུན་བདུན་ཏེ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གསུམ་པོ་རྣམས་ནི་དེ་དག་གི་དམིགས་པའི་ཡུལ་དངོས་
 སུ་ལོག་ཞུགས་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྤངས་པས་
 ཡུལ་ཅན་ལྟ་བུ་མཆོག་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ལོག་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་དེ་དག་ཀྱང་
 སྤངས་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ཟག་མེད་
 ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པ་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དམིགས་ཡུལ་ཤེས་པས་སྤངས་པ་ན་ཡུལ་མེད་པའི་
 ཡུལ་ཅན་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་མ་རིག་པ་དུག་ནི་དངོས་སུ་
 ལོག་ཞུགས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་ལོག་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་
 དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་དམིགས་ཡུལ་སྤངས་པས་སྤོང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་
 སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་སྤོང་ཞིང་བདེན་པ་ཅིག་ཅར་མཐོང་བས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་
 ཀྱན་འགོ་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་ཤེས་པས་སྤོང་ལ། སྤར་བཤད་པའི་འདོད་པའི་ཀྱན་འགོ་དགའི་སྐལ་བ་
 མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོའི་ཆ་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་ཤེས་པས་སྤོང་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤོང་བའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདོད་
 པའི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་རྣམས་ཀྱང་ལམ་གྱིས་དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་ཤེས་པས་ཡུལ་
 ཅན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་རྣམས་སྤངས་པས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་
 ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འགོག་ལམ་ཤེས་པས་དམིགས་ཡུལ་ཟག་མེད་ལ་
 དམིགས་པ་རྣམས་སྤངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་རང་རང་གི་དམིགས་པ་ཤེས་པ་ཙམ་
 ཀྱིས་ནི་མི་སྤོང་སྟེ། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
 ཡིན་ལ། གོང་མ་གཉིས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་ལ་རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ན་སྐལ་
 བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་རྣམས་ནི་སྤར་འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་
 ཀྱི་ཡུལ་ཅན་སྤངས་པའི་རྩལ་གྱིས་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་བཅས་
 ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 དང་ཀྱན་འབྱུང་གིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་བཟོད་ཀྱིས་ཤེས་
 ཀྱང་དེའི་ཆོ་མི་སྤོང་སྟེ། དེ་དག་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་ཕྱིས་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་
 ཤེས་པ་བཟོད་ཀྱི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དེ་དག་སྤངས་པས་ན་ཡུལ་སྤངས་པས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤྱོད་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་སྤངས་སྤྱོད་ཚུལ་ཡིན་གྱི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་སྤངས་ཐམས་ཅད་ནི། གང་ལ་དེ་སྤྱིས་མ་སྤངས་པའི། །དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན།^{༡༧} ཞེས་འབྱུང་བས་ཡུལ་ཅན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཀླན་འགྲོ་རྣམ་པ་གཉིས་སྤངས་པ་ཁོ་ནས་སྤོང་ངོ་། །སྤྱོད་ཚུལ་བཞི་པ་སྒོམ་སྤངས་རྣམས་ནི་ས་རེ་རེ་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དགྲ་དགྲར་བྱས་ཏེ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་གི་གཉེན་པོ་ལམ་རྒྱུད་དུའི་རྒྱུད་དུ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤྱིས་པས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ཟད་ཅིང་སྤངས་པར་འགྱུར་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ཤེས་ཀྱང་སྒོམ་སྤངས་མི་སྤོང་(ཉེ་བདེན་པ་རྣམས་སྤངས་ཤེས་པར་བྱས་ཟེ)བས་དམིགས་པ་ཤེས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང་། །དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི། །ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་ལྟ་ག་རྣམས་གྱིས།^{༡༨} ཞེས་པས་ཡུལ་ཅན་ཀླན་འགྲོ་དང་སྒོམ་སྤངས་དང་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་བར་དུ་སྤངས་ཀྱང་ཡུལ་སྒོམ་སྤངས་བྱི་མ་མི་སྤོང་བས་དམིགས་ཀྱི་ཟད་ཟད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། དམིགས་ཡུལ་སྒོམ་སྤངས་སྤངས་པ་བརྒྱུད་སྤངས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་བྱི་མ་དགྲར་^{༡༩}པ་མི་སྤོང་བས་དམིགས་ཡུལ་སྤངས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། (དེ་ལྟར་ན་སྒོམ་སྤངས་ནི་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་སྤྱིས་པས་སྤོང་བ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་ཅན་གཟུགས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ནི་ཡུལ་ཅན་ཟད་པས་སྤོང་བས་སྒོམ་སྤངས་སྤོང་ཚུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ།)

ཞར་ལ་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི་འོ་ན་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། གཉེན་པོ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་དང་། གཞི་གཉེན་པོ་དང་། ཐག་སྤིང་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་སྲུན་འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་གང་གིས་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་གཙོད་པ་སྟེ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་(ཐམས་ཅད་དེ།)སྟུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པ་སྟེ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་པོ་མ་གཏོགས་པ་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་(ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ།)མོ། །དེས་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་པོ་ནི་སྤོང་བ་གཉེན་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཞི་གཉེན་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་པོ་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་སྟེ་ཐོབ་པ་ཐག་སྤིང་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་པོ་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་དེ་ནི་གཞི་གཉེན་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་པོ་དེས་ཀྱང་ཐོབ་པ་ཐག་སྤིང་བས་ཐག་སྤིང་གི་གཉེན་པོ་འདྲ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བཞི་པ་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་གང་གིས་དམིགས་པ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྲུན་འབྲིན་པའོ། །དེས་ན་འདི་རྒྱད་དུ་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་སྤོང་བ་གཉེན་པོ་ལ་

སོགས་པ་ནི་སྤྱན་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་འང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་ནི་ཐེམ་སྐྱས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་པའི་རིམ་པ་དང་མཚན་ཉིད་མི་འཚོལ་བ་བྱུགས་ལ་བཞག་ནས་དང་པོ་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ལམ་དྲོད་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བརྒྱད་ཅུ་ཅད་དགྲའ་ཐམས་ཅད་དོ། །གསུམ་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ནི་དང་པོ་ནས་གཞི་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཐག་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་སྟེ་སྒྲ་མ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ། དེས་ན་གོ་རིམ་འདི་ནི་ཆོས་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༥} །གཉེན་པོ་དེ་དག་གིས་གང་ལས་སྤྱོད་ཞེ་ན། དམིགས་པའི་ཡུལ་སྤྱན་སྤྱང་བ་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བྱུང་འདོད་ཀྱི་(གཉེན་པོ་དང་སྤང་བྱུང་)མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་)པན་ཚུན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་སྒྲིས་པས་རང་གི་ཚོགས་དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་དང་། དམིགས་པ་ལས་དབྱེ་བར་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། །རི་ཙམ་གྱིས་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པར་བརྟུན་ཅི་ན། (ལམ་གྱི་དུས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱ་རྒྱས་ད་ལྟར་བ་མེད་པས་དེ་སྤྱོད་གསུང་སྟེ། འགོག་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་འདས་མ་འོངས་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་ལ། དེ་ཡང་ཡུལ་དེའི་གནས་ལུགས་ཤེས་པས་སྤྱོད་སྟེ་ཡུལ་ཁ་ཅིག་གི་གནས་ལུགས་མ་ཤེས་ན་རྒྱུད་ལ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱོད་པས་ཀྱིས་དེའི་ཡུལ་ཅན་མིན་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡུལ་སྤྱན་དབྱུང་མེད་པར་ནི། དེ་སྤྱོད་བར་རྒྱས་མ་ཡིན་ཞེས་པས་སོ།།) དེ་ཡང་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པ་དང་བྲལ་ཐོབ་སྒྲིས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་ལ། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གཞུགས་ཅན་དང་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པ་ལ་དེ་དག་སྤངས་པའི་ཐ་སྟོན་དུ་བྱེད་དེ། ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ལུང་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། (དེ་ཡང་མཐོང་སྤང་ཅིག་ཅར་དང་སྟོམ་སྤང་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་ལ་མཐོང་སྤང་ཡང་བྱིས་པས་སྤྱོད་ན་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་གསུང་།) ཐག་སྤང་བའི་ངོ་བོ་རིང་བ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་གཅིག་ན་གནས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་ཐ་དད་པས་རིང་བ་ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ལྟ་བུ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོས་རིང་བ་ནི་ཚུལ་བྱིམས་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིམས་ལྟ་བུ་དང་། ཡུལ་རྣམ་པར་ཆད་པས་རིང་བ་ནི་ཤར་རུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུ་དང་།

དུས་གྱིས་རིང་བ་ནི་ཆོས་མངོན་པ་ལས། དུས་^{༡༦}རིང་བ་དག་གང་ཞེ་ན། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ཆོས་ཉིད་དག་གང་ཞེ་ན། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སོ་ཞེས་^{༡༧}འབྱུང་བས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་གཉིས་རིང་བ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་དུས་གཉིས་

པོ་གང་ལས་རིང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུལ་ནས་ཐུག་པའི་དུས་ལས་སོ་ཞེ་འོ། །འོ་ན་འདས་མ་ཐག་པ་
 དང་སྤྱི་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྲུགས་པའི་མ་འོངས་པའང་ཉེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དུས་ལ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བར་དུ་ཆོད་མ་ཆོད་གྱིས་ཉེ་རིང་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དུས་ཐ་དད་པས་
 རིང་བར་བཞག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དུ་ཡང་རིང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདས་མ་འོངས་ལས་དུས་ཐ་དད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ནི་དུས་གཉིས་བྱེད་པས་རིང་བ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་ཞིག་པ་དང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་
 ལྟ་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་རིང་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་མི་རྩས་ཏེ། བསྟན་
 བཅོས་ལས་ཉེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འགོག་གཉིས་ཀྱི་ཞེས་པས་འདུས་མ་བྱས་འགོག་པ་
 གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དགེ་མི་དགེ་གཟུགས་ཅན་
 མ་ཡིན་པའི་འདས་མ་འོངས་ཉེ་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་ནས་མཁའ་རིང་བར་འགྱུར་ཏེ། དུས་གསུམ་པ་ཡི་
 རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་པས་དུས་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པའང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་མཁའ་
 ལ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདས་མ་འོངས་ནི་དུས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པས་ཕན་ཚུན་རིང་བ་
 ཡིན་ཞེ་ན། དུས་ནི་དུས་གཉིས་ཀྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པས་དུས་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེ་བ་ཡིན་ལ། འདུས་
 མ་བྱས་ནི་གང་གིས་ཀྱང་བར་དུ་མ་ཆོད་པས་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་འདས་མ་འོངས་ནི་ཉེ་རིང་
 གཉིས་ཀྱང་འགྱུར་ཏེ་འདས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རིང་བ་དང་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེ་བ་དང་མ་འོངས་
 པའང་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེ་བ་དང་འདས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་མི་རྩས་ཏེ། འདས་
 མ་འོངས་རིང་བ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དུས་སྤྱི་བ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུལ་བའི་
 ལུགས་བཀག་ནས་རང་ཉིད་ནི་འདས་མ་འོངས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞིག་པ་དང་མ་ཐོབ་པས་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལས་རིང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ།^{༡༧༧}

སྤངས་པའི་འབྲས་བྱུངས་ཤེས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་བྱུངས་ཤེས་བཤད་པ་ནི་གལ་ཏེ་ལམ་ཁྱད་པར་དུ་འགོ་ན་ཉོན་
 མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་པའང་ཁྱད་པར་དུ་འགོ་བཙའ་དཔེ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་རང་
 གི་གཉེན་པོ་སྤྱོད་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ནས་སྤོང་ཞིང་ཐོབ་པ་ཆད་པས་སྤངས་པ་ལན་ཅིག་ཏུ་ཟད་(པས་ཁྱད་
 པར་མེད་)ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འགོ་འོ།
 (དུས་བྱག་ཏུ་ཉེ་)གང་དུ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཡིན་ན་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱན་
 ལུགས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་སྤྱོད་གི་རྩལ་གྱི་འབྲས་བྱུང་བཞི་ཐོབ་པ་དང་། དབང་པོ་རྩལ་པོ་ལས་དབང་པོ་ཚོན་

པོར་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་དུས་དང་དུག་པོ་རྣམས་སུའོ། །དབང་པོ་རྣམ་པོ་ཡིན་ན་དབང་པོ་འཕོ་བ་མེད་པས་
དུས་ལྗར་ཁྱད་པར་དུ་འགྱོའོ། །དེ་ལ་གཉེན་པོ་སྟེས་པ་ནི་བྲལ་ཐོབ་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་
ལམ་ཡིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ཆེ་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་སྟེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཙམ་ལས་ད་ལྟར་
དུ་མ་སྟེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྲལ་བ་དེས་ནི་གནས་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མིང་འཕྲོབ་བོ། །དེ་
ལ་སྦྱར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྤངས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཉིས་ལས་
དང་པོ་ནི་ཟག་མེད་(རྣམ་གྲོལ་)གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དེའི་ཡུལ་སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བ་སོ་སོར་བརྟགས་
འགོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ལས་འདྲིར་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡོངས་ཤེས་སུ་གཞག་པ་ནི་ཡུལ་ལ་ཡུལ་
ཅན་གྱིས་བརྟགས་པའམ། འབྲས་བུ་སྤངས་པ་ལ་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་།
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པ་དང་། འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་
ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་སྟེ་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་^{༡༥} བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་དགུ་སྟེ། འདི་ལྟར་
འདོད་པའི་ཁམས་ན་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཟད་པ་ལ་ནི་འདོད་པའི་
སྤྱལ་བསྐལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་རྣམ་
པ་གཉིས་ཟད་པ་ནི་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་། ལམ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་
ཤེས་དེ་གཉིས་སོ། །རྗེ་ལྟར་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་ལ་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་
ཁམས་གོང་མ་གཉིས་པོའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་གསུམ་ཉིད་དེ། གོང་མ་གཉིས་
པོའི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་
པ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དུག་ཏུ་བཞག་གོ། །སྒོ་མ་སྤང་སྤངས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྤང་བྱི་དུག་པོ་ལས་གཞན་
གསུམ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོ་མ་སྤང་སྤངས་པ་ལས་རིམ་པ་ལྟར་(འདོད་པའི་དགུ་པ་ཟད་པས་སྤངས་པ་ན།)ཐ་
མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཟད་ཅིང་སྤངས་པ་དང་། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པ། ཟག་
པའམ་འདོད་ཆགས་ཟད་པ་དང་། སྒོ་མ་(གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པ།)ཟག་པ་ཀྱན་ཟད་པའམ་
ཀྱན་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའོ། །གལ་ཏེ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་
སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ལ་སྒོ་མ་སྤང་སྤངས་པའི་ཐ་དད་དུ་བྱེ་ཞེ་ན། སྒོ་མ་སྤང་ནི་
ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ས་དང་ས་ན་^{༡༦} སྒོ་མ་སྤང་དགུ་དགུའི་གཉེན་པོར་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་
ཉེར་བསྐྱགས་^{༡༧} མི་ལྟོགས་མེད་ལ་སོགས་པ་ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྐྱགས་ལ་སོགས་
པས་བསྐྱས་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་པས་གཉེན་པོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྤང་རྣམས་ཀྱི་ནི་གཞུགས་ན་

སྒྱུད་པའི་གཉེན་པོ་རྗེས་བཟོད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་གི་ཡང་གཉེན་པོ་
ཡིན་པས་གཉེན་པོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དགུ་པོ་དེ་ལས་དང་པོ་དྲུག་ནི་བཟོད་པའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཡོངས་ཤེས་ནི་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་
ཡིན་ལ་དྲི་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན་ཞེས་པས་བཟོད་པ་ནི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། ཡོངས་
ཤེས་བཟོད་པའི་འཁོར་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་ཤེས་བཟོད་གཉིས་འབྲས་བུ་གཅིག་པས་ཤེས་པའི་
འབྲས་བུ་ལ་བཟོད་པའི་འབྲས་བུར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་གྱིས་བྱས་པ་ལ་རྒྱལ་པོས་
བྱས་སོ་ཞེས་བཟོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །ཡང་ན་ཤེས་པ་གཙོ་བོ་དང་བཟོད་པ་འཁོར་ཡིན་པས་དངོས་
སུ་གཙོ་བོ་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་འཁོར་ལ་རྒྱལ་པོར་བཏགས་པ་ལྟར་འཁོར་བཟོད་པའི་འབྲས་བུར་
བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ།¹⁴⁹ ཡོངས་ཤེས་དྲུག་གི་ལྷག་མ་ཐ་མ་གསུམ་པོ་
རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ལ་བཟོད་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཡོངས་ཤེས་དེ་དག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པ་ནི་སྤང་བྱ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོར་འཇུག་པ་སྤྲོད་པས་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་དོ། །བསམ་གཏན་
དངོས་གཞི་ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་
གསུམ་དང་། སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཏེ་ལྷ་ཡིན་ལ། (བསམ་གཏན་ནི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་
ནས་དེ་དག་གི་ཉེན་མོངས་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་འགྲོ་ལ་བསམས་སོ།) གཞན་དག་(འདོད་པའི་ཉེན་མོངས་
སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་)ནི་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལལ་ཆེ་བ་འདོད་ལ། (དེ་
ཡང་དངོས་གཞིའི་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའོ། །འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་དངོས་གཞི་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
འཆད་དོ། །དེས་ན་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་འགྲོ་ལ་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་གི་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་
མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་བཞིན་ནོ་ཞེས་སོ།) འམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུགས་ཐ་དད་སྒྲོན་པ་སྟེ་བཙུན་པ་དབྱངས་
སྒྲོགས་ན་རེ་བསམ་གཏན་དངོས་གཞིའི་འབྲས་བུ་ནི་(ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་འགྲོས་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་གསུམ་
བསྟན་ནས་)ཡོངས་ཤེས་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ཡང་ཆགས་
བྲལ་སྒྲོན་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་དག་གིས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་པའི་ཐོབ་
པ་ཟག་མེད་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་ནི་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཁོ་(དང་དེའི་བྲལ་ཐོབ་ནི་གོང་མའི་ལམ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་གཅིག་ཏུ་འདུས་སོ།)ན་ར་རེས་པའི་

ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་འདྲ་བར་ཤེས་
བར་བྱའོ། །གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་ཉེ་བར་བསྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་
ཤེས་བརྒྱད་པ་གཅིག་ཕྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཡང་འཕགས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་ཤེས་འདི་
འཕྲོ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲིམ་ཆེད་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་ཟག་
མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡང་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཅོ།། (དེ་དག་ཀྱང་ཟག་
མེད་ཀྱི་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་གོང་ས་ལས་མི་རྒྱལ་¹⁴⁹བས་སོ།) དེས་ན་འདོད་པ་དང་སྲིད་ཅུང་ཉེ་སེམས་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་
ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡོངས་ཤེས་དགྲ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་
འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་དུག་དང་ཕྱི་མ་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་
ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཟག་བཅས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་ཤེས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་
ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྲིད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཉིས་ཡིན་ལ།
སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པ་འཇམ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་
གང་ཡིན་དེ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན།¹⁵⁰ །ཞེས་འབྲུང་བས་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གསུམ་ཡིན་ཅོ།།
(དེ་ཡང་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སོ།) ཆོས་ཤེས་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དུག་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་(འདོད་པའི་)གསུམ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་འབྲས་
བུ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་(སྒྲོམ་སྤངས་སྤངས་པའི་)ཆོས་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་
བསྐྱུས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པས་བསྐྱུས་པའི་ནི་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་
གཅིག་ཕྱ་ཡིན་ལ་འགོག་ལམ་ཤེས་པའི་ནི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ཆར་ཡིན་ཅོ།།

རྗེས་ཤེས་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་
ཤེས་ལྟ་ཡིན་ཏེ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་འབྲས་
བུ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལ་ལར་ནི་སྤངས་པ་མང་པོ་
བསྐྱུས་ནས་ཡོངས་ཤེས་རེ་རེ་འཛོག་ལ། ལ་ལར་ནི་སྤངས་པ་རེ་རེ་ལ་ཡོངས་ཤེས་རེ་རེ་འཛོག་པ་ལ་
རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དེ་ལ་ཤེས་བཟོད་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བྲལ་བ་ནི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་ཤེས་སུ་བཞག་
སྟེ་ཞེས་སྤྱར་ཏེ། གང་ཞེན་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་གསར་དུ་རྟེན་པ་དང་། སྲིད་ཅུང་ཉེན་མོངས་པ་
ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤངས་གི་ཀུན་འགོ་གཉིས་ཀུན་དུ་བཅོམ་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་ལ་ནི་རྒྱ་གཉིས་བཅོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་(སྒྲ་མ་གཉིས་མེད་པས་འདི་སྒྲ་མ་པ་ལ་ཡོད་པ་ཤེས་
 ཀྱི་མིང་མི་ཐོང་ལ་འཕགས་པ་ལའང་ཇི་སྟེ།)སྒྲ་ག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་ནི་དང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་མ་གཉིས་མེད་
 དེ་(རྒྱ་གཉིས་བཅོམ་པ་དང་མིན་ཅེ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།)སྒྲ་ག་བསྐྱལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལ་ནི་དང་པོ་གཉིས་
 ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་མ་(རྒྱ་གཉིས་བཅོམ་པ་)མེད་དེ། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ཀྱན་འགོ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཀྱན་
 འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་གནས་སྤངས་ན་ནི་གསུམ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་སྒྲ་ག་བསྐྱལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་
 མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་གཞག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལའང་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་རེ་རེ་ལའང་རྒྱ་གསུམ་ག་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་
 ཤེས་རེ་རེ་གཞག་གི་བཟོད་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་གསར་དུ་མ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 དག་ནི་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་དུ་གྱུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིམ་ལམ་ལ་བཟོད་པ་མེད་པས་
 ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་། བཞི་པ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་པ་ལས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་གཞག་གོ།

ཆོས་མངོན་པ་བ་གང་དག་དམིགས་པར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་
 མོངས་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་ལྟ་པ་འདོད་པ་ནི་འདིར་མ་བཟོད་དེ། རྒྱ་གཉིས་ཀྱན་དུ་བཅོམ་པ་དང་།
 ཁམས་ལས་འདས་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཡོངས་ཤེས་དེ་དག་གང་ཟག་གང་ལ་དུ་ཞིག་ལྟ་
 ཞེན། གཅིག་སྟེ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་ལ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དང་ལྟན་པ་མིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤངས་པ་མེད་པས་བྲལ་
 ཐོབ་ཟག་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་སྒྲ་ག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཀྱན་
 འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་བར་ཡེ་ཤེས་སྤང་ཅིག་མ་ལྟ་ལ་གནས་པའང་རྒྱ་གཉིས་ཀྱན་དུ་མ་བཅོམ་
 པའི་ཕྱིར་ཡོངས་ཤེས་དང་མི་ལྟན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་འཕགས་པ་མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པ་ནི་གཅིག་
 བས་ལྟའི་བར་དང་ཡང་དག་པར་ལྟན་ཏེ།

འདི་ལྟར་ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་ཀྱན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་གཉིས་ལ་གནས་
 པ་ནི་འདོད་པའི་སྒྲ་ག་བསྐྱལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་ལྟན་ནོ། །ཀྱན་
 འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་གཉིས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་
 པ་སྒྲ་མ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་ག་བསྐྱལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་
 གཉིས་དང་ལྟན་ནོ། །འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་
 ལ་ནི་སྒྲ་མ་གཉིས་དང་འདོད་པའི་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་གསུམ་དང་ལྟན་ནོ། །འགོག་
 པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་གོང་མ་

གཉིས་ཀྱི་འགོག་པ་མཐོང་སྒྲུང་སྒྲུངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་བཞི་དང་ལྷན་ནོ། །ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་འདྲོད་པའི་ལམ་མཐོང་སྒྲུང་སྒྲུངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་ལྷ་དང་ལྷན་ནོ། །ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པས་འདིའི་ནང་དུ་མི་གཏོགས་སོ། །སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དུག་གམ་སྟེ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་མཐོང་བ་¹⁵ ཅས་བརྒྱུད་སྟེ་འདྲོད་པ་ལ་འདྲོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བ་སྒྲོམ་སྒྲུང་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་པ་སྒྲུངས་པའི་བར་ལ་གནས་པ་ཡང་སྒྲུང་གི་ལྷ་དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་མཐོང་སྒྲུང་སྒྲུངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་དུག་དང་ལྷན་ལ། འདྲོད་པ་ལས་འདྲོད་ཆགས་དང་བུལ་བ་ལས་ཉམས་ན་འང་དུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་དང་ལྷན་ནོ། ། (འདི་ནི་མཐར་གྱིས་པར་ངས་སོ།)

གལ་ཏེ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པ་ན་ཡོངས་ཤེས་དུག་དང་ལྷན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམ་གཞག་པ་ནི། རྒྱ་ལྷ་དག་ནི་སྤྱི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་ལ་སྒྲོན་ལམ་བཏང་བ་དང་། གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟང་བསྟོམས་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱུད་ཆོན་¹⁶ ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཐོབ་པའོ་ཞེས། (སྐད་ཅིག་བརྒྱུད་པའི་ཆོ་ཞུགས་ལམ་བཏང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཆོང་བས་)སྒྲུངས་པ་བསྟོམས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། (དེའི་ཆོ་)སྒྲུངས་པ་བསྟོམས་པ་ཡིན་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་བསྟོམས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱི་གཞུང་དག་འཆད་དོ།¹⁷ །ཡང་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཅིག་གམ་སྟེ་འཕགས་པ་ཐོག་མར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདྲོད་པ་ལས་འདྲོད་ཆགས་དང་བུལ་བར་བྱས་ཏེ་ཕྱིས་ངས་པ་ལ་འཇུག་པའམ། ཐོག་མར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ཕྱིས་འདྲོད་པ་ལས་འདྲོད་ཆགས་དང་བུལ་བར་བྱེད་པའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཆོ་སྒྲུ་མ་རྣམས་བསྟོམས་ཏེ། (ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྒྲུངས་པ།) འདུན་པ་¹⁸ གཅིག་ཕྱ་དང་ལྷན་ལ། (འཕགས་པ་)གཟུགས་ལས་འདྲོད་ཆགས་དང་བུལ་བ་ལས་ཉམས་ན་འང་དེ་ཉིད་དང་ལྷན་ནོ། །དག་བཙུམ་པ་ཐོབ་པའི་ཆོ་ཡང་ཡོངས་ཤེས་སྒྲུ་མ་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཅིག་ཕྱ་དང་ལྷན་ནོ། །སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་ཡང་ན་གཉིས་དང་པོ་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་འདྲོད་ཆགས་དང་བུལ་བའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་འདྲོད་ཆགས་དང་བུལ་བ་ཐོབ་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་པས་དག་བཙུམ་པ་ལས་ཉམས་ན་འང་བདུན་པ་དང་བརྒྱུད་པ་གཉིས་དང་ལྷན་ནོ། །

གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་འདྲོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་(གི་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་)དང་དག་བཙུམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཆོ་སྒྲུངས་པ་མང་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་(ལམ་རེ་རེ་ཁོ་ནར་)རྩི་ལྟར་འཇུག་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་འདྲོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཙུམ་པོ་ཐོབ་པའི་ཆོ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་འདྲོད་པ་དང་ཁམས་གསུམ་ལས་འདྲོད་ཆགས་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་དང་

དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱིར་སྤངས་པ་དང་ཡོངས་ཤེས་དེ་དག་བསྐྱེམས་ནས་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པ་དང་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་རེ་རེར་བཞག་གོ། རྒྱན་ཞུགས་དང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ལ་ནི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྤར་མེད་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་ཤེས་སྒྲིམ་པར་མི་བྱེད་དོ།

ཡང་གང་ཞིག་ཡོངས་ཤེས་དུ་ཞིག་གཏོང་བའམ་འཕྱོང་ཅེ་ན། ལ་ལ་ནི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་གཏོང་སྟེ། དག་བཅོམ་ལ་ཉམས་ན་སྤར་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཅིག་ཕྱིར་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཉམས་ན་འང་འདྲན་པ་^{༡༡}གཅིག་ཕྱིར་གཏོང་དོ། ལ་ལ་ནི་གཉིས་གཏོང་སྟེ། ཕྱིར་མི་འོང་གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་ཉམས་པའམ་དེས་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ན་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག་ནི་ལྷ་གཏོང་སྟེ། ཆགས་བྲལ་སྒྲིམ་འགྲོས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པ་ན་འདོད་པའི་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཏེ་ལྷ་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ནི་མི་གཏོང་མོད་ཀྱི་ཁམས་ལས་(ཡང་)འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་(བའི་ཕྱིར་)དང་(དེའི་ཆེ་)འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་ནད་དུ་བསྐྱེམས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་བཤད་དུ་མེད་དོ། ལ་ལ་ནི་དྲུག་གཏོང་སྟེ། འཕགས་པ་མཐར་གྱིས་པ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་བདུན་པ་ཐོབ་པས་སྤར་མ་དྲུག་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་འཕྱོང་པ་ནི་གཅིག་དང་གཉིས་དང་དྲུག་འཕྱོང་པ་ཡོད་ཀྱི་ལྷ་འཕྱོང་པ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ནི་ཞེས་བྱའོ། དེ་ལ་གཅིག་འཕྱོང་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པས་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་གནས་སྐྱབས་ན་སྤར་མེད་པ་ལས་དང་པོ་གཅིག་ཕྱིར་འཕྱོང་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་བྲལ་སྒྲིམ་འགྲོས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་བདུན་པ་གཅིག་ཕྱིར་དང་། མཐར་གྱིས་པས་ཀྱང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་པ་ལ་བདུན་པ་གཅིག་ཕྱིར་དང་། དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ན་འང་ཐ་མ་གཅིག་ཕྱིར་འཕྱོང་བོ། གཉིས་ཐོབ་པ་ནི་གཞུགས་མེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པས་ཉམས་ན་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་འཕྱོང་པ་ལྷ་བྱའོ། དྲུག་འཕྱོང་པ་

ནི་འཕགས་པ་ལ་མཐར་གྱིས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལས་ཉམས་ན་ཡོངས་ཤེས་དང་པོ་དག་འཕྱོང་བ་ཡིན་ནོ། (འོན་
ཆགས་བུལ་སྟོན་འགྲོ་བ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པ་ལས་ཉམས་ན་དང་པོ་ཕྱས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ཐོབ་ཅེ་ན། དེ་ནི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་༡༥འཕྱོང་
བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མི་སྲིད་དེ།) དེས་ན་ལུ་འཕྱོང་བ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ།

ཟག་བཅས་ལས་དང་ཡང་སྲིད་འགྲུབ་པ་ཡི། །ཅུ་བ་ཕྱ་རྒྱས་སྤང་བ་བྱ་ན་མ་གཉིས་དང་། །དེ་དག་སྤོང་
ཚུལ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་སོགས། །ཤེས་པར་འདོད་པས་གནས་འདི་མཉན་པར་གྱིས། །ཚུལ་མཛོན་པའི་
མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མཛོན་པའི་རྒྱན་ལས་ཕྱ་རྒྱས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་ལུ་པའི་བཤད་པ་འོ། །

གནས་དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ།

ད་ནི་གནས་དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ་འཆད་པ་ན་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དམིགས་པའི་ཡུལ་བདེན་པ་བཤད་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་པོའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་བཤད་པ་ལྟ་ལས།

མཚམས་སྦྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི་གཤམ་ཉེ་གནས་ལྟ་པར་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་སྤངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མིང་འཕྲོ་བོ་ཞེས་པ་དང་། སྤོང་བའི་གཉེན་པོར་ཡང་། དེ་དག་བཅུ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད། །ཉ་བ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། །འདོད་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ། །མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད། །བཞི་ནི་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མཐོང་དོན་བསྒྲོམས་པ་ལས་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པ་འཕམ་སྤོང་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་གཉེན་པོ་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་དེ་དག་ཉིད་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏམ་གཏུན་གཟུགས་མེད་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བདེན་པ་མཐོང་དོན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་པའི་(མཐོང་སྤང་)གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དགུ་ཅིག་ཅར་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དང་། (དེ་ཟག་མེད་ཡིན་པས་བྱབ་སྤྲེ།)འཛིག་རྟེན་པ་ལ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(སྒྲོམ་སྤང་ནི་བསྟན་པས་གཞི་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཅིག་ཅར་མི་སྤོང་དོ། །མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་བྱེད་པར་ནི་མང་སྟེ། རོ་བོ་ལས་ནི་ཟག་མེད་ཁོ་ན་དང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་དང་། དམིགས་པ་ལས་བདེན་པ་ཞི་དང་གོང་ས་འོག་ས་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་ལས་བདེན་པ་དང་ཞིང་ལས་ཀྱང་ཡིན་པ་དང་། རོ་བོའི་དབྱེ་བ་ལས་བཟོད་ཤེས་གཉིས་དང་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ལས་དམིགས་པ་ཤེས་པས་ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་དང་། གཉེན་པོ་གོམས་པས་རིམ་གྱིས་སྤོང་བ་དང་། རྟེན་ལས་འདོད་པ་དང་ཁམས་གསུམ་ག་དང་། རྒྱུད་ལས་འཕགས་པ་ཁོ་ན་དང་། རྒྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀ་དང་། རྒྱེ་ཚུལ་ལས་སྟན་གཅིག་ལས་རྒྱེ་བ་དང་རྒྱེ་བ་གཞན་ལ་འདར་རྒྱེ་བའོ།།)

དམིགས་པའི་ཡུལ་བདེན་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི་འོན་བདེན་པ་མཐོང་དང་བསྟོམས་པ་ལས་ཞེས་བཤད་པའི་བདེན་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན།
 མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་བདེན་པ་དག་ནི་བཞིར་བཤད་དོ། །གང་དུ་བཤད་ཅེ་ན། འདི་ཉིད་ཀྱི་གནས་
 དང་པོར་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཞེས་པས་ལམ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གང་། བྲལ་
 བའོ་ཞེས་པས་འགོག་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་ཀྱན་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་དང་ཞེས་བྱ་བས་དེ་གཉིས་ཀྱང་བཤད་ཅིང་།
 མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་འདི་དག་གི་རིམ་པ་གནས་དང་པོར་བསྟན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ནམ་
 ཞེ་ན། མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རིམ་པ་བྱ་བ་ཞེ་ན། སྟུག་བསྐྱལ་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 འགོག་པ་དང་། ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་
 པ་ལས། དེ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་གནས་དང་པོར་རིམ་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ནོ་
 ཞེས་རབ་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཀྱི་འབྱུང་རོ། །གོ་རིམ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་ནི་འགྲེལ་པར་
 དྲན་པ་ཉིད་གཞག་བཞི་དང་། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལྟ་བུ་སྟེ་བ་དང་། མཐུན་པ་རྒྱ་འབྱས་
 ཀྱི་གོ་རིམ་དང་། ཡང་དག་སྟོང་བཞི་ལྟ་བུ་རྟོགས་སྒྲ་བ་དང་མཐུན་པའི་གོ་རིམ་དང་། ཡུལ་རིམ་ལྟར་མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པའི་གོ་རིམ་གསུམ་བཤད་པ་ལས་འདིར་བདེན་པ་དེ་དག་ནི་དང་པོར་རིམ་ལྟར་མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པའི་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་ཏེ། མཐོང་ལམ་དུ་དང་པོར་སྟུག་བསྐྱལ་མངོན་པར་རྟོགས་
 པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟེ་བའི་རིམ་པ་ལྟར་སྟོན་ན་ནི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་འབྱུང་དང་ལམ་དང་པོར་
 སྟོན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལའང་དཀྱུས་ས་བསྟན་པའི་ཏྲ་ཐགས་
 ཐོགས་མེད་པར་རྒྱག་པ་ལྟར་ཆོགས་སྟོར་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་རིམ་པ་ལྟར་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ནད་
 མཐོང་བས་དེའི་རྒྱ་དང་། ནད་ཟད་པ་དང་། དེའི་ཐབས་སྟོན་འཚོལ་བ་ལྟར་དང་པོ་ཁོ་ན་གང་ལ་ཆགས་པ་
 དང་། གང་གིས་གཞོད་པ་དང་། གང་ལས་ཐར་པར་འདོད་པས་སྟུག་བསྐྱལ་དང་། དེའི་རྒྱ་ནི་གང་ཞིག་
 ཅེས་དེའི་འོག་དུ་ཀྱན་འབྱུང་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་འགོག་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཅེས་དེ་ནས་འགོག་པ་དང་། དེ་ཐོབ་
 པའི་ཐབས་ནི་ཅི་ཞིག་ཅེས་ལམ་ལ་རྟོག་པས་དེ་ལྟར་ན་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་རིམ་པ་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། རིམ་བུ་
 རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྟོན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་
 བ་ལྟར། །སྟུག་བསྐྱལ་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་
 པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ནི་སྤང་བཤད་ཟེན་ལ།

ངེས་ཆོག་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་

པར་བདེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱིས་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་བདེ་བ་དང་། གྲུན་འབྱུང་ལ་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་། འགོག་པ་ལ་ཁ་ཅིག་མ་ཞི་བ་དང་། ཁ་ཅིག་བདག་ཆད་པས་འཛིགས་པ་དང་། ལམ་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པ་དང་དཀའ་ཐུབ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མདོ་ལས། འཕགས་པས་བདེ་བར་གང་གསུངས་པ། །དེ་ནི་གཞན་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་རིག་གཞན་གྱིས་བདེ་བར་གང་སྤྲུག་པ། །དེ་ནི་འཕགས་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་རིག། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འདིར་ཟག་བཅས་འབྲས་བུའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། (དེ་ཡང་དག་བཅོམ་དང་སྟོན་བྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཐ་མ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་འདོད་དོ།) དེ་ཉིད་རྒྱར་གྱུར་བའི་ཆ་ནི་གྲུན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། ལམ་ནི་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། (ཁ་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་འཕགས་པས་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་འཕགས་པ་མིན་ཏེ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སོ་ཕྱི་མ་གཉིས་དགེ་བ་དང་ཟག་མེད་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།) འགྲེལ་པ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་རྣམས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱར་གྱུར་པ་རྣམས་ནི་གྲུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྲུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་གཉིས་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་གྱུར་བས་མིང་གི་སྒྲོན་ནས་བྱེ་བྲག་ཡོད་ཀྱི་རྩ་སྤྲུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འགོག་པ་དང་ལམ་ནི་རྩ་སྤྲུ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཡོད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུ་བ་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་བྱ་བ་མཉམ་པར་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་(དང་ཡིད་མི་བདེ་)ནི་ཆོར་བའི་ཕུང་པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཞེན། ཟག་བཅས་མ་ལུས་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཅི་རིགས་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གང་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ལྷན་ཞེན། ཡིད་དུ་འོང་བ་ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་གཉིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་བཏང་སྒྲོམ་སྒྲོགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་སྤྲུར་རོ།) འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་དབང་གིས་བདེ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མིང་འཐོབ་པོ་ཞེས་ཀྱི་འབྱུང་བས་ཆོར་བ་དེ་དག་གི་དབང་གིས་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་དང་། མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པ་བདག་སྐྱེན་དང་། དམིགས་སྐྱེན་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དུ་བརྗོད་དོ། །

དེ་ལ་ཅི་རིགས་ཞེས་པ་ནི་འགྱུར་བ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་བདེ་བ་ཡིན་ཡང་འགྱུར་བ་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་འདུ་བྱེད་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་

བསྐྱེད་ཁོ་ནས་སྐྱེག་བསྐྱེད་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་འཕགས་པ་
 རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཅི་རིགས་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་འདོད་པ་ན་སྐྱེག་བསྐྱེད་གསུམ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ན་གཉིས་དང་། བཞི་པ་ཡན་
 ཆད་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེག་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་གིས་སྐྱེག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ལམ་བདེན་ཡང་སྐྱེག་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ནི་སྐྱེག་བསྐྱེད་
 ཐམས་ཅད་འགགས་པའི་བདེ་བ་འདྲེན་པའི་རྒྱ་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་དང་མཐུན་པས་སྐྱེག་
 བསྐྱེད་དུ་མི་བརྗོད་དེ། སྐྱེག་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་ནི་ཟག་བཅས་གང་ཞིག་མི་རྟག་ཅིང་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་
 བས་གཞོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་གཞན་ནི་མདོ་ལས། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་སྐྱེག་
 བསྐྱེད་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐར་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་
 འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེག་བསྐྱེད་དུ་འདོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། ལག་
 མཐིལ་སྐྱ་ཉག་གཅིག་འདུག་པ། མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མི་རྟོགས་ལ། ཉི་ཉིད་མིག་རྩ་སོང་ན་ནི། མི་དགའ་
 བ་དང་གཞོད་སྐྱེད་ལྟར། བྱིས་པ་ལག་མཐིལ་འདྲ་བ་ཡིས། འདུ་བྱེད་སྐྱེག་བསྐྱེད་སྐྱ་མི་རྟོགས། འཕགས་
 པ་མིག་དང་འདྲ་བ་ནི། ཉི་ཡིས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ཀྱང་འབྱུང་། ཞེས་པ་དང་། (འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེག་བསྐྱེད་ནི་འཕགས་
 པ་རྣམས་ཁོ་ནས་གཟིགས་ཏེ།) རི་ལྟར་འཕགས་པ་རྣམས་སྤྱིད་པའི་ཕྱི་མོ་བ་དག་ལ་འདྲ་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་འཇུག་
 པ་ལྟར་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་མནར་མེད་པའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་མི་འཇུག་གོ་
 ཞེས་ཀྱི་གསུངས་སོ། །(ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྐྱེག་བསྐྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ་བདེ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།) འདིར་བརྩམ་
 པ་གཞོན་ནུ་ལེན་གྱིས་བདེ་བ་ཉུང་བའི་སྒྲོབ་བྱེད་དུ་སྐྱེག་བསྐྱེད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། སྐྱེག་བསྐྱེད་ཀྱི་ནི་རྒྱ་
 ཕྱིར་དང་། སྐྱེག་བསྐྱེད་མང་པོས་བསྐྱེད་ཕྱིར་དང་། སྐྱེག་བསྐྱེད་ཡོད་ན་དེ་འདོད་ཕྱིར། བདེ་བ་སྐྱེག་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ཞེས་རྟོགས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ནི་ཀྱན་འབྱུང་
 གི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(དེས་རི་ལྟར་དུ་མཐར་ཐུག་པ་)དང་། (ཕྱི་མ་གཉིས་ལྟར་ན་འདྲ་)ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱང་
 པོ་ནི་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོར་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་ཁམས་དེ་དག་རྩ་སྤྱོད་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཕྱང་པོ་ལ་སྐྱེག་
 ཀྱི་སྒོ་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་བརྩམ་པ་དབལ་ལེན་གྱིས་བདེ་ཚོར་ནི་མེད་དེ། ཚོར་བ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གང་ཅི་ཚོར་ཡང་རུང་དེ་
 ནི་འདིར་སྐྱེག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་ཀྱི་པ་དང་། བདེ་བའི་ཚོར་བ་ནི་སྐྱེག་བསྐྱེད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ་ཀྱི་ཞེས་པ་དང་།
 སྐྱེག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་བརྟན་པའི་མདོ་ལས། སྐྱེག་བསྐྱེད་ལ་བདེ་བའོ་སྐྱེད་དུ་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་གོ་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱང་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་བདེ་བའི་རྒྱར་མཛོན་པར་

འདོད་པའི་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་ཉ་ཅང་སྤྱད་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པས་བདེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་པར་
མི་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཁས་པ་རྣམས་(བགྲམ་སྒོམ་གྱིས་མ་བཅོས་པ་ཙམ་གྱི་)སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་
བདེ་བའི་སྒོ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲུག་ཁུར་སྤྱོད་པ་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུང་བ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་འཛིན་
རྟེན་པས་བདེ་བར་གང་སྤྲུག་པ་དེ་ཡང་དོན་ལ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་ནོ།^{༡༤} ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་སོ་ཞེས་སྤྲུག་
པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

རེ་ཞེག་ལུང་དང་པོ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཤད་དེ། འཕགས་པ་ཀུན་
དགའ་བོས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་བདེ་བ་ཡང་
མ་ལགས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ལགས་པ་དང་ཆོར་བ་འདི་གསུམ་ཡང་གསུངས་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་གང་ཅི་ཆོར་ཡང་རུང་དེ་ནི་འདིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་བྱང་གསུངས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལས་
དགོངས་ནས་གང་ཅི་ཆོར་ཡང་རུང་དེ་ནི་འདིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་ཞུས་པ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
ཀུན་དགའ་བོ་གང་ཅི་ཆོར་ཡང་རུང་དེ་ནི་འདིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངས་འདུ་བྱེད་མི་རྟག་པ་ཉིད་
དང་། འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༥} །བདེ་བའི་
ཆོར་བ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ་^{༡༦} ཞེས་པ་ནི་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་བར་མའི་དགེ་སློང་མ་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ་ལས། བདེ་བའི་
ཆོར་བ་ནི་སྤྱོད་བ་ན་ཡང་བདེ། གནས་པ་ན་ཡང་བདེ་ལ་འགྱུར་བ་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་
བ་ནི་སྤྱོད་བ་ན་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་གནས་པ་ན་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལོ་^{༡༧} ཞེས་པ་དང་། སྤྱོད་མཆོད་དུག་གི་ཆོགས་
ཀྱི་མདོ་ལས། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་
ལས་ཀྱང་། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རབ་མཁའ་ཀྱིས། འདུ་བྱེད་མི་རྟག་ཉིད་དང་ནི། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་
ཉིད་མཁའ་ནས། ཆོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་གསུངས་སོ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་བདེ་བའོ་
སྤྲུག་དུ་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གོ་ཞེས་པ་ནི་འཛིན་རྟེན་པ་རྣམས་ཆོར་བ་དང་འདོད་ཡོན་དང་སྤྱོད་བ་ལ་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཡང་ཡོད་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་བདེ་བར་ཤེས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལས་ཆོར་སྤྲུག་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོར་བ་གསུམ་དང་། ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། (གཞན་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་)གཞོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་
ཡིན་(ནོ་ཞེ་)ན་(འོ་ན་)ཡན་པ་དང་འདོད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་བདེ་བར་མི་འདོད། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ལ་
བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ལ་འང་སྤྲུག་

བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་བར་ཐལ་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་བདེ་བའི་
 སྒོ་སྦྱོར་ཞེས་བྱ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་ནི་རེས་འགའ་བདེ་བ་དང་རེས་འགའ་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་བདེ་བའི་རྒྱ་རྩམ་པར་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཟས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་འབའ་ཞིག་ནི་བདེ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཀྱི་ལུས་དང་གོམས་པ་ལ་སོགས་པ་འང་ཡིན་ཏེ།
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་མེད་པ་ཉིད་འགྲོ་བ་ཐ་དད་ལ་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བཏང་སྟོམས་
 སུ་འབྱུང་བ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ཟས་ལ་སོགས་པ་ཏ་ཅང་སྤྱད་དྲགས་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྦྱོར་
 ཅམ་གྱིས་དགེ་བའི་རྒྱ་མེད་པར་སྤྲུག་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་རྩམ་པར་མི་གནས་པར་འབྱུང་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་
 ཀྱི་རྒྱ་དག་ཀྱང་ལ་ལར་བདེ་བའི་རྒྱར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་ཏུ་སྤྲུབ་པ་འདི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་སྤྱོད་པའི་
 མངོན་སུམ་གྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་འབད་པར་མི་བྱ་བ་ཞིག་ན་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཁོ་
 བོས་ཀྱང་བྱས་སོ།།

མདོ་སྤྱི་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུབ་སྤྲུག་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 ཀྱི་བདེན་པ་འང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲུག་པ་ནི་མདོ་དང་འགལ་ཏེ། མདོ་ལས་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གང་ཞེན།
 གང་འདི་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་སྤྱི་བ་སྤྱི་དེ་དང་དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཅན་ཡིན་
 ནོ་ཞེས་སྤྱི་བ་ཁོ་ན་ཀུན་འབྱུང་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་¹⁾ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུབ་པ་ནི་
 ལུང་དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་པ་ལས། སྤྱི་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྤྱི་མེད་ཅེས་པ་
 ལྟར་སྦྱོར་བ་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་²⁾པའི་ཕྱིར་དེ། མདོ་ལས། ལས་ནི་སྦྱོ་
 བའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། སྤྱི་དང་པ་ནི་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་³⁾བྱ་བ་དང་། སྦྱོ་མཆོད་དུག་གི་ཚོགས་
 ཀྱི་མདོ་ལས། ལས་དང་སྤྱི་དང་པ་དང་ནི་མ་རིག་པ། སྤྱི་མའི་ཆེ་ལ་འདུ་བྱེད་རྩམས་ཀྱི་རྒྱ། ཞེས་⁴⁾གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནའང་དེ་གསུམ་ག་ཀུན་འབྱུང་དུ་སྟོན་པར་འབྱུང་བ་ཞིག་ན་སྤྱི་དང་པ་ཁོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་
 བསྟན་ཞེན། སྤྱི་དང་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་འཁོར་བར་སྦྱོ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་གཞིལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་
 དམ་དུ་འཛོན་པའི་ཕྱིར་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་གྱི་གཞན་དག་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་
 ཀུན་འབྱུང་ནི་བྱུང་མཉམ་མོ་⁵⁾ཞེས་འདོད་དོ། །མདོ་སྤྱི་པ་ནི་དག་བཙུང་བའི་སྤང་པོ་ཐ་མ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 ཡིན་ཡང་ཀུན་འབྱུང་མ་ཡིན་ནོ་⁶⁾ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་། དག་བཙུང་བ་ཐ་
 མ་པའི་མིག་ནས་ཡིད་གྱི་བར་ནི་མིག་ནས་ཡིད་གྱི་བར་དུ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་གི་ཁམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་⁷⁾
 བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱི་དང་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤང་པོ་དང་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་ཡང་ཀུན་
 འབྱུང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ལའང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་ཟེར་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་

འབྱུང་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གྲང་ཕྱི་མ་དེ་སྤྲུག་བསྐལ་ཡིན་ལ་དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཀུན་འབྱུང་མ་ཡིན་ན་སྤྲེད་པ་དང་བཅས་པའི་ཕུང་པོའང་ཀུན་འབྱུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོས་པས་ཆོག་གོ།

འོ་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བདེན་པ་བཞི་ཞེས་གྲང་གསུངས། ཀུན་རྫོང་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཞེས་གྲང་གསུངས་ན་གཉིས་པོའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་གང་ལ་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པས་བཅོམ་པ་དང་སྒྲོས་གཞན་བསལ་ན་ཆོས་དེའི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པ་དང་། ཡང་གང་ལ་བཅོམ་པས་དེའི་སྒྲོ་མི་འདོར་ཡང་སྒྲོ་ཡིས་ཆོས་གཞན་བསལ་ན་ཆོས་དེའི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དཔེར་ན་བྱམ་པ་ལ་གྱོ་མོར་བཅོམ་ན་དེའི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པ་དང་རྒྱ་ལས་ལ་སོགས་པའི་རྫས་བརྒྱད་གྱི་ཆ་ཤས་གྱི་ཆོས་རྣམས་སྒྲོས་སོ་སོར་བསལ་ན་རྒྱུའི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པས་ཀུན་རྫོང་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོང་ཉི་ཡོད་པར་འདོད་དེ། ཆ་ཤས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་དཔེ་གཉིས་བཀོད་པ་ནི་འཛམ་ས་པས་འཛིག་པ་དང་། སྒྲོས་འཛིག་པ་གཉིས་སམ། དབྱིབས་གྱི་ཀུན་རྫོང་དང་། ཆོགས་པའི་ཀུན་རྫོང་གཉིས་སམ། ཀུན་རྫོང་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྫས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་རྫོང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཀྱི་བྱེད་དག་འཆད་དོ།¹⁹ །དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་རྒྱན་དང་རགས་པ་ནི་ཀུན་རྫོང་ཡིན་ཏེ། (བྱམ་པ་དང་རྒྱ་ཡོད་དོ་བྱས་ན་ཀུན་རྫོང་བདེན་པའི་ཕྱིར་དང་།) བཅོམ་མམ་སྒྲོས་བསལ་ན་དེའི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ནི་གང་ལ་བཅོམ་པ་དང་སྒྲོས་གཞན་བསལ་ན་དེའི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པ་ལས་གཞན་གང་ལ་བཅོམ་པ་དང་སྒྲོས་ཆོས་གཞན་བསལ་བ་ན་འང་དེའི་སྒྲོ་འཇུག་པ་སྟེ་གཟུགས་གྱི་རྒྱལ་དང་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །(ཆོར་སོགས་གྱི་འང་ཆོགས་པ་དང་། རྒྱན་ནི་ཀུན་རྫོང་སྐད་ཅིག་ནི་དོན་དམ་མོ།) འདི་དག་ཐེག་པ་གོང་མ་པ་དག་ནི་ཤར་ལ་སོགས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་བསལ་ན་དེ་དག་གི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོང་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྱུད་ཡུལ་དང་དེའི་རྫས་ཐོབ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་ཡུལ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ནི་ཀུན་རྫོང་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ།

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ།

མདོར་བསྟན་པ།

(གསུམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་པ་ནི།) དང་པོ་ཁོ་ནར་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འདོད་པས་རྣམ་པར་མི་གཡིང་བའི་རྒྱ་སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་གྱི་རྒྱལ་གྲིམས་གང་ཡང་རུང་།

བ་ལ་གནས་ཏེ། མི་སྒྲོངས་པའི་རྒྱ་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མཐུན་པའི་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་དང་།
དེ་ནས་གཏན་ལ་ཟེངས་པའི་རྒྱ་དེའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །དོན་བསམ་པ་དང་ལྷན་
པས་ནི་འབྲལ་བའི་རྒྱ་དོན་དེ་སྒྲོམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དག་
སྒྲོང་རྒྱན་ཅིང་ཏྲག་འགྲུས་པ། རྒྱལ་བྱིས་པ་ཡང་དག་སྒྲོངས་བྱས་ནས། །སེམས་དང་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་བྱེད་
པས། །སྒྲུག་བསྐལ་ཟད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་^{༡༤}པ་དང་། རྒྱལ་བྱིས་པ་འདྲིན་ཅིང་རྒྱལ་བྱིས་པ་ལ་གནས་
ཏེ་ཆོས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། བརྟེན་པ་དག་སྒྲོང་མང་དུ་ཐོས་པ་ཞེས་བགྲིན་ཅི་ལྟར་ན་མང་དུ་ཐོས་
པ་ལགས། རི་ཙམ་གྱིས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དག་སྒྲོང་མང་དུ་ཐོས་པར་འདོགས་པར་མཛད། དག་
སྒྲོང་དག་སྒྲོང་གིས་ལུང་པོ་ལྷ་ལ་^{༡༥}སྒྱུབ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
ཆོས་ཐོས་པར་གྱུར་ན་དག་སྒྲོང་མང་དུ་ཐོས་པ་ཞེས་བཞེད་པ་ལུས་སོ་^{༡༦}ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་གང་ཞེན། དེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
སྒྲོ་སྒྲེ་ཤེས་རབ་དང་། སོགས་པས་བསྐྱས་པ་བསམ་བྱུང་དང་། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་
མིང་དང་། རེས་འགའ་ཡི་གེས་དོན་འདྲེན་ལ་རེས་འགའ་དོན་གྱིས་ཡི་གེ་འདྲེན་པས་མིང་དོན་གཉིས་ཀ་
དང་། ཡི་གེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དོན་ལ་འཇུག་པས་དོན་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་ལེགས་པར་
མ་ལོབས་པ་དང་། རྒྱུང་ཟད་ལོབས་པ་དང་། ལེགས་པར་ལོབས་པ་དག་ཤིང་ལེབ་ལ་སོགས་པའི་འཇུག་བྱ་ལ་
ལྟོས་པ་དང་། རེས་འགའ་ལྟོས་རེས་འགའ་མི་ལྟོས་པ་དང་། ཡི་མི་ལྟོས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །སྒྲོབ་
དཔོན་ནི་དེ་ལྟར་མིང་ལ་དམིགས་པ་ཐོས་བྱུང་དང་དོན་ལ་དམིགས་པ་སྒྲོམ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(གཉིས་པོ་
ལས་)བསམ་བྱུང་མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས་བདག་སྒྲིན་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་། རིགས་པས་དབྱེད་པ་དང་།
ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་གསུམ་ཡིན་ནོ་^{༡༧}ཞེས་
འཆད་དོ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ཆོག་ལམ་དང་། སྒྱུར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལ་ལམ་
སྒྲོམ་པ་པོ་ནི་གཅིག་པུར་གནས་པས་ལུས་འདྲུ་འཛིན་དང་། སེམས་མི་དག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ལས་བསྐྱངས་པ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་ཞིག་གིས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །བསྐྱངས་པ་གཉིས་དང་
ལྷན་པ་དེ་ཡང་འདོད་པ་རྒྱུད་པ་དང་ཆོག་ཤེས་པ་ལ་ཡིན་གྱི་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པོ་དེ་ཡང་གང་ཞེན། ཆོས་མདོན་པ་བ་རྣམས་ན་རེ་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་གྲུ་ལོམ་པ་རྟེན་

པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྤྲོད་ཅིང་འདོད་པ་ནི་ཚོག་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་མ་རྟོག་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་འདོད་
 ཆེན་ཅན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཚོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྤྲོད་པ་དེ་ཡང་མ་རྟོག་པ་ལོ་ན་ལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་འདོད་ཆེན་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་དེས་ན་ངན་ཉུང་རྟོག་པས་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་ཚོག་
 མི་ཤེས་པ་དང་། བཟང་མང་མ་རྟོག་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་འདོད་ཆེན་ཅན་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་འཆད་དོ།^{༩༩}
 ཡང་ན་སྤྲོན་མ་རྟོག་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་འདོད་ཆེན་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་ན་དེ་བས་བཟང་མང་འདོད་པ་ནི་ཚོག་
 མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚོག་མི་ཤེས་པ་དང་འདོད་ཆེན་ལས་བསྐྱེད་པ་ནི་དེ་གཉིས་པོའི་གཉེན་པོ་ཚོག་ཤེས་
 པ་དང་འདོད་ཆུང་དག་ཡིན་ནོ། །གཉེན་པོ་འདོད་ཆུང་ཚོག་ཤེས་དེ་གཉིས་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་
 གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་དང་དྲི་མ་མེད་པ་དག་ཡིན་ལ། ཚོག་མི་ཤེས་པ་དང་འདོད་པ་ཆེ་བ་ནི་ཆགས་པ་མི་
 དགེ་བ་ཡིན་པས་འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆུང་ཚོག་ཤེས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ་
 དག་ཡིན་ནོ། །མ་ཆགས་པ་དེ་དག་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལས་འཕགས་པ་རྣམས་
 སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པའི་རིགས་དེ་ཡང་དབྱེ་ན་མདོ་ལས། འཕགས་པའི་རིགས་ནི་བཞི་སྟེ། ཚོས་གོས་
 ལ་མ་ཆགས་པ་དང་། བསོད་སྟོམས་ལ་མ་ཆགས་པ་དང་། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་མ་ཆགས་པ་དང་། སྤྲོང་བ་
 དང་བསྐྱོམ་པ་ལ་དགའ་བའོ་ཞེས་^{༡༠༠}གང་གསུངས་པ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཚོག་ཤེས་པའི་བདག་
 ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་བ་ཇི་ལྟར་ན་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཚོག་ཤེས་པའི་
 ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཞེ་ན། བཞི་བའང་འདོད་པ་དང་སྤྲོད་པ་ལ་རྒྱུ་བྱིས་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་མ་ཆགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོང་བ་ནི་འགོག་པ་དང་བསྐྱོམ་པ་ནི་ལམ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ལ་དགའ་བ་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་།
 མཆུངས་ལྟན་གྱི་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་འཕགས་པའི་རིགས་བཞིས་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཞེ་ན། དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཐར་པ་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པའི་ཀླན་དུ་སྤྲོད་པའི་རྒྱུ་བསྟན་ལ། ཐར་མས་ནི་བྱ་བའི་ལས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས་རང་
 གི་རྒྱུ་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཤིང་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བར་ཁས་འཆེས་པའི་སྟོབ་མ་རྣམས་
 ལ་རྒྱུ་དང་ལས་གཉིས་བཅས་ཏེ། འཕགས་པའི་རིགས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་རྒྱུ་བཅས་སོ། །བཞི་པས་
 ནི་ལས་བཅས་ཏེ། བྱེད་རྒྱུ་འདིས་ལས་འདི་བྱེད་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་^{༡༠༡}ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་ལས་གཉིས་འཕགས་པའི་རིགས་བཞིས་བསྟན་ཏེ། གོས་ཟས་ལ་སོགས་པ་ལ་
 འདོད་པ་ཆེ་ཞིང་ཚོག་མི་ཤེས་པའི་རང་གི་རྒྱུ་དང་། ཞིང་ལས་དང་ཉོ་ཆོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་
 ངན་པ་དེ་དག་སྤངས་ནས་ཡང་དག་པའི་རྒྱུ་དང་། ལས་འདོད་པ་རྒྱུང་ཞིང་ཚོག་ཤེས་པ་དང་། སྤྲོང་
 བསྐྱོམ་ལ་དགའ་ཞིང་བརྟོན་པས་ཐར་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་ལས་འདི་

ལྷ་བྱ་བཅས་ཤེན། མདོ་ལས། སྤེད་པ་སྦྱེ་བ་བཞི་གསུངས་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་
བསྟན་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྤོང་སྤེད་པ་སྦྱེ་ན་ཆོས་གོས་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། བསོད་སྦྱོམས་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། མལ་ཆ་
དང་སྟན་ཀྱི་ཕྱིར་སྦྱེའོ། །གནས་པ་ན་གནས་སོ། །མདོན་པར་ཞེན་པ་ན་མདོན་པར་ཞེན་ཏོ། །དག་སྤོང་སྤེད་
པ་སྦྱེ་བ་ན་འབྱུང་བ་དང་འཛིག་པ་སྟེ་དེ་ལྷ་བྱའི་ཕྱིར་སྦྱེའོ་ཞེས་^{༤༦}གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སྤེད་པ་སྦྱེ་བ་ནི་དང་
པོར་རོ། །གནས་པ་ནི་རྒྱན་གནས་པའོ། །མདོན་པར་ཞེན་པ་ནི་སྤང་དཀའ་བས་དམ་དུ་འཛིན་པའོ། །འབྱུང་
བ་དང་འཛིག་པ་དེ་ལྷ་བྱའི་ཕྱིར་སྤེད་པ་སྦྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་མདོན་པར་ཞེན་པ་ནི་ཀྱི་མ་བདག་དབང་པོ་
དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བར་གྱུར་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ལ་སྤེད་པ་སྦྱེ་བ་ལ་ཆགས་པ་
དང་། དན་པས་འཛིགས་ནས་ཀྱི་མ་བདག་གི་ཡང་ཅི་མ་རུང་། མེད་པ་དང་མ་བྱུང་ཡང་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་
ལ་སོགས་པ་འཛིག་པ་ལ་སྤེད་པ་སྦྱེ་ཆད་པ་ལ་ཆགས་པའོ། །དེ་ལ་འབྱུང་འཛིག་ལ་སྤེད་པའི་གཉེན་པོར་ནི་
ཐ་མ་བསྟན་ལ། སྤེ་མ་དག་ནི་རང་རང་གི་གཉེན་པོར་རོ། །ཡང་ན་བདག་གིར་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་
གོས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་འདོད་པའི་སྤེད་པ་དེའི་དུས་སུ་ནི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་པོ་གསུམ་བསྟན་ལ། བདག་
ཏུ་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ལུས་ལ་འདོད་ཅིང་སྤེད་པ་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་
པ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་གཏན་དུ་ནི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིགས་བཞི་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེའི་དུས་སུ་ནི་
བཞི་རེ་ཞིག་སྤོང་བ་ཡིན་ལ། གཏན་དུ་ནི་བཞི་ཡེ་མི་སྦྱེ་བར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྒོམ་བྱའི་ལམ་ལ་ནི་གནས་ནི་སྤོད་དུ་རུང་བའི་སྒོམ་པ་པོས་བསྒོམ་པ་དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི་
གང་ནས་འཇུག་པའི་མཐའ་ཆོགས་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ལའང་ནི་གནས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལྷག་
པར་སྤོད་པའི་གཉེན་པོར་མི་སྟག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལྷག་པར་སྤོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་དབྱགས་
ཏེ་ལུས་ཀྱི་རྒྱུད་ནང་དུ་རྒྱབ་པ་དང་དབྱགས་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དྲན་པ་ཡིས་འཇུག་ཅིང་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་དག་སོ་སོར་འཇུག་པ་ཅི་སྟེ་ཞེན། དབྱགས་རྒྱབ་པ་དང་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི་རྒྱུད་ལ་ཁ་དོག་
དང་དབྱིབས་སྣ་ཆོགས་མེད་ཅིང་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་རྟོག་གི་
གཉེན་པོ་བྱེད་ལ། མི་སྟག་པ་ནི་དམིགས་པ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྣ་ཆོགས་ལ་འཇུག་ཅིང་ཁ་
ཕྱིར་བལྟས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་རྟོག་འདྲན་པས་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་མི་བྱེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་
པོ་བྱེད་དེ། མདོ་ལས། དག་སྤོང་སྤོང་པ་གཞོན་པའི་རབས། །སེམས་མ་བྱུང་བ་གང་ཞིག་ནི། །གལ་ཏེ་
འདོད་ཆགས་འཛོམས་འདོད་ན། །དེས་ནི་དུར་ཁྲོད་འགྲོ་བར་གྱིས། །དེ་ནས་རྣམ་པར་སྦྱོས་པ་ལྟོས། །དེ་
ནས་རྣམ་པར་རྟགས་པ་ལྟོས། །དེ་ནས་རྣམ་བཤ་རུས་པ་ཡིས། །རུས་གོང་ལ་སོགས་བལྟ་བར་གྱིས། །^{༤༧} ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་སྟག་པ་ནི་མིག་གི་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་པས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པའི་

ཕྱིར་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ལ། དབུགས་འབྱུང་རླབ་རླུ་བྱུང་བ་ནི་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པའི་ཕྱིར་
རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མི་སྤྲུག་པས་རི་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཅེ་ན།
འདོད་ཆགས་ནི་བཞི་སྟེ། ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་དང་། རེག་པ་དང་། བསྟེན་བཀྱར་གྱི་འདོད་ཆགས་སོ།།

དེ་ལ་དང་པོའི་གཉེན་པོར་ནི་རྣམ་པར་སྒྲོས་པ་དང་། རྣམ་པར་རྣགས་པ་དང་། རྣམ་པར་དམར་བ་
གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྤྲུག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པའི་གཉེན་པོར་ནི་རྣམ་པར་ཐོས་
པ་དང་རྣམ་པར་འཐོར་བ་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྤྲུག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པའི་
གཉེན་པོར་ནི་རྣམ་པར་འབྲས་གཞིགས་པ་དང་། རྒྱས་པས་བྱང་བྱེད་དུ་སྒྲེལ་བའི་ཀེང་རུས་གཉིས་ལ་
དམིགས་ནས་མི་སྤྲུག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །བཞི་པའི་གཉེན་པོར་ནི་ཤི་བའི་རོ་གཡོ་བ་མེད་པ་
ལ་དམིགས་ནས་མི་སྤྲུག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཀེང་རུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནི་
ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་ཤིང་བསྐྱགས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཀེང་
རུས་ལ་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་ཆགས་པའི་གཞི་རྣམ་པ་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་སྤྲུག་པའི་འདུ་
ཤེས་ནི་རྣམ་པ་དགུ་འོ། །དེ་ལ་མི་སྤྲུག་པ་སྒྲོམ་པ་འདི་ནི་སྒྲོ་བཏགས་ནས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། (གཟུགས་ལུང་གི་ཕྱོགས་གཅིག) ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཉི་ཆེ་^{༥༡}ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་
པར་གཞོན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་གཏན་ནས་སྒྲོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མི་སྤྲུག་པ་བསྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ནི་རྣམ་
པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དང་པོ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྒྱུང་བ་བྱས་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེ་ལ་རང་གི་ལུས་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་མཐེ་བོང་ངམ་དཔལ་བའི་དབྱེས་ལ་སོགས་
པ་གང་མོས་པ་ནས་ཤིང་འཐོབ་གང་ལྟགས་ཏེ་བོག་ནས་རུས་པ་ཉིད་དུ་སེམས་ཤིང་གོམས་པར་བྱེད་ལ། དེ་
ནས་རིམ་གྱིས་(རང་གི་)ལུས་རིམ་པོ་དང་། གནས་ཁང་དང་། མཐར་གྱིས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་(ཀེང་རུས་
སུ་^{༥༢})སྒྲོ་ཞིང་(ཡུན་རིང་དུ་སྒྲོམ་)། ཡང་(དམིགས་པ་མཐའ་ནས་)རིམ་གྱིས་རང་གི་ལུས་འབའ་ཞིག་རུས་པ་ཡིན་པ་
ལ་(སེམས་)སྤྱད་(ནས་སྒྲོམ་)པས་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།།

དེ་ནས་(སྒྲོ་བ་མྱར་བཞེན་ལ་^{༥༣})སེམས་བསྐྱུ་བ་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུད་པའི་རུས་པ་རྣམས་པོར་
ཞིང་ལུས་ལྷག་མ་རུས་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་ནས་བཟུང་ནས་ནི་རིམ་གྱིས་ལུས་ཕྱེད་^{༥༤}དང་དེ་ནས་ཐོད་པའི་
ཕྱེད་ཀྱི་བར་དུ་རུས་པར་བཏང་ཞིང་བོར་ནས་ཐོད་པའི་ཕྱེད་རུས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པས་ནི་
ཡོངས་སུ་སྒྱུང་བ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །དེ་ཐོད་པ་ཕྱེད་ཀྱང་རུས་པ་ཡིན་པའི་དམིགས་པ་
བོར་ནས་(མྱར་བཞེན་སྒྲོས་ནས་སྤྱད་པ་ན་)སྤྱིན་མ་གཉིས་པོའི་བར་དུ་རུས་པར་འཐོབ་གང་ཙམ་ལ་སེམས་འཛིན་
པས་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲླབ་པ་འཆད་དོ།། (དཔེ་ཆོས་ཀྱི་

ཁྱེད་པར་ལ་)མི་སྤྲུག་པའི་རྣམ་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདིའི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ་དང་ལམ་དང་བཅས་
ན་མུང་པོ་ལྷུ་འམ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ཁྱེད་པར་ཅན་ཉིད་བསྟོགས་བཞི་
དང་བཅས་པས་དགུ་འདོད་པ་སྟེ་བཅུ་དང་། དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་སྣང་བའི་ཆོས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་
ལ་དམིགས་པའོ། །གང་ཟག་ནི་གླིང་གསུམ་གྱི་མི་ཁོ་ནས་སྟེད་དོ། །གཞན་ན་ནི་མེད་དེ། བྱང་གི་སྒྲི་མི་སྟན་
པ་ནི་སྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་བ་གཞན་དང་ཁམས་གཞན་
ན་འང་མེད་དོ། །(དེ་ཡང་ལྷ་ནི་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བདེན་པ་མི་རྟོགས་ལ་དབང་རྟོན་འདི་མི་སྟོམ་པས་སོ།) རྣམ་པ་ནི་མི་སྤྲུག་
པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །དུས་ནི་འདས་པའི་མི་སྤྲུག་པ་འདས་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །མི་སྟེ་བའི་
ཆོས་ཅན་ནི་དུས་གསུམ་ལ་དམིགས་པའོ། །མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་ཟག་བཅས་ཡིན་ནོ། །(ཐོག་
མེད་ནས་)སྤར་འདྲིས་པ་(འི་བྱིས་པ་)རྣམས་ཀྱིས་ནི་(འདོད་པ་ལས་)འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་(འདི་འདོད་
ཆགས་དང་འབྲལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་^{༥༩})འཕྱོང་པ་ལ། སྤར་མ་འདྲིས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་
གྱིས་འཕྱོང་བོ། །(བསམ་གཏན་ཐོབ་ཀྱང་འདི་སྦྱོར་བས་བསྐྱེད་དགོས་སོ།) དབྱུགས་རྩལ་པ་དང་དབྱུགས་འབྱུང་བ་
རྗེས་སུ་དབྱུང་བའི་རང་བཞིན་ནི་འབྱུང་རྩལ་རྗེས་སུ་ཤིང་ལྷ་བར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དབྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་
པ་ནི་རྒྱ་དབྱུང་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཤེས་རབ་དེ་སྟེད་ཅིང་འཇུག་པས་ན་རྒྱུའི་མིང་གིས་འབྲས་བུ་ལ་
བཏགས་པ་སྟེ་དབྱུང་བ་ཉིད་གཞག་བཞིན་ནོ། །(དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་)ས་ནི་ལྷ་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་
པོ་གསུམ་གྱི་ཉིད་བསྟོགས་གསུམ་དང་། བསམ་གཏན་ཁྱེད་པར་ཅན་དང་། འདོད་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འདི་ནི་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་དང་མཐུན་པས་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་མཆུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་།
(ཉིད་བསྟོགས་གསུམ་ཡང་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།) དངོས་གཞི་དང་པོ་གསུམ་ན་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་དབྱུགས་འབྱུང་རྩལ་དབྱུང་བ་པའི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྲུག་དང་མཆུངས་
པར་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། བཞི་བ་ཡན་ཆད་ན་རྒྱུ་རྒྱ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དངོས་གཞི་
དང་པོ་གསུམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་བཏང་སྟོམས་དང་མཆུངས་པར་ལྷན་པའང་སྤྲིད་པས་ས་བརྒྱད་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །སྤར་འདྲིས་པ་དང་མ་འདྲིས་
པའི་ཕྱིར་(རིམ་བ་ལྟར་)འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་སྦྱོར་བས་འཕྱོང་ལ་འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའང་
ཡིན་ནོ། །འདོད་ཁམས་པའི་རྟོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྟོགས་ལ་བས་
ལྷ་དང་གླིང་གསུམ་གྱི་མི་ཡིན་ཏེ། (འགྲོ་བ་)གཞན་(དང་སྒྲི་མི་སྟན་པ་)དག་ནི་སྟོ་མི་གསལ་བ་དང་མཐོང་ལམ་
གྱི་རྟོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དབྱུགས་རྩལ་པ་དང་འབྱུང་བ་དབྱུང་བ་པའི་ཉི་ཆོས་འདི་པ་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི་(འཕགས་ལམ་གྱི་རྒྱ་)ཡང་

དག་པར་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། (ལུང་མེད་པར་)རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཟབ་མོ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་
 པ་སྤྲེལ་པའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཟབ་མོ་ཉིད་(དུག་)གང་ཞེ་ན། བགྲང་བ་དང་། སོགས་པས་བཟུང་བ་རྗེས་
 སུ་འགོ་བ་དང་། འཛིག་པ་དང་། ཉེ་བར་རྟོག་པ་དང་། བསྐྱར་བ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་སྤྲེལ་བ་ཕྱག་
 དང་ལྷན་པའི་མན་ངག་གོ། །དེ་ལ་བགྲང་བ་ནི་(འདུ་བ་མེད་པར་ལུས་སེམས་ནས་ཏུ་འདུག་སྟེ།)དབྱུགས་རྒྱུ་པ་དང་
 འབྱུང་བ་དག་ལ་སེམས་གཏད་ནས་གཅིག་ནས་བཅུའི་བར་དུ་ཡིད་ཀྱིས་བགྲང་བའོ། །དེ་ལས་ཉུངས་ན་
 བྱིང་བ་དང་མངས་ན་རྟོག་པར་དབྱུགས་པའི་ཕྱིར་མི་བགྲང་ངོ་། །དེ་ཡང་གཉིས་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ན་མ་ཚང་
 བར་བགྲངས་བ་དང་། གཅིག་ལ་གཉིས་སུ་འཛིན་ན་ལྷག་པར་བགྲངས་བ་དང་། རྒྱུ་པ་ལ་འབྱུང་བ་དང་
 འབྱུང་བ་ལ་རྒྱུ་པར་བགྲངས་ན་འཆོལ་པར་བགྲངས་པའི་སྟོན་གསུམ་དང་བྲལ་བར་བགྲང་བ་ནི་ཡང་དག་
 པར་བགྲང་བའོ། །རྗེས་སུ་འགོ་བ་ནི་འདི་དག་འཇུག་པ་ན་ལྟོག་མ་དང་སྟོང་ཁ་དང་སྟེ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་
 བསྐྱར་བ་བྱིན་པ་དང་རྟོག་པ་མཐིལ་དང་ས་ལ་སྟོང་ས་ཆེ་ཆུང་གིས་འདོམ་གང་དང་མཐོ་གང་གི་བར་དུ་རིམ་
 གྱིས་འཇུག་གོ། །འབྱུང་བ་ན་ནི་རྟོག་པའི་མཐིལ་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲིལ་བྱ་གནས་སྟོང་ས་ཆུང་ན་མཐོ་གང་དང་
 ཆེན་འདོམ་གང་གི་བར་དུ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ་འཇུག་པ་ན་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འབྱུང་བ་ན་རྣམ་པར་འཐོར་བྱེད་རྒྱང་གི་བར་དུ་འོ་
 ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ན་དེ་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིག་
 པ་ནི་ནོར་བུའི་ཐག་པ་བཞེན་དུ་སྒྲིལ་བྱེད་མོ་ནས་རྟོག་པའི་མཐིལ་གྱི་བར་དུ་གནས་པར་ལྷ་ཞིང་ལུས་ལ་ཕན་
 འདོགས་པའམ། གནོད་པའམ། གང་བའམ། རྩ་བ་དག་ཅེས་རྟོག་པའོ། །ཉེ་བར་རྟོག་པ་ནི་དབྱུགས་འབྱུང་
 རྒྱུ་འདི་དག་རྒྱང་འབའ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་གྱི་གཟུགས་རྣམས་བརྒྱུད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྟོན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་དང་བཅས་ན་ལུང་པོ་ལྷ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉེ་
 བར་རྟོག་པའོ། །བསྐྱར་བ་ནི་རྒྱང་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་བསྐྱར་ནས་རྩ་བ་ནས་ཆོས་མཆོག་གི་བར་དུ་གོང་ནས་
 གོང་དུ་དག་པའི་རྩ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་བའོ། །ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་མཐོང་སྟོན་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་
 པའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་བསྐྱར་བ་ནི་དབྱེད་པ་ཉེ་གཞག་ནས་དོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་ཡིན་ལ། ཡོངས་
 སུ་དག་པ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོར་བ་ཤེས་པ་དང་མི་སྦྱོར་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་པ་ཡིན་ནོ། །(སྤྱང་བ་ནི་རིམ་ལྷག་
 མ་དང་བཅས་པའོ།^{༤༩})ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོང་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་པར། དབྱུགས་རྒྱུ་དབྱུགས་
 འབྱུང་དབྱེད་པ་ནི། །བགྲང་དང་རྗེས་འགོ་འཛིག་པ་དང་། །རྟོག་པ་དང་ནི་བསྐྱར་བ་དང་། །ཡོངས་དག་རྣམ་
 པ་བྱུག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་^{༥༠}བསྟུ་བའི་ཆོགས་བཅད་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

དབྱུགས་རྒྱུ་པ་དང་དབྱུགས་འབྱུང་བ་ས་གང་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་སེམས་གང་ལ་རྟེན་པའི་ལུས་ས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་པའི་སེམས་ལ་རྟེན་ན་
 འདོད་པའི་ས་པ་ཡིན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རྟེན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ནས་གསུམ་པ་ལ་རྟེན་
 ན་གསུམ་པའི་ས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བར་དུའོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་རྒྱུ་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེའི་ས་པ་
 མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལུས་སེམས་བྱད་པར་ཅན་སྤྱབས་དང་བཅས་པ་དང་སེམས་དང་བཅས་པ་ལ་རྟེན་པས་
 རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་སེམས་མེད་པ་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་བ་དང་བསམ་
 གཏན་བཞི་པ་ལས་ལྷང་བ་ན་རྒྱུ་འཇུག་པ་ཁོ་ན་དང་། འཆི་བ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པ་ན་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །(མི་སྟག་པ་དང་།)དབུགས་རྩལ་པ་དང་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཞེས་
 བྱ་བའི་གྲངས་སྟུག་གོ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་མ་བསྟུས་པ་ནི་མ་ཡིན། (ཉི་ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་སོ། །^{༤༩}) འོན་
 གུང་དབང་པོ་དང་ཐ་དད་པར་འཇུག་པས་ན་སེམས་གྱིས་མ་ཐེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུ་དེ་དག་སྐལ་མཉམ་གྱི་
 རྒྱས་བསྐྱེད་པས་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱས་པས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆད་ནས་
 མཆོམས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་གཟུགས་ལ་ནི་ཆད་ནས་མཆོམས་སྦྱར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ལུས་རྒྱས་པ་ན་རྒྱུ་འགྲིབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། ལུས་རྒྱས་པས་རྒྱུ་འགྲིབ་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དབུགས་རྩལ་པ་དང་འབྱུང་བ་རྣམས་ཆད་ནས་ཡང་ཉིང་མཆོམས་
 སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་གཟུགས་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དོ་
 ཞེས་^{༥༠}འབྱུང་བ་ལ་ཁྱེ་ཀ་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་བདག་ཉིད་གྱི་གཟུགས་མིག་ལ་སོགས་པ་
 ལ་ནི་ཡང་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བ་འདི་མེད་གྱི། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་ནི་ཡང་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་
 བ་མི་བསྟོག་གོ་^{༥༡}ཞེས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནི་རྣམ་སྤྲིན་སྦྱེས་ཡིན་ཀྱང་ཆད་ནས་ཡང་མཆོམས་སྦྱར་བ་
 ལ་འགལ་བ་མེད་པར་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམ་སྤྲིན་སྦྱེས་ཀྱང་གཟུགས་དང་འདྲ་
 བར་མངོན་ནོ། །རྒྱུ་དེ་གཉིས་ཀྱང་རང་གི་ས་པ་དང་ས་གོང་མའི་སེམས་གྱིས་རྟོགས་གྱི་འོག་མའི་ཡིད་
 གྱིས་ནི་རྒྱུ་དེ་གཉིས་མི་རྟོགས་སོ། །

གོང་མའི་ལུས་ལ་འོག་མའི་སེམས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་
 དུས་གོང་མ་ཐོབ་པའི་ལུས་ལ་འོག་མ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱལ་སེམས་དང་སྦྱོད་ལམ་པའི་སེམས་གཉིས་
 འབྱུང་བར་འདོད་དེ། དེ་གཉིས་གྱིས་མི་རྟོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །(དེ་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་མི་རྟོགས་ན་ཉོན་མོངས་
 ཅན་གྱིས་ལྟ་ཅི་སྟོན་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་མི་སྟག་པ་དང་དབུགས་རྩལ་པ་ནི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་ཡིན་ནོ། །) གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་
 བསྐྱེད་པ་ནི་དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་སྟོ་གཉིས་གྱིས་ཞིག་ནས་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྲུབ་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་
 མེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྩ་བ་ནས་མི་སྦྱོང་སྟེ། མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཞོམ་

པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལྷ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། (ཞིགནས་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགྲུ་ནི་སེམས་མི་གནས་པ་གནས་པའི་
 ཐབས་གསུམ་གནས་པར་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་གསུམ་བརྟན་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཐབས་གསུམ་སོ། །དེ་ལ་དང་པོའི་
 གསུམ་ནི་སེམས་འཛོག་པ་དང་། རྒྱན་དུ་འཛོག་པ་དང་། དེས་པར་འཛོག་པ་སྟེ། མདོ་སྤེལ་རྒྱན་ལས། དམིགས་པ་ལ་ནི་སེམས་གཏད་
 བས་ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱན་རྣམ་པར་གཡེང་མི་བྱ་ཞེས་དང་། རྣམ་གཡེང་ལྟར་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །དེ་ལ་སྤྲུལ་ནི་སྤྲུལ་པར་བྱ་ཞེས་ལྷ་འབྱུང་
 རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་ཏེ། དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཏོད་པ་དང་། མི་འབྲོ་བར་འཛོན་པ་དང་། ཤོར་ན་ཕྱོན་པའོ། །གཉིས་
 པའི་གསུམ་ནི་ཉེ་བར་འཛོག་པ་དང་། འདུལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྟོ་ལྷན་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡང་། །སེམས་
 བྱིན་དུ་བསྐྱར་བར་བྱ་ཞེས་དང་། དེ་ནས་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་བྱིར། །ཏིང་ངེ་འཛོན་ལ་སེམས་འདུལ་ལོ་ཞེས་དང་། རྣམ་གཡེང་ཉེས་པ་
 མཐོང་བའི་བྱིར། །དེ་ལ་མི་དགའ་ཞི་བར་བྱ་ཞེས་ལྷ་འབྱུང་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་ཏེ།⁽¹⁾ སེམས་གནས་པ་སྟེ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་དང་། འདུལ་
 པའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་བརྟན་པ་རྣམས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་གཡེང་གི་ཉེས་པ་མཐོང་བས་གཡེང་བའི་རྒྱུ་གྱིས་མི་འཕྲོགས་
 པར་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པའི་གསུམ་ནི་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། མཉམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་
 ཉིད་ལས། བརྟན་སེམས་ཡིད་མི་བདེ་ལ་སོགས། །ལངས་བཞེན་ཞི་བར་ལྷ་འབྱུང་ཞེས་དང་། དེ་ནས་སྤྲུལ་བརྟན་ཅན་གྱིས་ནི། །སེམས་
 ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་བཅས། །རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བ་འཕྲོ་བཅས་པ་དང་། །དེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད་ཅེས་ལྷ་འབྱུང་རིམ་པ་
 ལྟར་བསྟན་ཏེ། གཡེང་བའི་རྒྱ་ཅན་གྱིས་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ཞི་བ་དང་། རྩེ་ལ་པ་དང་བཅས་པས་རང་གི་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དང་། འབད་
 རྩེ་ལ་མེད་པར་རང་གི་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པའོ། །སྟོན་འཇུག་ལས་ཀྱང་། ཞིགནས་རབ་ཏུ་ལྷན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །ཉོན་མོངས་
 རྣམ་པར་འཛོམས་པར་གཤེས་བྱས་ནས། །ཐོག་མར་ཞིགནས་བཙལ་བྱ་དེ་ཡང་ནི། །འཛིག་རྟེན་ཆགས་པ་མེད་ལ་མངོན་དགས་འགྲུབ་
 ཅེས་ལྷ་འབྱུང་སྐུ་ལས།) དེའི་བྱིར་ཞིགནས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས་ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་སྤྲུང་ཞིང་ལྷག་མཐོང་
 གི་ཤེས་རབ་སྦྱེད་པའི་བྱིར་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་
 བསྟོམ་པས་ལྷག་མཐོང་འགྲུབ་པར་ཡང་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་བསྟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ནི་འདི་
 ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་སོ། །དག་བའི་ཕུང་པོ་མ་འདྲེས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་
 ལྟ་སྟེ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞིའོ་ཞེས་ལྷ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ།

རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་ཏེ། ལུས་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་། ཚོར་བའི་སྤང་བོ་དང་། སེམས་རྣམས་ཤེས་
 ཚོགས་དུག་དང་། ཚོས་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ལ་རིམ་པ་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་
 འབྱུང་གྱུར་རམ་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་བྱུང་པར་སྦྱང་བ་དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་
 དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྦྱང་བ་དང་། མཚན་མར་འཛོན་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་
 ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྦྱང་བ་དང་།
 བདག་མེད་པ་སྟེ་སྦྱིལ་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པས་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དྲན་པ་ཉེར་

གཞག་ནི་དབྱེ་ན་རང་བཞིན་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། དམིགས་པའི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ་ལས་དང་པོའི་
 ངོ་བོ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་སྒྲེ་བས་
 ཐོབ་པ་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ན་
 རེ་དྲན་པའི་སྒྲོབས་བསྐྱེད་པས་ཤེས་རབ་དེ་དག་སྐྱེད་ཅིང་འཇུག་པའི་བྱིར་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་པ་སྒྲེ་རྒྱས་
 འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ནི་ཤེས་རབ་འདིས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་པ་སྒྲེ་རྒྱས་
 པའི་བྱིར་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་པ་སྒྲེ་འབྲས་བུས་རྒྱ་ལ་བཏགས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ།^༤ །དེ་དག་གྲུང་
 དབྱེ་ན་མདོ་ལས། ཉང་གི་ལུས་དང་བྱིའི་ལུས་དང་བྱི་ནང་གི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ་
 ཞེས་^༥ བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་གསུམ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ནང་གི་ལུས་ལ་སོགས་པ་ནི་རིམ་
 པ་ལྟར་རང་དང་། བྱི་སྒྲོད་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སོ། །བྱིའི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱི་ལ་སོགས་པ་
 ལ་དམིགས་པའི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའོ། །རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་མཐོང་དང་གནས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཡིན་པར་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་ནང་གི་ལུས་ལ་སོགས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རང་གི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆོད་གཟུགས་ཅན་
 དང་རང་གི་བྱིའི་སྒྲེ་མཆོད་གཟུགས་ཅན་དང་། བྱི་སྒྲོད་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆོད་གཟུགས་ཅན་
 དང་རང་གི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆོད་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་བྱིའི་སྒྲེ་མཆོད་རྣམས་ཡིན་ལ། ཆོར་བ་
 ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ལུས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་
 ཀྱིས་བཤད་དོ།^༦ །རང་བཞིན་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་གཞན་ནི་ཤེས་རབ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་
 སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་འབྲེལ་བ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང་། སྤྲ་མ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་དམིགས་པའི་ཡུལ་
 དུ་གྱུར་པ་ལས་ལུས་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལ་འང་ཡུལ་ཅན་གྱིས་བཏགས་ནས་དམིགས་པའི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་
 ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་དང་དྲན་པ་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། འབྲེལ་བ་མཚུངས་ལྟན་
 ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་གོགས་དང་། ལུས་ལ་སོགས་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀུན་ལས་བཏུས་
 ལས་བཤད་དོ།^༧

དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དེ་དག་གི་རིམ་པ་ནི་རི་ལྟར་སྒྲེ་བའི་རིམ་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རགས་པའི་རིམ་
 པས་སྤར་ཆོགས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་འདོད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ནི་འདོད་པའི་འདོད་
 ཆགས་ཀྱི་རྟེན་ནི་ལུས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོར་བ་བདེ་བ་འདོད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཡང་སེམས་མ་ཞི་བའི་
 བྱིར་དང་། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་མ་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ་^༨ ཞེས་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་པར་
 བཞེད་དོ། །བྲངས་ངེས་པ་ནི་ལུས་ལ་གཙང་བ་དང་། ཆོར་བ་ལ་བདེ་བ་དང་། སེམས་ལ་རྟག་པ་དང་།
 ཆོས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོར་ལུས་ལ་སོགས་པ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་

བཞི་བརྟན་ཏོ། །དབྱས་མཐའ་ལས་ནི། གནས་ངན་ལེན་ཕྱིར་སྲིད་རྒྱུའི་ཕྱིར། །གཞི་ཡི་ཕྱིར་དང་མ་མོངས་ཕྱིར། །བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་བྱ་བས། །དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བསྒྲོམ་ཞེས།^{༡)} །བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་ནི་གནས་ངན་ལེན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟགས་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་ལ། ཆོར་བ་ལ་སྲིད་པའི་རྒྱར་བརྟགས་པས་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་གོ། །བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཞི་སེམས་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟགས་པས་འགོག་བདེན་ལ་འཇུག་སྟེ། བདག་ཆད་པར་དྲོགས་པའི་འཛིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པས་ལམ་བདེན་ལ་འཇུག་སྟེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་ལ་མོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་གིས་ནི་དགོས་པའང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་ནི་རང་རང་གི་དམིགས་པ་ལུས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་ལ་དམིགས་པས་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། བཞི་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ན་འདྲེས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་འདུས་མ་བྱས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ན་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ལུས་ལ་སོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་གོམས་པར་བྱས་ནས། དེ་ལ་གོམས་པ་དེ་ནི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དམིགས་ལུའ་སྤྱི་ལུས་དང་ཆོར་བ་དང་སེམས་དང་ཆོས་རྣམས་སྤྱིར་བསྐྱེད་ཏེ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གནས་ཏེ་སྤྱིའི་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་ལྟ་ཞིང་དབྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །(རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་དང་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ནི་ཆོགས་ལམ་ཆེ་འབྲིང་གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་རོ།) །དེ་ལྟར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ནི་ཆོགས་ལམ་གྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདྲིར་བསྟན་གྱི། གཞན་དུ་ན་རང་རང་གི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དགོང་བ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོགས་ལམ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་འདྲིར་ལམ་གྱི་སྤྱིའི་དོན་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་ལམ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཆོགས་ལམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཁ་ཅིག་ཐར་པ་ལ་བརྩོན་པའི་དགོང་བ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ལ་མ་ཁུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཐར་པ་ལ་འབད་པ་དང་རྩོལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོང་མཐར་ཕྱིན་པ་ཁྱོད་ལ་ནི། །སྦྱོར་བྱུང་དགོང་བ་འགའ་མ་མཆིས། །ཁྱོད་ནི་གང་ཞེས་བཞེད་ན་ཡང་། །བཞེད་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་སོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་རང་མི་སྒྲོབ་པ་དག་ཀྱང་ཐར་པ་ཐོབ་ཟེན་པས་དེ་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ཐར་པར་ཕྱིན་བྱེད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་གང་ཟག་ལ་ཁུབ་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འཇུག་ངོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ཡང་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱེ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་

ནི་ཚོགས་ལམ་ནས་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གྱི་བར་ལུ་། ཉེ་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ལམ་དང་པོ་གཉིས་ནི་ལམ་གྱི་རྒྱ་
ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། བྱི་མ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་མཚན་
ཉིད་པ་ནི་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་མ་
ཡིན་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པར་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་བདེན་བཞིན་མ་འདྲུས་པའི་འདྲུས་བྱས་ཡོད་པར་
ཐལ་བ་ལ་ལན་མེད་དོ། ལམ་བདེན་ཡིན་ཡང་ལམ་མ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ལུལ་པར་འགྱུར་ཏེ། ལམ་
མ་ཡིན་པ་ལ་ལམ་བདེན་དུ་ག་ཟེགས་པའི་བྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་གིས་ཚོགས་སྒྲོར་གྱི་ལམ་ཡང་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་
ལམ་བདེན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་ནི་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་ན་དེ་ལྟ་ན་འང་ལམ་དེ་དག་ཐོབ་པ་ན་འཕགས་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་རྒྱད་ལ་སྒྲེས་པའི་བྱིར་རོ། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྟུག་བསྐལ་ལ་ཚོས་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཁོ་ནར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །(ཀུན་ལས་བཏུས་ལས།
བདེན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཡང་ཡོད། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་དང་། འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པ་དག་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་མ་ཞུགས་པ་དང་། ལེགས་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དང་
བཅས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་གོ་ཞེས་
“པའི་འགྲེལ་པར་དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་མ་ཞུགས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་བདེན་བཞིན་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཡོད་པ་དང་། མཛོན་པར་བརྗོད་པ་མིང་
དོན་བསྟེ་བའི་ལྟག་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོས་པའི་བྱིར་རོ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །བསྐྱོག་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་
ཞུགས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེན།”⁹ ཞེས་པ་དང་། འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མི་རྟོག་པ་
ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་འཇུག་པ་ན་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་རང་མཚན་མཛོན་སུ་མ་དུ་མཐོང་གི་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཅས་བྱ་བར་རྟོག་
བཅས་སུ་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།¹⁰ ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི། འདི་ལ་གནས་པ་ན་མི་རྟོག་པའི་དོན་མཐོང་ཞིང་མཛོན་
དུ་སྤྱོད་གི་མི་རྟོག་གོ་ཞེས་མཛོན་པར་བརྗོད་པ་དང་སྒྲོས་པའི་སྒྲོ་ནས་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པ་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་འདྲ་སྒྲུབ་པར་བྱའོ”¹¹(ཞེས་བཤད་དོ།)

དེའི་བྱིར་ཁ་ཅིག་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་བྱིར་དང་། རྟོག་བཅས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་
པའི་བྱིར་དང་། ཟག་བཅས་སྐད་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་པོ་གཉིས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་།
ཁ་ཅིག་རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། དག་གསལ་གཉེན་པོའི་བྱོགས་ཉིད་ཀྱིས་¹² ཞེས་གསུངས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་
ཚོས་གསུམ་དང་། ལམ་དང་རིགས་པ་དང་སྒྲུབ་པ་དང་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ཚོས་བཞི་མེད་པའི་བྱིར་དང་པོ་

གཉིས་ལམ་བདེན་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་རིགས་པར་བལྟའོ། །དེས་ན་ལམ་དང་པོ་གཉིས་
ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལམ་དངོས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དང་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་ལམ་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། བྱི་
མ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། དེའི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། གོམས་
པ་མཐར་བྱིན་པའི་བྱིར་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུའི་དོན་ནི་ཐར་པར་འགོ་བའི་བྱིར་ལམ་ཡིན་ནོ།།

ཚོགས་ལམ།

གཉིས་པ་ཚོགས་ལམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་གྲོལ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་
སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྩ་རོལ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་ཚོགས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི་བྱེད་པར་ཅན་དང་། བལ་བ་གཉིས་
ལས་དང་པོ་ནི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཏེ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་ལས་དང་པོ་བས་ཐར་པར་
བསྐྱོས་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ཉིད་ལས། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་
བསམ་ལྟན་པས།^{༡༧} ཞེས་པ་ནས་ཞི་གནས་གྱི་ལམ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་བཤད་པ་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་
ལས། ཚོགས་གྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་བྱིམས་དང་། དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱམས་པ་དང་། ཟད་གྱི་
ཚོད་ཤེས་པ་དང་། བཅས་ཀྱི་ཆ་སྟོད་དང་བཅས་ཀྱི་ཆ་སྟོད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། ཤེས་
བཞིན་དུ་མངོན་པར་དགའ་བའོ། །ཡང་གང་རྒྱར་གྱུར་པའི་དགེ་བ་གཞན་དང་། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་།
བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཞེས་^{༡༨} པ་དང་། ཉན་ཐོས་
གྱིས་ལས། བདག་དང་གཞན་གྱི་འབྱོར་བ་དང་། འདུན་དང་ཚུལ་བྱིམས་དབང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་ཟས་
དང་མི་ཉལ་དང་། ཤེས་བཞིན་དུ་ནི་སྦྱོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་། །དམ་ཚོས་
ཉན་ཅིང་སེམས་པ་དང་། །བར་ཆད་མེད་དང་གཏོང་བ་དང་། །དགེ་སྦྱོར་རྒྱན་ནི་ཐར་པ་ཡིན་ཞེས་^{༡༩} འཇིག་
རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཚོགས་
བཅུ་གསུམ་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །བྱེད་པར་གྱི་ཚོས་ལ་ལྟ་ལས་རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་ནི་ཐོས་
བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་སྦྱིའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པའོ།།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྒོམ་བྱུང་གིས་རྟོགས་པའང་ཡོད་དེ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་^{༢༠} འཆད་དོ། །སྤངས་པའི་བྱེད་པར་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་ལ་དགའ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་དོ། །ཡོན་ཏན་ནི་སྤངས་རྟོགས་གྱི་ཚོས་དེ་དག་དང་།
གཞན་ཡང་ཟག་བཅས་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དག་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དོ། །སྒྲུ་དོན་ནི་ཐར་པར་འཇུག་
པའི་ཚོགས་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་ཚོགས་གྱི་ལམ་མོ།། (སྦྱར་སྒྲག་ཞེས་པ་ལ་སན་ཏན་རྒྱན་དུ། ལྟ་སྒྲོམ་པ། ར་ཏི་ནི་ཡང་ནས་

ཡང་དུ། ལྷན་ལམ་སྟེ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྟོན་པ་དང་། བཞོད་བྱའི་འཇུག་དོགས་ཡིན་པས་ཚོགས་ལམ་མོ། །ཡང་ན་
 ཚོགས་གཉིས་གོམས་པས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པས་ཚོགས་ལམ་མོ།༥) ལུས་ཀྱི་རྟེན་ནི་ཁ་ཅིག་གླིང་གསུམ་གྱི་
 སྒྲིམ་པ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྒྱུ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཁྲུ་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྒྲིབས་སུ་འགོ་བ་ཡོད་
 པར་བཤད་ལ། འདོད་གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་ལྷ་ལེ་བུ་རྣམས་ལའང་ཚོགས་ལམ་སྒྲིབ་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དེད་གྲུང་རྟེན་དུ་རུང་རོ། །གཟུགས་མེད་པ་དང་བྱད་གི་སྒྲིམ་སྟན་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་བུ་
 དམ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་གདམས་པ་ནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔུལ་བ་ནི་སྟུག་བསྐྱལ་གྱིས་རྣམ་པར་
 གཡེངས་པས་སྒྲིབས་མི་རྟོད་པའི་ཕྱིར་ཐར་པའི་ལམ་མི་སྒྲིབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

སྟོར་ལམ།

གཉིས་པ་སྟོར་པའི་ལམ་ནི་(བཤེས་པ་མ་སྟོར་ཞེས་པ་སྟོར་ལམ་སྟེ། བ་ནི་བར་མཁུ་^ཡ ^ཧནི་དོན་དམ་པ་ཡོག་
 སྟོར་བ་སྟེ་མཐོང་ལམ་དོན་དམ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྟོར་བར་བྱེད་པས་སྟོར་ལམ་མོ།)ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སྒྱི་ལ་
 དམིགས་པ་དེ་ལས་ནི་དྲོ་བར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་སྟེ། མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པའི་བྱད་གིང་སྟེག་
 བྱེད་མཐོང་ལམ་གྱི་མེའི་སྒྲུ་ལྷས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྒྲིབ་ཅིག་གཅིག་གིས་བཞི་
 ག་ལ་དམིགས་པར་མི་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡིན་པས་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་བདེན་བཞིའི་
 སྟོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཚོགས་ལམ་ནི་བདེན་བཞི་ལ་མི་དམིགས་ལ་སྟོར་ལམ་དྲོད་ནས་བདེན་
 བཞི་ལ་དམིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཚོགས་ལམ་ན་སྤང་བོ་ལ་དམིགས་པས་བདེན་པ་ལའང་
 དམིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་པར་མ་བྱེ་བའི་སྤང་བོ་ལ་དམིགས་ལ། སྟོར་ལམ་
 བས་བདེན་བཞིར་བྱེ་ནས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་
 བཅུ་དྲུག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་ཡང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། །དྲོ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་རྒྱུང་འབྱིང་ཆེན་པོར་འཕེལ་བ་
 ལས་ནི་རྩ་མོའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་ལ། རྩ་མོ་དེ་ཡང་དམིགས་རྣམ་དྲོ་བ་དེ་དང་འདྲ་བར་བདེན་བཞི་དང་ཟག་
 བཅས་བཅུ་དྲུག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དམིགས་རྣམ་འདྲ་ན་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྟོན་པར་མི་རིགས་སོ་
 ཞེན། ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་ན་མིང་གཞན་དུ་བཏགས་སོ། །འདི་ནི་དྲོ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཛོན་པར་འཕེལ་
 བའི་རྩ་མོ་འཕམ། དེ་དག་ལས་ཉམས་པའཕམ་བཟོད་པ་མཛོན་དུ་འགྱུར་བས་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཡོ་བའི་རྩ་མོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྒྲིབ་བཟོད་དོ། །དེ་ལ་དྲོད་རྩ་གཉིས་ནི་ཉམས་པ་སྤྲིད་པས་གཡོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་
 གཡོ་བ་རྒྱུང་དུ་ནི་དྲོ་བ་དང་ཆེན་པོ་ནི་རྩ་མོའོ། །(ཆེ་རྒྱུང་ནི་དྲོད་རྩ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་)བཟོད་པ་དང་ཚོས་
 མཆོག་ནི་ཉམས་པ་མི་སྤྲིད་པས་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མི་གཡོ་བ་རྒྱུང་དུ་ནི་བཟོད་པ་དང་ཆེན་པོ་ནི་

ཚུལ་མཛོན་གྱི་ གྲོད་ཅི་གཉིས་ཀའང་ཚུལ་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་ཉིད་གྱིས་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་རྣམ་པ་
གཏོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། (ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཐམས་ཅད་ཉེར་གཞག་བཞིར་འདུ་བས་སོ།) དང་པོར་མི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པ་འགོད་ཅིང་འཛིག་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། (མུ་མ་དམན་པ་ནི་འཕེལ་ནས་སྒྲིབ་ཏུ་མི་བྱེད་དོ།)
ཕྱིས་འཕེལ་བ་ནི་ཚུལ་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་ཏུ་མ་བྱེད་ལུས་ལ་སོགས་པ་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་གཞན་གསུམ་པོ་
དག་གིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་ཏེ་གོམས་ཤིང་བྱང་བར་བྱེད་དོ།

དེས་ན་རྣམ་པ་གཏོད་པ་ནི་ཐོག་མར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། འཕེལ་བ་ནི་བསྒྲོམ་པ་དེ་གོམས་ཤིང་བྱང་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་དམིགས་རྣམ་ཐི་ནས་ཡང་ཡང་བསྒྲོམ་པ་ལྟ་བུའོ། ཆེ་མོ་དེ་
རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོར་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་ལས་བཟོད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲེ་སྒྲེ། གྲོད་ཅི་གཉིས་སྐབས་ན་རིམ་པ་
ལྟར་བདེན་པ་ལ་རྒྱང་བྱེད་འབྲིང་བྱེད་བཟོད་པ། བཟོད་པ་ནི་མི་ཉམས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆེ་མོའི་མཛོན་པར་
རྟོགས་པ་གོམས་པའི་རིམ་གྱིས་བདེན་པ་ལ་ཆེར་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། བཟོད་པ་ལ་འང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་
རྒྱང་འབྲིང་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་ཇི་ལྟར་གྲོད་ཅི་ཐོག་མར་བདེན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་ཅིང་འགོད་པ་ཚུལ་
བྱ་པ་ཉེར་གཞག་གིས་རྣམ་པ་གཏོད་ཅིང་འགོད་པ་དེ་བཞིན་བྱ་ཚུལ་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་ཁོ་ནས་བདེན་པ་
རྣམས་ལ་ཐོག་མར་རྣམ་པ་གཏོད་ཅིང་འགོད་པར་བྱེད་(པས་ཚུལ་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་གི་ངོ་བོར་སྒྲིབ་བྱེད།)དོ། འཕེལ་
བ་ལ་ནི་གྲོད་ཅི་ལས་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བཟོད་པ་ནི་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཚུལ་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་
ཉིད་གྱིས་འཕེལ་བར་བྱེད་གྱི་ལུས་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཚུལ་མཛོན་
དང་ཉེ་ཞིང་ཚུལ་མཛོན་ མཐོང་ལམ་དང་ཉེ་ལ་མཐོང་ལམ་ཚུལ་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་འདྲ་
བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། གྲོད་པ་བཟོད་པ་རྒྱང་བྱེད་འདོད་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དང་ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལ་བའི་བདེན་པ་ཞི་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་རྣམ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཆང་བར་
སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། བཟོད་པ་འབྲིང་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་གི་ཆེ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་གཉེན་པོ་
ལ་སོགས་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དམིགས་པ་རེ་རེ་ནས་ཕྱི་ནས་འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་སྟུག་བསྟུལ་ཁོ་ན་
ལ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ་བྱེད་པའི་བར་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་སྐད་
ཅིག་མ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༥}འབྱུང་པའི་ཁྱེ་ཀར་ཐོག་མར་རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས་
ཕྱི་ནས་མཐར་དམིགས་པའང་དོར་ནས་སྒྲོམ་པ་དང་། དམིགས་ལུལ་བདེན་པ་དང་རྣམ་པ་དུས་མཉམ་དུ་
ཕྱི་ནས་ལྟག་མ་སྒྲོམ་པའི་ལུགས་གཉིས་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས་ཕྱི་བ་
དང་དམིགས་པ་རེ་རེ་ནས་ཕྱི་ནས་^{༡༦}ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་བཟོད་པ་རྒྱང་བྱེད་རྣམ་
པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཆང་བར་བསྒྲོམས་པའི་རྗེས་སུ་ཐོག་མར་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལམ་བདེན་

གྱི་རྣམ་པ་བཞིའི་དང་པོ་ལམ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་སྤུང་ཕྱི་གཅིག་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ནས་རིགས་པ་
བོར་ཏེ་སྤུང་ཕྱི་དང་། དེ་ནས་སྤྱི་བ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཕྱི་དགུ་དང་། དེ་ནས་ངེས་པར་འབྲིན་པ་བོར་ཏེ་
ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཕྱི་བརྒྱད་དང་། དེ་ནས་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པ་བོར་དེ་ཁམས་གོང་མའི་འགོག་པ་དང་
ཀྱན་འབྲུང་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་བདེན་པ་རྣམས་གྱི་རྣམ་པ་དང་དམིགས་པ་རྣམས་སྤྱི་མ་ལྟར་རིམ་གྱིས་རེ་
རེ་ནས་དོར་ནས་ལྷག་མ་སྒྲིམ་པ་དང་།

དེ་ནས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ལམ་བདེན་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་བདེན་པའི་བར་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་
སྤྱི་མ་ལྟར་རེ་རེ་ནས་དོར་ནས་མཐར་ཐོག་ནས་འབྲུང་བ་ལྟར་གང་ཟག་བཞིའི་གཉེན་པོ་འདི་དབང་གིས་
སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ལས་གང་རུང་གཅིག་ལན་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་ཏེ་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་
ལྟར་ན་ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་མེད་ནས་སྒྲིམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཐར་འདོད་
པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་པའི་བར་རྣམས་བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་
པས་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་ཕྱི་བདུན་ཡིན་ནོ།^{༡༦} ཞེས་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིའི་གྲངས་
གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། དང་པོ་གསུམ་ལ་དགུ་བཅུ་སྟེ། །དེ་ནས་དགུ་ཉིད་མི་བ་དགུ། །ཐ་མའི་རྣམ་པ་
གཉིས་བསྟན་པ། །འདི་ཡིས་གྲངས་སུ་ངེས་པར་བཟུང་། །ཞེས་གསུང་དོ།

གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ་དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་འདོར་བ་མི་འཐད་ཅིང་
དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་དོར་ན་དམིགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་མི་འཐད་པས་ཐོག་མར་དམིགས་པ་འདོར་བ་
ཉིད་འཐད་པས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་འང་བདེན་པའི་རྣམ་པར་རེ་དང་དམིགས་པ་རེ་རེ་ནས་ཞེས་བྱ་
བཞི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་བདེན་པ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་མི་ནས་ཞེས་བྱ་
བ་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་བཟོད་པ་འབྲིང་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཕྱི་བདུན་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༧} བཤད་
པས་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དང་བཅུ་དགུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བཟོད་པ་ཆུང་དུ་སྤྲུག་ལྟར་
རྣམ་པ་སྤུང་ཕྱི་གཅིག་ཚད་བར་བསྒྲིམས་པའི་རྗེས་ལ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་བསྒྲིམས་པའི་གཉེན་པོ་ལམ་
བདེན་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཕྱི་བརྒྱད་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ནས་འདོད་པའི་གཉེན་
པོ་ལམ་བདེན་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཕྱི་བཞི་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཁམས་གོང་མ་
གཉིས་གྱི་འགོག་བདེན་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ནས་འདོད་པའི་
འགོག་བདེན་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ནས་ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཁམས་གོང་མ་
གཉིས་གྱི་ཀྱན་འབྲུང་གི་བདེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་
ནས་འདོད་པའི་ཀྱན་འབྲུང་གི་བདེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ནས་ལྷག་མ་བརྒྱད་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་

ནས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ནས་ལྷག་མ་འདོད་པའི་
སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ནས་སྒྲིམ་པ་པོ་དེ་ཡང་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ལྟ་བུ་སྤྲུང་
པ་དང་རྩལ་པོ་སྤྲུང་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ཡིན་ན་འདོད་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་
རྣམ་པ་དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་དོར་ནས་ལྷག་མ་གསུམ་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ནས་རྣམ་པ་སྤྲུལ་གཉིས་
དོར་ནས་བྱི་མ་གཉིས་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ནས་ལྷ་བསྐྱེད་པ་དེ་ལའང་བདག་ཏུ་ལྷ་བསྐྱེད་པ་དང་བདག་གིར་
ལྷ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ཡིན་ན་བདག་ཏུ་ལྷ་བའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ལན་
གཉིས་སུ་སྒྲིམ་ལ། གཉིས་པ་ཡིན་ན་བདག་གིར་ལྷ་བའི་གཉེན་པོ་སྤྲོད་པའི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་ལོ།

སྤྲུང་པ་སྤྲུང་པ་ཡིན་ན་འདོད་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ལས་རྣམ་པ་བྱི་མ་གཉིས་
གང་རུང་གཅིག་དོར་ནས་ལྷག་མ་དང་པོ་གསུམ་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ནས་རྣམ་པ་བྱི་མ་གཉིས་དོར་ནས་དང་པོ་
གཉིས་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ནས་སྤྲུང་པ་སྤྲུང་པ་དེ་ལའང་རལ་སྒྲིམ་པའི་རྒྱལ་གསལ་ཆེ་བ་དང་ལེ་ལོ་^{༡༥} གས་
ཆེ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཡིན་ན་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་ལ། གཉིས་
པ་ཡིན་ན་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གོང་
མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལས་བདེན་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་བོར་ནས་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་སྒྲིམ་པ་ནས་བརྒྱད་
སྟེ་འདོད་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞིའི་གང་རུང་གཅིག་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་པའི་བར་རྣམས་
བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་པས་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་དང་བརྒྱད་ཀྱང་འགྲུལ་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིར་ཡང་། ཉེར་བརྒྱད་
རྩ་བཞི་ཉི་ཤུ་དང་། །བརྒྱུད་པ་བརྒྱུད་ཀྱིས་བརྒྱད་དང་བཞི། །གསུམ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐ་མ་གཅིག་ །ལན་གཉིས་
བསྒྲིམ་པ་འདིའི་གྲངས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བཟོད་པ་འབྲིང་ལ་སྐད་ཅིག་གི་གྲངས་མང་ཏུང་གི་ལུགས་གཉིས་
བཤད་ཀྱང་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ནི་བྱི་མ་ཉིད་ཡིན་པར་མངོན་པོ་ཞེས་མཁས་པ་དག་གསུང་ངོ་།

འོ་ན་བཟོད་པ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་དམིགས་རྣམ་ཆང་བར་སྒྲིམ་ལ་འབྲིང་ལ་རིམ་གྱིས་ཕྱི་ནས་མཐར་འདོད་པའི་
སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཤིང་དེའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་སྒྲིམ་པ་ཉིད་རི་ལྟར་ཞེན། ཁམས་གསུམ་
སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ན་དེས་དང་པོར་ནི་གཉེན་པོ་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་ལ་བྱིས་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ན་དང་
པོར་གསེས་ཤིང་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པོ་ཞེས་ཀྱི་བྱེད་དག་འཆད་དོ། ^{༡༦} །རི་
ལྟར་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་མཐར་སྤྲུལ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་མ་དུག་དང་བྱི་མ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱུད་ཀྱིས་
འདོད་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ལྟར་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཡང་འདོད་པར་གཏོགས་
པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་དམིགས་ལུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱད་བར་དུ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་གྱི་སྤྲུལ་རྣམས་ལྟར་རྒྱུན་ཆགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་འདོད་

པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་དང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་
 པའི་ཚོས་གྱི་མཚོག་ཀྱང་འདོད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཤིང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཞིང་སྐར་ཟག་མེད་མེད་པས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མེད་པར་རང་གི་ཕྱལ་གྱིས་
 མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་འབྱེན་པས་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ཚོས་གྱི་མཚོག་ཅས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་བཟོད་པ་
 ཆེན་པོ་དང་ཚོས་མཚོག་(དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ཚོས་བཟོད་དང་།)གསུམ་འདོད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་
 ལ་དམིགས་ཤིང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཡིན་པར་བསྟན་པས་དྲོ་བར་གྱུར་པས་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་ལམ་ཆེ་བའི་
 བར་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་བཞི་ལ་ཅི་རིགས་པར་དམིགས་ཤིང་རྒྱ་ན་ཆགས་པ་ཡིན་པར་གྲུག་པར་
 བྱའོ།། (གཞན་ཡང་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཚོས་མཚོག་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེར་བསྟན་པས་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ནས་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་བར་ལ་
 རྣམ་པ་གཏོད་འཕེལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཚོས་མཚོག་གཉིས་ལ་ནི་རྣམ་པ་གཏོད་འཕེལ་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་
 མངོན་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་གཏོད་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་དུ་བདེན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་བདག་འགོད་པའོ།^{༡༠} །ཞེས་པ་དང་། རྒྱུ་ལས་
 འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་གོམས་པས་བྱང་བར་བྱེད་པའོ།^{༡༡} །ཞེས་དང་པོ་སྒྲོམ་པ་དང་དེའི་རྒྱུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྟུན་པ་ན་སྐད་ཅིག་
 མ་ལ་དེ་དག་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ།) རྣམ་པ་ནི་རི་ལྟར་དང་པོར་གྲུབ་ཤིང་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་
 སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་གཉིས་དང་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཚོས་མཚོག་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ཚོས་བཟོད་ཚོས་གྲུབ་
 རྣམས་གྱི་དམིགས་པ་འདོད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་ལྟར་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་སྐད་ཅིག་
 མ་ཐ་མ་གཉིས་དང་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཚོས་མཚོག་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ཚོས་བཟོད་ཚོས་གྲུབ་པས་གྱི་
 རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐུན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་དང་བདག་
 གིར་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་དང་རའོ་སྟུང་པའི་ར་རྒྱལ་དང་ལེ་ལོ་གསུམ་ཆེ་བ་ཡིན་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་བདག་
 མེད་པ་དང་སྟོང་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བྱེད་དག་གིས་བཟོད་པ་
 ཆེན་པོ་ནི་གང་ཟག་གིས་རི་ལྟར་དབྱེད་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་།
 སྟོང་པའི་རྣམ་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༢}ཞེས་པ་དང་། དེ་ལ་
 དམིགས་པ་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་ལ་ནི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པ་ལ་ནི་ཚོས་གྱི་མཚོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་
 བ་སྤྱད་པའི་རྣམ་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་དེའི་འོག་ཏུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ཚོས་གྲུབ་པའི་བཟོད་པ་དང་སྐྱུག་
 བསྐྱེལ་ལ་ཚོས་གྲུབ་པ་དང་འདྲ་བས་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལ་ལན་གཉིས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ་
 ཞེས་གང་ཟག་གང་ཡང་རུང་བས་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལ་རྣམ་པ་གང་ཡིད་ལ་བྱས་པ་དེ་
 ཉིད་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ལའང་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། བཟོད་པ་འབྲིང་གི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་

གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཉིད་བཅོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མཆོག་དུ་བཤད་ལ། བཅོད་པ་འབྲིང་གི་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་གཉིས་དང་སྟུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་བཅོད་ཆོས་ཤེས་ཀྱང་རྣམ་པ་འདྲ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། བཅོད་པ་ཆེན་པོ་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐལ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་དང་ཉི་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐལ་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཀྱི་པ་དང་། རྟེན་གྱི་དག་གིས་ཀྱང་ཀྱི་བཅོད་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་མཆོག་དང་ཉི་ལ་ཆོས་མཆོག་མཐོང་ལམ་དང་ཉི་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་དྲན་པ་ཉིར་གཞག་དང་དམིགས་རྣམ་མཐུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བཅོད་པ་རྒྱུད་འབྲིང་གཉིས་དང་ཡང་དམིགས་རྣམ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་ཆོས་མཆོག་དང་ཉི་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་དེར་མི་འགྲུབ་གྱི་འོན་ཀྱང་ཆོས་མཆོག་མཐོང་ལམ་དང་ཉི་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཤེས་བཅོད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་དེ་དག་ཡིན་པ་ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་བྱེད་བྱས་ཏེ་སྟུག་བསྐལ་དྲོད་ཅེ་མོ་བཅོད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་མཆོག་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་འདྲ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་ལ་གཞོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་ཆར་ལ་དམིགས་པ་དང་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་འདྲ་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་བྱེད་བྱས་ཏེ་སྟུག་བསྐལ་ཀུན་བརྟགས་པའོ་ཞེས་ཐེག་པ་གོང་མ་པ་དག་འཆད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོས་ནི་བརྒྱུད་སྟོང་འགྲེལ་པ་ལས། ཇི་ལྟར་བཅོད་ཆེན་སྐད་ཅིག་མ། །གཅིག་ཡིན་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ ཅེས་ཀྱི་གང་བཤད་པ་དེ་ནི་རང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ་འདིར་བཅོད་པ་ཆེན་པོ་སྐད་ཅིག་མ་དུ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ལ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པ་ལ་ནི་རབ་དང་མཆོག་རབ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རང་དོན་བྱེད་པ་དང་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདིར་བཅོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་དང་། གཞུང་གཞན་དུ་བཅོད་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐད་ཅིག་མང་པོ་དང་ཆོས་མཆོག་ལ་འདྲ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་བྱས་པར་བཤད་དོ། །

དྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དྲན་པ་ཉིར་གཞག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ་གྲོགས་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་ནོ། །འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤང་བོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པས་འདི་དག་ལ་གཟུགས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལ་གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྤོའོ། །དྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐོབ་པ་

ནི་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པར་མ་གཏོགས་ཏེ་གཏོགས་ན་འཕགས་པ་མཐོང་ལམ་བས་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་
བྱས་པར་འགྱུར་རོ། (དེ་ལ་ཡང་)དེ་དག་གི་ཐོབ་པར་(སམ་བོར་གྱི་བར་དུ་^{༡༦})མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་འདོད་མོད་ཀྱི་འདི་ལ་ཐོབ་པ་རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དབྱེད་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །སྤར་
བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནི་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ།།

ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་
སྤོང་ཡང་སྤང་བའི་གཙོ་བོས་མཚོན་ནས་ཐེ་ཚོམ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་བདེན་པ་ངེས་པ་དང་། བདེན་པ་རྣམས་ལ་
འདི་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་འདི་ནི་ལམ་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ངེས་
པར་འབྱེད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཚོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་སྟེ། དེ་ནི་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པས་དངོས་དང་བརྒྱད་ནས་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ནི་དྲུག་པའི་
ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་པའི་ཆར་^{༡༧}ཡང་(མཉམ་གཞག་ཡིན་
པས་)བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ཐོས་བསམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ས་ནི་བསམ་གཏན་དང་བོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པ་དང་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་
དང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་སྟེ་དྲུག་གི་ས་པ་སྟེ། མཐོང་ལམ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་
ལམ་གཟུགས་མེད་ལ་མི་རྟེན་(འདོད་པ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་ས་པ་ཡིན་པས་དེ་ནི་ངེས་འབྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྟེ་འདོད་པ་
ལ་མི་དམིགས་)པའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་མེད་ལ་མི་རྟེན་ཞེ་ན། དང་བོར་གསལ་གྱི་ཡིན་པས་
མཐོང་ལམ་འདོད་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གཟུགས་མེད་པས་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་ཅི་
གཉིས་ནི་འག་མ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་འད་ཡོད་པའམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཙུན་པ་དབྱེད་སྤྲུགས་ཀྱི་ལུགས་ཏེ་
ས་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་དག་ལུས་གང་ལ་བརྟེན་ཞེ་ན། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་པ་ཞི་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདོད་ཁམས་པའི་
ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི་ཁམས་གོང་མ་ལ་རྟེན་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་འདོད་དེ། དེ་ཡང་
དང་བོ་གསུམ་ནི་ཐོག་མར་གླིང་གསུམ་གྱི་མའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་སྟོན་བསྐྱེད་ཟེན་པ་རྣམས་ནི་ལྟའི་ནང་དུ་
ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །(བཟོད་ཆེན་དང་)ཚོས་མཚོག་ནི་ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་ཡང་དང་བོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དང་
བོ་གསུམ་ནི་སྐྱེས་པས་ཀྱང་བྱུང་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དང་བྱུང་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་རྟེན་ཅན་ཡང་ཐོབ་པས་
གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་པར་འགྱུར་(འདི་དག་གི་དུས་སུ་ཕན་ཚུན་མཚན་གྱུར་པ་དང་འཚོལ་བར་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་ལ་)ཚོས་
མཚོག་ནི་བྱུང་མེད་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི་སྐྱེས་པས་ནི་གཉིས་
ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་པ་ནི་བྱུང་མེད་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་

པ་ཐོབ་པས་བྱད་མེད་དུ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། (ཆོས་མཆོག་གི་དེ་མ་ཐག་མཐོང་ལམ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་བྱད་མེད་དུ་སྒྲིབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་གྲུབ་པའི་མཐའ་)དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་ནི་གཟུགས་ན་སྒྲོད་པའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལྷ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་སྤྲོད་འབྲེད་པས་སྤྲིད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་རྫོགས་བྱེད་ཡིན་གྱི་རིས་མཐུན་འཕེན་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་བསམ་གཏན་ནི་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ།^{༡༡}

དེས་པར་འབྲེད་པ་རྣམས་རི་ལྷར་གཏོང་ཞེ་ན། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དེ་དག་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ས་དེ་བོར་ནས་(གོང་དུ་སྒྲིབ་པའི་ས་འཕོས་པས་ས་དེའི་ཐོབ་པ་)གཏོང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པས་བསྐྱས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་འཕོས་པས་(ཉི་སྒྲིབ་པས་དེའི་ཐོབ་པ་)གཏོང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་གི་སྟེ་གོང་དུ་འཕོས་པས་གཏོང་གི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་(བའི་ས་འཕོས་)བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །(གཞན་ཡང་སྒྲིབ་པ་ལྷར་འཆི་བའམ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་རྒྱུ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཉེ་བར་བརྟན་པར་བྱས་པས་སོ། །འདི་འོག་དུ་ས་འཕོས་པས་གཏོང་བ་ནི་མེད་དེ། གོང་མའི་རྟེན་ལ་སྦྱར་ལམ་མེད་པས་སོ་ཞེས་གསུང་དོ།) འཕགས་མིན་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པའི་ས་བོར་རམ་མ་བོར་ཡང་རུང་སྟེ་འཆི་བ་(སྟེ་རིས་མཐུན་འདོར་བ་)ཁོ་ནས་གཏོང་བར་འགྱུར་གྱིས་འཕོས་པས་ནི་མ་ཡིན། (མ་འདྲིས་པས་མ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྒྲོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་གིས་ཀྱང་། སོ་སོའི་སྒྲིབ་པའི་གོང་དུ་འཕོས་པའི་ཆོ་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དག་འདོར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་དེ་ནི་མེད་དེ་རིས་མཐུན་གཏོང་བ་ཁོ་ནས་བོར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆི་བའི་སྤྲིད་པ་ལ་གནས་པས་དེ་དག་འདོར་བར་སྤྲིད་པ་བར་མ་ལ་གནས་པས་དོར་ཟེན་ཏེ། དེའི་གང་དུ་སྒྲིབ་པ་ན་འདོར་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མེད་པས་འཆི་བ་ཁོ་ནས་བཤད་དོ་ལོ་ཞེས་གསུང་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འདི་ལ་ཐོབ་པ་དང་མངོན་གྱུར་ལྟ་བུ་ཅིག་དུ་ཡོད་པས་ཁམས་གོང་ན་སྦྱར་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་མ་སྤངས་སོ། །འཕགས་པ་ལ་མི་མཆུངས་ཏེ། ཐོབ་པ་ནི་སྦྱར་ལམ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཟེན་པས་སོ།) དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་གཉིས་ནི་(བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི། ས་འཕོས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་ཞེས་པས་)སོ་སོའི་སྒྲིབ་པ་དག་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཀྱང་གཏོང་གི་འཕགས་པ་ལ་ནི་དེ་དག་ལས་(མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་)ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།(འཕོབ་པ་ནས་འཕོས་པས་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ།)ཕྱི་མ་གཉིས་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པ་ལ་འང་ཉམས་པ་མེད་པའི་(འཕགས་ལམ་གྱི་སྦྱར་བ་མ་བསྐྱེད་པས་)ཕྱིར་རོ།

གང་ཞིག་གིས་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དེ་དག་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་ནི་དེས་ཆོ་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(མི་ལྷགས་མེད་དང་བསམ་གཏན་བྱེད་པར་ཅན་ལ་རྟེན་པའི་སྦྱར་ལམ་གྱིས་ནི་ཆོ་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བར་མ་དེས་ཏེ་ཉམས་པ་སྤྲིད་པས་སོ། །དེས་ན་དངོས་གཞིའི་སྦྱར་ལམ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པས་གཏོང་བར་དེས་སོ་གསུང་དོ།) གལ་ཏེ་སྤྲར་(བཟོད་འཕྲིང་མན་ཆད་)ཐོབ་པ་(ལས་)རྣམ་པར་ཉམས་པ་དག་གིས་ཡང་(ཕྱིས་)ཐོབ་པ་ཡིན་ན་ནི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་ལྟར་སྒྲོན་མེད་པ་

(ཁོན་)གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་འདས་པ་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མྱོན་(འཕགས་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་མ་སྒྱེད་པས་)ཡང་
ནས་ཡང་དུ་མ་གོམས་པ་དང་(འདོད་ཆགས་དང་བཤལ་བས་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།)འབད་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
(པས་མྱོན་རང་ས་མི་འཐོབ་)པའི་ཕྱིར་རོ། (སྒྲིན་ནས་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་སོས་འདེབས་མཁན་ཡོད་ན་འཕྲོན་སྒྱེ་ལ་མེད་ན་གཞི་
ནས་སྒྱེད་དོ།) འོ་ན་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དག་ལ་བྱང་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཉམས་པ་གཉིས་
ནི་(ཆོས་)མི་ལྷན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ནི་བྱང་པར་ཅི་ཡང་མེད་དོ།

འོན་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་ལོག་ལྟ་སྒྲིས་པ་ན་དག་ཅུ་ཉམས་པ་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉམས་པ་
བྱས་པ་ཁོ་ནས་ཉམས་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ནི་སྒྲ་མ་(ལོག་ལྟ་སྒྲིས་པ་)ལྟ་བུ་ཉམས་པས་ཉམས་པ་དང་།
མཐོང་ལམ་སྒྲིས་པ་ན་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པ་ཉམས་པ་ལྟ་བུ་དང་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་སྒྲིས་པ་ན་མཐོང་ལམ་གཏོང་བ་
ལྟ་བུ་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཉམས་པ་འང་ཡིན་པས་ཉམས་པ་སྒྱིར་སྒྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཡོངས་ཉམས་ལ་རྣམ་
ཉམས་གྱིས་བྱང་ཀྱང་རྣམ་ཉམས་ལ་ཡོངས་ཉམས་གྱིས་མ་བྱང་པ་(ཡོད་དེ་བརྒྱ་དྲུག་པ་ཐོབ་པ་ན་མཐོང་ལམ་ལྟ་བུའི་
དེས་ན་)བྱེ་བྲག་དང་སྒྱུའི་བྱང་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དྲོད་(གྱི་ཡོན་ཏན་)ཐོབ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་
ཉམས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་གཉིས་གྱི་བྱང་པར་
ནི་བར་ཆད་བྱེད་པ་མེད་ན་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། (ཆོ་འདི་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བ་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།)ཅུ་
མོ་ཐོབ་པ་དག་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་ཀྱང་དག་པའི་ཅུ་བ་ཀྱན་ཏུ་མི་ཆད་པ་ཡིན། (ཉིད་ཀོན་མཆོག་ལ་མི་ཕྱེད་པའི་
དད་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པས་ཉེན་ལྷག་པའི་ཕྱིར་རོ།) དེ་ནི་ངན་སོང་དུ་ཡང་འགྲོ་བ་སྤྲིད་ལ་མཆོམས་མེད་པ་བྱེད་པ་
དག་ཀྱང་སྤྲིད་དོ། །བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པར་ཉམས་ཀྱང་ངན་སོང་གསུམ་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ། དེར་འགྲོ་བའི་
རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་གསུམ་དང་། དེས་མཆོན་ནས་སྒྲོ་ང་དང་
དྲོད་གཤེར་ལས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་གནས་གཉིས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་བྱང་གི་རྒྱ་མི་སྟོན་དང་
ཆངས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་སྒྲིབ་པ་གསུམ་དང་། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་མཆོན་གཉིས་པ་སྟེ་ལུས་གསུམ་དང་། བརྒྱད་
པ་ལན་ཆད་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིད་པ་དང་། མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། འགྲོ་བ་དང་སྒྲིབ་གནས་དང་སྒྲིབ་
དང་ལུས་དང་སྤྲིད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་(འདི་དག་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པས་དེ་དག་)མི་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་ཉིད་
དྲུག་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ཡང་བཟོད་པ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་པོས་ནི་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བར་མི་སྒྲིབ་པ་འཐོབ་ལ། ཆེན་པོས་ནི་
ཐམས་ཅད་མི་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་ཉིད་འཐོབ་མོད་གྱི་ཅུ་བར་ནི་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་བ་གཅིག་ལུ་སྒྲོས་སོ། །དེ་ལ་
སྒྱིར་རིགས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་སྤྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བར་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་སྒྲོབ་པ་ལ་ལྟོས་པས་སྒྲོབ་
མ་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ནི་དྲོད་ཅུ་གཉིས་ཐོབ་པ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལས་བརྒྱུག་ནས་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་

བ་སྲིད་ཀྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་ཅི་ནས་ནི་^(༡)སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་དེ།^(༢)བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ནས་
ངན་སོང་དུ་མི་འགོ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གཞན་དོན་དུ་ངན་སོང་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པ་རང་སངས་རྒྱས་སུ་ནི་ཆོས་མཆོག་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡང་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་བརྒྱུ་ལ་ཉན་ཀྱང་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་(རང་དོན་གཙོ་ལས་^(༣))གཞན་དོན་དུ་ཡང་ངན་སོང་དུ་མི་
འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མཆོག་ལས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་སུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དེ་མ་ཐག་པར་མཐོང་ལམ་སྦྱེ་བས་དེ་ནས་རིགས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རྒྱལ་དང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གཉིས་ནི་གཞན་དུ་བརྒྱུ་པར་མི་ལུས་ཏེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་
རང་སངས་རྒྱས་(ཀྱི་ལམ་)ནི་སྟོན་བརྒྱད་ལས་གོ་ལ་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་གཡོ་བ་དང་དབང་པོ་རྣོ་བས་གསལ་
ཞིང་སྤངས་བས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནམ་མེ་སྟུག་པ་ནས་གཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཟད་མི་སྦྱེ་ཤེས་པའི་བར་གྱི་
ལམ་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་
ནི་བར་སྐྱབས་(དེར་ཤེས་པ་མི་མཐུན་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་རང་གི་འབྲས་བུ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཐོབ་པས་སྦྱིད་ལུག་པ་)མེད་པས་རིགས་
གཞན་དུ་(ཐེག་པ་འོག་མར་)འགྱུར་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲོ་བ་ཟེར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ནི་ཆོས་མཆོག་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་སངས་
རྒྱས་ནི་སྦྱོར་ལམ་མཐུ་ཆོག་ལས་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་མངོན་པ་བ་གང་དག་གི་ལྟར་ན་
བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པ་ཆོག་ཤིང་སྦྱོད་པའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་
ནི་ཉན་ཐོས་ལྟར་བྱོད་ཅེ་གཉིས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ལས་བརྒྱུ་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་
འགྱུར་བ་སྲིད་དེ། དེའི་ལམ་བཟོད་ཆུལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཁོ་
ན་བསྐྱར་བར་མི་ལུས་པར་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་
རང་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྤངས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་འཆད་དེ་དེ་
དག་ནི་སྟེ་པ་དག་གི་ལུགས་སོ། །ཐེག་པ་གོང་མ་པ་དག་ནི་དེ་ལས་གཞན་དུ་འཆད་དེ་འདིར་ནི་སྐྱབས་མ་
ཡིན་པས་ཁོ་བོས་མ་བཤད་དོ།

སྦྱོར་བའི་ལམ་དེ་ཡང་རྒྱ་གང་ལས་ཤེས་ན། སྦྱོར་བའི་ལམ་དེའི་སྟོན་དུ་ནི་ངེས་པར་ཐར་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པའི་དགེ་བ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རི་སྲིད་ན་ཐར་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་པས་ཤིན་ཏུ་ལྷུང་བ་ནི་
སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་ཐར་ཏེ་ས་བོན་འདེབས་པ་དང་། ལྷ་ལྷ་སྦྱེ་བ་དང་འབྲས་བུ་འཆགས་པ་ལྟར་སྦྱེ་བ་དང་
པོ་ལ་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་དང་གཉིས་པ་ལ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་གསུམ་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཆུལ་གྱི་འབྲས་
བུ་རྣམས་སྦྱེད་པར་བྱེད་དེ། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཉིད་འདི་ལ་ནི་རྒྱུད་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་དང་ཡོངས་

སུ་སྒྲིན་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལྟོ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་འཇུག་པ་(དང་སྒྲིན་པ་དང་གྲོལ་བ་)ལ་
སོགས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་འཕགས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་རྩོན་པོ་བརྩོན་པ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་དག་གིས་ནི་མ་
ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བ་གང་ཞིག་གི་ཆོ་སྤྲུལ་ལ་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་གྱི་ཚོགས་
བསགས་པ་དེ་ནི་(དེའི་ཕྱི་མ་ལ།)ཆོ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་འཕགས་པའི་ལམ་སྟེད་པར་
བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཆོ་གཉིས་ལ་འང་ཐར་པར་ཁྲིལ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལྟོ་ལས་བཤད་དེ།
ལུང་ལས་ཀྱང་འདི་ཉིད་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། དངོས་གཞིས་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་མཐོང་ཞེས་པ་དང་མཐུན་
པས་དེ་ཉིད་རིགས་སོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ནི་སྤྲུལ་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ།།

ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་དེ་ཡང་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་གཡང་གི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་བྱི་རོལ་པའི་སྟོམ་བྱུང་(བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆའི་
སྟོམ་བྱུང་ནི་)ཐར་ཆར་མི་རུང་ཞིང་། ཉན་བའི་ད་དུང་མ་སྟེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བ་དེ་ཡང་ཡིད་གཙོར་གྱུར་
པའི་སྟོ་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚད་ནི་མ་ངེས་ཏེ། འགེལ་པ་ལས། ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཟས་
འགའ་ཙམ་བྱིན་ནས་སམ་བསྐྱབ་པ་འགའ་ཙམ་ཡང་མཐོས་ནས་ཐར་པ་འདོད་པའི་སྟོབས་བསྟེད་པས་ཐར་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འཕེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལྟོ་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་གང་ཞིག་ལ་
བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་འཁོར་བ་(དེ་ཡང་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱ་སྟམ་པའི་དགེ་བ་ནི་ཡིད་གཙོར་བས། དེས་ཀྱང་ནས་བསྐྱབ་པའི་
ལུས་དག་གིས་ལས་ཀྱང་ཐར་ཆར་འགྱུར་རོ།)འདོར་བའི་སྟོ་དང་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མོས་པ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་
དེས་ནི་སྒྲིན་པ་དང་རྒྱལ་བྱིས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉུང་བཟད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐར་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པ་འཕེན་གྱི་དེ་ལས་བསྟོག་པས་ནི་མང་པོས་ཀྱང་མི་འཕེན་ནོ་ཞེས་ལྟོ་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་
རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས་ཀྱང་འདི་ནི་རྒྱུད་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཐར་པ་འདོད་པའི་སྟོབས་བསྟེད་པས་ཐར་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པ་འཕེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལྟོ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ངེས་ཆོག་ནི་ཐར་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཆ་ནི་དེ་འཕྲོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཕན་པས་ན་དེ་སྟངས་ཅེས་བྱའོ། །དགེ་བ་དེ་ནི་གྲིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་ཁོ་ན་ནས་དང་པོ་འཕེན་
པར་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཡོད་ཀྱང་སྟོ་བ་ཤས་རྒྱུད་ཞིང་ངན་སོང་བ་ལ་སྟོ་བ་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་རབ་
མི་གསལ་ལ་སྟོ་མི་སྟན་པ་ལ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འཕེན་ནོ།།

འོ་ན་སྟོར་ལམ་གྱི་མཉམ་གཞག་གི་སྟོ་དེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སྟོའི་རིགས་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་
གིས་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཡིད་ཀྱི་མཛོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དག་གི་

མཚན་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་།
 རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། སོ་སོའི་སྒྲུབ་པོ་བྱིན་ཅི་ལོག། བདེན་པ་མཐོང་བ་བསྒྲུག་པ་སྟེ།^{༡༩} ཞེས་པ་དང་། དབུས་
 མཐའ་ལས། རྗེས་སུ་མཐུན་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག།^{༢༠} ཅེས་པ་དང་། མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་།
 རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྟན་བསྟན་པ།^{༢༡} ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་པའི་བྱིར་རོ། གང་ཡང་བརྒྱུད་སྟོང་པའི་
 འགྲེལ་པ་ལས་གསལ་སྒྲ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་ངེས་པར་རྟོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་
 ཡིན་ནོ།། (ཁ་ཅིག་གིས་ཤེས་རབ་^{༢༢} གསུམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་པའི་རང་རིག་མཛོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་ལ་
 སོགས་པ་གོམས་པའི་རང་རིག་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ།) དེའི་བྱིར་འདི་ནི་ཚུལ་གྱི་དབྱིངས་ལ་སྒྲར་བོས་བསམ་ལས་
 བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་རིམ་བར་དུན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལ་བྱི་རོལ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཆ་ནས་
 བྱི་རོལ་གྱིས་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཁ་ཅིག་གིས་བཅད་ཤེས་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཡིད་དབྱེད་དུ་འདོད་པ་ལའང་
 འགལ་བ་མེད་དེ། དུན་པ་ཡང་དག་བཅད་ཤེས་གྱི་ནང་དུ་བསྐྱས་པའི་བྱིར་དང་། དམིགས་རྣམས་སྒྲར་མ་
 གཏོགས་པ་ལ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། སྒྲུངས་རྟོགས་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་སོགས་ལ་ནི་བཤད་བྱིན་ལ།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཞག་ནི་འདིར་མི་འདོད་པ་ཉིད་དོ། མཐོང་བའི་ལམ་བཤད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ཚུལ་གྱི་མཚོག་གི་ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་ཚུལ་གྱི་བཟོད་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུབ་ཏེ། ཚུལ་བཟོད་དེ་གང་
 ལ་དམིགས་ཤིང་། ཚུལ་མཚོག་དང་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ན་སྒྲིབ་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་(ནས་སྤྱོད་པ་སྒྲིབ་
 པ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་གི་བྱེད་བྱ་གིས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་གང་དུང་)པ་ཡིན་ནོ། དེའི་བྱིར་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ལ་ཚུལ་གྱིས་པའི་
 བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཉིད་ཤིང་ཤིང་ལ་མི་སྒྲིག་པའི་བྱིར་རོ། ཡང་ན་འབྲས་བུ་ཚུལ་
 ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ན་འབྲས་བུས་མཚོན་ནས་ཚུལ་གྱིས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་
 བུའི་ཤིང་བཞིན་ནོ། དེ་སྒྲེས་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དང་། ཡང་དག་པ་མུང་འདས་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགོ་
 བས་ན་ངེས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་། (འདི་མ་འོངས་པ་སྒྲུབ་ཞེན་པས་ནི་སོ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་)དེའི་བྱིར་དེ་
 བྱི་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པོ་བསྒྲུག་པར་བྱེད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཚུལ་མཚོག་གིས་བསྒྲུག་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེའི་
 ལྟར་ན་ཚུལ་མཚོག་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཚུལ་མཚོག་དང་སྤྲུལ་བསྐྱེད་
 ལ་ཚུལ་གྱིས་པའི་བཟོད་པ་ནི་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པོ་བསྒྲུག་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམས་གོ་ལ་གྱི་ལམ་དང་རྗེས་
 སུ་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། རྣམ་པ་འགལ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྒྲུབ་པ་ཉིད་དོན་དུ་
 བྱི་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པོ་ནི་སྒྲུབ་སྤང་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་གྱིས་ནི་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་རྣམས་
 འདོད་དོ་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པ་ནི་ཚུལ་མཚོག་གིས་སྒྲིབ་ཡང་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པོ་མ་ཡིན་

བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་རབ་ཏུ་སྒྲོང་།^{༡༠༩} །ཞེས་
 འབྱུང་བས་ཚོས་མཚོག་གིས་སྒྲོང་བཞིན་པ་ཡིན་གྱི་སྤངས་ཟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་སྒྲོམ་
 སྤང་ཡིན་ཀྱང་རྒྱ་མཚད་སྒྲིབ་ཀྱི་ལས་རྒྱུན་མཚད་བས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་འགག་པ་ལྟར་ཚོས་བཟོད་
 སྒྲིབ་ཞེན་པ་ན་རྒྱུན་མཚད་བས་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པའི་ཐོབ་པ་ཆད་པས་སྒྲོང་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་པ་
 འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་དོན་ནི་འགྲེལ་བ་ལས་མ་འོངས་པས་ནི་སོ་སོའི་
 སྒྲིབ་པའི་ཉེན་ཆོག་པར་བྱེད་དོ། །མ་འོངས་པ་དེའི་བྱ་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 མར་མེ་དང་སྒྲིབ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་^{༡༡༠} པ་དང་། སྒྲིབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་མ་འོངས་པ་བྱེད་པ་དང་ལྟན་
 པ་ནི་གསུམ་སྟེ། སྒྲིབ་དང་མར་མེ་དང་སྟུག་བསྟུལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །རི་ལྟར་སྒྲིབ་ཞེན་པའི་
 མར་མེས་སྟན་པ་སེལ་ཞིང་འགག་བཞིན་པས་སྒྲོང་བྱ་དང་མེར་སྟེག་པ་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྟུལ་ལ་ཚོས་ཤེས་
 པའི་བཟོད་པ་སྒྲིབ་ཞེན་པས་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པའི་ཉེན་སྒྲོང་ལ་འགག་བཞིན་པས་སྤྱ་རྒྱས་བཅུ་སྒྲོང་རོ་ཞེས་^{༡༡༡} པ་
 དང་། སྒྲིབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱས་གྱིས་ཀྱང་འཕགས་པའི་ཚོས་མ་ཐོབ་པ་ནི་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པའི་ཡིན་ལ། དེ་ནི་
 འཕགས་པའི་ཚོས་ཐོབ་པ་ན་རྣམ་པར་ཉམས་པའི་སྒོ་ནས་ཐོབ་པ་ཆད་པས་ལྟག་གི་ ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་
 ཡིན་པས་གཉེན་པོས་དངོས་སུ་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་མིན་ནི། གཉེན་པོ་སྒྲིབ་
 པས་རྣམ་ཉམས་འགྱུར་ཞེས་^{༡༡༢} འབྱུང་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་ན་གཉེན་པོ་སྒྲིབ་པས་སྤང་བ་ཡིན་པ་
 ལ་འདི་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་སྤངས་པ་དག་ལ་
 རྟེན་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དང་པོ་ནི་རྒྱུན་མཚད་བ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཆད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་གཉེན་པོ་
 སྒྲིབ་པས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐོབ་པ་ཆད་པ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པའི་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཚོས་བཟོད་ཀྱི་གནས་
 སྤྱུལ་ན་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པའི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པས་སྟུག་བསྟུལ་ལ་ཚོས་བཟོད་
 སྒྲིབ་ཞེན་པ་ན་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པའི་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །སྟུག་
 བསྟུལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྒྲིབ་པ་དེ་ནས་ནི་འདོད་པའི་སྟུག་བསྟུལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཚོས་
 ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པའོ། །འདི་ནི་དང་པོར་འདོད་པའི་ཚོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ན་ཚོས་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་བཟོད་
 པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་སྟུག་པ་བཙམ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་འདོད་པའི་སྟུག་བསྟུལ་ལ་
 དམིགས་པའི་བཟོད་ཤེས་ཟག་མེད་སྒྲིབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྟུལ་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འདོད་པའི་
 སྟུག་བསྟུལ་གྱི་ལྟག་མ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་ཤེས་
 པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་སྒྲིབ་པའོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ནི་ཚོས་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་
 དང་། གོང་མའི་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་མི་སྟུག་པའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་དང་། སྟུག་པ་བཙམ་ཟེན་ལ་

འཇུག་པའི་ཕྱིར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་གྲུབ་བཞི་སྟེ་བ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཀྱན་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་འདི་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་(ཟག་མེད)བཅུ་དྲུག་གོ།
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའོ། །འདིར་དབྱེད་པ་འདི་ཡོད་དེ་བདེན་པ་རྣམས་
ཅིག་ཅར་རྟོགས་སམ། འོན་ཏེ་རིམ་གྱིས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བཅུ་དྲུག་མ་
ཡིན་པར་འགྲུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་སྤོང་བར་འགྲུར་ན་སྤོང་ཆེན་མོ་རབ་དུ་འཛོམས་པ་
ལས། ལྟ་བུ་འདི་ལ་སྤྲུང་མ་ཐག་དུ་ནི། །འཛིགས་ཆོགས་ལྟ་དང་ཚུལ་བྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། །ཐེ་ཆོམ་
དང་ནི་ཉོན་མོངས་གསུམ་པོ་དག་ཅིག་ཅར་སྤངས་ཏེ་འཕགས་པའི་བདེན་མཐོང་བ། །ཞེས་^{༡༠༧}གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་པ་དང་ཆོས་སྤྱང་བའི་སྤེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ན་རེ་བདེན་
པ་ནི་ཅིག་ཅར་མངོན་པར་རྟོགས་ཏེ། ཡེ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཆོས་ཀྱི་
རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བཤད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ལྟར་སྤོངས་པའི་མདོ་དང་འགལ་བའི་
ཕྱིར་རོ་^{༡༠༨}ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་ལ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་བདེན་པ་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཅར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདེན་བཞི་ཅིག་ཅར་
མངོན་པར་རྟོགས་ན་ཞུགས་པ་དང་གནས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་དཔེ་དང་བཅས་པའི་མདོ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལ་མདོ་དང་པོ་ནི་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ་ལས། ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་
བཅུན་པ་ཅི་ལགས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་མཐར་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་སམ། འོན་ཏེ་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ལགས་ཞེས་ཞུས་པ་དང་། ཁྱིམ་བདག་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ནི་མཐར་གྱིས་
མངོན་པར་རྟོགས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་པ་ནི་མེད་དོ། །ཁྱིམ་བདག་གང་ཞིག་འདི་སྐྱད་དུ་བདག་
གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པར་ཀྱན་འབྱུང་བ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་
མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་
པར་མ་རྟོགས་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་འགོག་པར་འགོ་བའི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་^{༡༠༩}བྱ་བའི་བར་དུ་སྤྲོ་བ་དེ་སྐྱད་དུ་ནི་མ་སྤྲོ་ཞིག་ཅིས་བརྟོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྲུག་
བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པར་ཀྱན་འབྱུང་བ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་འགྲུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མེད་ཅིང་གོ་སྐྱབས་མེད་དོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་
པ་མངོན་པར་རྟོགས་ནས་ཀྱན་འབྱུང་བ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདི་ནི་གནས་ཡོད་ཅིང་

གོ་སྐབས་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཞན་ལ་འདྲ་སྒྱུར་ནས་དཔེ་ནི་ཁང་པ་བརྟེན་པ་
མཉམ་ཁང་པ་བརྟེན་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲིབ་དང་ཕྱི་ལ་དང་བྱམ་སོ་དང་གཡོགས་མ་རྣམས་སྡེ་མ་སྡེ་མ་ལ་རྒྱུ་
བ་མ་བཞག་པར་བྱི་མ་བྱི་མ་ལ་རྒྱུ་བ་ལ་གཞག་པར་བྱ་བའི་གནས་མེད་ཅིང་གོ་སྐབས་མེད་པ་དང་། སྡེ་མ་
སྡེ་མ་ལ་བཞག་ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་ལ་གཞག་པའི་གནས་དང་གོ་སྐབས་ཡོད་པའི་སྐོར་ནས་གསུངས་སོ།^{༡༡༠} །མདོ་
གཉིས་པ་ནི་དགེ་སྤྱོད་ཞིག་ལ་དོན་སྡེ་མ་བཞིན་ལ་དཔེ་ནི་བང་རིམ་བཞི་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ལ་འཛོག་པའི་སྐོ་
ནས་གསུངས་སོ།^{༡༡༡} མདོ་གསུམ་པ་ནི་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་དོན་སྡེ་མ་བཞིན་ལ་དཔེ་ནི་གདོང་བྱ་
བཞི་པའི་སྐྱས་ལ་འཛོགས་ཏེ་ཁང་བཟང་གི་སྟེང་དུ་འཛོག་པའི་དཔེའི་སྐོར་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༡༢}

བདེན་པ་ཅིག་ཅར་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ནི་བྱ་བའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་པའི་
དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟུག་བསྡེལ་མཐོང་བ་ན་དེའི་ཀུན་འབྱུང་སྤྱོད་ཞིང་འགོག་པ་མཛོན་
དུ་བྱེད་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ལམ་གོམས་པས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་རིམ་གྱིས་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་མཐོང་
བའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།

མཐོང་ལམ།

འོན་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མཛོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། མཐོང་
བའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། དམིགས་པའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། བྱ་བའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་འོ།^{༡༡༣}

དེ་ལ་དང་བོ་ནི་ཟག་མེད་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱིས་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བརྟུ་དྲུག་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བ་སྟེ། མདོ་ལས། དགེ་སྤྱོད་དག་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའོ་
ཞེས་^{༡༡༤}འབྱུང་བས་ཤེས་རབ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་(གྱི་སེམས་སེམས་
བྱུང་)དང་བཅས་པ་འོ། །གསུམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་། ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྟུག་བསྡེལ་ཤེས་པར་བྱ་
བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་སྤྱོད་བར་བྱ་བ་དང་། འགོག་པ་མཛོན་དུ་བྱ་བ་དང་། ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པའི་བྱ་བ་
བཞི་བོ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །དེས་ན་ཤེས་རབ་གསུམ་ཆར་དང་། ཤེས་རབ་ལས་གཞན་
པའི་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ནི་བྱི་མ་གཉིས་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཅིག་པའི་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་
ནི་ཐ་མ་ཁོན་འོ། །མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བརྟུ་དྲུག་བོ་དེ་དག་ནི་ཚོས་མཚོག་དང་ས་གཅིག་ཅིང་ཚོས་མཚོག་ནི།
མི་ལྟོགས་མེད་པ་དང་། ལྷན་པར་བསམ་གཏན་ས་པོའི་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་འདི་དག་ཀྱང་ས་དྲུག་ལ་རྟེན་

པ་ཡིན་ནོ།། (བཟོད་འབྲིང་མན་ཆད་ནི་བསམ་གཏན་ལ་རྟེན་ཡང་བྱེ་བྲག་གི་ས་མི་མཚུངས་པ་སྤྱིད་དོ། །བཙུ་བྱུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པ་
 བློ་བཟོད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་བཟུང་དང་ཤེས་པ་བཟུང་བོ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་(ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་
 གཙོད་པས་)རྒྱུན་པོ་འབྱེན་པ་ལྟར་སྤང་བྱེད་པ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་བར་ཆད་བྱེད་པར་མི་ལུས་པའི་
 བྱིར་དང་། སྒོ་འཕར་གཙོད་པ་ལྟར་སྤང་བྱེད་པས་རྒྱལ་བའི་བྲལ་ཐོབ་དང་ལྟན་ཅིག་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་བར་ཆད་
 མེད་པའི་ལམ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །སྤྱད་ཅིག་མ་ཡང་ཤེས་བྱེད་པ་ཤེས་པ་སྒྲིབ་པའི་བྱེད་པ་
 རྫོགས་པའི་སྤྱད་ཅིག་ཡིན་གྱི་དུས་མཐའི་སྤྱད་ཅིག་མ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ལས་བདུས་ལས། མེས་ཀྱི་སྤྱད་
 ཅིག་ནི་ཤེས་བྱེད་པ་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རིག་པར་བྱའོ་”ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །ཁ་
 ཅིག་ཆོས་མཆོག་ཉིད་མཐོང་སྤང་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་ཆོས་མཆོག་བར་ཆད་མེད་པའི་
 ལམ་དང་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་འབའ་ཞིག་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་དོ། །གང་དག་ཤེས་པ་ཐམས་
 ཅད་སྒྲིམ་ལམ་དུ་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་འང་མཐོང་ལམ་སྤྱད་ཅིག་བཅོ་ལྷ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། (གལ་ཏེ་བཟོད་
 པས་ཉོན་མོངས་སྤོང་ན་བཟན་བཅོས་ལས་ཀུན་སྒྲིབ་ནི་དགུ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་བཞི་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པས་སྤང་བར་
 བྱ་བ་བཞི་དང་། སྒྲིམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའོ་ཞེས་)”ལ་དང་འགལ་ཞེན། བཟོད་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་འཁོར་ཡིན་པས་བཟོད་པས་
 སྤང་བྱེད་པ་ཤེས་པའི་སྤང་བྱེད་པ་བཤད་དེ་འཁོར་གྱིས་བཅོམ་པ་ལ་རྒྱལ་བོས་བཅོམ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲིམ་སྤང་ནི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ཏེ། དེ་
 ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།) །གང་དག་འདིར་ཐེག་པ་གོང་མའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་
 གཞག་དུ་མ་འཆད་པ་དེ་དག་ནི་སྤྱབས་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡེ་ཤེས་སྤྱད་ཅིག་མ་བཙུ་བྱུག་པོ་དེ་དག་ལས་སྤྱད་ཅིག་མ་དང་བོ་བཅོ་ལྷ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ།
 བདེན་པ་རྣམས་སྤང་མ་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །(ཞེན་རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་
 མ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པ་ནི་བཟོད་པའི་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན། དེ་དག་ཀྱང་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 རྒྱུད་ལ་བསམས་པའོ། ཡང་ན་མ་མཐོང་བའམ་མཐོང་བའི་བྱིར་ཏེ། གང་ཟག་འདིའི་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་འཇུག་པ་སྟེ་དེ་སྤྱད་དུ་མཐོང་
 བའི་ལམ་མོ། །ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ནི་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་ཏེ་དགེ་སྤྱོད་རྒྱུལ་གྱི་འབྲས་བྱེད་ལྟར་བྱས་པའི་བྱིར་དང་། ཤེས་པ་བཟུང་དང་
 རྣམ་པ་བཙུ་བྱུག་ཐོབ་པའི་བྱིར་དང་། ལམ་སྤང་མ་ཉམས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱུན་ཆགས་པ་བྱིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་ན་ཉམས་
 པ་སྤྱད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ་མཐོང་སྤང་གི་སྤངས་པ་འཛིན་པའི་གཞིའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེ་ལྟར་སྒྲིམ་ལམ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་ལམ་དུ་ཉ་ཅང་ཐལ་བས་མི་འཐད་དོ། །ཅིའི་བྱིར་ཤེས་པ་བདུན་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཞེན། བདེན་པ་མཐོང་བ་ཐམས་
 ཅད་མ་རྫོགས་པས་བཟོད་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་མར་གྱུར་པའི་བྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ།) །
 བཙུ་བཞི་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ནི་ཁམས་གོང་མའི་ལམ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར་མཐོང་ལམ་དུ་མ་བཤད་དོ། །བཙུ་
 བྱུག་པ་ནི་སྤང་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཟེན་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལམ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་སྒྲིམ་

ལམ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་སྒྲ་མ་བདུན་ནི་མཐོང་བའི་བྱ་བ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་དུ་བཤད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་ལ་ངེས་པར་འབྱེན་པ་ལམ། ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་སྒྲ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་དུ་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། མཐོང་མ་མཐོང་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་པའི་དབང་དུ་མ་བྱས་པས་(ཤེས་པའི་)རྣམ་པ་གཅིག་མ་མཐོང་བས་ནི་མ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཉག་མ་གཅིག་མ་བརྒྱུ་ཡང་ཞིང་མ་བརྒྱུ་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།

མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྷར་བཤད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཏུ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ནི་སྒྲོན་རང་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། རྟལ་པོ་ནི་སྒྲོན་གཞན་ཀྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དད་པས་ཆོག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ན་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཕྲོབ་པོ། །དོན་དེ་ལྟར་གནས་པ་ན་སྤྱི་དོན་ནི་གསུམ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཀྱི་ཉིན་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལའང་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ནི་གླིང་གསུམ་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་བུད་མེད་དང་འདོད་ཁམས་པའི་ལྟ་རིས་དྲུག་ལ་སྤྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རན་སོང་གསུམ་དང་བྱང་གི་སྒྲིམ་པ་སྒྲོན་པ་ནི་རྣམ་སྤྱོན་ཀྱི་སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟམ་དང་མ་ཞིང་དང་མཆོན་གཉིས་པ་རྣམས་རྟེན་དམན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གོང་མའི་སྒྲིབ་པོ་དག་ནི་འཁོར་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་ཞིང་གཟུགས་མེད་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་ལ། དེ་ནི་ཆོས་མཆོག་དང་ས་གཅིག་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལའང་བཞི་ལས་མཐོང་ལམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་བདེན་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲ་མ་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་གཉེན་པོ་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་འདོད་ན་ཤེས་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉེན་པོ་མཆོན་ཉིད་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་གཉེན་པོ་ཙམ་ལ་འདོད་ན་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ཡང་དེར་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་སྤང་ཐག་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་སྒྲོམ་ལམ་ཆུང་དུ་འཁྱར་གྱུར་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ལའང་གལ་ཏེ་སྒྲོམ་ལམ་ཆུང་དུ་འཁྱར་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། བརྒྱད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་བཟོད་པ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།།

དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་ཅི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ན་ནི་མཆོན་ཉིད་མ་ངེས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལའང་དེ་མ་ཐག་གམ་བརྒྱད་ནས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་བཤད་པ་སྒྲ་མ་ཉིད་སྒྲོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་གང་ཟག་གིས་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་

སོགས་པ་གསུམ་དང་། ཡུལ་གྱིས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། རོ་བོས་ནི་བཟོད་པ་
 དང་ཤེས་པ་གཉིས་དང་། རྣམ་པ་ལས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཉིས་
 དང་། ཁམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལས་ནི་ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །སྤྲོན་གྱི་སྤྲོབ་དཔོན་དག་གིས་
 ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ནི་འདིར་མི་འདོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ལམ་
 བདེན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མང་བོས་བཀྱར་བ་པ་དག་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་གཉིས་སུ་སྤྲོ་
 བའང་གཤམ་ཏེ་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན་བཅུ་གཉིས་པ་མན་ཆད་མཐོང་ལམ་དུ་འགྱུར་ཏེ།
 བདེན་བཞི་སྤྲོར་མ་མཐོང་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་རྣམ་པ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་
 ཅོམ་གྱིས་ཡིན་ན་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཁོ་ན་མཐོང་ལམ་དུ་འགྱུར་རོ། །བདེན་པ་དང་རྣམ་པ་ཆོགས་པ་སྤྲོར་
 མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་ཡིན་ན་ནི་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་མཐོང་ལམ་དུ་བསྐྱེད་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ནི་མཐོང་སྤངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་དང་། བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པ་དང་། མི་སྤྲོ་བའི་ཆོས་ཉིད་དུག་གམ་བརྒྱན་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ། །མིང་
 གི་རྣམ་གྲངས་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་དང་། མི་སྤྲོ་བའི་ཆོས་
 ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 རྟོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ལས་རྣམ་པ་^{༡༡} མང་དུ་བཤད་དོ། །འབྲས་བུ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་
 འདྲན་པར་བྱེད་པའོ།

སྒྲོམ་པ་པའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་བཞག་པ།

དེ་ནི་གང་ཟག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤང་པོ་བཞེད་པ་ལྟར་ལ་བཏགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སིལ་བུ་ལས། རྒྱུན་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་སྟེ། མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་ཆོས་ཞེས་བཞེད། །འདི་
 ལ་གང་ཡང་འཁོར་བ་མེད། །སྤྲུལ་ལྷ་འདས་པ་མེད།^{༡༢} ཅེས་པ་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། སྤང་པོ་
 རྣམས་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱའོ་^{༡༣} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་བཅོམ་མ་དག་གིས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་ཡན་
 ལག་ཆོགས་རྣམས་ལ། ཤིང་རྩེ་མིང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། །དེ་བཞེན་སྤང་པོ་རྣམས་བཏེན་ནས། །ཀྱན་རྩོལ་
 སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ།^{༡༤} ཞེས་པ་དང་། བཅུན་པ་གཞོན་ནུ་ལེན་གྱིས་ཀྱང་། སྤང་པོའི་རྒྱན་ནི་གང་ལ་
 དགོ། །མི་དགའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཉིད། །དེ་ལ་སྤྲོག་ཅེས་བྱ་སྟེ་དེ། །སྤྲོག་མེད་བསྟན་པས་མེད་པར་འགྱུར་།
 ཞེས་^{༡༥} བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྤང་པོ་ལྟ་ཆོགས་པ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཞེད་ན་གཞུགས་མེད་ན་
 གང་ཟག་མེད་པར་འགྱུར་ལ། །ཁ་ཡར་བ་ལ་བཞེད་ན་སྤང་པའང་གང་ཟག་ཏུ་འགྱུར་བས་ས་བོན་ཐམས་

ཅད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་ནི་གང་ཟག་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ཁ་ཡར་བ་
དང་ཚྭ་མ་པ་ཞེས། བརྟགས་ན་མུང་པོ་ལྷའི་རྒྱན། གང་ཟག་མ་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། ཁ་པོན་ཀུན་གྱི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི། རྒྱན་ནི་གང་ཟག་ཡིན་པར་འདོད། ཅེས་^{༡༩}བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་
པ་བའི་ལུགས་ཡིན་ནོ།།

བརྒྱན་དུ་དབྱེ་བ།

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ།

དེས་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་པའི་མུང་པོ་བཞེའམ་ལྷའི་རྒྱན་ལ་
བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འཆད་པ་ན་བརྒྱན་དུ་དབྱེ་བ་དང་། བདུན་དུ་དབྱེ་བ་དང་། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་གསུམ་
ལས་དང་པོ་ལའང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། མཐར་གྱིས་པ་དང་། བྱད་པར་བཤད་
པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤྱིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་ས་བརྒྱད་པོ་ལས་ཅི་རིགས་
པར་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་ལས་^{༢༠}ཡལ་
ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གཉིས་བཤད་པ་ལས་དང་
པོ་ནི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་དྲུག་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་སྤངས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་དགུ་
པ་སྤངས་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་གྱི་དགུ་པ་སྤངས་པའི་བར་ལ་^{༢༡}ལྷུ་ཀས་བཤད་^{༢༢}གྱི་རྣམ་པ་ལྷ་
པ་སྤངས་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ནི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོར་མ་བཤད་ལ། འཛིག་རྟེན་པ་ཡིས་ཐོབ་འབྲས་
ནི་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བར་ཡང་^{༢༣}འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་
འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ལ་ཡོད་ཀྱི་སྟེ་ཕྱི་གཉིས་ལ་ནི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ་མེད་དོ།། (ཉན་ས་ལས་ཀྱང་། དང་
པོ་ནས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་^{༢༤}ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་རོ། གལ་ཏེ་
ཤས་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དེ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་པ་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་^{༢༥}འབྲུང་ཞིང་། འདིའི་བཞུགས་གནས་ནི་རྣམ་ཐང་དང་དོ།།)

ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། ཡལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དེས་
པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་པ་རྣམས་པས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ནི་^{༢༦}ཡང་དག་པ་ཉིད་དེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་^{༢༧}གཉིས་
པོ་ཁོན་བཤད་ཅིང་། ཡང་དག་པ་ཉིད་དེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ཉིད་ལ་བཤད་དོ།།

མཐར་གྱིས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི་སྐར་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་པས་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་ཞིག་དང་
 བོར་མཐོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་རྣམས་སྤངས་ནས་དེ་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལམ་འཛིག་རྟེན་པའི་
 སྒྲོམ་ལམ་ཡང་རུང་རྟེ་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་དེམ་གྱིས་སྤྱོད་བའོ། །དེ་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྲད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་མན་ཆད་
 ལ་ཞུགས་པའི་དད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དེ་དག་གལ་ཏེ་སྒྲོན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་
 པས་སྤང་བར་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱུན་
 ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྤྲད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་མན་ཆད་ལ་གནས་པའི་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་
 སྐར་མཐོང་ལྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་ནས་རྣམ་པ་ལྔ་པ་འབྲིང་གི་འབྲིང་པོའི་བར་དུ་
 བཅོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །(འབྲས་བུ་དང་པོ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བཅོན་བཞིན་
 པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཆིང་བ་ཀླན་ལྷན་བཞིན་ནོ།) ཡང་དེ་གཉིས་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ལ་
 ཞུགས་པ་ནི་(ཞེས་པ་འདི་ལ་ནི་སྒྲོ་སྒྲོ་ལས། ལ་ནི་གཉིས་པ་བཞི་པ་དང་། །བདུན་པ་སྟག་དང་སྟོར་བ་དང་། །སྟོན་དང་ཆད་འཛིན་
 གཞི་དང་ནི། ཆོས་བས་དག་དུ་འདོད་པ་ཡིན། ཞེས་) ༡༩ འབྲུང་བས་ཤིང་ལ་གཅོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། ཤིང་ལ་རྩ་འདྲེན་ཞེས་
 པ་ལྟ་བུ་བཞི་པ་དང་། ཤིང་ལ་བྱ་གནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བདུན་པ་དང་། ལག་པ་བསྟལ་ལ་ཟན་བཟའ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟུང་པ་དང་། གང་ན་དུ་
 བ་ཡོད་པ་འདི་ན་ནི། མ་ཡོད་ལ་འདི་ན་ནི་མེ་མེད་དོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱར་བ་དང་། བདག་ནམ་ཞིག་ན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དུ་སྤྱར་ལ་བྱུང་
 བས་ཀྱང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་དང་། གཞི་དེ་ཙམ་དུ་བྱ་བ་) ༢༠ ཇི་ཙམ་ལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆད་འཛིན་པའི་གཞི་དང་། དུས་དེ་ལ་འམ་དང་
 ཞེས་པ་) ༢༡ ལྟ་བུ་ཆོས་བས་ལ་འཇུག་པ་དང་། བརྒྱད་ལས་འབྲས་བུ་གཉིས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞི་པ་དགོས་ཆེད་ཀྱི་ལ་ཡིན་པར་འགྲེལ་
 རྟེན་) ༢༢ ཞིགས་བཤད་དོ།) སྐར་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུག་པ་ནས་དགུ་པ་རྒྱུན་ཆད་ནི་དགུ་པ་མ་གཏོགས་པ་སྟེ།
 བརྒྱད་པ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་གི་བར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཟད་ཅིང་སྤངས་པ་སྤྲད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་
 གནས་པ་ཡིན་ནོ།

ཡང་དེ་གཉིས་སྐར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་འཇམ་ཡང་ན་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་
འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཞིག་གིས་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅོལ་ལྟ་བུ་པ་ཞི་འབྲས་སྤྲུག་སུམ་པ་སྦྱིར་མི་འོང་
ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སྦྱེ་འབྲང་བ་གང་ཞིག་འབྲས་སུ་དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་
སོགས་པ་གང་ལ་ཞུགས་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅོལ་བ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་རྒྱག་པ་ལ་ནི་རྒྱུན་
ཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེའི་འབྲས་སུ་གནས་པར་འགྱུར་གྱི་ཞུགས་པ་དང་དད་པས་རྗེས་འབྲང་དང་ཆོས་ཀྱི་

རྗེས་འབྲང་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་ཞུགས་གནས་ལ་རྟོགས་པ་ལ་བྱང་པར་
ཡོད་ཀྱི་སྤངས་པ་ལ་བྱང་པར་མེད་དེ། ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་པ་དང་བཅུ་དྲུག་པས་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་།
སྤངས་པ་ནི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དག་བཅོམ་པ་ལ་ནི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོས་ཐོབ་པ་མེད་དེ། སྤྱི་ཕྱི་
སྒྲོམ་སྤང་མ་སྤངས་པར་དག་བཅོམ་མི་ཐོབ་ཅིང་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་མི་སྤྱིར་བའི་ཕྱིར་(ཉི་བཟོན་པས་
གཞིམ་མིན་སྒྲོམ་ཁོ་ནས། ཞེས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་ངོ་ཞེན་)དང་། ཟག་(པ་དང་)བཅས་(པའི་)འོག་ས་དང་
རང་སསམ་མི་སྤྱོད་ལ་དེ་བས་མཐོ་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ས་མེད་པས་སྤྱི་ཕྱི་སྒྲོམ་སྤང་སྤྱོད་པའི་འཇིག་རྟེན་
པའི་ལམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། (རྒྱན་ཞུགས་ལའང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ་མེད་དེ། བདེན་པ་ཐམས་ཅད་མ་མཐོང་བར་སྤྱི་
ཕྱི་མཐོང་སྤང་མི་སྤྱོད་བས་སྤྱོད་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་རང་གི་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་མི་སྤྱིར་བའི་ཕྱིར་རོ།) གང་ཞིག་
མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་པ་མན་ཆད་ལ་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ལྔ་པ་མན་ཆད་སྤངས་ནས་བཅུ་དྲུག་པ་
ལ་དྲུག་པ་སྤྱོད་བཞི་མི་སྤྱིར་དེ། དེ་ནི་བཅོ་ལྔ་པ་མན་ཆད་ཞི་གནས་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་པ་
ཡང་རྟེན་གྱི་ས་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་བརྟེན་པ་མན་ཆད་སྤངས་
ནས་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དགྲུ་པ་སྤྱོད་བའང་མི་སྤྱིར་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་པ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་འཕགས་པ་ནི་བར་མ་གཉིས་ཁོ་ནར་ཟད་དོ།

གང་གི་ཆེ་མཐོང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣོན་པོ་
ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་རྟུལ་པོ་དད་པས་རྗེས་འབྲང་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དང་དད་པས་
མོས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཛོལ་སྟེ། དེ་ནས་གཞུང་ནས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པའི་བར་དུ་
ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། (རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་ལས། ཞུགས་པ་ནི་ལམ་གྱིས་ཕྱེན་མཐོང་
ལམ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་པ་གནས་པས་བཅོ་ལྔ་པོ། །དེ་རེ་རེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་དྲུག་སྟེ། སྒྲོམ་སྤང་མ་སྤངས་པ་ནས་ལྔ་པ་
སྤངས་པའི་བར་རོ། །དེ་རེ་རེ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ནི་རིགས་ཀྱིས་ལྟེ། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ནས་རྟོགས་པའི་
སྐལ་བ་ཅན་གྱི་བར་རོ། །དེ་རེ་རེ་འདོད་པོས་གསུམ་མོ། །དེ་རེ་རེ་ཡང་རྟེན་གྱིས་དགྲུ་དགྲུ་སྟེ་སྤྱིར་གསུམ་དང་ལྟ་དྲུག་གོ། །དེ་ལྟར་
བསྟོམས་པས་ཁྱི་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ལ་རིགས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པས་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་
སུམ་བཅུ་པོ། །འབྲས་གནས་ལ་དད་མོས་ནི་གཞན་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་འབྲེལ་ལམ་) ༡༥ གྱི་དབྱེ་བ་མེད་དེ་ཐམས་ཅད་བཅུ་དྲུག་པར་
ཟད་པས་ན་བརྟེན་བརྟེན་དང་བཅུ་ཡོད་དོ། །མཐོང་ཐོབ་ནི་གཞན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་འབྲེལ་) ༡༦ ། ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པས་བརྟེན་
དང་དྲུག་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཏེ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ། །ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་ལས།
ཞུགས་པ་ལའང་གཉིས་ལས་དད་པས་རྗེས་འབྲང་ནི་གཞན་རྒྱན་ཞུགས་དང་འདྲ་ལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་གསུམ་སྟེ། བཞི་སྟོང་
བརྒྱ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་པོ། །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ནི་རིགས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ལ་གཞན་ཆོས་རྗེས་འབྲང་བ་སྤྱོད་དང་འདྲ་བས་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་

བཙུ་ལྟོ། །དེའི་གནས་པ་ལ་དད་མོས་ནི་རིགས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་གཞན་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་བཞིན་ཏེ་བཞི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱའོ། །གནས་པ་གཉིས་པ་མཐོང་ཐོབ་ནི་ལམ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ལ་གཞན་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བཞིན་ཏེ་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་གཅིག་གོ། །ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་ལས། ཞུགས་པ་གཉིས་ནི་རིགས་ལྔ་དང་གཅིག་ཡིན་པ་དང་དབང་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བར་དང་རྟེན་གྱིས་དགུ་ཡིན་པ་ནི་སྔ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་དད་པས་རྗེས་འབྲང་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བྱུག་ཅུ་རེ་བཞི་སྟེ་བསམ་གཏན་གཞི་^{༡༩} དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བྱེད་བྱུག་ཅུ་རེ་གསུམ་^{༢༠} དང་། འདོད་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་མེད་པ་འཕྲུལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྟན་པ་གང་རུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲམ་ཉི་མེད་ཀྱི་སྟོང་བྱུག་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ནི་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་མེད་ལ་གཞན་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་ཉི་མེད་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ཉི་ལྔའོ། །འདིའི་གནས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་མང་བས་བརྗོད་པ་མང་པོར་འབྱུང་ཏེ་མལ་ཆེར་འོག་^{༢༡} ལྷོ་མཐར་གྱིས་པ་དང་འབྲུ་བར་སྦྱར་གསུང་ངོ། །)

འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤང་ལྔ་པའི་བར་དུ་སྤངས་ཀྱང་སེམས་བརྩ་བྱུག་པ་ལ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱའི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་མི་བྱ་ཞེན། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་(ཙམ་པོ་)ཐོབ་པའི་སེམས་བརྩ་བྱུག་པ་ལ་གནས་པ་དེས་དེ་དུས་ན་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་པ་ཐོབ་པ་མེད་པས་སོ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་དེ་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱར་ངོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། རྒྱ་ནི་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་^{༢༢} ལ་གནས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་(ཉན་མོངས་པ་སྤྱོད་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་)མི་བརྩོན་པ་(དེ་སྤྱིད་དུ་ཞུགས་པ་མ་)ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ། །(ཞུགས་པ་ཡིན་ན་གཉེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་སྦྱིས་ནས་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་)འདི་ལྟར་འབྲས་བུ་སྔ་མ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ནི་ཕྱི་མ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་བརྩོན་པ་ན་སེམས་ཀྱི་སྤྱད་ཅིག་བརྩ་བྱུག་པ་དེའི་ཆེ་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ། །གནས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་ཕྱི་མ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པའོ། །འདིས་ནི་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤང་བརྒྱད་པ་སྤངས་པ་སེམས་བརྩ་བྱུག་པ་ལ་གནས་པ་དང་། འདོད་པའམ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སེམས་བརྩ་བྱུག་པ་ལ་གནས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཙུན་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ནས་ནི་ཕྱི་མ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ནི་སེམས་བརྩོན་པ་ལ་གནས་པ་དེ་དག་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤང་ལྔ་པ་སྤངས་ཀྱང་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་བའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཕྱིར་འོང་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ངོ། །དེ་ཉིད་རིམ་ཞེན། སེམས་བརྩ་བྱུག་པ་ཐོབ་པ་ན་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ཕྱིར་འོང་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་འོང་ནི་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤང་བྱུག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནི་ལྔ་པ་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་པ་སྤངས་པ་སེམས་བརྩོན་པ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་

མཆེད་མན་ཆད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སེམས་བཙོ་ལྷ་པ་ལ་གནས་པ་དག་བཙོམ་ལ་ཞུགས་པར་མི་
འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེས་ན་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ་ནི་འཕགས་པ་སྤྲུལ་གསུམ་གྱི་ཞུགས་འབྲས་རྒྱས་ཐ་དད་ཅིང་ཕྱིར་མི་
འོང་བྱང་པར་ཅན་ཉིད་དག་བཙོམ་ལ་ཞུགས་པའང་ཡིན་པས་རྒྱས་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་འདི་བྱེ་བྲག་
ཏུ་སྒྲིབ་པས་ཀྱན་བརྟགས་པར་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་ལས་བརྟས་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
ཏེ་ཀྱན་ལས་བརྟས་ལས་བཤད་པ་ནི་འདི་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་བྲུག་པ་སྤངས་པ་
སེམས་བཙོ་ལྷ་པ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་ཉིད་སེམས་བརྟུ་བྲུག་པ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་
འོང་གི་འབྲས་བྱུ་ལ་གནས་པ་དང་། འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་སེམས་བཙོ་ལྷ་པ་ལ་གནས་
པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་པ་དང་། སེམས་བརྟུ་བྲུག་པ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱུ་ལ་གནས་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། །དེར་ནི་སྤང་བྱའི་ཉུང་བའི་མཐའ་དངོས་སུ་བཤད་ནས་འདིར་སྒྲོས་པ་མང་བའི་
མཐའ་ཤུགས་ལ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་མང་བའི་མཐའ་དངོས་སུ་བཤད་ནས་དེ་ལས་བཤད་
པའི་ཉུང་བའི་མཐའ་སྤངས་བ་ཤུགས་ལ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོ་གཉིས་སུ་བརྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་
ཀས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་སྤོང་ན་ཁམས་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་སྤང་མི་ལྟོག་པ་དང་། ཕྱིས་དེ་ལས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་དུ་མི་
འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤང་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་སྤངས་ཀྱང་འབྱུང་ན་འཕགས་པ་དེ་དག་ལའང་འབྱུང་བས་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་སོགས་པར་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ལའང་ཉམས་པ་ཡོད་ན་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་རྣམས་
ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། འོན་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་འཕགས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ཉམས་པ་མི་
སྤྲོད་དེ། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་གྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །མདོ་སྤེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱའི་མདོན་གྱུར་སྤོང་བ་དང་ས་བོན་
ཉམས་སྤང་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རྩ་བ་ནས་མི་སྤོང་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའང་སྤང་ལྟོག་ལ། འོན་
ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་འཕགས་པ་དེ་དག་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་
གི་ཉོན་མོངས་པའི་མདོན་གྱུར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བོན་ཡང་དེ་མ་ཐག་པར་སྒྲེ་བའི་འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དེ་ཕྱིན་ཆད་འདོད་པར་ལན་ཅིག་ལས་འོང་མི་སྤྲོད་པ་དང་ཕྱིར་
མི་འོང་བའི་ཕྱིར་དེ་དང་དེར་བརྗོད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཀྱན་ལས་བརྟས་ལས། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཅིག་ཙམ་
ངས་པར་འབྱེན་པ་ཞེས་^{༡༤}གསུངས་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་

ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་མཐོང་སྤང་སྤངས་ཏེ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱས་ཏེ། དེའི་རྗེས་ལ་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ཅིག་ཅར་དམིགས་ནས་སྒོམ་པས་
འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པ་ནི་སྤྲིན་རྩེའི་ཡང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་
སྤང་བས་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་མེད་པར་དག་བཙམ་པ་མངོན་ཏེ་བྱེད་པའོ། །དེ་ནི་མཐར་
གྱིས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་སྤང་མཐོང་སྒོམ་གྱི་སྤང་བྱ་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་འཆིང་བ་མཐའ་དག་
དང་ལྷན་པ་ཞིག་དང་པོར་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་ཏེ། དེ་ནས་སྒོམ་ལམ་ཟག་
བཙས་ཟག་མེད་གང་རུང་གིས་སྒོམ་སྤང་སྤངས་ཏེ་འབྲས་བུ་བཞི་རེ་མ་གྱིས་ཆང་བར་ཐོབ་པ་དང་གསུམ་
མམ་གཉིས་འཐོབ་པའང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་དང་། དག་བཙམ་པ་ལ་
ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་བཤད་པ་བཞི་ལས་དང་པོ་ནི་རི་ལྷར་འདོད་ཁམས་ན་སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤྲིན་རྩེའི་བར་གྱི་ས་དང་ས་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ན་ཡང་
སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་འབྱིང་རྒྱུ་དུ་གསུམ་གསུམ་དང་དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནས་
རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བར་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་པས་སྤྱིར་བརྒྱད་བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་ཡོད་དོ། །

རི་ལྷར་ས་དེ་དག་རེ་རེ་ན་སྤང་བྱ་དགུ་དགུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཉེན་པོ་ཡོན་ཏན་སྒོམ་པའི་ལམ་
བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་པོ་ལ་གྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་དགུ་དགུ་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་ཡོད་དོ། །(མི་ལྷོགས་མེད་ནས་
བཟུང་སྟེ།)རི་ལྷར་ཞེ་ན། དེ་དག་རེ་རེ་ན་སྒོམ་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་འབྱིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་
ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྤང་བྱ་
ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནི་སྤང་སྤྲིན་བའི་ཕྱིར་གཉེན་པོ་སྒོམ་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྲིན་བ་ཡིན་ཏེ་གོས་ཀྱི་དྲི་མ་
རགས་པ་འབད་པ་རྒྱུ་སྤྲིན་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤང་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྲིན་ལམ་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོས་སྤྲིན་བ་ལ་སོགས་པའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི་ལམ་ཆེན་པོ་མི་སྤྲིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ཆེན་
པོ་སྤྲིན་བ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་མི་སྤྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྲད་ཅིག་མ་བཙུ་ནི་འབྲས་
བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་དང་བརྒྱ་དུག་པ་ནི་གནས་པ་ཙམ་པོ་ཡིན་པར་སྤྲོད་པ་བཤད་ལ། (སྤྱིར་དད་མོས་ཙམ་ལ་དབྱེ་
ན་དབང་པོས་གསུམ་མོ་རིགས་ཀྱིས་ལྟོ། །སྤངས་པས་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྷན་ནས་ལྟོ་སྤངས་པའི་བར་དུག་གོ། །རྟེན་གྱིས་དགུའོ། །ལམ་
གྱིས་དབྱེར་མེད་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བརྒྱ་དུག་པར་ཟད་པའོ། །སྤྱིར་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་བརྒྱའོ། །མཐོང་ཐོབ་ཀྱང་རིགས་ཀྱིས་དབྱེར་མེད་
གཞན་ནི་སྤང་པ་དང་འདྲ་སྟེ་སྤྱིར་བརྒྱད་དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་སོ།) རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་གནས་གང་ཞིག་སྤང་སྒོམ་པས་
སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་ཟད་དེ་མ་སྤངས་ན་དེ་ནི་དེ་ལྷར་ཏེ་རབ་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་
སྟེ་བ་སྤྲིན་པའི་ཕྱིར་སྤྲིན་པ་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མདོ་འགའ་ཞིག་ལས་པོ་ཟེས་ན་ལན་བདུན་པ་དང་།

མཚོག་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༥༡}

ཁྱེ་བླ་མ་ཏུ་སྤྱོད་བྱས་པ་ནི་ལྷ་ལོ་སྤྱི་པ་བདུན་དང་མི་ལོ་སྤྱི་པ་བདུན་དང་བར་དོ་སྤྱི་པ་བདུན་ཚན་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་ལེན་ཀྱང་བདུན་ཚན་དུ་ཚོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་པ་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གིང་ལོ་མ་བདུན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོ་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རེ་དེ་ལྟ་ན་ཁམས་མང་པོའི་མདོ་ལས། གང་ཟག་ལྟ་བུ་ལྟན་སྤྱོད་ཚོགས་པ་སྤྱི་པ་བརྒྱད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྒྲུབ་མེད་དེ་འདྲི་ནི་གནས་མེད་དོ་ཞེས་^{༡༥༢}བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁྱེ་བླ་མ་ཏུ་སྤྱོད་བྱས་པ་ནི་རེ་དེ་ནི་འགྲོ་བ་རིས་མཐུན་གཅིག་ཏུ་^{༡༥༣}མི་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་བྱས་པ་ཞིན་དུ་བརྟག་ན་ནི་མདོ་ལས། ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ལན་བདུན་ལའོར་ཞིང་སོང་ནས་སྤྱོད་བྱས་པ་ཀྱི་མཐར་བྱེད་དོ་ཞེས་འབྲུང་བས་བར་སྤྱི་པ་ཀྱང་མེད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེས་^{༡༥༤}ཟེར་རོ། །འོན་ཏེ་ལྟ་ན་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་བ་མི་རུང་བར་འགྲུར་རོ་ཞེན། མདོ་ལས། སྤྱི་པ་ལན་བདུན་པར་གསུངས་པ་ནི་འདོད་པའི་སྤྱི་པ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་(དེ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པས་)ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་^{༡༥༥}ཟེར་རོ། །འདྲི་ནི་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་དེ་སྤྱི་པ་ཀྱིས་རྒྱུད་སྤྱིན་པས་སྤྱི་པ་བདུན་ལས་ལྟ་ག་པར་ཡང་མི་སྤྱོད་ལ་དེའི་གོང་དུ་(བར་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་མེད་པ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་(དེ་སྤྱི་པ་ལྟ་བུ་བར་དེས་པའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ནི་དེ་ལྟ་རོགས་ན་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ།)དེ་སྤྱོད་ལ་^{༡༥༦}གོམ་པ་བདུན་པས་ཟེན་པ་དང་རིམས་ཉིན་བཞི་པ་བཞིན་ནོ། (རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་ནི་སྤྱི་པ་ལན་བདུན་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་ལྟ་བུ་བསྟེན་པ་ནི་མིར་སྤྱོད་བྱས་པ་མེད་དེ། འབྲས་བུ་ལ་ཉམས་བཞིན་དུ་འཆི་བ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བའི་སྤྱོད་ཡོད་པས་སོ། །གང་ཞིག་མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་ནི་མཐར་དེ་ཁོ་ནར་འོངས་ནས་ཐུང་ན་ལས་འདས་ལ། ལྷ་ལོ་ནང་དུ་དེ་ཐོབ་པ་འདྲུང་མཐར་ལྷ་ལོ་རྟེན་ལ་ཐུང་ན་ལས་འདའོ། །སྤྱི་པ་བརྒྱད་པ་མི་འབྲུང་བ་ནི་ལམ་དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་སྤྱི་པ་ཀྱིས་དེས་པ་བརྒྱད་སྤྱིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་བྱས་པ་ཞེན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྤྱི་པ་སྤྱོད་བྱས་པ་འགྲུབ་སྟེ་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་གཉིས་དང་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་སྟེ་ཀྱང་སྤྱོད་བྱས་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སྤྱོད་རྒྱུད་སྤྱིན་པ་ཁ་ཅིག་ཡང་ལན་བདུན་པ་ཡོད་དོ།) དེ་ནི་སངས་རྒྱུས་(ཀྱི་བཟླན་པ་དང་སངས་རྒྱུས་)འཛིག་རྟེན་དུ་མི་འབྲུང་བ་ནི་ཁྱིམ་པའི་རྟེན་ཉིད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དག་བཅོམ་ཐོབ་པས་དག་སྟོང་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་སོགས་པའི་དག་སྟོང་གི་རྒྱུ་ཀྱིས་དག་བཅོམ་ཐོབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་གནས་གང་ཞིག་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་གིས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་རྟེན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་མམ་རྣམ་པ་བཞིའི་བར་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་(སྟེ་འདྲི་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བའི་སྤྱོད་ནམ་ཕྱིས་སྤངས་ཀྱང་རུང་རོ། །གང་ཟག་)དེ་ནི་(བཞི་སྤངས་ན་)ཆོ་གཉིས་སམ་(གསུམ་སྤངས་ན་)གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྤྱོད་བྱས། དེ་ལ་འང་ལྷ་ལོ་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྤྱོད་བྱས་པ་དང་། མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྤྱོད་བྱས་པ་

གཉིས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་དང་གཉིས་སྤངས་པ་དེ་ནི་ཆོ་བྱ་གམ་སྤར་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་སྒྲོས་ཀྱང་ཤུགས་ལ་གོའོ་ཞེས་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ཡང་ལན་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོགས་སུ་མ་བཤད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཅིའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་སྤངས་པ་འདར་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྒྲིབ་པ་མ་སྒྲོས་ཤིང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྟ་བུ་སྤངས་པ་ནི་དུག་པ་འདར་(ཆོ་དེ་ཉིད་ལ་)དེས་པར་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་དུག་པ་གཅིག་ཤུས་ནི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་གོགས་བྱ་བར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་བར་ཆད་གཅིག་པའི་རྣམ་པ་དགུ་པ་གཅིག་ཤུས་ཀྱང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གོགས་བྱེད་པར་མི་འཕྱུར་རོ། །(ཁམས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ།)ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། བར་ཆད་གཅིག་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ལས་འདའ་དགོས་པས་དགའ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་གོགས་བྱ་བར་རྣམས་ལ། (འགྲེལ་པར་ནི་ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་སོང་ནས་མིའི་འཛིག་རྟེན་དུ་ལན་ཅིག་འོང་བའི་ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་བ་སྟེ། ཡན་ཆད་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་)༡༥ འདོད་ལྟར་སོང་ནས་མིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་དུ་བཤད་ལ་མདོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་རྣམས་བསྐབས་པའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཞེས་འབྲུང་བ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་ཆུང་གསུམ་ལུས་པ་ཡིན་ལ་)ཕྱིར་འོང་ནི་ཁམས་ལས་འདའ་མི་དགོས་པས་རྣམ་པ་དུག་པ་གཅིག་ཤུས་གོགས་བྱ་བར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་བཤད་པ་ནི་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་གནས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་(གཅིག་ནས་)རྣམ་པ་ལྟའི་བར་དུ་བཅོམ་པ་(དུག་པ་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་)༡༦ གནས་པ་)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་གནས་པར་མ་ཟད་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་ལ་ལྷགས་པ་འདར་ཡིན་ནོ། །ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅོམ་པོ་ནི་བདེན་པ་མཐོང་ནས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་རྣམ་པ་དུག་པ་ཟད་པར་གྱུར་པ་(འི་རྣམ་གྲོམ་ལ་གནས་པ་)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་དུ་གསུམ་གྱིས་ནི་འདོད་པར་ལན་ཅིག་ལས་སྒྲིབ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(འདི་ལ་དབྱེ་ན་ལྷགས་པ་ལ་དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ཡང་དབང་པོས་གསུམ་གསུམ་དང་། རྟེན་གྱིས་དགུ་དགུ་དང་། སྤངས་པ་དང་ལམ་གྱིས་ལྟ་ལྟའོ། །དད་མོས་ནི་རིས་ཀྱིས་ལྟ་སྟེ་སྤྱིར་དུག་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཅུ་ལྟའོ། །མཐོང་ཐོབ་ནི་རིགས་ཀྱིས་དབྱེར་མེད་པས་བརྒྱད་དང་སུམ་ཅུ་ཅུ་ལྟའོ། །གནས་པ་གཉིས་ནི་གཞན་དང་སྤར་མ་འདྲ་ལ་སྤངས་པ་དང་ལམ་གྱིས་གསུམ་གསུམ་སྟེ། དད་མོས་ནི་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་ལྟའོ། །མཐོང་ཐོབ་ནི་ནི་ལྷ་ཅུ་བདུན་ཡོད་དོ།) ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་གནས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉེས་པའི་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱད་ཟད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་(དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་)ཆོ་གཅིག་པ་དང་(ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ལ་)ཉོན་མོངས་ཀྱི་)བར་ཆད་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གནས་པ་བྱེད་པར་ཅན་ནོ། །ཆོ་གཅིག་གིས་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་འདི་ནི་འདོད་ཁམས་ལས་འདའ་དགོས་ཤིང་ཁམས་ལས་འདའ་བ་ནི། བཟོད་དང་ཕྱིར་མི་འོང་དག་བཅོམ་། འགྲོ་བ་ལ་)༡༧ ལས་གོགས་ཤིན་ཏུ་བྱེད་ཅིས་འབྲུང་ལ།

ཉོན་མོངས་པའང་ལས་དང་འདྲ་བས་སྤང་དགའ་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་བར་ཆད་བྱེད་
བའི་ཕྱིར་རོ། (མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་ཀྱི་སྟོན་དུ་གསུམ་དང་བཞི་སྤངས་པ་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་སྤངས་པ་འབྲས་བུ་ཙམ་ཐོབ་པ་ནི་
རིགས་སྒྲིམ་པར་ཆད་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གསལ་དེ་དག་གི་གོང་
མའི་གཉེན་པོ་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་ན་ཡིན་ནོ།)

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བཤད་པ་ནི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་གསུམ་
པ་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པའང་ཡིན་ནོ། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་གནས་དེ་ཉིད་འདོད་པའི་སྒྲིམ་
སྤང་དགུ་པ་ཟད་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་ཕྱིར་སྒྲེ་བ་ལེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཕྱིར་མི་
འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་ནི་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། གཟུགས་སུ་ཉི་བར་འགྲོ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་
པར་ཉི་བར་འགྲོ་བ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་མུ་ཅན་ལས་འདའ་བའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་སུ་ཉི་བར་འགྲོ་བ་དེ་ནི་རྣམ་
པ་ལྷ་སྟེ། བར་མ་དོར་མུ་ཅན་ལས་འདའ་བ་དང་། སྒྲིས་ནས་མུ་ཅན་ལས་འདའ་བ་དང་། མཛོན་པར་འདྲུ་
བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཛོན་པར་འདྲུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མུ་ཅན་ལས་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་
འཕོ་བ་རྣམས་སོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་(གནས་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་གི་)བར་དེར་(ལྷག་མེད་)དགྲ་
བཙམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། (འདི་ཆས་ཉིད་ཀྱིས་བར་དོར་ཡུན་རིང་གནས་ལ་སྒྲེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེད་པས་¹⁴⁰སོ།) གཉིས་
པ་ནི་(བར་དོར་འདའ་ལ་རྣམ་པ་དེ་)ལམ་སྒྲིམ་པ་ལ་མཛོན་པར་བརྩོན་པ་དང་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་
ཡོད་པས་ཆངས་རིས་ལ་སོགས་པར་སྒྲིས་མ་ཐག་ཏུ་དགྲ་བཙམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། (ཁ་ཅིག་མུང་པོ་ལྷག་མེད་
དུ་འདའ་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཆེ་འདོར་བའི་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་པའི་
མི་དགྲ་བཙམ་དབང་རྩོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་བར་དོར་འདའ་བ་དེ་ཆེ་ལ་དབང་བར་འབྱུང་འོ་ཞེ་ན་མི་དབང་ཡང་བར་དོར་གནས་
པར་བྱེད་པའི་ལས་ནི་སྒྲིས་ནས་སྤྱང་འབྱུང་ལྷ་བུའི་མཐུ་ཅན་མེད་པས་མུར་དུ་ལྷག་མེད་དུ་འདའ་ལ། འདི་ནི་ཆད་དེ་རྫོགས་ནས་སོ། །དེས་
ན་མི་མཆུངས་སོ།) གསུམ་པ་ནི་བརྩོན་པ་ཡོད་ཀྱང་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་མེད་པས་དེ་ལམ་སྒྲིམ་པ་ལ་རྩོད་པ་
བ་དང་བཅས་པས་དགྲ་བཙམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །བཞི་པ་ནི་བརྩོན་པ་ངང་ལམ་དང་གིས་འབྱུང་བ་གཉིས་
ཀ་མེད་པས་ཆངས་རིས་ལ་སོགས་པར་སྒྲིས་ནས་ཡུན་རིང་པོ་ལོན་ནས་ལམ་སྒྲིམ་པ་ལ་རྩོད་པ་མེད་པར་
དགྲ་བཙམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་བྱེད་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་འདོད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ནི་མདོ་ལས། མཛོན་པར་འདྲུ་
བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མུ་ཅན་ལས་འདའ་བ་དང་། མཛོན་པར་འདྲུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པས་ཡོངས་སུ་
མུ་ཅན་ལས་འདའ་བ་¹⁴¹ཞེས་མཛོན་པར་འདྲུ་བྱེད་མེད་པར་མུང་འདས་སྤང་འབྱུང་བས་དེ་དང་མཐུན་པར་
འབད་རྩོད་པ་དང་ཡོད་པས་འཕོབ་པའི་སྒྲིས་མཛོན་པར་འདྲུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་འདྲུ་བྱེད་པས་བསྐྱབ་

པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་དང་ངང་གིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་འདྲ་བྱེད་མེད་པ་གསུམ་པར་
བཞེད་དོ། །ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བར་འདྲ་ཡང་སྐྱེས་ནས་དང་བྱེད་པར་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་ནས་མྱུང་
འདས་ནི་ལམ་ཆེས་ངང་གིས་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་བསགས་པའི་སྐྱོན་ལམ་ཆེས་ཆེ་བ་དང་། ལམ་ཆེས་ཆེ་
བ་ཉིད་ཀྱིས་ཟད་པར་བྱས་པས་ཕྱ་རྒྱས་ཆེས་རྒྱུང་བ་ཡིན་ལ། འདྲ་བྱེད་མེད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལྷ་པ་ནི་ཆངས་རིས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་གཞན་དག་ཏུ་དག་བཅོམ་མ་ཐོབ་
པར་འོད་རྒྱུང་ལ་སོགས་པ་གོང་དུ་འཕོས་ནས་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གོང་དུ་འཕོ་བ་(ནི་འདིར་ཕྱིར་
མི་འོང་ཐོབ་ཀྱང་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐུས་པར་དོ་དང་སྐྱེས་གནས་འདའ་མི་རུས་པ་སྟེ།)དེ་ནི་རྒྱུ་སྐྱོན་ས་
ཤེས་རབ་ལ་དགའ་བས་ལྷག་མཐོང་སྤྱད་པ་བསམ་གཏན་སྟེལ་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དགའ་བས་ཞི་
གནས་སྤྱད་པ་བསམ་གཏན་མ་སྟེལ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྒྱུ་སྐྱོན་ས་བསམ་གཏན་སྟེལ་མ་བསྐྱམས་ན་
འབྲས་བུའི་སྐྱོན་ས་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་དེ་ཡང་དབྱེ་ན་འཕར་བ་དང་བྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་
གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་འཕགས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་
པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ཞིག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བདེ་བའི་རོ་མུངས་པས་གོང་མ་གསུམ་ལས་ཉམས་ཏེ་
ཤི་འཕོས་པ་ན་ཆངས་རིས་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་ནས་སྟོན་གོམས་པའི་ཤུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་(བཅོ་
ལྷ་)སྟེལ་(བསྐྱམས་)ཏེ་འོག་མིན་དུ་སྐྱེས་ནས་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་(ཆངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་
ལ་གསུམ་སྟེལ་ལམ་དུག་སྟེལ་གོམས་ནས་)རྒྱན་ལྷ་མ་ལ་གཙང་མ་རིས་ཀྱི་ལྷ་ལའི་འོག་མ་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་
ནས་དེ་ནས་(བཅོ་ལྷ་པ་བསྐྱམས་ནས་)འོག་མིན་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཆངས་
ཆེན་མ་གཏོགས་པ་གནས་རིས་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་སྟེ་འོག་མིན་གྱི་ལུས་ལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པའོ། །ཆངས་ཆེན་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་ལྷ་བའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། གཙོ་བོ་གཅིག་པའི་གནས་ཡིན་པས་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་འོད་གསལ་མན་ཆད་དུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་ནས་དེའི་
རྟེན་ལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར་འདི་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་
གསལ་ཡོ། །ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་བྱ་བའང་འདོད་པ་ཁོ་ནར་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ས་གང་དུ་
སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་དེ་ས་དེ་དང་འོག་མར་ཕྱིར་མི་འོང་(བས་ཕྱིར་མི་འོང་ཚྭ་གས་)པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་
དང་པོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ།
འཕགས་པ་དེ་དག་ཡང་ན་ནི་རྟེན་དེ་ལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་ལ། དེར་མ་ཐོབ་ན་ནི་གོང་དུ་འཕོ་བ་
ཡིན་ཏེ། བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(སྟེལ་མ་ཉམས་ནས་སྐྱིན་མེད་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་ནི་མེད་དེ། སྟེལ་མའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་བཞི་པའི་ས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ངང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལ་ཉམས་ན་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།)

གཉིས་པ་རྒྱུ་ལྗོན་པ་ལམ་མ་གཏན་སྤེལ་མ་བསྟོམས་པ་ལམ་གཞན་རྒྱུ་ལྗོན་པ་ལམ་མ་གཏན་མ་སྤེལ་བ་ནི་སྤྱི་པའི་ཕྱི་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཞི་པའི་གནས་གཙང་མ་ལྷ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སུ་རིམ་གྱིས་སོང་སྟེ། དེ་ནས་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་སུ་སོང་ནས་སྤྱི་ཕྱིར་དགྲ་བཙུག་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་ལ་བར་སྐབས་ས་འོག་མ་དག་ཏུ་དགྲ་བཙུག་ཐོབ་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་འོག་མིན་དང་སྤྱི་ཕྱིར་ཕྱི་མོའི་མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་ལས་གོང་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སྤྱི་པ་གཉིས་སམ་གསུམ་མངོན་པར་གྲུབ་ནས་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བ་སྤྱི་པ་ཕྱིན་ཆད་སྤྱི་པ་བརྒྱད་པ་མི་འགྲུབ་པས་ན་མཆོག་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་སྤྱི་ཕྱིར་ཕྱི་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་གཟུགས་སུ་འགྲོ་བར་རིམ་ལྔར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་གནས་གཙང་མ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སུ་རིམ་གྱིས་འོངས་ནས་གཟུགས་མེད་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །འདི་དག་གནས་གཙང་མར་མི་འགྲོ་བ་ནི་གནས་གཙང་མ་དག་ནི་འཕགས་པའི་གནས་ཡིན་པས་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གཟུགས་མེད་བྱིས་པའི་གནས་སུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཀྱང་འཕགས་པའི་གནས་སུ་མི་འགྲོ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་སུ་ཉི་བར་འགྲོ་བ་ལས་གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་པར་ཉི་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་སྟེ། འདོད་པར་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་ནས་དགྲ་བཙུག་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དབྱེ་ན་སྐྱེས་ནས་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་བཅས་དང་། བྱེད་པ་མེད་པར་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་དང་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་ན་བར་སྤྱི་པ་མེད་པས་བར་མ་དོར་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བ་ནི་མེད་དོ། །རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་བྱ་བ་འང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་མན་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱིར་ཕྱི་མོའི་གོང་དུ་འཕོ་བ་འང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་མི་འོང་སྐར་གྱི་དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་མཐོང་ཆོས་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་དགྲ་བཙུག་ཐོབ་ནས་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བའོ། ། (མཐོང་ཆོས་ལ་འདའ་བ་ལ་དྲེན་གྱིས་དབྱེ་ན་དགྲ་དང་། སྤངས་པས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའི་སྒོམ་སྤང་དགྲ་བཞི་སོ་དྲུག་ཐུག་གཉིས་ལས་སྤྱི་ཕྱིར་ཕྱི་མོའི་དགྲ་བ་སྤངས་པ་བོར་ཏེ་བདུན་ཅུ་ཅུ་གཅིག་གོ། དབྱེ་བ་གཞན་ནི་འདྲ་སྟེ་སྤྱི་པ་ཆེན་སྤྱི་པ་བརྒྱད་དང་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་ཡོད་དོ།) དེ་ལྟར་གཟུགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལྷ་དང་གཟུགས་མེད་པར་འགྲོ་བ་དང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བ་སྟེ་ཕྱིར་མི་འོང་བདུན་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་སུ་འགྲོ་བ་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་ན་ནི་གསུམ་ཡིན་ནོ། །བར་མ་དོར་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་གནས་གཞན་གྱིས་བྱེ་ན་བསམ་གཏན་ས་བཞི་ལ་ཁ་ཆེ་བ་ལྟར་ན་བདུན་ན་”^༡འདོད་ལས་གནས་གཞན་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། ལྷ་བའི་གནས་ཡིན་

པས་ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་དང་། རིགས་གྱིས་བྱེ་ན་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བྱེ་ན་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་ནས་རང་སའི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བར་དགྲུ་དགྲུ་དང་། དབང་པོས་བྱེ་ན་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་བར་མ་དོར་བྱ་བ་ལས་འདའ་བ་ལ་དབྱེ་ན་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དགྲུ་བཅུ་ཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་ནས་བྱ་བ་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལའང་སྟུར་ཏེ་སྟུར་བྱེ་མི་འོང་བ་ཁྱི་ཉིས་སྟོང་དགྲུ་བརྒྱ་ཅུ་དྲུག་འགྱུར་རོ། །

གཟུགས་མེད་དུ་འགྲོ་བ་ལའང་རྟོན་གྱིས་བཞི་དང་། དབང་པོས་གསུམ་དང་། རིགས་གྱིས་དྲུག་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་དགྲུ་དགྲུ་དང་། རོ་བོས་བར་མ་དོར་བྱ་བ་ལས་འདའ་བ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་སྟེ། རེ་རེ་ལ་དྲུག་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཅུ་བརྒྱད་བརྒྱད་ཡོད་པས་བསྟོམས་ན་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དགྲུ་བཅུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོག་སའི་རྣམ་པ་དགྲུ་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གོང་མའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་འདོད་པའི་དགྲུ་པ་སྟངས་པ་དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པར་སྟུར་རོ། །མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བྱ་བ་ལས་འདའ་བ་ལ་རིགས་གྱིས་དྲུག་དང་། དབང་པོས་གསུམ་གྱིས་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའི་རྟོན་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དབྱེ་བ་ནི་མེད་དེ། རྟོན་ནི་འདོད་པ་གཅིག་ཏུ་ཟད་པའི་བྱེ་བ་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྦྱངས་པ་ནི་བྱེ་མི་འོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེ་བ་རོ། །ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱང་།^{༡༤༩} རྟོན་གྱིས་གྲིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་ལྟ་རིས་དྲུག་སྟེ་དགྲུ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་སྤྱི་ཅུ་འི་བར་གྱི་དགྲུ་བརྒྱད་བདུན་ཅུ་ཅུ་གཉིས་སྟངས་པས་ཁྱི་ཆོག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཅུ་བཞིར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུང་རོ། །(སར་ན་སྤང་བྱ་དགྲུ་དགྲུ་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྡན་དང་བསྟོམས་ནས་རེ་རེ་བཅུ་བཅུར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ།^{༡༥༠} འོག་སའི་དགྲུ་པ་སྦྱངས་མ་ཐག་པ་དང་དེའི་གོང་མའི་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྡན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཅུ་སྟེ། རང་སའི་དགྲུ་པ་སྦྱངས་པ་ནི་དེར་སྤྱི་བ་འགྱུ་བ་པ་མི་རུང་བས་དེའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གནས་དང་རིགས་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་དབྱེ་ན་ཁྱི་ཉིས་སྟོང་དགྲུ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡོད། །དེ་ལྟར་ན་གནས་གཅིག་ན་རིགས་དྲུག་གོ། །རིགས་རེ་རེ་ལའང་སྦྱངས་པས་དགྲུ་དགྲུ་སྟེ་དགྲུ་དྲུག་ལྔ་བཅུ་དང་བཞི་ཡོད། །ལྔ་བཅུ་དང་བཞི་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་བརྒྱད་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་ཡོད། །དེ་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྟུར་དུ་བྱས་པ་ཡོད། །འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྔ་འང་དེ་བཞིན་དུ་སྟུར་བས་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་ནས་གཟུགས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱེ་མི་འོང་ཁྱི་ཉིས་སྟོང་དགྲུ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡོད་དོ།) འོ་ན་མདོ་ལས། གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་བྱེ་མི་འོང་དགྲུ་པ་བཤད་པའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། བར་མ་དོར་བྱ་བ་ལས་འདའ་བ་ལ་ཞོགས་མའི་མེ་སྟག་རྒྱུང་དུ་མངོན་པར་གྱུ་བ་བཞིན་དུ་འཆིང་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་ཚྭ་ཚྭ་སྟེང་དུ་ཡར་བཞིན་དུ་འཆིང་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་ཚྭ་ཚྭ་སྟེང་དུ་ཡར་

ནས་ས་ལ་མ་ལྟར་བར་འཆི་བའི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་ལྷུང་བ་དང་། ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་
ནས་ལྷུང་ན་ལས་འདའ་བ་གསུམ་དང་། སྒྲིས་ནས་ལྷུང་ན་ལས་འདའ་བ་ལ་སྒྲིས་མ་ཐག་དང་། འདྲ་བྱེད་
བཅས་དང་། བྱེད་པ་མེད་པ་གསུམ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་ལ་འཕར་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟར་
གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་འདའ་ནས་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེད་ནས་གཞུགས་སུ་ཉེ་བར་འགོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་དགྲར་
བཤད་དོ།^{༡༤} །(འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་)ཕྱིར་མི་འོང་བ་གསུམ་དང་དགྲ་པོ་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་རྣམས་ནི་རང་
རང་གི་ལས་བར་སྤྱོད་འགྲུབ་པ་དང་། སྒྲིས་ནས་ཕྱོད་འགྲུར་དང་། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་ཕྱོད་འགྲུར་གསུམ་
དང་། དབང་པོ་རྣེ་འབྲིང་རྒྱལ་པོ་གསུམ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དབང་པོ་དང་
ཉོན་མོངས་པ་ལ་འདའ་རྩོན་པོའི་རྩོན་པོ་དང་། སྤང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་རྒྱུད་འབྲིང་རྒྱུད་པ་སོགས་པའི་བྱེད་བྲག་ལས་
ཡིན་ཏེ། བར་མ་དོར་ལྷུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་འདའ་དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གསུམ་ཚན་
དང་པོ་གཉིས་ལ་ནི་དབང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བྱེད་བྲག་ཡོད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བྱེད་བྲག་ནི་མེད་དེ། དང་པོ་
གསུམ་ནི་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ལས་སུ་མ་རྒྱུད་པ། གཉིས་པ་གསུམ་ནི་སྒྲིས་ནས་ཕྱོད་འགྲུར་དུ་མ་རྒྱུད་པ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་ཚན་གཉིས་པ་ལ་ནི་ལས་དབང་ཉོན་མོངས་གསུམ་གའི་བྱེད་བྲག་ཡོད་དོ།

འོན་ལྟར་བར་མ་ལས་སྒྲིས་བྱ་དམ་པའི་འགོ་བ་བདུན་^{༡༥} གསུངས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ནི་གཞུགས་
སུ་ཉེར་འགོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དགྲ་པོ་དེ་ལས་གོང་དུ་འཕོ་བ་གསུམ་དུ་མ་བྱེད་བར་བགྲངས་པ་ལས་ནི་སྒྲིས་
བྱ་དམ་པའི་འགོ་བ་བདུན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །(གོང་འཕོ་མི་འབྱེད་པ་ཅི་ཞེན་)དེ་ནི་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་སྤེལ་
དང་། ཁམས་གཅིག་དང་གཉིས་སུ་འགོ་བ་དང་། འཕར་བ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཏུ་མང་བས་གདུལ་བྱའི་སྒོ་
འབྲུག་བསམ་བྱེད་ཞེས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་(སྒྲོབ་པའི་ནང་ན་)འདི་དག་ཁོ་ན་དམ་པར་བརྗོད་ཅི་ན། ལས་དམ་པ་
དགེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། (འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་མི་དགེ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་)དམ་མིན་མི་དགེ་
བ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོ་བ་འདི་དག་ཏུ་སོན་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཁོ་ན་སྒྲིས་བྱ་དམ་
པའི་འགོ་བ་ཡིན་གྱི་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པོ་དང་སྒྲོབ་པ་ཆགས་བཅས་ལ་ནི་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྒྲོབ་
པའི་འཕགས་པ་དག་དམ་པ་ཡིན་ཀྱང་ཁམས་གོང་མར་འགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་མཛད་ལས། སྒྲིས་བྱ་དམ་པ་གང་ཞེན། སྒྲོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
བར་དང་ལྷན་པའོ་^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ནི་སྤྱོད་གཅོད་པ་ནས་ཆང་འབྲུང་བའི་བར་སྤྱིག་
པ་ལྟ་བུ་གཏན་མི་བྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིག་པ་གཞན་ཡང་མཐོང་སྤང་དང་འདོད་པའི་
སྤྱོད་སྤང་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པས་ཕལ་ཆེར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཙམ་གྱིས་རྣམ་གྲངས་པའི་དམ་པར་བཤད་
པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དམ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པར་(ཆེད་པོ་

ལ་)འཕགས་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཆེ་རྒྱུ་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་བྱེད་པ་ལའང་བར་མ་དོར་བྱ་བ་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དམ་ཞེན། མེད་དེ། གང་ཞིག་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་དེ་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མེད། (དེ་ཕྱིར་མི་འོང་བྱེད་པའི་ཆེད་ལ་བྱ་བ་ལས་འདའ་)བའི་ཕྱིར་རོ།། (དེ་ཡང་འདོད་པ་སྟག་བསྐྱེད་མང་བས་སྒྲོ་བས་སོ།།) དེ་ལ་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པར་ཆེ་དང་པོ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་སམ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བྱེད་སྟེ་གི་འཕོས་ནས་སྤར་ཡང་ཆེ་གཉིས་པར་འདོད་པར་སྒྲིས་པའོ། །དེ་ནི་ཁམས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་སྟག་བསྐྱེད་མང་བས་སྟག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གིན་ཏེ་སྒྲོ་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་བས་ཆེད་ཉིད་དམ། ཡང་ན་ཆེ་གཉིས་པ་ལ་འདོད་པར་སྒྲིས་ཏེ་ཕྱིར་མི་འོང་བྱེད་པར་བྱས་ནས་དགྲ་བཅོམ་བྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་ཀྱི་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་རེས་འགའ་ཁམས་གཞན་གཞུགས་མེད་དུ་ཡང་འགྲོ་སྟེ་གོང་དུ་འཕོ་བ་སྤྲོད་ཅིང་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་བཞིན་ནོ།།

(འདི་ནི་མཐར་ཕྱིས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་དཀའ་བར་བཤད་པས་ཆགས་བྱལ་སྟོན་འགྲེལ་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་དུ་འགྲོ་བར་སྤྲོད་པར་གསལ་ལོ་ཞེས་གིར་འདྲ་གསུང་རོ།།) འོ་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས། བདག་ནི་ཐ་མར་ཉམས་ན་ལྷ་གང་འོག་མི་ཞེས། །རྒྱུ་པར་གྲགས་པ་དེར་ནི་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བར་ཤོག །བཅོམ་ལྷན་བདག་ནི་རྒྱན་ཞུགས་བདེ་གཤེགས་རྒྱན་ཞུགས་ཏེ། ཞེས་¹⁴རང་ཉིད་རྒྱན་ཞུགས་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་ཅིང་། དེ་ནས་མིར་སྒྲིས་ནས་བྱ་བ་ལས་འདའ་བར་གྱུར་ཅིག །དེར་བྱུང་འདས་མ་བློ་བ་ན་གཞུགས་ཁམས་སུ་སྒྲེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅིས། དེ་ནས་གཞུགས་ཁམས་སུ་སྒྲེ་བར་སྒྲོན་ལམ་བཟུང་ལ། སྒྲོན་པས་ཀྱང་། ལེགས་སོ་བརྒྱ་བྱིན་བག་ཡོད་པར་ནི་གནས་པར་གྱིས།¹⁵ ཞེས་གསུངས་ནས་དགག་པ་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་འགལ་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་ནི་མིར་སྒྲིས་ན་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། དེ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཆོས་མངོན་པ་མ་གཤེས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། སྒྲོན་པས་མ་བཀག་པ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་(འཆི་ལྷས་ཀྱི་སྒྲོབ་ལས)དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་(ཡིན་གྱི་སྤྲད་པའི་ཕྱིར་)ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་འཆད་དོ། །འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་དེ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་པོར་སྒྲིས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལམ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་(ལམ་གྱི་)རྟེན་(ལུས་)ཁྱད་པར་ཅན་བློ་བའི་ཕྱིར་(ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པ་དང་)སྒྲེ་བ་དུ་མར་ལ་མ་ལ་འདྲིས་པར་བྱས་པས་གཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་(ལས་དབང་པོ་འཕོ་བའང་མེད་)པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་གྱིས་ན་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པས་དབང་པོ་འཕོ་བའང་མི་རྟེན་ལ་ཁམས་གཞན་དུ་ཡང་མི་འགྲོའོ། །ཅིང་ཕྱིར་སྒྲོབ་པ་ཆགས་བཅས་དག་པར་མ་དོར་བྱ་བ་ལས་མི་འདའ་ཞེན། སྒྲོབ་དཔོན་ནི་ཁམས་གོང་མའི་

གཉེན་པོ་རྣམས་མ་འདྲིས་པས་མངོན་སུམ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱ་རྒྱས་རྣམས་
གིན་ཏུ་རྒྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆགས་བྲལ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་
རྣམས་ན་རེ་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་འདའ་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་པོ་ལས་འདའ་བས་ནི་འདོད་པའི་
མི་དགེ་བ་དང་ཁམས་གོང་མའི་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དང་།
ཁམས་གསུམ་ལས་འདའ་བ་དང་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱུན་ཏུ་གསུམ་གྱིས་གསུམ་མཐ་ཕྱིར་འོང་
གིས་གཉིས་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་བྱ་དགོས་པ་ལ་དེ་དག་དཀའ་བའི་ཕྱིར་བར་མདོ་པས་མི་
ལུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

འོ་ན་བསམ་གཏན་སྤེལ་ནས་འོག་མིན་འགྲོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ལྷ་སྤེལ་ཞེན། སྤེལ་བ་ནི་བསམ་
གཏན་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་སྤེལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོར་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་(དངོས་གཞི)སྤེལ་
བར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་སྦྱོན་བརྒྱུད་ལས་གྲོལ་བས་མཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དང་པོར་དགྲ་བཙུག་མཐ་
ཕྱིར་མི་འོང་ཡང་རུང་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཟག་མེད་རྒྱུན་ལྡན་དང་། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་རྒྱུན་ལྡན་དང་།
ཡང་ཟག་མེད་རྒྱུན་ལྡན་ཏེ་རྒྱུན་དང་ལྡན་པར་སྤེལ་ལ། དེ་ནས་སྤེལ་ལྷ་རྒྱུད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་^{༡༠}སྤེལ་
ནས་སྦྱོམ་སྟེ་དེ་དག་ནི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆོ་བཀའ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅིག་མ་གཉིས་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་
རྒྱུད་ཅིག་མ་གཉིས་དང་ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅིག་མ་གཉིས་སྟེ། དེ་ལྷ་རྒྱུད་ཅིག་མ་གསུམ་ནི་བསྐྱེད་པས་
སྦྱོམས་པར་འབྱུག་ལུས་པས་དེའི་ཆོ་སྤེལ་མའི་དངོས་གཞི་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། (རྒྱུད་ཅིག་མ་)དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་
ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་གསུམ་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་འདོད་དོ། །སྤོབ་
དཔོན་ནི་རྒྱུད་ཅིག་མ་སྤེལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པས་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུན་སྤེལ་བ་ལ་རུང་ངོ་
ཞེས་འདོད་དོ།^{༡༡} དེ་ལྷ་རྒྱུད་པོ་བསམ་གཏན་བཞི་བ་སྤེལ་ནས་ཕྱིས་གོམས་ནས་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་
(དངོས་གཞིའང་)སྤེལ་བར་བྱེད་དོ། །(རྟོན་ནི་)དེ་ཡང་དང་པོར་འདོད་ཁམས་ཀྱི་གླིང་གསུམ་དུ་སྤེལ་བར་བྱེད་
ལ་ཕྱིས་ཉམས་པ་དག་གིས་ནི་གཞུགས་སུ་ཡང་སྤེལ་བར་བྱེད་དོ།

སྤེལ་བའི་དགོས་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་རྣམས་ནི་གནས་གཙང་མར་སྤྱོད་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་(གཉིས་པོ་དེའི་དོན་དུ་)སྤེལ་བར་
བྱེད་ཀྱི་དེ་དག་ལས་ཉམས་པ་མི་སྤྱིད་པས་ཉོན་མོངས་པས་འཇིགས་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྟུལ་པོ་
རྣམས་ནི་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་ཉོན་མོངས་པས་འཇིགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེ། རོ་རྒྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པའི་བསམ་གཏན་ཐག་བསྐྱང་བའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་ལས་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགྲ་བཙུག་པ་
དབང་པོ་རྣོན་པོ་ནི་(གཞན་གཉིས་མི་འབྱུང་བས་)མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་(ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་)དང་། རྟུལ་

པོ་ནི་(མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་དང་འབྲས་བུ་ལས་མི་ཉམས་པའི་ཆེད་དུ་སྤེལ་ཏེ་དེ་)འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པའི་རྒྱུན་ཉོན་
 མོངས་པས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གིས་ནི་སྤེལ་བ་མི་སྤྲོད་དེ། དེ་དག་གིས་
 བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་གནས་གཙང་མ་ལྟར་ངེས་ཤིན། རྒྱ་སྤེལ་
 མ་སྒྲོམ་པ་དེ་ནི་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཟག་བཙས་རེ་རེ་སྤེལ་བའི་རྒྱུ་དུག་སྤེལ་དང་། འབྲིང་
 དུག་དང་། ཆེན་པོ་དག་དང་། ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཤིན་ཏུ་ཆེས་ཆེན་པོ་བཙོ་ལུ་སྤེལ་དུ་སྒྲོམ་
 པ་རྣམས་པ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རིམ་པ་ལྟར་འབྲས་བུ་གནས་གཙང་མའི་སྤྱི་བའང་མི་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཁོ་ན་
 ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཏུ་སྤྱི་བ་ནི་ཟག་བཙས་(གྱི་རྒྱུགས་ཕྱེད་ཀྱི་)དབང་གིས་སྤྱི་བ་ཡིན་གྱི་(འཕེན་ཕྱེད་མིན་ནོ།)ཟག་
 མེད་ནི་སྤྲོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་འཕེན་ཕྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །(དུག་སྤེལ་མན་ཆད་ཀྱི་ཟག་མེད་ནི་བསྐྱར་ནས་སྒྲོམ་
 པ་ལོ། །གང་སྤེལ་ནི་དད་སོགས་ཆེ་འབྲིང་ལྟས་དེ་དག་ཏུ་སྤྱི་བར་འདོད་དོ།)

བཅུན་པ་དཔལ་ལེན་ན་རེ། གནས་གཙང་མ་དང་པོ་དད་པའི་དབང་པོ་ལྷག་པ་ནས་ལྟ་བུ་གཤེས་རབ་
 ལྷག་པའི་བར་ལྟར་ཡིན་པས་ལྟ་རིམ་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།^{༡༤} །སྤྱོད་དཔོན་གང་སྤེལ་ན་རེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
 དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཆར་ཡང་རྩ་སྤྲུམས་པའི་རྒྱལ་དུ་རྣམས་པར་ལྟར་བྱས་ཏེ་རྒྱུང་དུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་ལྟར་
 ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་གནས་གཙང་མ་ལྟར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་རེ་རེ་ལྷག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འགོག་པ་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འབྲ་བའི་སེམས་ཞི་བ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅུས་པའི་ཕྱིར་ལུས་
 ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་^{༡༥} བྱ་བར་འདོད་དེ། འགོག་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་སེམས་མེད་
 པས་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ལོ། །སྤྱོད་དཔོན་ནི་འགོག་པ་ལ་སྒྲོམས་
 པར་ཞུགས་པའི་དུས་ན་དེ་དང་མཐུན་པའི་ལུས་ཀྱིས་འགོག་པ་ཐོབ་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 ལས་ལངས་པ་ན་རྣམ་ཤེས་དང་བཙས་པའི་ལུས་ཞི་བ་ཐོབ་པས་ཀྱི་མ་འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ནི་མྱ་ངན་འདས་
 དང་འབྲ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ནོ་སྤེལ་དུ་ལངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པས་མངོན་
 སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བཞེད་དོ།^{༡༦}

འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། སྤྱོད་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཅེས་^{༡༧}གསུངས་པ་དེར་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་
 བྱེད་པ་མ་གསུངས་ཤིན། སྤྱོད་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་ཟག་མེད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་བྲལ་
 བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ནི་སྤྱོད་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པས་སྤྱོད་པ་འང་
 མ་ཡིན་ལ། བྲལ་བའི་རང་བཞིན་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་མ་ཡིན་པས་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བུ་འང་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་པ་བཙོ་བརྒྱད་ནི་མདོ་ལས། བཙོ་མ་ལྟར་འདས་ལ་བྱིས་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྤྱིན་
 ཀྱིས་ཞུས་པ། བཅུན་པ་འཛིག་ཏེན་ན་ཡོན་གནས་དུ་ཞིག་མཆིས་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། བྱིས་བདག་ཡོན་

གནས་ནི་གཉིས་ཏེ། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་བའོ། །ཁྱིམ་བདག་དེ་ལ་སློབ་པ་ནི་བཙུན་དོ། །མི་སློབ་པ་ནི་དགུའོ། །སློབ་པ་བཙུན་གང་ཞེན། (ཞུགས་གནས་བྱུང་གསུམ་ཡ་གཅིག་དང་། །ཞོ་ལྷུ་ལ་¹⁴⁴ བྱུང་གཉིས་རིགས་སུ་སྟེ། །ཆོ་གཅིག་ཕྱིར་མི་འོང་ལྟ་སྟེ། །ཡོན་གནས་སློབ་པ་བཙུན་དོ་ཞེས་མ་ན་ཆེན་པས་སྟོམ་ཆོག་མཛད་དེ་) རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ནས་དག་བཙུན་པའི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའི་བར་བདུན་དང་། དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། དད་པས་མོས་པ་དང་། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དང་། རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྟེ་བ་དང་། བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། བར་མདོར་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་བར་ལྟ་སྟེ་དེ་དག་ནི་སློབ་པ་བཙུན་ཡིན་ནོ། །

མི་སློབ་པ་དགུ་གང་ཞེན། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དང་། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྟེ། དེ་དག་ནི་མི་སློབ་པ་དགུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་¹⁴⁵ འབྲུང་བ་རྣམས་སོ། །

བཞི་པ་དག་བཙུན་པ་འཆད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། གནས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤྲོད་པའི་རྩ་མོའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་བརྒྱུད་ཀྱི་བར་དུ་ཟད་པ་ནི་དག་བཙུན་པ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་སྤྲོད་རྩའི་ཉོན་མོངས་པ་དགུ་པ་སློབ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དེ་ཡང་དག་བཙུན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དེ་ནི་རྩ་རྒྱ་བྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། (སྐར་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷན་པ་ཆེ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།) །ཁམས་གསུམ་གྱི་ཕྱ་རྒྱས་འཛོམས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཡང་སའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་དགུ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་ས་དྲུག་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་སྟེ། བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་གྱིས་དབྱེ་ན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་མང་སྟེ། མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་རྩོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འོག་སའི་ཟག་བཅས་ལ་མི་དམིགས་ཀྱི་སྤྲོད་རྩའི་སྟེན་ཆ་སྟེ་སྟེན་ཆ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། གྲུག་འབྲུང་ལ་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྐུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཡིན་ཏེ། ས་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པ་སྤྱིད་པས་འདོད་པའི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་
ས་གོང་མ་བརྒྱད་ཀྱི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞི་ཚན་བརྒྱད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ལམ་ལ་
དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་། གོང་མའི་
ལམ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དོ་རྩུ་བྱུ་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་ལྷ་བཙུ་ཙ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུས་ལྷག་མ་
ལྷ་ལ་བརྟེན་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉི་ཤུ་
ཙ་བརྒྱད་དང་ཙ་བཞི་དང་ཉི་ཤུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་ལམ་དང་ས་འོག་མའི་འགོག་པ་ལའང་མི་
དམིགས་པའི་བྱིར་དང་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་རྒྱ་ཡིན་པས། ས་དྲག་ས་དགའའི་ལམ་ནི་དེའི་སྤྱོད་ལུལ་ཅན་གྱི་ལུལ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས་འོག་མ་གཞུགས་ཁམས་པའི་གཉེན་པོ་ལམ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་ས་དྲག་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་སུམ་བརྒྱ་བཙུ་གཉིས་དང་། གཞུགས་མེད་དང་
པོ་གསུམ་ལ་བདུན་ཙ་ཙ་གཉིས་ཏེ་བསྟོམས་པས་སུམ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཙ་ཙ་བཞིར་¹⁶འགྱུར་ལ། དེ་དག་
རིགས་དྲག་དང་དབང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དྲག་སྤྱོད་དགའ་བརྒྱ་ཙ་བཙུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཆོས་མངོན་
པ་བ་གང་དག་ལམ་གྱི་བདེན་པའང་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་འདྲ་བར་ས་རེ་རེ་ལ་དམིགས་པར་འདོད་པ་
ལྟར་ན་གོང་མའི་ལམ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞི་མི་འབྱུང་བས་ས་དགའའི་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་
པའི་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་སུམ་ཙ་ཙ་གཉིས་ཏེ་བསམ་གཏན་ས་དྲག་པོ་རེ་རེ་ལ་བརྒྱད་ཙ་བརྒྱད་
ཙ་སྟེ། བསྟོམས་པས་བཞི་བརྒྱ་བརྒྱད་ཙ་དང་། གཞུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་རང་ས་དང་གོང་སའི་ལམ་
བདེན་ལ་དམིགས་པ་བཙུ་གཉིས་དང་བརྒྱད་དང་བཞི་བསྟན་པ་ས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བཞི་བཙུ་དང་སུམ་ཙ་
ཙ་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་ཡིན་པས་དགའ་བཙུ་ཙ་དྲག་ཏུ་འགྱུར་བས་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་ན་ལྷ་བརྒྱ་བདུན་
ཙ་ཙ་དྲག་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་དག་སྤྱི་ལ་ལྟར་རིགས་དང་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་དྲག་འགྱུར་དང་སུམ་འགྱུར་
དུ་བསྐྱེད་ན་དོ་རྩུ་བྱུ་ཉིང་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲག་ཙ་ཙ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དོ་རྩུ་བྱུ་
དམིགས་པ་སྤྱི་ལ་སྤྱི་ལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ནི་སྤྱིད་པའི་ཕྱི་མོ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་འགོག་པ་ལམ་ནི་སྤྱི་ལ་དབང་
གིས་ས་དགའ་ཆར་གྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱི་ལ་པའི་མཐའ་ལས་ཡིན་ཏེ། བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་
པའམ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་སྤྱི་ལ་ཕྱི་སྟོན་སྤྱི་ལ་དགའ་བཙུ་པོ་དེ། (རྟོག་ཏེ་གིས་)ཟད་པའི་ཐོབ་པ་དང་དེ་ཟད་པ་
ཤེས་པའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྟེ་སྟེ། (འདི་ནི་རྣམ་གྲོལ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །ཟད་པ་ཤེས་པ་སྟེས་པ་)དེའི་ཆོ་
འཕགས་པ་དེ་མི་སྟོབ་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། དག་བཙུམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཞེས་གྲང་བྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་

ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སློབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་དོན་ཚོགས་ནས་གཞན་གྱི་
 དོན་བྱེད་པ་དང་། སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་དང་སློབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་པར་འོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་
 གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལམ་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། (དག་བཙམ་ལ་དབྱེན་དུས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ནི་རིགས་
 ཀྱིས་ལྟོ། །དབང་པོས་གསུམ་མོ། །རྟེན་གྱིས་ཉེར་དགུ་སྟེ་སྤྱིར་བཞི་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་ནོ། །དུས་མི་སྦྱོར་ནི་རིགས་ཀྱིས་དབྱེར་
 མེད་ལ། དབང་པོ་དང་རྟེན་གྱིས་བསྐྱར་བས་བརྒྱད་ཅུ་བདུན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ལའང་དབང་པོས་གསུམ། རིགས་ཀྱིས་
 དུག་རྟེན་གྱིས་ཉེར་དགུ་སྟེ། སྤྱིར་ལྟ་བུ་དང་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་སོ། །གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།) སྤར་བཤད་
 པའི་འཕགས་པ་གཞན་བདུན་ནི་སློབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་རྟག་ཏུ་
 སློབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་རྣམས་ནི་སློབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་མི་ཤེས་པས་(ཤེས་
 རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་མེད་པའི་)ཕྱིར་དང་། བསྐྱབ་པ་(གཞན་གཉིས་ཀྱང་)གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་རྒྱ་ཞི་
 བྱེད་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། གོ་ལུ་ཏ་མ་སློབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་སློབ་པ་སློབ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། ཞི་
 བྱེད་བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་ཅིང་བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་སློབ་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་¹⁶⁴ལན་གཉིས་སུ་
 བསྐྱས་ཏེ་གསུངས་སོ། །(འཕགས་པ་ནི་སློབ་པ་ཅུང་ཟད་གཏོང་ཡང་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་མི་སྲིད་དེ་འཕགས་པ་མཉམ་པར་མ་
 བཞག་ཀྱང་སློབ་པའི་བསམ་པ་མི་འདོར་བའི་སྒོ་ནས་དེར་བརྗོད་དེ་འགོན་པོ་ལམ་ན་འདུག་པ་བཞིན་ནོ་ཡང་སློབ་པ་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་
 དང་ཡང་ལྟར་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་པའི་ཆོས་ནི་མཐོང་སྒོ་མོ། །མི་སློབ་པའི་ཆོས་ནི་མི་སློབ་པའོ་མོ།) ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ནི་
 སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་ན་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་དང་སློབ་མི་སློབ་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཅི་རིགས་པར་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་འཕགས་(པ་མཐར་ཀྱིས་)པའི་གང་ཟག་
 བེ་བྱུང་བཞེས་བརྒྱད་ཁོན་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་མིང་གིས་བརྒྱད་ཡིན་གྱི་རྩ་སུ་ནི་མཐར་ཀྱིས་པ་ལ་ཞུགས་
 པ་དང་པོ་དང་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་བཞི་དང་ལྟ་ཡིན་ཏེ། བཞུགས་པ་བྱི་མ་གསུམ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་
 པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་བརྟགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་བྱེད་པར་ཅན་
 ཉིད་དག་བཙམ་ལ་བཞུགས་པའང་ཡིན་ལ་ཞུགས་པ་སྤྲ་མ་གསུམ་དང་འབྲས་གནས་བཞི་སྟེ་བདུན་དུ་
 འགྱུར་རོ། །མིང་གིས་བརྒྱད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པའང་མཐར་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སལ་ཆེར་དང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བ་བདེན་པ་མདོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཙོ་ལྟ་དང་བཙུ་བྱག་པ་ཐོབ་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་
 ལ་ཞུགས་གནས་ཁོན་ཡིན་གྱི་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

བྱད་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་བྱད་པར་གྱི་ཚུལ་འཆད་པ་ན་ས་དང་ལམ་གྱི་བྱད་པར་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་བྱད་པར་དང་། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བྱད་པར་དང་། ཚུལ་གྱི་ལཁོར་ལོའི་བྱད་པར་དང་། ཁམས་དང་དབྱེ་བའི་བྱད་པར་དང་། རིགས་དང་ཉམས་པའི་བྱད་པར་དང་། དབང་པོ་འཕྲོ་བའི་བྱད་པར་བདུན་ལས་དང་པོ་ནི་གལ་ཏེ་འཕགས་པ་དག་ས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་གཉིན་པོ་གང་གིས་ས་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་ཞེན། འདི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པ་གཉིས་ལས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་(ཁོན་)ལམ་གྱིས་སྤྲིད་པའི་རྩ་མོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་གྱི་འོག་ས་དམན་ཞིང་གོང་མ་མེད་ལ་རང་ཉིད་གཉིན་པོར་མི་འགྱུར་བས་(ཉིད་ཡི་ཉོན་མོངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་)འཛིག་རྟེན་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་དང་པོ་ནས་གྲོལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲིད་རྩ་ལས་གཞན་པའི་ས་(བརྒྱད་པོ་)ཐམས་ཅད་ལས་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་ལམ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་ནི་གོང་མའི་ཉིང་བསྟོགས་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རང་ས་དང་འོག་སའི་ལམ་མཐོང་ཟེན་སྒྲོམ་པའོ། །(བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་ཉེ་བྱས་ན་)ནི་གནས་སྤྱད་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་ལ་(རྣམ་པ་རེ་རེ་ཞིང་)བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པ་ལས་འདས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་གཉིས་སྐྱེ་བས་བྱིས་པ་ལྟར་སྤངས་པ་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །(དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།) སྤེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་འདྲེན་(པར་སྤྲོས་དང་འདྲ་)ཏེ། གལ་ཏེ་དེས་འཛིག་རྟེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་མི་འདྲེན་སྟོན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཞིག་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྩོན་པོར་འཕྲོ་བ་ན་ལམ་སྤྲོ་མ་(ཟད་པར་)བཏང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་གོང་མའི་(ས་བརྒྱད་ཀྱི་)ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། (དེ་དག་གིས་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་བཏང་ལ་ཟག་བཅས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་)དེ་འདྲ་བའི་འཕགས་པ་དེས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྲལ་ཐོབ་བཏང་པ་ལ་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་པ་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་པའི་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཐལ་བ་དེ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བྱེད་རང་ལྟར་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྲིད་པའི་རྩ་མོའི་བྱེད་ནི་མཚོན་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་ཅི་རིགས་པ་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དབང་པོ་རྩལ་

པོ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་ལ་སྤྱད་ཅིའི་གཉེན་པོ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་
འཛིག་རྟེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱང་མེད་ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱང་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་
ནས་དབང་པོ་འཕྲོ་བས་བཏང་བས་བྲལ་ཐོབ་གཉིས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་སྤྱད་ཅིའི་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པར་འདོད་
པ་བཞིན་དང་། ཡང་དཔེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་གོང་དུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་
སྦྱེས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་འདྲ་བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི། ས་འཕྲོས་ཉམས་པ་དག་གིས་
གཏོང་ཞེས་བསམ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་གཉིས་ཀྱི་(སྤྱི་བའི་ས་འཕྲོས་པས་བཏང་ན་)མེད་
ཀྱང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པ་བཞིན་(འདིར་ཡང་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་དང་མི་ལྡན་)ཏེ་འདི་ནི་གཞོད་པའི་
དཔེ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།

འདིར་ཡང་འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་གཟུགས་མེད་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་དག་ལ་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པ་ནི་ས་བོན་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པར་སྦྱེས་པ་ལ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་མའི་
ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པ་ནི་ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བས་ཡིན་གྱི་བྲལ་པའི་ཐོབ་པ་
ཡོད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མདོ་སྤྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་དོ། (འཕགས་པ་ནི་ས་འཕྲོས་པས་བྲལ་ཐོབ་ཟག་བཅས་
གཏོང་ཡང་། ཟག་མེད་ན་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤངས་ཉམས་པ་ལས་ཞེས་པའི་རྒྱ་མེད་པར་མི་གཏོང་དོ།) འོ་ན་ས་གང་གིས་ས་གང་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་ཞེན། དེ་ལ་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་པ་
མེད་པ་ཡིས་ནི་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་(ས་གོང་དང་)འོག་ས་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བྱས་པས་ས་དགུ་པོ་
ཐམས་ཅད་ལས་འདོད་ཆགས་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ། (འོག་ས་སྟེ་འདོད་པ་ལ་འདི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ལས་
གཞན་པའི་གཉེན་པོ་མེད་ལ། ས་གཞན་གྱི་ལ་འདི་ལས་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ།) གལ་ཏེ་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འོག་ས་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཐ་མ་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་དོ་བོར་སྦྱེའམ་
འོན་ཏེ་དངོས་གཞིའི་དོ་བོར་སྦྱེ་ཞེན། གང་ཞིག་(སྦྱི་བའི་ས་དགུ་ལ་)འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་
གཉིས་པ་སྟེ་ས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་རྒྱལ་བ་ལ་ནི་གང་ཟག་དེ་གལ་ཏེ་དབང་
པོ་རྩོན་པོ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཐ་མ་སྦྱེ་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་གྱི་
ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དེ་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བར་སྦྱོ་བྱས་པའི་(ཕྱིར་དང་ཉེར་བསྟོགས་ལ་དགའ་ཆུང་
བའི་)ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཡིན་ན་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་པ་སྦྱེའི་
དངོས་གཞི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་ན་ནི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་ཆོར་བ་ཐ་དད་
པས་ཆོར་བ་སྦྱོ་བར་མི་བྱས་པའི་(ཕྱིར་དང་བཏང་སྟོམས་གྱི་རྗེས་སུ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་སྦྱོ་དཀའ་བའི་)ཕྱིར་རོ།

ས་གསུམ་གྱི་གོང་མ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བ་བཞི་པ་
ཡན་ཆད་ཀྱིས་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཐ་མ་སྟེ་བ་མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ས་དེ་དག་གི་དངོས་གཞི་ལས་
སྟེ་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་སུ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་རྩོལ་བ་ལ་མ་ཉྩོས་
པར་དངོས་གཞི་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། (དེ་ཡང་ལྔར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་ལ་གསུམ་བའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་འོག་སའི་དངོས་
གཞི་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཐེན་པས་སོ།) ཟག་མེད་ཀྱི་ས་དང་པོས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ནས་ལྷག་མ་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པ་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་
ནི་རང་ས་དང་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྒྱལ་བར་འགྱུར་གྱི་འོག་ས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་
ཁོ་ནས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལ་འཕགས་པ་བརྒྱད་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཏེ། ས་དེ་
དག་གི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
སྟེས་པ་དག་ཡིན་ནོ། འོ་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་བདེན་པའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་ཡིན་ན་འཛིག་
རྟེན་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གོང་ས་ལས་ཉྩོས་
ནས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་གིན་ཏུ་ཆེས་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་རགས་པ་དང་། སོགས་པའི་
སྒྲིས་གཟུང་བ་གནས་ངན་ལེན་གིན་ཏུ་ཆེས་མང་བས་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པས་ཐ་བ་ངན་པ་དང་། ཕྱིག་པས་
ཕྱིག་པ་དེ་ཉིད་ལས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་ས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ས་དེ་ཉིད་ལས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བས་ཕྱིག་
པ་སྒྱག་པོ་ལྟ་བུར་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་འོག་མའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་ཏེ་ས་འོག་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཞིབ་དང་། སོགས་པ་གྱུ་ཞོམ་པ་དང་། ངེས་
པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། གོང་མའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་ཏེ་ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི་འོན་ཟད་པ་ཤེས་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཤེས་པ་གང་སྟེ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དགྲ་བཙུམ་པ་
དབང་པོ་རྩོན་པོ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་མི་ཉམས་པས་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལས་མི་སྟེ་བའི་སྟོ་
གོས་ཏེ་ཤེས་པ་སྟེ་ལ། གལ་ཏེ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་མིན་ན་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལས་ཟད་པ་ཤེས་པའི་
རྒྱན་ཅམ་ཁོ་ནའམ། ཡང་ན་མི་སྟོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་
མོངས་པ་སྟེ་བའི་སྐབས་ཡོད་བས་ཉམས་པ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་ལས་ཉམས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། མི་སྟོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དེ་ནི་དགྲ་བཙུམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེ་སྟེ། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་
ལའང་ངེས་འགའ་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་ལས་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་དང་། ངེས་འགའ་མི་སྟོབ་པའི་ཡང་དག་
པའི་ལྟ་བ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི་གལ་ཏེ་དག་སྒྲིབ་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞི་ཞེས་བརྗོད་ན་དག་སྒྲིབ་ནི་གང་། ཚུལ་ནི་གང་། འབྲས་བུ་ནི་གང་ཞེ་ན། དག་སྒྲིབ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅི་རིགས་པར་གཏན་དུ་ཞི་བའི་རྒྱུ་དེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་པ་གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་དག་སྒྲིབ་གི་ཚུལ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ནི་དག་སྒྲིབ་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུང་བར་མ་ལས། རི་ལྷར་ན་དག་སྒྲིབ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། འདིས་སྟོན་པ་མི་དག་བའི་ཚོས་ཡང་སྤྱིད་པར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནད་དང་བཅས་ཤིང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སྟུག་བསྟུལ་བ་མ་འོངས་པའི་སྒྲུབ་ནས་འཆི་བའི་བར་རྣམས་ཞི་བར་བྱས་པ་སྟེ། འདི་ལྷར་ན་དག་སྒྲིབ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་^{༡༧}གསུངས་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་གྱི་ཟག་བཅས་ཀྱིས་ནི་(ཕྱི་ཡང་ལས་གྲོལ་ཡང་ཉེས་པའི་འཕྲོ་དང་བཅས་པས་)གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་སྒྲིབ་གི་ཚུལ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་གྲང་དབྱེ་ན་རེ་རེ་ལའང་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་དགྲུ་དགྲུའོ། །གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྒྲོང་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་བརྒྱུད་དང་སྒྲོམ་སྤང་དགྲུ་དགྲུ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྷར་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་དགྲུ་དང་། དེ་དག་གི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡང་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་དགྲུ་དང་། སྤང་བྱ་ཟད་པའི་འགོག་པ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་དགྲུ་རྣམས་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ལྷར་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་དགྲུ་ནི་དག་སྒྲིབ་གི་ཚུལ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་དགྲུ་ནི་དག་སྒྲིབ་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་དག་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཐུན་རྒྱ་དང་འབྲུ་བའོ་ཞེས་པ་དང་། གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྒྲུབ་། འབྲས་དེ་སྒྲུས་བྱ་བྱེད་ལས་སྒྲུས་ཞེས་འབྱུང་བས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་འབྲུ་བ་དང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱ་མཐུན་དང་སྒྲུས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བྱ་ཟད་པའི་འགོག་པ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་དགྲུ་ནི་དག་སྒྲིབ་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འདུས་མ་བྱས་དག་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་འཐོབ་པ། དེ་ནི་སྒྲུས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་ཞེས་འབྲས་བུ་འདུས་མ་བྱས་གྲང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲུས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་བསྟུས་ནས་མདོ་ལས། དག་སྒྲིབ་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞིར་བཤད་དོ།^{༡༨}

དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་གྲང་། དག་སྒྲིབ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཞི་བའི་རྒྱུ་དོ། །ཚུལ་གང་ཞེ་ན། ལམ་སྤྱི་མའོ། །ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན། ལམ་ཕྱི་མ་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ་ཞེས་^{༡༩}བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྷར་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་མང་པོ་ཡོད་ན་འོན་ཏེ་འབྲས་བུ་བཞིར་རི་ལྷར་གཞག་ཅི་ན། འབྲས་བུ་མང་མོད་ཀྱི་དེ་དག་མདོ་ལས་འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་རྣམ་པ་ལྟ་དག་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་གང་ཞེ་ན། རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་རེ་རེ་འཛོག་པ་ལ་ནི་སྟོན་གྱི་ཞུགས་པའི་

ལམ་སྤྲུལ་བཏང་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཟད་པ་
 བསྐྱམས་པའི་ཐོབ་པ་གཅིག་རྟེན་པ་དང་། སྤྲུལ་བསྤུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཤེས་པ་བཞི་
 དང་སྤྲུལ་བསྤུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཆོན་ཐོབ་པ་(སྟེ་
 ཅིག་ཅར་དུ་ལྷན་པ་)དང་། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཆོང་བར་ཐོབ་པའོ།། (དེ་ཡང་ཟད་
 པ་སྤྲུལ་པ་ནི་སྤངས་པ་སོ་སོ་བ་རྣམས་བཏང་ནས་ཐམས་ཅད་སྤྲུལ་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་གཅིག་རྟེན་པ་སྟེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་མཐོང་
 སྤང་གི་ཟད་པ་སྤྲུལ་པ་གཅིག་རྟེན་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་མཐོང་སྤང་དང་འདོད་པའི་སྤྲུལ་སྤང་དུག་ཟད་པ་སྤྲུལ་པ་ལ་སོགས་པའོ།།) དེ་
 ལ་མཐོང་ལམ་སྤྲད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྷ་པ་མན་ཆད་(ཞུགས་པ་དང་པོ་)ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་ལྷ་ག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཞུགས་
 པ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་ཕྱི་མ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྤྲུལ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུར་མ་བཤད་དོ་
 ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུལ་བ་འདོད་དོ།། (ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ནི། ཉན་ཐོངས་པ་རྣམ་པ་བཞི་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པོ་འབྲས་བུ་བཞི་
 བཞག་སྟེ། ཉན་ཐོངས་པ་རན་སོང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་པའི་རྒྱ་གྲངས་པའི་ཕྱི་མ་)༡༧ རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཞག་གོ། །ལྷ་དང་མིའི་སྤྲོད་
 པས་བསྐྱས་པའི་སྤྲུལ་པའི་རྒྱན་ཀྱི་ཉན་ཐོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་བཞག་གོ། །འདོད་པར་སྤྲོད་ཕྱིར་འོང་པའི་
 ཉན་ཐོངས་པ་སྤངས་ཤིང་སྤྲོད་པ་ཁོ་ན་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་བཞག་གོ། །ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སྤྲོད་པར་
 སྤྲུལ་པའི་ཉན་ཐོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་བཞག་གོ།༡༨ ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།) ཁ་ཅིག་
 འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་ལ་གནས་པ་ལ་འང་སྤངས་པ་བསྐྱམས་པ་མེད་དེ། བྲལ་པའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་
 དང་། སྤྲོད་ཅེ་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་གཉིས་ཀྱན་ཏུ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་ཤེས་ཁམས་ལས་
 འདས་པ་ལས། ཞེས་ཁམས་ལས་འདས་པ་ལས་སྤངས་པ་སྤྲུལ་པར་བཤད་པ་ལ་ཁམས་ལས་འདས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེ་ནི་ཡོངས་ཤེས་སུ་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། འགྲེལ་པ་ལས། སྤངས་པ་བསྐྱམས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཅིག་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་
 དང་། རྒྱ་ལྷ་པོ་དེ་དག་ནི་འབྲས་བུ་རེ་རེ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་)༡༩(བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཤམ་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་
 ཁོ་ན་དག་སྤྲོད་གི་རྒྱལ་ཡིན་ན་ཆགས་བྲལ་སྤོན་འགྲོས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་
 ཐོབ་པ་སྤྲོད་པས་དེ་དག་ཇི་ལྟར་དག་སྤྲོད་གི་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་
 ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ནི་(ཆོས་ཅན་དག་སྤྲོད་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤངས་
 པའི་ཐོབ་པ་རང་རང་གི་འབྲས་བུར་བསྐྱས་པ་གཅིག་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་)སྤྲུལ་ལམ་ཟག་བཅས་(ཀྱི་སྤངས་པ་ཁོ་ན་མིན་གྱི་)མཐོང་
 ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤངས་པ་(འང་དེར་)བསྐྱེས་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་
 པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཅིག་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དག་སྤྲོད་གི་རྒྱལ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ།། (བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་
 ཀྱི་སྤོབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་འང་མི་འཆོད། །འཛིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་པའི་འཕགས་ལས་བྲལ་པའི་ཐོང་རྣམ་གཉིས་ཞེས་པ།

ཟག་མེད་གྱི་ཐོབ་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྦྱོར་བ་ད་ལྟར་ཡོད་ལ། འཕགས་ལམ་བརྒྱད། དེའི་སྟོབས་གྱིས་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པས་
འདུས་བྱས་དེ་ལ་དགེ་སྦྱོར་རྒྱུ་གྱི་འབྲས་བུར་བྱས་ན་ཡང་མི་འགལ་ལོ།) དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་མདོ་ལས། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་
བའི་འབྲས་བུ་གང་ཞེན། ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་མཉམ་སྤངས་
བསྐབས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ།

ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་གང་ཞེན། ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྟ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ཡིན་ནོ།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་སྤངས་པ་འདྲེན་མར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་དེ་དག་ཏུ་
གཞག་པར་མི་བྱས་ཏེ། ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་དང་ཀུན་སྦྱོར་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་སྤངས་གཅིག་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་
པོ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་སྤངས་པ་འདྲེན་མར་འཇུག་པ་དེ་སྤྲད་དུ་གསུངས་སོ། དེའི་
ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་པ་ཡིས་ཆགས་བྲལ་བའི། འཕགས་ལམ་བྲལ་བའི་ཐོབ་ཆུང་གཉིས། ཞེས་^{༡༨} པས་བྲལ་
ཐོབ་ཟག་མེད་དེའི་སྟོབས་གྱིས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྤངས་པ་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ཡོངས་
སུ་ཉམས་ཀྱང་མི་འཆི་སྟེ། འབྲས་ལས་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད། ཅིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་དགེ་སྦྱོར་གི་རྒྱུ་དུ་བཤད་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཟག་མེད་རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་དང་
བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་སྟོན་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམ་པ་དུ་མ་སྤངས་པས་ཆངས་པ་དང་། ཉོན་
མོངས་པ་སྦྱོང་བའི་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་ཆངས་པའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས། བཙུ་
ལྷན་འདས་དེ་ནི་ཆངས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཞེ་བ་དང་། བསེལ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ་ཞེས་^{༡༩} ཀྱང་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཆངས་པ་དང་། ཞེ་བ་དང་། བསེལ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཙུ་ལྷན་འདས་
ཡིན་ཏེ། ཆངས་པའི་རྒྱུ་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཆངས་པ་
དང་ཞེ་བ་དང་བསེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱུ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱོང་བ་དེའི་ཐབས་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། དེ་ནི་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ་འང་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་ཆངས་པ་བཙུ་ལྷན་
འདས་གྱིས་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྷུང་བར་འགྲོ་
བ་དང་། སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་འདོར་བ་དང་འཇུག་པ་དང་། མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་རྒྱལ་
བ་རྣམས་དུ་འགོད་པ་དང་། འཕར་བ་དང་འབབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་
ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྲད་ཅིག་མ་བཙུ་ལྷན་བདེན་པ་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རམ་
སྤྲད་ཅིག་མ་སྤྲོ་མའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་བྱི་མ་བྱི་མ་ལྷུང་དུ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པའི་དམིགས་པ་དང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྤྲོ་མ་རྣམས་འདོད་པའི་ཕྱིར་^{༢༠} དང་། བདེན་པའི་དམིགས་
པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་བྱི་མ་རྣམས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་རྒྱལ་བ་ལས་

ཀྱུལ་བར་བྱེད་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་ནམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཙོ་བོ་པའི་སྒྲོན་ནས་སྤོང་བའི་
ཕྱིར་རོ། ཀྱུལ་བ་ནལ་དུ་འགོད་པ་ནི་ནམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱིས་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕར་བ་ནི་
ནམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་མཐུ་ཁམས་གོང་མའི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབབ་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་
ལམ་མཐུ་འདོད་པའི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ན་རེ་མཐོང་ལམ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་འཁོར་ལོའི་རྩིབས་
དང་སོགས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟེ་བ་དང་མུ་ཁུད་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་རྩོལ་བ་དང་བྲན་པ་ནམས་ནི་རྩིབས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བན་
རྩོན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྤང་གཙོ་བོ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཆོ་
བ་ནམས་ནི་ལྟེ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་དག་ནི་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་འཐོབ་ལ་དེ་ཐོབ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་མུ་
ཁུད་དང་འདྲ་སྟེ། དེས་གཞན་དག་ཉེ་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རམ། དམིགས་པ་ལ་སེམས་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་ཟེར་རོ།^{༡༡}

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་ལམ་ལ་ཟེར་བ་ཡང་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལྟ་སྟེ་ནམས་ལ་
བཀའ་སྤྱུལ་པ། དགེ་སློང་དག་ལྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་ནམས་ལ་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་
པའི་ཞེས་རྩལ་བཞེན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྒྲུབ་སོ། །ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་སྒྲོ་སྒྲུབ་སོ། །ང་སྟོན་མ་
ཐོས་པའི་ཆོས་ནམས་ལ་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་བའོ། །འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པའོ། །འདི་ནི་
སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པའི་ཞེས་རྩལ་བཞེན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་
མིག་སྒྲུབ་སོ། །ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་སྒྲོ་སྒྲུབ་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དགེ་སློང་དག་ང་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་
ཆོས་ནམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་བདག་གིས་མངོན་པར་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཀྱན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱའོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱའོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པར་འགོ་བའི་ལམ་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་རྩལ་བཞེན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་སོ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞེན་དུ་དགེ་སློང་དག་ང་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་ནམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་དེ་བདག་གིས་མངོན་པར་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ཀྱན་འབྱུང་སྤངས་སོ། །འགོག་པ་མངོན་
དུ་བྱས་སོ། །ལམ་བསྒྲོམས་སོ། །ཞེས་རྩལ་བཞེན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་སོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ནས། ཆོས་ཀྱི་ནམ་གངས་འདི་བཤད་པ་ན་ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཀྱན་ཤེས་
ཀློང་བྱེད་པ་དང་ལྟ་བུ་འཇུག་ཁྲིམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྩལ་མེད་ཅིང་དེ་མ་དང་བྲལ་བ་སྒྲུབ་སོ། །དེ་

ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཀུན་གྱིས་གྲོལ་ལ་བཀའ་སྤྲུལ་པ། ཀུན་གྱིས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱིས་
 ཆོས་ཀུན་གྱིས་སམ། བཅོམ་ལྷན་འདས་བདག་གིས་ཆོས་ཀུན་འཛུལ་རྟོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་བདག་
 གིས་ཆོས་ཀུན་འཛུལ་རྟོ་ཞེས་གསོལ་བ་དང་། ས་སྤྱོད་པའི་གཞོན་སྤྱིན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཀུན་གྱིས་
 གྲོལ་ཆོས་ཀུན་གྱིས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བསྒྲགས་ཏེ། གོགས་པོ་དག་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཡུལ་བར་ན་སེ་བྱང་
 སྤང་ལྷུང་བ་རེ་དྲགས་ཀྱི་གནས་འདིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆོས་དང་མཐུན་པ་དག་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེའམ་ལྷེའམ་
 བདུད་དམ་ཆངས་པའམ་སྤུས་ཀྱང་འཛིག་ཏེན་ན་སྤྱོད་བོ་མང་པོ་ལ་ཕན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་དང་མཐུན་པར་
 མ་བསྐྱོར་བ་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲས་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་རྟོ་ཞེས་ཀུན་གྱིས་གྲོལ་ལ་མཐོང་ལམ་
 སྤྱིས་པ་བཅོམ་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༡}

དེ་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲས་པ་ནི་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་སྒྲ་བ་དེ་ན་རེ་འདི་ནི་སྤྱི་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་
 པའོ་ཞེས་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་བསྒྲས་པ་གཅིག་དང་། སྤྱི་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་གྲོལ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་བསྒྲས་པ་གཅིག་དང་། སྤྱི་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་གྲོལ་སོ་ཞེས་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བསྒྲས་པ་གཅིག་ཏེ་
 གསུམ་མོ། །རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་བསྒྲས་པ་དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་རོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་
 པས་མིག་དང་། ཐེ་ཆོམ་མེད་པས་གྲོལ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་གྱིས་པས་རིག་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་
 པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་ཞེས་པ་བཞི་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལའང་བསྒྲས་པ་གསུམ་
 གསུམ་དང་། བསྒྲས་པ་རེ་རེ་ལའང་མིག་སྤྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་པས་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་
 བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལོ།

འོན་ནི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལའང་བསྒྲས་པ་གསུམ་གསུམ་བཅུ་གཉིས་དང་། བསྒྲས་པ་རེ་རེ་
 ལའང་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་དང་ལྷན་པས་རྣམ་པ་བཞི་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བསྒྲས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་
 པ་བཅུ་གཉིས་སུ་རྩི་ལྷུང་འགྱུར་ཞེ་ན། བདེན་མེད་ཀྱི་བདེན་པ་རེ་རེ་ལའང་བསྒྲས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་
 བཅུ་གཉིས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲས་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་དེ་དཔེར་ན་གཉིས་
 བསྟན་པ་དང་གནས་བདུན་ལ་མཁས་པ་བསྟན་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་ལ་གཉིས་བསྟན་པ་ནི་མདོ་ལས། དག་
 སྤྱོད་དག་ཁྱེད་ལ་གཉིས་བསྟན་པར་བྱའི། དེ་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུང་ཞིག་དང་
 བཤད་དོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཡིད་དང་ཆོས་རྣམས་སོ་^{༡༢}ཞེས་
 བྱ་བའི་བར་དུ་སྤྱོད་ཏེ་གཉིས་ཆོན་དུག་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་གཉིས་སུ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་སུ་གསུངས་
 པ་དང་། གནས་བདུན་ནི་མདོ་ལས། དག་སྤྱོད་གནས་བདུན་ལ་མཁས་པ་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལ་ལྷུང་
 དུ་ཟག་པ་ཟད་པ་འཕྱོང་པར་འགྱུར་རོ། །བདུན་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྷུང་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་

ཤེས་སོ། །གཞུགས་ཀྱི་འབྱུང་བ་དང་། གཞུགས་འགོག་པ་དང་། གཞུགས་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་
 དང་། གཞུགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་
 རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་^{༡༥}པ་དང་། དེ་བཞེན་དུ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བོ་ལའང་སྤང་ནས་བདུན་ལྔ་གསུམ་
 བཅུ་ཙ་ལྔ་ཡོད་ཀྱང་བདུན་ཆོན་དུ་^{༡༦}འདྲ་བས་བདུན་དུ་གསུངས་པ་བཞེན་ནོ། །དེ་ལ་བདེན་པ་བཞེན་ཆར་
 གྱི་བཞུགས་པ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གསུམ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྒྲོབ་
 དཔོན་ནི་དེ་ལྟ་ན་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བཞུགས་པ་གཅིག་དང་རྣམ་པ་
 བཞེ་ལས་མེད་པས་ལན་གསུམ་དུ་བཞུགས་པ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་མ་ཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་
 རྣམ་གྲངས་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། བཞུགས་པ་གསུམ་དང་
 རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རབ་ཏུ་སྟོན་པས་ལན་གསུམ་དུ་བཞུགས་པ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། གདུལ་
 བྱའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་དོན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ནས་གཏོད་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོར་བའང་ཡིན་ནོ། །ཡང་
 ན་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གསུམ་གཤམ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ནོ། །ཀྱུན་
 ཤེས་ཀྱི་རྒྱུས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་གསུངས་པ་ནི་ཀྱུན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སོགས་
 པའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་བསྐྱོར་བར་བརྩམས་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །

བཞུགས་པ་གསུམ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་པ་ནས་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་
 ཞེས་པའི་བར་ནི་བདེན་བཞིའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བཞུགས་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་
 པ་ནས་ལམ་བསྐྱོར་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་བྱ་བ་ལ་བཞུགས་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་
 པ་ནས་ལམ་བསྐྱོར་སོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བཞུགས་པའོ། །རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་བདེན་
 བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདི་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ལམ་མོ་ཞེས་པའི་བར་དུ་བདེན་བཞིའི་
 རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞེད་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནས་བསྐྱོར་པར་བྱ་བའི་བར་ནི་
 བྱ་བ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞེད་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ནས་བསྐྱོར་སོའི་བར་ནི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་
 དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༧}བཞེད་དོ།^{༡༨} དེ་ལྟར་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ན་བདེན་པ་བཞེན་
 བོ་རེ་རེ་ལའང་བཞུགས་པ་གསུམ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་(གཉིས་བཅུ་གཉིས་སུ་འདོད་ལ་)སྒྲོབ་དཔོན་ནི་བདེན་པ་
 བཞེན་ག་བསྐྱེད་པ་ལ་བཞུགས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བཞེད་དོ།^{༡༩}

ལྟ་བུ་ནི་འོན་ཁམས་གང་དུ་དགོ་སྒྲོལ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་འཐོབ་ཅེ་ན། འདོད་པར་ནི་འབྲས་
 བུ་དང་བོ་གསུམ་སྤར་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ལ་འབྲས་བུ་ཐ་མ་དག་བཙོམ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་
 དུ་འཐོབ་པར་^{༢༠}འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་དང་བོ་གཉིས་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་

བས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རིགས་ན་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པ་ཞིག་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་སྐད་
 ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་འགྱུར་བས་ན་དེ་ཁམས་གོང་མར་རི་ལྟར་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཞེན།
 ཁམས་གོང་མ་དག་ན་མཐོང་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤར་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་མེད་པར་ནི་འདོད་པ་ལས་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསམས་སོ། །མཐོང་
 ལམ་མེད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ཁམས་གསུམ་ཆར་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ལ་གཟུགས་མེད་པ་ནི། གཟུགས་
 མེད་དངོས་གཞི་དག་ཅུམས་ཀྱི། སྦྱོད་ཡུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན།^{༡༩} ཞེས་ཁམས་འོག་མ་ལ་མི་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། (ཆོས་མ་ཐོས་བར་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་པས་སོ་ཞེན)གཟུགས་མེད་ན་རང་བྱུང་གཉིས་མི་སྤྱིད་
 ཅིང་སྤྱིད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱང་གཞན་ལས་མ་ཐོས་པར་མི་འཐོབ་པས་ཏེ་དེ་ན་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་
 ལ་ཆོས་ཉན་པ་མེད་པའི་(ཕྱིར་དང་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། མཐོང་ལམ་ནི་དང་པོར་འདོད་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ལ་
 དམིགས་དགོས་ལ་གཟུགས་མེད་པས་དེ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།) གཞན་ཡང་མདོ་ལས། སྦྱོར་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ན། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་སོ་སའི་སྦྱོ་བོ་ནི་སྦྱོམས་འཇུག་གི་བདེ་
 བ་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་མི་སྦྱོ་ལ། སྦྱོ་བ་མེད་
 བར་ཡང་འཕགས་ལམ་འཐོབ་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་རིགས་པ་དང་། བཅུ་ཆོན་བཅུ་པའི་ལུང་
 ལས་ཀྱང་གང་ཟག་ནི་བཅུ་ལྟེ། བཅུ་གང་ཞེན། རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་
 བདུན་པ་དང་། བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་
 བས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་བར་ལྟ་དང་། དག་བཅོམ་པའོ། །གང་ཟག་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་བཞི་དང་དག་
 བཅོམ་པ་ནི་འདིར་རྩོམ་ཞིང་འདིར་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་བས་གོང་དུ་
 འཕོ་བའི་བར་གང་ཟག་ལྟ་ནི་འདིར་རྩོམ་ཞིང་དེར་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ་^{༢༠} ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།
 (འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་དེར་རྩོམ་པར་མ་གསུངས་སོ།) དེ་ལ་འདིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ལ། རྩོམ་
 པ་ནི་མུང་འདས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱིས་འགོ་འཇུགས་པའོ། །དེར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁམས་གོང་མ་ཡིན་ནོ། །རེ་ཞིག་
 ཁམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མི་གཡོའི་ཟད་ཤེས་ལས། མི་སྦྱོའི་སྦྱོ་གོས་གལ་ཏེ་མིན།^{༢༡} ཞེས་
 བཤད་པ་དེ་ཅི་དག་བཅོམ་པ་ལའང་དབྱེ་བ་ཡོད་དམ་ཞེན། ཡོད་དེ།

དག་བཅོམ་པའི་དབྱེ་བ་ནི་མདོ་ལས། དག་སྦྱོང་དག་དྲུག་པོ་འདི་དག་ནི་དག་བཅོམ་པ་སྟེ། དྲུག་
 གང་ཞེན། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་བསྐྱུང་
 བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གནས་པ་ལས་མི་སྦྱོད་པ་དང་། རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དང་། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་
 ཅན་ནོ། ཞེས་^{༢༢}གསུངས་པས་དྲུག་ཏུ་འདོད་དེ། དེ་དག་ནི་རིམ་བུ་ལྟར་དང་པོ་ལྟ་ཆར་ལ་ཉམས་པ་སྤྱིད་

རྒྱལ་པ་ནི་དག་པ་ཅོམ་པ་དེ་དག་དང་པོ་ནས་དེ་དག་གི་རིགས་ཅན་དུ་ངེས་པ་ལས་འཛིན་ཏེ་སྤྱིས་དེ་དག་
 ཏུ་གྱར་པ་ཡིན་ཞེན། (དབང་པོ་མ་འཛོམས་པ་)ཁ་ཅིག་ནི་དང་པོ་ནས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་
 པ་དེའི་རིགས་སུ་ངེས་པ་འདྲ་ཡོད་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱིས་རིགས་(སམ་དབང་པོ་)སྦྱངས་པ་ལས་གྱར་པ་འདྲ་ཡོད་དེ་
 ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རིགས་དབང་པོ་སྦྱངས་པ་ས་འཆི་བར་སེམས་པ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་པ་
 ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་རིས་རྒྱལ་ཏུ་འགྱུར་པའི་རྒྱུ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲོབ་པའི་ཆོ་ལས་སྒྲུམ་པ་ལ་རྒྱུན་
 སྒྱུར་གྲས་སྒྱུར་༥༥༥གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་ལ་བྱད་པར་དུ་གྲས་སྒྱུར་མེད་པ་དང་། རྒྱུན་སྒྱུར་
 ཅོམ་དང་ལྟན་པ་དང་། གྲས་སྒྱུར་དང་ལྟན་པ་དང་། སྒྱུར་བ་གཉིས་ཀ་དང་ལྟན་པའི་དབང་པོ་བརྒྱལ་པོ་
 དང་། སྒྱུར་བ་གཉིས་ཀ་དང་ལྟན་པའི་དབང་པོ་རྩོན་པོ་ལས་གྱར་པའི་སྤྱིར་མོ། །ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་

ཅན་ལ་སོགས་པ་འདྲ་དེ་ལྟར་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་ཆར་ན་
དག་བཅོམ་པ་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་རུང་ངོ་། །ཁང་དག་ངེས་པར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ལ་
སོགས་པ་འདྲོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་འདྲོད་པ་ན་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི་གོང་མ་གཉིས་ན་ནི་བཞི་པ་དང་དྲུག་
པ་ལས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་གོང་མར་སྦྲེས་པ་ནི། ཡོངས་ཉམས་དབང་པོ་འཕྲོ་མི་བསྟན། །ཞེས་
པས་དེ་གཉིས་(གྱི་འཕགས་པ་ནི་དབང་པོ་སྦྲིན་པ་དང་། སྦྱོ་བ་དང་རང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་དེས་)ན་ཡོངས་སུ་ཉམས་
པ་མེད་པས་དང་པོ་གསུམ་མེད་ལ། དབང་པོ་འཕྲོ་བ་མེད་པས་ལྷ་པ་འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁག་ཏེ་འདི་
དག་ཐམས་ཅད་རང་གི་འབྲས་བུ་དང་རིགས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་རམ་ཞེན། བར་པ་བཞི་ནི་རང་རང་གི་
རིགས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་གྱི་དང་པོ་ནི་རང་གི་རིགས་ལས་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་དེ་བཅོས་མ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བས་དམན་པའི་རིགས་མེད་པའི་(ཕྱིར་དང་དེ་ལ་སྤྲངས་པ་ལས་ཁྱར་པ་མི་སྤྲོད་པའི་)ཕྱིར་རོ། །

དང་པོ་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒོམ་སྤང་གཞི་དང་བཅས་གིང་
འབྲས་བུ་སྒོ་བུར་བ་ཡིན་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡང་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་སྤྲོད་དོ། །འོན་
ཀྱང་དང་པོ་ནས་རིགས་ངེས་པ་ལས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་བཅོམ་པ་འཆི་བར་སེམས་
པ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པ་ནི་སྒོ་བ་པ་དང་ནི་སྒོ་བ་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པོར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། (སྒོ་བ་
པའི་དུས་ན་དབང་པོ་སྤྲངས་པའི་སྒོ་བ་པ་ཡང་མ་ཉམས་པར་སྒོ་བ་དཔོན་འདུན་བཟང་གིས་གསུངས་སོ། །སྒོ་བ་པའི་རིགས་དང་པོ་འདྲ་
འདས་མ་འདས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པས་མི་ཉམས་ཀྱི་སྤྲངས་པས་ཐོབ་པ་ལས་ནི་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲས་
བུ་དང་པོ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཀྱིས་བརྟན་པ་མ་བྱས་པས་སོ་ཞེན། གཏན་ཆོགས་དེ་ནི་རིགས་ཀྱི་ཕྱིར་བཤད་ཀྱི་
འབྲས་བུའི་ཕྱིར་མ་བཤད་པ་སྦྱོན་མེད་དོ། །འབྲས་བུ་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་ནི་མི་སྤྲོད་ལ། རིགས་ལམ་གཉིས་
ཀྱིས་བརྟན་པ་ནི་ཆོ་འདི་པའི་དྲོད་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱི་མའི་སྤྲོད་ལམ་མམ། འདི་ཉིད་ལས་གཉིས་ཀ་སྒོམ་པ་འདྲ་ཡོད་དེ། །ཞེས་སོ།)།
སྒོ་བ་པ་ན་(རིགས་)ངེས་པ་(འི་རིགས་དེ་)འདྲ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་
བརྟན་པོར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིས་འཆི་བར་སེམས་པར་དབང་པོ་སྤྲངས་པ་
ལ་སོགས་པ་ལས་ནི་ཉམས་པ་ཡོད་དོ། །འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལས་ཀྱང་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ནི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་
ཡང་གཞི་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་ནི་འདིར་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་
མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གེས་ན་བདག་ཏུ་རྟོགས་པ་འདྲ་
མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྒོམ་སྤང་རྣམས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བདེན་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་གཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་སྤངས་ཀྱང་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་རྣམས་

ལས་ནི་ཉམས་པ་སྤྱིད་དོ། །གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ངེས་པར་མི་རྟོག་པ་དག་ལ་བྱན་པ་ཉམས་པས་ཉོན་
 མོངས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་ངེས་པར་རྟོག་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐག་པ་ལ་ཐག་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྐྱུལ་དུ་འཛིན་
 པ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །ངེས་པར་མི་རྟོག་པའི་འཕགས་པ་ལ་འང་མཐོང་སྤང་ནམས་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ངེས་
 པར་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་ནམས་འདོད་དོ། །(ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་མེགས་ནི།
 དེའི་མེགས་ཅན་ཡིན་ལ། དེར་མེགས་གཏན་དུ་ངེས་པར་ན་མིན་པ། དེ་ནི་མེགས་དེ་ལས་ཉམས་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ལ་དང་མོ་ནས་
 དེ་མེགས་ངེས་པ་ནི་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ལོ། །དག་བཙུང་དང་པོ་ལྟ་གཏང་འབྲས་བུ་བར་པ་གསུམ་ལས་ཉམས་པ་སྤྱིད་པར་འདོད་དོ། །མདོ་
 སྟེ་པ་ནི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་འཛིག་རྟོག་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ལ་ཉམས་པ་སྤྱིད་ཀྱི་འདས་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ལ་མི་སྤྱིད་པ་ལ་འདོད་དོ།)།
 མདོ་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལས་ཉམས་པ་མེད་པར་མ་ཟད་དག་བཙུང་པ་ལས་ཀྱང་
 ཉམས་པ་མེད་དེ། དེས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་ཅ་བ་ནས་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པས་གཏན་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་
 ཕྱིར་ལོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཟག་པ་ཟད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཀྱི་ཕྱིར་ལོ། །རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
 ལོག་པས་དག་བཙུང་བཙུང་པར་འདོད་ན་ནི་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དེར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

བཙུང་ལྟ་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། དགེ་སྤྱོད་དག་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ནི་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱི་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་པ་ལ་བག་ཡོད་པ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱའོ་ཞེས་
 པ་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་དག་བཙུང་པ་ལ་ནི་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་མཛོན་པ་ལས་ཀྱང་། གནས་
 གསུམ་གྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཕྱ་རྒྱས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཕྱ་རྒྱས་
 མ་སྤངས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་ཡིན། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པར་གྱུར་པའི་ཚོས་
 རྣམས་སྤང་བར་གྱུར་པ་ཡིན། དེ་ལ་འང་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱི་གསུངས་ལ་
 དག་བཙུང་པ་ལ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །གང་ཡང་མདོ་ལས། ཀྱན་དགའ་བོ་དག་བཙུང་པ་ལ་འང་རྟོག་
 པ་དང་བཀྱར་སྟེ་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ང་སྤྱོད་ཞེས་ཀྱི་གསུངས་པ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་
 ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
 བཅུ་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ལས། བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ནི་གཙིག་སྟེ། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དུས་དང་
 སྦྱོར་བ་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱི་གསུངས་པ་ནི་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་པ་ཡིན་ལ། དག་བཙུང་
 པ་དུག་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ལས་ཉམས་པ་ལ་
 ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་གཞན་ལས། ཚེ་དང་ལྟན་པ་གནག་
 ཚོགས་ཅན་དུས་ཀྱིས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལུས་ཀྱིས་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ལས་ལན་
 དུག་གི་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་ཡི་ཆད་ནས་ལུས་དང་སྟོག་ལ་མི་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་མཚོན་

གྱིས་འདེབས་པར་བྱེད་ལ་འཆི་བའི་དུས་ཁོ་ནར་དགྲ་བཙུག་པ་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་¹⁰¹གསུངས་པ་ཡང་སྟོབ་པའི་དུས་ཁོ་ན་ན་ཉམས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སོལ་བའི་ཡུང་པོ་ལྷ་བུའི་མདོ་ལས། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་ལྷར་སྟོད་ཅིང་དེ་ལྷར་གནས་པ་དེ་ལ་རྒྱལ་རེས་འགའ་ཞིག་དྲན་པ་ཉམས་པ་ལས་སྤིག་པ་མི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་¹⁰²གསུངས་པ་འདྲ་སྟོབ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གང་དག་ཐེག་པ་གོང་མའི་རྗེས་སུ་སྟོབ་རྣམས་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཉན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྤངས་པ་རྣམས་ནི་སྟོབ་པའི་འཕགས་པ་ལའང་ཉམས་པ་མེད་དེ་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གང་ཡང་དེ་དང་དེ་ལས་ཉམས་པར་བཤད་པ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ས་བོན་མ་སྤངས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་དུས་དང་སྟོར་བ་དང་མི་སྟོར་བ་དང་ཉམས་པ་དང་མ་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དབང་པོ་བརྟུལ་པོ་དང་རྩོན་པོ་གཟུངས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དེ། རིགས་པ་མཆུན་པ་དག་གིས། བདག་ལྷའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྱིར། སྤྲེལ་མི་ལྷོག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཅི་དགྲ་བཙུག་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་རིགས་དྲུག་དང་ལྷན་ནམ། འོན་ཏེ་གཞན་དག་གྱུང་རིགས་དྲུག་དང་ལྷན་ཞེ་ན། རི་ལྷར་དགྲ་བཙུག་པ་ལ་རིགས་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་དང་འཕགས་མིན་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་རྣམས་གྱུང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རིགས་དྲུག་དང་ལྷན་ཏེ། དགྲ་བཙུག་པའི་རིགས་དེ་དག་གྱུང་དོངས་དང་བརྒྱད་ནས་དེ་དག་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱིར་དང་། འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་བྱིར་རོ། །

བདུན་པ་གཤམ་ཏེ་དབང་པོ་བརྟུལ་པོ་རྩོན་པོར་འཕྲོ་བ་ན་གནས་སྐབས་གང་དུ་འཕྲོ་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་མེད་དེ། དེ་ནི་མཉམ་གཞག་གི་རྒྱན་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་(བྱ་བ་དེ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ལ་ལྷང་བ་དང་)སྟོར་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །(དད་མོས་ནི་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ལས་འཕྲོ་ལ། བྱིས་པ་ནི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གང་ལ་རྟེན་ཡང་མི་འགལ་ཏེ་ཅི་ནས་གྱུང་བདག་གི་དབང་པོ་དག་རྩོན་པོར་བྱའོ། །ཞེས་བསམས་ནས་སྟོར་བས་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་རིམ་གྱིས་དབང་པོ་འཕྲོའོ།) དེས་ན་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་དང་། སྟོབ་པ་དང་མོས་དང་། མི་སྟོབ་པ་དུས་སྟོར་གྱི་གནས་སྐབས་ན་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་ཡོད་དོ། །གང་ཡང་མདོ་ལས། འདིས་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལྷག་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བཞི་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལས་འདི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ནི་ང་སྟེ། འདི་གཅིག་ཤུས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མི་གཡོ་བའི་བར་དུ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་འདི་རྣམ་གངས་གང་གིས་གྱུང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ང་མི་སྟེ།¹⁰³ །ཞེས་དགྲ་བཙུག་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ལའང་མཐོང་བའི་ཆོས་

ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཉམས་པར་བཤད་པ་དེ་རིམ་མི་གཡོ་བར་འགྱུར་ཞེན། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་
 རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲུང་རོ། །གང་ཡིན་ཞེན། ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་མ་ཐོབ་
 པ་ལས་ཉམས་པ་དང་ཐོབ་པ་ཉེ་བར་སྒྱུད་པ་ལས་ཉམས་པ་འོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་རྟེན་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་
 ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་ལྷན་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུན་པ་ལ་སྒྲོ་གྲོས་ཉམས་པ་ཞེས་བརྗོད་
 པ་བཞིན་ལོ། །ཉམས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ཉམས་པ་ཐ་མ་ཡོད་དེ། གཤམ་
 བྱའི་དོན་ལ་ཞུགས་པས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་འགོག་པའི་སྟོམས་འདུག་ལ་སོགས་
 པ་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་བཙུམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་ནི་ཉམས་པ་བར་མ་
 དང་ཐ་མ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ལ་སོགས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་འད་གི་སྒྲུས་ནི་ཉེ་
 བར་སྒྱུད་པ་ལས་ཉམས་པ་སྒྱུད་པ་འོ། །དག་བཙུམ་པ་གཞན་ལྟ་དང་སྒྲོབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་པ་དང་སོ་སོའི་སྒྲོ་
 བོ་དབང་བོ་རྩལ་པོ་ལ་ནི་ཉམས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དག་བཙུམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་
 ཅན་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཉམས་པར་བཤད་པ་ནི་ཉེ་བར་སྒྱུད་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་
 ལ་མི་གཡོ་བ་ལས་གཞན་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཡིན་ལོ། །དག་བཙུམ་པ་གཞན་ནི་མདོ་ལས། རྒྱུན་ལྟ་
 དང་རྒྱ་ལྟས་དུས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དག་བཙུམ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ལྟ་གང་ཞེན།
 ལས་ཀྱི་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། སྒྲུབ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། རྩོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། རིང་དུ་རྒྱ་བའི་སྒྲོར་
 བ་དང་ལྷན་པ་ཡིན། ནད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡུན་རིང་པོས་ཐེབས་པ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་བས་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་
 བར་གནས་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༥} བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་
 ཟེར་རོ། །མདོ་རྩེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མདོ་ལས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལྟག་པའི་སེམས་
 ལས་བྱུང་བ་བཞི་ཞེས་^{༡༦} བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞིའོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་
 བཞིག་ལས་འདི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ནི་རྒྱའི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་
 ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་གཅིག་པུས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མི་གཡོ་བའི་
 བར་དུ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་འདི་རྣམ་གངས་གང་གིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་
 པར་འགྱུར་བར་ར་མི་སྒྲུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ནི་དག་བཙུམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉམས་
 པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་ཉེ་བར་སྒྱུད་པ་ལས་ཉམས་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་དང་
 མ་སྒྱུད་པ་ལ་ཉམས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ་ཉམས་པ་དོན་དམ་པ་ནི་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་དག་བཙུམ་པ་ལའང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་ཉམས་
 པ་འདོད་པས་དག་བཙུམ་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཤིན་པ་འཁོར་བར་སྒྲེབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་

བྱ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་འགའ་ཡང་ཉམས་བཞིན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་མེད་དེ། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་སོར་ཆུད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ།

མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྟན་པ་ལ་དྲན་པ་ཉམས་པ་ཆུང་དུ་འབྱུང་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཡང་ཁོ་ནར་རྒྱབ་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱེད་པ་དང་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་^{༡༠༩}འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཉེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། གཤམ་ཏེ་འབྲས་ལུ་ལ་གནས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པར་མི་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། འབྲས་ལུ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་བྱེད་དེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་སྒྱེ་བའི་ཕྱིར་རྩལ་པོ་ཆེ་འགྲེད་ཀྱང་རྟེན་མི་འཆང་བ་བཞིན་ནོ། ཡང་གཤམ་ཏེ་དབང་པོ་འཕོ་བ་དག་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དུ་ས་འཕོ་ཞེས། རྟོགས་པའི་སྒྲུལ་བ་དང་ལྟན་པ་ཞིག་མི་གཡོ་བར་འཕོ་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་སྟེ་བཙུ་བ་བརྒྱུད་གྱིས་འཕོ་སྟེ། མི་སྒྲོབ་པ་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་རིགས་དེ་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གཉིས་གྱིས་ཤིན་ཏུ་བསྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་པས་སྤང་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱ་མཚན་དེ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་འཆི་བར་སེམས་པ་ལ་སོགས་པར་འཕོ་བ་ལའང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། (སྒྲོབ་པ་)དད་པས་མོས་པ་ཞིག་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་རེ་རེ་(ཁོན་ལ་སྒྲེབ་)ཡིན་ཏེ། གོམས་པ་ཆུང་བས་སྤང་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། (སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་གང་ཡིན་ཡང་)སྒྱུར་བའི་ལམ་ནི་མི་གཡོ་བར་འཕོ་བ་དང་མཐོང་ཐོབ་ཏུ་འཕོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཉེ་བར་པོ་སྒྱུར་བའི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཉོར་བར་བྱ་བའི་དབང་པོ་འཕམ་ལམ་ཡང་ཟག་མེད་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་གྱིས་འདོར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་(ཉི་དམན་པས་མཚོག་ལས་རེས་པར་མི་འབྱུང་བས་སོ།) (མཐོང་བ་ལ་ལས་འཕོ་བ་མེད་ཅེས་)སོ་སོའི་སྒྲི་བོ་ནི་ཟག་བཅས་གྱིས་འཕོ་བ་ཡིན་ནོ། ཉེ་བར་པོ་འཕོ་བ་དེ་ཡང་(རྟོན་)མི་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་(ཉམས་པ་སྲིད་པས་)འཕེལ་ཞིང་འཕོའི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ངན་སོང་བ་ལ་ལམ་མི་རྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གོང་མ་ན་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉམས་པས་འཛིགས་ནས་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡིན་པ་ལ། འདོད་པའི་ལྷ་བདེན་པ་མཐོང་བ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་རྟོན་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་བཟང་པོ་དག་གིས་ཡིད་བྱུང་ནས་ལམ་གོམས་པས་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཉན་མོངས་པ་མི་འབྱུང་བས་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་ཆར་ན་དག་བཙུམ་པ་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཁམས་གོང་མ་

མ་ནའང་དབང་པོ་སྤྱོད་བཞིན་དེ། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉམས་བཞིན་
 དུ་དག་བཅོམ་པ་བྱ་བ་ལས་འདེལ་བའང་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉམས་པར་དྲོགས་པ་དང་བཅས་
 པ་ཡིན་གྱི་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ན་དེ་ནི་འཆི་བར་སེམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་ཆོས་
 ཅན་ཡིན་ནོ། །ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་མེད་ན་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་འཆི་བར་སེམས་པའང་མི་
 སྤྱིད་དེ། དེ་དག་ནི་ཉམས་པས་འཛིགས་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་ཁམས་གོང་མ་ན་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའང་
 དབྱེད་པར་བྱའོ། །དབང་པོ་སྤྱོད་བཞིན་ཡང་མི་སྤྱོད་པ་ཞིག་དབང་པོ་སྤྱོད་བཞིན་ན་བསམ་གཏན་ས་དུག་
 དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱོད་བཞིན་། (ཏེ་དེའི་འབྲས་བུ་ས་དགུ་ས་
 བསྐྱུས་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་རྩལ་འབྲུལ།) སྤྱོད་པ་ནི་(ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན་མི་ལྟོགས་མེད་དང་ཕྱིར་མི་འོང་
 ཡིན་ན་)བསམ་གཏན་གྱི་ས་དུག་ལ་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི་(གཟུགས་མེད་ལ་མི་རྟེན་ཏེ་)གང་གི་ཕྱིར་དབང་པོ་བརྩལ་པོ་
 རྩོན་པོར་འཕེལ་བ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཙམ་པོ་དང་བྱུང་
 པར་ཅན་བཏང་སྟེ་དབང་པོ་རྩོན་པོས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཙམ་པོ་འཐོབ་པར་
 འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པས་རབ་རྟ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་ལ་མི་
 དམིགས་པས་དེ་ན་མཐོང་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་(དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཙམ་པོ་ལ་སོགས་)དེ་དག་གཟུགས་མེད་
 པས་བསྐྱུས་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་དགུར་དབྱེ་སྟེ། སངས་རྒྱུས་དང་རང་སངས་རྒྱུས་གཉིས་དང་།
 ཉན་ཐོས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། མི་གཡོ་བ་ལ་སྤྱངས་པ་ལས་ཀྱུར་པ་དང་།
 དང་པོ་ནས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཏེ་མི་གཡོ་བ་གཉིས་ཏེ་བདུན་ནོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱུས་གཉིས་ནི་མི་གཡོ་
 བའི་བྱེ་བྲག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་
 དགུར་བཞག་པ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དང་འབྲིང་པོ་དང་རྩོན་པོ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལའང་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་
 རྣམ་པ་དགུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་འཆི་བར་སེམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་
 བའི་ཆོས་ཅན་གསུམ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་རྩལ་བྱ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་
 དང་རབ་རྟ་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དང་སྤྱངས་པ་ལས་ཀྱུར་པའི་མི་གཡོ་བ་གསུམ་ནི་འབྲིང་པོའི་རྩལ་བྱ་
 འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དང་པོ་ནས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་རང་སངས་རྒྱུས་དང་སངས་རྒྱུས་གསུམ་
 ནི་རྩོན་པོའི་རྩལ་བྱ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡིན་ནོ།།

བདུན་དྲུག་གི་བ།

གཉིས་པ་གང་ཟག་བདུན་དྲུག་བསྟན་པ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་བདུན་ཏེ། དད་པས་རྗེས་འབྲང་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་། དད་པས་མོས་པ་དང་། མཐོང་པས་ཐོབ་པ་དང་། ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། (སངས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱང་འདྲིར་འདུས་སོ།) གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །གང་ཟག་བདུན་པོ་དེ་དག་གྱང་སྦྱར་བས་བྱས་པ་ལས་ནི་དང་པོ་གཉིས་ཏེ། དད་པོ་སྦྱར་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ནས་གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་འཛོག་པ་དང་མི་འཛོག་པའི་(དོན་ལ་སྦྱར་བས་ཐོབ་པ་) བྱིར་རོ། །དབང་པོས་བྱས་པ་ལས་ནི་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་སྟེ། གཉིས་ཀ་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་དད་པས་མོས་པ་ལྷག་པ་དང་ཤེས་རབ་ལྷག་པར་ཡོད་པའི་སྒྲོན་མེས་ཤིང་པ་ལྷར་དབང་པོ་རྩལ་བ་དང་རྩོད་(བས་དེར་འཛོག་) པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲོམ་ས་འཇུག་གིས་བྱས་པ་ལས་ནི་ལྔ་པ་སྟེ། འགོག་པའི་སྒྲོམ་ས་འཇུག་ལུས་ཀྱིས་ར་དོན་ལ་སྦྱར་བས་ཐོབ་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཅུས་(པས་འཛོག་)པའི་བྱིར་རོ། ། (ཉོན་མོངས་ལས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བས་བྱས་པ་ལས་ནི་དྲུག་པ་སྟེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གྲོལ་བའི་བྱིར་རོ། །སྒྲོམ་ས་པར་འཇུག་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀས་བྱས་པ་ལས་ནི་བདུན་པ་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛོན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཤིང་པ་ལྷར་སྒྲོམ་ས་འཇུག་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཆ་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྷར་ན་མིང་གི་སྒྲོན་མེས་བདུན་ཡིན་ལ་བདུན་པོ་དེ་དག་གྱང་རྗེས་སུ་ནི་དྲུག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷར་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གསུམ་པོ་ལ་དབང་པོ་རྩོད་ཀྱིས་ཤིང་པ་ལྷར་དད་པས་རྗེས་འབྲང་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་། དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་དང་། དུས་དང་སྦྱར་བ་དང་མི་སྦྱར་བའི་གང་ཟག་གཉིས་གཉིས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །(གཞན་དག་ནི་རྗེས་ལོགས་སུ་མེད་དོ།) དེ་ལ་དད་པས་རྗེས་འབྲང་ལ་དབང་པོས་དཔྱེན་རྩོད་རྩོད་པོ་གསུམ་དང་། ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་། ལམ་ཀྱིས་ཤེས་བཟོད་བཅོ་ལྔ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་བདུན་ཅུ་ཙུག་གསུམ་སྟེ། འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྒྲུང་གཅིག་གྱང་མ་སྒྲུངས་པ་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་དང་འདོད་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་ས་བརྒྱད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དགྲ་དགྲ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའོ། །རྟོན་གྱིས་དགྲ་སྟེ། ལྷ་མི་སྟན་ན་ལམ་མེད་པས་རྟོན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་སྒྲིབ་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདོད་པའི་ལྷ་དྲུག་གོ།

དེ་ལྷར་ན་དབང་པོ་དང་ཤེས་དང་ལམ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་རྟོན་གྱི་སྒྲོན་མེས་དཔྱེན་ན་འབྲུམ་བཞི་ཁྱི་བདུན་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ཙུ་ལྷར་འགྱུར་ཏེ་གང་ཟག་གཞན་དག་གྱང་ཅི་ཤེས་པར་དེ་བཞིན་དུ་དཔྱེ་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་མཐོང་ཐོབ་དང་དུས་དང་མི་སྦྱར་བར་གྲོལ་བ་

རྣམས་ལ་ནི་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་མེད་ལ། དད་མོས་དང་དུས་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ལ་ནི་རིགས་ལྔའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ། །ཡང་དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་ལ་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བརྟུག་པ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབྱེ་བ་མེད་ལ། སྐལ་ལྷན་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་ས་དགུ་ལ་རྟེན་པའི་ལམ་དགུར་འདོད་དོ། །ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ནི་དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་དུ་འདུས་པས་ལོགས་སུ་བརྩིར་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་བརྩིན་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དང་། རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དད་མོས་ཡིན་ན་ལྟ་དང་། མཐོང་ཐོབ་ཡིན་ན་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །ལམ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལའང་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །རྟེན་ནི་སྐལ་ལྷན་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་འདོད་པ་ནས་སྤྱི་ཚེའི་བར་དུ་འདོད་ལ་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་ནི་གླིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་ལྟ་རིས་དུག་སྟེ་དགུ་དང་། གཟུགས་ན་གནས་བརྟུག་དང་། སྤྱི་ཚེ་དང་ཉི་ཤུ་ཅ་དུག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ཀྱང་དུས་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་ན་རིགས་ལྔ་དང་། དུས་དང་མི་སྒྲིབ་བ་ཡིན་ན་ནི་རིགས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལས་གཞན་ནི་དད་པས་རྗེས་འབྲང་བཞིན་ནོ།། (ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ལ་རིགས་ཀྱིས་^{༡༠༧} དབྱེ་བ་མེད་པས་དབང་པོ་དང་ལམ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། རྟེན་རྣམས་སྤྲུལ་ལྟར་གསུམ་དང་བཅོ་ལྔ་དང་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་དང་དགུ་ཡིན་པས་དད་པས་རྗེས་འབྲངས་ལྟ་ཆ་སྟེ།^{༡༠༨} ཉི་ཤུ་དགུ་སྟོང་ལྔ་བརྟུག་ཅུ་ཅ་ལྟར་འབྱུར་རོ། །དད་མོས་ལ་ནི་ལམ་སྐད་ཅིག་བརྟུག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དབྱེ་བ་མེད་ལ། དབང་པོ་དང་རིགས་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་རྟེན་རྣམས་གསུམ་དང་ལྟ་ལྟར་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་དང་དགུ་ཡིན་པས་དད་པས་རྗེས་འབྲང་བརྟུག་ཅུ་ཅ་ལྟར་འབྱུར་རོ། །མཐོང་ཐོབ་ལ་རིགས་དང་ལམ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་དབང་པོ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། རྟེན་རྣམས་གསུམ་དང་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་དང་དགུ་ཡིན་པས་དད་མོས་ཀྱི་ལྟ་ཆ་སྟེ། སྟོང་དགུ་བརྟུག་ཅུ་ཅ་གཅིག་ཏུ་འབྱུར་རོ།) འདི་དག་གི་དབྱེ་བ་ནི་གངས་ཞིབ་ཏུ་ཁྲིཀ་ལས་འབྱུང་མོད་ཀྱི་འདིར་མ་བཞུགས་དོ།།

འོ་ན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཞེས་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་(དག་བཙམ་པ་)དེ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་ཀྱང་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་(ལེ་ལོ་དང་)དམིགས་པ་བརྟེན་པ་དང་བྱིང་བ་དང་གློད་པ་དང་རྩོད་པ་དང་མི་རྩོད་པའི་ཉེས་པ་ལྟ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཁྲིཀ་བྱེད་དག་གིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་གང་གིས་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་བསམ་གཏན་དག་སྟེད་པར་མི་ལུས་པ་སྟེ་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་^{༡༠༩} པ་དང་། སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་གང་ཞེས་ཡོད་ན་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བས་ཁམས་གསུམ་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་གིས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡང་བསྟེད་པར་མི་ལུས་པ་སྟེ་ཞེས་བཤད་པས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་

བསྟོགས་ཁོན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སྤྱི་གི་སངས་རྒྱས་གཉིས་ནི་གཉིས་
ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཁོན་ཡིན་པས་རྣམ་ཐར་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྦྱིབ་པ་མ་སྤངས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ཡང་རྒྱུད་སྤྲུལ་ལས། ཉན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྦྱིབ་གསུམ་ལས་ནི་ངེས་གྲོལ་ཏེ།
ཞེས་^{༡༡}སྦྱིབ་པ་གསུམ་པར་བཤད་པ་འཇུག་ལ། ཡང་ན་དབུས་མཐའ་ལས། ཉན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པ་དང་། ཤེས་
བྱའི་སྦྱིབ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན། །དེར་ནི་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཟད་ནས་ནི་གྲོལ་བར་འདོད་ཅེས་^{༡༢}གསུངས་
པ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པར་འདུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉན་རང་གིས་ཤེས་སྦྱིབ་སྤངས་པར་འཇུག་རོ་ཞེན། ཤེས་
སྦྱིབ་མཐའ་དག་སྤང་བ་ལ་ནི་ཁྱབ་པ་མེད་ལ་ཤེས་སྦྱིབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་སྤངས་པ་ནི་འདོད་པ་ཉིད་དེ།
དཔེར་ན་ཉར་བསྟོགས་ལ་འཇུག་མི་ཤེས་པ་ཤེས་སྦྱིབ་ཡིན་ཀྱང་དེས་སྤངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་ཐར་རྣམས་ནི་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་
བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་ཇི་ཙམ་ལས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་^{༡༣}བཤད་དོ། །གང་ཞིག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉར་བསྟོགས་
ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པ་འབའ་ཞིག་
ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལས་ཅིག་ཤོས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་སྟེ། དེ་དག་ལས་དག་བཙོམ་པ་རྒྱུན་ཅན་དང་། རྒྱུན་མེད་ཅེས་བྱ་བར་གྲགས་སོ།།

གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི་གལ་ཏེ་སྦྱིབ་པ་དང་མི་སྦྱིབ་པ་རྫོགས་པ་གཉིས་བཤད་ན་དེ་དག་ནི་
ལྟར་ཡིན་ཞེན། སྟོམས་པར་འཇུག་པས་སྦྱིབ་པ་རྫོགས་པ་ནི་འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་བའོ། །དབང་པོས་རྫོགས་པ་ནི་མཐོང་བས་ཐོབ་པའོ། །འབྲས་བུས་^{༡༤}རྫོགས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་
འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱིབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། མདོ་ལས། འདི་ལ་གང་ཞིག་ཉན་མོངས་ལྟ་སྤངས་ཏེ། །མི་འཕྲོགས་ཆོས་ལྟན་སྦྱིབ་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས། ཞེས་^{༡༥}གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཉན་མོངས་ནི་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་སྟེ། དེ་སྤངས་པས་ནི་འབྲས་བུས་
རྫོགས་པ་བསྟན་ཏོ། །གཞན་གྱིས་བསྟུང་བ་མི་འཕྲོག་པས་ནི་མཐོང་ཐོབ་ཡིན་པས་དབང་པོས་རྫོགས་
པའོ། །མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་ལྟན་པས་ནི་
སྟོམས་འཇུག་གིས་རྫོགས་པའོ། །འདི་ལ་འང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པར་འགོག་པའི་སྟོམས་
འཇུག་མི་འཐོབ་པས་ན་འབྲས་བུས་རྫོགས་པ་ནི་ཁྱབ་ཆེ་ལ་དབང་པོ་དང་སྟོམས་འཇུག་གིས་རྫོགས་པ་ནི་

ཁྱབ་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱས་ཆོགས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་
 ཡིན་ལ། དབང་པོ་དང་གཉིས་གྱིས་ཆོགས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པ་མཐོང་ཐོབ་ལུས་
 གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའོ། །སྟོམས་འཇུག་དང་གསུམ་གྱིས་ཆོགས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་
 གནས་པ་མཐོང་ཐོབ་ལུས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའོ། །འབྲས་བྱ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་གྱིས་ཆོགས་
 པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་མོས་ལུས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའོ། །དབང་པོ་ཁོ་ནས་ཆོགས་པ་ནི་མཐོང་ཐོབ་
 འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་འཕགས་པའོ། །འབྲས་བྱ་ཁོ་ནས་ཆོགས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་
 དང་མོས་ལུས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའོ། །དབང་པོ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཁོ་ནས་ཆོགས་པ་དང་།
 སྟོམས་འཇུག་ཁོ་ནས་ཆོགས་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། མཐོང་ཐོབ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་མ་ཐོབ་པར་
 སློབ་པ་ཆོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་
 གནས་མི་འཐོབ་ལ་དེ་མ་ཐོབ་པར་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་ལས་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སློབ་པའང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་
 པོ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་གྱིས་ནི་མི་སློབ་པ་ཡོངས་སུ་ཆོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བྱ་ཡོངས་སུ་མ་ཆོགས་
 པའི་མི་སློབ་པ་མི་སྲིད་པས་འབྲས་བྱ་ཆོགས་པ་ནི་མ་བཤད་དོ། །དབང་པོས་ཆོགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་གྱིས་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དུས་དང་མི་སྦྱོར་བའོ། །སྟོམས་འཇུག་གིས་ཆོགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་བ་དུས་
 གྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །དབང་པོ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀས་ཆོགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བ་དུས་དང་མི་སྦྱོར་བའོ། །

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་སྟོན་པ།
 ལམ་གྱི་དབྱེ་བ།

ལྷ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་སྟོན་པ་ནི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་
 པའི་ལམ་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་འོན་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། མཐོང་
 བ་དང་། སྟོམ་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ལམ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་དང་།
 ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་པ་དེ་དག་བསྟུན་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། མདོར་བསྟུན་ལམ་
 ཐམས་ཅད་ནི་འཆད་པ་ན་འདོན་པ་བསྒྱུར་ཏེ། སྦྱོར་དང་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ཁྱད་པར་ཅན་
 ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞེར་^{༡༡} རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ནི་སློབ་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པ་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་སློབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་པོར་སྦྱེས་པའོ། །བཞི་

པ་ནི་དེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་སྟེ། དེ་ཡང་མཐོང་བའི་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་དབེར་བརྗོད་ན་གོ་རིམ་
 བཞིན་དུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་། བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་དང་། སྒྲུབ་པའི་ལམ་
 རྣམས་སྦྱར་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཁང་བཟང་
 དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་བསགས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྲོ་མ་བས་
 ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ནས་གོང་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་དག་སྒྲེས་ན་ལྟག་
 མེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ལམ་མོ། ཡང་མདོ་ལས། དག་སྦྱོང་དག་ལམ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མདོན་པར་ཤེས་
 པ་བུལ་ལ་དཀའ་བའི་ལམ་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་མྱུར་ལ་དཀའ་བའི་ལམ་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་
 བུལ་ལ་སྤྲོ་བའི་ལམ་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་མྱུར་ལ་སྤྲོ་བའི་ལམ་མོ་ཞེས་¹⁹⁶གསུངས་པ་དེ་ལ་བསམ་
 གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་དག་གི་ལམ་རྣམས་ནི་གོམས་པར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་གིས་
 ཡོངས་སུ་ཟུ་ཟེན་པ་དང་། ཞིག་ནས་དང་ལྟག་མཐོང་ཆ་མཉམ་པར་འཇུག་པས་འབད་མི་དགོས་པར་ངང་གིས་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་གཞན་མི་ལྟོགས་མེད་དང་བསམ་གཏན་བྱེད་པར་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་
 ལ་བརྟེན་པ་དག་གི་ལམ་རྣམས་ནི་གོམས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡན་ལག་
 གིས་མ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་པོ་གཉིས་ལྟག་མཐོང་ཤས་ཆེ་ལ་གཟུགས་མེད་ཞི་གནས་ཤེས་ཆེ་བས་
 འབད་པས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ལམ་དེའང་གཉིས་ཏེ་)གང་ཟག་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་ནི་ལམ་དཀའ་མ་སྤྲོ་
 ཡང་རུང་སྟེ་ཤེས་བྱ་མདོན་པར་ཤེས་པ་བུལ་བ་ཡིན་ལ། སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་ལས་ཅིག་ཤོས་ཚོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 བེ་ལམ་དཀའ་མ་སྤྲོ་ཡང་རུང་སྟེ་ཤེས་བྱ་མདོན་པར་ཤེས་པ་མྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ས་གཞན་
 ལ་བརྟེན་པ་ནི་ལམ་དཀའ་ལ་མདོན་ཤེས་མྱུར་བ་དང་། དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་
 བརྟེན་པ་ནི་ལམ་སྤྲོ་ལ་མདོན་ཤེས་བུལ་བ་དང་། དབང་པོ་རྣམས་པོ་ས་གཞན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་
 པ་ནི་ལམ་ཡང་སྤྲོ་ལ་མདོན་ཤེས་ཀྱང་མྱུར་བ་དང་། དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ས་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ལམ་ཡང་
 དཀའ་ལ་མདོན་ཤེས་ཀྱང་བུལ་བ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་རྗེས་ཡོད་དང་བརྟགས་ཡོད་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། གོ་རིམ་གྱི་བྱང་པར་དང་། རོ་བོ་དང་
 སའི་བྱང་པར་དང་། ཤེས་ནས་དད་པའི་བྱང་པར་དང་། མི་སྒྲོལ་བའི་ཆོས་བརྒྱའི་བྱང་པར་བཤད་པ་ལྟ་
 ལས་དང་པོ་ནི་ལམ་འདི་དག་གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཛོལ་བོ། །དེ་དག་ཀྱང་
 གྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་བར་སྤུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། སྒྲིབ་པ་ཟད་པ་དང་ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་མི་སྒྲིབ་པ་ཤེས་པ་ནི། (གང་
ཟག་གི་དབྱེ་བས་)བྱང་ཆུབ་(གསུམ་)ཅེས་བྱ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ཟད་ཅིང་བྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཟད་ཅིང་མི་སྒྲིབ་པར་ཆུབ་
ཅིང་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལ་ཟད་ཤེས་ཀྱིས་ནི་བདག་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཤེས་སོ་ཞེས་པ་ནས་བདག་གིས་ལམ་བསྐྱོམས་སོ་
ཞེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དག་པ་རིམ་བུ་བཞེན་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་རང་གི་དོན་བྱས་པ་ཡང་དག་པ་
རིམ་བུ་བཞེན་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ལ། མི་སྒྲིབ་པ་ཤེས་པས་ནི་བདག་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་
ཤེས་ཏེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནས་བདག་གིས་ལམ་བསྐྱོམས་ཏེ་ཡང་སྒྲོམ་དུ་མེད་དོ་
ཞེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དག་པ་རིམ་བུ་བཞེན་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་བྱར་མེད་པ་ཉིད་ཡང་དག་པ་
རིམ་བུ་བཞེན་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་
གིས་གསུམ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་དེ་དང་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲོན་སྒྲུབ་ཐུགས་ཀྱི་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་མདོ་ལས་དྲན་པ་ཉར་གཞག་བཞི་ལ་སོགས་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་པོ་ལ་བྱང་ཆུབ་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་
པ་ཞེས་འབྲུང་རོ།

སུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་ཞེས་བྱ་བའང་མིང་གི་སྒྲོན་སྒྲུབ་ཡིན་གྱི་ཁ་ཅིག་གི་གཞུང་ལུགས་ལྟར་ན་(མཚན་ཉིད་ཀྱི་
སྒྲོན་སྒྲུབ་)རྣམས་སུ་ནི་བཅུ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞེན། རྣམ་པར་དབྱེད་ན་དང་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་དྲན་པ་དང་
ཤེས་རབ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་བཏང་སྒྲོམས་དང་དགའ་བ་དང་ཉོག་པ་དང་ཚུལ་བྱིམས་དང་གིན་ཏུ་སྦྱངས་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། (ཤེས་རབ་བརྒྱད་དང་། ཡང་དག་སྒྲོང་བཞི། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་སྒྲོབས་
གཉིས། བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང་བརྒྱད་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །དབང་སྒྲོབས་ཀྱི་དྲན་པ་
གཉིས། དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་དང་བཞི་དྲན་པ། དབང་སྒྲོབས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གཉིས། རྣེ་འབྲུལ་
ཀར་བཞི། ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་དག་ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་བརྒྱད་ཉིང་རེ་འཛིན། དབང་སྒྲོབས་ཀྱི་དང་
པ་གཉིས་དང་པ་སྟེ་རྣམས་ལྟ་དང་། ཡང་དག་པའི་དག་ལས་མཐའ་འཛོལ་གསུམ་ཚུལ་བྱིམས་ཏེ་རྣམས་གཅིག་དང་། བཏང་སྒྲོམས་དགའ་བ་
ཉོག་པ་གིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་རྣམས་རྣམས་རེ་རེ་སྦྱིར་རྣམས་བརྩུར་འདོད་ལ་)རིམ་བུ་ཞེན། (ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམས་བྱེད་དབང་
སྒྲོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྟེ་བཞི་དང་)དྲན་པ་ཉར་གཞག་བཞི་(སྟེ་བརྒྱད་)ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
བརྩོན་འགྲུས་ལ་ཡང་དག་པར་འཛོག་ཅིང་སྒྲོང་བ་བཞི་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣེ་འབྲུལ་ཀྱི་
ཀར་བཞི་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་ཀྱི་ནང་ནས་
ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། འཕགས་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་གཉིས་ཤེས་རབ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་

ཁྱུ་བ་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་བཅོམ་འགྲུས་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པའི་དག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཛོལ་གསུམ་
 ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་གཅིག་དབང་པོ་ལྷ་དང་སྟོབས་ལྷ་དང་བྱང་ཁྱུ་བ་ཀྱི་
 ཡན་ལག་གི་ནང་ནས་དགའ་བ་དང་གིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་ཁྱུ་བ་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ་
 དང་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་སྟེ་དག་པོ་དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲུ་བ་ལྟར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལུས་དག་གི་ལས་རྩལ་ཐ་དད་ཅིང་རིགས་
 མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རྩལ་བཅུ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོང་བའི་སེམས་པ་ལ་འདོད་ལ་
 དེ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྩལ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྩལ་པར་གཏན་ལ་དབབ་བ་བསྟུ་བ་ལས། དད་སོགས་ལྷ་དང་བྱང་ཁྱུ་བ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་
 མཐུན་པའི་ཚོས་སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་པོ་དག་པན་ཚུན་བསྟུས་སམ་ཞེན། སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་གྱིས་ལྷ་བསྟུས་
 ཀྱི་ལུས་ནི་སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་མ་བསྟུས་སོ། །གང་དག་མ་བསྟུས་གེན། ཡང་དག་པའི་དག་དང་། ལས་
 ཀྱི་མཐའ་དང་། འཛོལ་དང་། དགའ་བ་དང་། གིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཏེ་དྲུག་པོ་རྣམས་
 སོ་ཞེས་^{༡༡)} འབྱུང་བས་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་གཤམ་རབ་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལུས་དག་གི་ལས་གཉིས་ཐ་དད་པར་བྱས་ནས་རྩལ་བཅུ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གཤམ་རབ་དང་། ཡང་དག་པར་འཛོག་པ་བཅོམ་འགྲུས་དང་རྩལ་
 ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་གཙོ་བོ་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་གྲང་ལའོར་དང་བཅས་ན་ནི་
 སྟེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དད་པ་ལ་སོགས་པ་མ་གཏོགས་པ་སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོས་པ་དང་བསམ་
 པ་དང་སྒྲུལ་བྱུང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང་དགའ་བ་དང་གིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་ཡང་དག་
 པའི་རྟོག་པ་དང་དད་པ་དང་དྲན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཀྱུན་གྲང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་
 པ་ཡིན་ནོ། །(དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་དང་མཉམ་གཞག་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་ན་འང་དེའི་སྐལ་མཉམ་ཡིན་པས་དེར་
 འདུས་ལ། སྟོར་བྱུང་སྟོས་པ་ན་སྟེས་ཐོབ་ཀྱི་དད་སོགས་དེར་མི་འདོད་པའོ།) དེ་ལ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ནི་བཤད་ཟིན་ལ།

ཡང་དག་པར་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་མ་བཤད་པས་འདིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོན་པ་མི་དག་
 བའི་ཚོས་སྟེས་པ་རྣམས་སྤང་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་སྟེད་དོ། །འབད་དོ། །བཅོམ་འགྲུས་ཚུམ་མོ། །སེམས་རབ་
 ཏུ་འཛིན་ཏོ། །ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་སྟེས་པ་རྣམས་མི་སྟེས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དག་བའི་ཚོས་མ་སྟེས་པ་རྣམས་བསྟེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྟེས་པ་རྣམས་
 གནས་པ་དང་། མི་བརྟེན་པ་དང་། བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཕྱིར་ཞིང་གོམས་པ་དང་།
 འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། ཡེ་གཤམ་གྱི་མཛོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྟེད་དོ། །འབད་དོ། །བཅོམ་

འགྲུས་རྩོམ་མོ། །སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་ཏེ། །ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛིན་གོ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་
ལ་འདུན་པ་ནི་བསམ་པ་ལོ། །འབད་པ་ནི་སྦྱར་བ་ལོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་དངོས་གཞིལོ། །སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་
པ་དང་། །ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་རྗེས་སོ། །སྤྲིག་པ་སྦྱེས་པ་སྦྱོང་བ་ནི་མི་འཆབ་པ་དང་འགྲོད་པ་
དང་བདག་ལ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་དང་བཤགས་པའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་འདུན་པ་ལ་སོགས་
པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །མ་སྦྱེས་པ་མི་བསྦྱེད་པ་ནི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པས་སྦྱོང་བར་སེམས་
པའོ། །དག་པ་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་པ་ནི་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལོ། །སྦྱེས་པ་གནས་ཤིང་
འཕེལ་བ་ནི་དེའི་ཡོན་ཏན་ཤེས་ནས་དག་པ་ལོ། །ཐེག་པ་གོང་མ་པ་དག་ནི་ཡང་དག་པར་སྦྱོང་བ་བཞིན་
གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། །སྤྲིག་པ་སྦྱེས་པ་སྦྱོང་བ་ནི་ཉེན་གྱི་སྟོབས་དང་རྣམ་པར་སྤྲོ་
འབྱོར་པའི་སྟོབས་སོ། །མ་སྦྱེས་པ་མི་བསྦྱེད་པ་ནི་ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སྟོབས་སོ། །བྱི་མ་གཉེས་ནི་གཉེན་
པོ་ཀླན་དུ་སྦྱོང་པའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །རྩ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོ་ལས་
འདུན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྦྱོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་དབེན་པ་ལ་གནས་པ། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ། འགོག་པ་ལ་གནས་པ། རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ། བྱུགས་
གཅིག་ཏུ་མོས་པར་བྱས་ཏེ་བྱབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་དང་། སེམས་དང་
དབྱེད་པ་ལའང་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་འདུན་པ་ནི་ཞི་གནས་དོན་དུ་གཉེར་བས་གྲས་པར་སྦྱོར་
བའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་དེ་ལ་སྟོབས་རྒྱུན་དུ་སྦྱོར་བའོ། །སེམས་ནི་སྤར་གོམས་པར་བྱས་པའི་སེམས་ཀྱི་
རྣམ་པ་དང་ལྡན་པའོ། །དབྱེད་པ་ནི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །བཞི་པོ་
དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཉིང་འཛིན་ལ་ནི་འདུན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྦྱོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པར་བཤད་དེ་རྩེ་སྒྲ་དང་ནས་ཀྱི་སྦྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་འདུན་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་དེ་དང་དེར་བརྗོད་དེ་བ་ལང་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་རྩ་ལ་བ་ལང་གི་ཤིང་
རྩ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ཡང་སྦྱོང་བའི་འདུ་བྱེད་ནི་དབྱས་མཐའ་ལས། དེར་གནས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད། །དོན་རྣམས་ཐམས་
ཅད་འབྱོར་བར་འཕྱུར། །ཉེས་པ་ལྡ་སྦྱོང་འདུ་བྱེད་བརྒྱད། །བསྟེན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་³⁹བཤད་
པའི་ཉེས་པ་ལྡ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། །བརྗོད་དང་བྱིང་དང་ཁྱོད་པ་དང་། །འདུ་
མི་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྡར་འདོད་དོ་ཞེས་⁴⁰བཤད་དོ། །དེ་ལ་བྱིང་ཁྱོད་ནི་གཅིག་ཏུ་
བྱས་ལ། འདུ་མི་བྱེད་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་བྱིང་ཁྱོད་དུ་ཐུར་པ་ན་དེ་དག་སྦྱོང་བ་
ལ་གཞུང་ལ་བརྒྱར་བའོ། །འདུ་བྱེད་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་འབྲེལ་བར་འཕྲུག་པ་ན་དམིགས་རྣམ་

ལ་ཚུལ་བ་ན་མ་གཡང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ། །ལེ་ལོ་དང་གདམས་ངག་བརྟེན་པ་ནི་སྤོམ་ལོ། །སྤོམ་བའི་འདུ་བྱེད་བརྟེན་ནི་དེ་ཉིད་ལས། གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ལོ། །དམིགས་པ་བརྟེན་པར་མ་གྱུར་དང་། བྱིང་དང་ཁྱོད་པ་རྟོགས་པ་དང་། །དེ་སྤོམ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་། །ཞི་ཆེ་ནལ་དུ་འཇུག་པའོ་ཞེས་^{༡༡}བཤད་དེ། དེ་ལ་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་ཚུལ་བའི་གནས་ནི་གང་ལ་འདུན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་འགྲུས་འབྱུང་བས་འདུན་པའོ། །དེ་ལ་གནས་པ་ནི་ཚུལ་བའོ། །ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་ན་མངོན་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ་འབྱུང་བས་ཚུལ་བའི་གནས་འདུན་པ་དེའི་རྒྱ་ནི་དད་པའོ། །གནས་པ་ཚུལ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱདས་པ་སྟེ་བཞི་པོ་དེས་ནི་ལེ་ལོ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །དམིགས་པ་བརྟེན་པར་མ་གྱུར་པ་ནི་དྲན་པ་སྟེ་དེས་བརྟེན་ངས་སྤོམ་བར་བྱེད་དོ། །བྱིང་དང་ཁྱོད་པ་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་ཏེ་དྲན་པ་མ་བརྟེན་པར་གྱུར་ནས་བྱིང་ཁྱོད་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་སྤོམ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ནི་སེམས་པ་སྟེ་བྱིང་ཁྱོད་རྟོགས་ནས་དེས་སྤོམ་བའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་པས་འདུ་མི་བྱེད་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞི་ཆེ་ནལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་བཏང་སྟོམས་ཏེ་བྱིང་ཁྱོད་ཞི་བ་ན་སེམས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པས་འདུ་བྱེད་དྲགས་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །རྩ་འཇུག་ནི་མེད་པ་འཇུག་པ་དང་ཡོད་པ་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། ཀླང་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱོར་བའི་རྩ་འཇུག་གི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་བྱས་ན་མདོ་ལས། དགེ་སྤོང་དག་ངས་ཁྱེད་ལ་རྩ་འཇུག་ཡང་བཤད། རྩ་འཇུག་གི་རྟེན་པ་ན་མས་ཀྱང་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྩ་འཇུག་གང་ཞེ་ན། འདི་ན་དགེ་སྤོང་རྩ་འཇུག་གི་ཡུལ་ནམ་པ་དུ་མ་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆངས་པའི་འཛིན་རྟེན་གི་བར་དུ་ལུས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱེད་དེ་འདི་ནི་རྩ་འཇུག་ཞེས་བྱའོ། །རྩ་འཇུག་གི་རྟེན་པ་དག་གང་ཞེ་ན། འདུན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བརྟེན་འགྲུས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སེམས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དབྱོད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་འདི་དག་ནི་རྩ་འཇུག་གི་རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པའང་ལེགས་པར་བྱངས་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༢} །དེས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་གང་དག་རྩ་འཇུག་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཀླང་པ་ནི་འདུན་པ་དང་སེམས་དང་བརྟེན་འགྲུས་དང་བྱེད་པ་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་དང་ཡང་འགལ་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའང་རྩ་འཇུག་བཅུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདུན་པ་དང་སེམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབེན་པ་ལ་གནས་པ་ནི་འདོད་པས་དབེན་པའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཁམས་ལས་འདས་པའོ། །འགོག་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་འགོག་པའོ། །རྣམ་པར་སྤོང་བ་ནི་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་བའོ། །ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་ནི་ཐར་པར་བྱེད་པའོ། །ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མོས་པར་བྱས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ལོ། །ཁྱབ་པར་བྱེད་

པ་ནི་དམིགས་པའོ། །འདི་དག་ནི་ཆད་མེད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་ལ་སོགས་པ་ལའང་གེས་
པར་བྱའོ། །དབང་པོ་ལྷ་ནི་དབུས་མཐའ་ལས། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་བསྐྱེད་ནས། །འདུན་དང་སྦྱར་བ་
དབང་བྱེད་དོ། །དམིགས་པ་བརྟེན་པར་མ་གྱུར་དང་། །མི་འཕྲོ་རྣམ་པར་འབྱེད་ཀྱང་ངོ་ཞེས་^{༡༡༩}བཤད་
པས་དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་སྟེ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་
དབང་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །སྟོབས་ལྷ་ཡང་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་ནི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་མི་བརྟེན་
བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་མཐུན་སྟོགས་ནི་བསྐྱབས་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༢༠} །སྟོབས་ལྷ་ནི་འབྲས་བུ་བྱི་མ་
ཡིན་ཞེས་^{༡༢༡}བཤད་དོ། །དེས་ན་དབང་པོ་རྣམས་ནི་མི་མཐུན་སྟོགས་མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་བརྟེན་ངས་
དང་རྣམ་གཡང་དང་གེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་བར་སྐབས་སུ་འབྱུང་བས་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་མི་བརྟེན་
བའི་བྱིར་རྒྱུ་དུ་ཡིན་ལ། སྟོབས་རྣམས་ནི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་མི་བརྟེན་བའི་བྱིར་རྒྱུ་ཐོ་ཡིན་ལོ།

དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ནི་དད་པར་འགྱུར་ན་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་ལ། བརྩོན་འགྲུས་
བརྩོམས་ན་དྲན་པ་ཉི་བར་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དྲན་པ་གནས་ན་རྣམ་པར་མི་གཡང་བས་སེམས་
མཉམ་པར་འཛོག་ཅིང་། མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་རབ་རྟེན་གསུམ་པར་འགྱུར་བའི་
བྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་ལ་བྱང་ཆུབ་ནི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ནི་འདིར་ཆ་
གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལོ། །ཡན་ལག་རྣམ་པ་བདུན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་ཡན་ལག་གནས་ཡན་
ལག་གསུམ་པ་ངས་འབྱུང་ཡན་ལག་སྟེ། །བཞི་པ་ཡན་ཡོན་ཡན་ལག་ཡིན། །རྣམ་གསུམ་ཉོན་མོངས་མེད་
ཡན་ལག་ཅེས་^{༡༢༢}བཤད་དེ། དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་ཆོས་རབ་རྟེན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱིར་རོ། །གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་དྲན་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ནི་དྲན་པ་ལ་གནས་པའི་བྱིར་རོ། །ངས་
པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སྟེ། རོ་སའི་སྟེ་བའི་ས་ལ་སོགས་པ་འོག་མ་ལས་ངས་པར་འབྱུང་
བའི་བྱིར་རོ། །ཡན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་དགའ་བ་སྟེ། ཟག་མེད་པའི་བདེ་བས་ལུས་སེམས་ལ་ཡན་འདོགས་
པའི་བྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ནི་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལ་གཞི་དང་གནས་དང་ནི། །ངོ་བོ་
ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་^{༡༢༣}འབྱུང་བས་གིན་རྟེན་སྤངས་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་བཏང་སྟོམས་ཏེ། ཉོན་
མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་གཞི་དང་
གནས་དང་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

དེས་ན་ཆོས་རབ་རྟེན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་འཁོར་ཡིན་པའི་བྱིར་རྣམས་བྱིན་གྱི་རིམ་བཞིན་བརྟེན་པ་བཞིན་ལོ། །འཕགས་
ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཡོངས་སུ་གཙོད་དང་གོ་བྱེད་དང་། །རྣམ་གསུམ་གཞན་ཡིད་ཆེས་

པར་བྱེད། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དེ་བརྒྱད་དོ་ཞེས་^{༡༣༧}གསུངས་ཏེ། དེ་
ལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་སྟེ། རྗེས་ཐོབ་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུས་མཉམ་གཞག་གི་དུས་
ཀྱི་རྟོགས་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་ངག་སྟེ། རྟོག་པ་ཀྱུན་
སྒྲོང་དང་བཅས་པའི་ངག་གི་རྟོགས་པའི་དོན་དེ་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་
བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ལྟ་དང་རྒྱལ་བྱིས་ལོ་བྱད་བསྒྲུངས། །གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
འདོད་ཅེས་^{༡༣༨}འབྲུང་བས་ཡང་དག་པའི་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཇོ་བ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་
པའི་ངག་གིས་འབེལ་གཏམ་ངེས་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་
པ་ཚད་ཟིན་པར་འཇོལ་བས་རིམ་པ་བཞིན་ལྟ་བུ་དང་རྒྱལ་བྱིས་ལོ་བྱད་བསྒྲུངས་པ་འདོད་པ་རྒྱུར་
བར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲོང་བའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་
མོངས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དབང་། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཞེས་^{༡༣༩}འབྲུང་བས་ཡང་དག་པའི་རྩོལ་
བ་དང་དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་བཞིན་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ཤིང་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་
ལ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པས་ལེ་ལོའོ་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བྱིང་རྟོན་དང་། དབང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལའང་
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡང་ཡིན་ལ་ཡན་ལག་གྲང་ཡིན་ལ། གཞན་
དག་ནི་དེའི་ལོར་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་ཚན་བདུན་ནི་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེར་གཙོ་བོ་
ཡིན་པས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལས་དང་པོ་བཞོགས་ལམ་པ་དག་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པོ་རྣམས་དང་
ནི་སྒྲོམ་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་ཞིང་བཞག་སྟེ། དེ་ལ་ལས་དང་
པོ་བཞོགས་ལམ་དུ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་བཤད་དེ། དབུས་མཐའ་ལས། གནས་ངན་ལེན་ཕྱིར་སྟེན་རྒྱུའི་
ཕྱིར། །གཞི་ཡི་ཕྱིར་དང་མ་སྟོངས་ཕྱིར། །བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་བྱ་བས། །དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་སྒྲོམ་
ཞེས་^{༡༤༠}པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོར་བཞི་ཞེས་^{༡༤༡}འབྲུང་བས་ལུས་ལ་སོགས་པ་
ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྒྲངས་ནས་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་དྲོ་བར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བ་བཞི་སྟེ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་
པའི་ཁྱད་པར་ཐོབ་པའི་རྒྱས་བརྩོན་འགྲུས་སྟེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩེ་མོ་ལ་ནི་རྩེ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུར་པ་རྣམས་ཏེ།
རྩེ་མོ་ཐོབ་པ་རྩེ་མི་ཆད་ཅེས་པས་ཐོབ་པའི་དགོ་པའི་རྩེ་བ་མི་ཉམས་པའི་བཟོད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །བཟོད་པ་ལ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ཏེ། སྒྲ་མ་གཉིས་ལ་ནི་ཉམས་པ་སྟོན་ཅིང་འདི་ལ་ཉམས་པ་མི་

སྤྲིད་པས་མི་ཉམས་པ་ལ་དབང་བོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་མཆོག་ལ་ནི་སྟོབས་རྣམས་ཏེ། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཉེན་མོངས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་གཞན་དག་གིས་མི་བརྩི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།

སྟོམ་ལམ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ནི་སྟོམ་ལམ་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པས་
རིང་ལ་སྟོམ་ལམ་ནི་ལམ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཟེད་མི་སྦྱེ་གིས་པ་དང་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། མཐོང་ལམ་དུ་ནི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ། སྟོམ་ལམ་ནི་སའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་མུར་
དུ་འགོ་བ་མ་ཡིན་གྱི་^{༡༩}མཐོང་ལམ་ལ་ནི་སའི་དབྱེ་བ་མེད་པས་མུར་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། མཛོད་ལས།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟོན་ལ་བསྟན་པ་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་གངས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༢༠}བྱེ་བྲག་རྩ་སྦྱ་བ་རྣམས་འདོད་དོ། སྟོབ་དཔོན་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ནི་མཛོད་ལས་
གསུངས་པའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་རེ་ཞིག་དང་པོར་ཡུལ་གཟུགས་སྦྱ་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་
ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ལ་གཡེང་བའི་སྟོ་ཆར་བཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེའི་གཉེན་པོར་
བྱན་པ་ཉེར་གཞག་བཞེས་སྟོམ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་རྣམས། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་ཤེས་ནས། རྟེན་གསུང་ཕྱིར་བརྟན་འགྲུས་ནི། རྣམ་པ་བཞེད་ག་རབ་རྩ་འབྱུང་ཞེས་^{༢༡}འབྱུང་
བ་ལྟར་བྱན་པ་ཉེར་གཞག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་བརྟན་འགྲུས་འཕེལ་བས་དགོས་པ་བརྟན་འགྲུས་བཞེད་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར་སེམས་ཡང་དག་པར་རབ་རྩ་འཛིག་པས་ཡང་དག་པར་སྟོང་བ་རྣམས་སོ། རྟེན་སྟོང་རེ་འཛིན་
རྣམ་པར་སྟོང་བའི་ཕྱིར་རྩ་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་རྣམས་སོ། ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཆོས་རྣམས་འདྲེན་པའི་བདག་པོར་མུར་པའི་དད་སོགས་ལྷ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་སོ། རྟེན་གཉིད་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བ་ནི་སྟོབས་རྣམས་སོ། རྟེན་ཉིད་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སོ།

མཐོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྟོམ་པའི་ཕྱིར་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སྟེ། སྟོ་མཆོད་
དུག་གི་ཆོགས་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
མུར་ན་བྱན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞེད་བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
བདུན་གྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་^{༢༢}སྟོམ་ལམ་ལ་འང་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་པར་
གསུངས་ལ། ཡང་མཛོད་ལས། དག་སྟོང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེད་ཀྱི་ཆོག་བརྟོན་པ་ཞེས་^{༢༣}བྱ་བ་འདི་
ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞེད་ཆོག་སྟེ་དགས་སོ། རྟེན་སྟོང་རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་འདུག་ཅེས་བྱ་
བ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོག་སྟེ་དགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོག་དེ་གཉིས་
ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་

དུ་འཇུག་ཅིང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་ལའང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་རྣམས་པར་དཀྲུག་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་འདོད་ལ། ཐེག་པ་གོང་མ་བ་རྣམས་ནི་
དབུས་མཐའ་ལས། དབང་པོ་རྣམས་དང་སྟོབས་རྣམས་ལ། །དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་གཉིས་སོ། །ཞེས་
འབྱུང་བས་སྡེ་ཆེན་བདུན་པོ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་གོ་རིམ་ལྟར་ཆོག་ལམ་ཆུང་བ་དང་། འབྲིང་དང་།
ཆེན་པོ་དང་། གྲོང་རྒྱུ་དང་། བཟོད་མཆོག་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་རྣམས་སུ་རིམ་བུར་སྒྲིམ་སྟེ།
འདི་ནི་འཇུག་པ་བདེ་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༩༧}བཞེད་དོ།

གསུམ་པ་ནི་འོ་ན་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་མཐུན་དུ་ཞིག་ཟག་བཅས་དང་དུ་ཞིག་ཟག་མེད་ཡིན་ལ་དེ་དག་
ས་གང་བ་ཡིན་ཞེན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་ཟག་པ་མེད་
པ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་(མཐོང་སྒྲིམ་)དང་། ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་(བསམ་མི་སྒྲོབ་)པའི་སྒྲོ་ནས་
མཐོང་སྒྲིམ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་དུན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་
སྟོབས་ཀྱི་བར་དག་ནི་གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཟག་བཅས་དང་
ཟག་མེད་རྣམས་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་སྤྱོད་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བསྟན་པ་དག་ནི་ཟག་བཅས་
དང་། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ལམ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་དག་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་ནི་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་སུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་
ལྷོགས་པ་མེད་པ་ན་ནི་དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་ཡུ་ཡོད་དེ། བདེ་
བླག་ཏུ་འཐོབ་པ་དང་། དྲོགས་པ་མེད་ན་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་ལ་ཉེར་བསྟོགས་ནི་རྩ་ལའི་སྟོབས་
ཀྱིས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་འོག་མར་ཉམས་ཀྱིས་དྲོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོར་བ་
བཏང་སྟོམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་ནི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་ཡུ་ཡོད་དེ། ཡང་
དག་པའི་རྟོག་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ན་གཉིས་པ་བས་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
དང་བཞི་པ་གཉིས་ན་ནི་དགའ་བ་དང་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་ཡུ་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་སྤར་
ནས་རྒྱུ་ལ་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་(ཕྱིར་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་ས་ཡིན་པའི་)ཕྱིར་རོ། །བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་དང་གཉིས་པའི་བར་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི། ཁྱད་པར་
ཅན་ན་འང་རྟོག་པ་དང་དགའ་བ་མ་གཏོགས་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་ཡུ་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་སྤངས་ལ་ཆོར་བ་བཏང་
སྟོམས་ཀྱིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་མེད་པ་དང་པོ་གསུམ་
ན་འང་རྟོག་པ་དང་དགའ་བ་དེ་གཉིས་དང་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ་མེད་དེ། རྟོག་པ་སྤངས་ཤིང་

ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་སྤྱི་
ཅུ་ཅུ་གཉིས་ནི་ཡོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་མ་གཏོགས་
པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་སྤྱིར་པའི་རྩེ་མོ་ན་ཡོད་(བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དང་སོགས་ཀྱིས་འདིའི་
མིང་མི་ཐོབ་བོ་བཙུ་བ་)དེ། དེ་དག་མེད་པ་ནི་འདོད་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་སྤྱིར་རྩེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་
མི་གསལ་བས་ས་དེ་གཉིས་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་མི་བརྟེན་པའི་བྱིར་རོ།།

འོ་ན་གཟུགས་མེད་ན་ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཅི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་
ནི་ལུས་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན་དེ་དག་རང་ས་ན་མེད་པའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་
དགེ་རྒྱུས་ཀྱི། སྤྱོད་ཡུལ་ཟག་བཙས་འོག་མ་མིན་ཞེས་འབྱུང་བས་འོག་ས་ལ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན།
གཟུགས་མེད་རང་ས་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲན་པ་
ཉེར་གཞག་དགེ་བ་ཟག་བཙས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གཟུགས་ཟག་བཙས་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་
དང་། འོག་མ་ལ་མི་དམིགས་པར་བཤད་པ་ནི་དངོས་གཞིའི་དགེ་བས་ཟག་བཙས་ལ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ།
གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་དགེ་བ་ཟག་བཙས་ཟག་མེད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་བརྟེན་
པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱིར་རྩེའི་ཤེས་རབ་དགེ་བ་ཟག་བཙས་ཀྱིས་བསམ་
གཏན་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཡང་འབྱུང་གྱུར་གྱི་གཟུགས་སུ་
འདོད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་རྒྱུ་པོའི་སྤྱི་(གཞག་པའི་བཤེས་གཉེན་)འཆད་དོ། །ཡང་གལ་ཏེ་ཁམས་གོང་མ་
གཉིས་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་བྱིར་དེ་དག་སྟེས་པ་སྤོང་བ་དང་མ་སྟེས་པ་མི་བསྟེད་པའི་བྱིར་བཙོན་པའི་
ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་གཉིས་ཅི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྟོམས་འཇུག་
གི་སྒྲིབ་པ་དང་ཟག་བཙས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྤྲིག་པའི་སྤྱིར་བཙོན་དེ་དོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་
ཞེས་བྱ་བར་བསམས་སོ།།

བཞི་པ་ནི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་ཅིང་འཕགས་
པ་དགེས་པའི་རྒྱལ་བྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་^{༡༩}ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་བཞི་བཤད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོགས་
མཐུན་ལ་གནས་པ་དེ་དག་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཅི་ལྟར་ཐོབ་ཅིང་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡང་གང་
ཞེན། མཐོང་ལམ་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་སོགས་པའི་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་དེ་དག་
ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པས་འཕགས་པ་དགེས་པའི་རྒྱལ་
བྱིས་དང་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་(ཉི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤོང་བདུན་ཐོབ་ཅིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདེན་པ་བདག་མེད་པར་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཆོས་ཙམ་དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་བྱིར་རོ།)སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་མི་འཐོབ་ལ།

ལམ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་(མི་སྒྲོབ་པ་དང་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་)ལམ་བདེན་ནི་(སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་)དེ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དག་ལ་ཡང་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་པོ། (སྤྲོས་པ་མི་སྒྲོབ་ཀྱི་ལམ་བདེན་ལ་ཡིད་ཆེས་འཐོབ་)ཡང་གི་སྒྲི་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་པའང་སྟེན་པའོ། །འདིར་འདི་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་དགུས་ཤིང་མཉེས་པར་གྱུར་པས་ན་འཕགས་པ་དགུས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་ཡིད་ཆེས་པའོ། །བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མཐོང་བ་ན་རི་ལྟར་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ནི་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདེན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཆོས་སུ་འདོད་ན་སྟག་བསྐལ་མཐོང་བ་ཙམ་ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་འདུན་གསུམ་མཐོང་ན་ཞེས་རི་ལྟར་བརྗོད་ཅིན། འདིར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་བརྗོད་དེ། དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེན་པ་གསུམ་མཐོང་ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་ཅེས་བྱ་བའང་བདེན་པ་གསུམ་ཅི་རིགས་པར་མཐོང་བ་ལ་འདོད་ཀྱི་ཆོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོབ་པ་མི་སྒྲོབ་ཀྱི་ལམ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཟག་པ་མེད་པའང་ཆོས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཡིན་ཞིང་ཆོགས་པ་མ་ཡིན་པས་དགེ་འདུན་མ་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི་འདུས་པ་མེད་ལ། དེའི་ལམ་ཡང་གཞན་གྱི་སྒྲི་ལ་མི་རྟེན་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཡང་གཞན་གྱི་དྲིན་ལ་མི་འཛོག་པས་དགེ་འདུན་མིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་རི་ལྟར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། མི་སྒྲོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། ཞེས་འབྱུང་བས་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་སྒྲོབ་དང་།^{༡༩} དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་ནི་ཆོས་ཞེས་མི་བརྗོད་དེ། དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ན་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་^{༢༠} རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་འཆད་དོ།) དེས་ན་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཆོས་ཡིན་པས་བདེན་པས་བཞི་ཆར་ཡང་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདེན་པ་བཞི་ཆར་མངོན་པར་རྟོགས་ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་ནས་དད་པ་བཞིར་གསུངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་དད་པའི་ཡུལ་ལམ་གཞི་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་མིང་གི་སྒྲོ་ནས་བཞི་ཡིན་གྱི་རྣམས་སུ་ནི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་(པའི་དད་པ་གསུམ་)ནི་དད་པའི་རང་བཞིན་དང་འཕགས་པ་དགུས་པའི་

ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །འདི་ཡང་སེམས་དང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་དག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱའི་མིང་གིས་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་ནས་ཤེས་ནས་དད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། །

དད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་མ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཞི་ལ་སྟོན་ནས་ཤེས་པས་དད་པ་རྣམས་པར་འཛོག་ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་སྤར་
གདོན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མཐོང་བ་ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཕྲོལ་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས། འདི་དག་གི་རིམ་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་ལངས་ནས་རི་ལྟར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་བཞག་དཔ་
ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་མངོན་དུ་བྱེད་ཅེས། གྱེ་མ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆོས་འདུལ་བ་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ནི་ལེགས་
པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲན་སྟོན་པ་དང་། ཉན་མོངས་པའི་ནད་
གསོ་ཞིང་མུ་རན་ལས་འདས་པ་ནད་མེད་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། མུ་རན་ལས་འདས་པ་ནད་མེད་པ་འཕྲོལ་
པའི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲན་པ་དང་སྒྲན་དང་ནད་གཡོག་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། དད་པའི་^{༡༤}
སྟོབས་^{༡༥} ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་དང་བར་གྱུར་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐའ་བཞི་པར་བཤད་དོ། །ཡང་
ན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ནི་སྤར་བསྟན་པ་ལྟར་སྒྲན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ནད་མེད་
པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་སམ། ཡང་ན་བཞི་པོ་དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་ལམ་དང་
ལམ་གྱི་གྲོགས་དང་བཞོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སེམས་རབ་ཏུ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྟ་བུ་ནི་འོན་ཅིང་ཕྱིར་མདོ་ལས། སྟོབ་པ་ནི་སྟོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནས་ཡང་དག་པའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་གྱི་བར་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྟན་ནོ། །མི་སྟོབ་པ་ནི་མི་སྟོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནས་ཉིང་དེ་
འཛིན་གྱི་བར་བརྒྱད་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པ་སྟེ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྟན་ནོ་ཞེས་^{༡༦} གསུངས་པའི་སྟོབ་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མ་བཤད་ཅེས། ཉན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལས་གཏན་དུ་ངེས་པར་གྲོལ་བ་དང་
གྲོལ་བ་དེ་སོ་སོ་རང་གིས་ཤེས་པས་དེ་གཉིས་སུ་འཛོག་པ་ལ། སྟོབ་པ་རྣམས་ནི་ད་དུང་ཉན་མོངས་པས་
བཅིངས་པའི་ཕྱིར་སྟོབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མ་བཤད་དོ། །

འཆིང་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ནི་ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་
འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ཡང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཉན་མོངས་
པ་བཅོམ་པ་སོ་སོར་བཏགས་འགོག་ནི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་དེར་ངེས་པ་
མི་སྟོབ་པའི་མོས་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་མི་སྟོབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པའི་

ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ནི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་མོས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་བརྩུ་ཆར་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི་སྐལ་པ་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡན་ལག་འདུས་བྱས་དེ་ཉིད་ནི་མདོ་ལས་སེམས་འདོད་ཆགས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་མ་རིག་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་དེ་ཉིད་ཚུལ་བྱིས་པ་ལ་སོགས་ལཱ་འདེན་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་བོའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་འདོད་དོ། །སློབ་དཔོན་ནི་^{༡༧}མོས་པ་འབའ་ཞིག་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་གྱི་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འདུན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། སྟག་གི་བྱང་ཆུབ་གྱི་བྱ་དག་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་དག་དག་སློབ་འདོད་ཆགས་ལས་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན། ཞེ་སྟངས་དང་གཉི་ཟུག་ལས་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་བོ་ཡོངས་སུ་མ་རྩོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་བྱེད་པའམ། ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་རྩེས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་འདུན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་གང་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་^{༡༨}འཆད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཡན་ལག་བརྩུ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སྤར་ཇི་སྟན་བཤད་པའི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུའི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟད་དང་མི་སྐྱེའི་བློ་ལྟ་མིན་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་བོའང་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་ན་སེམས་འདས་པའམ། མ་འདས་པའམ། ད་ལྟར་བྱུང་བ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན་མི་སློབ་པའི་སེམས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་འདས་པ་སྐྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདས་པའི་སྐྱིབ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་ད་ལྟར་བ་ནི་སྐྱིབ་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་དོ་རྩེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱིབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྩེས་ཐོགས་སུ་སྐྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(ནོན་མོངས་པ་ནི་དེའི་ཐོབ་པ་ལ་བཞག་ཞེ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གཞགས་བྱེད་པས་སོ།) འོ་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དག་ནི་ལྟར་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བསྟན་འཆོས་ལས་མི་སློབ་པའི་སེམས་མ་འདས་པ་སྐྱིབ་པ་རྣམས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འོ་ན་ལམ་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་སྐྱིབ་པ་དེ་སློབ་ཞེ་ན། འགག་པར་འགྱུར་བ་དེ་འགག་པ་

ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ད་ལྟར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་ད་ལྟར་བ་དེའི་སྒྲིབ་པ་རབ་དུ་སྒྲོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
སྒྲོང་བ་ནི་བྱ་བ་འགལ་བའི་སྒྲོ་ནས་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་བྱ་བ་འགགས་
པ་དང་མ་སྒྲིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀལ་ཏེ་ད་ལྟར་བའི་ལམ་གྱིས་ད་ལྟར་བའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་
གཅིག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པ་རྒྱད་གཉིས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འགལ་བ་ལྟན་ཅིག་
དུ་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་ཉོན་མོངས་པའི་འཇིག་རྒྱར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་འམ་ས་བོན་སྤར་བྱར་འདོད་པས་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་ཤིང་གཞོད་པ་བྱེད་
བཞིན་པའི་ལྟན་ཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤར་བྱ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་མི་ལྡན་བར་བསྐྱེད་པ་ལ་
གཞོད་པར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་སྒྲོན་མེད་དོ།

འོན་ཏེ་ཉོན་མོངས་བཅོམ་པ་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་སུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
དང་མདོ་འམ་བརྟན་བཅོས་ལས་སྤངས་པའི་ཁམས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་དང་། འགོག་
པའི་ཁམས་ཞེས་ཁམས་གསུམ་བཤད་པ་དེ་དག་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་སུ་
བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྤངས་བྱ་
(ཁམས་གསུམ་གྱི་)འདོད་ཆགས་ཀྱན་ཟད་ཅིང་སྤངས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་ཡིན་ལ། སྤངས་
པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེ་སྤངས་པ་སོགས་པ་དག་ཡང་དག་
པར་ཟད་ཅིང་སྤངས་པའོ། །འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་ཟད་པ་སྟེ།
གཞིའི་སྒྲི་ཡང་འདིར་ཡུལ་དང་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་གོ། (འདི་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་འདོད་དོ།) འོན་དངོས་པོ་
གང་གིས་ཡིད་འབྱུང་བར་འབྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འབྱུར་རམ་ཞེན། སྟག་
བསྐལ་དང་རྒྱ་ཀྱར་འབྱུང་ལ་དམིགས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཟག་
བཅས་ཡིན་པས་ཡིད་འབྱུང་བར་འབྱུར་ལ། (ཡུལ་དམན་པ་ལ་སྒྲོན་དུ་བརྟག་པས་)བཟོད་པ་(བཞི་)དང་(སྒྲོམ་ལམ་)
ཤེས་པ་གང་གིས་དངོས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོང་བར་འབྱུར་བ་དེ་ནི་བདེན་པ་བཞི་པོ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་
རུང་ཀྱན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འབྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་དེ། ཡིད་འབྱུང་བར་འབྱུར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་མི་འབྱུར་བ་ནི་སྟག་བསྐལ་
དང་ཀྱན་འབྱུང་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ཡང་རུང་སྒྲོར་བ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ལམ་
དང་། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་འགྲེལ་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་
པ་རྣམས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པས་ཡིད་སྒྲོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་།

སྒྱུར་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་སྒྲོང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་འགྲོའི་བདེན་པ་
དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྒྲོང་ལམ་ཡིན་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་
གྲིས་སྒར་དུ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་པ་ནི་སྒྲོང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་དག་གིས་ནི་ངེས་པར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྒྲོང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་སྲིད་རྩེ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་ལ་ཡིད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་ནི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་
པའི་སྒྲུང་བྱ་དངོས་སུ་སྒྲོང་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་འགྲོའི་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྲིས་སྒར་དུ་སྤངས་ཟིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། གཞན་ནི་སྒྲུང་བྱ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་དམིགས་པ་འགོག་
ལམ་ཟག་མེད་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བུས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་
ཡིན་པ་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་འགྲོའི་བདེན་
པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཏེ། ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་
པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དངོས་སུ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་
འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོར་བ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ལམ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་
འགྲོའི་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་
ཡང་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྒྲོང་བ་དབང་པོ་འཕོ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྒྲུབས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཁ་
ཅིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ།། (དེ་ལ་འདོད་པའམ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ན་ཆོས་ཤེས་
བཟོད་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མི་སྒྲོང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྲིས་སྒར་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་སྟེ་བ་འབའ་ཞིག་
ཏུ་ཟད་དོ། །རྗེས་ཤེས་རྗེས་བཟོད་དག་གིས་ནི་ངེས་པར་ཉོན་མོངས་སྒྲོང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྲིད་རྩེ་ལ་ཆགས་པ་དང་མི་
འབྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་འགྲོ་བདེན་པ་ལ་ལྟ་བུ་ནི་མཐོང་སྤང་སྒྲོང་དགོས་པས་དེ་དང་མི་འདྲའོ། །ཤེས་
པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་སྒྲོར་བ་དང་། རྣམ་གྲོལ་དང་། བྱུང་བར་གྱི་ལམ་དང་། ལ་ཅིག་གིས་ཀྱང་མི་སྒྲོང་ངོ་།།)

དམིགས་པ་ཤེས་དང་བསྒྲོམ་པའི་རིམ། །སྒྲོམ་པ་པོ་དང་དེ་ཡི་ལམ། །རི་བཞིན་ཤེས་ནས་དེར་
འཕྱག་འདོད། །དགེ་སྒྲོང་གནས་འདི་མཉན་པར་རིགས། །

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་
སྟེ་གནས་དྲུག་པའི་བཤད་པའོ། །

གནས་བདུན་པ་ཡི་ཤེས་བསྟན་པ།

ད་ནི་གནས་བདུན་པ་འཆད་པ་ན་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་དང་ལྟ་བའི་བྱད་པར་བཤད་པ་དང་། ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཡིན་ཏན་བཤད་པ་གསུམ་ལས།

བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་དང་ལྟ་བའི་བྱད་པར་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། གྲི་མ་མེད་པའི་བཟོད་པ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་ནི་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ན་བཟོད་པ་རྣམས་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་རང་གི་སྤང་བྱ་(ཐེ་ཆོམ་དང་)ཤྲ་རྒྱས་མ་སྤངས་པས་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། (རང་གི་སྤོས་པ་ནི་ཤེས་པ་དང་པོ་བདུན་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ།) བཟོད་པ་དེ་དག་བདེན་པ་བཞི་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སྟགས་པར་ཡིག་ཆེན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ལྟ་བ་ནི་ཡིན་ནོ། (དེ་མེད་ཅེས་སྟོས་པས་བཟོད་པ་ཟག་བཅས་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། ཤེས་པ་ཟད་མེད་ནི་ཐེ་ཆོམ་སྤངས་པས་བྱུང་བོ། ཐེ་ཆོམ་སྤངས་པ་ཤེས་པར་མ་ངེས་ཏེ་ཆགས་བུལ་སྟོན་འགྲོའི་བཟོད་པ་བཞིན་ནོ། ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་ལྟ་བ་མིན་ཏེ། བྱ་བ་བྱར་མེད་པ་ཙམ་དུ་རྟགས་ཀྱི་བདེན་བཞི་ལ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་དང་འབྲས་བུ་རྟོགས་ཐེན་པའི་ཕྱིར་རོ།) ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པའི་སྟོ་ནི་ལྟ་བ་མིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་འཆོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའི་ཤེས་པ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་འཕགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོ་སྟེ་སྟག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བར་གྱི་ཤེས་རབ་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྤངས་པས་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འཕགས་པའི་སྟོ་ལས་གཞན་ཟག་བཅས་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་རབ་མི་སྤྱིད་པའི་(ཕྱིར་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་)ཕྱིར་རོ། དེ་ཡང་སྟོ་ལྡེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དག་མི་དག་ཡུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་གསུམ་གྲོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་མ་བསྐྱབས་ཡུང་མ་བསྟན་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་

བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལྟ་བུ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བུ་སྟེ་དྲུག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ལྟ་བུ་བའང་ཡིན་ཏེ། དེས་པར་རྟོག་པའི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། (དེས་ན་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་མེད་དོ།)

ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་དང་། གངས་ངེས་པ་དང་།
རྣམ་པ་དང་། ས་དང་བརྟེན་པ་དང་། དྲན་པ་ཉིར་གཞག་ཏུ་གཞག་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་། ལྷན་པའི་
ཚུལ་དང་། ཐོབ་པའི་ཚུལ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནི་མདོ་ལས་ཤེས་པ་ནི་བརྟེན། (ཆོས་དང་རྩིས་དང་ཀུན་
རྫོབ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་དང་སྟུག་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་འགོག་པ་དང་། ལམ་དང་ཟད་དང་མི་སྦྱེ་ཞེས། ཞེས་པ་བསྟུ་
ཆོག་གོ།) འདི་ལྟ་སྟེ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྩིས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ས་ལྟ་གྱི་སེམས་ཤེས་
པ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་དང་། འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་དང་། ཟད་
པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པའོ་ཞེས་གསུང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ་ཟག་པ་
དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའོ། ཉིད་ལ་དང་པོ་ཟག་བཅས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་
འགའ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་འཛིན་ལ་པལ་ཆེར་བུམ་པ་སྒྲམ་བུ་དང་སྦྱེས་པ་བྱུང་མེད་ལ་སོགས་པ་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཟག་མེད་ནི་ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྩིས་སུ་ཤེས་པ་རྣམ་
པ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྟུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདི་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། (བསམ་
གཏན་དགོ་ཡུལ་ཡིད་དགུ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་།) མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་པར་ཐམས་
ཅད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོད་ཡུལ་ནི་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་སོགས་
པས་བསྐྱེས་པ་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་རྣམས་ཡིན་ནོ། རྩིས་སུ་ཤེས་པའི་སྟོད་ཡུལ་ནི་ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་པོའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་སོགས་པས་བསྐྱེས་པ་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་རྣམས་ཡིན་
པས་(ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་ནི་བདེན་བཞིར་མ་འདུས་པས་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་མིན་ནོ།)དེ་ལྟ་ན་ཤེས་པ་
གསུམ་ཡིན་ནོ། ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྩིས་སུ་ཤེས་པ་དེ་དག་ཉིད་སྟུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ།
ཡུལ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་(སོ་དགུར་དབྱེ་བ་ནི་)ཆོས་ཤེས་རྩིས་ཤེས་ལས་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་

མ་ཡིན་པ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་(ལྷ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་)རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་ནི་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་ཟད་པ་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རྡོ་རྗེ་ལྷ་སྤྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྗེས་སུ་སྦྱེས་པའི་བདེན་བཞིར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་དང་པོར་སྦྱེས་པ་ནི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་ཅེ་ལྷུང་པོས་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དང་པོར་སྦྱེས་པ་ལས་གཞན་དེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་བདེན་པ་གཞན་དག་ལ་འང་དམིགས་སོ། །རྡོ་རྗེ་ལྷ་སྤྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྤྱིད་ཅེ་ལྷུང་པོ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པ་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་པོར་སྦྱེས་པ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲུལ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྟེ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྡོ་རྗེ་ལྷ་སྤྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་དམིགས་པ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། རྡོ་རྗེ་ལྷ་སྤྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གལ་ཏེ་སྤྱིད་ཅེ་ལྷུང་པོ་སྦྱོར་སྤང་ཆུང་སྤྱི་ཆུང་སྤྱི་པོར་གྱུར་པ་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་ན་ནི་གཅིག་ལ་འོན་ཏེ། བསྐྱེད་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པ་འཇམ། །ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞེས་པས་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་ན་ནི་མི་གཅིག་སྟེ། ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ནི་དང་པོར་སྤྱིད་ཅེ་ལྷུང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དཔེར་ན་དུག་མདས་ཐོག་སྟེ་འཆི་བ་ན་ཐོག་མར་དུག་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ནས་མཐར་གྱི་མ་ཐག་མའི་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། །(བཅུར་དབྱེ་བ་ན་)ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་པ་དང་རྒྱ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བཞི་ལས་ནི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་རིག་པ་བཞག་སྟེ། (གཞན་སེམས་)ཟག་བཅས་(ལ་དམིགས་པ་ནི་)རྒྱ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ཟག་མེད་(ལ་དམིགས་པ་ནི་)ལམ་ཤེས་པ་དང་གཉེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(རི་ལྷར་ཞེན། འདི་ལྷར་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་ནི་སོ་སོའི་སྦྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་བྲལ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཆོ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་སྟེ་རྒྱ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཤེས་ན་དེ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེས་ཟག་བཅས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཤེས་པས་འགོག་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའང་མིང་དེ་འགོག་པ་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་གཞན་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་པ་འང་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཤེས་པ་ཟག་མེད་ནི་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་ཡིན་ནོ། །) སེམས་ཤེས་དེས་ནི་ས་འདས་པ་མི་ཤེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་འོག་མའི་ས་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་མའི་ས་པ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་དམན་པའི་ཡུལ་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཞི་པའི་སེམས་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ས་ལྷ་ཡིན་པ་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་

ས་བཞི་ཡིན་པའི་བར་དུ་འོ།) དབང་པོ་འདས་པའང་མི་ཤེས་ཏེ། དད་མོས་པའི་ལམ་གྱིས་མཐོང་བློ་བའི་ལམ་
 མི་ཤེས་པ་དང་། དུས་དང་སྐྱོར་བའི་ལམ་གྱིས་དུས་དང་མི་སྐྱོར་བའི་ལམ་མི་ཤེས་(ཏི་དབང་པོ་འདས་)པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་འདས་པ་མི་ཤེས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ལམ་གྱིས་དག་བཅོམ་གྱི་ལམ་མི་ཤེས་ལ། ཉན་
 བོས་གྱི་ལམ་གྱིས་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་རང་སྐྱོབས་གྱིས་མི་ཤེས་
 ངལ་བསམས་གྱི། སངས་རྒྱས་ལ་སོང་པས་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ན་གང་ཟག་དང་དབང་པོ་འདས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །འདིར་འཕགས་པ་ཆགས་
 བཅས་མ་སྒྲོས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་སེམས་ཤེས་བཀག་པས་སོ།) འདས་པའི་སྐྱེ་ནི་འདིར་གོང་མ་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མཉམ་པ་དང་འོག་མ་ནི་ཤེས་པར་བསྟན་ཏོ། །

གཞན་ཡང་པ་ལོ་ལ་སེམས་ཤེས་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དུས་ཞིག་པ་འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པའང་མི་རིག་གོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་
 ཤེས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲོན་གནས་རྗེས་དྲན་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ཀྱུན་རྒྱུ་བ་ཤེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་སེམས་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ཡང་(རང་གི་
 རིགས་མཐུན་མ་ཡིན་པ།) ཕྱོགས་ཕན་ཚུན་(གཅིག་གིས་གཅིག་)རིག་པ་མིན་ཏེ། སེམས་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་འདོད་པ་
 དང་ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ཐ་དད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གང་ལ་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་དེ་ལ་མི་དམིགས་པར་
 འདོད་པས་སོ།) དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་ལ་ནི་པ་ལོ་ལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་ཡུན་གྱི་བས་
 སེམས་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་བྱ་བའི་སྐྱབས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནི་བདེན་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཟག་
 མེད་བར་མ་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ནི་བདེན་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་གྱི་པ་ལོ་ལ་གྱི་སེམས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་
 ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་གོང་མ་པ་ནི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐད་
 ཅིག་མ་ལ་སྐྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་ལམ་ནི་པ་ལོ་ལ་སེམས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་
 བས་དེའི་བྱད་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་འཕགས་པ་ཉན་བོས་གྱི་སེམས་ཤེས་པས་ནི་དབང་པོ་རྟུལ་
 བས་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྷ་ལས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་རིག་སྟེ། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
 ཕྱོགས་ནི་དེ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ན་སྐྱོར་བ་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུབ་པ་ན་འང་(དེའི་བར་
 ལ་ཡུན་རིང་འགོར་བས་)སེམས་བརྒྱ་དུག་པ་(ཐོབ་པར་འཇུག་ལ་དེ་)ཐོབ་ནས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་འདས་པའང་མི་
 རིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་མི་རིག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་སྐྱོར་བ་
 བརྒྱམས་ཏེ་གྲུབ་པ་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པོ་འང་འགག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པོ་འདི་ཤེས་

པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲིབ་བ་རྩོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་(སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་ལ་སོགས་)གང་ཟག་འདིའི་སེམས་ཤེས་པར་
བྱའོ་ཞེས་སྒྲིབ་བ་རྩོམ་པ་ནི་མངོན་ཤེས་གྲུབ་པ་དང་མཉམ་པར་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་སྒྲིབ་པ་དག་ཤེས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱེད་གསུ་བྱ་སྒྲིབ་པ་འདོད་མོད་གྱི། དེ་ལྟ་ནི་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་བ་ནི་སྒྲིབ་པ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་བྱེད་གསུ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། མི་
ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་རྟོག་པ་འོ་
ནར་ཟད་དོ། །རང་སངས་རྒྱས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཤེས་པས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་དང་བརྒྱད་པ་
གསུམ་རིག་སྟེ། ཉན་ཐོས་གྱི་ནི་སྒྲིབ་བ་ཆེན་པོས་བསྒྲུབ་དགོས་ལ་འདི་ནི་སྒྲིབ་བ་ལ་རྩོམ་པ་ཆུང་བས་དང་
པོ་གཉིས་ཤེས་ནས་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ལྟའི་བར་ལ་མངོན་ཤེས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་
དགྲུ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་རིག་སྟེ། ཡང་སྒྲིབ་བ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནས་དུབ་པས་
སྐད་ཅིག་མ་བདུན་ལ་འང་སྒྲིབ་བ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་ཤེས་ནས་
ཡང་སྒྲིབ་བ་གཞན་བྱས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་བ་དང་གསུམ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །ཉན་རང་
གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་ཤེས་པར་བཤད་པ་ནི་མཆོན་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་གྱིས་ནི་རིགས་
མཐུན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ་རང་རྒྱལ་གྱིས་ནི་རིགས་མཐུན་པ་གཉིས་
དང་མི་མཐུན་པ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་
མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྒྲིབ་བ་ལས་བྱུང་བའི་འབད་རྩོད་པར་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
གྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཀྱན་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དག་མཐར་ཕྱིན་པ་ཁྱོད་ལ་ནི། སྒྲིབ་བྱུང་
དག་བ་འགའ་མ་མཆིས། ཁྱོད་ནི་གང་ཞིག་བཞེད་ན་ཡང་། །བཞེད་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་
བཤད་པ་བཞིན་ལོ།

འོ་ན་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྒྲིབ་བ་ཤེས་པ་དག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། བསྟན་བཅོས་ལས། ཟད་
པ་ཤེས་པ་གང་ཞེན། བདག་གིས་སྟག་བསྟུལ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་སྤངས་སོ། །
འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་བསྟོམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དང་
མཐོང་བ་དང་རིག་པ་དང་སྒྲོ་དང་རྟོག་པ་དང་ཤེས་རབ་དང་སྤང་བ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་
འདི་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མི་སྒྲིབ་བ་ཤེས་པ་གང་ཞེན། བདག་གིས་སྟག་བསྟུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ་
ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ནས་བདག་གིས་ལམ་བསྟོམས་ཏེ་ཡང་སྟོམ་དུ་མེད་
དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་འདི་ནི་མི་སྒྲིབ་བ་ཤེས་པ་ཞེས་
བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟད་པ་ཤེས་པ་ནི་སྟག་བསྟུལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་

བདག་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་པ་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་ཀྱན་འབྱུང་སྤངས་སོ། །འགོག་
 པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་བསྐྱོམས་སོ་ཞེས་མཉམ་གཞག་གི་དུས་སུ་ཤེས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་
 པས་ངེས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་བདག་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་རྟོགས་པ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཤེས་
 པས་ངེས་པ་ནི་མི་སྦྱི་བ་ཤེས་པའི་སྒྲོར་ཁ་ཆེ་བས་འདོད་དོ། །ཉི་འོག་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་
 རྣམ་པ་བརྒྱུག་ལས་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་དེས་དེ་ལྟར་ངེས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འོ་ན་བསྟན་བཅོས་ལས།
 མཐོང་བ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཏེ། ལྟ་བུར་མཐོང་བ་གཉིས་དོན་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར་ལོ། །འདོད་ན་ཟད་དང་མི་སྦྱིའི་སྒྲོ་ལྟ་མིན་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། མཐོང་བ་
 བྱི་ཤེས་པས་འཕངས་པའི་རྣམ་གྲངས་སམ། ཐ་སྙད་ཅུམ་མམ། ཡང་ན་ལུང་དང་རྟགས་ལས་མ་ལྟོས་པར་
 མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཤེས་ཏེ་ཡང་
 ཤེས་པར་བྱར་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་མཐོང་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་
 ཞེང་མཐོང་བ་ལ་ལྟ་བུས་མ་ཁྱབ་པས་(ལྟ་མ་ནི་དགྲ་བཅོམ་དབང་བོ་རྣེས་ཀྱིས་ཀལ་ཡོད་ལ་ཕྱི་མ་ནི་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་
 ཁོ་ནའོ)ལྟ་བུ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་། རེ་ཞིག་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བ་
 ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་ཀྱི་མཐོང་བ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་
 ཡོད་དེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་བཟོད་པ་བརྒྱད་ལྟ་བུའོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །མཐོང་བ་
 དང་ལྟ་བུ་ནི་རྣམ་གྲངས་སུ་མ་བཤད་དོ། །

ཤེས་པ་དག་གི་སྒྲིམ་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི། ཀྱན་རྫོབ་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས། གསུམ་ཡིན་
 དེ་དག་བརྩར་བཤད་དེ། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་རང་དང་ནི། སེམས་ཤེས་ཆའོ་ཆོས་ཤེས་ནི། རང་དང་བདེན་
 པ་བཞི་ཤེས་དང་། ཟད་དང་མི་སྦྱི་སེམས་ཤེས་བརྒྱད། རྗེས་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་བདེན་གསུམ་ཤེས། རང་
 དང་ཟད་དང་མི་སྦྱི་ཤེས། ཆོས་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ལྟ་ཡིན་ཟད་དང་མི་སྦྱི་ཞེས། རང་རང་བདེན་
 པ་བཞི་ཤེས་དང་། ཆོས་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་དང་བདུན། སེམས་ཤེས་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་། ལམ་
 ཤེས་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། རང་དང་ལྟ་ཡིན་ལམ་ཤེས་ནི། རང་དང་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་། སེམས་
 ཤེས་ཟད་དང་མི་སྦྱི་ཞེས། རྣམ་པ་དུག་ཏུ་ཡང་དག་བརྗོད་ཅིས་བྱའོ། །

ཤེས་པ་གྲངས་ངེས་པ།

གཉིས་པ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་བརྩར་བྱེ་ཞེན། ཟག་བཅས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་

ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ། དེས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དམ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉེན་པོ་ལས་ནི་ཆོས་ཤེས་
 དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པ་དང་གོང་མའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ལས་ནི་
 ལྷན་པ་སྤྲུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་ཕྱེ་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་འདུག་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པས་དམིགས་པ་
 བ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་མི་འདྲ་བས་བཞག་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་དང་སྦྱོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་(བ་དད་པ་)ལས་ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་ཤེས་པ་དག་
 ཕྱེ་སྟེ། འགོག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལམ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འདང་བ་དད་ཅིང་དམིགས་པ་འདུས་མ་བྱས་
 དང་འདུས་བྱས་ཀྱང་བ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་སེམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྦྱོར་བ་ལས་ནི་ཡ་ཐོལ་གྱི་
 སེམས་ཤེས་པ་ཕྱེ་སྟེ། དེས་སེམས་བྱུང་ཡང་ཤེས་མོད་ཀྱི་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྦྱོར་གྱི་
 སེམས་བྱུང་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་བ་བྱས་པ་ཉིད་ལས་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་སྟེ། བྱ་བ་
 བྱས་པའི་རྒྱུ་ལ་དང་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་ནི་མི་སྦྱོར་བ་ཤེས་པ་སྟེ། ཟག་
 མེད་ཀྱི་མེད་པ་སྤར་བ་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུ་བདུན་པོ་དེ་དག་གིས་
 ཤེས་པ་བཅུར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདི་དག་རང་བཞིན་
 དང་ནི་གཉེན་པོ་དང་། །ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ལས། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་སོགས་རྣམ་པ་བཅུར། །འདྲེན་
 པས་རབ་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་
 འདོད་པའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྡོ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །གཉེན་པོ་ཆོས་ཤེས་མཐོང་སྒྲོམ་
 གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེར་མ་
 ཟད་གཞན་ཡང་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའང་ཡོད་དེ། །གང་ཞེན། སྒྲོམ་
 པའི་ལམ་ལ་འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའམ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་
 པ་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགྲ་
 ཆོས་ཤེས་པས་རིམ་གྱིས་སྤངས་ནས་ཁམས་གོང་མའི་སྒྲོམ་སྤང་ཡང་སྤར་འདྲིས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྦྱོད་
 བས་སྦྱོང་བ་དག་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རམ་ཡང་ན་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་འགོག་ལམ་གཉིས་ནི་
 ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པས་དམིགས་པ་དམན་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་
 ཆོས་ཤེས་ནི་ཁམས་གསུམ་གའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་
 ཆོས་ཤེས་པ་ཡང་ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་པ་སྤྲུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་
 ཆོས་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་དམིགས་པ་དམན་
 པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་སུན་འབྱེན་

པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་(ཕྱིར་དམན་པས་མཆོག་སྤྱན་འབྱེན་མི་རྒྱས་པའི་)ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཀྱི་ཀྱེད་དག་འཆད་དོ།།
 ཁ་ཅིག་སྤང་བྱ་སྤྱོད་པ་ལ་དེ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པའམ་ཡང་ན་སྤང་བྱ་དེ་དང་འགལ་བ་ལ་ཡོན་ཏན་
 ཏུ་ལྟ་བུའི་བྲག་ལ་ལྷོད་པ་ཡིན་པ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། (སྤྱི་
 པའི་ཞེས་སྤོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མ་སྤོས་པ་ནི།) ཁམས་གོང་མའི་སྤང་བྱ་ལ་དངོས་སུ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགལ་
 རྒྱ་ཡོན་ཏན་ཏུ་ལྟ་བུའང་མ་ཡིན་ཏེ། འོག་མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། འགོག་
 ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་ནི་ཁམས་གོང་མའི་སྤང་བྱ་དང་འགལ་བ་ལ་ཡོན་ཏན་ཏུ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་བྲག་ལ་
 ལྷོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། མཐོང་ལམ་གྱི་ལ་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དག་གོང་མའི་གཉེན་པོ་
 མ་ཡིན་པ་ནི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་འོག་ཞུགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མཐོང་ལ་མིར་འཛིན་པའི་འོག་རྟོག་
 ཐག་པ་ལ་དེར་ཤེས་པས་མི་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། ཁྱེད་ཕྱིར་ཀྱི་ཀྱེད་དག་གིས་སྤོས་པའི་ལམ་ལ་ཞེས་སྤོས་
 པ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བཤད་དོ།།^༡

འོ་ན་འགོག་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་སྤོས་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེན། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཉེན་པོ་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སྤོས་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའང་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མ་ཡིན་ཏེ། (འདོད་པའི་སྤང་བྱ་)ཆོས་ཤེས་པས་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་མའི་སྤང་
 བྱ་མ་སྤངས་པར་གོང་མའི་གཉེན་པོ་སྤྱོད་པའང་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དོ། ཁག་ཡང་སྤོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ན་རེ་
 ཆོས་ཤེས་པས་ནི་གོང་མའི་སྤོས་སྤང་སྤོང་སྟེ། དེའི་ཡུལ་ཅན་འདོད་པའི་ཀྱན་འགོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དག་
 བཅོམ་ནས་ཡུལ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 ཟེར་བ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའང་གོང་མའི་སྤོས་སྤང་
 གི་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ཅན་འདོད་པའི་ཀྱན་འགོའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 བྱ་བ་འདི་སྤང་དགོས་སོ།།

ཤེས་པའི་རྣམ་པ།

གསུམ་པ་ནི་ཤེས་པ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ལས་ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་
 པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཅན་ཡིན་ནོ། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་སྤྱོད་ལམ་ན་ཡོད་པ་དག་གཉིས་པོ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་
 པ་བརྒྱ་དྲུག་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ། གནས་སྒྲུབས་གཞན་ན་ཡོད་པ་ནི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འང་ཡིན་ཏེ། མི་སྤྱག་པ་
 དང་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་དང་བྱམས་སོགས་སྤོས་པ་ན་རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དོ། ཁྱེད་

དག་ཏུ་མ་ཟད་བྱམ་པ་དང་སྒྲུབ་བྱ་དང་ཐོ་ཞིག་འབྱུང་ཞིག་སོང་ཞིག་འདུག་ཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་རང་
 སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་¹⁾ ཁྱེད་ཀྱི་དུང་དག་འཆད་དོ།²⁾ །བདེན་པ་བཞི་
 ཤེས་པ་ནི་རང་རང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཇུག་པས་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་སེམས་
 ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་པ་རོལ་ཡིད་ཤེས་དྲི་མེད་ཀྱང་ལམ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ལམ་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལམ་བདེན་
 གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཅན་ཡིན་ཞིང་། །དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་པ་རོལ་ཡིད་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱ་སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་(ཉི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ཡིན།)ལ།
 དེ་ཡང་སེམས་འཛིན་པའི་ཆོ་སེམས་བྱུང་དང་སེམས་བྱུང་འཛིན་པའི་ཆོ་སེམས་མི་འཛིན་ལ། ཆོར་བ་འཛིན་
 པའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཡན་རྒྱུན་མི་འཛིན་པས་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་འདང་
 སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྒྱས་རེ་རེ་ཞིག་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

འོན་པའི་ཕྱི་ལོ་འདས་ཀྱིས་གནས་མང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལ་ཡང་
 འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་པའི་སེམས་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
 བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་དང་བཅས་བྲལ་དང་། ཀུན་
 ཏུ་བསྐྱས་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་དང་། རྒྱུ་པ་དང་རབ་ཏུ་བཟུང་བ་དང་། རྒྱུ་དང་ཆེན་པོར་གྱུར་
 པ་དང་། རྒྱོད་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉེ་བར་མ་ཞི་བ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་
 པ་དང་བཞག་པ་དང་། མ་བསྐྱོམས་པ་དང་བསྐྱོམས་པ་དང་། རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བའི་སེམས་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སེམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་
 ཞེས་³⁾ པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་གྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི་དེ་དག་རྒྱས་རེ་རེ་བའི་
 སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤེས་པས་
 གོས་སོ་སྤྲུམ་དུ་འཛིན་པའི་ཆོ་སེམས་མི་འཛིན་ལ་དྲི་མེད་སྤྲུམ་དུ་འཛིན་པའི་ཆོ་གོས་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །མདོ་
 ལས། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཞེས་གསུངས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་
 དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་འདྲེས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་ཡང་
 འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པའམ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ལྡན་པའི་འདོད་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་འདྲེས་པ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་ནི་བདེན་པ་ཁོ་ནས་འདོད་ཆགས་དང་
 བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་ལྡན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཉིད་ལ་དེར་དགོངས་

པ་ཡིན་ནོ། །བྲལ་བ་ནི་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་སོ།^{༡༥} ཞེས་འདོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ་མདོ་འདིར་ནི་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་འདོད་
ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པ་ན་ནི་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་
པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་འདོད་
ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ་དེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་མ་བཤད་དེ། ཞེ་སྤང་དང་བཅས་པ་དང་
གཉི་མུག་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཚོས་མངོན་པ་བ་དག་ན་
རེ་དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་བྲལ་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་ཞིང་། གཉེན་པོ་འད་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ་ཅན་ཆགས་བྲལ་དུ་མི་འདོད་པས་ཉོན་
མོངས་པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཆགས་བྲལ་དུ་འད་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་
དང་། མི་ལྷན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལས་མདོ་འདིར་ནི་ལྷན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་
པ་ཉོད་ལ་བཤད་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་མུག་དང་བཅས་པ་དང་
བྲལ་བ་འདར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཀྱན་ཏུ་བསྟུས་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོབ་རྣམས་ན་རེ་རིམ་
པ་ལྟར་རྣམ་གཡེང་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མངོན་པར་
སྟེད་པའི་བྱིར་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

རྒྱལ་བློགས་པ་རྣམས་ན་རེ་དེ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཉིད་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་གཉིད་ལས་གཞན་
པའི་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་འདར་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་
ཆེ་བ་ན་རེ། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།^{༡༦} དེ་ལྟ་ན་སེམས་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཉིད་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་
པའི་བྱིར་བསྟུས་པ་འདར་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་འདར་ཡིན་པར་འགྱུར་
བས་དེ་གཉིས་མཚན་ཉིད་འཆོལ་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས། སེམས་ཀྱན་དུ་
བསྟུས་པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་བཞེས་ཤིང་། ཚོས་ཤེས་པ་དང་།
རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པའོ་ཞེས་^{༡༧} འབྱུང་བ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ།
གལ་ཏེ་ཀྱན་དུ་བསྟུས་པ་གཉིད་དང་མཚུངས་ལྷན་ལ་འདོད་ན་རྗེས་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་པས་ཀྱན་དུ་བསྟུས་
པའི་སེམས་ལ་མི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་ན་གཉིད་མེད་ཅིང་། འདོད་ཁམས་ན་གཉིད་ཡོད་
ཀྱང་རྗེས་ཤེས་འདོད་ཁམས་ལ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ནི་ལམ་བདེན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་

ལ་ལམ་བདེན་ནི་གཉིད་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱོད་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་ལས་
འདི་སྐད་དུ་དེ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པའོ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་
པར་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་པས་དེ་མི་ཤེས་པའི་བྱིར་རོ།།

ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ནི་ཀྱན་དུ་བསྟན་པའི་སེམས་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་འཆོལ་བའི་
ཉེས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བའང་མེད་དེ། ཀྱན་དུ་བསྟན་པའི་སེམས་དགེ་བ་
ནི་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྟན་པ་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པས་ཁམས་གོང་མ་
གཉིས་ཀྱི་སེམས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་ཤེས་ཡིན་ལ། ལམ་བདེན་
གྱིས་བསྟན་པའི་སེམས་དགེ་བ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་པའང་ཡིན་པས་རྗེས་ཤེས་དང་ལམ་
ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་ཡང་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷུས་པ་ནི་ལོ་ལོ་དང་མཚུངས་པར་
ལྟན་པའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །རབ་ཏུ་བབྱུང་བ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་བྱིར་དགེ་
བའོ། །ཆུང་དུ་ནི་ཆགས་སྣང་གཉིས་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པས་གཏི་མུག་དང་ཆགས་སྣང་གཉིས་པོ་གང་རུང་
རེའི་རྩ་བ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། འབད་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དང་
འབྲ་བ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དང་། རྗེས་སྤྱུང་བའི་གཟུགས་མེད་པས་རྣམ་ཤེས་ལ་ཆོར་བ་ལ་
སོགས་པ་ལུང་པོ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སྤྱུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ལོག་ལྟས་ཀྱང་དགེ་བ་གཏན་དུ་གཙོད་
མི་རྒྱས་པས་རིམ་པ་ལྟར་རྩ་བ་དང་རིན་དང་འཁོར་དང་རྗེས་སྤྱུང་བ་དང་སྟོབས་རྒྱུང་བས་དགེ་བ་རྒྱུང་
དུ་དག་གིས་བསྟན་པའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཆེན་པོ་ནི་མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པན་ཚུན་མེད་
ན་མི་འབྱུང་བས་རྩ་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། ཆོགས་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་
(ས་རིན་ཆེན་པོ་)དང་། རྟེན་དང་བསྟན་ཅིས་བྱ་བ་ནི། དགེ་བ་འདུས་བྱས་ཐོབ་པའོ་ཞེས་པས་དགེ་བ་འདུས་
བྱས་ལ་དེ་དང་འབྲ་བ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་འཁོར་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་
དང་གཟུགས་ཀྱི་ལུང་པོ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པས་བསྟན་པ་དང་བཅས་པས་ལུང་པོ་བཞིའི་རྗེས་
སྤྱུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་མཐོང་སྤང་གི་
ཕྱ་རྒྱས་བརྩུག་ན་དུ་འཛོམས་པས་རིམ་པ་ལྟར་རྩ་བ་དང་རིན་དང་འཁོར་དང་རྗེས་སྤྱུང་བ་དང་སྟོབས་
ཆེ་བས་དགེ་བ་ཆེན་པོ་དག་གིས་བསྟན་པའི་བྱིར་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞོད་པ་དང་ཞོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་རིམ་པ་
ལྟར་ཞོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བའོ། །རྣམ་
པར་མ་ཞི་བ་དང་ཞི་བའང་དེ་དང་འབྲའོ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་བཞག་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་གཤིང་
དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བའོ། །མ་བསྟོམས་པ་

ནི་སྟོན་མ་ཐོབ་པ་ལས་འཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་ཟིན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་དག་གི་མ་བསྟོམ་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ། །བསྟོམ་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟོམས་པའི་ཕྱིར་དགེ་བའོ། །རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པའི་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་བས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་དང་རྒྱུད་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དག་གིས་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བས་རིམ་པ་ལྟར་རང་བཞིན་དང་རྒྱུད་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དག་གིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་དགེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

སྟོབ་དཔོན་ནི་དེ་ལྟར་བྱས་ན་མདོ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། སོ་སོའི་བྱད་པར་མ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་ན་སེམས་ནང་དུ་ཀྱན་དུ་བསྟུས་པ་ཡིན་ཞེན། །སེམས་གང་སྟགས་པ་དང་གཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་པར་གྱུར་ཅིང་ནང་དུ་ཀྱན་དུ་འགོག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པར་གྱུར་ལ་ལྷག་མཐོང་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ་ཡིན་ལོ། །རི་ལྟར་ན་བྱི་རོལ་དུ་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ཡིན་ཞེན། སེམས་གང་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་གཡེངས་པ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པར་འཕྲོས་པ་ཡིན་ནོ་”ཞེས་ཀྱན་དུ་བསྟུས་པ་ནི་སྟགས་གཉིད་དང་མཚུངས་ལྷན་ལ་བཤད་པས་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསྟན་བཅོས་ལས། སེམས་ཀྱན་དུ་བསྟུས་པ་ཡང་དག་པ་བཞིན་རབ་དུ་གཤེས་སོ་ཞེས་པ་ནས་ལམ་གཤེས་སོ་ཞེས་”པའི་བར་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་མ་གསུངས་པས་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་ནི་སྤྲིའི་མདོའི་དོན་སྟོང་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །སོ་སོའི་བྱད་པར་མ་བཤད་པ་ནི་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་དང་ཞུམ་པ་དང་རྒྱུད་དུ་དང་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་མ་བསྟོམས་པ་དང་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱུད་པོ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཀྱན་དུ་བསྟུས་པ་དང་རབ་དུ་བཟུང་བ་དང་ཆེན་པོ་དང་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་རྣམ་པར་ཞི་བ་དང་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་བསྟོམས་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱུད་དགེ་བ་ཁོ་ནར་བཤད་པས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱེ་བ་ན་རེ་དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བར་མཚུངས་ཀྱང་སོ་སོའི་ཉེས་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་མ་བཤད་པར་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་མདོ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ནི་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོའི་དོན་ནི་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པའི་སེམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་གཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་མི་རྩོམ་པ་དང་། རྩོམ་ལ་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དུག་དང་བཅུ་གཉིས་དང་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གཞན་ཡང་ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་འདི་ཆགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་ཀྱི་
གཟུགས་འདི་ལ་ཆགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་སེམས་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་མི་ཤེས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཤེས་ན་
གཟུགས་ལ་དམིགས་པས་ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་དེས་
རང་གི་སེམས་ལ་དམིགས་པ་ན་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རོ་བོའང་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། དེས་ན་ཕ་རོལ་
སེམས་ཤེས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་
དང་། དེ་ཡང་དུས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། ཕ་རོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། ས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞིས་བསྐྱུས་པ་དང་། གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་རྟེན་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པ་དང་། ལམ་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྒྲོབ་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ལམ་གྱི་བསྐྱུས་པ་ཡིན་
ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། འདས་མ་འོངས་དང་། རང་གི་རྒྱུད་དང་། གཟུགས་
མེད་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པས་ཆགས་བཅས་ལ་འང་
ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་མེད་དེ། གཞན་ཡིད་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། ཡུལ་
ཅན་ཡང་མཐོང་ལམ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིད་བསྟོན་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། ཟད་པ་དང་
མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་བཀག་སྟེ། དེ་དག་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་།
བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བཀག་པ་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་རྟོག་ཅིང་འཚོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། རྣམ་པའང་ཟག་མེད་ནི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
ཡིན་པས་སྒོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་སྟོང་པ་དང་མཚན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་
ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱུས་དང་འགོག་པ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱར་འདོད་དོ། །འདི་
དག་གི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཡི་གེ་མངས་པས་འཛིགས་
པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ནི་མ་བྲིས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཞར་ལ་འོངས་པ་བཤད་ནས་སྐབས་སུ་བསམ་པ་བཤད་པ་ནི་སྤྱིར་ཤེས་པ་བརྒྱུད་ཡན་ཆད་
བཤད་པའི་ལྟག་མ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་
པ་དེ་དག་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཡང་བདག་གི་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ། ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་བསྟེན་ཏོ། །འདི་
ལས་སྤྱིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་པས་བདག་གི་བསྟོན་འདོགས་ཤིང་
བདག་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཉམ་གཞག་གྱུང་དེ་
དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་གཉིས་མི་བསྒོམ་པས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་
པ་གཉིས་མ་གཏོགས་སོ།།

ཅི་ཟག་མེད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ཡོད་དམ་མེད་ཅི་ན། རེ་ཞིག་ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་
ན་རེ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་ནི་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པ་མེད་དོ་(བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་འདིར་འདུས་ལ། འདུས་མ་
བྱས་གཞན་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལོ།)ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་ཉི་འོག་པ་དག་ནི་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་ཡང་
ཡོད་ཅེས་པ་འདོད་དེ། བསྟན་བཅོས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚྭ་གསལ་ལས། མི་ལྟན་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་དང་ལྟན་
པའི་ཚོས་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་
མི་རྟག་པ་དང་། སྟག་བསྐྱེད་པ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། རྒྱ་དང་། ཀླུ་འབྱུང་བ་དང་།
རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྟེན་དང་། འདི་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་གཞི་ཡོད་དོ་^{༡༩}ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་མི་ལྟན་པའི་སེམས་ནི་ཟག་པ་མེད་པའོ། །རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་ནི་བྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པའོ། །གནས་ནི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཞི་ནི་རྒྱུའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་
པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གནས་དང་གཞི་ཡོད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཚྭ་དེ་གཉིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཆ་གཞན་^{༢༠}ནས་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། འདི་
ལྟར་བསྟན་བཅོས་དེ་ཉིད་ལས། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་དང་ལྟན་པའི་ཚོས་
རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་
བདག་དང་། བདག་གི་དང་། ཆད་པ་དང་། རྟག་པ་དང་། རྒྱ་མེད་པ་དང་། བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱར་བ་
འདེབས་པ་དང་། མཚོག་དང་། གཙོ་བོ་དང་། བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། དམ་པ་དང་། དག་པ་དང་།
གྲོལ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་བྱུང་དང་། ཡིད་གཉིས་དང་། ཐེ་ཚོམ་དུ་ཤེས་པར་
འགྱུར་ཞིང་། ཆགས་པ་དང་། སྤང་བ་དང་། རྣོམ་པ་དང་། རྣོངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་^{༢༡}གང་གསུངས་པ་
དེར་ཡང་འདི་སྐད་འདི་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་གཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེར་མ་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདི་ཡང་མདོ་སྤེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་མིང་གི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་
གྱི་རྗེས་སུ་^{༢༢}ནི་སྟག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ནི་རྒྱ་དང་འགོག་པ་དང་
ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རེ་རེ་བ་ཡིན་པས་བདུན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་བྱི་མ་དག་ནི་དང་པོ་དག་གི་རྣམ་གྲངས་ཅམ་ཡིན་
པའི་བྱིར་དཔེར་ན་དབང་པོ་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་གྲོང་ཁྱེར་འཛིག་ཅེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །བྱི་
བག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནི་དོན་དམ་པར་ནི་རྗེས་སུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གོ་ཞེས་འདོད་དེ། དེ་ལ་རྟེན་ལ་རག་ལུས་པའི་
བྱིར་མི་རྟག་པའོ། །གཞོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་སྟག་བསྐྱེད་པའོ། །བདག་གིར་ལྟ་བུའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཡིན་པས་སྟོང་པའོ། །བདག་ཏུ་ལྟ་བུའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་བདག་མེད་པའོ། །སྟག་བསྐྱེད་

གྱི་ས་བོན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་རྒྱལ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བས་ན་ཀུན་འབྱུང་བའོ། །རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བས་ན་
 རབ་ཏུ་སྟེ་བའོ། །རྒྱ་རྒྱུན་མང་པོས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པས་རྒྱུན་འོ། །སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་པས་
 འགོག་པའོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དུག་གསུམ་གྱི་མེ་གསུམ་ཞི་བའི་ཕྱིར་ཞི་བའོ། །སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་
 འཆེ་བ་མེད་པས་བྱ་ལོ་པའོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོན་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བས་ངེས་པར་འབྱུང་
 བའོ། །ཐར་པར་བགོད་པར་བྱེད་པས་ལམ་མོ། །ཐབས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་ལྷན་པས་རིགས་པའོ། །བྱང་འདས་
 ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པས་སྐྱབ་པའོ། །གཏན་དུ་ཡང་དག་པར་འདེལ་བར་བྱེད་པས་ངེས་པར་འབྱེན་པའོ། །རྣམ་
 པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཉག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་གིར་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། རྒྱ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་
 གཅིག་ཕུ་དང་། རང་བཞིན་ཉག་ལ་གནས་སྐབས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། གློ་སྒར་བཏང་བར་ལྟ་བ་དང་།
 ཐར་པ་མེད་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་ལ་ཐར་པར་ལྟ་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་བྱ་ལོ་པ་དང་། ཡང་དང་
 ཡང་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་ཐར་པ་གཏན་དུ་བཅ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། ལམ་མེད་དོ། །ལམ་འདི་རན་ལོ། །འདི་
 ལས་གཞན་ཡང་ལམ་ཡིན་ལོ། །ལམ་འདི་ཡང་ལྷོག་གོ་སྟུམ་པའི་ལྟ་བ་དབྱེད་པ་བཅུ་དྲུག་གི་གཉིན་པོར་གོ་
 རིམ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ལོ། །

ཡང་རྣམ་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཡུལ་འཛིན་པ་ན་ཤེས་རབ་ཁོ་
 རས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་དང་བཅས་པའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཛིན་པར་
 བྱེད་དེ། ཤེས་རབ་ནི་ས་མང་པོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་(རྣམ་དང་བཏགས་པར་)ཡོད་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུང་བྱ་ཡིན་(ཉིད་དག་གི་མི་འཛིན་པ་གང་ཡང་མེད་པ་ཡིན་)ལོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པ་
 དང་འཛིན་པ་དང་གཟུང་བར་བྱ་བ་གསུམ་ག་དང་། ཤེས་རབ་ལས་གཞན་པའི་དམིགས་བཅས་ཐམས་ཅད་
 བྱི་འཛིན་པ་དང་གཟུང་བར་བྱ་བ་གཉིས་དང་། དམིགས་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ་
 ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟུ་བ་རྣམས་འདོད་དོ། །མདོ་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ན་རེ་གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་
 འདོད་ན་དེ་ཉིད་ཐོགས་སུ་ལྷན་པའམ་ངོ་བོ་ཡིན་པས་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་
 ཉིད་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་རབ་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
 པ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ལས་གཞན་པའི་མཚུངས་ལྷན་རྣམས་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 དག་གང་ཡང་རུང་བས་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ཡང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་།
 ཉེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་། མཚུངས་པར་ལྷན་པའང་རྣམ་པ་ལྟ། །ཞེས་འདོད་པ་དང་འགལ་
 བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་ནི་ཡུལ་དང་། རྣམ་པ་ནི་གློ་འཛིན་སྒྲངས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཕན་(གྱི་
 སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་)ལ་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཡང་ཤེས་པ་བརྩ་པོ་འདི་དག་གི་ངོ་བོ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གང་ཡིན་ཞེན། དང་པོ་ཀུན་
 རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་ཅི་རིགས་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་གཞན་དགུ་པོ་
 རྣམས་ནི་དགོ་བ་འབའ་ཞིག་པ་ཡིན་ནོ།། (འདིར་སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་ཀྱང་སྒོམ་བྱུང་གཟུང་ལ་ལྟག་མ་ནི་ལམ་བདེན་
 གྱིས་བསྟུས་སོ་ཞེས་གསུང་ངོ་།།)

ས་དང་བརྟན་པ།

བཞི་པ་ནི་ཤེས་པ་དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་འདོད་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་གྱི་ས་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་ན་ཡོད་དེ། (ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དེར་འདོད་པས་སོ།།) བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
 ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ན་ཆོས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། ས་དེ་དག་འདོད་པའི་སྟུག་བསྟུལ་
 ལ་སོགས་པའི་(བདེན་པ་)ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་
 མེད་དོ། །བསམ་གཏན་དྲུག་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ཟག་མེད་ས་དགུ་ན་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ན་ནི་རྗེས་ཤེས་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ཁོན་ཡོད་དོ། །ཇི་
 ལྟར་རྗེས་ཤེས་ས་དགུ་ན་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གཉིས་
 ཏི་དྲུག་ཀྱང་ས་དགུ་པོ་དེ་དག་ན་ཡོད་དོ། །འདིར་ཡང་ཆོས་ཤེས་གྱིས་བསྟུས་པ་ས་དྲུག་དང་རྗེས་ཤེས་གྱིས་
 བསྟུས་པ་ས་དགུ་ཆར་ན་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་ནི་
 རྗེས་ཤེས་གྱི་བྱོགས་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ཁོན་ཡོད་དོ། །གཞན་གྱི་ཡིད་ཤེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་
 དངོས་གཞི་བཞི་ཁོན་ནི་³ཡོད་ཀྱི་གཞན་ན་མེད་དོ།། (འདི་མངོན་ཤེས་གྱིས་བསྟུས་ལ། རྣམ་གནས་ནི་གཟུགས་ལ་
 རྣམ་པས་དེ་ཉེར་བསྟོགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་མེད་དོ།།) གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་དེ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟོན་
 ཅན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མེད་པ་ལ་རྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ལན་རྒྱུ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།།

ཆོས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་ཁོན་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ནི་ཆོས་ཤེས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་ཤེས་འདོད་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གཟུགས་
 མེད་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། ཆོས་ཤེས་ནི་གཙོར་འདོད་པ་སུན་འབྱེན་པ་ཡིན་ན་གཟུགས་
 ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་ན་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ས་འཕོས་པས་བཏང་བས་དེ་སུན་མི་
 འབྱེན་པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་པར་སྐྱེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྤང་པོའི་ལྟག་མ་
 ལུས་པའི་བྱིར་ཆོས་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་དེ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ་ཆོས་ཤེས་ནི་
 འདོད་པ་ལ་ཁོན་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཤེས་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་

སྤང་གི་སེམས་རྣམས་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཚུལ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཚུལ་
 ཁྲིམས་ཀྱི་རྟེན་འདོད་པའི་འབྲུང་བཞི་ཡིན་པས་དེ་དག་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་པའི་བྱིར་ཚུལ་ཤེས་
 འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་^{༡༤}ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁམས་གསུམ་པའི་རྟེན་ཅན་ནི་ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་
 དང་ཚུལ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་དག་ཡིན་ནོ།།

དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཏུ་བཞག་པ།

ལྷ་པ་ནི་འོ་ན་ཤེས་པ་འདི་དག་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞེ་ན། འགོག་པ་ཤེས་པའི་སྒོ་
 བྱི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་པ་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྟན་པ་ལས།^{༡༥} ཚུལ་ནི་ལུས་དང་ཚོར་བ་
 དང་སེམས་དག་ལས་གཞན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༦}འབྲུང་བས་ཚུལ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཕ་
 རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་སྒོ་ནི་ལུས་ལ་མི་དམིགས་པས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བྱི་མ་གསུམ་མོ། །འགོག་པ་དང་
 ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་ལས་གཞན་པ་ཤེས་པ་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་ཅི་རིགས་པར་སྟུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་ལ་སོགས་
 པ་དེ་དག་རེས་འགའ་ལུས་ནས་རེས་འགའ་ཚུལ་གྱི་བར་ལ་དམིགས་གིང་། ལས་ཤེས་པ་འང་གལ་ཏེ་ཟག་
 མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་དམིགས་ན་དེ་ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཏུ་འང་འགྱུར་བས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞིག་ཡིན་ནོ།།
 (ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།)

དམིགས་པ།

དུག་པ་ནི་འོ་ན་ཤེས་པ་དེ་དག་ཕན་ཚུན་གང་གིས་དམིགས་པར་གང་གྱུར་ཞེ་ན། ཚུལ་ཤེས་པའི་
 སྒོ་ནི་སྟོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ལ་ཚུལ་ཤེས་པས་རྗེས་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་
 ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདུན་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པས་བསྐྱེད་པའི་
 ཚུལ་ཤེས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །ལམ་
 ཤེས་པའི་སྒོ་ནི་དམིགས་པ་འང་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པར་རེས་པས་ཀུན་
 རྫོབ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པའི་བྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནི་དམིགས་པ་འང་ཚུལ་སྒོ་ཕྱོགས་ཕན་ཚུན་
 མིན་ཞེས་འབྲུང་བས་ཚུལ་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ནོ། །སྟུག་བསྐྱེད་དང་དེའི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་
 ཤེས་པའི་སྒོ་ནི་སྟོད་ཡུལ་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ཕ་རོལ་སེམས་
 ཤེས་ཟག་བཅས་གཉིས་ཡིན་ནོ།།

ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་དང་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྦྱོར་བ་ཤེས་པ་བཞིའི་སྟོད་

ཡུལ་ནི་ཤེས་པ་བརྩམས་ཡིན་ཏེ། ཅི་རིགས་པར་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གཞན་ནི་གོ་སྒྲིལ་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཟག་མེད་གྱི་དམིགས་པ་ནི་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་གྱི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་ཡིན་ནོ། །གཅིག་གི་སྟེ་འགོག་པ་ཤེས་པ་གཅིག་སྤུའི་དམིགས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མིན་ཏེ། དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ལ་དེ་ནི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་བརྩམས་ཕྱི་ལ་ཆོས་བརྩམས་པོ་དག་ནི་ཤེས་པ་དུ་ཞིག་གི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་སྒྱུར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་བརྩམས་པོ་གང་དག་ཅེ་ན། ཆོས་འདུས་བྱས་ལ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོས་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཏེ་ལྷ་ལ་རེ་རེ་ལའང་རྣམ་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་སོ། །རི་ལྷར་ཞེན་དང་པོ་བཞི་ལ་མཚུངས་ལྷན་དང་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དགེ་བ་དང་ནམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྷར་སྒྱུར་ཞེན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་བརྩམས་ཅད་དང་། ཆོས་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་(འི་ཆོས་གཉིས་)དང་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་གྱི་གཉིས་གཉིས་ཏེ་(ཆོས་ཤེས་ཟག་མེད་གྱི་ཆ་གཉིས་ཏེ་)བཞི་དང་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་སྟེ་ལྷ་དང་། རྗེས་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དང་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་གྱི་(མཚུངས་ལྷན་ཡིན་མིན་)གཉིས་གཉིས་ཏེ་དུག་དང་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་སྟེ་བདུན་དང་། སྒྲིག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་དུག་དུག་དང་། འགོག་པ་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་གཅིག་སྤུ་དང་། ལམ་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་གྱི་གཉིས་དང་། པ་རོལ་སེམས་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་གཟུགས་དང་ཟག་མེད་གྱི་མཚུངས་ལྷན་གསུམ་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་འདུས་མ་བྱས་ལུང་མ་བསྟན་^{༡༧}མ་གཏོགས་པ་དགུ་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་དེ་དག་གི་དམིགས་ཡུལ་ཤེས་བྱ་དེ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་ལྷར་ན་ནམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ནི་བདེན་བཞིན་མ་འདུས་པར་འདོད་དེ། འྲིག་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་^{༡༨}ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་དག་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ལ། འདུས་མ་བྱས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཤེས་པར་འགྱུར་བར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མེད་དེ། མདོ་ལས། དགེ་སྦྱོང་ངམ་^{༡༩}བྲམ་ཟེ་ཡང་རུང་གང་ཅིག་ཅར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་འམ་མཐོང་བ་དེ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་སྤུས་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་གི་ཚོགས་ཏེ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཆོས་མཚུངས་ལྷན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རིགས་པར་³⁰འགྱུར་ཏེ། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་
 དག་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་ཚུལ་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིས་པའི་ཡུལ་དུ་དང་པོ་འདྲ་བས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནི་ཚུལ་
 ཐམས་ཅད་འགྱུར་རོ། རྟེན་ཡང་འདོད་པ་ན་ཐོས་བསམ་གཉིས་ཀ་དང་གཟུགས་ན་ཐོས་བྱུང་ཁོ་ནའོ། རང་
 ཉིད་ནི་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་དེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་ཐ་དད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རལ་གྲིས་རང་ཉིད་མི་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། རང་
 དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་མཚུངས་ལྷན་རྣམས་ཀྱང་མི་འཛིན་ཏེ། དེ་དག་དང་དམིགས་པ་གཅིག་པས་རང་
 ཉིད་ལ་འདྲ་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་
 འཛིན་ཏེ་ཉ་ཅད་ཉེ་བའི་ཕྱིར་མིག་སྒྲན་དང་མིག་སྒྲན་གྱི་བྱར་མ་བཞིན་ནོ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་
 ལས་བྱུང་བས་ནི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་དང་འོག་མའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཞེས་པ་
 རྣམ་པར་ཆད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ཅིག་ཅར་དམིགས་ནས་ཐམས་ཅད་ལས་ཅིག་ཅར་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་ནི་ས་ཐ་དད་པའི་
 བདེན་པ་ལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱེད་བྱུག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་འདོད་དོ། ལམ་དེ་སྤེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་
 རང་རིག་འདོད་པས་རང་གི་ཚོགས་པ་འདྲ་བདག་མེད་པར་ཤེས་པར་འདོད་ལ། ཐེག་པ་གོང་མ་པ་ནི་སྒྲོམ་
 བྱུང་གིས་ཀྱང་ཚུལ་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་ཅིག་ཅར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འདྲ་
 ཁོ་བོ་ཅག་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་བསམ་པ་འདྲ་བཅའ་བར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ།

ལྷན་པའི་ཚུལ།

བདུན་པ་ནི་འོ་ན་གང་ཟག་གང་ཞིག་ཤེས་པ་དུ་དང་ལྷན་ཞེན། དེ་ཞིག་སོ་སོའི་སྤྱོད་པོ་ཆགས་བཅས་
 དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་པུ་དང་ལྷན་ལ་(འདོད་གཟུགས་ཀྱི་)ཆགས་བྲལ་
 ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཕོ་ལ་སེམས་ཤེས་དང་ཡང་ལྷན་ནོ། འཕམགས་པ་ནི་ཆགས་ཅན་ཏེ་འདོད་པ་ལས་འདོད་
 ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཚུལ་ཤེས་
 པའི་བཟོད་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་ནི་དྲི་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན་ཞེས་འབྱུང་བས་བཟོད་པ་ནི་ཤེས་པ་མ་
 ཡིན་ལ་ཤེས་པ་གཞན་ཡང་མི་ལྷན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་པུ་དང་ལྷན་ནོ། ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་
 གཉིས་པ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ཚུལ་ཤེས་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་ཉེ་
 གསུམ་དང་ལྷན་ཏེ། འདོད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཚུལ་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ཡན་ཆད་

ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་རྗེས་ཤེས་དང་པོ་ཀྱན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་ཚོས་ཤེས་བཞི་ལ་
ནི་སྐར་གྱི་སྟེང་དུ་རིམ་པ་ལྟར་གོང་མའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་འདོད་པའི་ཀྱན་འབྱུང་དང་གཉིན་པོ་འགོག་ལམ་
གསར་དུ་ཤེས་པས་རྗེས་ཤེས་དང་ཀྱན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་ཤེས་པ་རེ་རེ་འཕེལ་བས་རིམ་པ་ལྟར་
བཞི་དང་ལྔ་དང་དྲུག་དང་བདུན་དང་ལྔ་ནོ།།

གལ་ཏེ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ཚོས་བཟོད་ནས་
ལམ་ལ་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་བརྒྱུན་ཏེ་ལྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཟོད་པ་
བྱི་མ་བདུན་དང་རྗེས་ཤེས་བྱི་མ་གསུམ་ལ་ནི་ཤེས་པ་སྐར་མེད་གསར་དུ་འཕེལ་བ་མེད་དེ། བཟོད་པ་ཤེས་
པ་མ་ཡིན་ཞིང་རྗེས་ཤེས་ནི་སྐར་དུ་བགྱངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཚོན་ཆགས་
བཅས་ལ་ལམ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དང་ཆགས་བྲལ་ལ་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་གཉིས་ལྟན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་ཤེས་པ་སྐར་མ་རྣམས་བཏང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ། འབྲས་བུ་ཐོབ་སྐྱུངས་ཉམས་པ་
ལས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི། རྒྱུ་ལས་ནི། ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལ་ནི་འདོད་
ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་བདུན་པོ་དེ་དག་དང་ལྟན་ནོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་
བརྒྱད་དེ། དེ་དག་དང་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་ལྟན་ནོ་ཞེས་³¹བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་
གནས་པ་འང་ཆགས་བཅས་ཡིན་ན་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་བདུན་
དང་། ཆགས་བྲལ་ཡིན་ན་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་བརྒྱུན་ཏེ་བརྒྱད་དང་ལྟན་ནོ། །མི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་
པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ལ་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་མ་གཏོགས་དགུ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་
ལ་བརྟུ་དང་ལྟན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཐོབ་པའི་ཚུལ།

བརྒྱད་པ་ནི་འོན་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་འཕྱོང་ཅི་ན། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་བཟོད་པ་
བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བདུན་པོ་ཇི་ལྟར་སྦྱེས་པ་རྣམས་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་བ་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ།
འདི་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྦྱེས་པ་ནས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པ་དེ་ནི་ད་ལྟར་བ་
དང་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་བ་ལས་གཞན་ལ་རྟེན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་འཕྱོང་སྟེ། དེ་ཡང་མི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་
ཅན་དག་ཡིན་གྱི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་ལས་དུ་མ་སྦྱེས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་
པ་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་འཕམ་ཤེས་པ་གང་དང་གང་སྦྱེས་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་འོངས་པ་དེའི་
རྣམ་པ་བཞི་ཁོན་འཕྱོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་³²འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ཡིན་ཏེ། རྣམ་

པ་རྣམས་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་མོད་གྱི་ཀླུ་ཀ་ལས་ནི་རི་ལྟར་སྐྱེས་པ་
 རྣམས་འཕྲོ་བ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་དང་གང་སྐྱེས་པ་དེ་དག་འཕྲོ་བ་པོ་ཞེས་⁴ བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་སྟེ། དཔེར་ན་
 སྟུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྐྱེས་ན་དེ་དང་འདྲ་བའི་བཟོད་པ་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་འཕྲོ་བ་པོ། །དེས་
 རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐལ་པ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་བཟོད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་
 ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་སྐྱེས་ན་དེ་ཉིད་མ་འོངས་པ་འཕྲོ་བ་
 ཅིང་དེའི་(མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་)རྣམ་པ་བཞི་ཁོ་ན་འཕྲོ་བ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྐལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
 བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྦྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་བདེན་པ་གང་དང་གང་གིས་ཤེས་བཟོད་ཡིན་པའི་བདེན་
 པ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་འཕྲོ་བ་ཅིང་། དེ་ཡང་བཟོད་ཤེས་རྣམས་ནི་སྐལ་མཉམ་
 གྱི་རྒྱ་མ་ཐོབ་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ན་འཕྲོ་བ་ལ་རྣམ་པ་ནི་བཞི་གའང་དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་མཚུངས་ཤིང་
 འདྲ་བས་བཞི་ཆར་གྱི་རིགས་འཕྲོ་བ་པར་བཤད་དོ། །སྒྲོམ་ལམ་ལ་ནི་ཤེས་པ་རིགས་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བ་
 དང་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་འདང་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱ་འཕྲོ་བ་པས་མཐོང་
 ལམ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་རྣམ་པ་མ་འོངས་པ་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་རོ།

འོ་ན་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མི་འཕྲོ་བ་བཅུ་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་
 སྟུག་བསྐལ་དང་ཀླན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་གསུམ་ལ་ནི་སྟོན་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཀླན་རྫོང་བ་
 ཤེས་པའང་འཕྲོ་བ་པའི་ཕྱིར་མི་འདྲ་བའང་འཕྲོ་བ་པོ། །གསུམ་པོ་དེའི་ཆོས་ཤེས་ལ་ནི་འཕྲོ་བ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྟུག་བསྐལ་མ་ཤེས་ཤིང་ཀླན་འབྱུང་མ་སྤངས་ལ་འགོག་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པས་
 བདེན་པ་ཟད་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ཟད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཀླན་རྫོང་ཤེས་པ་དེ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལའང་
 སྟུག་བསྐལ་དང་ཀླན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་ལྟར་བདེན་པ་གསུམ་པོ་
 དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཐོབ་པོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ལ་ནི་ཀླན་རྫོང་བ་
 ཤེས་པ་མི་འཕྲོ་བ་སྟེ། སྟོན་འཛིག་རྟོན་པའི་ལམ་གྱིས་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་རྟོགས་ཀྱི་ཀླན་རྫོང་ཤེས་
 པས་ལམ་བདེན་ནི་ནམ་ཡང་རྟོགས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་བདེན་པ་ཟད་པར་མངོན་པར་རྟོགས་
 པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ལམ་ནི་ཟད་པར་སྒྲོམ་པར་མི་རུས་ཏེ། ཉན་རང་སངས་རྒྱས་གསུམ་གྱི་ལམ་
 གྱི་རིགས་མང་ཞིང་དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་རྒྱང་འབྲིང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་མང་བས་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 (གང་རུང་གཅིག་བསྒྲོམས་ན་གང་རུང་བརྟགས་མིན་འཕྲོ་བ་པས་)དེ་དག་གང་ཟག་གཅིག་གིས་(དུས་གཅིག་ཏུ་)སྒྲོམ་པའང་
 མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའང་སྟུག་བསྐལ་ཤེས་པ་ནས་ལམ་སྒྲོམ་པའི་བར་རང་

གི་བྱ་བ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ནི་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལའང་མི་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་མཐའ་དག་མ་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྒྲུང་ནི་མཐའ་དག་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་འཐོབ་བོ། །ལམ་ནི་རིགས་མང་བའི་ཕྱིར་མཐོང་སྒྲུང་གི་གཉེན་པོ་མཐའ་དག་སྒྲོམ་པར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་མི་འཐོབ་བོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འདི་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་ལ་བདེན་པ་གསུམ་གྱི་རྗེས་ཁོ་ན་ལ་འཐོབ་གྱི་ལམ་གྱི་རྗེས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འཁོར་ཡང་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནའི་འཁོར་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་དེ་རེས་འགའ་མངོན་དུ་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ནམ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དག་དེ་དང་དེར་འཐོབ་བོ་ཞེས་འདོད་དེ། མི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དག་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་འཐོབ་པར་འགྱུར། འཐོབ་ན་འང་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་མེད་པ་འཐོབ་པ་འགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་སྒྲུབ་པར་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་རྟེན་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་སྔོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དག་(སེམས་ཅམ་གྱིས་འདོད་པར་)འཆད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བདེན་པ་རྣམས་པར་འཛོག་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་རྣམས་འཐོབ་སྟེ། མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་⁴⁵བཤད་དོ། །

བྱེད་བྱ་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་ན་རེ་དེ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱིས་འཐོབ་པ་ཡིན་པས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་མི་རིགས་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་དུ་དེ་དག་སྒྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པས་མི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ས་ཡང་མཐོང་ལམ་ས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་ས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་འོག་སའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་འཐོབ་སྟེ། གལ་ཏེ་མཐོང་ལམ་མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ན་འདོད་པ་དང་མི་ལྟོགས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འཐོབ་པ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་བརྟེན་ན་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་ས་དུག་སྟེ་ས་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་སྒྱུར་རོ། །འོ་ན་དེ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཏུ་དེ་གཅིག་ཡིན་ཞེ་ན།⁴⁶ འགོག་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞིའི་ཐ་མ་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་ལ་དེ་ཡང་ཆོས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱུག་བསྐྱུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དེ་དག་ལ་ལྷས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞིན་

ཡིན་ནོ།^{༡༦} མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ནས་འགོག་པའི་བར་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག་མངོན་པར་རྟོགས་པས་ཐོབ་པའི་རང་རང་གི་བདེན་པ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་དམིགས་པའང་རང་རང་གི་བདེན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་དམིགས་པའང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་སྦྲེས་ཐོབ་མ་ཡིན་གྱི་སྦྱོར་བ་འབད་རྩོལ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྦྱོབ་སྒྲིལ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པའི་གཟུགས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་བཞི་པ་དང་ལྷ་པ་ཡིན་ནོ།།

བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་པ་དུ་འཐོབ་བཤད་པ་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་དྲུག་འཐོབ་སྟེ། དེ་ཡང་མཐོང་སྤང་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ལས་གྲོལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཙམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ནི་ལམ་ཤེས་པ་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་པ་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་གཞན་བཞི་ནི་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་འཐོབ་པོ། །ས་ནི་ཆགས་བཅས་ཡིན་པས་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། མཐོང་བ་རྫོགས་པས་བསྦྱོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེད་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་འཐོབ་པོ། །པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོབ་པ་བཞི་མི་འཐོབ་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པ་ལས་ཆགས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔོན་རྟེན་མི་འཐོབ་པོ་ཞེས་པས་སྔོན་རྟེན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བར་ཅི་རིགས་པའི་གང་ཟག་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པས་ནི་སྤྲུག་གི་དྲུག་དང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་བདུན་འཐོབ་སྟེ། དེ་ལའང་ས་ནི་གང་ལ་རྟོན་པ་དེའི་རང་ས་དང་འོག་སས་བསྐྱེད་པ་འཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྲུ་མ་ལྟར་ན་ད་ལྟར་བ་ནི་གཉིས་དང་ལྷ་ནི་མ་འོངས་པ་འཐོབ་པོ། །སྔོན་རྟེན་ཟིན་པ་དང་སྦྱོབ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གསུམ་ནི་མི་འཐོབ་པོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དེའི་གོང་མ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བཅས་ཀྱི་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ནི་སྦྱོར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་བདུན་འཐོབ་པོ། །དེ་ཡང་གལ་ཏེ་སྒྲོམ་ལམ་འཛིག་རྟོན་པ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བྱུང་

བ་དང་། འོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྗེས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ལ་ཚོས་
 ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཚོས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་གང་རུང་གཅིག་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་
 ལ་གཞན་དག་ནི་མ་འོངས་པ་འཐོབ་སྟེ། རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་
 བཅས་དང་སྒྲོབ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གསུམ་ནི་མི་འཐོབ་པོ། །སྒྲོབ་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་
 པ་གསུམ་སྟེ་ས་བདུན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྒྱལ་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་
 མེད་པའི་ལམ་ལ་ནི་ཤེས་པ་སྒྲར་བཤད་པ་བདུན་པོ་ཁོ་ན་འཐོབ་སྟེ། དེ་ཡང་གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོབ་
 ལམ་ཡིན་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་གཞན་དུག་མ་འོངས་པ་འཐོབ་ལ། ཡ་ཤེས་སེམས་ཤེས་དང་
 ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་མི་འཐོབ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་སྒྲོབ་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཡིན་ན་ནི་འདོད་གཉིས་ཅི་རིགས་ཁམས་གསུམ་གྱི་
 གཉེན་པོར་རུང་བས་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་ཚོས་ཤེས་པ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་
 ཡིན་པས་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ལས་གང་རུང་ཞིག་ད་ལྟར་བ་དང་གཞན་དག་ནི་མ་འོངས་པ་
 འཐོབ་པོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་སྒྲོབ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གསུམ་ནི་མི་འཐོབ་པོ། །སྒྲོབ་པ་ཞིག་
 མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ལྟ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལའང་ཤེས་པ་བདུན་འཐོབ་སྟེ།
 དེ་ཡང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་གིས་འཐོབ་ན་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་སྒྲོར་བའི་
 སྒྲོབས་ཀྱིས་འཐོབ་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བ་^༡ཡིན་ནོ།

མི་སྒྲོབ་པས་མངོན་པར་ཤེས་པ་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་མི་གཡོ་བ་ལ་དགུ་དང་གཞན་ལ་ནི་བརྒྱད་
 འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྐལ་པ་ཅན་ཞིག་མི་གཡོ་བ་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་
 པའི་ལམ་ལའང་ཚོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་ཟད་ཤེས་དང་བདུན་འཐོབ་པ་ལས་ཚོས་
 ཤེས་རྗེས་ཤེས་གང་རུང་ཞིག་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་གང་རུང་ཞིག་དང་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་གསུམ་ད་ལྟར་
 བ་དང་གཞན་ནི་མ་འོངས་པ་འཐོབ་པོ། །སྤྱིར་པོ་ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་འཕོ་བའི་ཕྱིར་དང་། བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཡིན་པས་གཞན་གསུམ་ནི་མི་འཐོབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་དབང་པོ་རྟལ་པོ་དང་
 སྤྱིད་རྩེའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་པ་གཞན་གཉིས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོབ་པ་
 ཞིག་བསམ་གཏན་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་སྟེ་ལ་མར་བསྒྲོམ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དག་ལའང་
 བདུན་འཐོབ་སྟེ། འདི་ལའང་ཟག་མེད་ལ་ནི་འགོག་ལམ་ལ་ཚོས་ཤེས་པ་གཉིས་གང་རུང་ངམ་རྗེས་ཤེས་
 དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ལས་གང་རུང་ཞིག་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་གཞན་ནི་མ་འོངས་པ་འཐོབ་པོ། །ཟག་བཅས་
 ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ས་བདུན་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གོང་མ་སྤྱིད་རྩེ་

ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་བརྟུན་ལའང་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་
 བཞི་ཤེས་དང་མ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་བདུན་འཕྱོང་སྟེ། བདུན་པོ་དེ་ལའང་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་
 གཉིས་གང་རུང་ངམ་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ལས་གང་རུང་ཞིག་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་གཞན་
 དག་ནི་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་བོ། སྤྱིད་ཅིའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། སློབ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གསུམ་ནི་མི་
 འཕྱོང་བོ། སློབ་པ་ཞིག་དབང་པོ་རྩལ་པོ་རྩོན་པོར་སྦྱང་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ལ་ནི་གལ་ཏེ་ཆགས་
 བཅས་ཡིན་ན་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ཏེ་ཤེས་པ་དུག་དང་འོན་ཏེ་ཆགས་བྲལ་ཞིག་
 ཡིན་ན་མ་རོལ་སེམས་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་བདུན་འཕྱོང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་ཆོས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་
 ཤེས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་གཉིས་ཡིན་ལ་གཞན་དག་ནི་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་བོ། །འམ་ཞེས་བྱ་བ་
 བེ་ལུགས་གཞན་སྟོན་པ་སྟེ། ཁ་ཅིག་འདི་ནི་མཐོང་ལམ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་མཐོང་ལམ་གྱིས་འབྲས་
 བྱ་གསུམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འཕྱོང་བ་ལྟར་འདི་ལའང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་
 རྫོབ་ཤེས་པའང་འཕྱོང་བའི་ཕྱིར་(དེ་གཉིས་ཀྱིས་)བདུན་(དང་བརྟུན་)འཕྱོང་བོ་ཞེས་འདོད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་ནི་སྤར་རྟོགས་ཟེན་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་ལམ་
 ནི་འཕྱོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་ཐོབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་དང་འདྲ་བའང་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་
 སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་ནི་ཆགས་བཅས་དང་ཆགས་བྲལ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའང་འཕྱོང་བོ་ཞེས་
 འདོད་དོ། །སློབ་པ་དབང་པོ་སྦྱང་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་ནི་ཆགས་བཅས་ཆགས་བྲལ་གཉིས་
 ཀས་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་དུག་འཕྱོང་གི། འདིར་ཡང་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་
 སློབ་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་གསུམ་མི་འཕྱོང་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའང་མི་འཕྱོང་སྟེ། མཐོང་ལམ་དང་འདྲ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་འདྲ་ཞེན། རི་ལྟར་མཐོང་ལམ་གྱིས་འབྲས་བྱ་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་འཕྱོང་བ་
 ལྟར་འདིས་ཀྱང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་སློབ་པ་དབང་པོ་སྦྱང་བ་ན་འབྲས་བྱ་དང་པོ་གསུམ་པོ་དབང་
 པོ་རྩོན་པོས་བསྐྱེད་པ་འདུས་བྲས་གང་རུང་ཞིག་འཕྱོང་ལ། ཡང་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
 བཟོད་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མི་འཕྱོང་བ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །རི་ལྟར་སློབ་པ་དབང་པོ་
 སྦྱང་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་པ་དུག་འཕྱོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་ཅིའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་
 པར་རྒྱལ་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་རྣམས་ལའང་ཤེས་པ་དུག་པོ་
 དེ་དག་ཉིད་འཕྱོང་གི་སྤྱིད་ཅིའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་སློབ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པས་གཞན་ནི་འཕྱོང་
 པ་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །སྤྱིད་ཅིའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ལ་ཉམས་
 པ་སྤྱིད་པས་མི་སྦྱོབ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་དགུ་འཕྱོང་བའི་ཕྱིར་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་ནི་མི་སྦྱོབ་

བ་ཤེས་པའང་འཕྱོང་བ་ལས་བརྒྱུ་འཕྱོང་པ། མི་གཡོ་བ་དེར་དབང་པོ་འཕོ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཐ་
མ་ལའང་བརྒྱུ་པོ་ཐམས་ཅད་འཕྱོང་བོ། །འདི་དག་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཀླན་འབྱུང་ཤེས་པ་གང་རུང་ཞིག་
དང་རྗེས་ཤེས་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པ་གང་རུང་ཞིག་སྟེ་གསུམ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་གཞན་དག་
ནི་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་བོ།།

སྤྲུག་བཤད་པའི་ལྟགས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་པ་དང་།
ས་བརྒྱུན་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། སྤེལ་མ་
སྒྲོམ་པ་དང་། མི་གཡོ་བ་ཉོགས་པར་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་པོ་བརྒྱུད་པོ་རྣམས་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུག་མ་སྒྲོམ་པ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་སྦྱོར་བ་དང་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་རྣམས་ལ་ཚོགས་པའོ། །རྣམས་ལ་ནི་ཟད་པ་དང་^{༤༩}མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་
ཤེས་པ་བརྒྱུད་བརྒྱུད་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་བ་སྟེ་སྦྱོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །མི་སྦྱོང་བ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་
པ་དང་སྤེལ་མ་སྒྲོམ་པ་དང་མི་གཡོ་བ་ཉོགས་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་དུས་གྱི་རྣམ་གྲོལ་
ཡིན་ན་མ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱུད་འཕྱོང་པ། མི་གཡོ་བའི་ཚས་ཅན་
ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བཀག་པས་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་དགུ་འཕྱོང་བོ། །མངོན་
པར་ཤེས་པ་དང་སྤེལ་མ་སྒྲོམ་པ་དང་མི་གཡོ་བ་ཉོགས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་རྣམས་ལ་དུས་གྱི་རྣམ་གྲོལ་གྱིས་མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་དགུ་དང་། མི་གཡོ་
བས་བརྒྱུ་པོ་ཐམས་ཅད་འཕྱོང་བོ། །དེ་ཡང་། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཞེས་^{༥༠}འབྱུང་
བས་ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ལ་ལུང་
མ་བསྟན་ལ་ནི་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་བ་མེད་དོ། །དེ་དག་ནི་མི་སྦྱོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །སོ་སོའི་སྦྱོང་བོ་
འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་སྤྲུལ་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཐ་མ་རྣམས་
ལ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་སས་བསྐྱེད་པའི་ཀླན་རྫོབ་
ཤེས་པ་དང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་བོ།།

བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་^{༥༡}རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་པ་ལ་ནི་ནམ་
མཁའ་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་དངོས་གཞིས་བསྐྱེད་པའི་ཀླན་རྫོབ་ཤེས་པ་འཕྱོང་བའི་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་
ནི་མི་འཕྱོང་སྟེ། དེ་ནི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་ལྟག་མ་རྣམས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ས་པའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་རྣམས་དང་། ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་མ་

གཏོགས་པའི་མཛོན་ཤེས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་ཆད་མེད་དང་རྣམ་ཐར་ཟེལ་གཞོན་དང་ཟད་པར་
 གྱི་སྒྲེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་མཛོན་པར་སྐྱབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་པ་
 རོལ་སེམས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོ་བ་སྟེ། དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཛོན་
 ཤེས་སྐྱལ་པ་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་དགེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དག་མ་འོངས་པ་འཕྲོ་བ་
 པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་དེ་དག་གི་མ་འོངས་པ་མི་འཕྲོ་བ་པར་འདོད་དོ། །དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དག་
 ལ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པ་དག་གིས་ཀྱང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་འཕྲོ་བ་པ་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་འཁོར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རི་ལྟར་མཐོང་ལམ་ལ་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་མི་འཕྲོ་བ་པ་ལྟར་དེའི་འཁོར་ལ་འང་མི་འཕྲོ་བ་
 བོ་སྐྱམ་དུ་བསམས་པའོ། །དེ་ཡང་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་སྒྲུ་མ་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཐ་མ་མ་གཏོགས་པ་དང་སྒྲོར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པ་དང་བྱུང་པར་ཅན་
 གྱི་ལམ་དང་མཛོན་ཤེས་གསུམ་དང་ཆད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་མཛོན་པར་སྐྱབ་པ་དག་གི་བར་ཆད་
 མེད་པའི་ལམ་རྣམས་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མ་འོངས་པ་འཕྲོ་བ་གྱི་གཉིན་པོ་མ་ཡིན་པས་པ་རོལ་
 སེམས་ཤེས་ནི་མི་འཕྲོ་བ་བོ་ཞེས་^༧ ཁྱི་ཀྱེ་ལས་འཆད་དོ། །

འོན་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་གང་ལ་ས་དུ་པའི་ཤེས་པ་འཕྲོ་བ་ཅེན། དེ་ལ་ལམ་གཉིས་ལས་
 དང་པོ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནི་མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་འཕྲོ་བ་པ་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་པ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
 བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིས་བསྐྱུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འཕྲོ་བ་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་དངོས་གཞིས་འཕྲོ་བ་པ་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་
 དགུ་པ་ལ་སྤྱིད་ཅེའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིས་བསྐྱུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འཕྲོ་བ་པའི་བར་དུ་
 སྐྱར་རོ། །གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་ནི་ས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་གང་ལས་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
 གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེར་ཡང་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་དང་དངོས་གཞི་བྱུང་
 པར་ཅན་དང་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆོ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའང་འཕྲོ་བ་སྟེ།
 གཉིན་པོའི་རིགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུས་གཞན་གྱི་ཟག་མེད་ལ་འང་སྐྱབ་པར་བྱའོ། །གང་གིས་
 ཟད་པ་ཤེས་པ་འཕྲོ་བ་པ་དེ་ལ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་མི་སྐྱུག་པ་དང་དབུགས་འབྱུང་རྟུབ་བྱན་
 པ་དང་བྱན་པ་ཉེར་གཞག་དང་ཆད་མེད་དང་རྣམ་ཐར་ཟེལ་གཞོན་དང་ཟད་པར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་
 འཕྲོ་བ་བོ། །དེ་ཡང་ས་ཀུན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན་འཕྲོ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་

པ་རྣམས་འཕྱོང་གི་སྒྲིབ་བས་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བསྒྲིབ་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་དར་གྱི་སྒྲིག་མ་ཐག་པ་བཅད་
 པའམ་རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཐོབ་ན་འབྲལ་བ་དང་བཅས་པས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་བསུ་བ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་
 རྗེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་བཅད་པ་དང་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ལ་
 ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པས་བསུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཀྱང་འདོད་པ་དང་གཟུགས་
 དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཆེན་ཅན་གྱི་དགྲ་བཙུམ་ཡིན་ན་རིམ་པ་ལྷར་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱིས་བསུས་པ་དང་
 ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དང་གཟུགས་མེད་གྱིས་བསུས་པ་ཁོན་འཕྱོང་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་རྟོགས་
 པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྒྲོན་ཆེད་ཟིན་པ་ནི་མི་འཕྱོང་སྟེ། དེ་ནི་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (དམན་པའི་ཕྱིར་དང་།)
 ཐོབ་པ་བཏང་བ་ཡིན་ན་འདས་པ་མི་འཕྱོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་ཐོབ་པ་བཏང་བ་དེ་དག་སྒྲོན་འདྲིས་པར་བྱས་པས་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་ཀྱང་
 མ་འོངས་པ་ནི་མི་འཕྱོང་སྟེ་སྒྲོབ་སྒྲིབ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལྷོ་འདོད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ནི་སྒྲོན་
 ཆེད་པ་དག་ད་ལྟ་མི་ལྷན་པ་ལས་ཆེད་ན་བཏང་ཡང་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་པར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་བཏང་
 བ་རྣམས་ནི་མ་འོངས་པ་མི་འཕྱོང་གི། མ་བཏང་ན་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་བོ་ཞེས་ལྷོ་འདོད་དེ། འདི་དག་ནི་
 གཞི་མེད་པར་བྱུང་པར་གྱི་ཚོས་ལ་དཔྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅི་ཐོབ་པ་སྒྲིབ་པ་ཁོན་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཆེད་པ་དང་། བསྐྱེན་པ་དང་།
 གཉེན་པོ་དང་། ཐག་སྤང་བ་འཕྱོང་པའོ། །དེ་ལ་ཆེད་པ་འཕྱོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བ་འདུས་བྱས་རྣམས་
 (གོམས་པས་དེ་དག་མ་འོངས་པ་རྣམས་)ཀྱིས་གསར་དུ་ཆེད་པའི་ལྷ་བྱ། །བསྐྱེན་པ་འཕྱོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བ་
 འདུས་བྱས། (ཐོབ་ཟིན།) རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐོབ་པའོ། །དེ་ཡང་ད་ལྟར་བའི་
 ཚོས་ལ་ནི་ཆེད་པ་དང་བསྐྱེན་པ་གཉིས་ཡོད་ལ་མ་འོངས་པ་ལ་ཆེད་པ་འབའ་ཞིག་དང་འདས་པ་ལ་གཉིས་
 ཀ་མེད་དོ། །གཉེན་པོ་འཕྱོང་པ་དང་ཐག་སྤང་བ་འཕྱོང་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱིས་
 གཉེན་པོ་འཕྱོང་པ་དང་དེ་དག་སྤངས་པ་ཐག་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྷར་ལུས་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་གཙོད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་
 ཀྱིས་ནི་ཐོབ་པ་བཞི་ཆར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་ནི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རང་གིས་འཕྱོང་པ་ཡིན་ལ་
 བྱི་མ་གཉིས་ནི་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ཞེས་བཏགས་ནས་བརྗོད་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ནི་འཕྱོང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཡིན་གྱི་བྱི་མ་གཉིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ལ་གཉེན་
 པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐག་སྤང་བའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་བསྐྱབས་ལ་ལུང་

མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཉེན་པོ་འཐོབ་པ་དང་སྤངས་པ་ཐག་སྤང་བའི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཁ་
ཅིག་ནི་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་དེ་དག་ཐག་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་
གང་ཅུང་ཟད་བཤད་པའི་ཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཤེས་པའི་ཐོབ་པ་ལ་བརྩམས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྤྱིར་ཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་སྤར་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མི་དག་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པས་དེ་དག་རྟེན་བ་དང་བསྟན་པའི་
ཐོབ་པ་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་བཞིར་འགྱུར་རོ་ཞེས། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཕ་ལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་^{༤༥}གཉིས་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། ཉེ་འོག་བ་རྣམས་ནི་སྒྲིམ་པའི་ཐོབ་པ་^{༤༦}དང་། རྣམ་
པར་འཛིག་པ་འཐོབ་པ་གཉིས་བསྟན་ནས་དུག་ཏུ་འདོད་དེ།^{༤༧} དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། དབང་པོ་དུག་པོ་འདི་
དག་གིན་ཏུ་དུལ་བ་དང་གིན་ཏུ་བསྒྲིམས་པ་ཞེས་^{༤༨}གསུངས་པ་མིག་སོགས་དབང་པོ་དུག་གི་སྒྲིམ་པ་
དཔེ་ཤེས་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ལུས་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐག་སྤང་བ་སྟེ་
ཕྱི་ནང་གི་ལུས་དཔེ་ཤེས་པ་ཉེར་གཞག་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་དེ་དག་གྲང་རིམ་པ་ལྟར་ཕྱི་མ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་སོ་ཞེས་^{༤༩}ཟེར་རོ། །ཡང་ན་གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀའི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ་ཞེས་བྱས་
གྲང་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་འཆད་དོ།།

དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

ད་ནི་གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤར་ནི་ཟད་པ་ཤེས་ལ་ཟག་བཅས་གྲང་ཞེས་
ཉན་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཟད་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱིར་བཤད་ལ། འདིར་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ཐུན་མོང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མདོར་
བསྟན་པ་ནི་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། གཉི་ལྷག་གཉིད་གཉིས་སངས་ཕྱིར་དང་། ཁྲོ་རྒྱས་ཕྱིར་ན་སངས་
རྒྱས་པ།^{༥༠} །ཞེས་འབྱུང་བས་མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ཟད་པ་མཐུན་པའི་ཆེ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པས་མ་འདྲེས་པའི་སྟོབས་བརྩུ་དང་སོགས་པའི་སྤྲུལ་གཟུང་བ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་དཔེ་ཤེས་པ་ཉེར་གཞག་
གསུམ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེ་བཙུ་བརྒྱད་དོ། །མདོ་གཞན་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འབྱུལ་བ་མི་
མངའ་བ་ལ་སོགས་པ་བཙུ་བརྒྱད་གསུངས་པ་ནི་མདོ་སྟེན་རྒྱུད་སྤྱིར་བཤད་ནི་རྟོགས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་
དང་ནི་སྤོན་ལས་ཀྱིས། ཉན་ཐོས་རང་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི། ཁྲོ་མ་ཁྲོད་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ།^{༥༡} །ཞེས་བཞིར་
བསྟན་པ་ནི་^{༥༢}ཐོག་པ་གོང་མ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ།།

རྒྱུ་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ་ནི་གནས་དང་གནས་མིན་པ་ནི་སྲིད་
 པ་དང་མི་སྲིད་པ་སྟེ། (འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་དོ།) དེ་ལ་གནས་དགེ་བ་ལས་མཐོ་ངོས་
 འབྱུང་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་ངན་སོང་འབྱུང་བ་དང་སྐྱེས་པ་རང་སངས་རྒྱུ་སྟེ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།
 གནས་མ་ཡིན་པ་དགེ་བས་ངན་སོང་དུ་འགོ་བ་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་དང་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་
 མངོན་སུམ་དུ་མཆེན་པའི་སྟོབས་ནི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། དེ་ལ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ནི་བསྟན་
 འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཡིན་ལ། (གནས་མཆེན་བས་ནི་རྒྱ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་འགོག་ལ། གནས་མ་ཡིན་པ་མཆེན་
 པས་ནི་མི་མཐུན་པ་རྒྱར་སྒྲུབ་པ་འགོག་གོ།) འདུས་བྱས་ལ་ཁམས་གསུམ་དང་ཟག་མེད་ལ་མཚུངས་ལྡན་དང་དེ་མ་
 ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་སྟེ་བས་བརྒྱད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་སྟེ་བས་
 བཅུར་འབྱུར། དེ་ལ་ཀྱན་རྩོམ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་བཅུ་ཆར་ཡིན་ལ། ཚེས་ཤེས་པའི་ནི་འདོད་པ་དང་ཟག་
 མེད་འདུས་བྱས་གཉིས་གཉིས་དང་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་སྟེ་ལྟ་དང་། རྩེས་སྟེ་ཤེས་པའི་ནི་ཁམས་གོང་མ་
 གཉིས་དང་འདུས་བྱས་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་དང་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་སྟེ་བདུན་དང་། སྟུག་བསྟུལ་དང་
 ཀྱན་འབྱུང་ཤེས་པའི་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་དུག་གོ། འགོག་པ་ཤེས་པའི་ནི་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་ཁོན་ཏོ། ལམ་
 ཤེས་པའི་ནི་འདུས་བྱས་ཟག་མེད་གཉིས་སོ། ལམ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་ནི་འདོད་གཟུགས་དང་འདུས་བྱས་
 ཟག་མེད་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་གསུམ་སོ། ཟབ་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ནི་འདུས་མ་བྱས་ལུང་མ་བསྟན་མ་
 གཏོགས་པ་དགྱེའོ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་(དེའི་)འབྱས་བྱ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སྣ་ཚོགས་(ནི་བདེན་པ་དང་པོ་
 གཉིས་ཡིན་ལ་དེ།)མཆེན་པའི་སྟོབས་ལ་ནི་འགོག་ལམ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། འགོག་
 ལམ་ཤེས་པ་ནི་ཟག་མེད་ཁོན་ལ་དམིགས་ལ་ལས་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་ནི་ཟག་བཅས་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་
 ཀྱིས་(སེམས་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་དགེ་མི་དགེ་ཤེས་ལ། ཚེས་ཤེས་ཆ་དང་བཅས་པས་འདོད་པ་དང་
 རྩེས་ཤེས་ཆ་དང་བཅས་པས་གོང་མ་གཉིས་ཤེས་སོ།)བསྟུན་པའི་ཕྱིར་རོ། (ཀྱན་རྩོམ་ཤེས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གའི་ལས་འབྱས་
 ལ་དམིགས་སོ།) བསམ་གཏན་བཞི་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་། མཐར་
 ཀྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགྱེའོ། གཟུགས་མེད་སྟོམས་འཇུག་བཞིའི་རང་བཞིན་དང་ཐོབ་པ་དང་
 ཡན་འདོགས་པ་དང་རོ་བྱང་ལྡན་ལ་སོགས་པ་དང་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་(ཉན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་
 གི་)དོན་རྣམས་ཐོགས་པ་མེད་པར་མཆེན་པའི་སྟོབས་ནི་ཤེས་པ་དགྱེའོ། དེ་དག་འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་
 ཟག་མེད་ཁོན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་འགོག་པ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དད་པ་
 ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་མཚོག་དང་མཚོག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་

དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་སྣ་ཆོགས་མཆེན་པའི་སྟོབས་རྣམས་ལ་ནི་འགོག་པ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་དགྲ་དགྲ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དབང་པོ་དང་མོས་པ་ནི་སེམས་བྱུང་ཡིན་ཞིང་ཁམས་ནི་སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བྱུང་པའི་བསམ་པ་ལ་འདོད་པས་དེ་ཡང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ལ། (དེ་ཡང་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་ལམ་མོ།) དེ་དག་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུམ་ལ་བ་ནས་འགོག་པའི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཆེན་པའི་སྟོབས་དག་ལ་ནི་ཤེས་པ་བརྩ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ནི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་མཆེན་པར་འདོད་ན་ནི་འགོག་པ་ཤེས་པ་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། འགོག་པ་ནི་ལམ་གྱི་སྒྲིམ་བུ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་འབའ་ཞིག་མཆེན་པ་སྟོབས་སུ་འདོད་ན་ནི་ལམ་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་དགྲ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ལུགས་ཐ་དད་པའམ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་འཆི་འཕོ་དང་སྒྲིབ་པ་མཆེན་པའི་སྟོབས་གཉིས་ནི་ཀླན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་བདེན་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་ནི་རང་གཞན་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིམ་བུ་བྱན་པ་ཡིན་ལ། འཆི་བ་དང་འཕོ་བ་བར་དོ་དང་སྒྲིབ་པ་མཆེན་པ་ནི་རང་གཞན་གྱི་མ་འོངས་པའི་སྲིད་པ་མཆེན་པ་སྟེ། འདི་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་ཀྱི་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་བདེན་པ་ལ་མི་དམིགས་སོ། །ཟག་པ་ཟད་པ་མཆེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གལ་ཏེ་ཟག་པ་ཟད་པ་འགོག་བདེན་འབའ་ཞིག་མཆེན་པར་འདོད་ན་ནི་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་ཟད་མི་སྒྲིབ་ཤེས་པ་དང་ཀླན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་དུག་ཡིན་ཏེ། འགོག་པ་ཤེས་པའི་རིགས་ཁོ་ན་ཆོས་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ཤེས་པ་དང་མ་རོལ་སེམས་ཤེས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཟག་པ་ཟད་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་འདོད་ན་ནི་དེའི་རྒྱད་ལ་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་ཤེས་པ་བརྩ་ཡིན་ནོ།།

ད་ནི་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་འཆི་འཕོ་དང་སྒྲིབ་པ་མཆེན་པའི་སྟོབས་གཉིས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་པོ་དག་ན་ཡོད་དེ། འདི་དག་ཞིག་ནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱུང་འབྲེལ་བའི་“ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ནས་གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབས་ལྷག་མ་བརྒྱད་པོ་ནི་(དེ་དག་འོག་ས་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པའི་ས་མིན་པས།)ཉིང་བསྟོགས་ཀྱི་མ་བདུན་མ་གཏོགས་པ་ས་རྣམས་ཀླན་ན་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཟག་

མེད་ནམས་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཟག་མེད་གི་ས་ནམས་ལ་རྟེན་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་བསྐྱུས་པའི་སྟོབས་
ནམས་ནི་ས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟེན་པར་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདི་དག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
བརྟེན་ནས་མཁུན་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སེམས་ལ་པལ་ཆེར་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ལུས་གི་རྟེན་ནི་
གླིང་གཞན་དང་ཁམས་གཞན་དང་འགྲོ་བ་གཞན་གི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་མེད་
རྟེན་དང་བསམ་སྦྱོར་དམན་པའི་ཕྱིར་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ལ་རྟེན་པར་འདོད་དོ། །

འོན་ཤེས་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་བཞིན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་
སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ལ་སྟོབས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་མངའ་བའི་ཤེས་པ་བཅུ་པོ་འདི་དག་ནི་སྟོབས་
ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་འདིའི་མཁུན་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ལའང་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉི་ཆེ་བ་ཡོད་
མོད་གི། འགའ་ཞིག་ཤེས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་མི་ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་སྟོབས་
ཞེས་བྱ་བའི་མིང་མི་འཐོབ་སྟེ། གནས་བརྟན་གྱི་རིམ་ཁང་བདག་དཔལ་སྐྱེས་གི་ཐར་བའི་ཆ་མཐུན་གི་
དགེ་བ་མ་ཤེས་པས་རབ་རྒྱུ་མ་སྦྱང་བ་དང་བྱ་ཞིག་བྲས་གཙོས་པའི་“སྐྱེ་འཆིའི་མཐའ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་
ལྟར་ན་མ་ཁུན་པ་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་གི་བྱགས་གི་སྟོབས་ནི་ཤེས་བྱ་བཞིན་དུ་མཐའ་
ཡས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཕྱགས་གི་སྟོབས་དེ་ལྟར་ཐོགས་པ་མི་མངའ་ན་སྐྱེའི་སྟོབས་རི་ལྟར་ཞེ་ན། སངས་
རྒྱས་གི་སྐྱེ་ལ་ནི་སྟོབས་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྟོབས་མངའོ། །དེ་ལ་སྟོབས་མེད་ཀྱི་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབས་ཀྱི་མིང་སྟེ་དཔེར་
ན་གངས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུག་ཅུ་པ་ལ་“གངས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྟོན་གི་སྟོབས་དཔོན་གཞན་
དག་ན་རེ་སྐྱེའི་རུས་པའི་ཆོགས་དང་ཆོགས་རེ་རེ་ནའང་སྟོབས་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྟོབས་མངའོ་ཞེས་“ཟེར་རོ། །
(བྱང་ས་ལས་ཀྱང་། སྐྱེའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོགས་རེ་རེ་ལའང་སྟོབས་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྟོབས་མངའ་བ་དང་ཞེས་“འབྱུང་རོ།) དཔེས་
སྟོན་པའི་གནས་བརྟན་བཅུན་པ་ན་རེ་བྱགས་གི་སྟོབས་མཐའ་ཡས་པ་ལྟར་སྐྱེའི་སྟོབས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་ཏེ།
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་བྱགས་གི་སྟོབས་རི་ལྟར་བཟོད་པར་འགྱུར་ཞེས་“ཟེར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རུས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ནི་སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་ནམས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟར་སྐྱེའི་མདུད་པ་
དང་ལུག་རྒྱུད་དང་གཟེར་བུས་བཏབ་པ་ལྟར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །

འོན་སྟོབས་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་རིམ་ཞེ་ན། གྲང་ཆེན་པོ་ལ་དང་། སོགས་པས་བསྐྱུས་
པ་སྟོས་ཀྱི་གྲང་པོ་ཆེ་དང་། ཆོན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་དང་། རབ་གཞོན་དང་། ཡན་ལག་མཆོག་དང་། སྟོབས་
མཆོག་དང་། སྟོབས་མེད་ཀྱི་བྱ་ནམས་ཏེ་བདུན་པོ་དེ་དག་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བ་བཅུས་སྐྱགས་གིང་བསྐྱུར་བ་ནི་ཕྱི་མ་
ཕྱི་མའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྟོབས་མཆོག་བཅུའི་སྟོབས་ནི་སྟོབས་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྟོབས་སྟོབས་ལྟེན་ལ་

དེ་གཉིས་སུ་བསྐྱར་བ་ནི་སྤང་མེད་གྱི་བུའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་⁽¹⁾ཟེར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་གནས་བརྟན་
བཅུན་པའི་གཞུང་གཟུགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱའི་སྟོབས་ཇི་ལྟར་ཆེས་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མཁའ་
པའི་སྟོབས་མཐའ་ཡས་པ་བཟོད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དུན་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསད་པའི་སྤང་
པོ་ཆེའི་རོ་ཞབས་གྱི་མཐའ་བོས་ར་བ་དང་འོབས་བདུན་སྟོབ་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་⁽²⁾འདོད་དོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་སྐྱའི་སྟོབས་དེའི་རོ་བོ་ནི་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་པར་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་འབྱུང་བ་
ལས་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་དེ་སྟོབས་དེ་ནི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི་སྤར་བཤད་པའི་འབྲས་བུའི་རེག་
བྱ་འཇམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བདུན་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་རྒྱར་བྱས་པའི་རེག་བྱ་བརྒྱད་པ་ཞིག་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། (འབྲེགས་པ་ལ་འདོད་པར་མངོན་ནོ།)

གཉིས་པ་མི་འཛིགས་པ་བཤད་པ་ནི་མི་འཛིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པར་མདོ་ལས། གྱེ་མ་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་འདི་ན་ཆོས་འདི་དག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་མ་རྒྱས་སོ་
ཞེས་⁽³⁾ང་ལ་དག་སྟོང་ངམ་བུམ་ཟེའམ་ལྟ་འམ་བདུད་དམ་ཆངས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་འགའ་ཡང་ཆོས་དང་མཐུན་
པས་སྟོལ་ཞིང་སྤང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་དོ། །དེ་ལྟར་ངས་རྒྱ་མཚན་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བས་བདག་བདེ་བ་དང་། བག་ཆེ་བ་མེད་པ་དང་། མི་འཛིགས་པ་ཐོབ་པར་གནས་
ཏེ་ཁྱེ་མཚོག་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་གནས་སུ་ཞལ་གྱིས་འཛོལ་ཞིང་⁽⁴⁾འཁོར་གྱི་ནང་དུ་མེད་གཏེ་སྐྱོགས་སོ། །ཆངས་
པའི་འཁོར་ལོ་འཛིག་རྟེན་ན་དག་སྟོང་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྟོར་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་
བ་འདི་ནི་མི་འཛིགས་པ་དང་པོ་ཞེས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཟག་པ་རྣམས་ཟད་དོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་དང་།
ལམ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིན་དུ་བསྟན་པ་ལ་སྟོལ་བ་མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་
བདག་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁའ་བ་སྟེ། ཇི་ལྟར་
སྟོབས་དང་པོ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁའ་བའི་སྟོབས་ཤེས་པ་བཅུ་དང་ས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསྐྱས་
པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་འཛིགས་པ་དང་པོ་འདི་ཡང་ཡིན་ནོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་རྣམས་ཟད་པ་ཉིད་དུ་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་པ་ནི་སྤྱི་བ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཉིད་མཁའ་བ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྟོབས་བཅུ་བ་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁའ་བ་
པ་⁽⁵⁾(འགོག་ཤེས་ཆ་མཐུན་དང་བཅས་པ།)ཤེས་པ་དུག་གམ་བཅུ་དང་ས་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་
འཛིགས་པ་གཉིས་པ་འདི་ཡང་ཡིན་ནོ། །བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་ཉན་ཐོངས་པའི་བདུད་ལ་
སོགས་པ་ལམ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་ཉིད་དུ་མཁའ་བ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྟོབས་གཉིས་པ་ལས་⁽⁶⁾(ལས་དེ་ནི་སྐྱེག་ཀྱན་དུ་འདུས་
པས།)བདག་གི་ར་བྱ་བ་མཁའ་བ་འགོག་ལམ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་བརྒྱད་དང་ས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསྐྱས་པ་

དེ་བཞིན་དུ་མི་འཛིགས་པ་གསུམ་པ་འདི་ཡང་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཁོ་ནས་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་མཁུན་པ་སྟེ། རི་ལྷར་སྟོབས་བདུན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་མཁུན་པ་ཤེས་པ་བརྩམས་དགུ་དང་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་པ་འདི་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཙས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཙས་པ་བཟུང་ན་བརྩུ་དང་འབྲས་བུ་མེད་པ་བཟུང་ན་དགུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེ་བླ་ཉུ་སྟེ་བཞི་ཤེས་པ་ཉིད་མི་འཛིགས་པར་འདོད་ལ། སྟོབ་དཔོན་ནི་མི་འཛིགས་པ་ནི་མི་སྐྱག་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྐྱག་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ་སྟེང་ཀ་རྒྱ་དང་ཅས་བྱ་བ་བཞིན་ལོ་ཞེས་^༡བཞེད་དོ། །དོན་འདི་ཉིད་མདོ་སྟེང་རྒྱ་ལས་ཀྱང་། རང་གཞན་དོན་དུ་ཡི་ཤེས་དང་། སྤངས་དང་ངེས་འབྱུང་གིགས་མཛད་པ། སྟོན་མཛད་མུ་སྟེགས་གཞན་དག་གིས། མི་རྗེ་ཁྱོད་ལ་ཐུག་འཆའ་ལོ་ཞེས་^༢གསུངས་སོ། །(སྟོབས་ནི་གཞན་གྱི་ཟེལ་གྱིས་མི་གཞོན་པ་ཡིན་ལ་མི་འཛིགས་པ་ནི་གཞན་སྤང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་འོ།)

གསུམ་པ་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ནི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་གང་དག་འཕགས་པ་བསྟན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་འཕགས་པས་དེ་དག་བསྟན་ན་འཁོར་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་འོས་སོ། །གསུམ་གང་ཞེན། དག་སྟོང་དག་འདི་ན་སྟོན་པ་ཐུགས་བརྩེ་བ། ཐུགས་རྗེ་ཅན། དོན་བཞེད་པ། ཡན་པར་བཞེད་པ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་འདི་ནི་ཁྱེད་ལ་ཡན་པར་བྱེད་པ། འདི་ནི་ཁྱེད་ལ་བདེ་བར་བྱེད་པ། འདི་ནི་ཁྱེད་ལ་ཡན་པ་དང་བདེ་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་དེ་དག་དེ་ལ་ཉན་པར་བྱེད། རྣ་བ་གཏོད་པར་བྱེད། ཀྱན་ཤེས་བའི་སེམས་ཉི་བར་འཛོག་པར་བྱེད། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་རྒྱུ་པར་བྱེད། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་མི་འགལ་བར་བྱེད་ན། དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀྱན་དུ་དགྱེས་པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཡིད་བདེ་བ་དང་ཐུགས་ཡ་ཡ་བོར་ཡང་མི་འགྱུར་གྱི། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞུགས་ཏེ། འདི་ནི་གང་དག་འཕགས་པ་བསྟན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་འཕགས་པས་དེ་དག་བསྟན་ན་ཆོགས་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་འོས་པའི་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་དང་པོ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ཆོས་སྟོན་པ་ན་ཉན་ཐོས་དེ་དག་དེ་ལ་ཉན་པར་མི་བྱེད་པ་ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་འགལ་བར་བྱེད་པའི་བར་དུ་གྱུར་ན། དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀྱན་དུ་མི་དགྱེས་པ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ཐུགས་ཡ་ཡ་བོ་དང་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་སུ་འགྱུར་ལ། མི་བཟོད་པ་དང་འཛོག་པ་^༣དང་ཐུགས་མ་རངས་པ་མི་མངའ་བར་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞུགས་པ་ནི་དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་གཉིས་

པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་ཁ་ཅིག་ནི་དེ་ལ་ཉན་པར་བྱེད་པ་ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་མི་འགལ་བའི་
བར་དུ་བྱེད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཉན་པར་མི་བྱེད་པ་ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་འགལ་བའི་བར་དུ་བྱེད་ཀྱང་
དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགུས་པ་དང་མི་དགུས་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་འགྱུར་བར་བྱན་པ་དང་གཤེགས་བཞིན་དུ་
བཏང་སྟོམས་སུ་བཞུགས་པ་ནི་བྱན་པ་ཉར་གཞག་གསུམ་པོའོ་ཞེས་^{ལྷོ་འཁོར་གྲུས་པར་ཉན་པ་དང་མི་ཉན་}
པ་དང་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་བྲག་གིས་གསུམ་གསུངས་ལ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་བྱན་པ་དང་གཤེགས་བཞིན་ནམ་གཤེགས་
རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དག་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཉན་ཐོས་ཉན་མོངས་
པ་སྤངས་པ་རྣམས་ལའང་འཁོར་གྲུས་པར་ཉན་མི་ཉན་དང་གཉིས་ཀྱི་ལ་ཆགས་སྤང་མི་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་འདྲེས་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནི་ཆགས་སྤང་གི་བག་ཆགས་མ་
སྤངས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་བག་ཆགས་ནི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་དང་གང་སྤེལ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སྟོན་ཉན་མོངས་པ་སྤྱད་པའི་
མཐུས་ལུས་དག་གི་གཡོ་བ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་རྒྱས་པའི་བྱད་པར་སེམས་ལ་ཡོད་པ་ལ་འདོད་ཅིང་། བརྩན་པ་
གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་ནི། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{ལྷོ་འཁོར་གྲུས་པར་ཉན་ཐོས་ལ་ཆགས་}
སྤང་དངོས་མེད་ཀྱང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་ལ། སྟོན་པ་ནི་བྱན་པ་དང་གཤེགས་བཞིན་
ཀྱི་བདག་ཉིད་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་མཉམ་དུ་བསམ་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་ཉན་ཐོས་དག་ནི་གྲུས་པར་
ཉན་པ་དང་མི་ཉན་པ་དང་། གཉིས་ཀྱི་ལ་ཡིད་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་དང་གཉིས་ཀྱང་འགྱུར་བ་འོ་ན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་འོ་ན་འཛིན་སུ་བསྟན་པའམ། ཡང་ན་ཆགས་སྤང་གཉིས་ནི་ཉན་ཐོས་ལའང་
མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིར་རབ་དུ་བྱུང་བས་དེའི་སྟོབ་མ་ཡིན་པས་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མ་འདྲེས་པར་མི་བཞག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་འདྲེས་པར་བཞག་གོ་ཞེས་^{ལྷོ་འཁོར་གྲུས་པར་ཉན་ཐོས་ལ་ཆགས་}འཆད་དོ། །

བཞི་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཤད་པ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
འཛིག་རྟེན་པ་ཉན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་སྟེན་དར། སྟེན་རྒྱུད། སྟེན་ལྟུང་ལ་བར་བྱ་བའི་དུས་
ལ་བབ་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེན་བསྟེན་ལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གཟིགས་
པས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། (དེ་ལྟ་མེད་ན་ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་སྟེན་བསྟེན་ལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མི་
འགྲུབ་གོ།) དེ་ཡང་གཉི་ལྷག་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཆེན་པོའི་
སྒྲར་བཞེད་ཅིན། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ཆེན་པོས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་
པ་སྟེན་བསྟེན་ལ་གསུམ་ལ་རྟེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་ཡུལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཅན་དུ་བྱས་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཤིན་དུ་རྩོད་པའི་ཕྱིར་དེ་བས་ཆེས་ཆེ་བ་གཞན་མེད་པས་ཆེས་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །འོ་ན་སྤྱིར་རྗེ་དང་བྲགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་སྟེ་(ངོ་བོ་དམིགས་ནམས་དང་རྒྱུད། ཐོབ་དང་སྦྱོབ་པ་འདྲ་མི་འདྲ་ཞེས་པའི་)ཁྱད་པར་རྣམས་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྤྱིར་རྗེ་ནི་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམས་པ་ཅན་དང་། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་དང་། མི་སྟོགས་མེད་དང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་ཡིན་མོད་གྱི། དེ་གཉིས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོར་བསྐྱེད་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པས་བཞི་དང་། ཉན་རང་དང་སོ་སོའི་སྦྱོ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་ནི་སྤྱིར་རྗེ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་ཀྱི་འཁོར་བའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ལས་ཡོངས་སུ་མི་སྦྱོབ་པ་དང་། སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཅན་ཁོ་ན་ལ་སྤྱིར་རྗེ་སྦྱོ་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འདྲ་བར་སྤྱིར་རྗེ་བ་ཡིན་ནོ། །བྲགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་གཏི་མུག་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམས་པ་ཅན་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ནས་དེ་བསྦྱེད་པར་རྟུལ་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ཁོ་ན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་། སྤྱིར་རྗེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྲགས་རྗེ་མཛད་པ་ན་འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཡོངས་སུ་སྦྱོབ་པ་དང་། སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བར་བྲགས་བརྩེ་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་མཉམ་མི་མཉམ་གྱིས་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི་ཅི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཉམ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་སྟོན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་རྫོགས་པས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་སམ་སེམས་གནས་གྱུར་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་འགྲོ་བའི་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གོལ་གྱི་དོན་སྦྱོབ་པར་སྦྱོད་པའི་རྒྱ་བྲགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། སྦྱོ་ཆོད་དང་རིགས་དང་གཏུང་དང་སྦྱའི་བོངས་ཆོད་ཀྱིས་ནི་མཉམ་པ་མིན་ཏེ། སྦྱོ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་རིང་བ་དང་བྱུང་བ་དང་། འཛིག་ཏེན་ན་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་གང་བཀྱར་བ་དང་། གཏུང་འོད་སྦྱང་དང་གོ་ལུ་ཏ་མ་ལ་སོགས་པ་གང་བཀྱར་བ་དང་། འཛིག་ཏེན་པ་ལུས་བོངས་ཆོད་ཆེ་བ་དང་རྒྱུང་བའི་ཆོད་རྟུལ་ཇི་ཉྩ་བ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་སྦྱོ་ཆོད་དང་རིགས་དང་གཏུང་དང་སྦྱའི་བོངས་ཆོད་རྣམས་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པས་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོ།།

འདིར་སྒྲུབ་པ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཕན་འདོགས་པ། གསུམ་པོ་རེ་རེ་འད་བཞི་བཞི་སྟེ། ཆོགས་ཀྱུན་
ཡུན་རིང་བར་ཆད་མེད། གྲུས་བྱས་གོམས་པ་བཞི་ནི་རྒྱ། ཡེ་ཤེས་དང་ནི་སྤངས་པ་དང་། མཐུ་དང་གཟུགས་
སྒྱ་ལུན་ཆོགས་པ། རྒྱམ་བཞི་འབྲས་བུ་དེ་དག་ཀྱང་། རྒྱམ་པ་བཞི་བཞིར་ཤེས་བྱ་སྟེ། མ་བསྟན་མཁུན་དང་
ཐམས་ཅད་མཁུན། རྒྱམ་ཀྱུན་མ་འབད་མཁུན་པ་བཞི། ཡེ་ཤེས་ལུན་ཆོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱུན། གཏན་
དུ་སྤངས་དང་བག་ཆགས་བཅས། ཉིང་འཛིན་སྟོམས་འཇུག་སྒྲིབ་ཀྱུན་སྤངས། རྒྱམ་བཞི་སྤངས་པ་ལུན་
ཆོགས་སོ། བྱིའི་ཡུལ་སྐྱུལ་བསྐྱར་བྱིན་རྒྱབས་པ། ཡུལ་ལ་མངའ་བརྟེན་སྟོང་བྱིན་རྒྱུ་བ། ཆེ་ལའོ་
ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་དང་། རིང་ལ་སྐྱར་གཤེགས་ཆུང་དུ་ནི། མང་འཇུག་སྟོང་ལམ་མངའ་བརྟེན་
པའོ། ཡམ་མཆན་ནར་མ་སྒྲ་ཆོགས་པ། སྟོན་ལ་མངའ་བརྟེན་རྒྱམ་པ་བཞི། རྒྱལ་བའི་མཐུ་ནི་ལུན་ཆོགས་
པའོ། མཆན་དང་དཔེ་བྱད་སྟོབས་དང་ནི། སྒྱ་གདུང་རིང་བསྐལ་དོ་རྩེ་ལྟར། སྒྲ་བ་གང་ཡིན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི། གཟུགས་སྒྱ་ལུན་ཆོགས་རྒྱམ་བཞིའོ། དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་དང་། འཁོར་བའི་སྐྱག་
བསྐལ་དག་ལས་ནི། གཏན་དུ་ཐར་མཛད་རྒྱམ་པ་བཞི། ཡན་འདོགས་པ་དེ་རྒྱམ་གཅིག་ཏུ། བདེ་འགོ་
དང་ནི་ཐེག་གསུམ་འགོད། བཞི་ཡིན་འགོ་བའི་སྒྲ་མ་དེའི། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོད་བག་མེད་ཕྱིར། རབ་ཏུ་
དབྱེ་ན་མཐའ་ཡས་མོད། ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་མདོར་བསྐྱས་པའོ། གང་དག་སྟོབ་པ་ཀྱུན་མཁུན་གྱི། ཡོན་
ཏན་དམ་པ་གང་ཤེས་ནས། རྒྱལ་དང་དེ་ཡི་དམ་ཆོས་དང་། དེ་ཡི་རྩིས་འཇུག་དགེ་འདུན་ལ། རབ་དང་
དེ་དག་མཁས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་པའི་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཆོས་ལ་དད་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་རྒྱམ་སྟོན་
མ་ངེས་པའི་སྐྱག་པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ལམ་གྱི་རྟེན་མཐོ་རིས་ལྟ་མའི་ལེགས་པ་དུ་མ་བརྒྱད་
དེ་བཞུགས་པར་བྱ་བའི་མཆོག་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འཇུག་ཏེ། ལུང་སྒྲན་གྱི་གཞི་ལས། གང་དག་རྒྱལ་བ་
རྒྱམ་འདྲེན་ལ། བྱ་བ་རྒྱུང་དུ་བྱེད་འཇུག་བའང་། དེ་དག་མཐོ་རིས་སྒྲ་ཆོགས་དག བཞུགས་པ་བདུད་
ཅིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཅེས་པ་དང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱམས་ནི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཞེས་པ་བྱ་སྟེ། ངེས་པར་འབྱོན་པས་འབྲས་བུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་
ཡང་གནས་སྐབས་མཐོ་རིས་སུ་འབྱོན་པས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ལན་མང་དུ་འབྱོན་པས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་
དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱང་བས་སྐྱར་བ་དང་། མཐར་སྐྱང་འདས་འཐོབ་པས་མཐའ་བཟང་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་བྱུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་ལའང་གཉིས་ལས་མདོར་བསྟན་པ་ནི་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་མ་
གཏོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་གཞན་ནི་སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་དེས་མཆོན་ནས་རང་རྒྱལ་དང་

ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དེ་
དག་གྲང་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་
དང་། མངོན་ཤེས་དུག་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་དང་། ཚད་
མེད་བཞི་དང་། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་
བཅུ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ནས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
བཞིའི་བར་དང་། ཟག་ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་
ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ན་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས་འཕགས་པ་ཁོ་ན་དང་ཐུན་མོང་བ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་
པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ནི་དགྲ་བཙུམ་པ་དག་སེམས་ཅན་རྣམས་
གྱི་སྐྱེ་ག་བསྐྱེལ་ནི་ཉོན་མོངས་ལས་བྱུང་བ་དང་རང་ཉིད་གྲང་ཡོན་གནས་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་རིག་ནས་ཕ་རོལ་
པོའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་འདོད་ནས་བདག་མཐོང་བ་དང་བདག་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་དག་ལ་ཉོན་
མོངས་པ་ཆགས་སྤང་དང་རྒྱལ་དང་བག་མེད་པ་སྐྱེ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་སྐྱེམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་ནས། (ལས་
འདིས་སུ་ཡང་ཉོན་མོངས་པར་མི་བྱེད་པས་ན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་འདི་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་བསྐྱུང་བའི་ཐབས་མཁས་གྱི་ཁྱད་པར་རོ།) །
དེ་ལས་ལངས་ན་འང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །(གཞན་རྒྱུད་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་མ་འོངས་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་ཟག་མེད་ནི་དེ་
ལྟ་བུ་མེད་དོ།) ས་ནི་ལམ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་ཁོ་ན་ན་
ཡོད་ལ། གང་ཟག་ནི་དགྲ་བཙུམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་གྱི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་དགྲ་
བཙུམ་གཞན་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཉམས་པ་སྤྲིད་པས་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འང་རེས་འགའ་ཉོན་མོངས་
སྤང་བར་མི་རྒྱས་(ན་གཞན་གྱིས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས།¹⁹)པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ཀྱི་ཉེན་ནི་གྲིང་གསུམ་གྱི་མི་ཁོ་ནས་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། (གོགས་ཉོན་མོངས་མང་བ་དང་དེ་ན།) སྒོ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་དམིགས་པ་ནི་ཕ་རོལ་
ཆགས་སྤང་ཅན་དག་ལ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་པར་གཏོགས་
པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་གཞིར་བཅས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན་
ཡིན་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་པ་དག་འཕགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་ཤས་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
སྤང་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤང་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྤང་གཞི་མེད་པ་བརྟགས་པ་ལ་དམིགས་པ་
ཀུན་འགོ་རྣམས་ནི་རང་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་གཞན་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་འང་ཡོད་པས་སྤང་བར་
མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པས་གཞི་དང་བཅས་པ་སྤང་བར་

ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་སྟོན་ནས་ཤེས་པ་ནི་རྟུང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གང་ཟག་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་རྟེན་གླིང་གསུམ་གྱི་མིའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་ནས་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པའང་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྟོན་ནས་ཤེས་པ་དེའི་དམིགས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ལ་སྟོན་ནས་ཤེས་པ་ནི་འདི་དང་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྟུང་དུ་སྟོན་པ་སྤར་བཏང་ནས་རབ་མཐའ་བཞི་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་དེའི་ཡུལ་དུ་རྗེ་ཙམ་གྱུར་པ་ཤེས་པའོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པ་ན་རེ་གཞུགས་མེད་པ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་མི་ཤེས་ཏེ། འདི་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ཡིན་པས་གོང་མ་གཞུགས་མེད་པ་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་མངོན་ཤེས་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་རང་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ལུས་དང་སེམས་དམན་ཞིང་ཞི་བའི་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་ནི་གཞུགས་མེད་ནས་སྒྲིས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྒྲིས་སོ་ཞེས་འཇུག་གི་སྟོང་པ་དང་ལྷན་པ་ལས་གཞུགས་མེད་སྒྲིས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་ལམ་ཉམས་པ་དང་ལྷན་པས་གཞུགས་མེད་དུ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་ཏེ་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུ་ལས་ཞིང་དང་ཞིང་ལས་འབྲུ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་གི་གཞུང་ལུགས་ལྟར་ན་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པས་གཞུགས་མེད་པའང་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པར་འདོད་དོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས་ནི། ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྟ། །མི་ཡི་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སྤོང་ཉིད། །གྲོང་སོགས་སུ་དེའི་ཉོན་མོངས་རྣམས། །རྒྱན་གཅད་རྒྱལ་བའི་ཉོན་མོངས་མེད་ཅེས་¹⁷³ཉན་རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་བདག་ལ་དམིགས་ནས་མི་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲིས་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་མིའི་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་བ་ཡིན་པས་ཉི་འཛོལ་དང་རེ་ཞིག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་གྲོང་ལ་སོགས་པར་སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་འབྱེན་པར་བཞེད་པས་ཁྱབ་པ་དང་གཏན་དུ་བ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། སྟོན་ནས་ཤེས་པའང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འབད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་དང་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པས་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་པས་རེས་འགའ་བ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་མ་སྤངས་པས་འདྲི་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལན་མི་ལྟོན་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་མཚན་མ་མེད་པར་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པས་འབད་བ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པས་གཞུགས་སོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་

ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། འཁོར་བ་རི་སྒྲིབ་བར་གནས་པས་རྟག་ཏུ་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་སོ་
སོ་རིག་བཞི་བརྟེན་པས་འདྲི་བ་ཀྱན་གྱི་ལན་ཕྱོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱལ་སྒྲོན་ནས་མཁའ་
པ་ནི། །ལྷན་གྱིས་གྲུབ་དང་ཆགས་སྤངས་དང་། ཐོགས་པ་མེད་དང་རྟག་གནས་དང་། །འདྲི་བ་ཀྱན་ལན་
འདེབས་པར་བཞེད་ཅེས་^༧བཤད་དོ།

གསུམ་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་བཞི་ནི་རི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གང་ཟག་མི་
གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཡིན་པ་དང་གྲིང་གསུམ་གྱི་མིས་སྦྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་དོན་དང་ངེས་པའི་ཆོག་
དང་སྒྲོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲོ། །དེ་དག་གི་དམིགས་པ་དང་ས་དང་ངོ་བོ་
ལ་ནི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལས་དང་བོ་གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མིང་དང་དོན་དང་རྟག་རྣམས་ལ་
གཞན་གྱིས་བསྐྱོག་པར་མི་རྩས་པས་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་འཕགས་ལམ་བརྟུན་དང་། འབྲས་བུའི་ཆོས་ལྟར་འདས་རིག་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་
གྱི་མིང་ཆོག་ཡི་གཤེད་ཆོགས་རིག་པ་སྟེ་དོན་རྣམས་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བསྟན་པའི་ཆོས་སོ། །དོན་
སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་རིག་པ་སྟེ། བརྗོད་
པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་དོན་གྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འོ། །ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་
གྱིས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་རྟག་རིག་པ་སྟེ། དོན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་ཆོག་ཡིན་པས་ངེས་པའི་ཆོག་གོ།

བཞི་པ་སྒྲོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་དོན་རྣམས་གྱིས་འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་དོན་
དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་པ་དང་། གཞན་ལ་ཐགས་ཐོགས་མེད་པར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་
པར་ཤེས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་མི་བརྗོད་པས་ལམ་
ལ་དབང་བ་ཉིད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དང་བོ་ནི་འབྲེལ་^༨གཏམ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་
པ་ནི་རང་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ལོ། །འདི་ནི་སྒྲོབས་པའང་ཡིན་ལ་སོ་སོ་རིག་པའང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་སྒྲོབས་པ་སོ་སོར་རིག་པ་འོ། །ཡང་ན་སྒྲོབས་པ་ནི་རིག་པ་དང་གོ་ལ་བར་སྒྲུབ་སྟེ། དེ་ཤེས་པའི་
ཕྱིར་སྒྲོབས་པ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་འོ། །(འདི་བཞི་ཀའང་མིང་དང་དོན་ལ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀར་དམིགས་ལ།
སྒྲུབ་ནི་དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཁོན་ཡིན་ཞོ་ཞེས་རྒྱལ་སྤྱོད་གསུང་དོ།) སྒྲོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དེའི་དམིགས་
པ་ནི་རྟག་དང་ལམ་ཡིན་ཏེ། རྟག་དང་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་དབང་བ་ནི་རྟག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ་
ལམ་ལ་དབང་བ་ནི་ལམ་ལ་དམིགས་པའོ། །(ལམ་ཡང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་ཡིན་ནོ་དེ་ལྟ་མིན་ན། ས་ཐམས་
ཅད་པར་མི་འཇུག་རོ་ཞེས་འདོད་དོ།) དེའི་ངོ་བོ་ནི་ཤེས་པ་དགྲུ་ཡིན་ཏེ། (རྟག་ནི་བདེན་པ་དང་བོ་གཉིས་ཡིན་པས།) རྟག་
ལ་དམིགས་པ་ནི་ཀྱན་རྫོང་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་ཤེས་ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་པའི་(ཤེས་པ་བདུན་

གྱི་)རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། ལམ་ལ་དམིགས་པ་ནི་ལམ་དང་ཆོས་ཤེས་ཤེས་ཟད་མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་དང་པ་
 རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱི་(ཤེས་པ་དུག་གི་)རང་བཞིན་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་དམིགས་པས་འགོག་ཤེས་མ་
 གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀལ་ཏེ་དག་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པར་
 རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དག་དེ་ཉིད་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
 ཀུན་འབྱུང་ཡང་ཡིན་པས་དེ་ཤེས་པ་ན་དེ་དག་ཤེས་པར་གཞག་གོ། །ས་ནི་འདོད་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེ་འི་བར་
 ཐམས་ཅད་ན་ཅི་རྟེན་པར་ཡོད་དེ། དག་དང་ལམ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་གལ་ཏེ་དོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རིག་པ་ལ་འདོད་ན་ནི་ཤེས་པ་
 བཅུ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་པའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པས་ཤེས་པ་བཅུ་ཡིན་པའམ། འོན་ཏེ་ཐུང་འདས་
 རིག་པ་ལ་འདོད་ན་འགོག་པ་ཤེས་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་ལམ་དང་སེམས་ཤེས་པ་བཞི་ལས་
 གཞན་པ་དུག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དེ་ནི་ས་ཀུན་ན་ཡོད་ལ། དེ་
 དག་ལས་གཞན་ཆོས་དང་ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་
 ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ཡང་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་ས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དག་(སྟེ་ས་ལྔ་ན་ཡོད་དེ།) དེ་
 ཡན་ཆད་ན་ནི་རྫོད་བྱེད་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་སྟེ་ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་
 པར་རིག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ནས་ཆོག་
 ཏུ་སྦྱོར་ཞེས་^{ལྷ}འབྱུང་བས་དག་ནི་རྟོག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་
 པ་ཡན་ཆད་ན་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དེ་དག་གཅིག་ཐོབ་ན་ཐམས་ཅད་
 འཕྲོ་བ་པས་གང་རུང་གཅིག་མ་ཆང་བར་ནི་དེ་དག་འཕྲོ་བ་པ་མེད་དེ། (ལམ་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།) །
 འདི་དག་གི་རྒྱ་སྟོན་གྱི་སྦྱོར་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྟོག་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་། སྤྱི་རིག་
 པ་དང་། གཏན་ཆོགས་རིག་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་པས་འཕྲོ་བ་པར་འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཁོ་ནའི་རྣམ་གྲངས་ངོ་བོ་ངེས་ཆོག་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པར་བྱས་
 པས་འདི་དག་འཕྲོ་བ་པར་འདོད་དོ། །(རྣམ་བཤད་རིག་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་
 པར་རིག་པའི་ཉེ་རྒྱ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན། ངེས་པའི་ཆོག་གིས་ནི་
 ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན། རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་སྦྱོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{ལྷ}འབྱུང་བ་དང་
 མཐུན་ནོ།) གོ་རིམ་ཡང་ཆོག་ཡི་གེའི་རྩིས་སུ་འབྱུངས་ནས། དོན་རྟོགས་པས་ཆོས་སོ་སོར་རིག་ནས་དོན་
 དང་། དོན་ལས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པ་འབྱུང་བས་ངེས་པའི་ཆོག་དང་། དེ་དག་ལས་ནི་རིག་གྲོལ་གྱི་

སྒྲོབས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བསྟན་དོ། (འདི་དག་གི་གོ་ངེས་ནི་ཆོག་དང་ཡི་གེའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་དོན་རྟོགས་ལ། དོན་གྱི་གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་སྒྲ་དགས་དང་། དེ་དག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་
གདགས་པ་ལས་སོ།) ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་དང་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་བཞི་སྟེ་དྲུག་པོ་དེ་
དག་ནི་རབ་ཀྱི་མཐའ་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་འཕྲོ་བ་ལ། རབ་ཀྱི་མཐའ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
བསམ་གཏན་བཞི་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་དང་། དོན་དང་།
སྒྲོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གསུམ་དང་། རབ་ཀྱི་མཐའ་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དེ་ཉིད་དང་
རྣམ་པ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། ལ་ལ་ནི་
སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། ལ་ལ་ནི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གསུམ་དང་། ལ་ལ་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་
རབ་ཀྱི་མཐའ་པ་འགའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ།

ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་རྟོག་དཔྱད་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་འདོད་པ་
དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དྲུག་པོ་དེ་དག་རབ་མཐའ་པས་ཞེས་ཁྱད་པར་མེད་པར་
བཤད་ཅེ་ན། དེ་ནི་རབ་ཀྱི་མཐའ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་འཕྲོ་བ་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བཤད་ཀྱི་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རབ་ཀྱི་མཐའ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ལ་མཐའ་
བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། རབ་མཐའ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དེ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་
ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་
པའི་བར་དང་། ཡང་སྤྱིད་ཅེ་ལས་ལངས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲེ་མཆེད་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ནས་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ལས་ལངས་ནས་འདོད་པའི་སེམས་ལ་གནས་པའི་བར་དང་། དེ་ནས་ཡང་འདོད་པའི་སེམས་
ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་བར་ས་ཀྱན་གྱིས་ལྷགས་དང་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྒྲོམས་
པར་འཇུག་པས་མཐུན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྒྲོམ་པ་རྒྱུད་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་འབྲིང་གཉིས་
པ་ལས་ཆེན་པོ་གསུམ་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པས་གསུམ་པ་ནི་འཕེལ་བའི་མཆོག་རྒྱུར་པས་འཕེལ་བའི་
རབ་ཡིན་ལ། རབ་དེའི་ལ་མཐའ་ཡིན་པས་ན་བཞི་པ་ནི་འཕེལ་བའི་རབ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཉོན་
མོངས་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་སྒྲོར་བ་འབད་རྩེ་ལ་ལས་སྒྲེས་པ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་འཕྲོ་བ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མཛོན་
དུ་འགྱུར་བ་ནི་བཞེད་པ་ཙམ་ལས་རག་ལས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲོར་བ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།

གཉིས་པ་ལལ་ཆེར་བྱས་པ་དང་བྱམ་མོང་བ་ལ་མངོན་པར་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གསུངས་པར་བྱའོ། །གང་ཞེན། རྩེ་འབྲུལ་གྱི་ཡུལ་སྤུལ་པ་དང་འགྲོ་བ་གསུངས་པ་དང་། ལྷའི་རྣ་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཡིད་དུག་གསུམ་བཅས་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པ་དང་། རེས་འགའ་ཆགས་རེས་འགའ་སྤང་ངོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་གོ་རིམ་གསུངས་པ་དང་། རང་བཞན་གྱི་སྤོན་གྱི་ཆེ་རབས་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་སྦྱེ་བ་གསུངས་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་གསུངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་སྟེ་བྱེད་པའི་མངོན་པར་གསུངས་པའོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རོ། །དུག་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་ལྟ་ནི། སོ་སོའི་སྦྱོ་བོ་དང་བྱམ་མོང་བ་ཡིན་ལ་དུག་པ་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་དོ། །

ངོ་བོ་ནི་མངོན་གསུང་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དབེར་ན་དག་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལྟར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་སྦྱོ་གསུངས་རབ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །(གལ་ཏེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་ན་དག་བཅོམ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལ་མངོན་གསུང་པར་འགྱུར་ཏེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བཏང་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷའི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་གསུང་ནི་དབང་གསུང་ཡིན་པས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། ལམ་གཞན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་དུ་དེ་དག་འགལ་ཡང་མངོན་གསུང་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་པས་སྦྱོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་སྦྱོར་བྱུང་གི་མངོན་གསུང་སྤུ་འགལ་ཏེ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་མིན་པས་སོ།) གསུམ་པ་དང་དུག་པ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་ངོ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོང་བ་གསུངས་པ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་གསུམ་གྱིས་ནི་ཟག་མེད་དང་གཅིག་སྦྱོན་གྱི་མཐའ་ལ་དམིགས་པས་སོ།) གཞན་གྱི་སེམས་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་བྱད་པར་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཀུན་དུ་རྟོག་ཅིང་འཚོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཟག་བཅས་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཆགས་བཅས་དང་ཆགས་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ན་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་གསུངས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་པ་མཚུངས་ལྟར་མ་ཡིན་ཞིང་སྤུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པས་གསུངས་པ་ལྟ་བོ་དེ་དག་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཟག་མེད་གྱི་ཆ་ཚོས་གསུངས་རྗེས་གསུངས་པ་དང་ལམ་དང་པ་རོལ་སེམས་གསུངས་པ་ལྟ་བོ་དེ་དག་མ་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་གྱི་ཆ་ཀུན་རྫོང་བ་གསུངས་པ་དང་པ་རོལ་སེམས་གསུངས་གཉིས་ཡིན་པས་གསུངས་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །

ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་གསུངས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་གསུངས་པ་དུག་གམ་བཅུའི་རང་བཞིན་དང་ས་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་ཟད་པ་འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་གསུངས་པ་དུག་དང་། ཟག་པ་ཟད་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་གསུངས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི་དེའི་རྒྱད་ལ་གསུངས་པ་བཅུ་ཀྱེད་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་བཅུ་ཆར་ཡིན་ནོ། །ས་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བཅུ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་གསུངས་པར་བྱའོ། །མངོན་གསུང་དང་པོ་ལྟ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་དག་ན་ཡོད་ལ། (མངོན་གསུང་འདི་

དག་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ན་མེད་དེ་ལྷག་མཐོང་གས་ཆེ་བས་ལམ་སྐྱ་བ་^{ལྷ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།}) གཟུགས་མེད་ན་ནི་
མེད་དེ། རྩ་འབྲུལ་དང་ལྷའི་རྣ་བ་དང་འཆི་འཕོ་དང་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་གསུམ་ནི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་
དང་། སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་སྡོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་འང་གཟུགས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་པ་དག་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་འདི་འདྲ་
བས་ན་སེམས་འདི་འདྲ་བར་འགྱུར་རོཞེས་དང་། ལུས་འདི་ལ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེས་པ་རོལ་
ལ་ཡིད་གཏོང་དེ། གང་གི་ཆེ་གཟུགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དེའི་ཆ་སེམས་ཤེས་པ་
གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གཞན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགགས་མ་
ཐག་པའི་མཚན་མ་བཟུང་ནས་དེའི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལ་ཡིད་གཏོང་དེ་མཐར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སེམས་དང་།
དེ་ནས་སྒྲ་མའི་བར་དོའི་གནས་སྐབས་དང་། དེ་ནས་སྒྲ་མའི་འཆི་བའི་སྤྲིད་པ་དང་། དེ་ནས་སྒྲ་མའི་སྡོན་
དུས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་ལ་ཡིད་གཏོང་དེ། གང་གི་ཆེ་བར་སྤྲིད་དྲན་པ་དེའི་ཆེ་སྡོན་གནས་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་རིམ་གྱིས་དྲན་ལ་མངོན་པར་གྲུབ་ནས་ནི་ཆེ་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་སོགས་པ་
ཀྟལ་ཏེ་ཐོད་ཀྟལ་དུ་ཡང་དྲན་ལ། དེ་ཡང་སྡོན་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ཁོ་ན་དྲན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྡོན་ཉམས་སུ་སྦྱོང་
བ་ཁོ་ན་དྲན་ན་འོན་ཏེན་འདོད་པ་པའི་སྡོན་གནས་རྗེས་སུ་གྱིས་གནས་གཙང་མ་རྣམས་ཇི་ལྟར་དྲན་ཏེ་བྱིར་
མི་འོང་ཡིན་པས་དེ་དག་འདིར་མི་སྦྱེ་ཞིང་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་རྣམས་དེར་མི་སྦྱེ་བའི་བྱིར་རོཞེན། ཉམས་སུ་སྦྱོང་
བ་ནི་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་གཉིས་ལས་གནས་གཙང་མ་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཐོས་པས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྡོན་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་ནི་རང་གཞན་གྱི་སྡོན་འདོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་གནས་གཞན་དག་རྗེས་སུ་དྲན་པས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ལ་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དག་རྣམས་ཀྱི།
སྦྱོད་ལུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན་ཞེས་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་གཞན་འོག་མ་ལ་མི་དམིགས་པའི་
བྱིར་དང་། མདོ་ལས། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་རིགས་ནི་འདི་ལྟ་བུར་ཁ་ཟས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཟ་ཟ། བདེ་བ་དང་
སྤྲུག་བསྐྱལ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཉམས་སུ་སྦྱོང་། ཆོ་ནི་འདི་ཙམ་ཞིག་བྱུབ། བདག་གནས་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་
ནས་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་ཏུ་སྦྱེས་སོ། །དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ནི་འདིར་སྦྱེས་སོ་ཞེས་པ་དང་། སྡོན་གྱི་གནས་རྣམ་
པ་དུ་མ་རྣམ་པ་དང་བཅས། ལུལ་ཕྱོགས་དང་བཅས། སྤྱིང་གཞི་དང་བཅས་པ་རྗེས་སུ་དྲན་ནོཞེས་^{ལྷ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།}གསུངས་
པས་ས་འོག་མའི་སྡོན་གྱི་གནས་དང་རུས་དང་རིགས་དང་མིང་དང་ཁ་ཟས་ལ་སོགས་པ་དྲན་དགོས་པའི་བྱིར་
གཟུགས་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པ་ལ་གཟུགས་མེད་འོག་ས་ལ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མངོན་ཤེས་གྲུབ་
ནས་ནི་གཟུགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཤེས་སོ། །རྩ་འབྲུལ་དང་ལྷའི་རྣ་བ་དང་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་
བ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་པ་ལྟར་ལུས་ཡང་བ་དང་འཕར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་དང་ལྷའི་རྣ་བ་

རིང་པོའི་སྒྲིང་དང་། སྒྲིང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་ནི་གནས་དྲག་པར།
 ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་གཏན་པ་།^{༡༠} །ཞེས་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲིང་བའི་ཐབས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 ཡང་འདིར་མི་བརྟོག་དོ་ཞེས་^{༡༡}སྒྲིང་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །དེ་དག་ནི་རྣམ་གནས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། རྣམ་
 པར་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་ནི་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱིར་བ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མངོན་ཤེས་ལྷ་པོ་འདི་
 དག་ནི་རང་ས་དང་འོག་སའི་སྒྲིང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་གོང་མའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དམན་པའི་ཡུལ་མཆོག་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །(རྩ་འཕྲུལ་གྱིས་དེ་འདྲའོག་མར་འགྲོ་ཞིང་སྤེལ་གྱི་གོང་དུ་མ་ཡིན་པ་སོགས་གཞན་ལ་འདྲ་སྟུང་རོ།) དེའི་ཕྱིར་
 གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པ་དང་སྒྲོན་གནས་དྲན་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མི་
 འཛིན་ཏེ། དེ་ནི་གོང་མའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕྲོས་ནས་འདིར་སྒྲིས་
 པ་རི་ལྟར་སྒྲོན་གྱི་གནས་དྲན་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་དྲན་ཏེ། དེ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ཡིན་པས་དེས་
 གོང་མ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། དེ་ནི་ས་པོའི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་དེ།
 ཡ་རོལ་པོའི་ཡིད་ཤེས་འགགས་མ་ཐག་པའི་མཚན་མ་བཟུང་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་གཟུགས་
 མེད་ནས་ཤི་འཕྲོས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྒྲིང་བའི་ཕྱིར་དང་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་
 ཡང་བར་དོ་ཚུན་ཆད་དུ་དྲན་པར་འདོད་ཀྱི་གཞན་ནི་མི་དྲན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྲུབ་པའི་མཐའོ། །དེ་དག་འཐོབ་
 པའི་ཚུལ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཅན་སྒྲོན་མ་བསྐྱེད་པས་མ་འདྲིས་པ་རྣམས་ནི་སྒྲིང་བས་འཐོབ་པར་
 བྱ་བ་ཡིན་ལ། (ཁྱད་པར་ཅན་ནི་འཕགས་ལམ་དང་འབྲལ་བའོ།) གང་དག་ཆེ་རབས་སྤྲུལ་ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པ་
 རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་འཐོབ་བོ། །དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་འདྲིས་པ་དང་
 མ་འདྲིས་པ་གཉིས་ཀའང་སྒྲིང་བའི་སྒྲོབས་ཁོ་ནས་འཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པར་བཤད་པ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་
 པ་ནི་མཚུངས་ལྟན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་ཆོར་བ་དང་སེམས་དང་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ་ཡིན་ཏེ་
 གཞན་གྱི་^{༡༢}སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་དང་ལྟའི་
 རྣ་བ་དང་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གསུམ་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང་པོ་ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཡིན་ཏེ། རྩ་
 འཕྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤུལ་པ་ནི། ཕྱིའི་སྒྲིམ་ཆེད་བཞི་ཞེས་འཆད་པར་
 འགྱུར་བས་སྒྲིམ་ནི་རྒྱུན་ཆད་པས་སྤུལ་པར་མི་བྱེད་པས་གཟུགས་དྲི་རོ་ལྟ་བུ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ལྟའི་རྣ་བ་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་མ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིམ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟའི་མིག་གིས་ནི་འཆི་བ་དང་
 བར་དོ་དང་སྒྲིབ་པའི་སྤྲིད་པའི་ཁ་དོག་བཟང་ངན་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་

ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཁོ་ན་ཡིན་ན། འོ་ན་མདོ་ལས་འཆི་འཕོ་སྒྲིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ལུས་ཀྱི་ཉེས་
 པར་སྒྲིད་པ་དང་ལྷན་ནོ་ཞེས་^{༡༩}པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་ལྷན་པ་ཤེས་པར་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེ་ན། དེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དག་དེ་དག་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མི་ཤེས་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་
 ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་པས་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་ལྷན་པ་ཤེས་པ་
 བྱི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་དེ་མངོན་ཤེས་དུག་ཏུ་མ་འདུས་ན་དུག་ལས་ཐ་
 དད་པའི་མངོན་ཤེས་ཡིན་པས་མངོན་ཤེས་བདུན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། འདུས་ན་འཁོར་དུ་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལུས་དག་གི་ཉེས་སྒྲིད་ནི་ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་
 ཤེས་པ་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་སྒྲིད་དེ་དག་ལས་དཔོག་པའམ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པས་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བྱ་བར་རིགས་སོ།།

སྒྲོན་གནས་རྗེས་དྲན་ནི་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གསུམ་ག་ལ་དམིགས་པས་དྲན་པ་
 ཉེར་གཞག་བཞི་ཀའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱང་གལ་ཏེ་ཟག་པ་ཟད་པ་འབའ་ཞིག་
 ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང་། འོན་ཏེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཤེས་པ་
 བཅུའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ཀ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཟག་པ་ཟད་པ་འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་
 པས་ཤེས་པ་དུག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཡང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གཞན་གསུམ་ཡང་མ་འོངས་པ་འཕྲོ་བ་པས་དྲན་པ་
 ཉེར་གཞག་བཞི་ཆར་གྱི་རང་བཞིན་ཞེས་^{༢༠}ཀྱི་བྱེད་དག་འཆད་དེ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པའང་དེ་ཉིད་ཏུ་
 གསལ་ལོ། །ཡང་མངོན་ཤེས་དེ་དག་ལས་ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
 མ་ཡིན་ཞིང་དགེ་བ་བཞིར་ཡང་མ་འདུས་པས་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །(དེ་དག་
 སྒྲིམ་ཐོབ་མིན་ལ། སྒྲོར་བྱུང་ཡང་མིན་ཏེ་དེ་ནི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་དེ་ལ་སྒྲིམ་ཐོབ་དང་སྒྲོར་བྱུང་གཉིས་ཀ་མི་སྤང་
 པས་སོ།) དེ་དག་ཀྱང་མིག་དང་རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་
 དག་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་
 རྣམ་རིག་སྒྲོང་། གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས།^{༢༡} །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བས་མིག་དང་རྣ་བའི་རྣམ་
 ཤེས་དེ་དག་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡར་ཆད་ན་མེད་ལ། དེ་དག་མེད་པར་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་
 ཤེས་རབ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཅུ་བཞིའོ་ཞེས་འབྱུང་
 བས་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་གི་རྟེན་མིག་དང་རྣ་བའི་དབང་པོ་བསམ་གཏན་བཞི་པའང་ཡིན་པས་རྟེན་དག་གི་
 དབང་གིས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་བརྗོད་དོ། །ཡང་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་དབང་གིས་དེ་སྐད་

བརྗོད་དེ། ཐོག་མར་སྐྱབ་པ་ན་ལམ་སྤྱི་བའི་མཆོག་ཡིན་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །མངོན་ཤེས་ལྷག་མ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། (དེ་
ཡང་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་སོ།)

འོན་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེན། ཤེས་རབ་དགེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་བཤད་
པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ནི་མངོན་ཤེས་དགེ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའམ། ཡང་ན་མངོན་ཤེས་ལལ་ཆེར་དགེ་བ་ཡིན་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་མོན་སྐྱོན་རྟོག་པ་ལོ་སྐྱོན་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་མོན་
སྐྱོན་གྲུབ་ལལ་ཆེ་བས་དེའི་སྤང་བོར་བརྗོད་པ་གཞིན་ནོ། །མངོན་ཤེས་དུག་པོ་འདི་དག་ལས་སྤྱི་མ་གསུམ་
ནི་མི་སློབ་པའི་རིག་པ་གསུམ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་བྱིར་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་རིག་པ་ཡིན་གྱི་དང་པོ་གསུམ་མ་
ཡིན་ཞེན། དེ་གསུམ་གྱིས་སྤྱོན་གྱི་མཐའ་དང་སོགས་པས་གཟུང་བ་བྱི་མའི་མཐའ་དང་བར་ལ་ཀུན་དུ་སྤྲོང་ས་
པའི་མ་རིག་པ་རྣམ་པར་བརློག་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ལ་སྤྱི་ལ་ལྷན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟག་ཟད་གྱི་
མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མདོ་ལས་འདི་ལས་སྤྱི་དག་ཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་པ་འབྱུང་བ་དང་། འདས་པ་དང་
ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་ཞེས་བྱ་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྤྱོན་གནས་རྗེས་དུན་དང་འཆི་
འཕོ་སྤྱེ་ཤེས་དང་ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་སྤྱོན་དང་བར་དང་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་ཀུན་
དུ་སྤྲོང་ས་པ་བརློག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འཆད་མོད་གྱི། སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་དང་པོས་རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་
པ་མཐོང་ལ། བར་མས་གཞན་གྱི་རྒྱད་པ་མཐོང་ནས་སློབ་སྤྱེ་ལ། དེ་ལྟར་སྤྱོན་གསུམ་པས་ཡང་དག་པའི་
དོན་རྟོགས་པས་ན་དེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་སྤྱོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་དང་བར་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་ཀུན་དུ་
སྤྲོང་ས་པ་བརློག་གོ་ཞེས་འཆད་པས་ཉིད་རིགས་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། སྤྱོན་གྱི་གནས་དང་འཆི་འཕོ་བ་དང་
སྤྱེ་བ་དང་ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་མངོན་སུ་དུ་བ་རྣམས་ནི་མི་སློབ་པའི་རིག་པ་གསུམ་ཞེས་བྱའོ་པ་ཞེས་
བཤད་ནས། འདི་དག་གིས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྤྱོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་དང་བར་ལ་ཀུན་དུ་སྤྲོང་ས་
པ་བརློག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པའང་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་མངོན་ནོ་ཞེས་
རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་འཆད་དོ། །

མངོན་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་རིག་པ་གསུམ་ཡིན་པར་ནི་ཡང་མདོ་ལས། མི་སློབ་པའི་རིག་
པ་ནི་གསུམ་སྟེ། མི་སློབ་པའི་སྤྱོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དུན་པ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིག་པ་དང་། མི་
སློབ་པའི་འཆི་འཕོ་དང་སྤྱེ་བ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིག་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིག་པའོ་ཞེས་པ་དང་། སྤྱོན་གསུམ་པ་ཡིན། རིག་པ་གསུམ་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་
གསུངས་པས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མི་སློབ་པའང་ཡིན་ལ་དེའི་རིག་པའང་ཡིན་པ་ནི་ཟག་

མེད་ཡིན་པས་ཐ་མ་ཟག་ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དང་པོ་གཉིས་ནི་མི་སྒྲོབ་པ་དེའི་རྒྱུ་ལ་སྒྲིམ་
 པའི་ཕྱིར་མི་སྒྲོབ་པ་དེའི་རིག་པ་ཞེས་བྱའི་དངོས་སྤྱོད་དེ་གཉིས་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་གཉིས་
 ཀུན་ལ་མི་སྒྲོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མངོན་ཤེས་འདི་དག་སྒྲོབ་པ་ལའང་ཡོད་བཞིན་དུ་ཅིའི་
 ཕྱིར་སྒྲོབ་པའི་རིག་པར་མི་བརྟོད་ཅེ་ན། མངོན་ཤེས་འདི་དག་སྒྲོབ་པ་ལའང་ཡོད་པར་འདོད་དེ་འོན་ཀྱང་
 དེ་དག་རིག་པར་ནི་མ་བཤད་དོ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུ་མ་རིག་པས་ཟེལ་གྱིས་མཉན་པ་དང་
 བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། (ལངས་པ་ན་སྒྲོམ་སྤང་གི་)མ་རིག་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་རིག་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། (བཅིངས་པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་མ་བཤད་དོ།) ཡང་དུག་གི་ཆོགས་གྱི་བཞི་པ་རིག་པ་བཞི་པའི་མདོའི་རལ་པ་
 ཅན་སྟོང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དག་སྟོང་རྣམས་ལ་གདམས་པ་ལས་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་དང་ཀུན་བརྟོན་པའི་
 ཆོ་འབྲུལ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་རྣམས་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ལས་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་གི་དང་
 བོ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་པ་སེམས་གྱི་རྣམ་གངས་ཤེས་པ་དང་། དུག་
 པ་ཟག་ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྩ་འབྲུལ་དང་ཁྱོད་གྱི་སེམས་ནི་འདི་འདྲའོ་ཞེས་ཀུན་
 བརྟོན་པ་དང་ལམ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་སྟོན་པས་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་རྣམས་ཡིན་ནོ། ཅིའི་
 ཕྱིར་ཆོ་འབྲུལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དང་པོར་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཏེ་རའི་དོན་ཏེ། རེ་
 ལ་དང་པོས་ནི་པ་རོལ་གྱི་ཡིད་འདུན་པའི་སྒྲོ་ནས་འཕྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་། གཉིས་པས་ནི་པ་རོལ་གྱི་བསམ་
 པ་ཤེས་ནས་ཆོས་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་ལ། གསུམ་པས་ནི་བསྟན་པ་བཞིན་བསྐྱབས་
 པས་སྒྲིན་ཅིང་གྲོལ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ན་འདི་དག་གིས་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་
 ཞེ་འབྲས་པ་དང་བར་མར་གནས་པ་དང་ཞུགས་པ་རྣམས་གྱིས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་འདུན་
 པ་དང་འཕྲུག་པ་དང་ཞུགས་པ་རྣམས་གྱིས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོ་འབྲུལ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གི་ནང་
 ན་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་ཁོ་ན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཞིང་། བར་
 ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ལས་སྒྲིམ་པས་རྒྱུ་དེ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་ཉོན་མོངས་པ་དང་
 བྲལ་བས་ཡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མར་སྒྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཁུར་དང་བྲལ་བས་གཏན་དུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འབྲས་
 བུ་ལ་སྒྲོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོ་འབྲུལ་དང་པོ་གཉིས་ནི་སྟན་རྟེ་རེ་ཞེས་བྱ་བའི་རིག་སྒྲགས་གྱིས་ནམ་
 མཁའ་ལ་འགོ་བ་དང་། རྟོག་བྱེད་ཅིས་བྱ་བའི་རིག་སྒྲགས་གྱིས་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྒྲན་དང་
 མི་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་གྱི་རྒྱུ་ལ་མི་འབྲུལ་བའང་མ་ཡིན་ལ། གདུལ་
 བྱ་འདུན་པ་དང་བསམ་པ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་དངོས་སུ་ཡན་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་མི་སྒྲོར་བས་
 མཆོག་མ་ཡིན་ནོ།

འོན་ཏེ་འཕྲུལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུལ་བ་ཏེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཞེས་
 འདོད་དེ། འདིས་འབྱོར་ཞིང་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅི་ཞིག་འབྱོར་ཞིང་འགྲུབ་ཅེ་ན། ཏེ་འཕྲུལ་ཏེ་
 རེ་འཛིན་དེ་ལས་ནི་ཡུལ་སྤུལ་པ་དང་འགྲོ་བ་དབང་འབྱོར་བ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཏེ་ལ་ཏེ་འཕྲུལ་གྱིས་
 འགྲོ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཏེ། བྱ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ལུས་གྱིས་མགྲོགས་པོར་བྱིན་པར་བྱེད་པ་ལུས་བྱིན་བྱེད་
 དང་། ལམ་ཐག་རིང་པོ་འདྲ་བུར་ལུས་པས་སྤྲུལ་དུ་སྤྲེལ་བ་མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཡིད་གྱིས་
 བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་དེར་སྤྲེལ་པའི་ལྷོ་ཡིད་མགྲོགས་སོ། ཏེ་དག་ལས་ཡིད་བཞིན་དུ་མགྲོགས་པས་ན་
 ཡིད་མགྲོགས་གྱིས་འགྲོ་བ་ནི་སྤྲོན་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་མངའ་སྟེ། (ཡིད་ལ་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་དེར་བྱིན་པས་
 ཡིད་མགྲོགས་སོ།) ཡུལ་ཐག་གིན་ཏེ་རིང་བར་ཡང་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་བྱོན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཏེ་ཉིད་གྱི་
 ཕྱིར་བཞི་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་
 པོ་ཞེས་ལྷོ་གསུངས་སོ། འགྲོ་བ་གཞན་གཉིས་སྤྲོན་པ་ལ་མངའ་བར་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་མངའ་བར་
 གྲུབ་པོ། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ནི་ལུས་བྱིན་བྱེད་ཀྱི་འགྲོ་བའང་ཡོད་ལ་མོས་
 པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། སྤྲུལ་པ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ་ནི་རྟེན་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་གཉིས་ལས་
 དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས་རེ་ཞིག་དང་པོ་(འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་)འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྲུལ་པ་ནི་བྱིའི་
 སྤྲེལ་མཆེད་གཞུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་བཞི་སྤྲུལ་གྱི་ནང་གི་སྤྲེལ་མཆེད་ནི་སྤྲུལ་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་སྤྲུལ་ན་སྤྲོན་མེད་
 པའི་སེམས་ཅན་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། སྤྲེལ་པ་སྤྲུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་སྤྲུལ་ལོ། ཏེ་ཡང་བདག་ཉིད་
 སང་གོ་དང་གྲང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པར་བསྐྱར་བས་བདག་གི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་དང་། བདག་ཉིད་ལས་བྱི་
 རོལ་ཏུ་སང་གོ་དང་གྲང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པར་སྤྲུལ་བས་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་པ་གཉིས་སོ། གཉིས་
 པ་རྟེན་འདོད་པ་པ་དེས་གཞུགས་སུ་གཏོགས་པ་ནི་དེ་ན་དྲི་རོ་མེད་པས་གཞུགས་དང་རེག་བྱའི་སྤྲེལ་མཆེད་
 གཉིས་ཁོ་ན་སྤྲུལ་ཞིང་དེ་ཡང་སྤྲུལ་པ་བདག་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་གཉིས་བཞིའོ། ཏེ་ལྟར་
 ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་(འདོད་པ་དང་གཞུགས་ཀྱི་གཉིས་གཉིས་ཏེ།)སྤྲུལ་པ་རྣམས་པ་བཞི་ཡིན་པོ། ཏེ་བཞིན་དུ་གཉིས་
 པ་རྟེན་གཞུགས་ཁམས་པས་ཀྱང་རང་ས་དང་འདོད་པའི་སྤྲེལ་མཆེད་གཉིས་དང་བཞི་སྤྲུལ་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀ་
 རེ་རེ་ཞིང་བདག་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བར་སྤྲུལ་པས་སྤྲུལ་པ་ནི་རྣམས་པ་བརྒྱད་ཡིན་པོ། གཤམ་ཏེ་
 དེས་འདོད་པར་བདག་གི་ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་རོ་སྤྲུལ་ན་དེ་དེ་གཉིས་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་
 དག་ལས་སྤྲེད་པ་མེད་པས་སྤྲུལ་ཀྱང་ལྟན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དཔེར་ན་གོས་དང་རྒྱན་ལུས་དང་འབྲེལ་ཀྱང་
 སེམས་ཅན་དུ་མི་བསྐྱང་བས་སེམས་དང་ལྟན་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་པོ།

ཡང་ཅི་མངོན་གྱིས་ཁོ་ནས་སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་བར་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་གྱིས་འབྲས་

བྱ་སྐྱུལ་པའི་སེམས་དག་གིས་སྐྱུལ་པར་བྱེད་ལ། སྐྱུལ་སེམས་དེ་དག་ཀྱང་དབྱེ་ན་ནི་བརྩ་བཞི་ཤོ། །ཁང་ཞེན།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་འབྲས་བྱ་སྐྱུལ་སེམས་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་གཉིས་ཡིན་པ་
ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འབྲས་བྱ་ས་འོག་མ་པ་གཉིས་དང་རང་གི་ས་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། གསུམ་པའི་
ས་འོག་མ་པ་གསུམ་དང་རང་གི་ས་པ་སྟེ་བཞི་དང་། བཞི་པའི་ས་འོག་མ་པ་བཞི་དང་རང་གི་ས་པ་དང་། ལྷ་
ཡིན་པའི་བར་དུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བྱ་སྐྱུལ་སེམས་ནི་རང་
ས་དང་འོག་ས་པའི་ཡིན་གྱི་བསམ་གཏན་འོག་མའི་ས་པ་དག་གི་འབྲས་བྱ་ས་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱུལ་
སེམས་ནི་མིན་ཏེ་(ཡིན་ན་འོག་ས་ལ་བརྟེན་ནས་གོང་ས་སྐྱུལ་ནས་པར་ཐལ་བས་སོ།།)གོང་ས་མ་ཐོབ་ན་བསྐྱེད་མི་རུས་ལ་
ཐོབ་ན་དེ་ཉིད་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདོད་པའི་སྐྱུལ་སེམས་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་ཁོ་
ནའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་ལས་བསམ་གཏན་འོག་མའི་འབྲས་བྱ་འདོད་པའི་སྐྱུལ་སེམས་ཀྱིས་སྐྱུལ་པའི་འདོད་
པའི་སྐྱུལ་པ་བསམ་གཏན་གོང་མའི་འབྲས་བྱ་འདོད་པའི་སྐྱུལ་སེམས་ཀྱིས་སྐྱུལ་པའི་འདོད་པའི་སྐྱུལ་པ་
འགོ་བའི་སྐྱོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་འབྲས་བྱ་འདོད་པའི་སྐྱུལ་སེམས་ཀྱིས་
སྐྱུལ་པའི་འདོད་པའི་སྐྱུལ་པ་དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་བར་དུ་འགོ་རུས་གྱི་གཉིས་པ་ལ་སོགས་
པར་འགོ་མི་རུས་ལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འབྲས་བྱ་འདོད་པའི་སྐྱུལ་སེམས་ཀྱིས་སྐྱུལ་པའི་འདོད་
པའི་སྐྱུལ་པ་དེས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་དུ་འགོ་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གསུམ་
པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་འདོད་པའི་སྐྱུལ་སེམས་ཀྱིས་སྐྱུལ་པ་ལའང་སྦྲར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱུལ་སེམས་
དེ་དག་རྟེན་པའི་རྩལ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞིན་དུ་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྐྱོ་
ནས་རྟེན་དོ། །

འོ་ན་སྐྱུལ་སེམས་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ཞིང་ལྷང་ངམ་གཞན་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ཞིང་
གཞན་ཡང་འབྱུང་ཞེ་ན། སྐྱུལ་སེམས་དེ་ནི་ཐོག་མར་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་སྐྱུལ་སེམས་ལ་འཇུག་པ་ན་བསམ་
གཏན་དག་པ་པ་དང་རྒྱན་གྱི་ཆེ་སྐྱུལ་སེམས་རང་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། སྐྱུལ་སེམས་ལ་གནས་པ་དེ་
ལྷང་བ་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མ་ཞུགས་པར་ལྷང་བ་མེད་པས་སྐྱུལ་སེམས་དེ་ལས་ཀྱང་སྐྱུལ་སེམས་ལས་ལངས་
པའི་ཆེ་བསམ་གཏན་དག་པ་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆེ་སྐྱུལ་སེམས་རང་ཉིད་དང་གཉིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་
དང་གཞན་ལས་ནི་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །(དེས་ན་སྐྱུལ་སེམས་ཁོ་ན་ལས་འདོད་པའི་སེམས་ལྟ་བུས་ལྷང་བ་ནི་མི་སྲིད་དེ་བྱ་འཕུར་
བ་དང་འབབ་པ་ངེས་པར་འདབ་མ་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན་ནོ།།) སྐྱུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་ས་པའི་སྐྱུལ་པའི་
སེམས་ཀྱིས་རང་སའི་སྐྱུལ་པ་སྐྱུལ་པར་བྱེད་གྱི་ས་གཞན་པའི་སྐྱུལ་སེམས་ཀྱིས་ནི་ས་གཞན་གྱི་སྐྱུལ་པ་སྐྱུལ་
པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་སྒྲིབ་བཏང་ནས་དམིགས་བསམ་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་པ་དག་གི་སྐྱུལ་པ་ངག་

སྤྱི་འཇུག་པ་ནི་རང་ས་ནས་ཉོག་དཔྱད་མེད་ཅིང་ངག་སྤྱི་བ་ཀྱན་སྤྱོད་ཉོག་དཔྱད་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པས་ས་
འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་སྤྱི་སེམས་ཁོ་ནས་སྤྱི་འཇུག་ལ། གྲང་ཞེས་པ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ན་ནི་རང་གི་ས་པའི་སེམས་ཁོ་ནས་སྤྱི་འཇུག་གི་ཞེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་སྤྱི་བ་དེ་
ཡང་ལྟ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་མེད་པའི་སྤྱི་བ་པ་ནི་སྤྱི་བ་པ་པོ་དང་བཅས་ནས་སྤྱི་བར་བྱེད་དེ།
ལུང་རིང་པོ་ལས། གཅིག་གིས་སྤྱི་བར་བྱེད་པ་ན། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བར་བྱེད། གཅིག་མི་སྤྱི་བར་
གྱུར་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱི་མི་འགྱུར།^{༡༥} ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་བ་པ་ནི་
ཐམས་ཅད་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྤྱི་བ་པ་ཞེད་པར་སྤྱི་བས་ངེས་པ་མེད་དེ། ལས་གདགས་
པ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་པ་སྤྱི་བ་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོད་སྤྱི་བ་ཕྱ་ཅུ་གཉིས་
དང་ལྷན་པ་སྤྱི་བ་པ་ནི་གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྟན་འདས་གསུང་བ་དེའི་ཆེ་སྤྱི་བ་པ་མི་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་པ་
སྤྱི་བ་དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱལ་མི་གསུང་བ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆ་བྱད་ཅན་སྤྱི་བ་པ་ནི་ཉན་
ཐོས་སྤྱི་བའི་ཆེ་སྤྱི་བ་པ་འདྲ་སྤྱི་བ་པ་ཉན་ཐོས་མི་སྤྱི་བའི་ཆེ་སྤྱི་བ་པ་འདྲ་མི་སྤྱི་བ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱལ་བཙུག་
འདས་ནི་སེམས་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མངའ་བཞེས་པས་སྤྱི་བ་པ་སྤྱི་མས་པར་འཇུག་ཅིང་བཞེས་ཏེ་དམིགས་
པ་འདྲ་མི་གཏོང་ལ་ཉན་ཐོས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྟན་འདས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དང་དབང་
གི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིར་བ་ཡིན་ལ་ཉན་ཐོས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་གལ་ཏེ་
སྤྱི་བའི་ངག་མང་པོ་སྤྱི་བ་ན་ནི་སྤྱི་བ་པར་འགྱུར་བས་ཕྱིའི་སྤྱི་བ་ཆེད་བཞེ་ཞེས་པ་དང་། འགལ་བར་
འགྱུར་ལ། འོན་ཏེ་ངག་གཅིག་ལས་མེད་ན་མང་པོ་སྤྱི་བར་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་མང་པོར་སྤྱི་བར་
སྤྱི་བ་པ་ཡིན་གྱི་ངག་གཅིག་ལས་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཕྱིའི་སྤྱི་བ་ཆེད་བཞེ་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱི་བས་སེམས་ཅན་གསར་སྤྱི་བེད་པས་དབང་པོ་ལྟ་མི་སྤྱི་བ་ལ། སྤྱི་བ་རྒྱལ་མེད་པས་མི་
སྤྱི་བ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའདྲ་སྤྱི་བ་པ་འདི་དག་སེམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་ནི་
དེ་ལྟར་སྤྱི་བ་པ་ཡིན། མེད་ན་འདྲ་གསར་ཏུ་སྤྱི་བ་དང་རྒྱལ་མེད་པ་དག་གྲང་ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་བར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་བརྟག་པར་བྱའོ།

འོན་ཀྱང་གཅིག་ལ་སེམས་གཉིས་ཅིག་ཅུང་མི་འབྱུང་བས་སྤྱི་བ་སེམས་ཡོད་པའི་ཆེ་སྤྱི་བ་སེམས་
མེད་ལ་སྤྱི་བ་སེམས་ཡོད་པའི་ཆེ་སྤྱི་བ་སེམས་མེད་པས་དེ་ལྟར་སྤྱི་བ་པ་སྤྱི་བ་པ་^{༡༦}འཇུག་ཅེ་ན། དང་པོ་སྤྱི་བའི་
ཆེ་སྤྱི་བ་སེམས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་པ་སྤྱི་བ་ནས་བདག་གི་སྤྱི་བ་པ་འདི་ཡུན་རིང་ཏུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག དེ་ནས་སྤྱི་
སེམས་ཀྱིས་སྤྱི་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དེས་པ་ལྟར་འབྱུང་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་

པ་ལྟར་ཁྱིམ་སྤུལ་སེམས་ལས་གཞན་སྤྱོད་སེམས་ཀྱིས་སྤྱར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྒྲོན་མེད་དོ། ཅི་གསོན་པོ་ཁོ་ན་
ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཡོད་དམ། འོན་ཏེ་ཤི་བ་ལའང་ཡོད་ཅེ་ན། (སྤུལ་པ་པོ་)ཤི་བ་ལ་ཡང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་
ཡུན་རིང་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། ལུང་ཕྱན་ཆོག་ལས། སྟོན་པ་འདས་ནས་འཕགས་པ་ཀྱན་དགའ་བོ་དང་ཉེ་
བར་འཁོར་གྱིས་མདོ་སྟེང་འདུལ་བ་བསྟུས་པའི་རྗེས་ལ་¹⁶འཕགས་པ་འོད་སྤྲངས་ཆེན་པོས་མདོན་པའི་
སྟེ་སྟོན་བསྟུས་ཏེ། གྱེ་མ་སྟོབས་བརྩུ་མངའ་བའི་གསུང་ནི་ཆད་མེད་པ། འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་
བཅོས་འདི་བསྟུས་པས། གང་ན་འཛིག་རྟེན་སྟོང་ན་ཕྱིར་བྱེད་ཆུད་ཟོས་པ། སྟོང་གྲོས་རབ་རིབ་བསལ་བས་
སྟོན་མེར་ཡང་དག་པུན་ཞེས་སྤྱོད་ནས། འདི་སྟུམ་དུ་བདག་གིས་སྟོན་པའི་བཀའ་བྱིན་མཐའ་དག་བསལ་བར་
མི་རྣམས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྟེ་སྟོན་གསུམ་བསྟུས་ན་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་¹⁷གསུང་
བའི་སྟོན་པའི་གསུང་བསྟུས་ཤིང་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱས་པས་འཛིག་རྟེན་ལ་ཕན་བཀྲགས་
ཤིང་ཆངས་སྟོན་ཡུན་རིང་དུ་སྤྲད་པས་དེ་ནི་ལུས་རྣམས་ཅན་འདིས་སྟོང་བས་བདག་ལྷ་པོ་འདྲའི་དུས་ལ་
བབ་པོ་སྟུམ་ནས། བདག་གི་ཐུབ་པའི་མདོ་སྟེ་ནི། ཡང་དག་བསྟུས་ནས་ཆོས་ལམ་གཞག་ གཅིག་ནས་
གཅིག་དུ་ཡུན་རིང་བར། སྟོན་པའི་གསུང་རབ་འདི་གནས་འགྱུར། རྡོ་ཆ་མེད་རྣམས་ཆད་པས་བཅད། རྡོ་
ཆ་བྱེད་ནི་ཡོངས་སུ་གཟུང་། བདག་གིས་ཕན་དང་དགེ་བྱས་པས། བདག་ནི་ལྷ་པོ་འདྲས་དུས་བབ།¹⁸ ཅིས་
སྤྱོད་ཏེ།¹⁹ ཀྱན་དགའ་བོ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་ནས་སྟོན་པའི་སྤྱུ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱུད་ཀྱི་དྲུང་དུ་སོང་
སྟེ་མཆོད་ཅིང་། གྲུའི་གནས་དང་སྤུ་རྩ་རྩ་གསུམ་དུ་འང་སོང་ནས་སྟོན་པའི་མཆོད་པ་ལ་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ།
སྤྱར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དུ་འོངས་ནས་རྒྱལ་པོ་མ་སྟེས་དག་ལ་ལྷ་པོ་འདྲས་འདྲའི་བར་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་ན་རྒྱལ་
པོ་གཉིད་དུ་སོང་བས་མ་ཐུང་པར་གྱུར་ཏོ།

དེ་ནས་འོད་སྤྲངས་ཆེན་པོ་རི་བྱ་རྒྱུ་ཅན་དུ་སོང་སྟེ་རི་གསུམ་གྱི་དབུས་སུ་རྩ་བའི་བ་ལ་འདུག་
ནས་བདག་གི་ལུས་འདི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པའི་སྟོང་མ་རྣམས་སྟོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱམས་པའི་བསྟན་པ་
རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་རི་ཁ་ཟུམ་སྟེ་རིའི་དབུས་སུ་མ་ཉམས་པར་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་ རྒྱལ་པོ་མ་སྟེས་དག་ལུས་
བལྟར་འོངས་ན་རི་རྣམས་བྱེ་ནས་མཐོང་བར་གྱུར་ཅིག་ ཆོའི་འདུ་བྱེད་བཀྲང་མ་ཐག་དུ་ས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་
པའི་ལུས་སྤྱོད་ཆོག་ལས་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་དུ་བསམས་ནས་གྲོག་འབྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་འཕུལ་སྤྱོད་
ཆོག་ལས་བསྟན་ཏེ་རང་གི་ལུས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྟོན་པས་གནང་བའི་ན་བཟའ་ཕྱག་དར་ཁྲོད་ཀྱིས་ལུས་
དང་གསེལ་བྱེད་དང་ལྷུང་བཟེད་རྣམས་བརྟུམས་ཏེ་སྟོང་གཡས་པ་ཕབ་རྒྱུ་པའི་སྟེང་དུ་རྒྱུ་པ་བཞག་ནས་
ཉལ་ཏེ་ལྷ་པོ་འདྲས་འདས་སོ།²⁰ གང་གི་ཆོ་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་བྱོན་པ་དེའི་ཆོ་བྱམས་པ་འདུས་པ་དང་
པོའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་བྱེ་བ་ཕྱག་དགུ་བརྩུ་རྩུག་དང་བཅས་པ་རི་བྱ་རྒྱུ་ཅན་དུ་གཤེགས་ནས་རི་

གསུམ་བསལ་ཏེ་བྱམས་པས་འོད་སྤངས་ཆེན་པོའི་རུས་པ་ཕྱག་ཏུ་བསྐྱམས་ནས་ཆོས་བསྟན་པས་ཉན་ཐོས་
 གྱེ་བ་ཕྱག་དགུ་བཅུ་ཙ་དྲུག་གིས་དག་བཙམ་འཕྱོལ་པར་གསུངས་ལ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་
 ལས་ནི་བྱམས་པའི་འདུས་པ་གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་གྱེ་བ་ཕྱག་དགུ་བཅུ་ཙ་བཞི་དང་། འདུས་པ་གསུམ་པ་ཉན་
 ཐོས་གྱེ་བ་ཕྱག་དགུ་བཅུ་ཙ་གཉིས་ཏེ། འདུས་པ་གསུམ་ཆར་ལ་འོད་སྤངས་ཆེན་པོའི་ལུས་བྱམས་པས་
 བསྟན་ནས་གདུལ་བྱ་མང་པོའི་དོན་གྱི་དཔར་གསུངས་^{༡༠}པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་མུ་རན་
 ལས་འདས་པར་བཤད་པ་ནི་ཐེག་ཆུང་བའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་པ་ནི་འགོག་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་
 པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་པདྨ་དཀར་པོ་ལས་ཀྱང་མུ་རན་ལས་
 འདས་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་^{༡༡}པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤི་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་ཡང་ཁ་ཆེ་བ་རུས་པ་ལྟ་བུ་
 བརྟན་པ་ལ་ཡོད་གྱི་མི་བརྟན་པ་ཤ་ཁྲག་དང་པགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འོད་སྤངས་ཀྱི་
 ཡང་ཀའ་རུས་འབའ་ཞིག་གནས་གྱི་ཤ་ལ་སོགས་པ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་ལ། གཞན་
 དག་ན་རེ་ཤི་བ་ལས་ནི་བྱིན་རྒྱབས་ཡོད་པ་མིན་གྱི་འོད་སྤངས་ཀྱི་ཀའ་རུས་གནས་པ་ནི་གནས་གཙང་མའི་
 ལྟ་རྒྱུས་ཀྱི་མཐུས་གནས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འདོད་དོ།

འོན་སྐུལ་སེམས་གཅིག་གིས་དུ་མ་སྐུལ་ལམ་གཅིག་གིས་གཅིག་ཁོ་ན་སྐུལ་ཞེན། དང་པོར་
 ཏེ་མ་བྱང་བའི་ཆོ་ནི་སྐུལ་སེམས་དུ་མས་སྐུལ་པ་གཅིག་སྐུལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུན་རིང་དུ་འབད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །བྱིས་མངོན་ཤེས་བྱང་བར་གྱུར་ནས་ནི་སྤྲ་མ་ལས་བསྒྲོག་པ་སྐུལ་སེམས་གཅིག་གིས་དུ་མ་སྐུལ་
 པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སྐུལ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནམ་ཞེན། བསྒྲོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་
 སྐུལ་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་པར་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ལ། (ས་གོང་མར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་འོག་མའི་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ།) ལྟ་བུ་དང་ཤ་ཟེ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ཐོབ་པའི་སྐུལ་སེམས་ནི་ཕན་པ་དང་
 གཞོད་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐུལ་པར་བྱེད་པ་དང་བཏང་སྒྲོམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ནམ་
 པ་གསུམ་མོ། །ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་བྱས་པའི་སྐུལ་པ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་སྐྱེ་
 མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་
 དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་གྱི་དབང་པོ་ནི་དངོས་སུ་ན་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
 སྟོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་འབྱུང་བར་ཐལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྐུལ་པར་མི་བྱེད་དོ། །སྐུལ་པ་སེམས་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དག་ཀྱང་སྐུལ་པར་མི་བྱེད་དོ། །སྐུལ་པ་སེམས་མེད་ཡིན་པར་ནི་
 གདགས་པ་ལས། སྐུལ་པ་དེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་གྱུར་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་
 བཞི་ལས་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཞེས་^{༡༢}བརྗོད་པར་བྱ། སྐྱུ་པ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་གྱུར་པའོ་ཞེས་

བརྗོད་པར་བྱའོ། རྒྱུ་བྱས་པའི་གཞུགས་ཅན་ནམ། རྒྱུ་བྱས་པའི་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ། སྤྲུལ་པ། རྒྱུ་བྱས་པའི་གཞུགས་ཅན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་མེད་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱའོ། སྤྲུལ་པ་གང་གི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པར་བྱ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ། སྤྲུལ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། སྤྲུལ་ནས་ཐོབ་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་དེའི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ། གཉིས་པ་ནི་སྤྲུལ་པ་པོའི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་སྤྲུལ་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཐོབ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། སྤྲུལ་པ་སེམས་ཡོད་པ་ཞེས་བྱའམ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། སྤྲུལ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། སྤྲུལ་ནས་ཐོབ་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལ་སྤྲུལ་ཐོབ་ནི་སེམས་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། སྤྲུལ་བྱུང་ནི་སེམས་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་^{༡༥}སྤྲུལ་ཐོབ་ལ་སེམས་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་པས་ཁ་ཟས་ཐོས་པ་ན་སྤྲུལ་ཐོབ་ཀྱི་ནི་སྤྲུལ་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟར་འཇུག་སྤྲུལ་བྱུང་གི་ནི་སྤྲུལ་པ་པོའི་ལྟར་འཇུག་པར་བཤད་དོ། །དེས་ན་རང་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྲུལ་པ་ནི་སྤྲུལ་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་དགུ་པ་ཡིན་པ། རང་གཞན་གྱི་ལུས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྤྲུལ་པ་ནི་སྤྲུལ་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་བཞི་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཅི་རྒྱུ་འབྲུལ་སྤྲུལ་བྱུང་དང་སྤྲུལ་ཐོབ་ཁོ་ནར་ཟད་དམ་ཞེན་མ་ཟད་དེ། རྒྱུ་འབྲུལ་ནི་སྤྲུལ་གཉིས་པོ་དེ་དག་དང་། ལྷན་སྟེ་རིལ་སོགས་པའི་གསང་སྟགས་ལས་སྤྲུལ་པ་དང་། རུས་སྤྲུལ་གྱི་ཟེ་བ་དང་མ་བྱའི་མདོངས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུལ་དག་ལས་སྤྲུལ་པ་དང་། རྒྱུ་པོ་ང་ལས་རྟུ་དང་བར་སྤྱིད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལས་སྤྲུལ་པ་དང་རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྟའི་རྣ་བ་དང་མིག་ཏུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཅི་ལྟའི་དངོས་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དང་ཁྱིམ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱི་མིག་ལྟར་ལྟའི་དང་འདྲ་བས་བཏགས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་ཅིན། དེ་གཉིས་ནི་ནི་ལྟའི་མིག་དང་ལྟའི་རྣ་བ་དངོས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་པ་དག་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་སྤྲུལ་དང་སྤྲུལ་བ་ལ་གཏོད་པའི་སྤྲོ་བའི་སྤྲོ་བས་ཀྱིས་མིག་དང་རྣ་བའི་ཐོན་གོར་དུ་བསམ་གཏན་གྱིས་པའི་འབྱུང་བཞི་རྒྱུ་བྱས་པའི་གཞུགས་ཅན་དང་བ་(ག་དང་པགས་པ་དང་རུས་པ་དང་ཁྱག་དང་མ་འབྲེལ་ཞིང་། ལྟའི་མིག་གིས་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་འང་མཐོང་ལ་གསལ་མི་མཐོང་བ་བྱུང་བར་རོ།)ཐག་རིང་པོ་ན་གནས་པ་དང་ཆོད་པ་དང་བྲ་བའི་གཞུགས་དང་སྤྲུལ་ཐོས་པའི་རྒྱུར་བྱུར་པའི་དབང་པོ་འབྲུབ་པས་བསམ་གཏན་གྱིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱང་གཞུགས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྤྲོ་ནས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏྲག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པས་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཏན་མེད་པའི་ཞར་བ་དང་ལོང་པ་ཡོ་བ་དང་ལོན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པས་མ་ཆོང་བ་མེད་པའང་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ནི་གཞུགས་སྤྲུལ་ཐག་རིང་བ་

དང་ཕྱ་བ་དང་སོགས་པས་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཡིན་པས་གཤེད་མིག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་ཏེ། གང་ཕྱིར་གཤེད་མིག་གིས་གཟུགས། ཐག་རིང་གནས་དང་སྒྲིབ་པ་དང་། སྒྲ་དང་ཐམས་ཅད་
མི་མཐོང་བ། ཉེ་ཕྱིར་ལྷ་ཡིས་མཐོང་བར་འདོད་ཅེས་འགྲེལ་བ་^{༡༠} ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། འོན་ལྷན་
མིག་གིས་ཇི་ཙམ་མཐོང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལྷན་མིག་གིས་^{༡༡} འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་
པོ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྤར་བཤད་ཟེན་ཏོ། ཉན་རང་སངས་རྒྱས་གསུམ་གྱི་ལྷན་མིག་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པ་མེད་པས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྤོང་དང་པོར་དང་སྤོང་^{༡༢} གཉིས་དང་སྤོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
མཐོང་ལ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སྤོང་བས་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དག་བཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤོང་གཉིས་དང་
བསེ་རུ་ལྷ་བྱའི་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་སྤོང་གསུམ་དང་སྤོན་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཇི་ཙམ་བཞེད་པའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་མཐོང་ངོ་།

ཅི་རྒྱུ་འབྱུང་ཁོ་ན་སྒྲིས་ཐོབ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཞན་ཡང་སྒྲིས་ཐོབ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུ་འབྱུང་ལས་
གཞན་ལྷན་མིག་དང་ན་བ་དང་སྤོན་གནས་རྗེས་དྲན་དང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་བཞི་ལ་ཡང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཐོབ་པ་
ཡོད་མོད་ཀྱི་(དེ་ནི་འགོ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲིས་པའི་དུས་ཉིད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་ཁ་ཅིག་གས་བྱ་ནམ་མཁའ་ལ་
འགོ་བ་ལྟར་སྒྲིས་པའི་འོག་ཏུ་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། རྒྱུ་འབྱུང་ནི་ལྷ་སྤེའདྲི་རྟོག་གིས་བྱས་པ་མེད་དོ། མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་
གསུམ་སྟེ། རྒྱགས་དང་སྤོན་ལས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་སོ། སེམས་ཤེས་ནི་བཞི་སྟེ་སྤོན་ལས་བྱུང་བ་མེད་དོ། དགེ་བ་འདིས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་ཅེས་ཀྱང་གྱུར་ཅིག འདི་བཞི་སྟེ་བས་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། འདི་བཞི་སྟེ་བས་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་
པའི་ལྷ་རྒྱུ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡོད་དོ།)འོན་ཀྱང་སྒྲིས་ཐོབ་ཀྱིས་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མིང་མི་
འཐོབ་པོ། སྒྲིས་ཐོབ་ཀྱི་ལྷན་མིག་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་སྤྱིད་པ་བར་མ་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ནི་སྤོན་བཙུག་ཅིག་
དང་བྲལ་བ་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ལྷན་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉེ་ལ་ལྷན་
མིག་སྒྲིས་ཐོབ་ནི་རྒྱ་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡོད་དོ། གཟུགས་མེད་ན་ནི་མངོན་ཤེས་ལྷ་དང་
སྒྲིས་ཐོབ་ཀྱང་མེད་དེ། ཁྱི་ཀ་ལས། གཟུགས་མེད་ན་མངོན་ཤེས་ལྷ་དང་སྒྲིས་ཐོབ་ཐམས་ཅད་མེད་དེ།
གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྷ་བྱའི་ལུས་ཡང་དག་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་^{༡༣} འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། (སྒྲིས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ།) པ་རོལ་སེམས་ཤེས་སྒྲིས་ཐོབ་དེ་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་
པ་གསུམ་མོ། གང་ཡང་རྟོག་གི་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མ་ལས་སེམས་ཤེས་པ་དང་རིག་སྤྲུགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་
སེམས་ཤེས་པ་དེ་ཡང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ་སེམས་ཤེས་སྒྲིས་ཐོབ་དེ་དགེ་བ་
ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། སྤོན་ཤེས་ཤེས་དང་སྤོན་གནས་རྗེས་དྲན་སྒྲིས་ཐོབ་ནི་དཔྱལ་བ་པས་ནི་དང་པོ་སྒྲིས་
ནས་ཇི་སྤྱིད་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བས་མ་ཉེན་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་པ་རོལ་གྱི་སེམས་དང་སྤོན་གྱི་གནས་ཤེས་ཀྱི་

ཕྱིས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོར་བས་ཉེན་པས་ཡིད་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་(བདག་ཀྱང་མ་དཔེ།)མི་ཤེས་སོ། །འགྲོ་བ་གཞན་ལྟ་དང་དྲུང་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་སྦྱོར་ཐོབ་ཀྱིས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོར་བས་མ་ཉེན་པས་ཏྲག་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་ལྟས་ནི་མདོ་ལས། དྲང་སྟོང་ཚྭ་གས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་། །ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་ཀྱང་ཅིང་། །བདག་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ཡི། །རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དེ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། །བདག་གང་ནས་གི་འཕོས་གང་དུ་སྦྱོར་གང་གི་ས་སྦྱོར་ཞེས་^{༡༠}གནས་གསུམ་ཤེས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །དུད་འགྲོས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ་སྤྱུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། །བདག་གི་མཐུན་དང་མི་མཐུན་པས། །འོངས་སྟོད་དག་ནི་གང་བས་གསལ། །དེ་དག་གཞན་ཀྱིས་འོངས་སྟེད་དེ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལྟོན།^{༡༡} ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །མི་རྣམས་ལ་ནི་རྩ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པ་སྤྱར་རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་དག་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྟོག་གི་དང་རིག་སྤྲུགས་དང་སྦྱོན་དང་ལས་ལས་སྦྱོར་པ་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་དེ་དག་སྦྱོར་བས་ཐོབ་པ་ནི་མེད་དེ། སྦྱོར་པ་ཙམ་ཀྱིས་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཆོ་རབས་དྲན་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེས། དེ་ནི་ལས་ཀྱི་བྱུང་བར་ལས་སྦྱོར་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་བྲེང་བ་ལས། ཚོས་ཀྱི་ཆེད་དང་དེ་བཞིན་དུ། །གཞུང་གི་དོན་དག་དྲན་པ་དང་། །ཚོས་ཀྱི་སྦྱོར་པ་དྲི་མེད་པས། །ཆོ་རབས་དྲན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་^{༡༢} ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་ནི་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྦྱོར་ཐོབ་དང་ལས་ལས་སྦྱོར་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ།

བཟོད་དང་ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་བྱེ་བྲག་དང་། །ཤེས་པའི་རང་བཞིན་རི་སྟེན་ལྟར་ཚུལ་དང་། །ཤེས་པས་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་གཉིས། །ཤེས་ཤིང་ཐོབ་འདོད་གནས་འདི་མཉན་པར་གྱིས།

ཚོས་མངོན་པའི་མངོན་གྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་ཡི་ཤེས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བདུན་པའི་བཤད་པའོ། །

གནས་བརྒྱད་པ། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བསྟན་པ།

གནས་བརྒྱད་པ་འཆད་པ་ན་དེ་ལྟར་གཤམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་(སྟོབས་ནས་མངོན་གསུང་གི་བར།)
རྣམས་བཤད་ནས། (དེ་དག་གྲང་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་འབྱུང་བས།) ད་ནི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ལ་
སོགས་པ་གཤམ་པ་ལས་གཞན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པས་བསྟུས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ལའང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བཤད་པ།

དང་པོ་ལའང་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ཡན་ལག་རྣམས་པར་བཞག་པ་དང་། འཛོལ་པའི་ཚུལ་
དང་། བྱད་པར་གྱི་ཚོས་དང་། ཉེར་བསྟོགས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་བདུན་ལས།

བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་ངོ་བོ།

དང་པོ་ལའང་གཟུགས་མེད་རྣམས་གྲང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ཡིན་མོད་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གྱི་
རྟེན་མ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའམ་(སྟེ་རིམ་ལྗང་།)དང་པོར་
བཤད་པ་ལ་བསམ་གཏན་དག་ནི་མདོར་བསྟུས་ན་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་དང་། རྒྱ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་པ་
གཉིས་ཡིན་ལ། (འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་བོད་ཁ་ཅིག་རང་ས་ཁོ་ནར་མངོན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་འབྲས་བུ་ལོ། འོག་སར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
ནི་རྒྱལོ། མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་རྒྱལོ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལོ། འགོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་རྒྱལོ། འགོ་བ་དང་ལུང་མ་
བསྟན་ཡང་ཡིན་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལོ། སྟོམ་བུང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་རྒྱལོ། རྟེན་ཐོས་བུང་དང་སྟེས་ཐོབ་གྲང་ཡིན་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལོ། ཚེ་རི་སྟོང་
པར་རྒྱན་ཆགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལོ། རེས་འགའ་བ་ནི་རྒྱལོ། ཉེར་བསྟོགས་དང་བཅས་པ་ནི་རྒྱལོ། རྟོན་གཞི་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་འབྲས་
བུ་ལོ། འོག་མའི་རྟེན་ལའང་གོང་མའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྟེ་རུང་བ་ཀྱི་རྒྱལོ། རྟེན་འབྲས་བུ་གོང་མའི་ལུང་པོ་སྟོང་དང་བཅས་པ་ནི་འབྲས་
བུ་ལོ་གསུམ་།) དེ་དག་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་སའི་སྟོན་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཞི་པའི་བར་
རྣམས་པ་བཞི་བཞི་ཡིན་ནོ། རྟེན་ལ་འབྲས་བུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེར་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་
ནི་གནས་གསུམ་པར་སོ་སོར་ཡི།^༡ བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། བཞི་པ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན། ཞེས་
རབ་ཏུ་སྟེ་དང་པོར་བཤད་ཟེན་ལ།^༢ རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ཐམས་ཅད་གྲང་གཙོ་བོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་གྲང་ཕྱེ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་ཉོན་

མོངས་ཅན་དང་(གཡོ་བའི་དགེ་བ་དང་།)མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཅུ་གཅིག་པའང་ཡོད་པས་དེ་དག་
བཅས་པའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་སེམས་ཅུ་སྟེ་དམིགས་པ་གཅིག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་གྱི་སེམས་དམིགས་
པ་གཅིག་པ་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ལའོར་དང་བཅས་ན་ནི་གཟུགས་བསམ་གཏན་
ཟག་མེད་གྱི་སྟོམ་པ་གང་རུང་ཡང་ཡོད་པས་ལུང་པོ་ལྷའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྷན་
ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་ལ་ཅུ་གཅིག་བཞིན་དུ་སེམས་ཁོན་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཅུ་གཅིག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་
གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་(ཁྱི་ཀ་བྱེད་དག་འཆད་དོ།

(སྟོབ་དཔོན་གྱིས།)གལ་ཏེ་སེམས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་དམིགས་པ་འཛོལ་ཡང་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཅུ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནམ་གང་གིས་དེ་དག་ཅུ་གཅིག་པར་བྱེད་པའི་(ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་)ཉིང་དེ་འཛིན་
(དོན་གཞན།)བརྟགས་པ་ནི་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་དང་པོའི་སེམས་པ་མི་དགོས་ཀྱང་སྐད་
ཅིག་མ་གཉིས་པའི་སེམས་(དང་པོ་དམིགས་པའམ་)ཉིང་དེ་འཛིན་དེའི་སྟོན་ནས་དམིགས་པ་ལས་རྣམ་པར་མི་
གཡེང་བར་བྱེད་པས་དོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། (ཞེན།) འོན་དེ་ལྷན་སེམས་དང་པོ་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་
མཚུངས་ལྷན་དེ་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་(ཉིདའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།)དང་། སྐད་ཅིག་
དང་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཉིས་པའི་དུས་ན་འགགས་ན་གཉིས་པ་ལ་བྱེད་པ་འཇུག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
མ་འགགས་ན་སེམས་སྒྲ་མ་དང་དུས་མི་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་དུན་པ་མ་ཉམས་
པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཁོ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཅུ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཁོ་ནས་སེམས་
ཅུ་གཅིག་པར་བྱེད་ཅུས་ན་དེའི་རྒྱར་ཉིང་དེ་འཛིན་དོན་གཞན་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ལ། མི་ཅུས་ན་
ཉིང་དེ་འཛིན་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་པས་
སེམས་(ཐམས་ཅད།)ཅུ་གཅིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོབས་ཆེ་བ་
དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་ཡིན་ཞིང་། སྟོབས་རྒྱུད་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་
ནི་ཅུ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་ས་མང་པོ་ཙམ་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ནར་མ་དེས་པ་དང་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེད་གཏུ་སྟོབས་པར་འདོད་དོ། །མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ་སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་
གྱི་སེམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་མེད་དེ། ལམ་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྟོའི་མདོ་
ལས། ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་བཞིའོ་ཞེས་པ་དང་། ལྷག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
བུའི་མདོ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས་སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཙོ་བོ་ནི་བསམ་གཏན་
བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་ཚུལ་བྱིས་དང་གཤམ་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཚུལ་བྱིས་དང་གཤམ་རབ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་
ལྟར་ཇི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་འང་སེམས་ཁོ་ནར་གསུངས་སོ་ཟེར་རོ།

སྒྲིའི་དོན་ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདིས་མཆོག་ཏུ་སེམས་པར་བྱེད་པས་བསམ་གཏན་ཏེ་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་རབ་ཏུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་ཤེས་པའི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །གལ་ཏེ་སེམས་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་ཡིན་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་(ཉོན་མོངས་ཅན་སོགས།) ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་པར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་དུ་བརྟུན་དེ་ཉི་མ་ལ་^{༡༡}སྤང་ལྷན་ཞེས་བརྟུན་པ་བཞེན་ནོ། །ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སེམས་པར་བྱེད་པའང་འདིར་ཡན་ལག་དང་ལྷན་པས་རྟ་གཉའ་སྤེལ་བས་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ལྟར་ཞེ་གནས་དང་ལྟག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་ངང་གིས་འབྱུང་བ་ལ་འདོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། ལམ་སྤྲོ་བ་ཞེས་^{༡༢}གསུངས་སོ། །འོ་ན་མཆོག་ཏུ་སེམས་པ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་བསམ་གཏན་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལའང་ལོག་པར་ངེས་པར་སེམས་པ་ཡོད་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་ཅམ་ལ་དེ་སྤྲད་དུ་བརྟུན་དེ་ས་བོན་རུལ་པ་བཞེན་ནོ། །(མི་དགེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡོད་པ།) བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོངས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་མདོ་ལས། མི་དགེ་བའི་བསམ་གཏན་སྤྱི་བ་པ་ལྟ་ལས་སྤྱི་ཤིང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་ལ་དེ་དག་གིས་བར་དུ་གཙོད་ཅིང་བསྐྱོམ་སྟེ་བསྐྱགས་པར་མི་འོས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བསྐྱགས་པ་མི་གསུང་ངོ་ཞེས་^{༡༣}གསུངས་སོ། །

འོ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་ས་དེ་ན་དུ་བ་ལ་མེས་བྱུང་བ་ལྟར་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་རྟོག་པ་མེད་པར་དགའ་བདེ་དང་ལྷན་པའི་དཔྱོད་པ་མི་སྤྱོད་པས་དཔྱོད་པ་དང་དེས་མཆོན་པའི་རྟོག་པ་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་པའོ། །དེ་ལྟར་ལྷན་ཅིག་དཔྱོད་པས་རྟོག་པས་དཔྱོད་པའང་གོ་བས་རྟོག་དང་དགའ་དང་བདེ་དང་ལྷན་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྤྱོས་ཞེ་ན། ཡན་ལག་ལྟ་བུ་^{༡༤}སྤངས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྟུན་པ་ན་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ཡང་གཉིས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་ལྟག་མ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཡན་ལག་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་མ་རྟོག་དཔྱོད་སྤངས་ཤིང་དགའ་བདེ་དང་ལྷན་པ་དང་། རྟོག་དཔྱོད་དང་དགའ་བ་སྤངས་ཤིང་བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་དང་། རྟོག་དཔྱོད་དང་དགའ་བདེ་སྤངས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་པའོ། །རིམ་བསམ་གཏན་རྣམས་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པ་དང་རྒྱ་སྤྱོམས་འཇུག་གཉིས་དང་རེ་རེ་ལའང་བཞེ་བཞེ་ཡིན་པ་དེ་བཞེན་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་དང་བཞེ་བཞེ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་མེད་ནི་གཟུགས་མེད་པ་ན་གནས་མེད་དོ། །སྤྱོད་པ་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞེ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ལ། རྒྱ་སྤྱོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་ཀྱང་གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྤྱོམས་འཇུག་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་པའོ། །རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་མེད་པས་འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་སྤང་བོ་བཞེ་ལོ། །བཞེ་བོའི་བྱུང་

པར་ནི་ལམ་གང་གིས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་མའི་ས་ལས་དབེན་པ་སྟེ་རྣམ་པར་འབྱེད་
 ཅིང་འདྲོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བའི་ཉེར་བསྟོགས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལས་སྟེས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ནམ་མཁའ་
 མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་འོ།། (འདི་དག་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་འོག་ས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་
 དམིགས་པ་ལས་ཀྱང་འདུལ་བར་བྱེད་དེ་གཟུགས་མེད་དམིགས་པ་ལས་རིས་པར་འབྱུང་བས་སོ།) གཟུགས་མེད་པ་དེ་དག་
 ཀྱང་དངོས་གཞི་བཞི་ཉེར་བསྟོགས་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་བཅས་པར་ནི་(དངོས་གཞི་ནི།)རང་ས་ན་གཟུགས་མེད་
 ཅིང་འོག་མའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་མི་དམིགས་(ལ་ཉེར་བསྟོགས་ནི་རང་གི་འོག་ས་ལ་དམིགས་ཀྱང་ས་རྒྱལ་ནས་
 མི་དམིགས།)པས་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ན་ནི་
 བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་རགས་སོགས་སུ་(བསམ་གང་ལ་དམིགས་པ་དེའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་།)
 ལྟ་བུའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།། (འདི་དག་ནའང་རྗེས་ཤེས་པ་རྒྱག་གི་རིགས་མིན་པ་ལ་དམིགས་པ་
 བློ་ཡོད་དོ།)

འདིར་དགེ་འདུན་པ་ལ་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་སྒྲུབ་པའི་སྟེ་པ་དང་། ཐམས་
 ཅད་ཡོད་སྒྲུའི་བྱེ་བྲག་གོས་དམར་བའི་སྟེ་པ་དང་། མང་པོས་བཀྱར་བ་པ་རྣམས་གཟུགས་མེད་ནའང་གཟུགས་
 ཅུང་ཟད་ཡོད་དེ། ལུང་བར་མའི་བསུས་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ཆོ་དང་ལྷན་པ་བསུས་པོ་ཆོ་ཆོ་གང་ཡིན་པ་དང་
 རྟོད་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་འདི་དག་ནི་འདྲེས་པ་སྟེ་མ་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༥} ཞེས་ཆོ་དང་རྟོད་གཉིས་འདྲེས་
 པར་གསུངས་ཤིང་། གཟུགས་མེད་ནའང་ཆོ་ཡོད་ལ་ཆོ་ཡོད་ན་རྟོད་ཀྱང་ཡོད་ལ་རྟོད་ནི་གཟུགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་དབེན་ན་འདམ་སུའི་ཤོག་གཉིས་གནམ་དུ་བསྐྱེད་སྟེ་ཕན་
 ཚུན་བརྟེན་ཅིང་འདུག་པ་དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་གཅིག་བོར་ན་ཅིག་ཤོས་འགྲེལ་བར་འབྱུང་ལ། ཅིག་ཤོས་
 བོར་ནའང་ཅིག་ཤོས་འགྲེལ་བར་འབྱུང་རོ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་མིང་དང་གཟུགས་དག་
 ཀྱང་ཡན་ཚུན་རྟེན་ཅིང་གནས་སོ་^{༡༦} ཞེས་པ་དང་། ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།
 ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་མིང་
 གཟུགས་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མིང་གཟུགས་བསྐྱེད་པར་^{༡༧} གསུངས་ཤིང་། གཟུགས་
 མེད་ནའང་མིང་དང་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། དགེ་
 སློང་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ། གཟུགས་ལ་དམིགས་པ། གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་
 གནས་སོ། །དགེ་སློང་དག་གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་བདག་ནི་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བར་
 དག་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགྲོ་བའམ་འོང་བར་སྒྲུའི་ཞེས་ཟེར་ན་དེའི་ངག་དེ་ནི་དེའི་ཆོག་ཙམ་
 དུ་ཟད་དོ་^{༡༨} ཞེས་གསུངས་ཏེ། སུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་ཤེས་འགྲོ་འོང་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། གཟུགས་

མེད་པར་བཤད་པ་ནི་བྱ་ངན་པ་དང་རྟེན་པ་སྤྲ་བ་ལ་བྱ་མེད་པ་དང་རྟེན་མེད་ཅེས་དམན་པ་འཇམ་སྤྲ་བ་ལ་
དགག་པའི་སྒྲུབ་པ་མཛོད་པ་བཞིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

ཁ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དང་པོ་གཉིས་ནི་མདོ་ལས། ཆོ་དང་
བྱོད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས། ཁ་ཆེ་ལུས་འདི་འདོར་བྱེད་ཅིང་།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པས་གཟུགས་མེད་ན་ལུས་
ཉིད་ཀྱང་མེད་ན་དེ་འདོར་བ་ག་ལ་ཡོད། ཡན་ཚུན་བརྟེན་པ་འང་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན་ཡན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཉིད་
སྤྱིད་པས་འདོད་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་པ་ནི་འདོད་
གཟུགས་ཀྱི་མིང་གཟུགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཅན་ཡིན་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་མིང་ཁོ་ནའི་རྒྱུན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཅན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་མིང་
གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་ཤེས་འགྲོ་འོང་བཀག་པ་
ནི་ལུང་པོ་བཞི་པོ་ལས་གང་ཡང་རུང་བཞིག་མེད་ན་རྣམ་ཤེས་འགྲོ་འོང་བཀག་པ་ཡིན་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་དུ་ཆོགས་པ་མེད་པར་བཀག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇི་ལ་ཆེ་སྒྲ་མ་ནས་བར་
སྤྱིད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་འདིར་སྒྲེ་བ་ནི་འོང་བ་ཡིན་ལ། བར་སྤྱིད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་འདི་ནས་སྤྱི་མར་སྒྲེ་བ་ནི་འགྲོ་
བའོ། གཤམ་ཏེ་གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འདོད་ན་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད། གཤམ་
ཏེ་ལུས་ངག་གི་སྒྲུམ་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྟེན་ལུས་ངག་མེད་པར་དེ་དག་གི་
སྒྲུམ་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། སྒྲུམ་པ་ནི་འབྱུང་འབྱུང་ཡིན་ན་གཟུགས་མེད་ན་རྟེན་འབྱུང་བ་མེད་པས་
འབྱས་བྱ་འབྱུང་འབྱུང་^{༢༠}མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཤམ་ཏེ་དཔེར་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་འབྱུང་བ་མེད་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲུམ་པ་འབྱུང་བྱུང་གི་གཟུགས་ཡོད་
པ་ལྟར་གཟུགས་མེད་རང་ས་ན་འབྱུང་བ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲུམ་
པ་ཡོད་དོ་ཞེན། དེ་ནི་མི་མཆུངས་ཏེ། ཟག་མེད་ལ་འབྱུང་བ་མེད་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲུམ་པ་ནི་གང་དུ་སྒྲེས་
པ་དེ་ན་ཡོད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་ནས་སྒྲེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲུམ་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་
པས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་ལུས་དང་དབང་པོ་དང་གནས་དང་ཡུལ་རྣམས་ཡོད་ན་ནི་རི་
ལྟར་གཟུགས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འབྱུང་། གཤམ་ཏེ་རྒྱལ་སྤྲ་བ་ཙམ་གྱི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པས་བོངས་ཆོད་
རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་མེད་ན་ཅུང་ཟད་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ན་ནི་རྒྱུའི་སྒྲེ་བོ་སྤྱི་མའི་གཟུགས་ལྟར་མི་
སྤྱིར་བཏག་ཀྱང་གཟུགས་མེད་དུ་ཐལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིད་ཅེ་བའང་སེམས་མེད་པར་རི་ལྟར་
མི་འབྱུང་། སྤྱིད་ཅེ་བ་དེ་ཁོ་ན་གཟུགས་མེད་དུ་རི་ལྟར་མི་འབྱུང་ཏེ། ཤིན་དུ་ཆ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་རོ། གཤམ་ཏེ་
གཟུགས་དང་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་མེད་པར་འདོད་ན་ནི་དང་བའི་ཕྱིར་རྟོ་རྟོ་འེའི་རི་ལའང་ཐོགས་པ་མེད་པར་འགྲོ་

བས་གཞུགས་ན་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱིད་པ་བར་མའང་གཞུགས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གང་ལས་ཆེས་
མཆོག་ཏུ་དང་བ་གཞན་མེད་པ་ཞིག་གཞུགས་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་སྟོམས་འཇུག་གིས་བྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ་ལྟར་སྤྱོད་བས་ཀྱང་ཆེས་མཆོག་ཏུ་དང་བས་སྤྱིད་ཅེ་བ་ཁོ་ན་གཞུགས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་
གཞུགས་མེད་ན་གཞུགས་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་དང་བས་ས་འོག་མའི་དབང་པོས་གཞུང་བར་མི་རྣམས་པས་གཞུགས་
མེད་དུ་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བས་མ་གཏན་བཞེ་བར་སྤྱོད་པའི་གཞུགས་ཀྱང་གཞུགས་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ།
གོང་མ་གོང་མའི་གཞུགས་རྣམས་དང་བས་འོག་མ་འོག་མའི་དབང་པོས་མི་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ནི་འདོད་ཁམས་ཡིན་ལ། གཞུགས་གྱིས་རབ་ཏུ་
བྱེ་བ་ནི་གཞུགས་ཁམས་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ནི་དོན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི་གཞུགས་མེད་ཅེས་པའི་
མིང་ནི་འདོད་ཀྱལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱི་མ་གཉིས་དོན་མཐུན་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་འདོད་ཀྱལ་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པ་
ཅི་ཡོད། བཙམ་ལྟན་འདས་གྱིས་ཀྱང་གཞུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་གཞུགས་རྣམས་ལས་ངས་པར་བྱུང་བ་ཡིན་
ནོ་^{༡༠}ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལུང་བར་མ་ལས། གཞུགས་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞི་བ་གང་དག་གཞུགས་
རྣམས་ལས་འདས་ནས་ཞེས་^{༡༡}བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་བདུན་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་
དགུ་བརྟན་པའི་མདོ་ལས། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་དག་ཡོད་^{༡༢}ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་གཞུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་ཞེས་^{༡༣}བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྒྱ་
སྟོམས་འཇུག་ལ་གཞུགས་བཀག་ནས་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པ་ལའང་གཞུགས་དགག་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་
མེད་པ་ན་གཞུགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཇི་ལྟར་གཞུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ཞེས་
རང་གི་ཚུགས་གཞུང་འཇུགས་པར་བྱེད་དེ། (དེའི་གཞུགས་དེ་ནི་མདོ་སྟེ་བ་སེམས་ལ་གཞུགས་གྱིས་བོན་ཡོད་པས་དེ་ལས་སྤྱོད་
བར་འདོད། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་གཞུགས་མེད་དུ་སྤྱོད་པ་དག་གཞུགས་གྱི་སེམས་མདོན་དུ་བྱུང་ན་དེའི་འཆི་ལྟས་ཀྱང་གཞུགས་གྱི་རྟེན་ཡིན་ལ།
རྣམ་སྤྱོད་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི་འདས་པའི་གཞུགས་རྣམས་ཀྱང་འདོད་དོ།) འོ་ན་གཞུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕྲོས་ཏེ་ཁམས་
འོག་མར་སྤྱོད་པ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་གཞུགས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གཞུགས་མེད་ཅིང་གཞུགས་གྱི་ཉེ་
བར་ལེན་པ་ནི་གཞུགས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ་གཞུགས་ནི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྟེན་ལས་
གྱིས་འཕངས་པའི་སེམས་ལས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ལ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ནི་འདོད་གཞུགས་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་
བཞེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་མདོ་སྟེ་བ་ལུས་སེམས་པན་རྟེན་ས་བོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་གནས་སྐྱབས་དེའི་གཞུགས་འདས་པའི་གཞུགས་ལས་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་པ་
ཀྱན་གཞི་ལས་སྤྱོད་བར་འདོད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ནི་རྟེན་ལས་མཛེས་པ་པའི་ལུགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་པའི་གཞུགས་ཡོད་བཞེན་དུ་འདས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་

དང་། གསུམ་པ་ནི་གཟུགས་རྫས་སུ་མེད་པར་འདོད་པས་དེའི་རྒྱུ་ལ་འབད་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞིའི་སྒྲིའི་དོན་ནི་འོ་ན་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། འོན་ཏེ་སྒྱོར་བའི་མིང་གིས་བཏགས་ཤེ་ན། སྒྱོར་བའི་མིང་གིས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྒྱོར་བའི་ཆོ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་སྒྱོར་བའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་དེ་སྐད་བཞེད་ཀྱི་གཞན་ན་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཆོས་གཞན་དག་ལའང་དམིགས་སོ། བཞི་པ་ནི་འདུ་ཤེས་རྒྱུ་ཞིང་མི་གསལ་བས་དམན་པའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཞེས་གྲང་བྱ་ལ། འདུ་ཤེས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། སྤྱིད་པ་གསུམ་ན་དེ་བས་མཐོ་བའི་ས་མེད་པས་སྤྱིད་ཅེ་ཞེས་གྲང་བྱའོ། ཡང་ན་སྒྱོར་བའི་ཆོ་འདུ་ཤེས་ནི་ནད་དོ། འབྲས་སོ། ཟུག་རྩའོ་ཞེས་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ལའང་སྒྱོན་དུ་ལྟ་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ནི་ཀྱན་ཏུ་མོངས་པའོ་ཞེས་འདུ་ཤེས་མེད་པའང་ཀྱན་དུ་མོངས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྱེ་མཆེད་འདི་ནི་ཞི་བ་དང་གྲ་ནོམ་པའོ་ཞེས་སྒྱོར་བའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་སྐད་དུ་བཞེད་དོ།

བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་གོང་དུ་སྒྲོས་པའི་རྒྱུ་དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དངོས་གཞིའི་རྫས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། (འདིས་ཡན་ལག་དང་ཉེར་བསྟོགས་དང་ཁྱད་པར་ཅན་མ་བསྟན་པར་འདོད་དོ།) བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་སྤྱིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པ་བདུན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བུ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་། དག་པ་པ་དང་། ཟད་པ་མེད་པ་རྣམས་སོ། བརྒྱད་པ་སྤྱིད་ཅེ་ནི་རྩ་བུ་ལྷན་དང་དག་པ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་གྱི་འདུ་ཤེས་དམན་ཞིང་རྒྱུ་བ་མི་གསལ་བས་དེ་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་མི་རྟོན་པས་ཟག་མེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཇེ་ལ་རྩ་བུ་ལྷན་ནི་མཚུངས་ལྷན་གྱི་གོགས་སྤྱིད་པ་དང་བཅས་པའོ། ཟག་བཅས་འཛིག་རྟོན་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགེ་བ་ནི་མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པས་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། རྩ་བུ་ལྷན་དེས་ཅི་ཞིག་རྩ་བུ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། དག་པ་པ་དེ་ནི་རྩ་བུ་ལྷན་དེས་རྩ་བུ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དག་པ་པ་འདི་ནི་བཟང་ངོ་^{༡༥}ཞེས་དེ་ལ་ཞེན་ཅིང་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇེས་ན་རྩ་བུ་ལྷན་ནི་བསམ་གཏན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་དག་པ་པ་ལས་ལངས་པ་དང་རྩ་བུ་ལྷན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། ལྟ་བུ་དང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་བསམ་གཏན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་སྤྱིད་བཅས་ཁོ་ན་རྩ་བུ་ལྷན་དུ་བཤད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་དམིགས་པ་ལ་ཞེན་

པས་དེ་ལས་ངེས་པར་མ་བྱུང་ན་གོང་མར་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅིས་བཤད་དོ། །ཟག་མེད་ནི་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟོམས་འཇུག་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལོ།

ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ།

གསུམ་པ་ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ལས་སྤྱིའི་དོན་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཟུགས་
མེད་ལ་ཡན་ལག་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཅི་བསམ་གཏན་ལྟར་གཟུགས་མེད་པ་དག་ལ་འང་ཡན་ལག་ཡོད་
དམ་ཞེ་ན་མེད་དེ། འགྲེལ་པ་ལས། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་དེ་དག་ལས་བསམ་གཏན་རྣམས་ཁོ་ན་
ཡན་ལག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༥}ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་
མཚན་ནི་ཀླན་ལས་བཏུས་ལས། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཞི་གནས་སུ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ཡན་
ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ་^{༡༦}ཞེས་བཤད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་
བཤད་ལ།^{༡༧} དེའི་དོན་ཡང་སློབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་གྱི་ཀ་ལས་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཞི་གནས་སུ་རོ་གཅིག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གང་དང་གང་ན་^{༡༨}རྒྱ་བ་རགས་པ་དེ་དག་ནི་དེར་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་ན་གཟུགས་མེད་ན་ནི་ཉེ་བར་
ཞི་བ་ལྟག་པས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེ་དག་རྒྱ་བ་ཞན་པས་དེ་དག་ལ་ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་
སྲིད་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤས་ཆེ་བ་དེ་དག་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་འགའ་ཡང་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་
གཟུགས་མེད་དུ་ཡན་ལག་རྣམ་པར་མི་གཞག་གོ་ཞེས་^{༡༩}ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེས་གང་དུ་སེམས་བྱུང་
ཚར་ཕྱིན་པར་འགག་པ་དེར་ཡན་ལག་བཞག་སྟེ། དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་
བདེ་འགག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པར་རྟོག་དཔྱད་དང་། གསུམ་པར་དགའ་བ་དང་། བཞི་བར་ནི་བདེ་བ་
འགག་ལ། དེ་མན་ཆད་ན་ནི་སེམས་བྱུང་གང་ཡང་ཚར་ཕྱིན་པར་འགག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་
ཚོས་མངོན་པ་ལས་ནི་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་བཞི་བོ་མ་གཏོགས་པ་ལ་ཡན་ལག་མེད་པར་བཤད་^{༢༠}ཅིང་།
འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟེས་ནི་གཟུགས་མེད་པ་དག་བཏང་སྟོམས་དང་ཕྱེ་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་
གཉིས་དང་ལྡན་ཞིང་སྤྱལ་མ་ཕྱ་སྟོམ་ལས་བྱས་པའི་རས་ལྟར་སེམས་ཞི་མ་ཞིའི་བྱད་པར་གོང་དུ་^{༢༡}ཡོད་པར་
བཤད་ལ།^{༢༢} བྱང་ཏི་ནི་གཟུགས་མེད་བཞི་བོ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་བཏང་སྟོམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ཏི་ཡན་ལག་བཞི་བཞི་དང་ལྡན་ནོ་^{༢༣}ཞེས་ཟེར་རོ། །སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལས་ནི་བསྟོམ་པའི་རིམ་པ་དང་
པོ་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་ཀྱང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་རྟོག་དཔྱད་དང་
ཕྱེ་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྡན་པར་བཤད་དོ།^{༢༤}

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་པ་ནི་གལ་ཏེ་འདུ་ཤེས་དང་རེག་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་

དག་ཀྱང་ཡོད་བཞིན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་རྟོག་དཔྱད་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་ཅིན། འདིའི་ལན་ལ་གཞན་ལུགས་དང་། རང་ལུགས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ་གང་དག་བསམ་གཏན་སྡུ་མ་ལ་ཡོད་པ་ཕྱི་མས་སྤངས་ཤིང་བོར་བ་དེ་དག་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ནི་སྡུ་མ་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་མས་བོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཏུ་མ་བཤད་དེ། འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ཡོད་པའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་བོར་ནས་གཉིས་པར་བཞག་ལ། དང་པོའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་དང་གཉིས་པའི་དགའ་བ་དང་གསུམ་བོར་ནས་གསུམ་པ་དང་། དེ་གསུམ་དང་གསུམ་པའི་བདེ་བ་དང་བཞི་བོར་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོམས་འཇུག་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་སོ། །ཡང་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ནར་བཞག་སྟེ། ཡན་ལག་དེ་དག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོས་པན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རྟོག་དཔྱད་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འཛིན་པར་བྱན་པ་དང་ཤེས་རབ་དག་ཡན་ལག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱན་པ་ཉི་བར་གནས་པ་དང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ལ་ཞུམ་ཆོད་ལ་སོགས་པ་མི་འབྱུང་བས་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་པས་བྱན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཆོས་པན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཁ་ཅིག་དེ་སྐད་དུ་ཆོལ་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ནི་རི་སྟེང་མངོན་པ་དེ་ལྟར་མི་སྟོན་ཏེ། དེ་ལྟར་བས་ན་འདི་ནི་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་³⁴ ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་ལྷོ་ཀ་བྱེད་དག་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོད་སྟོན་པའི་ས་མཐོང་བས་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དེར་བཏྲ་བར་ཁུངས་འབྱིན་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། ³⁵ །འོ་ན་དེ་ལས་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེན། འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གཞན་དག་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་དཔྱད་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པ་ནི་སོ་སོར་གཉིན་པོ་དང་པན་ཡོན་དང་དེ་གཉིས་ཀའི་རྟོན་རྣམ་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བས་དེ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གྲངས་ངེས་བསམ་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དོན་ངོས་གཟུང་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟེ་བ་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གཏན་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ་གཞན་དག་ནི་ཡན་ལག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་ཡན་ལག་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་ཅེས་³⁶ བཛྲོད་པ་ལྟར་ཆོགས་པའི་སྟེ་དང་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ནི་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འདོད་པའི་

འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་³་དང་གཞོན་སེམས་དང་རྣམ་འཛེལ་སོགས་པ་སྒྲོང་བས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་
 རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་དང་། རྟོག་དབྱེད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་ནས་དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་
 བདེ་འཛོལ་པས་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་། སེམས་ཕྱེ་གཅིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྡེ་
 མ་དེ་དག་འབྲུག་པས་དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམས་སོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
 ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་པོའི་རྟོག་དབྱེད་སྒྲོང་བས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ནང་རབ་རྒྱ་
 དང་བ་དང་། ཕན་ཡོན་དང་གནས་སམ་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་སྡེ་མ་ལྟར་དགའ་བ་དང་སོགས་པས་གཟུང་
 བ་བདེ་བ་གཉིས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་རྟོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 འོག་སའི་དགའ་བ་སྒྲོང་བས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དགའ་བ་ལ་རྩོལ་བ་མེད་པས་དམིགས་པ་ལ་ལྷན་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མི་བརྟེན་པའི་དྲན་པ་
 དང་མི་བརྟེན་པའི་ཤེས་བཞིན་གསུམ་དང་ཕན་ཡོན་དང་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བདེ་བ་དང་སེམས་
 གནས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམས་སོ། །སེམས་གནས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པར་ལམ་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ལས།
 ཡང་དག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། གང་སེམས་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་གནས་པའོ་⁴་ཞེས་
 འབྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་བཞི་པ་ན་ནི་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འོག་
 སའི་བདེ་བ་སྒྲོང་བས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀའང་ས་འོག་མའི་སྟོན་བརྒྱད་དང་བྲལ་བས་དྲན་པ་
 ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གཉིས་དང་། ཕན་ཡོན་དང་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་
 ནི་རིམ་པ་ལྟར་བདེ་བ་ཡང་མིན་སྟུག་བསྟུལ་ཡང་མིན་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོངས་
 སུ་དག་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བཅོ་བརྒྱད་དོ། ། (འདི་དག་གི་གཉེན་པོ་
 ནི་ཐག་སྤང་གི་གཉེན་པོར་འདོད་པ་ཉིད་ལེགས་སོ། །)

རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་འདོད་
 པའི་འདོད་ཆགས་དང་། གཞོན་སེམས་དང་རྣམ་པར་འཛེལ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་
 དང་། སྟུག་བསྟུལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་ལྔ་
 ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འདོད་ཆགས་དང་། རྟོག་
 དབྱེད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། སྟུག་བསྟུལ་དང་། རྟོན་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་མ་རྩོགས་པ་དང་ལྔ་
 ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཡིད་
 བདེ་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་མ་རྩོགས་པ་དང་བཞི་འོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ནི་དབྲུགས་འབྲུང་རྒྱུ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། བདེ་བ་དང་། བདེ་བ་

ལ་རྩུ་ལ་བ་དང་། ཉིང་འཛིན་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གི་སྒྲུབ་ས་
 སུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམ་པ་ལྷ་སྤྱོད་བའི་གཉེན་པོ་དྲན་ཤེས་བཞིན་དང་བཏང་སྟོམས་
 གསུམ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་དཔྱད་གྱི་སྒྲིམ་མངོན་པར་བསྒྲུབས་པས་ན་དེ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་མ་བསྟན་པར་རྟོག་
 དཔྱད་གཉེས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གཉེས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 རྣམ་པ་ལྷ་སྤྱོད་བ་གཉེན་པོའང་དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཡིན་ཡང་སེམས་དགའ་
 བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་རང་མིང་གིས་མ་བསྟན་པར་རྟོག་དཔྱད་གྱི་
 འབྲུག་པ་ཞི་བས་ནང་རབ་ཏུ་དང་བའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏེ། དེས་ན་འདིའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་དྲན་པ་དང་
 ཤེས་བཞིན་དང་བཏང་སྟོམས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ནི་སེམས་དགའ་བའི་ཉེ་
 བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་བཏང་སྟོམས་དང་དྲན་ཤེས་བཞིན་གསུམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ནས་
 བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་གཉེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསམ་གཏན་དེ་དག་ཡན་
 ལག་ལྷ་པ་དང་བཞི་པར་བཞག་ལ། བསམ་གཏན་བཞིའི་བྱད་པར་ནི་དང་པོ་དང་གཉེས་པ་ལ་ནི་ཉིང་འཛིན་
 འཛིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །གཉེས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་ནི་ཕན་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱད་པར་
 ཡོད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །བཙུ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་མིང་གི་སྒྲིམ་མིན་གྱི་རྫས་སུ་ནི་བཅུ་གཅིག་ཡིན་ཏེ།
 འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ལྷ་དང་། གཉེས་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་གསུམ་པའི་ཉིང་འཛིན་
 འཛིན་མ་གཏོགས་པ་བཞི་དང་། བཞི་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་དཔྱད་དང་དྲན་
 པ་དང་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་དང་སེམས་བདེ་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་རྣམས་ནི་རྫས་རེ་རེ་ཞིང་ཡན་ལག་
 ཏུ་རུང་མོད་གྱི་བསམ་གཏན་སྡུ་མ་གཉེས་གྱི་བདེ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། ས་དེ་
 གཉེས་ན་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས་སེམས་གྱི་བདེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་གྱི་བདེ་
 བའང་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་འཁོར་
 དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་པས་མཉམ་གཞག་ཏུ་མི་འགྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་རྫས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་པར་འགྱུར་ཏེ། བསམ་
 གཏན་དང་པོར་བགྲངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་བགྲངས་ཀྱང་རྫས་གཞན་དུ་བགྲང་ན་གཉེས་པའི་བདེ་
 བའང་རྫས་གཞན་དུ་བགྲང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་
 པའི་བདེ་བ་ནི་སེམས་བདེ་(ཡིན་པས་ཚོར་བ་)ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉེས་པ་དག་ན་ནི་དག་
 བའི་ས་མང་པོ་པའི་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་སྡུ་མ་གཉེས་

ན་ནི་ཚོར་བ་བདེ་བ་མི་སྲིད་དེ། ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཉིས་ལས་མེད་ཅིང་། དེ་ལ་
ལུས་ཚོར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྷ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་
ཚོར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་དགའ་བ་ཞེས་བགྲངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ན་
བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་རྣམས་གྲངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་
ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཡན་ལག་ལྷ་ཞེས་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲི་
བ་རྣམས་འདོད་དོ། །

དཔེས་སྟོན་པ་ན་རེ་བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་བཙུན་པས་ཚོས་མདོན་
པ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷར་ན་ཟོ་རྒྱན་འབྱུང་མོ་ལྷར་མིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་གོང་དུ་འདྲེན་ཏེ་
ཞེས་བཤད་དེ། དེའི་འདོད་པ་ནི་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་པའང་
ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱི་ཀར་བཤད་ཅིང་།^{༡༥} བསམ་གཏན་སྟོན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བསམ་
གཏན་གསུམ་པ་སྟོན་པ་ན་དེ་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་བཏང་སྟོམས་དང་བྲན་པ་དང་ཤེས་
བཞིན་དུ་གནས་ཤིང་བདེ་བ་ལུས་ཀྱི་སྤྱིང་ལ་ཞེས་^{༡༦} གསུངས་པས་ལུས་བདེ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ས་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ས་པའང་ཡོད་པས་དེས་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་
ཆར་ནའང་ལུས་བདེ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ལམ་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ལས། བདེ་བའི་
དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། བདེ་བ་སྤྱིང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པས་རེག་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་
ཚོར་བ་ཚོར་བའི་རྣམ་པ་བདེ་བ་སེམ་པ་སྟེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ་^{༡༧} ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྡེ་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞུང་ལས་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཞེས་པ་ཁོ་ན་
འབྱུང་བས་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་པ་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་
ཀྱང་བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་སྤྱིང་ལ་ཞེས་རང་གི་སྒྲིས་^{༡༨} གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷ་ན་བདེ་བ་ཡིད་ཀྱིས་སྤྱིང་ལ་ཞེས་གསུངས་པས་ཚོག་གི་ལུས་ཀྱིས་
ཞེས་^{༡༩} གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་སྡེ་མ་གཉིས་སུ་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་
པ་ལ་བདེ་བར་བརྗོད་ན་སྡེ་མ་གཉིས་ཀྱི་བས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡོད་པས་བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ལའང་ཡན་ལག་བདེ་བ་སྟོས་པར་འགྱུར་ན་དེར་མ་སྟོས་པས་ན་དང་པོ་གསུམ་ན་ཚོར་བ་བདེ་
བ་ཡོད་པས་དེ་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་ཀྱི་བཞི་པ་ན་ཚོར་བ་བདེ་བ་མེད་པས་དེ་ཡན་ལག་ཏུ་མ་བཤད་དོ། །

གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་སྡེ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ནི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་དང་མཐུན་པས་བདེ་
བར་བཤད་ཀྱི་བཞི་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ནི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་དང་མི་མཐུན་པས་བདེ་བར་མ་བཤད་དོ་ཞེ་ན།

འོན་པའི་ཚོར་བ་དང་མཐུན་པས་གསུམ་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པའང་ཅིའི་ཕྱིར་བདེ་བར་མ་བཤད། གལ་
 ཏེ་བདེ་བའི་ཚོར་བ་དང་མཐུན་མོད་ཀྱི་ལས་སུ་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་བཅོམ་པས་
 དེར་བདེ་བར་མ་བཤད་དོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་སྡུ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་བསམ་གསུམ་
 པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པས་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནས་དེ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་
 བསམ་གཏན་སྡུ་མ་གཉིས་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ཁོ་ན་བདེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མགོན་མེད་ཟས་སྤྱོན་གྱིས་ཞུས་པའི་
 མདོ་ལས། གང་གི་ཆོ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལས་སྤྱོས་པའི་བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་
 དུ་བྱས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་དེའི་ཆོ་འདིའི་འདོད་པ་ཉི་བར་སྤྱད་པའི་ཡིད་བདེ་གཉིས་དང་།
 མི་དགེ་བ་ཉི་བར་སྤྱད་པའི་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་སྟེ་ཚོས་ལྟ་ནི་སྤོང་བར་འགྱུར་ལ། ཚོས་
 ལྟ་ཐོ་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་བདེ་བ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་བསྟོམ་པ་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ་^༥ (ཞེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་བདེ་བ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུངས་
 གྱུར་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན་ལྟར་མི་རུང་ཞིང་ཐ་དད་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་ཆར་གྱི་བདེ་བ་ལུས་བདེར་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ།)

འོན་སྟོེ་ལྟའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གཡང་བའི་ཕྱིར་ཁ་ཕྱིར་ལྟ་ཡིན་པས་མཉམ་གཞག་ཏུ་ལུས་
 ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རི་ལྟར་འབྱུང་ལ། གལ་ཏེ་འབྱུང་ན་འད་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡངས་པ་དང་ལུས་ཤེས་སྤྱོས་པས་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ལས་ཉམས་པ་དང་། གནས་པ་ལས་ལངས་པར་ཡང་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་བདེ་མཉམ་གཞག་ཏུ་མི་
 འབྱུང་བས་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འཐད་ཅིང་། གཞན་ཡང་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཟག་བཅས་ཟག་
 མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནས་བསམ་གཏན་གྱིས་པ་ཡིན་པས་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པའི་
 ལུས་ཤེས་ཀྱིས་གཞུགས་ཀྱི་རེག་བྱ་འཛིན་མི་རྣམས་པས་རེག་བྱ་དང་ལུས་ཤེས་གཞུགས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པས་
 འདོད་པའི་ལུས་དབང་གི་གཞུགས་ན་སྟོད་པའི་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་ལུས་ཤེས་སྟེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་ཡན་ལག་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་མི་རུང་བས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པའི་རེག་བྱ་དང་ལུས་
 ཤེས་ཀྱང་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དེ། མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
 བྱུང་བར་ལས་སྤྱོས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པའི་རེག་བྱ་ཞེས་པ་ལུས་ཡང་ཞིང་ཟོ་མདོག་བདེ་བར་བྱེད་ཅིང་བདེ་
 བའི་ཚོར་བ་དང་མཐུན་པའི་རྒྱུད་གིས་ལུས་ལ་རྒྱས་ཤིང་བྱུང་བས་དེའི་མཐུས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པའི་རེག་བྱ་
 ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཐུན་པའི་ལུས་ཤེས་མཚུངས་ལྟར་དང་བཅས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྤྱོས་པའི་ལུས་ཤེས་མཚུངས་ལྟར་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྱུང་བས་ཕྱི་
 རོལ་ཏུ་གཡངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྤྱོས་པ་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་

ཉམས་པ་དང་། ལངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིར་འདོད་པའི་ལུས་དབང་གིས་གཟུགས་ཀྱི་
 རེག་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ལུས་ཤེས་སྟེད་པའི་བྱུང་བ་མེད་ཀྱང་། འདིར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སྟོབས་བསྟེད་
 པའི་མཐུས་མཉམ་གཞག་གི་འདོད་པའི་ལུས་དབང་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པའི་རེག་བྱ་ལ་དམིགས་
 པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པའི་ལུས་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་བསྟེད་བྱས་ཤིང་། དེ་ཉིད་གྱིས་ན་ལུས་བདེ་
 བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འདྲུབ་ལ། ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པའི་རེག་བྱ་དང་ལུས་ཤེས་ཟག་མེད་དུ་ཐལ་བ་
 བྱི་འདོད་པ་ཉིད་དེ། ལམ་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ལས། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
 མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། བྱང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དང་།
 སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་
 པ་དང་། བྱང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
 ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་སྟེ་མཆེད་དུག་གི་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་རྣམས་གང་ཞེན། མིག་
 རི་སྟེད་པ་དང་གཟུགས་རྣམས་རི་སྟེད་པ་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རི་སྟེད་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་ལུས་རི་
 སྟེད་པ་དང་རེག་བྱ་རྣམས་རི་སྟེད་པ་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རི་སྟེད་པའོ་ཞེས་བའི་བར་དུ་ཁམས་
 བཅོ་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། དཔེས་སྟོན་པ་ན་རེ་དེ་ནི་ཤིན་
 ཏུ་སྤྲངས་པའི་རེག་བྱ་དང་ལུས་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་རེག་བྱ་དང་ལུས་ཤེས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་རྒྱ་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་འབྲུག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་དང་པོས་འདོད་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་མ་ཟད་
 འདིས་མཉམ་གཞག་གི་ས་དང་པོ་ལས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བས་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཡིན་ནོ།།

འདིར་སྐལ་ལྡན་བྱུང་བར་ཅན་ན་རེ་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་རྟོག་དཔྱད་ཞི་བ་ཙམ་ནང་རབ་ཏུ་
 དང་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་དཔྱད་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའང་སེམས་ལས་རྫས་གཞན་མ་
 ཡིན་གྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་
 པས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་སྤྲུལ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དགའ་བ་ཡིད་བདེར་འདོད་
 པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྟེ་པ་གཞན་དག་དགའ་བ་སེམས་བྱང་གི་ཚོས་གཞན་(ཡིད་གྱིས་པ་ཁོ་ན)ཡིན་ལ་ཡིད་
 བདེ་བསམ་གཏན་གསུམ་ཆར་གྱི་འང་བདེ་བར་འདོད་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་གསུམ་ཆར་གྱི་བདེ་བ་ནི་དགའ་
 བ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ནོ་ཞེན། བསམ་གཏན་སྤྲུལ་མ་གཉིས་ན་ནི་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་
 དང་མ་བྲལ་བས་ཉེ་བར་མ་ཞི་བས་དགའ་བ་ཁོ་ན་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ནི་དགའ་བ་ལས་འདོད་

ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཉེ་བར་ཞི་བས་སེམས་བདེ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཡིད་བདེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་ཡན་ལག་ལས་ངེས་འབྱུང་ཡིན་པས་རྣམ་པར་བསྐྱར་བའི་མདོ་ལས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བཀའ་སྒྲུལ་ནས། འདིར་འདིའི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྦྱོས་པ་མ་ལུས་པར་འགག་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་འགག་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། དེ་འདོད་པས་དབེན་སྟོན་ཏེ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་དབེན་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དབེན་པ་ལས་སྦྱོས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་ནས་ནང་ཡོངས་སུ་དང་སྟེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་བྱུར་པས་རྟོག་པ་མེད་པ་དཔྱོད་པ་མེད་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱོས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །དེ་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བྲན་པ་དང་ལྡན་ཞིང་གཤམ་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་ལ་གནས་ཏེ། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་ཐོང་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་བྲན་པ་དང་ལྡན་པ་བདེ་བ་ལ་རྣམ་པར་སྦྱོད་པ་བཏང་སྟོམས་པའི་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ་དགའ་བ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །དེ་བདེ་བ་ཡང་སྤངས་སྟུག་བསྐྱལ་བ་ཡང་སྤངས་ཤིང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྤྲོས་ཀྱང་ཅུ་བ་པས་བདེ་བ་ཡང་མེད་སྟུག་བསྐྱལ་བ་ཡང་མེད་པ་བཏང་སྟོམས་དང་བྲན་པས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་པ་ལྷུང་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་གསུམ་པར་ཡིད་བདེ་འགག་ཅིང་བཞི་པར་བདེ་བ་དེ་མ་ཐག་པ་སེམས་བདེ་དང་ཡིད་བདེ་ནི་སྤྲོ་མ་(བསམ་གཏན་)གསུམ་པ་ནས་སྤངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། (དགའ་བདེ་གཉིས་ཆོར་བ་བདེ་བར་འབྲུལ་དགའ་བས་སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་ལ། ཞི་བར་བྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་ཐོབ་ན་དེའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཆོར་བ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ།) དེས་ན་བསམ་གཏན་སྤྲོ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བདེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་ཡིད་བདེ་ནི་དགའ་བ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ལ་ནི་སེམས་ཀྱི་སེམ་པ་ཉིད་བདེ་བར་བཞག་གོ་ཞེས་བྱེད་བྲག་ཏུ་སྦྱོ་བ་འདོད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་ཡིད་བདེ་ནི་ཡིད་དགའ་བ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་ལ་བདེ་བ་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་ལུས་བདེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ལས་སྦྱོས་པའི་བདེ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། བཞི་པ་ལ་ནི་དེ་ཡང་སྤངས་པར་འདོད་དོ།

ཅི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་ལའང་སྤར་བཤད་པའི་ཡན་ལག་དེ་དག་ཡོད་དམ་ཞེན། ཁ་ཅིག་ཡོད་ལ་ཁ་ཅིག་མེད་དེ། འདི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ནི་དེའི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ལས་དབེན་པ་མ་ཡིན་(ཞིང་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་)པས་དབེན་པ་ལས་སྦྱོས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་མེད་ཅིང་། གཉིས་པ་ལ་ནི་དེའི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་བརྟོགས་པས་རབ་ཏུ་མ་དང་བས་ནང་རབ་ཏུ་

དང་བ་མེད་ལ། གསུམ་པ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བདེ་བས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲིངས་གིང་བསྐྱད་པས་ཤེས་བཞིན་
 དང་བྱན་པ་མེད་ཅིང་། (དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་པས་བཏང་སྟོམས་ཀྱང་མེད་དོ།) བཞི་པ་ལ་ནི་དེའི་ས་པའི་ཉོན་
 མོངས་པས་དྲི་མ་ཅན་དུ་བྱས་པས་བཏང་སྟོམས་དང་བྱན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་མེད་དོ། །སྤྱབ་མཐའ་འཛིན་
 པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ན་ནི་གིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་མེད་ལ། གསུམ་
 པ་དང་བཞི་པ་ན་ནི་འདྲུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ་གིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་
 དང་བཏང་སྟོམས་ནི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེས་ན་དགའ་བ་ནི་འདོད་པས་
 དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། བར་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་རྟོག་དབྱེད་ཞི་བ་དང་། དྲན་པ་དང་གཤམ་
 བཞིན་ནི་དམིགས་པ་མ་བརྟེན་པ་དང་གཤམ་རབ་ཅམ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་ལའང་ཡོད་དོ་ཞེས་
 བྱ་བར་འདོད་དོ།

འོན་ཏེ་ལུགས་སྤྲུལ་ལྟར་ན་(གཉིས་པའི་)གིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་དང་(གསུམ་པའི་)བཏང་སྟོམས་ཡོད་དམ་
 མེད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་དག་དགེ་བ་ཡིན་པས་དངོས་སུ་མེད་པར་མ་བཤད་ཀྱང་མེད་པར་བྱུང་བོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་དག་མེད་པར་མ་བཤད་པས་ཡོད་དོ་ཞེས་(གཉིས་པའི་གིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་དང་། གསུམ་པའི་
 བཏང་སྟོམས་ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་དགེ་བ་ཡིན་པས་མེད་པར་འདོད་ལ་ཁ་ཅིག་མེད་པར་མ་བཤད་པས་ཡོད་པར་འདོད་དོ།)ཟེར་རོ། །གཞན་
 ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལུང་བར་མ་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ནི་སྟོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་གཡོ་
 བ་དང་བཅས་པ་དག་ཡིན་ནོ་“^༡ཞེས་གསུངས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འོག་
 སའི་སྟོན་བརྒྱད་ལས་གོ་ལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྟོན་བརྒྱད་ནི་རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་གཉིས་དང་དབྱུགས་
 རུབ་པ་དང་འབྱུང་བ་དག་སྟེ་གཉིས་དང་བདེ་བ་དང་། སྔགས་པས་གཟུང་བ་སྟུག་བསྐྱེད་དང་། ཡིད་བདེ་
 དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ན་རེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་རྟོག་དབྱེད་དང་
 གཉིས་པ་ནི་དགའ་བ་དང་། གསུམ་ནི་བདེ་བས་གཡོ་བས་སྟོན་དང་བཅས་ལ་བཞི་པ་ནི་དེ་དག་དང་བྲལ་
 བས་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ཉི་ཏའི་མདོ་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི་དབེན་ན་རྒྱུད་མེད་པའི་མར་མེ་རྒྱུད་གིས་
 མི་གཡོ་བ་དེ་དང་འབྲེལ་ཞེས་རྒྱུད་མེད་པའི་མར་མེ་དབེན་མཛད་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་“^༢ཞེས་ཟེར་རོ།

འོན་ཏེ་སྤྲུལ་གཉིས་ན་ཡིད་བདེ་དང་གསུམ་པ་ན་བདེ་བ་དང་། བཞི་པ་ན་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་ཡོད་
 པར་བཤད་ན་ཅི་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་བདེ་བ་དང་གཉིས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་ཡིད་
 བདེ་དང་གསུམ་པ་ན་བདེ་བ་དང་བཞི་པ་ན་ཡོད་པའི་བཏང་སྟོམས་དེ་དག་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་ན་འང་ཡོད་དམ་
 ཞེ་ན། བཞི་པ་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་གཞན་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་ཡིན་ཏེ།“^༣ རྒྱུ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དག་ལས་
 བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་མིག་ན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དང་མཚུངས་ལྟར་

གྱི་བདེ་བ་དང་རྣམ་ཤེས་བཞི་ཆར་གྱི་བཏང་སྟོམས་དང་། གཉིས་པ་ན་ནི་རྣམ་ཤེས་གཞན་མེད་པས་ཡིད་
གྱི་ས་པ་ཁོ་ནའི་བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པ་ན་ནི་ཡིད་གྱི་ས་པའི་སེམས་གྱི་བདེ་བ་དང་
བཏང་སྟོམས་དང་། བཞི་པ་ན་ནི་ཡིད་གྱི་ས་པའི་བཏང་སྟོམས་གྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ན་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་རྟོག་དབྱེད་མེད་ན་གཞུགས་དང་སྒྲི་
དང་རེག་བྱ་འཛིན་པ་དང་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སྒྲོང་བར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེན། གཉིས་པ་ལ་སོགས་
པར་སྒྲིས་པ་རྣམས་ལ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མེད་པའང་མ་ཡིན་ལ་རང་གི་ས་པའང་མ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ས་གོང་མ་གསུམ་པོ་དག་ན་ལུས་དང་
མིག་དང་རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དང་ལུས་དང་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱན་སྒྲོང་རྟོག་དབྱེད་ལ་ངེས་
པར་སྟོན་གིང་རང་ས་ན་དེ་མེད་པས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་རྟོག་དབྱེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་སར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ་དབེར་ན་ས་གོང་མ་པ་དག་། (“འོག་སའི་སྒྲུལ་པ་སྒྲུལ་པར་འདོད་པ་ན་
འོག་སའི་སྒྲུལ་སེམས་གོང་མའི་རྟོན་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲི་བ་འདོད་ལ། (དེས་ནས་
དེས་བསྐྱས་པ་མེད་ཀྱི་རྟོན་དེ་ལ་ཡོད་ལ། དེས་བསྐྱར་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་དང་པོའི་ས་པ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ་
གསུང་ངོ།) དེ་ཡང་གོང་སར་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་རྟོག་དབྱེད་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་གྱི་དེ་དག་མི་དགོས་པའི་དམན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དག་བ་མ་ཡིན་པའམ།
ཡང་ན་དང་པོའི་དག་བ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་དང་པོའི་རྣམ་སྒྲིན་ནི་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་
དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་དེའི་རྒྱ་དག་བའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་འབད་པ་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་
འཆད་དོ། །འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་(ཞིང་དང་པོའི་དེ་དག་སྤངས་)པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་མིན་
ཏེ་སྒྲུལ་པའི་སེམས་བཞིན་ནོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལུང་མ་བསྟན་དེ་དག་ནི་དམན་པ་ཡིན་ཡང་(མཐོང་
ཐོས་སོགས་ལ།)དགོས་པའི་ཕྱིར་མངོན་དུ་བྱེད་གྱི་དེ་ཡང་གྲུས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དབེས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་
པའི་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་ནའང་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་གསུམ་ག་ཡོད་པར་འདོད་དོ།།

འཕྲོ་བ་པའི་ཚུལ།

བཞི་པ་འཕྲོ་བ་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་དག་པ་བ་ནི་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆེད་དང་བྲལ་བ་དང་།
གོང་ནས་འོག་ཏུ་སྒྲི་བ་དང་། སྒྲོར་བ་དང་། ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་པ་བཞིས་འཕྲོ་བ་ལས་དག་པ་བ་དེ་
དང་སྤར་གཏན་མི་ལྟན་པ་ནི་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ། སྤིང་ཕྱེ་མ་གཏོགས་པ་གོང་ས་
ནས་འོག་སར་སྒྲི་བ་ལས་ནི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་དག་པ་བ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་འཕྲོ་བ་གྱི། སྤིང་ཕྱེ་ནི་

དེ་བས་མཐོ་བའི་ས་མེད་ཅིང་འོག་ས་ནས་དེར་སྐྱེ་བ་ན་(རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་)དེ་སྤར་ནས་ལྷན་པ་སྐྱེ་བས་གསར་
འཕྱོང་མེད་པས་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནས་འཕྱོང་གི་སྐྱེ་བས་འཕྱོང་བ་མེད་དོ། (འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཕྱོང་བ་དེ་ཡང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་སོ།) དེ་ཡང་སྤར་མི་ལྷན་པ་འདི་དབང་དུ་བྱས་གི་
དག་པ་བ་དང་སྤར་ནས་ལྷན་པ་ནི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གི་བསམ་གཏན་དག་པ་པ་ཆགས་བྲལ་དང་སྐྱེ་བས་
མི་འཕྱོང་གི་སྐྱེ་བས་འཕྱོང་ལ། གནས་པ་ཆ་མཐུན་ལས་ཉམས་ན་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་དང་། བསམ་
གཏན་དང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཉམས་པ་ལས་དང་པོའི་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་འཕྱོང་བ་
ལྟ་བུ་ཉམས་པ་ལས་ཀྱང་འཕྱོང་བོ། ་དེ་ཉིད་གི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས། བསམ་གཏན་དག་པ་པ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཕྱོང་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འདོར་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལས་འཕྱོང་བ་དང་འདོར་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེན། ཡོད་དེ།
བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉམས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའོ། ་དེ་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་
འཕྱོང་ལ། ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འདོར་རོ། ་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་འཕྱོང་ལ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་འདོར་རོ། ་གོང་ནས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བ་ན་འཕྱོང་ལ།
དེ་ནས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ན་འདོར་རོ་ཞེས་^(༤)འབྱུང་ངོ་། ་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ནི་བསམ་གཏན་
དང་པོའོ། ་དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་དང་པོའི་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་
འདོར་རྟེ། དང་པོའི་ཉོན་མོངས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་(བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་གི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ནི་རྒྱ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་སྤར་མི་
ལྷན་པ་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིས་འཕྱོང་བ་ཅིང་(དེ་ཡང་ལམ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་གིས་བྲལ་ཡང་
རུང་ངོ་། ་དེ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་ཁོ་ན་སྟེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་ནི་དངོས་གཞིས་མ་བསྐྱས་བས་སོ།)སྤར་ནས་ཟག་མེད་དང་ལྷན་
པ་ནི་སྐྱོར་བའི་སྟོབས་གིས་ཟད་གེས་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱོབ་པ་དངོས་གཞིས་བསྐྱས་པ་འཕྱོང་ལ། དབང་པོ་
རྒྱལ་པོ་རྣོན་པོར་འཕྲོས་ན་རྣོན་པོས་བསྐྱས་པའི་སྐྱོབ་པ་དང་མི་སྐྱོབ་པ་འཕྱོང་བོ། ་ཕྱིར་མི་འོང་ཆགས་བྲལ་
དེ་དག་སྐྱོན་འགྲོས་བསམ་གཏན་གི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་ཟག་མེད་གི་
བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་འཕྱོང་གིས་མཐར་གྱིས་པ་མི་ལྟོགས་མེད་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་
ན་དངོས་གཞི་མི་ཐོབ་པས་^(༥)ཐམས་ཅད་གིས་འཕྱོང་བར་མ་ངེས་པས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པས་འཕྱོང་བ་མ་
བཤད་ཅིང་། མི་སྐྱོབ་པ་ཉམས་ན་སྐྱོབ་པས་བསྐྱས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞི་འཕྱོང་གིས་སྟོམས་འཇུག་
ཟག་མེད་གི་རིགས་ཙམ་སྤར་ནས་ལྷན་པས་གསར་ཐོབ་མེད་པས་ཉམས་པས་འཕྱོང་བའང་མ་བཤད་ལ། (ས་

དེ་དག་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་གྱིས་པའང་ཟག་མེད་དང་ལྷན་པར་ཐལ་བས།) ཟག་མེད་ལ་སྒྲིམ་པས་འཕྲོབ་པ་ནི་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྤར་དེ་དང་མི་ལྷན་པ་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉོན་མོངས་ཅན་འཕྲོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་འཕྲོབ་པ་དང་སྤྲིད་ཅི་མ་གཏོགས་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ནས་དང་པོ་སྒྲིམ་ན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ཅན་འཕྲོབ་པ་ལྟ་བུ་གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྒྲིབ་ཡིས་འཕྲོབ་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་འདི་འོག་ནས་གོང་དུ་སྒྲིབ་པའམ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་མི་འཕྲོབ་སྟེ་འདི་སྤར་ནས་ལྷན་པས་སྒྱུར་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཕྲོབ་པ་ནི་མེད་དོ།།

བྱད་པར་གྱི་ཆོས།

ལྷ་པ་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་ནི་འོན་སྟོམས་འཇུག་གི་རྫས་དེ་དག་གང་གི་མཇུག་ཏུ་བྱ་ཞིག་སྒྲིམ་ཞེ་ན། ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་(བཅས་ན་)ལྟག་གི་ས་གཉིས་ཏེ་ས་གསུམ་གྱི་བར་གྱི་དགེ་བ་(ཟག་བཅས་)ཟག་མེད་དང་། (རང་དང་)འོག་མ་(གཉིས་ཏེ་ས་)གསུམ་པའི་བར་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དག་སྒྲིའོ། །འདི་ཡང་སྒྲིབ་བསྟན་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཟག་པ་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འོག་མའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་མ་དང་ཟག་མེད་སྒྲིབ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲིབ་མཆོད་ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཡང་གོང་མའི་ཟག་མེད་སྒྲིབ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བྱག་སྒྲིམ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་རང་གི་ས་པའི་ཟག་མེད་དང་། སྟོམས་མཇུག་ས་ལས་ལངས་པའི་ཆོ་རང་གི་“ས་པའི་དག་པ་པ་དང་། ཟག་བཅས་དང་སྒྲེལ་ནས་ལུང་བཞིན་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དག་པ་པ་དང་། ཟག་བཅས་དང་མ་སྒྲེལ་བར་ལུགས་བཞིན་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིབ་བའི་ཆོ་མ་སྒྲེལ་བར་ལུགས་དང་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཟག་མེད་དང་། སྒྲེལ་ནས་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགོ་བའི་ཆོ་ཐོད་རྒྱལ་དངོས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དག་པ་པ་དང་། མ་སྒྲེལ་བར་གསུམ་པར་འགོ་བ་ན་ཏེ་བའི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་པའི་ཟག་མེད་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །གོང་འོག་གི་བཞི་པ་པན་ཆད་ནི་སྒྲིབ་པ་མི་སྤྲིད་དེ་གིན་ཏུ་རིང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་ན་ཟག་མེད་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་དགེ་བ་ཙམ་སྒྲིབ་ཡང་ས་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་བརྒྱད་སྒྲིམ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་དང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་ཆོ་རིམ་པ་ལྟར་རང་གི་ས་པའི་ཟག་མེད་དག་པ་པ་དང་། མ་སྒྲེལ་བར་ལུགས་དང་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་བསམ་

གཏན་གསུམ་པའི་ཟག་མེད་དང་། སྤེལ་ནས་ལྷགས་དང་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དག་པ་པ་དང་། མ་སྤེལ་བར་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་ན་ཉེ་སྤྱོད་བཞི་པའི་ཟག་མེད་དང་སྤེལ་ན་ཐོད་རྒྱལ་དངོས་བཞི་པའི་དག་པ་པ་དང་། ལྷན་དང་མི་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་མ་སྤེལ་ན་དང་པོའི་ཟག་མེད་དང་། སྤེལ་ན་དག་པ་པའང་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བཅུ་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་གཉིས་དང་། བཞི་པའི་གཉིས་དང་། ཅམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱོད་ཀྱི་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གཉིས་དང་། ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཉིས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། ཅམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱོད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་བཅུ་འབྱུང་བའང་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྤྱོད་ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་དགྲ་འབྱུང་སྟེ་རང་སའི་གཉིས་དང་། ལྷགས་དང་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་གཉིས་དང་། ལྷགས་དང་མཐུན་པར་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་ན་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལངས་པའི་ཆོ་སྤྱོད་ཅེའི་དག་པ་པ་ཁོ་ན་འབྱུང་སྟེ། དེ་ན་རྒྱ་བ་ཞན་པས་ཟག་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་ཅམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱོད་ཀྱི་མཇུག་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པའི་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ནི་རང་ས་དང་འོག་ས་རྣམ་ཤེས་དང་ཅམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱོད་ཀྱི་དག་པ་པ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་དང་། གོང་ས་སྤྱོད་ཅེའི་དག་པ་པ་ཁོ་ན་དང་བདུན་འབྱུང་རོ། །དེ་ཡང་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་གཟུགས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གི་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གཟུགས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་སྟེ། གཟུགས་མེད་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་ཤིང་། ཆོས་ཤེས་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་དང་། འདོད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོམས་འཇུག་དག་པ་པ་ལས་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་སྤྱོད་པའང་དག་པ་པ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་སུ། ལྷག་འོག་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །སྤྱོད་ཞེས་ཇི་ལྟར་ཟག་མེད་ལས་དུ་འབྱུང་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ། དག་པ་པ་ལས་ནི་སྤྱོད་པའི་དུ་དུ་དག་གི་སྤྱོད་དུ་ལྷག་པར་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་(ཆོ་མ་རོ་མུང་བ་ན།)རང་རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་ཡང་འབྱུང་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ནི་གལ་ཏེ་ཤེས་བཞིན་དང་དྲན་པས་ཟེན་ན་ལངས་པའི་ཆོ་རང་སའི་དག་པ་པ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆོ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་རང་སའི་ཉོན་མོངས་དེས་གཟེར་བ་ལས་འོག་མའི་དག་པ་པ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བས་ལངས་

པ་ན་ས་འོག་མའི་དག་པ་པ(ལམ་དག་པ་པ)ག་ཅིག་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་གིས་བསམ་གཏན་འདི་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞིག་སྟེ་དེ་བས་ནི་འོག་མ་བཟང་ངོ་ཞེས་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སྒྲོན་དུ་གཤམ་ནས་འོག་མར་འཕོ་ན་ནི་དག་པ་ལས་འཕེས་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་མ་གཤམ་ན་ནི་དེ་ལས་རིམ་ལྷན་འོག་མའི་དག་པར་འཕོ་ཞེ་ན། དང་པོ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་པས་ནི་འོག་མའི་དག་པ་པ་བཟང་བས་གོང་མའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འོག་མའི་དག་པ་པ་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འོག་མའི་དག་པ་པ་འབྱུང་སྟེ་དཔེར་ན་དུས་འདི་ཙམ་ན་ལྷན་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་བསམས་ནས་གཉིད་ལོག་པ་འདོད་པའི་དུས་སུ་སང་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཟག་མེད་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་འོག་ས་པའང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྒྲེའོ། །དེ་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དག་པ་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཇུག་ཏུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་སྒྲེའི་གཞན་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བཤད་གྱི་འཆི་འཕོ་བའི་ཆེ་ནི་སྒྲེའི་བསམ་གཏན་དག་ན་སྒྲེས་ཐོབ་གྱི་དག་པ་མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དག་པ་པའི་མིང་ཐོབ་པས་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་པ་ལས་ནི་རང་ས་དང་གོང་འོག་གིས་གང་དུ་སྒྲེའ་བའི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཀྱང་འབྱུང་བ་སྲིད་དེ། །འདི་ལྷན་བསམ་གཏན་དང་པོ་པ་ལྷ་བུའི་དག་པ་སྒྲེས་ཐོབ་ལ་གནས་ཏེ་རང་ས་དང་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲེའ་བ་སྲིད་ལ། སྒྲེའ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་འབྱུང་བས་སྒྲེའ་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཆི་འཕོའི་ཆེ་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ནི་རང་ས་དང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་སྒྲེའི་ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་འབྱུང་བས་གོང་མ་སྒྲེའ་བ་མིན་ནོ། །འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མ་སྒྲངས་པར་གོང་མར་མི་སྒྲེའ་བས་ན་དེས་དེར་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་གོང་འོག་གི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་འབྱུང་ངམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་པ་དེ་དག་ནི་ཉམས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ། སོགས་པས་བསྐྱས་པ་གནས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། རེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། རྣམ་པ་བཞི་བཞི་པ་ཡིན་ལ། སྲིད་ཅེ་ལ་ནི་གོང་ན་ས་གཞན་མེད་པས་བྱད་པར་གྱི་ཆ་མཐུན་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་གསུམ་ཡིན་ནོ། །(མཐོང་ལམ་དང་མཐུན་པའི་རེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི་གཟུང་མེད་ན་མེད་དོ།) ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲེའ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། (འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་)རང་གི་ས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། ས་གོང་མའི་སེམས་སྒྲེའ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། དེ་ལས་ཟག་མེད་སྒྲེའ་

བས་ཟག་མེད་གི་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །དེ་ལ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདྲ་དེ་དང་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་སྟོགས་པ་ཙམ་ཡིན་གི་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དག་པ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གནས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནི་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཟུག་མེད་གི་བསམ་གཏན་གཟུལ་མེད་ནི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དག་པ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན། ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རྒྱུན་གི་དུས་སུ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་རང་ཉིད་དང་། བྱད་པར་དུ་འགོ་བའི་དུས་སུ་གནས་པའི་ཆ་མཐུན་ཏེ་གཉིས་གཉིས་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་གནས་པའི་ཆ་མཐུན་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་། བྱད་པར་ཆ་མཐུན་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་། (འདི་ལས་ཉམས་ཀྱང་གནས་པ་མ་བཏང་ན་དེ་ཉིད་སྐྱེར་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།) ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གི་མཇུག་ཐོག་སུ་ཟུག་མེད་འབྱུང་ཡང་དག་པ་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱུན་གི་ཚུལ་གིས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དེ་གཅིག་པུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་དག་པ་པ་དང་གོང་སའི་དག་པ་པ་དང་ཟུག་མེད་འབྱུང་བ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་དང་གནས་པའི་ཆ་མཐུན་དང་བྱད་པར་གི་ཆ་མཐུན་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གཤམ་པར་བྱའོ། (ཟུག་མེད་ལས་ལྟང་བའི་ཆོ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པ་གང་རུང་མཐོན་དུ་བྱེད་དོ་གསུང་ངོ།)།

འོན་ཐོད་ཀླལ་གི་སྟོམས་འཇུག་རི་ལྟར་སྐྱེད་ཅེ་ན། དེ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་གང་ལ་སྟོམས་འཇུག་བྱ་བའི་གཞི་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་ཟུག་བཙས་གི་ས་བརྒྱད་དང་ཟུག་མེད་གི་ས་བདུན་ཏེ་དེ་ལྟར་ཟུག་བཙས་ཟུག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་རི་ལྟར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་སྦྱོར་བ་དངོས་གཞི་གཉིས་གི་དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་རིང་བའི་སྦྱོར་བ་ནི་འབྲེལ་བ་སྟེ་ཐོག་མར་ཟུག་བཙས་གི་ས་བརྒྱད་དང་ཟུག་མེད་གི་ས་བདུན་པ་དང་རིས་མ་བར་བར་ལུགས་དང་མཐུན་པར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སོང་ཞིང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འོངས་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་ཕྱིས་ཉེ་བའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཟུག་བཙས་སུ་རིས་མཐུན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གསུམ་པ་དང་། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། དེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ས་རེ་རེ་ཀླལ་ནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ཡར་སོང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟུག་བཙས་སུ་རིས་མཐུན་པའི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་ཡང་ས་རེ་རེ་ཀླལ་ནས་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་མར་འོངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟུག་མེད་དུ་རིས་མཐུན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གསུམ་པ་དང་། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། དེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་

སྟོམས་པར་འཇུག་པས་རེ་རེ་རྒྱལ་ནས་ལྷགས་དང་མཐུན་པར་ཡར་སོང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་དུ་
 རིས་མཐུན་པའི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་འང་ས་རེ་རེ་“ཀླུ་ནས་
 ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་མར་འོངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་དུ་
 རིས་མཐུན་པའི་ས་གཅིག་སྟེ་རེ་རྒྱལ་ནས་ལྷགས་དང་མཐུན་པར་ཡར་སོང་ཞིང་རིས་མཐུན་པའི་ས་རེ་
 ཀླུ་ནས་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་མར་འོངས་པའི་སྐྱོན་སྤང་བར་བྱས་ནས།

གཉིས་ལ་དངོས་གཞི་ནི་གང་གི་ཆེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་
 གཏན་གསུམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། དེ་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་
 ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ལྷགས་དང་མཐུན་པར་ས་རེ་རེ་རྒྱལ་ཞིང་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པ་ལ་སྟོམས་
 པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་བར་དུ་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་ས་རེ་རེ་རྒྱལ་ཞིང་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགོ་བ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་ལྷགས་
 དང་མཐུན་པར་ས་རེ་རེ་བརྒྱལ་ཞིང་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཅི་
 ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་ས་རེ་
 རེ་བརྒྱལ་ཞིང་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགོ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་རིས་མི་མཐུན་པ་
 གསུམ་པར་འགོ་བ་སྟེ་སྤེལ་མར་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅུས་པ་དེའི་ཆོ་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞི་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་སྤྲིད་ཅེའི་བར་དང་། སྤྲིད་
 ཅེ་ནས་གཉིས་པའི་བར་དུ་ལྷགས་དང་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་ས་རེ་རེ་བརྒྱལ་ནས་རིས་མི་མཐུན་པ་
 གསུམ་པར་འགོ་བའི་ཐོད་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའང་སྒྱར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་ཤིན་དུ་རིང་
 བའི་ཕྱིར་བཞི་པ་ལ་ནི་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་གོ། །གསུམ་པ་ཉེན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཐོད་རྒྱལ་དེ་ཡང་སྟོགས་ལ་
 བས་སྤྲིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་དང་། བཞི་པ་གང་ཟག་ནི་མཐོང་ཐོབ་དབང་པོ་རྣམས་ཉིང་རེ་འཛིན་
 ལ་དབང་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ། དུས་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་དབང་
 པོ་རྒྱལ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་དབང་བ་མ་ཡིན་པས་དུས་དང་མི་སྦྱོར་བར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཙུག་པ་མི་
 གཞི་བ་(གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ།)ཁོ་ནས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། མི་སྦྲོབ་པ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་གཞི་ཐོབ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་དབང་འབྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་
 རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཐོད་རྒྱལ་ཡང་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་སྟེ་བས་འདོད་ལ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟེ་སྦྱོད་ལྟར་ན་
 བོ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགུར། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་།

འོངས་ནས། །འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཚམས་(ཉིང་ཇི་འཛིན་ནི་
ཟག་པ་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་ཀའོ།)གཟུང་སྟེ། །གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། །དྲུག་དང་བདུན་དང་
བརྒྱད་ཀྱལ་ནས། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགོ། །ཐོད་ཀྱལ་གྱི་ནི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན།^{༡༠} །ཞེས་ཚུལ་
གཞན་དུ་བཤད་དོ།

ལུས་ཀྱི་རྟེན་ཡང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་ནི་རང་གི་ས་པའི་
ལུས་དང་འོག་སའི་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཅེའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་སྲིད་ཅེར་ཡང་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་
ལ་འོག་མ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་(པོས་དགུ་པ་ཡིན་པ་)ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
སྟོམས་འཇུག་དང་པོ་རང་ས་དང་འོག་མ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ས་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་
བར་དུ་སྐྱར་རོ། (དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ནི་འབྲས་བུ་རང་ས་དང་རྒྱ་འོག་ས་ལ་བརྟེན་པར་ངེས་སོ།) འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གོང་དུ་
སྐྱེས་པའི་རྟེན་ལ་སྟོམས་འཇུག་འོག་མ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཅིན། འདི་ལྟར་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ལ་རང་ས་
ན་མཚོག་ཡོད་པས་འོག་མའི་དམན་པས་དགོས་པ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྐྱིར་བསྟན་ནས་
དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ནི་སྲིད་པའི་ཅེ་མོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་འཕགས་པ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཅི་
ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉིང་ཇི་འཛིན་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་སྲིད་ཅེའི་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱས་ཏེ་དགྲ་
བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྲིད་ཅེ་རང་ས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅི་ཡང་
མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཟག་མེད་དེ་ཡང་སྲིད་ཅེ་ལ་ཐག་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་
པར་དང་པོའི་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་དེ་དག་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་བསམ་
གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཉིང་ཇི་འཛིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་ནི་དེ་དག་གི་རྟེན་བསམ་པ་
སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་དེ་དག་དམན་ཡང་རང་ས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་པས་མཛོན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཡང་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་དང་བཅས་པ་རོ་བྱང་བ་དང་མཚུངས་
པར་ལྟན་པའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་ས་པའི་སྲིད་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུང་པོའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་
དམིགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཞིང་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་(བའི་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཡིན།)བས་འོག་ས་ལ་དམིགས་པ་འདང་མ་ཡིན་ལ། (དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྲིད་པ་སྐྱེ་ན་དེ་འདོད་ཆགས་དང་མ་
བྲལ་བར་ཐལ་བས་སོ།) ས་གང་གི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ས་དེ་ཁོ་ན་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་གོང་འོག་རང་
རང་གི་སྲིད་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ས་གོང་མ་ལ་འདང་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་
གོང་མ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་སྟེ། ས་ཐ་དང་དུ་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ས་གཅིག་པའི་གནས་གཞན་བཞིན་ནོ། །དེ་

ཉིད་གྱི་ཕྱིར་གནས་གཞན་གསུམ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་བརྟུན་པོ་དག་ལྟ་འོག་ཏུ་འདུག་ཀྱང་ས་གཅིག་པ་
 ཉིད་ཏུ་འགྲུབ་པོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་འཆད་དོ། །ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་དོན་ཏུ་
 གཉེར་ན་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དགེ་བ་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་
 གྱི་དམིགས་ལྷུ་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དགུ་ཅོག་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གང་ཡང་རུང་བ་
 ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཉེ་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་འོག་སའི་ཟག་
 བཅས་ལ་དམིགས་ཤིང་དངོས་གཞི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཡོད་ལ་དངོས་གཞི་དགེ་བས་ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་
 མཐུན་གྱི་ལམ་དང་འོག་སའི་འགོག་པ་ལ་(དག་པས་གོང་མ་རྟོགས་ཡང་མངོན་ཤེས་མིན་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་གྱིས་
 སེམས་དེ་གཉིས་གྱི་དམིགས་པ་ནི།)མ་དམིགས་ཀྱང་ཟག་མེད་འོག་སའི་གཉེན་པོ་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ལམ་
 བདེན་^(༥)དང་རང་ས་དང་གོང་ས་ཁ་དམིགས་པས་དེ་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་
 རྣམས་ནི་ཀླག་ཏུ་ལྟ་བ་པ་ཡིན་པས་དངོས་གཞིས་ཀྱང་འོག་སའི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་
 པའི་དངོས་གཞི་དགེ་བ་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་རྣམས་གྱི་སྟོན་ལྷུ་ནི་ས་འོག་མའི་ཟག་བཅས་མིན་ཏེ།
 གཟུགས་མེད་པའི་དངོས་གཞི་རྣམས་ནི་དམིགས་པ་ལས་ངེས་པར་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་མ་ལ་
 དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འང་སྤིང་ཅེའི་འཕགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 གྱི་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །(གྲགས་ལ་འོག་ས་ལམ་ཟག་མེད་ལ་གོང་སའི་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་
 གྱི་དམིགས་པར་བསྟན་ནོ་དེ་ཡང་ས་དགའི་ལམ་ནི་^(༦)ཡན་རྟོན་དུ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་དུའོ།) བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དག་
 པ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ལས་ཟག་པ་མེད་པའི་དངོས་གཞི་རྣམས་གྱིས་རང་ས་དང་གོང་སའི་
 ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྟོང་གི་(དག་པ་པ་ནི།)ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 (ཉོན་མོངས་ཅན་ནི།) སྤིང་པས་སྤིང་བ་ལས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བས་རང་སའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འོག་སའི་དག་པ་པ་བས་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་(སྟན་མི་འབྱིན་པས།)དམན་
 པས་ཁྱད་པར་ཅན་སྤང་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དག་པ་པའི་དངོས་གཞིས་ཀྱང་འོག་ས་དང་
 རང་ས་དང་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མི་སྟོང་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། བསམ་
 གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གོང་ས་གོང་སའི་ཉེར་བསྟོགས་ནི་ས་འོག་མ་འོག་མའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཟག་
 མེད་གྱིས་སྟོང་བར་མ་ཟད་(ཉེར་བསྟོགས་)དག་པ་པས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྟོང་ངོ་ཞེས་སྟུང་རོ། །

ཉེར་བསྟོགས།

དུག་པ་ཉེར་བསྟོགས་བཤད་པ་ནི། འོན་ཉེར་བསྟོགས་དུ་ཡོད་ཅིན། ལྷོ་མས་འཇུག་དངོས་གཞི་

(བརྒྱད་ཡོད་པས་)བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལ་ནི་གང་གིས་འཇུག་པའི་སྒྱིར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱང་བརྒྱད་ཡོད་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་འབྲལ་ལམ་མེད་པས་སྐྱེད་པ་དང་མཆུངས་ལྡན་གྱི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྤང་བར་མི་རྒྱས་ལ་འདི་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོར་སྤྱོད་བ་དང་^༤མཆུངས་ལྡན་མ་ཡིན་གྱི་དག་པ་པ་ཁོ་ན་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་དང་། འོག་ས་ལས་ཡིད་བྱུང་བ་དང་བྲལ་ན་དགའ་བདེ་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ནི་འབད་དེ་བྱང་དགོས་པས་མངོན་(ཡིན་ཉེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་འོག་སའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། ཕྱི་མ་བདུན་མི་གསལ་བས་ཟག་མེད་མེད་དོ། རྒྱུ་མཉམ་གཞག་གི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་པས། འབྲས་བུའི་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ན་ཉེར་མཚམས་སྒྱིར་སེམས་ནི་རང་རང་གི་ཉེར་བསྟོགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་སྒྱིར་ངོ་ཞེས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའོ།)། བར་འདུ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། འོག་ས་ལས་ཡིད་བྱུང་བ་དང་མ་བྲལ་བས་ཚོར་བ་འང་བདེ་བ་ཡང་མིན་སྟེ། བསྐྱེད་པ་བྱང་མེད་པ་བྱང་སྟོམས་གྱི་དབང་པོ་ཁོ་ན་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་འབད་དེ་བྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་བྱང་སྟོམས་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་ལ། འོག་ས་ལས་ཡིད་བྱུང་བ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བའི་ལམ་ཡིན་པས་དག་པ་པ་ཡིན་གྱི་རོ་བྱང་བ་དང་མཆུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ།

སྒྲིབ་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལ་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་བདུན་བདུན་བཤད་དེ། དེ་ལས་འོག་མ་རྣམས་ཆེ་བྱང་ཞིང་སྟེ། བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་ནས་རགས་སོགས་དང་གོང་མ་རྣམས་དེ་ལས་སྒྲིག་པ་ཞི་སོགས་སུ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་ནས་སྤང་བྱ་དང་ཐོབ་བྱ་གཤམ་པར་བྱས་ཤིང་སྤང་བ་དང་ཐོབ་པར་^༥བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ཐོས་བསམ་དང་འདྲེས་པ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྤང་བྱ་དང་ཐོབ་བྱའི་སྒྱིར་བ་རྩོམ་པར་བྱེད་པའི་རྩེ་གཅིག་པ་ཞི་རགས་གྱི་མཚན་མ་ལ་མོས་པ་ཐོས་བསམ་ལས་འདས་པ་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེ་གསུམ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དབེན་པ་ལ་དགའ་བ་རྒྱས་ཤིང་ཉོན་མོངས་པ་འབྲིང་གསུམ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དགའ་བ་སྟེ་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་རྒྱ་དང་བྲལ་བས་དེ་ཟད་མ་ཟད་བརྟག་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐྱེ་བའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་པའི་རྒྱལ་མེད་པ་ལ་སེམས་འཛིག་པར་བྱེད་པ་དཔྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བརྟགས་པས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུང་གསུམ་ཡོད་པར་རྟོགས་ནས་རྒྱུང་གསུམ་སྤྱོད་ཞིང་དངོས་གཞིའི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པ་སྒྱིར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་འང་དང་པོ་དུག་སྒྱིར་བ་དང་བདུན་པ་ནི་དངོས་གཞིའོ།

དེ་ལྟར་གོང་མ་པས་འཛིག་རྟོག་པའི་གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་འོག་སའི་སྒྲིབ་སྤང་དགུ་ཅར་

སྤངས་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་གོང་མ་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་ལུགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་གང་ཞིག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པ་མི་ལྷོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་དེས་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་མཐའ་དག་སྤངས་པར་འགྱུར་ན་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་ན། འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་པར་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བཅས་གྱི་མཐོང་ལམ་པ་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་ནི་དག་པ་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་འཕགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའང་ཡིན་ཏེ། (འདི་ནི་གསལ་བས་རང་ལོག་གོང་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་ལོ།) བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པ་དག་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེར་བསྟོགས་གཞན་དག་ནི་འོག་མའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མི་བརྟེན་ཏོ། །ཉེར་བསྟོགས་གཞན་རྣམས་ལའང་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནི་དག་བ་དག་པ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་རྒྱུ་ཀར་བསམ་གཏན་གསུམ་མེད་བརྒྱད་ཅར་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་པས་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་སེམས་ཀྱང་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཉེར་བསྟོགས་གྱི་སེམས་གྱིས་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མོད་ཀྱི་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཉིད་དགག་གོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(མུང་ལྷན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་འཇུག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།)

སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་(འདུན་བཟང་ནི་)“ཡ”བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་ནི་གསལ་བའི་ཕྱིར་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་དང་རོ་མུང་ལྷན་དང་གསུམ་གཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ་མི་ལྷོགས་མེད་ནི་དངོས་གཞི་ལ་སྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མུང་ལྷན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་འཇུག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།“ལ” (འདི་ལའང་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་སེམས་འདོད་ན་དེ་མི་དོ།) འོ་ན་ཉེར་བསྟོགས་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། །བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ན་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། ཐ་དད་དེ། ཉེར་བསྟོགས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དེ་ཉིད་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པས་རྟོག་“པ”པ་མེད་ལ་དཔྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་(འབྲས་ལམ་མིན་གྱི་བྲལ་ཟེན་ཡིན་པས་དེ་ལ་དཔྱེ་ན།)དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་དང་རོ་མུང་ལྷན་དང་རྣམ་པ་གསུམ་གཡོད་པ། (མི་ལྷོགས་མེད་དེ་ནི།) འབད་ནས་སྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཚར་བའང་བདེ་བ་ཡང་མིན་སྟེག་བསྐྱེད་པ་བཏང་སྒྲོམ་སྤང་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་གྱིས་ན་

(བདེ་བ་དང་མི་ལྡན་པས་)ལམ་བསྐྱེད་དཀའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་
ཀ་དང་བཅས་པའི་དངོས་གཞི་ཙམ་དང་རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱད་པ་ཙམ་དང་ལྡན་པའི་བྱེད་པ་ཙམ་གྱི་དབྱེ་བ་
ཡིད་ཀྱི་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་པར་མེད་པས་དངོས་གཞི་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །བསམ་
གཏན་བྱེད་པར་ཙན་ཟག་བཅས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྟོམས་ན་ཆངས་ཆེན་དུ་སྒྲིབས་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་
འབྲས་བུ་ཙན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྫོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆུངས་པའི་གནས་པ་
ཞེས་གྲང་བྱའོ།

ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

བདུན་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུས་ཉི་མདོ་ལས།
ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་ལ་
དཔྱད་པ་ཙམ་དང་། རྟོག་པ་ཡང་མེད་ལ་དཔྱད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉི་ཞེས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་
གསུངས་པ་^{༡༠}ལ་བསམ་གཏན་བྱེད་པར་ཙན་དེ་ནི་རྟོག་པ་ཙམ་ཞིག་བཀག་པས་རྟོག་མེད་དཔྱད་ཙམ་གྱི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ལ། བྱེད་པར་ཙན་དེ་མན་ཆད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་དང་ཉེར་
བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་གཉིས་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྟོ། །བྱེད་པར་ཙན་དེ་ཡན་ཆད་
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ནས་སྤྱི་ཙེའི་བར་རྣམས་ནི་ས་དེ་བསྡུས་ཀྱི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཀ་
མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྟོ། །ཡང་མདོ་ལས། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོན་པ་མེད་
པ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉི་ཞེས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གསུངས་པ་^{༡༡}ལས་ཡུལ་མུང་འདས་
སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་ཡུལ་ལྟ་དང་པོ་མོ་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་མཐའ་བཞིའི་མཚན་མ་
(སྟེ་བཅུ་དང་)བྲལ་བས་མཚན་མེད་ཡིན་ལ། (འདིར་དབང་པོ་རྣམས་མཚན་མར་མ་སྟོས་པ་ནི་དབང་པོ་ནི་ཡུལ་ལྟར་ཡིད་
འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མིན་པས་སོ།) དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པས་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ནི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་ནི་སྟོང་པ་འཕམ་བདག་མེད་ལ་དམིགས་ནས་སྟུག་བསྡུལ་གྱི་བདེན་པའི་བདག་མེད་པ་དང་སྟོང་པ་
ཉིད་དུ་འབྲུག་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པའོ། (འདི་ཡང་འཛིག་ལྟའི་གཉེན་པོའོ།) སྟོན་པ་མེད་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཡུལ་སྟོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཙན་
ཡིན་ལ། སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པས་གྲང་སྟུག་བསྡུལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་
པར་དམིགས་མོད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་མུང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་

ཡིན་ན་དེ་དག་གིས་མྱུང་འདས་ལས་ཡིད་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་སྟུག་བསྐྱེད་ལས་ཀྱང་ཡིད་མི་འབྱུང་ལ་འགག་
བདེན་གྱིས་ཀྱང་ཡིད་མི་འབྱུང་གི་མི་རྟག་པ་དང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་
དང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོའི་ནང་ནས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་འང་ལུང་བར་མ་ལས་རེ་ཞིག་སྤང་བྱ་
ཡིན་ཡང་འདྲས་བྱས་ཡིན་པས་ཚུ་གྲུ་པ་བའི་གཟིངས་ལྟར་ལྟག་མེད་དུ་འབྱུག་པ་ན་ངེས་པར་འདོར་བས་སྤང་
བྱར་གསུངས་པས་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་དང་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་དུག་
པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་ཀྱན་འབྱུང་དང་ལམ་གྱི་བདེན་
པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ་རྣམ་པ་བཅུ་དང་མཚུངས་པས་ལྟན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་(ནི་སྟོན་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་)ལོ།

སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་དང་སངས་ཀྱི་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པས་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ནི་ཞི་བའི་ངོ་བོ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ནི་དེ་དག་གིས་ཁམས་གསུམ་ལ་སྟོན་པ་
ལྟག་པའི་སྤྱིར་མི་རྟག་པ་དང་སྟུག་བསྐྱེད་པ་དང་ཀྱན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་དུག་ལྟན་དུ་བཤད་དོ། ཉིང་
ངེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་ཟག་བཅས་འཛིན་རྟེན་པ་དག་པ་པ་དང་། (དེ་ཡང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་འཕགས་
ལམ་གྱི་སྟོར་རྗེས་ཁ་ཅིག་གིས་བསྟུས་ལ།) འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ས་ནི་
དང་པོ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་ས་དུག་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ན་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་ནི་
ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གང་ན་ཡོད་པའི་ས་འདོད་པ་དང་སྤྲིད་རྩེ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེར་
བསྟོགས་བདུན་མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་ས་དགུ་ན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ལས་
ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་དག་དྲི་མ་མེད་པ་ནི་ཐར་པའི་རྒྱ་དང་དེར་འབྱུག་པའི་སྟོ་ཡིན་པས་མདོ་ལས་རྣམ་
པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་གསུམ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།

ཡང་མདོ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་
སྟོན་པ་མེད་པ་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ་ཞེས་སྟེ་མ་གསུམ་
ལས་གཞན་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གསུངས་ཏེ།^{༡༩} རིམ་པ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མ་གསུམ་
ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་མིང་དེ་སྟན་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་གཉིས་ནི་རིམ་པར་
ལྟར་མི་སྟོབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་གཉིས་ལ་བདག་
འཛིན་དང་སྤྲིད་པ་འཕམ་དགའ་བ་དགག་པའི་སྤྱིར་མི་སྟོབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་ནི་བདག་
གི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་ནི་མི་རྟག་པའོ་
ཞེས་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་སྟངས་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ལྟར་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ཀར་མི་དམིགས་པར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཁོ་རེར་དམིགས་ཤིན་ཀྱང་།

(སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ།)སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ནི། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་དེ་ཉིད་ཡང་སྟུན་འབྲེན་པས་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལས་ཡིད་འབྱུང་བའོ། །སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་སྟོང་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་སྟོང་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་དུ་ཞུགས་པ་གོགས་དང་
བྲལ་བ་ན་འགོན་པོ་ངོ་མི་ཤེས་པ་མཐོང་བས་ཀྱང་དགའ་ལ་གཅིག་བྱ་ནི་གོགས་ཀྱིས་སྟོང་པས་མི་དགའ་
བ་ལྟར་སྤྱིད་པ་ལ་བདག་མེད་པར་མཐོང་ཡང་སྟོང་པར་མ་མཐོང་ན་དགའ་བར་འགྱུར་གྱི། སྟོང་པར་མཐོང་
ན་མི་དགའ་ཞིང་སྟོང་པར་འགྱུར་བས་དེས་ན་སྟོང་པ་དང་མཐུན་པས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་དམིགས་ཀྱི་བདག་
མེད་པའི་རྣམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་གཉིས་པོ་དེ་དག་བདེན་པ་དང་པོའི་སྟུག་
བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ཀྱན་འབྱུང་དང་འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་འང་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གོ་
རིམ་བཞིན་དུ་དམིགས་ཡུལ་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་དག་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་
པའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་པོ་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་
བདེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་བདེན་ཡིན་པས་སྟུན་འབྱུང་བུ་ཡིན་ལ་སྟུན་དབྱུང་བུ་དེ་ཉིད་སྟུན་འབྲེན་
བྱེད་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།

མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་མི་སྟོབ་པའི་མཚན་མེད་ལས་ལངས་པའི་
རྗེས་ལ་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞན་མ་སྟེས་ན་མཚན་མེད་ཀྱི་རྒྱན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལས།
མཚན་མེད་ལས་ལངས་པའི་^{༡༥}རྗེས་ལ་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་སྟེ་བ་ན་མཚན་མེད་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མ་
ཚང་བས་འགག་པར་འགྱུར་ཞིང་འགག་པ་དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་སོ་སོར་བརྟགས་
འགོག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་གཉེན་པོས་བྲལ་བ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་པ་ལ་མི་སྟོབ་པའི་
མཚན་མེད་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པས་གཉེན་པོས་བྲལ་བ་མི་སྤྱིད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དམིགས་པ་མི་སྟོབ་པའི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པས་
ཟད་པ་སྟེ་འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཞིབ་པའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་འགོག་པ་དང་གུ་ལོ་མ་
པ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་འགོག་པ་ནི་མི་རྟག་པའི་
འགོག་པ་དང་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པའི་འགོག་པར་དམིགས་ན་བརྟགས་མིན་རྟག་པ་སྟུན་ཕྱུང་བར་
འགྱུར་ལ། དེ་སྟུན་ཕྱུང་ན་མཚན་མེད་སྟུན་འབྲེན་བྱེད་སྟུན་ཕྱུང་བས་སྟུན་དབྱུང་བའི་མཚན་མེད་སྟུན་ཕྱུང་
བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གུ་ལོ་མ་པ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ན་བརྟགས་མིན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཉེན་པོས་སྤང་བུ་དང་བྲལ་ནས་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་བྱུང་བ་ནི་ངེས་འབྱུང་ཡིན་ན་བརྟགས་མིན་ནི་གཉེན་

པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉིང་དེ་འཛིན་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་འཕགས་ལམ་ལ་(ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བུ་བས་དེ་ལ།)མི་སྣང་གི་འདི་དག་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་
སྣ་མ་གསུམ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྟོགས་པས་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་སྣང་བས་དོར་བྱ་ཉིད་དུ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་རོ། ཉིང་
ཉིད་ཀྱིས་ན་འདི་དག་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པ་སུན་འབྱིན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་ཀྱང་གྲག་གོ།

རྟེན་ནི་སྟོགས་ལ་བས་(སྟོབས་ཀྱི་མི་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་བྱེད་ལ། (སྟེ་མིའི་ལུས་ནི་ན་ཆས་འཆི་
བ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་^{༧༥}ནད་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་འདུ་བྱེད་ཟག་མེད་འཇུག་པ་ལ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་འདུ་ཤེས་འདྲེན་ལ།
ལྟ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་པ་ལ་ཆེར་ལུས་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པའི་^{༧༦}ཕྱིར་རོ།) གང་ཟག་ནི་དབང་པོ་རྣོ་བས་དེ་སྟེད་པའི་མཐུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དགྲ་བཙམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་སྟེའི་དབང་པོ་རྟེན་ལ་བས་དགྲ་བཙམ་པ་གཞན་ལ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། (སྟོབ་པ་ནི་བྱ་བ་ལྟགས་དང་བཅས་པས་འཕགས་ལམ་ལ་མི་སྣང་ལ། དུས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ནི་འཕགས་ལམ་རྩེ་སུ་སྟུང་
བ་ལ་བརྟེན་པས་དེ་སུན་མི་འབྱིན་ནོ། ཁ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་གསུམ་འདོད་པ་དང་བཅས་པ་ན་ཡོད།) བསྟེད་པར་
མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉིས་ན་འཕགས་པ་དག་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། ཀྱན་ཏུ་
ཆགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མི་སྟོབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་དག་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྟོགས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉིང་དེ་འཛིན་གཞན་དང་གཞན་དག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་སྟེ་པས་འདོད་ལ། ཐེག་
པ་གོང་མ་པ་རྣམས་ནི་(རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་ལས།)སེམས་ནི་རང་དངོས་མེད་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་རྒྱ་རྣམས་
སྟངས་ཕྱིར་དང་ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འབྲས་བུ་དང་རྒྱས་སྟོང་པ་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སོགས་པར་འདོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པའམ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་དུ་འདོད་དོ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ནི་ཀྱན་
བཏགས་དང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གསུམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་མེད་
མཚན་མེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་གསུངས་སོ།^{༧༧} ཉིས་ན་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་དང་། འཛིན་རྟེན་
པའི་སྟོམ་བྱུང་དང་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟོམ་བྱུང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་
ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོམ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ཁ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་ཀྱི་ཉིང་བསྟོགས་སུ་
བདུན་མ་གཏོགས་(ན་ཉིང་བསྟོགས་བདུན་གོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་དམིགས་ནས་འགོས་སུན་འབྱིན་གྱི་འཕགས་ལམ་སུན་མི་འབྱིན་
པས་སོ།)པ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ས་དུག་དང་གཟུགས་མེད་པ་ས་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ན་ཡོད་དོ།

ཡང་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་པ་

ཀྱན་དུ་བསྟེན་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་ན་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བའང་
ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྟོམ་པ་ཀྱན་དུ་བསྟེན་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་ན་གཤེས་པ་
མཐོང་བར་འགྱུར་བའང་ཡོད། ཤེས་རབ་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་འགྱུར་བའང་ཡོད། ཟག་པ་ཟད་པར་
འགྱུར་བའང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ། དག་(བདག་
པའམ་^{༡༧} ཟག་པ་མེད།)པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་མཉམ་པར་འཛིག་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་
གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྟོམ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་འདོད་པ་ལས་འདས་པའི་དང་པོ་ཡིན་
པས་དེ་སྐད་དུ་བཤད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཞན་དག་ཀྱང་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེར་གནས་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་
གང་སྟེ་ལྷ་ཀྱི་ཁྲི་ཀ་ལས་ཀྱང་གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཡིན་
བཞིན་དུ་མདོ་ལས་དང་པོ་ཁོ་ན་དེར་བཤད་ཅིན། རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ཉེས་པ་མང་བ་ལས་
འདས་པས་དེའི་བདེ་བས་སློ་ལྷག་པར་ཡོངས་སུ་ཆོམ་པས་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་འབྲོག་ཏུ་ངལ་ཞིང་སྟོམ་པ་རྒྱ་
རྒྱུག་པ་ཅན་གྱིས་ཆོམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༨} བྱི་མ་ལ་བདེ་བ་སྦྱང་བར་ངེས་པ་ནི་མེད་དེ། ཉམས་
པ་དང་། (དེ་སྤངས་ནས།) བྱི་མ་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྟེས་པ་དང་། མཐོང་ཚོས་ལ་མུ་
ངན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ལ་ཆེ་སྟེ་མ་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ཟག་མེད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་
ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར་དོ། །འཆི་འཕོ་དང་སྟེ་བ་ཤེས་པའི་ལྷ་འུ་མིག་གི་མདོན་ཤེས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་
བའི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྟོམ་པར་
འདོད་དོ། །སྟེ་བ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་འདི་དག་
ནི་ལུས་ཀྱི་ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་མིག་གི་མདོན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱ་
བ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་རྟོག་བཅས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་གཟུགས་
ཀྱི་སྟེ་མཆོད་ལ་དམིགས་པ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་རྟོག་པ་མེད་པའོ།

འོ་ན་མདོ་ལས་ལྷ་འུ་མིག་གི་མདོན་ཤེས་ཤེས་པ་མཐོང་འགྱུར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་བཤད་པ་^{༡༩}དང་
འགལ་ཏེ། མདོན་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྟོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོ་ཞེན། ཉིང་
ངེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ་ཉིང་ཀྱང་ནད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོན་ཤེས་རྣམ་དུ་ག་རྣམ་གྱོལ་སྟོ།^{༢༠} །ཞེས་པས་(མདོན་ཤེས་)འདི་ནི་ཡིད་^{༢༡}རྣམ་གྱོལ་གྱི་
ལམ་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྟུས་པ་མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོམ་པ་དངོས་ཡིན་པས་མདོ་
དང་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།^{༢༢} །ཁྲི་ཀ་བྱེད་དག་ནི་ཕྱོགས་སྡེ་མ་ནི་ཆོས་མདོན་པའི་མཛོད་སེམས་པ་
རྣམས་ཀྱི་^{༢༣}ལུགས་ཡིན་ཏེ། མདོན་ཤེས་མཚན་ཉིད་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་^{༢༤}ཡིད་བསྟོམ་པ་བཏགས་པ་

བར་འདོད་ལ། ལུགས་ཕྱི་མ་ལྟར་ན་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པ་
 དངོས་སུ་འདོད་པར་འཆད་དོ། །སྒྲིབ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མི་སྐྱེག་པ་
 དང་། དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་བྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་
 དག་པར་རིག་པ་དང་། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་། ཟེལ་གཞོན་ལ་སོགས་
 པ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་རྣམ་ཐར་སྒྲོག་གསུམ་དང་། ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་དང་། ཟག་ཟད་ཀྱི་
 མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་རྣམས་ལའང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མིང་
 གིས་བཏགས་ནས་སྒྲོ་སྒྲེ་ཤེས་རབ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཏིང་ངེ་
 འཛིན་གྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་ལུས་དུ་ཕྱིན་པར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་
 དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པས་བསྐྱེད་པའི་རྩོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་དེས་ཟག་པ་མ་ལུས་པར་ཟད་པར་འགྱུར་བས་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཏིང་ངེ་
 འཛིན་སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །(ས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་རྩོར་ཏིང་ཡང་དེ་ཡིན་མོད་ཀྱང་)ཏིང་ངེ་འཛིན་བཞི་པོ་འདི་དག་གྱེ་
 བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ནི་བཙུམ་ལྟན་འདས་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ལས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གཟིགས་པའི་ཆེད་དུ་ཞིང་པའི་གྲོང་དུ་བྱོན་པ་ན་གིང་འཛམ་བུའི་
 བྱང་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གིང་བྱང་དུ་བྱོན་དང་པོ་ལ་ལྟ་བུའི་བདུད་
 བཀྲུ་བའི་རྩེས་ལ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྒྲིབ་པ་ཉམས་པར་གཟིགས་པ་དང་། དེ་
 བས་དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲུང་བྱུང་ལ་བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་བ་དང་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་
 བསྐྱེད་པ་དང་། དེའི་རྩེས་ལ་བྱུན་གསུམ་པ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྩོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
 བསྐྱེད་ནས་དེས་ཀྱན་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་
 འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཞི་པོ་ནར་
 གསུངས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །“

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ་དངོས་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་གཉིས་
 ཀྱི་དང་པོ་ལ་བཞི་ལས་ཡུ་ལ་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་དམིགས་གིང་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་
 འབྱུང་བའི་ཆད་མེད་པ་ནི་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྒྲོམས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་
 དག་བཞིར་ངེས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཞོད་སེམས་དང་། སོགས་པས་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པར་འཛོལ་དང་། གཞན་

གྱི་ཡུན་སྐུ་ཚོགས་པ་ལམ་དགའ་བ་དང་། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་གཞོད་སེམས་མང་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ལྟར་མི་སྟག་པས་ཀྱང་བྱེད་ན་དེ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་དང་འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མི་སྟག་པ་དང་བཏང་སྟོམས་སོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་རྣམས་འདོད་ལ། སྒྲིབ་དཔོན་ནི་འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་སྟག་པ་དང་། ཉེ་དུ་ལའང་འབྲེལ་མེད་ལྟར་སྟོམ་པས་པ་མ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་དུ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་གཉེན་པོར་བཏང་སྟོམས་སོ་ཞེས་བཞེད་དོ།^{༡༥} །ཚད་མེད་པའི་དོ་བོ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི་བྱམས་པ་ཡིན་ལ། སྟོང་རྗེ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དགེ་བའོ། །གཞན་བདེ་བ་དང་ལྷན་པར་གཤམ་ན་ཡིད་བདེ་བ་ནི་དགའ་བ་ཚད་མེད་པ་ཡིན་ལ། བཏང་སྟོམས་ནི་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་བའོ། །

འོན་དེ་གཞོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་སྤང་བྱའི་གཞོད་སེམས་ནི་ཆགས་པས་དངས་པའི་གཞོད་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འགྱུར་རོ། །སྒྲིབ་དཔོན་ནི་འདོད་ཆགས་དང་གཞོད་སེམས་གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་རུང་བས་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་དུ་བཞེད་དོ།^{༡༦} །དེ་ཡང་ཚུལ་གཅིག་ལ་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ནི་མི་གཟུང་གི་(བར་མ་གནས་པའི་)མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་སོ་སོ་ལ་བཏང་སྟོམས་སུ་བརྟེན་པའོ། །དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག་སྟག་བསྐྱེད་ལས་སྒོལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་དང་། ཡིད་དགའ་བ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག་ཉེ་རིང་དང་ཆགས་སྤང་མེད་པར་མཉམ་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཀྱང་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་དགེ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྟག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེ་བའོ་སྟམ་དུ་གཤམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྟག་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་མོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བསམ་པ་བཟང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཅིག་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་པན་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲེང་བ་ལས། གཞན་ལ་གཅིག་ཏུ་པན་པ་བདེ། །མི་པན་ཕྱིར་ན་ཅིག་ཤོས་མིན།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མོས་པ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་འཇུག་

ཞེས་ཆད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་ལ་འདོད་པའི་བྱིར་ཇི་ལྟར་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་
ཞེན། བདེན་མོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་འདུན་པ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་ཞེས་ཆད་མེད་པ་ལ་འདོད་པའི་བྱིར་སྟོན་མེད་དོ།

ཆད་མེད་པ་འདི་དག་གི་སྟོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།
མདོ་ལས། དེ་བྱམས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཁོན་མེད་པ། འགུན་སྒྲུབ་མེད་པ། གཞོད་པ་མེད་པ། ཡངས་པ།
རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ། ཆད་མེད་པ། ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་པ། རྩོགས་གཅིག་ཏུ་མོས་ཏེ་བྱམས་པར་བྱས་ནས་རྫོགས་
པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་དོན་ནི་བྱམས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་
ནི་བྱམས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རིམ་པ་ལྟར་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོན་འཛིན་དང་།
ཐུག་དོག་དང་། ཞེས་ཆད་མེད་པ་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཁོན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ཆེ་བས་ཡངས་པ་དང་། ས་གཞུགས་ན་སྟོད་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་
ལ་དམིགས་པས་ཆད་མེད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་པས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་པའོ། དེ་ལྟར་ན་ཁོན་
མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་གསུངས་དང་། གཅིག་དང་། གཅིག་དང་། གཅིག་དང་། གཅིག་གིས་རིམ་པ་
ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ས་དང་། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་
པའི་ཡན་ཡོན་གྱི་སྒྲོན་པ་བྱམས་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། རྩོགས་གཅིག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི་གནས་ཕྱོགས་ཀྱིས་
མཚོན་ནས་གནས་པ་པོ་ཕྱོགས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་སྟོན་པའོ། མོས་པ་ཡིན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་མོས་
ཏེ་འོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཅིག་ཅར་མོས་པར་བྱེད་པས་བྱམས་པ་སོ། དད་སྲོལ་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་ན་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་འོ། དུས་ཡུན་རིང་པོར་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་ན་གནས་སོ་ཞེས་
གསུངས་སོ་ཞེས་རྣམ་པ་ཤད་རིགས་པ་ལས་བཤད་དོ།^{༡༠} དེ་དག་གིས་ནི་དགའ་བ་ཆད་མེད་པ་ནི་ཡིད་བདེ་
ཡིན་པས་བསམ་གཏན་སྒྲུབ་མ་གཉིས་ན་ཡོད་ལ། ཆད་མེད་པ་གཞན་གསུམ་ནི་མཉམ་གཞག་ཁོན་ཡིན་
པས་མི་སྦྱོགས་མེད་ཀྱང་གསལ་བས་དངོས་གཞི་དང་འདྲ་བས་བསམ་གཏན་གྱི་ས་དྲུག་ན་ཡོད་པར་ཁ་ཅིག་
འདོད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་དངོས་གཞི་ཁོན་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་བྱེད་པར་ཅན་དང་དངོས་གཞི་བཞི་སྟེ་ལྟ་ན་
ཡོད་པར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་སྦྱོར་བ་འདྲ་སྦྱོས་ཏེ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་
གྱི་ཉར་བསྟོགས་བཞི་དང་དངོས་གཞི་ལྟ་སྟེ་བཅུ་ན་ཡོད་པར་འདོད་དོ།

འོ་ན་གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་གཉེན་པོའི་བྱིར་ཞེས་གང་བཤད་པ་ཅི་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པས་
ཉོན་མོངས་པ་དངོས་སུ་སྤྲོད་ངམ་ཞེན། ཆད་མེད་བཞི་པོ་དེ་ཡིས་གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་མི་

སྒྲིང་སྟེ། བསམ་གཏན་དག་པ་པ་དངོས་གཞིའི་ས་པ་ཡིན་ལ། དག་པ་པའི་དངོས་གཞིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
 མི་སྒྲིང་ངོ་ཞེས་བཤད་ཟེན་པའི་བྱིར་དང་། (སྒྲིང་ལམ་མེན་པའི་⁽¹⁾བྱིར་དང་།) དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཉོན་
 མོངས་སྒྲིང་པ་ཡིན་པ་ལ་འདི་དག་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིའི་
 མཚན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཉོན་མོངས་སྒྲིང་པ་ཡིན་པ་ལ་འདི་དག་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་ཉི་ཆེ་བ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བྱམས་སོགས་སྒྲིངས་དང་འགལ་མེད་བྱིར་། ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་
 ཚར་གཙོད་མིན། ཞེས་⁽²⁾བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྒྲིང་བས་གནོད་སེམས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་
 གཏོན་པའི་བྱིར་དང་། དངོས་གཞིས་སྒྲིངས་པ་ཐག་སྒྲིང་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་གནོད་སེམས་ལ་སོགས་པའི་
 གཉེན་པོར་བཤད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་སྒྲིང་བ་ནི་གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲིང་ན་ནི་ཉེར་
 བསྟོགས་གྱིས་སྒྲིང་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་(མགོ་མཚན་པ་དེ་དག)འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲིང་ན་
 ནི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་སྒྲིང་ལམ་གྱིས་(དངོས་སུ་རྩ་བ་ནས)སྒྲིང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བྱམས་
 སོགས་གསུམ་འདོད་པ་དང་ཉེར་བསྟོགས་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི་སྒྲིང་བ་དང་དམིགས་རྣམ་དང་
 ངོ་བོ་དངོས་གཞིའི་ཆད་མེད་དང་འབྲེལ་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྒྲིང་བས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་མཚན་ནས་
 སྒྲིང་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་(འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཏེ་དངོས་གཞི་ཐོབ་ནས་དངོས་གཞིས་བསྟུས་པའི་ཆད་མེད་རྟེན་
 པའི་བྱིར་གནོད་སེམས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་སྟོབས་ལྟན་གྱིས་⁽³⁾ཀྱང་མི་རྒྱུ་།)རྣམས་གྱིས་དངོས་སུ་སྒྲིང་ངོ་། །

འདི་སྒྲིམ་པའི་རྒྱལ་ནི་སྒྲིམ་པ་པོ་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་ན་ཇི་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདེ་བ་ཡོད་པ་འཇུག་
 གཞན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འཕགས་པ་དག་བཙུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེ་
 བ་མངའ་བར་ཐོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་དང་ལྟན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་
 ཅིག་ཅར་མོས་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་འཇུག་པ་ཤས་ཆེ་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་
 ལྟར་མོས་པར་མི་རྣམས་ན་ནི་སེམས་ཅན་ལ་མཛའ་བོ་དང་། ཐ་མལ་པ་དང་། དག་པོའི་ཕྱོགས་གསུམ་དུ་
 དབྱེ་ཞིང་། མཛའ་བོ་འང་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་དུ་གསུམ་དུ་བྱེ་ལ། དང་པོར་བསྐྱེད་སྒྲིབ་པས་མཛའ་བོ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་
 དུ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་མོས་པར་བྱེད་ལ། གལ་ཏེ་གསུམ་གལ་བྱམས་པ་མཉམ་པོར་ཐོབ་ན་དེ་ནས་ཐ་མལ་
 པ་དང་། དེ་ནས་དག་པོའི་ཕྱོགས་ལ་འང་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་
 རིམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་གལ་ཏེ་དག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་མཛའ་བོ་ཆེན་པོ་ལྟར་བདེ་བར་མོས་པ་མི་ལྟོག་པར་
 གྱུར་ན། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བྱིམ་དང་གྲོང་དང་ཡུལ་ཕྱོགས་གཅིག་གི་སེམས་ཅན་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་
 ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་དུ་བྱམས་པས་རྒྱས་ཤིང་ཁྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་དགོ་
 རྩ་ཆད་པ་དང་རང་རྒྱལ་ལ་འང་སྟོན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་རིམ་པ་ལྟར་(རང་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་པ་བཟང་ངན་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྒྲིན་ཡོན་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་
 ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ནས་བསམས་ན་བྱམས་པ་ལྟར་དུ་སྒྲིབས་སྒྲིན་ནི་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས།
 གང་ཞིག་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་དེ་ནི་བྱམས་པ་ལྟར་དུ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་དོ། །སྒྲིན་གྱི་བསོད་ནམས་
 དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་སྣང་བའི་སྒྲོན་ནས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀུན་དུ་ཆད་པ་ལའང་ཡོན་ཏན་
 གཞུང་བར་ལུས། རང་སངས་རྒྱས་ལའང་སྒྲིན་གཞུང་བར་ལུས་སོ་ལྷོ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་སེམས་ཅན་སྟག་བསྐལ་རྣམ་པ་མང་པོའི་ཆུ་བོར་བྱིང་ཞིང་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་མི་ལྡན་པ་འདི་རྣམས་
 སྟག་བསྐལ་ལས་ལྟར་དུ་ཐར་པ་དང་། མངོན་པར་དགའ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་དུ་མོས་
 པས་སྟོང་རྗེ་དང་དགའ་བ་ལའང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ལ། བཏང་སྟོམས་ནི་དང་པོ་ཐམས་པའི་བྱོགས་ལ་བརྩམས་
 བས་མཐར་དགྲ་དང་གཉེན་ལ་མཚུངས་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཆད་མེད་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་དང་པོ་སྟོ་
 གསལ་བས་མི་དག་གི་ནང་དུ་བསྒྲིབ་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྟོ་མི་གསལ་བས་བསྒྲིབ་པར་མི་
 ལུས་པའི་བྱིར་རོ། །

ཅི་ཆད་མེད་དེ་དག་གཅིག་དང་ལྡན་པ་དེ་ངེས་པར་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ནམ་ཞེན། ཐམས་ཅད་
 ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དགའ་བ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་ནི་གཅིག་ལྡན་ན་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ལྡན་པས་གཅིག་
 ཡོད་ན་ངེས་པར་གསུམ་གསུམ་དང་ལྡན་ལ། དགའ་བ་ནི་ཡོད་བདེ་ཡོན་པས་དེ་ནི་བསམ་(དང་གཞན་གྱིས་
 འདོམས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར་རོ།)གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ས་ལ་ལྷོ་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ཐོབ་པ་ལ་
 བསམས་གྱི་མངོན་གྱུར་ནི་རྣམ་པ་འགལ་བས་རེ་རེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མདོ་ལས། ནད་གཞུགས་སུ་
 འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་པོའི་ནད་གཞུགས་མེད་པར་
 འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཉིས་པོའོ། །སྟག་པའི་རྣམ་
 པར་ཐར་པ་ལུས་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་གནས་པ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་
 པའོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་མེད་པ་བཞི་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་
 ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་ལུས་གྱིས་མངོན་
 སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་གནས་པ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་པའོ་ཞེས་རྣམ་པར་ཐར་པ་
 བརྒྱད་གསུངས་པ་ལས་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་སྟོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ལྟ་བུའི་བྱིར་
 མི་སྟག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། འདིའི་རོ་བོ་མ་ཆགས་པ་དང་། དམིགས་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་
 གཞུགས་གྱི་སྟེ་མཆེད་ཡིན་པར་ནི་(མི་སྟག་མ་ཆགས་པ་སོགས་སུ་)སྟར་མི་སྟག་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །བྱད་
 པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མི་སྟག་པ་ནི་ས་བཅུ་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་

མོངས་ཐག་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལ་དབང་འབྱོར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལ་དབང་ནས་ས་ལ་སོགས་པ་^{༡༠༧}གསེར་ལ་
སོགས་པར་བསྐྱར་བ་དག་^{༡༠༨} དངོས་པོ་བཟོན་པ་དུས་འདི་སྤྲོད་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་མོས་པ་ལྟར་འགྲུབ་པས་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པ་
དང་། ཆོ་གཏོང་འཛོག་དང་། རྩལ་ཕྱན་དུ་རི་རབ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ལ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྟོན་ནས་ཤེས་
དང་ཡང་དག་རིག་བཞི་ལ་སོགས་དང་འཕགས་པའི་རྩུ་འཕྱུལ་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ།^{༡༠༩} གཞུགས་མེད་པའི་མཉམ་གཞག་དག་
བ་དག་ལ་པ་དང་ཟག་མེད་རྣམས་ཁོ་ན་རྣམ་ཐར་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་འཆི་
བའི་སྤྲོད་པའི་སེམས་ལྟ་བུའང་མ་ཡིན་ཅོ། (འདི་དག་བཞོན་ཡིན་པས་སོ།)

ཁ་ཅིག་གཞུགས་མེད་དེ་དག་ན་རྣམ་སྟོན་སྟེས་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ལ་བསམས་ནས་
འཆི་བའི་སེམས་ལས་གཞན་པའི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །ཕྱོགས་སྒྲ་མ་
ལྟར་ན་ནི་གཞུགས་མེད་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་འཆི་བའི་སྤྲོད་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་ཁོན་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །གཞུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིར་མ་ཟད་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་
གྱིས་ཀྱང་རྣམ་ཐར་གྱི་མིང་ཐོབ་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་ནི་རྣམ་ཐར་གྱི་མིང་མི་འཐོབ་སྟེ། རྣམ་ཐར་
ནི་འོག་ས་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ས་འོག་མ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། (དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་ཁ་
དོག་གི་འདོད་ཆགས་ལ་དང་། གསུམ་པ་ནི་མི་སྟེག་པ་ལ་དང་། གཞུགས་མེད་ནི་དམིགས་པ་འོག་མ་དག་ལ་རྒྱབ་ཅིང་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།)
རྣམ་ཐར་བརྒྱད་པ་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ནི་གནས་གཉིས་པར་བཤད་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་
པའོ། །འདི་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དང་པོ་གཉིས་དང་གསུམ་པ་དང་གཞུགས་
མེད་རྣམས་དང་འགོག་པ་རྣམས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་དང་། ལུས་ཞིང་ཆགས་པ་
དང་། གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བའམ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ་འགོག་པ་ནི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་
ཐར་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།^{༡༡༠} །དེ་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ནི་སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག་ཡོད་ན་སེམས་ལས་
སུ་མི་རུང་བས་ཁམས་གསུམ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་གིས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞིའང་སྒྲིབ་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱི་ཀྱེད་དག་འཆད་དོ།^{༡༡༡} །འགོག་པ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་
སེམས་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་གིན་རྩ་བ་སྤྲོད་ཅེ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱང་(འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་)ཆེས་ཕྱ་བར་བྱས་
པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ་(སེམས་རྒྱན་གཅོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།) ལྷང་བ་ན་ནི་འཕེན་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་ཅེ་རང་གི་ས་པའི་དག་པ་པ་དང་འོག་མ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་ས་པའི་འཕགས་པ་
ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་འགོག་པ་དེ་ལས་ལྷང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
དང་དེ་ལ་སྟོམས་འཇུག་པར་འཇུག་སེམས་ནི་སྤྲོད་ཅེ་བ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཁོན་ཡིན་ལ། ལྷང་སེམས་

ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ།།

རྣམ་ཐར་འདི་དག་ལས་དང་པོ་གསུམ་ལས་སྒྲ་མ་གཉིས་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྒྲ་བ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་གསུམ་པ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདི་དག་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུལ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མོད་ཀྱི་འདོད་པར་གཏོགས་པ་སྒྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་རྣམ་ཐར་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་སྒྲིད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི་ས་གོང་མ་པ་དང་རག་གི་ས་པའི་སྒྲུག་བསྐལ་དང་། སོགས་པས་བསྐལ་པ་ཀྱུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སྒྲིགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ས་གོང་མ་དང་འོག་མ་དང་རང་གི་ས་པའི་ཐམས་ཅད་དང་། ཅུ་བར་མ་སྒྲོས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་པ་སྤྱིད་པས་དེ་དག་མི་(འདི་ནི་ཉེར་བཞུགས་གོང་མ་བདུན་མ་གཏོགས་པ་ས་བཅུ་པོར་བཤད།)སྒྲོབ་པའི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པས་འགོས་པ་འང་ཡིན་ལ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་འང་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པར་རྣམ་ཐར་མ་བཞག་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་པའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྱིང་པོས་བསྒྲིད་པས་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནི་འང་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་མེད་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་སྒྲུག་པའི་རྣམ་ཐར་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲིད་ཅེ་ན། དེ་ནི་མི་སྒྲུག་པས་རྒྱུད་ལྷུས་པ་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱ་བ་དང་བརྟག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མཉམ་གཞག་དགེ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པ་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་རྣམ་ཐར་དང་ཟེལ་གཞོན་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ལ་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅེ་ན། ཐག་སྤང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཐག་སྤང་བ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐག་མ་བསྤངས་ཤིང་སྟོམས་འཇུག་ལ་དབང་མ་ཐོབ་ན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། གང་གི་ས་ལ་སོགས་པ་གསེར་ལ་སོགས་པར་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་ཉིད་དུས་རིང་པོར་གནས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་དང་། སྒྲ་ཆེ་གཏོང་འཛིག་དང་། རི་རབ་རྩལ་ཕྱན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་རྒྱ་འཕྲུལ་མི་འགྲུབ་པས་དེ་དག་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འོ།།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་དང་བརྒྱད་པ་ཁོ་ན་ལ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་

པར་བྱས་ནས་གནས་ཞེས་བཤད་ལ། གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཞེན། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་པོས་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྒྲུངས་པས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དང་སའི་མཐའ་ན་གནས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་འགྲེལ་པར་འབྱུང་མོད་གྱི།^{༡༥} འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་ས་པའི་རྣམ་ཐར་རྫོགས་པར་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྟན་ཏོ་ཞེས་གཟུང་ངོ་། །ཡང་ན་འཕགས་པ་རྣམས་དེ་གཉིས་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅིས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཀུན་ལ་བརྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ།^{༡༦}

ཡང་བརྒྱད་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ལས། ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུད་དུ་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་ཁ་དོག་ངན་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཞིང་གཟུགས་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་པ་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་སྟེ་དེ་ལྟ་བུར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད་དང་པོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་ཁ་དོག་ངན་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་འདི་ནི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད་གཉིས་པའོ་^{༡༧} ཞེས་བྱ་བའི་པར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུད་བ་དང་ཆེ་བ་ལ་ལྟ་བ་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྟོན་པོ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ། འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་དཔེར་ན་ཟུང་མའི་མེ་ཏོག་གམ། ཡུལ་བ་ན་ར་སའི་རས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟོན་པོ། ཁ་དོག་སྟོན་པོ། སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ། འོ་ན་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཞིང་གཟུགས་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་པ་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པ་དང་།^{༡༨} དེ་བཞིན་དུ་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་བཞི་སྟེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད་བརྒྱད་གསུངས་པའི་ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་དེ་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་ཐར་གྱི་དང་མཚུངས་ལ། རྒྱུད་དང་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་དང་སྟོན་གྱི་གཟུགས་སམ། ལྟ་རགས་སོ། །ཁ་དོག་བཟང་ངན་ནི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ངམ། ཡང་ན་ལྟ་དང་མིའི་གཟུགས་སོ། །ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དབང་བསྐྱར་ནས་སོ། །ཤེས་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་མཐོང་བ་ནི་ལྟ་གམ་མཐོང་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་བཤད་ལ།^{༡༩} ཁ་དོག་བཞིའི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་རེ་ཞིང་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆོག་བཞི་བཞི་སྟོན་པ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ལྟ་སྒྲིམ་དང་། བཅོས་མ་དང་། ལྟ་སྒྲིམ་དང་བཅོས་མ་གཉིས་ཀའི་བྱན་མོང་གི་ཁ་དོག་ཡིན་ལ་ཟུང་མ་དང་དོང་ག་དང་བན་དུ་ཇི་བཀའི་མེ་ཏོག་དང་སྐར་མ་པ་སངས་དང་རས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལྟ་སྒྲིམ་

དང་བཅས་མའི་དཔེ། །དེ་ལྟ་བུར་འདྲ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ནི་ཟིལ་གྱིས་ཞོན་ནམ་མཁོན་གྱང་རུང་སྟེ་དེ་ལ་
མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་གྱི་འདྲ་ཤེས་མེད་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ནི་ཤེས་པ་ནི་དང་པོ་ཤེས་པ་ཙམ་སྟེ་བར་
ཆད་མེད་པའི་ལམ་མོ། །མཐོང་བ་ནི་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རྫོགས་པ་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་མོ་
ཞེས་འཆད་དོ།^{༡༧} །དེ་དག་གྱང་དང་པོ་བཞི་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆགས་སྤངས་སྟེ་བའི་གཉེན་
པོ་དང་། ལྷག་མ་བཞི་ནི་གཞན་གྱི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པ་དང་ཡིད་རྣམ་པར་ཞུམ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་ཟིལ་གཞོན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ས་དང་། གང་གི་གཉེན་
པོ་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་པ་ནི་རྟེན་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཟིལ་གཞོན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ས་དང་། གང་གི་གཉེན་པོ་
ཡིན་པ་དང་། དམིགས་པ་ནི་རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ནོ། །གཞན་
ཁ་དོག་གི་ཟིལ་གཞོན་བཞིའི་ས་དང་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་འང་རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་སྟུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་
རིམ་ལྔ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་ཐར་ཟིལ་གཞོན་གྱི་བྱད་པར་ནི་རྣམ་ཐར་གྱིས་ནི་དམིགས་པ་ལ་
རྒྱལ་གྱིས་སྟོགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་ཟིལ་གྱིས་མི་ཞོན་ལ། ཟིལ་གཞོན་གྱིས་ནི་རིམ་ལྔ་འདོད་པ་བཞིན་དུ་
སྐད་ཅིག་ལ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་འཕམ། རྣམ་པར་སྟོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་མོས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་སྟུག་པར་དམིགས་གྱང་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྟེ་བར་དམིགས་པ་
ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ལ་ཟིལ་གཞོན་མ་བཤད་པ་ནི་གཟུགས་ཟིལ་གྱིས་ཞོན་ན་
དེ་ཡང་ཞོན་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ།།

འཕགས་པ་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཟིལ་གྱིས་ཞོན་
པར་བྱེད་ལ། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་སྟུག་པ་དང་མི་སྟུག་པ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་དང་། ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་
རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་དང་དེས་ན་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟུག་པར་རོ་གཅིག་པའི་འདྲ་ཤེས་
གྱིས་མོས་པར་བྱས་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་འཆད་ལ།^{༡༨} སྟོབ་
དཔོན་གང་སྟེལ་ནི་ཁ་ཅིག་ཁ་དོག་བཟང་ངན་ལ་ཆགས་སྤངས་མེད་པར་དམིགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་
བྱེད་དེ་ཞེས་ཟེར་ལ།^{༡༩} ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ལྟ་ན་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྟེ་མཆོད་འདི་དག་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་
རང་བཞིན་དུ་འང་འགྱུར་ན་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་བཟང་ངན་གཉིས་ཀ་ཟིལ་གྱིས་
མཉན་ནས་མི་སྟུག་པར་རོ་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༢༠} ཟེར་རོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་
ལྷགས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།།

ཡང་བརྟུ་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ལས། ཟད་པར་ས་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རྩུང་དང་སྟོན་པོ་དང་སེར་

པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་གྲེས་པ་སྟེ་བར་ཆད་མེད་པར་ཟད་པར་ས་ལ་
 སོགས་པར་རྒྱས་པར་བྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཟད་པར་གྱི་སྟེ་མཆེད་བཅུའོ་ཞེས་¹¹³ བཤད་པའི་དང་པོ་བརྒྱད་
 བྱི་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། (དེ་ཡང་སྔོ་སོགས་བཞི་ནི་ཟེལ་གཞོན་གྱི་མ་བཞིའི་འབྲས་བུ་
 ཡིན་པས་སོ།) ས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ་(ཟེལ་གཞོན་གྱིས་བཞིའི་¹¹⁴ སྟོར་བ་ལས་བྱུང་
 བས་སོ།) དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྟོད་དུ། ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་
 ཞེས་བརྗོད། རྒྱ་མེ་ཡང་དོ་རྒྱུང་ཆོགས་ཁམས། ཉིད་ཡིན་དེ་དང་འདྲ་བའང་ཡིན།¹¹⁵ ཞེས་འབྱུང་བས་
 འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཡིན་ལ། གང་དག་རྒྱུང་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཡིན་(འབྱུང་བཞི་
 ཡང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་འདོད་པའང་ཡོད་དེ།) བར་མི་འདོད་པ་དེ་དག་ན་རེ་ཟད་པར་རྒྱུང་གི་དམིགས་པ་ནི་རེག་
 བྱའི་སྟེ་མཆེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་¹¹⁶ ཟེར་རོ། ཟད་པར་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་
 གཉིས་དག་པ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་ནི་རང་གི་ས་པའི་ཡུང་པོ་བཞི་ཡིན་ནོ།། (ཟག་
 མེད་ནི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་འདི་དག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།) སྟེ་མཆེད་གཞན་ལ་ཟད་པར་དུ་མི་
 འཛིག་པ་ནི་མིག་སོགས་བདུན་གྱིས་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་(དེའི་རིགས་མེད་པས།) མ་བྱུང་ཅིང་དྲི་རོས་གཟུགས་
 ཁམས་སུ་མ་བྱུང་ལ་སྟེ་ལ་རྒྱུན་མེད་པས་ཟག་པར་དུ་མི་བཞག་གོ་ཞེས་པ་ལས་འབྱུང་ལ། ཅི་ཡང་མེད་པ་
 དང་སྤྲིད་ཅེ་གཉིས་ཟད་པར་དུ་མི་བཞག་པ་ནི་(དམིགས་པར་མི་གསལ་བ་དང་སྟོ་བསྟུང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ།) བསྟུ་
 བ་ལས་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་ཟད་པར་མཐའ་ཡས་གིང་ཆད་མེད་པ་བྱུང་བས་དེ་དག་
 ལས་སོགས་དབྱུང་དུ་¹¹⁷ མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པའམ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་གཉིས་ཟད་པར་གྱི་འབྲས་
 བུ་ཡིན་པས་ཟད་པར་དུ་མི་བཞག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་ནི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རིམ་གྱིས་འཛིག་པས་དང་པོར་
 དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས། དེ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན། དེ་ནས་བྱུང་པར་བྱེད་པས་སྔ་མ་སྔ་མ་རྫོགས་གིང་
 དག་པ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྱུང་བས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་
 ཆེན་པོ་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་དང་འབྲས་བུ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་འགྲེལ་པ་དང་རྟེན་ཀར་བཤད་དོ།¹¹⁸ ཉེ་
 དག་ལས་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་གཞན་རྣམས་ནི་སོ་སོ་སྟེ་བོ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། འགོག་པའི་
 རྟོམས་འཕྲུག་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟེན་ལ། ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་ཐག་སྤང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་ནི་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་ལྟར་འཐོབ་ཅེ་ན། ཉི་

ཤུ་ཅུ་དྲུག་ལས་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་རྟེན་ལ་སོགས་པ་ནི་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ལ་
ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་སྤར་འདྲིས་པ་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་དང་། བྲལ་བ་ཙམ་དང་(འདྲིས་པ་ནི་དང་
པོ་ནས་སྤོང་ཅེའི་བར་སྤར་ཐོབ་པ་བཏང་བ་དག་གོ།)མ་འདྲིས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་པ་འབད་ཚུ་ལ་གྱིས་འཐོབ་སྟེ། གོམས་
པ་དང་མ་གོམས་པའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་ཟད་
པར་གཉིས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་ལྷག་མ་(རྣམ་ཐར་དང་པོ་གསུམ་ཟེལ་གཞོན་བརྒྱད་
ཟད་པར་བརྒྱད་དེ།)བཅུ་དྲུག་པོ་རྣམས་ནི་མི་ལས་སྟེ་བས་མའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འགོ་
བ་གཞན་ན་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དག་ནི་ལུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་ལུང་མེད་པས་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དག་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་(རང་རང་གི་གོང་མ་
གོང་མ།)ཇི་ལྟར་སྟེ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ནི་སྤྱོད་པ་ལུང་དང་རྒྱ་དང་། ལས་དང་།
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་དང་བཞི་ལས་སྟེ་བ་ལས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་པོ་དག་ཏུ་ནི་ལུང་མེད་ཀྱང་གཟུགས་མེད་
པའི་སྟོམས་འཇུག་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་གཉིས་ཀྱིས་སྟེའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་སུ་རྒྱུད་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེ་བ་ནི་
སྟོན་མའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཉམས་པ་དག་གཟུགས་ཁམས་
སུ་སྟེས་ཏེ། དེར་སྟོན་གོམས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་སྟོབས་དང་ལྷན་པ་ཉི་པས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་སྟེ་ལ། ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེ་བ་ནི་སྟོན་མའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ནས་ཉམས་
པ་དེ་ཉིད་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མུང་འགྱུར་གྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྟེས་པ་
ན་འང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཡང་གཟུགས་མེད་པར་སྟེ་སྟེ། འོག་མའི་ས་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་མ་བྲལ་བར་གོང་མར་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་གཟུགས་མེད་གཟུགས་སུ་སྟེ་བ་ལྟར་གཟུགས་མེད་
གཟུགས་མེད་ཉིད་དུ་སྟེ་བའང་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་གཉིས་ལས་སྟེ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱུད་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེ་བ་ནི་
གོང་མའི་ཉིང་བསྟོགས་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡིན་ལ། ལས་ཀྱིས་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེ་བ་ནི་སྟེ་བས་ཐོབ་པའི་
གཟུགས་མེད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་རྣམས་ནི་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་དེ་དག་དང་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་སྟེའོ། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྟེ་བ་ནི་འཛིན་རྟེན་འཛིན་པའི་ཆོ་བསམ་གཏན་འོག་
མའི་སེམས་ཅན་ལ་དག་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་པ་གས་ཆེ་བས་བསམ་གཏན་གོང་མའི་སེམས་ངང་
གིས་སྟེ་བ་བཞིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་གདམས་ངག་སྟོན་པའི་ལུང་ལ་མ་སྟོས་པར་སྟོན་བསམ་གཏན་
གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྟེ་བ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྟེ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་བག་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འདོད་པས་སྟོན་བསམ་གཏན་གོམས་པའི་སྐལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་འདོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ནི་ལྷ་ལ་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་། མི་ལ་

དེ་དག་གི་སྤྲེང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་དང་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ལ་སོགས་པ་ལུང་གི་སྟོབས་ལས་
 གྱུར་སྒྲེལ། །འདི་ཡང་ལེགས་པར་དབྱེད་ན་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲེབ་དེ་གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་
 བུར་འདོད་ན་ནི་འདོད་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དང་། གཟུགས་སུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་
 ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་སྒྲེབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་འདོད་ན་ནི་དེའི་རྒྱ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲེབ་པའང་ཡིན་པས་
 རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི་འོན་གྱང་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གི་བྲེ་བྲག་ལ་དགོངས་ནས་འདིའི་
 རྣམ་དབྱེ་མཛད་དོ། །འཛིག་རྟེན་འཛིག་པ་ན་དེའི་རྟེན་གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་
 རེ་འཛིན་མི་སྒྲེབ་པས་གཟུགས་མེད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲེབ་པ་མ་བཤད་ལ། རང་སའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 སྒྲེབ་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པས་འཛིག་རྟེན་འཛིག་པ་ན་ལུང་མེད་པར་འོག་སའི་རྟེན་ལ་གོང་སའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་སྒྲེབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འདིར་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ལས་དང་ཆོས་ཉིད་ལའང་རྒྱ་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་དག་གཙོ་ཆེ་
 བས་དེ་སྐད་བསྟན་ཏོ། །

སྤྱིའི་དོན་གསུམ་པ་བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་བསྟན་པ་དང་དེ་འཛིན་པ་བཤད་པ་
 དང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་བཟུང་བ་ལ་སྒྱུན་དོར་བ་དང་། གཞན་བསྟན་པ་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་བག་
 ཡོད་པར་གདམས་པ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
 ལུང་གི་ཆོས་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ལུང་གི་ཆོས་ནི་མདོ་སྟེ་དང་འདུལ་
 བ་དང་མངོན་པའི་སྟེ་སྟོན་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་དང་པོས་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་། གཉིས་པས་ནི་
 རྩལ་བྱིས་དང་ལྷན་ན་འགྲོད་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་པ་དང་རྩལ་བྱིས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། གསུམ་པས་ནི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རབ་ཏུ་འབྱེད་པས་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱ་བ་དང་། སྦྱོད་པ་མཐའ་
 གཉིས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ལྷ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་དོར་གྱི་གནས་སྟོན་
 པ་དང་། དེ་སྤང་དོར་གྱིས་སྐྱབ་པ་དང་། འབེལ་གཏམ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་
 མདོ་སྟེ་རྩལ་ལས། སྟེ་སྟོན་དག་ནི་གསུམ་མཐ་གཉིས་ཀྱང་རུང་། །བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱ་ནི་དགུ་ས་
 འདོད་དོ། །^{༡༡༩} ཞེས་བཤད་དོ། །སྟེ་སྟོན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་ཞིག་གས་དང་ལྷག་
 མཐོང་གི་སྒྲོམ་པ་བྱས་པས་རིམ་པ་ལྟར་སེམས་ལ་བག་ཆགས་འཛིག་པ་དང་། རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་།

སེམས་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྟོ་ནས་སྤང་བྱ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་དེ་དེ་ཉིད་
ལས། དེ་ནི་བག་ཆགས་རྟོགས་དང་ཞི་བ་དང་། རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད།^{༡༩} ཅེས་
འབྱུང་ངོ་། །ཡུང་གི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཚད་ལ་སོགས་པ་ནི་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་ཆོས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་བདུན་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་
ལམ་ཟད་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་དེ་དག་ཀྱང་གནས་དྲུག་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྟན་པ་དམ་པའི་
ཆོས་ནི་ཡུང་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་། འབྲས་བུའི་ཆོས་གསུམ་དུ་འང་འགྱུར་ངོ་། །འོ་ན་ཆོས་དེ་དག་འཛིན་པ་གང་
ཞེན། དེ་ལ་ཡུང་གི་ཆོས་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡུང་བཞིན་དུ་གཤམ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
བསམ་པས་གཞན་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟེ་སྟོན་འཛིན་པ་དང་། ཡུང་གི་ཆོས་འཛིན་པ་དང་།
བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །རྟོགས་པའི་ཆོས་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་
པའི་ཆོས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྒྲུབ་ཅིང་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པ་གསུམ་ལ་སྟོབ་པ་དེ་
དག་ནི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་
འཛིན་པ་མ་ཡིན་པས་ན་ཁོ་ནའི་སྒྲ་སྒྲོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲེས་བུ་དམ་པ་ཁ་ཅིག་ནི་ཡུང་གི་ཆོས་གཙོར་འཛིན་
པར་བྱེད་ལ། སྒྲེས་བུ་དམ་པ་ཁ་ཅིག་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །སྒྲེས་བུ་དམ་པ་ཁ་
ཅིག་ནི་གཉིས་ཀའང་འབད་པས་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དེས་ན་དེ་དག་རི་སྤྲིད་དུ་གནས་པ་དེ་སྤྲིད་དུ་བསྟན་
པ་དམ་པའི་ཆོས་གནས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་ཤུག་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བསྟན་པ་དུས་རི་སྤྲིད་དུ་གནས་ཤིང་། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་ལོ་
སྟོང་དུ་གནས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༢༠} །གཞན་དག་ན་རེ་རྟོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་ཡུང་ནི་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་འབྱུང་ལ།^{༢༡} རྒྱ་གཞུང་དག་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་ནི་ལོ་སྟོང་གི་འོག་ཏུ་འང་
གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་རིགས་པར་བཏུང་།^{༢༢} །ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་བསྐྱེད་པ་བཟང་
པོའི་མདོ་ལས་ནི་ཡུགས་སྤྲ་མ་དང་མཐུན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་བྱུང་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ནི་ལོ་ལྷ་
བརྒྱའི་བར་དུ་གནས་སོ། །ལོ་ལྷ་བརྒྱའི་བར་དུ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་སྤྲང་ངོ་།^{༢༣} །ཞེས་ལོ་སྟོང་གནས་
པར་གསུངས་པ། ཡུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས་ཀྱང་ལོ་སྟོང་ཁོ་ན་གནས་པར་གསུངས་སོ།^{༢༤} །གང་དག་ཡུང་ཕྱན་
ཆོགས་ལས་བསྟན་པ་ལོ་བདུན་སྟོང་དུ་གནས་པ་ལས་སྒྲི་དགྲའི་བདག་མོ་ལ་སོགས་པ་བྱད་མེད་རབ་ཏུ་བྱུང་
བས་ཉིས་སྟོང་འགྲིབས་ནས་ལོ་ལྷ་སྟོང་གནས་པར་གསུངས་སོ་ཞེས་^{༢༥} འཆད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཡུང་ཕྱན་
ཆོགས་མ་མཐོང་བར་ཟད་དེ། ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲི་དགྲའི་བདག་མོ་གོ་ལྷ་ཏ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྲ་མའི་ཆོས་
བརྒྱད་གསུངས་པའི་སྐབས་དང་། འཕགས་པ་ཀུན་དག་འབོ་མུ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཞེད་ནས་ཤི་ནིའི་

གོས་ཅན་ལ་བསྟན་པ་གཏོད་པའི་སྐབས་དང་། འཕགས་པ་ཉི་མའི་གྲང་བས་དེ་སྟོན་གྱི་དང་ལྡང་གི་སྒྲུ་
བརྒྱལ་བའི་སྐབས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་ཁོ་ན་གནས་པར་གསུངས་གྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་
འགྲིབ་པ་དང་ལྷ་སྟོང་གནས་པར་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབུམ་རྒྱུ་ཀ་ལས་ནི་ལྷགས་ཕྱི་མ་དང་
མཐུན་པར་ལྷ་སྟོང་ལ་ཕྱིད་ཕྱིད་དུ་བྱས་ནས་ལྷ་བརྒྱུ་པ་ཕྱག་བརྩུ་ལས་དང་པོ་ལ་དག་བཅོམ་པ་དང་། གཉིས་
པ་ལ་ཕྱིར་མེ་འོང་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་མང་དུ་འབྱུང་བས་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་དང་།
བཞི་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ལྷ་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། རྒྱག་པ་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་
པ་ལ་གནས་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་སྐྱབ་པའི་དུས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་དང་། བདུན་པ་ལ་མངོན་པ་དང་། བརྒྱད་
པ་ལ་མདོ་སྟེ་དང་། དགུ་པ་ལ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ལུང་གི་དུས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་དང་། བརྩ་
པ་ནི་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པའི་དུས་ཀྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། (དེ་དག་ཏུ་གཙོ་ཆེ་བས་དེ་སྟོང་བཤད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ལ་
མེད་པ་མ་ཡིན་གསུངས་སོ།) དེ་ཉིད་ལ་ལྷ་བརྒྱུ་པ་ཐ་མ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༣} །དེ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་
ལུབ་པར་འགྲུར་ཏེ། དེའི་དུས་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་མའི་ཆོ་ཆད་ལྷ་བརྩུ་པ་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་ནི་ཆོ་ཆད་རྒྱག་
ཏུ་པ་དང་མངོན་པའི་དུས་ཡིན་པར་མཁས་པ་དག་གསུང་དོ། །སྐྱེ་བའི་སྟོང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ནི་ལོ་
ཉིས་སྟོང་གནས་པར་གསུངས་སོ།^{༡༤}

གཉིས་པ་ནི་བདག་གིས་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་ཡལ་ཆེར་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུ་བའི་རྩལ་གྲུབ་པ་
དང་མཐུན་པར་བཤད་ལ།^{༡༥} ལྷ་བརྩུ་པ་ནི་མདོ་སྟེ་པ་དང་ཉི་འོག་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུ་བའི་འདོད་པའི་རྩལ་ཡང་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ཡལ་ཆེར་ཞེས་སྟོན་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞུང་འདིར་ཆོག་དང་དོན་གྱི་ཆ་ལ་ཉེས་
པར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཟེན་ཏེ་མཁྱེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩལ་པ་པོ་བདག་གིས་ཉེས་པ་ཡིན་པས་མཁས་པ་
པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །གལ་ཏེ་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུ་བའི་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་
རྣམས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་ལུང་བཞིན་བཤད་པས་ན་ཉེས་པ་མེད་དོ་སྟེ་མ་ན། ལུང་དང་རྟོགས་
པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྩལ་ཏེ་མཆོན་ཉིད་བཛོད་པ་ལ་ནི་བྱུང་བས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དང་། དེའི་
སྐས་ཤ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཆད་མ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་ནི་འབྲུལ་བ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི་སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་ལམ་ཡིན་པའི་རྣམ་དཔེ་སྟོན་པས་ན་སྟོན་
པ་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མིག་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་ཟུམ་སྟེ་བྱ་བར་ལས་འདས་
པར་གྱུར་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོར་གྱུར་པ་འཕགས་པ་འོད་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་
འཕགས་པའི་སྟེ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡལ་ཆེར་བྱ་བར་ལས་འདས་ཏེ་ཟེད་པར་གྱུར་པ་ན་བྱུང་བའི་བསྟན་པ་འདི་
ཆོག་དང་དོན་གྱི་སྟོན་ནས་དཀྱུགས་སོ་ཞེས་སྒྲུར་དོ། །ཁང་གིས་དཀྱུགས་ཤེ་ན། བདེན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་མ་

གོང་དུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱལ་དག་གི་བསྟན་པ་ནི་དཔེར་ན་འཆི་བའི་དུས་
ན་སློག་མར་སློག་སྟེན་པ་ན་འཆི་བ་ལ་ཉེ་བ་དང་འདྲ་བར་འིང་དུ་མི་གནས་པའི་སྟེར་དང་། ལྟ་བ་རན་པ་ལ་

སོགས་པའི་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱང་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་དུས་སུ་རིག་པར་བྱས་ནས་ནི་ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་
བག་ཡོད་པར་གྱིས་ལ་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ལ་རྣམ་པར་བརྟོན་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པ་སྟེ། རི་སྐད་
དུ་སོ་སོ་ཐར་པ་ལས། ཆོད་པ་ལྷན་པ་དག་ཀྱང་དང་འཆི་བ་མངོན་པར་འོང་ཞིང་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཡང་འཛིག་
པར་འགྱུར་བས་ཆོད་པ་ལྷན་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་པས་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། གཞན་ཡང་གང་དག་དེ་ལྟ་བུ་དང་
མཐུན་པ་དག་པའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོགས་རྣམས་ཀྱང་བག་ཡོད་པས་ཐོབ་བོ་ཞེས་^{༡༩}གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

གང་སྤྱིར་ཡོན་ཏན་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ཉེར་བསྟོགས་དང་བཅས་པའི། །བསམ་གཏན་དང་ནི་
གཟུགས་མེད་སྟོམས་འཕྲུག་རབ་དབྱེ་འཐོབ་ཆུལ་དང་། །དེ་དག་ལ་བརྟེན་ཡོན་ཏན་ཉིང་འཛིན་ཚད་མེད་
རྣམ་ཐར་སོགས། །རི་བཞིན་རྟོགས་པ་གནས་འདི་ལས་ཡིན་དེ་སྤྱིར་འདི་མཉན་རིགས། །

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་སྟོམས་པར་འཕྲུག་པ་བསྟན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་སྟེ་གནས་བརྒྱད་པའི་བཤད་པའོ། །

ཐ་མར་དགོ་བ་མཐུག་གི་དོན།

བརྟན་དང་གཡོ་བའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་དེ་སྤྱིར་བྱེད། །སྟེ་བ་དང་ནི་སྟེད་བྱེད་དེ་དག་རྣམ་པ་
མ་ལུས་ལས། །རྣམ་གྲོལ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་དཔག་ཡས་ཡོན་ཏན་ལ། །ཐོགས་མེད་སྟོབས་པའི་
འབྱུང་གནས་ཆོས་མངོན་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་གསུངས། །གནས་བརྟན་ཀ་ཉིའི་དུ་སོགས་སྟེ་བདུན་གཞུང་གི་
རྗེས་འབྲང་ཞིང་། །སྟོམ་བརྟོན་དམ་པ་ཆུ་དབུས་པ་དང་ཉེ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ། །འཕགས་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་
གྲུབ་ཆེན་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡི། །དོན་གྱི་རིན་ཆེན་མ་ལུས་མཛོད་གྱུར་འདི་ནི་མཛོད་པ་གང་། །དབྱིག་
གཉེན་ཞེས་བྱ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་མ་ལུས་མཐུན་པ་ཡི། །ཉི་མ་ཉིད་གྱུར་དེ་ཡིས་བྱུང་དང་དེ་སྤྱོད་ཞེས་
གཤེགས་ཤིང་། །བསྟུ་བའི་གཞི་ཡང་ཉམས་གྱུར་གསུང་རབ་རྣམ་པར་བསྟན་མཐོང་ནས། །སྟོགས་དུས་
བསྟན་པའི་དབང་གྱུར་གཞུང་མང་མཛོད་པར་གྱུར་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ལན་བདེའི་འབྱུང་གནས་བསྟན་པའི་མིག་གྱུར་གཞུང་བཟང་འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
མཛོད་པའི། །རབ་གསལ་འགྲེལ་ཆེན་ཉི་འོད་ལ་བརྟེན་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་བཤད་སྒྱུར་དག་ཀྱང་མཐོང་གྱུར་
ཅིང་། །མཁས་དང་མཁས་པ་རིམ་ནས་རིམ་པར་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་ཉེར་ཐོབ་ལེགས་བཤད་གོམས་
པའི་མཐུས། །འཇམ་དབྱངས་ཞེས་བྱས་སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་མོས་པ་ལྟར་བྱས་རྣམ་པའི་དོན་གྱིས་པ་
ཡིན། །དགོ་བ་དྲི་མེད་རྒྱ་ཆེན་བསགས་པ་གང་དེས་ཐུན་པར་འབྱུངས་པ་ཡི། །འགྲོ་བ་འདི་དག་མ་ལུས་

ཐར་པའི་སྒྲིབ་ལྟ་འཕགས་ལམ་བཟང་པོར་ནི། །ཀུན་ནས་འཕྲིད་བྱེད་ཐུབ་མཆོག་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་སྐྱབས་
མེད་སེམས་ཅན་རྣམས། །སྲིད་དང་ཞི་བའི་འཛིགས་པ་ཀུན་ལས་མ་ལུས་རབ་ཏུ་སྒྲོལ་བར་ཤོག།

ས་ཆེན་མངའ་བ་རྒྱུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་རྗེ། །སྐྱབས་གསུམ་རིན་ཆེན་དབུ་ཡི་ཅོད་པན་གྱིས། །ཉེར་
མཛེས་སྤྲས་དང་བཅས་པ་སྒྲུབ་མེད་ཅིང་། །ཡུན་རིང་ཞབས་བརྟན་ཆབ་སྲིད་བདེ་བར་གྱུར། །སྦྱོང་བུ་རྣམས་
ཀྱང་ཡན་ཚུན་བྱམས་ལྟན་ཞིང་། །ཡམས་དང་ཉེ་བར་འཆོབ་ཀུན་ཞི་སྟེ། །ཆོ་དང་འབྱོར་བས་བརྒྱན་པའི་
དལ་འབྱོར་དག། །འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ཀུན་དུ་སྦྱོད་པར་ཤོག། །བདག་ཀྱང་སྦྱོང་བ་ཀུན་དུ་མི་ཡི་ལུས། །ཚུལ་
ཁྲིམས་གཙང་མའི་གོས་ཀྱིས་རབ་བརྒྱན་པ། །ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱས་གསུང་རབ་མ་ལུས་པ། །རི་བཞིན་
རྟོགས་ནས་གཞན་ལ་སྟོན་གྱུར་ཅིག། །དོན་མང་ཕྱ་དང་ཆོག་ཀྱང་བརྒྱུད་བ་དང་། །ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རྣམ་དབྱེད་པའི། །ཚུལ་ཡང་ཐ་དད་སྒྲ་ཆོགས་འགྲོ་བའི་སྤྲད། །སངས་རྒྱས་གསུང་ཡང་རྣམ་པ་མང་
མཐོང་བས། །གཞུང་འདིར་རི་བཞིན་མིན་པར་བདག་གིས་ནི། །བཤད་གྱུར་ཉེས་པ་གང་དེ་རྒྱལ་རྣམས་
དང་། །རྒྱལ་པའི་སྤྲས་སོགས་མཁས་རྣམས་སྒྱུན་སྤྲུའི་ནི། །ཅི་ཞིག་གྱུར་ཞེས་ཡིད་ནི་གནོད་བར་གྱུར། །གང་
དག་རང་གཞན་གཞུང་ལ་མ་སྦྱངས་ཤིང་། །ཕྱོགས་རེའི་དོན་ལ་མོས་པ་ལྟར་བྱེད་པ། །དེ་དག་སྟོང་དང་
འཆོམ་པར་མ་གྱུར་པ། །དེ་དག་གང་ཡིན་ཤེས་པས་བརྟག་དགོས་སོ།། །།

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་བརྒྱུ་ཕྱག་
བདུན་པའི་མཐར་ཉེ་བ་ན། །ཤེས་བྱ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྟོང་གོས་མཚུངས་པ་མེད་པས་སྐབ་པའི་བསྟན་
པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་ཅིང་། །ཐུགས་རྗེ་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་སྦྱོང་བུ་རྣམས་སྟོན་
ཅིང་གོལ་བར་མཛད་པ་སྤྲ་མ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། །ཤེས་བྱའི་ནམ་མཁའ་ལ་མཁུན་
པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་སྟན་གྲགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱོགས་མ་ལུས་པ་བྱུང་བར་གྱུར་པས་སྟོམ་
བརྩོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ཁོར་བུར་གྱུར་ཅིང་། །གངས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་མཆིམས་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཞབས་ཀྱི་རྒྱལ་རྟོག་པ་མེད་པ་སྦྱོང་བོས་ལེན་པ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཤུག་འི་
དགེ་སྟོང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས། །དཔའ་ས་སྒྲུའི་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོར་དབུ་བརྩམས་ནས། །སའི་དབང་ཐུག་
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་ཅོང་ཏའི་མཁར་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་བྱས་པའོ།། །།

འབྲི་ག་པའི་མཆན།

གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པའི་མཆན།

१) མ་དཔེར་མི་རྒྱ་ཞེས་བྱུང་ནས་དཔེ་རྒྱ་ཞེས་མཚོ་སྟོན་དཔར་མ་ལྟར་བཏོས། གཞུང་འདྲིའི་མ་དཔེ་དངོས་མི་རྒྱ་པུམ་མ་རྩེ་ཁང་ནས་དཔར་
 གྲུ་བ་པེའི་ཤིང་དཔར་དེ་ཡིན་ལ། དེ་དང་དཔར་མ་བསྐྱར་སྐྱོལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་མཚོ་སྟོན་མི་ཁག་གསུམ་ཁང་ནས་བཟུང་ནས་
 སའི་དཔར་མར་མཁོ་བྱས་ཏེ་དེ་བཟུགས་སྤྱི་དཔར་དེ་བཞིན་མཁོ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཡི།

༡ རྩེ་དགོ ༥༧༩ བཀའ། རྒྱུད། ༦ འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད། ལེའུ ༣༥ ཤོག ༣༣༥ བཙ

३ ལེགས། མཚོ་ལྗོང་།

༤ ཟླ་དགེ ༢༠༨༠ བསྟར། མཛོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། (མཛོད་རང་ལྟེལ།) གནས། ༡
ཤོག ༥༥ ཅན

༥ རྩེདགོ ༤༡༩ བསྟན། མཛོན་པ། སྤ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། (འགྲེལ་བཤད་རྒྱུ་ལ་སྐས་མ།) གནས།)
ཤོག ༩ བ༥

༤ གོང་མཆུངས། ཤོག ༣ ༩༤

༡ གོང་མཚུངས། ཤོག ༢ བཅ

༡ རྩེད་གོ་རྣམས་བསྟན། ཤར་ཕྱིན། ༢ ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཞིན། དབྲེའ་བཤད་ཆོས་གསལ། སྐབས། ༣ ཤོག་ ༥ བ་༣

༩ ཟླ་དགེ ༢༡ཡ བསྟན། མཛོན་པ། སུ གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། (འགྲེལ་བཤད་རྒྱུ་ལ་སྤྲུལ་པ།) གནས། ༡
ཤོག ༩ ར།

༡༠ འཆད་པ་ན། མཆོ་སྒྲོན།

༡) རྩེ་དགོ ༤༠༩༥ བརྟན། མཛོེ་པ། ལུ ལང་སྒྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚེན་ཉིད་རྩིས་སུ་འགྲུབ་པ། གནས། ༡ རོག ༧༤

༡༩ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཆོད་བྱངས། ཟླ་དག ༩༠༧༥ བརྟན། མདོན་པ། སྤ གསལ་བ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་ཀྱི
འགྲེལ་བཤད། (འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཆོད་བྱངས།) གནས། ༡ ཤོག ༩ བཟ

༡༩ རྗེ་དཔལ་ ༤༣༤ བསྟན། ཚད་མ། ཞེ་ སྒྲོ་བ་དཔོན་དག་གྲུབས། བྱི་རིམ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ། བོག་ ༡༩༠ བ།

༡༧ གོང་མཚུངས། བྱི་རིལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ། ཤོག ༡༧༥ ན་

༡༥ ལྷོ་དགེ་ ༤༠༧༠ བསྟན། མཛོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོན་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༢༥ བ༥

༡༧ མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་བྱངས། ཟླ་དག ༤༠༩ བརྟན། མདོན་པ། ལུ
གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་མ། གནས། ༡ ཤོག ༤ བཟ ༥༨༡ ཟླ་དག ༤༠༩ བརྟན། མདོན་པ། ༩
ཞིགནས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་གནས། ༡ ཤོག ༩ བྱ། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱ་དུ་བཞུགས་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུ་བའི་
ཡུང་འདི་ཡོད་ཆོས་ཆོན། ༡༨ འཕགས་པ་གནས་བརྟན་ཟླ་བའི་རིང་ཡོད་ཟེའི་མདོ་ ༡༩ རྒྱལ་པར་དང་པའི་མདོ་འཕམ་སྤྱུ་སྤྱུ་ལྟུ་སྤྱུ་

- ༡༧ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་བྲངས། གོང་མཚུངས། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ།
གནས། ༡ ཤོག ༥ ན་ལྔ ཡང་། ལྷུ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༥
ན་༧ རྩུ་ཞིག་གི་རྣམ་ཏུ་བཞུགས་པའི་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་དང་བཅུན་པ་གཞོན་ལྷ་ལེན་གྱིས་དཔེའི་ཐོང་བ་ལས་དྲུག་པ་དང་བཅུ་
པའི་དྲུག་པ་ལས་སྟུག་གི་འཛིགས་པའི་དཔེར་ཡང་བཤད་ཡོད། གཞན་ཡང་རྟོགས་བཞེད་བརྒྱ་པའི་ཐོང་བ་ཞེ་ལྷ་ར་ཡང་གསལ།
- ༡༨ ལྷུ་དགེ ༤༠༨ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༡༥ ན་༣
- ༡༩ ལྷུ་དགེ ༤༡༠ བསྟན། མངོན་པ། ཐུ་ཤེས་རབ་གོ་ཆ། ཆེད་དུ་བཞེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འགྲེལ་བ། ལེའུ་ ༡༤ ཤོག ༥༩ ན་༡
- ༢༠ ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༡ ཤོག ༡༩ ན་༥
- ༢༡ ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༡༥ ན་༥
- ༢༢ ཐམས་ཅད་མངོན་པར་ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་
ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་བྲངས། གོང་མཚུངས། གནས། ༡ ཤོག ༡༣ ཡང་། ལྷུ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༡༤ ན་༥ ཡང་། རྩུ་གནས། ༤ ཤོག ༡༡ ན་༣ རྩུ་ཞིག་གི་རྣམ་ཏུ་བཞུགས་པའི་གཞི་
ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པའི་ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཚན། ༡༡༩ ན་ས་ ༡༡༥
- ༢༣ ཐམས་ཅད་མངོན་པར་ཤེས་ཤིང་སྤང་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་
འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་བྲངས། ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་
མ། གནས། ༡ ཤོག ༤ ན་༥ ཡང་། ལྷུ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡
ཤོག ༡༤ ཡང་། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཚན། ༡༡༩ ན་ས་ ༡༡༥
- ༢༤ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་བྲངས། གོང་མཚུངས། གནས། ༡ ཤོག ༤ ན་༥
ཡང་། ལྷུ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༤༥ ཡང་། ལུང་ཡང་དག་
པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཚན་ ༧༧ ལྷུ་ལེན་རྣམ་ཏུ་བཞུགས་པའི་གནས་བརྟན་ལྷུ་པའི་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ལྷུ་ལེན་སྤྲུལ་པ་ལུང་པོ་འདུས་
པའི་ལེའུ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ཚན་ ༡༥ འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མདོ་འམ་ཆུ་རྟག་སྤྱོད།
- ༢༥ ཆེན་པོ། མཆོ་སྤྱོད།
- ༢༦ ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༡ ཤོག ༡ ན་༥
- ༢༧ ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༡༧ ན་༣
- ༢༨ ལྷུ་དགེ ༡༡༥ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ས་ ཆེད་དུ་བཞེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཤོག ༡༡ ན་༧
- ༢༩ ལྷུ་དགེ ༤༡༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཤེས་རབ་གོ་ཆ། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ། ལེའུ་ ༡༤ ཤོག ༧༩ ཡང་།
- ༣༠ འཕགས་པ་གྲུ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་། བརྟེན་བས་བསྟན་པའི་ཕྱག་བརྒྱའུ་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང།
- ༣༡ ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༡ ཤོག ༡༠ ཡང་།
- ༣༢ ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མཐུ་ཙམ། ཤི་དབྱིག་གཉེན། རྣམ་བཤད་རིགས་པ། ལེའུ་ ༡ ཤོག ༡༡༩ ན་༣
- ༣༣ ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩུ་གནས། ༥ ཤོག ༥༥ ཤོག ༡༡ ན་༥
- ༣༤ ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༡༧ ན་༥

- ༣༥ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༡ འོག་ ༩༤༩ ན༥
- ༣༥ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་ས། ལེལ། ༥ འོག་ ༡༩༡ ན༥
- ༣༧ གོང་མཚུངས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་ས། ལེལ། ༧ འོག་ ༡༩༩ བ༡
- ༣༨ རྩེ་དགེ་ ༣༩༠༩ བསྟན། ཤེར་བྱིན། བ་ཕྱོགས་གྲུང་། ཤེར་བྱིན་བསྟུས་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། འོག་ ༣༩༩ བ༤
- ༣༩ ལེགས་སྦྱར་ལྟར་ན་རྟམ་དང་པུ་ལི་ལྟར་ན་རྟམ་དགོས་པ་སྟུམ་མོ།
- ༤༠ མ་དཔེར་བཅོད། ཅེས་བྱུང་ནའང་མཆོ་སྟོན་ལྟར། བཅུད་ཅེས་བཅོས།
- ༤༡ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱ། ལེལ། ༡༩ འོག་ ༣ འོག་ ༣༠ ན༥
- ༤༢ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༩༧ བ༩
- ༤༣ གཞོན་ཏུ་མ་ལེན་ནམ་ཀུམ་རེལ་གྱི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་ནའང་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དང་ཆོམས་གྱི་འགྲེལ་བ་བྲངས། རྩེ་དགེ་ ༤༩༩༥ བསྟན། ཆད་མ། བེ་རེ་མ་རེ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པ། འོག་ ༡༧༥ ན༩ རྩེ་དགེ་ ༤༡༠༠ བསྟན། མངོན་པ། ཏུ་ཤེས་རབ་གོ་ཆ། ཆོམས་གྱི་འགྲེལ་བ། འོག་ ༤༥ བ༧ འབྱུར་བྱད་ཆེ།
- ༤༤ རྩེ་དགེ་ ༣༩༩༣ བསྟན། དབུ་མ། ས་ཞིབ་འཆོ། བདེན་གཉིས་དཀའ་འགྲེལ། འོག་ ༡༥ ན༧
- ༤༥ སྤྲ། མཆོ་སྟོན།
- ༤༦ རྩེ་དགེ་ ༤༩༩༩ བསྟན། ཆད་མ། རེ་ཆོས་མཆོག་ཆད་མ་རྣམ་པེས་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ལེལ། ༡ འོག་ ༤ ན༥
- ༤༧ སྟོབ་དཔོན་ཤར་རྩེ་འཛིན་པོད་འབྱུར་གཞུང་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་པར་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་ལུང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་།
- ༤༨ མ་དཔེར་ཤེས་བྱུང་ནའང་ཤས་ཞེས་མཆོ་སྟོན་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།
- ༤༩ རྩེ་དགེ་ ༤༩༩༩ བསྟན། ཆད་མ། རེ་ཆོས་མཆོག་ཆད་མ་རྣམ་པེས་པའི་འགྲེལ་བཤད། ལེལ། ༡ འོག་ ༤ ན༩
- ༥༠ རྩེ་དགེ་ ༤༩༩༠ བསྟན། ཆད་མ། བེ་དུལ་བ་ལྟ། རིགས་པའི་ཐིགས་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ། ལེལ། ༡ འོག་ ༡ ན༤
- ༥༡ རྩེ་དགེ་ ༣༩༠༩ བསྟན། ཤེར་བྱིན། བ་ཕྱོགས་གྲུང་། ཤེར་བྱིན་བསྟུས་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། འོག་ ༣༩༤ བ༡
- ༥༢ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༩༧ བ༩
- ༥༣ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་བྲངས། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༡ འོག་ ༩ བ༥
- ༥༤ རྩེ་དགེ་ ༤༤ བཀའ། བལ་ཆེན། ཨ་བཟང་སྦྱོང་སྦྱོན་ལམ། འོག་ ༣༩༩ བ༧
- ༥༥ རྩེ་དགེ་ ༣༩༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས་ཆེད་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོམས། ཆོམས། ༡ འོག་ ༣༠༩ ན༩
- ༥༦ རྩེ་དགེ་ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ད་ལུང་ཐུན་ཆོགས། འོག་ ༣༡༩ བ༥
- ༥༧ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། སྤྱུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲེལ་གནས། ༡ འོག་ ༩ ན༩
- ༥༨ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༡ འོག་ ༡༥ ན༥
- ༥༩ རྩེ་དགེ་ ༣༩༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས་ཆེད་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོམས། ཆོམས། ༡༥ འོག་ ༣༩༩ ན༤
- ༦༠ རྩེ་དགེ་ ༣༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཏུ་ལྟའི་བཤེས་གཉེན། སྤྱུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ། འོག་ ༣ ན༩
- ༦༡ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༣ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་གྱི་བཤད་པ། འོག་ ༥༩ བ༩

- ༤༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༡ འོག་ ༡༥ ན།
- ༤༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས། ལེལ། ༡ འོག་ ༡༥ ན།
- ༤༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༡༩ ན།
- ༤༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༡ འོག་ ༡༧ བ།
- ༤༩ རྩེ་དགེ་ བཀའ། འདུལ་བ། ད་ལུང་ཐུན་ཆོགས། འོག་ ༩༥༥ བ༩ དང་ ༩༥༩ བ༩ གཞན་ཡང་། མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་
རྒྱལ་སྤྲེལ་མར་བྲངས། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༡༩ བ།
- ༤༧ མ་དབེར་སོར་སོར་བྱུང་ནའང་སོ་སོར་ཞེས་མཆོ་སྤྲོད་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།
- ༤༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྩེ་སུ་འབྲང་བ། གནས། ༡ འོག་ ༡༩ ན།
- ༤༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༩༥ ན།
- ༧༠ བོང་མཚུངས། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༩༥ བ།
- ༧༡ མཆོད་སྤྱིན་གྱི་མདོའི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲེལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མའོར་ཆ་ཆང་བྲངས། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན།
མངོན་པ། ལུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༡༩ བ། ཡང་། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན།
མངོན་པ། རྩེ་ཞིག་ནས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མའོར་གནས། ༡ འོག་ ༥ བ༩ ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན་ ༩༡༠ ལྟའི་སྐད་དུ་ཡོད་
པའི་གནས་བརྟན་སྤྱི་པའི་བར་མའི་སྤྱི་ཆོས་ཆོན་ ༤༤ རྩམ་པར་འཐག་པའི་མདོ་རྒྱུང་བའམ་རྩལ་མེད་སྤྱི་སྤྱོད། མཆོན་གཞན་དགེ་
སྤྱིང་མ་ཆོས་སྤྱིན་གྱི་མདོ།
- ༧༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༩༥ བ།
- ༧༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༡༥ ན།
- ༧༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༡ འོག་ ༡༡༤ བ།
- ༧༩ སྤྲོས། མཆོ་སྤྲོད།
- ༧༩ རྩེ་དགེ་ ༩༥༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ་སྤྱིང་དཔོན་ཞི་བ་ལྟ། སྤྱིད་འཇུག་ལེལ། ༩ འོག་ ༡༩ འོག་ ༩༡ ན།
- ༧༧ རྩེ་དགེ་ ༤༡༩༠ བསྟན། སྤྱི་རབས། ཅུ་སྤྱིང་དཔོན་དཔའ་པོ། སྤྱི་པའི་རབས་ཀྱི་རྒྱུད། སྤྱི་རབས། ༩ འོག་ ༧ ན།
- ༧༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས། ལེལ། ༡ འོག་ ༤༤ ན།
- ༧༩ བོང་མཚུངས། ལེལ། ༡ འོག་ ༡༠ ན།
- ༨༠ དབེར་ན། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༡༥ བ།
- ༨༡ གཞིར། མཆོ་སྤྲོད།
- ༨༩ རབ་རྩེ་བའི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤེས་རྒྱལ་སྤྲེལ་མར་བྲངས། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན།
འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༡༧ བ།
- ༨༩ རྩེ་གི་ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྤྱི་རྒྱུན། ལེལ། ༡༤ འོག་ ༩ འོག་ ༡༧ བ།
- ༨༤ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤེས་རྒྱལ་སྤྲེལ་མར་བྲངས། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་
རྒྱལ་སྤྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༡༩ བ།

- ༥༥ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༩༥ བ༧
- ༥༦ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཆོས་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ། ལེལ། ༡ འོག ༤༥ བ༥
- ༥༧ ཁོང་མཆུངས། ཆོས་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ། ལེལ། ༡ འོག ༤༥ བ༥
- ༥༨ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོར་ཆེན་པོ་དང་སྤྲེལ། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༣༠ བ༡ ཡང་། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོར་ཞིག་གསུམ། ༡ འོག ༡༩ བ༩ ལུང་ཡང་དག་ལྡན་པའི་ཆོས་ཆེན། ༩༩༩
- ༥༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཆོས་མདོན་པ་ལ་འཇུག་པ། འོག ༩༠ བ༩
- ༦༠ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ལྷ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲེལ་མ། གནས། ༡ འོག ༩༠ བ༥
- ༦༡ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༩༡ བ༩
- ༦༢ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི་དབྱིག་གཉེན། རྩེ་བཤད་རིགས་པ། ལེལ། ༩ འོག ༥༩ བ༡
- ༦༣ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས། ལེལ། ༡ འོག ༤༥ བ༩
- ༦༤ ཀྱིས། མཚོ་སྒྲོན།
- ༦༥ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས། ལེལ། ༡ འོག ༤༥ བ༤
- ༦༦ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ལྷ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲེལ་མ། གནས། ༡ འོག ༩༩ བ༥
- ༦༧ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༩༡ བ༧
- ༦༨ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། ཆོད་མ། ཅེ་ཕྱོགས་སྤྲང་། ཆོད་མ་ཀུན་བརྟུས། ལེལ། ༡ འོག ༡ བ༤
- ༦༩ མ་དབེར་གཡེང་ཞེས་བྱུང་ནའང་གཡེངས་ཞེས་མཚོ་སྒྲོན་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།
- ༧༠ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི་སྤྱོད་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ལྷ་ལྷ་ལེ་ཆོག་ལེ་ལུང་བྱས་པ། ལྷོག ༡༥ འོག ༩ བ༩
- ༧༡ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྩེ་འཕྱོར་སྤྱོད་པའི་སྤྲེལ། ལེལ། ༤ འོག ༡༥༠ བ༥
- ༧༢ རྩེ་དགེ་ ༤༡༤༠ བསྟན། འདུལ་པ། ལྷ་དུལ་པའི་ལྷ། གཞུང་ཐ་དད་པར་རིམ་བར་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་ལས་སྤྲེལ་པ་ཐ་དད་པ་
བསྟན་པ་བསྟུས་པ། འོག ༡༥༥ བ༡
- ༧༣ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༩༩ བ༡
- ༧༤ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༩༡ བ༩
- ༧༥ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༩༩ བ༡
- ༧༦ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༡༠༩ བ༤
- ༧༧ ཁོང་མཆུངས། གནས། ༡ འོག ༩༡ བ༥
- ༧༨ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༩༩ བ༤
- ༧༩ མ་དབེར་ལྷ་བྱུང་ནའང་ལྷ་བྱས་ཞེས་མཚོ་སྒྲོན་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།
- ༨༠ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ལྷ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲེལ་མ། གནས། ༡ འོག ༩༩ བ༩
- ༨༡ ཁོང་མཆུངས། གནས། ༡ འོག ༩༥ བ༥

- ༡༡༩ གོང་མཆུངས། གནས། ༡ འོག ༩༥ བ༥
 ༡༡༩ འདུན་བཟང་གི་གཞུང་འདི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པ་གོང་། གོང་མཆུངས། གནས། ༡ འོག ༩༥ བ༥
 ༡༡༩ ཟླ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི སྒྲོ་སྒྲོས་བརྟན་པ། ལུང་པོ་ལུང་པ་བུ་བྱེད་པ་བྱེད་པ་བཞད་པ། འོག ༡༩༧ བ༩
 ༡༡༩ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྱུང་། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡
 འོག ༡༤༤ བ༧
 ༡༡༩ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཞད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྱངས། གོང་མཆུངས། གནས། ༡ འོག ༡༤༧ བ༩ ཡང་།
 ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཞད་ཉེ་མཐོ། གནས། ༩ འོག ༡༩༥ བ༩
 ༡༡༧ སྒྲོབ་དཔོན་དབང་བོས། དེ་ནས་ཨ་ཁྱ་ཉི་ལྱའོད་ལྷ་རྩོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དབང་བོའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་།
 ༡༡༨ དབྱིབས་ལ་གྲགས་པའང་། མཆོ་སྒྲོན།
 ༡༡༩ ཟླ་དག ༩༩༥ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། རྩ ད་ལྷ་སྒྲེ་དགེ་བཀའ་འགྲུར་དུ་བཞུགས་པའི་སྤྱི་བ་འཕྲོ་བའི་མདོར་ལུང་འདི་མི་བྱུང་བས་
 མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གང་ལས་བྱངས་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་།
 ༡༢༠ བཅུན་པ་གྲི་རྩ་འདི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་།
 ༡༢༡ བཅུན་པ་ཀྱ་ལྷ་རྩ་འདི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་།
 ༡༢༢ ཟླ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཞི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབང་པ་བསྟུ་བ། ལེལ ༩ འོག ༧༧ བ༧
 ༡༢༩ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཞད་ཉེ་མཐོང་ན་ཆ་ཆང་བྱངས། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཞད་
 ཉེ་མཐོ། གནས། ༡ འོག ༡༥ བ༥ ལུང་ཡང་དག་པར་ལུན་པའི་ནང་ཆོན་ལག་པ་བཅད་པས་པའི་དཔེའི་མདོའི་ཆོས་ཆོན། ༩༧༩
 ༡༢༤ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཞད་ཉེ་མཐོང་བྱངས། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཞད་ཉེ་མཐོ།
 གནས། ༩ འོག ༡༥༥ བ༥ གཞན་ཡང་། ཅུ གནས། ༥ འོག ༤༧ བ༤
 ༡༢༥ ཟླ་དག ༤༠༩༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། སི བྱམས་པ་མགོན་པོ། དབྱས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ལེལ ༡ གློག ༩ འོག ༤༠ བ༤
 ༡༢༥ ཟླ་དག ༤༡༡༠ བསྟན། ཆད་མ། ཅེ ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་ལེལ ༡ གློག ༡༠༩ བསྟན། ༡༠༩ འོག ༡༩༧ བ༥
 ༡༢༧ མ་དཔེར་འགལ་ལ་བྱུང་ན་འང་འགལ་ལ་ཞེས་མཆོ་སྒྲོན་དབང་པ་ལྷ་རྩ་བཅོས།
 ༡༢༨ མདོ་དངོས་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་། ཟླ་དག ༤༡༩༠ བསྟན། ཆད་མ། ཉེ ལྷ་སྒྲོ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཞད།
 མངོན་སུམ་ལེལ ༡ འོག ༩༠༧ བ༥
 ༡༢༩ ཟླ་དག ༩༩༥ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། རྩ སྤྱི་བ་འཕྲོ་བའི་མདོ། ད་ཡོད་བོད་འགྲུར་སྤྱི་བ་འཕྲོ་བའི་མདོར་ལུང་འདི་མི་སྟངས།
 ༡༣༠ ཟླ་དག ༡༡༠ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཆ རྒྱན་སྒྲུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ལེལ ༧ འོག ༩༧ བ༧
 ༡༣༡ ཟླ་དག ༩༩༥ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ས ཆད་དུ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཆོས་ཆོས། ༩༩ འོག ༩༩༩ བ༥
 ༡༣༩ མདོ་དངོས་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་། ཟླ་དག ༤༡༩༠ བསྟན། ཆད་མ། ཉེ ལྷ་སྒྲོ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཞད།
 མངོན་སུམ་ལེལ ༡ འོག ༩༠༧ བ༥
 ༡༣༩ སྒྲི་མཆེད་བཅུག་ཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཞད་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པ་བྱངས། ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ
 གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཞད་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པ། གནས། ༡ འོག ༩༥ བ༧

- ༡༣༤ ཟླ་དག ༣༥༡ བསྟན། དབུ་མ། འ་ལྷ་གྲགས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༥ གྲོག ༣༩ འོག ༢༠༩ ཅན
- ༡༣༥ ཞོང་མཆུངས། སེམས་བསྐྱེད། ༥ གྲོག ༤༩ འོག ༢༠༩ ཅན
- ༡༣༥ ཟླ་དག ༡༥༠༠ བསྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། ཇི་ མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ། གྲོག ༣༥ འོག ༣༩ བཤ
- ༡༣༧ ཟླ་དག ༣༣༥ བཤ། མདོ་ཟླ་ ས་ ཆེད་དུ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ས། ཆོས་ས། ༣༩ འོག ༣༥༢ ཅན
- ༡༣༨ རྒྱུ། མཆོ་ཟླ་
- ༡༣༩ རྒྱུ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ
གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། གནས། ༡ འོག ༣༥ བཤ
- ༡༤༠ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། གནས། ༡ འོག ༣༥ བཤ
- ༡༤༡ རྒྱུ་བཤད་མཆོད་ཀྱི་ལུང་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།
འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། གནས། ༡ འོག ༣༧ བཤ
- ༡༤༢ ཟླ་དག ༡ བཤ། འདུལ་བ། ང་ འདུལ་བ་ལུང་གཞི། དེམ་ཀྱི་གཞི། འོག ༤༥ ཅན
- ༡༤༣ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། གནས། ༡ འོག ༣༩ ཅན
- ༡༤༤ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། སི བྱམས་པ་མགོན་པོ། དབུ་མ་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ལེལུ ༣ གྲོག ༡༧ འོག ༤༩ བཤ
- ༡༤༥ རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་ལུང་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།
འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། གནས། ༡ འོག ༤༡ བཤ
- ༡༤༦ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། སི བྱམས་པ་མགོན་པོ། དབུ་མ་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ལེལུ ༣ གྲོག ༡༨ འོག ༤༩ བཤ
- ༡༤༧ ཞོང་མཆུངས། ལེལུ ༣ གྲོག ༡༧ འོག ༤༩ བཤ
- ༡༤༨ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ གང་སྒྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་སུ་འབྲང་བ། གནས། ༡ འོག ༤༩ བཤ
- ༡༤༩ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། གནས། ༡ འོག ༤༩ བཤ
- ༡༥༠ རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་ལུང་འདི་ཆེད་སོན་མ་བྱུང་།
- ༡༥༡ མདོ་ལུང་འདི་མཆོད་འགྲེལ་ཉི་མཁོར་ན་ཆ་ཆེད་ཐུངས། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉིད་
མཁོ། གནས། ༡ འོག ༣༩ ཅན ལུང་ཡང་དག་ལྷན་པའི་ནང་ཆོན་བྲམ་ཟེ་ལག་ན་དབྱུག་པ་ཅན་གྱི་མདོ། ༥༤
- ༡༥༢ ཟླ་དག ༡༡༣༨ བསྟན། བསྟོད་ཆོག་ས། ༧ མ་ཉི་ཅི་ཉ། བསྟགས་འོས་བསྟགས་བསྟོད། འོག ༩༩ ཅན། སློབ་དཔོན་སྒྲུ་ཆོག་ས་
སློབ་ཁྲིམ་མཆོད་པའི་རྩོད་པ་མེ་མང་བར་བསྟོད་པ་དང་སློབ་དཔོན་མཁོ་ལམ་མ་ཉི་ཅི་ཉ་མཆོད་པའི་བསྟགས་ཡོད་བསྟགས་
བསྟོད་གཉིས་མཆོན་གཞན་དུ་བསྟགས་ཀྱང་དོན་ལ་གཞུང་དང་སློབ་དཔོན་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པ་སྟངས་ཤོད།
- ༡༥༣ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཇི འཕགས་པ་ཐོག་སེམས་མེད། མདོན་པ་ལྷན་བཅུ་ས། ལེལུ ༡ འོག ༤༤ ཅན
- ༡༥༤ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། ལུ དེམ་གཉེན། མཆོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༣༩ ཅན
- ༡༥༥ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། སི ཡོན་ཉན་སློབ་ཁྲིམ། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འགྲེལ་པ། ལེལུ ༤ འོག ༣༥༤ ཅན
- ༡༥༦ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། ལུ དེམ་གཉེན། མཆོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༣༩ ཅན
- ༡༥༧ ཆོས་ཀྱི་ཐུང་པོ་ཐུང་པོར་བསྟན་པ། མཆོ་ཟླ་

- ༡༥༤ ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་རྒྱ་སྐད་དུ་བཞུགས་ཀྱང་བོད་འབྲུར་མེད་པས་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་ཁུངས་བྱངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩
 བསྟན། མངོན་པ། ལུ འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་མ། གནས། ༡ ཤོག ༤༧ བཅུ་
- ༡༥༥ ལྷན་དགའ་བོའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྐས་མར་བྱངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ གནས། ༡ ཤོག ༤༧ བཅུ་
 མདོ་ལུང་འདི་མངོན་འགྲེལ་ཉེ་མཐོང་ན་ཆ་ཆང་བྱངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ལུ ཞིགནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
 མཐོང་གནས། ༡ ཤོག ༩༤ བཅུ་ ལུང་བར་མའི་ནང་ཆོན་ལྷན་དགའ་བོའི་མདོ། ༩༩ གཞན་ཡང་ཆེད་དུ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 བསྟན་པ་ལས་དང་བོའི་སྟེང་གྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་པའི་མདོར་ཡང་གསལ།
- ༡༥༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། རྣམ་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ། ལེའུ ༤ ཤོག ༩༥ བཅུ་
- ༡༥༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། ལི རྒྱལ་བའི་སྐས། མངོན་པ་ལྷན་བཅུ་གྱི་བཤད་པ། བམ་པོ། ༥ ཤོག ༧༠ བཅུ་
- ༡༥༨ ལུང་། མཆོ་སྟོན།
- ༡༥༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། ལི མངོན་པ་ལྷན་བཅུ་གྱི་བཤད་པ། བམ་པོ། ༥ ཤོག ༧༠ བཅུ་
- ༡༦༠ ཞོང་མཆུངས། བམ་པོ། ༥ ཤོག ༧༠ བཅུ་
- ༡༦༡ ཟླ་དགེ ༤༡༩༤ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཉ ཆོས་བཤེས། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ། སྐབས། ༡ ཤོག ༡༩ བཅུ་
- ༡༦༢ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཤེས། མདོ་སྟེ། བ དཀོན་མཆོག་ཏུ་ལེའུ་ཞུངས་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༥༩ བཅུ་
- ༡༦༣ ཟླ་དགེ ༥༤ བཤེས། དཀོན་བཅུགས། ཅ སྟོག་ཐོབ་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༥ བཅུ་ མ་དཔེར་སྟོག་ཐོབ་ཅེས་བྱུང་ཡང་རང་
 སོར་བཞག་ཡོད་པས་དབྱེད་འཛུལ།
- ༡༦༤ ཟླ་དགེ ༤༡༩༤ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཉ ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ། སྐབས། ༡ ཤོག ༡༩ བཅུ་
- ༡༦༥ ལུང་ལྷན་ཀྱང་། མཆོ་སྟོན།
- ༡༦༦ ཟླ་དགེ ༤༤ བཤེས། བལ་ཆེན། ག ཤོག ༤༤༩ བཅུ་
- ༡༦༧ དུག་ཁྱི་སྟེང་ཁོད་དུ་འདོན་ཤེས། མཆོ་སྟོན།
- ༡༦༨ ཟླ་དགེ ༤༡༩༩ བཤེས། མདོ་སྟེ། ཨེ སངས་རྒྱལ་ཏུ་ལན་བསམ་པའི་མདོ། ལེའུ ༤ ཤོག ༡༤༥ བཅུ་
- ༡༦༩ ཟླ་དགེ ༤༡༩༤ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཉ ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ། སྐབས། ༡ ཤོག ༡༩ བཅུ་
- ༡༧༠ ཟླ་དགེ ༤༡༩༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ ཅན་གྱི་མི། སྤྱིང་མ་ལ་སྤྱིངས་པའི་སྤྱིང་ཡིག སྟོག ༤ ཤོག ༤༤ བཅུ་
- ༡༧༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། རྣམ་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ། ཤོག ༩༥ བཅུ་
- ༡༧༢ ཟླ་དགེ ༤༡༡༤ བསྟན། འདུལ་བ། ལུ དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན། ལུང་ལུ་བའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༩༩༩ བཅུ་
- ༡༧༣ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་མ། གནས། ༡ ཤོག ༤༥ བཅུ་
- ༡༧༤ ཞོང་མཆུངས། གནས། ༩ ཤོག ༩༧༤ བཅུ་
- ༡༧༥ བཅུ་ལྷན། མཆོ་སྟོན།
- ༡༧༦ བྱ་བཤད། མཆོ་སྟོན།
- ༡༧༧ རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟེ་མཆེད་ལྷ་པོའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྱངས།
 ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ གནས། ༡ ཤོག ༤༩ བཅུ་ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ལུ ཞིགནས་ལྷ།

༡༩༥ དེན། མཆོ་ཕྱོན།

༡༩༥ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་ཕྱུས་མར་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ གནས། ༡ འོག ༥༩ བ༥

༡༩༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། ལུང་པོ་ལྷའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། འོག ༡༩ ན༩

༡༩༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། གནས། ༡ སྟོག ༡༡ འོག ༩ ན༥

༡༩༩ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་ཕྱུས་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆོང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ
གནས། ༡ འོག ༥༡ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༡
འོག ༡༩ བ༩ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༩༧༩ ལག་པ་བཅུ་བའ་དཔེའི་མདོ་ཞེས་གྲགས།

༡༩༩ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་ཕྱུས་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆོང་དངས། གོང་མཚུངས། གནས། ༡ འོག ༥༩ བ༥
ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༡ འོག ༥ བ༩ ལུང་དངོས་
ནི་འོག་ ༩ བ༡ ཡང་། རྩ གནས། ༩ འོག ༥༡ བ༥ ཡང་། རྩ གནས། ༤ འོག ༩༩༩ ན༩ ལུང་བར་མའི་མདོའི་ཆོས་
ཆོན། ༩༡༠ དགེ་སྟོང་མཆོས་སྤྱི་ཉི་མདོ་ཞེས་གྲགས། གནས་བཟླ་ཟླ་པའི་བར་མའི་ཟླའི་ཆོས་ཆོན། ༤༤

༩༠༠ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་ཕྱུས་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆོང་དངས། གོང་མཚུངས། གནས། ༡ འོག ༥༩ བ༥
ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༡ འོག ༤༩ ན༥ ཡང་། རྩ
གནས། ༧ འོག ༤༩ བ༩ ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན། ༩༩ དུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་པོའི་མདོ་ཞེས་གྲགས།

༩༠༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༤༥ ན༥

༩༠༩ དཔོན་པོ་དེ་འགྲུར་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ནས་ལུང་འདི་རྟེན་སོན་མ་བྱུང་།

༩༠༩ ཟླ་དགེ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་གཞི། བམ་པོ། ༤ འོག ༤༩ ན༩

༩༠༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བརྒྱལ་ཕྱུས་མ། གནས། ༡ འོག ༥༧ ན༩

༩༠༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༤༥ ན༥

༩༠༥ ཟླ་དགེ ༩༩༥ བཀའ། མདོ་ཟླ་ ས ཆོད་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཆོན། ཆོས་ཆོན། ༩༩ འོག ༩༩ བ༩

༩༠༧ ཟླ་དགེ ༩༩༥ བཀའ། མདོ་ཟླ་ ས ཆོད་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཆོན། ཆོས་ཆོན། ༡༡ འོག ༩༤༩ ན༡

༩༠༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། ལེལ། ༡ འོག ༥༥ བ༥

༩༠༩ བྱེ་བཤད་ཀྱི་གཞུང་འདི་རྒྱལ་ཕྱུས་མར་བཀོད། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ གནས། ༡ འོག ༥༡ བ༥

༩༡༠ སྤངས། མཆོ་ཕྱོན།

༩༡༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༥༠ བ༧

༩༡༩ ཟླ་དགེ ༤༩༡༠ བསྟན། ཆོད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཆོད་མ་གྲུབ་པའི་ལེལ། སྟོག ༩༤ འོག ༡༠༩ བ༥

༩༡༩ ཟླ་དགེ ༤༩༠༩ བསྟན། ཆོད་མ། ཅེ སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་སྤང་། ཆོད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས། ལེལ། ༡ སྟོག ༤ འོག ༡ ན༤

༩༡༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ སྟོག ༩༠ འོག ༩༤ བ༡

༩༡༥ གོང་མཚུངས། གནས། ༩ སྟོག ༩༡ འོག ༩༤ བ༡

༩༡༥ ལུང་འདི་ཆོད་མའི་གཞུང་མང་པོར་དངས་མོད་གང་ལས་དངས་པའི་མདོའི་མཆོན་སྟོས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། ཟླ་དགེ ༩༡༠ བཀའ།

མདོ་ཤེ། ཚེ་འཕགས་པ་སྐུ་ལྡེང་པའི་མདོ། ཤོག ༡༡༡ བ་༩ གྲེ་དག ༧༥ བཀའ། མདོ་ཤེ། ༡༦ ལྷ་ཆེར་ཅོལ་པའི་མདོ། ལེའུ་
ཤོག ༥༧ བ་༩ དང་། ཡང་ཤེ་དག ༩ བཀའ། འདུལ་བ། ༩ འདུལ་བ་རྩམ་འབྲེད། ཤོག ༡༧ ཉ་༡ ཉང་ཆོག་ཇི་བཞིན་མི་བྱང་
ཡང་ཆ་འདྲ་བཞིག་བཞུགས། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཤེའི་བཞི་བ་སྟེ་མཆེད་དུག་འདུས་པའི་ཤེའི་ནང་ཚན་མདོ། ༡༡་༩ ཉེ་བར་
ཐོས་པའི་མདོ།

༡༡) མྱེ་དགོ འ༡༧ བཀའ། མདོ་མྱེ། ས དོན་རྒྱལ་པར་ངེས་པ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་གྲངས། མོག ༡༧༤ བཟ

༡༧ བཅའ་བེད་པའི་ནུ་མཛོད་ལུང་འདྲེ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱུ་ཐུག་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༡༧༩
བརྟན། མཛོད་པ། ལུ གནས། ༡ རོག ༥༥ རྟ ༣༩ ཡང་། ཟླ་དགེ ༡༧༩ བརྟན། མཛོད་པ། རྩ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
ཉེ་མཐོང་ གནས། ༡ རོག ༥༧ རྟ ༣༩

གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པའི་མཆན།

༡ རྩེ་དགེ ༤༠༧་ཡ བསྟན། མཛོེ་དལ། ལུ ལྷགས་པ་བཤེས་གཞིན། འཕྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༢ ཤོག ༥༤ ཅ།

༡ མ་དཔེར་དབང་ཞེས་མི་བྱུང་ཡང་མཚོ་སྡོན་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།

3 མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱུ་ལ་སྒྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མ་ཐོར་ཆ་ཚང་བྱངས། ཟླ་དགེ ༡༡ བཟླ། མདོ་བ། ལུ་གྲགས་
 ལ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱུ་ལ་སྒྲུལ་མ། གནས། 2 ཤོག 16 བཟླ་ཡང་། ཟླ་དགེ ༡༡ བཟླ། མདོ་བ། རུ་ཞི་གནས་ལྷ།
 འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། 3 ཤོག 17 བཟླ་ཡང་ཡུང་བར་མའི་མདོའི་ཆོས་ཚན། 3 ཤོག 18 བཟླ་ཡང་ཡུང་བར་མའི་མདོའི་ཆོས་ཚན།
 ལུ་བཅད་བ་གཉིས་པའི་དང་པོའི་མདོ་ཞེས་གྲགས།

༤ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༨༠ བསྟན། མཛོད་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡
ཤོག ༥༩ བ།

ལ མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མའོར་ཆ་ཆོང་དྲངས། ཟླ་དག ༡༧༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ གྲགས་
པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་མ། གནས། ༡ བོག ༥༧ ཡང་། ཟླ་དག ༡༧༧ བསྟན། མདོན་པ། རུ ཞིགནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉིར་མའོ གནས། ༡ བོག ༧ བ ༩ ཡུང་བར་མདི་མདོ། ༧ ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་བསྟུ་མ་པའི་སྟེ་མ་གྱི་ཆོགས་སྤྱུ་བཅད་
པ་གཉིས་པའི་མདོ་ཞེས་གྲགས། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྟེ་པ་བཟུ་ཆན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡ བེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཅན་གྱི་མདོ་འཇ་
ཅན་ཀར་ཏི་ཡ་སྟུ།

༤ གོང་མཚུངས། གནས། ༡ ཤོག ༤༧ ར༤

༡) མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མ་ཁོར་ཆུང་དང་ས། ཁོར་མཆུང་ས། གནས། ༡ སྟོག ༥༧ བ།
ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༧ བརྟན། མདོ་བ། ༩ ཞིག་ཀྱི་ཁྲུ་མ་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མ་ཁོར་གནས། ༡ སྟོག ༣༤ བ། ལུང་དདོ་མ་གྱི་
༣༤ བ། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༥༡ ཁམས་བྱུག་རབ་ཏུ་རྒྱུ་པར་དབྱེ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་མངས་ཀྱི་མདོ་ཞེས་གྲགས། འཕགས་པ་
གནས་བརྟན་ཟླ་པའི་བར་མའི་ཟླའི་ཆོས་ཆོན། ༡༤༠ ཁམས་རྒྱུ་མ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ།

༡ གོང་མཚུངས། གནས། ༢ ཤོག ༤༧ ན༧

༩ བསྐྱེད། མཚོ་ཕྱོན།

༡༠ ཡིན། མཚོ་ཕྱོན།

༡༡ ཆོས་སྤྱིན་གྱི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆུང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ།
གྲུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༩ ཤོག ༥༧ ན་ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ།
རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༥ བཟུང་། ཤོག ༡༠ བཟུང་། གཞན་ཡང་། རྩུ་ཞིག་ནས་ ༤ ཤོག
༩༩༩ ན་ཡང་། རྩུ་ཞིག་ནས་ ༥ ཤོག ༩༩༩ ཡང་། རྩུ་ཞིག་ནས་ ༥ ཤོག ༤ བཟུང་། ལུང་བར་མའི་མདོ་ཆོས་ཆོན། ༩༡༠
ན་ཆོས་སྤྱིན་མའི་མདོ་ཞེས་གྲགས། བར་མའི་མེད་མདོ་ཆོས་ཆོན་ ༤༤ རྩུ་མ་དང་འཕགས་པའི་མདོ་ཆུང་བ། རྩུ་མེད་ལྷ་སྤྱོད།

༡༢ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤྲེལ་གྱི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དྲུབ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་
མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༤ ན་ཡང་།

༡༣ ཁོང་མཚུངས། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༥ བཟུང་།

༡༤ མ་དཔེར་ཟེལ་སོགས་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། མཚོ་ཕྱོན་དཔེར་མ་ལྟར་ཟེལ་སོགས་པ་ཞེས་བཅོས།

༡༥ བཤད་། མཚོ་ཕྱོན།

༡༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མེས་མཚན། བི་བྱས་མ་གོན། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ལེའུ ༩ ཤོག ༩༠ ཤོག ༤༩ བཟུང་།

༡༧ བདེ་བ་ལ། མཚོ་ཕྱོན།

༡༨ གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། མཚོ་ཕྱོན།

༡༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མེས་མཚན། བི་བྱོ་གོས་བརྟན་པ། དབུས་མཐའ་འགྲེལ་པ། ལེའུ ༤ ཤོག ༩༩༩ བཟུང་།

༢༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མེས་མཚན། ལི་ཀུན་བརྟན་འགྲེལ་པ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་བམ་པོ། ༤ ཤོག ༤༩ བཟུང་།

༢༡ བདེ་བའང་། མཚོ་ཕྱོན།

༢༢ ཟླ་དགེ ༡ བཟུང་། འདུལ་བ། ང་ འདུལ་བ་གཞི། དབྱེན་གྱི་གཞི། ཤོག ༤༠ ན་ཡང་།

༢༣ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆུང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༥༤ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༥༩ བཟུང་། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༥༥༠ དང་ ༥༥༡ དབང་པོ་ལྟེ་མདོ།

༢༤ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆུང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྤྲེལ།
འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༩ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༥༩ བཟུང་། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༥༥༩ དང་ ༥༥༩

༢༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མེས་མཚན། ༢ ཐོགས་མེད། ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟན་པ། ལེའུ ༩ ཤོག ༩༤ བཟུང་།

༢༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མེས་མཚན། ཞི་ཐོགས་མེད། རྩུ་མ་དང་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟན་པ། ལེའུ ༩ ཤོག ༡༠༩ ན་ཡང་།

༢༧ ཁོང་མཚུངས། ལེའུ ༩ ཤོག ༩༤ བཟུང་།

༢༨ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆུང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་
དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༥༤ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ།

- འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༡ ཤོག ༥༤ ན༥
- ༡༩ མ་དབེར་བསྐྱར་གསལ་ནའང་འགྱུར་ཡིན་ནམ་སྟེ།
- ༢༠ ཟླ་དག ༩ བཀའ། འདུལ་བ། ཅ ལུང་རྣམ་འབྱེད། ཤོག ༡༢༥ བ༣
- ༢༡ ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༩ བསྟན། མཛོན་པ། ལྷ ཐུགས་པ་བཤེས་གཉེན།
- འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་གནས། ༩ ཤོག ༩༥ བ༧
- ༢༢ འདི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་བོད་འགྱུར་མཛོན་རང་འགྲེལ་དུ་བྱས། ཟླ་དག ༢༠༠༠ བསྟན། མཛོན་པ། ལྷ དེབ་ཀྱི་གཉེན།
- མཛོན་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༥༧ བ༣
- ༢༣ ཟླ་དག ༡༩༧༧ བཀའ། མདོ་སྤྱི་ ཤ རམས་མང་པོ་པའི་མདོ། ཤོག ༣༠༠ བ༡
- ༢༤ བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས། མཆོ་སྟོན།
- ༢༥ དབང་པོ་དང་། མཆོ་སྟོན།
- ༢༦ དང་པོ་དང་། མཆོ་སྟོན།
- ༢༧ ཟླ་དག ༢༠༠༠ བསྟན། མཛོན་པ། ལྷ དེབ་ཀྱི་གཉེན། མཛོན་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༥༠ ན༧
- ༢༨ གྱི། མཆོ་སྟོན།
- ༢༩ ད་ལྟར་བ། མཆོ་སྟོན།
- ༣༠ ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་ལུང་འདི་མཛོན་རང་འགྲེལ་དུ་བྱས། ཟླ་དག ༢༠༠༠ བསྟན། མཛོན་པ། ལྷ དེབ་ཀྱི་གཉེན། མཛོན་རང་
- འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༥༡ བ༡
- ༣༡ བོད་མཆོད་སྤྱི་ གནས། ༩ ཤོག ༥༡ ན༣
- ༣༢ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་སྤྱི་ལོ་མདོ་མ་མཛོན། ཟླ་དག ༢༠༠༩ བསྟན། མཛོན་པ།
- ལྷ ཐུགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་གནས། ༩ ཤོག ༩༧ བ༣
- ༣༣ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདི་མཛོན་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༠ བསྟན། མཛོན་པ། ལྷ དེབ་ཀྱི་
- གཉེན། མཛོན་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༥༩ ན༡ ཟླ་དག ༢༠༠༩ བསྟན། མཛོན་པ། ལྷ ཐུགས་པ་བཤེས་གཉེན།
- འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་གནས། ༩ ཤོག ༡༠༧ བ༧
- ༣༤ ལྷན་པ་ནི། མཆོ་སྟོན།
- ༣༥ ལྷན་པའི་བྱེད་པོ། མཆོ་སྟོན།
- ༣༦ མ་དབེར་འདོད་པ་གསལ་ནའང་མཆོ་སྟོན་དབང་མང་འདོད་པའི་ལྷ་ར་བཅོས།
- ༣༧ ཟླ་དག ༢༩༧༧ བསྟན། མདོ་མ། ཞེ སྤྱི་བདེན་དག་སྤྱི་ལོ་ བྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ། ཤོག ༡༩༡ ན༥
- ༣༨ བོད་མཆོད་སྤྱི་ ཤོག ༡༩༡ བ༣
- ༣༩ ཟླ་དག ༢༩༧༧ བསྟན། མདོ་མ། ཞེ སྤྱི་བདེན་དག་སྤྱི་ལོ་ བྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ། ཤོག ༡༩༡ བ༤
- ༤༠ མ་དབེར་ཆ་ཤེས་གསལ།
- ༤༡ ཟླ་དག ༢༩༧༧ བསྟན། མདོ་མ། ཞེ སྤྱི་བདེན་དག་སྤྱི་ལོ་ བྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ། ཤོག ༡༩༡ བ༥

- ༥༩ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༩ འོག ༥༠ བ།
 ༦༠ བོང་མཚུངས། གནས། ༩ འོག ༥༠ བ།
 ༦༡ རྩེ་དགེ ༩༥༥ བསྟན། དབྱ། ས། ཞི་འཛོ། དབྱ་མ་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། རྟོག ༩༤ འོག ༥༤ ཀ།
 ༦༢ རྩེ་དགེ ༤༩༤ བསྟན། ཚད་མ། ཞ། སྤྱོད་དཔོན་དག་སྤྲུངས། སྤྱོད་པ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ། འོག ༡༩༩ བ།
 ༦༣ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༩ འོག ༤༩ བ།
 ༦༤ རྩེ་དགེ ༩༥༥ བསྟན། དབྱ། ས། ཞི་འཛོ། དབྱ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། འོག ༥༡ བ།
 ༦༥ རྩེ་དགེ ༤༩༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྒྱུ་པ་རང་པོ་པ། ལེའུ ༡ འོག ༡༩༤ བ།
 ༦༦ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། ཉི་ཤུ་པ། རྟོག ༩ འོག ༩ བ།
 ༦༧ རྩེ་དགེ ༤༩༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྒྱུ་པ་རང་པོ་པ། ལེའུ ༡ འོག ༡༩༤ བ།
 ༦༨ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། སྤྱོད་པ་ལེའུ་བྱེད་པ། གནས། ༩ འོག ༩
 ༦༩ བྱེད་པ་གྱི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱུ་སྤྲུངས་མར་བྱངས། རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།
 འགྲེལ་པ་རྒྱུ་སྤྲུངས་པ། གནས། ༡ འོག ༩༩ བ།
 ༧༠ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།
 འགྲེལ་པ་རྒྱུ་སྤྲུངས་པ། གནས། ༡ འོག ༩༩ བ།
 ༧༡ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྟོག་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༩༤ བ།
 ༧༢ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༥༩ བ།
 ༧༣ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། གནས། ༩ འོག ༥༩ བ།
 ༧༤ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤྲེལ་གྱི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོང་ཆ་ཚང་བྱངས། རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ
 གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྟོག་འབྲང་། གནས། ༩ འོག ༩༩ བ། རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ
 ཞིག་མས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོང་། གནས། ༡ འོག ༡༩ བ། གཞན་ཡང་། ཅུ གནས། ༩ འོག ༥༩ བ། རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ
 འོག ༩༩ བ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུ་པའི་ཆོས་ཚན། ༤༤ སེམས་པའི་ཆོག་སྤྲུག་གི་མདོ།
 ༧༥ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༥༩ བ།
 ༧༦ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི སྤྱོད་པ་བཏུས་པ། དབྱ་མ་ཐེའི་འགྲེལ་པ། ལེའུ ༡ འོག ༩༠༤ བ།
 ༧༧ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༥༩ བ།
 ༧༨ སྤྲུག་ཆོག་གི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱུ་སྤྲུངས་མར་བྱངས། རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་རྒྱུ་བའི་སྤྲུག་འགྲེལ་པ་
 རྒྱུ་སྤྲུངས་པ། གནས། ༩ འོག ༡༩༠ བ།
 ༧༩ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩེ་པ། གནས། ༩ རྟོག ༩༤ འོག ༤ བ།
 ༨༠ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། སྤྱོད་པ། རྟོག ༩ འོག ༩ བ།
 ༨༡ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ ༡ འོག ༥༩ བ།

- ༡༥ ཟླ་དག ༤༠༡༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། སྤྱི་གཉེན། སུམ་ཅུ་པ། སྟོག ༡ འོག ༡ ཅན
 ༡༦ ཟླ་དག ༤༠༤༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀྱན་བརྟམ། ལེལ ༡ འོག ༡༤ ཅན
 ༡༧ ཟླ་དག ༤༠༥༡ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཞི་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེལ ༡ འོག ༤༤ ཅན
 ༡༨ ཟླ་དག ༤༠༦༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི་སྟོ་བརྟན། སུམ་ཅུ་པའི་བཤད་པ། འོག ༡༡༩ ཅན
 ༡༩ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཚད་དངས། ཟླ་དག ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན།
 ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༡ འོག ༤༤ ཅན། ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྟ།
 འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༡ འོག ༤ ཅན། ཡང་། རྩུ་གནས། ༡ འོག ༡༡ ཅན། ཡང་། རྩུ་གནས། ༤ འོག ༡༥༤ ཅན
 ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆན་ ༡༡༠ ཆོས་སྒྱིན་མའི་མདོ། དར་མའི་ཟེེ་ཆོས་ཆན། ༤༤ རྣམ་པར་འཐག་པའི་མདོ་རྒྱུང་
 བའམ་ཅུ་ལ་ཐེད་སྟུ།
 ༢༠ ཟླ་དག ༤༠༧༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཆོ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ལེལ ༡ འོག ༥༠ ཅན
 ༢༡ ཟླ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༡༥༤ ཅན
 ༢༢ ཟླ་དག ༤༠༨༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཆོ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ལེལ ༡ འོག ༥༠ ཅན
 ༢༣ བོང་མཚུངས། ལེལ ༡ འོག ༡ ཅན
 ༢༤ ཟླ་དག ༥༡༩ བཟ། མདོ་སྟེ། ཨ་ཆངས་པའི་དྲ་བའི་མདོ། འོག ༡༥ ཅན ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱི་མ་དང་འགྲེལ་
 བཤད་ཉེར་མཐོར་དངས། ཟླ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་མ། གནས། ༡
 འོག ༡༡༤ ཅན ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༡ འོག ༡༤༩
 ཅན ཡང་། རྩུ་གནས། ༡ འོག ༥༤ ཅན། ཡང་། རྩུ་གནས། ༡ འོག ༡༠༡ ཅན། ཡང་། རྩུ་གནས། ༥ འོག ༥༥༤ ཅན རིང་པོའི་
 ཟེེ་ཆོས་ཆན། ༡ ཆངས་པའི་དྲ་བའི་མདོ།
 ༢༥ ཟླ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་མ། གནས། ༡ འོག ༥༤ ཅན
 ༢༦ ཟླ་དག ༥༡༧ བཟ། མདོ་སྟེ། ཨ་མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག ལེལ ༡ འོག ༥༠༩ ཅན
 ༢༧ ཐ་དད་ཡིན་པར། མཆོ་སྟོན།
 ༢༨ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཚད་དངས། ཟླ་དག ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན།
 ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༡ འོག ༥༤ ཅན། ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྟ།
 འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༡ འོག ༥༤ ཅན ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་ ༡༡༥ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཟེེའི་ལྷ་པ་
 ཆེན་པོ་འདུས་པའི་ཟེེ་ ༤༤ མདོ། ༡༡ ཟས་ཀྱི་མདོ།
 ༢༩ ཟླ་དག ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༡ འོག ༥༤ ཅན
 ༣༠ དབྱུག་པ། མཆོ་སྟོན།
 ༣༡ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱི་མ་དང་དངས། ཟླ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་
 རྒྱལ་སྤྱི་མ། གནས། ༡ འོག ༡༡༥ ཅན
 ༣༢ ཟླ་དག ༤༠༨༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། སྤྱི་གཉེན་མཐོ་མདོ། མདོ་སྟེལ་རྩུ། ལེལ ༡༧ འོག ༥༤ ཅན
 ༣༣ ཟླ་དག ༤༠༨༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། སྤྱི་གཉེན་མཐོ་མདོ། མདོ་སྟེལ་རྩུ། ལེལ ༡༧ འོག ༥༤ ཅན

- ༧༤ རྩེ་དགེ ༤༠༤༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྟན། ལེལ ༡ འོག ༥༡ བ༡
- ༧༥ རྩེ་དགེ ༤༠༤༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༥༤ ན༡
- ༧༥ ཁོང་མཚུངས། གནས། ༡ འོག ༥༤ ན༡
- ༧༦ ཁོང་མཚུངས། གནས། ༡ འོག ༥༤ ན༡
- ༧༧ རྩེ་དགེ ༤༠༤༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི་དབྱིག་གཉེན། སུང་པོ་ལྷ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ལེལ ༡ འོག ༡༤ ན༡
- ༧༧ རྩེ་དགེ ༤༠༤༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི་སྟོ་བརྟན། སུམ་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད། འོག ༡༧༧ བ༡
- ༡༠༠ རྩེ་དགེ ༤༠༤༡ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱུ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྟེན་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༡༤༡ བ༤
- ༡༠༡ རྩེ་དགེ ༤༠༤༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༡ འོག ༥༧ ན༡
- ༡༠༢ རྩེ་དགེ ༤༠༤༡ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཞི་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟེ་བ། ལེལ ༡ འོག ༥༢ ན༡
- ༡༠༣ རྩེ་དགེ ༤༠༤༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། རྒྱུ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྟན། ལེལ ༡ འོག ༧༧ ན༡
- ༡༠༤ རྩེ་དགེ ༤༠༤༡ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱུ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྟེན་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༡༤༡ ན༡
- ༡༠༥ ཉི་ཤུག་གཉེན། མ་དཔེ།
- ༡༠༦ རྩེ་དགེ ༤༠༤༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༡ འོག ༥༡ བ༡
- ༡༠༧ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༤༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༡ འོག ༥༧ ན༡
- ༡༠༨ རྩེ་དགེ ༤༡ བཀའ། དཀོན་བརྟེན། ༡ གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་མདོ། འོག ༡༤༡ བ༤
- ༡༠༩ རྩེ་དགེ ༤༡༤༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་གི་མགོན་པོ་ཀྱུ་སྟེལ། བཤེས་སྤྱིང་། རྟོག ༡༡ འོག ༤༡ ན༡
- ༡༡༠ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཚང་བྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༤༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༧༡ ན༡ ཡང་། རྩེ་དགེ ༤༠༤༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༡ འོག ༧༧ ན༡ རྒྱུ་གནས། ༡ འོག ༤༧ བ༡ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་རྩེ་དེ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་འདུས་པའི་རྩེ་ ༡༡ རྒྱུ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱུང་པ་འདུས་པའི་མདོ། ༡༠ རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མདོ། ༤ རྒྱུ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱུང་པའི་མདོ་འམ་ནི་བའི་དཔེ་སྟན།
- ༡༡༡ རྩེ་དགེ ༤༠༤༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ལེལ ༡ འོག ༧ བ༡
- རྩེ་དགེ ༤༠༤༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི་སྟོ་བརྟན་སྟོ་གྲོས་བརྟན་པ། སུམ་ཅུ་པའི་བཤད་པ། འོག ༡༧༡ བ༡
- ༡༡༢ རྩེ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྟེ ༣ ལངས་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། བམ་པོ། ༧ འོག ༡༤༡ བ༡ སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོར་ལུང་འདི་མི་གསལ།
- ༡༡༣ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཚང་བྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༤༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༧༠ བ༡ རྩེ་དགེ ༤༠༤༡ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༡ འོག ༡༤༡ ན༡ ཡང་། རྩེ་དགེ ༤༠༤༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༡ འོག ༥༤ བ༡ དོན་རྣམ་པར་གདོན་མི་ཟ་བའི་མདོ།
- ༡༡༤ རྩེ་དགེ ༤༠༤༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༧༠ བ༡

- [illegible]

- ༡༣༥ ཟླ་དགེ ༤༠༣༥ བསྟན། སེམས་ཅོམ། ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས། ལེའུ ༥ ཤོག ༡༥༠ བ༥
 ༡༣༥ དམིགས་གསལ། མ་དབེ།
 ༡༣༧ ཟླ་དགེ ༡༡༣༥ བསྟན། བསྟོད་ཆོགས། ༧ མ་དྲི་ཙྰ་ཏ། བསྟགས་འོས་བསྟགས་བསྟོད། ཤོག ༥༩ བ༣
 ༡༣༥ གནས་བརྟན་ཉེ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་ཆོག་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མར་བྱེད་ས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༣
 བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༤༩ བ༩
 ༡༣༩ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ང་ དབྱེན་གྱི་གཞི། ཤོག ༩༩ བ༥
 ༡༤༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༧༥ བ༥
 ༡༤༡ ལྷལ་མང་། མ་དབེ།
 ༡༤༩ ཟླ་དགེ ༩༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། ༧ རྒྱ་ཆེར་ལོ་པའི་མདོ། ལེའུ ༩ ཤོག ༡༤༩ བ༡
 ༡༤༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༧༥ བ༧
 ༡༤༤ བྱེད་དོ། མཆོ་སྟོན།
 ༡༤༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅོམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེའུ ༩ ཤོག ༧༩ བ༩
 ༡༤༥ བཤད་དེ། མཆོ་སྟོན།
 ༡༤༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༡༧༡ བ༩
 ༡༤༩ འཆར་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོར་ཆ་ཆར་བྱེད་ས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན།
 མངོན་པ། ལུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༥༩ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན།
 མངོན་པ། རྩུ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ ཤོག ༥༥ བ༧ ཡང་། ཅུ གནས། ༩ ཤོག ༧༡ བ༥ གནས་
 བརྟན་སྟེ་པའི་ཡན་ལག་ལས་འབྲོས་པའི་སྟེའི་ལྷ་ཆོན་གྱི་མདོ། ༡༤༤
 ༡༤༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ གང་སྟེལ། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། གནས། ༩ ཤོག ༡༧༡ བ༥
 ༡༥༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ སེམས་ཅོམ། ཞི་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེའུ ༩ ཤོག ༧༩ བ༡
 ༡༥༡ ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མར་བྱེད་ས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གྲགས་པ་བཤེས་
 གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༥༠ བ༧
 ༡༥༩ སོགས་པ་དང་། མཆོ་སྟོན།
 ༡༥༩ ལུ་གཞན་ནི། མཆོ་སྟོན།
 ༡༥༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༥༠ བ༩
 ༡༥༥ ཟླ་དགེ ༤༠༤༩ སེམས་ཅོམ། རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀྱུན་བརྟུས། ལེའུ ༡ ཤོག ༥༩ བ༧
 ༡༥༥ ཟླ་དགེ ༤༠༤༩ སེམས་ཅོམ། རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀྱུན་བརྟུས། ལེའུ ༡ ཤོག ༥༩ བ༧
 ༡༥༧ གནས་བརྟན་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མར་བྱེད་ས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩
 བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༥༤ བ༩
 ༡༥༩ མིན་ནོ། མ་དབེ།

- ༡༡༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༡༧ བཟ
- ༡༡༥ དགེ་སློང་མ་ཆོས་སྤྱི་ཁྱིམ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན།
མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༡ ཤོག ༧ བཟ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན།
མངོན་པ། རྩལ་ཞེ་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༤ བཟ ཡང་། རྩལ་ཞེ་གནས། ༤ ཤོག ༡༣༩ རྩལ་ཡང་
དགེ་བར་ལྷན་པའི་མངོན་ཆོས་ཆོན་ ༡༡༠ རྩལ་སྤྱི་ཁྱིམ་འདི། བར་མའི་ཟེའི་མངོན་ཆོས་ཆོན་ ༤༤ རྩལ་ལུ་ ༡ ཟླ་ཆོན་ ༥
མངོན། ༤ རྩལ་བར་འཐག་པའི་མངོན་ཆོས་ལུ་ལེན་ལྷན་སྤྱོད།
- ༡༡༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི ལས་གདགས་པ། ཤོག ༡༡༩ བཟ
- ༡༡༧ མངོན་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན།
ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༡ ཤོག ༧ བཟ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩལ་ཞེ་གནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༧ བཟ ཡང་། ཡན་ལག་ལས་འབྲོས་པའི་ཟེའི་བཞེ་ཆོན་ལས་འབྲོས་པའི་མངོན། ༡༡༨
- ༡༡༨ རྩལ་ཆོགས་ཀྱི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩལ་ཞེ་གནས་ལྷ། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་
བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༥༥ བཟ ཡང་། རྩལ་ཞེ་གནས། ༤ ཤོག ༡༡ བཟ ཡང་། ལུང་བར་མའི་མངོན་ཆོས་
ཆོན་ ༡༩ བཟ ཡན་ལག་ལས་འབྲོས་པའི་ཟེའི་བཞེ་ཆོན་ལས་འབྲོས་པའི་མངོན། ༡༡༩
- ༡༡༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༥༡ བཟ
- ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། རྩལ་ཞེ་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༥ བཟ
- ༡༢༠ རྩལ་ཆོན་པ། གནས། ༡ ཤོག ༥༠ བཟ
- ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། རྩལ་ཞེ་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༥ བཟ
- ༡༢༡ འགྲེལ་བར། མངོན་པ།
- ༡༢༢ མངོན་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༥༠ རྩལ་ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩལ་ཞེ་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༧ བཟ
- ༡༢༣ མཆོ་སྤྱོད་དཔར་མར་སྐབས་དུ་མར་བཞག་ལ་གཞག་གསལ།
- ༡༢༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཨི གསེར་མངོན་གི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ། ཤོག ༡༩ རྩལ་
- ༡༢༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༥༡ བཟ
- ༡༢༦ རྩལ་ཆོན་པ། གནས། ༡ ཤོག ༥༡ བཟ
- ༡༢༧ རྩལ་ཆོན་པ། གནས། ༡ ཤོག ༥༡ བཟ
- ༡༢༨ རྩལ་ཆོན་པ། གནས། ༡ ཤོག ༥༡ བཟ
- ༡༢༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༥༤ བཟ
- ༡༣༠ དེ་དག་འདོད་པའི། མངོན་པ།
- ༡༣༡ ཟླ་དགེ ༤ བཟ འདུལ་བ། ༤ འདུལ་བ་རྩལ་འབྱེད། ཤོག ༥༤ རྩལ་ཡང་། མངོན་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས།

༡༧༧ བསྟན་བཅོས་ལས་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྱངས། ཟླ་དཔེ ༩༠༩ བསྟན། མཛོན་པ། ལྷ། དབྱིག་གཞིན།

- མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༩༩ ནུ
- ༡༩༥ གོང་འོག་ཏུ་སྒྲུབས་དུ་མར་བཏགས་ལ་བཏགས་གསལ།
- ༡༩༦ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན།
- མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༩༤ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་གནས། ༡ འོག ༩༥ བཟུང་། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༥༥༠
- ༡༩༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༩༧ བཟུང་།
- ༡༩༨ གོང་མཆུངས། གནས། ༡ འོག ༩༧ བཟུང་།
- ༡༩༩ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་སྒྲིང་པོ་ཀུན་བཏུས་སུ་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། མདོན་པ། ཏུ་ཆོས་མདོན་པ་ལ་འཇུག་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་སྒྲིང་པོ་ཀུན་བཏུས། འོག ༡༩༨ བཟུང་།
- ༢༠༠ ཅམ་ལས། མཆོ་སྒྲོན།
- ༢༠༡ རྒྱུ་དོན་གསལ་གྱི་ལུང་འདི་གང་སྒྲེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དུ་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གང་སྒྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྒྱུ་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༡༠ ནུ
- ༢༠༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གང་སྒྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྒྱུ་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༡༡༤ ནུ
- ༢༠༣ རྩུ་དཔེ། མཆོ་སྒྲོན།
- ༢༠༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༩༩ ནུ
- ༢༠༥ གོང་མཆུངས། གནས། ༡ འོག ༩༩ ནུ
- ༢༠༦ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན།
- མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༩༩ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་གནས། ༡ འོག ༩༤ ལུང་རིང་པོའི་མདོ། ༡༨ རིང་པོའི་ཟླ་ཉི་མེ་ཆོན་གསུམ་པའི་མདོ་ལྷ་པའམ་མདོ། ༢༨ རབ་ཏུ་དང་བར་བྱ་བའི་མདོ་མཐོང་མཐོང་སྒྲུབ་དེ་ལྟར།
- ༢༠༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༡༠༠ བཟུང་།
- ༢༠༨ རྩུ་པ། མཆོ་སྒྲོན།
- ༢༠༩ བེམས་གཞན་གྱིས། མཆོ་སྒྲོན།
- ༢༡༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༡༠༠ བཟུང་།
- ༢༡༡ གོང་མཆུངས། གནས། ༡ འོག ༡༠༠ བཟུང་།
- ༢༡༢ གོང་མཆུངས། གནས། ༡ འོག ༡༠༡ ནུ
- ༢༡༣ གོང་མཆུངས། གནས། ༡ འོག ༡༠༡ ནུ
- ༢༡༤ དེ་ལྟར། མཆོ་སྒྲོན།
- ༢༡༥ ཟླ་དགེ ༤༡༡༠ བསྟན། ཆོད་མ། ཅེ་ཆོས་གྲགས། རྩུ་འགྲེལ། མདོན་སྐུ་ལེའུ་རྒྱུ་ག ༡༤༤ འོག ༡༡༧ བཟུང་།
- ༢༡༦ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐུ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། གུ་

གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༡ ཤོག ༥༩ བལ་ཤེད་གེ ༤༠༧ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གཞི་གནས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༡ ཤོག ༥ བལ་ཤེད་ལྟེ རྟེན་གནས། ༤ ཤོག ༩༩ བལ་ཤེད་ རྟེན་གནས། ༥ ཤོག ༤ བལ་ཤེད་ལྟེ འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྟེན་གཞི་ཆོས་ཆོན་ ༩༡༠ ཆོས་སྤྱིན་མའི་མདོ། བར་མའི་མེད་མདོ་ ༤༤ རྟེན་པར་འཕགས་པའི་མདོ་རྟེན་པར་འཕགས་པའི་མེད་སྤྱི་ལྟེ།

༩༡༧ རྟེན་གེ ༤༩༡༠ བསྟན། ཆོད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། རྟེན་པར་འཕགས་པའི་མེད་སྤྱི་ལྟེ ༩༩༧ ཤོག ༡༡༥ རྟེན་

༩༡༨ འདུས་བྱས་དང་། མ་དབེ།

༩༡༩ རྟེན་གེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༩ བལ་

༩༢༠ རྟེན་གེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྟེན་གཞི་ཆོས་ཆོན་ ༩༢༩ རྟེན་

༩༢༡ རྟེན་གེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༩ བལ་

༩༢༢ རྟེན་གེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྟེན་གཞི་ཆོས་ཆོན་ ༩༤༤ རྟེན་

༩༢༣ རྟེན་གེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༡ རྟེན་

༩༢༤ ཤེས་པར་བྱ་བའི་མཚོ་སྟོན།

༩༢༥ རྟེན་གེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༧ རྟེན་

༩༢༦ རྟེན་གེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༩ རྟེན་

༩༢༧ བོད་མཚུངས། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༩ རྟེན་

༩༢༨ བོད་མཚུངས། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༩ རྟེན་

༩༢༩ རྟེན་གེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༩ རྟེན་

༩༣༠ བོད་མཚུངས། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༩ རྟེན་

༩༣༡ བོད་མཚུངས། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༩ རྟེན་

གནས་གསུམ་པ་འཛིན་ཉེན་བསྟན་པའི་མཚན།

༡ རྟེན་གེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། གནས། ༡ ཤོག ༩༡ ཤོག ༩ རྟེན་

༢ རྟེན་གེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༩ ཤོག ༩༤༩ རྟེན་

༣ ཉིར་ལ་གྱུ་མཚོ་སྟོན། ཉི་བྱ་གྱུ་མ་དབེར་གསལ་ནང་ལེགས་སྤྱོད་ལྟེ་བཙུགས།

༤ ལུང་སྤྲེལ་བྱའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆོད་དངས། རྟེན་གེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གྲགས་

གཉེན། རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༠ རྟེན་ལྟེ རྟེན་གེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན་

མཐོ། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༠ བལ་ཤེད་ལྟེ འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་ ༧༧༩ དང་། ༤༧༠

༥ ཐོས་ནས། མཚོ་སྟོན།

༦ ལྟེ་འཛིན། མ་དབེ།

- ༥ ཟླ་དག ༤༠༣༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས། ས་ལྟ་བུ། འོག ༣༤ བ།
- ༦ ཟླ་དག ༣༩༥༥ བསྟན། མདོ་འགྲེལ། ཇི་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། སྤུ་ལྟ་བུར་པའི་མདོ་འགྲེལ་བཤད་པ། འོག ༤༠ བ།
- ༧ ཟླ་དག ༤༠༣༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས། ས་ལྟ་བུ། འོག ༣༩ བ།
- ༨ ཁོང་མཆུངས། ས་ལྟ་བུ། འོག ༣༩ བ།
- ༩༡ དཔལ་ལྷན་གསར་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་ནའང་། ལུང་འདི་རང་ཆོག་སྦྱོར་ཅུང་མི་མཐུན་པ་མདོ་ལང་གཤེགས་ན་དངས། ཟླ་དག ༡༠༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཅུ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། འོག ༡༥༠ བ།
- ༩༢ ཟླ་དག ༤༠༤༣ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཇི་རིན་མི་དྲ། རྒྱལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་སྒྲུབ་པར་བཤད་པ། འོག ༡༡༩ བ།
- ༩༣ ཟླ་དག ༤༠༥༥ བསྟན། མདོན་པ། ཨི་མོ་དགལ་བུ། འཛིག་རྟེན་གཞག་པ། ལེལ། ༥ འོག ༡༢ བ།
- ༩༤ མཐོ་དམའ། མཆོ་སྟོན།
- ༩༥ བཅས་སོ། མ་དཔེ།
- ༩༦ ཟླ་དག ༤༠༤༣ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༣ འོག ༣༥༥ བ།
- ༩༧ སྤོང་པ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆར་དངས། ཟླ་དག ༤༠༤༠ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༣ འོག ༡༡༡ བ། ཡང་ཟླ་དག ༤༠༤༤ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་ཞིག་མས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་གནས། ༣ འོག ༡༡༠ བ།
- ༩༨ ཟླ་དག ༤༠༥༥ བསྟན། མདོན་པ། ཨི་མོ་དགལ་བུ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ལེལ། ༣ འོག ༥ བ།
- ༩༩ ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་དངས། ཟླ་དག ༤༠༤༠ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༣ འོག ༡༡༡ བ།
- ༡༠༠ ལུང་སེལ་བུའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆར་དངས། ཟླ་དག ༤༠༤༠ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༣ འོག ༡༡༡ བ། ཡང་ཟླ་དག ༤༠༤༤ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་ཞིག་མས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་གནས། ༣ འོག ༡༠༡ བ།
- ༡༠༡ ཟླ་དག ༤༠༣༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཆོ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྟ་བུ། འོག ༤༥ བ།
- ༡༠༢ ཟླ་དག ༤༠༤༣ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཇི་རིན་མི་དྲ། རྒྱལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་སའི་རྒྱུ་པར་བཤད་པ། འོག ༡༢༠ བ།
- ༡༠༣ ཟླ་དག ༤༠༥༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། སི་ཡོན་ཏན་འོད། ལུང་པོ་ལྟའི་རྒྱུ་པར་འགྲེལ་པ། འོག ༡༥ བ།
- ༡༠༤ ཟླ་དག ༥༠ བཀའ། དཀོན་བཅེགས། ང་ཡབ་སྤྲུལ་མཇལ་བའི་མདོ། ལེལ། ༡༥ འོག ༥༡ བ།
- ༡༠༥ དེ་དུས། མ་དཔེ།
- ༡༠༦ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆར་དངས། ཟླ་དག ༤༠༤༠ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༣ འོག ༡༡༢ བ། ཡང་ཟླ་དག ༤༠༤༤ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་ཞིག་མས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་གནས། ༡ འོག ༡༥ བ། ཡང་ཟླ་དག ༤༠༤༤ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་ལུང་བར་མའི་མདོ་འོས་ཆོན་ ༩༥ རྟེན་རྒྱུ་ཞི་སྤྲུལ་བུ་ཟེ་མོར་སྤྲེལ་གྱིས་ལུས་པའི་མདོ། དེ་ནི་རྒྱུ་གངས་བཤད་པའི་སྟོན་གྱི་ཆོགས་སྤུ་བཅུད་པའི་གཉིས་པའི་དང་པོའི་སྤྲེལ་ཆེད་གཉིས་པའི་མདོ་ཡང་ཡིན།

༡༧ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༩ བཟ ༥༨། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
མཐོ། གནས། ༡ ཤོག ༡༧ བཟ ༥༨། རྩུ་གནས། ༩ ཤོག ༥༩ བཟ ༥༨། ཡུང་བར་མའི་མདོ་ ༩༧ བྲམ་ཟེ་ཉོར་སྒྲིལ་གྱིས་ཞུས་པའི་
མདོ་འམ་རྟན་རྒྱུ་ཉི་ལྟ། དེ་ནི་རྩམ་གྲངས་བཤད་པའི་སྒྲིལ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་གཉིས་པའི་དང་པོའི་སྒྲིལ་ཆེད་གཉིས་པའི་མདོ་
ཡང་ཡིན།

༡༨ གཉིས་པའི། མཆོ་སྒྲིལ།

༡༩ མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུས་མར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་
རྒྱལ་སྐུས་མ། གནས། ༩ ཤོག ༡༩༠ བཟ

༢༠ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༩ བཟ ༥༨། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
མཐོ། གནས། ༡ ཤོག ༡༧ བཟ ༥༨། རྩུ་གནས། ༩ ཤོག ༥༩ བཟ ༥༨། ཡུང་བར་མའི་མདོ་འཛོམས་ཆོན་ ༩༧ བྲམ་ཟེ་ཉོར་སྒྲིལ་
གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་འམ་རྟན་རྒྱུ་ཉི་ལྟ། དེ་ནི་རྩམ་གྲངས་བཤད་པའི་སྒྲིལ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་གཉིས་པའི་དང་པོའི་སྒྲིལ་ཆེད་
གཉིས་པའི་མདོ་ཡང་ཡིན།

༢༡ བོང་མཚུངས། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༩ བཟ

༢༢ རྩུག་པའོ། མཆོ་སྒྲིལ།

༢༣ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐུས་མ། གནས། ༩ ཤོག ༡༩༠ བཟ

༢༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༤ བཟ

༢༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐུས་མ། གནས། ༩ ཤོག ༡༩༡ བཟ

༢༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༤ བཟ

༢༧ མདོ་གཞན་ལས་ཞེས་པའི་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་གང་སྒྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ།
གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༤ བཟ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྒྲེལ། འགྲེལ་
བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༤ བཟ

༢༨ ཡུང་པོ། མཆོ་སྒྲིལ།

༢༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྒྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༤ བཟ

༣༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཨི་མོད་གལ་བྲུ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ལེའུ ༩ ཤོག ༥ བཟ

༣༡ ལེན་ཞོ། མཆོ་སྒྲིལ།

༣༢ རྩམ་པའི། མཆོ་སྒྲིལ། ཉི་བྱ་ག་མ་དཔེ།

༣༣ ཨི་དྲགས་མོའི་རྟགས་པ་བཛོད་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠
བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༥ བཟ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ།
རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༧ བཟ ཡུང་བར་མའི་མདོ་འཛོམས་ཆོན་པ་བཛོད་པ་བསྟན་པ།

འུའི་སྐྱེ་གཏི་སྤྱོད།

༡༧ ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྒྲོམ་ཆོག་ཉི་ཤུ་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོར་ཆ་ཆ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ལྟེ་དགེ་ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༥ རྟེ་ཡང་། ལྟེ་དགེ་ ༤༠༧༤
བསྟན། མངོན་པ། རྟེ་ཞིག་གནས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོར་གནས། ༩ ཤོག ༡༡༩ བཟུང་། རྟེ་གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བཟུང་།
ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྒྲུ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༩༥ གུན་དགའ་བོའི་མདོ་འམ་ལྷན་སྤྱོད།

༡༨ ལྟེ་དགེ་ ༤༠༧༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུང་། ལེའུ་ ༩ ཤོག ༡༩ བཟུང་།

༡༩ ལྟེ་དགེ་ ༤༠༧༦ བསྟན། མངོན་པ། རྟེ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྒྱུ་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༡༧༤ རྟེ་

༢༠ ལྟེ་དགེ་ ༤༠༧༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ། ལེའུ་ ༩ ཤོག ༡༥ རྟེ་

༢༡ ལྟེ་དགེ་ ༤ བཀའ། འདུལ་བ། ཐ འདུལ་བ་ལུང་ཐུན་ཆོགས། ཤོག ༡༧༤ རྟེ་

༢༢ ལྟེ་དགེ་ ༤༠༧༨ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ། ལེའུ་ ༩ ཤོག ༡༥ རྟེ་

༢༣ སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་ལྷན་རབ་འབྱོར་གྱི་གསུང་གཞུང་དོན་འཛིན་མ་བུ་ནའང་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ལྟེ་དགེ་ ༤༠༧༠
བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༤ རྟེ་

༢༤ མད་ལམ། མཆོ་སྒྲོན།

༢༥ མད་ལམ། མཆོ་སྒྲོན།

༢༦ བོད་ཤིང་། མ་དབེ།

༢༧ ལྟེ་དགེ་ ༩༤༤ བཀའ། མདོ་སྤྱེ། ཨ་མ་གཏུ་བཟང་མོའི་རྟོགས་པ་བཞེད་པ། ཤོག ༡༧༤ བཟུང་།

༢༨ འཐབ་མོའི་ཞེས་པ། མཆོ་སྒྲོན། ཉི་བྱ་གུ་མ་དབེར་གསལ་ནའང་ལེགས་སྒྱུར་ལྟར་བཅོས།

༢༩ ལྟེ་དགེ་ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༤ རྟེ་

༣༠ ལྟེ་དགེ་ ༡༧༧ བཀའ། མདོ་སྤྱེ། ཨ་མ་པའི་ཆོས་བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལེའུ་ ༩ ཤོག ༡༧༩ རྟེ་

༣༡ ལྟེ་དགེ་ ༤༠༧༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ། ལེའུ་ ༩ ཤོག ༡༥ རྟེ་

༣༢ ལྟེ་དགེ་ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༠ རྟེ་

༣༣ བཞོལ། མ་དབེ།

༣༤ ཐོ་ཤོ། མ་དབེ།

༣༥ ལྟེ་དགེ་ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༤ རྟེ་

༣༦ ལྟེ་དགེ་ ༤༠༧༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ། ལེའུ་ ༩ ཤོག ༡༥ རྟེ་

༣༧ བོད་མཆུངས། ལེའུ་ ༩ ཤོག ༡༥ རྟེ་

༣༨ བོད་མཆུངས། ལེའུ་ ༩ ཤོག ༡༥ རྟེ་

༣༩ གང་གསལ་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ལྟེ་དགེ་ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ།
གནས། ༩ ཤོག ༡༡༡ རྟེ་

༤༠ ལྟེ་དགེ་ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟེ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྒྱུ་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༡༧༡ རྟེ་

- ༡༥ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲུལ་དང་འགྲུལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲུལ། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༡ ན་ཡེ་ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲུལ་བཤད་ཉེར་
མཁོ། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༩ ན་ཡེ་ཡང་། ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོད་ཆོས་ཆོན་ ༤༩༧ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོད་ཆོས་ཆོན་
འདུས་པའི་མདོད་ཆོས་ཆོན་ ༡༥ མདོད་ ༡༩ ལུ་མ་ཅུ་ཙམ་གྱི་མདོད་ཆོས་ཆོན་མཁུ་ལྷ།
- ༡༦ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲུལ་དང་འགྲུལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། གོང་མཆོངས། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༡ ན་ཡེ་ཡང་།
ཟླ་དག ༤༠༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲུལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༠ ན་ཡེ་ཡང་། ཡུང་ཡང་དག་པར་
ལྷན་པའི་མདོད་ཆོས་ཆོན་ ༡༡༧༩ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོད་ཆོས་ཆོན་ལྷ་ཆོང་བྲངས་འདུས་པའི་ཟླ་ ༩༥ མདོད་ ༡༤༧
- ༡༧ ཟླ་དག ༤༠༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲུལ། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༡ བ།
- ༡༨ གོང་མཆོངས། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༡ བ།
- ༡༩ མདོ་ཡུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲུལ་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲུལ་བཤད་མཆོན་ཉེར་
རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༡ བ།
- ༢༠ ཡོངས་སྤྱུ་གདུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་ཡོངས་སྤྱུ་གདུང་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲུལ་དང་འགྲུལ་བཤད་ཉེ་
མཁོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲུལ། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༡ བ།
ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲུལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༩ ན་ཡེ་དང་
རྟོག ༡༧༤ ན་ཡེ་ཡང་། ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༡༩༤༤
- ༢༡ ཟླ་དག ༤༡༥ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་གི་མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུ་བ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ་ ༩ སྟོག ༩༠ རྟོག ༡༡༡ ན་ཡེ་
- ༢༢ ཟླ་དག ༤༠༤ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩུ་བ། གནས། ༩ རྟོག ༧ བ།
- ༢༣ ཟླ་དག ༤༠༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲུལ་བཤད་མཆོན་ཉེར་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༩ བ།
- ༢༤ གོང་མཆོངས། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༩ ན་ཡེ་
- ༢༥ ལྷ་མ་གཉིས། མཆོ་སྤྱོད།
- ༢༦ ཟླ་དག ༤༠༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲུལ་བཤད་མཆོན་ཉེར་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༩ ན་ཡེ་
- ༢༧ ཟླ་དག ༡༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུ་བ་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིང་པོ། སྟོག ༥ རྟོག ༡༤༥ བ།
- ༢༨ སྤྱིང་པ་ཉིད་ཆོན་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲུལ་དང་འགྲུལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༠ བསྟན། མདོན་པ།
གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲུལ། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༩ བ། ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ།
འགྲུལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༥ བ། ཡང་། རྩུ་གནས། ༥ རྟོག ༡༧༥ བ། ཡང་། རྩུ་གནས། ༤ རྟོག ༡༥ བ།
ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༩༩༥ རྟོན་དམ་པ་སྤྱིང་པ་ཉིད་ཆོས་ཆོན་གྱི་རྣམ་གྲངས།
- ༢༩ ཡུང་ཐོན་ཆོག་གྱི་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲུལ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་སའི་དངོས་གཞིར་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༠ བསྟན།
མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲུལ། གནས། ༩ རྟོག ༡༥ བ། ཟླ་དག ༤༠༩ བསྟན། མེས་མཆོད་ཆོ་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད། རྣམ་འཁྱོར་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ། རྟོག ༡༠༥ ན་ཡེ་
- ༣༠ ཟླ་དག ༡༡༠༤ བསྟན། བསྟོད་ཆོག་གས། ༡ མཐོ་བཙུན་གྲུབ་རྩེ། རྩུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པ། སྟོག ༡༩ རྟོག ༩ བ།

༧༤ གོང་མཆུངས། གྲོག ༤༥ འོག ༩ བ༤

༧༥ གོང་མཆུངས། གྲོག ༤༩ འོག ༩ བ༥

༧༦ གནོད་སྦྱིན་དབང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆར་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན།
མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༩༩ ན༥ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྟེ
ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༩ འོག ༡༩༥ ན༥ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་འོ་ཆོས་ཆོན། ༡༩༠༠ གནོད་
སྦྱིན་དབང་པོའི་ཆོག་སྤྲུལ་བཅད་པ།

༧༧ ཟླ་དག ༩༩༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། ས ཆེད་དུ་བཛོད་པའི་ཆོས་ས། མི་རྟག་པའི་ཆོས་ས། འོག ༩༠༩ ན༥

༧༨ ནམ་མཁའའི། མཆོ་སྟོན།

༧༩ ཟླ་དག ༤༤ བཀའ། མཁའ་ཆེན། ཨ བཟང་སྟོད་སྟོན་ལས། འོག ༩༥༡ ན༥

༡༠༠ ཟླ་དག ༩༩༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། ས ཆེད་དུ་བཛོད་པའི་ཆོས་ས། ལེལ ༩༥ འོག ༩༩༩ ན༤

༡༠༡ གསུམ་པ་རྒྱས་པར། མཆོ་སྟོན།

༡༠༢ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༩༥ ན༩

༡༠༣ གོང་མཆུངས། གནས། ༩ འོག ༡༩༥ ན༩

༡༠༤ ཟླ་དག ༩༩༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྟུབ། རྟེན་འབྲེལ་སྦྱིང་པའི་ཆོག་ལུང་བྱས་པ། གྲོག ༩ འོག ༡༤༥ བ༩

༡༠༥ ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མེས་མཚན། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྟས། ལེལ ༡ འོག ༥༥ ན༥

༡༠༦ གོང་མཆུངས། ལེལ ༡ འོག ༥༥ བ༩

༡༠༧ ཟླ་དག ༩༩༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྟུབ། རྟེན་འབྲེལ་སྦྱིང་པའི་ཆོག་ལུང་བྱས་པ། གྲོག ༩ འོག ༡༤༥ བ༩

༡༠༨ ཟླ་དག ༤༡༥༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག གེ མགོན་པོ་ལྷ་སྟུབ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ ༡ གྲོག ༩༥ འོག ༡༠༩ ན༥

༡༠༩ ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མེས་མཚན། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྟས། ལེལ ༡ འོག ༥༧ ན༡

༡༡༠ རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་འགྲེལ་འདི་འགྲུབ་ལོ་མཛོད་མ་གྲུབ།

༡༡༡ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆར་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༩༧ བ༥ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྟེ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
ཉེ་མཐོང་། གནས། ༩ འོག ༡༩༥ བ༧ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་འོ་ཆོས་ཆོན། ༩༩༥ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བའི་མདོ། ཡང་
དག་པར་ལྷན་པའི་སྟེ་སྟེ་ཆོན་གཉིས་པ་སྟེང་གཞི་འདུས་པའི་མདོ། ༡ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བའི་མདོ།

༡༡༢ ཟླ་དག ༩༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། རི སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྟུབ། རྟེན་འབྲེལ་སྦྱིང་པའི་ཆོག་ལུང་བྱས་པ། གྲོག ༩ འོག ༩ བ༤

༡༡༣ ཟླ་དག ༩༡༠ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཆ སྤྲུལ་ལྷ་པའི་མདོ། འོག ༡༡༥ ན༧

༡༡༤ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༩༠ ན༡

༡༡༥ གོང་མཆུངས། གནས། ༩ འོག ༡༩༠ ན༩

༡༡༦ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆར་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༩༩ ན༥ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྟེ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་

ཉེས་མཁོ། གནས། ༩ འོག ༡༣༧ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༠ བལ་ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཚན་ ༥༧ ལུང་
པའི་སྒྲིམ་གྱི་ཆོས་སྲུབ་ཅན་པའི་བཞི་པའི་དང་པོའི་མདོ།

༡༡༧ གོང་མཆུངས། གནས། ༩ འོག ༡༣༠ ལྟར་

༡༡༨ གོང་མཆུངས། གནས། ༩ འོག ༡༣༡ ལྟར་

༡༡༩ གོང་མཆུངས། གནས། ༩ འོག ༡༣༡ ལྟར་

༡༢༠ གོང་མཆུངས། གནས། ༩ འོག ༡༣༡ ལྟར་

༡༢༡ ཟླ་དགེ ༤༠༧༡ བསྟན། མདོན་པ། གྲུག་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་གནས། ༩ འོག ༡༧༡ ལྟར་

༡༢༢ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུག་དཔྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༣༡ ལྟར་

༡༢༣ ཟླ་དགེ ༤༡༡༠ བསྟན། མདོན་པ། ཅེ་ཆོས་གྲགས། མདོན་པ་རྒྱལ་འགྲེལ། རང་དོན་ལེའུ་སྟོག ༡༢༣ འོག ༡༠༣ ལྟར་

༡༢༤ མདོན་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུག་དཔྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༣༡ ལྟར་ ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཆེ་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
ཉེས་མཁོ། གནས། ༩ འོག ༡༧༡ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་

༡༢༥ རྒྱ་ཆེ་རྒྱ་གཞི་མདོན་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ།
གྲུག་དཔྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༣༡ ལྟར་ ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཆེ་གནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེས་མཁོ། གནས། ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་

༡༢༦ མདོན་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུག་དཔྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩
འོག ༡༣༤ ལྟར་

༡༢༧ གོང་མཆུངས། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༣༤ ལྟར་ མདོན་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤
བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཆེ་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེས་མཁོ། གནས། ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་

༡༢༨ གོང་མཆུངས། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༣༤ ལྟར་

༡༢༩ གཟུགས་མེད་ཀྱི་(ཁམས་གོང་མ་གཉེས།) ལ། མཆོ་སྒྲོན།

༡༣༠ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུག་དཔྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༣༡ ལྟར་

༡༣༡ ཟླ་དགེ ༤༠༣༥ བསྟན། ཁམས་ཅམ། ཆེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣམ་འཁྱོད་སྒྱུ་ལའི་ས། སྤྱི་མཐུན་པ། འོག ༡ ལྟར་

༡༣༢ ཟླ་དགེ ༤༠༧༡ བསྟན། ཁམས་ཅམ། རི་དཔྱིག་གཉེན། རྣམ་འཕྲིན་ལྷ་པ་བསྟན་ཉེ་མཐོང་པ། འོག ༡༧༣ ལྟར་

༡༣༣ མདོན་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཆེ་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེས་མཁོ།
གནས། ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༧༤ ལྟར་

༡༨ མདོ་ ༡༡ དང་། ༡་༡་ ༡ གཉིས་པ་སྐྱང་གཞི་འདུས་པའི་གཉིས་པའི་མདོ་དང་པོ་མ་བཅུ་གཅིག་པ་ཟས་ཀྱི་མདོ་མ་ལྷན་སྟེ།
 ༡༩ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༩ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་གང་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༣༩༩ བ༡
 ༡༩༡ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༤༠ བ༣ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
 ཉིར་མཐོ། གནས། ༩ ཤོག ༡༥༩ བ༣ ཡང་། ཅུ་གནས། ༩ ཤོག ༡༡ བ༤ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༩༡༡
 རས་ ༩༡༩ འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ།
 ༡༩༢ བོང་མཚུངས། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༤༠ བ༤
 ༡༩༣ རྣམ་ཤེས་ཀྱིས། མཚོ་སྟོན།
 ༡༩༤ ཟས་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་
 དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༤༡ བ༣ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ།
 འགྲེལ་བཤད་ཉིར་མཐོ། གནས། ༩ ཤོག ༡༥༩ བ༣ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན་ ༩༡༡ རས་ ༩༡༩ ཡང་དག་པར་
 ལྷན་པའི་སྟེ་གཞི་འདུས་པའི་སྟེ། ༡༩ མདོ་ ༡༡ ཟས་ཀྱི་མདོ་མ་ལྷན་སྟེ།
 ༡༩༥ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༤༡ བ༣
 ༡༩༦ ཟླ་དགེ་ ༩༩༧ བ༡༧༡ མདོན་པ། ཡ་མདོ་བྲན་པ་ཉིར་བཞག་ རྟེན་འགྲོའི་ལེལ། ཤོག ༩༡༧ བ༣
 ༡༩༧ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མེམས་ཅམ། ཞི་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟོ་བ། ལེལ། ༡ ཤོག ༡༡ བ༤
 ༡༩༨ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༤༡ བ༣
 ༡༩༩ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༧ བསྟན། མེམས་ཅམ། ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མའི་དངོས་གཞི། ས་དགྲུ་བ། ཤོག ༡༥༠ བ༧
 ༢༠༠ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༩ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་གང་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༣༩༩ བ༣
 ༢༠༡ བོང་མཚུངས། གནས། ༩ ཤོག ༣༩༩ བ༤
 ༢༠༢ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༩ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་གང་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༣༩༩ བ༤
 ༢༠༣ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མེམས་ཅམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀྱན་བཀྲས། ལེལ། ༩ ཤོག ༡༩ བ༣
 ༢༠༤ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༩ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་གང་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༣༩༩ བ༣
 ༢༠༥ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༤༩ བ༣
 ༢༠༦ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༩ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་གང་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༣༩༩ བ༤
 ༢༠༧ ཟླ་དགེ་ ༩༩༧ བ༡༧༡ མདོ་སྟེ། ར་མདོ་བྲན་པ་ཉིར་བཞག་ ཤོག ༡༩ བ༣
 ༢༠༨ ཆོགས་བཅད་འདི་གང་ལས་བྲངས་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང།
 ༢༠༩ ཟས་ཀྱི་མདོ་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་
 གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༤༩ བ༤ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་
 བཤད་ཉིར་མཐོ། གནས། ༩ ཤོག ༡༥༩ བ༣ ཡང་། ཅུ་གནས། ༤ ཤོག ༣༩༧ བ༧ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་འདི་ཆོས་
 ཆོན་ ༡༠༩ རས་ ༡༠༩ ཆོགས་གསུམ་པ་ལས་དྲག་པ་ཡོན་པོ་དང་སྟོན་དང་སྟིགས་མ་ཞེས་སྟོམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས་ཡང་

དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་མདོ།

༡༥༥ ཟླ་དག ༤༤ བཀའ། ཡལ་ཆེན། ༡ མངས་རྒྱས་པའ་པོ་ཆེའི་མདོ། འོག ༧༤ ན་༧

༡༥༦ ཁེབས་པ། མཚོ་ལྷོན།

༡༥༧ ཟླ་དག ༤༤ བཀའ། ཡལ་ཆེན། ༡ མདོ་ཡལ་ཆེན། འོག ༡༥༧ བལ ནས་ ༡༥༧ བལ

༡༥༨ ཟླ་དག ༤༠༥༧ བསྟན། མདོན་པ། ཨི མོད་གལ་ལུ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ལེལུ ༡༩ འོག ༧༧ བལ

༡༥༩ ཟླ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ གཤག་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༩ འོག ༩༧ ན་༩

༡༦༠ ཟླ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ གཤག་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྟེན་འབྲང་། གནས། ༩ འོག ༩༩༠ བལ

༡༦༡ ཟླ་དག ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༤ ན་༧

༡༦༢ ཟླ་དག ༤༠༩༧ བསྟན། མེམས་ཙམ། ཆོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མའི་དངོས་གཞི། ས་གཉིས་པ། འོག ༡༥ བལ

༡༦༣ མེང་ལྷེང་ཙན། མཚོ་ལྷོན།

༡༦༤ འཆགས་སོ། མཚོ་ལྷོན།

༡༦༥ ཟླ་དག ༡༥༧ བཀའ། མདོན་ལུ། འ འོག ༡༥༧ ན་༤ འདིའི་ཐད་ལ་དགོངས་པ་མེན་ནམ་སྟུམ།

༡༦༦ ལུང་གཞིའི་ལུང་འདི་འཚོལ་ཞིབ་ངེས་བརྟེན་མ་བྱུང་།

༡༦༧ ཟླ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ གཤག་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༩ འོག ༩༧ ན་༧

༡༦༨ ཟླ་དག ༤༤ བཀའ། ཡལ་ཆེན། ༡ མདོ་ཡལ་ཆེན། འོག ༡༥༠ ན་༧

༡༦༩ མདོ་ལུང་འདས་ཀྱི་ལུང་འདི་འཚོལ་ཞིབ་ངེས་བརྟེན་མ་བྱུང་།

༡༧༠ ཟླ་དག ༡༧༠ བཀའ། མདོན་ལུ། བ ཆངས་པ་བྱུང་བར་ཙན་གྱིས་ལུས་པའི་མདོ། འོག ༧༡ བལ

༡༧༡ ཟླ་དག ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། གནས། ༩ འོག ༤༧ འོག ༥ བལ

༡༧༢ ཟླ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ གཤག་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༩ འོག ༩༧ ན་༩

༡༧༣ གོང་མཚུངས། འོག ༩༧ ན་༥

༡༧༤ ཟླ་དག ༤༠༩༧ བསྟན། མེམས་ཙམ། ཆོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མའི་དངོས་གཞི། ས་ལུ་པ། འོག ༡༧ བལ

༡༧༥ ཟླ་དག ༡༧༧ བཀའ། མདོན་ལུ། འ རྟོ་འཕངས་པའི་མདོ། འོག ༡༧༩ བལ

༡༧༦ ཟླ་དག ༡༩༤༧ བསྟན། ལུང་འགྲེལ། ཐ རིགས་ལུན་བརྟན་དཀར་པོ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ཁམས་ཀྱི་ལེལུ

འོག ༡༧༧ བལ

༡༧༧ ཁྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཀྱི་ལུང་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་

འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༤ ན་༧

༡༧༨ ཟླ་དག ༤༠༥༧ བསྟན། མདོན་པ། ཨི མོད་གལ་ལུ། ལེལུ ༥ འོག ༡༧ ན་༤

༡༧༩ ཟླ་དག ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༤ བལ

༡༨༠ ཟླ་དག ༡ བཀའ། འདུལ་པ། ཁ འདུལ་བ་ལུང་གཞི། འོག ༡༥༧ བལ

༡༨༡ ཟླ་དག ༤༤ བཀའ། ཡལ་ཆེན། ༡ མདོ་ཡལ་ཆེན། འོག ༡༥༧ བལ

- ༡༥༡ རྩེ་དག ༡༩ བཀའ། ཤེར་བྱིན། ཀ མདོ་སྙེད་པ། སྟོག ༩ ཤོག ༡ ར༥
 ༡༥༢ རྩེ་དག ༡༩ བཀའ། ཤེར་བྱིན། ཀ མདོ་སྙེད་པ། སྟོག ༩༥ ཤོག ༥ བ༩
 ༡༥༣ གཡས་འོལ་ན། མཆོ་སྟོན།
 ༡༥༤ མཐའ་ཁོབ་ན། མཆོ་སྟོན།
 ༡༥༥ རྩེ་དག ༤༠༣༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཆོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྟ་པ། ཤོག ༩༤ ར༥
 ༡༥༦ རྩེ་དག ༥༠༣༥ བསྟན། མཆོ་སྟོན།
 ༡༥༧ བྱེད། མ་དཔེ།
 ༡༥༨ དེར་སྟེའོ། མ་དཔེ།
 ༡༥༩ རྩེ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མཛོན་པ། རྩ གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༩ བ༥
 ༡༦༠ རྩེ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། མཛོན་པ། ཨི མོད་གལ་བ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༡༤ ཤོག ༧༧ ར༥
 ༡༦༡ རྩེ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མཛོན་པ། རྩ གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༩ བ༥
 ༡༦༢ གོང་མཆུངས། ཤོག ༩༩༩ བ༤
 ༡༦༣ རྩེ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མཛོན་པ། རྩ གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༩ བ༥
 ༡༦༤ རྩེ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཆོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་གསུམ་པ། ཤོག ༩༤ ར༥
 ༡༦༥ རྩེ་དག ༤༡༩༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ བཤེས་སྤྱིང་། སྟོག ༩༥ ཤོག ༤༤ བ༤
 ༡༦༦ རྩེ་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཡ མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལེའུ ༩ ཤོག ༩༩༡ ར༥
 ༡༦༧ དོགས། མཆོ་སྟོན།
 ༡༦༨ རྩེ་དག ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ཀ འདུལ་བ་གཞི། ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི། ཤོག ༩༩༨ ར༡
 ༡༦༩ གོང་མཆུངས། ཤོག ༩༩༩ ར༤
 ༩༠༠ ལ་འཕྱོར། མ་དཔེ།
 ༩༠༡ རྩེ་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཡ མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལེའུ ༩ ཤོག ༩༩༥ བ༥
 ༩༠༢ རྩེ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཆོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྟ་པ། ཤོག ༤༤ བ༥
 ༩༠༣ རྩེ་དག ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ཀ འདུལ་བ་གཞི། ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི། ཤོག ༩༩༥ ར༥
 ༩༠༤ གོང་མཆུངས། ཤོག ༩༩༥ བ༧
 ༩༠༥ སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ལྟན་རབ་འབྱོར་གྱི་འགྲོ་དྲག་གི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་གྲུབ་པས་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས།
 རྩེ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༤༧ བ༤
 ༩༠༦ རྩེ་དག ༩༩༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ རྒྱལ་སྤྱི་ཞིབ་ལྟ། སྟོན་འཇུག ལེའུ ༥ སྟོག ༧ ཤོག ༡༠ བ༡
 ༩༠༧ བྱེད་ན། མཆོ་སྟོན།
 ༩༠༨ རྩེ་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ར མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག ཤོག ༧ བ༥
 ༩༠༩ རྩེ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། མཛོན་པ། ཨི མོད་གལ་བ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༥ ཤོག ༩༩ ར༧

༡༡༠ བསྐྱོར་ལ། མཆོ་སྒྲོན།

༡༡༡ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྐྱོན། མདོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༥ བ༩

༡༡༢ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྐྱོན། མདོན་པ། རྩུ གང་སྒྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༩ འོག ༩༩༩ བ༧

༡༡༣ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྐྱོན། མདོན་པ། ཨི མོད་གལ་བ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༡༠ འོག ༤༩ བ༥

༡༡༤ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྐྱོན། མེམས་ཅོམ། ཆོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་གཉིས་པ། འོག ༡༡ བ༤

༡༡༥ དང་སྒྲོང་གར་གའི་ལྷ་ས་ཀྱི་རྩམ་པ་བསྐྱོན་པའི་གཞུང་དཔེ་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

༡༡༦ རྩེ་དགེ ༤༠༤༩ བསྐྱོན། མེམས་ཅོམ། འི རིན་མིན། རྩལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་ས་རྩམ་པར་བཤད་པ། འོག ༡༤ བ༩

༡༡༧ དབྱིད་དང་དབྱར་བྱུང་བ། མ་དཔེ།

༡༡༨ རྩེ་དགེ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ༣ ཉི་མའི་སྦྱང་བོའི་མདོ། འོག ༡༠༥ བ༤

༡༡༩ རྩེ་དགེ ༤༡༩༩ བསྐྱོན། འདུལ་བ། སུ དགེ་རྩལ་གྱི་དང་བོའི་ལོ་བྱི་བ། འོག ༤༤ བ༧

༡༢༠ རྩེ་དགེ ༤༡༩༩ བསྐྱོན། འདུལ་བ། སུ ས་གའི་ལྷ། འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། འོག ༥༠ བ༡

༡༢༡ རྩེ་དགེ ༤༡༡༧ བསྐྱོན། འདུལ་བ། སུ ཡོན་ཏན་འོད། འདུལ་བའི་མདོ། གསོ་སྦྱོང་གི་གཞི། འོག ༥༠ བ༥

༡༢༢ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྐྱོན། མདོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༡༥ བ༩

༡༢༣ གོང་མཆུངས། འོག ༡༤༥ བ༥

༡༢༤ གོང་མཆུངས། འོག ༡༤༥ བ༧

༡༢༥ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྐྱོན། མདོན་པ། རྩུ ཐོགས་སྒྲུང་། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་གནད་ཀྱི་སྒྲོན་མེ། གནས། ༩ འོག ༡༩༧ བ༥

༡༢༦ ཁྱིས། མཆོ་སྒྲོན།

༡༢༧ དབྱིད་སྐར་པ། མ་དཔེ།

༡༢༨ རིམ་པ་ནི། མཆོ་སྒྲོན།

༡༢༩ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྐྱོན། མདོན་པ། སུ གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐུ་མ། གནས། ༩ འོག ༩༡༥ བ༩

༡༣༠ གོང་མཆུངས། འོག ༩༡༥ བ༩

༡༣༡ རྩེ་དགེ ༡༩༤༧ བསྐྱོན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཐ རིགས་ལྷན་པ་རྒྱ་དཀར་པོ། རུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་བྱི་མེད་འོད། ཁམས་ཀྱི་ལེལ།
འོག ༡༧༩ བ༥

༡༣༢ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྐྱོན། མདོན་པ། ཨི མོད་གལ་བ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། འོག ༤༠ བ༡

༡༣༣ རྩེ་དགེ ༡༡༤ བཀའ། རྒྱུད། ཐ རིགས་སྐུ་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་མོ་མ་བྱུ་ཆེན་མོའི་མདོ། འོག ༡༡༩ བ༩

༡༣༤ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྐྱོན། མདོན་པ། ཨི མོད་གལ་བ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༩ འོག ༩༤ བ༥

༡༣༥ རྩེ་དགེ ༡༩༤༧ བསྐྱོན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཐ རིགས་ལྷན་པ་རྒྱ་དཀར་པོ། རུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་བྱི་མེད་འོད། ཁམས་ཀྱི་ལེལ།
འོག ༡༤༤ བ༤ འདིའི་ཐད་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྐྱུ་མ།

༡༣༦ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྐྱོན། མདོན་པ། ཨི མོད་གལ་བ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༡༩ འོག ༧༠ བ༩

༡༣༧ རྩེ་དགེ ༤༠༩༡ བསྐྱོན། མདོན་པ། སུ འདུས་བཟང་། མཛོད་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༤ བ༤ ཡང་ན།

- སྤྲེག་གི་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༤༩ བ་༩ འདིར་གཞན་དག་ན་
 རེ་གསུངས་པ་འདི་སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།
- ༩༩༩ སྤྲེག་གི་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༤༩ བ་༩
- ༩༩༩ སྤྲེག་གི་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༤ བ་༩
- ༩༩༠ སྤྲེག་གི་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི་མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༡༩ ཤོག ༧༤ རྟ།
- ༩༩༡ འཆོལ་ཞིབ་རེས་བརྟེན་མ་བྱུང་།
- ༩༩༩ སྤྲེག་གི་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༤༩ བ་༩
- ༩༩༩ འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་ལུང་འདི་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་།
- ༩༩༤ སྤྲེག་གི་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༤༩ བ་༩ འདིར་གཞན་དག་ན་རེ་
 གསུངས་པ་འདི་ཡང་སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།
- ༩༩༥ སྤྲེག་གི་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི་མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༡༩ ཤོག ༥༩ བ་༩
- ༩༩༥ སྤྲེག་གི་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི་མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༡༩ ཤོག ༥༩ བ་༩
- ༩༩༧ སྤྲེག་གི་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༤ བ་༩
- ༩༩༩ སྤྲེག་གི་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི་མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཤོག ༩༩ རྟ་དང་། ཆོགས། ༡༩ བ་༩
- ༩༩༩ གོང་མཆུངས། ཆོགས། ༧ ཤོག ༩༩ རྟ་
- ༩༩༠ གོང་མཆུངས། ཤོག ༩༡ བ་༩
- ༩༩༡ གོང་མཆུངས། ཤོག ༩༠ རྟ་
- ༩༩༩ སྤྲེག་གི་ ༤༠༩༥ བསྟན། མེས་མཚམ། ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྟ་པ། ཤོག ༤༧ བ་༧
- ༩༩༩ གོང་མཆུངས། ཤོག ༤༧ རྟ་གཞུང་དངོས་གཞི་ན་ལྟ་བུ་ཞེས་གསལ་བས་དབྱུང་དགོས།
- ༩༩༤ སྤྲེག་གི་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི་མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༧ ཤོག ༩༥ བ་༩
- ༩༩༥ སྤྲེག་གི་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ ཤོག ༡༩༠ རྟ་
- ༩༩༥ སྤྲེག་གི་ ༤༠༤༩ བསྟན། མེས་མཚམ། ཆོ་རྫོན་མི་བྱ། སའི་དངོས་གཞིའི་སྟོད་འགྲེལ། ཤོག ༡༩༩ རྟ།
- ༩༩༧ སྤྲེག་གི་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི་མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༧ ཤོག ༩༧ རྟ་
- ༩༩༩ གོང་མཆུངས། ཤོག ༩༡ རྟ་
- ༩༩༩ སྤྲེག་གི་ ༩༩ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གས། ཆ རྩུང་སྒྲུབ་པས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༩༩༥ རྟ་
- ༩༩༠ ཞེས་བྱ་བ་ན། མཆོ་སྟོན།
- ༩༩༡ ད་ཡོད་བོད་འགྱུར་ལྟའི་རྩ་བོ་ཆེའི་མདོར་ལུང་འདི་མི་གསལ།
- ༩༩༩ སྤྲེག་གི་ ༤༡༩༩ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག་རེ་གྲུ་སྒྲུབ། བཤེས་སྤྲིང་། ཤྱོག ༡༠༩ ཤོག ༤༡ བ་༡
- ༩༩༩ སྤྲེག་གི་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི་མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༧ ཤོག ༩༥ རྟ་
- ༩༩༤ ཟས་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆང་བྱངས། སྤྲེག་གི་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་

- དབྱིས་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༧༡ ན་༩ ཡང་། སྤྱི་དག ༢༠༧༢ བསྟན། མཛོད་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ ཤོག ༡༩༠ ན་༩
- ༩༥༥ གོང་མཆུངས། མཛོད་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༧༡ ན་༩
- ༩༥༦ མདོ་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དུ་བྲངས། སྤྱི་དག ༢༠༧༩ བསྟན། མཛོད་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་
བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༧ བ་༩
- ༩༥༧ བརྟེན་ཏེ། མ་དབེ།
- ༩༥༨ སྤྱི་དག ༢༠༧༠ བསྟན། མཛོད་པ། གྲུ་དབྱིས་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༧༩ ན་༩
- ༩༥༩ གོང་མཆུངས། ཤོག ༡༧༩ ན་༩
- ༩༦༠ སྤྱི་དག ༢༠༧༩ བསྟན། མཛོད་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༥ བ་༩
- ༩༦༡ སྤྱི་དག ༧༥ བཀའ། མདོ་སྤྱི། བ་རྩུ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། ལེལ་ ༡༩ ཤོག ༧༧ ན་༩
- ༩༦༢ སྤྱི་དག ༢༠༧༥ བསྟན། མེས་མཆོད་ཆོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྷ་པ། ཤོག ༩༧ བ༡
- ༩༦༣ གོང་མཆུངས། ཤོག ༩༧ ན་༩
- ༩༦༤ གོང་མཆུངས། ཤོག ༩༧ ན་༩
- ༩༦༥ སྤྱི་དག ༢༠༧༩ བསྟན། མཛོད་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༩ ན་༩
- ༩༦༦ སྤྱི་དག ༢༠༧༥ བསྟན། མེས་མཆོད་ཆོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྷ་པ། ཤོག ༩༧ ན་༩
- ༩༦༧ བྱེད་དོ། མཆོ་སྤྱོད།
- ༩༦༨ སྤྱི་དག ༢༠༧༥ བསྟན། མེས་མཆོད་ཆོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྷ་པ། ཤོག ༩༧ བ་༩
- ༩༦༩ སྤྱི་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤྱི། བ་མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག ཤོག ༡༩ བ་༩
- ༩༧༠ བསྟན། མ་དབེ།
- ༩༧༡ སྤྱི་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤྱི། བ་མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག ཤོག ༡༧ བ་༩
- ༩༧༢ སྤྱི་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤྱི། བ་མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག ཤོག ༩༧ བ༡
- ༩༧༣ སྤྱི་དག ༢༠༧༢ བསྟན། མཛོད་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ ཤོག ༡༩༥ བ་༩
- ༩༧༤ སྤྱི་དག ༢༠༧༥ བསྟན། མེས་མཆོད་ཆོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྷ་པ། ཤོག ༢༠ ན་༩
- ༩༧༥ གོང་མཆུངས། ཤོག ༩༧ བ་༩
- ༩༧༦ ལུང་ལས་ཞེས་པ་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ་རྩེས་འབྲངས། སྤྱི་དག ༢༠༧༠ བསྟན། མཛོད་པ།
གྲུ་དབྱིས་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༧༤ ན་༩ ཡང་། སྤྱི་དག ༢༠༧༢ བསྟན། མཛོད་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ ཤོག ༡༩༧ ན་༩
- ༩༧༧ སྤྱི་དག ༢༠༧༩ བསྟན། སྤྱི་ཡིག རེ་རྩུ་ལྷ་པ། བཤེས་སྤྱིང་། སྤྱི་ག ༧༥ ཤོག ༧༥ ན་༩
- ༩༧༨ སྤྱི་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤྱི། ཡ་མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག ཡི་དུགས་ཀྱི་ལེལ་ ༩ ཤོག ༩༩༩ བ༡
- ༩༧༩ སྤྱི་དག ༢༠༧༥ བསྟན། མེས་མཆོད་ཆོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྷ་པ། ཤོག ༢༠ ན་༩

༡༩༠ གོང་མཆུངས། ཤོག ༤༠ ན༤

༡༩༡ རྒྱ་སྒྲུབ། མཆོ་སྒྲོན།

༡༩༢ རྒྱ་སྒྲུབ་དཀར་དམར་(བཞི་)ཀ་དང་། རྒྱ་མི་སྒྲུབ་(དང་གཞུགས་ཁམས་པ་) ཆངས་རིས་མ་དབེར་གསལ་ནའང་མཆོ་སྒྲོན་
དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།

༡༩༣ རྒྱ་དག ༤༠༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི་མོད་གལ་གྱི་བྱ། འཇིག་རྟེན་གཞག་པ། ཆོགས། ༩ ཤོག ༧ ན༤

༡༩༤ གོང་མཆུངས། ཆོགས། ༤ ཤོག ༩ བ༧

༡༩༥ རྒྱ་དག ༩༥ བཀའ། མངོན་པ། ལ་རྒྱ་ཆེར་ལོ་པའི་མངོན། ལེའུ ༡༩ ཤོག ༧ ན༤

༡༩༦ རྒྱ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༥༥ ན༩

༡༩༧ གོང་མཆུངས། ཤོག ༡༥༥ བ༩

༡༩༨ རྒྱ་དག ༤༡༡༧ བསྟན། འདུལ་བ། རྒྱ ཡོན་ཏན་འོད། འདུལ་བའི་མངོན། ཤོག ༥༠ ན༤

༡༩༩ རྒྱ་དག ༤༡༢༩ བསྟན། འདུལ་བ། རྒྱ ས་གཤེ་ལྷ། འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཤོག ༤༥ ན༩

༢༠༠ རྒྱ་དག ༤༡༡༨ བསྟན། འདུལ་བ། རྒྱ ཡོན་ཏན་འོད། ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པ། ཤོག ༢༡༠ བ༡

༢༠༡ རྒྱ་དག ༤༡༡༧ བསྟན། འདུལ་བ། རྒྱ ཡོན་ཏན་འོད། འདུལ་བའི་མངོན། ཤོག ༥༠ ན༤

༢༠༢ རྒྱ་དག ༤༡༢༩ བསྟན། འདུལ་བ། རྒྱ ས་གཤེ་ལྷ། འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཤོག ༤༥ ན༩

༢༠༣ རྒྱ་དག ༤༡༡༧ བསྟན། འདུལ་བ། རྒྱ ཡོན་ཏན་འོད། འདུལ་བའི་མངོན། ཤོག ༥༠ ན༤

༢༠༤ མངོན་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། རྒྱ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩
ཤོག ༡༥༥ བ༩

༢༠༥ རྒྱ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཆོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་གཉིས་པ། ཤོག ༡༧ ན༤

༢༠༦ རྒྱ་མ་པར་འགྱུར། མ་དབེ།

༢༠༧ འཕགས། མ་དབེ།

༢༠༨ རྒྱ་དག ༤༠༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི་མོད་གལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོ། འཇིག་རྟེན་གཞག་པ། ཆོགས། ༡༡ ཤོག ༥༥ ན༧

༢༠༩ རྒྱ་མ་པའི་མཆོ་སྒྲོན།

༢༡༠ རྒྱ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༥༥ བ༧

༢༡༡ རྒྱ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྐུ་མ། གནས། ༩ ཤོག ༢༢༩ ན༤

༢༡༢ བཀའ་བ། མཆོ་སྒྲོན།

༢༡༣ རྒྱ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང། གནས། ༩ ཤོག ༢༣༩ ན༥

༢༡༤ རྒྱ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཆོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་སྤེལ། ས་གཉིས་པ། ཤོག ༡༧ ན༥

༢༡༥ རྒྱ་དག ༤༡༥༥ བསྟན། རྒྱ་མངོན། ཤེ དཔལ་ལེ་ཤེས་གྲགས་པ། རྒྱ་བའི་སྒྲོ་མཆོན་ཆ་ལྷ། ཤོག ༢༥༡ ན༤

༢༡༦ རྒྱ་དག ༢༤༠༩ བསྟན། དབུ་མ། ཨི འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐུས་པ། ཐུབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན། ཤོག ༡༢༥ ན༧

༢༡༧ རྒྱ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༥༧ བ༧

३११ རྩེདག ༤༠३༧ བསྟན། མཐམ་ཙམ། ལྷི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ལེལ १२ འོག १༠ ན་༩
 ३१༢ རྩེདག ༤༠༤༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ३ འོག १༠ བལ ༥ ༥ ༡༧ ༥ ༥
 ३१༣ རྩེདག ३१༤༡ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཆ སྒྲོབ་དཔོན་མེད་བཟང་། བརྒྱད་རྩོད་འགྲེལ་པ་རྒྱན་སྒྲུང་། ལེལ ३१ འོག ३३ ༥ ༥
 ३११ རྩེདག ༤༠३༧ བསྟན། མཐམ་ཙམ། ལྷི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ལེལ ༤ འོག ༤ བལ
 ३१२ རྩེདག ११२ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཆ སྒྲིབ་རྩེ་པད་མ་དཀར་པོའི་མདོ། འོག २༧ ༥ ༥
 ३१३ རྩེདག २༧༧ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཤ རྩོད་པ་པོ་པའི་མདོ། འོག २१ ༥ ༥
 ३१༤ རྩེདག ༤༠१༤ བསྟན། མདོན་པ། ཨི མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྩེན་བཞག་པ། རྩོགས། ११ འོག ༧ ༥ ༥
 ३१༥ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྱངས། རྩེདག ༤༠༤༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ३
 འོག १༤ ༥ ༥
 ३१༦ རྩེདག २༤༧ བཀའ། ཤ། རམས་མའ་པོའི་མདོ། འོག ३༠ ༥ ༥
 ३१༧ འཕགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་བརྟེན་མོན་མ་བྱུང་།
 ३१༨ རྩེདག ༤༡༧ ༥ ༥ བསྟན། སྒྲིབ་ཡིག ག མགོན་པོ་རྒྱ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ २ རྩོག ༤ ༥ ༥ འོག १༡ ༥ ༥
 ३१༩ རྩེདག ༤༡༧ ༥ ༥ བསྟན། སྒྲིབ་ཡིག ག མགོན་པོ་རྒྱ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ २ རྩོག १༠ འོག १༡ ༥ ༥
 ३༢༠ རྩེདག མཛོད་སྒྲིན།
 ३२१ རྩེདག ༤༠༡༤ བསྟན། མདོན་པ། ཨི མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྩེན་བཞག་པ། རྩོགས། ११ འོག ༤ ༥ ༥
 ३२२ རྩེདག १ བཀའ། འདུལ་བ། ག འདུལ་བ་གཞི། དབྱེན་གྱི་གཞི། འོག २༤ ༥ ༥
 ३२३ རྩེདག ३༠༡ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ས མཛོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། འོག ११ ༥ ༥
 ३२༤ གོང་མཚུངས། འོག ११ ༥ ༥
 ३२༥ རྩེདག ३३२ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ས རང་བྱ་བརྩེགས་པའི་མདོ། འོག २༤ ༥ ༥
 ३२༦ རྩེདག ༤༠३༧ བསྟན། མདོན་པ། ཆ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མའི་དངོས་གཞི། ས་གཉིས་པ། འོག १༤ ༥ ༥
 ३२༧ རྩེདག ༤༠༡༤ བསྟན། མདོན་པ། ཨི མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྩེན་བཞག་པ། རྩོགས། ༧ འོག १༤ ༥ ༥

གནས་བཞི་པ་ལས་བསྟན་པའི་མཆན།

༡ མེད་ལ། མ་དཔེ།
 ༢ མངོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཅེ་མཁོར་ཆུང་བ་དང་ས། ཟླ་དགེ ༢༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥ ཅན་ ཡང་། ཟླ་དགེ ༢༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། ༥ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཅེ་མཁོར་གནས།
 མཁོ་གནས། ༤ ཤོག ༢༠༠ བཟུང་།
 ༣ ཟླ་དགེ ༢༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥ ཅན་
 ༤ ཅུ་མའཕྱེད་ཀྱི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བ་རྒྱུ་ལྟས་མར་དང་ས། ཟླ་དགེ ༢༠༧༢ བསྟན། མངོན་པ། ༥ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། མངོད་ཀྱི་
 འགྲེལ་བཤད། གནས། ༤ ཤོག ༡ བ།

ལ སྐར་བྱེད། མ་དཔེ།

༤ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་བྱངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རུ གྲགས་
པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༤ འོག ༩ བཅ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ ཞི་གནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ འོག ༩༠༠ བཅ ཡང་། འོག ༩༥༧ རྩ ལུང་བར་མའི་མདོའི་ཆོས་ཚན་ ༧

༥ གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང།

༩ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་བྱངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྱུ དབྱིག་གཉེན།
ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ འོག ༡༤༩ བཅ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ ཞི་གནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༡ འོག ༡༩ རྩ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཚན། ༩༩༩

༩ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་བྱངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྱུ དབྱིག་གཉེན།
ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ འོག ༡༤༩ བཅ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ ཞི་གནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ འོག ༩༠༥ བཅ ཡང་། རུ གནས། ༤ འོག ༡༥ རྩ ཡང་། རུ གནས། ༩ འོག ༧༩ བཅ
ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༧༥༥

༡༠ ཟླ་དགེ ༩༩༧ བཅ ཡང་། མདོ་ཟླ་ ༥ དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་མདོ། འོག ༡༩༧ བཅ

༡༡ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་བྱངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྱུ དབྱིག་གཉེན།
ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ འོག ༡༧༠ རྩ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ ཞི་གནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༡ འོག ༩༤ རྩ ཡང་། རུ གནས། ༤ འོག ༩༠༩ རྩ ཡང་། རུ གནས། ༩ འོག ༧༤ རྩ
ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༩༩༩

༡༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༤ འོག ༡༤ རྩ

༡༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རུ གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༤ འོག ༡༤ རྩ

༡༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རུ གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༤ འོག ༡༤ རྩ

༡༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། གནས། ༤ འོག ༡༤ རྩ

༡༥ ཞོང་མཚུངས། འོག ༡༤ རྩ

༡༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རུ གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༤ འོག ༡༧ རྩ

༡༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ འོག ༡༥ རྩ

༡༩ ཞོང་མཚུངས། འོག ༡༥ རྩ

༩༠ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་བྱངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྱུ དབྱིག་གཉེན།
ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ འོག ༡༧༤ བཅ ཡང་།

༩༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ འོག ༩༡༠ བཅ ལུང་ཡང་དག་པར་
ལྷན་པའི་མདོ་ ༧༤༩ གནས་བརྟན་ཟླ་བའི་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཟླ་བའི་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་ཟླ་བའི་ཟླ་བའི་ཟླ་བའི་ཟླ་བའི་ཟླ་བའི་ཟླ་བའི་
མདོ་འཕམ་ལྷོ་སྤྱོད།

- ༡༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༤ བ།
- ༢༠ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༥ བ།
- ༢༡ བོད་མཚུངས། ཤོག ༡༧༥ བ།
- ༢༢ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༩ བ། ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༠ བ། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༡༩
- ༢༣ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༥ བ།
- ༢༤ མ་ཡིན་ནོ། མ་དབེ།
- ༢༥ རྩོ་མ། མ་དབེ།
- ༢༦ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༧ བ༡ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༩ བ༡ གནས་བརྟན་ཟླ་པའི་ཆེད་དུ་བཛོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལུ ༥ ཤོག ༩
- ༢༧ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ཅ མོ་བར་གྱི་མདོ། ཤོག ༡༠ བ༡
- ༢༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༥ བ༡
- ༢༩ རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལུང་པའི་མདོ་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༥ བ༡ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༩ བ༡ གཞི་བམས་ཅད་ཡོད་སྤྱི་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་གཞིར་ཡོད་པ་སྤྲང་།
- ༣༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༥ བ༡
- ༣༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རྩ་གསལ་བ་བཤེས་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། གནས། ༤ ཤོག ༡༧ བ༡
- ༣༢ རྩོ་མ་ ༡༥ བ༡
- ༣༣ བོད་མཚུངས། ཤོག ༡༥ བ༡
- ༣༤ བར་མའི། མ་དབེ་མེད།
- ༣༥ གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང།
- ༣༦ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ག ལུང་གཞི། ཀོ་ལྷགས་གི་གཞི། ཤོག ༡༥༥ བ༡
- ༣༧ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༨༡ བ༡ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༥ བ༡ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྱི་བརྒྱད་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༡
- ༣༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༡ བ༡
- ༣༩ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤

ཤོག ༡༥༡ ན་༩

༤༡ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ༧ འདུལ་བ་ལུང་གཞི། ཤོག ༡༥༩ ན་༥

༤༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༣༡ བ༥

༤༣ ཟླ་དགེ ༣༣༩ བཀའ། མདོ་སྟེ། ས་གནས་འཛོག་གི་མདོ། ཤོག ༣༤ ན་༤

༤༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཀྱུ་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེལ ༡ ཤོག ༣༡ བ༥

༤༥ གོང་མཆོངས། ཤོག ༣༩ བ་༩

༤༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་སྟེལ། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མཆོན་ཉིད་རྗེས་ལུ་འབྲང་བ། གནས། ༤ ཤོག ༣༥ བ༤

༤༧ ལུང་ལས་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ།

གནས། ༤ ཤོག ༡༥༩ ན་༡

༤༨ གོང་མཆོངས། ཤོག ༡༥༩ བ༥

༤༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གཞུགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། གནས། ༤ ཤོག ༣༡ ན་༧

༥༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་ལུ་འབྲང་བ། གནས། ༤ ཤོག ༣༩ ན་༧

༥༡ མིང་ཆེན་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་

དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༩ བ༤ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་

ཞིག་གསུམ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༣༡ ན་༧ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་འོ་ཆོས་ཆོན་ ༩༩༧ ཡང་

དག་པར་ལྷན་པའི་ཟེའི་ལྷ་བཆེན་པོ་འདུས་པའི་ཟེའོན་ ༥༥ མདོ། ༣༧ མིང་ཆེན་ཀྱི་མདོ་འོ་མ་ལྷན་ལུ་སྟེ།

༥༢ སྤང་རྟེ། མ་དཔེ།

༥༣ བཟུང་། མ་དཔེ།

༥༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༩ བ༤

༥༥ ཟླ་དགེ ༣༩༠༩ བསྟན། དབུ་མ། ཨ་ཨ་ལྷུ་གར་ལྷུ་སྟེ། ཐུབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན། ལེལ ༡ ཤོག ༣༥ བ་༩

༥༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༤ བ་༩

༥༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གཞུགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། གནས། ༤ ཤོག ༣༩ བ༥

༥༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པར་མཛོད། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༤ བ་༩

༥༩ ཟླ་དགེ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ༥ ལུང་ཐུན་ཆོགས། ཤོག ༥༩ ན་༩

༦༠ ཟླ་དགེ ༣༩༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། ས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་ས། ལེལ ༩ སྟོག ༡ ཤོག ༣༡ ན་༡

༦༡ དག་འབྱེད་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་

གཞུགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། གནས། ༤ ཤོག ༣༩ བ༤ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་

ཞིག་གསུམ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༣༩ བ༤

༦༢ ཟླ་དགེ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ༥ ལུང་ཐུན་ཆོགས། ཤོག ༣༡ ན་༧

༦༣ ཟླ་དགེ ༤༡༩༩ བསྟན། འདུལ་བ། ༥ ས་གཞུགས་ལུ་འགྲེལ་བཤད་ལེའུར་བྱས་པ། ཤོག ༤༠ བ༤

༥༥ མདོ་ཡུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༥ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་
རྗེས་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༤༡ བ༤

༥༦ ཟླ་དགེ་ ༤༡༩་༥ བསྟན། འདུལ་བ། ལྷ་ས་ག་ལྷ། འདུལ་བ་ཚིག་ལུང་བྱས་པ། ཤོག ༥ ར༡

༤༠ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༥ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༤༡ བ༤

༤༡ ཟླ་དགེ་ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ༡ འདུལ་བ་ཡུང་གཞི། ལེལྷ་ ༡ ཤོག ༡༤ ར༥

༤༢ ཟླ་དགེ་ ༣ བཀའ། འདུལ་བ། ༣ ཡུང་རྣམ་འབྱེད། ཤོག ༣༠ ར༤

༤༣ ཟླ་དགེ་ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ༡ འདུལ་བ་ཡུང་གཞི། ལེལྷ་ ༡ ཤོག ༡༤ ར༥

༤༤ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན།
ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༤ བ༣ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༥ ར༤

༤༥ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༥ བ༥

༤༥ སྤྱི་རུ་མ་ནི། མཚོ་སྤོན།

༤༦ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༠ བ༣

༤༧ གཉེས་ཀ་གཏོང་ལ། མཚོ་སྤོན།

༤༨ འདུལ་བའི་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤེལ་མར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན།
འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤེལ། གནས། ༤ ཤོག ༥༤ ར༡

༡༠༠ ཟླ་དགེ་ ༤༠༤་༤ བསྟན། ཁེམས་ཅོམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀྱན་བརྒྱས། ལེལྷ་ ༩ ཤོག ༥༥ ར༩

༡༠༡ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༥ བསྟན། ཁེམས་ཅོམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ། ལེལྷ་ ༡ ཤོག ༣༥ ར༩

༡༠༢ ཟླ་དགེ་ ༤༡༩་༥ བསྟན། འདུལ་བ། ལྷ་ས་ག་ལྷ། འདུལ་བ་ཚིག་ལུང་བྱས་པ། ཤོག ༥ བ༡

༡༠༣ ཟླ་དགེ་ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ༡ འདུལ་བ་ཡུང་གཞི། རབ་བྱུང་གི་གཞི། ཤོག ༥༤ བ༡

༡༠༤ གོང་མཚུངས། ཤོག ༤༥ ར༩

༡༠༥ ཟླ་དགེ་ ༤༡༩་༠ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག། རི་མགོན་པོ་ཀྱུ་སྤྱིང་། བཤེས་སྤྱིང་། སྤྱོད་ ༡༡ ཤོག ༤༡ བ༥

༡༠༦ ཟླ་དགེ་ ༤༡༩་༥ བསྟན། འདུལ་བ། ལྷ་ས་ག་ལྷ། འདུལ་བ་ཚིག་ལུང་བྱས་པ། ཤོག ༥ བ༩

༡༠༧ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༥ བསྟན། ཁེམས་ཅོམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེལྷ་ ༡ ཤོག ༣༥ ར༧

༡༠༨ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན།
ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༡ བ༣ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་
བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༢ ར༩ ཡང་། རྒྱ་གསལ་པ་ཐོགས་མེད། ༡༤

༡༠༩ མདོ་ཡུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༥ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་
ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༤༣ བ༣

༡༡༠ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩་༥ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། མཛོད་འགྲེལ་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་བ། གནས། ༤ ཤོག ༤༣ བ༤

- ॥१॥ གསུམ་ཚན་གསུམ་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་ཆ་ཚད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༠༧༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ།
 འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༧ བ ༡ གསུམ་ཚན་གསུམ་པའི་མཐོ་གྲི་ཚིག་ས་བཅད་བདུན་པའི་ལྷག་ལ།
 ॥२॥ གསུམ་ཚན་གསུམ་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་ཆ་ཚད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༠༧༠ བསྟན།
 མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག १༧༧ བ ༧ ཡང་། ཟླ་དགེ ༠༧༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༧ བ ༧ ལུང་བར་མའི་ཚས་ཚན་ ༧ གྲུང་གཞི་ཚེན་པོའི་ཚས་གྲི་
 རྩམ་གངས་གྲི་མདོ། རིང་པོའི་ཟེའི་མདོའི་ཚས་ཚན་ १༧ གྲུང་གཞི་ཚེན་པོའི་མདོའི་མཐོ་མཐོ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ།
 ॥३॥ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲུངས། ཟླ་དགེ ༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤
 ཤོག १༧༩ བ १
 ॥ॣ॥ གོང་མཚུངས། ཤོག १༧༩ བ ༡
 ॥॥ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་ཆ་ཚད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་
 གང་སྤེལ། མཛོད་འགྲེལ་མཚན་ཉིད་རྩམ་སྤེལ་བྲངས། གནས། ༤ ཤོག ༤༤ བ ༡ ཡང་། ཟླ་དགེ ༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ།
 རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༧ བ ༧ ཡང་། རྩུ་གནས། ༤ ཤོག ༧༧ བ ༧
 ॥॥ ཟླ་དགེ ༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩམ་སྤེལ་བྲངས། གནས། ༤ ཤོག ༤༧ བ ༡
 ॥॥ ཟླ་དགེ ༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག १༧༩ བ ༡
 ॥॥ རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲུངས། ཟླ་དགེ ༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ།
 གནས། ༤ ཤོག १༧༩ བ ༧
 ॥॥ བསྟན་བཅོས་ལེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲུངས། ཟླ་དགེ ༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག १༧༩ བ १
 ॥॥ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་ཆ་ཚད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག १༧༩ བ ༧ ཡང་། ཟླ་དགེ ༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
 ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༠ བ ༡ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༧
 ॥॥ གྲུང་གཞི་ཚེན་པོའི་ཚས་གྲི་རྩམ་གངས་གྲི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་ཆ་ཚད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༠༧༠
 བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག १༧༩ བ ༡ ཡང་། ཟླ་དགེ ༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ།
 རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༧ བ ༧ ལུང་བར་མའི་ཚས་ཚན་ ༧ གྲུང་གཞི་ཚེན་པོའི་ཚས་གྲི་
 རྩམ་གངས་གྲི་མདོ། རིང་པོའི་ཟེའི་མདོའི་ཚས་ཚན་ १༧ གྲུང་གཞི་ཚེན་པོའི་མདོའི་མཐོ་མཐོ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ།
 ॥॥ ཟླ་དགེ ༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག १༧༩ བ ༧
 ॥॥ བཞིག་སུ། མཚོ་སྤོ། མ་དཔེ།
 ॥॥ བོད་འཇུག་ལུང་ལྷན་ཚུགས་ལས་ལུང་འདི་བཞེད་མོན་མ་ལུང་ནང་མཛོད་གྲི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་བྲངས། ཟླ་དགེ ༠༧༤
 བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ བ ༧
 ॥॥ བེ་ལིན་ཏེ་ལུང་གཏམ་རྒྱུད་གྲི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤེལ་མ་དང་། གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་

- མཁོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྐུ་མ། གནས། ༤
 ཤོག ༤༥ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༤
 ཤོག ༩༥ ༩༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༩ བཟུང་།
 ༡༩༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༥ བཟུང་།
 ༡༩༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲང་སྟེལ། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་ལྷ་འབྲང་། ཤོག ༥༠ བཟུང་།
 ༡༩༧ གསུམ་ཚན་གསུམ་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན།
 མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༦ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༩ བཟུང་།
 ༡༩༨ ཟླ་དགེ ༥ བཟུང་། འདུལ་བ། ཐ འདུལ་བ། ལུང་ཐུན་ཆོགས། ཤོག ༩༩༩ བཟུང་།
 ༡༩༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༦ བཟུང་།
 ༡༩༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མཚམས་ཅན་ལྷ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བུས། ལེའུ་ ༩ ཤོག ༥༥ བཟུང་།
 ༡༩༩ ལུང་བར་མའི་སྟོང་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན།
 མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༦ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན།
 མངོན་པ། ཅུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༩ བཟུང་། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཚན་ ༡༩༩ བར་མའི་
 ཟླ་དགེ་ཆོས་ཚན་ ༡༩༩ ཟླ་དགེ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོར་ཆ་ཚང་བྲངས།
 ༡༩༩ བསྟན། བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་
 གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ བཟུང་།
 ༡༩༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་ལྷ་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༥༩ བཟུང་།
 ༡༩༩ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ།
 གནས། ༩ ཤོག ༥༥ བཟུང་། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཚན་ ༡༡ ཡང་དག་ལྷན་པའི་སྟེལ་སྐུ་མ་ལུང་པོ་འདུལ་པའི་
 ཟླ་དགེ་ ༩༩ མདོ་ ༩༩ འདུལ་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མདོ་ལུང་ཆེན་པོ་ལྷན་པའི་
 ༡༩༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ བཟུང་།
 ༡༩༩ བོད་མཚུངས། ཤོག ༡༩༩ བཟུང་།
 ༡༩༩ གསུམ་ཚན་གསུམ་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན།
 མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༩ བཟུང་།
 ༡༩༩ གསུམ་ཚན་གསུམ་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན།
 མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༩ བཟུང་།
 ༡༩༩ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༩ བཟུང་།

- ༡༤༡ ཟླ་དགེ ༡༡༠༩ བསྟན། བསྟོན་ཆོགས། ༧ མཐོ་བཙུན་གྱི་ཐུང་། བྱུང་པར་འཕགས་བསྟོན། སྟོག ༩༥ ཤོག ༩ བཟ
- ༡༤༢ ཆོགས་རྒྱུ་འདི་གཉིས་མ་དཔེར་མེད།
- ༡༤༣ ཟླ་དགེ ༤༩༩༡ བསྟན། ཆོད་མ། ཐེ་ཤར་འབྱུང་སྟེང་། ཆོད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་རྒྱུ། ལེལ ༤ ཤོག ༡༧༥ བཟ
- ༡༤༤ ཉེས་པར་སྟུང་པ་དང་ལེགས་པར་སྟུང་པ་གསུམ་གྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆོད་དང་སྟུང་སྟེང་།
ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ ན་ལ་ཟླ་དགེ ༤༠༩༤
བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་ཞིག་ཉེན་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༥ ན་ལ་
- ༡༤༥ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྟེང་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆོད་དང་སྟུང་སྟེང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་
གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྟེང་མ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡ བཟ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་
ཞིག་ཉེན་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༥ བཟ ལུང་བར་མའི་མདོ་ཆོས་ཆོད་ ༡༥ བསལ་པའི་ལས་གྱི་
མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་ཟླ་དེ་བཙུ་ཆོད། ༡༠
- ༡༤༦ བོད་མཆོད་སྟེང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༡ བཟ
- ༡༤༧ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆོད་དང་སྟུང་སྟེང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ ན་ལ་ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་ཞིག་ཉེན་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་
ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༥ བཟ ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༥ བསལ་པའི་ལས་གྱི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་ཟླ་དེ་
མདོ་ཆོས་ཆོད། ༡༠
- ༡༤༨ བསྟན་བཅོས་ལས་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་དང་སྟུང་སྟེང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་
མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༠ བཟ
- ༡༤༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༠ བཟ
- ༡༥༠ བོད་མཆོད་སྟེང་། ཤོག ༩༠༡ ན་ལ་
- ༡༥༡ བོད་མཆོད་སྟེང་། ཤོག ༩༠༩ ན་ལ་
- ༡༥༢ བོད་མཆོད་སྟེང་། ཤོག ༩༠༩ ན་ལ་
- ༡༥༣ བོད་མཆོད་སྟེང་། ཤོག ༩༠༩ ན་ལ་
- ༡༥༤ ཟླ་དགེ ༤༡༥༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག། བེ་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུ་དཔུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་པ། ལེལ ༡ སྟོག ༩༠ ཤོག ༡༠༧ བཟ
- ༡༥༥ བསྟོན་པ། མ་དཔེ།
- ༡༥༦ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་དང་སྟུང་སྟེང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ།
གནས། ༤ ཤོག ༩༠༩ ན་ལ་
- ༡༥༧ ཟླ་དགེ ༩༩༧ བཟ མདོ་ཟླ་ཡ འཕགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་དཔེ་ཉེ་བར་གཞག་པ། ཤོག ༩༥ བཟ
- ༡༥༨ མདོ་དཔེ་ཉེར་བཞག་གི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་དང་སྟུང་སྟེང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་
མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༩ བཟ
- ༡༥༩ བསལ་བུ། མ་དཔེ།

- ༡༦༠ ཟླ་དག ༡ བཀའ་འདུལ་པ། ག་གོས་གྱི་གཞི། ཤོག ༡༠༩ ན་༩
 ༡༦༡ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མེས་མ་ཙམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེལ ༩ ཤོག ༡༩༧ ན་༧
 ༡༦༢ ཟླ་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཡ་མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ ཤོག ༧༡ བ་༩
 ༡༦༣ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མེས་མ་ཙམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེལ ༩ ཤོག ༡༩༤ བ་༤
 ༡༦༤ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༤ བ་༩
 ༡༦༥ བརྒྱད་ཚན་བརྒྱད་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོར་ཆ་ཚང་དྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན།
 མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༥ ན་༩ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ་གནས། ༤ ཤོག ༩༤༠ བ་༥ བརྒྱད་ཚན་བརྒྱད་པའི་སྟོན་དང་པོའི་སྟོན་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅུད་
 པ་བདུན་པ་དང་བརྒྱ་པ་དང་བརྒྱ་གཅིག
 ༡༦༦ མཚོད་བྱེད་གྱི་མ་ཙམ་ཞུས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོར་ཆ་ཚང་དྲངས། ཟླ་དག
 ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་མ། གནས། ༤ ཤོག ༧༧ ན་༥ ཡང་། ཟླ་དག
 ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ་གནས། ༤ ཤོག ༩༤༠ བ་༧ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་
 པའི་མདོའི་ཚིག་ཚན་ ༩༡༩ ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་སྟེའི་བཞི་བ་སྟེ་མཆོད་དུག་འདུས་པའི་སྟེ་ཚན་ ༩༥ མདོ། ༧༥
 ༡༦༧ འདུན་བཟང་གི་དགོངས་པ་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་
 འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༥ ན་༧
 ༡༦༨ ཟླ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། མེས་མ་ཙམ། ཤི་དབྱིག་གཉེན། ཉི་ཤུ་པའི་ཚིག་ལེལ་བྱས་པ། སྟོག ༩༠ ཤོག ༩ བ་༧
 ༡༦༩ ཁྱིམ་བདག་ཉི་ཤུ་པའི་མཁོར་གྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ཉི་ཤུ་པའི་མཁོར་དྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ།
 འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ་གནས། ༤ ཤོག ༩༤༥ ན་༥ ལུང་བར་མའི་ཚིག་ཚན་ ༡༩༩ བར་མའི་སྟེའི་སྟེ་ཚན་གཉིས་པའི་མདོ་ ༤
 བའམ་ཚིག་ཚན། ༧༥ ཉི་ཤུ་པའི་མཁོར་གྱི་མདོ་ལུང་ལྷུ་ལྷུ་བྱུ་བ།
 ༡༧༠ ཟླ་དག ༩ བཀའ་འདུལ་བ། ཅ་མོ་ཐར་གྱི་མདོ། ཤོག ༩ ན་༤
 ༡༧༡ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༥ ན་༥
 ༡༧༢ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་མ། གནས། ༤ ཤོག ༧༩ བ་༥
 ༡༧༣ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོར་ཆ་ཚང་དྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༧ ན་༥ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
 ཉི་མཁོ་གནས། ༤ ཤོག ༩༩༧ བ་༥ ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༥ བསྟན་པའི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འབྲེས་པའི་སྟེའི་མདོ། ༡༠
 ༡༧༤ བསྟན་བཅོས་ལས་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༧ བ་༤
 ༡༧༥ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་མོད་གལ་བྱ། ལས་གདགས་པ། ཚིགས། ༩ ཤོག ༡༩༩ ན་༧
 ༡༧༦ བསྟན་བཅོས་ལས་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་དབྱིག་གཉེན། ཚིགས་
 མདོན་པ་མཛོད་གྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༥༩ ན་༤

༡༢༧ གོང་མཆོངས། ཤོག ༡༠༥ བ༣

༡༢༨ གོང་མཆོངས། ཤོག ༡༠༥ བ༤

༡༢༩ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༠༩ ན༡ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
ཉེ་མཐོང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༤༤ ན༣

༡༣༠ ཟླ་དག ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༤ ཤོག ༥༥ ན༧

༡༣༡ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དྲུབ་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པར་མཛོད་ཀྱི་
བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༡ ན༥

༡༣༢ ཟླ་དག ༤༡༥༥ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ་ ༡ སྟོག ༡༥ ཤོག ༡༠༧ ན༤

༡༣༣ ཟླ་དག ༤༠༥༥ བསྟན། མདོན་པ། ཨི་མོད་གལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོ། ལས་གདགས་པ། ཆོགས། ༣ ཤོག ༡༩༤ ན༥

༡༣༤ ཟླ་དག ༤༠༣༥ བསྟན། སེམས་ཅན་ཆོ་བཤེས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྷ་པ། ཤོག ༩༩ ན༧

༡༣༥ ཟླ་དག ༤༡༥༥ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ་ ༡ སྟོག ༡༤ ཤོག ༡༠༧ ན༥

༡༣༦ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༡ ན༧

༡༣༧ བྱི་རྩུ་མེད་པ། མཆོ་སྦྱོར་དབང་མར་མི་གསལ།

༡༣༨ ཟླ་དག ༤༡༥༥ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ་ ༡ སྟོག ༡༩ ཤོག ༡༠༧ བ༤

༡༣༩ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༡ ན༧

༡༤༠ ལོག་འཆོ་མ་ཡིན་ནོ། མ་དབེ།

༡༤༡ ལྷ་རྩུ་མེད་པ། མཆོ་སྦྱོར་དབང་མར་མི་གསལ།

༡༤༢ རྒྱལ་པོ་དང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠
བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༣ བ༤ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ།
རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༤༤ བ༣ ཡང་། རྩུ་གནས། ༩ ཤོག ༩༠ བ༡ ཡུང་བར་མའི་
མདོའི་ ༥༥ རྒྱལ་པོ་དང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ།

༡༤༣ ཟླ་དག ༡ བཀའ། འདུལ་པ། ར་འདུལ་བ་ཡུང་གཞི། མ་འགགས་པའི་ལེལ་ ༡༣ ཤོག ༣༠༡ ན༥

༡༤༤ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དྲུབ་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤
ཤོག ༡༡༥ ན༩

༡༤༥ ཟླ་དག ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༤ ཤོག ༡༥ ན༩

༡༤༦ ཟླ་དག ༤༠༩༣ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གད་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༥ ན༩

༡༤༧ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༥ བ༤

༡༤༨ ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཅན། ལི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། མདོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༠༥ ན༧

༡༤༩ སྤྲུབ། མ་དབེ།

༡༠༠ ལྷོམ་པ། མ་དཔེ།

༡༠༡ ལྷོ་དགེ་ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ཅ སོ་ཐར་གྱི་མདོ། འོག་ ༡༠ བ།

ལྷོ་དགེ་ ༡༡༠༧ བསྟན། འདུལ་བ། ཏ དཔའ་བོ། སོ་ཐར་ཐར་པའི་མདོའི་གཞུང་འགྲེལ། འོག་ ༡༧ བ།

༡༠༢ ལྷོ་དགེ་ ༡༡༡༩ བསྟན། འདུལ་བ། ཤ ས་ག་ལྷ། འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། འོག་ ༧ བ།

༡༠༣ ལྷོ་དགེ་ ༡༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ འོག་ ༡༡༧ བ༡

༡༠༤ ལྷོ་དགེ་ ༡༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། ཨ ལས་གདགས་པ། ཆོག་གས། ༡༡ འོག་ ༡༡༩ བ༧

༡༠༥ ལུས་སྒྲེད། མཚོ་སྒྲོན།

༡༠༦ ལྷོ་དགེ་ ༤ བཀའ། འདུལ་བ། ཉ ལུང་རྣམ་འབྱེད། འོག་ ༡༡༠ བ༡

༡༠༧ བཀྲོངས་པར། མཚོ་སྒྲོན།

༡༠༨ ལྷོ་དགེ་ ༡༡༥ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཅ མ་སྒྲིམ་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་བའི་མདོ། འོག་ ༡༡༩ བ༤

༡༠༩ (ལུ་པ་དང་དེའི་རྗེས་ལ་གསུམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་དང་པོ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་པ་ལྷི་བས།) མཚོ་སྒྲོན།

༡༡༠ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆར་བྲངས། ལྷོ་དགེ་ ༡༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲ དབྱིག་གཉེན།

མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ འོག་ ༡༡༩ བ༡ ཡང་། ལྷོ་དགེ་ ༡༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་

ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ འོག་ ༡༤༩ བ༡

༡༡༡ འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ་ལྷོ་ར་ན་མ་ཉང་ཀའི་དགོན་པ་འམ་ན་ལེན་གང་རུང་ལ་ཟེར་བ་མིན་ནམ་སྟུམ།

༡༡༢ ལྷོ་དགེ་ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཡ འཕགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་གཞག་པ། ལེལ། ༡ འོག་ ༡༡ བ༡

༡༡༣ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆར་བྲངས། ལྷོ་དགེ་ ༡༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲ དབྱིག་གཉེན།

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ འོག་ ༡༡༠ བ༡ ཡང་། ལྷོ་དགེ་ ༡༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞིག་ནས་ལྷ།

འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ འོག་ ༡༤༩ བ༡ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༡༤

༡༡༤ ལྷོ་དགེ་ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། མ སྒྲོ་གོས་མི་ཟད་པའི་བསྟན་པའི་མདོ། འོག་ ༡༠༧ བ༡

༡༡༥ ལྷོ་དགེ་ ༡༤༤ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། བ སྒྲོད་ལུ་ལྱི་ཐབས་ཀྱི་ལུ་ལ་རྣམ་པར་འབྲུལ་བ་བསྟན་པའི་མདོ། འོག་ ༡༡༠ བ༤

༡༡༦ ལྷོ་དགེ་ ༡༡༧༩ བསྟན། སྒྲིང་ཡིག་གི་མགོན་པོ་ཀླ་སྒྲུབ། དབུ་མ་རིན་པོ་ལེལ། ༩ སྒྲིག་ ༧ འོག་ ༡༡༤ བ༧ རིན་ཐོང་ལས།

མཚན་ནི་སྟུམ་ཅུ་གྲུབ་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་སྒྲོང་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིས། །རྒྱ་བ་ཉི་འདྲའི་མཛོད་སྒྲོལ།

ཞེས་པ་འདི་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ།

༡༡༧ ལྷོ་དགེ་ ༡༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཨ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ལེལ། ༥ འོག་ ༡༤༤ བ༡

༡༡༨ ལྷོ་དགེ་ ༡༠༤༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཨ རྒྱ་མཚོའི་སྒྲིན། བྱང་སའི་རྣམ་པཤད། ལེལ། ༥ འོག་ ༡༡༤ བ༤

༡༡༩ ལྷོ་དགེ་ ༡༤ བཀའ། དགོན་བརྟེན་གས། ༡ འཕགས་པ་བསྟན་པ་བཟང་པོའི་མདོ། འོག་ ༡༤༩ བ༤

༡༢༠ ལྷོ་དགེ་ ༡༡༡ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཆ སྒྲིང་རྗེ་བད་དཀར། ལེལ། ༩ འོག་ ༡༤༡ བ༧

༡༢༡ ལྷོ་དགེ་ ༡༤ བཀའ། དགོན་བརྟེན་གས། ༡ བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིན། འོག་ ༡༤༡ བ༤

༡༢༢ ལྷོ་དགེ་ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཅ མ་སྒྲིམ་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་བའི་མདོ། འོག་ ༡༤༡ བ༧

༡༩༩ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ་འདུལ་བ། ལ་འདུལ་བ་ལུང་གཞི། ལེལ་ ༥ ཤོག ༡༧༥ བ༧

༡༩༩ ཞོང་མཆོངས། ཤོག ༡༧༥ ར་༩

༡༩༩ ཞོང་མཆོངས། ཤོག ༡༧༥ ར་༡

༡༩༩ ཞོང་མཆོངས། ཤོག ༡༧༥ བ་༩

༡༩༧ ཟླ་དགེ ༧༥ བཀའ། མདོ་ཟླ། ལ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། ལེལ་ ༡ ཤོག ༥ ར་༩

༡༩༩ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ་འདུལ་བ། ལ་འདུལ་བ་ལུང་གཞི། ལེལ་ ༥ ཤོག ༡༧༥ ར་༩

ཟླ་དགེ ༡ བཀའ་འདུལ་བ། ལ་འདུལ་བ་ལུང་གཞི། ཤོག ༡༥༥ ར་༡ རྒྱལ་པོ་གི་པའི་ལོ་རྒྱུས།

༡༩༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། མེས་མཆོངས། ལེལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ལེལ་ ༧ ཤོག ༥༤ ར་༥

༡༩༠ དྲང་ཐོང་བཟོད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་བསྐྱེད་ལོ་རྒྱུས་འདི། ཟླ་དགེ ༤༡༧༠ བསྟན། སྒྲུབ་པ་བསྐྱེད་ལོ་རྒྱུས་འདི་མདོ་འདི་ནང་དུ་འདྲེང་བཞུགས།
བ་ཉེར་བརྒྱད་པ། ཤོག ༡༠༩ བ་༩ དང་། སྒྲུབ་པ་བསྐྱེད་པ། དེ་བ། ཤོག ༡༠༧ ལོ་རྒྱུས་འདི་མདོ་འདི་ནང་དུ་འདྲེང་བཞུགས།

ཟླ་དགེ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༥ མདོ་ཐུང་འདས་ཆེན་མོ། ཤོག ༡༥༧ བ་༥ དང་། ༡༠༩ བ་༩

༡༩༡ མདོ་རོལ་འཛིན་མ་བྱུང།

༡༩༩ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ་འདུལ་བ། ལ་འདུལ་བ་ལུང་གཞི། ལེལ་ ༥ ཤོག ༡༧༥ བ༩

༡༩༩ མདོ་རོལ་འཛིན་མ་བྱུང།

༡༩༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། མེས་མཆོངས། ལེལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ཤོག ༡༥༤ བ་༩

༡༩༥ ཟླ་དགེ ༡༩༠༩ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། བ་དེ་ཕྱི་མེད། འཕུམ་ཁྱིམ་གཞོན་འཛིན་མས། ཤོག ༡༠ ར་༡

༡༩༥ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆེན་པོ་དང་སྒྲུབ། ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༡ ར་༡ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མཛོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ཞུས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་
ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༡ ར་༩ ཡང་། རྒྱ་གནས། ༩ ཤོག ༧༥ བ༥

༡༩༧ ཟླ་དགེ ༧༩ བཀའ་ཆ་དཀོན་བརྟེན། དྲང་ཐོང་རྒྱུས་པས་ལྷན་པའི་མདོ། ཤོག ༡༩༩ ར་༥

༡༩༩ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༡ བ་༩

༡༩༧ ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མེས་མཆོངས། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མཛོན་པ་ཀུན་བཞུགས། ལེལ་ ༩ ཤོག ༩༩ བ༥

༡༩༠ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆེན་པོ་དང་སྒྲུབ། ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ ར་༩ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མཛོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ཞུས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་
ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༡ ར་༩ ཡང་། ལན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་མཛོད་ལྷ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༡༤༩ སྒྲུབ་བྱུང་པའི་
སྒྲིན་པའི་མདོ་འཕུལ་བྱུང་བཞུགས།

༡༩༡ ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མཛོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ཞུས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༡ ར་༩

༡༩༩ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ ར་༩

༡༩༩ ལྷ་ཆོན་ལྷ་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ཉེར་མཐོར་ཆེན་པོ་དང་སྒྲུབ། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མཛོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ཞུས་ལྟ། འགྲེལ་
བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༡ བ༥

- ༡༤༤ ཟླ་དགེ ༤༠༤༩ བསྟན། སེམས་ཅོམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀླན་བཅུས། ལེའུ ༡ ཤོག ༥༥ བཟ
 ༡༤༥ ཟླ་དགེ ༤༠༥༧ བསྟན། སེམས་ཅོམ། མི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ལེའུ ༩ ཤོག ༥༩ ནུ
 ༡༤༦ ཟླ་དགེ ༡༥༡ བཀའ། མདོ་སྟེ། ད། སློ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༥༩ བཟ
 ༡༤༧ ཟླ་དགེ ༧༤ བཀའ། དཀོན་བཅུགས། ཅ་ལུ་སློ་གྲོས་བཟང་མོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༡༧ ནུ
 ༡༤༨ མདོ་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་ཆ་ཆང་བྱང་ས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་
 གནས། ༤ ཤོག ༡༥༩ བཟ ལུང་བར་མའི་མདོ་ ༡༥༠ བར་མའི་སྟེའི་ ༩༤༡༩ ཆོས་ཆོན་ ༡༤༩ ཡོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་
 མདོ་འཕ་དཔེ་རྩ་མེ་རྩ་སྟེ།
 ༡༤༩ བོང་མཆུང་ས། ཤོག ༡༥༩ ནུ
 ༡༥༠ ཟླ་དགེ ༩༥༤ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཨེ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་མདོ། ཤོག ༡༥༧ བཟ
 ༡༥༡ ལྷོ་ཉ་མའི་མདོ་ལུང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་ཆ་ཆང་བྱང་ས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་
 ཉེ་མཐོན་གནས། ༤ ཤོག ༡༥༧ ནུ ལུང་བར་མའི་མདོ། ༧
 ༡༥༢ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོན་བྱང་ས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་
 གནས། ༤ ཤོག ༡༥༧ ནུ
 ༡༥༣ ལྷོ་ཉ་མའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་ཆ་ཆང་བྱང་ས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ
 དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༩ ནུ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ
 ཞིག་ནས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་གནས། ༤ ཤོག ༡༤༤ ནུ
 ༡༥༤ འཕྲོང་བའོ། མ་དབེ།
 ༡༥༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་སྟེའུ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༧ ནུ
 ༡༥༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅོམ། ཆོ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་གཉིས་པ། ཤོག ༥ བཟ
 ༡༥༧ ཟླ་དགེ ༩༩ བཀའ། ཆ་དཀོན་བཅུགས། དྲང་སྟོང་རྒྱས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༥༡ ནུ
 ༡༥༨ ཟླ་དགེ ༩༩ བཀའ། ཆ་དཀོན་བཅུགས། དྲང་སྟོང་རྒྱས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༥༡ ནུ ཆོགས་བཅད་འདི་རྣམས་ཡིག་རྒྱུང་
 འདེབས་པ་པོས་དྲང་སྟོང་རྒྱས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་འདི་ཉིད་སྟོམ་ཆོག་ལྟ་བུར་བཀོད་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།
 ༡༥༩ བོང་མཆུང་ས། ཤོག ༡༥༩ ནུ
 ༡༦༠ བོང་མཆུང་ས། ཤོག ༡༥༩ ནུ
 ༡༦༡ བོང་མཆུང་ས། ཤོག ༡༥༩ ནུ བཟ
 ༡༦༢ བོང་མཆུང་ས། ཤོག ༡༥༩ བཟ
 ༡༦༣ བོང་མཆུང་ས། ཤོག ༡༥༩ བཟ
 ༡༦༤ བོང་མཆུང་ས། ཤོག ༡༥༠ བཟ
 ༡༦༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཅོམ། མི་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ལེའུ ༩ ཤོག ༧༩ བཟ
 ༡༦༦ ཟླ་དགེ ༤༡༥༥ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་གི་མགོན་པོ་ཀྱུ་སྟེ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེའུ ༩ ཤོག ༥༩ ཤོག ༡༠༧ ནུ

- ༡༥༧ ཟླ་དགེ ༤༠༣༧ བསྟན། མེས་པ་ཙམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ལེའུ ༡༥ འོག ༡༩༤ བལ
 ༡༥༨ ཟླ་དགེ ༤༡༤༠ བསྟན། འདུལ་བ། སུ་འདུལ་བའི་ལྷ། གཞུང་ཐ་དང་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ། འོག ༡༥༤ ན་༩
 ༡༥༩ ཡང་། (ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་།) མ་མ་མ་དང་། (སྟག་བསྟེན་གྱི་ཞིང་།) མཆོ་སྟོན།
 ༡༦༠ ཟླ་དགེ ༣༥༤ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཨེ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། འོག ༣༠༧ བལ
 ༡༦༡ ཟླ་དགེ ༤༡༩༨ བསྟན། འདུལ་བ། སུ་དབྱིག་གི་བཤེས་གཉེན། གཞུང་ལུགས་བྱེ་བྲག་བཀོད་པའི་འཁོར་ལོ། འོག ༡༤༩ ན་༧
 ༡༦༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོ་ལ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོ་ལ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ འོག ༣༣༩ ན་༥
 ༡༦༣ ཟླ་དགེ ༣༥༤ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཨེ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་མདོ། འོག ༣༠༧ བལ
 ༡༦༤ ཟླ་དགེ ༤༠༣༨ བསྟན། མེས་པ་ཙམ། ཞི་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟེན། ལེའུ ༩ འོག ༡༩༧ ན་༡
 ༡༦༥ ཟླ་དགེ ༤༠༣༩ བསྟན། མེས་པ་ཙམ། ཟླ་ཐོགས་མེད། གཞི་བསྟེན། འོག ༣༠༤ བལ
 ༡༦༦ ཟླ་དགེ ༣༥༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཨེ་ལེགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པར་ཉེ་བར་གཞག་པ། ལེའུ ༡ འོག ༣༥
 ༡༦༧ ཟླ་དགེ ༣༥༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ཞིང་ལྷ། སྟོན་འཇུག ལེའུ ༥ འོག ༡༡ འོག ༡༩ ན་༧
 ༡༦༨ ཟླ་དགེ ༤༡༩༨ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག། རེ་མགོན་པོ་སྟུ་སྟུ། བཤེས་སྤྲིང་། འོག ༤༩ འོག ༣༩ བལ
 ༡༦༩ ཟླ་དགེ ༤༠༤༩ བསྟན། མེས་པ་ཙམ། རི་ཐོགས་མེད། མདོ་ལ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ ༩ འོག ༣༥ བལ
 ༡༧༠ ཁོང་མཆུངས། འོག ༣༧ ན་༩
 ༡༧༡ ཁོང་མཆུངས། འོག ༣༧ ན་༩
 ༡༧༢ མདོ་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆོང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོ་ལ། རུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ།
 གནས། ༤ འོག ༣༥ བལ ལུང་བར་མའི་མདོ་འཛིན་ཆོས་ཆོན་ ༡༥ བསགས་པའི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འབྲོས་པའི་སྟེའི་སྟེ་ཆོན།
 ༡༠ མདོ། ༣༠༥ ན་ས་ ༣༠༤
 ༡༧༣ ཟླ་དགེ ༤༠༣༨ བསྟན། མེས་པ་ཙམ། ཞི་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟེན། ལེའུ ༩ འོག ༡༩༧ ན་༧
 ༡༧༤ ཟླ་དགེ ༤༠༣༩ བསྟན། མེས་པ་ཙམ། ཟླ་ཐོགས་མེད། གཞི་བསྟེན། འོག ༣༠༤ བལ
 ༡༧༥ ཟླ་དགེ ༣༥༨ བཀའ། མདོ་སྟེ། ས་ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ། འོག ༣༥༨ ན་༩
 ༡༧༦ ཁོང་མཆུངས། འོག ༣༥༨ ན་༩
 ༡༧༧ ཁོང་མཆུངས། འོག ༣༥༨ ན་༧
 ༡༧༨ ཁོང་མཆུངས། འོག ༣༥༨ ན་༧
 ༡༧༩ ཟླ་དགེ ༤༠༤༩ བསྟན། མེས་པ་ཙམ། རི་ཐོགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོ་ལ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ ༡ འོག ༣༥
 ༡༨༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོ་ལ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ འོག ༣༣༤ ན་༩
 ༡༨༡ ཁོང་མཆུངས། འོག ༣༣༤ ན་༩
 ༡༨༢ ཁོང་མཆུངས། འོག ༣༣༤ ན་༤
 ༡༨༣ ཟླ་དགེ ༣༥༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཆོ་འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བསྟེན། ལེའུ ༡༩ འོག ༡༡ འོག ༡༩ བལ
 ༡༨༤ ཟླ་དགེ ༡༥༡ བཀའ། མདོ་སྟེ། བ་ལྷ་འུ་རབ་རྩལ་མེས་ཀྱིས་ལྷན་པའི་མདོ། འོག ༣༧ བལ

- ༡༧༥ ཟླ་དགེ ༤༠༡༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཡི་རྩེ་བཅུན་བྱས་པ། རྒྱུད་སྒྲུ་མ། ལེའུ ༥ གློག ༥ འོག ༧༡ བ༥
 ༡༧༦ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆོང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་
 གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༤ འོག ༥༥ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ་གནས། ༤ འོག ༡༥༧ བ༥ ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༡ དང་ ༩
 ༡༧༧ གོང་མཆོངས། འོག ༥༥ བ༧
 ༡༧༨ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ འོག ༡༡༥ བ༤
 ཟླ་དགེ ༤༠༧༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༤ འོག ༥༥ བ༧
 ༡༧༩ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ འོག ༡༡༥ བ༤
 ༡༨༠ ཟླ་དགེ ༤༠༤༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཡི་རྩེ་མཆོ་སྤྱི། བྱང་སའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། འོག ༡༡༩ བ༡
 ༡༨༡ གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང།
 ༡༨༢ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ འོག ༡༡༥ བ༢
 ༡༨༣ གོང་མཆོངས། འོག ༡༡༥ བ༤
 ༡༨༤ ཟླ་དགེ ༤༠༣༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་ཐོག་ས་མེད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས། འོག ༥༤ བ༤
 ༡༨༥ ཟླ་དགེ ༤༠༤༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་ཐོག་ས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བུས། ལེའུ ༩ འོག ༡༠༡ བ༤
 ༡༨༦ ཟླ་དགེ ༤༠༣༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་ཐོག་ས་མེད། བྱང་ས། ལེའུ ༧ འོག ༥༩ བ༢
 ༡༨༧ ཟླ་དགེ ༤༠༤༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་ཐོག་ས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བུས། ལེའུ ༤ འོག ༡༠༥ བ༥
 ༡༨༨ ཟླ་དགེ ༤༠༣༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཡི་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེའི་རྒྱུ། ལེའུ ༡༢ གློག ༡ འོག ༡༩ བ༥
 ༡༨༩ ཟླ་དགེ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ད་ལུང་ཐུན་ཆོག་ས། འོག ༡༡༤ བ༣
 ༡༩༠ ཟླ་དགེ ༤༡༣༥ བསྟན། འདུལ་བ། སུ་ཆོས་ཀྱི་བཅུན་དཔོན། འདུལ་བའི་བསྟོད་པ། འོག ༡༣༤ བ༣
 ༡༩༡ ཟླ་དགེ ༤༠༣༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་ཐོག་ས་མེད། བྱང་ས། ལེའུ ༤ འོག ༥༩ བ༥
 ༡༩༢ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི་དབྱིག་གཉེན། རྣམ་པཤད་རིགས་པ། ལེའུ ༥ འོག ༡༡༩ བ༣
 ༡༩༣ དེ་ལྷ་སའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་པ་དེ་ཡང་། ཞེས་པ་མི་གསལ་ཡང་མཆོ་སྤྱི་ན་དཔར་མར་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད།
 ༡༩༤ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ འོག ༡༡༥ བ༤
 ༡༩༥ ཟླ་དགེ ༡༧༣༧ བསྟན། དབུ་མ། བི་ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱབ་བུས་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། གློག ༡༩ འོག ༩ བ༤
 ༡༩༦ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ འོག ༡༡༥ བ༧
 ༡༩༧ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆོང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་
 གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༤ འོག ༥༧ བ༣ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ་གནས། ༩ འོག ༧༤ བ༧ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤེའི་བཞི་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ།
 ༡༤ དད་པའི་མདོ་འམ་བསྟན་སྟུ།
 ༡༩༨ ཟླ་དགེ ༤༠༣༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་ཐོག་ས་མེད། རྣམ་འཕྲོར་སྟོད་པའི་ས། ས་བཅུ་བུས་པ། འོག ༡༡༩ བ༥

གནས་ལུ་པ་སྤྱ་རྒྱལ་བསྟན་པའི་མཆན།

- ༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༥༥ བ༡
- ༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ རྒྱལ་བའི་སྤྲེལ། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲེལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༥༧ བ༢
- ༣ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། བེམས་ཙམ། འི་རྩོམ་མི་ཏ། རྒྱལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་སའི་རྩོམ་པ་ར་བཤད་པ། ལེལ། ༡ ཤོག ༥༧ བ༣
- ༤ གྱི། མཚོ་སྤྲོན།
- ༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༧ བ༡
- ༦ འགལ་ལོ། མཚོ་སྤྲོན།
- ༧ ཚུལ་མཛོན་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༧ བ༤
- ༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༧ བ༥
- ༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༧ བ༦
- ༡༠ གཉེས་ཀའི། མ་དཔེ།
- ༡༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྱུ དབྱིག་གཉེན། ཚུལ་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༩ བ༧
- ༡༢ གོང་མཚུངས། ཤོག ༩༩༩ བ༨
- ༡༣ ལའང་། མཚོ་སྤྲོན།
- ༡༤ ད་ལྟར། མཚོ་སྤྲོན།
- ༡༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ རྒྱལ་བའི་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲེལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩ བ༩
- ༡༦ ཚུལ་མཛོན་པའི་བསྟན་བཙུག་གི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྱུ སྤྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༩ བ༡༠
- ༡༧ གྲེལ་ངས། མཚོ་སྤྲོན།
- ༡༨ དེས་ལྟ། མཚོ་སྤྲོན།
- ༡༩ ཡིན་ན། མཚོ་སྤྲོན།
- ༢༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲེལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩ བ༡
- ༢༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། གྱུ དབྱིག་གཉེན། ཚུལ་མཛོན་པ་མཛོད། གནས། ༥ ཤོག ༡༠༠ བ༢
- ༢༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། བེམས་ཙམ། ཞི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྩོམ་པ་ར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟར། ལེལ། ༩ ཤོག ༡༡༥ བ༣
- ༢༣ སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་ཀར། མཚོ་སྤྲོན།
- ༢༤ བསྟན་བཙུག་གི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༩ བ༤

༤༥ རྒྱལ་བསྐྱེལ་ལ་འོག་བར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོ་སྤོན།

༤༥ ལམ་གྱི་ས་བསམ་གཏན། མཆོ་སྒྲོན།

༤༦ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ འོག་ ༩༩ བ༩

༤༧ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག་ ༩༩༡ བ༥

༤༨ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག་ ༩༩༡ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
མཐོ། གནས། ༥ འོག་ ༩༩༤ བ༩ ཡང་། རྒྱ་གནས། ༥ འོག་ ༩ བ༩ ཡང་། རྒྱ་གནས། ༩ འོག་ ༩༩ བ༩ ཡང་། ཡན་ལག་ལས་
འཕྲོས་པའི་སྤེའི་བཞེས་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༤༩ བྱིན་ཅི་ལོག་བཞེའི་མདོ་འམ་མེད་ལྷ་ས་སྤྲུ།

༥༠ ལྷ་བ་བྱེད་དང་། མཆོ་སྒྲོན།

༥༡ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག་ ༩༩༡ བ༥

༥༢ ཟླ་དགེ་ ༡ བཀའ་འདུལ་བ། ཅུ་འདུལ་བ་གཞི། འོག་ ༤༩ བ༤

ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག་ ༩༩༡ བ༥

༥༣ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག་ ༩༩༩ བ༩ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
མཐོ། གནས། ༥ འོག་ ༩༩༠ བ༩ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན་ ༩ དང་ ༤ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤེའི་མདོ། ༡༩༡༤

༥༤ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ འོག་ ༡༠༡ བ༥

༥༥ འགྲེང་ཞིང་། མཆོ་སྒྲོན།

༥༦ བྱེ་བཤད་ཀྱི་ཡུང་འདི་གང་སྤེའི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ན་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེའི་འགྲེལ་བཤད་
མཆོན་ཉིད་རྒྱུས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག་ ༡༠༠ བ༤

༥༧ བདག་བསམ་ཆོག་མེད་དོ།། མཆོ་སྒྲོན།

༥༨ བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག་ ༩༩༩ བ༥

༥༩ གོང་མཆོངས། འོག་ ༩༩༩ བ༥

༦༠ ལོགས། མ་དཔེ།

༦༡ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ འོག་ ༡༠༩ བ༥

༦༢ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ འོག་ ༩༩༩ བ༩

༦༣ ཟླ་དཔེ། མཆོ་སྒྲོན།

༦༤ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེའི་འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྒྱུས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག་ ༡༠༡ བ༥

༦༥ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག་ ༩༩༤ བ༥

༦༦ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དཔེ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།
འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ འོག་ ༡༠༤ བ༥

- ༤༧ རྩེ་དགེ ༤༠༤༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྒྱས། ལེའུ ༡ འོག ༧༥ བ༧
- ༤༨ རྩེ་དགེ། མཆོ་ལྷོན།
- ༤༩ གོང་མ་བདག་ནི། མཆོ་ལྷོན།
- ༥༠ རྩེ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྩ་བ། གནས། ༥ གློག ༩ འོག ༡༩ བ༩
- ༥༡ རྩེ་དགེ ༤༠༥༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ འོག ༡༩༥ བ༧
- ༥༢ རྩེ་དགེ ༤༠༥༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༠༥ བ༥
- ༥༣ ལོག་ལྷ་ལ། མཆོ་ལྷོན།
- ༥༤ རྩེ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། བམ་པོ། ༤༡ འོག ༡༡༧ བ༩
- ༥༥ རྩེ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྒྱས། ལེའུ ༡ འོག ༧༥ བ༧
- ༥༦ རྩེ་དགེ ༤༠༥༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༠༥ བ༥
- ༥༧ རྩེ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྒྱས། ལེའུ ༡ འོག ༥༩ བ༡
- ༥༨ རྩེ་དགེ ༤༠༥༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༩༥ བ༩
- ༥༩ རང་གི་རྩེ་ལ་ལྷོངས་པའི་བྱིར། མཆོ་ལྷོན།
- ༦༠ རྩེ་དགེ་འདོད་ཆགས། མཆོ་ལྷོན།
- ༦༡ རྩེ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེའུ ༡ འོག ༡༠༥ བ༥
- ༦༢ གོང་མཆུངས། འོག ༡༡༠ བ༩
- ༦༣ གོང་མཆུངས། འོག ༡༡༧ བ༩
- ༦༤ རྩེ་དགེ ༤༠༥༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༠༥ བ༥
- ༦༥ རྩེ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྷ་བ། འོག ༥༥ བ༩
- ༦༦ རྩེ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི་ཡོན་ཏན་སློ་གྲོས། རྩེ་མ་བཤད་རིགས་པའི་བཤད་པ། ལེའུ ༡ འོག ༡༩༥ བ༧
- ༦༧ ལུང་རིང་པོའི་མདོ་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ་ན་ཆ་ཆང་བྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ། གནས། ༥ འོག ༡༧༡ བ༧ ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༡༥ ཡན་ལག་ལས་འབྲོས་པའི་སྤྱི་བཅུ་ཆོན་ལས་འབྲོས་པའི་མདོ། ༡༥ ཐབས་མཁས་ཀྱི་མདོ་དང་པོའི་མཐའ་གོས་ལ་སྟུ།
- ༦༨ མདོ་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ་ན་ཆ་ཆང་བྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞིག་ནས་ལྷ། གནས། ༥ འོག ༡༧༩ བ༥ ཡན་ལག་ལས་འབྲོས་པའི་སྤྱི་བཅུ་ཆོན་ལས་འབྲོས་པའི་མདོ། ༤༡ གྲི་བ་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་འམ་པ་ཉཅ་བླ་རྩེ་ལྟ་སྟུ།
- ༦༩ མདོ་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ་ན་ཆ་ཆང་བྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ། གནས། ༥ འོག ༡༧༩ བ༧ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༧༥
- ༧༠ མདོ་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉི་མཁོ་ན་ཆ་ཆང་བྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ། གནས། ༡ འོག ༩༥ བ༥ ཡང་། རྩ གནས། ༩ འོག ༡༧༥ བ༥ ཡང་། རྩ གནས། ༥ འོག ༡༠ བ༧ ཡང་། རྩ གནས། ༩ འོག ༡༡ བ༥ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མའི་མདོ།

༧༡) གཞི་དང་ལྷ། མཆོ་སྒྲོན།

༧༢) སྤེ་དགེ་ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གར་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༡༩ བ༤

༧༣) སྤེ་དགེ་ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༣༧ བ༥

༧༤) གོང་མཆོངས། ཤོག ༩༣༧ བ༥

༧༥) གོང་མཆོངས། ཤོག ༩༤༠ བ༤

༧༦) གོང་མཆོངས། ཤོག ༩༤༠ བ༤

༧༧) ཆོས་འདོར་ལེན་བྱེད། མཆོ་སྒྲོན།

༧༨) དེའི། མ་དབེ།

༧༩) སྤེ་དགེ་ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༤༠ བ༩

༡༠༠) སྤེ་དགེ་ ༤༠༧༧ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། གནས། ༥ ཤོག ༤ བ༥

༡༠༡) འབྲས་འཛིན་པ། མ་དབེ།

༡༠༢) བཞག་པར། མཆོ་སྒྲོན།

༡༠༣) སྤེ་དགེ་ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༤༡ བ༩

༡༠༤) གོང་མཆོངས། ཤོག ༩༤༡ བ༤

༡༠༥) མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉིམ་ཁོར་ཆ་ཆང་བྲངས། སྤེ་དགེ་ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༤༡ བ༥ སྤེ་དགེ་ ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ཞུས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉིམ་ཁོར་ཞུས་པ།
གནས། ༥ ཤོག ༩༥༩ བ༥ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་ ༥༧

༡༠༦) ཡང་དག་ལྷན་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉིམ་ཁོར་ཆ་ཆང་བྲངས། སྤེ་དགེ་ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ།
གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༤༡ བ༩ ཡང་། སྤེ་དགེ་ ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ཞུས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉིམ་ཁོར་ཞུས་པ། གནས། ༥ ཤོག ༩༥༤ བ༥

༡༠༧) དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉིམ་ཁོར་ཆ་ཆང་བྲངས། སྤེ་དགེ་ ༤༠༧༠ བསྟན།
མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༤༡ བ༤ ཡང་། སྤེ་དགེ་ ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ཞུས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉིམ་ཁོར་ཞུས་པ། གནས། ༥ ཤོག ༩༥༥ བ༥ ཡང་། རྒྱ་གནས། ༩ ཤོག ༡༩༥ བ༥ རྒྱ་གནས། ༧
ཤོག ༥༥ བ༥ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་ ༩༣༥ དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས།

༡༠༨) སྤང་བར་བྱ་སྤངས། མཆོ་སྒྲོན།

༡༠༩) འདུན། མ་དབེ།

༡༡༠) སྤེ་དགེ་ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ། གནས། ༥ ཤོག ༩༤༤ བ༤

༡༡༡) སྤེ་དགེ་ ༤༠༧༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བཅུས། ལེལ། ༡ ཤོག ༥༥ བ༥ འདི་འཕད་
ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟུམ།

༡༡༢) བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིད་བསྟོགས། མཆོ་སྒྲོན།

- ༡༡༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༥ ན།
 ༡༡༤ ཟླ་དགེ ༤༠༥༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ། གནས། ༥ འོག ༡༧ ན།
 ༡༡༥ འཇུས་པ། མཚོ་ལྷོན།
 ༡༡༦ བདེན་པའི། མཚོ་ལྷོན། མ་དབེ།
 ༡༡༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༥ ན།
 ༡༡༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༢༡ ན།
 ༡༡༩ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༥ ན། ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
 ཉེར་མཐོ། གནས། ༩ འོག ༩༡ བ། ཡང་། རྒྱ གནས། ༩ འོག ༩༤ ན། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༠ བར་མའི་སྤེལ་སྤེལ་ཆོན་ ༡
 མདོ། ༩ ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་ཀྱི་མདོ་འམ་སའ་བུས་མ་སྟུ།
 ༡༢༠ བསྟན་བཅོས་རབ་རྒྱ་བྱེད་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༥ བ༡
 ༡༢༡ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ
 གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༢༡ ན། ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ འོག ༩༥ ན། ཡང་། རྒྱ གནས། ༩ འོག ༡༡༥ ན། ལུང་ཡང་དག་པར་
 ལྷན་པའི་མདོ། ༤༩༠
 ༡༢༢ མདོ་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ།
 གནས། ༥ འོག ༩༥ ན། ཡང་། རྒྱ གནས། ༩ འོག ༡༡༥ ན། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༤༩༠
 ༡༢༣ གཞན་ལས་ལོགས་ཤིག་ མཚོ་ལྷོན།
 ༡༢༤ ཟླ་དགེ ༤༡༡༠ བསྟན། ཆད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ། ཆད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ རྒྱུ་ ༥༩ འོག ༡༡༠ བ༤
 ༡༢༥ མདོ་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ།
 གནས། ༩ འོག ༡༤༠ ན། ཡང་། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༩༥
 ༡༢༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༢༡ བ༧
 ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༧ བ༩
 ༡༢༧ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༧ བ༡ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
 ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ འོག ༡༧༩ བ༥ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤེལ་བཞེས་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༠ སྤྱོད་པའི་མདོ་འམ་
 ཡོག་སྟུ།
 ༡༢༨ བྱི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཞིང་། མཚོ་ལྷོན།
 ༡༢༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༥ ན༡

- ༡༣༠ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༠ བསྟན། མདོ་ན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༩ ན། ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༧ བསྟན། མདོ་ན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
ཉེ་མཐོང་། གནས། ༥ འོག ༡༥༩ ན། ཡང་། རྩུ་གནས། ༣ འོག ༡༥༥ ན། ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༤༠༠
- ༡༣༡ ཡུལ་དང་སྤྱོད། མཚོ་སྤྱོད།
- ༡༣༢ ཟླ་དག ༤༠༩༡ བསྟན། མི་རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ལེའུ་ ༩ འོག ༤༡ ན།
- ༡༣༣ མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་སྤྱུ་མཐར་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོ་ན་པ། རྩུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་
རྒྱལ་སྤྱུ་མཐ། གནས། ༥ འོག ༡༣༩ བ།
- ༡༣༤ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོ་ན་པ། རྩུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱུ་མཐ། གནས། ༥ འོག ༡༣༩ བ།
- ༡༣༥ བོད་མཆོད་སྤྱོད། འོག ༡༣༩ ན།
- ༡༣༦ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོ་ན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༢ ན།
- ༡༣༧ ཡུང་ཡང་འདོན་པ་བྱེད།
- ༡༣༨ རྩེད་ཆེན་མོ་རབ་ཏུ་འཛོམས་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་སྤྱུ་མཐར་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོ་ན་པ། རྩུ་
གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱུ་མཐ། གནས། ༥ འོག ༡༣༩ ན།
- ༡༣༩ མིང་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་སྤྱུ་མཐར་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོ་ན་པ། རྩུ་གྲགས་པ་
བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱུ་མཐ། གནས། ༥ འོག ༡༣༩ བ།
- ༡༤༠ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོ་ན་པ། རྩུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱུ་མཐ། གནས། ༥ འོག ༡༣༩ ན།
- ༡༤༡ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོ་ན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༩ ན།
- ༡༤༢ ལྷགས་པས། མཚོ་སྤྱོད།
- ༡༤༣ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོ་ན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༩ ན།
- ༡༤༤ ཟླ་དག ༤༡༩༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག། རེ་ཁྲུ་སྤྱོད། བཤེས་སྤྱིང་། སྤྱོད་ ༡༡ འོག ༤༩ ན།
- ༡༤༥ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲུ་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོ་ན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥
འོག ༡༤༩ བ།
- ༡༤༦ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོ་ན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༩ བ། ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མདོ་ན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
ཉེ་མཐོང་། རྩུ་གནས། ༥ འོག ༡༥༩ ན། ཡང་། གནས། ༣ འོག ༡༥༥ ན། ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༤༠༠
- ༡༤༧ དག་སྤྱོད་མཚོས་སྤྱོད་གྱི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན།
མདོ་ན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༩ བ། ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མདོ་ན་པ། རྩུ་
ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༣ འོག ༡༥༠ ན། ཡང་། རྩུ་གནས། ༥ འོག ༡༥༩ ན། ཡུང་ཡང་དག་པར་
ལྷན་པའི་མདོ། ༤༠༤ རྩུ་ཆོན་རྩུ་པའི་མདོ། བར་མའི་སྤྱི་སྤྱི་ཆོན་ ༣་༥་ལ་ རྩུ་ཆོན་རྩུ་གི་མདོ་འཕྲུལ་སྤྱོད། ༡༤༩
- ༡༤༨ ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མཐུས་ཅོམ། རེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོ་ན་པ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ་ ༩ འོག ༥༠ བ།

- ༡༤༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༩༩ བ།
 ༡༤༥ གཞི་ཕྱར་ཆོགས་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན།
 མདོན་པ། རྩ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ འོག ༡༩༥ བ། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན།
 མདོན་པ། རྩ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༥ འོག ༩༩༩ བ། རྩ གནས། ༩ འོག ༤༧ བ།
 ༡༤༦ བསྟན་བཅོས་བད་རྩ་བྱེད་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྱ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲ དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༩༥༠ བ།
 ༡༤༧ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྱ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥
 འོག ༩༥༠ བ།
 ༡༤༨ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲ དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༩༥༠ བ། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
 མཐོང་། གནས། ༥ འོག ༩༩༩ བ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༩༥༤
 ༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༥ འོག ༩༩༩ བ།
 ༡༤༩ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་།
 གནས། ༥ འོག ༩༩༩ བ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༩༥༤
 ༡༥༠ གྲུན་གྱིས། མ་དཔེ།
 ༡༥༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༩༤ བ།
 ༡༥༢ རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལུང་བོའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩ ཞི་གནས་ལྷ།
 འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༩ འོག ༥༩ བ། ལུང་བོའི་མདོ། ༩༤ རིང་བོའི་སྟེང་མདོ། ༡༡ ཁྲིམ་བདག་གི་མཐུ་གྱིས་
 ལུས་པའི་མདོ་འཇགས་ཀྱི་མཐུ་སྟེ་ཉེ་མཐོང་སྟེ།
 ༡༥༣ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༩༥༩ བ།
 ༡༥༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མེས་མཚམས་འདི་འཇགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་གྲུན་བཏུས། ལེལ་ ༩ འོག ༩༤ བ།
 ༡༥༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༩༥ བ།
 ༡༥༦ དབང་བོ་དག་མཆོ་སྟོན།
 ༡༥༧ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་།
 གནས། ༥ འོག ༩༩༩ བ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༩༥༤
 ༡༥༨ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྟེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ
 གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༩༥ བ། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩ
 ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༥ འོག ༩༩༩ བ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༩༥༤
 ༡༥༩ རྩ་སྟུངས། མཆོ་སྟོན།
 ༡༦༠ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་

རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ལ ༥ རྟོག་ ༡༣༡ ན་ཡ

༡༤༤ རྟོག་ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འབྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ལ ༥ རྟོག་ ༡༣༡ བཟ

༡༤༥ ཞུ་། མཆོ་སྟོན།

༡༤༦ མཐོང་། མཆོ་སྟོན།

༡༤༧ མིང་། མཆོ་སྟོན།

༡༤༨ མཐོང་བ་ལམ། མཆོ་སྟོན།

༡༤༩ རྟོག་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅུ་ གནས་ལ ༥ རྟོག་ ༡༣ རྟོག་ ༡༤ བཟ

༡༥༠ རྟོག་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འབྲེལ། གནས་ལ ༥ རྟོག་ ༡༣ རྟོག་ ༡༤ བཟ

༡༥༡ དཔྱད་པ་མི་སྟོང་། མཆོ་སྟོན།

༡༥༢ རྟོག་ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱུ་ གང་སྟེལ། འབྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྟོག་འབྲང་། གནས་ལ ༥ རྟོག་ ༡༣༡ ན་ཡ

༡༥༣ ཆོས་རིང་བ། མ་དཔེ།

༡༥༤ ཆོས་མཛོད་པའི་ལུང་འདི་གང་སྟེལ་གྱི་མཛོད་འབྲེལ་དུ་བྲངས། རྟོག་ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱུ་ གང་སྟེལ། འབྲེལ་བཤད་

མཆོན་ཉིད་རྟོག་འབྲང་། གནས་ལ ༥ རྟོག་ ༡༣༩ ན་ཡ

༡༥༥ རྟོག་ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱུ་ གང་སྟེལ། འབྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྟོག་འབྲང་། གནས་ལ ༥ རྟོག་ ༡༣༩ བཟ

༡༥༦ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྟེལ་གྱི་མཛོད་འབྲེལ་དུ་བྲངས། རྟོག་ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱུ་ གང་སྟེལ། འབྲེལ་བཤད་མཆོན་

ཉིད་རྟོག་འབྲང་། གནས་ལ ༥ རྟོག་ ༡༤༠ ན་ཡ

༡༥༧ གོང་མ་གཉིས་ནས་དང་སྟེལ། མཆོ་སྟོན།

༡༥༨ རྒྱལ་སྤྱིའི་ལམ་ཉིད་བསྟན། མཆོ་སྟོན།

༡༥༩ རྟོག་ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱུ་ གང་སྟེལ། འབྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྟོག་འབྲང་། གནས་ལ ༥ རྟོག་ ༡༤༡ ན་ཡ

༡༦༠ མི་རྒྱལ་བསམས་སོ། མཆོ་སྟོན།

༡༦༡ རྟོག་ ༤༠༩༢ བསྟན། མདོན་པ། གུ་ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅུ་ གནས་ལ ༥ རྟོག་ ༡༤ རྟོག་ ༡༣ ན་ཡ

༡༦༢ རྟོག་ཤེས་ཐོབ་པ། མཆོ་སྟོན།

༡༦༣ བསྟན་ཆེན། མཆོ་སྟོན།

༡༦༤ རྟོག་ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འབྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ལ ༥ རྟོག་ ༡༤༡ ན་ཡ

༡༦༥ བདུན་པ། མཆོ་སྟོན།

༡༦༦ བདུན་པ། མཆོ་སྟོན།

༡༦༧ གཉིས་ཀྱི། མཆོ་སྟོན།

གནས་དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པའི་མཆན།

༡ ཟླ་དགེ ༤༠༥༧ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅུ། གནས། ༥ རྟོག ༤ རྟོག ༡༥ ན་༩

༢ ཞིང་རགས་ཀྱང་ཡིན་པ་དང་། མཚོ་ཐོན།

༣ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ རྟོག ༩ ན་༩

༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མེས་ཅམ། བི བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྒྲམ། ལེའུ ༤ རྟོག ༤ རྟོག ༥༧ བ་༧

༥ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ རྟོག ༩ ན་༡ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་།
གནས། ༥ རྟོག ༩ ན་༧ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༩༠

༦ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ རྟོག ༩ ན་༤

༧ གོང་མཚུངས། གནས། ༥ རྟོག ༩ ན་༤

༨ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ རྟོག ༩ ན་༧ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་།
གནས། ༥ རྟོག ༤ ན་༩ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༧

༩ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ རྟོག ༩ ན་༩

༡༠ གོང་མཚུངས། རྟོག ༩ ན་༤

༡༡ བཙུན་པ་གཞོན་ནུ་ལེན་གྱི་སྟུག་བསྟན་པའི་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་
དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ རྟོག ༩ ན་༧

༡༢ མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་།
གནས། ༥ རྟོག ༤ ན་༧ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆན། ༤༥

༡༣ མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་།
གནས། ༥ རྟོག ༧ ན་༩ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆན། ༤༦

༡༤ མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་དངས། གོང་མཚུངས། རྟོག ༧ ན་༡

༡༥ ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན།
མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ རྟོག ༤ ན་༤ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་
ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༥ རྟོག ༩༧༧ ན་༩ ཡང་། གྲུ་གནས། ༥ རྟོག ༧ ན་༡ ཡང་། གྲུ་གནས། ༧
རྟོག ༩༩ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ་འཕྲོས་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༤༧

༡༦ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་།
གནས། ༥ རྟོག ༥ ན་༩ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་ ༤༧ ཆོགས་བཅད། ༤༧ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྡེ་འཕྲོས་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ་
མཆོད་དྲུག་འདུས་པའི་སྡེ་ ༩༥ མདོ་ ༡༡ འགྲོ་འདུག་གི་མདོ་འམ་རྟོག་ཏུ་སྟོན།

- ༡༧ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོ་ན་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ།
གནས། ༥ ཤོག ༧ ན་ལ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོའི་ནང་ཆན་ ༤༧ མི་རྟག་པའི་མདོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོའི་བཞི་
བ་སྒྲེ་མཆོད་དུག་འདུས་པའི་མེ་ ༥༥ མདོ། ༧ མི་རྟག་པའི་མདོ་འཇམ་ཞི་རྩུ་སྟུ།
- ༡༨ ཡུང་བར་མའི་དགེ་སྒྲོང་མ་ཆོས་སྒྲིན་གྱི་མདོའི་ཡུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོ་ན་ཆོང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་
ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༤ བཟ ཡང་། གནས། ༡ ཤོག ༧ བཟ ཡུང་བར་མའི་ཆོས་ཆན་ ༥༡༠
བར་མའི་མེ་མེ་ཆན་ ༡ མདོ་ ༤༤ དགེ་སྒྲོང་མ་ཆོས་སྒྲིན་གྱི་མདོ་འཇམ་ཞི་རྩུ་སྟུ་ལྷ་སྟུ་ རྣམ་པར་འཕགས་པའི་མདོ་རྩུང་བ།
- ༡༩ སྒྲེ་མཆོད་དུག་གི་ཆོགས་གྱི་མདོའི་ཡུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོ་ན་ཆོང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ ཞི་གནས་
ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༥ ན་ལ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོའི་ཆོས་ཆན་ ༤༧ ཆོགས་སུ་བཅད་པ། ༤༧
ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མེ་མེ་སྒྲེ་མཆོད་དུག་འདུས་པའི་མེ་ ༥༥ མདོ་ ༡༡ འགྲོ་འདུག་གི་མདོ་འཇམ་རྟོག་སྟུ།
- ༢༠ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོ་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ།
གནས། ༥ ཤོག ༧ ན་ལ
- ༢༡ ཟླ་དགེ ༣༡ བཀའ་ཤེས་ཤིན། ༧ ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་རྒྱ་བསྐྱོར་བའི་མདོ། ཤོག ༡༥༡ ན་ལ
ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༥ བཟ
- ༢༢ ཟླ་དགེ ༣༣ བསྟན། དབྱུ་མ་ ཅ་ མགོན་པོ་རྒྱ་སྒྲུབ། རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིང་པོའི་རྣམ་པཤད། ཤོག ༡༤༥ བཟ ཟླ་དགེ་མེད་ན་མི་སྒྲེའོ།
- ༢༣ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ་ན་ཆོང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༧ ན་ལ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བཟ
- ༢༤ སྒྲེ་མཆོད་དུག་གི་ཆོགས་གྱི་མདོའི་ཡུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོ་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་
བཤད་ཉེ་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༠ ན་ལ ཡང་། མིའི་མདོ། རྩུ་ གནས། ༩ ཤོག ༧ ན་ལ ཡང་། ཅུ་ གནས། ༧ ཤོག ༥༡ བཟ
- ༢༥ མཉམ་སོ། མད་བེ།
- ༢༦ ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༧ ན་ལ
- ༢༧ ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མཉམ་སོ། ༢ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་རྒྱ་བཅུ་སྟུ་ ལེལ་ ༡ ཤོག ༧༤ བཟ
- ༢༨ ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྒྲུ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༧ བཟ
- ༢༩ མདོའི་ཡུང་འདི་གང་སྒྲེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དུ་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ གང་སྒྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་
ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༧༧ བཟ
- ༣༠ མཆོ་སྒྲོན་དཔར་མར་ལ་མི་གསལ།
- ༣༡ མདོའི་ཡུང་འདི་གང་སྒྲེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དུ་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ གང་སྒྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་
ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༧༧ བཟ
- ༣༢ ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ གང་སྒྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༧༧ ན་ལ
- ༣༣ ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩ ན་ལ

- ༣༤ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚད་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཁུ་དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༥ བལ་ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
 མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བཡ་ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་ཕྱི་བཞི་ཚན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༡༥ འཕགས་པའི་རིགས་ཀྱི་
 མདོ་འཕམ་ཡའི་ལྷོ་སྟེ།
 ༣༥ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཁུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༥ བཡ་
 ༣༦ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚད་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཁུ་དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩ ར༡ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
 མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༩ བཡ་ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་ཕྱི་བཞི་ཚན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༩ ཟླ་དགེ་མཐོང་འཕམ་
 ཏེ་ལྷོ་སྟེ།
 ༣༧ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་ཕྱས་མར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་
 རྒྱལ་ཕྱས་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༥ ར༡
 ༣༨ ཉེ་ཆོ། མཚོ་ཕྱོན།
 ༣༩ ཀང་རུས་སྟ། མཚོ་ཕྱོན།
 ༤༠ རྒྱལ་ཕྱར་བཞིན་ལ། མཚོ་ཕྱོན།
 ༤༡ ལུས་ཁྱེད། མཚོ་ཕྱོན།
 ༤༢ འདི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚོ་ཕྱོན།
 ༤༣ བསྐྱབ་པ་ནི་དྲི་མ་ལྷ་མ་དང་བཅས་པའོ། མཚོ་ཕྱོན།
 ༤༤ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཁུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ ར༡
 ༤༥ ཉེ་ཐོབ་མཐོང་དང་ཕྱན་པའི་ཡིན་ཕྱིར་རོ། མཚོ་ཕྱོན།
 ༤༦ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཁུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བལ་
 ༤༧ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་ཕྱས་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༥ ར༡
 ༤༨ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྟེ་མཛོད་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གང་སྟེ་ལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་
 རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༩ བལ་
 ༤༩ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མཐུས་ཙམ། བི་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྟེ་ལྷོ་སྟེ། ལེའུ་ ༡༥ སྟོག ༡༡ ཤོག ༡༩ ར༡
 ༥༠ ཁོང་མཚུངས། ལེའུ་ ༡༥ སྟོག ༡༡ ཤོག ༡༩ ར༡
 ༥༡ བསྟན་ཉེ། མ་དབེ།
 ༥༢ ཡངས་པ་དེ་བཞིན་ཞི་བར། མ་དབེ།
 ༥༣ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མཐུས་ཙམ། བི་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྟེ་ལྷོ་སྟེ། ལེའུ་ ༡༥ སྟོག ༡༡ ཤོག ༡༩ ར༡
 ༥༤ ཟླ་དགེ་ ༣༥༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ། རྒྱུ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། རྒྱུ་དཔུག ལེའུ་ ༥ སྟོག ༤ ཤོག ༣༥ བཡ་
 ༥༥ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་ཕྱས་མར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་

༥༢ གོང་མཚུངས། ཤོག ༡༥༩ བཟ

- ༥༩ ལྷ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ ཤོག ༡༩ བ༥
 ༦༠ ལྷ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༧༡ ན༡
 ༦༡ ལྷ་དགེ ༤༧༩༡ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ ༡༥ ཤོག ༤༤ བ༧
 ༦༢ ས་མ་པོར་གྱི་བར་དུ། མཚོ་སྟོན།
 ༦༣ དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་བཞི་ཆར། མཚོ་སྟོན།
 ༦༤ ལྷ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༤༥ ན༡
 ༦༥ ལྷ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༧༢ བ༧
 ༦༦ ཐོབ་ཡིན་ནི། མཚོ་སྟོན།
 ༦༧ ཡིན་ན་ནི། མཚོ་སྟོན།
 ༦༨ སྤྱི་དེར། མ་དཔེ།
 ༦༩ རང་དོན་གཙོ་བས། མཚོ་སྟོན།
 ༧༠ ལྷ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ ཤོག ༡༤ ན༡
 ༧༡ ལྷ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། མཛོད་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༧༤ ན༣
 ༧༢ ལྷ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༤ ན༣
 ༧༣ ལྷ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༤༥ ན༤
 ༧༤ ལྷ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༧༤ ན༧
 ༧༥ ལྷ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅུམ། མི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྒྲུལ། ལེའུ ༩ ཤོག ༥༥ བ༥
 ༧༦ ལྷ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། སེམས་ཅུམ། མི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྲེད། ལེའུ ༤ ཤོག ༤༩ བ༡
 ༧༧ ལྷ་དགེ ༤༧༩༥ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྤྲུལ་པ། ༡ ཤོག ༩ ན༣
 ༧༨ ཁ་ཅིག་གེས་རབ། མཚོ་སྟོན།
 ༧༩ ལྷ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཀྱི་རྩ་བ། གནས། ༥ ཤོག ༡༧ ཤོག ༢༧ ཤོག ༣༡ བ༣
 ༨༠ ལྷ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ ཤོག ༡༤ ན༣
 ༨༡ ལྷ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༤༥ བ༥
 ༨༢ ལྷ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༧༢ བ༣
 ༨༣ རྟོང་ཆེན་མོ་རབ་རྩ་འཛོམས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེར་མཁོར་བྲངས། ལྷ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་
 ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ ཤོག ༧ བ༤ འདི་ཐད་ལ་དགོངས་སམ་ཅི་མ་དེས་སོ།
 ༨༤ ལྷ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༤༥ ན༧
 ༨༥ ཡང་དག་ལྷན་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆེན་བྲངས། ལྷ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན།
 མངོན་པ། རྩ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༧༧ བ༡ ལྷ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ།
 རྩ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༤ བ༣ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༤༣༥ ནས་ ༤༣༧

ཞེས་པའི་མཚན་བྱང་ལ་གཟིགས།

- ༡༩༡ ཟླ་དགེ ༤༠༧༥ བསྟན། མངོན་པ། ཉུ རྟོགས་སྒྲུང་། མཛོད་འགྲེལ་གནད་ཀྱི་སྟོན་མེ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡༩ ན་༩
- ༡༩༢ རྒྱུད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང།
- ༡༩༣ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༥ བ༥
- ༡༩༤ ཟླ་དགེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༡༥༡ ན༥
- ༡༩༥ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༥ བ༥
- ༡༩༦ འདོད་ཆགས་བྲལ་བ། མ་དབེ།
- ༡༩༧ ཟླ་དགེ ༤༠༧༥ བསྟན། མེམས་ཅོམ། རྩ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཉན་ས། ཤོག ༧༥ བ༩
- ༡༩༨ བྲལ་ན་ནི། མཚོ་སྟོན།
- ༡༩༩ ཟླ་དགེ ༤༠༧༩ བསྟན། མེམས་ཅོམ། རྩ སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས། ལེའུ ༤ ཤོག ༡༠༥ ན༡
- ༢༠༠ ཟླ་དགེ ༤༡༧༥ བསྟན། བད་སྟོད། ཤེ དན་པ་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ། སྟོ་སྟོ་མཚོན་ཆ། ཤོག ༡༥༡ ན་༩
- ༢༠༡ བྱ་བ་ལ། མཚོ་སྟོན།
- ༢༠༢ རྩམ་དེ་ལའམ་དེར་ཞེས་པ། མཚོ་སྟོན།
- ༢༠༣ ཟླ་དགེ ༤༡༧༥ བསྟན། བད་སྟོད། ཤེ དན་པ་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ། སྟོ་སྟོ་མཚོན་ཆའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༧༧ བ༥
- ༢༠༤ རྩམ་འབྲང་དང་འབྲེལ། མཚོ་སྟོན།
- ༢༠༥ རྩམ་འབྲང་དང་འབྲེལ། མཚོ་སྟོན།
- ༢༠༦ བསམ་གཏན་བཞི། མཚོ་སྟོན།
- ༢༠༧ བྱེ་བ་དྲུག་བྱེ་བ་གསུམ། མཚོ་སྟོན།
- ༢༠༨ ཆེར་ལོག མཚོ་སྟོན།
- ༢༠༩ རྒྱན་ནི་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ། མཚོ་སྟོན།
- ༢༡༠ ཟླ་དགེ ༤༠༧༩ བསྟན། མེམས་ཅོམ། རྩ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས། ལེའུ ༤ ཤོག ༡༡༠ ན༥
- ༢༡༡ བཤད་དེ། མ་དབེ།
- ༢༡༢ ཟླ་དགེ ༡༧༧༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཤ ཁམས་མང་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༠༠ བ༥
- ༢༡༣ མཐུན་ཅིག་རྒྱ། མཚོ་སྟོན།
- ༢༡༤ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཚང་དྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༡༥ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༩ བ༩ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༧༩༥ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྟེའི་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་འདུས་པའི་སྟེ། ༧༧ མདོ། ༡༤ རྒྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤུག་པའི་མདོ་དང་པོ་འམ་པའམ་མཐུན་ཅིག་སྟེ། ཡང་ན་མཚན་གཞན་མིང་ཆེན་གྱི་མདོ།
- ༢༡༥ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ དབྱིག་གཉེན། གནས། ༥ ཤོག ༡༠ བ༩

༡༥༥ རྩེ་དགོ ༤༠༧༠ བསྟན། མཛོན་པ། ཁུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༣༠ བཅ

༡༥༤ ཐོབ་པར། མཚོ་ལྷོན།

༡༥༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡༡ བ༥

༡༥༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༢ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༠ བ༥

༡༥༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༠༧ བ༥

༡༥༨ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༢ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་བཤད་ཉེར་
མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༠ བ༥ ཡང་། རྩ་གནས། ༥ ཤོག ༥༧ བ༥ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་ཟུང་དུ་ཆུ་ཚན་ལས་འཕྲོས་
པའི་མདོ་ ༩ གང་ཟག་གི་མདོ་འཕྲུལ་ལྟོ།

༡༥༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡༡ བ༥

༡༦༠ རྩ་སྐྱོར་ལུས་སྐྱོར། མ་དཔེ།

༡༦༡ འབྲུང་བའི། མཚོ་ལྷོན།

༡༦༢ མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་
གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་
ཞིག་ཞུས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༠ བ༥ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ། ༥༤༣

༡༦༣ ཆོས་མངོན་པའི་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ།
གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བ༥

༡༦༤ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༢ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་བཤད་ཉེར་
མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བ༥

༡༦༥ བཅུ་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན།
མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༢ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་
ཞིག་ཞུས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༣ བ༥

༡༦༦ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༢ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།
མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བ༥ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ། ༡༠༩༡

༡༦༧ སོལ་བའི་ཡུང་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ།
རྩ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༤ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༢ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།
འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༤ བ༥ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ། ༡༡༧༣

༡༦༨ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༥ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༢ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་
མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བ༥

༡༩) མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ་ཆ་ཆོད་དང་ས། ཟླ་དཔེ ༡༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ༤ དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ མོག་ ༣༧ རལ་ ཡང་། ཟླ་དཔེ ༡༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ། ༩ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་

[illegible]

༡༤༩ དང་བའི་སྟོབས། མཚོ་སྟོན།

༡༤༩ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྟེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྟེན་འབྲས་ཀྱི་གནས། ༥ ཤོག ༡༡༥ བཞུགས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ ཤོག ༤༥ བཞུགས། ༩ ཤོག ༥༥ ལུང་བར་མའི་མདོ་ ༡༥༩ བར་མའི་སྟེལ་མདོ་ ༡༡༧ བཞུགས་པའི་མདོ་མདོ་མཛོད་འགྲེལ་མཛོད་ལྷ་སྟོན།

༡༤༩ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༤༠ བཞུགས།

༡༤༩ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༤༠ བཞུགས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ ཤོག ༤༧ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་ ༥༥༥ ལྷན་གྱི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་བྱས་ཞུས་པའི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྟེལ་བཞུགས་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༡༩༩ རྒྱ་ཆའི་མདོ་མཛོད་ལྷ་སྟོན་དང་ཡང་ལྷ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༥༥ ལྷན་པར་གྲོལ་བའི་སྟེལ་མཛོད་ཀྱི་མདོ་མཛོད་ལྷ་སྟོན་ལྷ་སྟོན།

གནས་བརྟན་པ་ལེ་གེས་བསྟན་པའི་མཚན།

༡ སྟོན། མཚོ་སྟོན།

༡ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༤༤ བཞུགས།

༢ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༤༤ བཞུགས།

༣ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐྱེས་མར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གྲགས་པ་བཞུགས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐྱེས་མ། གནས། ༧ ཤོག ༩༩༡ བཞུགས།

༤ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐྱེས་མར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གྲགས་པ་བཞུགས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐྱེས་མ། གནས། ༧ ཤོག ༩༩༡ བཞུགས།

༥ གེས་པར་བྱའི་ཞེས། མཚོ་སྟོན།

༧ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༤༤ བཞུགས།

༨ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྟེན་འབྲས་ཀྱི་གནས། ༧ ཤོག ༩༩༤ བཞུགས།

༩ གེས་པར་ལ། མཚོ་སྟོན།

༡༠ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྟེན་འབྲས་ཀྱི་གནས། ༧ ཤོག ༩༩༤ བཞུགས།

༡༡ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་སྟོན་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐྱེས་མ། གནས། ༧ ཤོག ༩༩༤ བཞུགས།

༡༢ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྟེན་འབྲས་ཀྱི་གནས། ༧ ཤོག ༩༩༥ བཞུགས།

༡༣ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐྱེས་མར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གྲགས་པ་བཞུགས་གཉེན།

- བ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་ལྷན་མ། གནས། ༡ ཤོག ༡༤༤ ལ། རྩེ་དག ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩེ་ཞིག་ནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉིད་མཐོ། གནས། ༡ ཤོག ༤༧ བ༡ ཡང་། རྩེ་གནས། ༡ ཤོག ༤༩ ལ། རྩེ་བ་ཉི་བར་བཞག་པ་བསྟོན་པའི་
མདོ་ཡིན་ནམ་སྟེ།
- ལྷེ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩེ་གང་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༧ ལ།
- ༡༤ མདོ་ལྷང་འདི་གང་སྟེ། རྩེ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བྲངས། ལྷེ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩེ་གང་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་
ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༧ བ།
- ༡༥ རིག་སྟེ། མ་དབེ།
- ༡༦ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལྷང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲངས། ལྷེ་དག ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩེ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ།
གནས། ༡ ཤོག ༤༤ ལ།
- ༡༧ གོང་མཆོངས། ཤོག ༤༤ བ༤
- ༡༨ གོང་མཆོངས། ཤོག ༤༤ བ༤
- ༡༩ བསྟན་བཅོས་རྣམ་ཤེས་ཆོག་ཀྱི་ལྷང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲངས། གོང་མཆོངས། ཤོག ༤༥ ལ།
- ༢༠ གཞུང་གི་ཆ་གཞུང་གི་ཆ་གཞུང། མ་དབེ།
- ༢༡ བསྟན་བཅོས་རྣམ་ཤེས་ཆོག་ཀྱི་ལྷང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲངས། ལྷེ་དག ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩེ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༤༥ བ༡
- ༢༢ རྩེ་སྟེ། མ་དབེ།
- ༢༣ རྩེ་ལྷེ་མཆོ་སྟེ།
- ༢༤ ལྷེ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩེ་གསལ་བ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་ལྷན་མ། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༧ ལ།
- ༢༥ བསྟན་བཤེས། མ་དབེ།
- ༢༦ ལྷེ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩེ་གང་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༧ ལ།
- ༢༧ བསྟན། མ་དབེ།
- ༢༨ ལྷེ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩེ་གང་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༧ ལ།
- ལྷེ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩེ་སྟོན་པོ་རྒྱལ་བའི་སྟེ། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་ལྷན་མ། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༧ བ༡
- ༢༩ དག་སྟངས། མ་དབེ།
- ༣༠ རིག་པར། མཆོ་སྟེ།
- ༣༡ ལྷེ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩེ་གསལ་བ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་ལྷན་མ། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༧ ལ།
- ༣༢ ལྷེ་དག ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩེ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༡༡ ལ།
- ༣༣ ལྷེ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩེ་གསལ་བ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་ལྷན་མ། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༧ ལ།
- ༣༤ ལྷེ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མཐོང་མཐོང་། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀྱན་བཅུས། ལེལ ༤ ཤོག ༡༡༠ བ༤
- ༣༥ ཉིད་གཞག་བྲངས་ཅིག་ཡིན་ཞེན། མཆོ་སྟེ།

༣༥ བཞི་ག་ཡིན་ནོ། མཚོ་ཕྱོན།

༣༦ ད་ལྟར་བ། མཚོ་ཕྱོན།

༣༧ གི་ཟད་པ་དང་ཞེས་མ་དབེར་གསལ་ཡང་མཚོ་ཕྱོན་ལྟར་བཅོས།

༣༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅུ། གནས། ༧ ལྷོག ༤༥ ཤོག ༩༩ ཅུ།

༤༠ འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི། མ་དབེ།

༤༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་བློ་བཟོན་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༧ ཤོག ༩༤༩ བུ།

༤༢ གོང་མཚུངས། ཤོག ༩༥༤ ཅུ།

༤༣ གོང་མཚུངས། ཤོག ༩༥༤ ཅུ།

༤༤ ཐོབ་པར། མ་དབེ།

༤༥ ཟླ་མ་པ་འཕོབ་པ། མཚོ་ཕྱོན།

༤༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༥༥ ཅུ།

༤༧ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དཀྱིག་གཉེན།

མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༥༥ བུ། ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་

མཁོ། གནས། ༧ ཤོག ༥༧ བུ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༩༧ ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་སྤྲེའི་བཞེད་སྤྲེའི་མཆོད་

དུག་འདུས་པའི་སྤྲེ། ༩༥ མདོ། ༩༤ མ་བཅོམ་མ་སྤྲུལ་པའི་མདོ་འཇུག་ལྟ་སྤྲུལ།

༤༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༥༥ བུ།

༤༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། བེམས་ཅུམ། ཤི་དཀྱིག་གཉེན། རྩ་བཤད་རིགས་པ། ལེའུ ༡ ཤོག ༩༩ ཅུ།

༥༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། བེམས་ཅུམ། ཤི་རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྲུལ། ལེའུ ༩༡ ལྷོག ༥༧ ཤོག ༩༩ བུ།

༥༡ བསྟན་པར། མ་དབེ།

༥༢ འཕེལ་བའི། མ་དབེ།

༥༣ གཅས་པའི། མཚོ་ཕྱོན།

༥༤ དུག་རྩུབས། མ་དབེ།

༥༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང། གནས། ༧ ཤོག ༩༥༠ ཅུ།

༥༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། བེམས་ཅུམ། ཤི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱངས། ལེའུ ཤོག ༤༡ ཅུ།

༥༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༧ ཤོག ༩༥༩ ཅུ།

༥༨ གོང་མཚུངས། ཤོག ༩༥༩ ཅུ།

༥༩ གོང་མཚུངས། ཤོག ༩༥༩ བུ།

༦༠ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤྲེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་

སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང། གནས། ༧ ཤོག ༩༥༠ བུ། ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་

ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༧ ཤོག ༥༩ ཅུ། ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྲེའི་ཆོན་ ༡༩ མདོ་ ༥ ཡན་ལག་

ལས་འཁྲོལ་པའི་སྤྱི་འཐུས་ལས་འཁྲོལ་པའི་མདོ་ ༡ མི་འཛིགས་པ་བཞི་འདོམས་མེས་རྒྱུ་སྤྱོད།

༤༡) འཆི་ཞིང་། མ་དབེ།

༤༢) རྩེ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་དགེ་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ འོག་ ༥༧ ཅན།

རྩེ་དགེ་ ༢༠༩༢ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་དགེ་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་མ། གནས། ༧ འོག་ ༩༥ ཅན།

༤༣) རྩེ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མེམས་ཅམ། མི་རྩེ་བཅུ་དྲུམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྤྱོད་ལེལ། ༩༡ གློག་ ༥༩ འོག་ ༩༤ ཅན།

༤༤) ཆོག་པ། མ་དབེ།

༤༥) རྩེ་དགེ་ ༢༠༩༢ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་དགེ་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་མ། གནས། ༧ འོག་ ༩༧ ཅན།

༤༦) གོང་མཆོངས། འོག་ ༩༧༡ ཅན།

༤༧) རྩེ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་དགེ་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ འོག་ ༥༧ ཅན།

རྩེ་དགེ་ ༢༠༩༢ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་དགེ་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་མ། གནས། ༧ འོག་ ༩༧༡ ཅན།

༤༨) བཀོད་ནས། མཆོ་སྤྱོད།

༤༩) རྩེ་དགེ་ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། རྩེ་དགེ་གཉེན། འོག་ ༩༧༩ ཅན།

༥༠) རྩེ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་དགེ་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༧ འོག་ ༥༤ ཅན།

༥༡) གོང་མཆོངས། འོག་ ༥༤ ཅན།

༥༢) ལྷ་ཀྱི་སྤྱོད། མ་དབེ།

༥༣) རྩེ་དགེ་ ༩༧༩༥ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ༡ རྩེ་བཅུ་དྲུམས་མགོན། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ། སྐབས། ༡ གློག་ ༧ འོག་ ༡༡ ཅན།

༥༤) གོང་མཆོངས། སྐབས། ༡ གློག་ ༡ འོག་ ༡༡ ཅན།

༥༥) འགྲེལ། མ་དབེ།

༥༦) མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། རྩེ་དགེ་ ༢༠༩༢ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་དགེ་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་མ།

གནས། ༧ འོག་ ༩༧༩ ཅན།

༥༧) རྩེ་དགེ་ ༢༠༩༡ བསྟན། མེམས་ཅམ། ཤི་རྩེ་བཤད་རིགས་པའི་འགྲེལ་པ། ལེལ། ༩ འོག་ ༧༥ ཅན།

༥༨) སྤྱོད་པ། མ་དབེ།

༥༩) མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱི་མཛོད་བྲངས། རྩེ་དགེ་ ༢༠༩༢ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་དགེ་གཉེན། འགྲེལ་བ་

རྒྱལ་སྤྱི་མ། གནས། ༧ འོག་ ༩༧༩ ཅན།

༦༠) རྩེ་དགེ་ ༢༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་དགེ་གཉེན། མཛོད་རྩེ་གནས། ༥ གློག་ ༥ འོག་ ༡༤ ཅན།

༦༡) རྩེ་དགེ་ ༢༠༩༢ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་དགེ་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༧ འོག་ ༩༥ ཅན།

༦༢) གཞན་གྱིས། མཆོ་སྤྱོད།

༦༣) རྩེ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་དགེ་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ འོག་ ༥༩ ཅན།

༦༤) རྩེ་དགེ་ ༢༠༩༢ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་དགེ་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༧ འོག་ ༩༥ ཅན།

༦༥) རྩེ་དགེ་ ༢༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ་དགེ་གཉེན། མཛོད་རྩེ་གནས། ༥ གློག་ ༡༩ འོག་ ༩༥ ཅན།

- ༥༥ རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ།
 གནས། ༧ ཤོག ༥༩ ན༥
 ༥༦ ཟླ་དགེ་ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ད འདུལ་བ་ཕྱན་ཆོགས། ཤོག ༣༥༩ ན༥
 ཟླ་དགེ་ ༣༥༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཤ མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་ ལེའུ་ཐ་མ། ཤོག ༡༠༡ ན༥
 ༥༧ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༥༡ ན༡
 ༥༨ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༧ ཤོག ༣༥ བ༤
 ༥༩ གོང་མཆུངས། ཤོག ༣༥༠ བ༥
 ༦༠ ཡིན་པས་སྟོབ་གཉིས་ཀྱི། མཆོ་སྟོན།
 ༦༡ སྟོབས་པའི། མཆོ་སྟོན།
 ༦༢ བཞེ་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་གང་སྟེ་ལྷོ་ལྷོ་མཛོད་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན།
 མངོན་པ། རུ་གང་སྟེ་ལྷོ་ལྷོ་མཛོད་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆང་བྲངས། གནས། ༧ ཤོག ༣༥༠ ན༩ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན།
 མངོན་པ། རུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༧ ཤོག ༥༥ ན༧ ཡང་། རུ་གནས། ༩ ཤོག ༡༠༠ ན༤ ལུང་
 གཉིས་ལས་འཕྲོས་པའི་སྟེ་ཆོན་ ༣༡ མདོ། ༥ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྟེ་འཁོར་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༧༧ བསྟན་གྱིས་
 མི་བྱུང་པའི་མདོ་འཕེལ་ཆེ་ལྟ་སྟོན།
 ༦༣ ལུང་རིང་པོའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་
 དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༥༤ ན༡ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་ཞི་གནས་ལྷ།
 འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༧ ཤོག ༥༧ ན༡ ལུང་རིང་པོ་མདོའི་བོད་གཉིས་པར་ཡང་གསལ། རིང་པོའི་སྟེ་མདོ་ ༡༥
 སྟེ་སྟེ་ལུ་མཆོག་གི་མདོ་འཕེལ་ཆེ་ལྟ་སྟོན།
 ༦༤ སྟེ། མ་དབེ།
 ༦༥ རྟེ་མ་དབེ།
 ༦༦ ཟླ་དགེ་ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ད འདུལ་བ་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་གཞི། ཤོག ༣༡༥ བ༣ དང་༣༡༤ ན༩ དང་༣༡༥ བ༥
 ༦༧ གཞུང་གང་ནས་ཡིན་པའི་མཛོད་མ་ཐུབ།
 ༦༨ ཞེས་སྟེ་མ་དབེ།
 ༦༩ ཟླ་དགེ་ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ད འདུལ་བ་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་གཞི། ཤོག ༣༡༥ བ༥
 ༧༠༡ ཟླ་དགེ་ ༡༡༡ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཆ སྟེ་ཆེ་ཆོན་པོ་བྲུ་དཀར་པོའི་མདོ། དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པའི་ལེའུ་ ཤོག ༥༡ ན༩
 ༧༠༢ གོང་མཆུངས། སྟེ་གདུང་མེད་པར་མི་འགྱུར་པའི་ལེའུ་ ཤོག ༥༡ ན༥
 ༧༠༣ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། མི་ལས་གང་གསལ། ཤོག ༡༥༡ བ༣
 ༧༠༤ གོང་མཆུངས། ཤོག ༡༥༡ བ༣
 ༧༠༥ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༥༤ བ༤
 ༧༠༦ དང་པོའི་མིག་གིས། མ་དབེ།

༡༠༧ ལྷོང་དང་ལྷོང་གཉིས། མཚོ་ལྷོན།

ཀྱོང་སྤེལ་ལོ་ལྟ་བུ་བསྟན་པ་ རྒྱ་གར་པ་འཕེལ་གཏོག་ འཕེལ་པ་རྒྱལ་ལྔ་མ་ གནས་ ༧ བོག ༡༨༩ ལེ

༡༠༧ མདོ་ཁུང་དེ་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༧༡༥ བསྟན། མདོན་ལ། རྒྱ་གར་སྤེལ། འགེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་
རྩིས་འབྲང་། བཅས། ༡༧ རྩོག་ ༡༠༧ ཅན

༡༡༠ མེ་དགོ ༤༠༨༩ དམུག་ མཛོན་ད། རྒྱ བང་སྤེལ། འགྲེལ་འབང་མཚན་ཉིང་རྩེས་འབྲང་། བཀའ་ ༧ བོག ༡༤༤ ཉེ

༡༡༡ མེད་པོ་ ༤༡༥ བསྟན། མེད་ཡིག་གི་མགོ་ན་པོ་སྒྲིམ་པ། རིན་ཆེན་མེད་པ། ལེའུ་ ༣ ལྷོ་ག་ ༧༥ བོ་ག་ ༡༡༥ ཅན་

གནས་བརྒྱད་པ་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་མཆན།

༡ རྒྱ་སོམས་པར། མཆོ་སྒྲོན།

༡ སྒྲེར་རུང་བ། མཚོ་ཕྱོན།

༣ བ་སྔ་ཡི། མཚོ་སྔོན།

༤ མཛེད་མོ ༤༠༥༧ བསྟན། མཛོན་པ། ལྷ། དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅུ། གནས། ༣ རྒྱུག ༢ བོག ༧ ཅན

༥ གྲོ་དགེ ༤༠༧༣ བརྟུན། མདོན་པ། རྒྱ་གར་གྲོ་ལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩེ་མཐའ་། གནས། ༥ རྟོག ༢༩༥ ལ།

༩ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མཛོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཞོག ༩༧ བ།

༥ ལམ་གྱི་ཚྭ་སྐུ་འབྲས་ལ་འཕྲོ་མཐོང་ལྟར་འདྲི་མཐོང་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོར་ཆ་ཚང་བྱངས། ཟླ་དགེ ༡༡༧༠ བསྟན།

མངོན་པ། ལུ དབྱིག་གཞིན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག (༥ ན) ཡང་། ཟླ་དག ༤༡༤ བསྟན། མངོན་པ། ༩ ཞིག་ནས་ལྷ།

འགྲེལ་བཤད་ཅིང་མཁོ། གཞུ་མ། ༥ མོག་ ༥༧ ཅུ་ ཡང་། ༩ གཞུ་མ། ༥ མོག་ ༩༩ ཅུ་ ཡང་། དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཚོག་ ༥༧

༤ ལྷག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བྱའི་མདོ་དང་ཉལ་ཐོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོར་

མཚན་དྲངས། ཟླ་བའི ༢༡ལོ་ བརྒྱུན། མདོན་པ། ཁུ་དབྱིག་གཞིན། མཛོད་ཀྱང་འབྲེལ། གཞུང་། ༥ པོག ༤༩ ལྷང་།

སྒྲིབ་པའི་ ༢༠༧༤ བསྐྱུར། མཛོེན་པ། ༡ ཞིག་ཀྱིས་ལྟ། འཕྲེལ་བ་ལྟར་ཉེར་མཐོ། གཞུགས། ༥ རྟོག་ ༡༢ རྟོག་ ཡང་། ༡ གཞུགས། ༤

ཤོག། ༥༩ བུ་ཡང་དག་པར་ལུ་པའི་ཚོས་ཚོ། ༥༩༥

༧ ཡིན་པ་ལྟ། མཆོ་སྤྱོན།

༡༠ ཉ་མ་ལ། མཆོ་སྒྲུབ།

1) མདོ་ལྷང་འདྲི་འགྲོལ་འབད་རྒྱལ་ཁྲིམ་མཐུན་མཉམ་ ཟེད་གཤེ ༩༡༩ བརྒྱུན། མདོ་ལ་ རུ་ རྒྱལ་ཁ་འབདེས་ལ་ཞེན། འགྲོལ་ལ་

ཀྲུལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༢༥༥ བཟ

༡༩ ཚངས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོར་ཆ་ཆོད་དུ་ངས། ཟ࿃་དག ༢༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ།

ཁུ་དབྱིག་གཞིན། མཛོད་ཡང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༥༥ རྩ་ཡང་། ཟླ་དག ༣༧༣ བསྟན། མཛོད་པ། ༩ ཞི་གནས་ལྷ།

འགྲེལ་བཤད་ཉིམ་མཁོ། གནས། ༥ ཤོག ༤༭ བཟ བྱང་བར་མའི་མདོ། ༡༧༥ བར་མའི་སྤེའི་ཚོས་ཚོན་ ༡༠༥ བ་སྐྱང་བདག་

མི་རྒྱལ་ཁུའི་མདོ་ལམ་གོ་བཀའ་མི་སྒྲུབ་སྲུང་།

१९. ལུང་བར་མའི་བསྐྱེད་པོ་ཆོའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱུ་ལ་སྐར་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མའོ་ཆ་ཆོང་དང་ལ། མྱེད་གེ ༤༠༩
 བསྟན། མདོན་ལ། ༥། གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱུ་ལ་སྐར་མ། གནས། ༡ ཕྱོག ༥༡༧ བཟང་། མྱེད་གེ ༤༠༩
 བསྟན། མདོན་ལ། ༩། ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མའོ་ གནས། ༡ ཕྱོག ༥༡ ལྷ་ ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོད། ༥༡༡

༡༩ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་བྱུང་བའི་མདོ་ལུང་འདི་འབྲེལ་བཤད་རྒྱལ་ཁྲིམ་མ་དང་འབྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆུང་དང་མ། ཟླ་དཔེ ༩༠༩
བསྟན། མདོ་ན་པ། ༥ གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འབྲེལ་བ་རྒྱལ་ཁྲིམ་མ། གནམ། ༥ ཤོག ༩༥ བ་༧ ཟླ་དཔེ ༩༠༩ བསྟན།
མདོ་ན་པ། ༩ ཞིག་ནམ་གྱི། འབྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནམ། ༥ ཤོག ༧༠ བ་༩ དང་ ༧ བ་༩ ལུང་ཡང་དག་པར་ཐུན་པའི་
མདོ་ ༩༥ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་མདོ།

११. མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་ཁྲིམ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཚང་དངས་༥ རྟེན་གྱི་ ༢༠༧༥ བསྟན། མདོ་ལ་ ༥
 བཀའ་པ་བཤེས་གཉིས། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་ཁྲིམ་མ། བཀའ་ ༤ འོག་ ༥༡༡ བ་ ཡང་། རྟེན་གྱི་ ༢༠༧༥ བསྟན། མདོ་ལ་ ༥
 ཞི་བཀའ་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ བཀའ་ ༥ འོག་ ༥༢༠ བ་ ༥

१० མཛོལ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འབྲེལ་ཡི་དང་། འབྲེལ་བཤད་རྒྱལ་ཐུས་མ་དང་འབྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆར་བྱངས། ཟླ་དགེ ༡༡༠
 བརྟན། མཛོན་པ། ཁུ དུའིག་གཉེན། མཛོད་རང་འབྲེལ་གནས། ༥ རྟོག ༤༧ བ། ཡང་། ཟླ་དགེ ༡༡༩ བརྟན། མཛོན་པ།
 རུ འབྲེལ་བ་རྒྱལ་ཐུས་མ། གནས། ༥ རྟོག ༩༥ བ། ཡང་། ཟླ་དགེ ༡༡༧ བརྟན། མཛོན་པ། རུ ཞི་གནས་ལྟ། འབྲེལ་
 བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ རྟོག ༡༡ བ། ཡང་། གནས། ༤ རྟོག ༡༠ བ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ། ༤༩

३) ལུང་བར་མའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་དངས། ཟླ་དགེ
 ༡༧༠ བསྟན། མདོན་ལ། རྩ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ॥ འོག ༦༧ བལ་ཡང་། ཟླ་དགེ ༡༧༩ བསྟན།
 མདོན་ལ། ༥༡ གསལ་བ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐས་མ། གནས། ॥ འོག ३༧ བལ་ཡང་། ཟླ་དགེ ༡༧༧ བསྟན།
 མདོན་ལ། ༩༣ ཞིག་གསལ་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ॥ འོག ༢༡ བལ་ཡང་། ༩ གནས། ३ འོག ༤༧ བལ་ཡང་།
 འོག ༡༠ བལ་ཡང་། ལུང་བར་མའི་མདོ་ ३༧ དང་ ३༡ དང་ ༡༧ ལུང་བར་མའི་ཕྱོད་ཀྱི་ཆོས་གསལ་བཤད་པ་བདུན་པའི་ཕྱི་མའ་ལང་

༤. རྒྱལ་པར་བསྐྱར་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་མེད་དུ་ངས། ཟླ་དགེ ༡༩༠༠ བསྟན། མདོན་པ།
 ༥. དུ་བྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ རྟོག ༡༧ ༣༤ ཡང་། ཟླ་དགེ ༡༩༠༤ བསྟན། མདོན་པ། ༩ ཞི་གནས་ལྟ།
 ༦. འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོང་གནས། ༡ རྟོག ༡༤ ༣༥ ཡང་། གནས། ༣ རྟོག ༡༩ ན ༣ ཡང་དག་པར་ལྟར་པའི་ཟླ་པ་ཆེན་

༤༤ གོང་མཚུངས། གནས། ༥ ཤོག ༥༥ བཟ

- ༥༧ ཁ་ཅིག་(སྟེ་འདུན་བཟན་ནི་) མ་དབེ།
- ༥༨ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ འོག་ ༣༠༡ ན།
- ༥༩ མ་དབེར་རྟོགས་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། མཚོ་ཕྱོན་ལྷ་ར་ས་ཡང་འཇུག་མེད་པར་བཅོས།
- ༦༠ མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ འོག་ ༧༥ ན། ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ འོག་ ༧༤ བ༤
- ༦༡ བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཕྱོན་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག་ ༧༥ ན། ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ འོག་ ༧༤ བ༥ ཡུང་རིང་པོའི་མདོ། ༣༩ ཡང་དག་པར་བསྟར་བའི་མདོ་མཛོད་སྒྲིའི་སྟུང་།
- ༦༢ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག་ ༧༥ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ འོག་ ༧༥ བ༥
- ༦༣ ལངས་པའི། མཚོ་ཕྱོན།
- ༦༤ རྟེན་རུ་བྱུང་བས། མཚོ་ཕྱོན།
- ༦༥ ཁོ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པའི། མཚོ་ཕྱོན།
- ༦༦ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མེས་ཙམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུང་། ལེའུ་ ༡ འོག་ ༡༡ བ༥
- ༦༧ པ་དག་པ་བཟུང་། མ་དབེ།
- ༦༨ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག་ ༣༥༥ ན།
- ༦༩ མདོ་ཡུང་འདི་གང་སྟེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་རུ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག་ ༣༥༥ ན།
- ༧༠ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རུ་གནས། ༧ འོག་ ༣༥ ན།
- ༧༡ འདི་ནི་(ཡིད་) མཚོ་ཕྱོན།
- ༧༢ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ འོག་ ༣༠༣ བ༥
- ༧༣ མེས་པུ་ཐུམས་གྱི། མ་དབེ།
- ༧༤ ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྟོན་པ་ལ། མཚོ་ཕྱོན།
- ༧༥ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ འོག་ ༣༠༤ ན།
- ༧༦ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག་ ༧༧ བ༥
- ༧༧ ཁོང་མཚུངས། འོག་ ༧༧ བ༧
- ༧༨ ཟླ་དགེ་ ༤༡༧༥ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག། གི་འཕགས་པ་ཀྱུ་སྟུང་། རིན་ཐང་། ལེའུ་ ༣ འོག་ ༣༥ འོག་ ༡༡༣ ན།
- ༧༩ མདོ་ཡུང་འདི་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རྟུམ་བཤད་རིགས་པར་མགོ་སྟོན་ཙམ་གནང་ལ། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་བྲངས་ཀྱང་གཞུང་དེ་གཉིས་

- ༡༡༠ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང།
 ༡༡༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང། གནས། ༤ འོག ༩༧ ཅན
 ༡༡༢ གོང་མཆུངས། འོག ༩༧ ཅན
 ༡༡༣ བརྩ་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན།
 མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ འོག ༩༠ བལ་ཡང། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་
 ཞིག་གསལ་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉིད་མཁོ། གནས། ༤ འོག ༧༧ བལ་ཡང། རྒྱ་གནས། ༡ འོག ༩༧ ཅན
 ༡༡༤ ཟླ་ལ་གཞོན་ཕྱི་མ་བཞིའི། མཆོ་ཕྱོན།
 ༡༡༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ། གནས། ༡ འོག ༡༩ འོག ༩ བལ།
 ༡༡༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ འོག ༩༠ བལ།
 ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༤ འོག ༩༠ བལ།
 ༡༡༧ དེ་དག་ལས་ཐོགས་དབྱུང་བ། མཆོ་ཕྱོན།
 ༡༡༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ འོག ༩༠ བལ།
 ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༤ འོག ༩༠ བལ།
 ༡༡༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མཁས་ཚམ། མི་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱི་རྒྱུན། ལེའུ ༡༡ འོག ༡ འོག ༡༩ ཅན
 ༡༢༠ གོང་མཆུངས། ལེའུ ༡༡ འོག ༡ འོག ༡༩ ཅན
 ༡༢༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ འོག ༩༡ བལ།
 ༡༢༢ གོང་མཆུངས། འོག ༩༡ བལ།
 ༡༢༣ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༤ འོག ༩༡ ཅན
 ༡༢༤ ཟླ་དགེ ༩༤ བཀའ། མདོ་སྤྱི་ ༧ མདོ་སྤྱི་བསྐྱེད་བཟང་། འོག ༡༠༩ ཅན
 ༡༢༥ ཟླ་དགེ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ད་འདུལ་བ་ལུང་ཐུན་ཆོགས། འོག ༩༠༧ ཅན
 ༡༢༦ གོང་མཆུངས། འོག ༩༠༧ ཅན
 ༡༢༧ ཟླ་དགེ ༣༤༠༧ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཅན་དེ་ཅེས་ཅེན། འཇུག་གི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ། ལེའུ ༣༡ འོག ༩༡ ཅན
 ༡༢༨ ཟླ་དགེ ༣༤༥ བཀའ། མདོ་སྤྱི་ ༥ རྒྱ་བའི་སྤྱི་དོན་ཞུས་པའི་མདོ། འོག ༣༡༥ བལ།
 ༡༢༩ རྒྱུ་བར་བཤད་ལ། མཆོ་ཕྱོན།
 ༡༣༠ དཔེར་ན། ཟླ་དགེ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ད་འདུལ་བ་ཐུན་ཆོགས། འོག ༣༣༣ བལ།
 ༡༣༡ ཟླ་དགེ ༣༤༥ བསྟན། དཔུ་མ། རྩ་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། རྩོག་གི་འབར་བ། ལེའུ ༤ འོག ༡༤༩ བལ།
 ༡༣༢ ཟླ་དགེ ༩ བཀའ། འདུལ་བ། ཅན་སོར་ཐར་པའི་མདོ། འོག ༩ བལ།

ལུང་འདྲེན་ཕྱག་དཔེའི་མཆོན་གཞུང་།

བཀའ་འགྲུང་།

འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་ཏུ་ལའི་གཟུངས། ཟླ་དག ༡༧༥ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ བ་ བེ་ཅིང་། ༤༧༩

འཕགས་པ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༤ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཀ་ བེ་ཅིང་། ༧༤༩ ཨི

ཁང་བུ་བཅུགས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༩ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ མ་ བེ་ཅིང་། ༩༩༩ རྒྱ

ཁམས་མང་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཤ་ བེ་ཅིང་། ༩༩༩ ལུ

གང་པོ་ལ་སྐགས་པའི་རྟགས་པ་བརྗོད་པ་བརྒྱ་པ། ཟླ་དག ༩༩༩ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཨི བེ་ཅིང་། ༡༠༡༩ ལུ

དགའ་བོ་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་བསྐྱན་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༧ བཀའ། དགོན་བཅུགས། ཀ་ བེ་ཅིང་། ༧༤༠་༡༤

རྒྱ་ཆེར་ཐོ་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཁ་ བེ་ཅིང་། ༧༤༩ ཀུ

རྒྱ་རྒྱལ་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༠ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཁ་ བེ་ཅིང་། ༧༧༩ ཅུ

མྱོག་ཐོབ་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༧ བཀའ། དགོན་བཅུགས། ཅ་ བེ་ཅིང་། ༧༤༠་༩༠ ཞེ

མདོར་པར་འབྱུང་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ མ་ བེ་ཅིང་། ༩༩༧ རྒྱ

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་ས། ཟླ་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ མ་ བེ་ཅིང་། ༩༩༩ རྒྱ

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ མ་ བེ་ཅིང་། ༡༠༠་༩ རྒྱ

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་དུ་བསྐྱར་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༧ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ་ བེ་ཅིང་། ༧༤༧ ཅོ

འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་སྒྲོས་པ་ཉིད་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ། (ཉིད་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ།)

མཆོན་གཞུང་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༩༧ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ད་ བེ་ཅིང་། ༧༩༩ རྒྱ

འཇམ་དཔལ་གྱི་རྩ་པའི་རྒྱུ། ཟླ་དག ༩༩༩ བཀའ། རྒྱུ། ཅ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༩ ཅ་

སྤྱི་ཐེ་ཆེན་པོའི་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༡ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཁ་ བེ་ཅིང་། ༧༧༩ ཅུ ༧༧༩ ཅུ

སྤྱི་ཐེ་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༩ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཁ་ བེ་ཅིང་། ༧༨༠ ཅུ

ཐབས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་མངས་རྒྱས་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༩ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཨ་ བེ་ཅིང་། ༡༠༩༩ ཀེ

དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉིད་བར་བཞག་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཤ་ བེ་ཅིང་། ༩༩༩ རུ

དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༩ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ར་ བེ་ཅིང་། ༧༨༡ ཅུ

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་བསྐྱན་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༧ བཀའ། དགོན་བཅུགས། ཀ་ བེ་ཅིང་། ༧༤༠་༩ ཆོ

དོན་རྣམ་པར་དཔེ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། ཟླ་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ མ་ བེ་ཅིང་། ༩༩༩ རྒྱ

འཕགས་པ་དྲང་སྤྱོད་རྒྱས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༩ བཀའ། དགོན་བཅུགས། ཁ་ བེ་ཅིང་། ༧༤༠་༩༩ འི

འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ། ཟླ་དག ༩ བཀའ། འདུལ་བ། ར་ བེ་ཅིང་། ༡༠་༩༩ ཆེ

འདུལ་བ་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་གཞི། ཟླ་དག ༩ བཀའ། འདུལ་བ། ཐ་ བེ་ཅིང་། ༡༠་༩༩ དེ

འདུལ་བགཞི། ཟླ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ༡ བེ་ཅིང་། ༡༠༩༠ ཞི
 རྡོ་འཕངས་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༡ ལུ
 གནས་འཛོག་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༣༩༣ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 ལུ་མོ་སྒོ་གྲོས་བཟང་མོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༧༧ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ་ ཅ བེ་ཅིང་། ༧༩༠་༩༠
 བྱང་རྒྱལ་མེས་པ་དཔེ་ཟླ་སྒོ་ད། ཟླ་དགེ ༧༧ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ་ ག བེ་ཅིང་། ༧༩༠་༡༩ རྡོ
 བྱང་རྒྱལ་མེས་པ་དཔེ་ཟླ་སྒོ་དུལ་གྱི་ཐབས་གྱི་ཡུལ་ལ་རྒྱལ་པ་ར་འཕྲུལ་བ་བརྟན་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩ ལུ
 འཕགས་པ་སྒོ་གྲོས་རྒྱུ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༧༩ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩ ལུ
 སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་བརྟན་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩ ལུ
 མ་སྒྲིལ་དགའི་འབྱོར་པ་བསལ་བའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩ ལུ
 མ་གྲུ་བཟང་མོའི་རྟོགས་པ་བརྟན་པ། ཟླ་དགེ ༡༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩ ལུ
 མཛས་པ་བྱུང་པར་མེས་པ་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༧༠ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩ ལུ
 མཛས་པའི་བྱུང་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༣༧༩ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༠༩༡ གེ
 རྒྱུ་པའི་སྒྲིལ་བོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༣༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༠༩༧ གེ
 དཔལ་རྒྱུ་གསར་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཟླ་དགེ ༧༧༧ རྡོ་ཅ བེ་ཅིང་། ༡༡༡ རྡོ
 འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྒྲིལ་པའི་སྒོ་རྒྱུ་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ། ཟླ་དགེ ༧༧ བཀའ། མལ་ཆེན། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༡
 ཡབ་དང་མུས་མཛུལ་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༧༠ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ་ ར བེ་ཅིང་། ༧༩༠་༡༧ ཞི
 འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་ཐུ་བར་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩ ལུ
 དེགས་མུགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྒྲིལ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༧༧༧ བཀའ། རྒྱུ། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༧༩ གེ
 ཡང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༧༧ རྡོ
 ལས་རྒྱལ་པ་ར་འབྲེད་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༣༩༩ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༠༧༧ ལུ
 འཕགས་པ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་བརྟན་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༣༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩མེ བེ་ཅིང་། ༡༧༩༩ གེ
 ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་པ་ཆེན་པོའི་ཟླ་ཉི་མའི་སྒྲིལ་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༣༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༩ ལུ
 ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྤྲད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། མཚན་གཞན་མདོ་སྤྲད་པ། ཟླ་དགེ ༡༩ བཀའ། ཤེས་ཕྱིན། ༡ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ཅི
 ས་བརྟུ་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༧༧ བཀའ། མལ་ཆེན། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༡
 སངས་རྒྱལ་མལ་པོ་ཆེའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༧༧ བཀའ། མལ་ཆེན། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༡
 སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༩ བཀའ། འདུལ་བ། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༠༩༡ ཆེ
 གམེར་མདོ་གཤི་ཐོན་གྱི་སྒྲིལ་བ། ཟླ་དགེ ༣༧༠ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༠༡༧ གེ
 སྤྲིད་པ་འཕོ་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༣༩༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩ ལུ
 སྤུ་ལུ་ལྷང་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༣༡༠ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༧༧ ཅི
 ལྷའི་བུ་རབ་རྩལ་མེས་པ་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༧༡ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༣༩ ལུ

མཆིམས་མཛོད་དྲུངས་པའི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྡེའི་མདོ་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དྲུབ་ཞུགས་པ་
དང་། དེ་ལོའི་སྐད་དྲུབ་ཞུགས་པའི་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་མདོ་སྡེ་ལག་གི་མཚན་བྱང་དང་ཁུངས།

- ཀུན་དག་འཛོེ་མདོ། ལྷན་སྤྱོད། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེའི་དགྲ་ཚན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༩
ཀུན་ཏུ་རྒྱ་ཞི་བྱེད་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༢༧
ཀུན་ཏུ་རྒྱ་ཐོར་ཚུགས་ཅན་མང་པོའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་པའི་མདོ།
སྐར་མ་རྒྱལ་གྱི་མདོ། དུས་རྒྱུ་སྤྱོད། བར་མའི་སྡེའི་སྡེ་ཚན། ༡ མདོ། ༡༩
སྐབས་སུ་འགྲོ་པའི་འཁྲུག་པའི་མདོ་དང་པོ། བཅས་མར་རྟེན་སྤྱོད། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༢༡ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་
སྡེའི་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་འདུས་པའི་སྡེ་ ༡༡ མདོ་ ༡༩ ཡང་ན་མཚན་གཞན་མིང་ཆེན་གྱི་མདོ།
སྡེ་མཆོད་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ།
སྡེ་མཆོད་གཉིས་པོའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོའི་ཆོས་ཚན། ༢༧
སྡེ་མཆོད་དྲུག་གི་ཆོགས་གྱི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༡
སྡེ་མཆོད་དྲུག་གི་ཆོགས་ཆེན་པོའི་མདོ།
སྡེ་ས་འགྲོ་པའི་མདོ། སྤེལ་གཏི་སྤྱོད། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེའི་བདུན་ཚན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༡ བ
སྡེ་ས་འཁྲུག་ལོ་མཆོག་གི་མདོ། རན་མ་ཐོག་སྤྱོད། རིང་པོའི་སྡེའི་མདོ། ༡༡
སྡེ་ས་འཁྲུག་པའི་འགྲོ་པ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོའི་ཆོས་ཚན་ ༩
སྡེ་ས་འཁྲུག་པའི་སྡེའི་མདོ། སྤྱོད་རིས་དྲན་སྤྱོད། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེའི་ལྷ་ཚན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༩
ཁང་བུ་བཅུགས་པའི་མདོ། ཀུན་གྲུ་སྤྱོད། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྡེའི་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་ ༡༩ མདོ་ ༩
ཁམས་དྲུག་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གྱི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༩
ཁམས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ། གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་བར་མའི་སྡེའི་ཆོས་ཚན། ༡༩
ཁུངས་རྒྱུ་སྤྱོད་པའི་མདོ། ལྷན་སྤྱོད་སྤྱོད། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེའི་བཞི་ཚན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡
ཁུངས་ཀྱི་མདོ། ལྷན་སྤྱོད། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྡེའི་གསུམ་པ་ཐུང་པོ་འདུས་པའི་སྡེ་ ༡༡ མདོ། ༡
ཁྱིམ་བདག་མཉན་པས་ཞུས་པའི་མདོ། ཀུན་ཏུ་སྤྱོད། ལུང་རིང་པོའི་མདོ། ༡༩ རིང་པོའི་སྡེའི་མདོ། ༡༡
ཁྱིམ་བདག་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ལྷན་སྤྱོད། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཚན། ༡༡
གང་ཟག་གི་མདོ། ལྷན་སྤྱོད། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེའི་དགྲ་ཚན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༢
དག་སྤོང་མཚན་སྡེ་གྱི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༡ ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཚན། ༡༡ དང་ ༩
འགྲོ་པའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་བདུན་པའི་མདོ། ༡
འགྲོ་པའི་རྣམ་གྲངས་གྱི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཚན། ༡༡ གས་ ༡༡
འགྲོ་འདུག་གི་མདོ། རྟོག་སྤྱོད། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྡེའི་བཞི་བསྡེ་མཆོད་དྲུག་འདུས་པའི་སྡེ་ ༡༩ མདོ། ༡
གྲིང་གཞི་ཆེན་པོའི་མདོ། མཁྲོད་དྲན་སྤྱོད། རིང་པོའི་སྡེའི་མདོའི་ཆོས་ཚན། ༡༡

སྤྱི་གཞི་ཆོན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆན། ༧༧

རྒྱལ་པོ་དང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོའི། ༤༤

རྒྱུད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་མདོ།

གོ་ཏ་མའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༧

བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༩༤

རྒྱ་སྐར་ལེགས་ཀྱི་མདོ། ལྷན་ཁྲུ་སྤྱོད་པར་མའི་སྤེའི་སྤེའི་ཆན་ ༡ མདོ། ༥

མངོན་པར་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་མདོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤེའི་སྤེའི་ཆན་ ༡༩ མདོ། ༥༤

ལྷ་ཆན་ལྷ་པའི་མདོ། གནས་བརྟན་སྤེའི་ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤེའི་ལྷ་ཆན་གྱི་མདོ། ༡༤༤

བརྒྱ་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤེའི་སྤེའི་ཆན་

ཆོས་སྤྱིན་མའི་མདོ། བར་མའི་སྤེའི་མདོ། ༤༤ ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་རྒྱུ་བའི་མདོ་འཇུག་ལྷ་ལྷེད་སྤྱོད་

མཆོད་བྱེད་གྱི་མ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོའི་ཆོས་ཆན་ ༣༡༩ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤེའི་བཞི་པ་སྤྱོད་མཆོད་

དྲུག་འདུས་པའི་སྤེའི་ཆན་ ༣༥ མདོ། ༧༥

འཆར་བྱེད་གྱི་མདོ། གནས་བརྟན་སྤེའི་ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤེའི་ལྷ་ཆན་གྱི་མདོ། ༡༤༤

ཉེ་བར་འཁོར་གྱི་མདོ། ལྷ་ལྷེད་སྤྱོད་པར་མའི་སྤེའི་སྤེའི་ཆན་གཉིས་པའི་མདོ། ༤ བའམ་ཆོས་ཆན། ༥༤

ཉེ་བར་ཐོས་པའི་མདོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤེའི་བཞི་པ་སྤྱོད་མཆོད་དྲུག་འདུས་པའི་སྤེའི་ནང་ཆན་མདོ། ༡༡༩

ཉེ་བར་ལེན་པའི་ལེའུའི་མདོ། ལྷ་ལྷེད་པར་ལྷན་པའི་སྤེའི་གསུམ་པ་ལུང་པོའི་སྤེའི་ ༡༩ མདོ། ༥༤

ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་གྱི་མདོ།

གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱི་མདོ། རྟེན་ཡུལ་སྤྱོད་པར་ལྷན་པའི་སྤེའི་བཞི་པ་སྤྱོད་མཆོད་དྲུག་གི་སྤེའི་ ༣༥ མདོ། ༧༩

རྟེན་ལེན་གྱི་སྤེའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོའི་ཆོས་ཆན། ༡༥༡

རྟེན་ལེན་སྤེའི་མདོ། ལྷ་ལྷེད་སྤྱོད་པར་ལྷན་པའི་སྤེའི་ཆན་པ་འདུས་པའི་ནང་ཆན་མདོ་གསུམ་པ་ཆོས་ཆན། ༧༩

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པ་བྱུང་བའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༡༩ ༡༤༤

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པ་འབྱུང་བའི་མདོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤེའི་སྤེའི་ཆན་གཉིས་པ་སྤྱོད་མཆོད་པའི་མདོ། ༡

རྟེན་གྱི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སྤེའི་ཆན་པའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༥༥

རྟེན་ཆེན་མོ་རབ་རྒྱ་འཛོམས་པའི་མདོ།

རྟེན་པ་ཉིད་ཆོན་པོའི་མདོ། མཁུ་སྤྱོད་ལྷ་སྤྱོད་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆན་ ༡༧༡ བར་མའི་སྤེའི་ཆོས་ཆན། ༡༡༩

ཐབས་མཁས་ཀྱི་མདོ་དང་པོ། ཐམས་ཀོས་ལ་སྤྱོད་པར་ལྷན་པའི་སྤེའི་བརྒྱ་ཆན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༧

ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་ཀྱི་མདོ། ཐབས་མཁས་ལ་སྤྱོད་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆན་ ༡༠ བར་མའི་སྤེའི་སྤེའི་ཆན་ ༡ མདོ། ༡

དང་པོ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་བཞོད་པ། ལུང་རིང་པོའི་མདོ་དང་། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆན། ༣༡༩

དད་པའི་མདོ། བསྟན་སྤྱོད་པར་ལྷན་པའི་སྤེའི་བཞི་པ་སྤྱོད་མཆོད་པའི་མདོ། ༤༤

དོན་དམ་པ་རྟེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༣༣༤

འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མདོ། ཆུ་རྒྱ་ལྟོ། ཡང་དག་ལྷན་པའི་སྡེ་ལས་གསུམ་པ་མུང་པོ་འདུས་པའི་སྡེ་ཆོན། ༡༩ མདོ། ༡༥
དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་མདོ། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན། ༡༩
དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་པོའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན། ༡༩
དྲི་བ་ལ་འཇུག་པའི་མདོ། བཅོམ་བྱུ་རྒྱ་ལྟོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ་ལེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༤༩
དྲུག་ཆོན་དྲུག་གི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༩༠
དྲུག་ཆོན་དྲུག་གི་མདོ། ཆཆ་ལྟོ། བར་མའི་སྡེ་ལེ་ཆོན་ ༡༤༩ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༩༠
དོ་རྩེ་མོའི་མདོ། མཛེར་ལྟོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྡེ་ལེ་ཆོན་དག་སྒྲོང་མ་འདུས་པའི་སྡེ་ ༥ མདོ། ༡༠
གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་སྲུ་བཅད་པའི་མདོ། སེལ་བུའི་སྡེ།
གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ཆོད་དུ་བརྟོད་པའི་ཆོས་ཆོན།
གནས་བརྟན་ཀྱི་མདོ། སྒྲུབ་ལྟོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྡེ་ལེ་ཆོན་གསུམ་པ་མུང་པོའི་སྡེ། ༡༩ མདོ། ༥༧
གནོད་སྦྱིན་དབང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོའི་ཆོས་ཆོན་ ༡༩༠
གནོད་སྦྱིན་དབང་པོའི་ཆོག་སྲུ་བཅད་པ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོའི་ཆོས་ཆོན། ༡༩༠
རྣམ་པར་དང་བའི་མདོ། སྒྲུབ་ལྟོ། རིང་པོའི་སྡེ་ལེ་ཆོན། ༡༩
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྡེ་ལེ་ཆོད་པའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན། ༥
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྡེ་ལེ་ཆོད་ཀྱི་མདོ། མེས་ལྟོ། ལྷན་པའི་སྡེ་ལེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༥
རྣམ་པར་བརྟན་པའི་མདོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྡེ་ལེ་ཆོད་པའི་སྡེ་ ༤༩ མདོ། ༤༠
རྣམ་པར་འཐག་པའི་མདོ་རྒྱང་བའམ་ཕུ་ལེ་ལྟོ། བར་མའི་སྡེ་ལེ་ཆོད་པའི་ཆོས་ཆོན། ༤༤ ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན། ༩༡
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་བརྟན་ཀྱི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ་ལེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༩༤
རྣམ་འབྲེད་ཀྱི་མདོ་དང་པོ། བཅོམ་བྱུ་རྒྱ་ལྟོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྡེ་ལེ་ཆོན། ༤༩ མདོ། ༩༤
རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན་ ༩༤
པ་ལིའི་སྐད་དུ་བཞག་པའི་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་མདོ་བར་མའི་སྡེ། པོད། ༩ ལྷ་མི་དྲུ་རྣམ་ལྷན་པའི་ལྷན་ཀྱི་ཀྱུ་པ། བོ་རྒྱུ་རྟེན་པའི་དབང་
བརྟན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ ༡༠༠༠ ལོར་དབང་གཞུགས་སུ་དབང་དུ་བརྟན།
པ་ལིའི་སྐད་དུ་བཞག་པའི་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་མདོ་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྡེ། པོད། ༤ ལྷ་མི་དྲུ་རྣམ་ལྷན་པའི་ལྷན་ཀྱི་ཀྱུ་པ། བོ་རྒྱུ་རྟེན་པའི་དབང་
བརྟན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༠ ལོར་དབང་གཞུགས་སུ་དབང་དུ་བརྟན།
པ་ལིའི་སྐད་དུ་བཞག་པའི་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་མདོ་ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ། པོད། ༤ ལྷ་མི་དྲུ་རྣམ་ལྷན་པའི་ལྷན་ཀྱི་ཀྱུ་པ། བོ་རྒྱུ་རྟེན་པའི་དབང་
བརྟན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་དབང་གཞུགས་སུ་དབང་དུ་བརྟན།
ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་མདོ། མེས་ལྟོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ་ལེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༤༤
ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་བརྟན་པའི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ་ལེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༤༤

ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལྷ་གསུངས་པའི་མདོ།

འཕགས་པའི་རིགས་ཀྱི་མདོ། ཨ་འཕགས་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤེལ་བཞེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༩༥

འཕྲོས་པའི་མདོ། ཨ་འཕགས་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤེལ་བཞེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༧༩

བ་ཁྲུང་བདག་མོ་སྒྲུབ་པའི་མདོ། གོ་བཤམ་སྒྲུབ་པའི་མདོ། ༡༠༥

བ་ལང་སྦྱང་གི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོ་ ༩༥ ༥༨ ༥༡ ༥༤ ༡༠༥ ལུང་བར་མའི་སྤེལ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བདུན་པ།

དབང་པོ་ལཱའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༥༥༠ ༥༨ ༥༩༡

བྱིས་པ་དང་མཁས་པའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན། ༡༩༩

བམ་ཟེ་ཐོར་སྤྲོས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། རྟན་རྟེན་སྒྲུབ། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༩༧

བམ་ཟེ་ལག་ན་དབྱུག་པ་ཅན་གྱི་མདོ།

དབྱུག་པར་དཔེ་བཞག་པའི་མདོ། ལུག་གི་ཀོང་མ་སྒྲུབ། ལུང་བར་མའི་མདོ་ ༡༩༩ བར་མའི་སྤེལ་ཆོས་ཆོན། ༥༥

སྦྱོར་བའི་མདོ། ཡོག་སྒྲུབ། ཨ་འཕགས་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤེལ་བཞེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༠

མ་རིག་པའི་མདོ། ཨ་ཕྱི་སྒྲུབ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤེལ་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྤེལ་སྤེལ་ཆོན། ༤༥ མདོ། ༡

མི་དགེ་བའི་མདོ། ཨ་སྒྲུབ་སྒྲུབ། ཨ་འཕགས་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤེལ་བཞེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༥༩

མིང་ཆེན་གྱི་མདོ། མཁུན་མ་སྒྲུབ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤེལ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་འདུས་པའི་སྤེལ་ཆོན། ༥༥ མདོ། ༩༧

མིང་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོའི་ཆོས་ཆོན་ ༩༩༧ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤེལ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་འདུས་པའི་

སྤེལ་ཆོན་ ༥༥ མདོ་ ༩༧ མིང་ཆེན་གྱི་མདོའི་མཁུན་མ་སྒྲུབ།

མི་རིགས་པ་བཞེའི་མདོ། བེ་སྒྲུབ་སྒྲུབ། ཨ་འཕགས་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤེལ་བཞེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༥

མི་རྟག་པའི་མདོ། ཨ་ཕྱི་སྒྲུབ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤེལ་བཞེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤེལ་ཆོན། ༩༥ མདོ། ༩

མིའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༩༤

མ་བཅོམ་མ་འཆབ་པའི་མདོ། ལྷ་རྒྱལ་སྒྲུབ་སྒྲུབ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤེལ་བཞེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤེལ་ཆོན། ༩༥ མདོ། ༩༤

ཆངས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༤༥

ཆངས་པའི་བྲ་བའི་མདོ། རིང་པོའི་སྤེལ་ཆོས་ཆོན། ༡

ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པའི་དང་པོའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོའི་ཆོས་ཆོན། ༡༧༩

ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༤༩

ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བདུན་པའི་མདོ། བརྒྱད་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལུང་པོའི་མདོ། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྤྱིའི་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་གཞིར་ཡོད་པ་བཤད།

ཆོགས་པའི་མདོ། སྤྲུག་ལྷ་སྒྲུབ། ཨ་འཕགས་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤེལ་བཞེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༩༤

རྒྱ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱ་པའི་མདོ། བྱི་བའི་མདོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤེལ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་འདུས་པའི་སྤེལ་ཆོན། ༥༡

རྒྱ་འཕྲུལ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ཨ་ཕྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤེལ་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྤེལ་ཆོན། ༥༡ མདོ། ༡༩

བཞེ་བཅུ་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མཁུན་མ་སྒྲུབ་སྒྲུབ། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༥༩ བར་མའི་སྤེལ་ཆོན། ༡༡༧

བཞི་པའི་དང་པོའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་ཆོས་ཚན། ༥༧
བཞི་པའི་འཕྲོས་པའི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྒྲིབ་ཞེས་པའི་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༥༨
ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲིབ་ཆེད་ཀྱི་མདོ། ཨ་ཁྱིལ་ལྟན་སྟེ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྒྲིབ་ཆེད་ཆོས་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༥༩
ཟས་ཀྱི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ། ༡༡༥ དང་ ༡༡༦ ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཆེད་ཀྱི་མདོ། ༥༩ མདོ། ༡༡
ཟས་ཀྱི་མདོ། ལྷ་རྩལ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཆེད་ཀྱི་མདོ། ༡༡ མདོ། ༡༡
ཡང་དག་པར་ཉིད་དུ་རྟེན་པའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོའི་ཆོས་ཚན། ༡༢༠ ལས་ ༡༢༡
ཡང་དག་པར་བསྟར་བའི་མདོ། སྒྲིབ་སྟེ། ལུང་རིང་པོའི་མདོ། ༡༡
ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྒྲིབ་བཞི་ཆོས་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༤༩
ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་སྒྲིབ་གསུམ་པ་ལུང་པོ་འདུས་པའི་སྒྲིབ་ ༡༡ མདོ། ༡༠༥ དང་ ༤༧
ཡི་དྲགས་མའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པའི་མདོ། རྟོགས་བརྟེན་བརྟེན་པའི་ཡོ་རྒྱུ་ལ། ༤༩
ཡོན་ལྷན་པར་འབྱེད་པའི་མདོ། དཔེ་ལྷན་སྟེ། བར་མའི་སྒྲིབ་ཆོས་ཚན། ༡༤༡
ཡོན་པོ་དང་སྟོན་དང་སྟོན་པ་ཞེས་སྒྲིབ་ཆོས་ལྟ་བུ་བཅད་པའི་མདོ།
རབ་དུ་དང་བར་བྱ་བའི་མདོ། སྒྲིབ་སྟེ། ལུང་རིང་པོའི་མདོ། ༡༡ རིང་པོའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཆོས་གསུམ་པའི་མདོ། ༡༡
རེ་རྒྱུ་བའི་མདོ། ལྷ་རྩལ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་སྒྲིབ་ལྟ་བུ་ཆོས་པོའི་སྒྲིབ་ ༤༡ མདོ། ༤༠
ལས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ། ༡༡
ལས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བསྟར་བའི་སྒྲིབ་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་ཆོས་ཚན། ༡༡
ལས་ཀྱི་བཅའ་བས་པ་དཔེའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་ཆོས་ཚན། ༡༡
ལས་ལྷན་པར་འབྱེད་པ་ཆོས་པོའི་མདོ། ལྷ་རྩལ་སྟེ། བར་མའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཆོས་ ༡ མདོ། ༤ བཅའ་མདོ། ༡༡
བསྟར་བའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཚན། ༡༡
ལུ་ཉི་ཉའི་མདོ།
ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ། རྒྱ་ནག་གི་བཀའ་འཕྲུལ་དང་བསྟན་འཕྲུལ། ཉལི་ཤོ། ཤིན་ཤུ་དམི་རྟོགས་དཔར་དུ་བསྟན་པ་དང་། མཁས་
དབང་ཡོད་ཤི་ལུ་མི་རྟོན་རྟོན་ཕྱོགས་བསྟེན་པའི་སྒྲིབ་དཔོན་དེ་ལྟེན་ཞེས་ཆོས་མཛོན་པ་མཛོན་ཀྱི་བཅའ་པ་དང་། སྒྲིབ་དཔོན་
ཞེས་ལྷན་པའི་ཆོས་མཛོན་པ་མཛོན་ཀྱི་འགྲེལ་བཅའ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་གཉིས་ནང་དངས་པའི་མདོའི་ལུང་ལུངས་བཀོད་པའི་རེ་ལུ་མིག
ཀྱི་ཉི། ཉི་རྟོན་ལྟེ་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་དཔར་དུ་བསྟན།
ལུང་བར་མ། རྒྱ་ནག་གི་བཀའ་འཕྲུལ་དང་བསྟན་འཕྲུལ། ཉལི་ཤོ། ཤིན་ཤུ་དམི་རྟོགས་དཔར་དུ་བསྟན་པ།
ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པ། རྒྱ་ནག་གི་བཀའ་འཕྲུལ་དང་བསྟན་འཕྲུལ། ཉལི་ཤོ། ཤིན་ཤུ་དམི་རྟོགས་དཔར་དུ་བསྟན་པ།
ལུང་རིང་པོ། རྒྱ་ནག་གི་བཀའ་འཕྲུལ་དང་བསྟན་འཕྲུལ། ཉལི་ཤོ། ཤིན་ཤུ་དམི་རྟོགས་དཔར་དུ་བསྟན་པ།
ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ། རྒྱ་ནག་གི་བཀའ་འཕྲུལ་དང་བསྟན་འཕྲུལ། ཉལི་ཤོ། ཤིན་ཤུ་དམི་རྟོགས་དཔར་དུ་བསྟན་པ་དང་། མཁས་
དབང་ཡོད་ཤི་ལུ་མི་རྟོན་རྟོན་ཕྱོགས་བསྟེན་པའི་སྒྲིབ་དཔོན་དེ་ལྟེན་ཞེས་ཆོས་མཛོན་པ་མཛོན་ཀྱི་བཅའ་པ་དང་། སྒྲིབ་དཔོན་
ཞེས་ལྷན་པའི་ཆོས་མཛོན་པ་མཛོན་ཀྱི་འགྲེལ་བཅའ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་གཉིས་ནང་དངས་པའི་མདོའི་ལུང་ལུངས་བཀོད་པའི་རེ་ལུ་མིག

ཀྱི་ཏོ། ཉི་ཏོང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་དབར་དུ་བསྐྱུན།

ལུང་སིལ་བུའི་མདོ།

ས་བོན་གྱི་མདོ། ལྷོ་ཆ་སྤྱུ་ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན། ༡༩ མདོ། ༡༧

ས་བོན་གྱི་རྣམ་པ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༣༩

སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཅན་གྱི་མདོ། ཅེ་ཏུ་ཀར་ཏིལ་སྤྱུ་ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡

སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དག་བསྟན་པའི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༧

སེམས་ཅན་གནས་པའི་མདོ། སྤྱུ་སྤྱུ་སྤྱུ་ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༧

སེམས་པའི་ཆོག་སྤྱུ་གི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༧༩

སྤྱུ་ཅན་ཅན་གྱི་མདོ། ཉིན་སམ་ཏུ་སྤྱུ་ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན་གཞི་འདུས་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན། ༡༡ མདོ། ༡༩

སོལ་བའི་ཕུང་བོའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༡༧

གསུམ་ཆོན་གསུམ་པའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན་ ༩༧

བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོའི་ཆོས་ཆོན་ ༡༡ ཡན་ལག་ཀྱི་མའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན། ༡༠

བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་མདོ། ཨ་ཅི་རྟེ་ཡལ་སྤྱུ་ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༧༧

བསམ་གཏན་སྟོན་པའི་མདོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན་ ༧༥ མདོ། ༩༩

བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོ་ ༡༩༩

ཐེན་པ་སྤྱུ་པའི་མདོ། ཏེ་ཏུ་སྤྱུ་ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༩

བསྟན་འགྲུལ།

མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུ་ རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆའི་ཐེང་བ། རྟེན་དག ༧༡༥ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་གི་ བེ་ཅིང་། ༡༧༥༥ ཇེ་

—— རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་སྟོང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། རྟེན་དག ༣༤༣༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༣༧ ཅ་

—— རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་སྟོང་པོའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། རྟེན་དག ༣༤༣༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༣༩ ཅ་

—— བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། རྟེན་དག ༡༥༠༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ་ ཇེ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༩ གི་

—— བཤེས་པའི་སྤྱིང་ཡིག། རྟེན་དག ༧༡༥ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་ ཇེ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༥༥ ཇེ་

—— སྤྱུ་ལྷུང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོའི་རྒྱུ་ཆར་བཤད་པ། རྟེན་དག ༣༩༥ བསྟན། མདོ་འགྲེལ་ ཇེ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༥༥ ཇེ་

ལྷུའི་བཤེས་གཉེན། སྤྱུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། རྟེན་དག ༣༤༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཏ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༠ ཏ་

ཀམ་ལ་ཤུལ། བསྟན་པའི་རིམ་པ། རྟེན་དག ༣༩༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ཀ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༡༠ ཨ་

དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན། འདུལ་བ་ལུང་སྤྱུ་མའི་བྱེ་བྲག་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ། རྟེན་དག ༧༡༡༥ བསྟན། འདུལ་བ། ལྷུ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༡༥ ལྷུ་

—— འདུལ་བ་གཞི་རྒྱུ་ཆར་འགྲེལ་པ། རྟེན་དག ༧༡༡༥ བསྟན། འདུལ་བ། ལྷུ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༡༥ ལྷུ་

གང་བ་སྟེལ། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་སྤྱུ་འབྲང་བ། རྟེན་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལྷུ་

བེ་ཅིང་། ༡༩༩༩ ལྷུ་

གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ཟླ་དག ༤༠༧༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ལི

པེ་ཅིང་། ༡༡༡༡ ཤི

—— ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་བརྒྱུས་ལས་བརྒྱུས་པའི་བཤད་པ། ཟླ་དག ༤༠༧༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། ལི པེ་ཅིང་། ༡༡༡༢ ཤི

—— ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། (འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མ།) ཟླ་དག ༤༠༧༥ བསྟན། མངོན་པ། ལུ

པེ་ཅིང་། ༡༡༧༩ ཅུ

རྒྱ་མཚོ་སྤྱི་རྒྱལ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔེ་སའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ཟླ་དག ༤༠༧༦ བསྟན། སེམས་ཙམ། ལི

པེ་ཅིང་། ༡༡༤༩ རི

སྤྱོད་དཔོན་དག་སྤྱད་པ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དག ༤༡༤༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཞེ

པེ་ཅིང་། ༡༡༤༩ ཟེ

དག་ཆུལ་གྱི་དང་པོའི་ལོ་རྒྱུ་བ། ཟླ་དག ༤༡༥༥ བསྟན། འདུལ་བ། ལུ པེ་ཅིང་། ༡༡༥༥ ལུ

དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དག ༤༡༦༠ བསྟན། ཆད་མ། ཅུ པེ་ཅིང་། ༡༡༦༠ ཅུ

—— ཆད་མ་རྣམ་པར་དཔེ་བཤད། ཟླ་དག ༤༡༦༡ བསྟན། ཆད་མ། ཅུ པེ་ཅིང་། ༡༡༦༡ ཅུ

ཆོས་ཀྱི་བཙུན་དཔོན། འདུལ་བ་ལ་བསྟོད་པ། ཟླ་དག ༤༡༦༢ བསྟན། འདུལ་བ། ལུ པེ་ཅིང་། ༡༡༦༢ ལུ

ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་

འགྲེལ་བཤད་ཆོག་རབ་ཏུ་གསལ་བ། (འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ།) ཟླ་དག ༤༡༦༣ བསྟན། ཤེས་ལྷན། ཅུ པེ་ཅིང་། ༡༡༦༣ ཅུ

སྤྱོད་དཔོན་ཆོས་མཚོག་ ཆད་མ་རྣམ་པར་དཔེ་བཤད་པའི་འགྲེལ་བཤད། ཟླ་དག ༤༡༦༤ བསྟན། ཆད་མ། རི པེ་ཅིང་། ༡༡༦༤ རི

ཆོས་མངོན་པ་ལ་འཇུག་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་སྤྱོད་པོ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པ། ཟླ་དག ༤༠༧༦ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ པེ་ཅིང་། ༡༡༧༩ ཅུ

འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐུ་མ། མཚན་གཞན་ཨ་བྱུ་ཀར་གྲུ་ལ། ལུབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱུ། ཟླ་དག ༤༠༨༥ བསྟན། དཔེ་མ། ལུ

པེ་ཅིང་། ༡༡༧༩ ཅུ

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པ། ཟླ་དག ༤༠༧༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི པེ་ཅིང་། ༡༡༧༠ རི

—— རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ཟླ་དག ༤༠༧༨ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཞེ པེ་ཅིང་། ༡༡༧༡ ལུ

—— རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས། མཚན་གཞན་སའི་དངོས་གཞི། ཟླ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཆོ པེ་ཅིང་། ༡༡༧༢ རི

—— རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔེ་སའི་ས། ཟླ་དག ༤༠༨༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། ལི པེ་ཅིང་། ༡༡༧༣ ཞེ

—— རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟུ་བ། ཟླ་དག ༤༠༨༡ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཟེ པེ་ཅིང་། ༡༡༧༤ རི

སྤྱོད་དཔོན་མཐོ་བཙུན་གྲུབ་ཐེ། བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པ། ཟླ་དག ༡༡༠༧ བསྟན། བསྟོད་ཆོག་གས། ༧ པེ་ཅིང་། ༡༡༠༧ ལུ

སྤྱོད་དཔོན་དུལ་བ་ལྷ། གཞུང་ཐ་དད་པར་རིམ་པར་བསྐྱུག་པའི་འཁོར་ལོ་ལས་སྤེལ་ཐ་དད་པ་བསྟན་པ་བསྟུ་བ། ཟླ་དག ༤༡༧༠

བསྟན། འདུལ་བ། ལུ པེ་ཅིང་། ༡༡༧༠ ལུ

—— རིགས་པའི་ཐོགས་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ། ཟླ་དག ༤༡༨༠ བསྟན། ཆད་མ། ལེ པེ་ཅིང་། ༡༡༨༠ ཞེ

སྤྱོད་དཔོན་འདུས་བཟང་། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ཟླ་དག ༤༠༧༧ བསྟན། མངོན་པ། ལུ

པེ་ཅིང་། ༡༡༧༩ ཅུ

དེུ་མེན། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འབྲུམ་པ་དང་། ཉི་ཁྱི་ལྷོང་པ་དང་། ཁྱི་བརྒྱད་ལྷོང་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། མཚན་

བསྐྱུས་འབྲུམ་ཁྲི་གཞོན་འཛམས། ཟླ་དགེ ༣༡༠༥ བསྟན། ཤེར་བྱིན། བ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༠༥ བ

—— ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འབྲུམ་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། ཟླ་དགེ ༣༡༠༦ བསྟན། ཤེར་བྱིན། ན བེ་ཅིང་། ༡༩༠༧ ན

འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་ཟླ། ལྷོང་ཕྱག་ཉི་ལྷོ་ལྷོ་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པ་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ཀྱི་འགྲེལ་པ། མཚན་བསྐྱུས་ཉི་ཁྱི་

སྟངས། ཟླ་དགེ ༣༡༡༦ བསྟན། ཤེར་བྱིན། ཀ བེ་ཅིང་། ༡༩༡༧ ཀ

སྟོབ་དཔོན་དཔའ་པོ། སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་རྒྱུད། ཟླ་དགེ ༤༡༧༠ བསྟན། སྐྱེས་རབས། ཏ བེ་ཅིང་། ༡༩༧༠ ཏ

—— སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་གཞུང་འགྲེལ། ཟླ་དགེ ༤༡༧༡ བསྟན། འདུལ་བ། ད བེ་ཅིང་། ༡༩༧༡ ད

སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་ཀྱི་གླང་པོ། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་སྟོན་མེ། ཟླ་དགེ ༤༠༧༧ བསྟན། མངོན་པ། ཏ

བེ་ཅིང་། ༡༩༧༧ ཏ

—— འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྐྱུས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ ༣༡༠༧ བསྟན། ཤེར་བྱིན། བ

བེ་ཅིང་། ༡༩༠༦ བ

—— ཆང་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཟླ་དགེ ༤༡༠༩ བསྟན། ཆང་མ། ཅ བེ་ཅིང་། ༡༩༠༠ ཅ

འཕགས་པ་ལྷ། བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱུ་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། མཚན་བསྐྱུས་པ་དབྱུག་པའི་བརྒྱུ་པ། ཟླ་དགེ ༣༡༤༥ བསྟན།

དབྱུག་ཆ བེ་ཅིང་། ༡༩༤༥ ཆ

རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་པ་རྟོགས་པའི་རྒྱུན། ཟླ་དགེ ༣༡༥༥ བསྟན། ཤེར་བྱིན། ཀ བེ་ཅིང་། ༡༩༥༥ ཀ

—— ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཁྱི བེ་ཅིང་། ༡༩༩༧ ཁྱི

—— ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྟོན་རྒྱུན། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཁྱི བེ་ཅིང་། ༡༩༩༧ ཁྱི

—— དབྱུག་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ། ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཁྱི བེ་ཅིང་། ༡༩༩༩ ཁྱི

སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ ༤༠༥༧ མངོན་པ། ཀ བེ་ཅིང་། ༡༩༧༠ ཀ

—— ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། (རང་འགྲེལ།) ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀ བེ་ཅིང་། ༡༩༧༠ ཀ

—— ཉན་ཐོས་ཀྱིས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། རྩེ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༦ རྩེ

—— ཉི་ལྷོ་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ ༤༠༧༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི བེ་ཅིང་། ༡༩༩༧ ཤི

—— རོན་གསང་བ་རྣམ་པར་བྱེ་བ་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ། ཟླ་དགེ ༤༠༧༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རྩེ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༩ རྩེ

—— རྣམ་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ། ཟླ་དགེ ༤༠༧༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི བེ་ཅིང་། ༡༩༩༩ ཤི

—— ལུང་པོ་ལྷའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ཟླ་དགེ ༤༠༧༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི བེ་ཅིང་། ༡༩༩༠ ཤི

—— དབྱུག་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། ཟླ་དགེ ༤༠༩༦ བསྟན། སེམས་ཅམ། རྩེ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༩ རྩེ

—— ལུང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱེ་བྱུག་བཞོན་པའི་འཁོར་ལོ། ཟླ་དགེ ༤༠༧༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི བེ་ཅིང་། ༡༩༩༧ ཤི

སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གི་བཤེས་གཉེན། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱེ་བྱུག་བཞོན་པའི་འཁོར་ལོ། ཟླ་དགེ ༤༡༩༩ བསྟན། འདུལ་བ། ལ

བེ་ཅིང་། ༡༩༩༩ ལ

སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་བརྟན་པ། ལུང་པོ་ལྷའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཕྱེ་བྱུག་ཏུ་བཤད་པ། ཟླ་དགེ ༤༠༧༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི བེ་ཅིང་། ༡༩༩༦ ཤི

ལྷན་སྒྲིག་པའི་ཁྲུང་ས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག

ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། (1993-1996) ཤེས་བྱ་ཀླན་ཁྱབ། དེབ་སྟོང་ཆ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་དེབ་གཞུགས་སུ་ཕྱི་ལོ་
1999 ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ཀླན་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། (1964-1979) གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ། མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ 1999
ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

རྒྱུང་རྟོག་པའི་དབང་སྒྲོ་བཟང་། (1979-1984) གསུང་འབུམ། དེབ། 1 བོད་རྒྱུང་ས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་
1999 ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ཀམ་པ་སྐྱེ་ཁྲིད་དགྲ་པ་དབང་ལྷུག་རྟོ་རྗེ། (1944-1963) གཞོན་ནུ་རྣམ་རྟེན་ལེགས་བཤད་ཆོས་མིག་རྣམ་འབྱེད་གྲུབ་བདེའི་གིང་རྟ།
བརྗེ་བུ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དེབ་གཞུགས་སུ་ཕྱི་ལོ་ 2003 ལོ་ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

མཁམས་དབང་རྒྱལ་སྤྱི་ཀློང་ལྷ། (1993-1994) ལྷ་ལོ་རྩེ་ཆོས་རིག་ལོ་རྒྱུས། རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་མངའ་སྡེའི་ཉི་མོ་གཙུག་ལག་སློབ་
ཁང་ལ་ཁན་ལུ་ནས་ཕྱི་ལོ་ 1999 ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

གངས་ཅན་མཁམས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་མིང་མཛོད། ཕྱི་ལོ་ 1999 ལོར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བཏབ།

འགོས་ལོ་ལྷ་བཀོན་ནུ་དཔལ། (1993-1994) དེབ་ཐེར་སྔོན་བོ། 1996 ལོར་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་དེབ་གཞུགས་
སུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

རྒྱ་གར་གྱི་ཉུ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲེ་མང་ཆོག་མཛོད། བོད། 2 (*Encyclopedia of Indian Philosophies, Vol.VII*)

རྒྱ་གར་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲ་བའི་མདོ་ལུང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ། ལུང་བར་མ། ལུང་རིང་པོ། ལུང་གཅིག་
ལས་འཕྲོས་པ། ཉི་ཉོང་གི་མཁམས་པ་ཡོ་གི་ཕུམ་ཉོན་ཆོས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཆོས་མཛོད་པ་
མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཞི་གནས་ལྷའི་ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་བར་མཁོ་བ་གཉིས་ནང་དབང་པའི་
མདོའི་ལུང་ཁྲུང་ས་བཀོད་པའི་རེ་ལུ་མིག་ གྱུ་རྟ། ཉི་ཉོང་ངམ་རབ་ཏུ་ནས་ཕྱི་ལོ་ 1996 ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

རྒྱ་གར་གི་བཀའ་འཁྲུང་དང་བསྐྱར་འཁྲུང། ཉལི་ཤོ། ཤིན་ཤུ དལི་རྟོག་ཡོས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ། (*The Taisho Shinshu*
Daizokyo edition of The Tripitaka in Chinese, ed. by J. Takakusu and K. Watanabe,
Takyo, 1926-1938), The Taisho Issai-kyo-kanko kwai, Tokyo, 1926

རྒྱ་གར་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲ་བའི་མདོ་ལུང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ། ལུང་བར་མ། ལུང་རིང་པོ། ལུང་གཅིག་
ལས་འཕྲོས་པ། རྒྱ་གར་གི་བཀའ་འཁྲུང་དང་བསྐྱར་འཁྲུང། ཉལི་ཤོ། ཤིན་ཤུ དལི་རྟོག་ཡོས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ་དང་། ཉི་ཉོང་གི་
མཁམས་པ་ཡོ་གི་ཕུམ་ཉོན་ཆོས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། སློབ་
དཔོན་ཞི་གནས་ལྷའི་ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་བར་མཁོ་བ་གཉིས་ནང་དབང་པའི་མདོའི་ལུང་ཁྲུང་ས་བཀོད་པའི་
རེ་ལུ་མིག་ གྱུ་རྟ། ཉི་ཉོང་ངམ་རབ་ཏུ་ནས་ཕྱི་ལོ་ 1996 ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

རྒྱ་གར་དང་ཉི་ཉོང་གི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་ནང་པའི་བཀའ་བསྐྱར་དཀར་ཆག་ ལུ་ལོ་ལུ་ནན་རིའོས་ལྷན་སྒྲིག་བྱས། (*A Catalogue*
of the Chinese translation of the Buddhist Tripitaka the sacred Canon of the Buddhist

ཡེ་ཅིང་དཔལ་མཛེ་བཀའ་བསྟན་དཀར་ཆག ཉི་ཉིང་ཕྱི་ཉི་མཐོ་སྒྲོ་བཀའ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ ལོར་གཞུང་སོ་སོར་ཡང་རྟགས་དང་བཅས་
དཔར་བྱ་བསྟན་པ།

སྒྲིབ་དཔོན་དཔལ་པོ། སྒྲེས་པའི་དབས་ཀྱི་རྒྱུད། སྒྲེས་པའས་མོ་བཞི། རྩེ་དགེ ༤༡༥༠ བསྟན། སྒྲེས་པའས། ཏུ
 དཔལ་ལོའི་རྒྱུད་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་མདོ་ཡང་དག་པར་ཐོན་པའི་སྡེ། བར་མའི་སྡེ། རིང་པོའི་སྡེ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་
 པའི་སྡེ། བོད། ༡༤ སྤམི་དྲུང་ཀུན་ལ་སྤྲོ་ནས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས། བོ་རྒྱལ་རྒྱུ་འདི་དཔར་བསྟན་ཁང་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ནས་ ༡༩༩༩
 ལོར་དཔལ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྟན།
 བུ་སྟོན་རིག་ཆེན་གྲུབ། (༡༩༩༠-༡༩༩༩) བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པའི་གསལ་ལུང་ཆོས་ཀྱི་འཕྲུང་གནས་གསུང་པའ་རིན་པོ་ཆའི་
 མཛོད། (ཡོངས་གྲགས་མཆོག་གཞན་བུ་སྟོན་ཆོས་འཕྲུང་།) གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྟླན་ཁང་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་
 དཔར་བཀྲབ།
 སྒྲིབ་དཔོན་དབྱངས་རྒྱུག་ཆོས་མཛོན་པའི་བུད་ཅི། རྒྱག་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་ནམས་ཀྱི་སྡེ་མང་ཆོག་མཛོད། བོད། ༡ མོ་ཉི་ལལ་སྐུ་ནར་གི་
 དཔླ་ནས་སྡེ་ལོར་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བཀྲབ།
 ལྷ་མེར་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གཙོས་སྒྲེས་ཆེན་དམ་པ་རིམ་འཕྲུང་གི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་
 པའི་དེ་མིང་རྒྱ་ཤེལ་གཙང་མའི་མེ་ལོང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་བོད་ཡོངས་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བཀྲབ།
 ས་སྐྱ་བཞེད་ཀྱའུ་དགའ་བྱུང་མཆོན། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) ལུབ་པ་དགོངས་གསལ། ས་སྐྱ་བཀའ་འཕུམ། གསུང་འཕུམ། བོད། ༩ ས་སྐྱ་
 ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་བསྟེན་གནས་ཁང། རྩ་རྩ་ལུང། ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྟན།
 ས་སྐྱ་པའི་བཀའ་འཕུམ་དཀར་ཆག་ ཉི་ཤོད་རྩོམ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྟན། རྩེ་དགེ་ཤིང་དཔར་གཞིར་བཞག་གི་དཔལ་གཟུགས་
 ལུ་གངས་ཅན་རིག་མཛོད་དཔལ་ལྷང་༩༩ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་བོད་ཡོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩིང་དཔེ་སྟླན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྟན།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ཕྱོགས་སྒྲིག་འགན་འཛིན། ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ།
དཔེ་འདིའི་ལུ་སྒྲིག་པ་གཙོ་བོ། ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ། གློ་བཟང་དོ་རྩེ་རབ་གླིང་།
མ་དཔེ་ཀམ་པུ་ཏར་འབྲུག་རྒྱའི་འགན་འཛིན། དགའ་གར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
དཔར་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ། མ་ལི་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་པོ།
དཔེ་སྦྱོར་འགན་འཁུར་བ། གློ་བཟང་ཚོས་དར།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་བོད་ཐེང་། ༡༩

ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུ་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན།

བཙོན་བྱ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད། ཡུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ།
ལམ་དང་གང་ཟག་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྒྲེའི་ལྷགས་ཀྱི་ཚོས་མངོན་པ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དབྱེད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་དཔར་བསྐྱོན་ལུས།
སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ལྷོ་ལིང་དཔར་ཐངས་དང་པོ་བསྐྱོན།